

**DE IUBILEO ET
INDULGENTIIS
TRACTATUS IN
DUAS PARTES
DIUISUS...**

Giulio Lavori

123

C-J

S-EE

O-7

N-25.

**DE IVBILIO
ET INDVLGENTIIS
TRACTATVS**

In duas Partes diuisus

OMNIBVS LVCRA TVRIS
Indulgentias, & Confessoribus apprimè
vtilis ac necessarius.

AUCTORE IVLIO LAVORIO

De Laurino Caputaquen. Diœc Protha. Apost.

& Illustriss. ac Reuer.^m D. Card. Muti.

Auditore.

PARS PRIMA.

S. Laurentius

S. Catharina

Romæ ex Typographia Alexandri
Zannetti. i 625.
superiorum permissu.

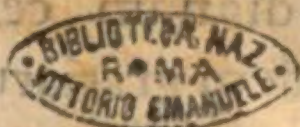
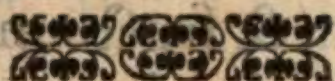
DE IVBILLO
ET INDVAGENTIS
TRACTATVS
In duos Partes diuisus
OMNIBVS LVCRATIVIS
Indigentibus & omnibus appropin-
quatis ac necessitatibus
ANCTORE IVBILLO I AVORIO
Dr. Laurentio Caputone Dico. Prof. 1800
& Illustrat. Dico. D. Carlo Mura
Londrae
PARTES PRIMA

SANCTISS. AC BEATISS. PATRI
ET D. D.

VRBANO VIII.

PONTIFICI OPT. MAX.

IULIUS LAVORIVS FOELICITATEM.

VID poterant (Beatiss. Pater)
vniuersi Christi Fideles Vrbi,
& Orbi vniuerso, precibus, &
orationibus, à D. O. M. utilius
consequi, quàm te vniuersæ Ec-
clesiæ Pastorem, & Rectorem
præfici? Quid fructuosius ad

oues errantes reducendas, dispersas congregandas,
fame laborantes, suauissimis Cœlestis Regni fru-
ctibus largiter pascendas, & viuis copiosissimis
fontis aquis potandas, quàm te potissimum inter
tot S. R. E. Cardines eligi? Quid, inquam, præ-
stantiùs, quàm te preciosissimi Ecclesiæ Thesauri
clauigerum, ad iubileam Indulgentiam Fidelibus
ipsis, tuæ pietatis, & clementiæ clauē, distribuē-
dam,

dam, diuinitus electum elargiri, elargitumq. seruari? Cæterum pro tot, ac tantarum gratiarum, & fructuum ex Portæ Sanctæ aperitione profluentium largitione, nil æquidem aptius, & congruentius ipsi largitori omnium Domino, & tanto Principi dignum, censui rependendum; quàm vt earundem gratiarum, & fructuum, instar aquarum, quæ ex mari exeunt, & ad mare reuertuntur, donum fiat. Sit ergo de Iubileo, & Indulgentijs, tractatus iste (laborum meorum primitiæ) munus, atque donum; quod cum à benigna Sanctitatis tuæ manu, tamquam à mare flumina ortum duxerit, iterum dum ad mare reuertitur, cuncto populo sub tanti Principis vmbra, spirituales, dum legitur, spero fluendam utilitatem; meq. humillimam, ac minimam inter oues, ouem Sanctitatis tuæ pedibus offerentem excipere ne dedigneris, & non tam oblatum donum, quàm offerentis voluntatem, & animum percipias rogo: Et sicuti Deus ad Abel, & munera eius respexit, respicias. Deum ipsum interim precor, vt in hoc Iubilei anno errantes oues ad Pastorem, dispersæ ad ouile, fame laborantes ad cibum, sitientes ad fontis aquæ viuæ potum, & Grex vniuersus ad Pastorem suum, inoffenso pede percurrentes, adueniat, quò in militanti

tanti Ecclesia, te clauigero, nobis Porta Sancta Indulgentiarum aperta, in triumphanti post longæuum, & foelicissimum tuum huius vitę curriculum, aperta Cœlorum Porta, æterna gloria vnà cum grege tibi commisso perfrui merearis. Romæ, die 8. Decembris. 1624.

INDEX

† ‡

AUTHOR

AVTHOR AD LECTOREM.

X remissionis, ac cœlestium gratiarum annum
(Candide Lector) transigere possis vberius; hunc
de Iubileo, & Indulgentijs tractatum, plurimum cum
veterum, tum recentiorum monumentis illustra-
tum, opera quidem mea in lucem editum; iussu ta-
men Illustriss. D. mei Cardinalis Muti, qui eo Po-
pulis suæ fidei in Viterbien. & Tuscanen. Dioec. creditis consul-
tum maximè voluit; accipe, eumq; integrè, & accuratè perlege; Si
quid autem me peccasse depræhenderis, in aduersam, qua semper
tentatus fui, valetudinem, culpam transferas, vt hoc pacto mea-
rum lucubrationum fructus præcoces, delibati, humanitatis tuæ
suauis condimento dulcescant, ac maturiores propediem, Deo In-
dulgente, sperare possis: Interim ex multiplici harum rerum va-
rietate, tamquam ex flosculis aliquam ad tuæ salutis incrementum,
mellis, decerpas suauitatem. Vale.

INDEX

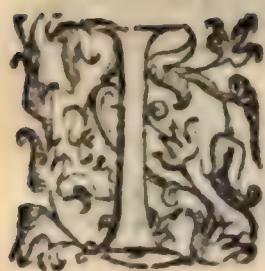
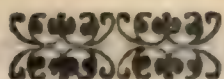
FOHTVA

11

INDEX CAPITVM

PRIMAE PARTIS.

- I*VBILEI nomen quid significet c. 1. fol. 2.
Iubilei nomen unde dicatur c. 2. fol. 5.
Iubilaria consuetudo quid sit. ibidem.
Iubileum quando habuit initium, & quo anno celebratur, tam in veteri, quā in noua lege. c. 3. f. 10.
Iubileus quot nominibus appelletur, & de eorum significationibus c. 4. fol. 13.
Iubileus quotuplex sit. c. 5. fol. 14.
Iubileorum species quot, & quae sint. c. 6. fol. 16.
Iubileus Ecclesiasticus quid sit. c. 7. fol. 20.
Iubileus Ecclesiasticus quomodo sit praestantior Moysaico, et de utriusque differentia. c. 8. fol. 22.
Iubileus quibus de causis sit institutus praesertim Romae, & de eius publicatione. c. 9. fol. 25.
Bulla publicationis Sancti. D. N. Urbani viij. fol. 27.
De suspensione Indulgentiarum in anno Iubilei. c. 10. fol. 33.
Bulla suspensionis Indulgentiarum. fol. 37.
Indulgentiae anni Sancti an alijs Orbis partibus communicetur. c. 11. fol. 39.
Quod omnes Christi fideles curare debent Iubileū lucrari. c. 12. f. 40.
Quae requirantur pro consequutione Iubilei, & Indulgentiarum ex parte suscipientis nempe, ut exequantur opera iniuncta. c. 13. f. 42.
De Confessione. c. 14. fol. 47.
De Contritione. c. 14. fol. 54.
De Communione. c. 15. fol. 61.
De accessu ad Urbem. c. 16. fol. 64.
De visitatione Ecclesiarum. c. 17. fol. 69.
De oratione. c. 18. fol. 77.

De

De eleemosyna. c. 19. fol. 80.

De ieiunio. c. 20. fol. 84.

Opera iniuncta qualiter exequenda, & nonnulla dubia circa ea occurrentia. c. 21. fol. 91.

Qui possint, vel non possint Iubileum lucrari. c. 22. fol. 104.

De triplici fructu qui percipitur à dignè Iubileum suscipientibus. c. 23. fol. 109.

De Ceremonijs in princ. anni Sancti. c. 24. fol. 112.

De Ceremonijs in decursu anni Sancti. c. 25. fol. 119.

De Ceremonijs in fine anni Sancti. c. 26. fol. 121.

Episcopus quomodo instruere debet populum ad Iubileum suscipiendum, & quid ipse factururus sit. c. 27. fol. 126.

Forma litterarum commendatitiarum, & dimissorialium concedendarum ab Episcopo Clericis, & Laicis Peregrinantibus tempore anni Sancti. fol. 130.

INDEX CAPITVM

SECVNDÆ PARTIS.

E peccato originali, & actuali. c. 1. fol. 3.

De culpa, pœna, fomite, & concupiscentia. c. 2. fol. 11.

Canones pœnitentiales. fol. 16.

Canones Apostolorum. fol. 26.

De remedijs contra peccatum originale, actuale, & concupiscentiam. c. 3. fol. 36

De remedijs contra pœnam temporalem, & primo de bonis operibus. c. 4. fol. 42.

De satisfactione secundo remedio pro tollenda pœna tēporali. c. 5. fol. 53

De Indulgentijs, tertio remedio contra dictam pœnam temporalem, et primo Indulgentiæ nomen quid significet, & quot modis accipiat. c. 6. fol. 66.

Indulgentia quotuplex sit. c. 7. fol. 70.

Indulgentia profana quid sit. ibid.

Indulgentia Ecclesiastica quid sit. c. 8. fol. 77.

De Thesauro Ecclesiæ. c. 9. fol. 33.

Quibus modis Indulgentia concedatur. c. 10. fol. 98.

Forma dandi Indulgentias nomine Pontificis. fol. 113.

Forma dandi Indulgentiam infirmis in articulo mortis. fol. 114.

Forma absolutionis dandæ fratribus in ultimo articulo vitæ virtute priuilegiorum. fol. 115.

Decretum Clem. viij. super Indulg. concessis, & concedendis. fol. 120.

De concedentibus Indulgentias. c. 11. fol. 125.

Formæ publicandi Indulgentias Episcoporum. fol. 130.

De requisitis in concedente Indulgentias. c. 12. fol. 149.

De quæstoribus, publicatione, & predicatione Indulgentiarum. c. 13. fol. 162.

Forma quærendi eleemosynas dari solita per Sedem Apostol. fol. 165.

De

- De ijs, qui possunt Indulgentias consequi . c. 14. fol. 172.
 Bulla Pauli Quinti circa Indulgentias Religiosorum. fol. 184.
 Bulla Clem. viij. pro aggregandis Confraternitatibus. fol. 188.
 Litteræ congregationis Indulgentiarum pro interpretatione aliquo-
 rum dubiorum dictæ Bullæ Clem. viij. fol. 194.
 Decretum Congregationis Indulgentiarum circa Indulgentias Ar-
 chiconfraternitatis Sanctiss. Sacramenti. fol. 196.
 Bullæ duæ Pauli V. circa Indulgentias Archiconfraternitatis San-
 ctiss. Rosarij B. Mariæ super Mineruam. fol. 197. & 198.
 Breue Pauli V. circa Indulgentias lucraturas per Confratres interes-
 santes processionibus Rosarij qualibet prima Dominica cuiuslibet
 mensis. fol. 200.
 De Potestate Ecclesiæ concedendi Indulgentias, eius clauibus, & In-
 dulgentiarum antiquitate. c. 15. fol. 209.
 De valore Indulgentiarum. c. 16. fol. 220.
 Indulgentiæ quamdiu durent, vel quando cessent. c. 17. fol. 226.
 De facultate quæ datur in Iubileo extraordinario lucraturis Indul-
 gentiam, nempe & absoluendi à peccatis, à censuris, & casibus re-
 seruatis, commutandi, & dispensandi vota, & eligendi Confesso-
 rem. c. 18. fol. 229.
 De Censuris in genere, & in specie. c. 19. fol. 230.
 De excommunicationibus contentis in Bulla Cænæ. c. 20. fol. 234.
 De excommunicationibus extra Bullam Papæ reservatis. c. 21. f. 243.
 Decreta Pauli V. & Greg. XV. super Concept. B. Virginis. fol. 259.
 Bulla Greg. XV. contra sollicitantes in Confessione. fol. 262.
 Decretum Sanctissimæ Inquisitionis contra non reuelantes hereti-
 cos. fol. 265.
 De excommunicationibus Episcopo reservatis in corpore Iuris. c. 22. fol. 267.
 De excommunicationibus nemini reservatis. c. 23. fol. 272.
 De suspensionibus in Iure latis. c. 24. fol. 285.
 De interdictis in Iure latis. c. 25. fol. 294.
 De casibus reservatis. c. 26. fol. 296.
 Decretum Clementis VIII. super casuum reservatione quoad re-
 gulares. fol. 297.
 De Voto. c. 27. fol. 305.

De eligendo Confessore virtute Iubilei, absolutione à censuris, & casibus reſeruatis. c. 28. fol. 330.

Decretum Clem. viij. super absolutione à censuris, & casibus reſeruatis. fol. 332.

Decretum Pauli V. super eisdem. fol. 335.

Decretum Clem. viij. de absolutione non danda per litteras. fol. 341.

Forma absolutionis danda excommunicatis extra Sacramentum in foro exteriori. fol. 345.

Forma absolutionis danda excommunicato quando offensa est manifesta. fol. 346.

Forma absolutionis danda anathemati. fol. 346.

Forma absolutionis Sacramentalis. fol. 347.

Forma absolutionis à suspensione. fol. 348.

Forma dispensandi super irregularitate. fol. 348.

De purgatorio ultimo remedio pro tollenda pœna temporali, & de reliquis receptaculis animarum, hoc est.

De Paradiso.

Inferno, Limbo, & mitissimo carcere, & de nonnullis curiosis dubijs circa ea occurrentibus. c. 29. fol. 353.

An animæ existentes in receptaculis possint aliquo remedio iuuari, & sic agitur de suffragijs, et de nonnullis dubijs circa ea occurrentibus. c. 30. fol. 376.

De Authoribus, qui de Iubileo, & Indulgentijs scripserunt. fol. 377.

Textus seu Capita in quibus tractatur de Iubileo, & Indulgentijs. hoc est.

Ex Decretalibus de pœnit. & remiss.

c. quod autem. 4. c. nostro. 15. c. cum ex eo. 14. fol. 410.

Ex lib. 6. Decretalium. eod. tit.

c. Romana. 1.

c. Indulgentia. 3.

Ex Clementinis. eod.

Clem. Abusionibus. 2.

Ex Extrauag. eod.

Extrauag. Antiquorum. 1.

Extrauag. Vnigenitus. 2.

Extrauag. Et si. 3.

Extrauag. Quemadmodum. 4.

Extrauag. Et si Dominici. 5.

*Imprimatur, si videbitur Reuerendissimo P. Magistro Sacri
Palatij Apostolici.*

A. Episc. Hierace n. Vicesg.

Ex mandato Reuerendiss. Patris Fratris Nicolai Rodulphi, Sa-
cri Apost. Palatij Magistri, Tractatum de Iubileo, & Indulgentijs
summo studio, & industria per Illustris, & Reuerendiss. D. Iulij La-
uorij de Laurino, Caputaq. Diœc. Prothon. Apost. & Illustriss. D.
Card. Muti Auditoris, doctè conscriptum, omni qua potui ob-
seruatione perlegi. In eo non solum quicquam, quod orthodoxæ
fidei, sacris Canonibus, moribusq. obstet; verum opus sana do-
ctrina refectum, grauium authoritatibus D D. fulcitum, & qua m-
plurimis dubijs, & quæstionibus, non minus curiosis, quam vti-
libus, ac necessarijs contextum reperi, ideo ad communem Reip.
utilitatem quamprimum imprimi posse censeo.

Fr. Vincentius Candidus Magist. Ord. Prædic.

Pœnitentiarius apud S. M. M.

Imprimatur.

Fr. Vincentius Martinellus Magister, & Socius Reueren-
diss. P. F. Nicolai Rodulfij Ord. Prædicatorum Sacri
Palatij Apostolici Magistri.

DE IUBILEO. ET ANNO SANCTO.

Pars Prima.

S V M M A R I V M.

- Iubilei nomen quid significet. 1. 7. 27.*
Sabbathum praecepit Deus septimo anno celebrari. 2.
Sabbathum quies dicitur. 3.
Sabbathizare quid sit. 3.
Iubilei anno terra non colebatur. 4.
Iubilei tempore vivebant homines ex fructibus anni praecedentis. 5.
Annum quinquagesimum Deus praecepit sanctificare. 6.
Annus quinquagesimus dicitur annus libertatis. 7. 8. 9.
Lites, & iurgia anno quinquagesimo cessabant. 9.
Redditio apud Hebraeos duplex dabatur, & quae. 10.
Actio repetitionis amissorum in ludo vetito de iure civili non datur elapso quinquagesimo anno. 11.
Sortes non repetebantur apud Vuisigothos, & Romanos anno quinquagesimo elapso. 12.
Mancipia fugitiua anno quinquagesimo elapso ad servitutem reuocari non poterant. 13.
Præscriptiones sunt inuenta ad discordias, & conuitia sedanda. 13.
Pax, & tranquillitas est maxima pars felicitatis. 14.
Iura omnia versantur, aut in acquirendo, aut in conseruando, vel in minuendo. 15.
Lex de non concupiscendis rebus alienis fuit à Deo in vniuersum lata. 16.
Cupiditas radix omnium malorum. 17. 18. 19.
Auaritiae effectus multi. 20.
De Iubileo sanctificando quare Deus legem instituit. 21. 22.
Iubileus in lege Moysayca dicebatur remissio debitorum temporalium. 23.
Iubileus in lege Gratiae dicitur remissio debitorum spiritualium. 24.
Annus Sanctus dicitur quies, & letitia. 25.
Numerus septenarius, & quinquagenarius quare in sacris scripturis pro Iubileo intelligitur. 26.
Similitudo inter antiqua, & noua Legis Iubileum. 27.

IUBILEI NOMEN QUID SIGNIFICET.

Cap. I.

1 IUBILEI nomen quietis, & remissionis an-
 2 num significare demonstrat *Leuit. cap. 25.* ubi
 3 duo præceperat Deus per Moysen filiis Israel:
 4 primum de sabbatho septimo anno celebran-
 5 do, dum inquit, *quando ingressi fueritis ter-*
ram, quam ego dabo vobis, sabbathizes sab-
batum Domino, sex annis seres agrum tuum,
& sex annis putabis vineam tuam, colliges
fructus eius; septimo autem anno erit terra
requietionis Domini, agrum non seres, & vineam non putabis, idem
patet *Exod. 23.* ubi *sex annis seminabis terram tuam, anno autem*
 6 *septimo dimittes eam, & requiescere facias, ex qua requie, & quie-*
 7 *te sabbatum terræ & requietionis Domini annus septimus appel-*
 8 *latur, unde nos sabbathizare, quiescere dicimus; hoc tempore ip-*
 9 *samet terra quiescebat ab opere suo, hoc est ab agricultura: nam*
 10 *anno Iubilei non seminabatur, non arabatur, non fodiebatur, sed*
 11 *viuebatur ex fructibus anni præcedentis, Deus namque multiplica-*
 12 *bat fructus per annos tres.*

6 Secundum de sanctificando anno quinquagesimo, *sanctificabis, in-*
 7 *quit, annum quinquagesimum, & vocabis remissionem cunctis terræ*
 8 *tue habitantibus, ipse est enim Iubileus, hoc est annus libertatis, &*
 9 *remissionis; serui enim donabantur libertati, manumittebantur, ca-*
 10 *ptiui liberabantur, debita pauperum debitorum remittebantur,*
 11 *vnusquisque ad possessionem suam, gratis ad familiam suam pristi-*
 12 *nam, siue venditione, siue donatione, vel alio titulo res in alium*
 13 *transmisisset, reuertebatur.*

Imò vendita, & alienata non solum priori domino restituebantur, sed
 14 nec actor, aut creditor in iudicio experiri poterat; erat enim subla-
 15 ta actio, lis, & iurgium tum fisco, tum privato, generalis namque
 16 obligationum, seruitutum, & pœnarum remissio elargiebatur, & iste
 17 erat primus modus redimendi res venditas, & alienatas apud He-
 18 bræos; Duplex enim apud illos dabatur reddibitio, vna erat releua-
 19 tio debiti, de qua *Plut. in Polit.* quam Iubileum vocant, altera fie-
 20 bat iure proximitatis, quo proximior in emptione remotioribus
 21 extraneis præferebatur, vt *Tolos. refert lib. 6. c. 1. n. 2. f. 150.*

22 In iure quoque nostro quinquaginta annorum spatium inuenitur
 ad excludendam actionem repetitionis amissorum in ludo vetito,
 intra

1 intra enim hoc spatium , quæ in ludo ultra vnum aureum amittun-
tur , peti possunt . *l. fin. C. de rel. & sumpt. fun. & apud Vuisigothos*
12 sortes Gothæ , & Romanæ , quæ intra quinquaginta annorum spa-
tium non fuerant reuocatae , nullo modo repetebantur , & alia manci-
pia fugitiua , quæ intra quinquaginta annos inuenta non fuerint ,
non licet ad seruitia reuocare ; in Lege autem Diuina redemptio fie-
bat modo dicto per Iubileum .

13 Et hoc vt discordiæ , & conuitia sopirentur , eorumq. vice animi
14 pax , & tranquillitas , quæ maxima est felicitatis pars *ex Iob. 4. Chri-*
sto teste , vigeret , & haberetur .

15 Et quoniam totum ius consistit aut in acquirendo , aut in con-
seruando , aut in minuendo . *l. fin. ff. de leg. & lex fuerat à*
16 Deo in vniuersum lata , non concupisces domum proximi tui ,
non ancillam , non bouem , non omnia , quæ illius sunt . *Exod.*
20. vt illa huiusmodi rerum proximi cupiditas prosterneatur , quo-
17 niam ex cupiditate habendi , & auaritia fines possessionis , & fi-
nes domini legitiui violati sunt , & is , cui permissum erat suf-
ficienter habere , & alijs prouidere , sibi aliena vsurpare , veti-
tis artibus cœpit , inde malorum omniū cohors traduxit in nos
18 miseras penè immedicabiles , cupiditas namque est omnium malo-
rum radix , & eam appetentes errauerunt à Fide , & inseruerunt se
cogitationibus multis , *ad Timoth. 6. c. bonorum . 47. dist. & qui vo-*
lunt diuites fieri , incidunt in laqueum Diaboli , & facile cupidi à iu-
19 sto declinant , *c. 1. dist. 47. excæcat hominem auaritia . c. execrabilis ,*
de præb. reddit hominem insatiabilem . c. sicut hi . 47. dist. & Horat.
lib. 2. carmin. od. 1.

*Latius regnes , auidum domando
Spiritus , quam si Libyam remotis
Gadibus iungas , & vterque Penus
Seruiat uni .*

*Crescit indulgens sibi dirus hydrops :
Nec sitim pellit , nisi causa morbi
Fugerit venis , & aquosus albo
Corpore languor .*

20 Et ex auaritia , vsuræ , rapinæ , furta , penuria rerum ; hinc factum
est , vt Deo Optimø Maximø huic malo obuiare volens post diuision-
es per familias terræ subactæ adiecit legem hanc Iubilei , dicens ,
sanctificabis , &c.

21 Demum vt *Abul* ait super *Leuit. 25. q. 1. & 2.* fuit institutus pri-
mò annus septimus , deinde quinquagesimus propter duo , vt libe-
rarentur homines à seruitute , & remitterentur debita eorum , &
22 quoniam in anno septimo ob aliquas causas redemptio libertatis ,

vel bonorum fieri non poterat, ideo post sabbathum in septimo anno, est institutus annus quinquagesimus, qui dicitur Iubileus, in quo omnes absque pecunia reintegrantur, sicut enim Iubileum dicimus observationem esse sabbathi, maxime debitorum, obligationumq. remissionem in lege Moysayca, sic in Christi vero, foelicio-
 24 tempore omnium pœnarum animæ abolitionem, gratiæq. perpetuæ donum in anno sancto diuinitus, & decentius institutum; unde merito annus sacer electus, atque probatus à Deo dicitur, quo populus vniuersus, & animantia quæque terræ à labore quiescerent, & latarentur.

26 Sed quare numero septenario, & quinquagenario pro Iubileo vsa fuerit sacra Scriptura, remitto lectorem ad *Paulia. lib. 1. c. 3. Binz. lib. 3. c. 6.*

27 Iubilei ergo nomen quietem, remissionem, & indulgentiam significat, quæ antiquitus in lege veteri à quinquagesimo in quinquagesimum annum concedebatur, dicta à Iobel, quod significat quinquaginta: dicitur Indulgentia hæc Iubileum ob similitudinem, quam habet cum ipso Iubileo quinquagenario, ille enim sonitu buccinæ pronunciabatur, hæc Apostolica voce; in illo cessabat labor arandi, in hac cessat noster labor mortificatis & inanitis fame nostrorum corporum terris in remissionem nostrorum peccatorum; in illo remittebantur debita temporalia, in hac debita spiritualia; in illo dabatur libertas corporalis, in hac spiritualis; in illo recuperabantur possessiones terrenæ, in hac virtutes, & merita mortificata per peccata; in illo ab exilio ad patriam reuocabantur exules, in hac exules à cælo nostra patria vera existentes, gementes, & flentes in hac lachrymarum valle, efficimur denuò habiles ad fruitionem Dei.

S V M M A R I V M.

Iubileus unde dicatur. 1.

Iobal, seu Iobel, vox hebraea, quid significet. 2.

Iobel idem est quod cornu, buccina, seu tuba. 3. 4. & 5.

Buccinæ sonitu Romani conuocabant populum. 6.

Iobel significat buccinam, cornu, remissionem, initium, germen, seu fructum, gaudium, & latitiam. 7.

Iobel quare dicatur remissio. 8.

Iobel quare dicatur initium, & quare germen, gaudium, & latitia. 9.

Iubilaria consuetudo apud Vltramontanos quid sit. 10.

Iubilaria consuetudo apud eosdem seruatur in coniugatis. 11.

Iubilaria consuetudo apud eosdem seruatur in Sacerdotibus. 12.

Iubilaria consuetudo seruatur in Monachis, & alijs Religiosis. 13.

Iubi-

Iubilati Patres, qui dicuntur . 14.

Leſtores Iubilati , qui dicuntur . 16.

Comites Palatini , qui dicuntur . 16.

Cantores Iubilati , qui dicuntur . 17.

Militēs emerita militia dicuntur iubilati . 18.

D: Iubilaria conſuetudine qui teſtentur . 19.

Plauſus in ſacerdotale Iubileum Archiepiſcopi Mechlinienſis . 20.

Iubilaria Diaceſana conſuetudo, circa chori exemptionem, reprobatur à Bonacina .

Statutum Compoſtellanum, quo dantur diſtributiones abſentibus , ſtante iubilaria conſuetudine, confirmatur à Gregorio XIII. 22.

Conſuetudo iubilaria Religioſorum non laudatur ab Auctore . 23.

In lege Moſayca tempore Iubilei vnus erat omnium gaudium . 24.

Iubileum Doctores nominant remiſſionem peccatorum . 25.

Iubileus , an Iobeleus dici debeat . 26.

IVBILEI NOMEN VNDE DICATVR.

Cap. II.

IVBILEI nomen, ſeu ethymologia à diſtione Hebræa Iobal, ſeu vt magis placet , à voce, Iobel , deſumptum eſſe omnes Scriptores fatentur. De ſignificatione autem vtriuſque diſtione multi multa ſcripſerunt ; varia enim hoc nomen Iobal, ſeu Iobel, ſignificat, & æquiuocum eſt apud Hebræos , teſte Nauarr. de Iub. not. 1. n. 10. aiunt enim, quod interpretatur remiſſio, ſeu dimittens, plenaria quies,

gloria, domus Dei, Aries, mutatus, quinquagenarius , volens, ſeu iurans, magnus Dei annus &c. de quibus Binz. lib. 1. c. 4. Paulian. lib. 1. c. 1. Hier. Grat. p. 1. c. 1. & alij de hac materia ſcribentes; & ego infra ; communem tamen proſequendo ſignificationem dico Buccinam , ſeu Cornu Arietis ſignificare ; propterea quod Moyſes Leuit. 25. rationem oſtendens , cur anno quinquageſimo remiſſiones debitorum fierent , poſſeſſionesq. deuenditæ ad primæuos redirent poſſeſſores, & ſerui libertati donarentur, ait, *ipſe eſt enim Iubileus*, vbi verbum Hebræum pro Iubileo ponitur Iobel, quod ſignificat cornu , vel Buccinam, ſeu Tubam ex communi Interpretum ſententia ; præcepit enim Moyſes menſe ſeptimo, & decimo die menſis Iubilei clangendi, eſſe buccinam . Ioſue 6. 6. n. 3. *vbi ſeptimo autem die ſacerdo-*

- tes tollant septem buccinas, quarum usus est in Iubileo, & præcedant arcam fœderis, circuibitis ciuitatem, & sacerdotes clangent buccinis. & paulo post n.6. Tollite arcam fœderis, & septem alij sacerdotes tollant septem Iubileorum buccinas, & incedant ante Arcam Domini, & in lib. Exod. c.19. dum dicitur, cum clangere cœperit Buccina, in Hebræo habetur, Iobel, & Iudæi solebant in signum libertatis alicuius sonare hoc cornu, quia Dominus liberauit Isaac, offerendo arietem, quem Abraham sacrificauit loco Isaac, *Tol. lib. 6. c. 24. n. 3.* & appropinquante tempore Iubilei, sonitu buccinæ cornæ Hebræi indicabant, & pronuntiabant annum Iubilei. Romani quoque antiqui conuocabant populum, & familiam sonitu buccinæ, & tubæ cornæ. *gloss. not. in l. 1. in fin. ff. de off. Præf. vig. vers. euocabatur,* nondum enim erat usus campanarum, quarum sonitu nunc eum vocant.
- 7 Nomen hoc Iobel non solum buccinam, & cornu significat, sed etiam remissionem, initium, germen, seu fructum, gaudium, & lætiti-
- 8 tiam, &c. *Nauarr. not. 1.* Remissionem quoniam debita, & possessiones remittebantur, in nostro autem Iubileo pœna peccatorum remittitur. Initium, quia prioribus solutis contractibus, nouum contrahendi initium oriebatur, & in nostro datur principium nouæ vitæ, vel quia in Lege veteri illo anno initiabantur libertates possessionum, &c. Germen, seu fructum ad significandum, quod anno Iubilei nos percipimus copiosorem fructum gratiarum, sentimus efficaciam gratiæ Dei, quam germinat Spiritus sanctus in cordibus nostris, quæ excitat ad opera magnæ perfectionis, & pietatis, sentiunt Christiani hoc Iubilei tempore maiora auxilia super eos, acquirunt influxus, & interiores motus, & germinat fructum, qui est pax conscientiæ, & magna animi tranquillitas. Gaudium verò, & lætiti-
- 9 am, quoniam annus quinquagesimus totus erat gaudij, festiuitatis, & lætitiæ; & Hebræi in illo anno buccinis clangebant. Et dicitur gaudium, quod explicari non potest verbis, nec penitus reticeri. *gloss. in Clem. unic. §. nos itaque. vers. iubilet. de Reliq. & vener. Sanct.* Dicitur Iubileus à voce Latina, lætitia; nam affert magnam lætiti-
- 10 am Christi fidelibus, anno enim Iubilei liberantur serui, idest peccatores à seruitute Diaboli, fiunt remissiones debitorum, idest pœnarum, liberatur terra à labore suo, hoc est corpus nostrum, quod terra est, liberatur à proprio labore, idest à tot cilicijs, ieiunijs, disciplinis, & alijs pœnitentijs iniunctis, & soluit debita sua iustitiæ diuinæ indulgentijs meritis ex sanguine Christi, & Sanctorum omnium desumptis, Buccinate in Neomenia tuba, in insigni die solemnitatis vestræ, inquit *David Psal. 80. & facit dicta Extrauag. unigenitus.*
- Hinc orta est ex hac ethymologia quædam consuetudo apud Flandros,

dro, Gallos, Germanos, aliosq. Ultramontanos, & Belgicos Populos, dicta iubilaria, hoc est, vt serui, qui per spatium quinquaginta annorum alicui continuò inservierint, anno quinquagesimo finito, tempore presenti emancipantur, & cum magno iubilo, lætitia & honore libertati donantur, & gaudent privilegio filiorum Domini sui, & in signum huius libertatis epularum conuiuia ab ipso familie Principe apparantur, ad quod inuitantur propinqui, & amici, tam domini, quàm serui, & illo die dicti serui vt domini domus omnia disponunt, & primum locum in mensa obtinent.

11 De coniugatis idem omnino seruatur circa conuiuium, & parentum, ac amicorum inuitationem, addito etiam Missæ sacrificio, ad quod processionaliter procedunt omnes inuitati bini ac bini, viri cum viris, mulieres cum mulieribus, quinquagenario sponso, seu Sponsa præcedente, nuptialibus indutis; duobus propinquioribus vxoris Consanguineis sponsi latera comitantibus, sponsæ vero duobus similiter viri sui propinquioribus cognatis. Missa finita, in qua sanctissimam Eucharistiam sumunt ipsi sponsi quinquagenarij, eodem ordine, quo ad Ecclesiam peruenerant, reuertuntur, totusque dies illa in lætitia, conuiujs, & tripudijs honestis consumitur.

12 Sacerdotes præbendarij anno quinquagesimo sacerdotij sui, inuitatis propinquis, & amicis, nouum, vt aiunt, Missæ sacrificium offerunt, quo peracto in domo quinquagenarij sacerdotis, honestè recreantur, ab illoq. die, ipse sacerdos immunis reputatur, liberque existit ab omnibus chori obligationibus, ad quas ante tenebatur, & quasi vnus ex alijs sacerdotibus fructus præbendæ suæ annuatim percipit, tamquam si personaliter ad chorum cum cæteris conueniret.

13 Illud idem seruatur in Monachis, & alijs Religiosis anno professionis suæ quinquagesimo: nam cum alijs Monachis ad chorum amplius non conueniunt, in refectorio non comedunt, in dormitorio non dormiunt, sed deputato illis à superiore, seruo, & camera separata intra monasterij claustra soli viuunt, Patresq. iubilati in posterum appellantur, & idem, qui eisdem superioribus honor, omninò illis ab omnibus exhibetur.

14 Lectores quoque, qui per aliquod temporis spatium, puta 20. annorum, publicè legerint publicas disciplinas, iubilati dicuntur, & quiescunt à labore, prouentusq. suscipiunt absque labore, & dicuntur Comites Palatini, qui multa habent priuilegia. Idem seruatur

16 de Cantoribus Rom. Pont. qui postquam Cappellæ Pontificiæ inservierint per aliquot annos, puta 25. iubilantur, & est in posse eorum, an velint ad dictam cappellam accedere, & sic manent animi gratia, & comedunt huiusmodi iubilati sumptibus alterius.

- 18 Emeriti, vel veterani Milites, quoque nominantur, qui emeritis stipendijs 25. annorum iustam missionem adepti sunt, quæ est à molestia vacatio. *Isid. lib. 9.* & mereri militare dicuntur à stipendijs, quæ merentur, & emeriti dicuntur veterani, solutiq; Milites, qui iam in usu prælij non sunt, sed post multos militiæ labores, quietis suffragium consequuntur, vnde emerita stipendia. *Liu. lib. 7.*
- 19 De hac iubilaria consuetudine testatur *Binz. lib. 1. c. 4. vers. ex hac* ad relationem R. P. D. Arnoldi Viuonij Belgæ Monachi S. Benedicti, & ego ex attestatione Reuerendiss. D. Ioannis à Bosco Olivarij Abbatis S. Mariæ de Belluloco, Cisterciensis Ordinis, Nicosien. diæcesis, in Sac. Theol. Magistri, atq; Christianissimi Francorum Regis Consiliarij Ecclesiastici, & Concionatoris eruditissimi, necnon admodum R. R. P. P. D. D. Jacobi Cornelij Lummenzi à Marca Relig. Sacerdotis Ord. S. Benedicti Belgæ, ac Patris Brigellij Iesuitæ, & perillustis D. Palcaij Segart primariæ Collegiæ Ecclesiæ S. Gaugerici Cameracensis Canonici, & aliorum, qui ore tenus, authenticisq; scripturis, quæ penes me seruantur de tali iubilaria consuetudine, ex Patrum, & Auorum traditione perueteri inuiolabiliter vsque adhuc tempora seruata de visu attestati fuerunt, comprobantq; eam.
- 20 quamplurima carmina à iuuentute Collegij Mechliniensis Societatis Iesu in anno 1617. Typis excussa, intitulata: Plautus in sacerdotale iubileum Illustriss. & Reuerendiss. D. D. Matthiæ Nouij Archiepiscopi Mechliniensis Brabantia, Geldria, Flandria, Hierarchæ Metropolitanæ, ætatis suæ 75. sacerdotij 51. Episcopatus 22. præsentibus Serenissimis Belgia Principibus, Episcopis 11. Abbatibus 13. Sacerdotibus 2106. Diaconis 2368. Hypodiaconis 2380. Minoribus ministris 2324. Clericis denique 1803. qui Plautus etiam penes me seruatur.
- 21 Quam iubilariam Diæcesanam consuetudinem circa Chori exemptionem nullo modo tolerandam affirmat *Bonaci. de hor. can. disp. 2. q. 5. punct. 6. n. 5. §. 6. per ibi allegata.*
- 22 Et licet statuta sint sublata per quæ absentibus dantur distributiones, nihilominus Gregorius XIII. senibus, & benemeritis miseris, mandauit statutum Compelliarum tolerari, per quod debentur distributiones non seruientibus, qui per quadraginta annos iam seruierunt, dubius tamen pertransit *Steph. Gratian. disceptat. forens. n. 298. n. 19. p. 1. Refert Piafec. in prax. Episcop. p. 1. c. 3. n. 9. vers. de senio. Moneta de distribut. quotid. p. 2. q. 13. n. 41.*
- 23 Ego autem minime laudo illam Religiosorum consuetudinem: nam quo Religiosus est senior in Religione, eo debet esse humilior, & vivere in communi cum reliquis, vbi tamen talis reperitur consuetudo, quoad prædicta, toleranda est.

24 Sic tempore iubelei in lege Mosayca vnum erat omnium gaudium vna communis lætitia, vnum totius Populi festum, requies, atque sabbathum.

25 Hanc interpretationem Doctores Ecclesiastici sequuti, iubileum, plenariam omnium peccatorum absolutionem, & omnium poenarum pro peccatis debitarum, remissionem appellant, & ob tantam liberationem spirituales indulgentiarum iubileum, idest remissionem nominant. Gaudeamus ergo in Domino, quod tot tantasq. gratias recipiemus, & dona hoc sequenti anno 1625. à Sanctissimo Urbano Octauo, qui annum iubelei est concessurus.

26 An autem iubeleus, vel iobeleus dici debeat, adeas *Paulean. lib. 1. c. 1. Nauarr. de iubil. not. 1. n. 2. Bing. lib. 1. c. 5. & alios.*

S V M M A R I V M.

Iubeleus quando incæpit in lege Mosayca. 1.

Iubeleus quando incæpit in lege gratia. 2.

Iubeleus fuit restitutus à Bonifacio VIII. 2.

In Iubileo magna hominum multitudo confluxit Roma anno à Natiuitate Domini 1299. 3.

Iubeleus eodem anno creditur restitutus à Bonifacio VIII. 4.

Iubeleus solitus erat celebrari anno centesimo. 4.

Iubeleus diligentia Bonifacij Octauj repertus, ab eodem fuit restitutus. 5.

Iubelei memoria quomodo à quodam sene Peregrino fuit suscitata. 6.7.

Iubelei memoria quomodo ab alys fuit confirmata. 8.

Quando fuit publicata Extrauagans Bonifacij Octauj Antiquorum. de pœnit. & remis. 9.

Bonifacius Octauus restitutor potius, quàm institutor dicitur anni Iubelei, & quare. 10. 11. & 12.

Iubeleus cur anno centesimo celebrabatur. 13.

Centesimus numerus apud Ethnicos semper fuit in veneratione. 13.

Ludi seculares apud ethnicos fiebant anno centesimo. 13.

Ludi prædicti à Sancta Romana Ecclesia in centesimam indulgentiam Romanam fuerunt commutati. 14.

Polidorus conuincitur, qui Bonifacio Octauo ascribebat initium Iubelei. 15.

Bonifacius Octauus cur in centesimo, & non in quinquagesimo anno instituit Iubileum. 16.

Pro Iubelei celebratione à Sanctissimis Pontificibus varia fuerunt assignata tempora, & quare. 17.

Clemens VI. anno quinquagesimo mandauit celebrari Iubileum. 18.

Vrba-

Vrbanus Sextus, & Martinus Quintus anno 33. mandarunt celebrari Iubileum. 19.

Nicolaus Quintus anno 25. mandauit celebrari Iubileum. 20.

Clemens Sextus Iubileum mandauit celebrari anno quinquagesimo. 21.

Iubileus ex diuersis Bullis confirmatur anno 33. fuisse celebratus. 21.

Iubileus quare in anno 30. 33. & 25. sit institutus. 22.

Iubileus quare ex centesimo sit commutatus in quinquagesimum annum. 23.

IUBILEVM QVANDO HABVIT

initium, & quo anno celebretur, tam
in veteri, quam in noua Lege.

Cap. III.

IX dictis colligitur, iubileum in lege veteri à primordio Mundi habuisse principium, & multis rationibus probat *Paulia. lib. 1. c. 2.*
In lege autem noua *Ioannes Friburgen. tract. de indulg. quest. 6.* nihil certè fatetur potuisse inuenire de illius initio, præterquam quod vulgatum est centesimum quemque annum à Natiuitate Christi fuisse talem, per multas autè tribulationes ortas in Vrbe multo tempore cessasse; postea verò tempore Bonifacij Octauj renouatum fuisse. *Plat. in vit. Pont. & Polid. lib. 8. c. 1. de inuent. rer.* Bonifacium faciunt inuentorem, & sic ab eius tempore anno 1300. ita dicunt *Turrecrem. Io. Monacus relati à Binx. lib. 3. c. 5. Paul. lib. 1. c. 2. Nauarr. de iub. not. 1. n. 41. & not. 7. n. 4. Ioannes Vill. in lib. Cronic. cap. 36.*

Iacobus S. Georgij in *Velabro Cardinalis in lib. de centesimo, seu iubileo*, lucidius hystoriam narrat, & *Binx. cum Nauarr.* confirmant *loc. cit.* inquit enim, quod cum in die Vigiliæ Natiuitatis Dominicæ 1299. sub Vesperis, & subsequentibus diebus, imò per totum annum eundem, tam ingens hominum multitudo è longinquis, & diuersis Mundi partibus ad Vrbem confluxerint, vt ne Vrbs eos caperet, aut euntibus, & redeuntibus itinera sufficerent, ne in tam magna, lata, & spatiosa Vrbe, locus penè, aut per vias transeundi, aut in domibus commorandi esset: Cuius rei causam esse dicebant, quod celebris, & generalis fama per totum Orbem, & per ora hominum referebat ab antiquis, & extra memoriam hominum temporibus Romæ

cen-

- centesimo quoque anno iubileum esse, celebrariq. solitum, vt eodem anno, qui centesimus incidebat tot ad Vrbem hac de causa homines confluxerint, vt omnium culparum sordes absoluerentur; Res vti noua, & maximè pia Bonifacio relata, magna eum affecit admiratione, quocirca perlectis eius iussu vetustioribus libris, reuolutisq. antiquioribus Bullis, nihil quod ad rem hanc pertineret, omnino repertum fuit, statuit propterea, vt diligentia inter superstites, an huius nouæ indulgentiæ esset memoria apud aliquem; Fuit inter multos senior Peregrinus repertus, qui annum centesimum septimum suæ ætatis agebat, qui coram eodem Sanctissimo Pontifice, & Cardinali prædicto attestatus est se meminisse Patrem suum agricolam, superiore centesimo venisse Romam ad consequendum indulgentias, à quo etiam admonitus fuerat, vt si aduenturi centesimi tempus perueniret, non grauaretur Romam venire, vbi singulis quibusque diebus illius anni, magnas ibi esse indulgentias. Eiusdem rei testes alij duo reperti sunt ex Gallia, & in Italia non pauci tanti æui memores, idem confirmantes, & omnes hoc vnum vnanimiter asserentes, Romæ scilicet, eo anno esse remissionem peccatorum. His auditis Romanus Pontifex, ne tam grandis populorum deuotio à Spiritu sancto excitata, frustraretur sanctum iubileum eodem anno celebrari mandauit, & tunc promulgata fuit *Extrauagans eiusdem Bonifacij Antiquorum, de pœnit. & remiss.* quæ omnia, vt præfati Doctores dicunt, videntur indicare Bonifacium Octauum innouatorem potius, quàm institutorem huius sancti iubei fuisse, vt patet ex eadem *Extrauag.* per illa verba (*antiquorum habet fida relatio, confirmamus, & innouamus.*) Nam cum Ecclesia Dei fuerit antea per 30. ferè annos sub tyrannide, & postea per multa sæcula hæresibus vastatissimis erat fortassis abolita à memoria hominum hoc salubre institutum; Hæc eadem comprobatur *Ioannes Andreas dicta Extrauag. interpret.* se ab eodem Pontifice audiuisse, Corroboratur ex *Bulla foundationis ecclesiæ S. Mariæ Montis Serrati*, quæ constructa fuit per 700. annos ante Bonifacium, in qua narratur, quod fundator illius Ecclesiæ, commisso peccato carnis, venit Romam pro consequendis indulgentijs, quia ille annus Romæ, erat annus indulgentiarum.
- 13 Causam huius antiquæ institutionis, vt centesimo quoque anno celebraretur iubeus, eam inter cæteras esse ferunt, quod apud Gentiles Romanos quidam ludi fiebant centesimo quoque anno, & non vltra in honorem Appollinis, & Dianæ, & ad exhilarandum populum, qui quidem ludi dicebantur sæculares, seu carmina sæcularia, & quia sæculum est spaciū centum annorū, ex *Polid.* & quando dicti ludi sæculares fiebant Romani per præconem cum buccina pronunciantia-

- ciabant populo dicentes, ut omnes adessent ad illud ludi genus, & sacra solemnia, quæ nullus vnquam vidit, nec visurus erit postea, *ex Volat. lib. 27.* tunc enim ætatis humanæ periodus erat sæculum, ut etiam hodie, paucissimis exceptis; fuit etiam ille centesimus aprior existimatus, quia innumera bona in omni lege per eum statuta fuerunt, & concessa, & in Ethnicorum monumentis celebratus; ludi enim sæculares, ut dictum est pro honore tanti muneris, & temporis instituti fuerunt, unde venerationi maxime fuit, & pretio habitus; sancta autem Mater Ecclesia, quæ ritus, & cæremonias Gentilium, ut plurimum imitatur, ut idololatra populus ad veri Dei cultum facilius reduceretur, prædictos ludos in centesimam Romanam indulgentiam commutauit, & ex his potest conuinci *Polid.* qui
- 15 Bonifacio adscribebat initium iubilei, ea potissimum ratione, ut prædicti ludi in indulgentiam conuerterentur; Tempore namque Bonifacii, omnis in Vrbe Romana gentilis superstitio, & idololatria cessauerat: ludi quidem optatissimi, & suauissimi animabus nostris satis proficui, & per quos cælorum regnum lucramur.
- 16 Alias rationes, cur Bonifacius in centesimo, & non in quinquagesimo iubilæum instituerit, affert *gloss. in Extrau. antiquorū. vers. confitebuntur. §. quid autē. de pœnit. & remiss.* Primò, quia in centesimo anno olim concedi solebat. Secundò ob fauorem indulgentiæ transmarinæ, quæ similis huic extitit, & multæ sunt congruentiæ. Prima, quia in culpa, & pœna indulgentia, ideo non in quinquagesimo, qui simplicem remissionem denotat, sed in centesimo conceditur, qui duplicem continet iubilæum. Secunda, quia iubilæus quinquagesimus, de quo *Leuit. 25.* redire faciebat temporalia, sed ille duplicando tempus, spiritualia. Tertia, quia centenarius numerus perfectus est, de reliquis vide *in d. gloss.*
- 17 Succedentibus vero temporibus, Romani Pontifices, considerata breuitate, & debilitate vitæ, carnis infirmitate, & ut citius, ac frequentius, labentibus hominibus succurratur, varia tempora fuerunt assignata pro celebratione huius iubilei; namq; Clemens Sex-
- 18 tus ad 50. annos 1350. *ut in Extrauag. comm. Unigenitus. de pœnit. & remiss.* & Urbanus Sextus, & Martinus Quintus, ut aliqui vo-
- 19 lunt ad 33. Paulus Secundus, Nicolaus Quintus, & reliqui successores, vsque ad hodierna tempora, ad 25 reduxerunt.
- 20
- 21 Et licet de anno 33. *Cyrillus Francus c. 9. & alij* dubitēt, cū apud historiographos illius mentio non reperiatur, patet nihilominus ex *Bulla eiusdem Pauli Secundi, quæ incipit, Ineffabilis, in Bullario veteri an. 1473. ex Bulla Alexandri Sexti, quæ incipit Inter, in eodem Bullario fol. 141. & ex Bulla Gregorij Vndecimi, qui fuit prædecessor Urbani Sexti.*

22 Qui cupit scire, quare in anno 100. 50. 33. & 25. annus iubei sit institutus, adeat *Bing. lib. 3. c. 6. Paul. lib. 1. c. 4.*

23 Ratio autē cur centesimus in quinquagesimum postmodum sit mutatus est, quia apud Hebræos quinquagesimo anno, tamquam nostri iubei figuratiuum celebrabatur; secundo quod quinquagesima post resurrectionem Seruatoris die missus est Spiritus sanctus, qui vniuersam sanctificauit Ecclesiam; tertio quia quinquagenarius numerus plurima sanctarum Scripturarum continet mysteria; quarto considerato breui vite cursu.

S V M M A R I V M.

Iubileus pluribus nominibus appellatur, & quibus. 1. Iubileus, quare dicatur annus sanctus. 2.

IVBILEVS QVOT NOMINIBVS
appellatur, & de eorum significationibus.

Cap. IV.

1 **I** V R I B V S nominibus appellari solet iubileus ex *Bingo. lib. 1. c. 3.* Primo enim appellatur iubileus ex *Leuit. 25.* & a Clemente VI. primo inter Pontifices sic nominatus, Bonifacius enim indulgentiam plenissimam, nō iubileum appellauit in d. *Extrauag. Antiquorum.* Secundo dicitur annus sanctificationis, quia sanctificat animam. Tertio annus remissionis, quia peccata remittuntur. Quarto annus solutionis, quia solvuntur pœnæ debitæ pro peccato iam remisso. Quinto annus pacis. Sexto annus remissionis. Septimo annus sanctus, quia sanctificat animas hominum, deuotē Romanam Ecclesiam visitantium, & quia Christiani debent se gerere Sanctos, idest immaculatos sine peccatis, & sordibus animæ, vt illum dignè recipiant. Insuper principium nouæ vitæ, annus quietis, gloriæ, deuotionis, abundans diuinorum fructuum, lætitiæ, gaudij, annus Dei, libertatis animæ, vt *David Psal. 61.* & præmij benignitatis misericordiæ, placabi-

abilis, indulgentiarum, remissionis, pacis, vitæ, dies salutis, tempus acceptabile.

1. Quare dicatur annus sanctus, *D. Thom. 1. 2. q. 81. art. 8.* hoc est sacer, venerabilis, consecratus, benignitatis Dei, benedictionis, magnus, purus, firmus, fertilis, germinis, gaudij, coronæ, quietis plenus, messis omnem annum superans, ad redimendum datus, annus fecundus, vbertatis, antiquus, vitæ, & Dei, plura apud *Binz. lib. 4. c. 9.* ubi quid significet sanctum exponitur.

S V M M A R I V M.

Iubileus quotuplex sit. 1.

Iubileus alius proprius, alius improprius. 2.

Iubileus proprius, quomodo differat ab improprio. 3.

Differentia, qualis inter iubileum proprium, & improprium. 3.

Iubileus, quomodo differt ab indulgentia. 4.

Indulgentia quomodo differt à Iubileo. 4.

QVOTVPLEX SIT IVBILEVS.

Cap. V.

1. **I**VBILEVS duplex est, ordinarius, & extraordinarius, seu proprius, & improprius, primus celebratur centesimo, seu quinquagesimo, vel saltem 25. quoque anno; secundus vero solet indici à Summo Pontifice quotiescumque Sanctitati suæ placuerit, & est quando pro aliqua re graui transmittit iubileum, & indulgentias.

3. Differt autem iubileus ordinarius, & extraordinarius in hoc, quia licet vterque conferat remissionem, plenariam indulgentiam peccatorum, vterque dat facultatem eligendi Confessarium, & absoluendi à casibus reservatis, tamen multa maiora beneficia confert iubileus ordinarius, & licet sint pares quoad indulgentias, tamen confert maius præmium, prævalet quoad meritum, & acquirit maiorem deuotionem, dum tot cernuntur homines, & totus ferè vniuersus mundus, & quoniam ordinarius celebratur Romæ, ibidem homini est maior commoditas impetrandi dispensationes irregularitatum, quæ non tolluntur per iubileum extraordinarium, nec dantur facultates absoluendi, seu commutandi omnia vota, cum excipiantur aliqua: per ordinarium vero maior habetur

habetur commoditas impetrandi huiusmodi , & similes commutationes, plures differentia passim ex discursu sermonis parebunt, præcipuè circa operum executionem, aliqua enim imponuntur in ordinario , aliqua enim in extraordinario, ut dicetur .

- 4 Quomodo autem differat iubilæus ab indulgentia plena, plenaria, & plenissima , infra dicam dum de indulgentijs agam par. 2. c. 11.

S V M M A R I V M .

Iubilei quot sint species . 1.

Iubilæus Moysaycus , ubi memoratur . 2.

Iubilei Moysayci , quæ fuerunt rationes . 3. 4.

Iubilæus legalis erat typus iubilei legis Gratia . 5.

Iubilei forma , quibus verbis exprimitur . 6.

Impiis non est pax dicit Dominus . 7.

Remissio quot modis fiebat , tam tempore antiquæ legis, quàm nunc tempore Gratia, & quid significet in iure Ciuili . 7.

Iubileum euangelicum prædixit Isaïas . 8.

Vaticinium Isaïæ de iubilæo, explicauit Christus apud Lucam . 9.

Spiritus Domini vnxit Christum plenitudine gratia . 10.

Plenum gratia & veritatis prædicauit Ioannes Christum Dominum . 11.

Christus sanauit contritos corde . 12.

Christus prædicauit remissionem peccatorum . 13.

Christus attulit cæcis visum . 14.

Christus soluit legem Moysis, & legem Gratia instituit . 15.

Christus est missus à Patre ad prædicandum iubileum . 16.

Iubilæus est annus vera libertatis, & tempus gratia . 16.

Dies retributionis , vel iudicij dicitur dies aduentus Domini . 17.

Iubilæus Euangelicus à Moysayco quomodo differat . 18.

Annus septimus à quinquagesimo, in quo differat . 19.

Iubilæus inchoatur à die Natiuitatis Domini , & quare . 20.

Iubilæus in Apostolis cæpit in die Pentecostes . 21.

Iubilæus remissio dicitur . 21.

Iubilæus traditus est à Christo per Pontifices anno centesimo celebrandus . 22.

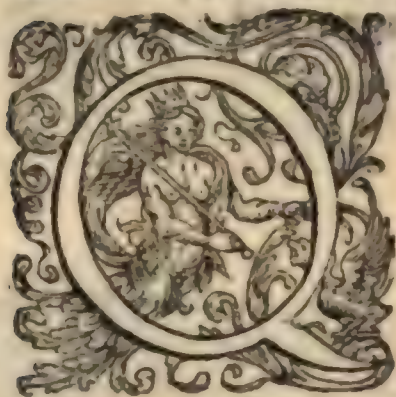
Iubilæus quare fuit abbreviatus infra dictum numerum centesimum . 22.

QVOT SINT SPECIES IVBILEI.

Cap. VI.

1

2

VINQVE dantur species Iubileorum, prima fuit de lege naturæ ante legem scriptam, nempe quâdo Patriarcha Abraham liberauit Loth fratrem suum, & ceteros populos captiuos de manu inimicorum. *Genes. 14.* ideo dicitur iubileus figuratiuus, de hac prima specie plura scribit *Binz. lib. 3. c. 1.*

Secunda species fuit iubileus de lege Moysayca, de quo *Exod. c. 23. & Leuit. c. 25.* vbi, *Enumerabis quoque tibi septem hebdomadas annorum, idest septies septem, quæ simul faciunt 49. & clanges buccina mense septimo, decima die mensis propitiationis tempore in vniuersa terra vestra, sanctificabisq. annum quinquagesimum, & vocabis remissionem cunctis habitatoribus terræ tuæ, ipse est enim iubileus, reuertetur homo ad possessionem suam, & unusquisque rediet ad familiam pristinam, quia iubileus est, & quinquagesimus annus; anno iubilei redient omnes ad possessiones suas, &c.* nam post exitum de seruitute Ægypti, post septem annorum hebdomadas, primo die erat quinquagesimus annus, & celebrabatur iubileus *Num. c. ult.* dixi post septem hebdomadas annorum, quia aliæ sunt hebdomadæ dierum, vt sunt istæ, quæ continent septem dies, aliæ sunt mensium, quæ erant septem mensium, ad modum lunæ, aliæ erant hebdomadæ annorum, quia septies septem anni sunt 49. & die, & anno sequenti, qui erat quinquagesimus, qui vocatur Pentecostes; fiebat annus iubilei, seu quietis & remissionis, quia in tali tempore fiebat liberatio seruorum, &c. de quibus supra dictum est, & procedebant per numerum septenarium hebdomadarum pro significanda liberatione animæ peccatoris de septem peccatis mortalibus, & ad consequendum septem dona Spiritus sancti.

3 Huius iubilei tres videntur rationes, vna, vt Deus omnipotens, Dominus propitiationum totius terræ promissionis, & populi columnæ tantum, & usufructuarius ostenderetur, sibi fructus vendendi, non proprietatem terræ facultatem habere cognosceret; Altera, ne familiæ nimia laborantes paupertate, & ad extremam indigentiam redactæ perpetuò interirent.

4 Tertia, vt æqualitas, quæ mater est concordia, & pacis, in populo Hebræo seruaretur, tametsi hoc Moyfi iubileum temporale,

ter-

tertentumq. fuerit, quia tamen dicente Apostolo, *omnia contigebant illis in figuram*, ceteras Iubilei species, veluti sublimiores, Deoq. propinquiores figurasse & ad eas occulto diuinitatis Mysterio direxisse credendum est.

- 5 Hic legalis Iubileus typicus erat, & verum Iubileum, qui in aduentu Christi sumpsit exordium, figurabat. Ad hoc enim Christus venit ut remissionem, & indulgentiam predicaret spiritualium debitorum, videlicet peccatorum, unde ipse per *Isaiam* dicit cap. 61. *spiritus Domini super me, eo quod unxerit me ad Euangelizandum pauperibus misit me, ut predicarem captiuis Indulgentiam, & clausis aperitionem, ut predicarem annum placabilem Domino, & diem ultionis Deo nostro, ut consolarer omnes lugentes, ut ponerem consolationem lugentibus Syon, & darem eis coronam pro cinere, oleum gaudij pro luctu, pallium laudis pro spiritu memoris, ecce tuba predicationis, ecce Indulgentia, siue remissio debitorum, & in exordio predicationis suae, sic orsus est. Penitentiam agite, appropinquabit enim Regnum Celorum*, in quo verbo, forma, & efficacia praesentis Indulgentiae continetur, haec enim penitentia, ut infra dicetur, solis poenitentibus, & confessis conceditur, & eis Regnum Celorum propinquissimum esse facit, & quia Christus in ortu suo, secundum cursum humanae naturae, fieri non poterat, ideo in Iubileo isto eleganter promisit, ut dicitur *Luc. cap. 2. num. 13. facta est enim cum Angelo multitudo caelestis, laudantium Deum, dicentium, Gloria in excelsis Deo*, quamdiu enim quis est in peccato, non est ei pax cum Deo, quia secundum *Isaiam cap. 48 non est pax impijs dicit Dominus*, remissa culpa remanente poenae debito non est pax perfecta, sed utroque remisso, plenissima pax hominibus habetur cum Deo, quod per istam Indulgentiam obtinetur *gloss. in Extrauag. comm. Antiquorum versic. confitebuntur S. quintum de penit. & remiss. & Clem. sextus in Extrauag. comm. Vnigenitus S. nos autem eod. dicit, (Nos autem attendentes, quod annus quinquagesimus in lege Moysaica, quoniam non venit Dominus soluere, sed spiritualiter adimplere, Iubileus remissionis & gaudij, sacerq. dierum numerus, quo lege fit remissio censebatur.)* Sicut ergo ista prima remissio fiebat rerum temporalium in lege antiqua, in anno tantum quinquagesimo, sic ista rerum aeternarum in anno centesimo quinquagesimo, vigesimo quinto, & frequentius in gratiarum, & felici Christi temporibus. De huiusmodi remissione, & alijs quae dantur in Iure civili *Bart. & Bald. in l. acta ff. de re iud. quotiescumque enim poena, vel debitum non adimpletur, remissio dicitur, prout & quoties quis cessat ab actione, vel a prosequendo iudicium & maxime in enuntiatione noui operis, ut ff. de remiss. & C. eodem, vide Paulian. lib. 1. cap. 6.*

- Tertia species fuit de Lege gratiæ, idest Euangelicæ, quem Euāge-
 8 licum Iubileum prædixit *Isaias prædicto cap. 61.* his verbis *Spiritus Domini super me ut supra &c.* qui Isaias videns Saluatoris nostri Iubileum, hoc est incarnationem, & humani generis redemptionem, annum acceptum, Deoq. placabilem, vaticinatur, quæ namque vendiderat, & quæ perdiderat Adam, redempta, recuperataq. in Christi Iubileo fuere, & qui à damone tenebatur captiuus, libertate per Christum adeptæ, dissolutisq. vinculis carcerum, ad pristinam rediuit libertatis, gratiæ, & sanctitatis integritatem, & ne quis Isaiam de Christi iubileo minimè censeret vaticinatum, voluit ipsemet Dominus per se ipsum proprijs verbis illius vaticiniū explicare, & ve-
 9 nit, ait Luc cap. 4. *Nazareth ubi erat nutritus, & intrauit secundum consuetudinem suam, die sabbathi in Synagogam, & surrexit legere, & traditus est ei liber Isaia propheta, & ut reuoluit librum inuenit locū, ubi scriptum erat, spiritus Domini super me, propter quod unxit me, euangelizare pauperibus misit me, sanare contritos corde, prædicare Captiuis remissionem, & Cæcis visum, dimittere confractos in remissionem, prædicare annum Domini acceptum, & diem retributionis, & cum plicuisset librum, reddidit Ministro, & sedit, & Omnium in Synagoga oculi erant intendentes in eum, capit autem dicere ad eos, quia hodie impleta est hæc scriptura in auribus vestris, & omnes testimo-*
 10 *niū illi dabant, & mirabantur in verbis gratiæ, quæ procedebant de ore ipsius; Hanc Isaia prophetiam explicat Dominus, dicens in se,*
 11 *ipso esse completam, Spiritus quidem Domini unxerat eum pleni-*
 12 *tudine gratiæ, videlicet, ab instanti cōceptionis suæ, quandoquidem*
 13 *humanitas Christi adeo plenitudine gratiarum redundabat, ut de eo*
 14 *dicat Ioannes cap. 1. vidimus eum, quasi unigenitum a Patre, plenum*
 15 *gratiæ, & veritatis; Prædicauit pauperibus, quia non superbis, sed*
 16 *humilibus secreta Euangelij manifestauit, sanauit corde contritos,*
 17 *quia gratiam vulnera peccatorum sanantem pœnitentibus largitur,*
 18 *Captiuis prædicauit remissionem, quoniam & captiuitatem mentis*
 19 *abstulit, & detentos à diabolo Patres absoluit; attulit cæcis visum,*
 20 *quoniā gentibus errore Idololatriæ excecatis lumen protulit Euan-*
 21 *gelij, sic enim natum eum, lumen ad reuelationem Gentium, prædixe-*
 22 *rat Simcon, & gloriam plebis tuæ Israel. confractos quoque dimisit*
 23 *liberos, non modo contritiones hominum, oleo misericordiæ alligan-*
 24 *do, eorumq. peccata dimittendo, sed etiam onera legis Moyſis im-*
 25 *portabilia deiecit, dirupit, viamq. charitatis, & gratiæ ad cælum,*
 26 *tendentibus strauit, de qua confractione Petr. Act. 15. cur tentatis*
 27 *imponere Iugum super ceruices discipulorum, quod neque nos, neque*
 28 *Patres nostri portare potuerant; Mittitur ad prædicandum annum*
 29 *Domini, & diem retributionis, idest Iubilei, & veræ libertatis, is*
 30 *annus*

- annus est, & tempus gratiæ, quo cuncta reflorent, is est annus passionis Christi, quo pro humano genere soluto pretio placatus est homini Deus; is est annus Ecclesiæ, quousque peregrinatur à Domino de quo Apost. *Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis* 2. *Corinth. 6.* Euangelizauit etiam diem retributionis, idest iudicii, quando filius hominis veniet in gloria sua, cum Angelis suis, & reddet unicuique secundum opera sua.
- 18 Ex quibus patet differentia inter Iubileum Christi, & illum Moyses; Moyses enim terrenam promittit retributionem, singulo quinquagesimo anno, vel perituram, vel instaurandam, sed Christus vna perpetuaque die, numquam interitura cælestia bona, sanctorumque retributiones pollicetur, vnus ille erat populi Iudaorum; hic vero Christi totius humani generis; ille terrenis prospiciebat commodis, hic cælestia bona largitur; ille tempore mutabilis, hic perpetuus, & indeficiens, cœpit autem iste Euangelicus Iubileus ab ipsa die Natiuitatis Domini nostri Iesu Christi, sicut hodie incipit à Vigilia Natiuitatis eiusdem hora 21.
- 19 Differebat annus septimus à quinquagesimo, quia in primo non omnia debita remittebantur, nec cornu inflabatur ad sonitum, nec decimo mense antecedente preconizabatur, nec possessiones ad priores dominos reuertebantur, secus in quinquagesimo,
- 20 Ratio autem cur habeat originem à die Natiuitatis Domini, est, quia natus est Dominus noster anno 4050. à creatione mundi, scilicet ab orbe condito, in quo ortu signa huius Iubilei edidit, dum tubarum vice Iubileum adesse iudicantium, omnes cælestium ordines Angelorum suauissimo cantu, & tuba cecinerunt, & modulati fuerunt *Luc. cap. 2.* & in eius sanctissima humanatione Præcursor eius Ioannes clamans admonerat populos, & hortabatur ad penitentiam, peragendam, poenarum, & peccatorum omnium remissionem plenam iam iam consecuturos ex Christi aduentu, hoc est Iubileus, qui remissio dicitur.
- 21 Quarta species Iubilei tempore Apostolorum incœpit esse, ut Spiritus sanctus descendens supra omnes Apostolos Christi, faceret plenariam remissionem peccatorum, & postea per ipsos Apostolos fieret remissio peccatorum ab omnibus Christianis, & fuit tempore Penthecostes, quo tempore fuerunt quinquaginta dies post Paschæ Resurrectionis Christi, & dicitur Iubileus Apostolicus de quo *Extravagan. comm. Vnigenitus de peniten. & remiss. s. nos autem attendentes.*
- 22 Quinta species est Iubileus Christianus Ecclesiasticus, quem Christus tradidit Ecclesiæ per Pontifices, qui antiquissimo tempore erat centesimo anno, deinde variavit ut supra dictum est tempo-

re Clementis VI. & aliorum Summorum Pontificum, de quo etiam tractat *Extrauagan. Vnigenitus de peniten. & remiss.* & hæc abbreviatio temporis præcipuè facta est ob vitæ hominum breuitatem.

S V M M A R I V M.

Iubileus Ecclesiasticus quid sit. 1.

Pœna æterna per penitentiam commutata in temporalem remittitur per Iubileum. 2.

Passio Christi est infiniti valoris. 3.

Applicatio Passionis Christi fit per Iubileum, & Indulgentias. 4.

Quid sit Iubileus Ecclesiasticus.

Cap. VII.

IUBILEVS est absolutio, seu remissio plenaria seu plenissima, quod est idem, totius pœnæ temporalis debitæ peccatis iam per penitentiam condonatis, applicatione thesauri Ecclesiæ, Apostolica dispensatione aperti, indulta ijs, qui Basilicas Urbis præscriptas, & deuotè contriti, & confessi visitauerint. Dixi remissio, idest condonatio, postquam enim homo peccauit mortaliter, tenetur ad pœnam æternam, quæ remittitur per penitentiam, non per Iubileum. idest commutatur ab æterna in temporalem, non aliter ac si esset damnatus ad mortem, & postea condemnaretur ad triremes, ita peccator à pœna æterna mutatur in temporalem, & ista remittitur per Indulgentiam, seu Iubileum (totius,) & ideo dixi (totius ;) dixi debitæ peccatis, hoc est siue mortalibus, siue venialibus; dixi condonatis, quia prius debet esse confessus, & contritus vt remittatur culpa, & postea pœna; dixi thesauro Ecclesiæ, quia Christus innocentissimus, quantum passus fuit, totum habet infinitum valorem, & conseruauit in thesauro Ecclesiæ pro pauperibus, & egenis, qui non sunt soluendi, addidit successiuè Beata Virgo cum suis meritis, & ab Adam, & Abel omnes sancti, quod erat superfluum, singulis remansit etiam in gremio Ecclesiæ, & istud dicitur thesaurus hoc est coaceruatio omnium bonorum superfluatorum omnibus Sanctis,

Pars Prima. Cap. VIII.

21

4 Etis, & ista applicatio sic Apostolica dispensatione, quando Romanus Pontifex elargitur Iubileum, & Indulgentias, de quibus omnibus infra fufius dicitur.

S V M M A R I V M.

- Iubileus Ecclesiasticus est prestantior Moyfaico. 1.
- Iubileus Moyfaicus durauit 1400. annos tantum. 2.
- Iubileus Ecclesiasticus longiori tempore durauit. 3. 4.
- Iubileus Moyfaicus extendebatur solum ad nationem Hebraeam. 5.
- Iubileus Ecclesiasticus extenditur ad omnes nationes mundi catholicas. 6.
- Iubileus Moyfaicus indicabatur sonitu tubæ corneæ. 7.
- Iubileus Ecclesiasticus indicitur tuba Apostolica. 8.
- In Iubileo Moyfaico bona temporalia tantum dabantur. 9.
- In Iubileo Ecclesiastico bona spiritualia elargiuntur. 10.
- In Iubileo Moyfaico serui empti libertate donabantur. 11.
- Vernæ libertate donabantur in Iubileo Moyfaico. 11.
- Iubileus Ecclesiasticus liberat homines à duplici seruitute. 12.
- Peccatum inducit duplicem seruitutem culpa, & pœna. 13.
- Homo grauiter peccando fit seruus demonis. 14.
- Homo per peccatum fit inimicus Dei. 14.
- Peccatum mortale subicit hominem pœna eterna. 15.
- Peccatum veniale subicit hominem pœna temporali. 15.
- Damnati ad purgatorium dicuntur serui pœna. 16.
- Iubileus liberat hominem a culpa, & pœna. 17.
- Remissio culpa, & pœna quid significet. 18.
- Pœnitentiary Urbis cur manu teneant longam virgulam. 19.
- In Iubileo Moyfaico omnes possessiones vendita restituebantur priori domino. 20.
- Anima quomodo à possessione demonis redeatur ad Deum. 21.
- Homo dum erit in statu gratiæ eius opera sunt meritoria. 22.
- Peccatum mortale quomodo dicatur mortificare opera meritoria facta in gratia. 23.
- Opera mortificata reuiuiscere quomodo dicantur per subsequentem pœnitentiam. 24.
- Opera bona mortificata reuiuiscunt per pœnitentiam. 25.
- In Iubileo Moyfaico exules restituebantur in Patriam. 26.
- In Iubileo Ecclesiastico exules à Patria caelesti in eandem restituntur. 27.
- Peccatores appellantur exules Patria caelestis. 27.
- Peccatores contriti vigore Iubilei fiunt immunes à Purgatorio. 27.
- Per Iubileum acquiritur plenaria remissio peccatorum. 28.
- Indulgentia dicitur tertius baptismus. 29.

QVIBVS MODIS IVBILEVS ECCLE- siasticus sit præstantior Moysaico, & de vtriusque differentia.

Cap. VIII.

IVBILEVS Ecclesiasticus est præstantior
Moysaico, primò ratione temporis amplioris,
nam ille Iubileus Moysaicus non duravit nisi
per 1400. annos in circa, & nō ultra, quia erat
vmbra nostri, at vero Iubileus Ecclesiasticus
continet plus temporis, quia adhuc durat per
1624. & durabit vsque ad finem Mundi.

Secundò ratione amplioris populi, & natio-
nis, ille enim Iubileus non extendebatur, nisi
ad populum & nationem Hebræā, at Iubileus Ecclesiasticus compre-
hendit omnes nationes Mūdi Christianas etiam novas Indias Occi-
dentales, & Septentrionales.

Tertiò ratione modi, quia ille indicebatur per sonitum tubæ
cornæ, qui appellabatur Iobel, sed Ecclesiasticus indicitur tuba
Apostolica mirabilibus caremonijs, de quibus in fine huius tra-
ctatus dicetur.

Quarto, ratione rerum, aliud enim primis illis Patribus per Iubi-
lei, caremoniarum, legis mandatorumq. observationem datum erat,
& concessum, & aliud per id præsignatum atque permissum, mox de-
nique liberaliter præstitum in redemptionem salutis Christianæ, cum
ante legem Christianam, remissionem illam debitorum, obligatio-
numve, & temporalium rerum, in fortunarum bonis tantum fuisse,
legamus, & quod fragile & caducum erat, elargiebatur. In Ecclesia-
stico vero spiritualia, & æterna animæ bona indulgent pœnas huius
& alterius vitæ, quas peccatrix Anima pati, & luere deberet, &
hæc tam dignior est, maiorisq. utilitatis, quantum immortalis ani-
ma ignobile corpus antecellit, & præstat.

Quinto, ratione libertatis spiritualis, in Iubileo namque Moy-
saico serui emptitij, vernæ, & mancipia adueniente anno Iubilei do-
nabantur libertate, at tempore Iubilei Christiani homines liberan-
tur à duplici servitute, spirituali nempe, & temporali, spirituali qui-
dem, quia homo peccator, seu ipsum peccatum inducit duplicem
servitutem, scilicet culpæ, & pœnæ. Quando ergo peccat homo fit
mancipium dæmonis pro culpa, & inimicus Dei, & sic fit mancipium

pœnæ,

- 15 pœnz, & obnoxius Inferni ob peccatum mortale, & pœnz temporali
 16 ob peccatum veniale, & sicut Rei damnati ad triremes dicuntur
 17 serui pœnz, ita condemnati ad Purgatorium ob peccata venialia
 dicuntur etiam serui pœnz. Iubileus liberat hominem à seruitute
 culpæ, & pœnz, mediante pœnitentiæ Sacramento, vnde pœnz æter-
 na commutatur in temporalem, & temporalis remittitur per con-
 sequutionem Indulgentiæ, vnde peccator tempore Iubilei liberatur
 ab utraque seruitute culpæ, & pœnz, *Extravag. Unigenitus, de pœnit.*
 18 & remiss. & hac de causa in corpore Iubilei solent apponi verba
 (*remissio culpæ, & pœnz*) quia donantur libertate spiritali, quoad
 liberationem pœnz, & culpæ, & in signum huius libertatis, seu ma-
 19 numissionis Pœnitentiarij Urbis manu tenent longam virgulam, qua
 leuiter percutiunt caput pœnitentium, & peregrinorum in signum
 libertatis, sicut tempore Romanorum erant varij modi manumit-
 tendi seruos, inter quos erat apud Prætorem virga Prætoria, quæ di-
 cebatur vindicta, qua percutiebatur ter seruus, his verbis, *ait te li-*
berum more quiritem, ut in tit. de liber. Inst. ciu. & gloss. §. 1. inst.
de libertin. ita enim fit Romæ per Pœnitentiarios in signum libertatis.
 20 Sexto, est præstantior Moysaico ratione possessionum, nam apud
 Hebræos tempore Iubilei, omnes possessiones venditi restitueban-
 tur in integrum pristinis & prioribus dominis, quod fiebat ex pa-
 cto, vnde quo longius erat tempus Iubilei, eo carius vendebantur
 possessiones, quo proximius eo vilius, vnde computabantur etiam
 fructus percepti in sortem, sic etiam debitores tempore Iubilei erant
 immunes à debito; sed tempore Iubilei nostri Ecclesiastici possessio-
 21 nes spirituales redeunt in suam pristinam naturam prioribus Do-
 minis dupliciter, primo quia anima nostra sponsa Christi, dum est
 in gratia quando committit peccatum est inimica Dei, & manci-
 pium dæmonis illam possidentis, vti suam, quando vero venit Iu-
 bileus, & homo resipiscit, & confitetur, anima à possessione dæmo-
 22 nis reuertitur ad Deum. Secundo, quia homo dum est in gratia
 quicquid agit boni operis meretur tot gradus gratiæ, si postea in-
 23 peccatum mortale labatur opera illa bona mortificantur, quia im-
 pediuntur à proprio effectu, scilicet cōsequutione vitæ æternæ, iuxta
 illud *Ezech. 18. Si auerterit se iustus à iustitia sua, & fecerit iniqui-*
tatem omnes iustitiæ eius non recordabuntur, id est, non præmiabuntur,
 24 si verò per pœnitentiam subsequenterem remouetur peccatum mor-
 tale impediens effectum illorum bonorum operum meritoriorum,
 illa opera prius viua, & per peccatum mortale mortificata, siue
 25 impedita, per pœnitentiam subsequenterem reuiuiscunt, & viuifican-
 tur, id est, recuperant efficaciam perducendi eum, qui ea fecit ad vi-
 tam æternam, vt optime docet *D. Thom. 3. par. quæst. 89. art. 5. &*

ideo dictum est quod possessiones restituantur *cap. intermistentes S. 7. de pœnit. dist. 4. D. Thom. 3. par. quest. 59. art. 3.*

Septimo, tempore Iubilei Moysaici exules damnati in exilium, vel relegationem reuertebantur in patriam; tempore vero Iubilei Ecclesiastici peccatores, qui erant exules à patria cœlesti ob peccata sunt habiles ad redeundum ad Patriam cœlestem, quando enim quis moritur in gratia Dei, licet confessus fuerit peccata sua, & sacram receperit Eucharistiam, vadit tamen ad Purgatorium, quia acquirit maximam partem culpæ, & semper remanet aliqua pars solvendi debitum, ad hoc ergo, ut non transeat per Purgatorium talis anima, requiritur Indulgentia, quæ dicitur tertius baptismus, quia per eum acquiritur plenaria remissio, & euadit pœnam Purgatorij.

S V M M A R I V M.

- Iubileus cur fuerit institutus, & præsertim Roma. 1.*
- Per Iubileum excitantur fideles ad bene operandum. 2.*
- Basilica SS. Apostolorum Petri, & Pauli, deuotius per Iubileum frequentantur. 3.*
- Per Iubileum conseruatur obedientia Sedi Apostolica. 4.*
- Christus cur voluit Petrum Apostolum ad Urbem reuerti. 5.*
- Petrus cur Christo dixit. Domine quò vadis. 6.*
- Iudæi tenebantur ter in anno visitare Templum Hierusalem. 7.*
- Christiani per Iubileum inuitantur ad visitandam Metropolim, & Caput Orbis Romam. 8.*
- Per Iubileum excitantur fideles, & confunduntur heretici. 9.*
- Per Iubileum promptiores fiunt fideles ad effudendum sanguinem pro Christo. 10.*
- Ossa Sanctorum martyrum commouent fidelium animos ad sustinendam mortem pro Fide. 11.*
- Iubileus Ecclesiasticus habet quandam proportionem cum Moysaico. 12.*
- Per Iubileum certificantur fideles Apostolorum Principes Romæ fuisse. 13.*
- Per Iubileum constantius retinetur Petrum, & Paulum Romæ prædicasse. 13.*
- Per Iubileum creditur eosdem Apostolos Romæ fuisse Martyrio coronatos. 13.*
- Per Iubileum optime sciunt fideles monumenta, & corpora eorumdem Romæ asseruari. 13.*
- Per Iubilei publicationem omnes plenaria Indulgentia suspenduntur. 14.*
- Roma semper fuit omnium communis patria. 15.*
- Nationes ferè omnes habent Romæ Ecclesias, hospitia, Xenodochia, sacerdotes,*

doctores, & Cardinales protectores . 16.

Penitentiary omnium linguarum sunt Romæ . 17.

Romæ semper fuit Christianæ religionis fundamentum . 18.

Romæ est celebrandus Iubileus, quia est Orbis caput . 19.

Publicatio Bullæ indictionis Annæ sancti S. D. N. Urbani V I I I . 20.

Tenor bullæ . 21.

QVIBVS EX CAVSIS INSTITV- tus sit Iubileus præsertim Romæ, & de eius publicatione .

Cap. I X.

VAMPLVRIMÆ sunt causæ, ob quas institutus fuit Iubileus, quarum octo ponuntur. Prima vt esset certum tempus assignatum pro dispensatione thesauri Ecclesiæ, vt subleuantur Christiani ab onere peccatorum, & penarum, quibus vt plurimum depressa succumbit, & pergrauatur natura humana, ita vt vix miler homo in hac vita satisfacere possit, sæpe enim plus homo debet, quam ipse credit, 3

ex D. Tho. in 4. sentent. ideo psal. 37. iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum, & sicut onus graue grauata sunt super me, hanc primam causam exponit Greg. XIII. in sua bulla Iubilei anni 1575. quæ incipit. Dominus 22. sub Datum Romæ idibus Maij 1574. in bullario veteri fol 1215, per illa verba, vt adiuti fideles ad satisfaciendum ad percipiendum gratia celestis fructus expeditiores reddantur.

2 Secunda vt fideles excitentur ad opera spiritualia satisfactoria vt hoc Iubileo, tamquam stimulo compuncti disponant se ad gratiam recipiendam, sint promptiores ad deuotiones, ad remissionem odij, rancoris, inimicitiarum, & ad omnia prædicta relinquenda, de hac secunda causa Clemens 6. in Extrauag. comm. Vnigenitus de penit, & remiss. in illis verbis (pro deuotione fidelium excitanda, & remuneranda) & sic vt fidelium augeatur deuotio, fides splendeat, spes viueat, charitas vehementius incalcescat .

3 Tertia vt Basilicæ SS. Apostolorum Petri & Pauli, & aliarum Urbis eo amplius honorentur, quò frequentius & deuotius visitantur, desumitur ab Extrauag. Bonif. V I I I. Antiquorum, de penit, & remiss. illis verbis (vt autem Beatissimi Petrus, & Paulus Apostolorum Principes, eo amplius honorentur, quò ipsorum Basilica de Vrbe deuotius

uotius fuerint à fidelibus frequentata, & fideles ipsi spiritualium largitione munerum ex huiusmodi frequentatione magis senserint se re-fectos) & ab Extrauag. Clem. 6. eod. ibi, pro Beatorum Petri, & Pauli memoria celebrius recolenda, pro reuerentia ipsis à cunctis fidelibus deuotius exhibenda, pro ipsorum patrocinio fauorabilius impetrando fuit huiusmodi Indulgentia salubriter, & sanctissime instituta.

- 4 Quarta, vt conseruaretur reuerentia, obedientia, dignitas, & deuotio sanctæ Sedis Apostolicæ, quæ fundata est in alma Vrbe, cum sit
- 5 Mater & Magistra, & caput omnium cæterarum Ecclesiarum, & hæc est ratio cur voluit Dominus Petrum Neronis persecutionem fugientem ad Urbem reuerti dum quærenti illi, & dicenti, *Domine quo vadis?* Respondit Christus, *venio Romam iterum crucifigi;* vt videlicet suo diuino oraculo declararet Romam Euangelij caput, iurisdictionis Ecclesiasticæ fundamentum, Vicarij Christi Sedem, vinez Domini turrim, cunctarum gentium refugium tutissimum, & nouam esse Hyerosolimam, non veteri inferiorem, in qua iterum cupiebat Dominus se in Petro crucifigi, quare sicut tempore antiquæ Legis omnes Iudæi, & Hebræi in qualibet Mundi parte essent, tenebantur vno tempore ter in anno, hoc est tempore Paschatis Agni, Pentecostes, & scenophegiæ inense septembris visitare Hyerusalem, vbi erat templum Salomonis ad paschalia festa peragenda vt legitur *Exod. 23. 25. 34. Leuit. 2. Deut. 16.* ita æquum est vt nos christiani non ter in
- 8 anno. sed 25. quoque anno ad Metropolim Romanam, sanguinis, & meritorum Christi, & Sanctorum referendissimam, vti tantæ Sedis filij, & alumni, ex tota anima, ex toto corde, totisque viribus accedamus, vt ad Agni Paschalis, Christi videlicet, conuiuium per Indulgentiarum amplissimarum consequutionem admittamur.
- 9 Quinta vt detur occasio excitandi animos infidelium ad cōuersionem, vt confundantur heretici, qui videntes vniuersum orbem ad Urbem concurrere multi conuertantur.
- 10 Sexta ad excitandum maiorem feruorem charitatis in animis fidelium, vt sint prompti ad effundendum sanguinem, & sustinendam mortem pro fide Catholica. Romæ enim sunt maxima incinctiua interioris animæ, vt fiant huiusmodi actiones spargendi sanguinem, & moriendi pro Christo, cum tota Ciuitas sit ossibus sanctorum, & sanctorum martyrum plena, quæ videntes excitantur pro amore Dei sanguinem effundere *D. Anto. p. 1. sum. tit. 10. cap. 3. §. 6. de hac causa Gregorius XIII. loc. cit. his verbis* (quod ea causa inuiserent Urbem, quam Petrus, & Paulus totq. deinceps Martyres suo sanguine consecrarunt.
- 11 Septima vt esset quedam proportio, & conformitas cum Iubileo Moysaico & vt Lex noua corresponderet Legi veteri, sicut enim in-

Lege

Lege veteri fiebat remissio, & condonatio temporalium debitorum, & liberatio à seruitute, ita in hoc Iubileo fit remissio debitorum spiritualium, fit enim liberatio à seruitute dæmonis, & conceduntur alia bona spiritualia, vt dicam infra dum de differentia Iubilei antiquæ, & nouæ Legis agam.

13 Octaua vt fides huius articuli penitus defigatur in memoria hominum, & constantius retineatur, eo magis per Vrbem diffundatur Petrum videlicet, & Paulum Romæ fuisse, Romæ prædicasse, Romæ mortuos esse, Romæ sepulchra, monumēta, & corpora illorum haberi.

Est Romæ præsertim celebritas huius anni sancti, cum per illius publicationem cæteræ indulgentiæ plenariæ per totum orbem suspendantur, vt præfatæ Basilicæ Apostolorum, eo amplius honorentur, quò deuotius à fidelibus frequentatæ fuerint, & vbi Petrus, & Paulus gloriose accubuerunt, ibi ex eorum, & Christi meritis flumina indulgentiarum in peregrinos visitantes proprius, & vberius dif-

15 funderentur. Et quoniam semper Roma fuit omnium communis Patria (*Auctore Celio*) totius orbis frequentissimos incolas semper
16 habuit, ex totius mundi partibus, & nationibus, & omnes fere nationes ibidem hodie habent Ecclesias, Hospitia Xenodochia, sacerdotes & Cardinales protectores, nec non Pœnitentiarij omnium lin-
17 guarum ibidem sunt destinati. Roma item semper in cultu religionis extitit, omnium nationum suprema, & quia non decet, vt (quæ Magistra erat erroris facta discipula veritatis) ab intento religionis studio declinaret, ideo in ea Vrbe, quæ veræ religionis est fons, &
19 Matrix, Iubileus celebrari debet, alias rationes vide pænes *Binz. lib. 3. cap. 7. per totum*, vbi de laudibus Romæ, & morte Apostolorum Petri, & Pauli peragit.

20 Publicatur Romæ in die Ascensionis Domini bulla indictionis dicti anni sancti pro anno sequenti, prout fecit Sanctissimus D. N. Urbanus VII. hoc præsentis anno, vt infra dicetur c. 19. dum ageretur de cæremonijs quæ fiunt in indictione anni sancti. Tenor autem bullæ dictæ publicationis est vt sequitur.

VRBANVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI.

Vniuersis Christi fidelibus præsentis Literas inspecturis
salutem, & Apostolicam benedictionem.

21 **O**Mnes gentes plaudite manibus, iubilare Deo in voce exultationis: non enim vt in veteri lege Sacerdotalis buccina clangore, sed Apostolica vocis oraculo Sanctum Iubilei Annum iam Regis seculorum beneficio appropinquantem vobis euangelizamus. Annum
Divino

Diuino cultui dicatum, ac feruentioribus Christianae pietatis studiis
 destinatum Annam remissionis, ac veniae, tempus acceptabile, dies sa-
 lutis. Licet enim nulla excurrant tempora, quae diuina largitatis mu-
 neribus fecunda spiritualibus nos non cumulent bonis, ac nunquam
 ad ineffabilem Dei misericordiam, eius aspirante gratia, nobis aditus
 pracludatur; nihilominus tot, tantaq. eo anno ad hominum sanctifica-
 tionem beneficia calitus promanant, ut penè omnes sacros thesauros
 Diuina munificentia in Christi fideles diffundere videatur. Quapro-
 pter si quinquagesimus Annus, quem Deus Moysen sanctificare iussit,
 incredibili Hebraeorum plausu, atque inastimabili gaudio excipieba-
 tur; quantò magis decet Christianum orbem Sacro Iubilei Anno re-
 currente latari? Laboriosa eo tempore agricultura opera intermitte-
 bantur: nunc proprio quisque parcens labori, fructus, quos Christi Do-
 mini, Deipara Virginis, ac Sanctorum merita protulerunt uberrimos
 percipit. Distracta tunc praedia, alieniq. iuris effecta recuperabantur:
 nunc virtutes, dona, & merita, quibus peccando merito exuimur, libe-
 rali Dei misericordia recipimus. Exules tunc patriam repetebant: nunc
 ad caelum, unde exulantes in hac lachrymarum valle miserè pererra-
 mus, iter nobis praemonstratur, & aperitur. Vos igitur Catholici Prin-
 cipes, qui tot decorum prerogatiuis insigniti ad Christianam pietatem
 promouendam arctioribus, quam ceteri, obligationis nexibus obtri-
 cti estis, vosq. omnes Christifideles, quos Romana Ecclesia materno gre-
 mino complectitur; ad iucundissimam Sacrosancti huius Iubilei cele-
 brationem, paterna, quae urget Nos, ebaritate, vocamus, & inuitamus,
 ac quasi tubam exaltantes vocem nostram, Prophetica in vos oracula
 conuertimur, & clamamus, Audite haec omnes gentes, auribus perci-
 pite, qui habitatis Orbem. Adueniunt dies penitentiae ad redimenda
 peccata, ad saluandas animas. Appropinquat tempus, quo Dei miseri-
 cordia eos tandem conuertat, quos fera eius ulciscendi voluntas diu to-
 lerauit. Humana vitae breuitatem vobis ipsi ob oculos proponite: cogi-
 tate, nos instar aquae dilabi, ac vitam nostram, velut a texente prae-
 di. Et quamuis nonnulli ex Romanis Pont. praecessoribus nostris
 eidem Iubilei Anno concelebrando praescriptum oim temporis spatium
 prouidè praestantes, tam solemnem culparum remissionem, Diuinag.
 Iustitiae debitarum penarum relaxationem, intra angustiores anno-
 rum limites contraxerint; nihilominus ob paucitatem dierum nostro-
 rum paucis illam redituram putantes, queramus Dominum dum in-
 ueniri potest, inuocemus eum dum propè est. Venite ergo ad locum,
 quem elegit Dominus, ascendite ad mysticam hanc Hierusalem, tot,
 tantisq. a Deo beneficijs auctam, tot muneribus cumulatum, ut verè de
 ea dicatur fluminis impetum letificare Civitatem Domini, Caelitum
 nempe fluminis gratiarum, cuius opportuna irrigatione fidelium Ani-

ma fecundantur. Venite, & afferte Domino gloriam, & honorem, afferte Domino gloriam nomini eius, adorete Dominum in atrio Sancto eius. Hic filij dilectissimi. verè confitebimini Deo in Ecclesia Magna, in populo graui laudabitis eum; quandoquidem hæc est cæterarum Ecclesiarum magistra, prima Catholice Religionis Sedes, Mater credentium, Orbis caput, Vertex rerum; quapropter & Cælestes benedictiones, quas sititis, hic non ex riuulis petetis, sed haurietis aquas in gaudio de fontibus Saluatoris, aquas videlicet saluberrimas, quibus haustis efficietur in vobis fons aquæ salientis in vitam aternâ. Hæc igitur Nos præ oculis, atque in votis habentes, Romanorumq. Pontificum Prædecessorum nostrorum vestigijs inhaerentes, & eorum pium ac saluberrimum institutum retinentes, de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium assensu, Iubilei celebrationem in annum proximum M. DC XXV. à primis Vesperis vigilia Natiuitatis Domini Nostri I E S V Christi proximè futura inchoandam, & per totum annum ipsum finiendam, auctoritate Dei omnipotentis, & Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac Nostra, quanto maxime possumus animi nostri gaudio, ad ipsius Dei gloriam, & Catholica Ecclesia exaltationem indicimus, & promulgamus. Quo ipso Iubilei Anno durante, omnibus vtriusque sexus Christi fidelibus verè pœnitentibus & confessis qui Ecclesiam Lateranen., Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum, necnon Sancta Maria Maioris de Vrbe Basilicas semel saltem in die, per triginta continuos, aut interpolatos dies, si Romani, vel incola Urbis; si verò peregrini, aut aliàs externi fuerint per quindecim saltè dies deuote visitauerint, & pro ipsorum fidelium, ac totius Christiani populi salute pias ad Deum preces effunderint, plenissimam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, remissionem, ac veniam misericorditer in Domino concedimus, & impartimur, & quoniam euenire potest, ut ex ijs, qui hac de causa iter aggressi fuerint, vel ad Urbem se contulerint, aliqui in via, aut etiam in ipsa Vrbe, morbo, vel alia legitima causa impediti, aut morte praeventi, præfinito dierum numero non completo, ac ne quidem, fortasse inchoato, præmissa exequi, ac Ecclesiam, & Basilicas huiusmodi obire nequeant, Nos pia, promptaq; illorum voluntati, quantum in Domino possumus, benignè fauere cupientes, eosdem verè pœnitentes, & confessos, prædictæ Indulgentia, & remissionis participes perinde fieri volumus, ac si Ecclesiam, & Basilicas prædictas diebus a Nobis præscriptis re ipsa visitassent. Vos autem Venerabiles Fratres nostri Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, & Episcopi in partem sollicitudinis nostræ vocati, capite tubas argenteas, quarum usus est in Iubileo, adhibite predicationem Verbi Dei, & prænunciate populis gaudium magnum, ut sanctificentur, & Dei iuuante gratia, parati sint

sint ad ea celestia dona capienda, quæ bonorum omnium largitor Deus, filijs dilectionis suæ per ministerium humilitatis nostræ preparauit. Ad celestia munera in hac Urbe percipienda, vocate cæcum, congregate populum, sanctificate Ecclesiam, docete oues fidei vestrae creditas quia aduenæ, & peregrini sumus in hac vita, & ciuitatem hic permanentem non habemus, sed futuram inquirimus. Docete omnes, si unquam alias nunc potissimum, iras, rixas, contentiones, & inueterata odia extinguenda propter Christum; nunc præcipuè omnes carnis sordes esse detergendas, ut templum Dei mundum sit, & unusquisque vas suum possideat in honore, & sanctificatione, & portet Deum in corpore suo. Docete eos nunc maxime scelera detestanda esse, dandamq. operam, ne quis Christiano nomine abutatur. Docete sacros Indulgentiarum thesauros lucrandi, spem omnem inanem esse, nisi quis contrito, & humiliato corde se ipsum preparare, & Christianis operibus exercere studeat. Qui autem diuitijs abundant, aperiant viscera sua, & fratrum suorum pauperum inopiam subleuent; præcipuè verò erga peregrinos Romam venientes, misericordes sint, & sanctam hospitalitatem Deo gratissimam, & quam vetustissimi illi Christiani, etiam inter persecutionum fluctus, diligentissime coluerunt; ipsi quoque multa cum hilaritate spiritus renouent, atque obseruent, faciantq. sibi amicos de mammona iniquitatis, ut recipiantur in æterna tabernacula. Admonete etiam omnes, ut orent pro Regibus, & Principibus Christianis, ut quietam, & tranquillam vitam agamus, & pax, ac concordia perpetuo conseruetur. Postremo docete eos cum sanctam peregrinationem susceperint, qua modestia, qua deuotione, qua fraterna pacis obseruantia connecti eos oporteat, ut sint Christi bonus odor in omni loco. Præbete autem vos ipsos Fratres Venerabiles, & omnem Clerum exemplam in primis bonorum operum, & formam gregis, & vestra virtutis, ac religionis vtilitatis ceteri condiantur, & omnem peccati putredinem abhorreant, & denique omnes unanimes in uno spiritu Christiana charitatis, atque in omni sanctitate, & iustitia Deo seruiamus. Hortamur quoque & rogamus in Domino charissimos in Christo filios nostros Imperatorem electum, ac Reges, & Principes omnes Catholicos, ut quo plura, & magis illustria beneficia ab eo, per quæ Reges regnant, accipiunt, tanto ardentius, et patres, ad Dei gloriam procurandam pio zelo excitentur, præcipuè verò Fratrum nostrorum Episcoporum, & superiorum Antistitem Pastoralem sedulitatem, & vigilantiam adiuent, & a suis Magistratibus, ac ministris adiuari mandent, ut improborum licentia coerceatur, & bonorum studia Regia ope, & gratia foueantur. Maxime autem erga peregrinos beneficentiam, & liberalitatem exerceant, curentq. ut tatis incedant itineribus, & nulla hominum perditionis vexatione perturbentur, sed

sed Hospitalibus, Domibus, & publicis hospitijis amanter excepti, & commeatu, & rebus ad vitam necessarijs recreati sine ulla concussione, & iniuria institutum iter lati peragant, & cum gaudio in patriam reuertantur. His enim hostijs Reges potissimum, & Principes Deum sibi placabilem reddent, ut diu in terris foelices uiuant, & demum in aeterna tabernacula recipiantur ab illis ipsis pauperibus, erga quos misericordiam exercuerint, in quibus Christus pascitur, & nutritur. Ut uerò praesentes litterae, ad omnium Fidelium quibuscumque locis existentium notitiam facilius perueniant, volumus, earum exemplis etiam impressis, manu Notarij publici subscriptis, ac persona in dignitate Ecclesiastica constituta sigillo munitis, eandem prorsus fidem haberi, qua haberetur ijsdem praesentibus, si exhibita forent, & ostensa. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostra indictionis, promulgationis, concessionis, impartitionis, hortationis, rogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare presumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Datum Roma apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae Millesimo sexcentesimo vigesimoquarto, Tertio Kal. Maij Pontificatus Nostri Anno Primo.

S V M M A R I V M.

Indulgentia suspendi solent à Romanis Pontificibus per indictionem Iubilei. 1.

Usus suspendendi Indulgentias tempore Iubilei, à quo Pontifice habuit originem. 2.

Suspensionem Indulgentiarum tempore Iubilei diuersimodè fecisse legitur Sixtus IV. 3.

Suspensio facultatum, facta à Clem. VII. quae. 3.

Indulgentia non fuerunt suspensa à Clem. VII. 4. 5. 6.

Privilegia, & gratiae concessae locis pijs, & personis, suspenduntur tempore Iubilei. 7.

Ordinarijs non aufertur potestas ordinaria tempore Iubilei. 8.

Indulgentia plenaria, quando non intelliguntur suspensa per Iubileum. 9.

Litterae concessae confraternitatibus, & religionibus an intelligantur suspensa per Iubileum. 10.

Facultates concessae in Bulla Cruciatæ an suspendantur per Iubileum. 10.

Indulgentiarum non plenariarum publicatio non suspenditur tempore Iubilei. 11.

- Indulgentia concessa Altaribus, & Ecclesijs de Vrbe, vel extra mœ-
na, quamuis sint plenaria, non suspenditur. 12.*
- Confessionalia, quæ dicantur, & an per Iubileum suspendantur. 12.*
- Indulgentia pro defunctis non suspenduntur tempore Iubilei. 14.*
- Alia Indulgentia cur tempore Iubilei suspendantur. 15.*
- Altaria priuilegiata, & Medalia, quæ habent Indulgentiam pro de-
functis per Iubileum an suspendantur. 16.*
- Indulgentia plenaria an consequi possint in articulo mortis tempore
Iubilei. 18.*
- Indulgentia pro defunctis tempore Iubilei, an suspendantur ab ali-
quibus dubitatur. 17.*
- Absoluendi à reseruatis facultatem in articulo mortis quilibet Sacer-
dos habet. 19.*
- Priuilegium continens plenariam, & non plenariam indulgentiam,
nisi separatim sint concessa, utraque censetur suspensa tempore
Iubilei. 19. 21.*
- Dignius trahit ad se minus dignum. 20.*
- Sacerdos habens facultatem ab Ordinario absoluendi à casibus eidem
reseruatis, potest etiam absolueretempore Iubilei. 22.*
- Indulgentiarum suspensio facta per Iubileum quamdiu duret. 23.*
- Indulgentia perpetua an stante suspensione intelligantur per 25. an-
nos tantum. 24.*
- Perpetuum, vox, quid significet. 25.*
- Indulgentia omnes perpetuæ concessa ante Iubileum debent post illam
à summo Pontifice confirmari. 26.*
- Indulgentia concessa extra Urbem sunt suspensa durante anno Iu-
bilei. 27.*
- Indulgentia quare per Iubileum suspendantur. 28.*
- Ne concursus populorum retardetur ad Urbem indulgentia suspen-
duntur. 28.*
- Indulgentia suspenduntur per Iubileum ne intermittatur annus san-
ctus. 29.*
- Suspenduntur Indulgentia tempore Iubilei ne maiori fructu priuen-
tur fideles. 30.*
- Suspenduntur Indulgentia per Iubileum, ut idem Annus Iubilei tan-
tum refloreat. 31.*
- Indulgentia an intelligantur reuocata, tam in foro Dei, quam in foro
Ecclesie ante notificationem. 32.*
- Absolutio data à reseruatis virtute indulti, cuius reuocatio inuincibi-
liter ignorabatur, an sit valida. 33.*
- Notificatio sufficiens, quæ dicatur ad effectum, ut suspensio habeat lo-
cum in Indulgentijs, & quid in priuilegijs. 35.*

De suspensione Indulgentiarum plura in tractatu de Indulgentijs par. 2. 35.

Suspensio Indulgentiarum presentis anni, qualis sit, patet ex bulla. 36.

Bulla suspensionis Indulgentiarum S.D.N. Urbani Octavi. 37.

DE SVSPENSIONE INDVLGENTIARVM

in anno Iubilei.

Cap. X.

SOLENT Romani Pontifices in Indictione anni sancti Iubilei per bullam particularem facere suspensionem aliarum Indulgentiarum, qui quidem usus suspendendi dictas Indulgentias initium habuit à Sixto Quarto, ut videre est in *Extrauag. comm. quæ incipit quemadmodum, de pœnit. & remiss.* quod seruatum vidimus usque ad nostra tempora, si-

gnanter vltimi Iubilei emanati à Clemen. VIII. qui postquam publicari fecerat Bullam Iubilei, quæ incipit *Annus Domini 58. sub Dat. Roma 19. May. 1599.* per aliam bullam particularem, quæ incipit *Cum sancti. 58. sub Dat. Roma 21. May.* eiusdem Anni, huiusmodi suspensionem Indulgentiarum fecit, diuersimode autem talem suspensionem legimus, Sixtus enim I V. in præcitata *Extrauag.* non solum Indulgentias suspendit, sed etiam potestatem commutandi vota, ac super eis dispensandi, necnon commutandi super male ablati incertis, & deputandi Confessarios cum potestate absoluendi à reseruatis Sedi Apostolicæ, eandem reservationem fecisse legitur Gregor. XIII. in aperitione Iubilei de anno 1575. de quibus suspensionibus loquitur *Nauar. not. 28. ampliando, & limitando multis modis & Binz. lib. 4. cap. 8. dub. 23. & sequen.*

In suspensione autem facta à Clem. VIII. in præcitata Bulla, non apparent suspensæ, nisi omnes, & singulæ Indulgentiæ, etiam perpetuæ, & peccatorum remissiones, necnon facultates, & indulta absoluendi à casibus reseruatis, etiam in Bulla Cœnæ concessæ, quibuscumque locis, & personis, etiam ad instar Iubilei, quacumque causa, & occasione, super quibus tenoribus, formis, & clausulis, etiam motu proprio prohibendo, ne aliter indulgentiæ publicentur sub pœna excommunicationis latæ sententiæ.

Ex qua quidem Clementis, suspensione tantum plenariæ, plenissi-

ma, omnium remissio peccatorum, & instar Iubilei suspensæ intelliguntur, quod patet per illa verba (*omnes Indulgentias, & peccatorum remissiones.*)

- 5 Reliquæ vero Indulgentiæ temporaneæ, idest tot dierum, vel annorum, seu tertiæ, vel quartæ partis quadragenæ, carenæ, septenæ, & omnes aliæ non plenariæ, etiam quod sint concessæ locis, & personis quomodolibet suspensæ minime intelliguntur.
- 6 Hinc est, quod si in aliqua Ecclesia adsit indulgentia tot dierum, vel annorum audienti in ea missam, si quis in ea Missam auscultat, bene prædictas Indulgentias lucratur, notat *Nauarr. not. 28. nu. 8. & not. 33. num. 21. & not. 25. num. 1.*
- 7 Nec suspenduntur gratiæ, & privilegia eisdem locis pijs, & personis concessa, puta ut absoluantur à casibus, &c. *Nauarr. conf. 17. de pœnit. & remiss.*
- 8 Non aufertur potestas Ordinariorum, quæ eis competit Iure communi, & Iure *Concil. Trid. sess. 14. cap. 6. de reformatione.*
- 9 Nec Indulgentiæ etiam plenariæ, in quarum concessione expressè dicitur, quod lucrari possint, etiam in anno sancto, non obstante bulla suspensionis.
- 10 Nec pariter suspenduntur literæ cōmunicationis piorum operum, concessis Confratribus, & Religionibus, nec aliquæ facultates, concessæ in bulla Cruciatæ, puta comedendi ova, & caseû in diebus prohibitis, & huiusmodi, nec potestas dispensandi super votis, & commutandi in rebus male acquisitis, quorum dominus ignoratur; nec pariter electio Confessarij, pro absoluendo à reservatis, nō tamen Papæ ut *Nauarr. conf. 17. num. 4. & 5. de pœnit. & remiss. lib. 5.* sed bene dicuntur suspensa privilegia, quibus conceditur, ut semel in vita possint absolui à reservatis Papæ, non tamen concessa Religiosis, secundum aliquos. vnde à casibus Episcopalibus possunt etiam absolui.
- 11 Item nec suspenditur publicatio Indulgentiarum non plenariarū, etiam quod concessio sit de plenarijs, modo declaretur suspensio plenariarum, nec pariter sunt suspensæ Indulgentiæ cōcessæ Ecclesijs, & Altaribus Urbis, vel extra mœnia, licet plenariæ & amplissimæ sint.
- 12 Confessionalia, hoc est privilegia, & indulta particularia, & particularibus personis cōcessa nec etiam sunt suspensa, vnde habens privilegium, quod si visitaverit talem Ecclesiam lucrabitur Indulgentiam plenariam, bene illam lucrabitur, etiam in hoc anno sancto. Odia enim sunt restringenda *et odia de reg. iur. in 6.* Licet Sanctiss. Urbanus Octavus, in præsentis huius anni sancti, Bulla suspensionis Indulgentiarum suspendat etiam privilegia, & indulta particularia.
- 13 Indulgentiæ pro mortuis, nec intelliguntur suspensæ; ratio est, quia causa finalis, cū suspenduntur huiusmodi Indulgentiæ est ut omnes

nationes

nationes Christianæ accedant ad Urbem, & ne propter alias Indulgentias talis accessus intermitatur, & ut maior cultus, & celebritas iubilæi appareat, & ob alias causas, de quibus suo loco dictum est, quæ cum in mortuis cessent, ideo nec cessare debet Indulgentia pro mortuis concessa, mortui enim prædicta facere non possunt.

16 Hinc altaria privilegiata, Numismata, seu medalia, quæ continent Indulgentias mortuorum, non sunt suspensa, huius opinionis fuerunt Summi Pœnitentiarij, & cæteri litterati Viri Romæ com-

17 morantes consulti in anno sancto Clementis VIII. licet prima fronte aliqua dubitatio mihi remaneat, ex quo quædam insignis persona, ut mihi tunc temporis relatum fuit, quæsiuit à Romano Pontifice gratiam, ut remanerent quædam Indulgentiæ concessæ pro suis consanguineis mortuis, & Papa denegavit.

18 Fuit etiam dubium, an in articulo mortis possimus consequi Indulgentias plenarias cum nonnulli censuerint esse suspensas omnes Indulgentias, siue in vita, siue in morte.

19 Si quis autem reperiretur in aliqua censura reservata Romano Pontifici, & esset in articulo mortis, potest quidem tunc absolui cum de iure communi quilibet sacerdos habeat facultatem absoluendi à casibus reservatis in articulo mortis.

19 Si aliquod privilegium, plenariam, & non plenariam contineat
20 indulgentiam, quia dignius trahit ad se minus dignum *cap. quod in dubijs de consec. Ecclesie*, & principalius minus principale *l. & si non sint §. perueniamus ff. de aur. & arg. leg. utraque censetur suspensa*, nisi separatim essent concessæ, hoc est plenaria, & non plenaria, ut notat *Binz. lib. 4. cap. 8. dub. 8.*

22 Sic etiam si aliquis Sacerdos habet facultatem ab Episcopo suo absoluendi à casibus reservatis eidem Episcopo, bene poterit absolvere in hoc anno iubilæi, secus à reservatis summo Pontifici.

Quamdiu autem duret ista suspensio, pendet ex verbis eiusdem,

23 Bullæ, aliqui enim Pontifices reservant per totum annum sanctum, & deinde ad eorum beneplacitum, sic fecit Greg. XIII. & alij, Clemens vero Octauus, & Urbanus Octauus, per totum annum sanctum solum suspendunt, quo elapso ad pristinum dictas Indulgentias redire mandavit Clem. VIII. quod visum est novum in dicta bulla, vide *Navarr. not. 28. num. 228.*

24 Ex suprädictis *Zerol. in ver. annus sanctus par. 2.* infert ad dubiū, si Indulgentiæ plenariæ non suspenduntur per annum iubilæum, non solum eo transacto, sed ad beneplacitum Sedis Apostolicæ, ergo omnes, quæ sunt perpetuæ, non durant nisi per viginti quinque annos;

25 ad quæstionem respondet perpetuum verificari spatio decem, & etiam viginti quinque annorum, vel quod perpetuum intelligatur

- tar elapso anno iubilei, cum Summi Pontifices facilius inclinent ad confirmandas indulgentias iam concessas à suis Prædecessoribus, quàm temporaneas, vel nouas concedere, & subdit, quod nec propterea decipiuntur Confraternitates, quæ putant se habere tot indulgentias, vt Corporis Christi, Rosarij &c. quoniam Archicon-
- 26 fraternitates, quæ sunt Romæ, à quibus dependent omnes Mundi Confraternitates, vt plurimum tamquam Grantiæ, & Protectores, & Generales Regularium adeunt summum Pontificem, & petunt earundem confirmationes, & sic confirmatis principalibus, confirma-
- 27 tæ censentur dependentes ab eis, demum concludit, quod indulgentiæ plenariæ, quibus gaudent Confraternitates per communicationem extra Urbem, etiam sunt suspensæ, durante anno sancto, vt Christi fideles ad petram & fundamentum Ecclesiæ vniuersalis accedant, vt supra dictum est, & declarat *Nauiar. consil. 17. de pœnit. & remiss.*
- 28 Multiplex autem assignatur ratio quare ceteræ indulgentiæ in anno sancto suspendantur, prima est, quia probabiliter timetur ne populorum concursus ad Urbem retardaretur.
- 29 Secunda, ne propter aliarum Indulgentiarum à summis Pontificibus concessarum effusionem hoc sanctissimum opus, ac remissionis, & gratiæ annus iubilæus intermitteretur *ex Sixto IV. in sua bulla.*
- 30 Tertio ne fideles ad aliarum indulgentiarum acquisitionem retardati, tanti muneris reddantur expertes, plus enim confert, & tribuit iubilæus, quam indulgentia plenaria, vt alias diximus.
- 31 Quarto, vt hæc sola vigeat, hæc floreat, & hæc vnica, & non alia acquiratur Indulgentia. *ex Greg. XIII. in bulla Quoniam;* vt si præcellens Concionator esset in Vrbe iustè præciperetur vt honoris gratia, reliqui eo tempore quiescant.
- 32 Demum notandum est, quod per huiusmodi generalem suspensionem, seu reuocationem indulgentiarum, quæ fit à Romano Pontifice in iubilæo anni sancti, non intelliguntur reuocatæ indulgentiæ, & gratiæ concessæ ante sufficientem notificationem, tam in foro Dei, quam in foro Ecclesiæ, secundum communem intellectum Doctorum *Gemi. & Domi. in cap. 1. de concess. Preb. lib. 6.* dum quæritur an illi, qui præstiterunt subsidium in vim indulgentiæ concessæ à Calixto postea reuocatæ per successorem, illam lucrati fuerint nec ne, & videntur tenere partem affirmatiuam *arg. tex. in l. si procuratorem ff. de procur. l. si mandasse ff. mandati l. si pupillus §. de qua ff. de inst. & aeli. Nauarr. cap. 31. num. 28. Cord. q. 36. prop. 7. Sil. Ind. q. 5. & vers. gratia §. 2. Ang. Rosell. & reliqui summ. ibidem §. 7. Suar. disp. 57. sect. 2. n. 8.*
- 33 qui infert, quod si quis bona fide confessus esset reservata peccata, virtute talis indulti concessi in ordine ad talem indulgentiā, cuius reuocationem inuincibiliter ignorat, talis Confessio, & absolutio est valida,

valida, etiam quoad censuras, nec postmodum tenetur se presentare, quia talis præsумitur intentio Papæ; nisi in reuocatione esset clausula, vel quid simile, per quod expresse appareret de voluntate Papæ contraria, ut optime aduertit *Sil. verbo gratia, q. 3. num. 4.*

34 Sufficiens autem dici posse uidetur notificatio, saltem in foro Ecclesiæ, quoties solemniter Romæ, & in singulis diœcesibus sic facta, publicatio ex mente *Abb. & Fel. in c. cognoscetes de const.* licet addant in priuilegijs requiri notitiam particularē, quia sunt leges quasi priuatæ *arg. c. 1. de concess. Præben. lib. 6. l. qui absenti seruo ff. de acq. poss. l. absenti ff. de donat.* plura de hoc in Alphabetico verb. *lex. dub. an necessario debeat lex promulgari & quando incipiat ligare.*

35 De suspensione Indulgentiarum plura tract. *de Indulg. cap. de suspensione Indulgentiarum:* qualis autem sit suspensio Indulgentiarū præsentis anni Iubilei Sanctiss. D. N. Urbani VIII. apparet ex tenore eius bullæ infra scriptæ videlicet.

VRBANVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI,
ad futuram rei memoriam.

37 **C**Um nuper sancti Iubilei celebrationem à vigilia Natiuitatis D. N. Iesu Christi anni proximè venturi inchoandā, & usque ad finem eiusdem anni duraturā, vniuerso populo Christiano de Ven. Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium assensu indixerimus, ac omnibus vniusque sexus Christifidelibus verè pœnitentibus, & confessis, qui beatissimorum Petri, & Pauli Apostolorum Basilicas, & Sancti Ioannis Lateranen. ac Beatae Mariae Maioris de Vrbe Ecclesias visitarent, plenissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam, remissionem, & veniam concesserimus, prout in nostris nuper desuper confectis literis plenius continetur. Cupientes ut Christianæ nationes ex omnibus terrarum orbis locis in Alma Vrbe nostra in fidei, ac religionis unitate congregatæ, eodem pietatis, ac deuotionis spiritu Basilicas, & Ecclesias prædictas, quo maximo fieri poterit concursu, durante eodem Iubileo, visitent, & frequentent, multorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum exemplo adducti, omnes, & singulas indulgentias, etiam perpetuas, & peccatorum remissiones, ac facultates, & indulgentia absoluendi etiam in casibus Sedi Apostolica reservatis, etiam in literis die Cœnæ Domini legi solitis contentis quibusvis Ecclesiis, Monasterijs, Hospitalibus, etiam Sancti Ioannis Hierosolymitani, Decimibus, Militijs, Ordinibus, etiam Mendicantium, Congregationibus, Confraternitatibus etiam laicorum, Vniuersitatibus, & p̃ys locis, illorumq. Ordinibus, Capitulis, Conuentibus, Magistris, Superioribus, & tam se-

sularibus, quàm quorumvis etiam Mendicantium Ordinum Regularibus personis, Coronisque, Granis, Imaginibus, & Numismatibus ex metallo, seu quacumque alia materia confectis, tam singulariter, quàm vniuersaliter per quoscumque Romanos Pontifices predecessores nostros, ac etiam Nos etiam ad instantiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum; aut ipsis etiam Imperatori, Regibus, Ducibus, & Principibus, vel alijs quacumque alia mundana, vel Ecclesiastica dignitate, etiam speciali nota digna fulgentibus, etiam ad instar Iubilei, aut alias quomodocumque, & ex quibusvis causis, & occasionibus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac aliàs quomodolibet concessis, quorum omnium tenores, formas, derogationes, & decreta presentibus pro expressis haberi volumus Apostolica auctoritate, de eorumdem Fratrum consilio, & assensu, ac Apostolica potestatis plenitudine suspendimus, & suspensas esse declaramus, easq. & ea, eodem anno durante, nulli prodesse, aut suffragari debere, irritum quoque, & inane decernimus si secus super bis à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca per presentes auctoritate Apostolica precipimus, & mandamus, ne interim alia quàm indicti à Nobis predicti Iubilei indulgentia, siue publicè siue priuatim quouis pretextu, vbiuis locorum, & gentium sub excommunicationis eo ipso incurrendæ, alijsq. arbitrio Ordinariorum infligendis pœnis publicentur, vel nuncientur, aut in usum demandentur. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon Ecclesiarum, Monasteriorum, Conuentuum, Ordinum, Congregationum, Hospitalium, Confraternitatum, Vniuersitatum, Collegiorum, et locorum, aliorumq. predictorum etiam iuramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque exemptionibus, & indultis Apostolicis illis, eorumq. Superioribus, & personis, ac alijs quibuscumque per eosdem Romanos Pontifices predecessores nostros, ac Nos, & dictam sedem, eiusq. Legatos, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, & ex quibusvis causis concessis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus etiam si in illis caueatur expressè, quòd sub similibus, vel dissimilibus suspensionibus nequaquam comprehendantur; nisi de illis specialis, & individua mentio fiat, illis aliàs in suo robore permansuris ad effectum permissum hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, ceterisq. contrarijs quibuscumque. Et quia difficile nimis esset presentes, quocumque vbi illis opus fuerit, præferri, Volumus earum exemplis etiam impressis Notarij publici manu, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constituta obsignatis, eandem prorsus fidem in iudicio, & extra ubique locorum adhiberi,

adhiberi, quæ adhiberetur præsentibus, si essent exhibita, vel ostensa. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre suspensionis, declarationis, decreti, præcepti, mandati, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo sexcentesimo vigesimo quarto Sexto Non. Maij, Pontificatus Nostri Anno Primo.

S V M M A R I V M .

Christiani omnes, & Catholici Principes debent anno Iubilei Romam accedere. 1.

Legitimè impeditis, qui ad sanctam Urbem accedere nequeunt solet Pontifex huiusmodi Iubileum concedere. 2.

AN INDVLGENTIA ANNI SANCTI
alijs Orbis partibus communicetur.

Cap. XI.

AD hoc spirituale conuiuium, instar illius celeberrimi Regis Assueri, omnes mundi gentes inuitantur à summo Ecclesiæ Dei Præposito, & ad illum consequendum Principes, Reges, Imperatores, ac omnes, qui Christiano nomine censentur, Romam accedere debent, cum eo anno durante omnes aliæ indulgentiæ plenariæ à Romano Pontifice suspendantur, ut dictum est, ut auidius ex omnibus Mundi

partibus Romam quilibet Christianus accedere festinet, & licet Romanus Pontifex pro sua maxima benignitate soleat hunc thesaurum, aliquando extra Urbem, etiam communicare, postquam Romæ fuerit celebratus, hoc tamen incertum est, ideo festinare omnes debent, ne tam dignum caeleste donum amittatur; Infirmis autem, senio confectis, clausura detentis, alijsq. legitimè impeditis, munificentissimus Princeps, cum non valeant ad Urbem hic peruenire, solet huiusmodi Iubileum Indulgentiam concedere, nihilominus à futuro pendet euentu.

S. V. M. M. A. R. I. V. M.

Opera bona etsi præceptum non includant, quisque fidelis debet promptè operari. 1.

David opera, ad qua non tenebatur, libenter operatus est. 2.

Christi fideles sanctissimum Iubileum consequi debent. 3.

Pœna aternæ evitantur per Iubileum. 4.

Septies in die cadit iustus. 5.

QVOD OMNES CHRISTI FIDELES

curare debent Sanctissimum

Iubileum lucrari.

Cap. XII.

- N**E nos Christi fideles servos Dominis, metu pœnæ servientes, aut Iudæos flagellorum formidine in veteri testamento operantes, imitari videamur, tanquā novi testamenti Christi filij effecti, in Dei cultu, & obsequio, vel etiam in propriæ salutis studio, non quæ necessitatem, & obligationē dumtaxat, sed quæ voluntariā pietatem, spontaneamq. devotionem præferunt, nos amplecti, exequi, & operari libenter, libentissimeq. teneri quis ambiget? Nullum David Rex à Deo præceptum acceperat 1. *Reg. 7. ut Templum Domino ædificaret, ut arcam Dei in domum suam inferret, ut ante illum, discoopertus saltaret, & tamen omnia tamquam Deo gratissima, præstitit, & tanta sollicitatione animi, circa hæc premebatur, ut non cessaret dicere, si dederò somnum oculis meis, & palpebris meis dormitationem donec inueniam locum Domino tabernaculum Deo Iacob Psal. 131. Hinc Magdalensæ obsequium à Christo commendatur dum Christus in Evangelio ait Simoni Phariseo, aquam pedibus meis non dedisti, caput meum oleum non unxisti, hæc autem ex quo intrauit non cessavit osculari. pedes meos Luc. 7. Ad hoc nos pulsat Christus dū ait, quæ mēsurā mēsi fueritis remetietur vobis Luc. 6. & Paul. 2. Cor. 6. Qui parvè seminat, parvè et metet, et qui seminat in benedictionibus, de benedictionibus & metet, Omnis ergo Christi fidelis hoc sanctissimū Iubi-*

Iubileum consequi debet, ne sui ipsius crudelis, & inimicus efficiatur, qui tamquam victus, & in captiuitate positus non quærat liberari, hoc clamat *Eccel. 9.* Quodcumque potest facere manus tua, instanter operare, pœnæ æternæ aufugiendæ sunt per istud medium, quia neque opus, neque ratio, neque sapientia, neque scientia erunt apud Inferos, quo homo properat, & stultum est dicere peccatū non habemus, nos enim nosmetipos seducimus quia septies in die cadit iustus, ergo pro Iubileo consequendo omnes quisque superet difficultates itinerum, labores, peregrinationes, pericula, domestica negotia relinquantur, incommoda contemnantur, alias qui obseruant venturum non seminant, qui considerant nubem numquam metent, *Eccel. 11.*

S V M M A R I V M.

Iubileum ut quis consequatur requiruntur quatuor, duo ex parte concedentis & duo ex parte recipientis. 1.

Iubileum suscipiens, ut illum consequatur debet esse in gratia. 2.

Thesaurus Ecclesiæ non communicatur inimicis. 3.

Peccato mortali irretitus est extra communionem sanctorum, & indulgentiarum incapax. 3.

Peccatum mortale habens dicitur membrum mortuum. 4.

Pœnitentiæ Sacramentum respicit culpam peccati. 5.

Indulgentiam lucraturus debet confiteri peccata mortalia, vel habere contritionem. 6. 7.

Clausula vere pœnitentibus, & confessis in bulla apponi solita. 7.

Confessio, & communio in aliquibus indulgentijs præcipitur, in alijs vero contritio. 8.

Opera, & conditiones appositæ in diplomate adimpleri debent à consequenturo Iubileum. ibid.

Conditione postposita res perficienda impeditur & perfecta irritatur. 9.

Conditionum varia genera. 10.

Conditione neglecta corrumpitur beneficium Indulgentiarum. 11.

Opera qualiter facienda. 12.

Opera que statuuntur in Iubileo ordinario que sint? 13.

Opera que statuuntur in Iubileo extraordinario que? 14.

QVAE REQVIRANTVR PRO consequutione Iubilei & indulgentiarum.

Cap. XIII.

- Q**VAE REQVIRANTVR pro consequutione Iubilei, & indulgentiarum, duo ex parte concedentis, duo vero ex parte recipientis, de primis duobus tractabo in secunda parte, de requisitis vero in suscipiente, partim hic, partim in dicta secunda parte cap. 15. etiam agam. Duo namque requiruntur in suscipiente Iubileum & indulgentias nempe, ut suscipiens sit in gratia Dei, saltem in ultimo actu, nisi aliter in diplomate disponatur inimicis enim Christus non communicat thesaurum Ecclesiae suae, & culpa mortali interitus est extra sanctorum communionem, & per consequens Indulgentiarum expers, & incapax, quoniam sicut membrum hominis mortuum ab alijs viuis & si videatur ad huc corpori inherere influentiam vitae habere nequit, sic peccato mortali obnoxius, aut habens voluntatem peccandi cum membrum sit corporis Ecclesiae mortuum, influentiam spiritualis vitae seu participationem bonorum operum, quae sunt in Ecclesia, suscipere minimè potest, & sicut poenitentiae sacramentum propriè respicit culpam peccati, & ab ea absoluit, sic Indulgentiarum virtus propriè circa poenam peccati versatur. ideo requiritur ut unusquisque peccatorum suorum sacramentalem praemittat confessionem, veramque poenitentiam peragat ac vere sit poenitens, & Contritus, ideo in bullis talium Iubileorum apponuntur verba illa (verè poenitentibus & confessis) scriptum est enim *qui abscondit scelera sua non dirigetur, qui autem confessus fuerit ea misericordiam consequetur*, est ergo necessarium, ut tempore consequutionis Iubilei, & indulgentiarum homo sit in gratia vel per confessionem, mortalium peccatorum vel mediante contritione in aliquibus enim Indulgentijs praecise praecipitur Confessio, & communio, in alijs vero ut sit in gratia saltem per contritionem.
- Alterum quod requiritur est ut ad impleantur opera, & conditiones appositae in diplomate, maxima enim Iubilei & Indulgentiarum pars versatur in adimplendis conditionibus, & tanti quaelibet est conditio ut ea postposita vel omissa perficiendam rem interdum impediat, vel iam perfectam irritet & perimat, & licet in iure varia reperiuntur conditionum genera l. 2. & tot. tit. ff. & Cod. de cond. in deb.

- deb. & cond. caus. don. de condit & demonst. DD. in l. quoniam ff. de verb. obli. cap. 1. & seq. de cond. appof. & quandoque pro actione & obligantium iudicio accipiantur, mox & pro rei sacre qualitate & causa quadam modisque alijs, quos missos facio, cum de his noster hic non sit sermo, sed tantum de conditionibus quæ pro nascentis actus norma regula causaque recepta est ab eis, & quæ rem ipsam habeat, perficere si venerit ea impleta sit, & vna conditione neglecta
 11 vel pluribus totum corrumpit indulgentiarum beneficium & utilitas.
 12 Hæc opera ita fieri debent, vt sint moraliter bona suntq. facienda cum debita intentione.
 13 Opera autem, quæ statuuntur in Iubileo ordinario, seu proprio, de quo hic est noster sermo, sunt cōfessio, communio; accessus ad Urbem visitatio Ecclesiarum, & oratio.
 14 Ea vero quæ statuuntur in extraordinario seu improprio ceterisque Indulgentijs solent vltra prædicta alia adiungi vt sunt elemosyna, & ieiunium, de quibus omnibus *Paul. lib. 3. cap. 4. & 5. Suar. dis. 52. sect. 2. num. 4. & sect. 5. Tol. & lib. 6. cap. 27. Binz. lib. 5. cap. 13. & 15. patent ex bulla sanctissimi Urbani V I I I.*
 Per singula prædicta opera discurrendo à confessione incipiam.

S V M M A R I V M.

- Confessio quot modis sumatur. 1. 2. 3.*
Confessores quare dicantur aliqui sancti. 2.
Confessio quare dicatur sepulchrum seu capsula in qua recondita sunt reliquia sanctorum. 3.
Confessio quare præmittatur in ultimo gradu altaris antequam incobetur Missa. 4.
Confessio sacramentalis quid. 5.
Conditiones Confessionis quæ. 6.
Confessionis quæ sint conditiones. ibid.
Conditiones necessarie quæ. 7.
Conditiones ex decentia quæ. 8.
Confessio quomodo debet esse integra. 9.
Confessionis integritas quomodo intelligatur. 10.
Confessio non est pro medietate facienda uni Confessario, & pro medietate alteri. ibid.
Peccata mortalia ante baptismum commissa, & peccatum originale an confitenda. 11.
Peccata venialia an sint materia Confessionis. 12.
Peccata mortalia confessa an possint esse materia Confessionis. 13.
 CON-

*Confessio debet esse integra alias repugnat absolutioni, & est de iure di-
uino. 14.*

*Pœnitens, an teneatur excussionem facere conscientia vel confiteri, qua
memoria occurrunt. 15.*

*Peccata an pœnitens teneatur memoria mandare ut integre suo tem-
pore confiteatur. 15.*

*Nemo tenetur facere quod potest, sed quantum decet pro rei qualita-
te. 15.*

Examen conscientia ante confessionem quomodo faciendum. 16.

Pœnitens quomodo debet examinare conscientiam ante Confessionem. 16.

*Examen conscientia si pœnitens non facit ante Confessionem an pec-
cet. 17.*

*Pro examine conscientia qua diligentia sit adimplenda pro satisfaci-
endo præcepto. 18.*

Diligentia humana adhibenda pro examine conscientia. ibid.

Diligentia humana qua dicatur. ibid.

*Diligentia adhibita qua videtur sufficiens, licet non sit, an excuset
à peccato. 19.*

*Diligentia non sufficiens quomodo fiat sufficiens auxilio confessorij nu-
mero 20.*

*Species peccatorum an sint distincte aperienda in Confessione, &
quomodo. 21.*

Species peccatorum in genere moris, & genere natura qua. ibid.

Species Peccati latentes aperienda in Confessione. 22.

Numerus peccatorum an sit exprimendus in Confessione. 23.

Numerus si non potest sciri quid agendum. 24.

Luxuria species an & quomodo sunt exprimenda in Confessione. 25.

Luxuria species qua. 26.

Luxuria species qua grauiissima. ibid.

*Peccatum contra naturam quot modis committatur, & quot sint eius
species. 27.*

Sodomia qua dicatur. ibid.

Sodomia casus reſeruatus quomodo intelligatur. 28.

Peccatum contra naturam reſeruatum quomodo intelligatur. 29.

Luxuria filia qua. 30.

Luxuria qualia peccata includat sub se. 31.

Absolutio an deneganda luxuriosis. 32.

Luxuriosi ad qua sunt obligandi. 33.

*Remedia qua dari debent luxuriosis ut abſtineant à peccato luxu-
ria. 34.*

*Pœnitens si confiteatur numerum peccatorum, & postea recordetur ef-
ſe maiorem quid facere debeat. 35.*

- Numerus quomodo exprimendus . 36.*
Peccati numerus quomodo augetur iterando, continuando, & interrumpendo . a n. 37. ad 46.
Numerus peccatorum quomodo multiplicetur iterato actu . 37.
Actus interni & externi interrupti an & quando faciant unum peccatum . 38.
Peccata an unum vel plura sint, qui arma, equos, & cetera preparat, & postea occidit inimicum . ibid.
Actus quando dicatur unus vel plures ad constituendum unum peccatum . ibid.
Actus qui sunt exprimendi in Confessione siue sint interrupti, siue non 39.
Peccati eiusdem continuatio an sit circumstantia aggrauans . 41.
Actus plures, quorum unus est via ad alterum quando reputantur unum peccatum . 42.
Iniurians aliquem pluribus iniurijs distinctis an committat plura peccata . 43.
Maledicens omnibus Apostolis quot peccata committat . ibid.
Maledicens Diuum Petrum, & alios Apostolos quot peccata committat . ibid.
Peccata quot committat dormiens tota nocte cum muliere, & pluries cum ea peccans . 44.
Peccata quot committat qui se polluit concupiscendo in mente pluries diuersas personas . 45.
Persequens puellam interpolatos actus faciens quoties peccet . 46.
Circumstantia peccatorum an confitenda . 47.
Circumstantia quid . ibid.
Circumstantia peccatorum quot . 48.
Circumstantia pertinentes, impertinentes, minuentes, aggrauantes, mutantes, & non mutantes speciem, quae 49.
Circumstantia confitenda, vel non confitenda quae . 50. 51. 52. 53.
Circumstantia aggrauantes notabiliter intra eandem speciem an confitenda . 53.
Circumstantia oblita in Confessione an sit necesse simul cum illa peccatum iterum confiteri . 54.
De circumstantijs in Alphabetico fusius tractatur . 55.
Peccata nota Confessario cum circumstantijs an sint confitenda . 56.
Peccatum an & quando possit omitti non confiteri in Confessionibus generalibus . 57.
Pœnitens qui dicit velle confiteri generaliter relinquendo aliqua peccata an peccet mortaliter . 58.
Pœnitens iterans particulares Confessiones si non omnia confiteatur an

- an dicatur dimidiare Confessionem . 59.
- Confessionem dimidiare an & quando liceat . 60.
- Confessio semel facta quibus casibus sit iteranda . 61.
- Conditio lachrymabilis an sit necessario confitenda . 62.
- Contritio an sit habenda de singulis peccatis . 63.
- Dolor an debeat esse maximus & qualis sufficiat . 64.
- Dolere an quis debeat magis de uno quam de alio peccato . 65.
- Conditio, parere parata, an sit necessario confitenda . 66.
- Contritio quid sit . 67.
- Dolor sensus an detestatio peccati requiratur pro contritione . 68.
- Ad veram contritionem qua requirantur . 69.
- Pro contritione inpetranda qua remedia dantur . 70.
- Remedia pro acquirenda contritione . ibid.
- Pro contritione acquirenda qui modi dentur . 71.
- Modi pro acquirenda contritione . 71.
- Pœnitens quotuplex propositum debeat habere ad suscipiendum sacramentum Pœnitentia . 72.
- Actus qui oriuntur ex proposito quod pœnitens habet in sacramento Pœnitentia . 73.
- Contritio de quibus peccatis debeat esse . 74.
- Differentia inter remissionem peccatorum venialium , & mortaliū . 75.
- Differentia inter contritionem & attritionem qua . 76.
- Attritio an fiat contritio , quando attritus sit contritus . 77.
- Attritio cognita an sufficiat ad sacramentum Pœnitentia fructuosū suscipiendum . 78.
- Dolor propter solam penam sine odio peccati an sufficiat ad sacramentalem absolutionem . 79.
- Confessor quomodo se geret in danda absolutione quando in pœnitente nullum reperit peccatum, etiam veniale . 80.
- Confessor si non recordatur dedisse absolutionē quid agere debeat . 81.
- Pœnitens si nō recordatur habuisse absolutionē quid agere debeat . ibid.
- Peccatum mortale non habens an teneatur confiteri pro consequendo Iubileo . 82.
- Confiteri an teneatur qui non habet peccatum mort. pro consequendo Iubileo . 83.
- Confessio generalis peccatorum alias ritè confessorum an requiratur pro consequendo Iubileo . ibid.
- Opera iniuncta pro consequendo Iubileo an sint facienda in gratia n. 8. 84.
- Peccatum veniale quando impediatur fructum Indulgentia . 85.
- Indulgentia fructus quomodo venialiter peccans consequi possit . 86.
- Reme-

Remedium dandum illis, qui peccauerunt mortaliter post susceptum Iubileum. 87.

Pœna remissa per Iubileum an reuiuifcat per nouum peccatum mortale. 88.

Peregrinus quid agere debeat reuersus in patriam si animaduertas fecisse Confessionem nullam. 89.

Priuilegium ut quis consequatur remissionem pœnae intelligitur semel tantum. 90.

Textus in l. boues ff. de verb. signifi. quomodo intelligatur. 91.

Missa celebrata in Altari priuilegiato si anima non liberatur ob defectum celebrantis iterum dici potest. 92.

Iubileo completo an quis possit absolui ab excommunicatione, & casibus reſeruatis oblitis. 93.

Absolui an quis possit à reſeruatis completo Iubileo. ibid.

Vota oblita an possint commutari elapſo Iubileo ab eodem, vel alio-Confessario in ſecunda hebdomeda eiusdem Iubilei. 94. 95.

Iuramentum de uiſitando Hieroſolimã, vel limina Apoſtolorum an vigore Iubilei Confessarius deputatus possit commutare. 96.

Confessarius electus vigore Iubilei an possit mutari. 97.

Absolutus à censuris, & reſeruatis tempore Iubilei, an sit vere absolutus, si poſtea intentionem mutet conſequendi Iubileum. 98

DE CONFESSIONE, ET CONTRITIONE.

Cap. XIV.

- C**ONFESSION, quę requiritur pro cōſequutione Iubilei nō ſummitur pro laudare, & publice celebrare, ut in psalm. 110. *confitebor tibi Domine*, & psalm. 94. *praoccupemus faciem eius in confessione*, nec pro gratiarum actione, ut Matth. 11. *confitebor tibi Pater Domine cali, & terræ*, nec pro publica professione fidei, propter quam Confessores dicuntur sancti, qui nomen Christi publicè professi sunt coram tyrannis, & confessio sancti Stephani, & aliorum dicitur sepulchrum, seu capsula, ubi reconditæ sunt eorum Reliquiæ, quod propterea factum est ut antequam incoheretur Missa, fiat confessio in ultimo gradu altaris, sub quo solent esse reconditæ dictæ Reliquiæ Sanctorum Duran. de ritib. Eccles. lib. 1. Nec ſumitur pro acceptione debiti, seu delicti in iudicio, vel extra, sed ſumitur

tur pro ea Confessione, quæ est sacramentalis peccatorum accusatio ad remissionem virtute clauium obtinendam *Sot. dist. 18. q. 2. ar. 1.*

6 Cuius sexdecim sunt conditiones, quæ continentur in his versibus

Sit simplex, humilis, confessio, pura, fidelis

Atque frequens, nuda, discreta, libens, verecunda,

Integra, secreta, lachrymabilis, accelerata

Fortis, & accusans, & sit parere parata

De quibus *D. Thom. in 4. dist. 17. q. 3. ar. 3. & in addit. q. 9. art. 4. Sot. cit. ar. 2. Antonin. 3. p. tit. 14. c. 19. Nauarr. in c. Fratres de pœnit. dist. 5. & in Manuali c. 2. num. 6. Caiet. & ceteri Summissæ verb. Confessio.*

7 Ex his conditionibus tres sunt necessariae, scilicet ut sit integra,
8 lachrymabilis & parere parata, reliquæ sunt decentiæ, & perfectionis, ideo de his tribus tantum hic tractabo, de reliquis in Alphabeticis verb. Confessio.

9 Integra esse debet confessio quoad peccata mortalia nondum confessa, singula illa exponendo cum circumstantiis, siue certa, siue dubia *Med. tract. 2. de Confess. q. 6. Syl. confessio 1. q. 1. Nau. c. 21. n. 34.*

10 Ista integritas intelligitur in ordine ad unum eundemque Sacerdotem hoc est, quod Confessio non fiat pro medietate uni, & pro medietate alteri illam diuidendo *Nauarr. in cap. consideret 9. cautus de pœnit. dist. 5. & in Manual. c. 9. num. 14. ex Aug. in c. consideret cit. Med. C. de pœnit. q. 8. Sot. dist. 18. q. 2. art. 1. Viet. q. 193.*

11 Excluduntur ab hac integritate peccata actualia commissa ante baptismum, & peccatum originale.

12 Peccata venialia licet possint esse materia confessionis, non tamen sunt necessario confitenda.

13 Mortalia vero iam confessa legitimè, licet denuo possint esse materia, non tamen est id necessarium *Caiet. verb. Confessio Nauarr. c. 9. num. 1. & in c. Fratres de pœnit. dist. 5. num. 62.*

14 Quod Confessio debeat esse integra probatur, quia dimidiata repugnat absolutioni, impium enim est dimidiatam à Deo sperare salutem *Conc. Trid. sess. 14. c. 5. D. Thom. in add. q. 9. art. 2. Caiet. verb. confessio Sotus in 4. dist. 18. q. 2. art. 3. Ledes. 2. 4. q. 8. art. 2. Nauarr. d. c. consideret & est de Iure diuino ex Conc. Trid. loc. cit. ex Conc. Florent. ex c. omnis utriusque sexus, de pœnit. & remiss.*

15 Dices an qui confitetur teneatur diligentem excussionem facere conscientiae, an vero sit satis confiteri, quæ memoriæ occurrunt? Respondeo non tenetur pœnitens omnem operam adhibere ad confitenda omnia peccata memoriæ, ut integrè suo tempore confiteatur, quia nemo tenetur facere, quod potest, sed quantum decet pro rei qualitate, *Sot. dist. 18. q. 2. art. 4. in fine Nauarr. c. 21. num. 35. Syl. confessio 1. q. 2. in fine.*

Tenetur

- 16 Tenetur tamen ante Confessionem examinare conscientiam discurrendo per loca, tempora, negotia, &c.
- 17 Et qui hoc non facit peccat mortaliter, quia tenetur confiteri integrè, ergo tenemur ad diligentem discussionem, ita definit *Concil. Trid. sess. 14. cap. 15. de Sacram. Pœnit.*
- 18 Qui diligentiam humanam, aut mediocrem adhibet in examinanda conscientia satisfacit huic præcepto; & voco humanam diligentiam, quam homines prudentes adhibere solent in grauioribus negotijs *Sot. dist. 18. q. 2. art. 4. in fin. Tab. verb. communicare quest. 29. Nauar. in c. Fratres de pœnit. dist. 5. nu. 66. 73. & seq. Petrus Sot. lect. 10. de Confess. Victoria q. 161. Scot. dist. 17. q. 1. art. 2.*
- 19 Si quis adhiberet eam diligentiam, quam probabiliter putat esse sufficientem maximè consilio Confessarij, etiamsi deciperetur, quia scilicet non esset verè sufficiens, excusatur à peccato, & Cōfessio esset valida, *Nauar. d. c. Fratres nu. 80. Caiet. vers. interrogationis in tertia interrogatione præam. de confess. Vict. q. 160. & 161. Melch. Can. & c.*
- 20 Hinc patet, quod diligentia, quæ ex se non esset sufficiens auxilio confessarij prudenter interrogantis sit sufficiens quando quis ad eum accedit animo respondendi ad interrogata, quod nota pro Confessionibus rusticorum *Caiet. & Nau. loc. cit.*
- 21 An in Confessione distinctè aperiendæ sint species peccatorū? Respondetur affirmatiue. *c. desideret de pœnit. d. 5. Trid. cit. can. 5. & 6.* nec satis est confiteri generalissimè, v. g. peccaui nimis contra legem Dei, nec est satis confiteri in genere peccatum, sed sunt exprimendæ species, quæ differūt in genere moris, secus si tantū in genere naturæ, vt diuinationē in genere in aëre, &c. sicut nec furtū auri, argenti, &c.
- 22 Non tamen aperiendæ sunt distinctè species reconditæ, seu latentes, quæ vix doctis sunt notæ *Caiet. q. 3. opusc. de Confess. Sot. dist. 18. q. 2. art. 4. concl. 6. Vict. q. 176.*
- 23 Numerus peccatorum est etiam necessariò exprimendus *Syl. Confessio 1. q. 11. Sot. in 4. concl. 1.*
- 24 Quando non potest certus sciri numerus potest addi plus, vel minus cauendo extrema.
- 25 Nec sufficit dicere peccaui peccato luxuriæ, sed deueniendum est ad eius species, quæ sunt simplex fornicatio, stuprum, adulteriū, incestus, raptus, sacrilegium, peccatum contra naturā, de quibus *D. Th. 2. 2. q. 154. ar. 1. Nau. c. 16. n. 3. Sum. in ver. luxuria, & in Alphabetico eodem verb. vltimum est omnium grauissimū vt D. Th. probat. art. 11.*
- 27 & tribus modis peccatur nempe mollicitie, sodomia & bestialitate, & habet plures species prima est mollicities procurata adminiculo proprio, vel alterius. Secunda concubitus cum muliere modo indebito, vel extra vas debitum. Tertia est actus sodomiticus in eodem sexu, tam in masculo cum masculo, quā in femina cum femina; hinc quan-

- 28 do in casibus reſeruatis inuenitur reſeruatus actus ſodomiticus, In-
telligitur de concubitu maſculorum; ſi inuenitur reſeruatum vitium
29 contra naturam intelligitur de omnibus tribus ſpeciebus prædictis
Sum. Cor. Conf. & ſic procedendum eſt de ſingulis peccatis mortali-
bus diſcurrendo per eius ſpecies de quibus dicitur in 2. p. c. 1.
30 Luxuria habet ſuas filias, quæ ſunt octo videlicet cæcitas mentis,
inconfideratio, inconfiantia, præcipitatio, amor ſui, odium Dei, affe-
ctus præſentis ſæculi, & deſperatio futuri ſæculi, de quibus *Serut. Sa-
cer. tract. 3. p. 1. fol. 80.*
31 Sub dictâ luxuria includitur deſiderium vxoris alienæ, oscula, ta-
ctus, amplexus impudici, ornatus, fucus vani, & quæ ordinantur ad
rem veneream, puta literæ amatorix, delectatio amorofa, & ſimilia,
de quibus omnibus *D. Thom.* hæc ergo ſpecies omnes ſunt diſtinguen-
dæ, nec ſufficit in genere dicere peccatum.
32 Huiusmodi perſonis luxurioſis eſt deneganda abſolutio in multis
caſibus, præcipuè quando ſumus in concubinarijs, tam maſculis, quã
33 feminis, qui ad tria debent obligari, antequam detur abſolutio. Pri-
mo, vt omnino ſeparentur. Secundo, vt proponant, & promittant nũ-
quam accēſuros. Tertio, vt remoueatut omnis occasio recidendi.
34 Sunt etiam prædictis perſonis remedia aliqua danda pro auerſio-
ne à peccato luxuriæ, & talia poſſunt eſſe, exaggeratio ſeditatis, enor-
mitatis, & grauitatis luxuriæ, iniunctio pœnitentiarum exaggeratio-
rum, ſeu mortificatiuarum, & optimè eſt ſolutio alicuius quantitatis
pecuniæ toties quoties incidat in tale peccatum carnis (ſi pœnitens
habeat poſſibilitatem,) frequentatio Sacramentorum Confefſionis,
& Communionis, fuga malarum cōuerſationum, euitatio otii, abomi-
natio ſolitudinis, amor occupationum, lectio librorum ſpiritualium,
auſcultatio verbi Dei, viſitatio hoſpitalium incurabilium.
35 Et ſi quis confefſus eſt decies peieraſſe, & poſtea recordatur plu-
ries ſe comiſiſſe hoc peccatum, ſi excellus eſt notabilis, tenetur con-
fiteri, aliàs non, ex *Sot. loco cit.*
36 Quando per conſuetudinem vel tempus peccandi poteſt fieri con-
iectura numeri ſatis eſt exprimere tempus, ideſt quandiu perſeuerat
in illo peccato *Caie. q. 3. de Conf.* Sed *Sot.* tutius putat huiusmodi
perſonas debere confiteri veriſimilem numerum cum ſuis circūſtan-
tijs, vt quoties in hebdomada, vel menſe, cum quibus perſonis perpe-
trauerit delictum, quia non omnes, qui ſunt in ſtatu peccati ſunt pæ-
res in peccando.
37 Vbi nota ex *Nau. in c. conſideret in princ. de pœnit. & remiſſ. n. 46.*
& in *Man. c. 6. n. 16.* quod numerus peccatorum multiplicatur quo-
ties peccatum iteratur, ſecundum actum, etiam ſi voluntas eadem
peccandi ſemper duret, vt latro, qui habet voluntatem ſemper furandi
ſecundum actum internum committit vnum peccatum, ſed quoties
actu

actū furatur toties peccat secundum actum externum.

- 38 Omnes actus interni, & externi, qui solum sunt via ad vnum peccatum etiā si illi actus fuerint interrupti, faciunt tantum vnum peccatum, ut preparare arma, equos, & similia ut eat ad occidendū inimicū, quāvis interrumpat actū voluntatis, verbis, somno, &c. tamen vnus reputatur actus in genere moris, etiam si in genere naturæ sint plures actus. *Nav. c. 6. n. 16. & d. c. consideret n. 48. Gaic. 10. l. opus. 17. q. 3.*
- 39 Et propterea satis est in Cōfessione exprimere principale peccatū, nempe homicidiū *Sot. d. 18. q. 2. ar. 4.* sed si adiungantur actus, qui non necessariō comitantur dictum actum peccandi, ut via ad illud, sunt distinctē exprimendi in Confessione, quia sunt distincta peccata v. g. si quis dum furatur blasphemat *Nav. x. 6. num. 18.*
- 40 Quod si actus voluntatis sunt interrupti per actum contrariū penitentiæ sunt distinctē confitendi, quia sunt distincta peccata, actus enim priores non possunt coniungi cum posterioribus; quia fuerunt interrupti per actum contrarium v. g. qui habet animum occidendi inimicum postea dolet, & proponit non occidere, sed iterum ex inde deliberat occidere, non est vnus actus, sed duo, & sic de alijs.
- Si vero interromperentur per actum non contrarium, sed diuersum, ut somno, verbis, &c. Sic esset vnus actus tantum *D. Thom. 1. 2. q. 20. art. 4. Navar. c. consideret in princ. num. 48.*
- 41 An autem continuatio eiusdem peccati sit circumstantia aggrauans *Gaic. tom. 1. opus. tract. 2. resp. 15.*
- 42 Ex dictis inferitur quādo aliquis vno impetu fertur in plures actus, quorum vnus est via, vel consequens ad alium reputatur vnum peccatum, v. g. si quis percuteret clericum pluries vno impetu, vna reputatur percussio *Navar. c. 6. num. 17.*
- 43 Si tamen aliquis proferat pluries iniurias distinctas cōtrariō sunt plura peccata, ut si appelleret furem, falsarium, hæreticū, sunt tria peccata specie distincta, quia in genere moris differunt specie, sic qui maledicit omnibus Apostolis erit vnum peccatum, quia pro vna persona sumuntur, sed si blasphemat D. Petrum, & alios Apostolos, erunt duo peccata *Navar. cit. num. 18.*
- 44 Qui noctē integra dormit cum muliere, & decies peccat cum ea tenetur explicare numerum, & non sat est dicere dormisse noctē integra cum muliere *Navar. ibidem num. 17.*
- 45 Qui se polluit, & cōcupiscit virginē, viduam, nuptā, cognatā, & monialē cōmittit, quinque peccata distincta specie cū mollicit *Nav. n. 18*
- 46 Qui puellam persequens multos actus externos facit interpolatos, & interruptos pluries peccat.
- 47 Circumstantiæ peccatorū sunt etiam necessariō aperiendæ in Confessione, est autem circumstantia accidens actus humani.
- 48 Sunt septem quis, quid, vbi, quibus auxilijs, cur, quomodo, quando.

49 Quarum alix sunt impertinentes, alix pertinentes, & hix alix sunt minuentes, alix aggrauantes peccatum, alix mutantes speciem, alix non mutantes speciem.

50 Impertinentes non sunt confitendx.

Minuentes quando mutant speciem facientes de mortali veniale, sunt etiā cōfiteḃdā, vt in furto leui, vel cōmisso in extrema necessitate.

51 Minuentes, qux relinquunt peccata in sua specie nō sunt cōfiteḃdē *Nau. c. 6. n. 5.* addo tamen quod cum multū minuunt, & timetur scandalum Confessario, vel prauum iudicium est vtile illas aperire *Iux. Bonauen. d. 17. q. ult.* quando vero non minuunt notabiliter non sunt dicendx *iux. Palud. d. 16. q. 3. art. 3.*

52 Aggrauantes, qux speciem mutant, de fide sunt confitendx *Trid. sess. 14. c. 5. ex c. consideret de pœnit. d. 5.* illx autem ~~non~~ mutant speciē, qux faciunt de veniali mortale, qux dicuntur aggruari in infinitū, vel qux addunt actui nouam deordinationem, seu deformitatem.

53 Aggrauantes notabiliter intra eandem speciem, puto necessario esse confitendas *Aldisiod. de conf. c. 3. Alens. 4. p. q. 67. memb. 3. a. 2. Gab. d. 17. q. 1. Mars. q. 12. ar. 1. Maior. d. 12. ar. 4. Sot. d. 18. q. 2. ar. 4. concl. 7. Can. relect. de pœnit. Adr. in 4. q. de confess. Viet. q. 176. Enr. lib. 1. de Sacram. c. 7. §. 6.* quia furari mille aureos laico est grauius peccatū, quā furari duos ab Ecclesia. Item per multos dies persistere in proposito occidendi aliquem, & postea occidere est grauius, quam ex ira statim occidere. Item incestus cum matre, filia, &c. non differt specie ex *D. Thom. 2. 2. q. 184. ar. 9.* & tamen nemo tacebit tuta conscientia eam circumstantiam in Cōfessione, imō *Nauar.* putat hanc circumstantiam mutare speciem *c. 7. n. 4. & c. 16. n. 3.* Contra hanc sententiā est *D. Bonau. Syl. confess. 1. q. 9.* & alij ex *Conc. Trid.* quod dicit esse aperiendas circumstantias, qux mutant speciem, ergo &c. qux sententiā non procedit quando circumstantia illa facit peccatū reseruatū, vel habet annexam excommunicationem, vel quam Confessor interrogat nec potest sine speciali damno silei *Nauar. c. 6. num. 9.*

54 Quando autem quis obliui scitur circumstantiæ necessarię non est necesse simul cum illa peccatum iterum confiteri, sed satis est dicere circumstantiam *Nauar. c. 6. nu. 20. & in c. consideret num. 204.*

55 Plura de circūstātijs in Alphabetico verb. peccatū vers. circūstātia.

56 Licet peccata sint nota Confessario, adhuc sunt cum circūstātijs confitenda, quia nō scit vt Iudex, & Christi Vicarius in forma iudicij *Syl. confessio 2. q. 3. Nau. c. consideret. n. 61. Can. in relect. de pœnit.*

57 In Confessionibus generalibus an liceat omittere aliquod peccatum? Dicendum quod si præcedentes nō fuerint validx tenetur confiteri omnia quando dicit se velle iterare præcipua quxdam, causa deuotionis non tenetur alia dicere. qui tenetur ex statuto, tenetur omnia iterum confiteri *Enr. lib. 5. cap. 16. §. 6.* Qui omittendo putaret

putaret se peccare, peccaret quidem mortaliter ex conscientia erronea.

58 Sed difficultas est qui dicit se velle confiteri generaliter, & tamen aliqua tacet spontè, an peccet mortaliter? & aliqui affirmant *Vic. quest. 166. Ledes. quest. 8. art. 2. dub. 15.* Alij secus sentiunt *Enriq. lib. 5. cap. 12. in gloss. littera D, & cap. 16. §. 6. Sot. in 4. dist. 18. q. 2. art. 5.* circa principium non esset inquit dimidiatio diuersis confiteri ea, à quibus est rite absolutus, licet posset esse genus hypocrisis *Navarr. cap. 21. num. 40.* vbi dicit licere graua peccata confiteri vni, & leuia alteri Confessori ordinario, dummodo non sit mala intentio.

59 Item si quis vult Confessiones particulares iterare mortalium, vel venialium, de quibus legitimè est confessus, licet non omnia confiteatur, non dimidiat: Imò licet in tali casu intendat generalem omnium Confessionem facere, potest hodie partem confiteri, & ab illis absolui, & cras aliam partem, & tunc absolui, & sic per hebdomadam: Ita *Sotus in 4. dist. 18. q. 2. art. 5.*

60 An liceat in aliquo casu dimidiare Confessionem? Respondetur ob impedimentum naturale morale, & legale. Primum quando morbo correptus in articulo mortis, quis non potest loqui. Secundum quando sine periculo sui, vel alterius, vel scandalo, vel sine reuelatione complicitis, vel peccati alterius non potest confiteri peccatum. Tertium. Quando habet casus reservatos Superiori, de quibus omnibus in Alphabetico, verbo Confessio, & de hoc vltimo dicitur etià in 2. p. c. 19.

61 Confessio in quinque casibus semel facta est iteranda, nempe defectu contritionis, Confessionis, satisfactionis, pœnitentis, & Confessarij *Sot. in 4. q. 3. ar. 3. Navar. c. Fratres de pœnit. d. 5. & in Man. in c. 9.*

62 Altera conditio cōtenda est, vt sit lachrymabilis, idest cū dolore.

63 An autem de singulis peccatis sit necesse habere singulas contritiones, vel sufficiat vna de omnibus in generali? Est distinguendum, an in ordine ad Confessionem, vel extra Confessionem. In Confessione Sacramentali, licet non sit necesse quod cuilibet peccato mortali singillatim correspōdeat sua propria detestatio, ita scilicet quod quot fuerunt peccata mortalia, tot oporteat esse detestationes, est tamen necessariū, quod displiceāt pœnitenti peccata à se patrata nō tantum in generali quæcumque commisit contra Deum, sed etiam in speciali, putà decem furta, mille blasphemias, centū adulteria, & hoc quo ad peccata, quorum memoria subest, ita vt ad omnia, & singula contritio feratur: Ratio est quia Confessio Sacramentalis fit humano Iudici, qui non potest iudicare nisi de cognitis, sed ea quæ dicuntur in generali sunt incognita: ergo in speciali debent explicari: ergo & similiter contritio in speciali debet ferri ad omnia, & singula peccata actualiter, extra vero Confessionem Sacramentalem sat esse, quod se-

tur ad omnia in generali : Videatur *Caiet. 3. p. q. 87. art. 1. Pet. Sot. lect. 13. de pœnit. in fine, Viet. q. 116. Nau. c. 1. num. 25.*

- 64 An dolor debeat esse maximus an quilibet sufficiat, Dicendum, quod in parte sensitiva non requiritur maximus, licet aliquid dolor sensitivus requiratur in parte rationali, idest in voluntate, dolor de peccato commisso debet esse summus appetitiuè, seu comperatiuè ad alios dolores non autem in se *Bonauent. in 4. dist. 16. q. 1. Pet. Sot. semina lect. 14. Enriq. lib. 4. de Sacramentis cap. 27.*
- 65 Nec debet homo dolere magis de vno, quam de alio peccato, sed satis est ad obtinendam illius remissionem dolere de omnibus actualiter in genere, *D. Thom. in add. q. 3. art. 3. ad 2.*
- 66 Tertia & vltima conditio est parere parata, idest quod pœnitens sit paratus ad satisfactionem debitam arbitrio Confessarii, quoad hoc plura in tractatu de Indulgentijs dum actum est de satisfactione.

De Contritione.

- 67 Si in Iubileo non præcipitur Cōfessio, sed tantum contritio in tali casu eam habere debet, est autē Contritio, vt est actus virtutis pœnitentiz dolor perfectus voluntariè assumptus, propter Deum pro peccatis, Contritio autem vt est pars Sacramenti pœnitentiz habens relationem ad alias partes, est dolor perfectus volūtariè assumptus propter Deum cum proposito confitendi & satisfaciendi *D. Thom. in add. q. 1. art. 1. Sot. dist. 17. q. 2. art. 1. vel est detestatio peccati quatenus est offensa Dei cum proposito emendandi vitam confitendi & satisfaciendi cum spe veniæ diuinitus obtinendæ Trid. sess. 14. c. 4. de Sacram. pœnit.*
- 68 non autem requiritur dolor sensus, sed detestatio peccati, quæ est in voluntate, nec qualiscumque dolor est contritio, sed dolor de peccato, quia est offensa Dei. *can. charitas de pœnit. d. 2. D. Tho. q. 85. ar. 3. & ad veram cōtritionem requiritur cessatio à peccato, & propositum mutandi vitam, quæ necessario coniuncta sunt cū detestatione D. Tho. q. 88. ar. 3. Adrian. Quolibet. 5. art. 3. Caiet. q. 1. de contrit.*
- 70 Pro impetranda huiusmodi contritione plura dantur remedia. Primum vt homo non opponat obicem gratiæ Dei prœuenienti reluctando inspirationes. Secundum, est priuatio rei caræ. Tertium, flagella circa bona famæ, & honoris. Quartum, infirmitates, quæ vt plurimū mittuntur, vt homo resipiscat. Quintum, est imaginatio mortis imminētis. Sextum, representatio Iudicij vniuersalis. Septimum, representatio pœnarum Inferni. Octauum, auscultatio verbi Dei. Nonum, exempla flagellorum in persona aliena.
- 71 Modus autem acquirendæ huiusmodi contritionis facile colligi potest ex *Trid. sess. 14. c. 5.* nempe per examen conscientie per collectionem

tionem numeri peccatorum, per detestationem iuxta Psalmum *reco- gitabo tibi omnes annos meos, in amaritudine anima mea*, per ponde- rationem gravitatis, multitudinis, & effuditatis peccatorum per magnā *et* fiduciam & spem, quæ haberi debet in Dei misericordia per propo- situm cauendi in futurum confitendi, & satisfaciendi.

72 Quadruplex propositum requiritur in pœnitente ad suscipiendum Pœnitentiæ Sacramentum; Primum est non peccandi de cætero. Secū- dum seruandi omnia præcepta Dei, & abstinendi à peccatis. Tertium confitendi integrè peccata cum circumstantiis. Quartum satisfaciendi de offensis, honore & fama sublatis proximo.

73 Et ex his orientur tres actus detestatio seu displicentia peccati mortalis, intentio vtendi medio ordinato ad destructionem peccati, & exequutio operis, idest intentionis, seu destructionis peccati, sine quo non valet contritio.

74 Contritio debet esse, de propriis peccatis mortalibus, actualibus, præteritis *Conc. Flor. & Trid. sess. 14. can. 1. Sol. d. 14. q. 1. art. 3. Caus. verb. contritio*, non autem de venialibus pro quorum remissione suf- ficit dolor virtualis *D. Tho. 3. p. q. 87. art. 1.*

75 Est enim differentia inter remissionem peccatorū venialiū, & mor- talium, quo ad remissionem venialium sufficit dolor seu displicentia virtualis, puta cum quis ita fertur secundum affectum in Deū, & res diuinas, vt quidquid sibi occurreret, quod eum ab hoc motu retarda- ret displiceret ei, & doleret se commisisse, etiam si actu de illo non cogitaret. Quod non sufficit ad remissionem peccatorum mortalium, nisi quantum ad peccata oblita post diligentem Inquisitionem. In peccatis vero mortalibus Contritio in speciali debet ferri ad omnia, & singula peccata, non quod singulis peccatis mortalibus singula, & propria detestatio correfpondeat, sed quia detestatio cum quis confi- tetur, puta decem furta, fertur ad omnia, & singula actualiter, Videat- tur *D. Thom. 3. p. q. 87. ar. 1. ad finem.*

76 Inter attritionem, & contritionem ea est differentia, quia Prima est perfecta. Secunda imperfecta. Prima mouet hominem ad pœnitentiā, respectu Dei, quem habet pro obiecto. Secunda respectu pœnarum in- ferni. Item respectu causæ, nam contritio oritur ex timore filiali, at- tritio vero timore seruli. Item ratione modi, quia contritio dicitur quando peccator dolet dolore intrinseco de peccato commisso super omni detestabile, attritio vero, non super omne detestabili.

77 Quando ex attritio quis fit contritus virtute Sacramenti ipsa at- tritio non fit contritio *Nauar. cap. 1. num. 38.*

78 Ad Sacramentum Pœnitentiæ fructuose suscipiendum non sufficit attritio cognita secūdm *Nau. in Man. c. 1. n. 11.* Probabilior tamen mihi videtur sententia affirmatiua, & magis consonans *Sac. Concil.*

Trident. sess. 14. cap. 4. vbi dum de Attritione loqueretur, asseruit quod ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandâ disponit, cum ergo absolutè Concilium dicat, quod Attritio in Sacramento Pœnitentiæ ad gratiam impetrandam disponat, non est apponenda ista limitatio, quod sufficit attritio, dummodo exilimetur Contritio. Nam si id esset necessarium, Concilium id declarasset, ne in re tanti momenti ad salutem parum securos nos relinqueret: *Ita Lopez & optime p. p. sui Instr. c. 11. §. Vltimo stabilitur hæc nostra, &c.*

79 Nec dolor propter solam pœnam, sine amore saltem virtuali, vel odio peccati sufficit ad absolutionem Sacramentalem *Nauar. cap. 1. num. 44.* Plura de contritione in *Alphabetico verb. contritio.*

80 Sed quomodo se geret cōfessor in danda absolutione dum ex discursu Confessionis pœnitentis nullum peccatum nec mortale, nec veniale colligere potuit? Respondeo poterit prudens Confessor procurare, vt pœnitens in fine Cōfessionis dicat hæc vel similia verba videlicet.

Dico meam culpam de omnibus cogitationibus prauis, de temporis amissione, de verbis otiosis, & omnibus defectibus, quos commisi contra diuinam Maiestatem in toto tempore vitæ meæ, quorum non recordor, quæue non cognosco, ab occultis meis munda me, & ab alienis parce seruo tuo; & sic prolatis prædictis verbis, vel similibus poterit prosequi secundam partem Confessionis generalis dicendo. Ideo præcor &c.

81 Quando Sacerdos non recordatur dedisse absolutionem, nec pœnitens eam recepisse, in tali casu potest repeti aliquod peccatum, & dare absolutionem, vel absolvere sub conditione, puta si es absolutus non te absoluo, &c. si non es absolutus ego te absoluo, &c.

82 Dices, an qui non habet conscientiam peccati mortalis teneatur cōfiteri pro Iubileo consequendo? *Nau. not. 18. n. 17. & not. 30. n. 6.* cum variis ibi notatis dicit non teneri, sed oppositum videtur probabilius, quia absolutè iniungitur vt reliqua opera, *Suar. d. 53. sect. 3. num. 13.*

83 An autem requiratur Confessio generalis peccatorum ritè Confessorum dicitur non requiri ex *Nau. not. 18. nu. 16. & 17.*

84 Quod autem opera pro consequutione Iubilei necessario facienda sint in gratia, aliqui negant, alij affirmant, alij quod homo sit in gratia tempore operis principaliter instituti, vel tempore vltimi operis, & demum alij communiter conueniant, quod quando est idem tempus acquisitionis Indulgentiæ, & operis iniuncti, tunc requiritur, quod opus fiat in statu gratiæ vt *Cord. quæst. 24. de Indulg. prop. 1. Nauar. not. 19. nu. 20.* & quoad visitationem Ecclesiarum an debeat fieri in gratia, licet probabile sit ante omnem visitationem necessariam esse Confessionem, & ad tollendum scrupulum, vt saltem adsit contritio cum proposito confitendi ante vltimam visitationem, & tutius ac magis

gis pium sit confiteri antequam inchoetur visitatio, nihilominus postrema Ecclesiarum visitatio semper facienda est in gratia, ut est opinio nonnullorum Doctorum citatorum à *Binz. lib. 5. cap. 15. dub. 4.*

85 Quando autem peccatum veniale impediat fructum Indulgentiæ exponit *Nauar. not. 32. num. 44. vers. deuotè & not. 19. num. 6. vbi* ait, quod si in opere conficiendo venialiter peccatur non acquiritur Indulgentia ex *Adria. de Indulgentijs colum. 12. vers. 4. conc.* quod intelligit *Nauar.* quādo ex se illud faceret, secus si alij mādato illius, sufficit enim quod id principalis bene mandet vide *Binz. lib. 5. cap. 15. dub. 8.* vbi si præcedat peccatum veniale visitationem Ecclesiarum non impedit, asseritque arctam esse opinionem *Nauarri* cum deuotè intelligatur, idest ut ille actus visitationis fiat cum omni deuotione possibili, & omni humilitate, vnde si visitans habeat peccatum mortale, & visite, non per hoc non consequitur Iubileum, addit etiā dummodo in visitando, non concurrat vana gloria, vel visite recreationis causa, & quando cum peccato veniali consequitur Iubileum, non consequitur remissionē illius peccati venialis cuius habet complacentiam, & delectationem, & si cum tali peccato veniali moreretur iret ad purgatorium per aliquod temporis spatium, & 86 est opinio non contemnenda, remedium ergo erit ut licet quis peccet venialiter in visitando Ecclesiam, habeat tamen aliqualem displicentiam, vel in ipso ingressu Ecclesiæ, vel in ipso actu orandi, & ita consequetur Indulgentiam illorum peccatorum venialium, quæ fuerunt contracta in via; licet enim peccatum veniale remittatur per aquam benedictam, & cetera sacramentalia, remittitur tamen mediante displicentia illius peccati, alias consequens Iubileum cum peccato veniali assimilatur vulneri, quod non solum inducit culpam, quæ facit Animam frigescentem, sed etiam debet persolvere pœnā iuxta quantitatem, & qualitatem peccati venialis vide plura circa hanc quæstionem *p. 2. cap. 15. dum agitur de ijs, qui possunt Indulgentias consequi,*

87 Remedium quod dari potest illis, qui completa visitatione Ecclesiarum peccant mortaliter, & ad patriam volunt redire, est ut iterum visitent Ecclesias, & denuo suscipiāt Iubileum, si adhuc durat, remissionem verò peccatorum anteriorum acquisitam per dictum Iubileum nō propterea amiserunt ob peccatum mortale subsequutum post 88 visitationes factas, quia pœna eorum per illum semel sublata & extincta non potest reuiuiscere, semel enim extrinsum amplius reuiuiscere non potest *cap. fin. de pœnit. dist. 4. arg. l. qui res §. Aream ff. de solut. vid. Nauar. not. 34. numero. 7. Binz. lib. 2. cap. 15. dub. 26.*

Quid

89 Quid dicendum si peregrinus visitauerit omnes Ecclesias, & cetera seruauerit, quæ bulla mandat, peccata confessus fuerit, & Communionem sumpserit, dum peruenit ad patriam animaduertat per se, vel per Confessorem Confessionem suam factam Romæ fuisse nullam, & inualidam ob aliquos defectus essentielles, & circumstantias, sed bona fide in lucrando Iubileo confessus sit peccata sua?

Dico quod sufficit, ut intra annum Iubilei confiteatur integrè, & absoluator, quia consequitur Indulgentias, & Iubileus suum sortietur effectum, licet enim quando conceditur priuilegium ut quis possit consequi remissionem pænæ non intelligitur nisi semel tantum *l. bo. ues ff. de verb. signif.* tamen hæc regula fallit quando concessio prima vice fuit inutilis, & inualida, quia tunc habetur pro infecta. *Nauar. not. 32. num. 39. vers. 4. quod si.*

92 Hinc infertur quod si quis dixit Missam in Altari priuilegiato, & aliquid defuit pro liberatione Animæ à Purgatorio, potest iterum celebrare pro illius liberatione, quia regula est, quod vel omnino lucratur, vel nihil lucratur *l. hæc conditio ff. de cond. & demonstr. ratio est. quia primus actus fuit inualidus.*

93 An completo Iubileo possit quis absolui ab excommunicationibus, & reseruatis oblitis. Resp. posse absolui à proprio cōfessario, qui uidelicet potest illum absoluerè à peccatis mortalibus ex *Nauar. c. 26. num. 13. & in cap. consideret §. cautus num. 30. de pœnit. dist. 5. Adrianus 4. quest. 4. de Confess. Gab. in 4. dist. 17. q. 1. art. 1. dub. 2. in fine, Syl. confessio primo q. 19. in fin. Caiet. vers. casus Suar. disp. 31. sect. 4. num. 12. & 23. tom. 4. Tol. tamen lib. 6. cap. 26. intelligit, dummodo confessio non fuerit inualida scienter, tunc enim neque peccata confessæ, neque oblita desinerent esse reseruata, nisi confessus esset Superiori, qui extra Sacramentum potest tollere reservationem, & ita exponi potest Caiet. vers. casus, & docet *Suar. disp. 31. sec. 4. num. 9. & 24.* cum ergo peregrinus Roma reuersus in patriam recordatur huiusmodi peccatorum, & casuum reseruatorum nō sit in scrupulo, cum censeatur absolutus ab omnibus, illa enim absolutio, non solum se extendit ad peccata confessæ, sed etiam ad oblita, & quando rursus confitetur possunt illa peccata reseruata, & excommunicationes etiam confiteri, & absolui, nec dubiter confessor quod remaneat illa reseruatio casuum, seu censurarum, sufficit enim ut absoluator à peccato, quia tantum remanet obligatio confitendi cuiuscumq. Sacerdoti qui bene hunc absoluerè potest *Conar. in cap. Alma mater p. p. §. 11. num. 12.**

94 An idem dicendum sit de votis oblitis, puta quis est confessus, & contritus, & lucratus est Iubileum Romæ, dum peruenit ad patriam recordatur non commutasse aliqua vota, quæ habebat, quæritur, an
militer

militet eadem ratio , quæ in prædictis reservationibus & censuris , ut scilicet possint similiter vota oblita commutari à Cōfessore in dicta eius patria , virtute Iubilei ? Resp. per multos annos dubia mihi fuit huiusmodi quæstionis resolutio ob variam Doctorū opinionem *Enriq.* namq. tenet talem confessorem posse commutare virtute prioris Iubilei , & quod eadem sit ratio in votis , quæ in casibus reservatis , & censuris , ita tract. *de Sacram. seu de Indulg. lib. 7. cap. 11. n. 4.*

Emanuel tamē Eruita de Indulgētijs contrariū tenet , quia in absolutione comprehenduntur peccata , & censuræ non autē vota , quæ non sunt huiusmodi & ideo inquit , non militat eadem ratio , sed diversa .

Recentiores huic ultimæ opinioni adherent , prout , & ego adhe-
reo , quidquid dicat *Enr.* vota enim singula commutantur , non abso-
luuntur generali absolutione ut peccata , intellige nisi expresse com-
mutasset oblita , ut solet aliquando fieri cum scrupulosis , vel cum
leuiter mouentibus . Aliter *Enr.* cit.

95 Idem intellige , si quis velit commutare oblita vota in secunda
hebdomada Iubilei , & cum eodem confessore .

96 An vigore Iubilei possit Confessarius deputatus commutare iu-
ramentum de adeundo Hierosolymam , vel limina Apostolorum resp.
non posse , quia à diuersis non fit illatio *Navar. conf. 3. de iure iuran.*
& *in man. c. 27. num. 275.* datur enim potestas commutandi vota ,
non iuramentum *Syl. Iuramentum 5. q. 3. & 6. Tabi. iurare quæst. 20.*
intellige de Iuramentis , quæ concernunt Dei cultum , & religionem
nam quæ fiunt homini solum possunt ab eodem remitti , cui facta
sunt *Syl. Iuramentum 5. q. 3. & 6. Tab. cit.*

97 An relicto Confessario electo vigore Iubilei , possit quis eligere
aliū , & absolui à reservatis Respon. affirmatiue si ad huc durat tem-
pus primæ , vel secundæ hebdomadæ *Enr. lib. 2. cap. 10. numero 8.*
sed si vtraque elapsa hebdomada non durat nisi tempus quod à prio-
ri fuit legitimè prorogatum , secus dicendum esset .

98 Qui capit facere Iubileum cum intentione illū exequendi , & con-
fiteretur infra tempus statutum , & absoluitur à censuris , & reservatis à
Confessario approbato electo , & etiam aliqua ex iniunctis capit fa-
cere , & postea mutata intentione non implet reliqua opera , adhuc
dicitur vere absolutus , nā absolutio nō datur sub conditione , & ideo
Confessio fuit valida dummodo aliunde non vitietur , Indulgentiam
tamen non consequitur *Navar in miscell. de oratione num. 129. &*
130. alias 93. & conf. 19. de pœnit. & remis. Suar. disp. 31. sec. 4.
num. 23. tom. 4. & Navar. dicto. conf. respondet ad obiecta , præci-
pue , quod propterea datur occasio delinquendi , & fraudandi fructum
Iubilei sub pretexto , quod aliud non quærat , nisi absolutio à re-
servatis , quia loquimur , quando iste est recte contritus , & cum

pro-

proposito firmo acquirendi Iubileum, & exequendi opera, iniuncta licet postea mutet intentionem, quando autem fraus concurreret, non esset utriusque absolutus nec à reſervatis, nec à non reſervatis, quia Confessio non esset integra, quia taceretur ista fraus,

S V M M A R I V M.

Eucharistia sacramentum sumitur sacramentaliter tantum, spiritua-
liter tantum, sacramentaliter, & spiritualiter simul. 1. 2. 3.

Eucharistia quomodo recipienda pro lucrando Iubileo. 4.

Pollutio nocturna an impediatur sumptionem Eucharistia, 5. 6. 7.

Immunditia corporalis an impediatur sumptionem Eucharistia. 5. 6. 7.

Eucharistia quando impediatur sumi instante immunditia corporali seu nocturna pollutione. 5. 6. 7.

Pollutionis causam qui confitetur ante quam sequatur, an teneatur confiteri ea sequuta ante Communionem. 8.

Eucharistiam sumere die pollutionis an & quando sit peccatum. 9.

Pollutio quando non sit peccatum, & non impediatur Eucharistiam eod. die. 10.

Eucharistia an sine peccato sumi possit die pollutionis. 10. 11.

Eucharistiam cur non impediatur somnium homicidij sicut pollutio nocturna. 12.

Eucharistiam an impediatur legitimus concubitus. 13. 14.

Debitum petere an liceat post Communionem eod. die 15.

Eucharistia sumpta an eod. die possit peti debitum. 15.

Eucharistiam sumpturus quomodo debet esse ieiunus. 16.

Ieiunus an, & quando debeat esse sumpturus Eucharistiam. ibid.

Ieiunus an censetur pro sumenda Eucharistia, qui non dormiuit neque fecit digestionem post sumptum cibum. 17.

Glos. in cap. ex parte, & c. si constiterit de accusationibus quomodo intelligatur. 18.

Eucharistiam sumens, quas condiciones habere debet. 19.

Conditioes requisite in suscipiente Eucharistiam. ibid.

Eucharistia sumpta quandiu sit abstinendum à cibo. 20.

DE COMMUNIONE.

Cap. XV.

- 1 I in Iubileo præcipiatur Cômuniô est aduertendû
quod hoc sacramentû Eucharistię tripliciter sumi
potest, primo sacramentaliter tantum vt pecca-
tores, qui sacramentum actu accipiunt non ta-
men gratiã sacramenti *c. quid est, de consec. dist. 2.*
- 2 Secundo spiritualiter tantum, vt cum accipi-
pitur in voto & desiderio, & per actum interio-
rem fidei viuæ, & deuotionis sentitur eius effe-
ctus *c. quid paras, de consec. dist. 2.*
- 3 Tertio Sacramentaliter & spiritualiter simul, cum quis recte di-
spositus actu accipit sacramentum, & eius effectum *d. cap. quid est
de consec. dist. 2. Trid. sess. 13. cap. 8. can. panem, & can. qui di-
scordat can. quia passus de consec. dist. 2. D. Thom. quest. 80. art. 1.
sot dist. 12. quest. 1. art. 1. syl. Eucharistia 3. q. 1.*
- 5 Hoc ultimo modo cômuniô est recipiêda pro adimplendo Iubileo.
Immunditia corporalis, vel nocturna pollutio an impediât sum-
ptionem Eucharistię? Respon. quoad primû cum *D. Tho. in 4. dist. 9.
art. 4. q. 3. Alens. 4. p. quest. 47. memb. 2. syl. Eucharistia 3. q. 9.
Gab. in can. lect. 10. quod cum cibus iste non sit corporis, sed men-
tis magis in eius sumptione consideranda est immunditia mentis
quàm corporis, quare si immunditia corporis sit perpetua seu diu-
turna non est abstinendum vt accidit in leprosis, & patientibus flu-
xus seminis, vel sanguinis, dummodo possint sine periculo, & irreue-
rentia communicari Guido c. 9. de Eucharistia; si immunditia corpo-
ralis sit temporalis; & facile purgabilis, qui est mente bene dispo-
situs non prohibetur sumere, quamuis possit ad tempus laudabiliter
abstinere propter irreuerentiam cap. ad eius de consecrat. dist. 5.*
- 6 Quando pollutio est peccatum mortale si est volita, & procurata,
qui ante Confessionem sumit peccat mortaliter.
- 7 Post Confessionem nulla pollutio impedit eodem die communica-
re sub peccato mortali *Palud. dist. 9. quest. 3. art. 1. Nauar. cap. 21.
num. 51. contra Covar. clem. 1. de homicid p. 3. num. 6.*
- 8 Qui confitetur causam pollutionis antequam lequatur non tene-
tur iterum confiteri pollutionem sequutam ante Communionem ex
Nauar. loc. cit. licet Sot. art. 7. dicat esse tutius confiteri.
- 9 Si pollutio sit mortalis est peccatum veniale post Confessionem
infra

- infra eundem diem Eucharistiā sumere propter irriuerentiam ob mentem multum distractam *D. Thom. opusc. 64. cap. 17. & 18. Viēt. quæst. 81. nisi quis communicaret iusta de causa Gab. in Tan. Miss. lect. 10. vel magna deuotione pœnitentis, vel si nō sentit distractionē.*
- 10 Quando pollutio non prouenit ex peccato, puta quia prouenit ex superfluitate naturæ &c. nullum est peccatum sumere eodem die *Palud. dist. quæst. 3. art. 1. conclus. 3. D. Thom. q. 80. art. 7.*
- 11 Si prouenit ex peccato veniali, puta ex copula cogitationibus negligenter expulsis &c. est consilium Sanctorum eo die abstinere, qui tamen sumeret deuotē non peccaret. *Ledes. dub. 3. p. 4. q. 21. art. 7.*
- 12 Dices cur somnium homicidij, vel alterius peccati non ita impedit, Respon. quia non inducit corporalem immunditiam nec tantam distractionem. *D. Thom. quæst. 80. art. 7. ad quintum, Ang. Eucharistia. 4. §. 33.*
- 13 Post legitimum concubitum factum causa procreandæ prolis non est peccatum nec veniale eod. die sumere Eucharistiā *D. Thom. 3. p. q. 8. art. 7. ad secundum, sot. dist. 19. q. 1. art. 7.*
- 14 Si fiat causa delectationis, esset veniale tantum *Caiet. vers. Communio sacramentalis Syl. Eucharistia 3. q. 11. cap. vir cum propria 33. quæst. 4. à quo peccato. excusat si deuote accedit nec sentitur distractio.*
- 15 An post Communionē liceat eodem die petere debitum? Respon. reddere semper licet, petere vero ex *syl. Eucharistia 3. q. 11. Palud. q. 3. art. 2. concl. 3. Ang. Eucharistia 3. est. veniale, tamen si bona fide neque est veniale, & cap. omnis homo de consec. dist. 2. est de consilio non de præcepto & sufficit abstinere per 24. horas.*
- 16 Sumpturus Eucharistiā debet esse ieiunus c. *liquido de consecratione dist. 1. intellige de ieiunio naturæ. Nauar. cap. 21. num. 53. intellige à media nocte præcedente.*
- 17 Qui neque dormiuit post sumptum cibum, neque digessit, quamuis ante mediam noctem comederit adhuc censetur ieiunus *D. Thom. 3. p. quæst. 80. art. 8. ad 4. cap. ex parte de celebra. Miss. Nauar. cap. 21. num. 53.*
- 18 Hinc confutatur gloss. *in d. c. ex parte & c. si constiterit. de accut. quæ loquitur de punitione Præbiteri non ratione digestionis, sed quia pernoctauerat in taberna & cibum sumserat post mediam noctem. Syl. Eucharistia 3. quæst. 7.*
- 19 In suscipiente Eucharistiā plures requiruntur cōditiones, primo vt sit instructus in fide, & fide Catholica & credat firmiter se recipere vere, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem Christi. Secūdo quod accedat facta discussione & examine lux cōscientiæ. Tercio vt habeat actuale deuotionem. Quarto vt habeat reuerentiam
tanto

tanto Sacramento interiorē , & exteriorē ; Interior reuerentia
ut sit sine peccato præcipue , ultimo ut sit ieiunus nisi causa infirmi-
tatis excusetur .

- 20 An aliquandiu post Communionem sit abstinendum à cibo? Respō-
detur nullum de hac re esse præceptum *Angel. Eueb. 4. §. 42. & c. tri-
bus de consecrat. dist. 2.* est de consilio , non de præcepto . Plura de
Eucharistia in Alphabetico verb. Eucharistia .

S V M M A R I V M .

- Accessus ad Urbem requiritur pro consequendo Iubileo . 1.*
Accessus ad Urbem, qua intentione fieri debet tempore Iubilei . 2.
Fides Catholica tempore Iubilei non modicum exaltatur . 3.
*Apostoli exultant tempore Iubilei , suas Basilicas frequentare cer-
nentes . 4.*
*Diabolus confunditur , & Angelorum exercitus tempore Iubilei gau-
det . 5.*
Fructus sanctarum peregrinationum quis sit . 6.
B. Brigita à Christo admonita laborem peregrinationis suscepit . 7.
*Romana platea dicuntur auro intexta, & SS. Martyrum sanguine
rubricata . 8.*
*Peregrinus quam debet meditari Romam petens tempore Iu-
bilei . 9.*
*Meditanda sunt tempore Iubilei ea, quæ & Beata Virginis peregrina-
tionem concernunt . 10.*
Christus peregrinatus fuit, & quando . 11.
Hospitalitas in peregrinos exercenda tempore Iubilei . 12.
*Peregrini quomodolibet Romam accedant tempore Iubilei, fructum
Indulgentiarum consequuntur . 13.*
*Qui sani sunt, si curru, vel equo Romam accedant tempore Iubilei an
fructum Iubilei consequantur aliqui dubitarunt . 14.*
*Peregrini quæ facere debeant tempore Iubilei antequam à patria di-
scendant, & quæ in itinere . 15.*
*Indulgentia tempore Iubilei æque conceditur Romanis Ciuibus, &
alijs peregrinis, ex longo itinere Romam petentibus . 16.*

De accessu ad Urbem.

Cap. XVI.

1 **SECUNDUM** opus est accessus ad Urbem,
 & peregrinatio, nisi ibi quis fuerit, qui quidē
 accessus erit, non ut illius admiranda monu-
 2 menta videat, vel vetustatis exempla conspi-
 ciat Thermas, Circulos, Amphitheatra, altis-
 simas columnas, cellos Obeliscos, superbas
 Piramides, Arcem Capitolinam, molemq.
 Adrianam cernat, sed ut Beatorum Apostolo-
 rum Basilicas visitet deuotē, eorumq. corpo-
 ra humillimē veneretur, & ceteras Sanctas adoret reliquias, & vete-
 rem illam à Patribus commendatam Romæ Urbis pietatem in
 Martyrum frequentatissimis memorijs visitandis inspiciat; huius-
 modi namque peregrinatio ad honorem Dei, & exaltationem
 Fidei ordinatur, nam per hoc, quod ex tali peregrinatione San-
 cti Apostoli honorantur, Deus in ipsis se reputat honorari. Ipsi
 enim pro Christi honore conseruando, & dilatando se ipsos ex posue-
 runt supplicijs in vita pariter, & in morte, ipse autem Dominus se
 honorantes honorare decreuit; vnde 1. *Reg. 2. quicumque honorifi-*
 3 *cauerit me, glorificabo eum, qui autem contemnunt me erunt igno-*
biles. Ex hac peregrinatione Fides Catholica non modicum exalta-
 tur, eo quod ex omnibus Christianitatis finibus fideles confluunt ad
 ortum fidei, Basilicam scilicet S. Petri, ex hac peregrinatione verifi-
 cantur verba Christi Petro dicta videlicet. *Ego rogabo pro te, ut non*
deficiat fides tua, tu aliquando conuersus confirma Fratres tuos,
 vndiq. enim cateruatim ruunt fideles populi ad illius Basilicam, fi-
 dem Catholicam profitentes, vnde fit, quod eius fides, secundum
 Christi promissionem non deficit, sed magis proficit manifestissimis
 incrementis, olim enim esse poterat, quod Bernardus dicit, *an non*
 4 *limina Apostolorum magis ambitio, quam deuotio terit?* sed nunc
 è contrario potest dici, quod deuotio non ambitio limina Apostolo-
 rum terit, & eorum Basilicas frequentat, seu frequentare facit, ex
 quo multum Beatissimi Apostoli exultant cernentes suas Basilicas à
 Populo Christiano cum intenso seruire fidei populosis, & frequen-
 tius quàm solerent, & urgente populi deuotione accedentium, ordi-
 ne non seruato, impetuosius frequentari, non fuit à diebus antiquis
 5 tanta deuotio, nec tantus fidei seruior in populo Christiano, ex quo
 gaudent non solum ipsi Apostoli, sed totus etiam celestis exercitus, &

con-

- confunditur diabolus *gloss. in Extrauagan. comm. Antiquorum vers.*
- 6 confitebuntur *S. peregrin. de pœnit. & remiss.* De fructu autem huius, & aliarum sanctarum peregrinationum à multis Sanctis, & Regibus ac Principibus susceptarum, vide quæ fusè describit *Benz. lib. 6. c. 1.* ubi confutat opiniones nonnullorum asserentium inanes esse peregrinationes, & c. 2. eiusdem libri probat vetustissimum esse in Ecclesia,
- 7 Dei peregrinationum institutum, notatq. verba Christi, quibus admonita B. Brigita ab ipso Christo anno 1350. laborem peregrinationis suscepit, dum illi Christus sic est alloquutus. *Proficiscere Romam,*
- 8 *illic enim plateæ sunt auro intextæ, & sanctorum sanguine rubricatæ, ibi propter condonationes, siue indulgentias, quas promeruerunt sancti, compendio venit ad calum, manebis autem illic, donec videas Sanctissimum Pontificem, & Imperatorem;* Et post annos multos præcepit illi Christus, ut iret Hyerosolimam, ubi mira audiuit à Domino, & c. *Suri. in vita eiusdem sanctæ die 25. Iulij* plura ad hanc peregrinationis materiam facientia videri poterunt apud eundem *Benz. d. lib. 6. c. 1. ad decimum, quod est vltimum.*

- Ut autem hæc sancta peregrinatio cum fructu spirituali, & pietate
- 9 fiat, meditari debet peregrinus in peregrinationum exercitatione, esse statum, quoad Dominum in hoc mundo peregrinamur, atque in hac mortali conuersatione ita versari, ut tanquam aduenæ ad patriam celestem suspiremus ex *Dauid Psal. 118. cantabiles mihi erant iustificationes in loco peregrinationis meæ,* Peregrini enim sumus, & hospites super terram ad *Heb. 11.* Et ut onus itineris peregrinationis
- 10 spirituali dulcedine subleuetur, aliqua puncta ex vita Christi, & B. Virginis meditanda sunt, maximè ea, quæ peregrinationis effigiem,
- 11 præferunt iux. *Psalm. 68. Extraneus factus sum fratribus meis, & peregrinus filiis matris meæ,* cœpit namque peregrinari non solum cum primum natus est, sed etiam antequam illum pareret Beata Virgo, dum Elisabeth in montana visitauit, & post natiuitatem dum ductus fuit in Bethlehem, & Hierusalem, & in templo præsentatus, deinde à Nazareth in Aegyptum cum Sancto Iosepho, è Nazareth ad templum, postmodum Hyerosolimam ascendit, nonnullas postea circuiuit Ciuitates prædicando, & populum docendo, dum ex Iudæa in Galileam proficiscitur, pertransijt per Samariam, & tempore passionis ad diuersos Principes, & tribunalia ignominiosè ductus, & demum à morte ad vitam, & in vita iunxit se discipulis post resurrectionem, & ab hac vita ad æternam patriam euolauit, atque ascendit.
- 12 Quod autem bona sit, & sancta hospitalitas in peregrinos, & illis humanitatis officium sit impendendum docet *Leuit. 23. Tob. 3. Ioann. 13. ad Roman. 12. ad Hebr. 13. 1. Pet. 4. Matth. 25. August. contra Iheres. & lib. 2. quæst. Euangel. Chrysostom. Homil. 44.*

Gen. & super Matth. Hom. 11. Greg. super 1. Reg. & in Regis. Gen. 28.

- 13 Nota quod siue peregrini pedestres, siue equestres, siue bigis accedant ad Urbem, siue Ecclesias visitent, semper lucrantur Iubileum, omnibus enim æqualiter prodest, licet pedestres maius meritum acquirant, & valeat plus gradus vnius meriti, quam quinquaginta.
- 14 Indulgentiæ, licet *Io. And. dub. 13.* dicat quod qui sanitate gaudet, si curru, vel equo accedat, fructum Iubilei non acquirat, quæ doctrina reiicitur, & prima amplectitur communiter, intellige tamen, dummodo cætera necessaria ad Iubileum requisita adimpleantur.
- 15 Quæ autem facere debent peregrini antequam à patria discedant, quæue in itinere seruare debeant, vide *infra*, & in meo *Formulario vers. Iubileus*.

Illud non est prætereundum, quod *Gloss. notat in Extrauag. Antiquorum vers. confitebuntur S. quia ergo, de pœnit. & remiss.* quod Indulgentia tanta conceditur in anno Sancto Romanis, qui visitando Basilicas parum laborant, quanta eis, qui de vltimis Galliæ, Angliæ, Scotiæ, Hybernæ, & Hispaniarum finibus veniunt, cū magnis laboribus, & expensis, cū in his Indulgentiis conferendis nō quantitas, sed genus operis attendatur, licet maius meritum habeant, qui magis laborant vide *D. Thom. in add. ad 3. par. quæst. 25. par. 2. ad 4.* Indulgentiæ enim non proportionantur labori operarij, sed meritis Christi, & Sæctorum, quæ dispensantur *Ioan. Monac. in d. gloss.* addit aliam rationem, de qua *Benz. lib. 5. c. 15. dub. 1.*

Quæ autem sint seruanda ab ijs, qui Romam veniunt pro consequendo Iubileo, quid Episcopus seruabit cum Clericis, & Laicis, quasvè litteras dimissoriales, & commendatitias concedere debeat *infra* & in *Formulario* verbo Iubileus.

S V M M A R I V M.

Visitatio Ecclesiarum est tertium opus adimplendum, pro consequutione Iubilei. 1.

Quæ Ecclesiæ visitandæ sint tempore Iubilei, & à quibus Romanis Pontificibus fuerunt præscriptæ. 2.

Quatuor tantum, & non septem Ecclesiæ visitandæ sunt tempore Iubilei, qui vero septem visitauerit opus perfectius exercebit. 3.

Septem Urbis Ecclesiæ repræsentant septem loca, in quæ versatus est Christus tempore suæ passionis. 4. 47.

Quatuor Ecclesiæ Urbis debent saltem semel in die visitari tempore Iubilei. 5.

Dummodo in eodem die visitentur quatuor Urbis Ecclesiæ tempore Iubilei, etiamsi per interruptas horas, fructus Indulgentiæ obtinetur. 6.

Visita-

*Visitatio Ecclesiarum tempore Iubilei facienda est per triginta dies continuos, aut interpolatos à Romanis Ciuibus, & Urbis Incolis, ab Ex-
ris vero peregrinis per quindecim dies . 7. 32. 37.*

*Visitatio Ecclesiarum etiam fieri potest nocturno tempore ut Iubileus
lucretur . 8. 33.*

*Ex frequenti, & repetita Ecclesiarum visitatione sancti maiori cumu-
lantur honore, & Peregrini cumulationem satisfactionem conse-
quuntur . 9.*

*Assignatur minor numerus dierum in visitandis Ecclesiis exteris,
quam incolis ob laborem susceptum in itinere . 10.*

Romani non sunt intelligendi, qui tantum origine sunt Romani. 11.

*Curiales, Cardinales, Episcopi, & alij in Vrbe manentes animo disce-
dendi, an teneantur ad visitandas Ecclesias tempore Iubilei . 12.*

Incola qui nam intelliguntur . 13.

Peregrinus quis dicatur. 14.

*Forenses, qui Romam venerunt non animo peregrinationis, si opera
iniuncta Iubileo non adimpleuerint indulgentias consequentur. 15.*

*An qui ex voto, vel alia obligatione Ecclesias visitauerit, possit per
huiusmodi visitationem Iubileo satisfacere . 16.*

*Si quis in gratia cepit visitare Ecclesias tempore Iubilei, si postea
mortaliter peccauerit, non tenetur visitatas repetere . 17.*

Vtile per inutile vitare non debet . 18.

*In peccato mortali existens, si ultimam Ecclesiam in gratia visitaue-
rit tempore Iubilei Indulgentiam consequetur . 19.*

*Visitatio Ecclesiarum non potest fieri anticipate tempore Iubi-
lei. 20. 29.*

*An peregrinus infirmitate impeditus, vel morte praeventus Iubileum
consequatur etiam si iter, vel iniuncta opera non compleuerit. 21.*

*De infirmitate impeditis, vel morte praeventis quid summus Pontifex
senferit . 22. 40.*

*Incola Romani, si morte praeventi Ecclesiarum visitationem non
perfecerint an Indulgentiam consequantur . 23.*

*Indulgentia Iubilea quando consequatur in medio, vel in fine visita-
tionum Ecclesiarum . 24.*

In moralibus potius large, quam strictè procedendum . 25.

*Visitatio Ecclesiarum facienda ratione aliarum Indulgentiarum,
qualiter sit facienda, & an sit de forma. 26.*

*Visitatio Ecclesiarum facienda ratione Indulgentiarum, an facienda
sit in iisdem Ecclesiis . 27.*

*Visitans Ecclesias pluries in die, an pluries consequatur Indulgen-
tias . 28.*

Visitatio Ecclesiarum, an possit anticipari . 29.

- Visitatio Ecclesiarum an possit fieri ianuis clausis . 30.*
Visitatio an possit fieri extra Ecclesiam si propter turbam quis ingredi non potest . 31.
Dies visitandi, de quibus intelligantur . 32.
Visitatio facienda per quindecim dies , de quibus diebus intelligatur . 32.
Visitatio an possit fieri de nocte . 33.
Visitatio an & quando intelligatur de primis ad secundas vespervas . 34
Iubileus perennis an possit pluries lucrari , & quando dicitur perennis . 35.
Accedens pluries ad talem Ecclesiam ad orandum , & ad audiendum verbum Dei, an pluries lucretur Indulgentias . 36.
Dies an intelligantur interpolati . 37.
Orandum an sit ante altare maius pro consequenda Indulgentia . 38.
Venientes è longinquo ad visitandum, an tantum lucrentur Indulgentias, quantum venientes è propinquo . 39.
Morientes in via an lucrentur Indulgentias . 40.
Visitatio facienda est deuote . 41.
Deuote fieri visitatio quando dicatur . 41.
Visitans Ecclesias in primis vespervis an lucretur Indulgentias . 42.
Stationes Urbis visitantes, quas Indulgentias consequantur . 43.
Stationum Indulgentias quis ampliauerit , & quomodo . 43.
Gregorius Magnus ampliauit Stationes Urbis , & qua occasione . 43. 44.
Stationes quare dicantur . 44.
Statio praesidium appellatur . 44.
Stationes pie visitantes , qua bona consequantur . 45.
Indulgentia consequenda in stationibus in cuiuslibet parte anni . 46.
Stationum Ecclesie quare & quare instituta . 47.
Ecclesia Stationum Urbis quare . 47.
Altaria quare sint instituta loco stationum . 48.
Basilica quid significet . 49.

De Visitatione Ecclesiarum .

Cap. XVII.

VISITATIO Ecclesiarum est tertium opus adimplendum pro consequutione Iubilei, Ecclesiæ autem visitandæ tempore Bonifacij VIII. fuerunt Basilicæ Apostolorum Petri, & Pauli tantum; tempore Clem. VI. addita fuit Ecclesia S. Ioannis Lateranensis, eo quia in ea baptizatus fuerat Constantinus Imperator à B. Syluestro Papa; tempore vero Greg. IX. vsque ad Clementem Octauū prædictis tribus adiuncta est Ecclesia S. Mariæ Maioris, vt patet ex eius Bulla, & sic istæ quatuor Ecclesiæ vsque ad dictum Clementem visitari debuerunt, prout etiam idem statuuit Sanctissimus D. N. Urbanus VIII. in eius Bulla sequentis anni Iubilei.

Cæterum si ad maius meritum consequendū, quis iuxta antiquissimam consuetudinem, omnes septem Ecclesias visitare voluerit, adiungēdo Ecclesiam S. Sebastiani, S. Crucis in Hierusalem, & S. Laurentij extra muros, maioris quidem perfectionis opus exercebit, etsi ad Iubileam Indulgentiam consequendam omnes septem Ecclesias visitare necesse non sit.

Repræsentant autem hæ septem Ecclesiæ septem loca, in quibus Saluator noster tempore suæ acerbissimæ passionis versatus est, nempe cœnaculum, vbi instituit Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, Hortum vbi sudaui sanguinem, Domum Annæ, & Caiphæ, vbi alampam recepit; Domum Herodis, vbi fuit delusus; Prætorium, & Domum Pilati, vbi fuit flagellatus, & ad sententiam condemnatus; & Caluarium montem, vbi tandem fuit crucifixus.

Item quatuor Ecclesiæ debent saltem semel in die visitari, non autem vno die vnā, altero die alias, in bulla enim dicitur in die non diebus, & aduerbium semel adiunctum verbo diei significat, vt vno & eodem die fiat *arg. tex. in l. in delictis §. etsi extraneus ff. ad legem aquileam, vide Nauar. not. 32. num. 41. Enr. lib. 7. c. 14. §. 5. D. Tho. in quarto dist. 20. q. 3. art. 4. Nauar. in Miscell. de orat. num. 128. & conf. 9. de Priuil.*

Visitatio est facienda per se ipsum non per alium, earundem Ecclesiarum, & non aliarum.

Benè tamen ista visitatio fieri potest per partes interruptas, alias siquidem Ecclesias visitando ante prandium, alias post prandium,

alias diluculo, alias alijs horis, vel sub noctem, dummodo omnes sub vno die visitentur, *Nauar. de horis canon. cap. 10. num. 40. & de Indulgentijs not. 32. nu. 41.* & an isti dies debeant esse continui? *gloss. & tex. in Extrauag. Antiquorum vers. continui de pœnit. & remiss. & gloss. ibidem vers. saltem semel.*

- 7 Insuper dictarum Ecclesiarum visitatio, saltem semel in die faciēda, debet per triginta dies cōtinuos, aut interpolatos, si Romani, aut Incolæ Urbis fuerint, seu per quindecim dies si fuerint peregrini, aut alij exteri deuote fieri, & ita sonat Bulla Sanctissimi Urbani VIII.
- 8 Talis visitatio Ecclesiarum ad effectum lucrandi Iubileum etiā nocturno tempore fieri potest, & talis est fidelium consuetudo, & durante anno sancto id efficitur, & partes integrales eiusdem anni sancti sunt, tam nocturnum, quam diurnum tempus. *Enr. lib. 7. cap. 14. nu. 5.* quid autem dicendum sit de Indulgentijs pro certo die festo concessis infra p. 2. de Indulg. dicetur.
- 9 Est talis numerus impositus, quia ex frequenti, & repetita dictarū Ecclesiarum visitatione Sancti maiori cumulantur honore, gloria accidentalis accrescit, imitatio eorum in animis fidelium augescit, & ad denotandum arduum opus maximè pœnale, & laboriosum, & consequenter mirificè satisfactorium.
- 10 Assignatur autem minor numerus Exteris, quam Incolis ob laborem susceptum in itinere, imò solent Romani Pontifices aliquādo ad tres, & paucos dies reducere, habita consideratione ad labores, sudores, incommoda, pericula, impensas, & alias graues molestias in itinere passas, & ne peregrini diutius in Vrbe commorantes grauioribus onerentur impensis, sic fecisse legitur Nicolaum V. anno 1450. refert Io. And. in tract. de Iubileo.
- 11 Romani non sunt intelligendi, qui sola origine propria, vel paterna Romani sunt iux. tex. in l. Ciuem facit C. de Incolis lib. 10. l. assumptio ff. ad munic. Nam ex Nau. not. 32. n. 42. qui natus est in Vrbe vel oriundus ab ea, si habitat in Hispanijs, vel Gallijs, vel in Italia extra Urbem, veniens ad acquirendum Iubileum satisfacit visitando per quindecim dies, sicut alij peregrini, quia licet alias domicilium originis præferatur domicilio habitationis iux. notata in l. cum quedam puella ff. de Iurisdict. omn. iudic. quoad hoc tamen præualere videtur domicilium habitationis, & ratio, quæ habetur de peregrinis, puta ratione itineris &c. habet etiam locum in illis ac in penitus extraneo, & eodem Iure sunt censendi l. illud ff. ad legem aquil, c. dudum 2. de elect. & sic intelligitur qui perpetuo, vel per longum tempus habitationem, & domicilium in Vrbe habuerunt, siue originarij, siue aduenæ sint, siue habeant animum perpetuò in Vrbe commorandi, siue non, illud autem longum tempus, vel annus, vel ad minus medietas eius

- eius intelligi debet *arg. tex. in l. absens §. perinde ff. de re iudic.* Hinc
- 12 *Io Monac.* ex mente Sixti Papæ dixit, quod Curiales omnes in Curia manentes, Cardinales, & Episcopi, qui ad tempus incertum manent in Vrbe, animo ab ea discedendi, tenentur ad visitandum per triginta dies, quia hi verè non peregrinantur, quæ doctrina Nauarro non placet cum in diplomate de Romano expressè habeatur, & propriè Romani sunt, qui ex Vrbe originem trahunt *l. Ciuem C. de Incolis lib. 10. l. assumptio ff. ad municip. & domicilium suæ originis non potest quis per mille annos mutare Boer. decis. 13. num. 3. Inno. c. 1. de Cler. non resid.*
- 13 Incolæ intelliguntur studentes, negociatores, &c. *gloss. d. Extrauag. Antiquorum & Vnigenitus, & ex Nauar. d. not. 32. n. 43.* intelligendi sunt, non solum qui sunt incolæ, sed qui sunt habitatores eius ad aliquod tempus certum habitantes, vel adeo magnum certum, vt merito debeant haberi pro habitatoribus eius, qui non sunt verè Incolæ, nec contrahunt domicilium, ratione cuius, Incolæ ordinari possunt à Vicario Urbis *iux. cap. cum nullus de tempor. ordin. lib. 6.* Is enim est verè Incola, & contrahit domicilium ex *Algiat. in l. pupillus §. incola ff. de verbor. significat.* qui cum sit aduena in aliquam ciuitatem ea mente habitandum venit, vt ibi perpetuo sit, summamq. rerum suarum habeat *l. 1. & 3. ubi Ioan. de Platea C. de Incolis lib. 10.* & sic nec Romani habitantes in Vrbe dicuntur Incolæ, qui non sunt aduena, nec Curiales, & alij quamplurimi, qui sine animo perpetuo in ea manendi, eam ad aliquod tempus incertum, vel certum magnum habitant.
- 14 Peregrinus dicitur ille, qui vadit Romam ad hoc opus, videlicet lucrandi Iubileum *arg. tex. in cap. conquerente de Cler. peregr. & c. tua nos, cum seq. eod.* sub dicto verbo veniunt etiam forenses, de quibus *Extrauag. Bonif. & Clem. 6.* Exteri vero, qui non eunt ob istam causam, sed sunt ibi, vel eunt pro alijs negotijs, etiam consequuntur, licet *Nauar. d. n. 32. nu. 44.* largo modo talem peregrinū appellet *ex c. 1. c. inter quatuor, & tot. tit. de Cleric. Pereg.*
- 15 Si forenses, idest, qui veniunt de foris, non venerunt causa peregrinationis, attamen videntes huiusmodi Indulgentiam, illam consequuntur, vere illam lucrantur secundū *gloss. in Extrauag. comm. antiquorū vers. Forenses de pœnit. & remiss.*
- 16 An qui alias debet visitare Ecclesias, vel ex voto, vel ex alia obligatione possit per huiusmodi visitationem satisfacere obligationi, & Iubileo? Respondet *Sylu. Indulgent. num. 18. quæst. 6. vers. 3. & Ang. eod. num. 16.* negatiuè, licet *Cord. quæst. 18. de Ind. prop. 3. Greg. de Valent. lib. de Indulg. c. 7. & alij,* quod possit vtrique satisfacere obligationi. Sed prima opinio verior mihi videtur, quia opera im-

sic a Summo Pontif. pro consequutione Iubilei debent esse voluntatis, & non necessitatis.

- 17 Si quis incœpit Ecclesias visitare in gratia, si postea peccauerit mortaliter, non tenetur denuo incipere visitationes, potest enim confiteri, quia quacunque hora ingemuerit peccator amplius peccatorum suorum non recordabor, & vtile per inutile vitiari non debet *de regul. iur. lib. 6. cap. vtile*, non est enim necesse tempore Iubilei, vel visitationis Ecclesiarum nullum peccatum mortale committere, quamuis laudabilius esset ab illis abstinere, & si quis semper est in peccato mortali, & in vltima die visitauerit Ecclesias, sed antequam visitauerit vltimam Ecclesiam, vltima die cōfiteatur peccata sua bene lucratur Indulgentiam, attenditur enim vltimus terminus consequendi Iubileum, vt sit in gratia, & consistit in illa vltima visitatione, sed de hoc infra fusius, vide interim *gloss. in Extrauag. comm. antiquorum, vers. confitebuntur, §. item queritur de pœnit. & remiss.*

- 20 Visitatio Ecclesiarum non potest fieri antecipate, puta visitando sex Ecclesias ad effectum satisfaciendi pro sequenti die, sicut non potest quis dicere vno die totum id, quod in tribus tenetur, quia si quis tenetur dicere septem Psalmos in septem septimanis, non satisfacit si dicat in vna, *Rod. in summ. de Iub. c. 184.* vbi allegat *Nauarr. de Iubileo not. 32. nu. 41. & in Miscell. de orat.*

- 21 Quid dicendum de illis, qui lucrandi causa Iubileum Romam petunt, vel aliquas ex conditionibus adimplere incipiunt, sed infirmitate, vel morte præuenti, iter, vel conditiones perficere minime possunt, lucrantur ne Iubileum?

Dubiam & subtilem ait esse questionem *Paul. lib. 3. c. 5. §. igitur*, cū Doctores plurimi partem affirmatiuā teneant, ea potissimum ratione, quod a lege fingi solet inceptum pro completo haberi, si vltius perfici, & adimpleri neque res, neque tempus patiatur, plurimi vero partem negatiuam amplectuntur ex *Iu. Cons. in l. 1. ff. de cond. & demonstr. & l. Maius, l. quoties ff. de verb. oblig. vbi Bart. Paul. de Castro, & ceteri Doctores* asserentes, quod si conditio, quem expostulat, finem non sit sortita, non perfecta, sed incepta tantum dici debet, & hanc affirmat ipse *Paul.* esse veriore opinionem.

- 22 Hinc Romanus Pontifex in bulla, quam de Iubileo cōdidit ad tollendam omnem ambiguitatem, & perplexitatem apertis verbis declarat huiusmodi personas lucrari Iubileum per infra scripta verba, videlicet, *quoniam euenire potest, vt ex ijs, qui hac de causa iter aggressi fuerint, vel ad Urbem se contulerint, aliqui in via, aut etiam in ipsa vrbe morbo, vel alia legitima causa impediti, aut morte præuenti præfinito dierum numero non completo, ac nequidem fortasse inchoato præmissa exequi, ac Ecclesias, & Basilicas huiusmodi abire nequeant.*

Nos

Nos piè prompteq. illorum voluntati, quantum in Domino possumus benigne fauere cupientes, eisdem vires pœnitentes. & confessos, prædictæ Indulgentiæ, & remissionis participes perinde fieri volumus, ac si Ecclesias, & Basilicas prædictas, diebus à nobis præscriptis, re ipsa visitassent, & sic votum pro facto in hoc casu reputatur, & acceptatur à summo Pontifice c. magna, de penit. dist. 1. Nauar. not. 19. numero 4.

23 Sed an Romani comprehendantur ita vt si morte præuerti impediti fuerint, quin visitationes perficere valuerint, consequuti etiam videantur Iubileum? Respon. negatiuè, quia verba Bullæ tantum de peregrinis loqui demonstrant.

24 Vt autem sciatur an Indulgentia Iubilea lucratur in medio, vel in fine visitationum Ecclesiarum Zerol. verb. annus s. ad octauum p. 2. & verb. Indulgentia p. 1. ver. ad decimum, vbi affert, Nauar. & Sot. in 4. dist. 21. quæst. 2. art. 3. col. 4. dicit posse quem visitare Ecclesias, & finita visitatione confiteri, & communicare, & tunc lucratur, quod si in Vrbe non fecerit, sed tantum Ecclesias visitauit & postea reuertitur ad patriam, in toto illo anno habet tempus pro adimplendo Confessionem, & Communionem, in tantum, quod si ultimo die anni hoc faciat, tunc lucrabitur Indulgentiâ, quæ doctrina, licet sit vera vt Zerol. d. verb. Indulg. vers. ad decimum, & Sot. cit. tamen

25 videtur satis larga, & quamuis in moralibus potius large, quàm stricte procedatur, nihilominus hoc fallit, si annus sanctus cōcedatur pro secundo anno extra urbem per duos menses, quia illis duobus mensibus tantum durantibus hoc potest exequi, nisi aliter à summo Pontifice statuatur.

26 Hæc omnia quoad visitationem Ecclesiarum tempore anni sancti; in reliquis Iubileis, qui infra annum indicuntur per summos Pontifices.

Solet etiam iniungi visitatio Ecclesiarum, quæ est de forma Indulgentiæ Graff. lib. 4. cap. 15. num. 20. & 25. debet fieri cum intentione actuali lucrandi Indulgentiam, quia si principaliter fiat ob alias causas, v. g. causa aspiciendi mulieres, non lucraretur Indulgentiam

27 Nauar. cap. si quando de consec. dist. 1. cap. 6. s. 14. & debet fieri in eisdem Ecclesijs, quæ statuuntur. Qui illas pluries visitauerit in die, non propterea consequetur plures Indulgentias, quia pro vnica actione, & vnica die computatur.

29 Hæc visitatio non potest anticipari, hoc est fieri hodie pro crastina die Nauar. n. 32. num. 41. vers. semel. in fine.

Potest fieri etiã inuis clausis nisi ex verbis Indulgentiæ aliud colligatur, Tab. q. 21. Suar. dis. 52. sect. 1. num. 5. & 7. & qui propter turbam non potest ingredi, visitando extra Ecclesiam etiam lucra-

- 30 lucratur si fecerit cetera, quæ imponuntur, *Tab. loc. cit. verb. in-*
diuidua, & num. 22. Suar. ibid. num. 7. vbi ait pendere ex tenore
 concessionis.
- 32 Quando dicitur fieri huiusmodi visitationes per quindecim dies,
 intelliguntur de diebus tēporalibus, & sic siue de die, siue de nocte, dū-
- 33 modo nō fiat pro certo diei festo, quia tunc intelligitur à primis ve-
 speris vsque ad secundas vespervas inclusivæ *Mand. in prax: signatu-*
- 34 *ra tit. gratia* vbi quoad primas vespervas nocturnum tempus nun-
 quam intelligitur.
- 35 Hinc alias diximus, quod quoniam Iubileum non est perenne, hoc
 est nisi concessum pro certo determinato tempore à Vesperis ad Ve-
 speras, non potest nisi semel lucrari, secus est de indulgentia peren-
 ni, qualis est quadraginta dierum concessa visitatibus Ecclesiam Beati
 Petri, hæc enim pluries lucrari potest, *D. Tho. in 4. dist. 20. q. 2.*
art. 2. licet Falud. dicat quod nec perennis potest lucrari bis in die
- 36 ne ludibrio sit Indulgentia, quæ ratio non concludit in eo, qui sta-
 tutis horis, vel alijs vadit ad talem Ecclesiam orandū, vel audiendum
 verbum Dei deuotionis causa, non autem ob fraudem, & irrisionem
Nauar. not. 31. num. 36. & not. 32. not. 47. Tol. lib. 6. c. 28. Grass.
lib. 4. cap. 15. num. 16.
- 37 Prædicti quindecim dies intelliguntur etiam interpolati, quia fit
 connexio ex præteritis cum sequentibus, *gloss. Extrauag. antiquorum*
ver. continuis & vers. saltem de penit. & remiss.
- 38 Non est necessarium, sed rationabile orare ante altare maius, ni-
 si exprimatur in forma Indulgentiæ.
- 39 Illi qui veniunt è longinquo ad visitandas Ecclesias an tantum
 lucrentur, quantum illi, qui visitant è vicino, dictum est affirmati-
 ue quoad Indulgentiam, secus quoad præmium essentielle, & acci-
 dentale.
- 40 Si autem moriantur in via an lucrentur Indulgentiam? pendet ex
 concessione. in Indulgentia Iubileæ anni sancti, dictum est lucrari, quia
 specificatur in bulla.
- 41 Visitatio est deuote facienda, idest sine peccato mortali, & venia-
 li quoad fieri potest, vnde *Cord. q. 21. Coro. 1.* dicit causam piam
 Indulgentiæ non esse solum visitationem corporalem sed deuota visi-
 tatio, quia hæc est ad Dei honorem, *ex Adri. in 4. de Indulgentijs,* &
 per deuotam visitationem & presentiam intelligitur etiam fidelis &
 protestatiua fidei, & obedienciæ Ecclesiæ actualiter seu virtualiter
 ex se, aut ex genere suo, aut ex circumstantia, seu relatione aliqua, nisi
 aliter statuatur
- 42 Et licet *Nauar.* dicat quod si visitetur eū peccato veniali quod nō
 lucretur indulgētia, nihilominus est opinio nimis arcta, & deuote in-
 telli-

telligitur vt actus ille fiat cum omni deuotione possibili.

43 Indulgentiæ, quæ conceduntur in visitandis stationibus Vrbis, licet tempore Apostolorum paucissimæ fuerint, fuerunt tamen ampliatae à Diuo Greg. & hodie ad infinitum numerum redactæ; Gregorius namq. Magnus ann. 590. & 5. post Christum natū ingruente per totam Italiam maxima & inexplicabili peste, quasdam Romæ elegit Ecclesias, vbi statis certisque diebus conueniente populo à Sacerdotibus Diuina celebrarentur, vt vero libentius ad ea populus conueniret Indulgentiam septem annorum instituit, & eas stationes appellauit, quod vsque ad hæc tempora seruatur *vide. D. Tho. in quarto dist. 20. quest. 1. art. 3. questiuncula 2. & Breuiar. Cron. fol. 371. Suar. disp. 49. sect. 2. numero 12.*

44 Dicuntur stationes à stando, quia Xpiani conueniebant ad audiendum verbum Dei, & erant stantes, vt in psalmo 121. *stantes erant pedes nostri in atrijs tuis Hyerusalem*, vel ad similitudinem disciplinæ militaris, milites enim habent certas suas stationes in diuersis locis vbi faciunt excubias, seu vigilias & milites stationarij dicuntur.

Vel statio præsidium appellatur, & salutis propugnaculum, hinc præsidium statium *Cic. X. Philipp. hæc mea vigilia hoc præsidium, statium.* &c. statio dicitur locus ad custodiam designatus ex *Cesari lib. bell. ciu.* vnde stationarij milites, qui custodiam Ciuitatis in stationibus vigilant alias Præsidarij dicti. *l. liminarche, vbi Bal. in l. fin. ff. de ser. fugit. Couar. l. 4. c. 19. post. n. 4. l. p. §. penul. ff. de off. pref.*

Ad hanc similitudinem dictæ sunt stationes spirituales, quia cum Ecclesia multas persecutiones passa sit à tyrannis, summi Pontifices monebant vt fierent stationes orando, & audiendo verbum Dei in tali, vel tali Ecclesia, & ita Christiani latebant in illis ob metum tyrannorum.

Has stationes D. Greg. instituit cum Indulgentia septem annorum. *D. Tho. dist. 20. Turrecr. cap. mensuram de pœnit. dist. 1. Rod. quest. 88. art. 1.*

45 Qui stationes piè visitauerint à Deo præseruantur, & custodiuntur *Quintil. Mand. de Ind.*

46 De Indulgentijs, quæ acquiruntur a visitantibus stationes in quolibet anni parte, & mense *Rod. quest. 88. art. 2. q. 9. art. 1. & 12. q. 91. ad art. 1. & 3.*

47 Quæ autem sint istæ Ecclesiæ dictum est supra num. 3. & n. 4. quæ deputatæ sunt in memoriam septem locorum principalium, in quibus tempore suæ acerbissimæ passionis Christus passus est, & sic in memoriâ istorum locorum Ecclesia determinauit septem stationes in dictis Ecclesijs, nec non septem horas Canonicas.

48 Et quoniam non sicubi possunt haberi istæ Ecclesiæ, ideo statuuntur

tur altaria, quæ qui visitauerit lucrabitur Indulgentias, quæ annotantur in Tabellis vide *Nauar. not. 9.*

Solet Ecclesia Sancti Petri, & aliæ tres Maiores appellari Basilica quod idem est ac Ecclesia *cap. 1. de Relig. Domi. cap. omnes Basilicae 16. quæst. 7.* propriè autem significat domum Regiam, vel palatium principis, sed per translationem hodie dicitur Ecclesiæ, quasi Palatium summi Regis, *Gloss. Extrauag. Antiq. vers. Basilicam de panit, & remiss. Nauar. not. 32. num. 2. vers. Basilicas.*

S V M M A R I V M.

- Oratio est quarta conditio pro consequendo Iubileo . 1.*
- Orandi forma an statuatur in diplomate Iubilei . 2.*
- Oratio pro quibus debet fieri . 3.*
- Orationis applicatio pro quo est facienda sufficit ut semel fiat . 4.*
- Oratio pro quibus debet fieri dum in diplomate non statuatur . 5.*
- Oratio quid sit 6. 11.*
- Oratio potest esse vocalis, & mentalis, nisi aliud statuatur in diplomate . 7.*
- Orans breui an ita lucretur, ac orans prolixè . 8.*
- Oratio vocalis quæ dicatur . 9.*
- Oratio mentalis quæ dicatur . 10.*
- Oratio vocalis & mentalis quomodo differant inter se . 13.*
- Orationis vis, & effectus . 12.*
- Oratio an debeat fieri intra vel extra Ecclesiam . 14.*
- Orationis partes quatuor & quæ . 15.*
- Oratio habet vim merendi, & impetrandi . 16.*
- Oratio est actus religionis, & quare . 17.*
- Incensum offerebatur loco orationis in antiqua lege . 18.*
- Orare non solum oportet Deum, sed etiam sanctos, & quare . 19.*
- In oratione quæ petenda . 20.*
- Oratio potest esse viua, mortua, & mortifera, & quomodo . 21.*
- Orationis effectus qui . 22.*
- Oratio quomodo facienda . 23.*
- Attentio requisita in oratione quæ . 24.*
- Vagans in oratione an, & quando peccet . 25.*

DE ORATIONE AC PRECIBVS fundendis pro consequendo Iubileum feu Indulgentias.

Cap. XVIII.

QUARTA conditio quę ponitur adimplenda in Bulla Iubilei est, vt pro fidelium ac totius Christiani populi salute, pię ad Deum preces fundantur, quibus verbis certa non apparet data forma orandi, nec numerus precum statutus, nihilominus orandus est Deus pro ijs, de quibus fit mentio in diplomate, & pro illis oratio est applicanda, pro quibus bulla præcipit, quę applicatio, sufficit vt semel sit in men-

te habita, & sufficit pro alijs vicibus. Quod si mentio non fieret posset orari pro visitantium, & totius populi Christiani salute, pro Romano Pontifice, pro pace, tranquillitate, conuersione Infidelium &c.

Ista oratio, quę nihil aliud est, quam pius mentis affectus in Deum potest esse vocalis, & mentalis, *Nauar. not. 32. num. 48.* dummodo non sit determinata in bulla, putā quia in ea statuatur, vt quinques dicatur Pater, & Ave, vel psalmus aliquis, &c. Et in hoc casu quando non est determinata oratio, ita lucratur, qui orat breui, ac qui orat prolixē, omnes enim parem consequuntur Indulgentiam.

Vocalis oratio dicetur, quando voce quis in qualibet Ecclesia ante Altare maius aliquas preces, & orationes, vel toties salutationem Angelicam, & orationem Dominicam recitat, vel visitauerit septem altaria priuilegiata, distribuendo in vnoquoque vnum ex septem psalmis pœnitentialibus, & quum deuentum fuerit ad altare maius ibi recitantur litanie cū orationibus, item potest quis summissa voce, quocumque linguarum genere orare.

Mentalis verò dicetur quando sola mente absque verborum prolatione quis orat, de qua oratione habetur in *cap. cantantes 92. dist.* & est versus.

Non vox. sed votum, non musica cordula, sed cor.

Non clamans, sed amans clamat in aure Dei.

Adde *Aug. Epist. 29.* vbi Deus non colitur nisi amando. *Nauar. not. 32. num. 48. Pauli. lib. 3. cap. 4.* vbi de oratione tractans inquit orationem nihil aliud esse, quam pię nostrę mentis affectum, & intel-

- 11 intellectus humani assensum quemdam in Deum, in quamdam sepe vocem prorumpentem, quid iuste petentem, cuius orationis verba, si certi temporis, numeri, & loci ordine quodam, & mensura composita proferantur à rite disposito homine, ei ita à diuina bonitate vis quædam, atq. virtus immittitur, vt à Sanctissimis Viris plurimis sacramenti huiusce peritis, tam difficilia ac impossibilia fere naturæ vi, incredibiliaq. peracta sint, vt ex quadam potius arte diuina, quam humana, vsque adeo vt non mortales illi, aut terreni homines, at diuini potius à cælestibus oriundi à gentibus habitati, & appellati sint.
- 12 Hinc ad Abel ob orationem respexit Deus. Enoch ad Deum precibus innixus longam, & probatam egit vitam. Noë precatus Deum diuinam iracundiam temperauit, & hoc humanum genus ab interminatione prorsus seruaui Abraham suis Deo effusis precibus, & cælos aperiri, & Angelos immitti, regredi. per scalas, seu intueri, diuinaq. cælestium frui consuetudine, & sibi futura prædicari meruit, *Gen. cap. 16. 17. & 18.* Quid enim oratione mediante non obtinuit Moyses, Eldras, Elias, Elieus, David, Daniel, & alij sancti Viri? *Pauli. ibidem* Quomodo autem differat oratio vocalis, & mentalis *D. Tho. 2. 2. quæst. 82. art. 1. & quæst. 180. art. 3.*
- 14 Oratio sufficit quod sit facta intra vel extra Ecclesiam ad quam orans ingredi nō valet, *Cord. q. 22. Rod. c. 184. num. 6. Suar. dip. 52. sect. p. n. 4. 5.*
- 15 Orationis quatuor sunt partes, prima est oratio qua homo accedit ad Deum, secunda petitio; tertia obsecratio, id est per sacra obtestatio; Quarta gratiarum actio *prima ad Timot. 2. D. Tho. q. 83. a. ultimo v.*
- 16 tra consolationem quā menti affert habet etiam vim merendi, & impetrandi quatenus procedit à charitate, & religione comitante fide, & humilitate, est enim actus Religionis, quia per eam homo offert se & exhibet Deo reuerentiā quatenus orando se illi subijcit & cōfiteatur se illius auxilio egere, in cuius figuram incensum offerebatur in antiqua Lege, *gloss. in psalm. 140. D. Tho. q. 83. art. 3.*
- 19 Non solum oportet Deum orare, sed etiam, & sanctos vt eorum precibus orationes nostræ exaudiantur *Apocal. 8. Conc. Nicen. 2. Trid. sess. 25.*
- 20 Determinate quædam petenda sunt & quidem Beatitudo, & media ad illam consequendam necessaria absolute petenda, reliqua vero conditionare si expediunt salutis *D. Tho. art. 5. & 6. q. 82.*
- 21 Oratio potest esse viua, mortua, & mortifera, prima fit à iusto, & est meritoria, satisfactoria, & etiam impetratoria.

Secunda est facta in peccato, & non est meritoria gratiæ nec gloriæ, impetrat tamen de cōgruo vt Publicanus *Luc. 16, latro in Cruce &c.*

si quis autem petat nomine Ecclesiæ, ut eius minister, exaudietur quidem, sed non proprio nomine.

Tertia nihil horum habet cum sit peccatum, sed improprie dicitur impetrare *D. Tho. art. 16. Gab. in can. Missæ Luc. 63. Nauar. de orat. c. 20. num. 26.*

22 Effectus orationis est mereri, impetrare, & mentem spiritualiter reficere.

23 Est attente facienda, quæ attentio in vocali potest haberi tripliciter, vel ad verba cum recitantur, vel ad sensum verborum, vel ad finem idest Deum.

24 Ad hæc potest quis attendere vel actu, vel virtute, idest ratione, primæ attentionis non interrupte per actum contrariū voluntarie.

Ad merendum, & impetrandum satis est attentio virtualis ad vnum prædictorum trium *D. Tho. art. 13.*

Ad spirituales autem refectionem requiritur attentio actualis, *Nauar. de oratione c. 13. n. 18. c. 20. n. 31. Caiet. verb. hora & verb. Oratio c. 3. Syl. eod. q. 11. hæc tamen intellige de oratione vocali, Sot. lib. 10. de Iust. & Iur. q. 5. art. 5.*

In oratione vocali de præcepto sufficeret vna ex dictis attentionibus *Nauar. de orat. c. 21. à n. 34. & in Manual. c. 25. num. 105.*

25 Qui in oratione de præcepto voluntarie vagatur in parte notabili completa vagatione etiam in actu solum interiori peccat mortaliter, & tenetur iterare, quia actus præcipitur cum sua circumstantia necessaria, sine qua non potest esse *D. Tho. questio. 85. art. 13. & 23. & in 4. dist. 15. quest. 4. art. 2. quest. 4. Caiet. verb. hora, Adrian. Quolib. 8. Nauar. c. 13. de oratione n. 18. Sot. & ceteri communiter.*

Spontanea vero est tantum veniale si desit contemptus & scandalum. *Nauar. n. 49. & c. 20. n. 26. Med. q. 13. de orat Gab. 62.*

Vagatio inuoluntaria non est peccatum cum perueniat ex fragilitate naturæ.

Potest esse voluntaria non solum directe, ut quando quis vult actu distrahi, sed ex negligentia crassa *D. Tho. in 4. cit. sed etiam indirecte, quia scilicet inter orandum vacat actibus, qui ex sui natura requirunt attentionem, quæ repugnat attentioni orationis, si enim non tollat totam attentionem non est peccatum mortale, etiam si difficile fieri possit Nauar de Orat. c. 13. n. 13. ex leuitate tamen materia est peccatum veniale vel nullum,*

Plura de oratione in Alphabetico verbo Oratio, & verbo hora.

S V M M A R I V M.

- Eleemosyna pro opere iniungi solet in Iubileis extraordinarijs . 1.*
Eleemosyna quomodo est intelligenda quando iniungitur in Indulgentijs . 1.
Eleemosyna spiritualis in quibus contineatur . 1.
Misericordiae opera quae . 2.
Eleemosynae effectus qui . 3.
Eleemosyna an remittat peccatum sicut baptismus stante scriptura, quae de tali remissione mentionem facit . 4.
Eleemosyna facienda causa Indulgentiae, an debeat esse trina sicut ieiunium . 5.
Eleemosynam statutam in Indulgentia qui non potest adimplere an lucretur Indulgentiam . 6.
Eleemosyna cui sit facienda . 7.
Eleemosyna an possit fieri per alium . 8.
Eleemosyna si non fiat per quem mittitur, an lucretur Indulgentiã . 8.
Eleemosyna de quibus sit facienda . 9.
Eleemosyna an possit fieri de turpiter acquisitis . 10.
Eleemosyna an possit fieri de iniuste acquisitis . 11.
Religiosi qui eleemosynam facere non possunt, an lucrentur Indulgentiam . 12.
Eleemosynam qui non possunt facere an lucrentur Indulgentiã . 12. 13.
Eleemosyna quo ordine sit facienda . 13.
Eleemosyna an sit facienda illis, qui ex ea sumunt occasionem peccandi . 14.

De Eleemosyna.

Cap. XIX.

RÆDICTA quatuor opera solent adiungi in Iubileo ordinario, in reliquis Iubileis extraordinarijs apponi solet eleemosyna, & ieiuniũ.

Quando in diplomate Indulgentiarũ iniungitur eleemosyna, intellige non de spirituali, quæ cõtinetur in multis cõtentis in hoc versu

Consule, castiga, solare, remitte, fer, ora.

Sed de corporali quæ continetur in sequenti versu.

Visito, poto, cibo, redimo, tego, colligo, condo.

Quæ

- 2 Quæ omnia opera spiritualia, & temporalia misericordiam complectuntur, & sub verbo consule est docere, quæ quidem eleemosyna temporalis dicitur opus, in quo datur aliquid indigenti ex compassione propter Deum, de qua *Theol. in 4. dist. 15. & 16. D. Tho. 2.2. quaest. 32. art. 1. & in 4. dist. 15. q. 2. Anton. par. 2. tit. 1. cap. 24. Caiet. tom. 2. opusc. tract. 5. Med. C. de eleemosyna, Abul. in Matth. cap. 61. quaest. 19. Summistæ verb. eleemosyna, & verb. Misericordia, Nauar. cap. 24. Grat. in cap. tria sunt dist. 45. in cap. non sacris 86. dist. cap. sane de pœnit. dist. 3. & ceteri, & ego multa cumulaui in Alphabetico verbo eleemosyna scitu digna, hic tantum aliqua ad materiam pertinentia attingam.*
- 3 Primo, eleemosyna multos producit effectus, præcipuè remittit peccata habetur *Ecclesiast. 3. ignem ardentem extinguit aqua, eleemosyna extinguit peccata. Daniel 4. peccata tua eleemosynis redime. Tob. 4. Eleemosyna ab omni peccato liberat, & non patitur animas ire ad tenebras exteriores. Luc. 11. quod superest date eleemosynam, & ecce omnia munda sunt vobis. Matth. 5. Beati misericordes. Luc. 16. facite eleemosynam &c. Matth. 25. Damnantur reprobi &c. Amb. potior est eleemosyna, quam baptismus, hic enim semel, illa sæpe remittit peccatum.*
- 4 Sed an remittat peccatum sicut baptismus, & cetera Sacramenta vide in Alphabetico.
- 5 An eleemosyna facienda causa Indulgentiæ debeat esse trina, sicut ieiunium, & visitatio Ecclesiarum? Respondetur quod vna sufficit *arg. tex. in l. Boues §. hoc sermone ff. de verb. signif. nã si Papa voluisset, expressisset sicut fecit de ieiunio, & visitatione Ecclesiarum Thef. cas. consc. cap. 15. num. 17. lib. 4.*
- 6 Si à paupere non potest adimpleri, nec consequetur Indulgentiam, nisi aliud exprimatur in bulla, & sufficit si faciat minimam etiam vnius oboli, dum non est determinata quantitas, & in isto casu bona voluntas non sufficit, quia requiritur operis impletio.
- 7 Potest fieri cuicumque, dummodo non sit in diplomate expressum, cui sit facienda.
- 8 Potest fieri per se, vel per alium, quia qui per alium facit, &c. sed si is per quem mittitur eleemosyna eam non faciat, an censetur satisfecisse nec ne aliàs dictum est.
- 9 Dices de quibus sit facienda eleemosyna, an de acquisitis per iudum? Respondetur quod possunt, quando iustè retineri possunt *D. Thom. dist. 15. q. 2. art. 4. in fin. Syl. verb. ludus §. 13.*
- 10 An de turpiter acquisitis, vt de lucro meretricum, lenonum, &c. Respondetur quod sic, dummodo iniustè non fuerint extorta cū fraude *1. nō sane 14. q. 5. Syl. eleemosyna 9. vide in Alphabet. verb. dominium.*

- 11 De iniuste autem acquisitis nullo modo potest fieri eleemosyna, puta de furtis, de rebus alienis, vel alteri debitis, &c. iuxta illud *Isaia 61. num. 8. Ego Dominus diligens iudicium, & odio habens rapinam in holocausto. D. Thom. art. 7.* sed quomodo hoc limitetur vide in *Alphabetico verbo eleemosyna*.
- 12 An Religiosi qui nihil possident, & non possunt facere eleemosynam, eam non faciendo lucrentur Indulgentiam? Respondetur quod possunt dare de proprio victu, de eo subtrahendo cum licentia Superioris, & pro eis valebunt alia opera, quae loco eleemosynae facient, iuxta tenorem Bullae, vide *Fel. de Indulg.*
- 13 Quid autem dicendum de seruo, filiofamilias, vxore, &c. vide in *Alphabetico*, ubi etiam quibus personis, quo ordine facienda sit, a quibus, & quibus casibus obliget praeceptum eleemosynae.
- 14 Dices an sit facienda eleemosyna iis, qui ex illa sumunt occasionem peccandi? Respondetur quod non *c. omnis 5. q. 5.* excipitur casus extremae necessitatis *D. Thom. dist. 15. q. 2. art. 7. quaestiuicula 2. Syl. eleemosyna 5. 3.* licitum est tamen dare eleemosynam non inquirendo an pauper sit bonus, vel malus; quia charitas postulat, ut non suspicemur malum de proximo, quando contrarium non apparet.

S V M M A R I V M.

- Ieiunium iniungitur pro opere in consequutione Indulgentiarum. 1.*
Ieiunium unde dicatur. 2.
Ieiunium malum, necessitatis, seu paupertatis, morale, & corporale quid. 2.
Ieiunium quid. 3.
Ieiunium requirit abstinentiam à numero refectioinum, à certo genere ciborum, & horam debitam refectioinum. 4. 5.
Dies ieiunij quomodo computetur. 6.
Vnica comestio an sit de essentia ieiunij. 7.
Ieiunium an frangatur si aliquid sumatur per modum medicinae, vel pro conseruanda voce, &c. 8.
Ieiunium an frangatur per potum aquae, seu vini. 9.
Symbolum vespertinum an frangat ieiunium, & quale esse debeat. 10.
Collatio vespertina quantum, & quid esse debeat. 11.
Comedere aliquid post collationem an sit peccatum. 12.
Collationem an liceat in mane sumere, & vespere cenare. 13.
Comedens pluries in die ieiunij quot peccata committat. 14.
Ieiunij hora quae sit. 15.

Horam

- Horam anticipans in comedendo an adhuc teneatur ieiunare . 16.*
Ieiunare an adhuc teneatur qui horam in comedendo anticipavit. 16.
A ieiunio , vel à peccato an excusetur qui ex obliuione aliquid sumit . 17.
Hora ieiunij an differri possit . 18.
Dispensatus ab hora ieiunij, an dispensetur à ieiunio . 19.
Lacticijs concessis an censeatur & concessum sagimen . 20.
Ovis concessis an censeantur lacticia, & quid è contra. 21.
Ieiunare an possit in lacticijs habens bullam Cruciatæ. 22. 23. 24.
Dispensatus ad carnes, an censeatur ad oua, & lacticia. 25.
Ieiunare an teneatur dispensatus ad carnes . 26.
Excusatus à ieiunio si potest vesci cibus quadragesimalibus, utendo lacticijs an peccet . 27.
Dispensatus ad carnes an possit uti & piscibus . 28.
Dispensatus ut secretè comedat carnes an possit coram alijs comedere. 28.
Ieiunij tempore an liceat comedere plus solito . 29.
Ieiunij tempore quinque modis quis peccare potest. 30.
Vigilia Pentecostes an sit ieiunanda . 31.
Ieiunium impositum in iubileis seruandum est diebus statutis . 32.
Ieiunare qui cœpit tempore iubilei , & postea desistit Confessor an possit commutare . 33.
Ieiunium impositum in iubileis quando possit commutari in alia opera . 34.
Aetas an & quando excuset à ieiunio . 35.
Ieiunia iubilei an possit adimpleri in vigilia, &c. 36.
Non ieiunans in Vigilia S. Matthie , quæ cadit in quatuor temporibus, & in Quadragesima quot peccata committat . 37.
Ieiunare qui teneantur , & qui excusentur . 38.
Ieiunandum quo tempore, & quibus diebus sit . 38.

DE IEIUNIO.

Cap. XX.

3

IEIUNIVM est ultimum opus, quod solet imponi pro consequutione Iubilei, præcipue extraordinarij.

De quo agendum est quantum spectat ad præsentem materiam tantum, de reliquis in Alphabetico verbo Ieiunium, & aliqua etiam in secunda parte, prout & de eleemosyna, & oratione.

2

Ieiunium (quod à ieiuno intestino, quod ut plurimum vacuum est, dicitur *Abb. rub. de obser. ieiun. Arist. lib. 1. de part. anim. c. penult.*) in præsentem materiam non intelligitur de malo, quod dicitur auaritiæ, miseræ, & tenacitatis, nec necessitatis, aut paupertatis, nec de morali quando quis se abstinere à repletionem ciborum *c. non mediocriter, cap. sint tibi primo, & secundo, de consec. distinct. 1. cap. nihil eod.* neque de improprio, quod est abstinentia à vitijs *Isai. 58.*

3

Sed de corporali Ecclesiastico, quod est abstinentia à cibo secundum regulam traditam ab Ecclesia, de quo *Theol. in 4. dist. 15. & 16. D. Thom. q. 3. & 22. q. 147. Summistæ verb. ieiunium, Couarr. lib. 4. var. resol. c. 20. Nauar. c. 21. à num. 11. Med. C. de ieiunio.*

4

Quod tria requirit, nempe abstinentiam à numero refectionum, ne scilicet pluries, quam semel in die comedatur. Secundo, abstinentiam à certo genere ciborum. Tertio, horam debitam refectionum *Med. q. 1. Gab. dist. 16. q. 3. Caiet. in Summ. ieiunium c. 1. duo priora sunt de substantia, ultimum tamquam conditio necessaria.*

5

Secundum, id est abstinentia à certo genere ciborum, tria completitur, nempe abstinentiam à carnibus *c. Quadragesima de consecrat. dist. 5. c. statuimus dist. 4. c. de esu de consecrat. dist. 3. c. utinā dist. 76. & ab ouis. c. denique dist. 4.* Secundum abstinere à carnibus, & non ieiunare, ut in sextis Ferijs, & Sabbatho *cap. quia dies de consec. dist. 5. d. c. de esu.* Tertium est abstinere à carnibus, & ouis, & comedere semel in die & hora competenti.

6

Dies ieiunij computatur à media nocte ad mediam noctem *Med. in Inst. Confess. c. 4. §. 10.*

7

Vnica commestio est de essentia ieiunij *Palud. dist. 15. q. 4. art. 4. conc. 3. Ricc. q. 6. ar. 2. D. Tho. 2. 2. q. 147. ar. 6. Nau. c. 21. num. 14.*

8

Sumere autem aliquid siue ante, siue post prandium propter necessitatem

sitatem non autem in fraudem ieiunij, sed per modum medicinæ, siue curatiue, vt pharmacum, siue conseruatiue, vt parum cibi pro debilitatē capitis, siue præseruatiue, vt sumere aliquid ne potus noceat, vel pro conseruanda voce, &c. non est frangere ieiunium. *Gab. d. 16. quæst. 3.*

9 Nec potus aquæ, seu vini quacumque hora frangit ieiunium, cum licet si multum bibatur posset esse peccatum ratione intemperantiæ.

10 Vespertinum symbolum si est moderatum, etiam si sumatur ad sedandam famem, & nutriendum, neque frangit ieiunium, communi iā vsu receptum, vt parum panis etiā edatur, vel seorsum solum, vel vna cum fructibus, herbis, vel alijs cibis leuioribus, cuiusmodi sunt ficus, vua passa, nuces, pira, poma, vel alia ex saccharo, vel melle confecta, vel pisciculus paruulus, nam consuetudini est in hac re standum, quāuis olim fortasse soli fructus comedi cœperint, & cum fructus soli per se sumpti multis nocerent, panis etiam cœptus est adhiberi. Quisque ex hisumat, quod sibi est vtile: *Caiet. in Summa verb. Ieiunium*, tantum ne modum, & morem solitum excedat.

Dixi parum panis, id est, vt non excedat pondus quatuor vnciarum, seu vt aliqui volunt sex omnibus computatis.

11 Qui surgit à mensa animo amplius non comedendi, si postea reuertatur ad comedendum ex *Nauar.* frangit ieiunium, secus alij si non intercedat multum temporis.

12 Post collationem aliquid parum comedere ratione vrbانيتatis nullum est peccatum, alias ad veniale tantum attingit.

13 Non est licitum mane sumere collationem, & vesperti cœnare, quia contra consuetudinem vniuersalem, quidquid alij dicant nisi concurrat causa legitima, & licentia Confessarij ex *Caietan. in Summ.*

14 Pluries comedens in die ieiunij vnum peccatum committit secundum communem, licet aliqui aliter sentiant, intellige dummodo non comedat carnes, quia tunc toties quoties, ratio diuersitatis quia primum præceptum affirmatiuum, secundum vero negatiuum, quod obligat semper, & ad semper.

15 Hora est seruanda iuxta vsum Ecclesiæ, quæ varia fuit *de consec. dist. 1. cap. solent, D. Tho. 2. 2. q. 147. art. 7. & in 4. dist. 15. q. 3. art. 3. quæstiunc. 3.* communiter tamen reducitur ad meridiem in circa, grosso modo computando, non est de essentia, sed conditio necessaria, vt dictum est, & qui reliqua obseruaret, ieiunaret verè etiam si notabiliter præueniret horā sine causa *Gabr. in 4. dist. 16. q. 3. dub. 1. in fin. Angel. Ieiunium §. 2. Barthol. Med. instruct. Confess. cap. 14. §. 10. & alij recentiores*, qui notabiliter præueniret peccaret mortali-

liter, quia licet non sit de essentia, est tamen conditio necessaria, licet aliqui dicant venialiter anticipare per horam, ex rationabili causa nullum est peccatum vide *Caietan. 2. 2. quest. 147. art. 7. Antonin. par. 2. tit. 6. cap. 2. §. 10. gloss. in cap. unum horarium vers. ieiunantibus dist. 25. & anticipare per exiguum tempus sine causa propter leuitatem materiz est veniale.*

- 16 Et qui sine causa anticipat horam adhuc tenetur ieiunare, & seruare, quæ sunt de essentia ieiunii.
- 17 Qui aliquid ex obliuione sumpsit ante horam excusatur à peccato non à ieiunio secundum *Paluda. dist. 15. quest. 4.*
- 18 Differri potest hora ad libitum, dummodo fiat sine superstitione, *Anton. §. 4. Syl. §. 14. Caiet. ieiunium Nauarr. cap. 21. nu. 27. & quanto magis differtur plus est meriti.*
- 19 Dispensatus in hora ieiunii non liberatur à ieiunio, prout nec dispensatus à lacticinijs.
- 20 Concesso vsu lacticiniorum, an censeatur & sagiminis? varia est sententia, statuitur tamen consuetudini.
- 21 Concesso vsu ouorum, intelligitur & lacticiniorum, nisi expresse prohibeatur, idem è contra secundum veriore.
- 22 An autem habens bullam Cruciatæ sufficiat, quod ieiunet, comedendo oua, & lacticinia, iuxta tenorem Bullæ pro lucranda Indulgentia, in qua præcipitur ieiunium? Respondetur, secundum aliquos, quod verè ieiunat, vt *Med. Angel. in Flo. lib. 1. de ieiunio quest. 7. dub. 4. & 6. Rod. in summ. cap. 184. num. 10. Bartb. Med. Institut. Confess. cap. 14. num. 10.*
- 23 *Nauarr. vero conf. 5. de obseruatione ieiuniorum, lib. 3.* absolute contrarium sentit, quia Bulla Cruciatæ loquitur tantum de ieiunio Ecclesiastico, non autem de alijs, & à separatis non fit illatio l. *Papinianus ff. de minorib.* aliud enim est ieiunium Ecclesiasticum, aliud quod imponitur, vel fit ob aliquam causam particularem, & dispensationes, quæ exorbitant à iure communi, quale est prædictum, sunt odiosæ, & restringendæ, *cap. ea, & cap. odia de reg. Iur. lib. 6. quæ Nauarr. opinio nimis scrupulosa videtur Rod. loc. cit. optimum tamen consilium est procurare à Confessore electo dispensationem, vel commutationem.*
- 24 In alijs ieiunijs extra quadragesimam standum esse consuetudini præscriptæ, quoad oua & lacticinia, tenet *Nauarr. cap. 21. nu. 15. an sit de iure Ecclesiastico scripto Couarr. lib. 4. var. resolut. cap. 20. num. 15.*
- 25 Dispensatus ad carnes cæsetur ad oua, & lacticinia, & etiã ad ieiuniũ, quia dispensatus ad maius, cæsetur dispensatus ad minus, sed abstinencia à carnibus est de essentia, & quid præstantius vnica commestione

mestione *D. Thom. 2. 2. quest. 147. art. 8. ubi Caiet. & recentiores.*

26 An dispensatus ut ieiunet, cum carnibus teneatur ieiunare? Respondetur quod sic, licet verè non ieiunaret, licet aliqui recentiores non teneri existiment.

27 Qui aliqua causa excusatur à ieiunio, & potest vesci in Quadragesima cibis quadragesimalibus si utitur lacticiis, etiam voluntate, vel iniuria peccat mortaliter.

Idem de alijs ieiunijs Ecclesie dicendum *Syl. 5. 17. Antonin. 2. par. tit. 7. cap. 2. §. 10.*

28 Licet in eadem mensa, ubi licitè comeduntur carnes etiam comedere pisces, seruata temperantia. Dispensatus autem, ut secretè, & sine scandalo diebus pisculentis, carnibus vesci possit, non coram socijs, sed separatim ea comedere potest, ut alij ne videant, quod in quo potest Ecclesie obedit *Navarr. conf. 4. de obseruat. ieiun. lib. 3.*

Dispensatus ad cibos prohibitos si simul etiam comedit pisces in eodem prandio, peccat saltem peccato gulæ *Navarr. conf. 6. eod. tit.*

29 Non licet tempore ieiunij comedere plus solito, aliàs perditur meritum ieiunij, & peccatur contra sobrietatem, & temperantiam licet non contra præceptum.

30 Potest quis peccare in comedendo tempore ieiunij, quinque modis præcipuè, nempe comedendo properè, lautè, nimis, ardentè, studiosè, *cap. quinque de consec. dist. 5.*

31 Vigilia Penthecostes est ieiunanda per *cap. nolle & cap. de ieiunio 76. dist. gloss. in §. necessario sub cap. scire 76. dist. Navarr. conf. 1. de obser. ieiun. & declarauit Clemens Papa VIII. viuo vocis oraculo.*

32 Ieiunium, quod solet imponi in Iubileis per tres dies, videlicet Feria quarta, sexta, sabbato, ijsdem diebus seruandum est, non autem potest anticipari, vel postponi, quia onus præfixum diei.

33 Qui cepit ieiunare in dictis diebus, & postea desistit, vel non ieiunauit diebus statutis ex negligentia, vel obliuione, secundum aliquos Confessor potest commutare ante Communionem.

34 Solet in impositione dicti ieiunij iniungi clausula nisi excusetur ex aliqua iusta causa, & tunc possint commutari in alia opera per Confessorem, debet tamen Confessor cognoscere quam sit ista causa, nempe an ratione ætatis, infirmitatis, &c. *Navarr. cap. 21. num. 16. vide D. Thom. 2. 2. quest. 147. art. 4. ubi Caiet. vers. ieiunium*

35 Dixi ratione ætatis, hoc est senectutis, iuueni enim decem, & septem annorum non potest Confessor commutare ieiunium ratione ætatis, cum valeat ieiunare, nisi ex ieiunio illi adueniret notabile detrimentum, loquimur tamen de ieiunio Indulgentiæ *Rod. 184. num. 10.*

36 Si hæc ieiunia iniuncta incidant tempore Quadragesimæ, seu vigiliarum,

liarum, vel quatuor temporum possunt adimpleri, & ambabus actionibus satisfieri *Sot. dist. 19. q. 2. art. 1.*

37 Licet *Nauar. cap. 11. num. 4. vers. 5. dicimus* dicat, quod non ieiunans in vigilia S. Matthiae, quae solet venire in Quadragesima, & quatuor temporibus, committat tria peccata, nihilominus contrarium aliqui, idest vnum committere, probabiliter sentiunt.

38 De ijs qui tenentur ieiunare, de causis, quae excusant à ieiunio, de tempore, & quibus diebus sit ieiunandum *In Alphabet. verb. ieiunium.*

S. V M M A R I V M.

Opus iniunctum est exequendum pro lucranda Indulgentia, nec sufficit esse in gratia. 1.

Indulgentia sub conditione, si conditio non extat, non lucratur. 1.

Opus integre est perficiendum. 2.

Promissio conditionata non habet locum, nisi conditione impleta. 2.

Indulgentia tantum valent quantum sonant. 2.

Indulgentiam non consequitur formam praescriptam non adimplens, & quid si peccauerit in aliquo genere. 3.

In quo actu debet quis esse in gratia, ut Indulgentiam consequatur. 3.

Pœnitens tenetur se disponere ad omnem pœnam, & dolorem ultra contenta in diplomate. 4.

Morte præuerti, & iter perficere, vel opera Iubilei non valentes prosequi aliquo impedimento, an Iubileum consequantur, & quid in alijs Indulgentijs. 5.

Opera iniuncta in Iubileo extraordinario an possint partim in una hebdomada, & partim in altera fieri. 6. & 52.

Opera si non fiant statutis diebus, an lucretur Indulgentiam. 7.

Opera an possit anticipari, vel postponi. 8.

Regula plus soluit qui ante tempus soluit, quomodo intelligatur. 9.

Oratio, & eleemosyna simul statuta in certis diebus, an vno die possit vnum, altero autem die aliud fieri. 10.

Eleemosyna an sit facienda quoties est ieiunandum, & orandum. 11.

Pœnitentia iniuncta ieiunandi per septem dies semel in hebdomada, an possit adimpleri in duabus hebdomadis. 12.

Pœnitentia iniuncta an possit fieri anticipatè temporis præfixi à Confessario. 12. 13. 14.

Ieiunium impositum in tribus diebus veneris in memoriam Passionis, an possit anticipari. 13.

Pœni-

- Pœnitentia in fauorem pœnitentis , vel in memoriam Passionis , seu Beata Virginis , an & quando possit anticipari . 12. 13. 14.*
- Votum dicendi septem Psalmos septem sequentibus hebdomadis , an possit satisfieri primis septem diebus . 15.*
- Ieiunans , si in comedendo anticipat horam , an peccet . 16.*
- In ieiunio postponere horam an liceat . ibid.*
- Indulgentia an sint stricti Iuris , & restringenda . 17.*
- Communione anticipans an lucretur Indulgentiam . 18.*
- Operis partem adimplens an lucretur Indulgentiam secundum proportionem . 19. 24. 25.*
- Operis iniuncti si pars minima omittatur , an lucretur Indulgentia , etiam concurrente legitimo impedimento . 20. 21.*
- Opere completo , Indulgentiam lucratur , si factum sit in gratia in ultimo actu . 22.*
- Indulgentia effectus non datur successiue , sed in instanti . 22.*
- Indulgentia an possit consequi per partes . 22.*
- Indulgentia concessa recitanti Psalmum , an lucretur si dimidia pars psalmi tantum dicatur . 23.*
- Opus iniungendum in Indulgentia an debeat esse externum , vel interum . 26.*
- Opera omnia qui impleuit in hebdomada Iubilei , præter Communionem susceptam non die Dominò , sed die lunæ sequentis hebdomada , an lucretur Indulgentiam . 27.*
- Communione an possit Confessor commutare in diem sequentem . 28.*
- Altaria visitanda , an ut lucretur Indulgentia sint singula perambulanda , vel ex uno loco omnia possint visitari . 29.*
- Altaria ut visitentur , an pro singulis visitandis debeat quis exire ab Ecclesia . 29.*
- Altaria visitanda si omnia non sit in aliquo loco , an vnum visitando tot vicibus quot deberet omnia altaria , lucretur Indulgentias . 30.*
- Opera iniuncta si non fiant ob impotentiam , an lucretur Indulgentia . 31.*
- Moniales , carcerati , damnati ad triremes , & ceteri an lucrentur Indulgentiam si opera exequi non valent . 32.*
- Impediti legitime , ut opus exequi nō valeant , an lucretur Indulgentias . 31. 32.*
- Operum si vnum tantum non fiat , an lucretur Indulgentia . 33. 34.*
- Operum commutatio an & quando possit fieri à Confessario . 35.*
- Ieiunium non adimpletum ob impotentiam an possit commutari in alia opera à Confessario , si pœnitens de hoc confiteatur die Dominico . 36.*
- Operum commutatio facta à Confessario electo , cum pœnitens non sit*

- sit confessus, an valeat. 37.*
Operarij qui ob necessitatem alendi familiam non ieiunant, sed alia opera adimplent, an lucrentur Indulgentias. 38.
Indulgentiam an lucrentur operarij, qui omnia opera adimplent, praeter ieiunium ob necessitatem familiae suae. 38.
Opera indeterminate statuta, quomodo possint adimpleri. 39.
Indulgentiam an lucretur, qui post absolutionem peccatorum iniuncta non adimplet. 40.
Indulgentia concessa certo die alicuius festi an lucretur in die, in quod est translatum. 41.
In operibus exequendis an plus lucretur, qui plus operatur. 42. 43. 44. 45. 46. 47.
Eleemosynam parvam faciens, an ita lucretur, ac qui fecit magnam à 42. ad 47.
Eleemosynam qui dat parvam cum deuotione, & alius magnam tepide, an & qualiter lucrentur Indulgentias. 45.
Indulgentia concessa porrigentibus manus adiutrices, an intelligatur secundum qualitatem personarum. 48. 49.
Indulgentiam an lucrentur sic venientes de loco longinquo, ac venientes de vicino, & quomodo. 50. 51.
Opera omnia Iubilei an intra unam hebdomadam adimpleri debeant. 52.
Eleemosyna iniuncta an sufficiat semel facere. 53.
Opera qui culpa sua non est exequutus in prima & secunda hebdomada, an Confessor possit dispensare in sabbato secunda hebdomada, quando poenitens de hoc confitetur, ut fiant in tertia hebdomada quando Iubileum expirauit. 53. 54.
Opera omissa, an & quando Confessarius possit mutare. 54.
Confessor an potestate, quam habet commutandi opera, possit eam extendere ad praeterita. 54.
Confessarij potestas circa absolutionem à reseruatis quando expiret. 55.
Poenitens qui confitetur die Dominico, an satisfaciat Iubileo, & possit absolui à reseruatis. 55.
Absolui à reseruatis, quando quis possit tempore Iubilei. 55.
Confessarius an possit commutare vota extra Confessionem. 56.
Commutatio operum an possit fieri extra confessionem. 56.
Suspensus à diuinis per poenitentiarum an possit habilitari tempore Iubilei. 57.
Episcopus an possit eligere in confessarium quem voluerit. 58.
Absolvere an possint Confessarij virtute Iubilei in foro Animae ab excommunicationibus incurjis ob confidentiam, & ob datum pro gratia, vel iustitia consequenda &c. 59.

Regulares an vi Iubilei possint eligere sacerdotes saculares, quibus confiteri possint . 59.

Confessor eligendus à regularibus qui esse possit . 59.

Confessor approbatus à Superiore pro audiendis Confessionibus Regularium, an intelligatur approbatus ab ordinario ad effectum Iubilei pro omnibus an tantum pro suis subditis . 91.

Approbatus à Superiore Regulari pro subditis regularibus an possit à secularibus eligi vigore Iubilei . 61.

Confiteri an quis possit tempore Iubilei approbato ab Ordinario alterius loci . 62.

Peccans spe Iubilei peccato reservato, an Iubileum consequi possit. 63.

Indulgentia an possit acquiri pro delicto futuro . 64.

Differentia inter potestatem absolventi à reservatis vi Cruciate, & dispensandi, seu commutandi vota . 64.

Pœnitentiam prorogans spe Iubilei, an possit illum consequi . 65.

Indulgentia Iubilei, an toties quoties acquiri possit, & quomodo. 65.

Absolutus à reservatis, si in eisdem relabatur, an & quando iterum possit absolui . 66.

Iubileo completo, incidens in reservatos, faciens quæ bulla mandat an possit iterum lucrari, & absolui in alio loco . ibid.

OPERA PRAEDICTA QUALITER sint facienda, & de nonnullis dubijs circa ea occurrentibus.

Cap. XXI.

De consequendum Indulgentias quatuor requiruntur, duo ex parte dantis, duo verò ex parte recipientis. Ex parte dantis requiritur auctoritas, & causa, de quibus supra dixi. Ex parte vero recipientis requiritur charitas, & exequutio operis iniuncti, hucusq. de charitate visum est; sequitur videndum de exequutione operis, gloss. tamen addit quintum, nempe congruitas in tempore, idest quod Indulgentia lucretur in anno sancto in *Extrauag. Anti-*
quorū de penit. & remiss. vers. confitebuntur & secunda & de hoc etiā dixi supra vide *Sot. in 4. dist. 21. D. Tho. in addit 3. p. quest. 25. Alex. de Alex. dict. 20. Valen. p. 5. Suar. disp 52. sect. 2. & disp. 54. Bell.*

54. *Bell. lib. 1. c. 12. Vign. cap. 16. 56. vers. 22. Sil. Indulgentia*
 9. 3. & 19. *Nauar not. 21.*

- 1 Ad lucram tam Indulgentiam non sufficit, quod quis sit in gratia, & confessus fuerit peccata sua, sed debet exequi opus iniunctum. *D. Tho. in 4. dist. 20. q. 1. art. 3. Nauar. not. 19. Suar. loc. cit. sect. 5. & addit D. Tho. quod quando Indulgentia datur sub aliqua conditione ea non extante Indulgentia non acquiritur.*
- 2 Et opus, quod iniungitur. integre est perficiendum. Promissio enim conditionata non habet locum nisi conditione impleta, & sic intrat, regula Indulgentiæ tantum valent, quantum sonant.
- 3 Et qui peccat contra formam præscriptam, male opera iniuncta adimplendo non gaudet Indulgentijs, secus tamem esset, si peccaret in aliquo genere, quia posset absolui, & consequi Indulgentias cum satis sit si reperiat in statu gratiæ in ultimo actu *Nauar. not. 19. num. 20. & not. 32. num. 44. Tol. lib. 6. cap. 37. vers. 3. Graff: lib. 4. cap. 15. num. 23.*
- 4 Pœnitens ultra ea, quæ iniunguntur in diplomate tenetur etiam se præparare, & disponere ad omnem pœnam, & dolorem debitum suis peccatis *Nauar. not. 31. Tol. lib. 6. c. 27. in fin.*
- 5 Qui se præparauerint ad consequendam Indulgentiam Anni sancti puta causa Indulgentiæ consequendæ iter adeundi Romam arripuerit, & legitimè impediti, vel morte præuerti, vel peruenientes Visitationes Ecclesiarum præstitutas facere nequierint Indulgentiæ lucrantur, quia in concessione solet exprimi, In alijs vero Indulgentijs *Nauar not. 19. num. 4. negat nisi id similiter specificetur ideò standum tenori concessionis.*
- 6 Non potest pœnitens in Iubileis, qui veniunt infra annum, partem operum facere in vna hebdomada, partem vero in altera, sed bene poterit, si non perfecit in prima integraliter, denuo omnia facere in secunda & perficere quæ tenetur si durat Iubileum etiam in secunda hebdomada *Nauar. not. 19. & not. 32. num. 47. not. 34. n. 7. Thes. for. Ecclesiastici p. 1. c. 7. num. 28.*
- 7 Dices si opera iniuncta non fiant statutis diebus, an Indulgentia lucretur? Respond. non, si fuerint statuta diebus particularibus ut de ieiunio, secus verò de alijs, puta de oratione, & eleemosyna, quæ possunt differri vsque ad vltimum diem, dummodo non habeant etiam diem præfixam *Enr. lib. 7. cap. 10. Rodoriq. in summ. cap. 184. num. 2.*
- 8 Neque opera possunt anticipari, vel postponi, sed fieri statuto tempore *Nauar. conf. 35. de pœnit. & remiss.*
 Nec valet reg. plus soluit, qui ante tempus soluit, quia quando opus iniungitur in fauorem, & gratiam creditoris, vel ad aliquem finem per-

perfectionem tunc non debet solui ante tempus , sed tempore statuto secus si esset in fauorem debitoris , nos sumus in primo casu.

- 10 Si Papa dicit , vt feria quarta & sexta fiat oratio cum eleemosyna , si quis vno die tantum orauit , quantum alijs diebus tenebatur , vel tantum est elargitus eleemosynæ , quantum facere debebat tribus diebus , non lucratur Indulgentiam , quia strictè est intelligendum , excusatur tamen si ob ignorantiam probabilem seu obliuionem , aut imprudentiam ab his desistit , & paratus sit in Sabbatho predicta & maiora facere .
- 11 Si mandatur tribus diebus ieiunari , fieri eleemosynam , & orari non est necesse diebus illis ieiunij dare eleemosynam , & facere orationem , sed sufficit vt fiat eleemosyna , & oratio ante Communionem *Nauar. de orat. Miscell. 58. num 222. & miscell. 60. dub. 2. num. 225. & ita fuisse à Greg. XII. declaratum ad instantiam Patrum Societatis Iesu , refert Sorb. in compend. verb. Indulgentia fol. 325.*
- 12 Ex his dicimus quod si confessor imponit pœnitenti , vt ieiunet septem dies semel in hebdomada , potest ista ieiunia facere in duabus hebdomadis , quia in gratiam pœnitentis & opus respicitur in maiorem commoditatem ipsius , secus esset , si non in fauorem debitoris , sed ob finem maioris perfectionis , tunc enim non licet anticipare , sed tenetur obedire tempore statuto , & præfixo .
- 13 Et si Confessor imponat pœnitenti , vt ieiunet per tres dies veneris in memoriam Passionis , tenetur tunc temporis ieiunare , vel si diceret , vt ieiunaret septem sabbatha in honorem B. Virginis , sic quando dicitur in Indulgentijs , vt ieiunetur feria quarta , sexta & Sabb. cum sint dies præfixi , non possunt anticipari *Nauar. de orat. cap. 3. num. 23. seq.* vbi etiam habetur , quod ei , cui datur pœnitentia tria psalteria pronuntiandi tribus hebdomadis , siue tria Rosaria tribus sabbathis , vel ter psalmum , Miserere tribus diebus Veneris , vt facilius , & minori labore ea pronuntiari possit satisfacere pronuntiando ea in tribus primis hebdomadis , vel diebus , quia in eius fauorem adiectum fuit tempus .
- 14 Sed is , cui datæ sunt dictæ pœnitentiæ diuersis temporibus , vt magis duret ei memoria , & dolor suorum peccatorum , vt sepe recorderetur Beatę Virginis , vel passionis Christi non satisfacit faciendo alijs diebus , quam præstitutis , quia non in fauorem pœnitentis tantum , sed potius in maiorem vtilitatem animæ ipsius , quæ est quidam tertius ad gloriam , & honorem Dei , & eius Matris , tempus ei fuit constitutum , & indeterminatum .
- 15 Vouens pronūciare septem Psalmos in septē hebdomadis sequentibus adimplet recitando eos in primis septem diebus , si præfiniuit illud tempus , vt possit facilius , & minori cum labore recitare , non

tamen

tamen si præstituit, ut plus ei duraret memoria causæ, propter quam vouit, vel ad maiorem honorem Dei.

- 16 Infertur ex prædictis quod ieiunium, quod obligat quadragesima in meridie, si anticipetur per horam ante, non peccatur, secus si per tres, tenetur enim expectare horam præfixam, cum non sit in gratiam debitoris, sed in fauorem Ecclesiæ, & illud parum pro nihilo existimatur, potest tamen postponere horam comedendi, & quanto tardius, tãto melius, quia caro nostra flagellatur ampliando horã cibi.
- 17 Infertur etiam quod Indulgentiæ sunt stricti Iuris, & non sunt ampliandę, sed restringendę *Nauar. conf. 1. de rescrip. conf. 35. & 38. de pœnit. & remiss. not. 9. n. 8. de Iub.*
- 18 Et in dicto conf. 38. addit, quod si quis anticiparet communionem tempore, quo recipit Indulgentias communicando se die sabbathi pro die Dominico statuto in Indulgentia, non lucratur Indulgentias, nisi aliter cantet diploma.
- 19 Qui partem iniuncti operis implet, neque consequitur Indulgentiam secundum proportionem, nisi hoc ipsum in concessione Indulgentiæ exprimat *Palud. in 4. dist. 20. quest. 4. art. 5. Antonin. p. 1 tit. 10. c. 3. §. 4. Suar. disp. 52. sect. 5. num. 3. & intrat reg. illa, qui cadit à syllaba, cadit à causa*, ratio est, quia est vnica concessio & indiuisibilis, sub tali determinata conditione, consideranda sunt tamen verba, an sint omnino determinata, aut distinctiua cum particula (aut) vide *Cord. quest. 23. vbi hoc verum existimat ex quacumq. causa quis omitat facere, siue ex infirmitate, siue ex paupertate &c. neque in beneficijs Principis voluntarijs, & sic conditionatis & modificatis voluntas reputatur pro facto; voluntas enim coram Deo pro facto reputatur, quod ad essentiale præmium, secus quoad accidētalialia præmia, seu beneficia, secus etiam quoad homines* *Rod. in summ. c. 184. num. 5.*
- 20 Si pars minima operis iniuncti prætermittatur, v. g. si in recitanda corona omittitur Pater, vel Ave, vel si in iniunctum ieiunium in materia leui frāgatur, quæ solum sufficeret ad venialem culpam, rem dubiam aliqui fatentur *Suar. tamen d. sect. 5. num. 4. existimat non impediri effectum Indulgentiæ, quia parum pro nihilo existimatur, sed debet pars minima respectiue considerari, quia si Indulgentia imponat recitare quinquies Pater & Ave, si quater tantũ dicatur, nō lucratur, quia respectu totius operis censetur magna pars.*
- 21 Et si in hoc ultimo casu aliquo legitimo impedimento omittatur, & doleat secundum aliquos lucratur *argumento tex. in l. cum habere §. Stichus ff. de statu liber. l. fin. C. de cond. inser vbi seruus qui non potest seruire per tempus determinatum non desinit acquirere libertatem* *Rod. num. 5. cum ibi alleg.*

Lucra-

Lucratur ergo Indulgentia completo opere iniuncto; puta recitata corona, visitatis templis &c. dummodo fuerit in gratia in illo ultimo actu, licet à principio fuerit in peccato mortali *Suar. disp. 52. sect. 2. nu. 7.* effectus enim Indulgentiæ non datur successiue, sed in instanti *Suar. ibid. num. 8.* & ita sunt in usu indulgentiæ, quamuis non repugnet posse concedi etiam per partes *Suar. ibid. num. 9. v. 8.* Indulgentia quæ conceditur audientibus Diuina officia in festo Corporis Christi, ut propter singulas horas Canonicas certa Indulgentia consequatur, quæ potest dici pars, respectu integre Indulgentiæ totius diei, quæ singulæ partes sunt in instanti, quando scilicet singulæ horæ consumuntur.

23 Dices si detur Indulgentia recitanti Psalmum si dimidium recitauerit, an lucratur dimidiam Indulgentiam? Respond. lucrabitur, quia incohata recitatione Psalmi, incohatur effectus Indulgentiæ & successiue cum ipsa oratione continuabitur, quia non potest aliter fieri remissio cum proportionem ad opus, & remissio illius reatus se habet ad modum remissionis qualitatis, quæ successiue fieri potest, *Suar. disp. 52. sect. 2. num. 9.*

24 Dices hæc videntur diuersa ab eis, quæ supra dicta sunt, quod Indulgentia concessa ieiunanti per tres dies in hebdomada non lucratur neque per partes, neque secundum propositionem nisi opus cõpleatur? Resp. quod in hoc ultimo casu concessio vnica est & quasi indiuisibilis sub tali determinata forma, & conditione, & dicitur Indulgentia conditionata, & conditione non impleta nihil operatur, & nihil ponit in esse, quod secus est in alio casu.

25 Item in illo casu est indulgentia plenaria, quæ est indiuidua, in hoc autem est temporanea, idest vnus anni, & sic habet partem diuisibilem.

26 An opus quod imponitur debeat esse externum ad consequendam Indulgentiam? Resp. quod S. *Bonauen. q. 4.* dicit hoc esse tutius, tamen certum est quod Papa potest pro interno actu etiam concedere, ut per examen conscientie orationem mentalem &c. *Suar. loc. cit. num. 6.* & sic videmus usum concedendi Indulgentiam ei, qui in mortis articulo corde protulerit nomen Iesus, si non potuerit ore.

27 Qui omnia opera impleuit in hebdomada emissi iubilei præter quam Cõmunionem, quam quis non suscepit die Dominico præscripto, sed feria secunda sequentis hebdomadæ lucratur Iubileum, secundum *Enr. lib. 7. in marg. littera f. de Ind. cap. 10. Rod. in summ. cap. 184. num. 18.* addit tamen, quod solet adiungi in diplomate (die Dominico aut alio die septimana sequentis) & sic forsan intelligitur *Enr.*

28 Quando die dominico, quo quis tenebatur, non suscepit Communionem,

- nionem, potest Confessor ex causa in sequentem diem commutare.
- 29 Si Indulgentia est concessa visitantibus septem altaria non requiritur, ut pro quolibet altare visitando quis exeat ab Ecclesia, vel singula perambulet, sed sufficit, ut permanendo intus Ecclesiam, ibi oret versus ea, & determinate ex vno loco singula visite. *Bell. lib. 1. cap. 13.*
- 30 Confratres Rosarij, qui tenentur visitare quinque altaria pro lucrands Indulgentijs, si reperiantur in loco ubi non sint dicta altaria sed tantum vnum, possunt quinquies interpolatis vicibus illud visitare.
- 31 Si opera iniuncta non fiant ob impotentiam, paupertatem, vel aliud legitimum impedimentum, nec lucratur Indulgentia, ut supra dictum est, nisi aliud exprimatur in diplomate *D. Tho. in addit. 3. p. q. 27. art. 2. & 7. Sol. in 4. dist. 21. q. 2. art. 3. Bell. lib. 1. c. 13. §. 4. q. Suar. disp. 52. sect. 5. num. 5. Nauar. not. 19. num. 4. not. 31. num. 3. not. 32. n. 5. & in miscell. n. 132. Paulia. lib. 3. c. 5. ves. quamobrem Grass. lib. 4. cap. 15. num. 24. Cord. quest. 23. Fel. de Ind. Summissa verb. Indulgentia nec voluntas habetur pro facto cap. magna de pœnit. dist. 1. licet secundum Bonauen. & alios, talis voluntas sit magni momenti ad lucrandum præmium essenziale, & sic intelligitur quoad meritum, non quoad consequitionem Indulgentiæ, Sorb. webr. Indulgentia fol. 314.*
- 32 Hinc fit ut moniales, carcerati, damnati ad triremes, & similes, quamuis iustè impediuntur ad perficienda opera iniuncta, & optimam habeant voluntatē, non propterea consequuntur Indulgentias.
- 33 Ampliatur etiam si ex multis operibus iniunctis vnum tantū non fiat ex impotentia, quia aut lucrantur totæ, aut nihil *Nauar. conf. 35. de pœnit. & remis. Extrauag. Vnigenitus circa finem eod. arg. tex. in l. cui fundus ff. de condit. & demonstr. dixi etiam supra.*
- 34 Limitatur nisi in bulla apponatur clausula, ut possint commutari in alia opera pia, concurrente causa, quia tunc sapiunt naturam eorum, in quorum locum subrogantur.
- 35 Sed hæc commutatio à Confessore debet fieri feria quarta non autem alijs diebus sequentibus, ne dicatur commutari præteritum, quod amplius fieri non potest *Rod. cap. 184. de Iub. num. 10. & debet Confessor cognoscere de tali causa, D. Tho. 2. 2. q. 147. art. 4. ubi Caiet. & verb. ieiunium, Nauar. cap. 21. num. 16.*
- 36 Quod si quis in prima hebdomada non ieiunauit ob impotentiam si venerit die Dominico ad confitendum, & dicat tale impedimentum, & impotentiam, videtur per supradicta quod Confessor non possit commutare in alia opera pia, sed considerandum.
- 37 Quando in Bulla iniungitur, ut opera possint commutari per Confessa-

fessarium electum , si quis iam elegit , & ab eo est facta commutatio operum , non tamen illi confessus est sua peccata , sed alteri , commutatio valet .

- 38 Operarius , qui non potuit ieiunare propter necessitatem alendi se , & familiam suam , si reliqua adimpleat , & etiam quæ Confessor loco ieiunii imponit , lucratur Indulgentiam *Nauarr. Miscell. 60. & cap. 21. num. 16. Graff. lib. 2. decis. cap. 15. num. 38. & 40.*
- 39 Omnia prædicta intelligas quando opus iniunctum est indeterminatum , prout & modus faciendi , quia si indeterminate imponatur , puta qui orauerit , aut visitauerit deuotè talem Ecclesiam , tunc quomodolibet , aut quacumque deuotione oret , lucratur tamen magis , & minus , secundum magis , & minus implet *Cord. q. 23.*
- 40 Si quis post absolutionem suorum peccatorum , habitam virtute Indulgentiæ non adimpleat iniuncta , secundum aliquos lucratur Indulgentiam , alij vero dubitant , quia absolutio virtualiter fuit data contemplatione Indulgentiæ , nec Confessor aliàs haberet talem potestatem , & qui non satisfacit de iniunctis ex forma , non consequitur Indulgentiam *Graff. lib. 4. cap. 15. num. 20. Nauarr. de pœnit. & remiss. conf. 19.*
- 41 Indulgentia certo die concessa eodem die lucrari debet , in quem anniuersaria illius diei festi celebritas incidit , non autem eo die , in quem diuinæ preces , & officia transferuntur *Azo. p. 2. lib. 1. cap. 28.*
- 42 An in opere faciendo , qui plus operatur in dando in laborando , &c. plus lucretur , & si iniungatur eleemosyna , æqualiter lucretur , qui facit paruam , ac qui facit magnam ? Respondetur , quod si opus est certum , & determinatum , omnes æqualiter lucrentur , siue quis fecerit plus , siue non , puta si eleemosyna statuatur duorum Iuliorum , tantum lucratur qui dat illos duos Iulios , quantum qui dat duos aureos , & qui ob paupertatem non potest dare , non lucratur totam . *Viguer. 16. §. 6. vers. 22. Suar. disp. 6. sect. 8. num. 3. Aluar. cap. 28 num. 11.*
- 43 Sed quoad meritum essenziale , & accidentale ex *Nauarr. not. 15. & not. 11.* qui plus operatur , seu dat , seu patitur , plus meretur , quia remissio non proportionatur labori , sed applicatur thesauro , nisi minus datum esset maius ratione dantis , vt legitur de pauperula . *Matth. 12.*
- 44 *Enr. lib. 7. c. 11. §. 7.* dicit si in Indulgentia habetur iuxta deuotionem uniuscuiusque , sufficit minimū , si vero dicat , iuxta facultatē , debet esse conformis , & proportionata , & si dicatur facienti eleemosynam Indulgentia conceditur , absque determinatione , sed secundum deuotionem offerentis , intelligitur congrua , & rationabilis , secundū

conditionem personarum, facultatum, & bonorum, & magis lucratur pauper dando obolum, quam diues dando aureum, quia plus est obolus pauperi, quam aureus Regi *Angl. fol. 19.*

45 Si vnus dat duos obolos tepide, secundus eisdem cum deuotione, tertius centum tepide, quartus centum cum deuotione, omnes lucrantur Indulgentiam, tertius merendo plus secundo, quartus plus tertio, secundus plus primo.

46 Quando non est taxatum, non consequitur totam Indulgentiam, qui non dat secundum facultatem, sed plus, vel minus, prout magis ad dictam facultatem accedit *D. Thom. dist. 20. quest. 1. art. 3. q. 2. & alij, licet nonnulli contra sentiant Syl. Indulgentia num. 22. Summ. Coron. Confess. fol. 26. §. 3. oportet Rod. c. 184. num. 9. Nauarr. not. 31. num. 34. Cord. q. 21. 32. 29.*

47 Intellige nisi aliter in forma statuatur, hodie solet dici, quod quisque det secundum deuotionem.

48 Si Indulgentia dicat, qui visitauerit talem Ecclesiam, & manus porrexerit adiutrices intelligitur secundum qualitatem.

49 Sed *Bonauentura & Durand.* tenent, quod etiam, quod non faciat secundum qualitatem lucratur magis, quam faciendo aliud opus consimile, vbi non est Indulgentia concessa, & etiam, quod non faciat secundum qualitatem lucratur, sed si determinatur quantitas æqualiter lucratur.

50 Qui veniunt de loco vicino lucrantur tantum, quantum qui veniunt de loco remoto *D. Thom. in 4. dist. 20. art. quasiuncula 2. Tab. Indulgentia quest. 21. Suar. disp. 52. sect. 8. num. 3. Vigu. cap. 16. §. 6. vers. 22.*

51 Intellige quoad consequutionem Indulgentiæ nõ quoad meritum, quia distantiores propter labores magis merentur de præmio essentiali, & accidentali, nec illæ pœnalitates remanent in remuneratæ in se, vel in alijs, quia remissio non proportionatur labori, sed applicatio thesauri.

52 An omnia opera Iubilei intra vnā hebdomadam adimpleri debeant? Respondetur, affirmatiue, & sic solet exprimi in Bullis Iubilei, quem summus Pontifex in aliqua necessitate concedere solet, quare si quis ieiunauit in vna hebdomada, & in alia compleuerit reliqua opera, non consequeretur Iubileum, vide *Enr. lib. 7. c. 1. 2. & 10. num. 3. & 5.* nam Bulla exprimit sufficere, si fiat quolibet die primæ, vel secundæ hebdomadæ. Secundo, excipitur ille, cui per impedimentum à Confessario electo id concessum est, ideo obseruanda sunt verba Bullæ.

53 Si in Iubileo imponitur eleemosyna, an sit satis eam semel facere? Respondetur, affirmatiue, quia textus Bullæ solet dicere Pauperibus

peribus eleemosynam erogare *Nau. Miscell. de orat. n. 128. & comen. de Iub. not. 32. n. 41. dixi de visitatione Ecclesiarum cum Benz. lib. 1. cap. 15. dub. 5.*

Si cōcessio iubei sit per duas tantū hebdomadas, ut solet fieri per sanctissimum Pontificem in aliqua occurrenti necessitate, an differri possit illius consequutio, eo quod sua culpa illum nō est consequutus, sed tamen antea elapsū tempus dierum ad pœnitentiam redijt, exempli gratia, qui die sabbathi secundæ hebdomadę venit ad Confessarium, & non visitavit Ecclesias, neque ieiunavit ex sua malitia? Respondetur posse Confessarium cum tali dispensare, sicut cum infirmo, quia licet ex dicta sua malitia non fecerit, tamen die sabbathi quando venit ad veram pœnitentiam verè dicitur impotens, nec constat quod qui voluntariè omittit, non dicitur impeditus *arg. cap. fin. de elect. & cap. commissæ eod.* quia licet sit impedimentum voluntarium in causa, tamen tunc non est voluntarium formaliter, & ita multi recentiores Doctores sentiunt.

34 An dicta potestas cōmutandi opera iubei ita se extendat ad præterita, ut scilicet possit Confessarius electus cōmutare omnia, & singula dicta opera omissa? Respondetur, quod omnia, & singula opera omissa possunt commutari intra statutum tempus, excepta Cōfessione, quia non potest dari legitimum impedimentum ad eam cōmutandam, sed solum ad differendam intra statutum tempus, ut dictum est supra.

35 An qui die Dominico confitetur satisfaciatur iubeo, & absolui possit à peccatis reservatis, & quo tempore expiret dicta potestas Confessarijs concessa? Respondet *Nauarr. in Miscell. de orat. num. 132.* satisfacere, & sic secundum eius doctrinam dicta potestas expirat die Dominico illa hora, qua liceret communicare, puta in meridie in circa.

Alij dicunt, & melius, quod de rigore textus Bullæ Confessio ante diem Dominicā fieri debet, & potestas absoluendi expirat media nocte sabbathi, & ita declaravit Innocentius ix. & Clemens viij. viuo voce oraculo, & multi DD. Romæ ita censuerunt, ac tempore Pauli V. in suis iubeis dixit, ut quis possit quolibet die primæ vel secundæ hebdomadæ communicari, & confiteri, & Confessarius poterit usque ad idem tempus opera iubei commutare, vel differre, nota tamen, quod non similiter censenda est expirare potestas commutandi, vel differendi alia vota iubei, sicut potestas absoluendi, quia de hac in bulla solum exprimitur, ut alias dixi.

36 An Confessarius electus possit commutare dicta opera, etiam extra Confessionem? Respondetur quod potest, quia ista commutatio non concernit actum Confessionis, & verba iubei dicunt, ut

Confessarius electus commutet ob quodcumque impedimentum.

7 An possit absolui, & habilitari ad Diuina, vigore Iubilei, ille qui suspensus est à Diuinis per annum per litteras pœnitentiariæ missas discreto viro? Responderetur non posse, quia per sententiam Iudicis est declaratus, licet non sit publicè denunciatus, id autem prohibetur in Bulla Iubilei.

58 An Episcopus virtute facultatis, quam habet eligendi Confessorē, quem voluerit ex *cap. fin. de pœnit. & remiss.* possit eligere illum non obstantibus verbis Iubilei, quæ dicunt, eligant Confessores approbatos? Respōdeo quod Episcopus nō potest eligere, nisi Confessariū approbatum, esto quod iure communi possit quemcumque discretum, prouidum eligere *c. cum dilecta de refer. vbi Fel. ita Nauar. conf. 12. de Priuil. lib. 5.* vbi in fine aduertit, non inde inferri, quod Episcopus possit quemcumque Sacerdotem, non approbatum sibi in Confessarium extra casum Iubilei eligere, quia forma Iubilei est seruanda vide *Graff. d. lib. 4. cap. 15. num. 15. Aug. Barbof. de officio & potest. Episcopi par. 2. Alleg. 25. num. 9.*

59 An Cōfessores approbati, & electi possint absolvere virtute Iubilei in foro animæ ab excommunicationibus incurfis ob confidentiam, iuxta bullam Pij Quinti, ob conuentionem, & alijs rebus pro gratia, vel iustitia consequenda iuxta Bullam Gregor. XII. Clem. Octau. & aliorum? Responderetur, affirmatiue ex *Nauar. conf. 12. de priuil.*

An Regulares ex facultate concessa vi Iubilei omnibus Christi fidelibus eligendi Confessorem approbatum ab Ordinario possint secularibus Sacerdotibus confiteri. Responderetur affirmatiue ex *conf. Nauarr. 13. de priuileg.* vbi pluribus comprobat, & respondet ad argumenta, quæ in contrarium adduci possent licet non sint approbati dicti Sacerdotes ab eorum Superioribus Regularibus ad effectum consequendi Indulgentias idem *Nauarr. conf. 10. de pœn. & remiss. Graff. decis. p. p. c. 15. num. 43. lib. 3.* & solet iniungi in Bullis, notat *Enr. lib. 3. de pœnit. c. 6. num. 7.* & iste potest absolvere à censuris, commutare vota, &c. non autem dispensare ab Irregularitate & *Enr. loc. cit.* dicit hanc sententiam extendi ad eligendum Confessorem ex approbatis ab Ordinario, & alterius loci cuiuscumque, sed in fine *Nauarrus* addit hoc nō procedere quoad illas Religiones, quibus priuilegio Apostolico concessum est, ne earum Religiosi, illis uti possint gratijs sine licentia suorum Superiorum ex *Sac. Congreg.* sed quando reuocantur omnia priuilegia, omnes Religiones possunt huiusmodi Confessorem eligere, & intrat forsan doctrina *Enr. loc. cit.*

60 An approbatus ad audiendas confessiones Regularium, à proprio Superiore, intelligi possit esse approbatus ab Ordinario ad effectum Iubilei,

Iubilei, ita ut possit absolvere Regulares à reservatis, nam in *Concil. Trid. sess. 23. c. 15. de Ref.* habetur, præfatos regulares posse approbare Confessores pro suis subditis regularibus? Respondeo posse, quia Superior, qui scilicet habet iurisdictionem est Ordinarius suorum subditorum regularium *Conc. Trid. loc. cit. Enr. c. 12. nu. 4. lib. 4.*

61 Adde tamen, quod approbatus à Superiore Regulari pro subditis Regularibus non potest à secularibus eligi ex vigore Iubilei, licet *Suarez disp. 28. sect. 6. num. 11. & 12. tom. 4.* teneat per Ordinarium locorum intelligi Episcopos, & similes Prælatos.

62 An liceat confiteri cum approbato ab Ordinario alterius loci, seu Diocesis? *Enr. lib. 6. summ. cap. 6. num. 7.* probat auctoritate multorum licere, & ab eodem absolui à reservatis, & commutare vota, non autem dispensare in irregularitatibus, ut *Enr. de pœnit. lib. 3. c. 6. num. 7.* ubi idem ait procedere cum Regularibus, tamen cum res sit dubia propter varias dispositiones sacre Congregationis, quas refert *Suarez. disp. 28. sec. 5. & 6. tom. 4. & citatos Doctores August. Bartos. de officio & potest. Episcopi p. 2. Alleg. 25. nu. 14.* tutius est eligere approbatum ab Ordinario pœnitentis, non autem approbatum ab Ordinario Confessarii tantum, plura de Confessore eligendo, *par. 2.*

63 An qui sub fiducia, & spe lucrandi Iubileum, seu Indulgentiam ex proposito committit peccatum mortale, vel incidit in casum reservatum, vel censuras Sedi Apostolicæ reservatas, Indulgentiam, & Iubileum lucretur? Respondetur, licet *Ant. de Cord. quest. 36. oppos. 2.* dubitet & *Ioann. de Anania* omnino neget, nihilominus dicendum cum *Nauarr. not. 34. num. 6.* ubi disputat in utramque partem & *conf. 10. de privil.* quæ est communis, & vera opinio, quod lucratur, nisi expressè in diplomatibus hoc explicetur, & dummodo verè fuerit confessus, & contritus de illa vana spe, & confidentia. Qui enim peccat spe veniæ, non minus graviter committit peccatum, quam qui sine illa peccat, imò minus ex *Benz. lib. 5. cap. 15. num. 24.* ubi Religiosis, qui cum spe huiusmodi absolutionis in censuras, & irregularitates incidunt, absolutio ab eorum Prælati passim non denegatur. Hinc *Syl. vers. Indulgentia* in forma absolutionis docet solere addi clausulam illam, *præterea quæ ex confidentia huius indulti commissi*, vide *Mart. Ledes. 2. 4. q. 29. num. 1.* hoc tamen quod diximus non est practicandum, eo maximè, quia nescimus an possimus devenire ad debitam pœnitentiam, & contritionem.

Nec prædictis obstat *Sal. in l. castitati C. ad l. Iul. de adult.* ubi rescriptum Principis concedens remissionem delicti, non prodest quoad peccata futura, & committenda sub fiducia privilegij concessi, imò DD. addunt tale privilegium non valere si ad hoc extenderetur, quoniam daretur materia delinquendi, cum privilegium

non trahatur, nisi ad delicta præterita, quia contrarium est in casu nostro, cum simus in foro interiori, non autem in foro exteriori, ut exemplum *Salic.* in quo procedit, ne delicta remaneant impunita, ne via delinquendi facilius pateat, ut etiam dicam dum agam de Indulgentiis, quod duplex sit Indulgentia, *Fel. in cap. penult. de const.* refert quod Dant. Poeta deridebat quemdam eremitam, qui rogabat Deum, ut remitteret peccata futura, nihilominus illa erat bona deuotio, quia prouidebat suæ fragilitati, cognoscebat enim quantum homo sit labilis, fragilis, & peccabilis, cuius occasione quæro.

- 64 An pro delicto futuro acquiri possit Indulgentia! & Respondetur affirmative, ut *Nauarr.* perfunctoriè disputat *not. 34. num. 1. seq.* & licet *Cord. q. 27. de Ind. Rosell. eodem §. 16.* dicant huiusmodi Indulgentiam respicere commissa, & committenda peccata usque ad tempus, quo talis Indulgentia suscipitur, non autem futura, tamen intelligi debet quando Indulgentia semel tantum acquiri potest, secus si pluries in anno, ut patet in Anno sancto, quia illa acquiri potest toties quoties, ut supra dictum est.

Et *Sot. lib. 7. de Iust. quæst. 4. num. 3.* ponit discrimen inter facultatem absoluendi à peccatis reseruatis, quæ in diplomatibus Cruciatæ concedi solent, & inter facultatem dispensandi, & commutandi vota, nam illa, inquit, extenditur etiam ad peccata, quæ postquam illum suscepit, commiserit, secus ista cum intelligatur de voto antea edito, quam diploma suscepit, putat enim *Sotus* aliam esse rationem in foro fori, aliam in foro pœnitentiæ, ad quod nihil valet voti dispensatio, vide *Benz. lib. 5. cap. 15. dub. 25.*

- 65 An qui prorogat pœnitentiam spe Iubilei, vel Indulgentiæ possit illum consequi? Respondetur posse, ut *Nauarr. not. 21. num. 12. Ledes. 2. 4. q. 29. num. 1.*

An Indulgentia Iubilei toties quoties acquiri possit? Ex bulla Bonifat. VIII. in *Extra. Antiquorum de pœnit. & remiss.* patet quod, qui pluries accedit Romam in anno Iubilei, & pluries visitat Ecclesias plus meretur, & efficacius Indulgentias consequitur, ex quo videtur pluries Indulgentias Iubilei consequi posse *Nauarr. de Iub. not. 32. num. 46. vers. circa hoc interrogatur*, plura in vtramque partem disserit, concludit tamen partem affirmatiuam esse veriore, scilicet quod quis possit bis, ter, & pluries hanc Indulgentiam lucrari adducit *Palu. in 4. dist. 20. quæst. 4. col. 6. Ang. vers. Ind. §. 4. Rosell. §. 12. Cord. q. 39. de Indulgen. §. sed bis non obstantibus*. Hinc quando conceditur Iubileus per duas hebdomadas, potest quis in prima, vel secunda hebdomada illum lucrari, & à casibus absolui, in quos cecidit etiam post primam Confessionem, & reliquis omisissis post publicationem Iubilei, vide *Enr. lib. 6. c. 16. §. 3. et lib. 3. de pœnit. et lib. 7. de pœnit.*

pœnit. & lib. 7. de Ind. Rod. in summ. casuum conscientie c. 184. n. 17.

Nontamen hoc intelligas, vt eodem momento sapissime ingre-
diendo, & egrediendo ad Ecclesias, vt Mulieres putant Indulgentias
toties lucrari, quia hæc non est intentio Pontificis, & ita intelli-
gendi sunt Doctores Theologi scilicet *Dur. dist. 20. quest. 4. Cano-
nista Fel. tract. de Indulgen. & alij in cap. 1. de pœnit. & remiss. lib. 6.
d. Extrauag. quorundam, cap. cum ex eo, eodem tit.*

46 An absolutus à casibus reservatis si in eisdem relapsus esset, ite-
rum absolui possit? Respondetur affirmatiuè, si intra eandem hebdo-
madam reincidisset.

Hinc si peregrinus post completas visitationes omnes Ecclesiarû,
& alia adhibita, antequam discedat ab Vrbe peccauerit mortaliter,
vel inciderit in aliquem casum reservatum Sedi Apostolicæ, vel in
itinere, redeundo ad patriam incidat in excommunicationem etiam
reservatam Romano Pontifici, si iterum visitat Ecclesias, & alia fa-
cit, quæ Bulla mandat, lucratur Iubileum, & potest absolui à dictis
casibus, & censuris ex communi opinione recentiorum, nec facit
tex. in l. hoc sermone §. porro ff. de verb. signif. sermo simpliciter pro-
latus in primo actu, verificatur, & securitas veniendi data bandito,
de primo veniendi actu intelligitur *Bald. l. 1. ff. ad leg. Iul. de adult.
Pan. cap. 2. de treuga, & pace*, quia beneficium Principis late est in-
terpretandum, & contraria procedunt in odiosis, & onerosis, & c. dic
vt *Nauarr. d. num. 46. not. 32. & Enric. lib. 7. de Indulgent. cap.
20. num. 7. & clarius cap. 11. num. 1.* tenet istum Iubileum posse
iterum lucrari etiam in alio loco, fauet *Nauarr. loc. cit. vers. circa,
& not. 34. num. 7.* & plerique alij contra *Suarez. disp. 37. vers. 1. n. 7.
Cord. quest. 37. & Nauarr. d. not. 32. num. 47.* addit quod qui post ali-
quot visitationes factas peccauerit mortaliter, potest incipiendo vi-
sitationes Iubileum acquirere, nec est necesse visitationes ex integro
repetere, quia Illud peccatum non annihilauit iam factas, cum non
sit de substantia, vt fiant in statu gratiæ, & minus quod nullum pec-
catum admittat toto tempore illorum.

S V M M A R I V M.

Irregulares Iubileum consequi possunt. 1.

Suspensi ab officio, & beneficio lucrari possunt Iubileum. 2.

*Suspensus ab ingressu Ecclesiæ potest extra illam suscipere Sacra-
menta. 2.*

*Suspensus à participatione Sacramentorum, si Sacramenta suscipit,
non est irregularis. 3.*

- Interdicti ab ingressu Ecclesia possunt lucrari Iubileum . 4.*
Excommunicati iuste non possunt consequi Iubileum . 5.
*Impediti legitime, ut sunt moniales, carcerati, et damnati ad triremes,
 & alij huiusmodi non possunt consequi Iubileum nisi de eis fiat spe-
 cialis mentio in Bulla . 6.*
Regula, voluntas habetur pro opere completo, quomodo intelligatur . 6.
*Regulares, an contradicentibus eorum Superioribus, si Romam acce-
 dant lucrentur Iubileum . 7.*
*Claustales ut sunt Moniales, Carthusiani, & ceteri non possunt con-
 sequi Iubileum domi, nisi de eis fiat in Bulla expressa mentio . 8.*
*Monachus si sine licentia sui Superioris Romam accedat, an consequa-
 tur Iubileum . 9.*
*Monachus an recipiendo Iubileum sine licentia sui Superioris opus
 perfectionis agat . 10.*
Iubileus an possit acquiri à concedente . 11.
Iubileus an profit uxori, qua Romam accessit absque licentia mariti . 12.
*Iubileus an profit Clerico curam animarum habenti, si absque licentia
 Episcopi Romam accessit . 13.*
Iubileus an profit Episcopo Romam accedenti sine licentia Papa . 14.
Iubileus an profit iniuste retinenti bona aliena . 15.
Cathecumeni an possint consequi Iubileum . 16.
Iubileus an possit per alium acquiri . 17.
Indulgentia Iubilei an profit mortuis . 18.

IVBILEVM QVI POSSINT
 vel non possint lucrari.
 Cap. XXII.

IRREGULARES Iubileum consequi pos-
 sunt, irregularitas enim non est impedimentū
 consequendi remissionem peccatorum, sed tā-
 tum recipiendi, & exercendi Ordines, & ple-
 rumque irregularitas est pœna, non culpa
Caiet. in summ. verb. irregularitas in princip.
 debet tamen ea irretitus hoc Confessori pœ-
 nitentiariorum significare, ut remedium illi adhi-
 beri possit, tempore enim Anni sancti datur
 facultas pœnitentiariorum, circa huiusmodi impedimenta, & suspensio-
 nes ad effectum suscipiendi Sacramenta .

Suspenſi

- 2 Suspenſi ab officio, & beneficio, etiam lucrari poſſunt Iubileum, ſi vero ab ingreſſu Eccleſiæ, poteſt nihilominus orandi cauſa eã ingredi, tẽpore quo diuina non celebrantur, cauſa viſitandi Altaria, cum ſecundum communem ſuſpenſus extra Eccleſiam celebrare poſſit, & conſequenter qui eſt ſuſpenſus ab ingreſſu Eccleſiæ poterit extra illam recipere Sacramenta *Syl. ſuſpenſio q. 5. §. ſi vero Cald. & Gemin. in c. is cui de ſent. excom. lib. 6.*
- 3 Suſpenſus vero à perceptione, & participatione Sacramentorum, ſi contra facit non incurrit irregularitatem Sacramenta ſuſcipiendo ex *Maiol. de irregul. lib. 3. cap. 19. num. 16.* nihilominus ab huiuſmodi ſacramentis recipiendis impeditur, licet *Benz. lib. 5. cap. 15. dub. 29.* dicat hunc non peccare, ſi ad Sacramentum pœnitentiæ accedat, cum illum pœniteat, quodq. ſic ſuſpenſus, remotis impedimentis, Iubileum ſuſcipere poteſt, cum ſuſpenſio non ſit peccatum, ſed eius pœna ex *Nauar. cap. 27. num. 152.*
- 4 Interdicti ſpecialiter ab ingreſſu Eccleſiæ, etiam lucrari poſſunt Iubileum priuatim in Eccleſia orando extra tempus celebrationis diuinorum officiorum *Armilla. interdictum num. 57.*
- 5 Excommunicati iuſtè non poſſunt conſequi Iubileum, ſecus iniuſtè *Nauar. not. 18. num. 14. Enr. lib. 7. cap. 18. §. 2. & lib. 23. cap. 12. num. 3.*
- 6 Legitimè impediti vt ſunt Moniales. carcerati, damnati ad triremes, & alij qui opera iniuncta exequi nequeunt, neque poſſunt lucrari Iubileum, niſi in diplomate fiat ſpecialis mentio, etiam quod optimam habeant voluntatem & regula, quod voluntas habetur pro opere completo *c. magna de pœnit. diſt. 1.* intelligitur quoad merita, non autem quoad conſequutionem Iubilei *Paul. lib. 3. c. 4. fol. 181. Nauar. not. 32. num. 50.*
- 7 Hinc ſi regulares, & cæteri Religioſi vellent Romam accedere, pro conſequutione huiuſmodi Iubilei, & eorum ſuperiores recuſent & contradicant, & nihilominus accedant, male facerent, quia etſi Indulgentia quoad meritum, & remiſſionem pœnæ proſit Religioſis, qui non debent eſſe deterioris conditionis, quam alij ex *D. Thom. in cap. 4. diſt. 20. art. ultimo Quolib. 2.* nihilominus idem *D. Tho. in additionibus ad tertiam partem quæſt 27. art 2. ad 2.* contra huiuſmodi fratres, qui ſub colore indulgentiarum vagari nunquam fatiantur, arguit illis non deberi Indulgentias, quia ſunt cauſa diſſolutionis Religionis, & cætera ibi vt refert *Capuc. in compend. priuil. verſ. Indulgentia prop. finem fol. 327.* & quæ ſtatuuntur in Iubileo facere debent de licentia ſuorum Superiorum ſi exigatur, vt eſt dare eleemoſynam, exire de clauſtro &c. *Armilla. Ind. num. 19.* non enim debet propter Indulgentias ſolui regularis obſeruantia, vt propter

pter eas Religiosi vagentur per mundum, quia magis merentur religionem suam seruando quantum ad primum vitæ æternæ, quam Indulgentias exquirendo, licet quantum ad diminutionem pænæ, quod est minus bonum, non tantum lucrâtur *Vigu. c. 16. de Ind. §. 6. vers. 24.* ideo solent Romani Pontifices huiusmodi Religiosis concedere, vt Indulgentias, & stationes Urbis intus claustra lucrentur, alias si permissio Pontificis non concurrat, nullo modo intra claustra lucrari possent.

Aduertendum tamen, quod per Indulgentias prædictas eis non remittuntur pænæ iniunctæ in Capitulo, cum illæ spectent ad forum iudiciale exterius vt *Vigu. loc. cit.*

Possent tamen Superiores, imo debent huiusmodi licentias concedere Religiosis adeundi Romam pro consequendo Iubileo *gloss. in Extrauag. comm. Antiquorum vers. confitebuntur §. item quaro de pœnit. & remiss. in fin.* cum hæc Indulgentia semitam compendij non per communes tramites remissionem pœnarum tribuat, sed eo magis conuenire, quia Religiosus eo efficacius recipit Indulgentiam, quo magis est dispositus exterius per virtutum exercitia, quæ in Religione fiunt, vt Monachus pro vtilitate Monasterij recedere potest Abbate imperante, *cap. ex parte de post. cap. Monachi 2. d. 16. quest. 1.* & respondet ad argumentum, quod fieri posset, quod vouens votum peregrinationis, Religionem intrans, illius non videtur fractor, quia in melius commutat, *cap. scriptura de voto, cap. peruenit 2. de Iur.* ergo melius est vouere Religionem quam prosequi Indulgentiam, ergo cum Abbas de meliori debeat prospicere Monacho suo, dictam licentiam propter maius bonum admittendum concedere non debet; quia respondetur, quod actus peregrinandi compatitur sicut omnia alia, quæ sunt de essentia Religionis, & ideo cum utrûque, Religio scilicet, & Peregrinatio sit quid bonum, necesse est quod ambo simul sint maius bonum, quàm alterum tantum ex reg. omne totum est maius sua parte, ideo ambo simul tamquam maius bonum, magis disponunt ad gratiam recipiendam, & bonum Indulgentiarum, & ratio in contrarium adducta procedit, ac si obseruantia Religionis, & peregrinationis essent inuicem incompatibiles, quod non est verum, facit *c. Monachum §. fin. 20. quest. 4. ex gloss. prædicta.*

8 Claustrales autem in claustris perpetuo degentes dicuntur illi, qui semper inclusi viuunt, vt Moniales, Carthusiani, non autem, qui solent exire, & de his claustralibus loquimur, quod non possunt recipere Iubileum domi, nisi expressa mentio fiat in diplomate. Alij vero Religiosi, qui solent exire, bene possunt visitare Ecclesias, nisi aliud subsit impedimentum arg. *Conc. Trid. sess. 25. c. 13. de Regul. in fin.*

9 Sed quid dicendum si Monachus, vel Religiosus sine licentia Superiorio-

rioris accedat Romam ad consequendum Iubileum, an illum lucratur? Respond. quod lucratur, licet forte peccet accedendo sine dicta licentia ex *Io. Anan.*

- 10 An autem Monachus sic recipiendo Iubileum opus perfectionis faciat, vel imperfectionis? dicendum non solum esse actum perfectionis, sed meritorium, cum sit actus procedens ex charitate, vide *Caiet. tom. 1. tract. 16. quest. 2. Cord. de Indulg. quest. 40. Nauarr. not. 5. num. 2. Triumph. de potestate Ecclesie quest. 31. art. 3. Sot. in 4. dist. 21. quest. 2. art. 1. dub. penultimo Hieron. à Sorbo in compend. priuil. vers. Ind. in princ. fol. 312.*

Esset tamen imperfectionis opus si eo consilio recipiatur, ut illa suscepta tepidè Christo inseruiat, vel labori in eius obsequio pareat, vel minus caute impedimenta peccatorum euitet, cum maioris perfectionis sit Religioso seruare regulam, quam Indulgentiam perquirere.

- 11 An autem Iubileus possit acquiri à concedente? vide in titulo de Indulgentijs.
- 12 An Iubileus profit vxori, quæ accessit Romam sine licentia viri? resp. affirmatiuè, licet secundum aliquos peccet, sic è contra.
- 13 An profit Clerico, præsertim habenti curam Animarum, eunti sine licentia Episcopi; de qua in fine huius p. 1. & in Formulario verb. litteræ dimissorie & in Auth. de Episcopis & Cler. §. interdicimus c. licite de Cler. non resid. Conc. Car. 42. resp. affirmatiue,
- 14 An profit Episcopo accedenti sine licentia Papæ, cum nō possit regulariter sine dicta licentia peregrinari, cap. non opus de consec. dist. 5. cap. magna de uoto? Respon. affirmatiue, quia videtur omnibus licentiam concedere Pontifex in eius Bulla anni Iubilei, & si in itinere ab Episcopo Ciuitatis, per quam transit, inuitabitur ad concionandum, debet, secundum antiquam consuetudinem, concionare Conc. Cart. 4. cap. 33. cap. Episcopi. 7. quest. 1.
- 15 An profit iniuste retinenti bona aliena? Respond. quod volens, & non potens restituere lucratur Iubileum, secus à contrario.
- 16 An Cathecumeni possint acquirere Iubileum? *Nauarr. not. 31. num. 48. & not. 32. num. 8.* tenet nondum baptizatos habentes cōtritionē, & baptismum flammis posse, & verba (*Confessi &c.*) intelliguntur de illis, qui possunt secundū *Enr. lib. 7. c. 18.* Alij secus sentiunt, *Benz.* tamen cum distinctione responder, ut videre est *lib. 5. cap. 11. dub. 28.* vbi plura videri possunt.
- 17 An Iubileū possit per alium acquiri? Resp. quod non, siue Peregrini, siue Romani sint, licet secus teneat *Arm. Indulgentia num. 18.* vbi vnus pro alio potest accipere, si ambo sint in gratia, & charitate, ut Bulla explicat *Io. Anan. de Iub dub. 10.*

Hinc

Hinc *Paulia lib. 3. cap. 5. fol. 182.* dicit quod si in concessione Indulgentiæ diceretur, quod pro illa lucranda quis enumeret certam Ecclesiæ certam pecuniæ summam, qui manu propria numerare non potest, eò quia agrotat si per alterius manum erogetur, vel si impotentia non potest dare, quod lucratur, quod eleemosyna possit dari per manus alienas. *Enr. lib. 7. cap. 10. §. 6.* nam dum alter debitoris nomine pecuniam debitam soluerit, perempta est actio debitoris *l. solutum ubi gloss. l. solutionis ff. de solut.* sed in æquipollentia ista non procedit Iubileus, quia per alium non satisfacit operibus, de æquipollenti vero conditionis vice peracto, ut si pro exoluenda pecunia. Franciscanus ille, vel Pauper orationem fundat, aut ieiunet aut aliquid simile peragat, non ita iudicandum est inquit *Paulia. ibid. fol. 183.* quia istud æquipollens non est ea conditio, sed quid simile tantum, cum autem hic æquipollens non conditionem opereatur, ideo non satisfacit obligationi, &c. ubi fuse quando conditio per alium adimpleri possit.

- 18 An Indulgentia Iubilei profit mortuis? Respond. negativè nisi in diplomate fiat expressa mentio *Syl. Indulgentia n. 21. vers. 3.* & fiat pro eis quod mandatur, sed bene possunt pro illis applicari alia opera, puta peregrinatio, visitatio Ecclesiarum, & alia, & sic ratione Indulgentiæ præcisè illis non prosunt, sed per orationes, ieiunia, peregrinationes, & similia, atq. alias indulgentias pro mortuis datas posse per modum suffragij à fidelibus defuncti adiuuari *cap. Anima defunctorum 23. quest. 2.*

S V M M A R I V M.

- Fruetus quos percipit qui dignè sacrum Iubileum suscipit. 1.*
- Fruetus ponuntur à Salomone dignè susipientibus Iubileum. 2.*
- Fruetus Iubilei, in qua parte Anni consequatur. 3.*
- Iubilei fructus acquisiti, ne deperdantur quid agendum. 4.*
- Iubileus an expiret per mortem summi Pontificis. 5.*
- Iubilei tempore an sit iniungenda gravis pœnitentia. 6.*
- Iubileus qua die, & hora terminatur. 7.*

DE TRIPLICI FRVCTV QVI

percipitur ab ijs , qui dignè Iubile-
um suscipiunt.

Cap. XXIII.

TRIPLEX fructus percipitur ab eo , qui di-
gnè sacrum Iubileum suscipit , collectus ex
verbis *Isaia 61.* dum sic inquit , & darem eis
coronam pro cinere, oleum gaudij pro luctu ,
pallium laudis pro spiritu mœroris .

Pro cinere, & cilicio , scilicet pro labore,
penitentiæ, qui in peregrinatione, & visitatio-
ne Ecclesiarum sumitur, datur plena remissio
peccatorum .

Oleum gaudij pro luctu, illud gaudium intelligitur quod per vn-
ctionem Spiritus sancti in cordibus peregrinorum infunditur, de quo
Psal. 44. unxit te Deus &c. & sic secundus fructus est spiritualis læ-
titia .

Pallium laudis pro spiritu mœroris intelligitur cumulus bono-
rum operum .

2 Quartus fructus additur à Salomone *sap. 7.* in illis verbis *infini-
tus est thesaurus hominibus , quo qui vti sunt participes facti sunt
amicitiæ Dei*, unde qui thesauro Ecclesiastico vti fuerint , amicitiæ
Dei participes efficiuntur , vt explicat *Benz. lib. 5. cap. 7.*

3 Sed in qua parte Anni sancti fructus Iubilei cōsequuntur? Respon-
completa vltima visitatione *Navarr. not. 32. num. 39. in gloss. vers.
durante s. consequuntur dummodo in illa vltima sit in gratia.*

4 Quid agendum ne fructus acquisiti Iubilei deperdantur? Respon-
qui fructus acquisitos Iubilei deperdere non vult , animo sæpe per-
pendat virtutis præstantiam , conscientia puritatem , grauitatem
peccatorum , acerbitatem pœnarum Purgatorii , & donum per-
seuerantiæ .

5 An Iubileum expiret per mortem summi Pontificis? Respond. non
expirare, licet non sit à Iure , quia non est materia pœnalis, sed gra-
tiæ ; nec obstat, quod per facultatem eligendi Confessarium præ-
iudicatur Ordinarijs, quia est concessa à Papa, qui est summus Pastor
probatum etiam ex *cap. super gratia de off. deleg. lib. 6.* neque gratiam
neque mandatam Iurisdictionem expirare *Navarr. de Iub. not. 31.
num.*

num. 25. Syl. Indulgentia quaest. 5. §. 7. Cord. quaest. 36. Enr. lib. 7. & 21. n. 6. Suar. disp. 57. sec. 2. & dicam infra tract. de Indulgentijs.

Nec etiam obstat defectus causæ pro regimine Ecclesiæ, nam cum plures causæ simul enumerentur in concessione, & si una cesseret, vel deficiat, si alia sufficiant ad concedendum concessa, non cessat dispositio ut per Fel. in c. significasti de for comp. licet ergo motuum fuerit pro regimine Ecclesiæ &c. non tollitur tamen quin alia causæ sint sufficientes, scilicet propagatio Fidei, tranquillitas Ecclesiæ. unio Principum, & alia, quod accidit in Iubileo Inn. IX. qui in multis locis post mortem ipsius promulgatus est.

6 An tempore Iubilei sit iniungenda grauis pœnitentia? Respon. esse iniungendam salutarem, & condignam, ut in tex. Bullæ exprimi solet, & potius est minuenda Enr. lib. 5. cap. 21. 18. seruata tamen forma Bullæ, in qua solet addi, *iniuncta seu imposita salutari pœnitentia.*

7 Qua autem die Annis sancti, & qua hora illius diei initium, & finem habeat Iubileus, pendet ex verbis diplomatis Summorum Pontificum, qui variè in illis locuti sunt, incipiendo à Bonifacio viii. usque ad Clem. viii. solitum tamen est aperiri à vespere Natiuitatis Domini, & finituri vespere subsequenti anni expirare, & ita etiā videtur exponere Sanctissimus D. N. Urbanus viii. in eius Bulla proximi futuri Anni sancti, & intelligitur à primis vespere inclusiue, non autem exclusiue, licet enim dictio, A secundum suam significationem excludat tempus, cui adiungitur, ita quod dies, cui annectitur, non computetur in termino iuxta gloss. in Clem. sicut vers. à die de appell. c. super eo secundo cod. & plures Doctores, quos refert Barbosa de editionib. & clausulis dict. 1. hic tamen non excludit, nam in primis vespere Natiuitatis Domini hic annus incipitur, & in eisdem reuoluto anno finitur, & sic dictio prædicta non solet excludere arg. cap. 1. & 2. de fer. quæ iura statuendo ut dies Dominici à vespera in vespere obseruentur, non excludunt, sed includunt vesperam ex Nauarr. not. 24. n. 2. & not. 32. nu. 36. attamen ipse Nauarr. d. not. 24. consuluit Monialibus quibusdam, quibus concessum fuerat à Iulio viii. querere Indulgentiam Iubileam perinde ac si Romam adissent, volentibus differre ad diem Natalis proximè futuræ causa maioris deuotionis, ne id facerent, quoniam Annus Iubileus ad illum usque diem exclusiue esset duraturus, nec est pars Iubilei, sed verba Bullæ præsentis anni vespere includere videntur.

S V M M A R I V M.

Iubilei Bulla quando, & quomodo publicentur à Romanis Pontificibus. 1.

Iubi-

- Iubileus quare in die Ascensionis publicetur . 2.*
Iubilei diplomata quare perleguntur in duobus suggestibus . 3.
Iubilei Bulla, quare Italico sermone publicetur . 4.
Bulla Iubilei quare affigatur in quatuor Urbis partibus . 5.
*Litteræ Iubilei quare mittantur ad omnes Ecclesiæ Presules, & Pri-
 mates . 6.*
*Iubilei notitia an tantum sufficiat pro eo lucrando, an vero requiratur
 publicatio . 6.*
*Clausula in Bullis adiecta videlicet presentibus post quinquennium
 non duraturis quid significet . 6.*
Publicari an debeat Bulla Anni sancti pro lucranda Indulgentia . 6.
Solemnitas anni Sancti quando incipiat . 7.
Per aperitionem portæ sanctæ quid declaretur . 8.
Quæ caremonia, & ritus seruantur in aperitione portæ sanctæ . 9.
Faces cur deferantur à Cardinalibus . 10.
*Papa cur intonat Hymnum, Veni Sancte Spiritus, & Cantores prose-
 quuntur . 11.*
*Aliæ portæ sanctæ apriuntur eadem Die Natiuitatis Domini per tres
 Cardinales legatos . 12.*
Aperitio Portæ sanctæ quid significet . 13.
*Ritus claudendi, & aperiendi Portam sanctam unde originem tra-
 xit . 14.*
*Quæ nam ex quatuor portis sanctis sit primo aperienda in Anno
 sancto . 15.*
*An sit necessarium ingredi per Portas sanctas pro consequutione Iu-
 bilei . 16.*
Ingressus per Portam sanctam quid significet . 17.
An egredi per Portam sanctam sit peccatum . 18.
*An ingredi Portam sanctam cum peccato mortali fiat peccatum mor-
 tale . 19.*
Aperire Portam sanctam an alius quam Papa possit . 20.
*Iubileus si non fuerit indictus ante mortem Papæ non potest promul-
 gari . 21.*
Porta sancta quare dicitur . 22.

DE CAEREMONIIS QVAE FIVNT IN indictione Anni Sancti.

Cap. XXIV.

APPROPINQVANTE Anno Sancto Iubilei solent Romani Pontifices in Die Ascensionis D. N. Iesu Christi diploma eiusdem Iubilei, maximo apparatu, ac pompa in principis Apostolorum Basilica Vaticana ante fores eiusdem Ecclesiae in duobus suggestibus concinne ornatis publice vulgari sermone, alta, & intelligibili voce inter Misarum solennia, publicari facere, in quo sacer Iubileus indicitur, polimodum in quatuor Urbis partibus affiguntur dicta diplomata, quod faciendum curavit hoc praesenti anno 1624. Sanctissimus D. N. Urbanus Papa VII. qui in die Ascensionis 16. Maij feria quinta postquam Sanctitas sua ingressa est Ecclesiam S. Petri de mane, per D. Augustinum Durandum perlegi fecit dictum diploma, seu Bullam futuri anni sancti, assistentibus aliquibus Clericis Camerae Apostolicae, officialibus Poenitentiarum, & nonnullis alijs, non tamen interfuere Cardinales, nec Canonici S. Petri; subsequentibus alijs Dominicis diebus cum iisdem ferè caeremonijs eadem Bulla perlecta fuit in reliquis Ecclesijs, in quibus Porta sancta aperiri solet.

2 Annunciatur in die Ascensionis, quia post eam dies remissionis sacrae Penthecostes adveniunt, promissus Spiritus sanctus Donator, dona illo die hominibus dantur, & quia quando Christus caelum ascendit aperta est porta caeli, quae eoque mortalibus clausa fuerat, & sicut Christus in ascendendo benedixit Apostolis, & Discipulis, sic Romanus Pontifex in hac die populo benedicit, ideo ista die Iubileus pronūciatur, quia per eam tempus remissionis accedit, communicatio Spiritus sancti in cordibus hominum diffunditur, maxima munera hominibus annunciantur, & sicut Christus ea die benedicendo Discipulos, sese summum Ecclesiae Pontificem, Pastorem, & Superiorem ostendit *ad Heb. 7. qui minor est à maiori benedicatur*, ita per hunc actum Iurisdictionis, & publicationis Sacri Iubilei Romanus Pontifex supremum gradum, & apicem Ecclesiae auctoritatis & dignitatis in terris se habere declarat.

3 Perleguntur in duobus suggestibus diplomata, quia Christiani omnes

ntis duobus populis constat, Iudæis scilicet, & Græcis ad *Rom. 12.* ideo pro vtriusque populi salute publicantur.

- 4 Publicantur Italico sermone, vt doctis & indoctis, p̄ritis, & imperitis, viris & mulieribus innotescat, & vt omnes nationes intelligant.
- 5 Affigitur Bulla in quatuor Vrbis locis, vt cunctos Christianos & quatuor mundi partibus, nempe Oriente, Occidente, Austro, & Aquilone Romam ad ipsius Iubilei celebrationem conuocari significetur, instar tituli Crucis Christi quatuor linguis inscripti, significantis vniuersalem redemptionem.
- 6 Mitteruntur postmodū litteræ ad omnes Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, Episcopos, ceterosq. Prælatos, vt sigillatim in vnaquaq; Prouincia innotescat, & vti boni Pastores populos instruât de ijs, quæ facturi sunt, vt fieri solebat in antiquæ Legis Iubileo, qui ante septimum mensem, sonitu tubarum, magno clangore annuntiabatur.

Sed hic oritur dubium, an ad consequendum extraordinarium Iubileum satis sit notitia, quæ habetur de illo ante publicationem factā ab Ordinario loci? *Nau. conf. 1. de conf. q. 4. n. 9.* tenet requiri publicationem authenticam, factam ab Ordinario loci: sed oppositum est probabilius, tenet *Emman. Rod. in summ. c. 184. num. 20.* vnde audita publicatione Iubilei, statim potest quis illum lucrari, & mihi graues Doctores Romę in præterito Anno sancto consuluerunt, quod quādo notitia aliunde habita est certa, in rigore est sufficiens. requiritur autē vt quisquis petat ab Ordinario, seu Parocho assignationem Ecclesiæ visitandæ, nisi propter impedimentum Confessarius dispensaret cum ægroto, &c. hæc posterior opinio cōfirmatur ex tenore diplomatum huius temporis, in quibus hoc exprimitur, sed contra hanc opinionem videtur facere, quæ notat *Rod. q. Reg. tom. 2. q. 98. art. 3.* vbi clausula adiecta in diplomate Indulgentiarum cōcessarum, videlicet (*presentibus post quinquennium non valituris*) currere intelligitur à die notificationis, seu exhibitionis, & publicationis, non autem à die concessionis, & data *arg. c. cum ex eo de pœnit. & remiss. Rebuff. conf. 199.* ante quam enim publicentur, non possunt lucrari, quia populus ignorat, & in concernentibus animā requiritur scientia, acceptatio, & receptio litterarum, *arg. l. non ita ff. de adopt. c. vt offic. s. cōpescendo de heret.* sed potest res ponderari, quia expressio, quæ fit in vtroque casu mutat etiam casum.

- 7 Exorditur autem ista solemnitas Anni sancti in Vigilia Natiuitatis Domini, & antequam vespere inchoentur, quia totum sacri Aduentus tempus statū veteris Legis designat, cuiusq. imaginem expressam refert, hoc enim nomine oracula Patriarcharum & Prophetarum in propheticis scripturis, quæ venturum Messiam pronūciant Ecclesia canit, dum dicit *Rorate cæli, &c. Emitte agnum, &c.* cum itaque

eo tempore status ille ad vltimum terminum peruenit, rectè quemadmodum Synagoga successit Ecclesia, Moyfi Christus, Prophetis Apostoli, sacrificijs Sacramenta, & Legi Euāgelium, ita quoque veteri nouus Iubileus subrogatur, eo potissimum tempus exorditur, quo vmbra figuræ, ac cereemoniæ veteris legis esse desinunt, vel ideo ex antiquissima traditione habetur, annum Iubileum à Christi Natiuitate singulo centesimo, vel quinquagesimo, vel vigesimo quinto anno incepisse, quia Indulgentia & Annus sanctus Iubilei includuntur in Sacramento pœnitentiæ, sed ista incepit à prædicatione Euangelica: ergo & Indulgentia: ergo & annus Iubilei, ita *Io. Friburg. tract. de Indulg. q. 9. relat. Zer. p. 2. vers. Annus sanctus.*

- 8 Per hanc aperitionem declaratur causa sufficiens, quæ est Romanus Pontifex, qui aperit, vt eius summam potestatem in aperiendo thesauro demonstret, finalis vt per illam gentes iustè intrantes fructum sacri Iubilei consequantur, iuxta illud *Zac. 2 6. aperite portas, & ingrediatur gens iusta, custodiens veritatem.*

Materialis quæ denotant peccata, seu pœnas peccatorum denotat, quod impedimento sit, ne ingressus ianua celestis nobis pateat; per murum, saxa, & cimenta illa, quæ diruuntur, significatur, diuiduntur enim, & separant peccata nostra à Deo, iuxta illud *Isaia 59. iniquitates vestra diuiserunt inter me, & vos & Psal. 17. in Deo meo transgrediar murum.*

Formalis exprimitur, dum per lotionem portæ apertæ, omnes Iubilei essentiam, & virtutem à Christi sanguine, in quo lauamur, & mundamur emanare significatur.

- 9 Dies 24. Decembris albescente die Natiuitatis Domini Nostri Iesu Christi, iussu sanctissimi clauduntur omnes portæ quatuor Ecclesiarum, quæ habent portas sanctas, & per quas non potest ingredi, donec aperiantur. post meridiem dictæ Vigiliæ hora vesperarum solemnis instituitur processio, ad quam conueniunt omnium Principum Oratores, Urbis Magistratus Pœnitentiarij minores, Prælati in Vrbe commorantes, Capitula, Confraternitates, Clerus Romanus, sacrum Illustrissimorum Cardinalium Collegium, & Romanus Pontifex indutus pluniali, Cardinales vero, & Prælati cum suis vestimentis iuxta eorum gradum, processionaliter incedentes præcedente Cruce, ad Cappellam Palatii Apostolici, quam ingressi, summus Pontifex genuflexus ante sanctissimum Sacramentum vna cum reliquis orat, interim accenduntur facies tradendæ Cardinalibus, quæ deferuntur in signum lætitiæ, & ad denotandum Martyres, qui continuis persecutionibus afflicti, facti sunt tamquam cera liquefscens ad denotandum hunc Iubileum efficaciam habere ex sanguine Christi, & Martyrum, & in memoriam eorum processions,

qui vna cum Christo *lauauerūt stolas suas in sanguine Agni Apoc. 6.*
 11 Papa imponit incensum in Turibulo, incensat Sacramentum, præintonat Hymnum *Veni Creator Spiritus*, quem Cantores prosequuntur ad denotandum Patres clamantes in lyngo, *Rorate cæli de super &c. Exod. 45.* Tendunt ad Ecclesiam Sancti Petri, defertur Pontifex in gestatoria sella vsque ad portam sanctam, quæ adhuc obstructa apparet, prout & reliquæ omnes aliæ, eoque cum omnes conuenerint, Papa descendit, & accipiendo candelam suam accensam, ascendit ad aliam Cathedram ibi paratam iuxta portam sanctam, cum tribus gradibus, sedet in ea aliquantulum, nō ab eo descendens, accedit ad portam sanctam præferens manibus Malleum argenteum, quo ter percutit murum portæ aperiendæ, terque versus sequentes præcinit, cui Cantores in singulis respondent.

V. Aperite mibi portas Iustitiæ.

R. Ingressus in eas confitebor Domino.

V. Introibo in domum tuam Domine.

R. Adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo.

V. Aperite portas, quoniam nobiscum Deus.

R. Quia fecit virtutem in Israel.

Papa sedendo ad sedem dicit.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Et statim reuersus de porta ad sedem murarij fabri murum portæ sanctæ demoliuntur, & amotis cæmentis Papa sequitur.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Actiones nostras quasumus Domine, &c.

Qua finita Cantores cantant Psalmum.

Iubilare Deo omnis terra, seruite Domino in letitia &c.

Interim populus muri reliquias, licet minutissimas aufert, Pœnitentiarij induci presbyteralibus vestimentis aqua benedicta lauant postes portæ sanctæ, qua lota, antequam Papa ingrediatur dicit sequentes versus Cantoribus respondentibus.

V. Hæc dies quam fecit Dominus.

R. Exultemus & letemur in ea.

V. Beatus populus tuus Domine.

R. Qui fecit iubilationem.

V. Hæc est porta Domini.

R. Iusti intrabunt per eam.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus qui per Moysen famulum tuum Populo Israelitico Annum Iubilei, & remissionis instituísti: concede propitius nobis famulis tuis Iubilei annum hunc tua authoritate institutum, quo portam hanc populo tuo ad preces tue Maiestati porrigendas ingredienti solemmniter aperire voluisti, feliciter inchoare, ut in eo venia atque Indulgentia plena remissionis omnium delictorum obtenta, cum dies nostra aduocationis aduenerit, ad caelestem gloriam perfruendam tue misericordiae munere perfruamur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Deinde datur Crux in manu Pontificis qui genuflexus in portam sanctam praecinit.

Te Deum laudamus, &c. & intrat portam sanctam prosequentibus Cantoribus. Te Dominum, &c.

Ingressus ponitur in sua sella, in qua defertur per Parasfrenarios vestibus rubeis indutos usque ad Altare maius Ecclesiae Sancti Petri, ubi descendens de sella orat aliquantulum ante Sanctissimum Sacramentum, postmodum ascendit ad Cathedram ibi preparatam, & incipit Vesperas consuetas Natiuitatis Domini.

- 12 Eadem die, & hora Papa mittit tres Cardinales Legatos ad aperiendas alias portas sanctas Ecclesiarum S. Pauli, S. Ioannis Lateranen. & S. Mariae maioris, qui singuli easdem caeremonias adhibent, & preces solent esse 2 Archip. & Decan. inceden. magno equitum cœtu

Praedictae portae apertae permanent per totum annum *Nauarr. de Iubil. in fin. fol. 190.*

- 13 Quid significet huiusmodi aperitio? Respond. quod denotat praestantiam anni Iubilei, & illius decorem, concursus totius Orbis ad Urbem, aperitionem thesauri Ecclesiastici, bonum omen populo Christiano, distinctionem Catholicorum ab haereticis, & Iudaeis, & ad significandum, quod Christus latus passus est aperire, ut nos in eum receptaret, iuxta verba *Iob 30. quasi rupto muro, & aperta ianua irruerunt super me*, ad significandum aperitionem portarum lympi *Attolite portas Psal. 30. & Paradisi hominibus iuxta Psal. 117. hac porta Domini, iusti intrabunt in ea*, & dum malleo Papa percutit, corda fidelium malleo contritionis conterentur, iuxta *Hier. 23. quasi malleus altetnans petram, & Ezech. 28. omnis murus corrui in terram.*

- 14 Et vnde ritus claudendi, & aperiendi portam sanctam proueniat, ignoratur initium, & origo, nam de huiusmodi aperitione mentione facit

facit *Alex. VI. In Bulla inter curas*, & quoniā de solito ibi fit mentio, apparet ritum fuisse antiquum, de huiusmodi ritu facit mentionē *D. Anton. in sua Chronica*, unde ex antiquissimo usu aperiri solet, & quoniam antiquus Ecclesiæ mos erat eiiciendi pœnitentes ab Ecclesia initio Quadragesimæ *cap. in capite 50. dist.* illis prolatis verbis in sudore, &c. ad instar Adam, qui proiectus est de Paradiso, & Angeli positi in porta cæli cum ignito gladio, vt prohiberēt ingressum eius, sic claudebantur portæ huiusmodi, pœnitentibus expulsi. In die vero cœnæ Domini, facta absolutione, prædicti pœnitentes in Ecclesiā introducebantur in signum præmissæ pœnitentiæ peccatorum suorum, & licet in Ecclesia starent, tamen cum alijs non communicabant in Ecclesia, vel osculo pacis *c. Cœna de cōse. d. 2.* & sic mittebatur illis stare in Ecclesia, vsque ad octauam Paschæ, quod si satisfactio, & pœnitentia absoluta non fuisset, tunc iterum post Paschæ octauam exiebant, extra quam manebant, vsque ad diem sequentis anni, & quandoque vsque ad finem vitæ *c. admonere 33. quæst. 2.* de huiusmodi ritu *Brucbar. lib. 17. cap. 26. Iuo. part. 15. c. 45. Rebal. Card. lib. de pœnit. & in rit. Rom.* & sic atrium Ecclesiæ proprius locus pœnitentiū erat; ex more illo igitur pœnitentium orta est consuetudo aperiendi portam sanctam Anno Iubilei.

15 Quæ nam ex quatuor portis, prima aperienda sit in Anno sancto, dicendum quod licet Ecclesia Lateranensis, super omnes Urbis Ecclesias, in omnibus præcedentiam, & prærogatiuam habeat ex *Greg. XI. & Pio V. constit. que incipit In firma*, nihilominus in Pontificalibus actionibus, in quibus Papalis dignitas, Maiestas, & Auctoritas ad omnes orbis partes sese extendit, vt in Canonizatione Sanctorū Imperatorum, ac Regum coronatione, seu Benedictione regulariter in Basilica S. Petri celebrantur, sic in aperiitione Portæ sanctæ, & diplomatis publicatione dicta Ecclesia præfertur in tempore, ac in modo aperiendi, cum prima aperiatur, & per manum summi Pontificis, vt supra.

16 An sit necessarium ingredi portas pro consequutione Iubilei? Respondetur, quod pium & sanctum est, non tamen esse necessarium, prout nec est necesse visitare septem Altaria, nec gradus Schalæ sanctæ, sed pium, & sanctum est huiusmodi opera exercere.

17 Ingressus autem per eam significat, quod serui Dei se collocant in statu gratiæ.

18 An egredi per portam sanctam sit peccatum? dico quod nullum est peccatum.

19 An ingredi cum peccato mortali fiat nouum peccatum? dico quod nec fit nouum peccatum, semoto contemptu.

20 An alius quam Papa possit aperire portam sanctam? Respondetur, H 3 quod

quod sede vacante, si Iubileus erat ante à prædecessoribus Pontificibus indictus, & denunciatus, & Cardinales Conclauē ingressi non fuerint Cardinalis Decanus Hostiensis, loco Papæ portam hanc aperiet; alias alij Cardinales cum sit forma accidentalis Iubilei, quæ etiam omitti potest, & hoc, ne deuotio fidelium, & Religio minuatur & celebratio Iubilei aboleretur.

- 21 Si indictus non fuerit ante mortem Papæ Iubileus, non potest promulgari, nec portam in consequentiam aperiri, solus enim Papa, & Concilia generalia, vt infra patebit in Dei Ecclesiam Indulgentiam plenariam elargiri possunt, vt *DD. in 4. distinct. 21.* & ego in tractatu de potestate Romani Pontificis dnm de Conclauē Pauli Quinti tractatur, nisi velimus dicere, quod cum Indulgentia plenissima sancti Iubilei à summis Pontificibus prædecessoribus præsertim Paulo Secundo, Sixto Quarto, Alexandro Sexto, Iulio Tertio, Gregorio Decimotertio, Clemente Octauo, concessa videatur vigesimo quinto quoque Anno, & sic enunciata, confirmata, approbata, & innouata absque dubio possent Illustrissimi Cardinales supplere functiones, & sic aperire portam sanctam, & Decanus dirigere litteras ad vniuersos Christianos populos, significando inchoationem huiusmodi anni Iubilei à superioribus Pontificibus concessi instare, eosq. ad sanctam peregrinationem inuitare, cum non sit nouam concedere Indulgentiam, sed veterem promulgare, & quod absque alia declaratione Indulgentiæ Iubilei incunte Anno sancto incipiat, declarant verba Iulij Tertij, in eius constitutione *si Pastores*, vnde cum post aduentum tempus Iubilei, qui currebat anno Domini 1559. creatus fuisset Pontifex, Bullam edidit *Datum anno 1550. sexto Kal. Martij Ann. Pontificatus primo*, in qua dicit Annum Iubilei tunc incepisse à Natiuitate D. N. Iesu Christi, prox. præterita.
- 22 Dicitur porta sancta, quia qui per eam ingrediuntur sordibus peccatorum reatu, & inquinamentis purgantur, vel quia de ea cantatur, *hæc est porta Domini iusti intrabunt per eam; Aperite mibi portas iustitiæ, & ingressus in eas confitebor Domino*, vel quia in eius satisfactione Deum esse nobiscum apparet, nouo quodam beneficio, seu dono, cum dicitur *aperite portas, quia nobiscum Deus*, vel quia spiritali benedictione aquæ sanctæ benedictæ, ac lotionē benedicta redijt, vel quia dum clauditur creaturæ lapidis, calcis & fabuli in Christi nomine benedicuntur, & sanctificantur.
- 23 Tenor autem Indictionis præsentis Anni Iubilei, potest videri ex Bulla supraposita *cap. 9. num. 21.*

S V M M A R I V M .

Ceremonia qua fiunt in decursu Anni sancti. 1. & seq.

Opera qua exercentur in Vrbe tempore Iubilei . 2.

Processiones quare fiunt tempore Iubilei . 2.

Rex David quare mandauit populo , vt ires ante arcam Domini. 3.

Processionibus interesse an raquiratur pro lucrando Iubileo . 4.

DE CAEREMONIIS,
Quæ fiunt in decursu Anni sancti .
Cap. XXV.

SOLENT in decursu Anni sancti ultra frequentiam Sacramentorum, abundantiam Cōcionum, & sermonum, copiam eleemosynarū, exercitium pœnitentiarum, hospitalitatem peregrinorum, & cætera, quæ Romæ fiunt, Societates, & Confraternitates, Collegia, & Capitula Canonici processionaliter ad Urbem & Ecclesias statutas visitare, de quibus processionibus vide in meo Alphabetico ver-

bo processiones, vbi plura scitu digna.

Licet autem fiant huiusmodi processiones pro recipiendo summo Pontifice, Principibus, & Prælatibus, pro transferendis corporibus, scilicet pro sepeliendis mortuis, placanda ira Dei in calamitatibus, & necessitatibus inundationū fluminum, tempore pestis, terremotū, in infestationibus animalium, bello, & similia, nihilominus in proposito nostro fiunt vt feruentius, & efficacius oretur, & facilius quod volumus à Deo impetremur, sunt enim simul Oratores quasi in acie precibus dimicantes ex *D. Thom. quodlib. 7. art. 18. vide D. Ambros. lib. 1. offic. cap. 29. sub finem, & alios. Hinc Conc. Tolet. sess. 6. cap. 1 & 2. sic loquitur de processionibus. Annua successione peragentur, vt Indulgentia delictorum lachrymis impetretur, & sanctus Leo Papa serm. 4. de verbis Domini in monte, tunc est efficacior, sanctiorq. deuotio quando in operibus pietatis totius Ecclesie vnus est animus, & vnus sensus, vnde Tertull. ait coimus in cœtum & congregationem, vt ad Deū, quasi manufacta precationibus ambiamus orantes, & Marc. cap. 18. quando ex vobis duo aut tres conueniunt super terram in nomine meo de*

omni re, quamcumque petierint fiet illis à Patre meo.

- 3 Et sicut Rex David coegit populum suum, ut processionaliter obviam iret ad reportandam arcam Domini ad Tabernaculū 2. *Reg. 6.* sic istæ Confraternitates, & Capitula, quæ consecrare intendunt arcam conscientiarum suarum Domino in recipiendis sanctissimis Iubilei Indulgentiis processionaliter Urbem incedunt.
- 4 Processionibus quæ fiunt in Anno sancto, tam in inchoatione, seu in principio, quam in fine, quis non cogitur interesse pro lucranda Iubilei Indulgentia, nec est de præcepto, sed de consilio, prout in reliquis processionibus, quæ in bullis Indulgentiarum, & Iubileorum præcipiuntur *Nauarr. Miscell. de Orat. 60.*

S V M M A R I V M.

- Ritus qui servantur in clausura Portæ sanctæ. 1.*
- Cardinales legati qua pompa mittuntur à Papa ad claudendas alias portas sanctas. 2.*
- Cereos accensos Papa, & Cardinales in clausura Portæ sanctæ cur deferunt.*
- Lance Christi Domini cuspidem Papa cur antequam Portam sanctam claudat adoret.*
- Antiphona, cum iucunditate, Papa ante clausam Portam cur præcinit. 3.*
- Per Portam sanctam Papa, Clerus, & uniuersus populus, cur antequam ea claudatur exeunt. 6.*
- Linteo cur Papa benedicendo præparatam materiam Portæ sanctæ se præcingit. 7.*
- Trullam argenteam Papa claudendo portam sanctam cur in manu desumit. 8.*
- Numismata aurea, & argentea calaturis consignata, cur in muro portæ sanctæ reponuntur. 9.*
- Pœnitentiarij cum Pœnitentiaro Maiori, cur superponunt lapidem post Papam in eadem Porta sancta. 11.*
- Porta sancta cur manibus summi Pontificis aperiatur, & claudatur. 10.*
- Porta sancta cur clauditur lapidibus, & non ligneis tabulis. 12.*

DE CAEREMONIIS,
Quæ fiunt in fine Anni Sancti .
Cap. XXVI.

PROPINQUANTE Vigilia Natiuitatis Domini sequentis anni , aliquot ante diebus edicto significatur in dicta Vigilia portam sanctam Basilicæ Vaticanæ à summo Pontifice peractis vesperis clausum iri .

Dicta die adueniente fit processio à Palatio Apostolico (vt supra dictum est) ad Basilicam S. Petri, in qua fuis primo precibus ante Sanctissimum Sacramentum , recitatilq. ve-

- 1
  - 2
  - 3
- spertinis horis , tres ex Cardinalibus mittuntur ad claudendas tres alias portas sanctas cæterarum Ecclesiarum, qui accepta benedictione à summo Pontifice cum magna pompa , & solemnitate ad functionem peragendum equitant, interim carei albi, Papæ, & Cardinalibus distribuuntur , qui accensi deferuntur ad denotandum , quod licet Annus sanctus claudatur , semper tamen fides in Christum debet in nobis vigere , & quia seruus in septimo Anno liber rediens cum tali veste exire debebat, cum qua introierat ad seruiendū *Exod. 21.* Candelæ igitur accensæ in fine , sicut in principio Anni sancti deferendæ sunt , vt Christianus admoneatur , virtutum igniculis , quos toto eo anno in se accensos esse cognouerit, vita spiritali durante cum Deo gratia sibi esse aduertat, & bonorum operum exemplo proximis præluendæ .

- 4
- Et sic præcedente Cruce ad portam sanctam claudendam omnes vna simul progrediuntur , Papa sub vmbella in sella subsequente qui vbi deuentum est ante Altare sanctissimi Sacramenti gratias Deo agit , quodcum ipsius gloria , & spiritali populorum fructu sacer Dei annus reuolutus sit, mox effigiem Domini Nostri Iesu Christi , & Lanceæ Dominicæ cuspidem adorat ad denotandum , quod sicut Sacramenta è latere Christi ad culpas abluendas effluxerunt, sic virtus & efficacia Iubilei ad pœnas peccatorum delendas, ex eodem fonte emanat, & licet per portam sanctam egrediendum sit, numquã tamen licet Christiano ex latere Christi aperto egredi, sed semper in eo cõmorandum Fide , Spe , & Charitate ex *Aug. serm. de temp. barbar. c. 8.* vnde per angustam portam lateris Christi ingressus est latro matatus,

tatus, penitens Iudæus conuersus, omnis Paganus, & ab eo exijt foras malus Hæreticus Arianus, contemnente intrare per angustam portam, quid angustius illo furamine, quod vnus ex militibus percutiendo latus Crucifixi aperuit? & tamen per has angustias penè iam totus mundus intrauit: Postea idem Pontifex præcinit Antiphonam

5 *Cum iucunditate*, vt vniuersitas fidelium beneficia Iubilei se per Christum impetrasse lætetur, quia portæ inferi contristantur, quod aduersus huius operis sanctitatem non præualuerint. Cântores prosequuntur cum psalmo *Nisi domum ædificauerit domum*. Interim omnes ad portam sanctam progrediuntur, absolutis precibus Papa, qui in solio interim stetit conuersus ad portam deposita Mitra, candelam accensam manu præferens benedicit materiam ibi paratam ad claudendam portam dicens:

Ps. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit calum & terram.

Ps. Sit nomen Domini benedictum.

R. Ex hoc nunc, & vsque in sæculum.

Ps. Lapidem quem reprobauerunt ædificantes.

R. Hic factus est in caput anguli.

Ps. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Ps. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Summe Deus, qui summa, media, imaq; custodis, qui omnem creaturam intrinsecus ambiendo sancti & fida, & bene & dic has creaturas lapidis, calcis, & fabuli. Per Christum Dominum Amen.

6 Antequam claudatur, Summus Pontifex, Clerus, & vniuersus populus per portam exeunt, & ratio, quod non antea fit licet per eam ingrediantur, est vt virtus & efficacia Iubilei indicetur vel quod omnibus prudentium, Virginum instar accensis, ornatisq; lampadibus exire obuiam sponso, & sponsæ necesse sit iuxta illud *Matth. 25.* & ad denotandum quod quicumque vsque ad finem vitæ perseuerat, in gratia Dei exhibit ab hoc mundo cum pace, & in iucunditate.

7 Deinde aspergit aqua benedicta & incensat dictam materiam sumptaq; mitra præcingit se linteo albo ad denotandum se seruum seruorum Dei, & quod non venit ministrari, sed ministrare ad similitudinem Christi, & Trulla argentea inaurata, à Maiori Penitentiario sibi porrecta, & in manibus accepta, ex calcearea corbe, quam Magister Cæremoniarum præfert, ter calcem sumit ac distendit in medio

- 8 dio ipso limine primum ad significandum Zacchariam, qui vidit Dominum super murum, & in manu eius Trullam Cementarij *Amos 7.* tum ad dexteram, leuamq; iisdem in locis in ipsa calce aurea argenteaq; numismata varijs notis insignibus ac calaturis consignata.
- 9 consepilit ad denotandum muros celestis Hierusalem, qui *Apoch. cap. 21.* describuntur ex lapidibus preciosis meritorum & gloriæ esse constructos, utque fideles intelligant ita thesaurum Indulgentiæ Iubilei claudi, ut non nisi in sequenti Iubileo plenissimè aperiendus sit.

Dictis numismatibus tres quadratos lapides superponit submissa voce, quæ sequuntur conceptis verbis pronunciat.

In fide & virtute Iesu Christi filij Dei viui, qui Apostolorum Principi dixit: Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam, collocamus lapidem hunc primum ad claudendas hanc portam sanctam, ipso tantummodo Iubilei Anno iterum referendam in nomine Patris, &c.

- 10 Ratio autem cur porta sancta aperiatur, & claudatur manibus Summi Pontificis est, ut Summi Dispensatoris Aerarij voluntas dignoscatur, qui potestate clauium plenissimam Indulgentiam thesaurum per vnius anni curriculum aperuit, quo elapso huiusmodi beneficii ianua obcluditur.
- 11 Quo facto à fabro murario deducto funiculo, materiaq; in omnem partem aptè constructam Maior pœnitentiarius Trulla itidem argentea sumpta, alium ipse lapidem superponit, & à subiectis sibi pœnitentiarijs adiutus, ad denotandum quod sunt cooperatores Papæ in Sacramento pœnitentiæ ipso inspectante, ac præsidente Pontifice opus in satis magnam altitudinem educit, interim chorus canit Hymnum *Vrbs Beata Hierusalem*, tunc Pontifex manibus ablutis dicit:

V. Saluum fac populum tuum Domine.
R. Et benedic hereditati tue.
V. Fiat misericordia tua Domine super nos.
R. Quemadmodum sperauimus in te.
V. Mitte nobis Domine auxilium de sancto.
R. Et de Syon tuere eos.
V. Domine exaudi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te veniat.
V. Dominus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.

Oremus .

DEus qui omni loco dominationis tue elemens , & benignus existis: exaudi nos quaesumus , & prætta ut inuictibilis permaneat huius loci sanctificatio , & beneficia tui muneris in hoc Iubileo Anno vniuersitas fidelium impetrasse latetur . Per Christum, &c.

- 12 Clauditur autem ista porta sancta lapidibus, non autem ligneis tabulis, quia murus Christum significat qui malignorum spirituum vitæ spirituali insidiantium imperus arcet ex *Greg. lib. 20. moral. c. 23.* est enim Christus murus ligneus, qui credentes, & habitantes in Ecclesia protegit, calefacit, & in spiritu feruentes efficit *Zacc. 2.* & quia per murum firmitas, & constantia Euangelij, & Pontificiæ potestatis designatur, aduersus quam portæ Inferi præualere non possunt *Hier. super Isai. 22.*

Precibus completis iterum in solio residet, & dum à duodecim murarijs senis, & senis ab vtraque parte positis, extrema scilicet atque intima depositis tota porta obstruitur. Chorus cantat *Psal. Lau-da Hierusalem Dominum, &c. Latatus sum,* & alios similes, tunc vniuerso opere perfecto summus Pontif. benedictionem suam cum plenissima Iubilei Indulgentia cunctis impertitur presentibus, qui faustis illam acclamationibus excipientes vitam inuicem ipsi, & fœlicitatem comprecantur, postea *Te Deum &c.* & populus dimittitur Pontifex ad sua domicilia se recipit .

S V M M A R I V M .

Episcopus qua forma debet instruere populum ad suscipiendum Iubileum . 1.

Episcopus mandare debet affigi copiam Bullæ Iubilei, per diuersas Ciuitates, & Diœcesis partes . 2.

Episcopus qua forma debet instruere Clericos, & Sacerdotes ad suscipiendum Iubileum . 3.

Confraternitates, quo ordine & ritu debent peregrinationem insumere pro deuote lucrando Iubileo . 4.

*Vnicuique Confraternitati debet Sacerdos præfigi ut caput, & Re-
flor . 5.*

Confraternitates antequam discedant à Ciuitate ad Vrbem debent accipere benedictionem ab Episcopo, sacrum audire, & Eucharistiam sumere . 6.

Con-

- Confratres ante Cœnam litanias decantent.* 7.
- Confratres in Peregrinatione itinerarium non omittant.* 8.
- Confratres festiuis diebus Eucharistiam sumant.* 9.
- Mensa ante cibum benedicatur, & post illam gratiarum actio fiat.* 10.
- Confratres cum à Ciuitate discedant, vel ab alio loco semper silentium saltem ad quartam partem milliarij seruent.* 11.
- Confratres in itinere semper Psalmos decantare debent.* 12.
- Confratrum in itinere si quis infirmetur, vel moriatur quomodo sit tractandus.* 13.
- Economus debet constitui à Confraternitate pro communibus itineris expensibus.* 14.
- Confratres Urbem sanctam ingressuri per quartam saltem partem milliarij saccis se induant.* 15.
- Peregrini accepto Iubileo quomodo precipue Confraternitates sint in Patriam restituendi.* 16.
- Episcopus debet omnes monere huiusmodi sanctam peregrinationem, non curiositatis, sed deuotionis, & pœnitentie causa esse insumendam.* 17.
- Peregrini debent in Vrbe exequi opera Iubileo iniuncta ut illum lucrentur.* 18.
- Episcopus debet populum instruere quid denotet accessus ad Urbem in Anno sancto.* 19.
- Episcopus in Anno sancto debet uberiores eleemosynas erogare.* 20.
- Episcopus quomodo debet custodire viduas puellas, & alios, qui in Ciuitate remanent.* 21.
- Episcopus qua solemnitate debet recipere Confraternitates in regressu ab Vrbe.* 22.
- Episcopus debet facere litteras commendatitias pro peregrinatis ad Urbem.* 23.
- Litterarum commendatitiarum forma pro Peregrinis Laicis.* 23.
- Litterarum dimissorialium forma pro Clericis.* 24.

QVOMODO EPISCOPI INSTRVERE

debent populum ad Iubileum suscipiendum, & quid ipse facturus sit.

Cap. XXVII.

1

ADVENIENTE Anno sancto recolere debet Episcopus populo sibi commisso fructum huius sancti Iubilei, promulgare diploma Romani Pontificis inter Missarum solemnias assistente Clero, Magistratu, ac populo, lecto Evangelio, in alto & orato sugestu per Clericum sacris vestibus indutum, & intelligibili voce.

2

Assigi curet copiam diplomatis per diuersas Ciuitatis, & Diocesis partes. Per se, vel per alios declaret conditionem, & mysteria Iubilei, adhorteturq; populum ad illum suscipiendum, doceat modum susceptionis, annunciet Romanæ Urbis sanctitatem, exaggeret fructus peregrinationis, sanctorum Apostolorum Ecclesiarum dignitatem, Romani Pontificis in omnes clementiam, & charitatem, multitudinem Indulgentiarum, quas occasione anni sancti consequi possunt; moneat, ut omnes Cōfessionem, & Communionem præmittant, ut animaduertat quod si quis moriatur in via, vel ita impediatur ut cœptum iter proseguere non possit, adhuc Indulgentiam Iubileam lucratur, ut solliciti sint ad Iubileum consequendum, ne occurrente subitanea morte tam magnum nequeant consequi beneficium; cohortetur ut ad urbem accessuri peregrinationem cum deuotione, & attentione, ac pietate amplectantur, atque in eundo, & redeundo in iustitia, & sanctitate perficiant, & in cordis puritate se conseruent.

3

Clericos moneat, ut ante discessum peccata sua confiteantur, Missam pro iter agentibus celebrent, vel audiant si Sacerdotes non sint, in qua sanctissimum Sacramentum Eucharistiæ sumant, in itinere habitu clericali, licet breuiori, decenti utantur, tonsuram deferant, ac breuiarium; comites itineris honestos sibi adiungant, non mulieres, nec in curru cum eisdem, nec in hospitio, nec eadem mensa accumbant; in omni diuersorio ante cibum mensæ benedicant, post illas gratias Deo agant, ostiatim non victum quærant nisi

nisi voti causa, & de eius licentia. Cum ad oppidum aliquod perue-
nerint primum religiosè Ecclesiam adeant, ubi litanias, vel alias
preces genuflexi recitent; ad honestum hospitium se recipiant, & si
pro eis destinata loca fuerint ab illis non diuertant, qui tenentur ad
Horas canonicas; illas itineris causa non omittant nec ieiunia fran-
gant; nec sacrum Missæ sacrificium singulis diebus audire præter-
mittant, vel potius celebrent, si commodè facere possant, quotidie
de mane itinerarium dicant; à vanis colloquijs, murmurationibus,
lasciuis cantilenis, cæterisq; inhonestis abstineant; Psalmos, & can-
tica sacra cantent, & in tota peregrinatione bonum exemplum præ-
beant; cum Romam peruenerint decentes, & talares vestes deferant;
Reuerendiss. Vicesgerenti litteras dimissoriales ostendant, & licen-
tiam celebrandi obtineant, illos hortetur ad Confessionem genera-
lem præmittendam alicui ex Pœnitentiarijs vt celebrent vel com-
municent; loca sacra ad præscriptum Iubilei visitent, cæteraq; in eo
statuta seruent, in discessu ab Vrbe testimoniales litteras Confessio-
nis, & Communionis deferant, cum ad patriam peruenerint Ecclesia
Maiori visitata Deo gratias agant de felici reditu; prohibeat demum
ne absque litteris dimissorialibus discedant, cæteraq; Episcopus ser-
uet, quæ Sanctiss. Urbanus VI. statuit in sua Bulla indictionis Iu-
bilei in §. Vos autem venerabiles fratres, vsq; ad §. hortamur quo-
que, quæ Bulla descripta est supra in hac parte cap. 9. in fine.

4. Confratres, qui ad Iubileum consequendum progredi voluerint an-
tequam peregrinationem incipiant omnes in duobus libris descri-
bantur. vnièuique Confraternitati vnus Sacerdos bonæ vitæ præfi-
ciatur, qui tamquam caput, & rector sit, à Confratribus quatuor
constituantur Consiliarij, ad quorum consilium omnes circa præce-
dentiam regulentur; statuatur dies discessus, & summo mane in ma-
trice Ecclesia coadunati, audito Sacro Eucharistiam sumant de ma-
nu Episcopi, si fieri poterit, & ab eodem solemniter benedicantur, &
cum canticis, & Hymnis spiritualibus in nomine Domini iter arri-
pian, si vno hospitio omnes se recipere non poterunt in tot turmas
diuidantur, & cuilibet vnus præfectus assignetur à Rectore; & Con-
siliarijs, appropinquantes Romam in aliquo loco destinato à Consilia-
rijs totum corpus societatis expectetur, vt omnes simul Urbem in-
gredi valeant, cum aliquod oppidum ingrediuntur, saccis processio-
naliter incedant, & præcipue Ecclesiam visitent cum gratiarum
7 actione in hospitio ante cœnam litanias decantent, mane antequam
8 progrediantur Missam omnes audiant itinerarium non omittant, fe-
9 stiuis diebus Eucharistiam sumant, vbique modestiam, & silentium
10 seruent, ante cibum fiat benedictio, & post illum gratiarum actio;
eo ordine quo ingrediuntur Ciuitates, & loca eodem discedant, &
ser-

- 11 seruent vsque ad quartam partem saltem milliarij, reliquum itinē-
ris vnusquisque conficere poterit prout illi commodius videbitur,
12 siue pedester, siue equester, in itinere psalmos decantent, nempe. *Qui
habitat in adiutorio altissimi &c. Super flumina Babylonis, &c.
Dominus regit mercedem: Auferre mei Deus, &c. Dominus illuminatio
mea, &c. Leuavi oculos meos, &c. Quemadmodum desiderat, &c. Be-
nedicite omnia opera &c.* vel similes pijs meditationibus, alijsq; bo-
13 nis operibus vacent; si quis in itinere infirmetur vel moriatur, pie-
tatis Christianę officia in illum omni cura reliqui exerceant, nec in-
firmum derelinquant, nisi in loco, & apud illos, qui curam illius ge-
rere possint.

- 14 Camerarium seu Oeconomum constituent in cuius manibus æqua-
les pecunias ad expensas necessarias tribuant, & pro communibus
expensis, quę præter victum necessaria erunt, puta pro Missis, cera,
vecturis, &c. vel de redditibus Confraternitatis, si alio onere non
sic gravata, vel vnusquisq; symbolum aliquod pecunię arbitrio Con-
siliariorum deponent, qui curru, vel equis uti voluerint suis expen-
sis faciat, vnum famulum, & equum, & non plures sine Consiliario-
rum licentia vnusquisque ducat. Urbem autem ingressuri per quar-
15 tam partem saltem milliarij, saccis se induant, processionaliter in-
grediantur cum vexillis dum Ecclesias visitant cantent canticum,
*Cantemus Domino, Iubilate Deo, Benedic anima mea Domino, Veni-
te exultemus, Magnificat, Benedictus Deus, Nunc dimittis, Te-
Deum laudamus.*

- 16 Accepto Iubileo cum deuotione per viam statutam à Consiliarijs,
ad patriam reuertantur, & ad eam cum peruenerint in matrice Ec-
clesia gratias Deo agant, & benedictionem ab Episcopo, si fieri po-
terit, accipiant.

Omnes denique viri, & mulieres admoneantur huiusmodi pere-
grinationem, non curiositatis, aut recreationis, sed deuotionis, &
pœnitentię causa esse suscipiendum, mulieres præsertim in itinere
comites habeant mulieres, absque pompa, & vano ornatu inceden-
tes, patres, & matres suis prospiciant familijs ac domibus, vt qui
romanserint nullam patiantur animę vel corporis iniuriam; confes-
sionem, & communionem ante discessum præmittant, in itinere om-
nia inhonesta, vana colloquia, & murmuraciones fugiant, Missam
singulis diebus audiant; preces Deo fundant, feruorem deuotionis
indies augere procurent; pro Romano Pontifice orent, eleemosy-
nas iuxta facultates largiantur, ante solis occasum in hospitio si fieri
potest se recipiant, eleemosynas sine necessitate non quarant, & ne-
cessitate occurrente sine importunitate petant, cum ad loca perue-
nerint Ecclesiam Matricem adeant, infirmos in hospitali detentos

vifi-

uifitent, vel aliud opus pium, si opportunitas temporis exposcat, faciant, in hospitio bono sint exemplo, & cum modestia inde discedant.

18 In Vrbe peccata sua confiteantur, Eucharistiam sumant, Ecclesias uifitent, & reliqua faciant, quæ Diploma mandat, & sine commendati-
tius litteris non discedant.

19 Demum Episcopus omnium auribus intonet, quod accessus ad lu-
crandam Indulgentiam Iubileam in hoc Anno Sancto, nihil aliud de-
notat, quàm participationem præciosissimi sanguinis D.N. Iesu Chri-
sti, laborum, passionum, martyrij, ac meritorum Sanctorum, plus, &
minus prout Vicarius Christi in Terris dispensatur huiusmodi the-
sauri concedere dignatur, in sanctificationem, & cancellationem pœ-
narum, quæ remanent post remissionem culparum, mediante Sacra-
mento Pœnitentiæ persoluend. in Purgatorio. Annunciet tempus col-
ligendi fructus, recuperandi patriam deperditam, quod sunt dies pœ-
nitentiæ, ad saluandas animas, & quod nunc est dies salutis. Accedât
omnes ad hauriendas aquas de fontibus saluatoris saluberrimas, &
sicut desiderat ceruus ad fontes aquarum, ita desiderare debet anima
vniuscuiusque ad fontem tot, & tantarum Indulgentiarum.

20 Episcopus hac occasione vberiores eleemosynas distribuatur, præci-
21 pue peregrinantibus. De viduis puellis, & reliquis personis, quæ in
locis remanent, talem curam suscipiat, vt nulla afficiantur iniuria;
pro itinerantibus singulis diebus preces Deo in Ecclesijs effundi cu-
ret, regulares moneat, vt Religiosi Peregrini sui ordinis, qui de licen-
tia Superiorum ad lucrandum Iubileum Urbem accedunt, modestè &
deuotè se gerant, in regressu Confraternitates solemnè pompa reci-
piat, & cætera faciat, quæ prudentia, sanctitas, & deuotio vniuscui-
usque expostulat.

Formula litterarum dimissorialium Pro Clericis.

N. Episcopus.

22 **T**ibi N. Sanctam Peregrinationem Romam, Iubilei causa, suscipe-
re cupienti, his nostris litteris facultatem damus, (pium animi
tui propositum attendentes) vt, tu ab hac Ciuitate, vel loco Diœcesis
recedere vtaleas (quod si curatus erit, est addendum) (relieto tamen
prius alio Sacerdote à nobis probato, qui munus tuum, dum peregrinan-
do abieris, integre præstet) ob talem peregrinationem per duos menses
à die concessionis præsentium connumerandos abesse possis. Te autem
in Domino monentes, vt in toto itinere admonitiones, à nobis traditas
ante oculos habeas atque secundum illas religiosè progrediaris. His
autem nostris litteris omnibus fidelibus testatum esse volumus, te, prout
Nobis significasti, Iubilei causa hanc sanctam peregrinationem susce-
pisse,

piſſe, nec, (quod ſciamus) te apud forum noſtrum Episcopale ullo crimine accuſatum delatum, inquiſitum, condemnatum, neque ullo excommunicationis cenſuræ, alteriusue Eccleſiaſtico vinculo irretitū eſſe, rogantes etiam in Domino tam Magiſtratus, & locorum Dominos, quam alios quoscumque, apud quos in itinere te eſſe contingerit, ut te Chriſtiana beneuolentia complectantur retributionem apud Deum pro collatis in te officijs habituri. In quorum, &c. Datum, &c.

Formula litterarum commendatitiarum Pro Laicis.

N. Episcopus, &c.

23 **T**ibi dilecto nobis in Chriſto N. &c. ad Sanctam Urbem Iubilei causa petenti, noſtraſq. iuxta Canonum inſtituta testimoniales, & commendatitias expoſtulanti, tale animi tui propoſitum, pietatemq. commendantes in Domino, prius benedicentes, has testimoniales, & 23 commendatitias noſtras litteras damus, quarum facultate tibi liceat ubique, cuicumque confeſſario Sacerdoti approbato peccata tua confiteri monentes, ut antequam iter arripias peccata tua confitearis, & ſacram Eucharistiā ſumas; in itinere quæ deuotionis ſtudium impedire poſſunt ſedulo ſtudeas, & tantum amplectaris, quibus tua pietas excitetur, eleemoſynas iuxta facultates Pauperibus distribuas; ab omni peccato, & peccandi occasione abſtineas, religioſè Sanctorum Eccleſias, ſacraque Urbis loca viſites, ut peccatorum tuorum pleniffimam Indulgentiam cum vitæ emendatione conſequaris. Datum &c.

Haſtenus de Iubileo, & Anno Sancto, reliquum eſt, ut ad Indulgentiarum materiam pertranſeamus.

Finis Primæ Partis.

DE INDVLGENTIIS,
ET ALIIS MATERIIS
AD EARVMDDEM TRACTATVM
PERTINENTIBVS AC NECESSARIIS.

Authore

IVLIO LAVORIO DE LAVRINO
Caputaq. Diœcesis Proth. Apost.

ET ILLVSTRISS. AC REVERENDISS. D. CARD. MVTI
Viterb. & Tuscan. Episcopi Auditore.

PARS SECVNDA.

R O M Æ,
Ex Typographia Alexandri Zannetti. MDCXXV.

SVPERIORVM PERMISSV.

P R A E F A T I O .

2

REVI quodam Compendio tractavi hucusque de Iubileo, qui cum nihil aliud sonet, quàm Indulgentiã, ideo in hac secunda Parte de Indulgentijs agitur : Materia quidem per difficilis, grauis, & à multis fusè, doctè, & copiosè pertractata ; ipse vero, quì saluti tantum Animarum prospicio , vt gloriosus de hoc labore fructus colligatur , superfluis resecatis, prolixitate vitata , cum prolixitas confusionem inducat , ac tædium animis Lectorum generet , dilucida , & clara quantum fieri poterit breuitate vtar, & ne obscurus fiam , & damnum aliquod intelligentiæ proueniat, nihil ex eis, quæ ad materiæ intellectum necessaria sunt omittere conabor, melius namque est materiam intactam relinquere, quam imperfectam, & laceratam tradere, cum nihil (inquit Cicero) dici debeat , aut parum dici non possit .

DE INDVLGENTIIS

Pars Secunda.

S V M M A R I V M.

- Natura humana diuiditur in primos parentes, & eorum posteros. 1.*
Anima creatione infunditur corpori humano. 2.
Anima duos habet status, scilicet ante arbitriū, & post vsum arbitrij. 3.
Peccata duo in homine reperiuntur, scilicet originale, & actuale. 4.
Peccatum originale, & actuale occludunt Paradisum. 5.
Peccatum originale est peccatum naturæ sine humano actu. 6.
Peccatum originale consideratur in Adamo personaliter & representatiue. 7.
Peccatum originale, quare transfunditur in posteros & quomodo. 8. 9.
Peccatum originale quare dicitur transmitti per semen humanum in posteros. 10.
Peccatum originale quomodo dicitur esse in semine humano. 11.
Peccata alia nostrorum parentum non fuerunt in posteros transfusa. 12.
Ex peccato originali quatuor sequuta sunt vulnera in anima. 13.
Peccatum originale sequuta sunt mors & alij defectus corporales. 14.
Mors & alij defectus corporales à peccato originali sumpserunt exordium. ibid.
Peccati originalis pœna quæ. 15.
Homo per peccatum originale declinauit à Iustitia. 16.
Per peccatum originale rebellata est voluntas humana à tota lege naturæ. ibid.
Peccatum diuiditur in spirituale, & carnale. 17.
Peccatum actuale quid sit. 18.
Peccatum contra Deum est contrariè, & obiectiue, & quomodo. 19.
Peccatum tripliciter consideratur quatenus defectus, actus voluntatis, & vt offendit Deum. 20.
Peccatum diuiditur in Deum, in proximum, & in se ipsum. 21.
Peccatum aliud mortale, aliud veniale. 22.
Differentia inter peccatum mortale, & veniale. ibid.
Peccatum aliud commissionis, aliud omissionis, et quomodo differunt. 23.
Peccatum cordis, oris, & operis. 24.
Peccat homo tripliciter. 25.
Peccata clamantia in calum, quæ. 26.

- Peccatis alienis quot modis nos communicamus . 27.*
Deus an possit esse causa peccati. 28.
Peccatum consideratur in genere naturæ & in genere moris . ibid.
Deus quomodo dicatur excacare peccatores . 29.
Diabolus an sit causa peccati . 30.
Peccato quæ pœna debeatur . 31.
Reatus pœnæ an maneat post peccatum . 32.
Pœna omnis an sit per culpam . 33.
Pro peccato alterius an quis puniatur . 34.
Effectus peccati qui . 35.
Bona naturæ, quæ in homine . ibid.
Bona quæ per peccatum minuuntur in homine, & quæ destruiuntur. ibid.
Peccatum quot modis appellatur . 36.
Peccatum, delictum, & vitium quomodo differant . 37.
Differentia inter peccatum, delictum, & vitium . ibid.
Peccata mortalia quæ . 38.
Peccatum quodlibet habet species suas . 39.
Superbia species quæ . ibid.
Inanis gloria species quæ . ibid.
Auaritia species quæ . 40.
Luxuria species quæ . 41.
Ira species quæ . 42.
Gula species, & filia quæ . 43.
Invidia species quæ . 44.
Accidia species quæ . 45.
Pigritia & desidia, in quo differunt . ibid.
Differentia inter desidiam & pigritiam . ibid.
Remedia contra peccata mortalia quæ . 46.
Peccatum in Spiritum sanctum, quot species habeat. 47.
Peccatum quot modis dicatur irremissibile . 48.
Remedia peccatorum in Spiritum sanctum, quæ . 49.
*In quolibet peccato consideratur delectatio, impudentia, & perpetratio,
 & remedia contra prædicta . 50.*
Circumstantia peccatorum quæ . 51. remissive .
*Peccata mundi omnia reducuntur ad concupiscentiam carnis, concu-
 piscentiam oculorum, & superbiam vitæ. 52.*
*Opera satisfactoria sunt oratio, ieiunium, elemosyna, & cinis, & cili-
 tium ad ieiunium reducuntur . 52.*
Concupiscentia carnis quid intelligatur. 53.
Concupiscentia oculorum quid intelligatur. 54.
Superbia vitæ quid intelligatur . 55.

DE PECCATO ORIGINALI, ET ACTVALI.

Cap. I.

1 **Q**UONIAM natura humana in duas diuidi-
 2 tur partes, in primos scilicet parentes, qui nō
 3 sunt generati, sed benigna manu Dei plasmati,
 & conditi, & in eorum posteros, qui ab eisdem
 generatione propagati, carnem sumpsere (ani-
 mam vero infundit illis Deus creatione, sicut
 & infudit dictis primis parētibus) Duos quo-
 que habet Anima status, vnum ante vsum
 arbitrij, in quo propter corruptam carnem,
 cui iniungitur est immunda, turpis, & Deo odibilis, licet nihil sua
 sponte peccauerit, hanc tamen immunditiam contrahit propter
 carnem primi Parentis corruptam, & quia sit pars naturæ corru-
 ptæ. Alium statum habet post vsum liberi arbitrij, quod quia prius à
 carne vitiatum est, ideo ipsa anima propria voluntate actualiter ma-
 lum agit.

4 Hinc factum est, quod in homine duo peccata reperiuntur, origina-
 5 le scilicet, & actuale, quæ causa sunt, vt si homo creatus cum aliquo
 ipsorum moriatur, ianua Paradisi illi obcludatur, & sine propter quē
 est creatus, qui est Patria æterna frustetur. Ideo aliquo remedio col-
 lapso, & confraçto homini reparandum est.

6 Originale est peccatum naturæ absque proprio actu, quod duplici-
 7 ter considerari potest, vel vt peccatum priuatum, & particulare
 Adæ, & sic fuit peccatum personæ non originis, vel vt peccatum
 vniuersale idest Adami, vt gerebat personam totius naturæ repræsen-
 tatiuē, & sic est peccatum originale, & migrat in posteros, quia vo-
 luntas Adami, erat quodammodo voluntas totius naturæ humanæ,
 8 traducitur enim peccatum originale ad posteros, quia concomita-
 tur naturam, hæc enim cum contineretur tota in Adam, tota facta
 9 est inuisa Deo, quare quando hæc communicatur per generationē, &
 semen, communicatur etiam peccatum, vt puta si Rex daret castrum
 Militi, & eius posteritati cum pacto, vt seruaret fidem, ea violata po-
 steri priuarentur castro, ad quos ille reatus transmitteretur per trās-
 missionem naturæ, quare peccatum originale transit ab anima Adæ
 ad animas posterorum mediante carne generata per concupiscentiā,
 ita quod sicut ab anima peccante infecta fuit caro Adæ, ita caro se-
 minata trahit secum infectionem & vitiat animam *Conc. Trid. sess. 5.*
de peccato originali, vnde patet, quod persona Adæ corripit natu-
 ram,

ram, & natura corrupta corrumpit alias personas posterorum.

10 Dicitur transmitti peccatum per semen, quia est instrumentū natura, & peccatum originale dicitur esse in semine, non quasi in eo sit virtus productiua peccati, cum peccatum sit priuatio, sed quia in semine est virtus instrumentaria producendi naturam *D. Thom. p. 2. q. 81. ar. 3. ad tertium, & ibidem Caiet.* & peccatum originale non dicitur transmitti per libidinem, quasi hæc sit causa illius, sed quia est signum quod homo sit conceptus à primo parente, & ita contraxerit peccatum, & sic intelligitur *Aug. c. 2. de fide ad Petrum.*

12 Alia vero peccata Adæ vel proximorum parentum non transmittuntur ad posteros, nam solum transmittuntur, quæ pertinent ad naturam, non quæ ad personam, & vt donum iustitiæ fuit donum naturæ, ita etiam priuatio eius; aliavero fuerunt personalia.

13 Ex isto peccato cōsequuta sunt quatuor veluti animæ vulnera scilicet ignorantia in intellectu, malicia in voluntate, infirmitas in irascibili, & concupiscentia in concupiscibili.

Et quoniam per iustitiā originalem ratio cōtinebat in officio omnes vires inferiores, subtracta ea iustitia per peccatum primi parentis, vires animæ remanserunt quodammodo destitutæ proprio ordine, quo ordinabantur à virtute, & hæc destitutio dicitur vulneratio naturæ ex *D. Thom. p. 2. q. 85. art. 3.*

14 Hinc mors, & alij defectus corporales sequuti sunt peccatum originale, veluti pœnæ, & licet isti defectus sint contra naturam particularem, sunt tamen secundum naturam vniuersalem naturales homini non quidem à parte formæ, sed ex parte materiæ *D. Thom. art. 5. & 6.*

15 Pœnæ autem peccati originalis, sunt priuatio iustitiæ originalis, mors, ignorantia, carentia diuinæ visionis, non solum in adultis, sed etiam in paruulis non baptizatis.

16 Hinc homo habet voluntatem omni iustitiæ rebellem, totiq. Legi naturæ contrariam extra Deum, extra omnem pietatis regulam, extra semetipsam penitus corruptam, erraticam, impiam, peruersam alienatam, turpissimam, superbissimam, falsissimam, & Deo odibilem, & qualis voluntas hominis, talis est & totus homo, Deo contrarius, Deo rebellis, Deo capitalis inimicus, & vadit ad æternam tristitiam, æternam pœnā, æternam miseriam, & ad calamitatem inespiciabilem, nulla inter homines vera vnitas, vera societas, vera pax, amicitia, concordia, sed inimicitia, contentiones, emulationes, dissentiones, iræ, rixæ, inuidiæ, septæ, & vniuersæ malitiæ.

17 Actuale peccatum est, quod actu ipso committitur, & dici potest opus sensuale, quod in instanti pertransit, diuiditur multipliciter; primo in spirituale, quod consumatur in delectatione spirituali, & sola

appre-

apprehensione, vt superbia & inuidia, & in carnale quod perficitur in delectatione carnali, vt gula, & luxuria *Greg. 32. Moral. c. 16.* vbi peccatum tribus modis admittitur, cum videlicet serpentis suggestione, carnis delectatione, spiritus consensione perpetratur *D. Thom. p. 2. q. 72. art. 2.*

18 Sic definiri potest, est dictum aut factum, vel concupitum contra legem Dei .

19 Dupliciter peccatum potest esse contra Deum, primo contrarie , secundo obiectiue .

Contrarie quando peccatum est contra Legem Diuinam .

Obiectiue vero quatenus est offensiuum Dei, & contra Deum, quod contingit dupliciter. Primo explicitè quando est immediatè contra Deum, vt blasphemia. Secundo implicitè, vt sunt omnia alia peccata

Et vt intelligatur quomodo Deus offendatur obiectiue, notandū est quod Deus est finis naturalis hominis, vt bonū naturale, & vt bonum beatificum, vnde recta ratio docet Deum esse solum amandum, vt vltimum finem, & omne bonum honestum esse referendum ad Deum, quare omne peccatum obiectiue offendit Deum, quia per illud homo constituit vltimum finem in creatura .

20 Ex his patet peccatum considerari tripliciter . Primo vt est defectus actus. Secundo, vt est defectus voluntatis, & contra rationem. Tertio, vt offendit Deum, quare in peccatum est vna tantum malitia, scilicet priuatiua ordinis , & conformitatis actus ad suam regulam .

21 Secundo diuiditur in peccatum in Deum, in proximum, & in se ipsum, homo autem habet hunc triplicem ordinem, ergo. *D. Thom. cit. art. 4. Pet. Sot. Inst. Sacerd. lect. 11. de dist. peccat.*

22 Tertio, in mortale, & veniale, quæ inter se differunt tripliciter. Primo, quod in mortali semper præfertur creatura Creatori, cū sit cōtra legem Dei; in veniale non ita cum sit præter legem Dei . Secundo, per mortale homo se auertit ab vltimo fine , & illum constituit in Creatura; per veniale non ita . Tertio, per mortale notabiliter offenditur amicitia Dei, vel proximi; per veniale verò non ita *Med. q. 88. art. 5.*

23 Quarto, in peccatum commissionis, & omissionis, quæ formaliter, & propriè loquendo non differunt specie, quia ad idem ordinantur, & eodem motiuo procedunt, nam gulosus ad satisfaciendum gulæ superflua comedit, & ieiunia debita prætermittit *D. Thom. cit. art. 6.*

24 Quinto, diuiditur in peccatum cordis, oris, & operis .

25 Tripliciter homo peccat, inhrmitate, ignorantia, & malitia mera . Item suggestione, delectatione, & cōsensu *Greg. lib. 25. Moral. c. 11.* suggestionem peccatum agnoscimus, delectatione vincimur cōsensu, etiam ligamur. *D. Greg. to. 1. 3. p. pastor. Curia. cap. 30.*

26 Reperiuntur quædam peccata, quæ dicuntur peccata clamantia in

calum, & sunt homicidiū voluntarium, sodomia de qua *Gen. 4. & 18.* oppressio pauperum de qua *Exod. 22.* Merces operariorum fraudata, de qua *Iacob. 5.*

27 Item peccatis alienis nouem modis communicamus, nempe consilio, iussione, consensu, adulatione, participatione, irritatione, reticentia, conniuentia, defensione.

28 Quæres an Deus possit esse causa peccati? Respon. quod actus peccati consideratur in genere naturæ, ratione entitatis naturalis, quod dicitur materiale peccatum, vel in genere moris, quatenus est deformis rationi, quod dicitur peccatum formale; hoc posito dico, quod quamuis Deus sit causa entitatis peccati, non tamen est causa deformitatis ipsius, quare non est dicendus causa peccati, nec directè nec indirectè *Med. 2. 2. q. 89. art. 1.*

29 Dicitur autem Deus excæcare peccatores, quatenus priuat homines propter ipsorum peccata illis auxilijs, quibus non possunt sine summo conatu, & difficultate resipiscere, vel offerendo occasiones peccatorum, &c. non tamen priuat omni auxilio, & hanc ipsam excæcationem ex sua misericordia ordinat Deus ad salutem ipsorum peccatorum *Med. art. 2. & 3.*

30 An autem diabolus sit causa peccati, & quomodo? vide *Med. ibidem, & D. Thom. q. 80.*

31 An omni peccato debeatur pœna æterna, vel infinita? Respon. quod culpæ lethali debetur pœna, & supplicium æternum ratione auersionis, peccato veniali per se, & proprie non debetur æterna pœna, sed temporalis, quia nec tollit gratiam, nec charitatem, nec Dei amicitiam. In inferno tamen, quasi per accidens punitur pœna æterna, si cū peccato mortali inueniatur cū aliquo damnato, quia in inferno nulla potest esse remissio, vt optimè *D. Thom. 1. 2. q. 87. art. 5.*

32 Rursus quæres an reatus pœnæ maneat post peccatum? Respon. derur primo quod post peccatum, remanente macula, & auersione à Deo, manet reatus pœnæ. Secundo, post ablatam maculam per pœnitentiam, aliquando manet reatus ad pœnam non simpliciter, sed satisfactoriè *D. Thom. art. 6.*

33 An omnis pœna sit per culpam? Respon. primo quod pœna propriè dicta semper est propter culpam. Secundo, pœna satisfactoria non est semper pro culpa, quia vnus scilicet satisfacit pro alio. Tertio, pœna medicinalis ad exercitium virtutum non semper est pro culpa, quamuis hæc habeat fundamentum ex peccato originali *D. Tho. art. 7.*

34 An aliquis puniatur pro peccato alterius? Resp. q̃ pro pœna satisfactoria vnus punitur pro peccato alterius. Secūdo pro pœna propriè dicta nullus punitur pro peccato alterius. Tertio pro pœna medicinali vnus punitur pro peccato alterius, vt populus pro Rege, Filius pro

pro patre. Quarto, in bonis spiritualibus nullus punitur pro peccato alterius *Ezech. 18. vide D. Thom. q. 87. art. 8.*

35 Effectus peccati sunt, quod diminuitur bonum naturæ, id est inclinatio ad virtutem, quam homo habet à natura, vel est mors *Apost. ad Rom. 6. vbi stipendium peccati mors, gratia autem Dei est vita æterna in Christo Iesu Domino Nostro.* Sed nota, quod in homine considerantur tria bona naturæ. Primum sunt principia, ex quibus constituitur ipsa natura, & proprietates, quæ ex illa emanant, ut potentia animæ, & per hoc neque tollitur, neque minuitur per peccatū. Secundū est donū iustitiæ originalis, quod fuit in primo homine collatum toti naturæ humanæ, & hoc fuit omnino sublatum per peccatum primi parentis. Tertium est inclinatio ad virtutem, & hoc minuitur per peccatum, quia ex hoc, quod quis inclinatur ad vnum contrarium, diminuitur eius inclinatio ad aliud *D. Thom. q. 85. art. 1. & 2.*

36 Peccatum multis modis appellatur ex *Card. in c. Apostol. n. 6. d. 17.* nempe peccatum quatenus est cōtra rectitudinem Legis diuinæ; crimen, in quantum est virtuti contrarium; vitium quatenus vitiat, & deturpat pulchritudinem boni naturalis; malum, quia diminuit de bono naturali; tenebra spiritualis, quatenus est contrarium luci gratiæ; reatus, quia obligat ad mortem æternam; culpa, in quantum est vituperabile à Deo.

37 Differt peccatū à vicio, & delicto, quia peccatū significat actū inordinatū, vitium verò malum habitum seu dispositionem, quæ nō est secundum ordinem suæ naturæ, & propterea opponitur virtuti, & dicitur contra naturam, id est contra ordinem rationis *D. Tho. p. 2. q. 81. art. 3.* à delicto vero differt, quia peccatum est mala facere, delictum vero est bona derelinquere, quæ summopere sunt tenenda *D. Greg. super Ezech. Hom. 21. tom. 2.*

38 Peccata mortalia sunt septem, quæ continentur in hac dictione, **SALIGIA** hoc est Superbia, Auaritia, Luxuria, Ira, Gula, Inuidia, & Accidia.

39 Vnumquodque dictorum peccatorum habet suas species, nam species superbiæ sunt.

Inanis gloria, Ira, Inuidia, Accidia, Gula, Luxuria.

Inanis gloriæ species sunt elatio, arrogantia, insolentia, ambitio, contēptio, contemptus, contumacia, præsumptio, inobedientia, irreuerentia, iactantia, hypochripsis, pertinacia, & discordia.

D. autem Greg. 23. Moral. & D. Tho. 2. 2. q. 182. art. 4. quatuor narrāt species, nempe cum bonum, quod quis habet à se existimat Secūdo, habere pro suis meritis. Tertio, cū iactat habere, quod non habet. Quarto, cum despectis cæteris singulariter videri appetit habere, quod habet.

Gradus superbiæ sunt curiositas, leuitas mentis, inepta læticia, in-
stantia, singularitas, arrogantia, præsumptio, defensio peccatorum, si-
mulata confessio, rebellio, libertas, peccandi consuetudo, quæ oppo-
nuntur duodecim gradibus humilitatis, de quibus *D. Tb. 2. 2. q. 162. a. 3*

40 Auaritiæ species sunt simonia, vsura, latrocinium, furtum, rapina,
proditio, fraus, fallacia, periurium, violentia, inquietitudo, obduratio
Greg. moral. 31.

41 Luxuriæ species sunt fornicatio simplex, adulterium, stuprum, in-
gestus, impudicitia, raptus, peccatum contra naturam, & sacrilegium
de quibus vide quæ *p. 1. c. 14. num. 26. & seq.*

42 Filiæ Luxuriæ ex *Greg. in Moral.* sunt cecitas mentis, incôsideratio,
inconstantia, præcipitatio, amor sui, odiû Dei, affectus præsentis sæcu-
li, & desperatio futuri sæculi, de quibus etiam *p. 1. c. 14. n. 30. vbi plura.*

Iræ species sunt odium, discordia, rixa, iniuria, impatientia, contu-
melia, proteruitas, malicia, malignitas, nequitia, furor, timor mentis,
blasphemia, clamor, indignatio.

43 Gulæ species sunt ebrietas, immodestia inuerecundia, vaniloquiû,
immoderantia, inabstinentia inhonestas.

D. Greg. 20. Moral. ponit quinque, quæ continentur in hoc versu.

Propere, laute, nimis, ardentem, & studiosè.

Filiæ gulæ sunt ex *Greg. in Moral.* hebetudo mentis, inepta læticia,
scurrilitas, immunditia, multiloquium.

44 Inuidiæ species sunt detractio, susurratio, deprauatio, inuidentia,
plausus in aduersis proximi, dolor in prosperis, odium.

45 Accidiæ species sunt desidia, pigritia pusillanimitas, negligentia,
improvidentia, incircumspectio, tepiditas, iniuria, malitia, rancor, de-
speratio, torpor circa præcepta, euagatio mentis circa illicita.

Differt autem desidia, & pigritia, quia prima est segnities, qua quis
bonum agere formidat. Secunda est inertia, qua quis bonum sumere
fastidit, de prædictis omnibus *Frater Nicolaus Aurificus Senen. Car-
melita in suo Examine ordinandorum à fol. 508. ad 514. Scrut. Sacerd.
tract. 3. p. 1. à fol. 75. ad 87.*

46 Remedia cōtra septem peccata mortalia sunt humilitas, largitas,
castitas, patientia, abstinentia, amor proximi, diligentia.

Et Christus in Cruce in septem verbis, quæ protulit, dedit septem
remedia contra prædicta septem peccata mortalia, nempe contra su-
perbiam, *Heli Heli lamazabatani*, quibus docemur in necessitati-
bus ad Deum recurrere.

Contra auaritiam, *Pater in manus tuas commendo spiritum meum*,
quibus docemur auxilium nostrum in Deum ponere.

Contra Luxuriam, dum dixit *consummatum est*, per quod verbum
docemur vitam nostram, sine determinato, & debito consummare.

Contra

Contra iram ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt, quo docemur iniurias remittere.

Contra gulam dum dixit Sitio, quo docemur salutem nostram desiderare.

Contra inuidiam dum dixit *Hodie mecum eris in paradiso* per quod docemur petentes exaudire.

Contra accidiam *Mulier ecce Filius tuus, &c.* quo docemur parentes honorare.

47 Sex sunt species peccati in Spiritum sanctum ex *Mag. sent. lib. 2. dist. 43.* nempe desperatio, præsumptio, impugnatio veritatis agnitæ, inuidencia charitatis fraternæ, obstinatio, & finalis impenitentia.

Est autem peccatum in Spiritum sanctum impenitentia finalis, quando quis perseverat in peccatum mortale usque ad mortem. *Augustin. lib. de verb. Domini, & Scrut. Sacerd. tractat. 4. par. 1.* ubi etiam quare peccatum in Spiritum sanctum dicatur irremissibile.

48 Peccatum enim tribus modis potest esse irremissibile, scilicet negativè, idest quod nullo modo potest remitti, ut sunt peccata damnatorum; secundo privativè, scilicet quod non habet congruentiam ex se, quare remitti debeat, licet ex congruo Dei possit omne peccatum remitti; tertio contrariè secundum quod aliqua culpa habet contrariam dispositionem ad remittendum.

49 Remedia autem peccatorum in Spiritum sanctum sunt spes diuinæ misericordiæ, timor diuinæ iustitiæ, cognitio veritatis fidei, & morum, auxilium diuinæ gratiæ, propositum abstinendi in futurum, dolor peccati commissi.

50 Tria considerantur in quolibet peccato, delectatio, impudentia, & perpetratio, contra primum datur amaritudo contritionis, contra secundum confessio, in qua est verecundia, *c. quem pœnitet de pœnit. dist. 1.* contra tertium operis satisfactio.

51 Circumstantiæ peccatorum sunt septem, de quibus *p. 1. cap. 14. num. 47. seq.*

52 Omnia peccata mundi ad tria capita reducuntur ex *Io. Epistol. 1. cap. 2. num. 16.* ubi omne quod est in mundo, aut est concupiscentia carnis, aut concupiscentia oculorum, aut superbia vitæ, contra, quæ satisfit per supradicta, videlicet orationem, ieiunium, & elemosynam, quæ dicuntur opera satisfactoria, de quibus *Iob. 12. cinis, & cilicium ad ieiunium reducuntur Ion. 3.*

53 Pro concupiscentia carnis intelligitur luxuria, & eius species, contra quæ applicatur virtus castitatis, & pro his carnalibus deservire potest ieiunium.

54 Pro concupiscentia oculorum intelligitur avaritia, & eius species, con-

contra quæ est virtus largitatis, & pro his deseruit eleemosyna, quæ deficit in cordis contritione, *cap. qui vult, distinct. 3. Eccles. 3. Ignem ardentem, &c. in compassionem proximi Job. 11. mecum crevit misratio, &c. & in operibus corporalibus consisten. in his verb. Visito, potio, cibo, redimo, tego, colligo, condo.*

Et spiritualibus.

Consule, castiga, solare, remitte, fer, ora.

De quibus *Luc. in c. pasce 86. distinct. qualiter autem facienda sit eleemosyna Graff. d. cap. 12. num. 10. & dictum est p. 1. c. 19.*

- 55 Pro superbia vitæ intelliguntur reliqua quinque peccata mortalia, nempe superbia, & eius species, contra quam est humilitas, ira, & eius species, contra quam est patientia, invidia, & eius species, contra quam est amor proximi gula, & eius species, contra quæ est abstinentia; accidia, & eius species, contra quam est diligentia, & huic superbiz applicatur oratio.

S V M M A R I V M.

- In peccato concurrunt culpa, pœna, & concupiscentia. 1.*
Culpa mortalis quid est. 2.
Culpa quare dicitur macula. 3. 14.
Culpa mortalis dicitur inimicitia Dei. 4.
Culpa mortalis non priuat hominem omnibus donis infusis. 5.
Peccatum mortale non priuat animam fide, & spe. 5.
Fides, & spes nō destruitur in homine nisi per actus ipsis cōtrarios. 5.
Per peccatum remanet reatus ad pœnam. 6.
Culpa est effuscatio mentis. 7.
Peccatum solo verbo Dei remittitur. 8.
Peccatum mortale ut causa, est deordinatio actus moralis. 9.
Peccatum contra Deum, & proximum dicitur lata deordinatio. 10.
Peccatum propter charitatē dicitur levis, vel leuissima deordinatio. 11.
Peccatum mortale ut effectus dicitur inimicitia Dei. 12.
Inimicitia Dei dicitur pœna damni. 13.
Peccati pœna duplex damni, & sensus. 14.
Pœna damni quæ nam sit. 15.
Pœna sensus quæ. 16.
Pœnarum peccati plura sunt genera. 17.
Damnatis nulla bona opera profunt. 18.
Pœna æterna quæ. 17.
Pœna temporalis quæ. 19.
Mors contracta ut pœna per peccatum originale non tollitur per Indulgentias. 20.

Pœna

- Pœna mortis, quare non remittatur per Indulgentias . 22.*
Pœna qua iniungitur à Confessario quæ . 23.
Pœna canonum, quæ . 24.
Pœna voluntaria, quæ . 25.
Pœna medicinalis à Deo quæ . 26.
Pœna satisfactoria quæ . 27.
Pœnam incurrere quid est . 28.
Reatus quid sit . 29.
Reatus differt à peccato . 30.
Reatus duplex æternus, & temporalis . 31.
Reatus æternus qui . 32.
Reatus temporalis qui . ibid.
Pœna temporalis cui iniungitur . 33.
Reatus pœna duplex sicuti est duplex modus deordinandi à Deo . 34.
Pœna æterna quomodo commutetur in temporalem . 35.
Anima cui recuperata fuit amicitia Dei an teneatur pati pœnam in Purgatorio . 36.
Satisfactio, & satisfactio quomodo differunt . 37.
Satisfactio, & obligatio ad pœnam quomodo differunt . 38.
Concupiscentia quæ & qualis . 39.
Concupiscentia triplex carnis, oculorum, & superbia vila . 40.
Concupiscentia appellatur ab Apostolo peccatum . 41.
Concupiscentia cur appelletur peccatum . 42.
Concupiscentia remansit ad coronã, in anima, maioris pugna . 43. 44.
Concupiscentiam quare Christi gratia non destruxit . 44.
Concupiscentia quare relicta fuerit in homine . 45.

DE CVLPA, PAENA,
 & concupiscentia, seu fomite .

Cap. II.

IN quolibet peccato tria concurrunt, culpa, pœna, & concupiscentia, seu vt Theologi dicunt macula reatus, & fomes, per peccatum enim incurritur inimicitia Dei, macula animæ, & reatus pœnæ æternæ; sic exemplum Virgini desponsatæ Regi, & committentis adulterium cum mancipio, in ea enim consideratur sensuale opus, stuprum, & sponsi repudium, violatio corporis sui, & condemnatio ad mortē; sensuale opus est actuale peccatū adulteriū, seu stuprū.

Cul-

- 2 Culpa idem est ac peccatum ex *Card. in c. Apostolus num. 16. 17. dist.* & est deuiatio ab eo quod bonum est, & hanc deuiationem constat esse peccatum, ea enim offenditur Deus, cuius amicitia, seu gratia peccator priuatur, & efficitur seruus damonis, perdit amicitiam Dei, & eius amorein, odium contrahit, anima denigratur, quæ
- 3 culpa etiam macula dicitur in Scriptura sacra *Isai. cap. 4. num. 4.* vocat sordes, *si abluerit Dominus sordes filiarum Syon Ezech. 36.* immunditiam; *mundabimini ab omnibus iniquitatibus vestris. Dauid psalm. 50.* peccatum, dum dicit *a peccato meo munda me, Apostol. ad Romanos 5.* inimicitiam cum adhuc inimici Dei essemus, *Ios. vero cap. 22.* vocat maculam. *vsque in presentem diem macula sceleris in vobis permanet;* cum enim homo per peccatum mortale auertatur à Deo, & conuertatur ad creaturas, Deum offendit, & inhonorat, quare ex parte Dei sequitur offensa propter iniuriam,
- 5 Deo illatam; & priuat hominem gratia, donis omnibus, & virtutibus infusis; non tamen fide, & spe, nisi per actus ipsis contrarios, in anima autem remanet macula, quatenus priuatur nitore luminis naturalis, & splendore sapientiæ, & gratiæ, quæ quidem macula re-
- 6 manet post actum peccati *D. Thom. quæst. 86.* & post peccatum, manente macula, & auersione à Deo, manet reatus ad pœnam non simpliciter, sed satisfactoria *D. Thom. art. 6.* & imponitur pro culpa à diuina iustitia perpetua pœna in inferno *cap. omnis, cap. nihil 11. quæst. 3.*
- 7 Ista culpa seu macula est effuscatio, quæ generatur in anima peccatoris ex *Card. in clem. 1. de Priuil. & solo verbo Dei remittitur,*
- 8 *c. verbum de pœnit. dist. 1.* sed si consideretur vt causa est deordi-
- 9 natio actus moralis, quæ si erit contra charitatem Dei, & proximi
- 10 11 dicetur lata, seu grauis; si præter charitatem dicetur leuis, vel
- 12 13 leuissima; si vero consideretur vt effectus, est inimicitia Dei contracta per illum actum deordinatum, quæ inimicitia alio vocabulo dicitur pœna damni.
- 14 Pœna debita peccato duplex est, damni scilicet, & sensus; pœna
- 15 damni dicitur carentia gratiæ, gloriæ, & visionis Dei, quæ carentia est effectus culpæ, quæ vocatur macula peccati, & defectus luminis rationis naturalis, vel diuinæ legis ex recessu gratiæ proueniens; & dicitur macula metaphoricè, quia sicut corpus ex cōtactu rei sordide maculatur, ita anima ex inhēione rei temporalis per amorem inordinatum, qui est veluti quidam contactus, perdit lumen rationis, & diuinæ sapientiæ, quibus fulgebat *D. Thom. p. 2. quæst. 86.*
- 16 *art. 1.* & pœna sensus, quæ est pœna inferni, & includit dolorem mentalem de amissione diuinæ visionis, quæ vocatur vermis conscientie.
- 17 Pœnarum plura sunt genera, prima enim dicitur pœna æterna, quæ datur

datur damnatis , & morientibus in peccato ; & hæc continet pœnam
damni , pœnam sensus , & pœnam vtriusque . Pœna damni corre-
spondet auersioni ab incommutabili bono , quia anima separatur à
visione Dei . Pœna sensus correspondet inordinatè ad creaturas, ea
enim anima vel corpus sensibilibus puniuntur ; æternitas vtriusque
18 pœnæ correspondet inimicitie Dei . Damnatis enim , nec Sacra-
menta, nec Indulgentie, nec Christi passio prosunt, quia sunt extra
statum gratie .

19 Secunda pœna, quam Iudices imponunt , ad quam reducitur pœna,
20 mortis , quam Deus præscripsit Adæ , si de fructu vitæ comederet
*Gen. 2. & hanc pœnam Indulgentiæ non tollunt ex Caiet. tom. 1.
tract. 16. q. 1. in solutione octauæ argumenti , ubi duas pœnas ponit,*
nempe naturales, & personales, naturales sunt peccatum originale,
mors, sudor , fames &c. quæ merito passionis Christi tolluntur in
statu renouationis naturæ , quæ fiet in resurrectione , & hæ per In-
21 dulgentias nec tolluntur . Pœnales vero quæ propter peccata
actualia à nobis debent solui, remittuntur per Indulgentias; & quod
22 pœna mortis non remittatur per Indulgentiam non nascitur ex de-
bilitate meritorum Christi, sed quia repugnat statui præsentis vitæ,
& Indulgentiæ remittunt pœnas spirituales, non corporales , & re-
missio pœnæ æternæ spectat propriè ad sacramenta .

23 Tertia pœna est quæ iniungitur à Confessario , de qua *Conc. Trid.
sess. 14. c. 8. & 9. & can. 4. 12. & seq. can. sunt plures de pœnit.
dist. 3. & de hac, & de sequen. est sermo.*

24 Quarta pœna est canonum, quæ imponitur pro quolibet peccato
mortali, & sunt canones poenitentialia *c. hoc ipsum s. 1. 33. q. 2. glo. in
c. admonere, eadem c. prædicandum 22. q. 1. c. sunt plures de pœnit.
dist. 5. 2. Reg. c. 24. ubi de septemai pœnitentia , & de triplici pœ-
nitentia canonica c. in capite 50. dist. Sot. in 4. dist. 19. q. 2. art. 5.*
qui canones pœnitentiales hodie non sunt in usu , & pœnitentiæ in-
iungendæ hodie sunt arbitrariæ *Conc. Trid. sess. 4. cap. 8. c. omnis de
pœnit. & remiss.* qui autem sint isti canones pœnitentiales, vide in
fine huius Capituli ubi etiam canones Apostolorum .

25 Quinta pœna dicitur voluntaria, quæ sumitur in vindictam proprio-
rum peccatorum per cilicia, vigiliæ, orationes, &c.

Sexta pœna infligitur à Deo ob peccata per flagella , dicta *sess.
14. c. 9. & can. 13. cap. sunt plures in fine , de pœnit. dist. 3.* quæ ut
plurimum, & si non semper, tolluntur ; prædicta omnia pœnarum
genera ad duo videntur restringi à *Med. tract. de Indulg. disput. 2.
cap. 7.* ad medicinale scilicet, & satisfactorium, medicinale quidem
(sic dictum quia augendi meriti, vel cauendi peccati gratia à Deo
infertur) considerat in Iob. Tobia , Paulo, & alijs seruis Dei, qui ne
in

- in peccata ruerent, vel vt auctiori meritorum cumulo dicescerent à
 27 Deo percussi sunt, satisfactorium vero sic dictum, quia luendi peccati
 commissi causa, diuinitus nobis irrogatur, in Nabuchodonosor,
 David, Maria sorore Moylis, qui vt diuinæ iustitiæ læsæ per eorum
 afflictiones, & cruciatus satisfaceret afflicti sunt, exemplificat.
- 28 Pœnam, seu reatum incurrere idem est, ac mereri pœnam ignis in-
 fœni pro tali pœna post mortem.
- 29 Reatus nihil aliud est, nisi obligatio nata, ex peccato ad pœnam,
 30 subeundam, & differt à peccato, licet aliquando pro ipso peccato
 31 scimatur, aliquando vero pro pœna vt *Nauarr. in summa prelud. 8. num. 21.* vbi duplex est quoad pœnam æternam, & quoad pœnam
 temporalem, vel secundum eundem num. 23. Reatus dicitur obli-
 gatio ad pœnam quatenus vero offendit ordinem propriæ rationis
 obligat ad pœnam remorsus conscientiæ iux. illud *Aug. lib. 1. con-*
fess. cap. 12. omnis inordinatus animus sibi ipsi est pœna, quem con-
 scientiæ remorsum dixit *D. Thom. p. 2. q. 87. art. 2.* quatenus vero
 offendit ordinem Dei obligat ad pœnam æternam, seu temporaneam
 ab ipso Deo infligendam, quatenus vero offendit legem humanam
 33 obligat ad pœnam illius legis per hominem statutam. ista pœna
 temporanea iniungitur absoluto à culpa de qua *c. si peccauerit, c. seq. c. sicut de pœnit. dist. 1.* congruit enim iustitiæ diuinæ, & humanæ,
 vt secundum gravitatem delicti quisque pœna dignè puniatur, licet
 sit à culpa absolutus *Deuth. 25. c. sicut dignum de homic. c. hoc ip-*
sum 37. q. 2. l. ita vulneratus ff. ad leg. aquil.
- 34 Reatus pœnæ duplex est, sicut per supradictum actum deordinatum
 duplex modus fit, vnus auertendo se à Deo, alter conuertendo se ad
 creaturas, per auersionem incurrit pœnam damni, idest inimicitiam
 Dei, & hæc pœna est æterna ratione termini, à quo se elongat, cum
 sit bonum infinitum; secundæ conuersioni, qua inclinatur se ad creatu-
 ras, respondet pœna sensus, quæ est infinita sed maior, & minor se-
 cundum mensuram Dei, cui se conuertit *Deut. 27. secundum mensu-*
ram delicti, erit, & plagarum modus, in tantum est æterna in quan-
 tum homo non inueniat apud Deum rationem satisfactionis, cum
 autem per penitentiam conuertit se ad Deum, consequitur remis-
 sionem culpæ, & recuperata Dei amicitia aufertur pœna damni, sed
 remanet debitor iustitiæ, quoad pœnam sensus pro offensa tacta, quæ
 35 est æterna, fit commutatio in temporalem, idest non quod esset de
 se æterna, & per penitentiam efficiatur temporalis, sed quæ per
 amicitiam recuperatam desinit esse æterna, & remanet in sui na-
 tura temporalis, quæ cum patiatur tempore inimicitiae est satisfa-
 36 ctoria vt *Summ. Coron. Confess. de Indulg. fol. 109.* Ratio autem
 cur recuperata amicitia Dei teneatur pœnam pati in Purgatorio,
 est,

est, quia ledens aliquem per iniuriam, remanet debitor alicuius satisfactionis ratione iustitiae.

- 37 Hinc patet differentia inter satisfassionem, & satisfactionem, inimicus enim punitur inuitus, ideo satisfassitur in Purgatorio seu in Inferno absque eo quod remittatur ei, amicus vero spontè, & voluntariè poenam pro amici offensa patitur in hac vita, ideo talis poena, satisfactoria est, per quam remittitur ei, nec Indulgentia remittit satisfassionē aliquā, sed dumtaxat obligationem, quia aliud est satisfassio pro poena, & aliud obligatio ad poenam, obligatio enim vinculū est, satisfassio vero vinculi solutio vt *Regin. de Ind. c. 16. §. 6. vers. 21.*
- 38
- 39 Concupiscentia, seu fomes est inclinatio appetitus sensitiui ad incontinentius, & vehementius appetendum præter, & contra rectam rationem, delectabilia maximè venerea originalis iustitiæ fraeno propter peccatum destituta *Cord. lib. 1. q. 45.*

Est enim corruptio, quæ remanet in potentijs post peccatum originale, quæ est causa omnium peccatorum, est rebellio sensus contra rectam rationem, inclinatio ad malum, fornax perpetuò scintillans, fons scaturiens riuulos peccatorum, rebellio carnis, de qua *Apostolus ad Rom. 7.* dicebat, *Sentio aliam legem in membris meis, repugnantem lege mentis meæ, & captiuantem me in lege peccati, quæ est in membris meis, & alibi, datus est mihi stimulus carnis meæ Angelus satanæ, qui me colaphizet.*

- 40 Diuiditur à *Ioanne p. 2.* in concupiscentiam carnis, quæ versatur circa corporis sustentationem, & in indiuidui, ac speciei cōseruationem, & sic circa cibum, & potum, ac venerea, & appetitum inordinatū, circa ea dicitur concupiscentia carnis, in concupiscētiā oculorum quæ versatur, circa ea, quæ sunt delectabilia secundum apprehensionem imaginationis, & alio nomine appellatur concupiscentia animalis, quæ versatur circa pecunias, vestes, & alia huiusmodi; appetitus inordinatus circa illa, dicitur concupiscentia oculorum, quia visus cuius organa sunt oculi, est inter alios sensus exterioris excellentior, & plures nobis rerum species demonstrat 2. *de Anima, & primo Metaph.* & demum diuidit in superbiam vitæ *Viguer. de lege peccati. c. 18. vers. 3.*

- 41 Hæc concupiscentia ab Apostolo aliquando vocatur peccatum ad
- 42 *Coll. 3.* Ecclesia vero numquam intellexit appellari peccatum, quod verè, & propriè in renatis sit peccatum, sed quia est ex peccato, & ad peccatum inclinat *Conc. Trid. sess. 5. de peccato originali*, vbi secus sentiens anathema declaratur, vide *Aug. lib. 1. cap. 14. ad Bonif. & tract. de Nupt. & concup. lib. 1. c. 22.* qua ratione ab Apostolo quandoque concupiscentia peccatum appellatur vide *decis. fid.*

- 43 *Catib. vers. concupiscentia q. 3. fol. 206.* contra Lutherum asserentem,

tem, concupiscentiam remorari baptizatum ab ingressu cæli cum ea relicta in baptizatis non sit peccatum, sed tantum manet in baptizatis ad agonem, & viriliter pugnantis valet ad coronam de consecr. distin. 4. cap. per baptismum Aug. de baptismo paruul. lib. 1. c. 39. Conc. Magont. c. 6. tom. 3.

44 Quod si dices quomodo potest concupiscentia carnis, quæ inimica est animæ, fieri animæ in salutem? Respond. dum non assentitur, dum eius appetitus frangitur, dum eius desiderijs reluctatur.

Si rursus dices, quare Christi gratia non penitus eam destruxit? Respond. ne tibi tolleretur occasio pugnandi, vincendi, merendi. olim hæc concupiscentia te traxit ad culpam, nunc captiua te ducit ad grâtiâ, tu tantum eam comprime, & retine sub tributo, noli eam repente iugulare, sed tamquam mortalem inimicum vinculis irretitum sine languescere, tabescere, & sensim mori. Propter tres rationes potissimum tibi relicta est, prima, vt de tuo aduersario, qui te olim occiderat egregiè te vendices, secunda vt inimicum habeas, qui te torpentem pugnantiem semper faciat atque victorem, tertia, vt dum hunc nonnumquam repugnantem senseris, gratiæ memineris Saluatoris, qui te superiorem fecit, qui illum tuis pedibus subiecit, à quo quotidie tot homines capiuntur, inficiuntur, ingulantur.

CANONES POENITENTIALES,

Quorum notitia viris Ecclesiasticis est valde necessaria.

1 **C**onsiderandum est de canonibus pœnitentialibus. Ad quorum intelligentiam prænotandum est, quod sicut est in scientijs prædictis, quæ versantur circa opera, quod sermo in vniuersali est incertus & dubius: sed cum applicatur ad singularia, incipit quodammodo habere certitudinem, vt qui non considerat circumstantias particulares, potius deuiet, quam se rectificet, vt patet in medicina & scientia morali. Sic est intelligendum in proposito, quod canones instruunt in generali, quomodo est pœnitentia imponenda. sed descensum ad singularia presbyteris discretis relinquunt, qui considerant circumstantias personarum attendentes ad canones, sicut ad regulas directiuas: quia si contra canones imponant, non recte imponunt. Nulli ergo presbytero licet facere aliquid, quod possit, patrum regulis obuiare. dist. 38. nulli. In canonibus autem maximè determinatur pœnitentia quoad tempus, & magis, quam quoad modum: quia illa determinatio est certior, & communior. hæc Bonauentura. Vt ergo scias qualiter debeat procedere arbitrium presbyteri nota regulariter sicut dictum

image

not

available

in pane & aqua ieiunet. Et eadē poenitētia imponēda est presbytero de omnib. alijs peccatis quae depositionē inducūt. Probātur autē hac oīa 82. dist. presbyter si fornicationē. quod intelligunt quidā de simplici fornicatione, alijs forte melius secundum Rayn. de adulterio, vel incestu: puta, quia cognouit conjugatam consanguineam, vel affinem.

Secūdus casus est, si presbyter cognouit filiā suā spiritualem, quā scilicet baptizauit: vel in baptismo, vel in cōfirmatione tenuit, vel quae sibi cōfessa fuit: debet poenitētiā agere 12. annis, & etiā debet deponi, si crimē sit manifestū: & peregrinādo 3. annis poeniteat, & postea monasteriū intret, tota vita sua moraturus ibid. Episcopus vero qui talia cōmisit poeniteat 15. annis. Ipsa vero mulier debet omnia relinquere, & res suas pauperibus dare, & conuersa vsque ad mortem in monasterio Deo seruire. 30. quest. 1. si quis sacerdos. & c. non debet.

Tertius est, quod quicumque filiā suam spirituale vel matrē cognoscit. 7. annis poeniteat, & similiter ei consentientes. 30. q. 1. non oportet.

Quartus est, quod qui contrahit cum aliqua alijs despōsata per verba de praesenti, ipsa dimissa 40. dieb. ieiunet in pane & aqua, & sequentibus septem annis poeniteat. extra de spons. duo. accepisti.

Quintus est, quod qui cognoscit duas cōmatres vel sorores, siue vxor viuat, siue nō, ad minus 7. an. poeniteat, licet plus deberet. 30. q. 4. si pres.

Sextus est, quod qui cognouerit moniale siue deuotā, 10. annis poeniteat. & similiter ipsa secundū formā traditā 32. q. 1. de filia. & c. deuotā. In quorū primo cap. dicitur, quod si filia episcopi, vel presbyteri, vel diaconi post votum solenne contraxerit matrimoniu, non admittitur ad cōmunionem, nisi marito defuncto poenitentiā egerit: si autē eo viuente decesserit, & poenitentiā egerit, & cōmunionem petierit, tantū in fine vitae recipiet eā. In 2. cap. dicitur, quod deuota peccans nō est recipienda in ecclesia nisi peccare desierit: & desinens egerit poenitentiā 10. annis postea recipiatur ad communionem: & antequam in ecclesia admittatur adorationem ad nullius cōuiuuium Christiana mulieris accedat.

Septimus est de eo, qui ignoranter cognoscit duas sorores, vel matrē & filiam, vel amitam, & neptem: poeniteat septem annis. Si autem scienter, perpetuo priuetur coniugio. 34. q. 3. si quis cum duabus.

Octauus est, quod qui duxit in uxorem eam quam polluit per adulterium, poeniteat 5. ann. 31. q. 1. si qua vidua.

Nonus est, quod qui cōtra naturā peccauit, si sit clericus, debet deponi vel religioni tradi, si corrigibilis appareat, ad perpetuā poenitentiā peragendā. Si vero sit laicus, a cōtūfidelium, vsq; ad cōdignā satisfactionem debet fieri alienus, extra de exces. prel. clerici. Hoc. n. vitiū maius est, quā cognoscere matrem 32. q. 7. adulterij. & hac Aug. Adulterij inquit malū, vincit fornicationē: vincitur autē ab incestu fornicatio. Peius. n. est cū matre, quā cū aliena vxore concūbere: sed oīum horū pessimū est, quod cōtra naturā sit, ut sit vir mēbro mulieris nō ad hoc concusso voluerit uti. hac Aug. Quocumq; autē modo tale factū exerceatur,

pra-

præterquam inter virum & feminam ordinate & in vase debito, vitium contra naturam, & sodomiticum iudicatur, ut dicit Ray.

Decimus est, quod qui coierit cum brutis, pœniteat plusquam septem annis: & similiter pro incestu. 32. q. 2. hoc ipsum. & d. seq.

Vndecimus est, quod presbyter qui interest clãdestinis nuptys: triennio suspenditur. & si culpa exegerit, grauius puniatur. extra de cland. desp. cum inhibito.

Duodecimus est, quod qui votum simplex violauerit, pœniteat tribus annis. 25. dist. si vir;

Decimustertius est, quod qui excommunicatus celebrauerit, debet triennio pœnitere. & per 2. 3. & 6. fer. à vino, & carnibus abstinere. 11. q. 3. de his. De pœna vero degradati celebrantis habetur dist. 50. accedens.

Decimusquartus est, quod homicida voluntarius, sine spe restitutionis deponitur. & pœniteat septem ann. 50. dist. miror.

Decimusquintus est, quod homicida casualis pœniteat quinque annis. & hoc secundum Ray. si culpa causam præcessit: aliter non, nisi forte ad cautelam. dist. 50. eos. & duobus cap. seq.

Decimussextus est, quod si quis fecerit homicidium propter necessitatẽ euitabilẽ, pœniteat 2. ann. dist. 50. c. de his clericis. quæ licet si ineuitabilis esset, in nullo sibi imputaretur. 50. dist. quia te. Quod verũ est, quoad culpã: sed bonũ est, quod pœniteret quoad cautelã, & innocentiã suã ecclesiæ ostendendã. extra de homi. c. 2. d. ult. Et secundũ Ray forte distinguĩ põt in homicidio necessario, sicut in casuali. & utrũ culpa præcesserit necessitatẽ, vel nõ. Arg. dist. 50. de his. no. extra de homic. interfecisti. Sed & si quis per insaniam cõmittat homicidium, non ei imputatur. 3. q. 9. indicas. quin etiã qui intuitu discipline incaute percutiendo occiderit, deponitur. extra de hom. presbyterũ. 15. q. 1 si quis nõ iratus. Sed qui ligatũ latronẽ interfecit, deponitur extra de homi. suscepimus. Qui autẽ latronẽ occultũ occidit, quem viuũ cõprehendere potuit, 40. diebus non intret ecclesiã, & aliàs pœnitere debet. extra eod. tit. c. 2. Vbi de hoc dicitur. Qui vero paganum, vel Iudæum occidit, pœniteat quadraginta diebus. dist. 50. c. qui vero odij.

Decimussseptimus est, quod matricida pœniteat 10. annis secundũ formã satis apertẽ traditã. 33. q. 2. latorẽ. Vxoricide vero grauior pœnitẽtia debet imponi. Talis .n. & qui dominũ occidit, nõquam equitat, nec vehiculo portatur, nec matrimonium contrahit, vsq; ad 10. annos carnes non comedit, nec vinũ bibit: & alia quæ habentur 33. q. 2. admonere, & c. quicunq;. Imponitur autẽ pœnitentia maior vxoricidæ, nõ quia illud peccatũ sit grauius isto, sed quia homines proniores sunt ad occidendũ uxores, quã matres. Maius .n. peccatũ est occidere matrẽ, quã vxorẽ, ut dicit Bonau. in 4. sent. & cõiter oēs Doct. Guil. vero Duran. tenet cõtrarium in repertorio pro eo, quod vxoricida imponitur pœnitẽtia maior. Mibi autẽ magis placet sentẽtia aliorũ. Sed qualẽ pœnitẽtiã agere debet, qui filios occidit Resp. Aut est certũ, quod ipsimet sciẽter interfecerũt,

& sic debet eis imponi penitētia maior, quā pro alio homicidio. Arg. extra eo. c. ult. in tex. & gl. & de homi. cū iuram. de pœni. dis. 1. aut facta. In hoc tamē casu vir uxore recuperat, quā coactus abiurauerat, & ipsa pœnitentiā agit secundū arbitriū episcopi, ita quod si habet alios filios pacifice gubernare possit eos vxor. ext. eo. intelleximus. quod si virū non habet, induci debet, ut intret religionē, ad quod si non pōt induci, tutius est ei dare licentiā nubēdi, ut extra eo. veniēs. Et hoc quando timetur de incōtinētia, aliās nō, ut patet 31. q. 2. in adolescētia. Et si pater sit clericus, ab officio altaris debet perpetuo abstinere, & ei grauior quā laico, nō tamē publica (nisi veniat in publicū) pœnitētia debet imponi, ut ext. de pœn. quesitū. Aut certū est, quod nō interfecerūt sponte, nec in culpa fuerūt, sed casu fortuito cōtingit: & sic de stricto iure in nullo tenētur. Arg. ext. de ho. ex litteris. 2. c. 10. & c. ult. Nisi velint ad cautelā pœnitere. In dubio tamē præsūmitur, quod nō hoc ex certa sciētia, sed potius ex incuria prouenerit. ext. de præsūp. afferte. Aut certū est, quod nō exhibuerūt oēm diligētiā quā potuerūt, et debuerūt: et sic culpa precessit. casū. Et si sit grauis culpa, ut si posuit puerū in medio utriusq; secundū arbitriū pœnitentiarij imponitur pœnitētia 5. vel 7. ann. 50. dis. si qua fœmina. et c. seq. & c. si quis spōte. occulta, si sit occultū; publica, si sit publicū, et maior, si in lecto suffocetur, quā si in cunis. & maior presbyt. Græco quā laico, ut habetur extr. de pœn. quesitū. Et licet dispēsetur quoad pœnitētiā, quæ est arbitraria, ut dicitur ibid. nō tñ quoad ordines propter homicidiū quod est delictū enorme et indispenabile. dis. 50. miror. Si autē culpa quæ precessit casū, sit leuis, ut si posuit puerū in eod. lecto, longe tamē a se, imponitur pœnitētia triū annorū. Secundū hoc intellige illud extra eod. de infantib. Monēdi ergo sūt parētes, quod tā tenellos secū in vno collocent lecto, ne qualibet negligentia interueniēte opprimantur, & suffocentur, ut 2. q. 5. consuluiſti. Et hoc modo distinguit Host. et Ber. extra de infan. Quid de illis, qui filios, vel seruos suos infantes, vel etiā adultos laquidos relegata pietate exponūt, id est, extra se ponūt ante ecclesias, ut aliqui moti misericordia colligat eos? Resp. Tales grauius peccāt: quia cū ignoretur sape cōsanguinitas expositorū, contrabere possent matrimoniū cū sorore vel cōsanguinea: ideo exponēs tenetur de hoc peccato pœnitere, & est puniendus sicut expositus si scienter cū tali contraberet puniretur. extra de pœn. off. secundū Host. Talis .n. secundū Ray. est tāquam homicida iudicandus, qui hominē sibi ita coniunctū periculo mortis exponit. Consideratis tamen circūstantijs, & utrū ob hoc mors secuta fuerit vel nō fuerit, pœnitentia moderāda erit. Erūt autē tales irregulares, secundū Ray. si mors inde sit secuta, quia scilicet fuerunt in culpa eos exponendo, vel alimenta negando. Tamen secundū Ro. si in illa culpa fuissent, quia forte nec eleemosynas querendo, nec aliter eos alere possent, irregulares non essent, nec peccarent.

18 Est, quod qui presbyterū interfecit, pœniteat 12. ann. extra de pœnit. et remiss. c. 2. De pœnitentia vero eius, qui occidit monachum, vel clericū. sub-

subdiaconum, vel diaconum, habetur 17. q. 4. qui occiderit. De pœnitentia autem eius, qui machinatur in mortem domini sui, vel in regimen eius, habetur 23. q. ult. §. si quis.

19 Est, quod qui iniuste alium ad mortem accusat, 40. diebus in pane aqua per 7. annos ieiunet & pœniteat. & hoc si accusatus sit occisus. Si autem tantum membrum perdididerit, triennio pœniteat. extra de accus. accusasti. Hosti. vero, & Io. de Deo in ieiunando intellexerunt, quod primus pœniteat per 7. annos, quolibet anno ieiunando 40. diebus in pane & aqua: secundus vero per tres annos. G. vero Duran. intellexit, prout littera magis sonat, scilicet quod primus ieiunabit 40. diebus in pane & aqua: siue continue, siue interpolate, & per 7. annos ieiunabit, & pœnitebit, non tamen in pane & aqua, sed ad arbitrium presbyteri, secundus vero per tres quadregesimas. Prima ante natalem Domini. Secunda ante Pascha. Tertia ante S. Ioannem. has enim instituit beatus Petrus, ut habetur in chronicis. Ieiunabit autem tunc in pane & aqua. Probantur hæc secundum Hosti. 22. q. 5. c. 1. 2. & 3.

20 Est, quod perisurus 40. diebus in pane & aqua ieiunet, & 7. annis sequentibus pœniteat, & semper debet esse in pœnitentia, scilicet interiori. 6. q. 1. quicumque.

21 Est, quod qui cōpulsus conditionaliter à domino scienter peierat, si liber sit, 40. diebus in pane & aqua. & hoc secundū glos. intellige vel continue vel interpolate pœniteat 7. annis sequentibus: non tamen in pane aqua, ut dicit glo. Si vero seruus sit eius, qui eum coegit, tribus quadregesimis & legitimis feriis. 24 & 6. 22. q. 5. qui compulsus.

22 Est, quod qui peierat in manu episcopi, vel in cruce consecrata, pœniteat tribus annis: Si vero in cruce non consecrata, uno anno. Qui vero coactus, & ignorans ignorantia iuris, et postea cognoscit, pœniteat tribus quadregesimis. 22. q. 5. c. 2. Qui vero coactus pro vita redimenda, vel qualibet causa, vel necessitate peierat, quia corpus plus quam animā dilexit, tribus quadregesimis pœniteat. ead. q. 5. c. si quis coactus. Alij inducunt tres annos, & vnum ex his in pane & aqua.

23 Est, quod qui falsum scienter iurat, vel alium iurare cogit, diebus 40. pœniteat in pane & aqua: & 7. sequentibus annis nūquam sit sine pœnitentia, scilicet intentiori. Alij etiam, si conscij fuerint, similiter pœteant. 22. q. 5. si quis conuictus.

24 Est, quod qui mensurat in falsa mensura. 30. diebus in pane & aqua ieiunet: extra de contrahen. empt. et mēsurā. De pœna vero falsarij litterarum habetur extra eo. ad audientiam. & c. dura. & c. ad falsarios. & de verb. sign. nouimus.

25 Est, quod qui frangunt pœnitentiā solēnem siue redeundo ad crimina priora, vel similia, siue redeundo ad negotiationē, vel militiam secularem, qua sibi fuerant interdicta, sola inter ecclesiam fidelibus ora-

- tione iunguntur, à communione suspenduntur, à catholicorū conuiujs separantur. & pœnitere debent 10. annis, & communicent in fine vitæ. 33. q. 2. de his vero, & de pœnit. dist. 5. si quis vero.
- 26 Est, quòd qui canit missam, & non communicat, debet vno anno pœnitere & interim missas non cantare. de conse. dist. 5. relatum.
- 27 Est, quòd presbyter, qui mortuum clericum inuoluit in palla altaris, pœniteat 10. annis, & mensibus 5. diaconus vero triennio, & dimidio. de consec. dist. 1. nemo per ignorantiam.
- 28 Est quòd qui cōmittit sacrilegiū ecclesiā violādo vel chrisma siue ecclicē sacrū pollutis manibus accipit, vel similia sacrilegia cōmittit, pœniteat 7. annis. Primo anno extra cœmeteriū, quod violauit cōsistat. secundo anno ante foras ecclesiā, tertio in ecclesiā, et in hoc triēnio carnes nō comedat: vinū nō bibat, nisi in pasca vel natali, nō offerat, nec cōionē accipiat. quarto anno cōnicabit, & in illo, & i 5. et in 6. et in 7. trib. fer. à carnib. & vino abstinere ieiunando. 12. q. 2. demon. Cōburens aut ecclesiā 15. annis pœniteat, & eā restituat. 27. q. 4. §. si quis. in ver. maius. de pœna vero raptoris, siue iuris rei ecclesiast. et de pœna furis, & effra Floris tā clerici quā laici, habetur eadē q. §. peccata. & c. si quis cleric.
- 29 Est, quòd si parentes frangunt sponsalia filiorum, à communione triēnio separentur: & similiter filij, si sint in culpa: si tamen filij secundum promissionem factam contraxerint, excusantur utique, scilicet quoad pœnam ecclesiā: sed non quoad reatum, ex quo dederunt operam in contrarium. 31. q. 3. si qui parentes. argum. de pœnit. dist. 1. si cui.
- 30 Est, quòd qui blasphemauerit publicē Deū, vel aliquē SS. & maxime B.V. illi debet episcopus hāc pœnitentiā iniungere, scilicet ut 7. dieb. dominicis præ forib. ecclesiā in manifesto dū missa cātatur, existat, et ultimo illorū dierū dominicorū palliū, & calcamēta deponat, & corrigiā ligatā circa collū habeat: et 7. precedentib. 6. fer. in pane et aqua ieiunet, ecclesiā nullatenus ingressurus, & quolibet prædictorū dierū tres pauperes, vel duos, vel salte vñū respiciat, si potest: & si nō pōt, hac pœna in aliā cōmutetur quod si renuerit agere oīa supradicta, interdicator sibi ecclesiā: & in morte priuetur ecclesiastica sepultura. extra de maled. statuimus. Itē blasphemus, si diues fuerit 40. alioquin 30. vel 20. et si ad hoc nō sufficit, quinq; solidorū vsualis moneta pœna mulctetur, nullāq; misericordiā in hoc habiturus, ut dicitur ibid. §. quin soluat 5. solidos. quos si nō habet, currat per ciuitatē, vel cōmutetur in pœnā aliā tēporalē. Hac aut pœna soluetur ei, qui cōdēnat, id est, Potēstati seculari: hāc .n. pœnā tēporalē præcipit Papa imponi per Potēstatē tēporalē: quòd si neglexerit per episcopū præcipitur cogi. hac Host. Habet aut prædicta pœna locum secundū Gossr. cū quis blasphemat nō ex ira, vel ebrietate, vel dementia, quia tunc cum eo mitius ageretur. 2. q. 3. si quis iratus. §. notandum. Secundum vero Hostie. hac pœna est specialiter inducā

contra eos, qui Deū blasphemant ex ira. Non enim aliquis de leui blasphemat Deū, nisi iratus. Tāta tamē posset esse iracūdia, quod equiparetur aemētia, & tūc illud quod dicit Goff. locū posset habere. hac Host.

Quid si quis iuret per caput, vel per vētrē, vel per corpus, vel capillum. Resp. Host. quod si faciat hoc affirmando, vel iurando, nō habet locū hac pœna: secus est si faciet hoc attestādo vel vituperādo, licet iratus. Itē secūaū Goff. & Host. hac quæ dicuntur de pœna tēporali, fiunt iudice pro tribunali sedēte. In iudicio autē aīa presbyter discretus molliēdo rigore, dispējare poterit ex causa, circa pœnā spiritualē superiorē 25. q. 6. pœnitētib. hac Hos. Itē blasphemus clericus, maxime presbyter, cogatur ad veniā postulā dā: quod si noluerit, degradetur. dis. 46. cleric.

- Notandū vero, quod blasphemus secundū leges est decapitādus, ut in Aub. ut nō luxu. cōtra nat. circa mediū: coll. 6. Secundū vero canonem antiquū clericus erat degradādus: & laicus excōicādus. 22. q. 1. si quis per capillū. Hodie vero laicus aget pœnitētiā supradictā, scilicet illius canonis, statumus. et hoc si publice blasphemauit. Si. n. occultē, nō penitebit publice, ut puto. Clericus vero hodie esse corrigēdus pœna arbitraria et occulta, nō illa quæ est publica. Clericus .n. publice nō debet pœnitere. Si autē rebellis fuerit, vel sapius hoc cōmiserit, locū habet pœna legis, scilicet ut laicus decapitetur in foro ciuili, et in canonico anathematizetur. id est, ecclesia ingressus sibi interdicatur, et in morte priuetur ecclesiastica sepultura. Clericus vero degradetur. hac Host. tit. de maledicis.
- 31 Est de presbytero qui reuelat cōfessionē, quod de iure antiquo debet deponi, & oīb. dieb. vitæ suæ ignominiosus peregrinari. de pœn. dis. 6. sac.
- 32 Est, quod qui in dicendis horis canonicis, & alijs officijs diuinis discerepat à consuetudine propria metropolitana ecclesiæ. 6. mensibus priuatur communione, si hoc accadat ex contemptu. 17. dist. de his.
- 33 Est, quod episcopus, qui ordinat sine iusta causa clericū inuitum, aut reclamātē, vel penitus inuitū, absolute suspēditur anno vno. 74. dis. c. 1.
- 34 Est, quod episcopus, qui correctionem de venditione ministeriorū dissimulat, duobus mensibus presbyter, 4. diac. 3. subdiaconus, & ceteri ad arbitrium iudicis poenitere debent. 1. q. 1. quicquid inuijibilis.
- 35 Est, quod sortilegus, 40. diebus poeniteat. extra de sortileg. requisisti.
- 36 Est, quod qui videt in astrolabio, poeniteat duobus annis. extra de sorti. ex tuarum.
- 37 Est de stilla sanguinis altaris cadētis super terrā, vel aliquid aliud propter negligētiā presbyteri, debet presbyter poenitere 40. dieb. Si cecidit super pallio altaris, poeniteat 4. dieb. de cons. dist. 2. c. si per negligēt. am.
- 38 Est, quod si aliquis euomit Eucharistiā propter ebrietatē et voracitatē, si laicus, poeniteat 40. dieb. Si clericus vel monachus, vel presbyter, vel diac. poeniteat 70. dieb. Si episcopus, poeniteat 90. dieb. Et debet euomitura cōburi, & iuxta altare collocari. Si vero causa infirmitatis euo-

- merit, 7. diebus pœniteat. de consec. dist. 2. si quis propter ebrietatem.
- 39 Est, quando mus corrodit, vel comedit corpus Christi, de pœnitentia huius casus inquire, ubi sit notat. de conse. dist. 2. circa finem.
- 40 Est, quod qui domum vel aream voluntariè succendit, sublata vel incensa omnia restituat, & tribus annis pœniteat. extra de iniur. si quis domũ. Canõ tamẽ dicit, quod si ex odio, vel iniuria hoc fecerit, excomunicari debet, nec absolui donec satisfecerit, & iurauerit quod ignem de cetero non apponet. Imponitur autem sibi, ut Hierosclymam vel in Hispaniã vadat in Dei seruitio, anno integro ibi moraturus. Si quis autem Archiepiscopus vel Episcopus hoc relaxauerit, damnum restituat, & ab officio episcopali per annum abstineat. 23. q. 8. pessimam. Hodie autem postquam sunt denunciati, non possunt citra sedem apostolicam absolui: extra de sent. exc. tua nos. Imo tex. loquitur de incendiarijs indistincte, postquam sunt publicati. Et Bern. hoc idem aicit expresse, & Gra. extra. de sent. excom. quicumq; & Goff. licet Ro. contrariũ dicat. Secundum autem leges, qui in ciuitate data opera incendium fecerit, si sit humilis, subiicitur bestijs: si sit in aliquo gradu, decapitatur, vel in insulam relegatur, ff. de incen. rui. nau. l. si. Qui vero alibi, ut in villis, vel castris remissis, ibidem ades positas combusserit, si hoc dolo fecerit, comburetur. Et hoc intelligendum secũdum Hosti. si sit humilis. Si autem hoc ex sua negligentia contigerit, resarciet damnum: vel si minus idoneus sit, parum vel leuiter castigetur: Et nomine adium omne edificium continetur, ut ibidem dicitur l. qui ades.
- 41 Est, quod qui dederit vel acceperit cõmunionẽ ab hæretico, & nescit hoc esse prohibitum ab ecclesia, & postea intelligit, pœniteat vno anno. Si autem sciuit, & neglexit, pœniteat 10. annis, vel secundum quosdã, 7. vel secundum alios, 5. Qui vero permittit hæreticum missam celebrare in ecclesia catholica per ignorantiam iuris, pœniteat 40. diebus. Si pro reuerentia eius, per annum pœniteat. Si pro dãnatione ecclesia catholica, & pro consuetudine Romanorum, proyiciatur ab ecclesia sicut hæreticus, si sit impœnitens, alioqui pœniteat 10. annis. Si autem relicta ecclesia ad hæreticos trãsierit, & alios ad hoc induxerit, poeniteat 12 annis, tribus extra ecclesiã, 7. inter audientes, duobus extra cõmunionem, & sic duodecimo anno communionem, siue oblationem percipiat. 24. q. 1. si quis dederit.
- 42 Est, quod patronus, qui res ecclesiæ dilapidat; vno anno poeniteat. 17. q. 6. e. filijs.
- 43 Est, quod qui domũ suã magicis, & incantatoribus lustrat, vel aliud facit, & qui ei hoc consulit, annis 5. poeniteat. 16. q. 5. qui diuinatores, &c. non liceat.
- 44 Est, quod qui pacem cum proximo suo non facere iurat, anno vno poeniteat, & ad pacem redeat. 22. q. 2. qui sacramento.

Est,

- 45 Est, quòd periurio, adulterio, homicidio dantur pro poenitentia regulariter 7. anni, & similiter pro fornicatione: licet non ita aspera poenitentia iniungatur. 22. q. 1. prædicandum. 33. q. 1. hoc ipsū, & s. sequen.
- 46 Est, quòd qui scienter rebaptizatur, 7. annis poeniteat. & fer. 4. & 6. in pane & aqua ieiunando, tres quadragesimas facit. & hoc si fecit pro heresi introducenda. Si autem pro mūditiā, idest, pro salute corporis obtinenda, ut extra de apost. c. 2. tribus annis poeniteat. de consec. dist. 4. qui bis. & talis qui bis baptizatur, vel confirmatur, sit de foro ecclesie. & cogitur fieri irregularis. dist. 84. dictum est. De poena autē talium habetur de consec. dist. 4. eos. Cuius capituli sententiam prætermitto gratia breuitatis.
- 47 Est, quòd qui uxorem adulterā cognoscit antequam poeniteat, 3. annis poeniteat. 21. q. 2. si quis secundo. Qui vero cognoscit eam poenitentem ante poenitentiam peractam, poeniteat 2. annis ead. q. si quis primo. Quomodo vero poenitentia iniungenda sit mulieri partū alterius supponenti, vel etiam de non suo viro concipienti, habetur extra de poen. & rem. officij.

Ad regulas igitur prædictas inspiciendo, potest studiosus indagator procedere ad poenitentias, pro diuersis criminibus secundū canones imponendas, & ex causa consideratis circumstantijs, ut dictum est supra, moderari poterit eas. Et licet ab ipso omnes circumstantia sint diligenter attendenda, principaliter tamen qualitates persone, & præcipue utrū sit persona obnoxia alicui, aliquo vinculo seruitutis. Nam circa tales personas cauere debet pro posse presbyter, ne talē poenitentia eis imponat, per quā illis, quibus sūt adstrictæ, præiudicium fiat: maxime circa coniugatos: unde si seruus sit, & timore peccauerit, obediēs domino suo in atrocioribus, est mitius puniendus. 22. q. 5. qui cōpulsus. obedire tamen non tenebatur in talibus. 11. q. 3. si dominus. Si autē voluntarie peccauerit corpore punietur, etiā acrius quā alius. 24. q. 1. qui cōtra pacē. Nec est seruo iniungēda peregrinatio, per quā dominus eius qui nō est ī culpa, illius seruitio defraudetur. extra de sent. exc. relati. Si vero liber sit, totas poenitentia canonis, si potest facere, debet imponi. 16. q. 1. sacerdote, poenitentia. Sed ex causa poterit eā presbyter moderari.

Cōsiderandum etiam erit, utrum sit persona noua in fide: quia nouis in fide minor debet etiam poenitentia imponi. extra de poen. & re. Deus qui. Et similiter consideranda erunt aliæ personarum circumstantia, de quibus ad præsens supersedeo gratia breuitatis.

Sciendū autem, quòd in foro poenitentiali dicuntur legitime feria 2. 4. & 6. distin. 81. presbyter. de consec. dist. 3. ieiunia. Aliqui tamen, ut dicit Rom. pro 2. fer. ponunt sabbatum.

Insuper notandū est, quòd si poenitentia in pane & aqua imponatur, non habenti panem, potest loco panis leguminibus & pisciculis vesci: & etiam

& etiam alij, si necessitas illud requirat, extra de pœn. & rem. licet. in tex. & glo. alias non licet.

Notandum etiam secundum Ioan. si pœnitentia sit imposita à canone, liberatur quis à ieiunio dando denarium vel legendo psalterium propria auctoritate. Innoc. vero dicit, quod ieiunia necessaria, ut quattuor temporū, & huiusmodi, non possunt redimi, nisi subijt rationabilis causa: voluntaria vero redimi possunt, etiam sine auctoritate superioris.

Ad hoc etiam nota, quod ubi imponitur pœnitentia aliquot annorū siue quadragesimarum, nec additur quomodo quis debet punire, hoc relinquitur arbitrio presbyteri, cum pœnitentiæ sint arbitrariæ, ut dictum est supra, ipse enim presbyter arbitratum eam per serias legitimas faciendam secundum canones 50 dist. de his clericis. extra de hœm. c. 2. & in multis alijs iuribus. Et sic intelligitur illud, extra de accus. accusasti. & de spons. dilectus. & similia.

CANONES SANCTORVM APOSTOLORVM per Clementem à Petro Apostolo Romæ ordinatum Episcopum in vnum congesti.

- 1 **E** piscopus à duobus aut tribus episcopis ordinator.
- 2 **E** presbyter ab vno episcopo ordinator, item diaconus, & reliqui clerici.
- 3 Si quis episcopus, aut presbyter præter ordinationem Domini, quam de sacrificio instituit, alia quæpiam, puta aut mel, aut lac, aut pro vino siceram, aut confecta quedam, aut aues, aut aliqua animalia, aut legumina supra altare obtulerit, ut qui contra ordinationem Domini faciat, deponitor: excepto nouo frumento, & vna, opportuno tempore. Frater ea licitum non esto aliud quidpiam ad mouere ad altare, quam oleum in candelabrum, & incensum oblationis tempore.
- 4 Omnium aliorum pœnorum primitiæ episcopo, & presbyteris domum mittuntur, non super altare. manifestum est autem, quod episcopus & presbyteri inter diaconos, & reliquos clericos eas diuidunt.
- 5 Episcopus aut presbyter, aut diaconus, uxorem suam prætextu religionis non abijcit: si abijcit, segregator a communione, si perseuerat, deponitor.
- 6 Episcopus, aut presbyter, aut diaconus, saculares curas non suscipitor alioquin deponitor.
- 7 Si quis episcopus aut presbyter, aut diaconus sanctū diem Pasche ante vernum æquinoctium cum Iudæis celebrauerit, deponitor.
- 8 Si quis episcopus, aut presbyter, aut diaconus, aut quicumq; ex sacerdotali consortio, oblatione facta, non communicauerit, causam dicito.

Et

Et si bona ratione subnixā sit, veniam promeretur. Sin minus dixerit, à communionē excluditor, tanquam qui populo auctor offensionis fuerit, meta contra eum suspiciōe, qui obtulit.

9 *Quicumque fideles ecclesiam ingrediuntur, & scripturas audiunt, neque apud preces, & sanctam communionem permanent: eos tanquam qui ordinis in ecclesia perturbationem inducant, à communionē arceri oportet.*

10 *Si quis cum excommunicato, licet in domo, preces coniunxerit, iste communionē priuator.*

11 *Si quis cum deposito clerico, ut cum clerico, preces coniunxerit, deponitor & ipse.*

12 *Si quis clericus, aut laicus à communionē segregatus, seu nondum in communionē receptus, ad aliam profectus ciuitatem, sine commendatitijs litteris receptus fuerit, à communionē excluditor tam qui recepit, quam qui receptus est. Si excommunicatus fuerit, in longius illi tempus excommunicatio protenditor.*

13 *Episcopo, qui parochiam suam dereliquerit, alteri insilire nefas est, licet à pluribus ad hoc compellatur: nisi rationabilis aliqua causa subsit, qua hoc ipsum facere vi adigat, nempe quod plus lucris & utilitatis his, qui illic constituti sint, verbo pietatis conferre possit. neque hoc tamen à seipso, sed multorum episcoporum iudicio, & exhortatione maxima.*

14 *Si quis presbyter, aut diaconus, aut quicumque tandem de clericorum consortio, relicta parochia sua, in aliam concesserit, & omnino transmigratione facta præter voluntatem sui episcopi in alia parochia moram traxerit, hunc iubemus, ne porro in ministerio publico sit ecclesia: maxime, si accersente ipsum episcopo eius, redire contēnat, peruerso illic ordine perseverans, ut laicus tamen ibi locorum in communionem admittitor.*

15 *Quod si episcopus, ad quem accesserint, pro nihilo reputata vacationis à ministerio ecclesiastico pœna, qua contra eos definita est, ipsos ut clericos susceperit, à communionē excluditor, ut peruersi ordinis magister.*

16 *Qui post baptismum duabus implicitus fuit nuptijs, aut concubinam habuit, is episcopus, aut presbyter, aut diaconus aut denique in consortio sacerdotali esse non potest.*

17 *Qui viduam duxit, aut diuortio separatam à viro, aut meretricem, aut ancillam, aut aliquam. qua publicis mancipata sit spectaculis, episcopus, presbyter, aut diaconus, aut denique ex consortio sacerdotali esse non potest.*

18 *Qui duas sorores duxit aut consobrinam, clericus esse non potest.*

19 *Clericus, qui fideiussiones dat, deponitor.*

- 20 Si quis humana violentia eunuchus factus est, aut in persecutione amputata ei sunt virilia, aut ita natus fuit, & dignus est, efficitur episcopus.
- 21 Qui sibi virilia amputauit, clericus non efficitur. sui enim ipsius homicida est, & inimicus creationi Dei.
- 22 Si quis, cum clericus esset, virilia sibi ipsi amputauerit, deponitor. homicida etenim sui ipsius est.
- 23 Laicus, qui seipsum mutilauit, per tres annos à communione eijcitur. puta, quia ipse vite sue posuit insidias.
- 24 Episcopus, aut presbyter, aut diaconus in fornicatione, aut periurio, aut furto deprehensus, deponitor, non tamen à communione excluditor. Dicit enim scriptura: Bis de eodem delicto vindictam non exiges. Eidem conditioni consimiliter & reliqui clerici subduntur.
- 25 Ex his, qui calibes in clerum peruenerunt, iubemus, ut lectores tantum & cantores (si velint) nuptias contrabant.
- 26 Episcopum, aut presbyterum, aut diaconum, qui vel fideles delinquentes, vel infideles iniuriam inferentes percutit, & terrorem ipsis per huiusmodi vult incutere, deponi precipimus. Nusquam enim dominus hoc nos docuit. Imo vero contra, cum ipse percuteretur, non repercutiebat; cum lacefferetur conuicijs, non regerebat conuicium: cum pateretur, non comminabatur.
- 27 Si quis episcopus, aut presbyter, aut diaconus; ob certa crimina iuste depositus, attingere ministerium, quod aliquando tractauerat, presumpserit: omnino hic ab ecclesia abscinditor.
- 28 Si quis episcopus aut presbyter, aut diaconus pecunia interuentu hanc dignitatem nactus fuerit: deponitor tam ipse, quam qui eum ordinauit, & omnino à cōione abscinditor, quemadmodum Simon magus a me Petro.
- 29 Si quis episcopus secularium magistratum familiaritate usus, per ipsos ecclesiam nactus fuerit, deponitor. segreganter quoque à communione, quicumque cum ipso communionem habent.
- 30 Si quis presbyter, proprium aspernatus episcopum seorsum conuenticula egerit, & altare crexerit, cum de nullo crimine episcopum in pietate ac iustitia condemnarit, deponitor. quasi qui principatum ambiat: tyrannus enim est. Consimiliter & reliqui clerici, qui suum illi calculum apponunt. Laici vero à communione segreganter. Atque hac post unam, & item alteram, ac tertiam episcopi exhortationem fiunt.
- 31 Si quis presbyter, aut diaconus per episcopum à communione exclusus sit: hunc neutquam ab alio fas est suscipi, quam ab eo, qui ipsum à cōmunionem exclusit: nisi forte fortuna episcopus, qui ipsum à cōmunionem segregauit, defunctus sit.
- 32 Nemo peregrinorum episcoporum, aut presbyterorum, aut diaconorum sine cōmendatitijs suscipitor litteris: et si eas obtulerit, attentius inquisitionem vocator. Et quidem si predicatorum pietatis fuerint, susci-

pluntor. sin minus, ubi necessaria ipsis suppeditaueritis, ad communio-
nem, & ulteriorem ipsos consuetudinem non admittote. multa enim
per obreptionem fiunt.

33 Cuiusque gentis episcopos oportet scire, quinam inter ipsos pri-
mus sit, habereque ipsum quodammodo pro capite, neque sine vl-
lius voluntate quicquam agere insolitum. illa autem sola quemque
pro se tractare, quæ ad parochiam eius, & loca ipsi subdita attinent.
Sed neque ille citra omnium voluntatem aliquid facito. Ita enim
concordia erit, & Deus glorificabitur per Dominum in sancto Spi-
ritu.

34 Episcopus extra terminos suos in ciuitatibus & regionibus sibi non
subiectis, ordinationes facere non presumito. Si vero præter volunta-
tem eorum, qui ciuitates illas aut regiones detinent, id fecisse conuictus
fuerit. deponitor tam ipse, quam etiam ij quos ordinauit.

35 Si quis ordinatus episcopus ministerium, & curam populi sibi com-
missam non susceperit, hic à communione seiunctus esto tandiu, do-
nec susceperit, obedientiam accommodans. Similiter autem & pres-
byter & diaconus. Si vero non præ voluntate sua, sed præ malitia po-
puli non susceperit: maneto ipse quidem episcopus, clerus vero eius
ciuitatis à communione segregator, eo quod tam inobedientem popu-
lum non corripuerint.

36 Bis in anno episcoporum celebrator synodus, ac pietatis inter se dog-
mata in dissquisitionem vocanto, neque non in ecclesiis incidentes con-
tradictiones dirimunt: semel quidem quarta feria Pentecostes, secun-
do duodecima Hyperberetei.

37 Omnium rerum ecclesiasticarum curam episcopus gerito, & eas
dispensato, quasi inspectante Deo. Non licitum autem ei esto,
quidpiam ex ijs sibi tanquam proprium assumere, aut cognatis suis
elargiri, quæ Deo dedicata sunt. Quod si pauperes illi sint, ut pau-
peribus subministrato: non tamen horum prætextu res ecclesiæ ve-
nundato.

38 Presbyteri & diaconi absque voluntate episcopi nihil peragunto. ip-
sius enim fidei populus domini commissus est, & pro eorum animabus
ab ipso repetetur ratio.

39 Manifestæ sunt priuata res episcopi (si modo & priuatas habet)
manifestæ item sunt Domine, ut priuatas quidem res episcopus,
cum moritur, quibus vult, & quomodo vult relinquendi facultatem
habeat: neque occasione ecclesiasticarum rerum intercidant res epi-
scopi, qui nonnumquam uxorem & liberos, aut cognatos, aut seruos
habet. Iustum enim est apud Deum pariter & homines. simul ne ecclesia
per ignorationem rerum episcopi damni aliquid sustineat, simul ne episcop.
aut cognati eius prætextu ecclesiæ obladantur, aut etiã qui illi generis
pro-

proximitate contingunt, incidant in negotia, eiusq; mortis implicetur diffamationibus.

- 40 *Præcipimus ut episcopus res ecclesiæ in potestate habeat. Nam si pretiosa hominum anima, fidei eius committenda sunt, multo utique magis oportuerit, & de pecunijs mandatum dare, ut illius arbitratu dispensentur, neque non cum timore Dei, summaq; sollicitudine per presbyteros ac diaconos erogentur in pauperes. Percipiat autem & ipse (si modo indiget) quantum ad necessarios suos & hospitio exemptorum fratrum usus opus habet, ne quo modo ipse posteriore loco habeatur, quàm ceteri. Ordinavit enim lex Dei, ut qui altari inserviunt, de altari nutriantur: quando nec milites numquam suis annonis arma hostibus inferant.*
- 41 *Episcopus, aut presbyter, aut diaconus, qui vel alea, vel ebrietatibus indulget, vel desinito, vel deponitor.*
- 42 *Subdiaconus, aut cantor, aut lector, qui consimilia facit: vel desinito, vel à communione seiungitor. Similiter & laici.*
- 43 *Episcopus aut presbyter, aut diaconus, qui usuras ad mutuum accipientibus exigit: vel desinito, vel deponitor.*
- 44 *Episcopus, aut presbyter, aut diaconus, ubi cum hæreticis preces coniunxerit, duntaxat à communione suspenditor. Si vero etiam ipsos tãquam clericos aliquid agere permiserit, deponitor.*
- 45 *Episcopum, aut presbyterum, qui hæreticorum baptismum aut sacrificium susceperit, deponi præcipimus. Quæ etenim conventio inter Christum & Belial? aut quæ particula fidei cum infidei?*
- 46 *Episcopus, aut presbyter si eum, qui verum baptismum habeat, iterum baptizauerit, aut pollutum ab impijs non baptizauerit, deponitor, ut qui crucem & mortem Domini derideat. Neque discernat veros sacerdotes, à sacerdotibus impostoribus.*
- 47 *Si quis laicus, cum suam à se uxorem abiecit, alteram duxerit, aut ab alio dimissam, à communione segregator.*
- 48 *Si quis episcopus, aut presbyter secundum ordinationem domini non baptizauerit in Patrem & Filium, & Spiritum sanctum, sed in tres principio carentes, aut tres filios, aut tres paracletos, deponitor.*
- 49 *Si quis episcopus, aut presbyter in una initiatione non tres immersiones, sed unam duntaxat, quæ in mortem domini detur, peregerit, deponitor. Non enim dixit dominus, In mortem meam baptizate: sed profecti docere omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.*
- 50 *Si quis episcopus, aut presbyter, aut diaconus, aut quiuis omnino de sacerdotali consortio, nuptijs, & carnibus, & vino abstinerit, non propterea quo mens ad cultum pietatis reddatur exercitior, sed propter abominationem, oblitus, quod omnia pulchra valde, & quod masculum*
& fæ-

& fœminâ Deus creauit hominem , sed diffamationibus laceſſens creationem Dei vocat ad calumniam, aut corrigitor, aut deponitor , & ex ecclesia reijcitor. Conſimiliter & laicus .

51 Si quis episcopus, aut presbyter eum qui à peccato reuertitur, non recipit, sed reijcit: deponitor, eo quod Christum offendat, qui dixit, ob vnũ peccatorem, qui resipiscat , gaudium oboriri in cœlo .

52 Si quis episcopus, aut presbyter, aut diaconus, carnibus & vino festiuis diebus non vtatur, idq; per abominationem, non propter exercitationem ad cultum pietatis , deponitor , tanquam qui cauterio notatam habeat conscientiam, & multis auct̃or sit offendiculi .

53 Si quis clericus in caupona cibum capere deprehensus fuerit , à communione excluditor . excepto tamen eo , qui necessario in itinere in commune diuerterit hospitium .

54 Si quis clericus episcopum contumelia affecerit , deponitor . principi enim populi tui non maledices .

55 Si quis clericus contumelia affecerit presbyterum , aut diaconum à communione segregator .

56 Si quis mancum, aut mutum, surdumve, aut cecum, aut eum, cui vitiosus incessus est, subsannauerit, communione priuator. Conſimiliter & laicus .

57 Episcopus, aut presbyter, qui negligentius circa clerum, vel populum agit, neque in pietate eos erudit, à communione segregator . Si vero in ea ſocordia perſeuerauerit, deponitor .

57 Si quis episcopus, aut presbyter, clerico ex inopia laborauit necessaria non ſuppeditauerit, à communione reijcitor: ſin perſeuerat, deponitor, vt qui fratrem ſuum necauerit .

59 Si quis falſo inſcriptos impiorum libros tanquam ſacros in ecclesia ad populi, & cleri corruptionem publicauerit , deponitor .

60 Si accusatio contra fidelem inſtituatur de fornicatione aut adulterio, at quacunque alia aetione prohibita , & conuiet̃us fuerit, in clerum non perducitor .

61 Si quis clericus per metum humanum, vel Iudæi, vel Græci, vel hæretici negauerit, ſi quidem nomen Christi, ab ecclesia reijcitor : ſi vero nomen clerici, deponitor. pœnitentia tamen ductus, vt laicus recipitor.

62 Si quis episcopus, aut presbyter, aut diaconus , aut omnino quicumque ex ſacerdotali conſortio comederit carnes in ſanguine anima eius, aut à beſtijs abreptum, aut ſuffocatum, deponitor. hoc enim lex prohibuit. Sin vero laicus fuerit à communione excluditor .

63 Si quis clericus , aut laicus , ſynagogam Iudæorum aut hæreticorum, conuenticulum ingreſſus fuerit, vt preces cum illis coniungat, deponitor, & à communione ſecluditor .

64 Si quis clericus in concertatione aliquem pulſauerit , & vno iet̃u ac pul-

pulsatione interemerit, deponitor propter temeritatem suam. Sin vcro laicus sit, acetor à communione.

- 65 Si quis Dominicum diem, aut sabbatum, vno solo dempto, ieiunare deprehendatur, deponitor sin laicus, a communione ej citor.
- 66 Si quis virginem sibi non desponsatam, adinota vi detinet, à communione suspenditor. Non licitum autem esto ei aliam ducere, sed eam detineto, quam sollicitavit, quamvis paupercula sit.
- 67 St quis episcopus, aut presbyter, aut diaconus secundam ab aliquo ordinationem susceperit deponitor tam ipse, quam qui ipsum ordinauit: nisi forte conslet ordinationem eum habere ab hæreticis. Qui enim à talibus baptizati, aut ordinati sunt, hi neque fideles, neque clerici esse possunt.
- 68 Si quis episcopus, aut presbyter, aut diaconus, aut lector, aut cãtor sacram Quadragesimam Pascha, aut quartam feriam, aut Parasceuem non ieiunauerit, deponitor, praterquã si imbecillitate impediatur corporis. Sin laicus sit communione priuator.
- 69 Si quis episcopus, aut presbyter, aut diaconus, aut omnino quicumque ex clericorum consortio cum Iudais ieiunauerit, aut communem festiũ diem cum ipsis egerit, aut lautia festi, nempe azyma, aut aliud huius generis, ab eis susceperit, deponitor. si laicus, à cõmunione segregator.
- 70 Si quis Christianus oleum ad sacra gentilium, aut in synagogam Iudaorum in festis eorum detulerit, aut lucernas incenderit, à communione excluditor.
- 71 Si quis clericus, aut laicus ceram aut oleum, ex sancta surripiat ecclesia, à communione seiungitor.
- 72 Vas aureum & argentum sanctificatum, aut velamen, linteumve, nemo amplius in suos vsus assumito: iniquum enim est. Caterum si quis deprehensus fuerit, excommunicatione mulcator.
- 73 Episcopum de aliquo per fide dignos accusatum homines ab episcopis vocari necessarium est. Et si quidem comparuerit, & confessus conuictusve fuerit, censura irrogator ecclesiastica. Si vero vocatus nõ obtemperauerit, secunda quoque vice vocator, missis duobus ad ipsum episcopis, Quòd si per cõtumaciam ne sic quidem comparuerit, synodus suã, contra ipsum prænuntiato sententiam, ne quid tergiuerfando detrectandoq; iudicium lucri facere videatur.
- 74 Indictionem testimonij contra episcopum, hæreticus non admittitor: sed neque fidelis, si solus sit. In ore enim duorum aut trium testium, consistet omne dictum.
- 75 Item non oportet episcopum fratri, aut filio, aut alteri cognato humano gratificari affectu. Neque enim ecclesiam Dei conferre debet in hæredes. Enim vero si quis id fecerit, irrita permaneto ordinatio: ipse autem excommunicatione percellitor.

- 76 Si quis oculo defectus, aut obtuso crure existat, & dignus sit, Episcopus efficitur . non enim mutilatio corporis ipsum polluit, sed inquinatio anime .
- 77 Qui vero mutus surdusve, & cecus est, Episcopus non efficitur, non quia obleso corpore est, sed ne Ecclesiastica impediuntur munia .
- 78 Si quis demonem habeat, clericus non efficitur, sed neque cum fidelibus preces fundito. Mundatus vero recipitur : & si dignus fuerit, clericus efficitur .
- 79 Qui ex vita gentili aduenerit, & baptizatus est, aut ex conuersatione praua, eum iustum non est protinus promoueri in Episcopum. Iniurium enim est eum, qui non prius specimen, & documentum de se præbuerit, aliorum doctorem existere, nisi alicubi dono diuine gratiæ hoc fiat.
- 80 Dicimus, quod non oporteat Episcopum, aut presbyterum publicis se administrationibus immittere, sed vacare, & commodum se exhibere usibus Ecclesiasticis. Animum igitur inducito hoc non facere, aut deponitor . Nemo enim potest duobus dominis seruire, iuxta præceptum Dominicum .
- 81 Serui in clerum promoueantur citra dominorum voluntatē : hoc ipsum operatur reabhibitionem. Si quando vero seruus quoque gradus ordinatione dignus videatur, qualis & noster Onesimus apparuit, & domini cōsenferint, manuq. emiserint, & domo sua ablegauerint, efficitur.
- 82 Episcopus, aut presbyter, aut diaconus, qui militia vacauerit, & simul utrumque retinere voluerit, tam officium Romanum, quàm functionem sacerdotalem, deponitor . Quæ enim Cæsaris sunt, Cæsari : & quæ Dei, Deo .
- 83 Quisquis Imperatorem, aut magistratum contumelia affecerit, supplicium luito . & quidem si clericus sit, deponitor : si laicus, à communione remouetur .
- 84 Sunt omnibus vobis, clericis simul & laicis, venerandi ac sacri libri, veteris quidem testamēti, Moysis quinque, Genesis, Exodus, Leuiticus, Numeri, Deuteronomium, Iesu filij Naue unus, Iudicum unus, Ruth unus, Regum quatuor, Derelictorum ex libro dierum, duo, Hester unus. De Machabæorum gestis tres, Iob unus. Psalterium unus, Salomonis tres. Prouerbia, Ecclesiastes, Canticum canticorum, Prophetarum duodecim, unus Esaia, Hieremia unus, Ezechiel. unus, Daniel. unus. Inquiritor autem à vobis extrinsecus, ut adolescentes vestri addiscant. Item Sapientiam eruditi Syrach. Nostra vero, hoc est noui testamenti, Euangelia quatuor, Matthæi, Marci, Luca, Ioannis . Pauli epistola quattuordecim : Petri epistola due, Ioannis tres, Iacobi una, Clemētis epistola due, & præceptiones, quæ vobis Episcopis per me Clementē in libris octo nuncupate sunt, quas omnibus publicare non oportet, ob quadā arcana, quæ in se cōtinent, Et actiones nostra Apostolorum.

S V M M A R I V M.

- Offensa contra Deum est infinita obiectiue . 1.*
Offensa facta Deo non poterat satisfieri nisi à persona diuina . 2.
Christus satisfecit peccato de rigore iustitie . 3.
Sacramenta nouæ legis ordinantur contra triplicem culpam , & quadruplicem pœnam . 4.
Baptismus ad quid ordinatur . 5. 12.
Pœnitentia ad quid ordinatur . 6.
Extrema vnctio ad quid ordinatur . 7.
Ordo ad quid ordinatur . 8.
Eucharistia ad quid ordinatur . 9.
Confirmatio ad quid ordinatur . 10.
Matrimonium ad quid ordinatur . 11.
Per baptismum remittitur peccatum originale , actuale , mortale , & veniale . 12.
Baptizatis pro peccatis præteritis non iniungitur pœnitentia. ibid.
Baptismus quid . 13.
Baptismus triplex . 14.
Baptizandi triplex modus . 15.
In baptismi forma, quæ vitanda . 16.
Effectus baptismi qui . 17.
Minister baptismi qui . 18.
In baptizando quis præferendus . 19.
Baptismi, quæ sint de necessitate . 20.
Baptismi caremonia quæ . 21.
Caremonia ante baptismum, in baptismo, & post baptismum quæ. ibid.
Concupiscentia an tollatur per baptismum . 22.
Concupiscentia, quare relicta . ibid.
Concupiscentia extinguatur per gratiam particularem in Beata Virgine . ibid.
Contritio an remittat culpam . 23.
Peccata solus Deus remittit . ibid.
Pœnitentia tollit peccata mortalia, & venialia . 24.
Hæretici confutantur asserentes nullum pœnarum debitum remanere post reconciliationem peccatoris factam . 25.
Pœnitentia quot modis sumatur . 26.
Pœnitentie materia quæ . 27.
Pœnitentie forma, quæ . 28.
Pœnitentie Minister, qui . 29.
Pœnitentie effectus quis . 30.

Pœnitentia an simul cum culpa remittat reatum pœna aternæ . ibid.

Peccata venialia, quomodo remittantur . 31

Sacramentalia, unde habent virtutem . 32.

ccatum per pœnitentiam remissum, an possit redire per sequens pec-
Pecatum . 33.

Pœna damni, & pœna sensus, quæ . 34.

Pœnitentia quid restituat homini . ibid.

Pœnitentia diuiditur in pœnitentiam ante baptismum, in pœniten-
tiam mortalium, & venialium . 35.

Pœnitentia partes integrales, quæ . 36.

Pœnitentia quot modis quis possit . 37.

Pœnitentia multiplex . 38.

Pœnitentia indifferens, quæ . 38.

Synderesis quæ dicatur . ibid.

Pœnitentia mala desperata quæ . 40.

Pœnitentia mala fera quæ . 41. 1

Pœnitentia mala falsa quæ . 42.

Pœnitentia mala irrisoria quæ . 43.

Irrisores qui dicantur . 44.

Pœnitentia bona quæ . ibid.

Pœnitentia, quam proportionem habeat cum baptismo . 45.

Pœnitentia finis qui . 46.

Pœnitentia fructus multi . 47.

Pœnitentiam ut homo non agat, quæ illum impediant . 48.

Impedimenta interiora, & exteriora impediencia hominem, ut non
faciat pœnitentiam . 49. 50.

QVAE REMEDIA DATA SINT contra peccatum originale, actuale, & concupiscentiam.

Cap. III.

- D**RIVSQUAM remedia collapsio homini data, proponerem esset magnitudo offensæ in Deum perpetuò consideranda, tunc enim primum, alicui sapiet magnitudo, & dulcedo remedij, cum magnam ægritudinis acerbitatem agnouerit, & numquā nec humilis, nec gratus suo Medico fiet, nisi ægritudinis morbum ad liquidum deprehenderit, nec putabit sibi Medicū opportunum fuisse, nisi vulnerum desperatam putredinem intuitus fuerit. Sed in hoc non est immorandum cum sit
- 1 præter materiam, illud tantum attingam, quod culpa originalis, & actualis, cum sit contra Deum, qui est infinitus, infinitæ maiestatis,
  - 2 sapientiæ, & bonitatis, ipsa quoque est infinita, & infinitā meruit poenam, obiectiuè tamen, & secundum dignitatem personæ offensæ, non, tamen subiectiuè, cum malitia peccati mortalis sit tantum intensiuè finita, & terminata, eo modo Neoteriores Theologi subtiliter declarant ut ex professo *Vasquez 3. p. dist. 2. num. 2. Suar. salas & Alber. in fine cit.* Quomodo autem malitia finita poenam infinitam mereatur *S. Gregorius Papa cum Petro suo Diacono 4. Dialog. lib. c. 44.* definiuit, ubi pluribus egit, qui nuper in eodem Gregorij dialog. scripsit Reuer. D. Laurentius de Thoma ex Congregatione Oratorij Neapolitani Presbyter, cuius lucubrationes sub prælo vidi, & de rigore iustitiæ non poterat satisfieri, nisi mediante infinito & diuino mediatore, ut optimè *Albert. tom. 1. Corrol. princ. 1. Corrol. 18.* & videri potest *Salas 1. 2. tract. 13. decis. 15. sect. 6. Vasq. ibid. decis. 87. ar. 4. et 3. p. decis. 2. c. 2. & Suar. ibid. disput. 4. vers. 7.* Omnis enim offensa tanti est æstimāda, tātumq. ponderāda, quāta est ipsa, qua offenditur persona, ideo
  - 3 Christus qui est infinitus, ut Pater, aduentu eius in mundum passione, & morte, remedia attulit, quibus dicta culpa tolleretur, & quibus posset collapsus, & confractus homo reparari, cum ad omnem culpā,
  - 4 aut punitio sequi debeat, aut satisfactio, inter cætera remedia sunt Sacramenta nouæ Legis, ab ipso Christo Domino instituta, quæ ordi-
- nantur

nantur contra triplicem culpam, & quadruplicem poenam, Ad tollendum peccatum originale principaliter ordinatur baptis-
 5 dum; ad peccatum actuale poenitentia; & ad reliquias peccatorum extrema unctio;
 6 8 Ordo ad tollendam ignorantiam; Eucharistia ad tollendam mali-
 7 9 tiam; Confirmatio ad tollendam impotentiam; Matrimonium ad tol-
 10 11 lendam concupiscentiam *D. Thom. in 4. dist. 2. q. 2.*

12 Dixi quod principaliter per baptismum remittitur peccatum ori-
 ginale; quia remittitur etiam actuale, mortale, veniale, & omnis poe-
 na, quæ pro culpa debetur adultis, ideo baptizatis pro peccatis præ-
 teritis nulla iniungitur poenitentia seu satisfactio, imò si statim mo-
 riantur absque eo quod aliud peccatum committant, statim euolant
 ad cælum *Aug. lib. 5. cap. 12. & 14. ad Bonifac.*

13 Baptismus est ablutio Sacramentalis hominis ex Christi institutio-
 ne in regenerationem spiritualem sub præscripta forma verborum.

14 Est triplex, fluminis, sanguinis, & flammæ, vnum tamen est Sacra-
 mentum; eius materia propinqua est ablutio, remota vero aqua na-
 turalis. Forma sunt verba præscripta nempe *Ego te baptizo, &c.*

15 Triplex est modus baptizandi, per immersionem, per infusionem, &
 per aspersionem, frequentior est aquæ effusio.

16 Circa formam sex cauenda, quæ continentur in his versibus.

Formæ nil addas, nil demas, nil variabis.

Transmutare caue corrumpere verba morari.

17 Eius effectus est lauare, & delere omnem culpam originale, & actua-
 lem, & poenam temporalem, mitigare fomitem concupiscentiæ, ape-
 rire ianuam Paradisi, & imprimere characterem in Anima. Item in-
 ducit cognationem spiritualem, tollit omnem irregularitatem ex de-
 licto, siue homicidio voluntario, non tamen defectu corporis, & Bi-
 gamiæ.

18 Eius Minister ex officio est Sacerdos, & quilibet curatus, in neces-
 sitate verò quilibet, etiam infidelis, dummodo intendat facere, quod
 facit Ecclesia.

19 Et in necessitate semper maior, qui est præsens, est præferendus in
 baptizando.

20 Quatuor sunt de necessitate baptismi, materia, forma, intentio
 Ministri, & susipientis, si est adultus.

21 Cæremoniæ adhibendæ in baptismo, aliæ sunt ante, baptismum aliæ
 in ipso baptismo, aliæ post, plura in *Alphabetico verb. baptismus.*

22 Concupiscentiam nec baptismus nec poenitentia tollit, nam non
 extinguitur nisi per gratiam particularem, qualis in B Virgine Cord.
lib. 5. q. 45. nam relicta est ad agonem, quæ nullo modo nocet non
 consentientibus, sed coronam viriliter pugnantis affert ut supra
 dictum est.

- 23 Per contritionem etiam remittitur culpa *Psal. 31. Confitebor aduersum me in iniustitiam meam Domine, & tu remisisti iniquitatem peccati mei*, & ita solus Deus remittit peccata authoritatie iuxta illud *Isai. 43. Ego solus deleo iniquitates tuas propter memetipsum*, & est text. in cap. verbum de pœnitent. dist. 1. cap. nemo de consecrat. dist. 4. ea enim sufficit ad peccati deletionem, & gratiæ collationem cum proposito confitendi, & requiritur confessio, vt absoluat a pœna æterna quæ virtute contritionis fuit mutata in temporalem *Grass. p. 1. decis. lib. 4. cap. 15. num. 48. Tol. lib. 6. cap. 21.* & tanta aliquando potest esse contritio, quod pœna etiam tollatur *gloss. in Extrauag. 1. de pœnit. & remiss. gloss. in cap. si bis 23. quest. 4. cap. importunam de pœnit. dist. 1.*
- 24 Pœnitentia tollit etiam non solum peccata actualia, & mortalia, sed venialia, etiam si pro venialibus Sacramentalia sint instituta, mutat etiam pœnam æternam in pœnam temporalem soluendam Deo à peccatore in hoc, vel in alio sæculo ante ingressum gloriæ; patet ex scriptura vtriusque testamenti, scriptura Sanctorum Patrum, ecclesiastica, & communi doctrina, optimis rationibus comprobata,
- 25 Contra opinionem Hæreticorum asserentium, quod post Peccatoris reconciliationem, & gratiam cum Deo resarcitam, nullum debitum pœnarum maneat, sed omnia delicta baptismali more cum ipsa culpa condonentur, quos bene confutat *Med. de Indulgentijs dist. 1. ac. 1. ad sextum* est conclusio de fide, & oppositum tenens vti hæreticus habetur *Conc. Trident. sess. 6. cap. 14. Sol. de nat. & grat. lib. 3. cap. 6. & in 4. distin. 17. q. 1. art. 3. Med. de Indulg. loc. cit. Cord. q. 1.*
- 26 Pœnitentia multas habet significationes; sumitur enim pro virtute poenitentiae. Secundo pro actu interiori poenitentiae. Tertio pro satisfactione. Quarto pro vno ex septem Sacramētis Ecclesiæ de quo in cap. quod in te de pœnit. & remiss.
- Est signum Rei sacrae, qua homo interius absoluitur à peccatis post baptismum commissis.
- 27 Remota eius materia sunt peccata detestanda, propinqua vero sunt actus ipsius poenitentis, scilicet contritio, confessio, satisfactio *Conc. Trid. sess. 14. cap. 3. & can. 4.*
- 28 Forma est. Ego te absoluo.
- 29 Minister est Sacerdos, habens auctoritatem ordinariam, vel delegatam.
- 30 Effectus est reconciliatio cum Deo.
- Per poenitentiam simul cum culpa remittitur reatus poenæ æternæ, potest tamen remanere reatus alicuius poenæ temporalis ex *Trident. sess. cap. 14. de Iustif. & sess. 14. cap. 8. de pœnit.*
- 31 Peccata venialia remittuntur oratione Dominicali, aqua benedicta,

Et, Eucharistia, confessione generali, eleemosyna, benedictione Episcopi &c. vnde versus.

Orans, tinctus, edens, confessus, dans, benedicens.

32 Quæ habent virtutem ex vi clauium Ecclesiæ ex opere operato vide *D. Thom. q. 87. art. 3.*

33 Peccatum per poenitentiam remissum non potest redire per sequens peccatum, quantum ad culpam, nec quantum ad reatum poenæ sensus, sed solum quantum ad poenam damni aliquo modo vide *D. Tho. q. 88. quia eod. modo priuatur visione diuina, & sic illud Iacob c. 2. intelligitur, qui peccauerit in vno &c. dicuntur tamen redire ratione ingratitude, quæ aggrauat peccatum.*

34 Poenitentia damni dicitur visionis Dei, sensus vero poenæ inferni. Per poenitentiam restituitur homini gratia, & omnes virtutes infusæ, quæ gratiam comitantur *D. Thom. q. 89. art. 1. Sot. d. 16. q. 2. ar. 1.*

35 Poenitentia diuiditur in poenitentiam ante baptismum, in poenitentiam mortalium & in poenitentiam venialium *D. Tho. q. 90. art. 4. Sot. dist. 17. q. 1. art. 4.*

36 Partes integrales poenitiæ sunt contritio, confessio, & satisfactio, dicuntur integrales ad differentiam partium essentialium, qualis est materia, & forma vide *Pet. Sot. tract. de Inst. Sacerd. tit. de pœnit.*

37 Dupliciter potest quis poenitere sine dolore, vt faciunt Beati, qui verè dicuntur poenitere, idest nolle fecisse errata, quæ hic fecerunt *D. Thom. in 4. senten. dist. 34. q. 1. art. 4. quæstiunc. 3.* Secundo cum dolore, vt faciunt Viatores, qui nollent fecisse, quod male fecerunt de quo *Aug. in c. pœnitentia il secundo de pœnit. dist. 3.*

38 Multiplex est, alia est indifferens, idest nec bona, nec mala, quando scilicet, quis habet synderesim, hoc est remorsum conscientia, quod sibi displiceat peccasse & dicitur quædam poenitudo naturalis, & animi passio dolendo de peccatis commissis, quæ non meretur, nec demeretur nisi applicetur, & de hac loquitur Poeta.

Pœnitet & factio torquor ipse meo.

& alibi.

Quos diri conscientia facti mens habet.

39 Secundo potest esse mala criminosa, & detestabilis quando scilicet, quem poenitet malum non fecisse, vel bonum non fecisse.

40 Tertio, mala desperata, quam habent Animæ damnata in Inferno, de qua *Sap. 5. pœnitentiam agentes & præ angustia spiritus gementes, hi sunt quos aliquando habuimus in derisum, & in similitudinem improperij, Nos insensati vitam illorum estimabamus insaniam, & finem eorum sine honore, ecce quomodo computati sunt inter Filios Dei, & inter sanctos fors illorum est, dolent enim de peccato non quatenus offensa Dei, sed quatenus fuit causa poenæ æternæ eorum, talis poe-*

- nitentia fuit in Iuda traditore, de qua *cap. Iudas de pœnit. dist. 3.*
- 41 Quarto, Pœnitentia mala sera, seu tarda, & dilata vsque ad hœm vitę, valde periculosa est, de qua *Aug. cap. 2. & penult. de pœnit. d. 7. & Eccles. cap. 5.*
- 42 Quinto, potest est mala falsa, quando quis accedit ad confessionē pro confitendo peccata sua, sed non discedit à peccato odio, rancore, & malo peragendo de hoc in *cap. falsas & cap. Fratres de pœnit. dist. 5. cap. illa de pœnit. dist. 3.*
- 43 Sexto, dicitur poenitentia mala irrisoria, & inanis, quando quis accedit ad Sacramentum poenitentiae animo redeundi ad vomitum & huiusmodi homines *D. Ambros. vocat irrisores non poenitentes in cap. irrisor, de pœnit. dist. 3.*
- 44 Alia dicitur poenitentia bona quae est praeterita peccata plangere, & plangendo, iterum illa non committere de qua *Amb. in c. pœnitentia. il primo de pœnit. d. 3.* haec consideratur, vt virtus, quando homo detestatur peccatum commissum, vt offensam Dei, cum proposito emendandi vitam, & spe veniae obtinendae à Deo, & vt Sacramentum, quo remittuntur peccata post baptismum commissa poenitenti bene disposito per absolutionem *Conc. Trid. sess. 14. cap. 1. & seq. Sot. in 4. dist. 14. q. 1. ar. 1. & 2. cap. pœnitentia de pœnit. dist. 3. D. Tho. 3. p. quest. 84. 85.*
- 45 Poenitentia habet aliquam proportionem cum baptismo, & dicitur secunda tabula post Naufragium.
- 46 Eius finis est, vt fiat satisfactio à peccatore Deo offenso, vt fiat reconciliatio cum ipso, & impetretur gratia, & demum est pax conscientiae, serenitas Animae, tranquillitas mentis, & vehementis spiritus consolatio.
- 47 Eius fructus multi sunt, nempe remissio culpae liberatio animae à poena aeterna, reconciliatio cum Deo, reuiuiscencia operum bonorum mortificatorum, & mundatio animae à sordibus.
- 48 Sunt nonnulla impedimenta, quae impediunt hominem, vt non agat poenitentiam, aliqua enim sunt exteriora aliqua interiora.
- 49 Exteriora sunt obligatio restituendi rem alienam, vel famam, exercitium negotiorum illicitorum, ludi, recidiuatio, hypocrisis.
- Interioria verò est pudor, spes, timor, desperatio. *Anton. 4. par. tit. 14. §. 5.*

S V M M A R I V M.

Remedia contra pœnam temporalem quot, & quae. 1.

Opera bona voluntaria quae. 2.

Operis boni voluntarij genera plura sunt. *ibid.*

Operis

- Operis boni applicatio per viam satisfactoriam qua. 3.
- Operis boni applicatio per viam meriti qua. 4.
- Operum bonorum applicatio duplex. 4.
- Operis boni applicatio per viam meriti dupliciter fit. 5. 6.
- Operis boni applicatio ratione unionis particularis tripliciter fit. 7.
- Operis boni applicatio in generali dicitur Indulgentia. 8.
- Operis boni participatio per viam satisfactoriam potest augeri, & minui. 9.
- Operis boni participatio per viam meriti numquam minuitur. 10.
- Communicatio bonorum operum in Religione qua, & quomodo fit. 11.
- Præpositi Religionum quomodo possunt applicare satisfactiones, & merita suorum subditorum. 12.
- Heretici damnantur asserentes, orationes particularium nihil prodesse. 13.
- Differentia inter communicationem bonorum operum, & Indulgentia. 14.
- Communicatio bonorum operum Religionis tunc est valida quando causa exposita in litteris communicationis est vera. 15.
- Communicatio bonorum operum Religionis facta ex charitate semper valebit. 16.
- Opera bona facta non possunt suspendi, ut in futuro applicentur. 17.
- Opera bona non applicata asseruantur in thesauro Ecclesie. 18.
- Sacrificia præterita non applicata an possint in futuro applicari. 19.
- Petrus Nauarrus explicatur circa futuram applicationem sacrificij. 19. 20.
- Suffragia an prosint subditis quando à Superiore offeruntur alijs. 21.
- Satisfactiones superabundantes in Religione possunt dispensare Superiores etiam indignis. 22.
- Suffragia subditorum applicata à Prælati an possint etiam applicari ab ipsis subditis. 23.
- Prælati an possint sibi applicare bona opera subditi. 24.
- Superior potest præcipere subditis, ut bona sua opera alijs applicet. 25.
- Laicus an possit sua merita applicare alijs. 26.
- Opera bona subditi, quæ fiunt in communione ex præcepto Prælati, vel Statuto Regulæ, potest Prælati inuito subdito alijs cõmunicare. 27.
- Papa potest communicare bona opera Subditorum ipsis inuitis, & quomodo. 28.
- In applicatione bonorum operum subditorum facta à Prælati an requiratur eorundem intentio. 29.
- Fideles quæ fructum percipiunt ex participatione operum Religionis. 30

DE QVATVOR REMEDIIS CONTRA pœnam temporalem, quæ sunt bona opera, satisfactio, Indulgentia, & Purgatorium, & primo de bonis operibus.

Cap. IV.

PRO tollenda poena temporali, quæ post remissam culpam remanet soluenda Deo, alia remedia data sunt, nempe opera bona voluntaria, poenitentia iniuncta, seu iniungenda à Cōfessore, seu satisfactio, Indulgentia, & purgatorium, de quibus in fine huius tractatus agā, quæ omnia *Med. de Ind. disp. 3. c. 8. & seq.* ad duo genera restringit, nempe ad satisfactionē, seu poenam satisfactoriam ordinariam, & extraordinariam. Primum genus intelligit, quæ à Lege Diuina statuta sunt, nempe quod pro peccato mortali sit poena æterna, si conuertatur homo, & confiteatur, commutetur in poenam temporalem, soluendam in hac, vel in alia vita; dicitur ordinaria instar Iuris communis, in quo pro homicidio, & alijs delictis statuuntur certæ poenæ, seu satisfactiones. Secundum genus appellat, quando non sunt statuta in Iure satisfactiones, sed sunt arbitrariæ, prout Principi, vel Iudicibus videbitur *vt in tit. ff. de extraord. crim. de var. & extraord. cognit.* sic apud Deum extraordinariæ satisfactiones sunt flagella &c. quæ diuinitus irrogata patiuntur, qui poenam temporalem sunt persolaturi; Dicuntur extraordinaria, quia non ab aliqua lege, quam sibi Deus præfixerit, sed à sola Diuina voluntate descendunt pro primo genere in Lege Mosayca, & Euangelica Diuina Sacramenta, præsertim poenitentia, instituta sunt. *Quorum remisistis peccata &c. Ioan. 2.* pro secundo genere erant voluntaria sacrificia; in lege vero Euangelica, oratio, eleemosyna, & cætera opera bona, hæc sicut nullam habent, à qua præcipiantur, legem, ita nullam habent diuinæ misericordiæ promissionem, ita vt ipso opere à fide integra, & viua dilectione deriuata poenas diuinitus decretas exterminent, sed quemadmodum ea homo libere offert, ita Deo liberum est parcere, aut obfirmato animo poenam exigere, quod in prioris generis poenis contrario accidebat, illic enim Deus lege à se condita, poenam decretam

cretam condonandi sibi imposuit necessitatem , ideo vt per ordinariam legem illi aliter agere non liceat .

Agendum est ergo de primo remedio pro tollenda poena temporalis, quæ sunt .

- 2 Opera bona voluntaria, & primo eleemosyna, siue corporalis, siue spiritualis, de corporali, de qua frequentior est sermo *Daniel 4. n. 24. peccata tua eleemosynis redime*, vbi pro peccatis, intellige poenas, debitas peccatis *cap. quamobrem 68. de pœnit. dist. 1. Luc. 11. date eleemosynam, & ecce omnia munda sunt vobis* .

Secundum est oratio, quoties enim quis est in gratia Dei per nimiam orationem, quam facit acquirit partem remissionis poenarum *cap. de quotidianis de pœnit. dist. 3. & in oratione Dominicali habetur dimitte nobis debita nostra, & oratio fidei saluat infirmum Iac. 5.*

Tertium est ieiunium, & cætera opera corporis afflictiua, vt sunt disciplina, cilicia, peregrinationes, &c. intellige non solum ieiunia voluntaria, sed etiam necessaria ab Ecclesia statuta, de his tribus operibus aliqua etiam dicam, dum de satisfactione tractabo .

Quarto, remissio iniuriarum *Luc. 6. dimittite & dimittetur vobis*.

Quintum est patientia, & tolerantia calamitatum, & flagellorum Dei in hac vita, vt sunt pestilentiz, infirmitates, dolores, mors, & cætera, quæ omnia si æquo animo feruntur peccata remittunt, ideo debet homo omnia Deo offerre, & ob eius amorem pati *Tob. 3. in tempore tribulationis peccata dimitte Conc. Trident. sess. 14. c. 9. de satisfactione*, vbi temporalibus flagellis à Deo inflictis, & à nobis patienter toleratis apud Deum Patrem per Christum Iesum satisfacere valeamus *Suar. tom 4. disp. 37. sect. 7. sic patior penas, dñ pulsor ipse podagra*

Sextum sunt omnia opera milericordiæ temporalia, & spiritualia, quæ debent offerri Deo cum hac intentione ad obtinendum remissionem peccatorum, hinc quando nos de mane surgimus, omnia opera, quæ die facturi sumus Deo offerre debemus ex *Sot. in 4. sent. dist. 21. art. 4. & dist. 19. q. 2. art. 2.*

Septimum remedium sunt bona opera facta pro proximo, quod significat Symbolum in illis verbis, *Sanctorum Communionem*, quando enim quis Deum rogat pro aliquo amico, vel alia bona opera erogat eum iuuant pro remissione peccatorum .

Octauum opera bona iustorum, quando quis alium bonum rogat vt Deum oret pro se .

Nonum Missæ applicatæ, & sacrificia vt *Anselm. vt à nobis auferamus aliquid, quod ipsi Deo sub sacrificio quodam offeramus* .

Decimum est voluntaria satisfactio, sed est minoris valoris, & meriti iniuncta, de qua infra, quia potestate clauium acquiritur meritum, & plus valet vnum ieiunium factum per poenitentiam iniunctam,

Am, quam decem ex poenitentia voluntaria.?

Vndecimum, est communicatio, seu participatio suffragiorum, & bonorum omnium alicuius particularis, vel Religionis, seu ordinis, vel Confraternitatis, de qua *Sot. loc. cit. Nauar. de Iub. not. 31. n. 18. seq. & in Miscell. 26. & seq.* vnde qui est adscriptus alicui Confraternitati est particeps omnium bonorum operum, quæ in dicta Confraternitate fiunt, à quolibet alio Confratre, in qualibet mundi parte, idem de adscriptis Religionibus.

- 3 Pro intelligentia istius ultimi operis nota primo, quod applicatio, quam quis potest facere alteri de suis proprijs bonis operibus dupliciter fieri potest, nempe quoad vim satisfactoriam, & quoad vim meritariam, seu per viam satisfactionis, & per viam meriti. Primum consistit in solutione, seu redditione æquivalentis ad poenam, quæ redimitur in toto, vel in parte.
- 4 Secundum vero consistit in aliquali dignitate habendi, seu impetrandi aliquid tamquam mercedem, seu præmium, quod dicitur meritum. Primum requirit specialem intentionem, & applicationem applicantis. Secundum vero non semper.
- 5 Applicatio per viam meriti fit dupliciter, primo ratione unionis vniuersalis, quam iusti inter se habent per charitatem de qua *David Psal. 118. Particeps Ego sum omnium timentium te, & custodientium mandata tua*, quam Apostoli in Symbolo vocant *Sanctorum Communionem*, & hæc participatio fit sine applicatione, & intentione facientis instar Societatis omnium bonorum inter aliquos contractæ, in qua quidquid vnus lucratur est omnibus commune, sic charitas est spiritualis Societas, in qua omnes iusti participes sunt bonorum operum, quæ fiunt in Ecclesia, & excluduntur peccatores tamquam membra mortua, hinc diabolus dicitur habere potestatem in quocunque peccatore, vt in pecore suo *c. miramur 24. q. 1.*
- 6 Secundo, ratione unionis particularis quando quis alteri communicat satisfactionem suorum bonorum operum, quæ quilibet potest applicare ad remissionem poenæ alterius, sicut enim Corporis membra inuicem sibi opem, & auxilium præstant; vt manus pro euitando idum ensis in capite, vulnus in se recipit, ita cum omnes sint membra mistici corporis, *multi vnum corpus sumus in Christo, ait Apost. 1. Corinth. 10.* vnusquisque potest pro altero satisfacere mediantibus bonis operibus quoad vim meritariam, & satisfactoriam, tam pro iusto, quam pro impio, sed de congruo tantum, hoc est quia soli liberalitati innititur, & sic per viam gratiæ, & liberalis misericordiae Dei, qui non se obligauit, nec promisit infallibiliter concessurum quidquid boni iustus ab eo pro alio petierit, sed quidquid, quoties, & quando sibi placuerit. Hoc probatur, quia ratione charitatis potest quilibet de suis bonis communicare quantum non prohibetur, hoc autem non

- non prohibetur, sed suadetur *Ad Galat. 6. Alter alterius onera portate, &c. Orate pro inuicem ut saluemini Iacob 1.* quia si temporalia bona possumus communicare ex charitate, quare non possumus spiritualia? Hinc dicit *Augustinus, nisi Stephanus orasset, forte Paulus saluatus non esset*, & de Carolo magno audita est vox *Ægidij meritò Carolo peccata dimitto*, cum hac tamen distinctione participat impius, & iustus, quia impius receptus in gratia, participat solum per intentionem applicantis, iustus vero, & ratione specialis intentionis applicantis, & ratione vnionis charitatis vniuersalis; hæc applicatio ratione particularis vnionis fit tripliciter ex *D. Thom. in 4. d. 20. relat. per Nauarr. not. 31. num. 19.* vbi sic intentio alicuius potest in alterum dirigi tripliciter, aut in generali, aut in speciali, aut in singulari, in singulari quidem vt cum quis pro alio determinato satisfacit, & sic quilibet potest alteri opera sua communicare. In speciali autem, cum quis orat pro congregatione sua, & familiaribus, & benefactoribus, & ad hoc ordinat etiam opera sua satisfactoria, & sic ille qui Congregationi præest, opera sua alteri communicare potest, applicando intentionem illorum, qui sunt de Congregatione sua ad hunc, vel illum determinatè. In generali verò sicut cum quis opera sua ordinat Ecclesiæ vniuersæ, & sic qui præest Ecclesiæ vniuersæ potest illa opera communicare applicando intentionem suam ad hunc vel illum, & quia homo est pars congregationis, & congregatio Ecclesiæ, ideo ille qui præest Ecclesiæ potest communicare ea, quæ sunt Congregationis, & huius hominis, & ille qui præest congregationi, ea quæ sunt huiusmodi hominis,
- 7
- 8 sed non è contrario. Aduertendum tamen est, quod nec prima communicatio, nec secunda dicitur Indulgentia, sed solum tertia, ratio duplex affertur à *Graff. in append. ad decis. lib. 2. de Indulg. cap. 2. num. 17.*
- 9 Secundo nota, quod hæc participatio per viam satisfactoriam potest minui, & augeri iuxta minorem, & maiorem numerum participantium ex opere operantis, etiam quoad ipsum applicantem, licet aliunde mereatur ratione charitatis, & sic non perdet mercedem suam *Matth. 10.*
- 10 Per viam vero meriti numquam minuitur ex multiplicatione participantium, & si quis intendit satisfacere pro eo, qui non est capax, puta pro damnato existenti in inferno, vel existenti in gloria, tunc fructus satisfactorius reuertitur ad facientem si eget pro suis peccatis *Matth. 10. Pax vestra ad vos reuertetur Psal. 34. Oratio mea in sinu meo conuertetur*, si vero non eget, conseruatur in thesauro Ecclesiæ, hæc & alia *Cordub. lib. 5. quæst. 5. 7. & 42. Eman. Rodoriz. par. 1. q. 33. art. 2. & seq.*

His suppositis nota tertio, quod ego hic non loquor de vniuersali applicatione, quia absq; eo, quod iustus aliquid de suo tribuat Deus, cui adeo grata sunt opera iustorum, de perse benefacit vni, ob opera bona alterius, & multoties impertitur gratias peccatoribus, eo quod sunt consanguinei Viri iusti. Exemplum sit Regis, qui recepto aliquo maximo beneficio à Petro, fouet omnibus consanguineis Petri, & etiam amicis, scriptum est enim *Psal. 131. Propter David seruum tuum, non auertas faciem Christi tui*, sed loquor de particulari, quā quisque iustus altero, ex tribus prædictis modis à *D. Thom.* pro alio facit.

- 11 Hanc quidem satisfactionem, non solum quilibet iustus facere potest, verum etiam quilibet habens potestatem, & iurisdictionē super iustos, quales sunt Præpositi Religionū, qui communicare possunt satisfactionem bonorum operum suorum subditorum, per cōcessionem litterarum communicationis, quam aliquibus facere solent, de qua communicatione, quoad Regulares adest priuilegium Urbani V. de quo in *lib. Monu. ord. prima impress. fol. 261. concl. 671. & in supplem. fol. 206. concl. 459. ut notat Emanuel Rodor. quest. Reg. p. 1. q. 33. ar. 2.* & qui primo cœpit concedere huiusmodi litteras, per quas applicantur suffragia Subditorum, fuit Sanctus Ioannes Amatenfis Episcopus, vide de hac communicatione *D. Thom. in 4. dist. 20. q. 4. Ricc. Palud. & ceteros DD. in 4. dist. 45. Cord. lib. 5. q. 5. 7. 42. Nau. not. 31. nu. 18.*
- 12 Ut autem intelligatur quomodo possint Præpositi Religionum applicare alij satisfactiones suorum subditorum siue per viam satisfactionis, siue per viam meriti, distinguendo satisfactionem à suffragijs dico primo.

Quod per admissionem ad consortium, seu participationem alicuius Religionis, non intelligitur admittere ad participationem alicuius thesauri, neque applicare aliquas satisfactiones ad remissionem peccatorum, sed tantum ad suffragia, & applicationem meritum, & operum per modū impetrationis vt *Suarez. disp. 55. sect. 5.*

- Secundo, quod suffragia omnia Subditorum poterit Superior alijs applicare, seu communicare, siue sit Generalis, siue Prior, siue Guardianus Prouincialis, & quilibet alius Præpositus, seu Prælatus, patet ex vsu antiquo, & approbat *Valdens de Sacram. tom. 3. tit. 10.* Item si subditi possunt communicare, multo magis Superiores, & hæc dicitur communicatio, seu participatio meritum, seu suffragiorum oblatio, seu donatio, non autem concessio Indulgentiarum ex *Sot. in 4. dist. 21. q. 1. art. 4. Nauar. in Miscell. 26. Suarez disp. 55. sect. 5. Conc.*
- 13 *Costan. sess. 8. art. 15.* in quo damnatur opinio *Vuicleph* asserentis, applicationes specialium orationū nihil prodesse, vt latius *Vuald. to. 2.*
- 14 *de sacram. tit. 10. c. 93. seq.* de differentia autem inter hanc communicationem,

cationem, & Indulgentiam infra patebit cum *Cord. lib. 5. q. 42. vers. quartum punctum*, vbi quatuor ponuntur differentia.

Vnde si quis est Benefactor alicuius Monasterij, potest Prælatus illi concedere litteras, vt sit particeps omnium bonorum, quæ fiunt in illo Monasterio, quia quoad partem satisfactoriã potest Superior dictis bonis priuare subditum, non autem quoad meritoriam, sed est
 15 bene aduerrendum, quod si causa, propter quam iste talis benefactor recipitur, non est vera, quia scilicet non est Benefactor, vt in litteris solet supponi, talis receptio ad satisfactionem non valet, nisi secundum ratam, scilicet secundum quod fuerit benefactor, quia deficiente causa finali, seu concessione, deficit ipsa concessio, si vero non ex
 16 causa illa, sed ad libitum ex causa charitatis recipiatur motu proprio, tunc bene valebit talis communicatio ex intentione communicantis ei sua bona, quoad vim satisfactoriam, & meritoriam, & etiam secundum suam dispositionem participantis, quoad vim meritoriam speciatim. *Cord. q. 42. §. nonum dictum*.

Item quod Prælati, & alij applicantes alijs bona sua, seu Communitatis, intelligunt regulariter applicare, quantum valere possunt sine suo, aut communitatis detrimento, nisi quoad vim satisfactoriam de suis bonis aliter specialiter intendant.

Sic etiam potest Prælatus præcipere suis subditis, vt Missas quas dicunt, applicent secundum suam intentionem *Nauar. d. Miscell. nu. 46*. quæ omnia raro, & ex vrgentissima causa sunt facienda.

At vero si bona opera, quoad vim satisfactoriam antequam fiant, vel dum fiunt, non reperiuntur applicata per facientem, vel superiorem aliquibus actualiter, vel virtualiter, iam de cætero postquam facta sunt, non possunt applicari per ipsum facientem, seu Superiorem.

17 Neque faciens, aut Prælatus potest ea reseruare quoad vim satisfactoriam, vt sint reposita, & conseruata tamquam in thesauro pro alio tempore futuro, quo valuerit vel indiguerit, vt tunc per facientem vel per Prælatum applicentur sibi ipsi vel Benefactori, aut alteri quia nullus potest particulariter sibi, vel alteri thesaurizare thesaurum satisfactoriũ particularem, & per consequens neque de eo distribuere, aut cõmunicare, vt pluribus probat *Cord. d. q. 42. vers. octauũ*
 18 *dictũ Suar. disp. 55. sect. 5. nu. 5*. ergo si non explicantur dicta satisfactoria ante, vel dum fiunt, reponuntur, & conseruantur in communi thesauro Ecclesiæ, & sic tantum per potentes concedere Indulgentias distribui possunt, quia opera bona, quæ fiunt non possunt stare in suspenso, sed statim applicantur in thesauro, vt dictum est, & sic intellige, quæ supra dicta sunt.

19 Quod autem *Petrus Nauar. lib. 2. de res. c. 2. nu. 160*. dicit sacerdotem posse dicere Missam, & postea eam, & etiam sacrificia præterita

rita applicare cui, & quando voluerit mihi non placet vt *Enr. lib. 9. c. 21. de missa. Cord. lib. 1. q. 4. dubb. 6. fol. 69. seq. Nauar. Miscell. 26.*

Sed Ant. de Cord. loc. cit. saluat opinionem Petri Nauarri in his casibus, quando v. g. Sacrista scit, quod N. legauit centum suæ Ecclesiæ pro tot missis celebrandis, & hæres illius legati numquam comparet ad satisfaciendum legatum, quod in hoc casu potest Sacrista præuenire, & curare, vt celebrentur illæ missæ sub spe, quod postea veniant centum legata pro eleemosyna, & sic potest anticipare tempus, supplendo negligentia hæredis, quod si dicta centum postea non venerint, sibi adscribat Sacrista.

- 20 Vel secundo potest intelligi dictus Petrus Nauarr. quando quis v. g. tenetur qualibet hebdomada dicere in sua Cappellania tres Missas, & sic illi supersunt quatuor dies vacui à celebranda Missa, & de istis quattuor missis, vult anticipare, & dicere ante tempus, & sic de illa hebdomada loco trium Missarum dicit septem sub spe, quod hebdomada sequenti habeat aliquas eleemosynas pro Missis celebrandis, & potest celebrare pro istis eleemosynis, cum iam satisfecerit tribus missis, ad quas tenebatur singulis hebdomadis, quod tamen non est practicandum, quia qui reliquit illas tres Missas singulis hebdomadis, habuit intentionem, vt ter in hebdomada honoretur eius anima, & fructus satisfactionis non potest suspendi, ita vt eum sacerdos applicauerit in futurum cum voluerit, qui si non fuerit applicatus, thesaurus Ecclesiæ eundem reseruari nullus ex recentioribus ambigit, nec valet dicere in isto casu, quod bis soluit, qui ante tempus soluit, quia dispar est ratio, & hæc procedunt, quoad vim satisfactoriam; quoad vim autem meritoriam, tam ipse qui facit, quam Prælatus quicumque eius mediat, aut immediatus potest semper ante, vel post communicare, seu applicare talia bona præterita, præsentia, & futura quibuscumque voluerit, vt virtute talium meritorum mereatur de congruo, seu potius impetret ipsi, vel alijs bona spiritualia, & temporalia, & liberationem & præseruationem malorum, quod non est propriè meritum, sed impetratio, quæ aliquo modo pertinet ad præmium aliquod meritorum præcedentium de congruo habendum sibi, vel alijs in hac, vel in alia vita, sicut propter merita præcedentia Abraham, & alij Sancti impetrabant à Deo, seu Deus conferebat alijs bona temporalia, & de his bonis, quoad vim meritoriam, non congregatur thesaurus Indulgentiarum, & hoc modo per viam meriti, seu impetrationis valet communicatio bonorum suorum præteritorum, & cōcessio eorum, quam aliqui piè faciunt aliquibus existentibus in articulo mortis, seu etiam defunctis, non autem quoad vim satisfactoriam præteritam, quæ iam nō est in sua potestate, & c. *Cord. q. 42. vers. octauum dictum Eman. Rodoriq. q. 33. ar. 5. 1. p.*

Quoad

Quoad vim etiam meritoriam omnia bona cuiuscumque Subditi, & Congregationis, tam particulariter, quam communiter facta, tam supererogatoria, quam necessaria, seu obligatoria, tam subditus, qui fecit, quam quilibet Prælati eius mediatas, seu immediatus etiam Papæ quemlibet eorum per se & simul, ante, vel postquam facta fuerint, potest ea applicare cuicumque voluerit. *Cord. cit. vers. octauum dictum.*

21 An minus valeant subditis suffragia sua, quando alijs à Superioribus offeruntur? Respondetur nihilominus valent ipsis, quam si illorum Superiores non offerrent.

22 Ex dictis patet, quod satisfactiones superabundantes possunt etiā indignis dispensare Superiores, sed posteaquam factæ sunt, non possunt applicare, quia reponuntur in thesauro.

23 Quid si eas applicet subditus, & simul superior diuersis? Respondetur valent illi, cui applicat Superior per modum satisfactionis, alijs vero, quibus applicat subditus, valent per modum impetrationis ex communi sententia.

24 An Prælati possit applicare ea bona quæ Subditus particulariter facit pro satisfactione suorum peccatorum? Respondetur negative si talis subditus ipse egeat nisi ad hoc aliquo modo cōtentiatur, quia fiunt determinate, & iam non est bonum cōmune Religionis, seu Congregationis, vt *Cord. d. q. 42. vers. secundum dictum Eman. Rod. d. q. 33. art. 4. vbi* multiplex ratio assignatur præcipuè, quia Superior non videtur esse illorum Dominus nisi cum superabundant; posset tamen excipi casus grauissimæ necessitatis, oppositum tamen tenet *Sot. d. 21. q. 1. art. 1. circa finem*, nempe posse Superiorem applicare.

Sed ex quo Subditus tale suum bonum satisfactorium, quo ipse eget, potest communicare alteri quoad prædictam vim, An possit etiā Papa, vel alius eius subditi Prælati, eo inuito præuenire communicando tale opus, eiusq. intentionem applicando alteri, cui ipse Prælati, & non cui subditus voluerit? Respondetur regulariter non potest nisi ex rationabili causa, vide *Cord. q. 42. vers. secundum dictum, & vers. quoad hoc.*

25 Item potest Superior præcipere subdito vt offerat alijs proprias satisfactiones, & hic tenetur obedire eo modo, quo Pōtifex applicat de Thesauro Ecclesiæ, differunt tamen quia Pontifex applicat auctoritate, Superior vero per dispensationem, præterea Pont. potest relaxare pœnitentias etiam iniunctas, non autem Superior *Suar. d. 55. sect. 5. num. 8.*

26 An autem possit quisque etiam Laicus sua merita applicare alijs seu communicare, quoad vim satisfactoriam dictum est affirmatiue ex *Nauiar. not. 31. num. 18.*

- 27 Bona satisfactoria, quę subditus facit per se non applicando ea alicui specialiter, sed pro tota Ecclesia generaliter, aut pro indigentibus in Purgatorio, aut in hac vita pro Benefactoribus amicis, seu pro ijs quibus Deus vult valere similiter bona quę facit in communi vt disciplinas, vigiliis, & similia quę in communitate facit cum alijs Religiosis simul, seu per se ex statuto regulę, aut p̄cepto P̄latis; dicuntur communia Cōgregationis quamuis ipse subditus eis egeat, & talia potest P̄latus inuito subdito etiam communicare alijs specialiter quoad vim satisfactoriā *Cord. q. 42. vers. quintum dictū Suar. vero sect. 5. disp. 55. n. 4. in fin.* tenet quod licet subditus nulli applicet suum opus ex inaduertentia, vel culpabili negligentia sola intentio superioris non sufficeret ad applicandū illud per rationē ibi allatam.
- 28 P̄latus supremus, vt Papa potest communicare bona omniū suorum inferiorum tam Personarum, quam P̄latorum, quam Congregationum sibi subditarum modo supradicto, non tamen ē contra, sed solum bona sibi subditorum *Cord. q. 42. vers. septimum dictum.* notat etiam *Nauarr. not. 31. nu. 20.* cum cui alicuius sodalitatis, vel Confratarię bona communicantur non absolui ab obligatione agendi p̄nitentiam ā Confessario sibi pro peccatis iniunctam, etiam si per illā communicationem assequutus forte sit quoad Deum, remissionem omnem p̄nē in purgatorio per eum subeundę quoniam neque absolueretur si alij pro eo tantumdem p̄nitentię quantum est sibi iniunctum ageret.
- 29 An in applicatione bonorum operum subditorum, quę facit Superior requiratur intentio ipsorum subditorum vide *Suarez disp. 55. sect. 5. 6 seq.*
- 30 Si quęras quis fructus proueniat fidelibus eo, quod ad participationem operum Religionis admittātur? Respondetur tripliciter alteri possunt suffragia prodesse, vt dictum est. Primo per modum satisfactionis. Secundo per modum directē impetrationis, & indirectē per modum cuiusdam meriti, de congruo, modo dico huiusmodi admissionē in primis prodesse ad hūc postremum modum quoad fructū; qui nō p̄det ex particulari intentione singulorū operātium. Tertio, prodest ad directam impetrationem ad satisfactorium suffragium, & ad lucrandas Indulgentias Religionibus concessas, vt *Suar. disp. 55. sec. 5. num. 11. 12. 13.*

Et hęc quoad communicationem, & cętera remedia bonorum operum pro tollenda p̄na temporali: de p̄nis autem ā quamplurimis falsis etiam post remissam culpam *Cbrysoſt. hom. 10. in Mattb. 3. Greg. hom. 20. &c. Benz. lib. 2. d. c. 40. ad 42.* vbi habetur de formula poenitentiarum antiquarum, superest agendum de p̄nitentia iniungenda ā Confessore, & sic de satisfactione:

S V M M A R I V M .

- Satisfactio secundum remedium pro pœna temporali . 1.*
Satisfactio quomodo sumatur . 2. 3.
Satisfactio quid . 4.
Satisfactio quotuplex . 5.
Satisfactio solemnis quæ . ibid.
Satisfactio publica quæ . 6.
Satisfactio secreta quæ . 7.
Pœnitentia an iniungenda in qualibet confessione sacramentali . 8.
Absolui an possit pœnitens, recusans facere pœnitentiam in hac vita, ut faciat in purgatorio . 9.
Pœnitentia iniungitur ob varios fines . 9.
Pœnitens recusans facere pœnitentiam in hac vita, ut faciat in purgatorio, an saltem debeat leuissimam acceptare . 10.
Pœnitentia, an absolutio sit prius danda pœnitenti . 11.
Preambula quæ fiunt à Confessore post audita peccata an dicantur pœnitentiæ iniunctæ . 12.
In pœnitentia iniungenda qui modus sit seruandus . 13.
In pœnitentia iniungenda, quæ debet Confessor perpendere . 14.
Opera iniungenda in pœnitentia, ad orationem, ieiunium, & eleemosynam reducuntur . 15.
Oratio quomodo intelligatur ad hoc, ut possit iniungi pro pœnitentia . 16.
Ad orationem reducuntur actus contritionis . 17.
Ieiunium quomodo intelligatur, & quæ ad illud reducuntur . 18.
Eleemosyna quomodo intelligatur, & quæ ad illam reducuntur . 19.
Opera prædicta quare imponantur in pœnitentia . 20.
Pœnitentia disciplinandi an sit irrationabilis . 21.
Regula, Reus non tenetur agere, sed pati, quomodo intelligitur . 22.
Reus condemnatus ut furca se suspendat, an teneatur obedire . 23.
Pœnitentiæ à Confessore ultra prædicta imponenda pœnitenti quæ . 24.
Satisfactio an possit fieri per opera alias debita . 25.
Ieiunium impositum pro pœnitentia, an possit impleri in Quadragesima, vel in vigilia . 26.
Pœnitentia de operibus alias debitis, an iniungi possit à Confessario . 27.
Celebratio unica diuini officij, an possit satisfacere duobus præceptis, vel debitis . 26.
Per unicam actionem cur aliquando dantur plures effectus satisfactionis, aliquando vero non . 27. 28.
Pœnitentia orationis iniuncta, an possit adimpleri tempore missæ . 28.

- Poenitentia an necessariò iniungenda sit in operibus poenalibus. 29.*
Flagella à Deo inflicta in hac vita, an sint satisfactoria. 30.
Satisfacere an homo possit uni peccato non satisfaciendo pro alio. 31.
Satisfacere an possit poena temporali, & præcepto poenitentiae iniuncta existens in peccato. 32.
Poenitentiam iniunctam adimplens in peccato mortali an teneatur eam iterare. 33.
Poenitentia facta in peccato mortali adueniente gratia an sortiatur effectum suum. 34.
Opera bona moralia facta in peccato mortali an prosint. 35.
Operum bonorum moralium effectus multi. 35.
Opera bona facta in gratia sunt satisfactoria, & meritoria de condigno. 36.
Opera satisfactoria, & meritoria quomodo differant. 37.
Poenitentiam non adimplens poenitens an peccet. 38.
Poenitentiam non adimplens poenitens, quod peccatum committat. 39.
Poenitentiam non adimplens poenitens tempore præfixo à Confessario, an teneatur postea illam adimplere. 40.
Poenitentiam qui non impleuit, ut debuit an teneatur iterare confessionem. 41.
Poenitentiam iniunctam ab uno Confessario, an possit ab alio commutari, & quibus casibus. 42.
Poenitentia iniuncta an possit à Superiore commutari. 43. 44.
Poenitentia quæ non placet poenitenti, an possit mutari à Confessario. 45.
Poenitentia iniuncta à Romano Pontifice an possint moderari. 46.
Poenitentia iniuncta ab alio Confessario, in quibus casibus possint moderari. 43.
Poenitentia iniuncta an possit per alium adimpleri. 48.
Satisfacere qui vult pro infirmo an debeat esse in gratia. 49.
Satisfacere an possit unus pro alio. 50.
Indulgentia qualiter sit remedium pro tollenda poena temporali. 51.
In Indulgentia tria concurrunt communicatio, satisfactio, & relaxatio poena debita, & quod ipsorum sit Indulgentia principaliter. 52.

DE SECVNDO REMEDIO, HOC EST,

De satisfactione pro tollenda pœ-
na temporali.

Cap. V.

ECVNDVM remedium, quo satisfit pœna temporali, est satisfactio, quæ in nostro proposito non sumitur pro restitutione rei alienæ, bonorum ablatorum, famæ & honoris, ut in *l. prima ff. qui satis. dar. cog.* nec pro recessu, & fuga ab occasione peccandi ut in *c. satisfactio de pœnit. dist. 3.* sed sumitur pro pœnitentia iniuncta, seu iniungenda à Confessore in confessione sacramentali pœnitenti, non quidem

pro pœna æterna, quæ vel Sacramenti voto vnâ cum culpa remittitur, sed pro pœna temporali, quæ non tota remittitur, ut in Baptismo illis, qui post ipsum peccauerunt, & sic est tertia pars Sacramenti pœnitentiæ, & dicitur satisfactoria, de qua in *c. omnis de pœnit. & remis. Conc. Trid. sess. 14. c. 6. & seq. de iustificat. c. multiplex de pœnit. dist. 1. Sot. in 4. dist. 19. q. 1. art. 3. Caiet. aduersus hæreses vers. pœnit. Nauarr. c. 3. in Manuali, & definitur sic.*

4 Satisfactio est compensatio quædam iniuriæ Deo illatæ per peccatum ad quamdam iustitiæ qualitatem, cum proposito cauendi in futurum *Syl. satisfactio in princ. deducitur ex c. satisfactio de pœnit. d. 3.* intellige de satisfactione iniuncta in Sacramento pœnitentiæ, qui enim sua spontè illam suscipit dicitur quidem satisfactio, sed non Sacramentalis *Ledes. 2. quarti quæst. 11. in fin. dixi* (quædam) quia non potest deueniri ad iustam mensuram, quæ sit proportionata compensatio, sed homo debet conari peruenire ad talem satisfactionem, quam potest, *Caiet. verbo satisfactio Nauarr. cap. 3. & cap. 26. nu. 15. & seq.*

5 Hæc satisfactoria pœnitentia triplex est, solemnns seu publica, quæ pro delictis scandalosis imponebatur tempore primitiuæ Ecclesiæ primo die Quadragesimæ cum sacco, & cilicio, de qua loquitur *tex. in cap. quadragesima 50. dist.*

6 Secunda dicitur publica, sed non solemnns, quæ imponitur Blasphemis coram populo inter missarum solemnna, de qua *cap. statutum*

de maled. cap. Deus cap. omnis, de pœnit. & remiss. & dicebatur salutaris, quia imponebatur ob salutem priuatam pœnitentis.

7 Tertia dicitur secreta, seu priuata, quæ est multiplex, vt dictum est supra cap. 3.

8 Regulariter loquendo in omni confessione sacramentali iniungenda est pœnitentia, ex *Conc. Trident. sess. 14. cap. 8. Nauarr. cap. 26. num. 15. Ledes. secunda quarti q. 20. num. 4. dub. 2. Suar. disp. 38. sect. 3.* dixi regulariter, quia non est opus iniungere, quando constaret pœnitentem satisfecisse plenè *Caiet. vers. satisfactio, & vers. confessio in fin.* vel si impeditus esset ab infirmitate *Nauarr. cap. 26. n. 83. Pet. Sot. lect. 2. de Confess.* tunc enim est tantum indicanda non imponenda *c. p. 27. q. 7.* vel leuis imponatur; est inquam necessaria huiusmodi pœnitentia, quia dum ob peccatum mortale incidit in culpam seu maculam, ea sublata per confessionem, remanet reatus, seu pœna temporalis loco æternæ, & sic fit transitus de inferno ad purgatorium, qua soluta meretur patria æterna.

9 Dices si pœnitens vult differre pœnitentiam, & eam persolvere in purgatorio, & non in hac vita, potest ne absolui sine iniunctione pœnitentiæ? Respondetur duæ sunt opiniones, prima asserentium posse absolui, vt *Caiet. verb. Confessio, & verbo satisfactio, & verbo absolutio Adrian. q. de confessione, Scot. dist. 17. q. 1. ar. 2. Gabr. dist. 17. q. 1. art. 2. Gabriel. dist. 16. q. 2. Med. C. de confessione. Nauarr. c. 26. num. 20. Ledesm. 2. quarti q. 20. art. 4. concl. 2. Cord. de Inaug. quest. 1.* vbi licite potest pœnitens hanc satisfactionem reservare in purgatorio ex *Soto in 4. dist. 20. q. 2. art. 2. in responsione ad 3.*

Altera sententia est opposita *Palud. in 4. dist. 20. quest. 2. Maior. dist. 17. quest. 2. Anton. 3. par. tit. 18. cap. 9. Castr. lib. 2. de leg. pen. Sot. dist. 19. q. 1. art. 3. Victor. quest. 109. D. Thom. in addit. q. 18. art. 3. Petr. Sot. lect. 2. de satisfact. est communis & vera patet ex Conc. Trident. sess. 14. c. 6. & 8. de satisfact.* Tenetur enim pœnitens acceptare pœnitentiam rationabilem sub peccato, quia Confessor habet potestatem non solum soluendi, sed & ligandi, dixi rationabilem, idest clauæ non errante, & sic, vt sit discreta, ex infra dicendis; pœnitentia enim iniungitur ob varios fines, nempe ad præseruationem, & vt pœnitens intelligat grauitatem peccati ne dum ad satisfaciendum, vt ex eodem *Conc. Trident.* non tamen tollitur quin pœnitens possit rogare confessorium, vt mutet pœnitentiam, puta orationes loco ieiunij, &c. vide gloss. in cap. peccati de regul. iur. lib. 6 vbi si non potest quis induci ad dimittendum peccatum, non est absolueendus nisi iniuncta pœnitentia, quæ ad multa deferuire potest.

Pro concordia opinionum attendat Confessor qualitatem, & dispositionem pœnitentis, quantitatem pœnitentiæ iniungendæ, cir-

cun-

cunctantias peccatorum, ut mox dicam, vide *Caiet. in verbo satisfactio Sot. in 4. dist. 99. quest. 2. num. 3. Nauarr. cap. 26. num. 21. Conc. Trid. sess. 14. nu. 8.* & debet potius inclinare ad misericordiam, quā ad leuerratem. *Sylu. Confessor. 4. q. 3.* Quia est forū misericordia, & pœnitentia sunt arbitraria, nec est sequendum consilium *Angeli confessio primo §. 19.* aliterentis, esse obligandum pœnitentem ad leuem tantum pœnitentiam, & alia opera esse imponenda sine obligatione, quia non tantum prosunt opera voluntaria, quantum satisfactio sacramentalis *Pet. Sot. lect. 2. de dist. pecca. Sylu. Confessor cit. Nauar. c. 26. num. 29.*

10 Et quando pœnitens recusat acceptare pœnitentiam sub prætectu quod vult peragere in purgatorio, debet saltem imponi, ut dicat *ter Iesus*, ne dimittatur absque absolutione, melius enim est leuem dare pœnitentiam, quam dimittere pœnitentē desperatum sine absolutione, quæ tunc potest denegari, quando nullatenus vult aliquam acceptare pœnitentiam licet minimam sub prætectu, quod velit satisfacere in purgatorio.

11 An autem sit prius iniungenda pœnitentia, & postea dare absolutionem, vel è contra, duæ sunt opiniones, vna *gloss. in cap. ult. de censibus lib. 6. vers. audire*, vbi prius absolutio danda est, & postea pœnitentia; altera est. *Clem. prima de sepulturis*, vbi prius pœnitentia, & postea absolutio est danda, vtrique opinio potest sustineri, sanum tamen est consilium, ut ante absolutionem iniungatur, ne vel omittatur ex obliuione, vel à pœnitente refutetur *Armilla. absolutio 6. in fin. vide Suar. disp. 38. sect. 3.*

12 Aduertendum tamen, quod præambula illa, quæ fiunt à Confessore post audita peccata, videlicet, quod relinquuntur malæ practicæ, occasio peccandi, restituantur bona aliena, &c. non sunt pœnitentiæ iniunctæ, nisi specificè imponatur; idem dicendum si imponatur pro pœnitentia ieiunium; si postea subdat Confessor, & quoties blasphemias deosculare terram; tunc ieiunium est vera pœnitentia, non autem alia verba nisi addatur etiam pro pœnitentia.

13 Modus seruandus in iniungenda pœnitentia statuitur à *Conc. Trid. sess. 14. c. 8. de satisfact. Nauar. cap. 26. num. 18. sequen. Suarez disp. 38. sect. 6.*

14 Quatuor nihilominus perpendere debet Confessor, primo quæ sit grauitas, & quantitas peccatorum; ne leues pro grauibz peccatis pœnitentiæ, vel è contra imponantur, sed secundum mensuram peccati, sit & plagarum modus; non tamen sunt seruandi Canones pœnitentiales, qui ob vnum peccatum mortale imponebant septem annos de publica pœnitentia; hodie namque pœnitentiæ sunt arbitrariæ *cap. Deus de pœnitent. & remiss. & melius est accusari de*

miserericordia, quam de austeritate *c. allegant 26.q.6.* in omnibus tamen prudentia adhibenda erit.

Secundo, consideratur qualitas delicti idest, vt blasphemanti dentur orationes vocales, homini carnali celicia, & disciplina, guloso ieiunia, & sic de singulis, & in eo, quo quis peccat puniri debet, sed ob varia peccata non sunt danda varia pœnitentia.

Tertio, qualitas pœnitentis, considerando quæ potest sufferre, mulieri enim non decet imponere disciplinas, ne concurrat domestica curiositas; nec mancipio peregrinationes, ne adsit præiudiciũ Domini *c. relatum de sent. excom.*

Quarto, finis ob quã debet imponi pœnitentia, colligitur ex *Trid. sess. 14.c. 3.* vbi non solum est satisfaciendum peccatis commissis, sed vt sit medicina præseruatiua.

15 Omnia opera, quæ pro pœnitentia iniungi possunt, ad orationem, ieiunium, & eleemosynam reducuntur *Theol. in 4. dist. 15. Trid. sess. 6. can. 14. & sess. 14. can. 13. De bis Tob. 12.* vbi bona est oratio cum ieiunio, & eleemosyna *Matt. 16.*

16 Oratio intelligitur vocalis, vt sunt septem Psalmi, Officium B. Virginis, Defunctorum, &c. & etiam mentalis, vt meditari aliqua puncta passionis Christi, &c. Iudicium particulare, Infernum, Purgatorium, Paradisum, vel vt legat aliquas lectiones spirituales, puta Aloysium de Granata, opera D. Bernardi, pharetram diuini amoris, &c. sufficit illa legere, licet quæ ibi scripta sunt non meditetur. Item vt audiat verbum Dei quotidie, vel certis diebus auscultet Missam, & sic per orationem satisficit Deo, & bonis Animæ, ad orationem etiam reducuntur actus contritionis, per quæ superbia eradicatur, & quod oratio vocalis, seu mentalis sit satisfactoria *D. Thom. in 4. dist. 15. q. 1. art. 4. quasiuncula 3. ad primum & q. 4. art. 3. quasiuncula 1.* de qua oratione plura dicta sunt supra par. 1. c. 18.

18 Ad ieiunium reducuntur omnia quæ corpus affligunt, & carnis concupiscentiam domant, de flagellatione sui ipsius *D. Paul. 1. Cor. 9. castigo corpus meum, & in seruitutẽ redigo,* & pro ieiunio, per quod satisficit Deo de bonis corporis, non solũ intelligitur abstinentia à carnibus, sed reliqua opera corporis afflictiua, & maceratiua, vt dictum est, vt sunt disciplina, cilicia, peregrinatio, visitatio locorum piorũ, vigilæ per aliquas horas pro amore Dei, humi cubatio, &c. de quo ieiunio vide, quæ *p. 1. c. 20. & Luc. 2.*

19 Pro eleemosyna per quam satisficit Deo de bonis exterioribus substantiæ, & est magis satisfactoria, quam oratio, & ieiunium ex *D. Tho. in 4. dist. 15.* ratio est duplex de qua *Graff. in append. lib. 1. c. 12. nu. 4.* intelliguntur, quæ concupiscentiam oculorum, & auaritiam tollunt, ceduntq. in proximi vtilitatem, vt sunt opera misericordiæ, dando aliquid

aliquid pauperibus, egenis, locis pijs, carceratis, infirmis, &c. quæ comprehendunt opera misericordiæ corporalia, de quibus *Graff. in Append. decis. lib. 1. cap. 12. Benz. lib. 2. cap. 28.* Quæ omnia opera imponuntur pro pœnitentia, vt contraria contrarijs curentur, frigida enim calidis, & calida frigidis sunt applicanda.

- 21 Dices an pœnitentia disciplinandi sit irrationabilis, puta si confessorius imponeret, vt faceret quis decem disciplinas num dicatur
- 22 indiscreta, & videtur affirmatiue, ex quo reus non tenetur agere, sed pati; solet enim valere argumentum inter iudicium fori, & sacramentalis, & exterioris, & sicut reus nō tenetur obedire Iudici exteriori, ita & Iudici sacramentali, sed sic est quod reus nō tenetur agere, sed pati, ergo nec reus Iudicis sacramentalis *D. Thom. 2. 2. q. 33. art. 4.* hinc si Iudex profert sententiam vt ipsemet reus se furca suspendat, reus non tenetur agere, sed pati, in contrarium tamen in casu nostro est veritas, & prædicta pœnitentia dicitur rationabilis, & discreta, & pœnitens tenetur obedire, & tenetur se flagellare, & castigare corpus suū *c. nō est nostrum 23. q. 5.* vbi sicut reus Iudicis exterioris tenetur obedire pœnæ impositæ puta, si est condemnatus ad exilium, cum non sit pœna mortis vt in casu nostro, sic dico, quod non seruantes exilium peccant mortaliter, & non sunt absoluenti.
- 24 Potest denique prudens confessor alias adhibere pœnitentias, puta pro recidiuo, dum aliæ pœnitentiæ non profuerunt potest imponere frequentationem confessionis, pro tentationibus, quæ de nocte vel de die eueniunt aliquas breues preces; puta vt intra se dicat, *cor mundum crea in me Deus; Deus in adiutorium meum intende;* quas si non potest aliqua causa ore dicere, corde proferat, & si pœnitens dicat non posse semper de huiusmodi pœnitentijs recordari, Confessor iniungat vt faciat quando recordatur.
- 25 An possit fieri huiusmodi satisfactio per opera alias debita, quæ quis tenetur facere ex alio præcepto, puta si pœnitentia sit ieiunium, an possit adimplere in die vigiliæ vel quadragesimæ, in qua tenetur ieiunare, vel si iniungatur celebratio diuini officij ad quod quis tenetur, an possit vnica celebratione satisfieri? Respond. duæ sunt opiniones, vna affirmantium vt *Sot. in 4. dist. 15. q. 1. artic. 1. Palud. dist. 15. q. 1. art. 2. Syl. satisf. quæst. 8.* Alia opinio est in oppositum vt *Caiet. verb. satisf. &c. vbi Caiet. dicit quod pœnitentia iniuncta intelligitur de opere non debito & si possit Confessor tales pœnitentias operis alias debiti imponere, & tunc pœnitens adimplendo satisfaceret vtrique, vt si quis tenetur ieiunare in quadragesima, posset Confessor imponere, vt etiam ieiunet ob pœnitentiam.*

Pro resolutione tamen præsentis dubij, dico primo quod opera bona hominis existentis in gratia, licet sint debita ex vi alterius oblatio-

lationis, sunt satisfactoria pro pœna peccatorum *est Caiet. in opus. de satisf. q. 1. Med. C. de satisf. q. 4. Adria. q. 1. de satisf. Sot. in 4. dist. 19. q. 2. art. 1. in fin. Nauarr. cap. 26. num. 23. & videtur Ant. 3. p. tit. 14. c. 20. initio patet quia tale opus est meritorium, ergo satisfactorium, confirmatur, quia alias si quis martyrium subiret, tempore quo tenetur, non satisfaceret pro omni pœna, quod tamen est saluum.*

Secundo dico quod poenitens regulariter nō satisfacit obligationi, quando implet poenitentiam sibi iniunctam per opus alias debitum, vt si impositum ieiunium implet in aliqua vigilia *Sot. Med. Anton. in loc. cit. Viêt. q. 205. Led. 2. 4. q. 14. art. 1. dist. 7. & est communis vñs Confessariorum, Dixi regulariter, quia in aliquo casu posset satisfacere quando scilicet tenetur de iure naturæ, vt accipere posset in oratione, eleemosyna, & ieiunio Ant. loc. cit. ex cod. D. Thom. dist. 15. in 4.*

27 Tercio dico quamuis regulariter non debeat Confessarius iniungere poenitentiam de opere alias debito, potest id tamen aliquando, imo est salutare consilium, si tali poenitentia poenitens induceretur ad aliquod præceptum implendum *DD. cit. & Viêt. q. 202. ratio est quia per ea opera poenitens implet satisfactionem. & præceptum quod alias non obleruaret, quare illi qui numquam ieiunauit, potest imponi poenitentia, vt ieiunet in quadragesima, & Clerico, qui numquam recitauit horas Canonicas vt illas recitet, &c. Nota tamen, hoc non intelligi de opere iniuncto pro poenitentia Confessoris, sed intelligitur de debito ex aliquo præcepto vide Suar. disp. 37. sect. 4.*

28 Dices an tempore Missæ possit impleri poenitentia orationis iniunctæ, quando missa audienda est de præcepto? Resp. affirmatiue si ad vtrumque potest attendi vt *Nauarr. c. 21. num. 8. alias non satisfacit illi, cui non attendit.*

Sed quæ est ratio quod tempore missæ audiendæ de præcepto adimpleri possit poenitentia iniuncta à Confessario, & non possit adimpleri ieiunium v. g. iniunctum pro poenitentia tempore vigiliæ, & sic quare aliquando per vnicam actionem dantur plures effectus satisfactionis, aliquando vero non Resp. quando actio terminatur ad plura obiecta secundum diuersas rationes formales, puta iustitiæ Religionis, &c. tunc potest per vnicam actionem pluribus obligationibus satisfieri, quia vnum obiectum est independens ab altero, & vnum se impertinens ad aliud.

Quando vero terminatur actio ad plura, quæ sub eadem ratione considerantur tunc non potest per vnam actionem pluribus satisfieri quia habent idem principium, & eandem rationem formalem quæ terminantur ad diuersa obiecta, à quibus; sicuti plura sunt ita satisfacit

facit ab illis debet specificari per modum plurium, alioquin vnum posset per centum satisfacere debito mille aureorum, & sic vnica satisfactione non possunt adimpleri plura præcepta sub eadem ratione formali v. g. religionis, iustitiæ, &c.

Hinc qui audit missam ex præcepto, & recitat poenitentiam iniunctam à Confessore satisfacit vtrique, quia cadunt sub diuersa ratione formali, nempe religionis, & iustitiæ, vel satisfactionis, sic votum, visitandi Basilicam S. Petri, & ratione Iubilei est diuersa ratio, prima enim est ratione religionis, secundum ratione iustitiæ, ergo potest vtrique satisfieri. *vid. Suar. t. 3. 3. p. disp. 88. sect. 3. in fine, & t. 1. de religione in materia de orat.*

Si vero consideretur opus iniunctum, vt actus religionis sub hac ratione, quia incidit cum voto, tunc quoniam haberet idem principium, & eandem rationem, non potest vnica actione vtrique satisfieri, ista vero licet sint plura, tamen vnum per accidens se habet ad aliud, ideo nullius sunt considerationis, & ita intelliguntur, quæ alias dixi in tractatu de Iubileo c. 17. n. 16. vbi verioreni existimaui opinionem Siluestri, vtraque tamen sententia substineri potest, & concordari possunt DD. diuersè sentientes in hac quæst. vt *Graff. c. 5. nu. 38. lib. 1. in append. decis. vbi tenet eleemosynam iniunctam pro poenitentia posse dari cui debetur de præcepto vt parenti, seu indigenti vt Sair. cla. Reg. lib. 6. cap. 33. de voto num. 22. vbi qui vouit se daturum eleemosynam pauperibus, si det in extrema necessitate constituto non satisfacit voto contra Ago. p. 1. inst. mor. lib. 11. c. 14. q. 1. Suar. tom. 3. disp. 88. sect. 3. in fin. & alij apud ipsum vbi concordat cum nostra opinione numer. 34. quod tempore missæ possit impleri poenitentia iniuncta à Confessore contra opinionem Syl. Aug. & Armill. in verbo missa, & in verbo feria Sot. in 4. dist. 15. & 19. q. 1. & 2. artic. 1. Palud. ibidem q. 1. & 2. Syl. satisfactio. q. 8. Med. Cod. de satisf. q. 4. Adr. de satisf. quæst. 1. & 7. Nauarr. c. 26. num. 23. & in c. 1. de pœnit. dist. 6. num. 40. & in c. 21. num. 8. in c. quando not. 19. num. 184. Antonin. 3. p. tit. 4. cap. 20. Viet. quæst. 205. Ledes. 2. 4. quæst. 14. art. 1. dist. 7. Caiet. tom. opus. de valore orationis D. Tho. in 4. dist. 15. Benz. de iubil. lib. 2. cap. 15. dub. 30.*

- 29 Quæritur an poenitentia necessario sit iniungenda in cperibus pœnalib. Resp. primo regulariter imponenda esse opera poenalia, qualia sunt orationes, eleemosynæ, & ieiunia *Conc. Trid. sess. 6. cap. 14. Nauarr. c. 3. num. 3. D. Thom. in addit. q. 15. art. 3. Sot. dist. 19. quæst. 2. art. 1. Vitt. q. 202. Palud. dist. 15. q. 1. num. 2. & alij communiter.* Ratio est, quia hæ sunt in usu apud omnes, & quando sancti, vel scriptura hortantur ad satisfaciendum; poenalia opera pro-

proponunt, vt patet *Ioel. 2.* & alibi, secundo dico quod omne opus bonum procedens ex gratia, generali ratione est satisfactorium, siue sit actus tantum internus, siue externus cum interno *Sot. art. 2. loc. cit. Viñt. q. 202.* Quare etiam actus dilectionis Dei super omnia est satisfactorium *DD. cit. & Sot. in 4. dist. 15. q. 1. artic. 3. Gabr. dist. 16. q. 2. art. 2. conclus. 3. & Ledesm.* & patet quia omnia opera bona habent annexam aliquam poenam propter resistantiam carnis, &c. *ad Rom. 7. sentio aliam legem, &c.* verumtamen per antonomasiam opera externa dicuntur satisfactoria, & illa sunt præcipuè iniungenda in poenitentiam *Sot. cit.* quare omnia opera bona possunt iniungi; vt frequens confessio, communio &c.

30 An flagella inflicta in hoc mundo à Deo sint satisfactoria pro peccatis? Respond. affirmatiuè si patienter tolerantur, quia talis poena est opus ipsius peccatoris per hoc quod voluntarie acceptat, & patienter substat *Conc. Trid. c. 9. de poenit. D. Thom. in addit. q. 15. art. 2. Syl. satisf. q. 9. Nauarr. c. 7. num. 4. Vitt. q. 207. & alij.*

31 Quæritur an homo possit satisfacere vni peccato non satisfaciendo pro alio Resp. quod ab eo, qui est in gratia potest satisfieri poenæ temporali vnius peccati, & non alterius *Sot. dist. 19. q. 1. artic. 1. concl. 3.* ab eo autem, qui non est in gratia, hoc non potest, vt patebit *q. seq. vide Suar. disp. 37. sect. 2. assert. 1.*

32 Quæritur an homo in peccato existens possit satisfacere poenæ temporali vel præcepto implendi poenitentiam iniunctam? Respond. primo qui est in peccato mortali, non solum non potest satisfacere pro culpa, sed nec etiam pro poena temporali peccati dimissi, siue poenitentia sit iniuncta, siue non, vt *dd. cit. Alex. Bonauent. Adr. Caiet.* quos adducit, & sequitur *Sot. art. 4. cit. 1. cōtra Gabr. & ratio est quia impossibile est satisfacere per opera, quæ non placent Deo cuiusmodi sunt opera peccatoris inimici Dei, ergo, &c. vide Viñt. q. 201. Nauarr. de poenit. dist. 6. in princ. num. 45.*

33 Secundo dico quod qui implet in peccato mortali poenitentiam iniunctam, nō tenetur istam reiterare, sed satisfacere præcepto Confessarij *Caiet. vers. satisfactio. Fet. Sot. de satisf. lib. 2. Nauar. c. 9. num. 19. & de poenit. dist. 6. in princ. num. 45. Med. q. 28. de conf. Viñt. quest. 201.*

34 An poenitentia facta in peccato mortali suum sortiatur effectum adueniente charitate, ita vt satisfaciat poenæ debitæ? Resp. sunt duæ sententiæ, vna *Sot. art. 5. & Med. loc. cit. Ledes. 2. 4. q. 13. art. 3. Cou. c. alma Mater part. 1. §. 4. num. 7. D. Thom. in add. q. 14. artic. 3. Gabr. dist. 16. quest. 2. artic. 2. dubb. 4.* qui tenent quod non reuiuiscat, ita vt satisfaciat. Altera sententia opposita est *Caiet. vers. satisfactio. & q. 2. de satisf. Nauar. c. 3. n. 5. Viñt. loc. cit.*
quæ

quæ quidem opinio est pia , quia commendat Dei misericordiam , sed prima videtur probabilior , quia si illa opera in peccato facta non reuiuiscunt quoad meritum , cum non sint facta in charitate , ergo neque quoad satisfactionem .

35 Dices ad quid profint opera facta in peccato , quæ sunt moraliter bona , respons. ad multa , quæ prosequitur *Nauarr. c. 27. num. 266. Sot. art. 5. cit. Cou. num. 11. cit. Gabr. in 4. distinct. 16. quæst. 2. dub. 4. & in can. Missa lect. 59. Suar. disp. 37. sect. 2. sect. 1. & ibi cit. prope finem* disponunt enim remotè ad gratiam , eo tamen modo , quo sacri Theologi dicunt , vt optime *Bellarmin. de Grat. lib. 6. c. 6. ad quintam. obiect. & videri potest Suar. 1. par. c. 18. & opus. 1. lib. 3. c. 2. & Vasq. 1. par. dist. 91. c. 10.* conducunt ad vitandam transgressionem præcepti , ad vitanda alia peccata , ad mouendum iustos vt orent pro illis , vt mereantur de congruo bonum motum in Deum , quod sit eleemosynis , &c. An autem temporalia bona mereantur de congruo , item quomodo poenas inferni minuant vide *Sot. loc. cit. D. Thom. in addit. q. 14. art. 4. & 5. &c.* An **Pœnitentiæ** factæ in peccato mortali reuiuiscant adueniente gratia quoad effectum , satisfaciendi ex opere operato , aliqui affirmant , vt *D. Thom. & reliqui cit. à Suar. disp. 32. sect. 2.* ipse tamen negat , & respondet *D. Thomæ ibidem .*

36 Opera facta in gratia sunt satisfactoria , & meritoria de condigno , præsupposita liberalitate Christi , sed diuersimode , primo quia quatenus merita respiciunt eternam beatitudinem , quatenus satisfactoria respiciunt poenā , sed ista non differunt , adeo vt coniungantur in vno , nam in viatoribus opera prædicta quantum habent charitatis , tantum habent meriti , & quantum poenalitatis , tantum habent satisfactionis : in existentibus in Purgatorio separatim , nam satisfaciunt , & non merentur , quia illorum status non est merendi .

Secunda differentia quatenus merita semper plene remunerantur , à Deo , quia eis correspondet Beatitudo ; quatenus satisfactoria non semper plenè remunerantur à Deo , & hoc non propter defectum iustitiæ , sed quia non est , vnde satisfaciuntibus remuneretur cum satisfactionis nihil habeant .

Tertia quatenus meritoria non excedit personam , quam meretur , nam nemo alteri potest mereri , de condigno loquendo , neque primam gratiam , neque augmentum gratiæ ; præter Christum , qui est Auctor gratiæ , & gloriæ , iuxta illud *gratiam , & gloriam dabit Dominus* : licet homo iustus possit de congruo mereri alteri peccatori gratiam iustificantem : quatenus satisfactoria profunt pro alijs etiā , & non solum de sibi superfluis , sed etiam si ipsi indigent , pro se satisfaciunt dū operantur , nam si nemini applicauerint , tunc sibi profunt

ad remissionem poenæ, si ad aliquam tenentur, si minus reponerentur in thesauro Ecclesiæ.

38 An peccet poenitens non adimplendo poenitentiam iniunctam? Resp. distinguendo, quod aut primo poenitens accedit ad confessionem animo non adimplendi poenitentiam iniungendam, & iste peccat, & non est absolutus, quia recipit absolutionem in statu peccati moralis, & ex defectu satisfactionis confessio est nulla, aut secundo acceptat poenitentiam animo faciendi, & postea nihil facit ex malitia, & tunc iste peccat, sed confessio facta valet, quia post absolutionem mutauit animum.

39 Sed dices quod peccatum committit non adimplendo? Respond. si poenitentia iniuncta est levis, & parui momenti, puta quia imposuit, vt dicat septem Pater, & septem Ave Maria, & poenitens ex industria reliquerit, & in tali casu peccat venialiter, non autem mortaliter: licet peccata mortalia sit confessus, quia ratione levis materiæ peccauit venialiter etiam quod, vt dixi, ista levis poenitentia sit imposita ob peccata mortalia, si vero poenitentia fuit grauis, puta, quia imposuit poenitenti Confessor vt ter ieiunet, & cat. & omisit facere, & tunc peccat mortaliter, ratione grauis materiæ, & sic regula sit, quod non adimplere poenitentiam iniunctam est peccatum mortale; nisi excusetur ratione levis materiæ.

Aut tertio iste poenitens obliuiscitur facere poenitentiam, quia non recordatur nisi quando iterum vult confiteri, & tunc ex inco-
gitantia, & obliuione, & inaduertentia est peccatum veniale.

Aut quarto pro peccatis venialibus in tota materia confessionis imponitur grauis poenitentia, & illam reliquit poenitens; & tunc est etiam peccatum veniale, licet poenitentia fuerit grauis, quia peccata confessa fuerunt tantum venialia, vide *Nauarr. in cap. contrarium, &c. 3. de poeniten. distin. 5. Sot. in 4. senten. distin. 9. quest. 2. artic. 3. & 4. imo tex. in cap. omnis vtriusque sexus de poen. & remiss.* dixit quamprimum faciat poenitentiam idest vt faciat in statu gratiæ poenitentiam iniunctam.

40 An qui tempore præfixo poenitentiam nõ impleuit teneatur postea illam implere? Respond. affirmatiuè cum *Cas. vers. satisfactio*, licet enim poenitenti statuatur tempus certum, communiter tamen non est ea intentio Confessariorum, vt scilicet eo elapso tempore, poenitentia non impleatur, ideo expediret, vt de hoc poenitentes admonerentur, & ex hoc resultat dubium alias mihi propositum à quadam Illustriss. persona, cui cum esset iniuncta poenitentia dicendi coronam per octo continuos dies, cum vna die omiserit dubitabat an potuisset die sequenti adimplere bis dicere coronam.

- 41 An qui non impleuit poenitentiam, vt debuit teneatur ob id iterare confessionem? Respond. negative nisi in casu, quo poenitens ante absolutionem poenitentiam contemnat, quia tunc confessio esset irrita per accidens vide *Nauarr. cap. 9. num. 17.* adde quod non tenetur iterare ex eo, quod in peccato mortali poenitentiam impleuit, vt dixi supra,
- 42 An Confessarius possit commutare poenitentiam iniunctam ab alio Confessore? Respond. conueniunt omnes in tribus, primo quod quando poenitentia continet errorem intolerabilem potest secundus Confessor illam mutare, vel potius declarare illam non fuisse validam, & in confessione aliam iniungere; imo declarare, quod clavis errauit, potest Doctor extra confessionem. Similiter potest Confessarius etiam extra confessionem ex causa declarare poenitentiam à se iniunctam, aut moderari intra breue tempus idest intra hebdomadam, *Enriq. lib. 5. de sac. cap. 21. par. 8. ledes. quest. 20. art. 4. Sot. d. 20. q. 2. art. 3.*
- 43 Secundo conueniunt quod potest superior ex causa rationabili mutare poenitentiam iniunctam à Confessario suo inferiori, in confessione tamen sacramentali, *Sot. dist. 20. q. 2. art. 3. in fine*, similiter certum est, quod si iteraret confessionem quilibet potest mutare qui potest absolvere.
- 44 Tercio licet videatur dicendum quod cum poenitentia assimiletur sententiæ diffinitivæ, quam alius non superior non potest tollere, seu mutare, quia par in parem non habet imperium *l. Magistratus ff. de arb.* nihilominus dicendum quod quando adest causa iusta, potest quilibet Confessor mutare poenitentiam iniunctam ab alio Confessore ex *Nauarr. cap. 26. num. 22. Sylu. vers. confessor il primo quest. 32. Petr. Sot. de satisfact. Vict. de Confess. num. 113.* vbi habetur id posse facere Confessorem etiam non audita confessione præteritorum peccatorum. vnde quando quis confitetur non satisfacisse poenitentiam iniunctam ab alio Confessore ob aliquam causam, potest iste secundus Confessor ab'que eo quod poenitens repetat illa peccata confessa primo Confessori, mutare hanc poenitentiam, quod eo magis facere potest vt supra dictum est, si poenitentia esset indiscreta, & difficile adimplenda; cessante vero iusta causa nec superior, nec inferior potest mutare poenitentiam iniunctam; quia sententia iusta non potest sine causa mutari *Sot. dist. 20. quest. 2. artic. 3. Syl. Confess. 1. quest. 27. Ant. 3. p. tom. 14. cap. 19. §. 4.*
- 45 Sed difficultas est an possit idē Confessor, vel æqualis ipse, aut inferior mutare poenitentiam quæ poenitenti non placet, vel eā putat se non posse sine difficultate implere, & an sit necesse iterum confiteri

peccata, propter quæ fuit imposita? Respond. posse mutari à quocumque, qui habet potestatem absoluendi à peccatis, ob quæ fuit imposita, etiam inferior non repetita confessione, solum ex hac causa, quia pœnitens putat non posse implere, vel non sine periculo animæ vel corporis *Nauarr. cap. 26. num. 22. Ledes. 2. 4. quæst. 10. artic. 4. Viet. quæst. 211. Anton. 3. par. tom. 14. cap. 19. §. 19. & Palud. & sequuntur plerique recentiores* quicquid dicat *Sot. & Sylu loc. cit.* qui dicunt iterandam esse confessionem, patet nostra sententia, quia pœnitentiæ sunt arbitrariæ, & forum est misericordie.

- 46 Num autem, & quibus casibus possint moderari pœnitentiæ iniunctæ per Rom. Pontif. infra patebit.
- 47 Possunt tamen moderari pœnitentiæ iniunctæ ab alio Confessore in multis casibus, puta tempore Iubilei, quando quis sit ingressus Religionem, quando est bene contritus, tempore infirmitatis, &c. *Calet. vers. satisfactio.*
- 48 An pœnitentiam in confessione iniunctam possit quis per alium implere? Respond. negative, quia imponitur tamquam satisfactoria medicina ad correctionem, & licet opera satisfactoria possint fieri per alium, vt facere celebrare tot missas, tamen, quia est onus personale non potest per alium adimpleri, quia regulariter, & ordinario modo debet per se adimplere, ideo in *cap. omnis de pœnitent. & remiss.* dicitur *iniunctam sibi pœnitentiam proprijs viribus studeat adimplere* *Diu. Thom. in addit. quæst. 13. artic. 2. Suarez. disput. 38. sect. 7. & alij communiter.* excipitur casus necessitatis, in quo est consensus interpretatiuus Confessarij, quando scilicet quis non posset eam implere per se propter impotentiam, posset per alium, siue in totum, siue in parte *Dur. dist. 20. quæst. 2. Gabr. dist. 16. quæst. 2. dub. 8. Sot. distinct. 19. quæst. 2. artic. 4. Viet. quæst. 2. vers. 6. Med. q. 48. de confessione Sylu. vers. satisfactio quæst. 3.* verbi gratia tempore infirmitatis vocatur confessor ad confitendum infirmum, qui habet graua peccata, attamen est bene contritus, tunc insinuata grauitate peccatorum pœnitenti iniungi potest leuissima pœnitentia, vt puta dicendo *ter Iesus*, sed iniungat, vt consanguinei dicant tot Coronas, vel celebrari faciant tot missas, & cetera, sed isti qui volunt satisfacere pro infirmo debent esse in statu gratiæ; vel quoniam potest euenire, vt consanguinei, & alij hoc non faciant ex obliuione nomine infirmi, debet Confessor iniungere vt ipsemet ægrotus offerat Deo illa tormenta, quæ sentit in illa infirmitate, & ideo in absolutione dicitur *quidquid boni feceris, & mali sustinueris sit tibi in augmentum gratiæ*, quia sufferendo Aegrotus huiusmodi dolores Deo satisfacit.

satisfacit partim poenitentia iniuncta etiam quod consanguinei, & ceteri non faciant aliam poenitentiam impositam a Confessore. Similiter quando expresse Confessarius imponeret poenitentiam, vel per se, vel per alium adimplendam, ut peregrinationem, elemosynam, &c. tunc unus posset pro alio satisfacere *Sot. Viēt. loco cit. Sylu. Palud. distin. 20. quest. 3. artic. 1. Ant. 3. p. tit. 14. cap. 20. §. 1. Dur. loc. cit. Syl. satisfactio quest. 3.* alij autem duo calus, quos refert *Syl. ex Palud.* non sunt admittendi, ut scilicet faciat utiliora opera, vel ut plus satisfaciat per meliorem.

50 An vero unus possit satisfacere pro alio absolute pro peccatis commissis est certum de fide, cum credamus communionem Sanctorum, dummodo ergo sint in gratia potest unus pro poena peccati alterius satisfacere, per opera enim Deo grata potest satisfieri *D. Thom. Sot. & alij communiter vide Cou. in cap. Alma Mater par. 1. §. 4. nu. 1. &c.*

51 Tertium remedium pro tollenda poena temporali est Indulgentia, licet praedicta alia remedia non tollant omnem poenam, plenaria tamen omnem delet, mediante potestate Papae, qui soluit pro nobis aperiendo thesaurum Ecclesiae, & ab eo depromendo tot merita satisfactoria Sanctorum.

52 De hac Indulgentia praesens est tractatus, in qua tria concurrunt communicatio, seu applicatio, seu dispensatio thesauri Ecclesiae, secundo solutio, vel satisfactio poenarum de thesauro, tertio remissio, seu relaxatio poenae debitae.

Quid autem ipsorum trium sit Indulgentia principaliter, & essentialiter declarat *Cord. lib. 5. q. 3. vers. quid autem.*

S U M M A R I U M.

Indulgentia nomen quid significet. 1.

Indulgentia quot modis accipiat. 2.

Indulgentia quandoque significat licentiam alteri facere. 2.

Indulgentia significat concessionem gratiae. 3.

Indulgentia significat gratiae dispensationem, & collationem. 4.

Indulgentia sumitur pro vacare, vel operam dare. 5.

Indulgentia sumitur pro facili venia poenarum. 6.

Indulgentia significat remissionem debiti vel iuris. 7.

Venia quot modis dicatur. 7.

Indulgentia sumitur pro remissione poenae temporalis. 8.

Indulgentia significat remissionem culpa. 9.

Indulgentia significat lenitatem, aequitatem vel iuris relaxationem. 10.

Indulgentia sumitur pro relaxatione ab Ecclesia, seu remissione. 11.

Indulgentia tempore Sancti Syluestri appellabatur solutio damnatorum. 12.

Indulgentia tempore S. Clementis appellabatur benedictio. 12.

Indulgentia aliquando significat redemptionem. 13.

Indulgentia varia nomina habet. 13.

Indulgentia nomen unde originem duxit. 14.

DE TERTIO REMEDIO

contra poenam temporalem, & sic de Indulgentijs, & primo Indulgentiæ nomen quid significet, & quot modis accipiatur.

Cap. VI.

TERTIVM remedium pro tollenda poena, temporali est Indulgentia, de qua meus est principalis sermo in hac p. 2. ideo circa eam distinctè procedendum est, ut facilius materia intelligatur, qua de re videndum est primo Indulgentiæ nomen quid significet, & quot modis accipiatur.

Indulgentiæ nomen valde æquiucum est, & multa, ac varia habet significata, ut late explicat Archidiaconus Io. Andr. & ceteri DD. in cap. Indulgentia de poeniti. & remiss. lib. 6. ubi gloss. vers. Indulgētia & dicit Bellarm. de Indulg. lib. 1. cap. 1. & Suar. disp. 49. in princ. Summ. Coron. Conf. tit. de Indulg.

Et quandoque in bonam, quandoque in malam partem accipitur, quandoque enim significat licentiam alteri facere, seu mollem educationem iuxta illud

Blanda Patrum segnes facit Indulgentia natos.

Cic. in Episc. ad Attic. lib. 10. Filium Patris Indulgentia deprauari, ait Quintil. lib. 1. instit. cap. 3. Mollis educatio, quam nos indulgentiam appellamus, omnes nervos mentis, & corporis frangit Plin. lib. 7. cap. 10. Indulgentior est Nutrix, quam Mater, & hoc modo sumpta, idem est ac condescendentia, & lenitas in subditos, & inferiores.

Quandoque significat concessionem gratiæ cap. 1. ut lit. penden. cap. dudum de priuileg. cap. ult. eod. l. licitatio, seu locatio S. earum ff. de publ. & vectig.

4 Quan-

- 4 Quandoque gratiæ dispensationem, & collationem *cap. ult. 77. distin. in fin. cap. dudum de elect. clem. 2. de celeb. miss. cap. cum ad Monasterium circa medium de Stat. Monach. quæ dispensatio est præter ius commune 33. quæst. 2. interfectores 35. quæst. 2. de incestis.*
- 5 Quandoque sumitur pro vacare, vel operam dare iuxta illud. *Indulgere gulæ, noli, quæ ventri amica est.*
Quandoque pro facili venia poenarum, & facili impunitu delictorum, & remissione *Archidiacon. in cap. fin. 1. quæst. 3. l. si apparitor C. de cohort. lib. 12. vbi non est mentis nostræ, ut crimina Indulgentijs subleuentur, hoc est ne delicta remaneant impunita l. Indulgentiæ C. de gener. abolit. vbi Indulgentia Principis remittit poenam non autem notam infamiæ Nauarr. de Iur. not. 8. & 20.*
Aliquando permissionem, ut cum permittitur minus malum ad euitandum maius *cap. denique dist. 4. puta adulterium ne fiat homicidium cap. si quid verius 33. quæst. 2. cap. nerui dist. 13. quæ dicitur tolerantia permissiua, & non approbatiua, excusat enim à poena, non à culpa gloss. in d. c. denique.*
- 7 Aliquando significat remissionem debiti, vel actionis, cuius ius habemus aduersus aliquem, sicut qui habet actionem iniuriarum, pecuniarum, &c. & sic Deus indulget peccata per gratam condonationem *Isai. cap. 61. 63. Luc. 14. quot autem modis venia dicitur cap. peccati de reg. iur. lib. 6.*
- 8 Quandoque pro remissione poenæ temporalis *l. final. de abolit. l. Lucius C. ad Sen. Conf. Turp.*
Aliquando pro remissione poenæ debitæ pro peccatis *Isa. 51. misit me ut mederer &c. Luc. 4. exponit remissionem.*
- 9 Aliquando significat remissionem culpæ *Iudit. cap. 8. vbi Indulgentiam eius fufis lachrymis postulamus, idest remissionem culpæ cap. si quis 2. quæst. 7. vbi Deus indulget, hoc est remittit culpam, & vtitur Ecclesia in oratione illa Indulgentiam quesumus Domine, &c.*
- 10 Aliquando significat lænitatem quamdam, seu æquitatem, seu relaxationem rigoris iuris, ut quando poena suos non tenet Authores, ut de iure tenere debet *l. sancimus C. de pœnis, sed compensatur poena satisfactione aliena, & dicitur Indulgentia idest remissio poenæ, quæ fit lænitate quadam iuris communis, quod est quando habetur, quod poena sequatur culpam, si postmodum venit æquitas, quæ relaxat poenam, illa dicitur Indulgentia, seu benignitas, dispensatio, seu relaxatio.*

Et tali pacto usurpat Ecclesia Indulgentiam, hoc est relaxationem, seu remissionem, & quod *Isa. cap. 61. dixit Prædicate captiuis*

- Indulgentiam, Luc. dixit remissionem, vide Sot. & alios Theol. in 4. dist. 20. & 21. quest. 1. art. 1. Syl. Indulgentia in princ. Nauar. not. 20. quæ sumpta est à legibus ciuilibus Imperatorum, & Iuriconsultorum, vbi Indulgentiæ nomen, latinè remissionem, & dispensationem criminum, & poenarum significat, vt patet Cod. Theodos. lib. 9. tit. 38. de indulg. crim. l. 3. & 4. l. Lucius ff. ad sen. conf. Turp. tot. tit. de abolit. in C. & ff. ad Sen. Conf. Turp. & ff. de crim. abolit. l. indulg. C. de gener. abolit. tot. tit. de sent. pass. & sic Indulgentia est clemens, & mollis remissio, quæ seueritati opponitur, indulgere enim idem est ac parere, & remittere, Viguer. de sacramen. ordinis tit. de indulg. cap. 16. §. 6. vers. 19. Examen ordinand. Nicol. Aurisici senen. fol. 334.*
- 12 Tempore Sancti Syluestri solutio damnatorum appellabatur, Tempore Sancti Clementis benedictio *lib. 3. constit. Apostolic. cap. 8. & lib. 8. cap. 44. habetur Ioel. cap. 1. tempore Cypriani pax. Ephes. 2. Tempore Bonifacij viij. venia.*
- 13 Varia habet nomina, aliquando vocatur Indulgentia *Extravag. antiquorum de pœnit. & remiss. c. Indulgentia cod. lib. 6. aliquando relaxatio, aliquando redemptio Daniel. 4. Prouerb. 12. aliquando remissio c. quod autem de pœnit. & remiss. aliquando condonatio 2. ad Corinth. aliquando benedictio ex Clem. Rom. Apostol. constit. lib. 3. cap. 10. vbi Turria. aliquando donationes, seu abundantiz spirituales vt tempore Apostolorum Paul. 2. Corinth. 2.*
- 14 Et licet aliqui putauerint hoc nomen Indulgentiæ non esse ecclesiasticum, nec in scripturis reperiri, nec à Scriptoribus ecclesiasticis vetustioribus usurpatum ex *D. Anton. p. 1. tit. 10. cap. 3. in princ. Caiet. in Opusc. tom. 1. tract. 15. cap. 1. vbi ne dum nomen, verum etiam originem, nulla sacræ Scripturæ, nulla priscorum Doctorum Græcorum, aut Latinorum autoritate scriptam haberi sequitur Nauarr. not. 8. nihilominus secus apparet ex Isa. cap. 61. Luc. 4. 10. 20. Matth. 16. 2. Corinth. 2. & alibi vt Viguer. de Indulg. c. 16. §. 6. vers. 19. Indulgentia enim cum sit remissio per eam Ecclesia remissionem interpretatur.*

S V M M A R I V M.

Indulgentia duplex prophana & ecclesiastica. 1.

Indulgentia prophana est triplex. 2.

Indulgentia prophana priuata quæ. 3.

Indulgentia prophana regia, quæ & quatuorplex. 4.

Indulgentia, & abolitio quomodo differunt. 5.

Indultum generale non comprehendit crimen laesa maiestatis nisi fiat expressa mentio. 6.

Indulta generalia non intelliguntur in praeiudicium tertij. 7.

Princeps quando Indulgentiam concedit haeretico ad fidem reuertenti non extenditur ad bona illius confiscata, nisi fiat expressa mentio. 8.

Princeps potest praeiudicare iuri tertij ob publicam utilitatem. 9.

Indultum generale in praeiudicium Baronum non comprehendit Vassallos. 10.

Indultum generale non extenditur ad delicta particularia pecuniaria. 11.

Indulgentia regia particularis, & priuata quæ. 13.

Indultum, & restitutio in integrum quomodo differunt. 14.

Rebellis quando per Indulgentiam restitutus omnia pristina bona, & iura recuperet. 15.

Seruus per indultum à pena triremium liberatus gaudet libertate. 16.

Filiusfamilias per indultum à relegatione restitutus non redit sub patria potestate. 17.

Seruus ab hostibus captus, si ab eorum manibus euaserit non gaudet libertate. 18.

Filiusfamilias ab hostibus captus si postea fugam arripuerit liberatur à patria potestate. ibid.

Indulgentia legalis quæ. 19. & 20.

Causæ iustæ de iure permixtæ legali Indulgentia sunt multæ. 21.

Personæ senis, & iuuenis, quando indulgetur. 22.

Christiani non possunt uti medicis, & obstetricibus Iudæis, & Infidelibus. 23.

Christianis quando liceat uti medicis Iudæis, & obstetricibus. 23.

Pœna delicti dicitur moderari ratione multitudinis. 24.

Pœna est moderanda in eis qui banditum consanguineum receperint. 25.

Pœna est moderanda in eis qui in villa existentes bandito dederint victum. 25.

Pœna est moderanda in eo qui delictum commisit ex ebrietate. 26.

Pœna moderatur in eo, qui alium occiderit per infamiam. 27.

Pœna moderatur causa iusta in seruo erga Dominum. 28.

Pœna moderatur quando fit exculpatio delicti personæ offensæ. 29.

Exculpationes delicti factæ in personam offensam sunt quandoq; causa malorum. 30.

Delictum quando committitur in loco publico datur pœna maior. 31.

In delicto ex improviso, vel alio modo inconsulto moderatur pœna. 32.

Pœna moderatur in eo, qui delictum commiserat inconsulto. 33.

*Pœna quando moderanda est in persona in dignitate constitu-
ta. 33.*

Indulgentia Ecclesiastica quæ. 34.

Indulgentia Ecclesiastica est triplex. 35.

Indulgentia per modum remissionis quæ. ibid.

Indulgentia per modum suffragij cui conuenit. ibid.

*Indulgentia per modum satisfactionis conuenit tantum Prælati.
ibidem.*

*Indulgentia per viam participationis est, vel localis, vel personalis,
vel realis, aut totalis. 35.*

INDVLGENTIA QVOTVPLEX SIT.

Cap. VII.

INDVLGENTIA triplex considerari potest Indulgentia, nempe prout est prophana, & ecclesiastica, & agendo prius de prophana dico, quod nihil aliud est, quam quoddam indultum, quod latine appellatur abolitio, quæ idem est ac collatio, deletio, cancellatio, & irritatio, idem namq; significat Indulgentia prophana, ac indultum, & abolitio, de qua materia *tot. tit. ad Senat. Consul. Turp. de abolit. crim. C. de abolit. de gener. abolit. ff.*

2 Hæc Indulgentia prophana est triplex, nempe priuata, seu particularis, regia, & legalis de quibus *in l. abolitio, ubi Bart. & l. aut priuat. §. triginta ff. ad senat. Consul. Turp.*

3 Priuata seu particularis dicitur quando pars læsa seu accusator petit deleri nomen rei de numero reorum *iuxta tex. in l. interueniente ff. ad senat. Consul. Turp.*

4 Regia rursus duplex est generalis, & particularis, abolitio regia generalis, quæ alio nomine indultum dicitur, est quando Rex, seu Papa, & Imperator, seu alius nō recognoscens superiorem ob publicam gratulationem, vel ob diem insignem, vel ob partam victoriam, vel ob natalem primogeniti, vel pro primo ingressu in regnum, vel pro extirpandis exilibus, vel ob memoriam passionis Domini Nostri IESV CHRISTI in die Veneris Sancti, vel ob publicam vtilitatem, &c. emanat indultum generale omnibus delinquentibus, quo Princeps remittit omnem pœnam corporalem, quam

quam delinquentes pari deberent, *ut in l. 2. C. de sent. pass. l. interueniente, & l. abolitio cit.* & in Regno Neapolitano adfunt pragmaticæ *sub tit. de abolitionibus*, idest de indultis ubi plures reperiuntur æditæ tempore Reginæ Ioannæ.

5 Differt tamen abolitio, & Indulgentia, siquidem abolitio non extinguit crimen, sed tantum instantiam iudicij, *Farinac. in prax. in tit. de inquisit. quest. 6. num. 61.* vnde quia abolitio conceditur ob publicam lætitiā, ea transacta, infra triginta dies potest accusator de nouo accusare *l. si interueniente, ff. ad senat. Consult. Turp.* sed Indulgentia omnino extinguit delictum *Couarr. lib. 2. variar. resolut. cap. 10. Cephal. conf. 34. num. 14. Abb. cap. tua de procurat. gloss. in cap. de accusatoribus.*

6 Sub quo generali indulto numquam comprehenditur crimen læsæ maiestatis diuinæ, vel humanæ, nisi fiat expressa mentio, *Capic. decis. 730. num. 36.* & licet Rex habeat potestatem faciendi huiusmodi gratiam generalem, nihilominus semper sunt exceptuanda crimina excessiua, & crimen falsi *l. Lucius ff. ad senat. Consul. Turp.* cum non omne quod liceat expediat.

7 Nec huiusmodi generalia indulta intelliguntur in præiudicium tertij, nec extenduntur ad delicta futura, sub spe indulti commissa vide *Imol. cap. ult. num. 11. de const. Gugl. de Bened. in repet. cap. Raynutius de testam. par. 2. num. 115.* & sic qui habet bona aliena non gaudet indulto cum debeat restituere, sic etiam qui committit homicidium sub spe indulti antequam publicetur, nec gaudebit, si hominem occidat sub spe, & fiducia indulti.

8 Hinc si bona hæretici fuerunt confiscata *iuxta tex. in cap. cum secundum de hæreticis in 6.* & postea concesserit Princeps Indulgentiam ad fidem reuertenti, talis Indulgentia non extenditur ad bona confiscata per Principem prius alienata *Abb. in cap. cum causa de rescript. nisi Indulgentia fuerit in forma plenissima, ut si diceretur, restituo hæreticum in pristinum statum, non obstante aliqua alienatione, quam volo haberi pro infecta Alexan. in l. gallus §. & quid ff. de libe. & posth.* non tamen recuperabit fructus ex bonis illis perceptis *Auth. idem est de Nestorianis. C. de hæreticis.*

Et licet supra tract. de Iubileo p. p. dixerim quod incidens in censuras, & casus papales sub spe Iubilei, lucretur Iubileum si fuerit contritus; etsi hoc non sit practicandum, illud tamen procedit secundum conscientiam, dum vadit verè contritus, secus autem dicendum est in casu isto, in quo sumus in poenis temporalibus, quæ sunt in beneficium Reipublicæ, & numquam censetur velle Princeps præiudicare iuri tertij *gloss. in l. unica C. de iniur. vocan. Ias. in l. præscripta, C. de prec. imper. offer.*

- 9 Quæ conclusio limitatur quando Princeps expresse voluit præiudicare iuri tertij, & indulto exprimit, ob publicam vtilitatem, tunc enim etiam sine partis remissione potest gaudere indulto *Dec. consil. 53. n. 5. Iul. clar. prat. crim. de homicidio num. 59.*
- 10 Ita etiam non intelligitur indultum generale in præiudicium Baronum, ita vt comprehendat etiam Vassallos ipsorum Baronum. Rex enim iuri ipsorum non intendit præiudicare, nisi expresse dicat, & generaliter indultum loquatur *Ias. in l. vbi patetum C. de transaction. vbi declaratur an liceat interficere banditum Fel. cap. quæ in Ecclesiarum de const. Salicet. l. iubemus C. de Curs. publ. lib. 12. in l. 2. c. de noxal.*
- 11 Nec extenditur hoc indultum ad delicta particularia pecuniaria, sed tantum ad remissionem pænæ temporalis, & corporalis. vnde si fur sit damnatus ad mortem, & ad restituendam rem ablatam, cum non sufficiat satisfacere tantum Reipublicæ, sed parti læsæ *ex Al. 12 pb. de castro lib. de leg. pen. cap. 17. Nauarr. cap. 15. nu. 25. Hippol. sing. 575.* & pro tali interesse potest agi etiam contra hæredes quatenus sint in bonis Defuncti *DD. cit.* non propterea quod venit indultum est immunis à tali restitutione.
- 13 Indulgentia vero seu abolitio regia particularis, & priuata dicitur quando Rex alicui priuatæ personæ indulget, seu facit abolitionem, seu remissionem pænæ ob aliquod beneficium forsan collatum Reipublicæ *l. 2. C. de abolit.* sic etiam si quis fuerit rebellis seu banditus, & habeat remissionem pænæ corporalis, licet non restituatur ad bona confiscata, neque ad locum, & dignitatem, pristinam, vnde qui erat de collegio per tale indultum non restituitur *Dec. cap. quia diligentia de election. Bart. in l. 2. ff. de iniur. l. generalis C. de senten. pass. ideo in cap. fin. §. Indulgentia 2. quæst. 3.* ponitur differentia inter indultum, & restitutionem in integrum, quia si Princeps alicui deportato in insulam ob crimen, quod infamiam irrogat indulget, tunc intelligitur remissa poena; non autem sublata infamia, quod secus est si dixerit restituo te in integrum, & remissio pænæ non potest post condonationem delicti concedi nisi per Principem superiorem *l. 1. §. si quis ultro ff. de quæst.* inferiores vero Iudices non possunt concedere dictas Indulgentias, sed secundum ius iudicare, & imponere poenas à iure introductas *l. 1. §. 1. ff. ad Turp. l. si præsens ff. de pænis.*
- 15 Quod limita si talis rebellis sit restitutus non per Indulgentiam, seu gratiam, sed ex iustitia, tunc enim omnia pristina iura, & bona recuperat, etiam in præiudicium tertij *Ias. in l. gallus, §. & quod si tantum num. 73. de liber. & posthum. l. 1. C. de*

C. de sent. pass. l. 1. §. de qua ff. de postulando l. in causa §. fin. ff. de minoribus .

Limitatur etiam, nisi in indulto dixerit plenariè indulgemus, vel recipimus talem in plenitudinem gratiæ nostræ, tunc enim recuperat omnia pristina iura, & locum Collegij, & dignitatis. *d. l. generalis C. de sent. pass. Dec. d. c. quia diligentia de elect.*

- 16 Item si seruus alicuius priuatæ personæ ex aliquo delicto fuerit damnatus ad triremes, si postmodum habuerit tale indultum, & restituitur ad pristinam dignitatem, & fuerit liberatus à pœna remigandi non potest vendicari à domino, sed gaudet libertate *l. frustra C. de sent. pass.*

Idem dicendum de filiofamilias relegato in insulam, si haber tale indultum non redit sub patria potestate *l. insulam C. de sent. pass.*

- 18 Sed si prædictus seruus, vel filiusfamilias fuerint capti ab hostibus, si postea ab eorum manibus euaserint non propterea remanet liber seruus, & filius liberatus à patria potestate *l. Mulier ff. de poenis .*

- 19 Indulgentia verò legalis dicitur, quando accusatore defuncto, & nemine comparente perit instantia *Dec. in c. quia diligentia de elect.*

- 20 Dicitur etiam Indulgentia legalis quotiescumque ex causis iustis de iure proximis, indulgetur alicui delinquenti, vel penitus indulgendi, vel remittendi pœnas, & moderandi, & temperandi illas.

- 21 Causæ istæ multæ sunt, & variz, inter alias sunt infra scriptæ videlicet. *Persona, causa, locus, tempus, & dignitas l. si apparitor C. de cohort. lib. 12.*

- 22 Persona, quando quis committit delictum, & est valde senex, seu iuuenis, tunc ei indulgetur, hoc est remittitur poena, & punitur cum moderatione, & sic poena extraordinaria *l. auxilium §. in delictis de minoribus c. 1. de delict. pueror. gloss. in c. 2. de Apost.*

Dicitur etiam ratione personæ, quando persona est valde utilis, seu necessaria Reipublicæ, si enim homo insignis deliquit, ei indulgetur, & temperatur poena *l. ad Bestias ff. de pœn.*

- 23 Hinc legimus in *c. 1. de Iudeis*, quod si quis reperitur in loco, ubi sunt Iudæi, & Infideles, bona conscientia non possunt vti Christiani eorum Medicis, & obstetricibus, alias grauissimè peccarēt, hinc *Fel.* dicit legem hanc habere Indulgentiam, & quod sit relaxatio dispositioni rigidi, quia si adesset aliquis Iudæus excellens in arte, tunc posset Christianus vti illius Iudæi opera ita *Fel. d. c. 1. de Iud. nu. 3.* & sic quando Christianus est in articulo mortis posset vti opera Medici Iudæi, qui est excellens in arte.

- 24 Extenditur hoc privilegium quando delictum est commissum à multitudine *l. aut pacta in fine ff. de poenis D. Thom. 2. q. 108. nu. 1.*

ad

ad quartum, & tunc dicitur moderari poenam ratione multitudinis
c. quoties l. q. 7.

- 25 Moderatur etiam poena si banditus receptaretur à consanguineo
l. 2. ff. de recep. ubi Bald. addit, quod quando quis est in Villa & Banditi quaerunt ab iplo victimum, si illis datur, moderanda est poena, quia tunc videtur datus per vim, vide *Bart. in l. in delictis ff. de noxal. & Foller. in pract. crim. vers. bandiantur.*
- 26 Causa dicitur, quando quis committit delictum, est refectus petulantia, ebrietate, &c. tunc enim non punitur poena ordinaria, sed moderatur *l. omne delictum §. vinum ff. de lud. l. lege Cornelia ff. ad legem Corn. de Sicar. §. 1.*
- 27 Idem dicendum quando quis per infamiam aliquem occidit *l. Divus ff. de Off. Praesid.*
- 28 Idem dicendum de seruo contra Dominum *l. liber homo la secunda ff. ad l. aquil.*
- 29 Causa etiam moderat poenam quando verbi gratia vulneratus ab Antonio facit exculpationem eidem Antonio, tunc enim Iudex non potest procedere ad torturam, cum illa exculpatio habeat vim Indulgentiae, & ita dicitur habere Indulgentiam legalem *Bald. & Ias. in l. 1. C. comm. de legatis.*
- 30 Huiusmodi autem exculpationes sunt causa aliquando multorum malorum, cum ut plurimum fiant importunis precibus Confessorum, Aduocatorum, & Procuratorum, qui compellunt vulneratos ad illas, & re vera non libenter faciunt, & si talis vulneratus moreretur, dum dixit mendacium se libenter exculpationem fecisse, & re vera non est ita, peccat mortaliter, cum exculpatio fieri debeat cum veritate.
- 31 Locus dicitur, quando delictum est in loco publico, tunc enim datur maior poena, sed si est in privato minor *l. si quaestiones §. sed in theatro ff. de iniur. l. Prator ait cit.*
- 32 Tempus, ut si delictum factum sit non data opera, sed inconsultò, & improviso *l. aut facta §. tempus ff. de pæn. moderatur etiam poena* si delinquens diù stetit in carceribus, vel longè è domo sua *l. in diuino ff. de pænis c. ult. de pænis l. Decurionum ff. de pænis.*
- 33 De dignitate vide *gloss. in d. l. si cohors talis vers. annis C. de cohort. lib. 12.*
- 34 Ecclesiastica vero, de qua est sermo, nihil aliud significat nisi remissionem, seu relaxationem poenae debitae pro peccato, de qua *c. quod autem c. nostro, & c. cum ex eo de pæn. & remiss. Extrauag. unigenitus eod.* & apud Patres nomine remissionis Indulgētia vñ sunt, ut *Cyprianus in Epist. 21. ad Lucianum pro Numenia, & Candida,* & habetur etiam in sacra Scriptura ut *Iudit. c. 8. Isai. cap. 61. & 63. Luc. 4. vide Bellar. lib. 1. c. 1.*

35 Hæc secundum Cord. q. 13. triplex est primo absolutè sumpta, & sic est remissio poenarum, quæ conuenit Subditis uiuentibus, illis à Prælatiis, vel habente auctoritatem concessa. Secundo, per modum suffragij, quæ conuenit solum defunctis. Tercio, per viam participationis de communi thesauro, quæ conuenit solum Prælatiis habentibus auctoritatem concedendi, & hæc, aut erit localis, aut personalis, aut realis.

Item ex *Extrauag. Vnigenitus de pœnit. & remiss.* aut erit totalis, quæ ea dici videtur, quæ totam poenam remittit ei, cui applicatur, aut partialis, quæ tantum remittit partem poenæ, ut infra demonstrabitur, ita *Suar. disp. 50. vers. 1. diuis. vel ut Nauar. not. q. nu. 2.* Indulgentia non plena, & dicitur pars poenitentiae iniunctæ, vel iniungendæ, plena quæ per se totam poenitentiam iniunctam, vel iniungendam, vel totam poenam pro omnibus peccatis confessis, vel non confessis lætalibus debitam, vel totam etiam non confessis venialibus tollit.

S V M M A R I V M.

Indulgentiæ usus in Ecclesia antiquissimus. 1.

Indulgentiæ usus salutaris. ibidem.

Indulgentiæ concessio, est pœnes Ecclesiam. ibidem.

Indulgentia Ecclesiastica definitio 2.

Indulgentia est remissio pœnæ spiritualis temporanea. 3.

Remissio idem est ac absolutio. 4.

Remissio idem ac relaxatio. ibidem.

Remissio idem ac condonatio. ibid.

Remissio idem ac donatio, & venia. ibid.

Indulgentia an sit solutio, vel absolutio. 4.

Indulgentia est absolutio iudiciaria annexam habens solutionem ex thesauro. 5.

Papa an possit Indulgentiam concedere per solam solutionem. 6. 7.

Remissio pœnæ per Indulgentiam est duplex parua, & magna. 8.

Remissio parua pœnæ quæ. 8.

Remissio magna pœnæ quæ. 8.

Remissio quare dicatur. 8.

Indulgentia quare dicitur remissio pœnæ spiritualis à 9. vsque ad 12.

Indulgentia dicitur remissio pœnæ spiritualis, ad differentiam pœnæ secularis. 9.

Indulgentia dicitur pœnæ spiritualis remissio, ad differentiam pœnarum,

- rum, quæ iniunguntur in Religione, & Capitulis à Prelatis. 10.*
Indulgentia dicitur remissio pœnæ spiritualis, ad excludendum debi-
tum temporale. 11.
Indulgentia dicitur remissio pœnæ spiritualis ad differentiam excom-
municationis illatæ in foro externo. 12.
Excommunicatus ab Episcopo non intelligitur absolutus in foro exte-
riori per consequutionem Iubilei. 13.
Satisfacere Deo, aliud est, quoad pœnas spirituales, & satisfacere Ec-
clesiæ in foro contentioso. 14.
Pœna Ecclesiastica alia est, quam pœna civilis. 15.
Excommunicatus ab Episcopo tempore Iubilei, an possit Romæ absolui
in præiudicium eius. 16.
Sacerdos Romæ absolutus ab excommunicatione in præiudicium Epi-
scopi, si celebrauerit irregularitatem, an incurrat. 17.
Absolutus Romæ ab excommunicatione in præiudicium Episcopi, si
postea moreretur, an possit Episcopus eum priuare sepultura Eccle-
siastica. 18.
Excommunicatus Romæ absolutus tempore Iubilei in præiudicium
Episcopi nisi ab eo absolutionem receperit, an semper in foro interno
remaneat excommunicatus. 19.
Pœna debita alicui, quod Episcopo non paruerit, an possit virtute Iu-
bilei absolui inconsulto Episcopo. 20.
Indulgentia cur dicitur remissio pœnæ spiritualis temporanea. 21.
Indulgentia cur est remissio pœnæ debitæ pro peccatis actualibus. 22.
Indulgentia cur est remissio pœnæ debitæ pro peccatis actualibus di-
missis. 23.
Indulgentia non prodest existenti in peccato mortali. 24.
In concessione Indulgentiarum requiritur causa. 25.
In concedente Indulgentiam requiritur autoritas. 26.
Indulgentia quare dicitur extra Sacramentum. 27.
Indulgentia quare dicitur per applicationem thesauri Ecclesiæ. 28.
Indulgentia dicitur applicatio thesauri Ecclesiæ ad differentiam com-
municationis bonorum operum, quæ fiunt in Religione à Prela-
tis. 29.
Differentia inter satisfactionem, Indulgentias, & Sacramentum. 30.
Satisfactio, & meritum quomodo differant. 31.
Iustus potest mereri sibi, & alteri satisfactionem pœnæ. 31.
Meritum, & satisfactio quomodo differant. 32.
Christus, Beata Virgo, & alij iusti copiosiore satisfactionem exolue-
runt. 33.

INDVLGENTIA ECCLESIASTICA

quid sit .

Cap. VIII.

DEBEREM antequam ad definitionem Indulgentiæ deuenirem, videre, an Indulgentiæ sint in Ecclesia, quia teste *Philosoph. 2. poster.* quæsitum quid est, supponit quæsitum si est, numquam enim quæritur de aliquo quid sit, nisi prius sciatur, an sit in rerum natura id, de quo quæritur, Cæterum quia cum fidelibus, & Catholicis loquor sat est pro nunc supponere, quod Indulgentiæ sunt in Ecclesia, &

quod vsus earum sit antiquissimus, licet non tam frequens, ut hiscè temporibus, quodque hanc facultatem Christus Ecclesiæ reliquit, & earum vsus maximè est salutaris populo Christiano, ut testatur *scrofanctum Concil. Trident. sess. 21. de Indulgentijs*, & de earum vsu antiquo *c. ad liberandam de Iude. Matt. 16. Ioan. 20. cap. audiuius c. quodcumque. 24. q. 1. c. constitueretur 50. dist. c. ad huc. de poenit. dist. 1. tot. tit. de poenit. & remiss. in decret. sex. et Clemētinis Oltrad. conf. 271. nu. 2. vbi damnat secus asserentes, & credentes Fel. serm. de Indulg. nu. 20. decis. fidei Cathol. c. 1. & seq. Cath. Neap. lib. 3. casu. 101. fol. 197. & infra probabitur.*

2 Variæ à Doctoribus traduntur Indulgentiarum definitiones, quibus omiſsis sequentem amplectar.

3 Indulgentia est remissio pœnæ spiritualis temporaneæ, Deo debitæ pro peccatis actualibus post baptismum iam dimiſsis, rationabiliter concessa homini existenti in gratia à legitimo Superiore extra Sacramentum per applicationem thesauri.

4 Nota, quod remissio in nostro proposito idem sonat, quod absolutio, relaxatio, condonatio, donatio, venia. An autè Indulgentia sit solutio, vel absolutio magna est inter doctores disputatio, dicendum tamen, quod sit absolutio iudiciaria, annexam habens solutionem.

5 ex thesauro, licet in Indulgentijs absolutio cum solutione coniungatur ordinariè, posset tamen summus Pont. Indulgentiam concedere, per solam solutionem, non tamen per solam absolutionem ex *Bellar. lib. 1. cap. 5. vbi ad obiectiones, quæ fieri possunt, respondet cap. 6. vide*

6 *Cord. q. 3. Sot. in 4. d. 21. q. 7. art. 2. Angl. in 4. de Indulg. par. 2. Alph. Aluer.*

Aluer. Guer. in specul. iur. Pont. cap. 28. A quo autē vinculo soluat exponit *Bellar. lib. 1. c. 7.* vbi tradit duplex vinculū culpæ scilicet, & pœnæ, reatus pœnæ est pœna naturalis, quæ consequitur peccatū originale, qualis est mors, ignorantia, concupiscentia, *sup. cap. 1. num. 21.* & pœnæ personalis, quæ consequitur peccatum actuale, vt fuit pestis immissa in populum ob peccatum Dauidis. Reatus pœnæ personalis alter pertinet ad forum externum, alter ad internum, Reatus pœnæ debitæ in foro interno, seu pœnitentiali, alter est pœnitentiæ iniunctæ, alter iniungendæ, reatus pœnæ iniunctæ, & iniungendæ, vel est debitum, vt satisfiat soli Ecclesiæ, vel vt satisfiat etiā Deo.

8 Consideratur autem dupliciter ista remissio prout est magna, & prout est parua; magna dicitur remissio culpæ, quæ fit in Sacramento pœnitentiæ sic dicta, quia viuificat hominem mortuum. Secunda dicitur pœnæ, & est Indulgentia respectu remissionis culpæ, & pœnæ æternæ, vel remissio magna dicitur de peccato mortali, parua de veniali. Dicitur remissio ratione diuinæ iustitiæ, cui est facienda solutio, seu satisfactio, nam ob peccata cōmissa homo est debitor pœnæ, & culpæ, remissio culpæ, siue lætalis, siue venialis non fit per Indulgentias, sed per Sacramentum pœnitentiæ, ex merito Christi, quia restituitur peccator in pristinum statutum gratiæ, & pœna remanet commutata in temporalem, quæ remittitur per Indulgentias.

9 Dicitur in definitione (spiritualis) ad differentiam pœnæ secularis exterioris fori, tam ecclesiastici, quam sæcularis, & ciuilis, nam per Indulgentias nullus reus consequitur remissionem pœnæ debitæ in dictis foris *Dec. gloss. & DD. in cap. gaudemus de dinor. Fel. in c. de ijs de accusat.* sicut enim baptismus collatus infideli delinquenti non liberat eum à foro exteriori *Dec. conf. 130. D. Thom. in 4. dist. 20. q. 1. art. 5. quæstiunc. 2.* Quoniam facinorosi delinquentes tenentur satisfacere Reipublicæ offensæ ad exemplum aliorum, vt mali deterreantur à peccato, & boni securitate fruantur, interest enim Reipublicæ ne delicta remaneant impunita, ita & Indulgentia operatur huiusmodi effectum.

10 Vel dicitur spiritualis ad differentiam pœnarum, quæ iniunguntur in Religione, & in Capitulis à Prælatiis, quæ non remittuntur, sunt enim pœnæ emendatoriæ *Conar. c. alma p. 1. §. 11. circa. finem Nauar. de Iub. not. 11. nu. 20. Caiet. opusc. de Ind. c. 2. in fin.*

11 Item dicitur spiritualis ad excludendum debitum temporale, quod dicitur satisfactio; quæ debetur ex iustitia.

12 Vel dicitur ad differentiam excommunicationis illatæ in foro exteriori, Episcopus enim si excommunicat aliquem, & is consequatur Indulgentiam, vel Iubileum, & absoluitur à Confessario electo illius facultate ab omni vinculo excommunicationis, & dictæ absolutionis obtineat

- obtineat fidem à dicto Confessario , non propterea dicitur absolutus ab illa excommunicatione Episcopi *c. de his de accusat.* & ex diuersis non fit illatio, & aliud est forum spirituale Dei, aliud Ecclesiæ, & Reipublicæ, nec prædicta fides obtenta deseruit, nisi in foro Dei, non autem pœnes Episcopum, cui non tollitur talis facultas, nec mens Pontificis aliter intelligitur, & sic iste talis dicitur absolutus, quoad Deum tantum, non autem quoad homines *Couarr. d. c. alma §. 11. in fine*, & sic declarauit Greg. xiiij. in quodam iubileo ab ipso concesso, cum,
- 14 aliud sit satisfacere Deo, quoad pœnas spirituales, aliud Ecclesiæ in foro contentioso. Hinc cum in *c. statutum de maled.* habeatur quod ob blasphemiam Dei & sanctorum iniungatur publica pœna, & in alijs sanctionibus damnetur ad triremes, vel vt furetur lingua, si blasphemator satisfecerit *d. c. statutum* debet etiam luere aliam pœnā temporalem, nempe triremiam, &c. quia aliud est pœna ciuilis, aliud pœ-
- 15 na ecclesiastica, & satisfacta Ecclesia, debet satisfieri, & curiæ sæcu-
- 16 lari; sic etiam si quis est nominatim excommunicatus per Episcopū ob aliquod delictum, à quo tempore Anni sancti absoluitur Romæ, & obtinet dictæ absolutionis fidem, illa non deseruit in foro exteriori, quia in præiudicium Episcopi non poterat absolui, nec Papa intendit præiudicari partibus, & sic debet obtemperare Episcopo in faciendo pœnitentiam iniunctam, seu iniungendam.
- 17 Hinc si iste talis est Sacerdos, & celebrauerit sub spe illius absolutionis Romæ habitæ, incurrit irregularitatem in foro exteriori.
- 18 Et si moreretur, posset Episcopus illum priuare ecclesiastica sepultura, ideo ab huiusmodi absolutionibus esset abstinendum, sed ad excommunicantem remittere pœnitentem, nisi de consensu Episcopi talis absolutio detur.
- 19 Quod si pœnitens fecit, quod in se erat, tam quoad Episcopum, quam quoad partem offensam, offerendo satisfactionē parti, & humiliationem Episcopo, nihilominus numquam potuit consequi nec partis remissionem, nec Episcopi absolutionem, licet iste talis, quoad forum interius, & animam maneat absolutus, tamen quoad forum exteriorius adhuc remanet excommunicatus, & est vera opinio ex *Nauar. cons. 23. de pœnit. & remiss. & cons. 75. de Regularibus nu. 12.*
- 20 Pœna autem, quam quis incurrit, quod præcepto Episcopi non pæruerit ex *Sot. in 4. dist. 28. q. 1. art. 2. colum. 3. & Graff. de iur. par. r. lib. 3. c. 15. nu. 7.* potest inconsulto Episcopo virtute Iubilei absolui, etiam ea non soluta, quia Iudex non est pars, sed tertius inter partes.
- 21 Dicitur in definitione (temporaneæ) ad maiorem intelligentiam, & ad differentiam pœnæ æternæ, quæ non remittitur nisi per dictæ pœnitentiæ Sacramentum, vel ad differentiam pœnæ naturalis, scilicet peccati originalis, quod licet remittatur per baptismum ob meritū Christi,

Christi, remanet tamen pœnalitas in hac vita, puta fames, & pœnæ naturales, nempe frigus, fames, sitis, mors &c. quæ per Indulgentiam non tolluntur directè, & per se primo.

- 22 Dicitur (actualibus) ad denotandum, quod Indulgentia non conceditur pro originali, cui solum respondet pœna damni, & Indulgentia est remissio pœnæ sensus, & pro culpa non dimissa nemo lucratur Indulgentias, quia illi debetur pœna æterna.
- 23 Dicitur (dimissis) per *extrauag. Antiquorum de pœnit. & remiss.* nam Indulgentia semper supponit dispositionem subiecti ipsius consequentis Indulgentiam, quod scilicet habuerit remissionem peccatorum, quoad culpam, & quod pœnitens sit in statu gratiæ, præterea cum Deus videat peccatorem commisisse tot peccata mortalia, & quod sit damnatus, quando decernit facere pœnitentiam amplius illius Deus non recordatur, & si confiteatur per illam pœnitentiam, & vim contritionis, ac efficaciam absolutionis consequitur remissionem culpæ, fit amicus Dei, & pœna æterna commutatur in temporalem, quæ tanta esse debet, quanta fuerunt peccata, quæ pœna temporalis per Indulgentiam remittitur, imò tanta potest esse contritio, ut etiam tota pœna, quæ remanebat pro peccatis iam dimissis, deleatur *c. mensuram de pœnit. dist. 1.* & quoad peccata venialia, propter quæ dantur etiam pœnæ temporales, licet Sacramentalia, ut sunt aqua benedicta, tinctio pectoris, signum crucis, & similia tollant, & remittant culpam venialium, tamen ad remissionem pœnæ opus est etiam habere bonam dispositionem *gloss. in proœmio decretalis sexti in fine.*
- 24 Dicitur (existente in gratia) quia Indulgentia non prodest existenti in peccato mortali; passio liquidem Christi, cuius virtute Indulgentia conceditur, viuis membris, & non mortuis applicatur.
- 25 Dicitur (rationabiliter) quia in cōcessione Indulgentiarum requiritur causa pia, & rationabilis *Sot. in 4. dist. 21. q. 2. ar. 2. in fin.*
- 26 Dicitur (à legitimo Superiore) quia in concedente requiritur auctoritas, de quibus infra.
- 27 Dicitur (extra Sacramentum) quia relaxatio pœnæ pertinet per extensionem ad forum pœnitentiale, sed extra Sacramentum pœnitentiæ *Sot. cit. art. 1. Nauarr. c. 14. Tol. lib. 6. c. 21. Suar. disp. 69. sess. 4.* & sic non opus est, ut audiatur pœnitens in confessione ad hoc, ut detur Indulgentia, & tunc illa applicetur ex *Sum. Coron. Confess. de Indulg. n. 26.* & si aliquando requiratur absolutio pro Indulgentia consequenda, hoc tamen fit extra confessionem, quia illa absolutio non est Sacramentalis, quod accidit in articulo mortis, dum aliquis adscriptus alicui Confraternitati, vel habens aliquod diploma, in quo datur facultas, ut semel in vita, & in articulo mortis possit consequi

qui Indulgentiam plenariam, tunc illa Indulgentia non applicatur ei, nisi adhibita forma, de qua infra dicetur.

28 Dicitur applicatione thesauri, ad significandum Indulgentiam esse satisfactionem quandam ex alienis operibus pœnalibus, ut si soluturo debitum distribueret ex ærario publico, unde posset soluere, ita Papa dispensat de thesauro Ecclesiæ, ut Deo satisfaciamus.

29 Item dicitur thesauri, ad differentiam communicationum bonorū, quæ fiunt à Prælati Religionum, recipientibus aliquos ad communicationem bonorum spiritualium suorum subditorum, quæ non est Indulgentia, de qua communicatione, & applicatione infra, & *Rodo. can. quest. p. 2. q. 85. art. 1.*

30 Differentia autem inter satisfactionem per Sacramentū, & Indulgentias ea est, quia Sacramentum directè, & immediatè dimittit culpam, Indulgentia vero poenas, illud fit per potestatem ordinis cum iurisdictione, ista per potestatem iurisdictionis, illud ex solo merito Christi, ista ex satisfactione Christi, & Sanctorum, illud à Confessario in Sacramento pœnitentiæ, ista extra Sacramentum, illud cum determinata forma, ista cum signo exteriori, illud non potest quis sibi ministrare, istam potest concedens sibi applicare, *D. Thom. in add. ad 3. p. q. 27. ar. 4.*

31 Verum quia iustus homo, & in gratia existens, bona opera, quæ facit sunt meritoria vitæ æternæ, & satisfactoria pro pœnis, quas debet pro peccatis mortalibus iam dimissis quoad culpam, non quoad pœnam, sequitur, quod iustus meretur non solum sibi, sed & alijs cū possit pro altero satisfacere, quoad pœnam, sicut potest pro se v. g. si Petrus ieiunat pro Paulo, Deus remittit pœnam, quam debet Paulus, ac si ipse ieiunaret, ideo dicitur in articulo Symboli: communionem

32 Sanctorum, sed differt meritum, & satisfactio, nam nullus iustus potest per sua opera bona mereri alteri homini primam gratiam de condigno, sed bene potest pro altero de condigno satisfacere. *Tol. lib. 6. cap. 2. Viguer. c. 16. vers. 20. Bell. lib. 1. c. 2. de Indul. Sotus in 4. dist. 21. q. 2. art. 1.*

33 Iusti etiam, ut plurimum, plures satisfactiones exsoluerunt, quam deberent, quod maximè verum est in Christo, & Beatiss. Virg. qui fuerunt omnino immunes à peccato, & maxima pæsi sunt, & eorum opera satisfactoria sunt pro poenis infinitis, nō quidem suis, sed alienis, quæ satisfactiones, seu cumulus operum supererogationis Christi, Beatæ Virginis, & aliorum Sanctorum repositæ sunt in corpore Ecclesiæ, quod dicitur thesaurus Ecclesiæ militantis *Extrauag. Vnigenitus de pœnit. & remiss. Suar. disp. 51. sect. 2.*

S V M M A R I V M.

- Indulgentiarum basis non est oratio, seu opus, vel labor. 1.*
Indulgentiarum fundamentum est thesaurus Ecclesie. 2.
Pœna remissio per Indulgentiam à passione Christi prouenit. 3.
Thesaurus Ecclesie spiritualis, quid & qualis sit. 4.
Princeps se habet ad populum sicut pastor ad oues. 5.
Indulgentiarum cumulus, cur thesaurus dictus sit. 6.
Claues thesauri Ecclesie stant pœnes Romanum Pontificem. 6.
Thesaurum Indulgentiarum esse in Ecclesia Dei de fide tenendū est. 7.
Opera bona Sanctorum supererogationis seruantur in thesauro Ecclesie. 8. 11. 12.
Thesaurum Christi, & Sanctorum potest Pontifex dispensare. 9.
Inter fideles esse bonorum operum communicationem ex sacris litteris deducitur. 10.
Satisfactiones Sanctorum superabundantes conseruantur, & ponuntur in thesauro. 12.
Satisfactiones Sanctorum, cur in thesauro Ecclesie reponantur. 13.
Thesaurum Ecclesie à satisfactionibus Christi, & Sanctorum, non autem ex eorum meritis confici, sunt qui affirmant. 14.
Thesaurū ex meritis quoque Sanctorū cōfici ex sacris Can. apparet. 15.
Indulgentia partim gratia, partim est iustitia. 16.
In thesauro Ecclesie primum locum obtinent inter merita Sanctorum, merita Beata Virginis. 17.
Thesaurum necessariū esse in Ecclesia pluribus rationibus probatur. 18.
In opere meritorio, & pœnali quadruplex consideratur virtus. 19.
Meritum, ut effectus operis boni consecutus, non potest alteri communicari. 20.
Satisfactio potest alteri communicari. 21.
Merita Christi & Sanctorum, ut satisfactoria non autem meritoria sunt in thesauro Ecclesie. 22.
Omne bonum factum ab existente in charitate est meritorium. 23.
Deus remunerat ultra condignum, & punit citra condignum. 23.
Opera satisfactoria supererogationis cedunt in utilitatem Ecclesie. 24.
Pœnam non redimi nisi pœna quomodo intelligitur. 25.
Christum, & Sanctos intentionem habuisse pro nobis satisfaciendi unde constat. 26.
Christum & Sanctos habuisse intentionem applicandi opera eorum superabundantia, unde constat. 26. & 27.
Sancti an actualiter, vel virtualiter, vel habitualiter opera satisfactoria pro alijs applicauerint. 28.

- Opera bona, an sanctis superfuerint ad satisfaciendum pro alijs . 29.*
Opera bona omnia, an virtutē habeant merēdi, et satisfaciēdi. 30. ad 36.
Opera bona septem modis possunt considerari, vt virtutem merendi, & satisfaciēdi habeant . 30. & 31.
Opera iniuncta pro pœnitentia si fiant in peccato, an sint iteranda . 32.
Opera omnia satisfactoria, an reponantur in thesauro Ecclesie ad modum nostrum . 37.
Satisfacere an possit vnus pro alio . 37.
Opera bona semel in thesauro reposita, an deperdi possint . 38.
Opera bona Sanctorum ad quid prosunt, Christi operibus infinitis existentibus . 39.
Opera bona cur nobis prosint tres causa assignantur. 39.
Thesaurus Ecclesie, maximè colligitur ex merito Christi. 40.
Verba illa Pauli ad Coloss. 1. adimpleo quæ defunt passionibus Christi quomodo intelliguntur . 41.
An in thesauro Ecclesie reponantur opera Angelorum. 42.
Thesauri Ecclesie quatuor constituuntur in scrut. sacerdot. 43.
Thesaurus Ecclesie vnus est omnium . 43.
Thesaurus Ecclesie ex quinque partibus consurgit . 44.
Dispensator thesauri quis . 45.

DE THESAURO ECCLESIAE.

Cap. IX.

CVM fundamentum, & basis Indulgentiarum, non oratio, seu opus, vel labor sit, vt quidam existimant, sed thesaurus Ecclesie, è quo Indulgentie ortum, vim, & virtutem habent, & sine eo nulla potest Indulgentia conferri, remissio enim pœnæ, quæ per illam acquiritur virtute meritorum passionis Christi, & Sanctorum prouenit, ideo Indulgentiarum virtus ex thesauro pendet. Iure merito priusquam ad alia de Indulgentijs progrediamur, de ipso thesauro videndum est, de quo Zab. in Clem. 1. de reliq. & vener. San. §. nos n. 3. DD in Clem. 1. de Priuil. Fel. serm de Ind. Suar. disp. 51. Cord. q. 4. & 5. Benz. lib. 2. à c. 24 ad 32. Med. disp. 8. & c. 43. ad 47. & reliqui omnes, qui de Indulgentijs tractant.

Thesaurus nihil aliud est, nisi collectio, seu cumulus diuitiarum spiritualium ex superabundantia meritorum Christi, & Sanctorum, ac bonorum operum cæterorum fidelium à primo Iusto Abel, vsque ad

nouissimum iustum, coactus in acceptatione, & præsentia diuina, dispensandus in Ecclesia militanti pro exoluendis debitis Christi fidelium.

Dixi in acceptatione, & præsentia diuina ad excludendum quemcumque alium locum materiale.

Dixi ex meritis Christi, & Sanctorum, ad excludenda bona, & diuitias Dei, seu angelorum, & attributa Sanctissimæ Trinitatis, prout *Cosm. Montig* putabat, tamen à Dei gratia omnes nostras operationes, valorem, & merendo, & satisfaciendo sortiri necesse sit.

Dixi bonorum operum fidelium, quia in dicto thesauro conseruantur etiam omnia bona opera superabundantia Christi fidelium, dictus thesaurus est in Ecclesia, sicut in quolibet Regno, & Republica *Ærarium*, hoc est thesaurus temporalis, seu aceruus bonorum, pecuniarum, & diuitiarum distribuendarum populo à Principe in eius occurrentibus necessitatibus, nam Principis est populo sibi subiecto providere, cum habeat se ad populum, vti Pastor ad oues, & Pater ad Filios *Arist. 8. Meth.* Sic in Ecclesia Dei, quæ Regnum Christi est, cuius caput est Christus, & Romanus Pont. eius Vicarius in terris, esse debebat tale ærarium, seu thesaurus spiritualis, ex quo fidelibus in eorum necessitatibus per summum dispensatorem succurri, & subueniri posset, in quo inuisibili ærario conseruantur omnia merita Christi, opera bona Beatiss. Virginis, & superabundantes satisfactiones, quæ ab operibus satisfactorijs, vel ex meritis, prout satisfactoria sunt Sanctorum supererogatoriè productæ, & producenda erunt à viris iustis, & pijs, per eorum bona opera superabundantia, *quæ abundantes, & inuestigabiles diuitiæ, & gratiæ ab Apostolo ad Eph. 2. & 3. nuncupantur*, vt necessitatis tempore per Romanum Pontificem dicti thesauri ærarium, & pœnes quæ clauēs thesauri à Christo sibi traditæ, detinentur, quibuscumque, quodcumque, & quantum voluerit, tam pro viuis, quam pro defunctis per Indulgentiarum applicationem ad debita peccatorum, qui non sunt soluendi dispensentur, nec obstat, quod de Christi sanguine, & sanctorum martyrum persoluatur; quid enim aliud creditor exposcit, quam de debito satisfieri? & *Paul. ad Rom. 8.* non sunt dignæ passionēs, &c. intelligitur quoad partem satisfactoriā, non quoad meritoriam, vt infra dicetur, hæc & alia *Caiet. 22. q. 66. art. 5. Couarr. reg. peccatum p. 3. §. 2. Sot. lib. 4. de Iustit. q. 1. art. 1. Nau. c. 17. n. 172. Mol. de prim. genit. c. 23. l. 1. C. de Thes. lib. 10.*

Quod autem in Ecclesia Dei deus thesaurus spiritualis, videtur de fide, vel saltem contraria sententia à Theologis erronea censetur, & forte hæreticum, quia contra definitionem Romani Pontificis in *Extrauag. Vnigenitus de pœnit. & remiss.* & contra sensum, vsum, & prædicationem Ecclesiæ *Suar. disp. 51. sect. 2. n. 3. Cord. q. 5. §. tertia ratio.* ideo forte, & ad argumenta, quæ in contrarium adducuntur

satis

satis congrue respondent *Med. disp. 8. cap. 43. & 44. Cord. quest. 5. Suar. disp. 51. per tot. Grass. in appen. lib. 2. decis. c. 1. num. 36. Bellar. lib. 1. cap. 3. sequen. & reliqui scribentes de hac materia, satisque sanctarum litterarum campus, ipsa iustorum operum ratio, probatorum hominum exempla, & testimonia Sanctorum demonstrant, Testis sit ipse Cyprianus, qui dum de Martyrum, & reliquorum Sanctorum gelis scripsit anno 1300. satis aperte demonstrat, & verba D. Thom. in 4. dist. 20. quest. 1. art. 3. questiuicula 1. optimis argumentis comprobant, dum sic loquitur.*

8 In Unitate corporis mystici, in qua multi in operibus pœnitentia supererogauerunt ad mensuram debitorum suorum. & multas etiam tribulationes iniustas sustinuerunt, per quas multitudo pœnarum poterat expiari, si eis deberetur, quorum meritorum tanta est copia, quod omne pœna debitum nunc uiuentibus excedat. Per quæ verba clare abundantes satisfactiones Sanctorum explicari videntur *Suarez loc. cit. num. 12.*

9 Patet ex *Clem. VI. in eius Extrauag. Unigenitus cit. & ex Bulla Leonis X. & decreto misso ad Caiet. contra Lutherum, ut ipse Caiet. refert in 3. p. q. 28. art. 5. ubi ait, Pontificem posse thesaurum Christi, & Sanctorum dispensare, præcipitq. sub pœna excommunicationis ipso facto incurrendæ, ipsi Romano Pontifici reservatæ, id teneri, atque doceri.*

Docet *Paul. 2. Corinth. 12 n. 11. per illa verba, nō quæro quæ uestra sunt sed vos, nec debent parentibus Filij thesaurizare, sed parentes filiis. Ego autem libentissimè impendam, & superimpendar ego ipse pro animabus uestris, & 2. Corinth. 8. nu. 14. in presenti tempore uestra abundantia illorum inopiam suppleat, ut & illorum abundantia uestræ inopiæ sit supplementum, ut fiat equalitas sicut scriptum est.*

10 Quid enim prædicta demonstrant, nisi inter fideles communicatione bonorum operum, & vnum posse alteri satisfactionem suam per modum suffragij communicare? quid nisi in fidelibus tantam esse meritorum abundantiam, ut per eam alijs indigentibus possit prodesse?

11 Colligitur ex tam multis operibus per viros iustos, & sanctitate celebres, editis flagellis, tum diuinitus, tum ab hominibus inflatis, & ex pluribus, quam meruerint passis tormentis. In medium prodeat *Iob. 6. utinam, inquit, appenderentur peccata, quibus iram merui, & calamitas, quam patior in statera, quo loco maiores pœnas passum fuisse Iob Spiritus sanctus docet, quam eius peccata merebatur. Prodeat Apost. ad Coloss. 1. nu. 24. Qui nunc gaudeo in passionibus pro vobis, & adimpleo ea, quæ desunt passionum Christi, in carne mea pro corpore, quod est Ecclesia, ubi de suis satisfactorijs operibus loquitur, item ad Galat. 9. Alter alterius onera portate, idem de alijs sanctis di-*

cendum videtur, ex *Aug. Psalm. 86. Benz. lib. 2. cap. 28. vers. nunc ad 2. dub.*

- 12 Ex quibus denotantur ærumnæ, quas sancti protulerunt in carne sua, tamquam reliquias quasdam passionibus Christi, pro communi totius Ecclesiæ thesauro, & vtilitate, quibus operibus meritum, & satisfactio apparet, & cum non fuerint pro dictis laboribus, & passionibus remunerati, sequitur quod aceruus ille, & supererogatio reposita sit in dicto thesauro, & cum alicui non applicauerint particulariter, & pro se ipsis non indiguerint, cum propter coniunctionem charitatis, pro omnibus Ecclesiæ membris fecerint, reliquerint distributionē & applicationem Christi Vicario ex *Apost. 1. Cor. 4. & 2. Cor. 2.*

Probantur prædicta tum ex parte Dei, tum ipsorum Sanctorum; ex parte Dei, nam ad eius prouidentiam, & iustitiam spectat remunerare opera hominum, vel in ipsismet operantibus, vel in alijs, eis coniunctis, quantum capacia sunt, & secundum modum conuenientem, sed hæc opera iustorum quatenus satisfactoria sunt, capacia sunt fructus, seu præmij saltem in alijs, qui per charitatem sunt vna cum eis, qui talia opera fecerunt, & possunt conuenienti modo ad hunc effectum reſeruari, & acceptari, & per conuenientem potestatem applicari ergo, &c. *Suar. disp. 51. sect. 2. nu. 12. 13.*

Ex parte vero Sanctorum probatur ex *D. Paul. ex loc. cit. ad Coll. p.* & ex lege charitatis, qua sancti in huiusmodi operibus gubernantur, ut demonstrabitur.

Item merita Sanctorum, vel sunt meritoria, vel satisfactoria, quoad vim satisfactoriam sæpe non sunt necessaria operanti, vel quia pro leuissimis peccatis grauissimam agunt penitentiam, vel quia, cum nullum habeant peccatum passi sunt, hæc opera satisfactoria, vel alijs applicari possunt, & quoad hoc, non apparet, sanctos applicasse, ut aliqui dicunt, vel si applicauerunt pro viuis, & defunctis Amicis, & Benefactoribus, multa reliquerunt non applicata, & sic in aliquo loco reponi necesse fuit, ergo in thesauro pro communi indigentium bono *Med q. 5.* Nec est dicendum, quod infructuosa, & inutilia remanserint, quia esset contra diuinam iustitiam, sicut enim nullum malum debet remanere impunitum, ita nullum bonum debet remanere inremuneratum.

- 13 Ratio quare huiusmodi satisfactiones superabundantes repohantur in thesauro Ecclesiæ, tamquam communia eiusdem Ecclesiæ bona, redditur à *D. Thom. d. q. 1. art. 3. quæstiuncula 1.* nempe ex intentione ipsorum operantium, nam vnus potest pro alijs satisfacere iuxta intentionem suam, & ideo si alicui suam intentionem applicet, illi prodest, si non sit impedimentum, quando vero nemini applicat, & ipse etiam tali satisfactione non indiget, hoc ipso, vel formaliter, vel virtualiter intendit per illa opera Ecclesiæ prodesse quantum potest: ergo

ergo donat illa ipsi Ecclesiæ, ut in eius thesauro custodiantur conuenienti modo suo tempore dispensando .

14 Non desunt qui asserant thesaurum hunc confici ex satisfactionibus Christi, & Sanctorum, non autem ex meritis eorum, ratio eorum est, quia indulgentiæ introductæ sunt in locum satisfactionum, & respondent operibus, non quatenus hæc meritoria sunt, quia sic profunt solum operanti, sed quatenus sunt satisfactoria ad solutionem pœnæ temporalis. Vocatur tamen à Patribus thesaurus meritorum, quia idem est opus meritorium, & satisfactorium *Sot. in 4. dist. 19. q. 2. art. 1. concl. 2.* ubi omne opus meritorium, quod ex gratia proficiscitur generali ratione esset quoque satisfactorium, &c. *Cord. q. 5.* ubi ponitur etiam differentia inter meritum, & satisfactionem respectu quiditatis, & fructus, seu efficacitæ de quo etiam *Benz. lib. 2. cap. 28.*

15 Sed ex verbis *Extrau. Vnigenitus de pœnit. & remiss.* apparet thesaurum constare ex meritis Sanctorum, ex verbis (*ad cuius quidem thesauri cumulũ, &c.*) ubi nomine meriti *Clem. VI. nō* intelligit satisfactiones, nam ait, *omnes Sanctos adminiculum præstare thesauro*, sed non omnes iusti supererogauerunt in operibus satisfactorijs, quia multi ex illis manserunt in purgatorio: ergo intelligit merita, & adminiculum præstare magis, quam satisfactiones, vide *Suar. disp. 51. sect. 2.*

16 Et ex his patet, quod Indulgentia, partim est gratia, dum peccator non soluit de suo, partim Iustitia, dum Iustitiæ Dei sanguine Sanctorum satisfacit, & Christus ob nimiam suam charitatem, qua dilexit nos, non solum meruit nobis gratiam, & gloriam iuxta illud *Paul. quem posuit propitiatorem nostrum per fidem in sanguine ipsius*, sed etiam remissionem peccatorum superabundanter, tota enim vita sua, in qua multa opera supererogationis fecit, & multa passus fuit, & meritoria, & satisfactoria fuit, quia multa opera supererogationis, ad quæ non tenebatur fecit, multos labores, & pœnalitates supererogauit *Luc. 9.* ubi Moyses, & Elias visi in Maiestate dicebant excessum, idest Pasionis Christi, quam completurus erat in Hierusalem ex quo apparet, quod eius pœnalitas, & passio excedebat redemptionem quam fecit, ut *1. Ioan. 2. Ipse est propitiatio pro peccatis nostris*, non autem nostris tantum, sed totius mundi, imo infinitorum, si essent cum minima gutta sanguinis, esset infinite satisfactionis, de quibus Christi supererogatorijs operibus laboribus, ærumnis, doloribus, & præcioso sanguine eius, sparso pro peccatis nostris, & totius mundi.

17 Et inter opera, & merita Sanctorum in huiusmodi thesauro recondita, primum locum obtinent illa Beatæ Virginis, quæ fuit Martyr, & plusquam Martyr, ob multos labores, & angustias quas sustinuisse.

legimus in profectione in Bethleem, in fuga in Ægyptum, in passione filij sui, præcipuè iuxta crucem de quo *Ansel. lib. 1. de excellentia Beata Virginis c. 5. Hierony. in sermone de Assumptione eiusdem ad Paulam, & Eustochium*, ubi Mariam plusquam Martyrem fuisse probat, & demum in illis annis à Christi Ascensione ad Cælum, quibus semper passa fuit, pro quibus angustijs, & doloribus in se ipsa non fuit remunerata, cum non haberet reatum alicuius peccati, & pœnæ, & quâuis mortua sit, & alias passiones naturales perpeffa, non tamen in ea erat pœna peccati alicuius, sed tantum conditionis, & passionis naturæ.

- 18 Quod thesaurus sit necessarius in Ecclesia, multis rationibus probat *Cord. q. 4 & Benz. lib. 2. c. 26.*

Contra prædicta nonnulla opponi solent, quæ facile repelluntur, ut *Bellar. lib. 1. cap. 4.*

Primo, quod cum Christus de omnibus actis suis sit remuneratus ad *Philipp. 2. humiliavit semetipsum, propter quod & Deus exaltavit illum, & dedit ei nomen, quod est super omne nomen, & Sancti etiam satis remunerati fuerunt de pœnis eorum Apost. ad Rom. 8. non sunt condignæ passiones huius sæculi ad futuram gloriam*, non debent eorum merita, remunerata amplius erogari pro aliorum poenis dimittendis.

- 19 Respondetur in quolibet opere meritorio, & poenali quadruplicè considerari virtutem, nempe bonificandi, medendi, merendi, & satisfaciendi *Cord. q. 5. Med. disp. 8. c. 44.* Sit exemplum ieiunij quod bonificat operantem, & disponit ad alia opera bona, medicinam præbet contra carnis concupiscentiam, dat meritum gloriæ, quia ex charitate procedit, & satisfacit pro poena temporali, & cum quis ieiunat siue pro se, siue pro alio, & merendi & satisfaciendi virtutem cōsequitur, & secundum *Aug. lib. de cura pro mortuis* (ubi applicat defunctis sacrificium Altaris, eleemosynam, ieiunium, & orationem, quæ multum illis profunt) duplicem hanc consequitur virtutem, quæ duplex virtus culpæ remissionem, & pœnæ reatum intuetur *Med. disp. 8. c. 44.*

- 20 Virtus merendi non transit nisi in personā merentis, est enim effectus omnino proprius, qui non potest communicari *Suar. disp. 51. sect. 2. n. 7.* Nullus enim potest mereri alteri eternam felicitatem nisi solum meritum Christi, qui sibi & omnibus alijs meruit, quia illi data est gratia vniuersalis, gratia vero aliorum est particularis *D. Tho. p. 2. quest. 114. art. 6. & 3. p. q. 8. art. 1.*

- 21 Prout nec pariter virtus bonificandi & medendi transit in aliam personam, quam in personam operantis, nam ex meo bono opere non fit alius bonus, sed ego tantum, neque ex meo ieiunio præbetur alteri medicina contra concupiscentiam, sed mihi tantum.

Virtus

Virtus autem satisfaciendi bene transit in aliam personam, cum possit vnus pro alio satisfacere , & opus satisfactorium potest fieri, & communicari alteri *Med. d. cap. 44. cum seq. & Cord. quest. 5 in princ.*

22 Modo dico quod merita Christi, & Sanctorum, quatenus sunt satisfactoria, sunt thesaurus Ecclesie, non quatenus meritoria, quæ non transgrediuntur personam merentis vt satisfactoria.

23 Item omne bonum factum ab existente in charitate est meritorium, & satisfactorium, primum ea ratione, qua est bonum, quis meretur beatitudinem, secundum quatenus est pœnale, quis per illum patitur pœnam; Opera meritoria Sanctorum fuerunt remunerata, vltra condignum quatenus fuerunt augmentatiua gratiæ, & gloriæ, Deus enim semper remunerat vltra condignum, & punit citra condignum, quatenus vero erant satisfactoria pœnæ cuius Sancti non indigebant satisfactione, remanserunt propterea in potestate Ecclesie, & ideo per Indulgentiarum applicationem alij subueniuntur, & sic procedunt quoad vim meritoriam de condigno, non quoad vim satisfactoriam, cum receperint præmium essenziale, quod meruerunt sibi, accidentale vero, quod alij meruerunt de congruo non acceperunt.

24 Probantur etiam prædicta ex naturali vnione corporis mystici, quæ exigit, vt quælibet bona suorum Ciuium, quæ possunt esse vtilia Reipublicæ Christianæ ordinatæ à Spiritu Sancto, Ecclesiam regente, sint ad vtilitatem ipsius Ecclesie, & membrorum inuicem, *Cord. quest. 5. §. 2. ratio.* constat autem satisfactoria supererogationis cedere posse ad vtilitatem Ecclesie vt patet ex eo, quod per propriam intentionem ipsorum Sanctorum potuissent hæc applicari ad satisfaciendum pro hoc, vel illo membro Ecclesie, debente pro suis peccatis satisfacere, ergo hæc satisfactoria supererogatorie facta à Christo, & Sanctis ad vtilitatem membrorum Ecclesie à Deo, vel ab Ecclesia, vel ab ipsis Sanctis actualiter, vel virtualiter ordinata sunt, & Ecclesia ipsa hæc merita continuo offert, vt patet ex Canon. Missæ in quo Ecclesia orat per merita Sanctorum dum ait (*quorum meritis precibusq; concedis*) & post absolutionem Sacramentalem, (*& merita Beata M A R I A E semper Virginis, & omnium Sanctorum,*) & Christus non solum satisfecit pro nobis, sed meruit etiam redemptionem, & licet non satisfecisset, adhuc esset thesaurus meritorum, quia meruit nobis remissionem pœnarum, & tota Ecclesia fuit fundata ex meritis Christi, & potestas etiam Ecclesiastica innititur meritis ipsius.

25 Nec obstat quod pœna non redimitur nisi pœna, quia intelligitur per modum solutionis, non tamen tollitur, quin alijs medijs redimi possit.

possit, quare ne contra diuinam iusticiam superuacanea, superflua, & inanis redderetur tanta sanguinis effusio, tantaq; dolorum, & cruciatuum magnitudo, Christus Ecclesiæ suæ militanti thesaurum acquisiuit, & vti pijsimus Pater filiis suis thesaurizauit, vt qui recte vterentur tali thesauro participes fierent amicitiz Dei.

Quod si obijciatur, quod nullibi constat, quod Christus, & Sancti intentionem habuerint pro nobis satisfacere, & opera thesauro applicare, cum opus vnius satisfactorium pro alio non satisfaciat sine intentione.

26 Respon. quantum ad Christum non solum pro toto genere humano in communi ea obtulit, sed etiam voluit suam mortem, & passionem prodesse saltem voluntate antecedenti ijs, pro quibus orauit, orauit autem pro omnibus *Io. 17. Non tantum pro eis rogo, sed pro eis, qui credituri sunt per verbum eorum in me*, pro omnibus passionem, & mortem obtulit, & pro omnibus passus est, *1. Pet. 2.* quod si nō pro omnibus nobis obtulisset in singulari actione tamen Sacramentali eius passio singulis applicatur. Quid enim aliud Sacerdos agit dum a peccatis absoluit, nisi Christi meritum, & passionem nobis applicare? Quid summus Ecclesiæ Pastor agit, dum Indulgentias applicat nisi Christi mortem ex ecclesiastico thesauro extra tamen Sacramentum nobis adiungere? quinimo etiam si mortem suam secundum virtutem satisfactoriam singulis non applicasset adhuc nihil erat de ecclesiastico thesauro timendum *Med. disp. 8. c. 46.*

27 Quantum vero ad Sanctos non esset temerarium asserere eosdem sua opera bona in sinum diuinę bonitatis, egentibus impertienda, aut in proprios vsus conuertenda reposuisse, præsertim cum aduerterent scriptum fuisse à Paulo ad *Rom. 8. Quid oremus, sicut oportet nescimus.*

Præterea animo expresso, & virtuali opera satisfactoria non solū merendi, sed etiam satisfaciendi fecerunt, vt supradictum est ad *Coloss. 1. gaudeo &c.*

28 Vel quatenus formaliter, & actu ipsa non applicauerint, virtute tamen, & habitu applicabant, omnia namq; iua opera in christianum, & ecclesiasticum finem dirigebant, & ex charitate metiebantur, charitas autem postulat, vt ea, quibus non indigemus, alijs impertiamur, vt de corporalibus diuitijs ad *Corinth. scribens 1. Corinth. 2. Apost. præcipit ex equitate in presenti tempore vestra abundantia illorum paupertatem suppleat*, quare aut Sancti formalem, & actualem intentionem huiusmodi habuerunt; applicando suas afflictiones, & satisfactiones reliquis ecclesiasticis membris, quę spiritali egestate laborarent, suosq; reatus cum proprijs diuitijs compensare non possent, aut si talem intentionem non habuerint, habue-

buerunt tamen habitualement, & virtualement intentionem, quia in domo Dei laborantes cuncta sua opera in caelestis Patris familias sinum ab eodem reliquorum domesticorum Dei egestate dispertienda refundebant, quem finem Christiani conseruabant *Med. disp. 8. c. 46.*

29 Et si rursus dices esto quod actualis vel virtualis intentio sufficiat, ad quid ista intentio, si nulla opera bona Sanctis superfuerunt? nam donec fuerunt in hac vita non solum dixerunt dimitte nobis debita nostra, sed *1. Io. 5. si dixerimus, quod peccatum non habemus; ipsi nos seducimus, & veritas non est in nobis, & Hieron. super psal. Beatus vir, cui non imputauit Dominus peccatum &c. pro hac orabit ad te omnis sanctus in tempore opportuno: Quomodo inquit est sanctus, si pro impietate sua orat? & si est impius, non est sanctus. Et Augustinus; Nullus sanctus, inquit, in hac vita fuit sine peccato, & sic Sancti se debitores facti sunt. Ergo non satisfecerunt vniuersis debitis. Item nullus Sanctorum sufficienter impleuit in hac vita mandata Dei *Luc. 17. cum feceritis omnia, quae praecepta sunt, dicite seruos inutiles, Resp. Patres praedictos loqui de venialibus peccatis, de quibus Prouer. 14. septies in die cadit iustus, quae nulla externi boni operis, aut satisfactionis compensatione plerumque indigent, sed quasi animae rubigines, sola oratione aut feruore dilectionis, alijsue remedijs diluuntur, cur enim Stephani lapides, Laurentij mæ Ecclesiae titularis craticulae, Catharinae Aduocatae Rotae compensationes erunt venialium peccatorum? Med. disput. 8. c. 46. & Cord. qu. 5. §. 5. arguitur.**

30 An omnia opera bona duplicem hanc virtutem merendi, & satisfaciendi habeant, Resp. quod sunt distinguenda omnia opera humana in septem classes prout distinguit *Med. loc. cit. disp. 8. c. 45.* Primo quae fiunt ante poenitentiam, & conuersionem, quae dicuntur mortua à Theologis, quae nullam rationem meriti vel satisfactionis recipiunt, nec per poenitentiam reuiuiscunt, sicut opera mortificata, idest facta in gratia, & postea subsequatur peccatum mortale, quae per poenitentiam reuiuiscunt *ex D. Thom. in 3. p. quaest. 89. art. 2. Caiet. artic. 5. ad tertium de quibus loquitur D. Paul. ad Hebr. 6. Abbundate in omne opere bono scientes, quod labor vester non est inanis in Domino non enim iniustus est Deus ut obliuiscatur operis vestri, nec rationi consentaneum est, tot merita pro Christo facta in gratia inremunerata relinqui.*

31 Secundo quae fiunt ante iustificationem, sed non ante animi conuersionem, sed una simul cum ipsa, ut dum peccator ad diuinam misericordiam flectendam in ipso poenitentiae actu exhibet cilicia, ieiunia, & alia, quae opera rationem meriti habent non de condigno, quod iustitiae rationem denotat, sed de congruo, decet enim diuinam

mi-

miseri cordiam huiusmodi sic petenti remissionem, & gratiam elargiri, & tanta potest esse contritio, quod etiam satisfactionis ratio subintret.

- 32 Tercio si opera fiunt post conuersionem, sed diriguntur ad aliquod diuinitus accipiendum, vt legitur de Moyse, qui ieiunauit quadraginta diebus, & quadraginta noctibus, vt legem acciperet *Iudith.* ieiunauit, vt foelicem Holofernis exitum consequeretur &c. hæc non habent vim satisfaciendi, sed solum ad promouendum valorem rationis, licet *Benz. d. lib. 2. cap. 28. vers. 3.* etiam satisfaciendi virtutem habere dicat, cum id à tota intentione operantis non excludatur, quamuis ad alium principale finem dicta opera ab operante allumantur, hinc inferitur, quod si in satisfactione pœnitentiali iniungantur, & in peccato mortali fiant non sunt iteranda *ex Diu. Thom. in 4. dist. 15. q. 1. art. 3. quest. 3. ad tertium.*
- 33 Quarto quæ fiunt ab homine iustificato ad compensandum propria, vel aliena peccata.
- 34 Quinto quæ post adeptam iustitiam non in peccati satisfactionem, sed ex habitu recte operandi fiunt, bona bonis addendo *vt Matth. 7. thesaurizant sibi thesaurum in celo.*
- 35 Sexto quæ proficiuntur ex gratia ad carnis macerationem *vt Paul. 1. Corinth. 3. castigo corpus meum, &c.*
- 36 Septimo quæ fiunt ab hominibus integritate, & indulgentia præditis, & nullo vinculo culpæ aut poenæ irretitis vt legitur de Tobia Iob. & alijs.

Hæc vltima quatuor in thesauro reponi dicit *Sotus in 4. dist. 19. quest. 2. art. 1. D. Thom. in 4. cit.* sed *Sotus in 4. dist. 19. quest. 2. art. 1. concl. 2.* tenet omne opus meritorium, quod ex gratia proficitur generali ratione esse quoque satisfactorium, nec posse esse aliquod tale opus quantumcumque spirituale, quin secum aliquam molestiam, & satisfactionem atterat.

- 37 An huiusmodi opera satisfactoria remanserint in thesauro ad nostrum commodum, & commoditatem, ita vt vnus possit alteri suam satisfactionem applicare, Respond. affirmatiue ex verbis Pauli *ad Colloff. 1. gaudeo in passionibus pro vobis, vide Cord. quest. 5. vers. respondeo ad octauum,* vbi ratio, quia charitas facit omnia communia quandocumque adiutorium vnius profit alteri, ad id, quod de lege valere potest, & ad hoc facit articulus fidei *credo Sanctorum communionem, & Galat 6. Alter alterius onera portate.*
- 38 An autem opera, quæ semel in thesauro apposita sunt, deperdi possint, vel semper in eo conseruentur. Respond. in vtramque partem disputatur à *Benz. lib. 2. c. 33. Nam Adrian. in 4. tit. de clauibus post tertiam conclusionem. & Henriq. lib. 4. cap. 16. §. 4. in fin. & lib. 7.*

lib. 7. cap. 2. §. 3. suæ summæ existimant opera in thesauro posita, semper in eodem conseruari, quamuis illè, qui ea operatus est sit in gratia, postea cadat in peccatum mortale, & cū eo decedat per rationes ibi allatas, alij vero secus sentiunt, vt ibi videre est, quæ autem opinio sit sequenda, legentis arbitrio relinquitur.

39 Secundo opponitur, si opera, & merita Christi sunt infiniti valoris, & meriti, ad quid adiunguntur satisfactiones Sanctorum? Resp. primo ne sint inanes illorum passionēs, secundo vt ipsi, & eorum merita honorentur, 1. *Chor. 3. Adiutores Dei sumus*. Tertio vt Christi membra assimilentur suo capiti. plura vide apud *Bellarmin. lib. 1. cap. 4. Cord. quæst. 5. vers. sed certe Benz. lib. 2. cap. 28. vers. sed debent*.

40 Tertio opponitur, multæ sunt Indulgentiæ, merita pauca, vt vix possit homo sibi sufficere, ergo thesaurus deficit? Resp. thesaurum maximè colligi ex merito Christi, quod est infinitum *Extrauag. vni. genitus de pæn. & remiss.* & thesaurus infinitus est, & numq; exhaustiri potest.

41 Quomodo autem intelligantur verba illa *Paul. adimpleo ea quæ*, &c. declarat *Cord. quæst. 5. vers. tertia ratio Med. disp. 8. c. 43. Cornel. à Lapide Iustin. & alij interpretes*.

42 An in thesauro reponantur opera Angelorum? Resp. non reponi, patet, quia operibus satisfactorijs carent, & licet adiuuent homines orationibus, tutela &c. non tamen meritis aut satisfactionibus *D. Thom. 3. par. 9. 8. art. 4. in corp. Benz. lib. 2. c. 29. vers. iste est*.

34 Et licet *Fabius incarnatus in suo scrutinio sacerdotali tractat 5. par. 2. fol. 81.* quatuor constituat thesauros, Christi nempe, Beatæ Virginis, S. Ioannis Baptistæ, Apostolorum, & Martyrum, & quatuor Sanctorum Confessorum, Virginum, & omnium electorum, nihilominus ex communi Theologorum sententia in *4. dist. 20. & Canonistarum in c. Indulgentia de pæn. & remiss. lib. 6. & in Clem. 1. de Reliq. & vener. Sanct.* vnum tantum dicemus in Ecclesia Dei thesaurum.

44 Confurgit tamen ex quinque, primo ex merito Passionis Christi, secundo ex merito B. V. tertio ex merito Sanctorum, quarto ex merito Confessorum, Virginum, & Sanctorum omnium, quinto ex bonis operibus aliquorum Fidelium.

45 Quis autem sit dispensator thesauri dicam infra, dum agetur de ijs qui possunt concedere Indulgentias.

S V M M A R I V M.

- Pœna temporalis remissio aliquando maior aliquando minor. 2.*
Indulgentia varijs modis, & formis conceduntur. 3.
Indulgentia alia totalis alia partialis. 3.
Indulgentia totalis quæ. 4.
Indulgentia partialis quæ. 5.
Indulgentia quinque modis soluit concedi. 6.
Indulgentia tot dierum vel annorum quæ. 7.
Pœnitentibus quæ interdicebantur, quæque imperabantur. 8.
Pœna quanta debet correspondere ad satisfaciendum pro quolibet peccato mortali sciri non potest. 9.
Pœna ordinabatur septem annorū pro quolibet, peccato mortali. 10.
Pœnitentiam septennem, quam Deus exigebat à peccatoribus. 11.
Pœnitentia septem annorum an fuisset taxata ad iustum. 12.
Indulgentiam tot annorum, lucrans an teneatur facere pœnitentiam totidem annorum taxatam à canonibus. 13.
Indulgentia Papæ Ioannis concessa salutantibus Sacerdotem quomodo intelligatur. 14.
Indulgentia Leonis X. concessa in honorem excellentiarum B. Virginis, in memoriam Quinque Plagarum, & dicentibus unum Ave quando auditur pulsus ad horas canonicas quomodo intelligatur. 15. & 16.
Septem horæ canonice quid denotent. 16.
Indulgentia tot annorum, ut intelligatur quid significet, considerata est pœna quantitas extensivæ, & intensivæ. 16.
Indulgentia tot annorū de pœnis Purgatorij quomodo intelligatur. 17
Indulgentia decem annorum de pœna Deo debita quomodo intelligatur. 18.
Indulgentia decem annorum de pœnitentia iniuncta quomodo intelligatur. 19.
Indulgentia decem annorum de pœnitentia simpliciter quomodo intelligatur. 20.
Indulgentia aliquot dierum huius vitæ an correspondeat in Purgatorio relaxatio pœna totidem dierum. 21.
Pœnitentia unius diei in hac vita an tantum reatus pœna coram Deo expiare valeat quantum expiaret unus dies in Purgatorio exaltus. 22. 23.
Pœna Purgatorij an sit acrior pœna huius vitæ. 23. 24. 25.
Pœna debitum nullum est in hac vita tam grande, quod non possit per martyrim dissolui. 26.

- Cōtritio uehementissima an possit absolvere quodlibet pœna debitū. 26.*
Anima quamplurima cruciantur in Purgatorio per multas centurias, licet nulla sit multitudo peccatorum. 27.
Viri sancti ob unum solum peccatum multo tempore sunt cruciati in Purgatorio. 28.
Indulgentia multorum millium annorum an concedi solat à Summis Pontificibus. 28. 29. 30.
Animæ an possint esse in Purgatorio per spatiū milliū annorū. 30. 31.
Pœnitentia multorum annorum an possit persolui una hora in hac vita. 31. & 32.
Indulgentia tot dierum vel annorum an intelligatur de diebus continuis vel interpolatis. 33.
Indulgentia unius anni quot dierum intelligatur. 34.
Indulgentia quatragesima quid significant. 35.
Clemens I. & Innocentius I. quid statuerint pro quolibet peccato mortali. 35.
Indulgentia quatragesima unde sumpsit exorditū, & quid denotet. 36. 37.
Pœnitentia quatragesima quando acrior imponebatur, & quomodo. 38.
Carena, & carantena quid significet, & unde dicatur. 37.
Dies quadraginta carenae an includantur in tempore septem annorum. 37.
Pœnitentia quatragesima, & carena aliquando redimebantur elemosynis, & orationibus.
Pœnitentia quatragesima, seu carena an possit abbreviari à Sacerdote. 38.
De Indulgentia carena ubi fiat mentio in iure. 38.
Indulgentia septena quid. 39.
Indulgentia tertia vel quarta partis peccatorum quid significet, & remittat. 40. & 41.
Leo X. concessit Indulgentiam tertiae partis peccatorum dicentibus quindecim Pater, & Ave pro existenti in peccato mortali, & quid talis Indulgentia significet. 42.
Indulgentia tertiae partis peccatorum an intelligatur de pœnitentis iniunctis, an de alijs taxatis per canones. 43.
Indulgentiam ut consequatur an necesse sit, ut confiteatur dñs Indulgentias. 45.
Indulgentia Stationum Urbis quomodo intelligatur. 45.
Indulgentia de peccatis contritis, & confessis, & de quibus quis contritus fuerit, & confessus quomodo differant. 46. 47. 48.
Confessio facta in Paschate an sufficiat si Indulgentia dicat, confessis, vel requiratur denuo confiteri. 48. 49. 50. 51.
Indulgentia si non præcipiat confessionē an existenti in peccato sufficiat contritio. 52.

- Indulgentia de peccatis, de quibus fuerit corde contritus, & ore confessus an requirat confessionem, & contritionem. 53.*
- Indulgentia vere pœnitenti, & confessi an intelligatur de oblitis, & ignoratis. 53.*
- Plena Indulgentia quæ dicatur. 54.*
- Plena Indulgentia quare dicatur. 55.*
- Plena Indulgentia an hodie sit in usu. 55.*
- Plenaria Indulgentia quæ, & si addatur omnium peccatorum quid significet. 56.*
- Plenaria Indulgentia in forma Ecclesiæ consueta quid significet. 56.*
- Indulgentia plenaria si est remissio totalis, cur solet addi tot dierum vel quatragenarum. 58.*
- Plenaria Indulgentia quibus verbis concedi intelligatur. 59.*
- Indulgentia plenaria quibus concedatur. 60.*
- Plenariam Indulgentiam concedens, qua forma utatur. 61.*
- Plenior, plenissima & in forma Iubilei Indulgentia, quæ, & an differat à plenaria. 62. 63. 64. 65. 69.*
- Differentia inter pleniorē plenissimam, & Iubileum. 66. 67.*
- Plenissima Indulgentia quare dicatur. 68. 69.*
- Thesaurus an per plenissimam Indulgentiam exhauriatur. 69.*
- De Indulgentia pleniori, plenissima, & Iubileo, qui tractauerint. 69.*
- Indulgentia à culpa, & pœna quæ. 70.*
- Indulgentia à culpa, & pœna quare dicatur si culpam non tollit. 71. 72. 73. 74. 75.*
- Indulgentiam lucraturus debet esse contritus, & deuotus. 72.*
- Culpa quando remittatur per Indulgentiam plenariam. 72. & seq.*
- In Indulgentia plenaria quare apponatur verbum à culpa, & pœna à num. 71. ad 75.*
- Iubileum quid significet. 76.*
- Iubileum an remittat culpam, & pœnam. 76.*
- Iubileum remitti culpam, & pœnam quomodo verificetur. 76.*
- Differentia inter Iubileum plenariam, & pleniorē, & plenissimam à num. 77. ad 90.*
- Iubileum quæ priuilegia habet. 78.*
- Iubilei nomine an sint publicanda simplices Indulgentiæ. 90.*
- Iubileus, & Indulgentia plenaria in quo conueniant. 91.*
- Indulgentia pœnitentiæ iniunctæ quomodo intelligatur. 92.*
- De Indulgentia de pœnitentijs iniunctis ubi fiat mentio in iure, & quomodo intelligatur. 93.*
- Pœnitentiæ iniunctæ à Confessario an sint faciendæ dum lucratur Indulgentia de pœnitentijs iniunctis. 93. 94.*
- Opera pœnalia an & quando sint satisfactoria. 94.*

Indulgentia de iniunctis an valeat ad remittendas pœnas peccatorum, si pro illis nulla pœnitentia sint iniuncta. 96.

Indulgentia de pœnitentijs iniunctis quomodo intelligatur, si clavis de facto erravit. 96. 97.

Effectus pœnitentiæ an sint mensurandi iuxta quãtitatẽ pœnitentiæ. 98.

Indulgentia tot dierum non adiecto de pœnitentijs iniunctis plus remittit de pœnis Purgatorijs, quam si erit adiecta. 98.

Indulgentia quadraginta dierum concessa ab Episcopo de pœnitentijs iniunctis an intelligatur de iniunctis, & iniungendis. 99.

Indulgentia concessa de pœnitentijs iniunctis an Confessor possit commutare alias pœnitentias iniunctas, & non adimpletas. 100.

Pœnitentia iniuncta ab uno Confessore an possit cõmutari ab alio. 101.

Forma aliqua an sit seruanda in concedenda Indulgentia. 102.

Papa aliquo ex tribus modis solet concedere Indulgentias. 102.

Indulgentia danda ab alio de mandato Pontificis sanis quomodo concedenda. 103.

Forma seruanda in danda Indulgentia nomine Pontificis. 103. 104. 105. & 106.

Indulgentia, nomine Pontificis, an possit dari ab alio, quam à Sacerdote. 105. 118.

In forma Indulgentiæ danda à Confessario an sit necesse addere, restituo te innocentie &c. vel de quibus oblitus es. 106.

Forma Indulgentiæ danda à Confessore infirmis in articulo mortis quæ. 107. 108.

Forma absolutionis danda Fratribus in ultimo vitæ auctoritate privilegiorum. 109. 110.

Indulgentia data in articulo mortis, si non moriatur an possit iterum in eodem articulo lucrari. 111.

Absolutio, quæ datur in articulo mortis cum Indulgentia an & quando suffragetur si non fiat per privilegium. 112.

Indulgentiam quoties quis potest lucrari in articulo mortis. 113. 114.

Articulus mortis quomodo intelligatur de vero, vel præsumpto, quando Indulgentia conceditur medaljs, seu coronis. 115. 117.

Articulus mortis præsumptus, & verus qui. 115. 116. 117.

Indulgentia concessa in articulo mortis an possit concedi à laico. 118.

Letargicus, freneticus, & amentes an post electionem Confessarij possint absolui plenariè. 119.

Indulgentia plenaria licet sit concessa in articulo mortis non per hoc est desistendum à suffragijs. 120.

Confessionalia & Bullas cum Indulgentia plenaria in articulo mortis, si quis plures habet an magis prosint plures, quam una. 121.

Indulgentias plenarias habens in articulo mortis an vadat dire-

Etè ad paradisum . 122. 123. 124.

Articulus, & periculum mortis quomodo differant. 125.

Indulgentia, quas quis habet in medalijs, quomodo sint à Confessore explicanda in articulo mortis. 126.

Medalia cum Indulgentijs quomodo applicanda in articulo mortis. 126. ad 135.

Quid seruandum cum infirmo in articulo mortis à 126. ad 135.

Medalia an debeant esse pœnes agrotum ad effectum lucrandi Indulgentias in articulo mortis. 126. 127.

Infirmus si moriatur non præmissa confessione, post mortem non est absolueudus. 127.

Absolutio an & quando sit danda constituto in articulo mortis. 127. & 128.

Absolutio an danda infirmo in articulo mortis si caret sensibus, & nullum potest dare signum contritionis, licet per prius dederit. 129.

Absolutio an cadere possit super peccata viuientium oblita, & ignorata, generaliter tantum confessâ. 130.

Infirmus ad quid est exhortandus antequam moriatur. 131. & 132.

Infirmus de quibus est admonendus tempore mortis. 132.

Absoluere à quibuscumque peccatis etiam reseruatis quis possit in articulo mortis. 133.

Infirmus quid agere debeat si est obnoxius rei alienæ. 134.

Medalias habens in articulo mortis quid agere debet. 135.

Decretum Clementis Octauæ circa concessionem Indulgentiarum coronis, &c. 136.

QVIBVS MODIS INDVLGENTIA concedatur.

Cap. X.

1 I C V T pœnæ temporalis remissio non sen-
per est æqualis, sed aliquando maior, aliquan-
do minor, iuxta concedentis liberalitatem, &
modum cōcessionis, ita varius modus, ac for-
ma concedendi Indulgentias reperitur in Ec-
clesia, quem quidem modum, seu formam
2 in totalem, & partialem restrinxisse videtur
3 Clem. 6. in Extrauag. Vnigenitus de pœnit. &
remiss. in illis verbis (thesauri ecclesiastici di-
spensationem Petro esse commissam, nunc pro totali, nunc pro par-
tia-

tiali remissione poenæ temporalis pro peccatis debitæ persoluendæ)
Suar. disp. 50. sect. 4. n. 3.

- 4 Totalis Indulgētia intelligitur,quādo tota poena remittitur, qualis est plena,plenior, seu plenaria, & plenissima, seu in forma Iubilei.
- 5 Partialis vero, quæ tantum partem remittit, qualis est Indulgentia aliquorum annorum, seu dierum, seu quatragesima, carena, septena, tertia, vel quartæ partis, & similes.
- 6 Hinc quinque modis inuenio Indulgentias consueuisse concedi, interdum enim reperitur Indulgentia concessa aliquorum dierum, vel annorum, interdum Indulgentiæ quatragesimæ, interdum tertiæ, vel quarta, vel alia peccatorum pars, interdum Indulgētia plenaria, interdum plena, plenior, & plenissima, seu in forma Iubilei, vt declarat *Bellar. lib. 1. cap. 9.*
- 7 Indulgentia tot dierum, vel annorum secundum veriore signifi-
- 8 cat remissionem poenitentia, quæ peragenda fuisset tot diebus, vel annis, secundum Ecclesiæ ritum; constat enim multa poenitentibus fuisse interdicta, multaq; imperata *ex Tertull. lib. de poenit. Conc. Triburien. can. 54. & lib. 19. Bruchar.* Imperabatur namq; ieiunium feria 2. 4. & 6. interdicebatur vero vsus balnei, equitationis, &c. à nobis autem certo sciri non potest quāta debeat poena respō-
- 9 dere ad plene satisfaciendum pro quolibet peccato mortali, secundum diuinam iustitiam, Ecclesia tamen Spiritu Sancto edocta, anti-
- 10 quitus ordinauerat pro quolibet peccato mortali septem annos de poenitentia, qua peracta, in pristinum statum poenitens restituebatur, quod diuini iudicij sententia factum esse videtur, cum multoties
- 11 in sacra Scriptura Deus à peccatoribus exigebat poenitentiam septemnem pro aliquibus grauib, quandoque decem, quandoq; plures anni poenitentia iniungebantur, non tamen ita ad mensuram collo-
- 12 cabantur, vt nihil aliud in Purgatorio esset Deo satisfaciendū, licet *Sot. in 4. dist. 25. q. 1. art. 3.* dicat esse taxatas ad iustum, ita vt Deus non plus exigeret à poenitente, secundum diuinam iustitiam, sed potius dicēdum hoc fecisse ex diuersa canonum aspectione, nam taxan. decem, &c. præscribebatur modus, quo fieri deberet, vt in *c. presbyter 82. dist. c. de viro 22. q. 2. c. si quis sacerdos 30. q. 1. & cat. Cord. q. 32. vers. secundum dubium § pro cuius, & vt Bruchar. ait loc. cit.* Quādo poenitētia esset taxata, seu determinata pro singulis peccatis, vt multiplicantur peccata, multiplicatur etiam poenitentia, quia est debi-
- 13 ta, vnde si quis per centum peccata mortalia teneretur in hac vita secundum canones, seu Dei iustitiam per septingentos annos poenitentiam persolvere, si lucratur Indulgentiam totidem annorum, faciēdo, quod Papa imponit, absoluitur à tali debito à toto, vel in parte, iuxta tenorem Bullæ, quare Indulgentia concessa à Papa Ioanne

XX. viginti scilicet dierum salutantibus Sacerdotem, intelligitur remissio peccatorum viginti dierum, quibus deberet agi de poenitentia imposita à Confessore, siue à Canone in hac, vel in alia vita. *Abb. & Inn. in c. quod autem de poenit. & remiss.*

- 15 Idem dicendum de Indulgentia Leonis X. qui concessit Indulgentiam duodecim millium dierum dicenti duodecim Ave Maria, præmittendo vnum Pater noster in honorem duodecim excellentiarum B. M A R I A E Virginis, & decem millium dierum dicenti semel in die quinquies Pater, & Ave in memoriam quinq; Plagarū, & quinq;
- 16 dolorum B. M A R I A E, & septem millium dierum dicenti vnum Ave, quando auditur pulsus ad horas canonicas, qui sit septies in die ad denotandum horam, quæ ignoratur, quando fuit salutata B. Virgo ab Angelo, vide *Sorb. in compend. priuileg. vers. Indulg. fol. 311.* & ad intelligendum Indulgentiam tot dierum, vel annorum consideratur poenæ quantitas extensiuè, & intensiuè, de quo *D. Thom. 3. p. quest. 46. art. 6. vers. quinto, & in 4. dist. 20. art. 1. q. 3. c. fin. de poenit. dist. 6.*
- 17 Quando conceditur Indulgentia tot annorum de poenis Purgatorii, Pontifices forte intelligunt de annis Purgatorii correspondentibus annis huius vitæ, vide *Sot. dist. 21. quest. 2. art. 1. Riccar. dist. 20. artic. 3. quest. 2. Nauarr. not. 31. Sylu. §. 8. vers. Indulgentia Viguer. c. 16. §. 6. vers. 22.* & dicta Indulgentia tripliciter potest concedi, primo si Romanus Pontifex dicat, concedo decem annos Indulgentiæ de poena Deo debita, & tunc intelligitur de poena Purgatorii, quia non restringit ad annos huius vitæ.
- 18 Secundo decem annos de poenitentia iniuncta, & tunc intelligitur de poena, quæ iuxta grauitatem culpæ correspondet annis huius vitæ secundum canones, & sic poena remittitur inæqualiter; de Indulgentia poenitentia iniuncta infra n. 92.
- 20 Tertio decem annos de poenitentia, & tunc intelligitur de omni poena, quæ debet solui secundum iudicium Dei, & Canonum poenitentialium, qui tertius modus est fauorabilior, vide *Conc. Tribur. c. 57. 58. 3. to. Cord. q. 32. vers. quoad secundum dubiū Tol. lib. 6. c. 24. Viguer. c. 16. §. 6. vers. 22. Ant. p. p. t. 10. c. 3. §. 3. Sorb. cit. fol. 313.*
- 21 An Indulgentia aliquot dierum huius vitæ correspondeat in Purgatorio relaxatio poenæ totidem dierum v.g. si homo per vnum peccatum fornicationis tenetur in hac vita facere septem annos de poenitentia, si eam hic non expleuerit, an teneatur totidem pati in Purgatorio? Resp. omnes conueniunt cum per Indulgentias condonantur poenitentia aliquot dierum, vel annorum, cōsequenter etiam remitti poenam Purgatorii, quæ poenitentia condonata respondent.
- 22 Sed vtrum poenitentia vnius diei, vel vnius anni in hac vita tantū reatū poenæ corā Deo expiare valeat, quātū expiaret vnus dies, vel annus

- annus in Purgatorio exactus, quæstio est, nã *Dom. Set. in 4. dist. 21. quæst. 2. artic. 1.* contendit pœnam Purgatorii tanto esse acriorem
- 23 pœnis huius vitæ, vt vnus dies in Purgatorio exactus multo amplius de reatu pœnæ peccatis debitæ detrahat, quam multi anni vitæ præsentis in pœnitentia seuerissime agenda consumpti, ex quo ipse colligit neminem quantumuis insignem peccatorem in Purgatorio pœnam daturum viginti annos, & fortasse ad decem vel pauciores vide *Summ. Coron. Confess. de ind. nu. 28. vers. sed numquid Suar. disp. 50. sect. 5. num. 12. & 15. Philiar. p. p. lib. 2. c. 13.*
- 24 Communis tamen sententia contrarium docet vt *Salud. in 4. dist. 20. quæst. 4. Adrian. tract. de Indulg. 9. petit fortasse Nauarr. not. 11. num. 22. Cord. quæst. 32. prop. 3. & ceteri citati a Syl. ind. num. 8. Bellar. lib. 1. cap. 9.*
- 25 Quamuis enim pœna Purgatorii sit acrior omnibus pœnis, quas in hac vita experti sumus *Aug. psalm. 37. Gregor. psalm. 3. pœnit. Beda in eundem psalmum. Anselm. comen. c. 3. prior epist. ad Cberut. & Bernard. serm. de obitu Humberti Monachi*, tamen ad expiandum reatum pœnæ, efficacior est pœna voluntaria huius vitæ, quàm pœna acrior Purgatorii, quoniam hoc est tempus misericordiæ, illud vero iustitiæ.
- 26 Itaq; in hac vita non est vllum debitum pœnæ tam grande, quod nō possit vno die, vel etiam vna hora, per martyrium omnino dissolui, pro quo tamē soluendo in Purgatorio, vix multi anni sufficerent, sic loquitur *Cypri. lib. 4. epist. 2. idē de vehementissima contritione dici potest, sic exemplum de magno latrone, de quo Io. Clem. lib. de schala parad. grad. 4. Bed. lib. 5. hist. anglie. cap. 13. vbi dicit plu-*
- 27 rimas animas in Purgatorio vsque ad diem iudicij, idest per multas annorum centurias cruciandas, cum tamen nulla sit multitudo, vel grauitas peccatorum, quæ non possit in hac vita per pœnitentiam deleri, non solum quoad culpam, sed quoad pœnam.
- 28 Et legimus apud aliquos authores, viros sanctos ob vnum solum peccatum non paruo tempore in Purgatorio cruciatis, vt legitur de Paschasio Diacon. Romano apud *S. Gregor. lib. 4. Dialog. cap. 40. &c. Bellar. d. lib. 1. cap. 9.* in præsentem autem vitam peccata huiusmodi breui, ac leui pœnitentia dilui possent vide *Suar. disp. 50. sect. 5. num. 11.* Sed contra obijci potest, quod aliqui homines rei sunt pœnæ luendæ multis annorum millibus, quod probatur ex Indulgentijs, quæ interdum continent condonationem pœnitentiæ quindecim vel viginti millium annorum, at si longiori tempore reatus pœnæ expiatur in Purgatorio, & non potius tempore longe, ac longe breuiore, quam in hac vita sequitur omnino multa peccata post diem iudicij expiata mansura.

29 Respond. quod aliqui negant huiusmodi Indulgentias dari esse à Summis Pontificibus, & questuarijs tribuunt *Io. Gers. tract. de absolut. sacram. Sot. in 4. dist. 21. quest. 3. art. 1.* Pontifices enim non solebant concedere nisi tot dierum, quot annorum poenitentiae iniungebantur, poenitentiae vero non solebant iniungi nisi vnius, duorum, quinque, septem, decem, viginti annorum, aut ad summum per totam vitam, quae ultra centum annos porrigi non solet.

30 Alij dicunt adiunctas esse à Curialibus ad exaggerationem *Suar. disp. 49. sect. 5. num. 11.*

Alij fatuas dicunt huiusmodi Indulgentias *Sorb. vers. Indulgentia §. secund. not. fol. 317.* quidquid sit non videtur negandum, posse aliquos reos fieri poenitentiae agendae secundum canones per spatium aliquot millium annorum, nam si peccatis singulis mortalibus debetur secundum canones poenitentia trium, vel septem annorum *gloss. c. ult. 22. quest. 1. c. hoc ipsum 33. quest. 2. c. si quis sacerdos 30. quest. 1.* quis enumeret annos poenitentiae, qui secundum canones praescribi deberent ijs, qui consuetudinem habent blasphemandi ad singula prope momenta, frequentissima adulteria perpetrant, & denique ut legimus *in lib. Tob. c. 15. bibunt quasi aquam iniquitatem*, & hoc sine dubio respexerunt Summi Pontifices, si qui sunt, qui re vera huiusmodi Indulgentias tot millium annorum dederint, sed sicut in hac vita poenitentia multorum annorum potest vna hora persolui, si poenitentes temporis diuturnitatem, vehemen-

32 tia charitatis, & extensionem poenitentiae intentione compenlent, sic etiam fieri potest, ut in Purgatorio diutius quidem crucientur, quam in hac vita, qui cum tam ingenti debito decellerint, tamen ibi quoque acerbioris vehementia faciat, ut debitum viginti millibus annis 300. vel 400. expiari queat *ex Bellarm. loc. cit.*

33 An quando conceditur Indulgentia tot dierum, & annorum, intelligatur de diebus, & annis continuis, an interpolatis? Respond. *Rosilla vers. Indulgentia §. 21.* annos, & dies continuos *Navarr. not. 32. §. 39. & 40.* aliquando continuos, aliquando interpolatos *Cord. vero quest. 32.* dies continuos vel interpolatos, annos vero aliquando continuos, aliquando interpolatos, alij vero dies utiles à continuis distinguunt, vide *Sylu. Indulgentia quest. 8. Ang. eod. §. 3.* communis vero tenet, quod per Indulgentiam 40. dierum simpliciter concessam remittitur poena tot dierum, etiam si dies non sint continui, sed interpolati.

34 Per Indulgentiam vero vnius anni simpliciter non dicendo de iniunctis, intelliguntur dies 365. siue continui, siue interpolati, modo sint iniuncti, modo non, unde si quis teneretur ieiunare ex poenitentia iniuncta à Sacerdote duobus annis interpolatis, vel alternatis diebus

bus per Indulgentiam vnus anni, idest 365. dierum suo debito satisfacit, & si *Nauarr.* contrarium dicat, sentiens quod per Indulgentiam vnus anni non tollitur nisi poenitentia vno anno completa etiam si solis 50. diebus esset in ea poenitendum, ieiunandum, vel orandum singulis quartis ferijs, vide *Rod. canon. quæst. q. 98. art. 7. seq. Syl. Ind. n. 21. vers. quartum.*

35 Indulgentiæ quatragesimæ, licet in iure sonent poenam *cap. accusati de accusat. c. accepisti de spons. duorum cap. in capite 50. distin.* nihilominus appositæ in litteris Apostolicis sonant Indulgentias, quæ significant remissionem poenitentiae, quæ quatragesima continuatis diebus in ieiunijs, alijsq; laboriosis operibus agenda fuisset *Palu. in 4. dist. 20. q. 4. art. 2. concl. 4.*

36 Clemens namque Primus statuit, quod peccatores pro peccato mortali excluderentur ab Ecclesia, & poenitentiam agerent nudo capite asperso cinere, & Innocentius Primus pro vno peccato mortali per septem annos poenitentiam peragere statuit, & dicebatur septenaria Innocentij, quæ quid faciendum esset à peccatore in hebdomada determinabat, vnde per huiusmodi nomina, intelligitur relaxatio tantæ poenæ, quanta redempta fuisset per poenitentiam tot dierum, seu annorum, & sumpsit exordium à poenitentia quadragesimali, quod est tempus quadragesima dierum poenitentiae, & qui recipit istam Indulgentiam tot quatragesimarum, idem est ac si lucraretur tantam remissionem peccatorum, vt si actu ieiunasset per tot quadragesimas cum ieiunijs, disciplinis, & cilicijs, & istæ quatragesimæ fuerunt concessæ poenitentibus ad strictiorem poenitentiam, quotiescumque quis committebat aliquod graue peccatum, seu scandalum, Prælati imponebant publicam poenitentiam, idest vt per tot annos non accederent ad Ecclesiam, non communicarent cum Fidelibus, sed arctam ageret poenitentiam singulis hebdomadis ieiunando saltem fer. 2. 4. 6. & sabbatho, sic perseuerando per septem annos,

37 & hæc poenitentia quatragesima quandoque acrior imponebatur, vt solo pane, & aqua contenti esse deberent, qui eam peragebant, ac se abstinere ab omni commercio humano, lecto, & somno, & per quadragesima dies includebantur in aliquo cubiculo, & tunc dici solebat carena, seu carantena à vocabulo Longobardorum quasi carentia omnium ciborum, & hominum, præter panem, & aquam acturi enim illam poenitentiam secludebantur à populis in certo loco, facientes asprissimam, & strictissimam poenitentiam *Hofst. in summ. tit. de poenit. & remiss.* & isti quadragesima dies includebantur in annis septem *cap. Presbyter 81. distinct. Val. par. 3. in fin. cap. 9. q. de Indulg.*

38 Istæ poenitentiae aliquando poterant redimi elemosynis, & orationibus *ex Bruchar. lib. 19. cap. 5. de qua num. 12. & 22. de Maria*

- forore Lazari, & Sacerdotes poterant etiam abbreviare dies *cap. de hac 33. quest. 2.* de hac carena, vide *in cap. accusati de accusat. vbi gloss. cap. accepisti de spo. duorum cap. 2. de homicidio cap. in capite 50. dist. Rod. can. quest. q. 85. art. 3.* & hodie reperiuntur nonnulli Canones, qui imponunt huiusmodi poenitentiam in pane, & aqua.
- 39 Quæ dicta sunt de quatragera Indulgentia procedunt etiam in septena, vide *Sot. in 4. dist. 21. q. 2. art. 1. Enr. lib. 7. de sacram.*
- 40 Si Indulgentia condonat tertiam, vel quartam partem peccatorum, nihil aliud significat, nisi remitti poenitentiam, quæ pro tanta parte poenæ peccatis debitæ expianda necessaria fuisset *Bell. lib. 1. cap. 9. Tbes. celest. lib. 2. c. 14. Tol. lib. 6. cap. 23. & 24. Suar. disp. 50. sect. 5. num. 22.*
- 41 Remittit etiam poenitentias iniunctas cum eadem proportionem si exprimatur, alias dubium est, nam probabile est non relaxari nisi aliunde constet.
- 42 Talem Indulgentiam tertiæ partis peccatorum legitur concessisse Leonem Decimum, ad instantiam cuiusdam Fratris Minorum, dicentibus quindecim Pater cum totidem Ave pro existenti in peccato mortali pro qualibet vice *Sorb. de Indulgentijs quoad seculares fol. 311.* intelligitur enim condonata tertia pars poenitentiae pro peccatis debitæ, siue fuerint centum, siue mille anni, reliquas duas partes poenitens remanet obligatus explere per opera seruilia *Suar. disp. 49. sect. 5. num. 2.*
- 43 An autem isti anni intelligantur de poenitentijs iniunctis tantum an alijs taxatis per canones *Summ. cor. Conf. de Indulg. nu. 28. vers. redeundo, & vers. sed nunquid ponitur.*
- 44 Notandum ex *Vigu. c. 16. §. 6. vers. 22.* quod licet Indulgentiæ concessio versetur circa tertiam partem poenitentiae, scilicet satisfactionem, cum tamen pertineat ad clauem iurisdictionis, quæ potest per non Sacerdotem exerceri, non requiritur quod quis confiteatur danti Indulgentiā, sed potest, habita sacramentali absolutione Indulgētiæ, absolutionē ab alio obtinere, nisi per Indulgētiā aliud dicatur.
- 45 Si Indulgentia concedatur Stationum Urbis, non intelligitur plenaria, sed aliæ.
- 46 Solet etiam concedi Indulgentia de peccatis contritis, & cōfessis, super quo animaduertit *Suar. disp. 50. sect. 5. n. 2.* aliud esse concedere Indulgentiam hominibus de peccatis contritis, & confessis, aliud de peccatis, de quibus quis contritus, & confessus fuerit, primo .n. casu si quis fuerit legitime cōfessus, & fuerint oblita aliqua mortalia, adhuc
- 47 consequitur Indulgētiā *Caslet tract. 15. de indul. q. 20. Cord. q. 27. propo. 2.* vero casu lucratur remissionē tantū peccatorū, de quib. erit cōtritus, & cōfessus, nō aut oblitorū, maxime si non fecerit cōfessionem

generalē accusando se de omnibus peccatis oblitis, &c. vt fieri solet, quod si talē confessionem fecerit, tunc licet aliquorū peccatorū oblitus fuerit, nihilominus lucratur Indulgentias etiā de oblitis, ideo cōsulendum est pœnitentibus, vt in vltimo suæ confessionis, semper addant hanc particulam, videlicet, dico etiam meam culpam de omnibus alijs peccatis, quorum non recordor .

- 48 Alij dicunt, quod Indulgentia data de confessis, & contritis intelligitur, vt confessio sit facta semel in anno, & deinceps sufficit habere contritionem tempore, quo lucratur Indulgentiam cum proposito confitendi tempore debito *Sylu. Indulgentia nu. 2.* vbi subdit, debere confiteri, quia plerumque credunt esse contritos, & sunt attriti tantum *Armilla. Indul. §. 18. Panor. in c. omnis de pœnit. & remiss. Tol. lib. 6. c. 27. n. 2. & Graff. p. p. lib. 4. c. 15. n. 34.* dicit, quod Indulgentia concessa omnibus, qui sunt vere pœnitentes, & confessi, si die tertia Paschatis visitauerint talem Ecclesiam, si isti tales biduo ante confessi fuerint, illa confessio sufficit ad lucrandam Indulgentiam, nec requiritur noua confessio, dummodo non adsit peccatum mortale *Turrec. in c. mensuram §. ex Leuit. n. 81. de pœnit. dist. 1.*
- 49 Alij quod sub ista forma, qui contritus, & confessus fuerit lucretur Indulgentiam si peccata venialia tantum habeat *Bell. c. 11. & 13. §. triplex questio,* nec requiritur statim confiteri, nisi in concessione aliud diceretur, puta *ore confessis*, sed vide *Suar. loc. cit. n. 8. & seq.*
- 50 Alij tutius esse confiteri ob incertitudinem contritionis, vt supra dictum est .
- 51 Si Indulgentia dicat pœnitentibus, & confessis, non sufficit confessio facta semel in anno, si post confessionem ante Indulgentiam aliquod habeat peccatum mortale, quia tunc tenetur confiteri *Vigu. c. 16. §. 6. nu. 22. vers. notandum .*
- 52 Si Indulgentia non præcipiat confessionem, qui est in peccato lucratur eam habendo contritionem .
- 53 Si Indulgentia dicat de peccatis, de quibus fuerit corde contritus, & ore confessus, non remittitur peccatum si confessio, & contritio nō sequatur, etiam quod alia faciat requisita *Sorb. verb. Indulg. fol. 313.* Si dicatur verè pœnitentes, & confessi possint promereri talem remissionem peccatorum, intelligitur etiam de oblitis, & ignoratis, de quibus generalis contritio sufficit cum proposito confitendi .
- 54 Plena dicitur, quæ tollit pœnas iniunctas, & iniungendas, & qui eā consequitur, potest omittere pœnitentias iniunctas *Angles. p. 2. fol. 19. vers. nota Nauarr. not. 9. nu. 3. & Viguier. c. 16. §. 6. vers. 22.* plena, inquit, est remissio pœnarum mortalium tantum dimissarum, siue sit pœnitentia iniuncta, siue non iniuncta, & dum conceditur plena, non intelligitur plenaria, nec plenissima, quia concessio indulgentiarum est

est strictè interpretanda *Suar. disp. 56. sect. 2. num. 5.*

- 55 Dicitur plena, eo quia ei nihil deest *cap. ieiunium 66. dist. c. re vera de consec. dist. 2. cap. veniens de verb. signific. plura Aluar. in speculo Princ. c. 28. num. 9.* Hæc forma hodie recessit ab aula ex communi sententia.
- 56 Plenaria, quæ totum pœnæ reatum tollit, qui post culpam remissam forte remansit, conceditur à Romano Pontifice ex magna causa, puta ob imminens periculum Ecclesiæ, ob gratiarum actionem, & similia *Pient. lib. 2. c. 5.* & solet in concessione addi, *omnium peccatorum*, quæ clausula ex cōmuni est declaratiua effectus Indulgentiæ plenariæ.
- 57 Solent etiam apponi verba, *in forma Ecclesiæ consueta*, quæ iniunctas pœnitentias tantum respiciunt *Tol. lib. 6. c. 24. Sorb. in compend. Priuil. vers. Indulgentia.*
- 58 Dices si plenaria Indulgentia est remissio totalis, cur aliquādo additur verbum tot dierum, vel quatragenarum, respondetur ad hoc, ut si causa Indulgentiæ insufficiens fuerit ad plenariam Indulgentiā consequendam, saltem quis lucrari possit illos dies, vel quatragenas, vel quia talis est Curix stylus occasione opinionum, postea vñ quodam retentus *Rodor. quæst. Canon. q. 85. art. 3. Cord. q. 11. in fin. Suar. vero disp. 50. sect. 4. nu. 9.* huiusmodi formam, nec in decreto Iuris, nec in bulla Apostolica authentica, quæ ad eius manus peruenerit se non inuenisse fatetur.
- 59 Si dicas, quibus verbis plenaria Indulgentia concedi intelligatur? Respondetur cum eodem *Suar. loc. cit. nu. 10.* intelligi concessam Indulgentiam plenariam si dicatur omnium peccatorum, vel peccatorum tantum, in his formis indidivina æquiualeat vniuersali.
- 60 Ista forma vtuntur tantum habentes plenam potestatem, non autem Episcopi.
- 61 Quando Confessarij concedunt talem Indulgentiam vtuntur hac forma, auctoritate Apostolica, mihi in hac parte commissa, concedo tibi plenariam Indulgentiam omnium peccatorum tuorum *Scrut. Sacerd. tract. de Indulg. 5. 2. p. fol. 87. de hac forma Suar. disp. 56. sect. 1. num. 5. & ego infra.*
- 62 Plenior, plenissima, & Iubileum re vera non differt à plenaria simpliciter, & absolutè, neque solida est distinctio quorundam, quod plena referatur ad solam pœnam peccatis mortalibus debitam; plenior addat remissionem pœnæ debitam peccatis venialibus; plenissima adiungat absolutionem, non solum à pœna, sed etiam à culpa, saltem veniali, nec aliæ distinctiones, quæ assignari solent, de quibus *Palud. in 4. dist. 20. Nauar. not. 9. Hadr. Maior. Ant. Turrecr. Gabr. Cord. & ceteri scribentes*, nam hodie secundum præsentem statum, & vñum, cū nulla sit inter illa distinctio, quantum attinet ad rationem, & effectū
- Indul-

- Indulgentiæ, sed tantum nomine differunt, vel in causa concedendi maioris, vel minoris, & alijs circumstantijs, vt *Suar. disp. 50. sect. 4. nu. 5.* vel posita ad exaggerationem, vel maiorem declarationem, & ad tollendam scrupulum vt *Sot. in 4. dist. 21. q. 2. art. 3. Ledes. q. 27. art. 2. dub. 5. Viet. in 4. d. 28. Io. Angoman. tract. de Ind. concl. 1. Cord. q. 11. vers. 5. opin. Rodor. quest. canon. q. 85. art. 3. Benz. lib. 4. c. 2. Ant. 1. p. tit 10. c. 3. §. 6. Tol. lib. 6. cap. 24. Greg. de Valent. de Indulg. c. 6. Suar. disp. 50. sect. 4. n. 7. Gabriel. supplem. in 4. dist. 45. q. 3. art. 1. not. 3. & 4. Med. de Indulg. Nauarr. not. 9. nu. 31. & not. 26. Tur. in §. in Leuit.*
- 64 q. 4. dist. 1 & secundum aliquos dicta nomina idem significant ad similitudinem vasis aqua pleni, quod non potest dici plus plenum, & minus plenum, contra quos in materia gratiæ adducuntur exempla de eo, quod legitur de Beato Stephano *Act. 6. Cum esset Stephanus plenus gratia, & fortitudine*, de Beatissima Virgine *Luc. 1. gratia plena*, & de gloria *Io. 1. vidimus gloriam eius, gloriam quasi unigeniti à Patre, plenum gratiæ, & veritatis*, qua gratia, & si omnes pleni
- 65 sint, differenter tamen pleni sunt, sic in Indulgentijs potest considerari, quod maiorem pœnam tollat plenaria, & plenissima, quam plena, & una remissio potest dici plena quadam consideratione, quæ respectu alterius sit deficiens, sicut de eadē Beatif. Virgine dicitur, nam in aduentu Angeli dicitur plena, adueniente filio dicitur plenior, & in morte plenissima, vt *Suar. disp. 50. sect. 4. n. 6.* vt paucis restringam
- 66 de hac differentia constare non potest, nisi adsit declaratio Papæ, aut alias per consuetudinem, aut per stylum Curie aliter certitudo habeatur, ex quo nomina sunt ad placitum, & diuersi summi Pontifices diuersis temporibus iidem Pontifices non eodem modo vsi sunt, & vtuntur his vocabulis, vt patet de Bonif. VIII. qui in *Extrauag. Antiquorum* annuit differentiā inter tria prædicta nomina, Plenam enim retulit ad remissionem totius pœnitentiæ iniunctæ, pleniorē, seu largiorē ad remissionem totius pœnitentiæ, quæ secundum Cano-
- 67 nes iniungi deberet, plenissimam verò ad remissionem totius pœnitentiæ, quæ à diuino iudicio posset exigi; Innocentius Tertius Iubileum nominat plenariam, quandoque plenissimam, vt dictum est, & Alexander Tertius plenissimam ex *Cord. q. 11. §. sed qua differentia est, & q. 32. Io. de Tur. in §. in Leuitico q. 4. Nauar. not. 9. & 31.*
- 68 Plenissima autem dicitur, vel respectu potestatis clauium, & totalis earum plenitudinis *gloss. in Extrauag. Antiq. plenissimam de pœnit. & remiss.* vel respectu subiecti, in quo plures, vel minores pœnæ reperiuntur; & sic quia operatur in illa maxima quantitate, secundū quod homo indiget, vel quia per eam conceduntur omnia genera remissionis pœnarum, quæ in foro pœnitentiæ excogitari possunt, & ad quæ clauium potestas se extendit, nimirum pœnarum à Sacerdote in ab-

in absolutione mortalium, & venialium iniunctarum earum, quæ cōfessis peccatis iniungi debuisse, tamen secundum diuinam iusticiam, quam secundum Ecclesiæ Canones in foro pœnitentiali, & remittuntur etiam venialia, quantum ad culpam, & pœnæ peccatorum, tam mortalium, quam venialium ex obliuione non confessorum, & quorū contritionem habuerit, licet confessus nō fuerit, & peccatorum, quorum quis alias confessionem fecerit *Viguer. c. 16. §. 6. vers. 22. Nauarr. not. 9. n. 3. & 4. D. Tho. in 4. dist. 20. quæst. 1. art. 5. quæstiuncula 2.* Hanc Indulgentiam *Pient. lib. 2. cap. 5.* annum Iubileum appellat.

- 69 Aduertendum, quod plenissima Indulgentia non dicitur, eo quod thesaurus exhauriatur, & euacuetur, est enim immensus, & infinitus, nec vmquam finem recepturus, semper abundantissimus, copiosissimus, sed dicitur respectu potestatis clauium, quarum plenitudinem excedit ad summum gradum, vnde versus.

Mille licet sumant, deperit inde nihil.

De triplici hoc Indulgentiarum genere plura. *Palud. in 4. dist. 20. quæst. 4. Nauarr. not. 9. Anton. 3. p. tit. 10. c. 3. & p. 1. Adrian. de Indulg. colum. 12. Maior. in 4. dist. 20. quæst. 2. supplementum Gabriel. in 4. dist. 45. quæst. 3. Ioann. de anania Fel. tract. de Indulg. Syl. Indulg. quæst. 10. Zerol. p. 2. vers. Annus sanctus §. ad 4. Angles p. 2. de clauibus fol. 19. Cord. quæst. 11. Suarez. disp. 50. Graff. in appendice decis. lib. 2. c. 1. nu. 29.*

- 70 A culpa, & pœna Indulgentia idem est ac plenaria, sed propriè loquendo, vt supra diximus, non liberat à culpa, quam solus Deus authoritatiuè remittit. *Ego solus deleo iniquitates tuas per memetipsum Isai. c. 41.* sed solum à pœna temporali, quia nomine culpæ per se, & absolutè, intelligitur peccatum mortale, quod non deletur, nisi per pœnitentiam, seu per contritionem *Anton. p. 1. tit. 10. cap. 3. §. 4. Nauarr. not. 10. nu. 16. et 17. Tab. §. 3. 4. Vig. cap. 16. §. 6. vers. 22. Suar. disp. 50. sec. 1.* & hoc intellige tam de mortali, quam de veniali per se, & immediate loquendo.

- 71 Obijcies, quod in formis antiquis Indulgentiarum, saepe comperimus eas remittere pœnam, & culpam, si ergo culpa non tollitur, quare apponitur? Respondetur, aliqui id negant, asserentes non reperiri in bullis huiusmodi formam; alij dicunt impropriam esse loquutionem, ac improprium loquendi modum, & adiunctam ad exaggerationem, vt significetur esse plenissimam, Alij Questuarijs hoc verbum tribuunt, alij quod remissio culpæ refertur ad pœnitentiam, quæ fit pro Indulgentia consequenda, remissio autem pœnæ ad ipsam Indulgentiam ex *D. Anton. & Tabien. §. 3. cit.* dum enim quis lucratur Indulgentiam remittitur pœna, præsupposito quod prius sit absolutus à culpa, per Sacramentum pœnitentiæ, vel per contritionem præcedentem,

dentem, ad quam culpa refertur, cum propriè loquendo, Indulgentia non absoluat à culpa *Suar. disp. 49. Sec. 1.*

- 72 Hinc *D. Anton. loc. cit.* declarat, quod accedens quis ad Indulgentiam consequendam supponitur, quod deuotus, & contritus accedat, & sic ratione huius præparationis culpa remittitur, ratione vero Indulgentiæ pœna, ideo in Indulgentijs apponitur aliquod opus bonum exequendum ad hoc, vt si benè hæc meritorie fiat culpa remittatur, ideo apponitur nomen, *culpa*, non autem, quod ipsa Indulgentia ratione sui remittat culpam, vide *Tol. lib. 6. c. 22. nu. 1.*

Alij quod culpa ponitur excitatiue, quia ad eā lucrandā homo saltem conteritur, & aliquando confitetur iuxta *Psal. inclinaui cor meū ad faciendas iustificationes tuas propter retributionem D. Tb. ad 3. p. q. 25. ar. 1. ad 2.*

- 73 Alij sic esse stylum Curix dicunt.

- 74 Alij intelligi quoad remissionem venialium, contra quæ non solum datur sacramentalia ex *gloss. in proœmio 6. in fi.* sed etiam huiusmodi Indulgentia; his opponit *Suar. disput. 50. sect. 1. nu. 10.*

- 75 Alij & melius, hoc nomen culpæ, ponitur in magnis Iubileis, in quibus datur facultas eligendi Confessarium, qui absoluat à culpis etiam reseruatis, ideo remissio culpæ tribuitur ipsi Indulgentiæ, cum idem significet, quod facultas absoluendi à quacumque culpa, ex *Vig. loc. cit. summ. Cor. Conf. de Indulgentijs. §. queritur*, & eadem ratione adiungitur concedi Indulgentiam confessis, & contritis *Suar. disp. 50. sect. 1. num. 5. vide gloss. in Extrauag. Antiquorum & in Extrauag. vnigenitus vers. confessus de pœnit. & remiss. Paul. de Eleaz. in Clem. 1. de priu. ubi Cardinalis q. 33.*

- 76 Iubileus, seu in forma Iubilei dicitur Indulgentia culpæ, & pœnæ ex *Syl. Indulg. nu. 24.* qui etiam est improprius loquendi modus, cum iste sit proprius effectus baptismi, seu absolutionis sacramentalis *Ant. loc. cit. §. 4.* nihilominus iste effectus tripliciter verificari potest, nempe præsuppositiue, hoc est per præcedentem confessionem, vel cōtritionem, vt supra dictum est, secundo finaliter, idest, vt ea lucrata succedat mors, & homo amplius non peccet, tertio comitatiue, quia datur facultas eligendi Confessarium, qui absoluat à culpa, vt supra, & hæc Indulgentia alias tres supradictas comprehendit.

- 77 Multiplex autem datur differentia inter Iubileum, & alias supradictas Indulgentias, vt *Cord. q. 11. Suar. disp. 50. sec. 4. n. 8. Benz. lib. 4. c. 2. Bell. lib. 1. c. 1. Tol. lib. 6. c. 24. nu. 3. Rod. in summ. casum conf. c. 184. Graff. lib. 4. p. 1. cap. 15. nu. 24. Zerol. p. 2. §. 2. vers. Annus sanctus §. ad septimum Nau. not. 1. 2. 6. & 26.*

- 78 Primo Iubileus multa habet priuilegia, circumstantias, & conditiones, præcipuè circa potestatem casuum reseruatorum, & commu-

tatio-

tationem votorum, quæ non sunt in alijs Indulgentijs; Hinc Indulgētia est remissio pœnitentiarum, Iubileum vero absolutio à reſeruatis; vi enim Iubilei vota commutantur, à cenſuris, & peccatis reſeruatis homines abſoluuntur, &c. licet enim Iubileus, & plenaria Indulgentia, ſiue peccatorum omniū remiſſio, idem prorsus ſignificent, ſi pœnæ peccatorum, à quibus fit abſolutio ſpectentur, vt idem prorsus fit abſolui ab omnibus pœnis per plenariam Indulgentiam, ac per Iubilū permittere, diſtinguuntur tamen in facultate abſoluendi à caſibus Sedi Apoſtolicę reſeruatis; ſolet enim Pontifex in plenariæ conſeſſione quosdam ſibi caſus reſeruatos abſolui, quosdam retineri, in Iubileo autem nihil, exceptis votis religionis, & caſtitaris.

- 79 Secundo Indulgentiæ conceduntur ex cauſa particulari, & minori, ſed Iubileus ex cauſa vniuerſali, nempe vt rogetur Deus pro omnibus fidelibus, vel etiam particulari, ad correſpondentiam nouæ legis ad veterem, pro ſubleuanda humana infirmitate, ad excitandos fidelium animos, ad opera pœnalia ſatiſfactionis, vt Baſilicæ Apoſtolorum eo amplius honorentur, ad conſeruandam reuerentiam, obedientiam, dignitatem, & deuotionem Apoſtolicæ Sedis.
- 80 Tertio, Indulgentiæ dantur hoc, vel illo tempore, Iubileus vero ſtatis, certis, & definitis annorum numeris, vt dictum eſt in *tract. de Iubileo*.
- 81 Quarto, Indulgentiæ durant per aliquot dies, Iubileus vero Anni ſancti per annum integrum.
- 82 Quinto, Indulgentiæ vbique conceduntur, Iubileus vero tantum Romæ.
- 83 Sexto, Indulgentiæ ſolent habere pro operibus orationem, ieiuniū, & eleemoſynam, quæ ad virtutes temperantiæ, ſeu miſericordiæ, & ad patriam ſpectant, annus vero Sanctus, tantum ad patriam, ſeu Religionem omnium virtutum potiffimam, dum opus peregrinationis ad limina Apoſtolorum, quod magis eſt, quam ieiunium duorum annorum reſpiciat.
- 84 Septimo, Indulgentiæ plenariæ, vt aliqui tenent, non remittunt omnes pœnas præcipuè peccatorum oblitorum in conſeſſione, ſecus Iubileus.
- 85 Octauo, Indulgentiæ conceduntur, quando Romano Pontifici placeat, annus vero Sanctus ſingulo quoque vigefimoquinto anno, donec aliter per Romanum Pontificem ſtatuatur.
- 86 Nono, In conſeſſione Iubilei, ſeu Anni ſancti ceteræ indulgentiæ ſuſpēduntur, ſecus in conſeſſione Indulgentiarum.
- 87 Decimo, In conſeſſione Indulgentiarum, non videtur tantus Chriſtianorum feruor, & concurſus, ſecus in Iubileo.
- 88 Vndecimo, In Anno ſancto multæ concurrunt cæremonię tam in
prin-

principio, quam in medio, & fine, vt supra dictum est, in Indulgentijs, vero tales caremonix non concurrunt .

89 Duodecimo, differt Iubileus ab Indulgentijs, sicut in antiqua lege differebat Annus septimus, in quo non erat plena remissio, ab Anno quinquagesimo, in quo erat plenissima .

90 Merito *Suarez disp. 50. sect. 4. nu. 8.* aduertit, quod nomine Iubilei non sunt publicandæ simplices Indulgentiæ, ne fortasse aliqui decipiantur, putantes prædicta priuilegia, & fauores concedi .

Et licet aliqui dicant Indulgentiam esse velut genus, Iubileum vero velut speciem *Nauarr. tamen not. 8. n. 3.* tenet poni exaggeratiuè, vt ponitur iurare, & anathematizare. *Marc. 14.*

91 Conueniunt tamen Iubileus, & Indulgentia plenaria in hoc, quod vtraque scilicet Iubileus, & Indulgentia pœna condonatur, vtraque reducit hominem ad innocentiam baptismalem non positiuè, quia semel omissa *eod. nu.* & de nouo acquiri non potest, sed quantum ad similem effectum, nam si homo moriatur statim lucrata Indulgentia, seu Iubleo, statim ad cælum euolat *Sylu. Indulg. nu. 83.*

92 Si in forma Indulgentiæ exprimitur concedi remissionem pœnitentiæ iniunctæ, non intelligitur concedi remissio, nisi eius pœnitentiæ, quam Sacerdos in sacramentali Confessione iniunxit, si non fit mentio iniunctarum, sed absolutè conceduntur Indulgentiæ, intelligitur condonari omnes pœnitentias, siue iniunctas, siue iniungendas; & *Barth. ab Ang. lib. in tit. Consolatio. de Pœnit. lib. 1. c. 4. pag. 13.* dicit quòd Pius V. interrogatus, an Indulgentiæ absolutè pronunciatae restringerentur ad iniunctas, & nō iniunctas? Respōd. affirmatiuè, vt patet ex consuetudine, vide *Benz. lib. 4. c. 2. Suar. disp. 50. sect. 3. nu. 14. Syl. Indulg. nu. 21. vers. 4. Caiet. tom. 1. opusc. tract. 15. cap. 7. Cord. q. 7. prop. 4. Bellar. lib. 1. cap. 7. Nauar. not. 30. & 31. Sorb. fol. 313.*

93 De pœnitentijs iniunctis loquitur *tex. in cap. cum ex eo de pœnit. & remiss. c. Romana Clem. si Dominum de Reliq. & venerat. Sanct.* intelligitur si Confessor deducit pœnitentiam septem annorum, si totidem adsit Indulgentia, potest illam pœnitens consequi in compensationem talis pœnitentiæ iniunctæ, & satisfaciet, licet consulendum sit, ne propter hoc omittantur pœnitentiæ iniunctæ, quia aliquando sunt magis debitores, quam homines credunt, & pœnitentiæ, vt plurimum sunt præseruatiua à peccatis futuris, & remedium futurorum peccatorum, & sic non solum in satisfactionem *Syl. Indulgentia §. 6. nu. 23. D. Tho. in 4. dist. 20. ar. 3. q. 2. ad secundum, & quodlib. 2. ar. 16.*

94 & optimum consilium est, pœnitentias adimplere, quia homo consequitur augmentum gratiæ, per solam verò Indulgentiam pœnæ remissio fit, & plus valet vnus gradus gratiæ, quā magna pœnæ remissio *Tol. lib. 6. c. 23. prope finem, plura Angl. de Indulgentia p. 2. fol. 18.*

& opera pœnalia sunt satisfactoria si pœnitentes sint in gratia, & mendentur peccatori extenuando vitia, Indulgentiæ vero tantum satisfactoriæ *Suar. disp. 50. sect. 2. nu. 4. & 7. disp. 28. sect. 10. num. 10.* & est
 95 tutius, quia vix aliquis certus esse potest, quod lucratus sit Indulgentiam *Sorb. comp. priuil. vers. Indulgentia fol. 313.* & ideo bonum est, ut etiam si pœnitentia non esset imponēda pro dictis causis imponatur.

Et si tenor Indulgentiæ sit de iniunctis, valet nihilominus ad remittendas pœnas peccatorum si pro illis nullę pœnitentię iniunctæ sint *D. Thom. dist. 20. quæst. 1. art. 3. quæstiunc. 1. Suar. disp. 50. sect. 5. ass. 3.* vbi multipliciter probat præcipuè, quia talis adiectio non est restrictiua, sed ampliatiua item *arg. cap. ex parte de priu. &c. Cord. num. 14. & seq.*

96 Declarat etiã *Suar. loc. cit. n. 19.* quod licet Indulgentia cōcedatur de pœnitentijs iniunctis, si tamen clavis de facto errauit in pœnitētia iniungenda, aut non sit seruata iustitiæ æquitas, tunc Indulgentia nō respondet pœnitentiæ sic iniunctę, sed quę iniungenda fuisset, secundū iustitię equitatem, v. g. pœnitens propter peccata merebatur vnus anni de pœnitentia, imposita autem illi fuit septemnis, non consequitur Indulgentiam iuxta proportionem ad pœnitentiã de facto iniunctam, sed secundum proportionem ad eam, quę iuxta prudentiam imponenda fuisset, quia propter imprudentiam Confessoris non debet Indulgentia augeri præsertim, quia talis pœnitentia iniuncta, si de eius iniustitia constet, non obligat.

97 Atque eadem ratione si condigna pœnitentia nimium diminuta fuit, quando fuit iniuncta, puta, quia meretur mille annos, & Confessor imposuit dies, licet de reliquis debeat satisfacere in Purgatorio, etiam quod moriatur contritus, & confessus, non propterea diminuetur Indulgentię effectus, ut ex vtraque parte seruetur equalitas, semperq. Indulgentię mensura sit eadem, scilicet condigna pœnitentia secundum rectam rationem iniungenda.

98 Præterea, quod effectus Indulgentiarum hodie non sunt mensurandi iuxta quantitatem pœnitentię, quę nunc solet imponi regulariter, leuissima, quia non imponitur secundum rigorem, & equitatem iustitię, sed secundum quamdam condescensionem ad hominum fragilitatem consuetudine confirmatam, Indulgentię autem semper conceduntur secundum eandem antiquam computationem dierum, vel annorum; hinc non probat opinio asserentium Indulgentiam tot dierum simpliciter concessam non adiecto de poenitentijs iniunctis plus remitti de poenis Purgatorii, quam si ea adiecta, quia si poena iniuncta non est iusta, illa non est mensura, sed quę futura esset iusta, ut *ibidem num. 19.*

99 Quando Episcopi, & Archiepiscopi concedunt Indulgentias quadraginta

draginta dierum iuxta *c. cum ex eo de pœnit. & remiss.* & non additur (de pœnitentijs iniunctis) debet intelligi de pœnitentis, iniunctis, & iniungendis .

100 Præterea quoties emittitur talis Indulgētia de pœnitentijs iniūctis, seu plenaria, Confessor potest commutare alias pœnitentias iniūctas, & non adimpletas à pœnitente, nec valet dicere, quod par in parem non habet imperium, quia bene iste Confessor potest mutare pœnitentiam impositam ab alio Confessore ex iusta tamen, & rationabili causa potest hoc facere, licet etiam extra Indulgentias possit hoc fieri, præcipue valet tempore Iubilei, & Indulgentiarum ita *Sot. 4. sent. dist. 21. q. 2. art. 1. Syl. vers. confessio. 1. §. 27.*

101 Addo quod Cōfessor præsertim electus facultate Iubilei, & Indulgentiæ, potest ex causa iustā, & rationabili, considerata fragilitate, pœnitentis, commutare pœnitentias iniunctas, non solum ab alio Cōfessore, sed etiam ab Episcopo, & Papa, non quod Confessor sit supra Papam, sed quod per illam absolutionem peccatum illud non est reservatum, & illa poenitentia sit ordinaria, nisi summus Pontifex, & Episcopus declarassent eorum mentem, nempe, ut non commutaretur illa poenitentia, neque requiritur in his casibus repetere peccata dicta Papæ, vel Episcopo, & sic peccata prius confessa .

102 An servanda sit aliqua forma in concedenda Indulgentia? Respon. si concedat Romanus Pontifex per se altero, ex tribus modis concedere solet, primo si dicat; qui tale opus fecerit consequatur Indulgentiam plenariam, & c. quo opere adimpleto Indulgentiam lucratur; in concessione enim Indulgentiæ non datur certa forma *Syl. et Tab. Indulgentia §. 28. Navar. not. 30.* Secundo si dicat nuntio, vel declaro prout sit in Iubileo; Tertio si dicat autoritate, qua fungimur concedimus Indulgentiam, & c. *Paul. lib. 2. cap. 5.*

103 Si concedat per alium, puta, quia summus Pontifex concedit, ut Confessor det Indulgentiam, & tunc si dat sanis, præmissa absolutione, ab excommunicatione, & peccatis secundum facultatem indulti dicendo *Misereatur mei, & c. Indulgentiam, & absolutionem, & c.*

104 Auctoritate à summo Pontifice, *mibi pro nunc commissa absolvo te ab omni vinculo excommunicationis, & restituo te sanctissimis Sacramentis Ecclesiæ, & ab omnibus peccatis tuis, & concedo tibi plenariam Indulgentiam, seu plenissimam remissionem omnium peccatorum tuorum, de quibus es contritus, vel ore confessus in nomine Patris, & c.* ultima autem verba, videlicet, (de quibus es contritus, vel ore confessus,) non debent dici nisi in indulto exprimatur .

105 Vel potest dicere *do tibi Indulgentiam, quæ continetur in tuo indulto, seu quam Papa concessit tibi posse dari, reliquis omisis, & ad*

h

hanc

hanc formam concedendam, non est necesse, quod dans sit Sacerdos nisi aliud in concessione exprimat, ut etiam *inf. n. 118.* similiter non
 106 est necesse addere, *restituo te innocentiae, in qua eras quando baptizatus fuisti, & similia verba, licet si dicantur, non vitient, nec pariter opus est dicere, de quibus oblitus es, quia sicut Deus id non exigit propter impossibilitatem, ita nec eius Vicarius exigere debet, & si datur ista Indulgētia virtute alicuius priuilegij, dū dicitur auctoritate, &c. additur, concedo tibi Indulgentiam, quam concedere possum virtute tui priuilegij in nomine Patris &c. Viguer. c. 16. §. 6. vers. 22. Felin. tract. de Indulgentijs nu. 3. Graff. p. p. decis. lib. 4. c. 15. vers. 8. summ. Coron. Conf. de Indul. nu. 26. §. & si aliquando fol. 111. atergo Syl. Indul. 28. & 29. Rod. par. 2. q. 87. art. 10. Cord. q. 38. Tab Indulgentia §. 29. Nauar. not. 20. Suar. disp. 56. sect. 1. & seq. Nauar. c. 26. n. 29.*

107 Si verò talem Indulgentiam Confessor dat infirmis in articulo mortis constitutis, tunc dicto per infirmum *Confiteor* si potest, si vero non potest dicat alius eius nomine. Postea Confessor, cui fuerit generaliter, vel specialiter confessus dicat *Misereatur tui, &c. Indulgentiam, & absolutionem, &c.* deinde consequenter subiungat, & dicat sequentia.

108 *Authoritate Dei & Beatorum Apostolorum Petri & Pauli, & Sanctae Romanae Ecclesiae tibi concessa, mibiq. in hac parte commissa: Ego te absoluo ab omni sententia excommunicationis maioris, vel minoris, si quam incurristi, & restituo te unitati fidelium, & sanctis Sacramentis Ecclesiae, item eadem auctoritate, absoluo te ab omnibus peccatis tuis, & à transgressione Regulae, & Statutorum. Item auctoritate Dei, & Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, & Sanctae Romanae Ecclesiae, & etiam Domini nostri Papae, nostri summi Pontificis, mibi in hac parte commissa, in quantum clauēs Sanctae Ecclesiae se extendunt, si ista vice morieris absoluo te ab omnibus poenis, tibi in Purgatorio debitis, propter culpas, & offensas, quas contra Deum, animam tuam, & proximum tuum commisisti, & quantum mibi permittitur. Si vero ista vice non morieris reseruo tibi plenariam concessam à Domino Papa pro ultimo articulo mortis tuae, ut in ea cōmissione prefata Indulgentia Domini nostri Papae continetur In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.*

109 Si absolutio est danda fratribus in agone existentibus, auctoritate priuilegiorum ordinis, ab omni casu etiam pertinente ad Papam, tunc dicitur sic. *Dominus noster Iesus Christus per merita sua sanctissima Passionis te absoluat, & gratiam suam tibi infundat: & ego auctoritate ipsius, ac Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, summorum Pontificum, mibi in hac parte commissa, absoluo te ab omni vinculo excommunicationis maioris, vel minoris, vel sententia suspensionis, &*
inter-

*interdicti : & dispenſo te cum omni irregularitate , ſi quam contraxiſti , & reſtituo te unioni , & participationi fidelium , nec non ſanctis Sa-
cramentiſ Eccleſiæ , eadem auctoritate abſoluo te ab omni transgreſſio-
ne votorum tui ordinis , & ſtatutorum Papalium , Generalium ,
Prouincialium , Cuſtodialium , localium , & Synodaliū quorum-
cumque .*

110 *Eadem auctoritate abſoluo te ab omni officio malè perſoluto , horis
indebitè tranſpoſitis , vel dimiſſis . Item eadem auctoritate , ego abſoluo
te ab omnibus peccatis tuis , quibus contra Deum fragilitate humana ,
ignorantia , vel malitia deliquiſti , concedens tibi remiſſionem , & In-
dulgentiam plenariam omnium peccatorum tuorum confeſſorum , &
cunctorum , de quibus etiam non recordaris , in quantum clauis Ec-
cleſiæ ſe extendant . Item ea ſe auctoritate , ego abſoluo te à pœnis
Purgatoriꝝ , quas pro peccatis commiſſis , & delictis in hoc mundo per-
petratiſ meruiſti , In nomine Patris , & Filij , & Spiritus ſancti Amen .
Quòd ſi hac vice non deceſſeris , reſeruo tibi hanc gratiam uſque ad
extremum mortis tue articulum .*

111 *Aduertendum tamen , quod ſi non ponantur illa verba , ſi hac vi-
ce , &c. & talis indulgentia detur in articulo mortis , ſi non moritur
conſequitur Indulgentiam , ſed non poteſt amplius in alio articulo
vti tali priuilegio , niſi in Bulla ſpecialiter exprimatür reſeuatione pro
alia vice , & tunc propriè addenda ſunt prædicta verba , ſi hac vi-
ce , &c. vnde quoties quis infirmatur ad mortem , toties poteſt illa for-
ma abſolui , Indulgentiam tamen non lucrabitur niſi vltima vice ,
quando moritur .*

112 *Et ſi talis abſolutio , non fiat per priuilegium , talibus non iuuat ,
quia Papa non concedit tali Indulgentiam directè , vt facit dum dicit ,
qui viſitauerit talem Eccleſiam , vel qui in mortis articulo ter dixe-
rit Ieſus conſequatur Indulgentiam plenariam , quia in ſimilibus ca-
ſibus ſufficit facere , quod Papa mandat , ſed in articulo mortis indi-
rectè illam concedit , ideſt , dat facultatem Confeſſario , vt priuile-
gium dicat , quæ res cum à multis non aduertatur Nauar. c. 26 nu. 29.
ait , quod multi diſcedunt ab hac vita pleni Bullis , & vacui Indul-
gentiis .*

113 *Dices , quoties quis poteſt Indulgentiam conſeſſam in articulo
mortis lucrari ; contingit enim pluries aliquem in dicto articulo ver-
ſari ? Reſpondetur , tractant hanc dubitationem Anton. par. 1. tit. 10.
cap. 3. §. 5. Sylu. Indulgentia §. 25. Arm. eod. §. 13. Nauar. not. 30.
Vig. cap. 16. §. 6. Suar. diſp. 52. ſect. 2. num. 11. Cord. queſt. 39. dico
igitur , quod ſi exprimatür in forma verus articulus , non poteſt appi-
cari nec acquiri , niſi in vero articulo mortis . Secundo , ſi concedatur*

toties quoties fuerit in articulo mortis, potest acquiri in omni articulo præsumpto. Tertio, si denique concedatur absolutè in articulo mortis, tunc aliqui dicunt, posse acquiri in quolibet articulo præsumpto, cum scilicet peruenit ad statum, in quo naturaliter censetur mortuus, quia videtur hoc modo concedere, vel quia applicatur conditionaliter, vt dicit *Anton. & Felin.* quod confutatur, quia suspenderetur effectus Indulgentiæ.

114 Alij melius dicunt, non posse nisi semel applicari in dicto casu, quia si semel applicat, illam consequitur, sed non poterit alias, si conualeseat, & velit ea vti in alio articulo, consequi eandem vt *Nauarr. notab. 30. num. 5.* nisi per aliam concessionem illi concedatur, id posset. vide *Cord. q. 39.*

115 An Indulgentiæ concessæ grani, & Medalijs, seu coronis, &c. in articulo mortis intelligantur de articulo mortis vero, vel præsumpto? Respondetur ex communi, de vtroque, idest, licet Indulgentiæ, sint applicatæ, & non moriatur gaudet, etiam quod postea conualuerit, & post paucos dies moriatur, lucratus est enim illam Indulgentiam, nisi aliud exprimatur.

Dices, qui nam sit articulus mortis præsumptus, & qui verus? Respondetur præsumptus, quo quis existimatur, secundum commune iudicium, & existimationem moriturus probabiliter.

116 Verus est extremus vitæ finis, in quo sola extrema vñctio danda est, & mors postea sequatur *Syl. Indulgentia num. 25. Graff. decis. par. 1. lib. 4. cap. 15. num. 56.* vbi si in indulto dicatur, quod consequatur effectum Indulgentiæ, casu quo moriatur, tunc non consequitur nisi morte sequuta, ideo tunc Confessor debet adhibere illa verba supradicta, *si hac vice morieris, &c.* vide *Armill. Indulgentia num. 23.*

117 Ad cognoscendum qui dicatur articulus mortis *Vig. cap. 16. §. 6. num. 22. Coriolan tract. de casibus reseru. par. 1. sect. 2. ar. 16. nu. 2. & infra num. 125. Anton. par. 1. tom. 10. cap. 3. §. 3.* vbi si concedens in forma indulti aliter intencionem suam non exprimat, intelligitur articulus præsumptus, & si quis tunc absoluitur consequitur Indulgentiam vsque ad illud tempus, si euadat expirat Indulgentia, secus si dicitur in mortis articulo, & in casu, quo moriatur, quia si non moritur non expirat per illam absolutionem, quæ non habet effectum, quando non moritur, si dicatur in vero articulo mortis, non lucratur nisi moriatur, si dicit in articulo simpliciter, etiam quod non moriatur lucratur, quia intelligitur in præsumpto *Nauarr. not. 3. & 31. Enr. lib. 7. cap. 11. §. 4.* hinc datur intelligi, an toties quoties possit lucrari. *Cord. 4. q. 39.*

- 118 An indulgentia concessa in articulo mortis possit concedi à laico
Resp. *Rod. to. 2. q. 87. art. 10.* vbi concludit pendere ex concessione,
vide *D. Thom. in 4. dist. 20. Panor. And. & ceteros in c. accedentibus*
de excess. Pralat.
- 119 Lethargicus, Phreneticus, Amens, & similes post electionem Con-
fessarij, an possint plenariè absolui ob huiusmodi indulgentiam Resp.
Rod. loc. cit. art. 11. vbi affirmat, si cum adhuc sanæ esset mentis de-
clarauit se velle absolui.
- 120 Licet in articulo mortis alicui sit concessa indulgentia plenaria,
non per hoc tamen est desistendum orare pro eo, nec debent omitti
suffragia ex nonnullis rationibus traditis à *Sorb. in comp. privilegio-*
rum verb. Indulg. §. tertium notandum. vers. ult. fol. 320.
- 121 Si quis habet plures Bullas, & Confessionalia, quibus conceditur
indulgentia plenaria in articulo mortis, an prosint magis plures,
quàm vna? Respondetur cum eodem à *Sorbo loc. cit. fol. 319. in fin.* si
clausulæ sunt æquales, quod omnes reseruauit Papa pro vero articulo
mortis, non prosunt magis plures, quàm vna.
- 122 An omnes, qui habent cōcessionem Indulgentiæ in articulo mor-
tis, tunc præmissa confessione, & contritione, si moriatur vadat direc-
tè ad Paradisum sine transitu per Purgatorium? Respondetur affir-
matiue, nisi aliqua ex quatuor causis impediatur, quo minus ad Pa-
radisum euoluet. Primo, si Indulgentia, licet nominetur plenaria, re-
stringatur tamen ad pœnitentias iniunctas. Secundo, si non est con-
fessus aliquod peccatum ex obliuione, aut ignorantia, si in Indul-
gentia est apposita clausula, omnium peccatorum, de quibus fue-
rit corde contritus, & ore confessus, quam primam, & secundam
causam non admittit *Florent. & Cardin. de Turrecremat. Ter-*
- 123 tio, si post cōcessionem Indulgentiæ commissum sit aliquod
peccatum. Hanc tertiã omnes admittunt, ideo non debet dari Indul-
gentia plenaria infirmo, nisi quãdo vult exalare spiritum, & hoc vult
significare ordinarium Romanum, dum dicit, quod tẽpore extremæ
vntionis absoluator infirmus, & concedatur Indulgentia plenaria.
- 124 Quarto, si de peccato veniali nulla habeatur displicentia; ex his
Doct. aliqui admittunt, aliqui negant, vide *Sorb. fol. 218.* vbi etiam
de Indulgen. concessis fratribus minoribus in articulo mortis facul-
tate Eugenij Quarti.
- 125 Differt autem articulus, & periculum mortis in hoc, quod articu-
lus dicitur, quando quis est iam in pũcto mortis, & de eius vita pro-
babiliter non speratur, periculum vero, quando quis est in tali actu,
quod est quidem timendum de morte, siue de vita speretur, siue non,
vt qui est in bello, nauigatione, partu, peste, &c.
- 126 Modus applicandi medalias in articulo mortis est, vt Confessor

facta absolutione applicet indulgentiam ea forma, qua dictum est, scilicet, *authoritate mibi*, &c. *Nauarr. cap. 26. num. 38.* quod si factum non fuerit, vel Confessor dixerit infirmo, vt diceret Iesus, &c. non per hoc Indulgentia deperditur, quia forma prædicta, seu modus applicandi est ad bene esse, & ad meliorem vsum, & talis medalia, seu corona suffragatur, siue sit penes ægrotum, siue illi appositæ sit à Confessore inscio ægroto, cum intentio illius non requiratur, sed tantum applicatio. Plura autem facere debet Confessor in articulo mortis, & primo quoad istam applicationem, aduertat eam non facere antequam probabiliter appareat, quod infirmus vult expirare, quando iam non videtur ei facultas peccandi saltē mortaliter, vt sic moriendo statim euolet ad cælum, vt *Cord. quest. 39.* Debet autem medalia esse penes ægrotum in articulo mortis, si in priuilegio exprimitur.

- 127 Secundo, si mortuus sit infirmus, & non est confessus aliqua peccata, nec signa generaliter, vel particulariter ostenderit propter impotentiam loquelæ, aut priuationem vsus rationis, aut quia non adfuit Confessor antequam moreretur, illum à peccatis non absoluat, quia non est de foro Ecclesiæ, quod si dum ad illum infirmum laborem in extremis vocatus fuerit Confessor, & reperit, quod nō potest verba proferre, nec signa contritionis dare, nec aliquod peccatū mortale, aut veniale percipi ab ore ipsius pœnitentis, nec signis, nec nutu, quod summopere procurare debet, licet in hoc variz sint opiniones circa absolutionem dādā, nihilominus infra scripta seruare
- 128 poterit Confessor. Primo si cœperit infirmi peccata audire, sed nō potest prosequi, potest absolvere. Secūdo, si aliquo signo, vel nutu potest extorqueri aliquod peccatum, vel faciat aliquod signum contritionis, tondendo pectus, vel altringendo manus Confessarij, &c. etiā absoluat. Tercio, si nullum istorum facere potest, & caret sensu
- 129 bus, constat tamen Confessori per dictum circumstantium asserentium infirmum petiisse Confessorem, & ostendisse signa contritionis, puta quod dixerit Iesus, miserere mei Deus, propitius esto mihi peccatori, & similia signa dederit, & tūc secundum aliquos potest absolui, concepta conditione, scilicet quantum possum, vel si materia est sufficiens, vt *Anton. 3. par. tit. 10. cap. 2. Sylu. vers. Confessor 3. quest. 3. Ang. Confessor. 4. num. 8. Med. C. de confessione q. de peccat. oblit. Ruard. art. 3. contra Lutherum Cord lib. 5. de Indul. q. 49. c. 18. Suar. tom. 4. de pœnit. disp. 23. sect. 1. num. 1. & seq. qui num. 15. expresse asserit debere Confessorem saltem ex charitate dare huiusmodi absolutionem, aliās exponeret proximum periculo æternæ damnationis, qui fortasse absolutus saluaretur, & hanc sententiam facetur proba-*
- 130 biliorem, practicè securam, & exercendam. Secundum vero opinionem aliorum veriore, & tenendam, talis absolutio non est dāda

eo, quia non adest materia, Sacerdote præsente, *Sot. in 4. dist. 18. q. 2. art. 5. Ledes. 2. par. quest. 9. art. 5. dub. 2. Can. relect. par. 5. Nauarr. cap. 21. num. 36. cap. 26. num. 27. & in cap. quem pœnitet de pœnit. dist. 1. num. 4. & in cap. Fratres de pœnitent. dist. 5. num. 85. 94. 95. Abulen. Matth. 16. quest. 47. cui sententiæ videtur fauere Decretum Clementis Octauæ datum sub die 20. Iunii 1602. circa absolutionem, non dandam absenti per litteras, seu Nuncium, quod lege infra dum agitur de absolutione à censuris & de eo Frater Franciscus Coriol. de casibus reservatis par. 1. sect. 2. art. 20.*

131 An autem absolutio cadere possit super peccata viuentium oblita, & ignorata, generaliter tantum confessa, aut etiam omnino super inculpabiliter omissa, nec generaliter confessa, triplex affertur opinio à *Cord. quest. 39. vers. respondeo 1.*

132 Tercio, Salubre consilium est, vt infirmus antequam priuetur facultate loquendi, & vsu rationis hortetur ad lucrandas omnes indulgentias, quas potuerit, ad rogandum amicos, & consanguineos in testamento, vt pro eo lucrentur indulgentias pro defunctis statim, ac expirauerint, & ad hoc relinquat aliqua sua bona si habet, quod plus ei valebit, quam si alius motu proprio hoc faceret cæteris paribus, tam quoad præmium essenziale, quam quoad accicentale.

133 Quarto, tam ipse Confessor, quam circumstantes ad hoc, vt infirmus moriatur in stato salutis procurare debent, quæ *Gerson tract. de arte moriendi Alphab. 32. G.* nempe vt admoneatur infirmus se esse subditum morti, & diuinæ voluntati. Secundo, vt recognoscat Dei beneficia in tota eius vita recepta, quæ passim possunt in mentem reduci. Tercio, se offendisse Deum, & plura comisisse peccata. Quarto, quod post horam mortis nullum restat opportunum remedium, pro pœnitentia agenda. Quinto, vt misericordiæ Dei se commendet. Sexto, quod confirmetur in fide, & eius articulis. Septimo, vt petat veniam à Deo peccatorum commissorum. Octauo, vt consideret, an habeat conscientiam de aliquo peccato mortali non confesso. Nono, parcat inimicis, si quos habet. Decimo, se in illo articulo mortis emendet. Vndecimo, petat paradysum in meritis Christi, vt liberetur ab inferno, recitans *Psal. 30. In te Domine speravi.* Duodecimo, imploret auxilium Beatæ Virginis, Angeli Custodi, & Sanctorum, quibus est deuotus. Decimotercio, vt se præparet ad Sacramenta Eucharistiæ, & extremæ vnctionis suscipienda, eaque ipse petat. Decimoquarto, legantur coram se aliqua deuota opera, ad quæ ipse magis inclinatur. Decimoquinto, non detur ei nimia spes diuinæ misericordiæ, nec desperetur eius auxilij. Decimosexto, Filij consanguinei, & domestici ad memoriam non reducantur, nisi quantum requiritur ad eius salutem. Decimoseptimo, Diuinæ misericordiæ, Bea-

tissimæ Virginis auxilio, Angeli Custodis protectioni, ac Sanctorum aduocatorum suorum intercessione commendetur, & reliqua ei aduertantur, ac circumstantes curent, quæ *Frater Ioan. Paulus Ferrel-la de Neap. Relig. Sancti spiritus in Saxia in sua opella succursus morientium* nominata, docet, exequantur.

134 Quinto, In articulo mortis quilibet Sacerdos, etiam non approbatus potest absolvere à peccatis etiam reservatis, facultate à lure sibi concessa, vt *Concil. Trident. sess. 14. cap. ult.* deficiente tamen copia Sacerdotis approbati, & quatenus ad hinc censuræ possunt absolui cum reincidentia, quatenus conualuerit, quod secus est in casibus reservatis, qui possunt absolutè absolui, absque ista clausula cum reincidentia Laici vero in dicto articulo mortis; nō possunt absolvere *Tol. lib. 1. cap. 15. Pan cap. à nobis de sentent. excomm. Nauarr. cap. 26. Gra. cap. 1. de pæn. dist. 6. num 83. contrarium tenet oltrad. conf. 49. Mis. 3. par. quest. 17. cap. 14. §. 7. Syluest. absolutio in fin. sed falso vide gloss. cap pastoralis de off. ord. propterea, &c Coriola. tract. de casibus refer. p. p. sect. 2. ar. 16. num. 11. & seq.* An autem in articulo mortis, Sacerdos absolvens debeat obligare pœnitentem, vt se præsensent *Coriol. loc. cit.*

134 Sexto, Si reperiat infirmum obnoxium rei alienæ si potest satisfacere, & sint certi creditores, curet, vt satisfiat, alias, vt relinquat in testamento hæredibus si sunt certi creditores, alias Pauperibus, nec supra se Confessor hoc onus restituendi assumat ob multa pericula.

135 Septimo, Curet perquirere, an habeat aliquas coronas, seu medalias cum benedictione, seu aliud priuilegium Indulgentiarum, & in tali casu faciat, quod supra dictum est, plura alia vide apud *Suar. disp. 56. sect. 1. num. 16. Rod. can. quest. p. 2. q. 7. num. 2.* vbi inseritur tenor decreti Sanctiss. D. N. Clementis Papæ Octauī, quoad cōcessiōnem Indulgentiarum coronis, midalijs, & cæteris imaginibus tenoris vt sequitur.

136 *Declaratio, & Decretum S. D. N. Domini Clementis Papæ VIII. super Indulgentijs, quæ tam à sanctitate sua, quàm ab eius prædecessoribus, coronis, rosarijs, calculis, seu granis, Crucibus, & Imaginibus benedictis, hætenus concessæ sunt, & in posterum à sanctitate sua concedentur.*

Formula Indulgentiarum nouissimè à sanctitate sua præscripta huiusmodi coronis, rosarijs, paruis crucibus, & imaginibus ex auro, alioue metallo confectis, vulgo medalis appellatis in futurum benedicendi, in principibus, vel ad eorum instantiam tantum concedatur, atque hac una de cætero, & non alia seruetur, & retineatur. Hac formula Indulgentiarum sola imprimatur, & ad omnium commodum etiam lingua vulgari.

Nomina vero Indulgentias impetrantium , etiam si principes sint, non imprimantur. Coronæ , Rosaria, grana , seu calculi , cruces , & sacra imagines cum Indulgentijs antea benedictæ, quæ quidem ad hunc usque diem distributa sunt. siue illa à sanctissimo Domino nostro, siue à superioribus Pontificibus sint concessa, non transeant personam illorum, qui eas in presenti obtinent . Quæ autem usque in hodiernum diem effectum sortita non sunt, id est, nulli hætenus distributa sunt, nemini uti benedicta deinceps distribui possint, quod si de facto distribuuntur, careant Indulgentijs iam concessis .

De cætero Indulgentia ne concedantur granis , seu calculis , neque etiam sacris imaginibus, aut crucibus, siue impressis, siue depictis, siue ex quouis metallo , aut gemma calatis , & expressis, siue in Ecclesiis publicè collocanda , siue priuatim habenda sint ys, de quibus in formula dicitur dumtaxat exceptis .

Neque similiter concedantur pro agnis careis, siue Agnis Dei benedictis, vel pro quibuscumque sacris reliquijs retinendis .

Indulgentia concessa visitantibus septem , seu nouem Ecclesias, seu alias Ecclesias intra, & extra Urbem, vel quadragesima, & alijs anni temporibus adeuntibus pro stationibus consequendis coronis, & Rosarijs huiusmodi benedictis, amplius non concedantur .

Nec etiam Indulgentia concessa visitantibus Ecclesiam S. Iacobi in Compostella, & loca terra Sancta. & Hierusalem, & B. Mariæ de Laureto, & alias similes Ecclesias, eisdem coronis, & Rosarijs, benedictis concedantur .

Neque item communicatio bonorum operum, quæ à regularium, & religiosorum ordinibus , vel congregationibus, seu monasterijs fiunt, coronas, & Rosaria benedicta huiusmodi recitantibus concedatur .

Neque etiam eisdem illas , vel illa recitantibus concedatur liberatio animarum in purgatorio existentium, nisi ut in memorata formula expressum est .

Si quando intuitu alicuius gentis , nationis , vel prouinciæ Indulgentia aliqua dictas coronas , aut rosaria recitantibus conceduntur, illa ad alias gentes, nationes, vel prouincias, ne extendantur .

Pro populis autem remotissimis noui orbis , & Indiarum ad Christianam fidem conuersis pauciores Indulgentiæ, prædicatoribus vero, qui pro Christi Euangelio in eisdem partibus , & Indijs disseminando laborant, amplissima conceduntur .

Corona, vel Rosario, aut grano, seu calculo vno, aut alia re vna benedicta deperdita alteram pro ea subrogandi facultas ne esto, neque detur . Datum Romæ apud Sanctum Petrum quinto Idus Ianuarij, anno à Natiuitate Domini M D X C V I I. Pontificatus vero Sanctitatis sue Anno quinto .

Siluius Antonianus .

SVM-

S V M M A R I V M.

- Pontifex est legitimus dispensator Indulgentiarum.* 1.
Praelati, & Ecclesie primates habent potestatem concedendi Indulgentias limitate. 2.
Potestas clauium quando data fuit Petro à Christo. 3.
Potestas ligandi, & soluendi quando data fuit Apostolis à Christo. 4.
Potestas ligandi atque soluendi data à Christo Petro, & ceteris Apostolis, includit potestatem concedendi Indulgentias. 5.
Huiusmodi potestas quando Petro data fuit primo, & deinde ceteris Apostolis. 6.
Potestatem concedendi Indulgentias in Ecclesia negare est error in fide. 7.
Christus quare potestatem concedendi Indulgentias dedit Ecclesie. 8.
Potestas Summi Pontificis est de iure diuino. 9.
Pontifex an dare possit vniuersalem Indulgentiam. 10.
Pontifex an dare possit sibi ipsi Indulgentias. 11.
Qui nam alij, prater Papam concedere possint Indulgentiam. 12.
Concilium generale an possit concedere Indulgentiam vniuersalem. 13. 14.
Cardinales non Episcopi an possint concedere Indulgentiam. 15.
Legati Papæ an possint concedere Indulgentias. 16.
Summus Pœnitentiarius, an possit concedere Indulgentias. 17.
Episcopi quando, & qua forma concedunt Indulgentias. 19.
Episcopus Cardinalis concedit centum dies de Indulgentia. 20.
Episcopus non Cardinalis concedit 40. dies de Indulgentia. 20.
Episcopis quare limitata fuit forma concedendi Indulgentias. 21.
Potestas concedendi Indulgentias ab Episcopis in consecratione Ecclesie vberior est, quam potestas concedendi Indulgentias quatragenas. 22.
Quæ differentia est inter Indulgentiam quatragenam, & illam quæ conceditur in dedicatione Ecclesie. 23.
Plures Episcopi an possint in eadem Ecclesia iurisdictionem habentes, vel de licentia proprii Episcopi concedere eandem Indulgentiam quatragenam ab alijs concessam. 24.
Plures Episcopi an possint concedere plures Indulgentias in dedicatione Ecclesie. 25.
Episcopus Indulgentias, quas in diuersis Ecclesiarum consecrationibus dedit, an possit trāsferre ad consecrationē vnius. 26. & 27.
Episcopi, qui non habent subditos, non possunt Indulgentias concedere. 27.

Subditis alienis non possunt concedi Indulgentie ab Episcopis non suis . 28.

Subditi alieni in sua Diœcesi lucrantar Indulgentias ab alieno Episcopo datas si proprius Episcopus consentit. 29.

Archiepiscopus non potest concedere Indulgentias in loco exempto. 30.

Exteri quando reperiuntur in Episcopatu concedentis possunt lucrari Indulgentias . 31.

Episcopus potest statuere, ut Indulgentia sue prosint alienis de consensu proprij Episcopi, & quomodo hoc intelligatur. 32.

Episcopus non potest facere, ut Indulgentia concessa ab alijs Episcopis valeant in sua diœcesi . 33.

Episcopus concedens Indulgentiam dantibus eleamofynam non valent, nisi iubeant ipsi concedenti . 34.

Episcopus potest concedere Indulgentiam suis subditis extra Episcopatum suum . 35. 36.

Episcopus potest concedere Indulgentiam subdito visitanti Ecclesiam extra suam diœcesim . 37.

Plures Episcopi unam consecrantes Ecclesiam, potest quilibet indulgere annum Indulgentie . 38.

Episcopi, & alij Prælati si concedant Indulgentiam ultra numerum eis taxatum an valeat concessio. 39.

Episcopi possunt concedere Indulgentiam ultra numerum sibi taxatum . 40.

Indulgentie concessæ ultra taxatum numerum an in totum corruant, an vero in partem superfluant. 41.

Episcopus electus, & nō cōsecratus an possit cōcedere Indulgentias. 42

Episcopus an possit concedere Indulgentias Defunctis sicuti Papa . 43.

Indulgentia concessa à Papa, & ab alijs inferioribus quomodo differant . 44.

Episcopi, & alij quo iure concedunt Indulgentias, humano, vel diuino . 45.

Pœnas taxatas in iure nemo potest dimittere nisi conditor iuris. 46.

Papa & Episcopus an ex eodem thesauro Ecclesiæ dispensent Indulgentias . 47.

Potestas concedendi Indulgentias an possit alteri delegari. 48.

Potestas concedendi Indulgentias an possit delegari Laico. 49.

Potestas concedendi Indulgentias an sit actus iurisdictionis, vel ordinis . 50.

Vicarius Episcopi an possit concedere Indulgentias. 51.

Capitulum, sede vacante, an possit concedere Indulgentias. 52.

An omnia, quæ sunt iurisdictionis transeant ad capitulum sede vacante . 53. 54.

Praelati inferiores Episcopis an de iure possint concedere Indulgentias . 55.

Praelati inferiores Episcopis de speciali mandato possunt concedere Indulgentias . 55.

Praelati Religiosorum habentes iurisdictionem an possint concedere Indulgentias de iure . 56.

Suffragia quadam sunt per modum impetrationis, & quadam per modum satisfactionis . 57.

Intentio alicuius, ad alium tribus modis dirigi potest . 58.

Abbatēs non possunt concedere Indulgentias . 59.

Episcopus potest alijs communicare opera bona sui Episcopatus, non tamen illis Indulgentias concedere . 60.

Qua differentia est intercommunicare bona, satisfacere, remittere poenam, & Indulgentias dare . 61.

Congregatio priuata fidelium non potest priuatum thesaurum spiritualem congregare . 62.

Fructus qui prouenit ex applicatione bonorum operum facta à Praelatis suis subditis . 63.

Prelatum non posse concedere Indulgentias quomodo limitatur . 64.

Curati an possint concedere Indulgentias . 65.

Curati an ex consuetudine possint concedere Indulgentias . 66.

Sacerdotes & simplices Confessores an possint concedere Indulgentias . 67.

Sacerdotes an in foro poenitentiae possint concedere Indulgentias . 68.

An viri sancti possint concedere Indulgentias . 69.

DE IIS QUI INDVLGENTIAS

concedunt.

Cap. XI.

PROPRIUS & legitimus Indulgentiarum dispensator, quique concedendi plenam, interminatam, & inlimitatam habet potestatem, est Romanus Pontifex, Petri successor, Christi Vicarius, & Domus Dei, & Ecclesie primus Rector, Pastor, & Gubernator, ordinariam, vniuersalem habens iurisdictionem, eiusque legitimi successores *cap. quodcumque 24. quest. 1.*

2 Secundario vero Patriarche, seu Primates, Archiepiscopi, Episcopi, ceterique maioris Ecclesiarum Prælati, qui assumpti in partem sollicitudinis ordinariam particularem habentes iurisdictionem *cap. ad honorem de autb. & usu. pall. c. decreta 2. quest. 6.* non plena sed limitata potestate concedunt *cap. cum ex eo cap. nostro de pœnit. & remiss. cap. 1. & ult. eod. lib. 6. c. accedentibus de excessib. Prælat.*

3 Quæ potestas tam clauium, quàm iurisdictionis, tam sacramentalis, quàm non sacramentalis, tam ad ligandum, quàm ad soluendum, tam quoad culpam, quam quoad poenam, tunc data, & attributa Ecclesie Rectori censetur, quando Christus Petro dixit *Matth. 16. n. 19. Tibi dabo claues Regni Calorum, quodcumque ligaueris super terram erit ligatum, & in calis, & quodcumque solueris super terram erit solutum, & in calis* & deinde ceteris Apostolis *Matth. 18. num. 18. si autem peccauerit in te frater tuus, vade, & corrige eum inter te, & ipsum solum, si te audierit, lucratus eris fratrem tuum, si autem non audierit, adhibe tecum vnum vel duos, ut in ore duorum vel trium flet omne verbum, quod si non audierit sit tibi sicut Ethnicus, & Publicanus, quacumque alligaueritis super terram erunt ligata & in calo, & quodcumque solueritis super terra, erunt soluta, & in calo.*

Et Io. 20. num. 21. iterum pax vobis sicut misit me Pater, ego mitto vos, hoc cum dixisset insufflauit, & dixit eis, Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata remittuntur eis, & quorum retinueritis retenta sunt, & cap. 21. n. 17. Pasce oues meas.

5 Ex his sacre Scripturæ locis elicitur, non solum concessa potestas super peccatoribus, & quoad peccata, ea videlicet retinendi, & dimittendi, poenitentias iniungendi, & absoluendi, condemnandi, expel-

pellendi ab Ecclesia, & ad eam recipiendi, ceteraq; iurisdictionaliter exercendi (de quibus meum hic non est nunc pertractare, sed in libro de comitijs, & conclauit. de potestate Romani Pontificis, quem Deo duce, quam primum in lucem edere spero de his fufius dicam, tam quoad iurisdictionem spirituales, quam temporalem,) sed etiam quod ad rem nostram facit Indulgentias concedendi, quid enim Indulgentias nos appellamus, nisi pœnarum, seu peccatorum ab Episcopis, & Sacerdotibus tamquam Iudicibus Ecclesiasticis impositarum, aut imponendarum relaxationes? prout *Med. disp. 3. cap. 18. & 24. fuse Benz. lib. 2. c. 11.*

- 6 Non sine mysterio, & ratione huiusmodi potestas data fuit Petro primo, & soli separatim, deinde reliquis Apostolis in communi, ut scilicet ea maior, & excellentior ostenderetur, ut de reliqua potestate ecclesiastica patet, omnibus enim Apostolis dictum est in communi, *Euntes docete omnes gentes &c. Matth. 28. & Io. 2.* sed soli Petro seorsum dictum est *pasce oues meas* ad denotandum quod potestas hæc vniuersis data sit, non autem vniuersalis, & sic Romano Pontifici non hic aut illic, sed in vniuerso terrarum orbe, alijs inferioribus vnicuique in sua Diœcesi, Quid enim denotat illud Petro dictum *erit ligatum, & in calis* in numero plurari, & Apostolis *in celo* in singulari, nisi primum ad omnes Ecclesias, & Fidelium hominum congregationes, viuos, & mortuos in purgatorio detentos, ut infra demonstrabimus, secundum vero ad vnam Ecclesiam significare?
- 7 De hac potestate non est hæsitandum, quia satis apostolica doctrina probatur, Sanctorum Patrum, monumenta demonstrant, Conciliorum Ecclesiasticorum traditiones docent, vsusq; Ecclesie confirmat, ut ample, & satis copiose *Med. disp. 4. a cap. 12. ad 24. Benz. lib. 2. a cap. 9. ad 16. Suar. disp. 49. sect. 1. & 2. Cord. quest. 6. & 7. & reliqui omnes, & inf. hac ead. par.*
- 8 Ratio huius concessionis potestatis Indulgentiarum fuit, ut ostendatur immensa Dei bonitas, & misericordia infinita; secundo ut homines mouerentur ad opera pietatis, & ad venerandas Sanctorum Reliquias; tertio, ut qui de pœnis minimis formidarent, & valde dolerent, nō se desperarent de horribilibus purgatorij pœnis; quarto ut pauperibus subueniretur per eleemosynas; quinto ut probaretur nostra fides in credendo Sanctæ Catholice Ecclesie.
- 9 Patet etiam ex supradictis potestatem Romani Pontificis esse de iure diuino, quia à Christo ortum habuit, nec aliunde habere potuit cum alium superiorem non habeat *Suar. disp. 55. sect. 1. n. 1.*

Dices verba illa (*tibi dabo*) denotant tempus futurum, ergo Petro non fuit data talis potestas? Respond. fuit quidem promissa, ad-

im-

impleta tamen postea , & executioni demandata , dum dictum fuit *accipite Spiritum sanctum &c. Pasce oues meas. &c.*

Rursus dices illa verba (*quacumque solueritis*) videntur loqui de potestate ligandi , & soluendi quoad censuras , non autem quoad sacramentalem potestatem , & sic non extenduntur ad Indulgentias ? Respond. talia verba sunt vniuersalia , nec restringuntur ad censuras tantum *vt Suar. disp. 49. sect. 1. n. 5.*

Iterum dices verba Io. (*accipite Spiritum sanctum*) loquuntur de potestate remissionis sacramentalis , non autem extra sacramentalis , ergo non de potestate Indulgentiarum ? Resp. nec talia verba ad hoc , vel illud restringuntur , sed cum vniuersalia sint , etiam ad Indulgentias extendi debent *Benz. lib. 2. c. 10. & 11.*

10 Quæritur an Papa possit dare vniuersalem Indulgentiam ? Resp. potest *D. Thom. add. ad 3. p. q. 26. art. 3. Canonist. in cap. quod autem, & cap. cum ex eo de pœnit. & remiss.* tria enim requiruntur ad talem Indulgentiam dandam , videlicet vniuersalitas thesauri , quo stipendiantur milites Ecclesiæ fideles Christiani ; secundo vniuersalitas iurisdictionis in dispensatione ; tertio vniuersalitas causæ pro qua fit Indulgentia , quæ tria solum in Romano Pontifice reperiuntur , ideo solus talem dat Indulgentiam , & est quando publicat Iubileum , & hac de causa clauiger Thesauri in Ecclesia nuncupatur *Triumph. de potestate Papæ quest. 29. art. 1. Anto. p.p. lib. 10. §. 6. Benz. lib. 2. cap. 3. vers. ex dictis* , ideo etiam dat plenissimas , & perpetuas *Tol. lib. 6. cap. 25. c. cum ex eo de pœnit. & remiss. Sarnen. de visit. lib. 1. cap. 1. num. 2.* quæ nemo alius facere potest , nisi ex priuilegio apostolico particulari .

11 An Papa possit dare sibi ipsi Indulgentias , Respon. potest , & recipit vt Ecclesiæ membrum , vt vero caput concedit , vide *D. Thom. 3. p. quest. 27. art. 4. Sot. lib. 4. dist. 29. quest. 1. artic. 4. Triumph. q. 29. art. 2. patet ad Heb. 5. quoniam ipse circumdatus est in infirmitate .*

12 Quæritur qui nam sunt alij , qui Indulgentias concedere possunt , & quas ? Respon. Concilium generale legitimè congregatum etiam plenissimas Indulgentias concedere potest eodem iure diuino , cum supremam teneat authoritatem à Deo concessam secundum *Paul. lib. 3. cap. 1. dub. 2. Panorm. clem. 2. de pœnit. & remiss. Fel. de Ind. num. 44. Sot. dist. 21. quest. 1. art. 4. concl. 1. Cord. quest. 12. §. octaua propositio* qui specialiter id asserit sede vacante *Durand. quest. 5. Palud. quest. 4. art. 3. Nauarr. not. 31. num. 2. Enr. lib. 7. cap. 31. §. 3.* qui extendit ad concilium sine authoritate Papæ tempore schismatis legitimè congregatum *Benz. lib. 2. cap. 30. vers. quod autem in fine .* Quomodo autem , id concedi possit , pendet ex diffi-

difficultate, quam potestatem habeat Papa, & quam Concil. *de quo in d. lib. de comitijs, & conclauit. de concilijs vniuersalibus agam.*

- 13 Ratio vero eorum hoc asserentium est, quia Concilium habet potestatem ferendi leges, item quia dispensatio thesauri, instar thesauri alicuius communis ad totā cōitatem pertinet, sed Concilium repræsentat vniuersalem Ecclesiā, vt Martinus V. *in Conc. Constant. in fin.* & demum, quia in Concilio cōcurrunt omnes Pastores, & Iudices spirituales, quæ tanto magis procedere dicunt, quando Concilio generali præsens est Romanus Pōtifex, vel eius Legati, & de eiusdem consensu concilium Indulgentias concedit, & si noluerit ne concederentur bene prohibere potest, eius consensu non interueniente.

- 14 Verum *Suar. disp. 55. sec. 1.* negat Conc. Acephalum vel sede vacante posse Indulgentias concedere, quod si aliquando factum reperitur, dicit ex commissione Romani Pontificis, *vt in Conc. Basiliensi sess. 24.* in quo Legati tunc aderant, & nomine Pontificis concessæ fuerunt, & sede vacante rarissimè concilium generale legitur congregatum, nisi semel in Conc. Constant. & in eo nullæ leguntur Indulgentiæ concessæ.

Ad rationes allatas respondet negando, Conc. generale habere per se loquendo potestatem ferendi leges, nisi per Pontificem, vel cum Pontifice, & sede vacante habet potestatem, quæ necessaria est ad regimen Ecclesiæ pro tempore, donec electio Pontificis fiat, sed concessio Indulgentiarum non est necessaria tali tempore.

Ad illud de thesauro negat esse in dominio Ecclesiæ, sed Christi, qui non communicauit totæ Ecclesiæ, sed Vicario tantum.

Ad tertium concedit præsente Papa, secus absente, sequitur hanc opinionem *Tol. lib. 6. cap. 25. in add. vers. Pontifex, Campeg. de Conc. cap. 29.* vbi concedit, quod sede vacante potestas hæc dandi Indulgentias sit pœnes Ecclesiā, quæ nec mori, nec vnquam deesse potest *cap. pudenda vbi gloss. 24. quæst. 1. cap. si gratiose de rescript. lib. 6. cap. maiores de baptismo*, sed esse solo habitu sine exercitio, & executione, nam sede vacante talis iurisdictionis dormitat, & per consequens, nec potest concilium tunc Indulgentias concedere *Card. Clem. ne Romani §. irritum vers. quarto quæro de elect.* sed per hæc non videtur soluere difficultatem, quoniam si potestatem habet, ergo, licet dormitet, eam si voluerit exercere potest.

- 15 Cardinales si non sunt Episcopi de iure communi Indulgentias concedere non possunt, nisi ex priuilegio, vel communione generali, vel consuetudine, quæ dat iurisdictionem *Nauarr. not. 31. num. 17. Cord. quæst. 16. vers. quarta prepos. Rod. can. quæst. quæst. 86. art. 1. Hieron. à Sorbo vers. Ind. §. secundum not. fol. 315.* & tunc concedunt centum dierum *Panor. in cap. accedentibus ac excessib. Præ-*
lato-

latorum etiam quod non sint Sacerdotes *Panuin. de off. c. sede vacante p. p. princ. quest. 4. n. 4. D. Thom. dist. 20. q. 3. artic. 3. Graff. decis. in append. lib. 2. cap. 2. num. 32.*

- 16 Legati Papæ possunt etiam concedere Indulgentias in terminis suæ legationis ex commissione speciali, vel generali *cap. fin. de offic. legati, ubi gloss. Anto. 3. par. tit. 10. Sylu. indulg. n. 14. Nauar. in cap. placuit num. 164. de pœnit. dist. 6. Scrutin. sacerdot. de indulg. tract. 5. 2. p. fol. 82. à tergo Paul. lib. 3. cap. 1. dub. 2. in fin. ubi disputat an possint concedere plenarias.*

Ratio prædictorum est, quia est ordinarius in sua prouincia, *Speculator tit. de offic. leg. §. superest ex hoc*, sed debet conformare se, quoad quantitatem aliis Prælati *Graff. cap. 3. num. 17. ex Calder. in cap. nostro de pœnit. & remiss. & quod sic ordinarius est text. in l. qui ordinariam C. de offic. Rect. prouinc. & Triumph. quest. 29. artic. 8. addit tales Indulgentias posse concedere etiam, quod non sint Sacerdotes Diu. Thom. 3. par. quest. 26 artic. 2. Sot. lib. 4. distinct. 21. quest. 1. artic. 4. Sylu. indulgen. num. 13. Speculator loc. tit. Calder. in cap. accedentibus de priuil. Abb. cap. cum olim de maioritat. & obedient. ratio est quia iurisdictionis non ordinis, vide Azo. par. 2. lib. 5. cap. 32. vers. septimo queritur, & ex consuetudine concedunt centum dierum *Gamb. de offic. leg. lib. 8. tit. qui possunt legati circa Indulgentias num. 8.* Sed finita legatione finiunt Indulgentiæ *Gamb. ibidem num. 20. gloss. ubi Innoc. & Zab. in cap. fin. de offic. Ordinarij*, & ita intelligitur quod possunt dare perpetuas *gloss. in cap. nostro de pœnit. & remiss. Inn. in cap. quoad translationem de offic. legat. sic nec litteræ salui conductus pereunt finita legatione, seu mortuo cōcedente Gemin. cap. fin. numer. 7. de rescript. lib. 6. Graff. cap. 3. num. 18.* Et si ultra numerum concedunt valent *gloss. cap. ult. de pœnit. & remiss. Azor. d. cap. 32.**

- 17 Summus Pœnitentiarius dat indulgentias centum dierum, non quod adit aliquod ius, sed ex viuo vocis oraculo, aut consuetudine Papa sciente, & tolerante *Nauarr. not. 31. num. 17. Azor. lib. 3. part. 2. cap. 55. vers. sexto queritur Panormitan. in cap. accedentib. de excessib. Prælator. Palud. in 4. distinct. 20. quest. 4. Graff. cap. 3. n. 6.*

- 18 Primates, Patriarchæ, Archiepiscopi, & Episcopi etiam concedunt indulgentias in suis Diocæsi-bus, & intra fines Episcopatum, limitatè tamen, hoc est vt non excedant quadraginta dierum, & in anniuersario Ecclesiæ vnius anni *cap. 2. de constitut. cap. cum ex eo, cap. cum nostro de pœnit. & remiss. Paul. lib. 3. cap. 1. Sot. in 4. dist. 21. quest. 2. art. 1. Cord. quest.*

14. in foro autem conscientia plures annos posse concedere voluit
Inn. d. cap. cum ex eo in fine, quod directe facere debent, exponit
Gemin. in cap. indulg. de pœnit. & remiss. lib. 6. Sylu. indulgen.
num. 11. quod non placet Cord. quæst. 12. vers. nota secundo prope
finem.

- 19 Forma autem, quæ seruatur in Ecclesia Viterbien. dum Illustrissimus D. Card. Mutus eiusdem Ecclesiæ Episcopus cum cappa in missis cantatis assistit, ponitur in formulario in verbo Indulgentia quæ talis est. Episcopus stans capite cum bireto cooperto quando est Cardinalis, sin minus cum caputio cappæ dicit.

V. Sit nomen Domini benedictum.

R. Ex hoc nunc &c.

V. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit calum, & terram.

V. Benedicat vos omnipotens Deus Pa + ter, & Fi + lius, & Spi + ritus sanctus.

R. Amen.

Quibus dictis, Diaconus, qui in missa cantata Sacerdoti ministravit, à latere dextro altaris, legit infra scripta verba Episcopo sedente.

- 20 *Illustrissimus, & Reuerendissimus D. D. Tiberius Tit. S. Prisca S. R. E. Prasb. Card. Mutus, & huius S. Ecclesiæ Viterbien. Episcopus, dat, & concedit omnibus hic presentibus centum dies de vera Indulgentia in forma Ecclesiæ consueta; Rogate Deum pro felici statu S. D. N. D. Urbani Diuina prouidentia Papæ VIII. Dominationis suæ Illustriss. ac S. Matris Ecclesiæ.*

Quando non est Cardinalis loco centum dicitur 40.

- 21 Ratio quare Episcopis fuit limitata potestas in concedendis indulgentijs, ea fuit, ne in tanta Episcoporum multitudine hac potestate abutentes superfluas, & indiscretas concederent indulgentias quod annuit *Alex. III. in cap. quod autem, & Inn. III. in Concil. generali Lateranen. in cap. cum ex eo de pœnit. & remiss. Bonifac. VIII. in Concil. Lugdunen. in cap. Indulg.* vt sic contenti esse deberent eo quod est contentus Summus Pontifex, qui hac moderatione indulgentiarum utitur in casibus ordinarijs *Suar. disp. 55. sect. 3. num. 5. Med. disput. 6. cap. 30. Triumph. quæst. 29. artic. 6. Cord. quæst. 12. §. nunc probatur*, vbi alias affert rationes, quæ mihi non satisfaciunt, cum id quod illi videtur resolvere, dum inquit pro ratione quia vberior potestas concedendi Indulgentias residet in Papa, quam in Episcopo, & quod ideo Papa vberiores Indulgentias, quam Episcopus dispensat, hoc est in quæst. & sic prima ratio satisfacit.

22 Aduertit tamen *Suarez. loc. citat. quod in d. cap.* quando datur facultas dādi Indulgentias in dedicatione Ecclesiæ non additur particula illa (*de iniunctis pœnitentijs*) prout addi solet in Indulgentia quadraginta dierum, & sic videtur amplior prior facultas, existimat tamen dictam particulam cum tota illa concessione coniungi, veluti clausula suspensa vsque ad finem, deinde dicta particula non limitat pœnam remittendam, sed declarat quales dies, vel anni pœnæ remittantur, denique ponit aliqua discrimina inter dictas duas Indulgentias, nam Indulgentia vnius anni in vno actu extinguitur cum solum possit concedi in die dedicationis Ecclesiæ, Indulgentia vero quadraginta dierum durat perpetuo, donec reuocetur. In primo casu additur, quod neque ab vno solo, neque à pluribus Episcopis, etiam si contingat ad dedicationem concurrere possit maior Indulgentia concedi, in Indulgentia vero quadraginta dierum hoc non restringi, ideo posse in dedicatione Ecclesiæ plures Episcopos iurisdictionem habentes simul vel successiue quadragenas Indulgentias concedere, imo posse idem facere extraneos de licentia proprii *addit. Sot. quest. 4. num. 43. quæ an vera sint Suar. loc. cit. num. 6. & infra patebit.*

24 Hinc si in aliqua Ecclesia sint concessi quadraginta dies Indulgentiæ à prædecessore, posse inquirunt alios quadraginta concedere, etiam quod similem habeat, & Archiepiscopum etiam eandem concedere, etiam quod Episcopus loci aliam similem concesserit, intelligendo quando omnes habent iurisdictionem in loco, secus in alijs, & si valeant quoad subditos vniuscuiusque *Gemin. in cap. fin. de pœnit. & remiss. lib. 6. Cord. quest. 14. vers. tertia præpositio. Ioann. Andr. vero, & post cum Franc. cap. fin. de pœnit. & remiss. lib. 6. tenet quod si Episcopus dederit Indulgentiam quadraginta dierum ad vnum actum, non potest eius successor ad eundem actum eiusdem temporis Indulgentias dare, itaut vtraque simul valeat, & si quatuor vel plures successiue dabunt Indulgentiam, erit renouatio non adiectio, & valet ad memoriam, vt tollatur opinio credentium illam reuocari per mortem *per notata in c. fin. de offic. leg. Grass. cap. 3. num. 19. & sic dum textus in cap. fin. dicit quod tantum valet Indulgentia concessa à pluribus, quantum ab vno intelligi debet etiam de eisdem vel proximis successiue Ioann. Andr. ibid. cum quo concordat Cord. quest. 14. vers. tertia præpositio.**

25 *Hofst. in summa lib. 5. tit. de remiss. §. quid ergo* iudicat Episcopum, & Archiepiscopum posse etiam duplicatum annum concedere in dedicatione Ecclesiæ, ita vt subditi Episcopi suffraganei duos annos consequantur, quod *Suar. dicit loc. citat. num. 8. repugna-*

re textui, vide *Cord. quest. 14. Host. Nauarr. not. 31. num. 3. & Graff. dict. cap. 3. num. 20.* dicit quod concessa Indulgentia per plures Episcopos in consecratione Basilicæ licet *gloss in cap. cum ex eo*, teneat, quod operetur aliquem effectum maiorem, quam si esset vnicus, contrarium tamen affirmant *DD. vt Host. in cap. cum ex eo Franc. cap. fin. Mar. Soccin. cap. nostro num. 30. Asten. lib. 5. de indulgen. artic. 3. quest. 2. per cap. cum ex eo*, quod extendit etiam si in consecratione concurrat Episcopus, vel Archiepiscopus, nam si quilibet eorum daret annum, non erit ad biennium, sed ad annum tantum, contra *Hostiens. in cap. cum ex eo*, istaque intelligit quando Indulgentia propter vnica[m] causam conceditur, vt in consecratione, quæ cum sit vnica, vnica debet esse Indulgentia, secus si ex diuersis causis, puta si Episcopus in consecratione concedit annum, & Archiepiscopus quadraginta dies ob aliam causam *Zab. in d. cap. cum ex eo*. Quæ autem valebit prima concessa ab Episcopo, vel secunda ab Archiepiscopo dicitur *inf.*

- 26 Dices an Episcopus omnes Indulgentias, quas dat in consecrationibus Ecclesiarum possit transferre ad consecrationem vnus negat *Panor. c. quod autem DD. in cap. fin. de pœnit. & remiss. lib. 6. Triumph. quest. 29. artic. 6.* quia Episcopi non sunt vocati in vniuersalem dispensationem thesauri, sed solum in particularem sollicitudinem, & sicut eis est taxatum, ita possunt dispensare.
- 27 Illi qui non habent subditos non possunt Indulgentias concedere *Sylu. indulg. num. 14.* & Indulgentias Archiepiscopis concessas per Prouincias intelligit quoad non habentes ibi domicilium.
- 28 Et quod alienis subditis Indulgentiæ concedi non possint est *tex. in cap. animarum de constit. lib. 6.* de licentia tamen Curati possunt ex *Hostiens. Guglielm. & Specul. relatis à Sylu. ibid.* & tenet *Cord. quest. 13. dub. 1. Nauarr. not. 31. num. 13. Suar. disp. 46. sect. 6. num. 4.* subdit tamen *Sylu.* tutius esse si habeatur licentia à proprio Episcopo, & *Nauarr. loc. cit.* eximit exemptos suorum Episcopatuum *Federic. cons. 14.* & mediate subiectos, vt subditi suffraganeorum, respectu Archiepiscopi *cap. pastoralis de offic. Ordinarij* is enim Archiepiscopus concedit *cap. nostro de pœnit. & remiss.* licet non habeat iurisdictionem in subditos suffraganei in foro contentioso, habet tamen in foro pœnitentia *vt Augu. Barb. par. 3. all. 88. num. 15.* & ego infra, dum de requisitis in concedente agam.
- 29 Sed si proprij Episcopi consentiunt alieni subditi lucrantur *cap. omnis §. 1. de pœnit. & remiss. cap. at si clerici de iudic. cap. ad nostra*

stra de consuet. c. significasti de for. competent. l. 1. C. si non à comp. iudi.

- 30 In loco exempto Archiepiscopus non potest concedere Indulgentias, licet sit in prouincia *ex Zab. in clem. Archiepiscopo de priuileg. Abb. cap. 1. de auth. & usu Pall. Quarant. verb. Archiepisc. author. num. 31.*
- 31 Quando exteri reperiuntur in Episcopatu concedentis, omnes lucrari possunt Indulgentias, *c. fin. de for. cōp. Asten. lib. 5. tit. 4. n. 5.*
- 32 Ex causa Episcopus statuens in sua Diœcesi concedere, potest vt Indulgentiæ suæ profint venientibus de Diœcesi aliena cum consensu proprii Episcopi *Cord. quest. 14. 5. prap. quia potest communicare bona, quibus maluerit Sorb. Indulg. fol. 316. Nauarr. not. 31. num. 13. vbi aliter sentit quoad Indulgentias à communicatione, ideo consulit, vt peregrinantes muniantur facultate Episcoporum suorum ad quærendas Indulgentias alienorum Episcoporum, alias Indulgentiæ concessæ ab Episcopo exteris ad suam Diœcesim venientibus non profunt, & tali concessione non facta, propter meritoria opera facta in alienis Diœcesibus, non reciperent Indulgentias. Quod intellige de Indulgentijs concessis ab Ordinarijs inferioribus à summo Pontifice, secus de Indulgentijs concessis à Papa, quas quilibet per opera meritoria ad illas recipiendas constituta recipit, quoniam respectu Papæ non magis dicitur subditus vnus, quam alter 9. quest. 3. c. per principalem c. cuncta per mundum.*
- Quod etiam intellige procedere in Indulgentia à Summo Pontifice generaliter concessa, secus si Indulgentia respicit solum ad habitatores illius loci *Mar. Socc. in c. quod autem num. 7. de pœnit. & remiss. Graff. c. 3. num. 15.*
- 33 Non tamen potest Episcopus concedere, quod Indulgentiæ ab alijs Episcopis concessæ valeant in sua, quia tunc diceretur alienum soluere subditum, & indirectè plures concederet annos Indulgentiæ quam posset, *Cord. d. quest. 14. vers. quinta prapo. vbi assignatur ratio.*
- 34 Indulgentiæ Episcoporum concessæ dantibus eleemosynam alicui non valent, nisi subsint Episcopo facienti, & habeatur in specie licentia participandi de alienis Indulgentijs à proprio Episcopo *ex Syl. Ind. num. 14. aliter tamen sensit Suar. disp. 55. sect. 3. nu. 27. vbi potest Prælatus concedere subdito Indulgentiam si opus pium, extra territorium faciat, dando v. g. eleemosynam Ecclesiæ alterius Diœcesis, vide Cord. loc. cit. circa fin.*
- 35 Episcopus existens extra Episcopatum potest concedere hominibus eiusdem Indulgentiam intra suum Episcopatum quærendam argumento eorum, quæ notantur in *cap. nouit. de off. leg. & etiam com-*

morans Episcopus extra suam Diocesim potest suos subditos absolueri in foro pœnitentiæ, quia sit iurisdictione voluntaria absque strepitu, & figura iudicij.

36 *Et Host. tit. de pœnit. & remiss.* tenet posse Episcopum concedere suis subditis Indulgentias in aliena Diœcesi, secus alijs nisi de licentia proprii Aluar. in suo speculo Princip. cap. 28. num. 6. Barb. par. 3. alleg. 88. num. 25. & 26. ratio assignatur à Suar. disp. 55. sect. 3. num. 17. quia talis Indulgentia capax versatur circa subiectum, iurisdictione est voluntaria, & potest extra territorium exerceri l. 2. ff. de offic. Procons. sit sine strepitu, & sententia per se ipsam affert executionem Cord. quest. 14. §. sed certe vers. prap. 5. circa medium.

37 Vnde potest Episcopus concedere suo subdito Indulgentiã quadraginta dierum visitanti talem Ecclesiam, etiam quod ea sit in aliena Diœcesi Cord. quest. 14. vers. quarta prapof. contra Nauar. not. 31. num. 12. Cald. cap. nostro de pœnit. & remiss. specul. tit. de pœnit. §. 1. ubi tenet non posse Episcopum concedere suis subditis Indulgentiam pro opere pio in aliena Diœcesi faciendo, etiam de consensu proprii Episcopi.

38 Quando plures Episcopi simul vnã consecrant Ecclesiam, quilibet potest indulgere annum Indulgentiæ secundum gloss. in cap. fin. de pœnit. & remiss. lib. 6. & in cap. cum ex eo vers. pluribus eod. ratio eius est quia non additur in decretali, quod si secus factum fuerit decernatur inane, & non valere, & ubi clausula huiusmodi non apponitur in mandato, licet fiat contra mandatum, non tenet quod factum est argum. cap. dilectus il secondo de prab. & confirmat Cord. quest. 14. ubi si Episcopus, & Archiepiscopus concurrunt in dando Indulgentiam, subditi Episcopi vtramque lucrantur, & sic octuaginta dierum, eo quia sunt subditi Episcopi, & Metropolitanis. Contrarium tamen videtur verius ex ipso textu per ea verba (siue ab uno siue à pluribus) & videtur decisum in cap. fin. de pœnit. & remiss. lib. 6.

39 Quid si Episcopi, & alij Prælati concedunt Indulgentias ultra taxatum numerum in d. cap. cum ex eo de pœnit. & remiss. an talis concessio valeat Respon. duæ sunt opiniones, aliqui dicunt non valere ex cap. fin. de pœnit. & remiss. lib. 6. ita Cord. quest. 14. vers. sexta prapositio ubi duplex assignatur ratio Suar. disput. 55. sect. 3. num. 11. quia in tex. non solum ponitur prohibitio, sed etiam ablatio potestatis, & in hoc conueniunt Theologi.

Alij secus sentiunt ex supradicta regula, quod quando in mandato non apponitur clausula &c. quod reprobat à Cord. loc. cit. §. si contra, quia sic Ecclesia determinauit, & sufficit, quod in ipso mandato vel

vel alibi irritetur factum contra mandatum, quia licet non irritetur in cap. cum ex eo irritatur tamen in cap. Indulgentia, & Romana de pœnit. & remiss. lib. 6.

40 Pollent Episcopi concedere minorem numerum, quia sub maiori summa comprehenditur minor non è contra l. 1. §. si stipulanti de verb. oblig. vide Azo. lib. 3. par. 2. cap. 55. vers. septimo quaritur Barb. par. 3. all. 88. num. 21.

41 An excedendo numerum taxatum Indulgentiæ corrumpant in toto, vel in eccessu, vel valeant vsque ad facultatem concessam? Respond. aliqui tenent in nullo valere ex regula, qui priuilegio abutitur illud perdit 11. quest. 3. priuilegium patet & c. Indulgentia, & cap. Romana citat. suppl. Gab. in 4. dist. 45. quest. 3. art. 2. preposit. 8. Coroll. 3. Gemin. cap. ult. de pœnit. & remiss. lib. 6. & ceteri allegati in add. ad Abb. in d. c. cum ex eo. Ratio prædictorum assignatur à Suar. disp. 55. sect. 3. n. 12.

Alij vt Gloss. in d. c. cum ex eo vers. pluribus, & gloss. in cap. fin. vers. non obtinent de pœnit. & remiss. lib. 6. tenent valere vsque ad facultatem concessam inclusiue, & in excessu vitari idem tenet Nauarr. not. 31. num. 16.

Ratio quia textus nō ponit nisi excessū, & numerus dierum est separabilis, vnde ex quo talis Indulgentia continet id quod est de se diuiduum & separabile, vtile per inutile non debet vitari gloss. in l. 2. C. de re iudicat. cap. vtile de reg. iur. lib. 6. l. 1. ff. de aq. quot. aesti. §. Trebatius, ita tenet Franc. d. c. fin. n. 4.

Alia ratio est quia hæc est quædam liberalitas, & donatio, in quibus valet vsque ad legitimum modum l. sancimus C. de donat. cap. si quis de seruo 12. q. 2. Archidiacon. c. 9. q. 12. q. 5. c. unico de desponsat. impub. lib. 6. §. 1. alias rationes ponit Suar. d. sect. 3. nu. 13. quas omitto.

Et ad opposita respondetur non esse verum, quod abutens priuilegio illud perdat, sed bene meretur perdere, quia principis erit æstimatione d. c. priuilegium 11. q. 3. Azo. p. 3. lib. 3. c. 54. vers. sexto quaritur d. cap. Indulg. ubi gloss. Cord. primam opinionem veriorē, secundam vero mitiorem, rationabiliorem, & probabiliorem existimat d. q. 14. in fine, & sentit Suar. num. 14. qui iuri conformiorem esse adiungit.

An autem irrita sit in excessu iuxta primam opinionem in vtroq; foro lege Suar. d. disp. 55. sect. 3. num. 15.

42 An Episcopus electus confirmatus, non tamen consecratus possit Indulgentias concedere? Resp. negant aliqui cum sit iurisdictionis, & in c. cum ex eo fit mentio de Episcopis non de electis.

Alij vero affirmant, & est vera opinio Archidiacon. c. 1. de pœnit. &

remiss. lib. 6. Syl. ind. num. 13. vers. ad primum, ubi una cum Cord. q. 12. §. & forte, ubi restatur de communi, ampliat etiam quod non sit Sacerdos idem Graff. c. 2. & 3. nu. 5. & 12. quod non concedit Host. in c. accedentibus de excess. Prælat. cum Sylu. concordat Zab. tam quoad primam, quam quoad secundam opinionem Zab. in clem. abusioibus n. 14. de pœnit. & remiss. & in clem. p. de reliq. & vener. Sanct. n. 4. in clem. 1. §. quibus n. 10. de priuil. D. Thom. in 4. dist. 20. q. 1. & 3. art. 4. quæstiunc. 2. Suar. disp. 55. sect. 3. n. 18. de communi testatur Nauar. not. 21. n. 3. sufficit enim, ut non habeat iurisdictionem impeditam Barbof. p. 3. alleg. 88. num. 7. Triumph. q. 29. art. 2. quia pertinent ad iurisdictionis potestatem, nec per Indulgentias confertur Sacramentum, sed ex Ecclesiæ thesauro, qui Christi, & Sanctorum meritis constat bona impertiuntur nobis quibus pœnæ peccatorum remittuntur Azo. p. 2. lib. 3. c. 29. & c. 55. vers. 1. c. Lancell. in inst. can. §. ult. de confirmat. elect. ubi gloss. verb. tractatio Abb. & Calder. in d. c. accedentib.

- 33 Quæ intellige quoad subditos, & viuos; Defunctis enim non potest concedere Indulgentias, sed solus Papa, ut infra dicetur, vide Barb. alleg. 38. n. 24. Suar. disp. 55. sect. 2. & 3. n. 9. nec Indulgentia extenditur ad defunctos, nisi Papa exprimat, licet aliud sentiant Gab. in 4. dist. 45. q. 3. art. 2. prop. 3. Palud. q. 4. art. 3. putantes posse Episcopos concedere defunctis Indulgentias, limitatas tamen, seu determinatas, quod non est admittendum, cum sit solius Papæ, & non sit sola potestas clauis, sed etiam quæ fundatur in primatu Pontificis hinc Med. disp. 7. c. 37. cum Indulgentiæ in defunctos dispensentur duplici ratione per modum authoritatis, & per modum suffragij, primo modo is solū authoritatē obtinebit, cuius est in ecclesiastica republica summa potestas, & cui animarum piorum præfectura cōmittitur in Ecclesia militanti, secundo modo multo magis ad Pontificem solum, & non ad alium Episcopū dicta potestas referenda erit, cū potestas dispensandi Ecclesiastici thesauri ad eum solū, qui toti Christianæ societati præsidet, quique summam habet in Ecclesia authoritatem, non item ad reliquos Pastores pertineat.

Confirmatur item ex communi praxi, Episcopi namq; non solent concedere defunctis Indulgentiā, nisi ex speciali indulto Papæ Barb. par. 3. alleg. 88. num. 24.

- 44 Ex dictis patet differentia inter Indulgentias datas à Summo Pontifice, & alijs inferioribus, Papa enim, & Cōcilium generale plenarias & vniuersales perpetuas in toto orbe, & quorumcumq; annorum, ut sup. dictū est dare pōt reliqui earū, quarū taxatā, & limitatā authoritatē habēt, Hinc quando Sūmus Pontif. cōcedit Indulgentias alicui coronæ quoties quis illā dixerit, toties lucrabitur Indulgētiā quod non

non sic possunt facere reliqui Prælati, nam nō possunt nisi pro vna vice tantum concedere Indulgentias, & *Felin. tract. de Indulg.* parem facit Legatum, & Episcopum in materia concessionis Indulgentiarum tamen hodie pendet ex facultate Romani Pontificis.

- 45 Quæritur quo iure Episcopi, & cæteri inferiores à Papa concedant Indulgentiam, an iure diuino, an humano, & ordinario? Resp. de hac quæstione *Med. disp. 5. & 22. & c. 6. c. 28. & 30. Cord. quæst. 12. Azor. lib. 3. par. 2. c. 54. Suar. disp. 55. sect. 2. & 3. nu. 4. Benz. lib. 2. cap. 30. & Bell. lib. 1. cap. 8. Barb. p. 3. alleg. 88. nu. 8. Barthol. Sibilla speculum peregr. quæst. Deca. p. cap. 3. q. 3. & 4. princ. Triumph. q. 29. ar. 5. Duran. in 4. dist. 20. quæst. 5. Nauar. not. 31. D. Thom. in 4. dist. 20. q. 4. Palud. q. 4. art. 2. conclus. 3. Riccard. dist. 20. art. 20. q. 3. Bellar. lib. 1. cap. 11.* Et alij iure diuino alij iure cōi, canonico, ordinario Alij ex cōmissione Papæ cōtemnunt, argumenta in vtramque partē afferentes, nec desunt, qui dicant Episcopos habere potestatem ordinariam à iure diuino, minores tamen, & inferiores à Papa; ego tamen communioem sequendo sententiam, iure humano, ex commissione Papæ habere dico, nam iure communi Canonico, limitatam in eo vidimus potestatem, ex iuribus cit. licet dignitas Episcopalis, quoad potestatem ordinis sit de iure diuino, & ex Christi institutione, & quoad pastorale munus, quod iurisdictionem requirit sit ex Christi mandato in communi loquendo, in particulari tamen, quoad talem, & tantam potestatem, vt in casu nostro, est ex ordinatione Ecclesiæ.

- 46 Confirmatur, quia quis non potest dimittere pœnas taxatas, in iure nisi sit conditor iuris, sed solus Papa est conditor iuris, ergo Episcopi non nisi particulariter, & per auctoritatem deriuatam dare possunt Indulgentias, in ijs enim non est potestas iurisdictionis immediata, sed solum deriuata, ab ipso Papa concluditur, Episcopos habere ordinariam iurisdictionem conferendi Indulgentias auctoritate demandata à Papa, non quidem per particularem dispositionem, sed per iuris taxationem, & dicuntur ordinariæ iurisdictione, non particulari dispositione ex *Cord. q. 12.*

Ad argumenta, quæ in contrarium adduci possunt, quod scilicet Episcopi sunt successores Apostolorum, & quod Petro, & Apostolis fuerit data potestas ligandi, & soluendi, & eius successoribus, & sic Episcopis? Respondetur vniuersalem fuisse potestatem, sed non in vniuersis datam, & Apostoli dabant auctoritate Christi Indulgentias, Episcopi vero auctoritate Papæ, vel potestas clauium erat remota, & non reducta ad actum, seu potentiam propinquam, nisi per concessionem, aut commissionem saltem generalem Papæ, quoad particularia, vel erant Apostoli, & Episcopi, Apostolatus erat legatio in vniuersum orbem, Episcopatus ad certum terrarum tractum, seu Diœcesim seu

exten-

extendebat, & sic Episcopi succederunt Apostolis, non qua ratione Apostoli erant, sed quatenus certis terrarum tractibus, quibus peculiari cura erant præfecti, Apostolica autem dignitas in Petro, & successoribus restricta fuit, vnde verba *quæcumque alligaueritis* non ita accipienda sunt in vniuersalitatem, vt non restringantur ad particulares prouincias. *Med. disp. 5. cap. 22. vers. erant autem Triumph. quest. 29. art. 1.*

Ad Illud, Episcopi sunt sponsi Ecclesiæ, quia generant filios Christo sponso, sed defuncto sponso succedunt in bonis eius, ergo possunt thesaurum propria auctoritate dispensare, respondetur esse Episcopos Ecclesiæ Particulares, quia cooperantur vniuersali Sponso Ecclesiæ, idest Papæ.

Et ad aliud habent iurisdictionem ordinariam ergo, &c. Respondetur habere ordinariam iuris taxatione, non autem particulari concessione.

- 47 Dices, an ex eodem thesauro Papa, & Episcopus concedant Indulgentias? Respondetur in particulari Ecclesia est thesaurus totius Ecclesiæ communis omnibus Ecclesijs quantum ad singulare Ecclesiarum regimen est necessarius, vnde Episcopi non habent thesauros particulares, sed de thesauro vniuersali Ecclesiæ dispensant Ecclesiæ suæ.

Nec obstat si dicatur Ecclesia est vna, & vnicum habet thesaurum, ergo vnicum debet habere dispensatorem, quia Respondetur, quatenus Ecclesia est vnum vniuersale corpus, vnum habet sponsum in terris Vicarium eius, quem habet in cælis, quatenus vero Ecclesia vniuersalis ex multis particularibus coalescit, quarum singulæ secundum particulares rationes spectatæ sunt quædam corpora mystica, & sic vnaquæque earum habere potest suum proprium Sponsum, omnes vero vnum habent communem thesaurum, qui est Christus, & vnum habent principalem dispensatorem, qui clauem eius ex parte communicat particularibus Episcopis, quantum eorum muneri expedit *Suar. disp. 55. sect. 3. nu. 4. Cord. q. 12.*

- 48 An potestas concedendi Indulgentias possit alteri delegari? Resp. potest inferiori ab Episcopo, dummodo sit Ecclesiastica persona, etiã primæ consuræ *Cord. quest. 12. §. decima propositio Abbas in cap. accedentibus de excess. Prælat. in c. cum olim num. 2. de maior. & obed. in c. cum dilectus de offic. ordin. ratio est, quia quæ spectant ad iurisdictionem sunt de iure Canonico delegabilia gloss. in c. peruenit 95. dist. c. quoad sedem, de off. ord. c. transmissa de electione D. 1. bo. in quartum dist. 20. art. 4. quest. iuncula 1. & Quolib. 3. art. 16. ad 2. Armill. Indulgen. num. 4. Nauar. not. 31. Benz. lib. 2. cap. 30. vers. 3. quoniam ubi retellitur Hostiens. d. c. accedentibus, asserens requiri, vt concedens sit sacerdos *Suar. disp. 55. sect. 3. nu. 3. sect. 6. nu. 2.* laico tamen non potest*

potest delegari *Suar. disp. 55. sect. 6. nu. 3.* vbi refellitur *Fel. tract. de Indulg. nu. 9.* quod asserat in articulo mortis, per clausulam generalem, quæ alicui conceditur, vt possit obtinere Indulgentiam, eam consequi possit à laico, deficiente Sacerdote, cum falsum asserat etiam à Clerico non Sacerdote *Suar. nu. 4. & 5.*

Tenent aliqui esse delegandum alteri in dignitate constituto.

49 Limitatur, vt laico possit delegari de speciali commissione Pontificis absoluta potestate, non iure ordinario *Suar. disp. 55. sect. 6.* Inferioribus autem clericis, dummodo per Papam aliquo modo non prohibeatur *Cord. quest. 12. vers. 10. prepos. vide D. Tho. q. 26. art. 1. Tolet. lib. 6. c. 25. vers. viro.*

50 An autem concedere Indulgentias sit iurisdictionis, vel ordinis, vel dignitatis, diuersa est opinio Doctorum, aliqui enim esse ordinis asserunt *Ant. de Butr. c. 19. nu. 21. Dur. dist. 20. q. 3. & 5.* qui addit non esse iurisdictionis, sed potius cuiusdā alterius curæ, seu prouidentia pastoralis, sicut est in Prælato dispensare bona Religionis, & de eis elemosynas facere, vel curare infirmos, & ideo in dispensatione solent Pontifices addere, *miseri corditer largiri;* quia si esset iurisdictionis posset exerceri etiam in inuitum, nec posset frui, qui illam concedit, nec posset concedi defunctis, in quos iurisdictionem Papa non habet.

Hostien. etiam tenet esse ordinis in *d. c. accedentibus* *Lop. Clem. 2. de pœnit. & remiss.* contra quos est communis opinio Theologorum, *D. Tho. in 4. dist. 2. q. 1. art. 4. quasiuncula, 2. & reliqui citati à Suar. disp. 49. sect. 3. num. 3.* quia ille actus requirit habere subditos, & ob alias rationes ibidem allatas, vide etiam *Azo. p. 2. lib. 3. cap. 55. vers. secundo queritur.*

Aliqui dicunt esse dignitatis *Archidiac. cap. 1. de pœnit. & remiss. lib. 6. Butr. c. 19. Gasp. Cald. in repetit. cap. nostro de pœnit. & remiss. Paul. Clem. 1. de Hæreticis, vbi Ancar. Sot. dist. 21. quest. 1. art. 4. vers. hinc fit ledes. dist. 28. art. 3. vers. sed besitabis. & reliqui citati ab Azor. lib. 3. par. 2. cap. 27. & 54. & cap. 23. vers. 9. queritur Rodor. can. quest. 86. art. 1. per cap. accedentibus, de excessibus Prælat. Graff. par. 2. cap. 2. num. 10. 14 & 21. ex cap. auditis de præscript. vbi apparet, quod Abbas præscripsit cognitionem causarum Matrimonialium. & c. *Cord. q. 12. vers. 5. propositio circa finem.**

Alij vero, & est communis, & probabilis tenent esse iurisdictionis, non cogentis, nec ligantis, sed moderantis, seu beneficientis, seu soluentis, item voluntariè non contentiosè, vide *Suar. disp. 49. sect. 3. ar. 1. & 7. Azor par. 2. lib. 3. cap. 54. & lib. 31. Zab. de reliq. & venerat. Sanct. nu. 4. Rod. quest. 85. Specul. peregr. quest. cap. 3. par. p. dec. quest. 12. in fin. Benz. lib. 3. cap. 30. vers. verum hæc opinio Barb. par. 3. alleg. 88. num. 10. fol. 564. D. Thom. in 4. dist. 20. quest. 3. art. 3.*

Gamb.

Gamb. de offic. leg. rub. 8. tit. quid possit legatus n. 1. Vgol. de potestate Episcopi c. 41. Med. dist. 6. cap. 29. Graff. lib. 2. cap. 2. nu. 12. Cord. q. 12. §. 7. prapof. vers. idem secundo colligitur ex cap. quod autem de pœnit. & remiss.

51 Vicarius Episcopi non potest concedere Indulgentiam nisi habeat speciale mandatum, sub generali enim non veniunt Indulgentiæ c. generali de offic. Vicarij lib. 6. Graff. c. 2. nu. 22. Rebuff. in prax. in forma Vic. nu. 172. Nauarr. not. 31. nu. 6. Abb. in c. accedentibus Zer. par. 1. verb. Indulg. §. ad secundum Armill. Indulg. nu. 3. Benz. lib. 2. cap. 30. vers. conueniunt in fine Turrecrem. cap. quis aliquando §. Item de pœnit. dist. 1. Azo. par. 2. lib. 3. cap. 43. quest. 13. & c. 55. & 54. vers. 5. quaritur Cord. q. 12. §. 9. prapof. ex dicto c. accedentibus Clem. si principali de rescriptis, & quando ei committitur specialiter, non est necesse, quod sit Sacerdos Old. conf. 73. nu. 8. Panu. de off. & potest. cap. sede vacante par. 1. principali q. 4. nu. 4.

52 Quid dicendum de Capitulo sede vacante, potest ne concedere Indulgentias? Respondetur pro parte affirmatiua, videtur suadere ratio, quia est iurisdictionis, ad quam succedit, tam in spiritualibus, quam in temporalibus cap. si Ecclesia cap. si Episcopus de suppl. negli. Prælat. lib. 6. Nauar. not. 31. nu. 7. Sylu. verb. capitulum §. 10. Sylu. de benefi. 2. par. q. 11 Zer. Indulg. p. p. ver. ad secundum Abb. c. cum olim de Maiorit. & obed. Lud. Bolog. in tract. de Indulgen. communis tamen opinio negat Zab. & Franc. in cap. 1. de pœnit. & remiss. Ioan. de Imola Clem. 1. de Priuil. Mar. Socc. cap. nostro num. 19. de pœnit. & remiss. Graff. lib. 2. cap. 2. nu. 9. Cald. in cap. nostro eod. vbi etiam si cōsuetudo haberet contrarium non potest Sot. in 4. dist. 21. quest. 1. art. 4. col. 3. Cord. q. 12. §. 9. prapositio. Turrecrem. in §. in Leuit. nu. 41. Azo. p. 2. lib. 3. cap. 37. vers. 9. quaritur, & c. 55. vers. 4. quaritur summ. Coron. Conf. de Indulg. nu. 26. Host. relat. à Zab. Clem. abusioibus nu. 14. de pœnit. & remiss. Aribid. cap. 1. eod. lib. 6. Butr. conf. 19. Ledes. in 4. dist. 28. art. 3. vers. sed hasitabis ratio illorum est, quia hæc potestas dispensandi thesaurum requirit iurisdictionem in foro exteriori, quæ non habet capitulum de iure diuino, cum inferiores à Papa in tantum concedant, in quantum sit ex mandato Papæ, vel secundum aliquos est dignitatis, non iurisdictionis, sed ad ea, quæ sunt dignitatis Capitulum non succedit, vel quatenus sit iurisdictionis est voluntariè non contentiosè, quæ sola transit ad Capitulum sede vacante, Quaranta verb. Cap. sede vacante §. 12. quero vide Ludouic. Bologn. qui in tractatu de Indulgentijs articulum disputat prax. Episcopalis Neap. cap. 87. num. 32.

53 Ad contraria respondent non omnia, quæ sunt iurisdictionis transire ad Capitulum sicut est dispositio Abbatum c. nullus 89. dist. 20. quia

quia de thesauro nemo potest disponere, nisi is, cui fuit concessum, sed hoc de Capitulo sede vacante non est cautum *c. 1. ne sede vacante. arg. cap. consulisti 2. q. 3.* hanc sententiam sequitur *Gemin. in cap. 1. de pœnit. & remiss. lib. 6. Zabari. in Clem. 1. de Hæreticis, & in Clem. 2. de pœnit. & remiss. ubi testatur de communi.*

54 Dices si Capitulum succedit ad ea, quæ sunt iurisdictionis, sed concedere Indulgentias est iurisdictionis ergo, nõ est restringendum ad necessariam, vel voluntariam iurisd. Resp. adest varietas opinionum asserentium cõcedere Indulg. esse iurisdictionis, alij dignitatis, alij ordinis, quæ pender ab Indulgentijs, & si dices iurisdictionis posse, ordinis vero nõ hinc cū iura tãtum dicant Capitulum succedere in eis, quæ sunt iurisdictionis, nec distinguat de cõtenciosa, seu voluntaria, intelligenda sunt de vtraque, quia genus verificatur in specie *Abb. in c. olim de maiorit. & obedient. ideo Azor. loc. cit.* tutius esse dicit, vt committat alteri Episcopo, vt nomine ipsius Capituli Indulgentias conferat, aliud enim est exercere per se, aliud demandare, vt alter exerceat, primum enim respicit exercere ea, quæ sunt dignitatis, seu ordinis, quod capitulum nullo modo potest. Secundum vero, quæ sunt iurisdictionis, quod bene potest.

55 Inferiores Prælati de iure cõmuni, dum non habent iurisdictionem quasi Episcopalem, nec potestatem aliquam ordinariam, Indulgentias concedere non possunt, nisi de speciali mandato, & concessione *gloss. in c. nostro de pœnit. et remiss. c. accedentibus de Excess. Prælat. Nauar. not 31. nu. 6. Rod. can. quæst q. 46. ar. 1.* quia hæc potestas pertinet præcisè ad dignitatem Episcopalem, seu quasi, iuxta opinionem aliquorum *d. c. accedentibus Barb. par. 3. allegat. 88. num. 17. & 19. Tolet. lib. 6. cap. 25. Azor. lib. 3. c. 55. vers. 9. quæritur,* & quando habent ex priuilegio, non possunt nisi subditis concedere, vel alijs de consensu suorum Prælatorum *c. quod autem c. nostro c. is qui de sent. & remiss.* Possunt tamen ex priuilegio, consuetudine, aut prescriptione *Azor. c. 54. fol. 240. Barb. nu. 18. cit. & DD.* aliter sentientes intelliguntur ex *Syl. Indulg. 17.* posse declarare, & ex potestate delegata applicare Indulgentias, non autem propria auctoritate concedere, puta, si quis habet coronam cum Indulgentia, faciendo quod Papa dicit, prælati declarari possunt consequi talem Indulgentiam.

Innocentius tamen in *c. quod autem* tenet partem affirmatiuam, sed tu dic, quod propriè, & indirectè non possunt.

56 Prælati autem Religionum habentes iurisdictionem quasi Episcopalem, vt sunt Generales, & Prouinciales, qui habent auctoritatem ordinariam iure diuino concessam, secundum aliquos possunt concedere Indulgentias, *Medin. disput. 6. cap. 29.* qui hoc singulariter tenet, & *tex. in c. accedentibus* intelligit, non de quibuscumque Prælati-

tis,

tis, sed de Abbatibus, & facit discrimen inter Abbates, & religiosorum ordinum Generales, aut Prouinciales, cum Abbates Presbyteris, Parochis, Generales vero, aut Prouinciales Episcopis, vel Archiepiscopis autoritate respondere dicat. Item quod tex. loqui videatur de Abbatibus, qui tantum in suis monasterijs iurisdictionem habent, & plebem non habent, & sic de Abbatibus, qui Episcopis subsunt, & integra iurisdictione non fruuntur, & sic de vocalibus non habentibus iurisdictionem quasi Episcopalem, idem tenet *Rod. can. quest. q. 86. art. 1.* vbi addit posse Prælatos Regulares, concedere suis Fratribus indulgentias ex priuilegio, vt patet de prouincialibus fratrum minorum ex *Priuilegio Leonis X. de quo supplem. ord. fol. 91. conc. 285.* Visitatores Societatis Iesu ex *Greg. XIII. vt compend. Priuileg. minores prædicantes pro suis Auditoribus, qui possunt concedere Indulgentias quadraginta dierum, ex Alex. IV. lib. monu. ord. 2. impress. fol. 60. conc. 654.*

Contra *Med. & Rod. est Suar. disp. 55. sect. 5. num. 1.* vbi Prælati Religionum, siue locales, siue prouinciales, iure ordinario, siue ex vi sui muneris nullam habent potestatem concedendi Indulgentiam.

Et ad ea, quæ opponuntur, quod isti possint concedere remissionem pœnarum per applicationem, & communicationem meritum, & satisfactionum suarum Religionum, quod est Indulgentiæ genus, respondet id esse suffragiorum oblationes, seu donationes, non autem Indulgentiarum concessiones, inter quæ diuersa est ratio.

57 Nam inter suffragia, quædam sunt per modum impetrationis, aut meriti, de congruo offeruntur, alia per modum satisfactionis, aut solutionis, vt alias declaratum est ex *eod. Suar. disp. 55. n. 3.* sentit etiã *Graff. decis. lib. 2. c. 2. num. 15.* vbi licet Abbates, qui Collegijs præsunt possint communicare bona sui Collegij, non tamen possunt Indulgentias concedere, quæ habent effectum secundum quod opera satisfactoria vnius alteri computantur, non tamen ex vi charitatis, sed ex intentione operantis aliquo modo ad ipsum.

58 Intetio autem alicuius ad aliũ potest dirigi tripliciter, in singulari, cum quis pro aliquo determinatè satisfacit, & sic quilibet potest sua opera cõmunicare; Secundo in speciali cū quis orat pro sua cõgregatione, benefactoribus, &c. & ad hoc etiam ordinat sua opera satisfactoria, & qui præest potest illa communicare, applicando intentionem eorum, qui sunt de congregatione. Tertio in generali, cum quis opera sua ad bonum commune in generali, & sic qui præest Ecclesiæ generaliter potest illa opera communicare, applicando ad hunc, vel illum, & quia homo est pars congregationis, congregatio vero pars Ecclesiæ ideo, qui est pars Ecclesiæ potest communicare, quæ sunt cõgregationis, & huius, vel illius hominis, & qui præest congregationi, ea quæ sunt

sunt huiusmodi hominis, sed non è conuerso, nec prima, nec secunda, quæ sit in Cõgregationibus electorum, in Ordinibus S. Benedicti Carthulianorum, Prædicatorum, & Minorum dicitur Indulgentia, sed solum tertia, quia propter illas communicationes, licet homo solvatur à reatu pœnæ quantum ad Deum, non tamen soluitur à debito satisfaciendi pœnæ iniunctæ, ad quam tenetur ex præcepto Ecclesiæ, & sic non fit relaxatio à pœnitentijs iniunctis; Secundo quia in vna persona, vel Congregatione non est sufficientia meritorum, vt sibi, & alijs valere possit, sicut est in Ecclesia Romana propter meritum Christi, ideo solus ille, qui præficitur Ecclesiæ potest Indulgentias dare, vt sunt Episcopi, qui habent limitatam potestatem.

59 Quare licet Abbates possint cõmunicare bona sui Collegij, & totam satisfactionem subditorum reseruare in suam dispositionem iubendo missas, & alias satisfactiones offerre specialiter pro alijs, non tamen possunt Indulgentias dare, quia differunt, vt dictum est.

60 Hinc Episcopus, qui non potest facere participes non subditos de Indulgentijs, possunt tamen de operibus bonis, quæ fiunt in suo Episcopatu.

61 Et is cui communicantur bona non absoluitur à pœnis iniunctis, vt fit per indulgentiam, quia aliud est communicare bona, aliud satisfacere, aliud remittere pœnam, aliud Indulgentias dare, per communicationem enim tantum fit suffragiorum participatio, & meritorum, & opus vnius valet alteri ad disponendum ad gratiam, &c. satisfacit, qui pœnam, quam alius debebat ipse soluit, & sic posset satisfactio religiosorum, vel aliorum bonorum virorum, pro alijs computari, quando ipsi, & Prælati eorum vellent, tamen quia non est certum de meritis alicuius, non esset homo absolutus à pœna totaliter, nisi quando satisfactio illa pro alio acceptaretur à Deo, remittitur pœna si Episcopus dicat volo, vt facias pœnitentiam septennem, & absolueret eum à pœna per vehementem contritionem, Indulgentias vero dare est satisfactionem factam, ab alijs, scilicet Christo, & Sanctis ex auctoritate Ecclesiæ, pro pœnis debitis alicui compensare, ac si ipse fecisset *Turrecrem. in 5. in Leuit. n. 56. hac ex Graff. loc. cit.*

62 Nec aliqua priuata congregatio fidelium potest priuatum congregare thesaurum, sed quando admittunt Prælati ad participationem thesauri non possunt applicare satisfactiones ad remissionem peccatorum, sed tantum ad applicationem suorum meritorum, & operum per modum impetrationis, nam quia propter bona opera totius Religionis Deus specialiter benefacit membris eius, ideo omnibus etiã, cum tali Religione specialiter coniunctis spiritualia beneficia cõfert propter eadem opera, possunt etiam aliquos admittere ad participationem suffragij satisfactorij, si velint satisfactiones suas eis applicare

care quando eas faciunt ex particulari intentione singularium personarum operantium, non enim sufficit, quod Prælatus applicet pro benefactoribus tantam satisfactionem, vel tale opus satisfactorium, quod à subditis efficitur, si non concurrat voluntas ipsius subditi expressè, & directè, vel intentionem suam ad superiorem referat.

Ratio est, quia voluntas Superioris nō sufficit ad dirigendum aliorum opus moraliter, quia non est directè sub dominio illius, licet habeat aliquod ius ad illud, plura *Suar. d. disp. 55. sect. 5. & 6.*

Dices potest Prælatus præcipere inferiori, ut satisfactionem eius offerat pro tali persona, quia Dominus voluntatis, ergo? Respondetur variè ad hoc *resp. DD. ut Sot. dist. 21. quest. 1. art. 4. Cord. quest. 42. punct. 3. dub. 5. sed Suar. num. 10.* respondet, dominium quod habent Prælati solū esse in ordine ad debitum vsum, nō tamen simpliciter in ordine ad vsum, & licet præcipiat Prælatus id facere, tamē subditorū semper est facere, vel non facere, & hoc modo vsum absolutè manet sub dominio subditi, & si non vult facere, imperfectum manet, unde si satisfacere pro alio præcipiat Prælatus, si subditus non satisfacit, licet male faciat, tamen re vera non satisfacit, etiam si opus in se satisfactorium faciat, imo etiam si nulli subditus applicet suum opus ex inauertentia, vel culpabili negligentia, sola intentio superioris nō sufficiet ad applicandum, & ideo male facere, inquit, Prælatos si talia opera satisfactoria subditorum alijs applicant, sine eorum intentione.

63 Quis ergo fructus provenit ex tali applicatione, nam si semper requiritur applicatio subditorum illa non semper concurrat? Respondetur Hæc est hæresis Vuicleph, ut supra dictum est, nam tripliciter potest suffragium prodesse per modum satisfactionis, directè impetrationis, & indirectè per modum cuiusdam meriti de congruo, & per hunc vltimum modum prodesse dicit *Suar. loc. cit.*

64 Hanc opinionem, quod Prælati non possunt concedere Indulgentias limitat *Graff. lib. 2. cap. 2. num. 10. primo nisi ex privilegio ut cap. accedentibus, &c. quanto de his, quæ fiunt, &c.*

Secundo, In Indulgentijs priuatis, quæ pertinent ad forum pœnitentiale *gloss. penult. & Innoc. in d. cap. quod autem de pœnit. & remiss. Ioan. And. cap. fin. eod. lib. 6.* dummodo iuste & ex causa fiat.

Tertio, nisi competat ex consuetudine, vel præscriptione, quod non concedit *Calder. in d. cap. nostro*, negat enim huiusmodi consuetudinem posse perferri ab inferioribus.

Nec obstat *cap. accedentibus*, quia ut dare pœnitentiam solemnem, quod est vnum illorum, quæ tanguntur in illo capitulo, nulla præscriptione videtur posse competere inferiori Episcopo *c. in capite dist. 50.* ita videtur dicendum de Indulgentia.

Nec

Neo obstat, quod sicut potest præscribi cognitio causarum matrimonialium, ita & Indulgentiarum, quia dare Indulgentias plus respicit culmen dignitatis, quam cognitio matrimonialium causarum, ideo licet possit præscribi illud, non tamen istud, sequitur *Cord. quest. 12. vers. sexta præpos.* & dicitur infra dum agetur de Curatis.

65 Curati cum propriè non sint Prælati, sed iure politico Coadiutores Episcoporum ex *D. Tho. secunda secunda, quest. 184. art. 6. & 4. & in 4. dist. 20. quest. 4.* nec receperint à Christo clauem, nisi in foro interiori *Ioann. 20.* ideo indulgentias concedere non possunt *Sot. in quarto dist. 21. quest. 1. art. 4. Nauarr. not. 31. num. 9. Cord. q. 12. §. quinta propositio, & quest. 13. Suar. disp. 55. sect. 5. num. 6.*

Secus tenet *Inn. in cap. quod autem de pœnitent. & remiss. & Cardin. in Clement. Religiosi de priuileg.* in foro pœnitentialem, quoad illos quos possunt absoluerè *Archidiaconus in cap. Deus de pœnitent. & remiss. lib. 6. gloss. cap. mensuram de pœnitent. dist. 1. Panorm. in cap. sicut dignum de homicid. & sic conciliantur DD. ut intelligantur de Indulgentia concessa in foro pœnitentia, non autem extra vide *Suar. d. 6. ubi plura.**

66 An autem ex consuetudine possit introduci, ut Indulgentias concedant, supra dictum est, & addimus Turrecrematam, & alios Canonistas negare, ex *c. accedentibus*, & quod ibi habetur, nisi ex consuetudine, illa exceptio determinat, solum alias partes textus, idest, quod non possit cognoscere de causis matrimonialibus, vel quod ille, tex. nihil loquatur de consuetudine, sed *gloss.* addere secundum suam opinionem.

Alij affirmant per iura citata à *gloss. in cap. cum contingat de foro compet.* & licet consuetudo non det iurisdictionem hanc spirituales, tamen potest esse signum, quod aliquando fuerit, vel nunc est priuilegium, seu concessio Papæ, & sic potest introduci talis Ecclesiastica consuetudo.

67 Sacerdotes & simplices confessores, an possint concedere Indulgentias, etiam aliqui negant, ut *Sylu. Indulgent. num. 12. Triumph. q. 29. art. 7. Medi. disp. 6. cap. 28.*

Ratio eorum est, quia qui non potest ligare neque & soluere, accipientes ligare pro excommunicare, sed excommunicare non potest sacerdos, nisi specialiter sit ei concessum ergo.

Alij vero affirmant in foro tamen pœnitentia *Armill. Indulgent. num. 2. & cætera Benz. lib. 2. cap. 30. vers. Martinus, gloss. cap. mensura de pœnitent. dist. 1. Panorm. cap. sicut dignum de homicid.* declarans DD. intelligi tunc dici concedere Indulgentias quando absolunt per illa verba, quæ proferunt, *Passio Domini nostri Iesu Christi,*

ſi, &c. per modum ſupplicandi, quicquid boni fecerit, &c. tunc habere vim Indulgentiæ.

- 68 Sed quod in foro pœnitentiæ non poſſint concedere Indulgentias multipliciter probat *Cord. quaſt. 12. verſ. 7. præpoſit.* Primo, quia eſt actus iuriſdictionis, quam ſacerdos non habet. Secundo quatenus habeat, habet ſacramentalem, non tamen extra ſacramentum. Tercio, non habet poteſtatem ſupra communem theſaurum, licet habeat ſuper theſaurum ſacramentorum. Quarto, ſicut non poſſunt Prælati multo minus Sacerdotes. Quinto, ſi haberent, appareret limitata ſicut in Episcopis, ſed hoc non conſtat, ergo.

Contra prædicta arguitur primo quantum eſt ex lege divina quilibet ſacerdos habet iuriſdictionem habitualement, ſeu remotam in quemlibet, & theſaurum ad abſoluendum à peccatis, & concedendum Indulgentias, & poteſt deduci in actum, ergo niſi impediatur poſſunt, ſed impedimentum non apparet, ergo.

Secundo authoritate DD. qui id tenent, de quibus ſupra Reſpondetur prædicta intelligi poſſe ſacerdotem pœnam debitam minuere, peccatori, non quidem applicando ei de theſauro Indulgentiarum, ſed augendo erubeſcentiam, & contritionem miniſterialiter, & virtute illius erubeſcentiæ, ſeu contritionis pœnitens à Deo mereatur remiſſionem peccatorum, vel miniſtraliter applicando Sacramentum, & ſic ex opere operato, vel virtute Sacramenti, ſeu meritorum Chriſti in Sacramento applicatorum remittitur pœnitenſi à Deo non ſolum culpa, ſed aliquid de pœna temporali debita, plus & minus ſecundum diſpoſitionem pœnitentis.

Alij dicunt poſſe in foro conſcientiæ ex *D. Thom. ad tertiam partem quaſt. 26. art. 1. Gemin. cap. fin. de pœnitent. lib. 6. vide Suar. diſp. 55. ſect. 4. Triumph. quaſt. 29. art. 7. Sylu. Indulgentia nu. 12. Paulian. lib. 3. cap. 1. ubi poſt multa amplectitur primam opinionem negatiuam, Zab. in Clem. abuſionibus num. 14. de pœnit. & remiſſ. ubi plura ad quaſt. ſumm. Coron. Conf. de Indulgentijs num. 27. ubi declaratur quo modo Confeſſores concedunt Indulgentias, nam cum arbitrio eorum ſit dare pœnitentias, ſecundum qualitatem temporum, & perſonarum, reliquum vero, quod ſecundum Canones, & Dei iuſtitiam perſoluendam remanet per opera ſupererogationis, vel per flagella Dei in hac vita inſlicta, & patienter paſſa, vel in Purgatorio, ubi quidquid hic remanet ſoluendum reſeruatur. Hinc factum eſt, quod hæ diſpoſitiones ab aliquibus vocantur Indulgentiæ, hoc eſt, in quantum Confeſſarij indulgent pœnitentibus non obligando eos ad Canones pœnitentiales, &c.*

- 69 An viri Sancti poſſint concedere Indulgentias? Reſpondetur negativè,

tive, quia in eis non est aliqua potestas iurisdictionis, nisi fuerint assumpti in Ecclesiasticam Prælaturam *Turrecrem. in 5. in Leuit. de pœnit. dist. 1. Triumph. quest. 29. art. 10.* neque ordinaria neque extraordinaria, neque ex communiione, licet viri sancti pollint communicare bona spiritalia, quæ faciunt, ut supra dictum est *Graff. decis. lib. 2. cap. 2. num. 27.*

S V M M A R I V M.

- In concedente Indulgentiam quot requiruntur . 1.*
- Autoritas in concedente Indulgentiam quomodo sit accipienda . 2.*
- Indulgentia concessa à veris Prælati, quid operetur . 3.*
- Religiosi qui non sunt subditi Ordinariorum locorum possunt lucrari Indulgentias ab Episcopo concessas . 4.*
- Religiosi lucrando Indulgentias contra voluntatem Superiorum peccant . 5.*
- Indulgentiarum materia, & interdicti quomodo differant . 6.*
- Indulgentia generaliter concessa alicui oppido comprehendit etiam personas Ecclesiasticas . 7.*
- Indulgentia concessa ab Excommunicato, suspenso, vel interdicto non valent . 8.*
- Episcopus an aliqua censura innodatus possit delegare vices suas alteri Episcopo, ut indulgentias concedat . 9. & 10.*
- Prælati intrusivi, & putativi an possint concedere Indulgentias . 11.*
- Prælati intrusivi, & ab Ecclesia tolerati an possint concedere Indulgentias . 12.*
- Ordinatus à non Episcopo, an possit iterum ordinari . 13.*
- Absolutus bona fide à Confessore non sacerdote, an sit verè absolutus . 13.*
- Qui habet titulum officij, vel beneficij, licet non sit titulus legitimus, gesta per eum valent . 14.*
- Qui se intrusit in beneficium sine auctoritate Superioris, gesta per eum sunt inualida . 15.*
- Confessionem debet iterare, qui se intruso fuerit confessus . 15.*
- Communis error quando facit ius . 13. & seq.*
- Confessus bona fide Confessario putativo est verè absolutus . 15.*
- Confessio facta bona fide Confessario putativo, licet sit valida est tamen iteranda mala fide superveniente . 15.*
- Excommunicatus occultus si ab Episcopo eligitur in confessarium bona fide veram absolutionem confert pœnitentibus . 16.*

Papa si conferat beneficium persone inhabili, collatio est valida. 17.

Confessor iusto titulo si fuerit postea suspensus, & ignoretur, facit confessiones validas. 18.

Confessio facta Confessori non legitimo non dicitur integra. 19.

In peccato mortali existens an possit concedere Indulgentias. 20.

Indulgentias concedens in peccato mortali secluso scandalo non peccat. 21.

In concedente Indulgentias requiritur authoritas, & iusta causa. 22. & 1.

Concedere Indulgentias est dispensare super leges. 23.

In concedente Indulgentias iusta causa debet esse uniuersalis. 24.

Causa pia in concedendo Indulgentias qualis esse debeat. 25. 26. & 27.

Indulgentia concessa sine causa an sint valida. 28. & 29.

Voluntas Papa an sit iusta causa concedendi Indulgentias. 30.

De causa concedendi Indulgentias in dubio an prasumenda sit legitima. 31.

De causa legitima in dubio cui standum est. 32. & 33.

Causa proportionata concedendi Indulgentiam quam sit. 34. 35.

Indulgentia ut sit valida, an requirat compensationem. 35.

Papa concedendo Indulgentias sine causa an peccet. 36.

Quaecumque causa an sufficiat Pontifici ut Indulgentias concedat. 37.

Papa cur in pluribus anni festiuitatibus populum solemniter benedicendo Indulgentias concedat. 38.

Indulgentias datas à Papa in solemni benedictione quis lucretur. 39.

Qui modus seruandus est à Papa in concedendis Indulgentijs. 40. & seq.

Causa proportionata in concedente Indulgentias qualis esse debeat. 41.

Papa peccando in concedendis Indulgentijs an illa sint valida. 42.

Indulgentia indirecte, quae sunt & quando euitanda. 43. & 44.

Indulgentia indirecte quot modis dicuntur. 45.

Simonia an sit concedere Indulgentias pro temporalibus causis. 46.

& seq.

Indulgentia an & quando possit concedi occidenti aliquem ex illis, qui iniuste occupauerint Terras, & Oppida Sanctae Romanae Ecclesiae, declaratur. 48.

Causa iusta concedendi Indulgentias dicitur recuperatio bonorum Ecclesiae. 48.

Propter occisionem factam à filijs leui triginta millium hominum, iussu Domini consecratae sunt manus occidentium, & data est benedictio à Deo. 49.

Indulgentia concedi solita Cruce signatis, & alijs adeuntibus bellum contra Turcas. 49.

Occupatores terrarum Ecclesie Romanae, quando dicantur inimici Ecclesie, & separati à corpore illius. 49.

Temporanea Indulgentia quando concedi solet à Papa. 50.

Indulgentia an dari debeat à Papa pro actibus exterioribus. 51.

Papa potest concedere Indulgentias pro bonis temporalibus, quando illa sunt ordinata ad spiritualia. 52.

Pontifex an eodem modo dare debet Indulgentias habentibus bonam voluntatem dandi aliquid temporale, sicut actu dantibus. 53.

Magna Indulgentia concessa pro causis minimis, licet valeant, peccat tamen, qui ita concedit. 54.

Papa, & Episcopi cur mouentur ad concedendas Indulgentias. 55.

In concedendis Indulgentijs, qua forma requiratur. 56. 57.

Indulgentia an sit strictè, vel large interpretanda. 58. 59.

DE REQUISITIS IN CONCE- dente Indulgentiam.

Cap. XII.

IN concedente Indulgentias duo præcipuè requiruntur vt supra dictum est authoritas, nempe, & subsistentia causæ *D. Thom. 3. par. q. 25. art. 1. & in quarto dist. 20. Sot. dist. 21. art. 2. in fin. Sylu. Indulg. num. 3. Palud. lib. 2. cap. 1. Alex. de Ales in quarto dist. 20. Sorb. Indulg. §. secundum not. vers. tandem fol. 316. Gerf. trac. de absol. sacr. Valent. p. 5. Suar. disp. 52. sect. 2. & disp. 54. Bellar. lib. 1. c. 2. Nauarr. not. 15.*

2 Authoritas intelligitur tam habito respectu ad thesaurum, vt scilicet habeat in eo potestatem dispensandi, quam respectu recipientis, vt scilicet exerceatur in subditum simpliciter, seu secundum quid, vt *Cordub. quest. 12. præposit. 7. vers. 3.* sicut absolutio sacramentalis, vt in *cap. quod autem*, dixi simpliciter, hoc est quoad omnia, dixi secundum quid, id est, vt sit iurisdictio super eum, cui conceditur Indulgentia, & sic quoad lucrandas Indulgentias tantum, ideo habentes communionem generalem concedendi Indulgentias, quales sunt Commissarij summi Pontificis possunt dispensare, & recipientes dicuntur subditi in tali actu nisi forte sit restricta ad tales, & tales ha-

bitatores, quia quilibet est subditus summo Pontifici simpliciter, & pro tunc; *supplem. Gabriel. in 4. dist. 45. art. 2. preposit. 7. concl. 4. & Sylu. Indulgent. num. 5.*

3 Qui autē sint isti proprii Iudices, patet ex supradictis, & quid operetur Indulgentia concessa à veris Prælatiis Zab. in Clem. abusivis num. 12. de pœnit. & remiss.

4 Religiosi, qui non sunt subditi ordinariorū locorū, bene lucrari possunt Indulgentias ab Episcopis concessas D. Thom. in addit. 3. par. quest. 27. art. 2. & in quarto dist. 20. Palud. dist. 20. art. 4. dist. 3.

Nec requiritur licentia suorum Superiorum, quia de iure communi hoc eis concessum est, & eorum exemptio non est intelligenda in damnum, sed in utilitatem, nec aliter intenderunt ipsi, qui exemptionem habuerunt, & qui eam concesserunt, sunt enim exempti in fauorem non in detrimentum, Suar. disp. 52. sect. 1. num. 13. nec dicitur absolutio à peccatis in foro conscientie, & sacramentali, sed dispensatio thesauri, quæ etiam non subdito fieri potest, dummodo in terminis concedentis iurisdictionis existat.

5 Intellige salua semper disciplina, obseruantia, & obedientia regulari, si quid enim pro ea lucranda aliquid contra prædicta concurreret, tunc etsi lucrarentur Indulgentiam, faciendo quod tenor ipsarum præcipit, peccarent tamen, nam si visitarent Ecclesias, aut orarent, vel ieiunarent, vel quid simile facerent quando per superiorem prohibetur, tunc consequerentur quidem Indulgentias, sed peccarent, quia Papa concedens Indulgentias intendit, salua semper obseruantia, & obedientia regulari, & non aliter Ang. Indulgentia. 2. Cord. quest. 13.

6 Imo Indulgentia alicui oppido concessa generaliter, Ecclesiasticæ personæ comprehenduntur; diuersa enim ratio est in hac materia Indulgentiarum, quæ in materia interdicti; in quo, interdicto Populo, non intelligitur interdictus Clerus DD. comm. in cap. dilecti de foro competen. nam secus est in materia Indulgentiæ, quia etiam Clerici sunt pars Christiani populi cap. duo 22. quest. 1. & materia interdicti est odiosa. & in odiosis est facienda stricta interpretatio Indulgentia vero respectu eius, cui conceditur cum sit fauorabilis debet fieri larga interpretatio. Suar. disp. 52. sect. 1. num. 12. seq. Ludou. Bolog. tract. de Indulgen. num. 106. Lud. Rom. cons. 180. Triumph. quest. 31. ar. 3.

7 Ista autoritas intelligitur, dummodo concedens non excedat limites suæ potestatis.

8 Item, quod non sit impedita, nam Indulgentiæ concessæ ab excommunicato suspensio, vel interdicto nominatim non valent, quia dicitur

dicitur præcisus ab Ecclesia, & caret iurisdictione, & omnia eius acta iurisdictionalia facta sunt inualida *cap. tanta de excess. Prælat. cap. quia de except. lib. 6. Bonac. de censuris disput. 2. punct. 7. Nauarr. not. 31. num. 10. Abbas cap. 1. de schismat. cap. audiuius 24. quest. 1. cap. cum dilecti de dol. & conc. Azor. lib. 3. par. 2. cap. 54. vers. 3. queritur, & cap. 55. vers. 8. queritur Tolet. lib. 6. cap. 25. in fin. Barb. par. 3. alleg. 88. num. 12. & qui non potest ligare, nec soluere, nec potest Indulgentias concedere, imo facilius potest ligare, vel soluere, quam Indulgentias concedere, ut patet de non subdito, quem quis potest extra suam Diocesim ligare *cap. 1. de Raptoribus 3. quest. 6. cap. 1. & 6. quest. 3. cap. placuit de sentent. & excomm. cap. nuper*, & tamen non subdito Indulgentias concedere, non potest *Turrecrem. in §. in Leuit. num. 46. Mar. focc. in cap. nostro num. 21. de pœnitent. & remiss.**

- 9 An saltem sic censura innodatus possit delegare vices suas alteri Episcopo, ut concedat Indulgentias? Respondetur non posse, bene, tamen potest permittere, ut alter Episcopus concedat suis subditis sicut dicitur de Parrocho, qui dum est excommunicatus, vel suspensus ab Officio non potest alteri delegare ut audiat Confessiones suorum subditorum, aliud enim est delegare, aliud permittere, & licentiam dare, primum est iurisdictionis, quod excommunicatus facere non potest, cum sit ea priuatus, secus secundum cum tantum, sit subicere subditum alteri *Palud. in quarto distinct. 23. quest. 2. qui idem asserit procedere in Episcopo excommunicato, quoad concessionem Indulgentiarum.*

Quæ sententia videtur dubia *Azor. lib. 3. cap. 54. & 55. vers. quæres*, cum hoc etiam videatur esse actus iurisdictionis, probabilem tamen dicit opinionem *Palud.*

Hoc quod dixi de excommunicato, procedit etiam de Hæretico, Schismatico, qui Indulgentias concedere non possunt per iura allegata.

- 11 An Prælatus putatiuus, seu præsumptus, non verus, sed falsus, seu intrusus in beneficio possit concedere Indulgentias, & illæ sint validæ? Respondetur dicunt aliqui tales Indulgentias valere, non quoad vim satisfactoriam, sed tantum quoad meritoriam *Card. in Clem. abusioibus §. 1. de pœnitent. & remiss. Oltrad. cons. 56. Ias. in l. prescriptione num. 26. C. si contra ius, vel auctorit. pub. dixi quoad vim meritoriam, quia talia bona opera aliquid apud Deum valent.*
- 12 *Felin. tract. de Indulgen. in fin. tenet contrarium, & sic valere tales Indulgentias, sequitur Bure. de irregularitate par. 19. tit. 8. de Indulgen. Episcopi num. 4. & alij, qui asserunt, quod dum Prælatus*

est toleratus ab Ecclesia, & non est declaratus, Indulgentiæ ab eo concessæ valent ex *Reg. communis error facit ius ex l. Barba. ff. de off. Prat.* & sic gesta à falso superiore ob communem errorem populi sunt valida, etiam si titulus sit nullus.

Hæc opinio reprobatæ à *Sanchez. lib. 3. disp. 22. num. 54. Anchar. in cap. quod autem à num. 9. & in Clem. fin. de pœnit. & remiss. & non valere huiusmodi Indulgentias concludunt.*

- 13 *Ias. in dicta l. Barbatius num. 63. sequent* vult ordinatum in sacris à non Episcopo per errorem, posse iterum ordinari, & legem citatam habere locum in habente falsum titulum, vult tamen, quod confessus, & absolutus bona fide à Confessore non sacerdote, si postmodum animaduertat illum non fuisse sacerdotem esse bene absolutum, ex regula communis error, &c. sed *Ias.* quatenus esset admittendus in primo casu, nequaquam in secundo est admittendus ex infra dicendis: prout neque debet admitti *Abb. in Clement. dudum de sepult. num. 25.* ubi tenet, quod si sacerdos non approbatus exponat se ad confessiones audiendas, huiusmodi confessiones non esse repetendas, & vere talem esse absolutum, quoad Deum, idemq. procedere si sit approbatus in vno loco, & audiat confessiones in alio.

In his enim, & similibus casibus distinguendum est, an in tali Prælato concurrat communis error populi, & autoritas Superioris, aut si vnum, vel vtrumque non concurrat, primo enim casu omnia gesta per talem Prælatum sunt valida, vtrumque enim dat titulum, & iurisdictionem, etiam si titulus non sit legitimus, quæ duo continentur in *d. l. Barbatius.*

- 14 Modo dico, qui habet titulum officij, vel beneficij à Superiore, licet non fuerit titulus legitimus, puta, quia fuerit excommunicatus tempore collationis beneficij, vel si ob aliquod delictum ipso facto amittere deberet beneficium, vel officium, in his casibus dum delictum est occultum, & toleratur, gesta per eum valent.
- 15 Sed si quis se intrusit in beneficium, sine autoritate Superioris, & se gerit pro prælato, in tali casu licet communi errore populi pro tali habeatur, gesta per eum sunt inualida, quia deficit autoritas Superioris, hinc confessiones sunt iterandæ, etiam quod pœnitens ignorauerit illum intrusum, licet enim excusetur apud Deum, dum fuit in bona fide, postquam vero sciuerit, tenetur confessionem reiterare. Absolutio enim data apud Deum valet indirectè, & Ecclesia supplet, quando vero deuenitur ad cognitionem, tenetur iterare, ut volunt aliqui ex nouo præcepto, & noua obligatione, ut peccata subiaceat clauibus Ecclesiæ, ita *Aragon. secunda secunda. q. 60. art. 6.*

artic. 6. Vgol. tab. 1. cap. 13. §. 7. num. 3. & 2. §. 22. num. 1. & 2. Nauarr. in Manual. cap. 9. num. 11. vbi alios citat, & in cap. placuit de pœnit. dist. 6. num. 176. 179. 180. Sylu. verb. confessor. p. quæst. 19. Rod. in summ. cap. 60. num. 30. & cap. 219. num. 80. Lopez. p. p. instruct. cap. 38. Ang. confess. 4. §. 12. Palud. dist. 12. quæst. 6. art. 1. concl. 3. colligitur ex cap. infames 3. quæst. 7. & ex d. l. Barb. Inn. in cap. dudum de elect. ratio diuersitatis casuum est; quia concurrit tolerantia, & communis error, & in alio casu non concurrit.

Dices nullus est, qui in primo casu conferat iurisdictionem, ergo gesta per excommunicatum, vel eum, qui habet aliquod impedimentum non sunt valida? Respon. iurisdictionem tunc conferri à iure civili, & ecclesiastico, ne multa inconuenientia sequantur, alias enim sequeretur maxima inconuenientia, & multæ confessiones essent repetendæ, multa beneficia de nouo conferenda, & multæ electiones, & præsentationes de nouo faciendæ. Ideo vtrumque ius vult, vt gesta per talem iudicem, & Superiorem valeant, ac si esset legitimus.

16 Hinc si quis eligitur ab Episcopo in Confessarium, & tunc sit excommunicatus occultus; vel inciderit postquam fuerit electus, atmen est occultus, confessiones illi factæ sunt validæ *Med. lib. 1. summ. cap. 11. §. 3. Emanuel. 1. tom. cap. 60. num. 3. Lopez. p. p. instruc. cap. 28. & 2. p. de excomm. cap. 15.* hic enim concurrit titulus, & authoritas superioris, & communis error populi, & ita ecclesia ob commune bonum fidelium dat iurisdictionem.

Idem dicas de Confessario approbato à Superiore, & electo tempore Iubilei, qui tamen sit occultè excommunicatus.

17 Item si Summus Pontifex conferat beneficium alicui, quem cognoscit inhabilem, valet collatio etiam si non conferat motu proprio sed ad alterius petitionem *Sayr. lib. 2. cap. 5. nu. 6. Abb. in c. innotuit de elect. Gom. reg. de impet. benef. quæst. 1.* quia censetur Papa dispensasse, quando scit illud impedimentum, vel excommunicationem, & ex propria scientia confert, secus si nesciat.

18 Posset saluari Ias. quando Confessor per multos annos audiuit peccata in aliquo loco, vbi iam fuerat approbatus ab Ordinario, & postea fuerit suspensus, quæ suspensio est occulta, & ignoratur, tunc quia populus illi confitetur bona fide, intrat regula communis error &c. *Caiet. verb. absolutionis impedimentum Abb. cap. nihil de elect.*

19 Vide *Suar. tom. 4. disp. 26. sect. 2. num. 7. & 9. & disp. 31. sect. 2. art. 1.* vbi confessio non dicitur integra, si est facta non legitimo Confessori, cum sacramentalis confessio non sit qualibet manifestatio peccati, sed accusatio sui coram legitimo Iudice, & hæc quoad quæstionem de Indulgentijs concessis à Prælati putatiuis.

- 20 An existens in peccato mortali possit concedere indulgentias?
 Resp. affirmatiue, quia iurisdictio non tollitur, nec suspenditur per peccatum mortale *D. Thom. in add. 3. p. quest. 26. artic. ult. & dist. 20. quest. 1. art. 4. quasiunc. 4. Sot. in 4. distin. 20. quest. 1. art. ult. ad tertium, & lib. 6. de iustitia cap. 25. in fine Triumph. quest. 29. art. 3. ubi limitat nisi peccatum habeat annexam hæresim, sicut etiam gratia sacramentalis per malum, & bonum ministrum conceditur, & non impeditur Cord. quest. 12. in fin. Grass. cap. 2. num. 26. lib. 3. facit cap. dictum 1. quest. 1. Gerson. de potest. Eccl. Alph. 1. 2. 3.*
- 21 Nec concedens indulgentias in peccato ipse peccat secluso scandalo, *Enriq. lib. 7. cap. 32. §. 4. Bonacin. disp. 6. de indulg. quest. 1. Barb. par. 3. alleg. 88. num. 13.* quia hic actus pertinet ad iurisdictionem non ad ordinem sacrum.
- Quod si quis obijciat, maius est facere, quam recipere, sed existens in peccato non recipit indulgentias, ut infra dicemus, ergo neque concedit, Resp. Est maius quoad potestatem, sed minus quoad propriam utilitatem *D. Thom. in 4. dist. 20. artic. 4. quest. 4.* ideo indulgentiæ æquè valent si concedantur ab eo, qui est in peccato mortali, ac si concederentur ab eo, qui est Sanctissimus, cum non remittat pœnam ex vi suorum meritorum, sed ex vi meritorum reconditorum in thesauro.
- 23 Requiritur præterea in concedente, ut habeat causam iustam, legitimam, piam, rationabilem, & sufficientem, clauē non errante, neque Christo reprobante, loquimur de causa, pro qua conceditur indulgentia, quæ dicitur obiectiua non de finali, quæ dicitur concedentis, ut explicat *Cord. quest. 20.* de qua causa obiectiua *Caiet. de indulg. quest. 9,* dicebat enim *Adr. Papa VI. super 4. sent. tract. de clauibus q. de indulg. concl. 2.* quod non sufficit in concedente auctoritas, & voluntas concedendi, sed requiritur subsistentia causæ sufficientis, & sit in ædificationem non in destructionem, ex quo colligi potest non esse verisimile, quod idem Pontifex tot tantasque indulgentias plenarias pro leuibus causis, ut asseritur, concesserit.
- 23 Ratio huius conclusionis est, quia concedere indulgentias est dispensare super legem, & relaxare debitas pœnas iustitiæ diuinæ, sed relaxatio pœnarum non debet fieri sine causa iusta, quia interest Reipublicæ ne delicta remaneant impunita, sed nemo iudex, & Princeps potest relaxare pœnam sine causa, alias esset dissipatio, non dispensatio, ergo idem procedere debet in indulgentijs,
- 24 Ista causa debet esse vniuersalis, pia, iusta, ac proportionata ad hoc, ut indulgentiæ valeant quantum sonant ex *Extrauag. Vnigenitus de pœnit. & remiss. Tol. lib. 6. cap. 28.* & sufficit quælibet cau-

sa pia, & dummodo non contineat errorem manifestum *Caiet opuscul. tom. 2. tract. 15. cap. 8.* pia dicitur, quando saltem virtualiter ex se, aut genere suo fit ad Dei honorem, seu utilitatem Ecclesie temporalem, seu spirituales, salutem animarum, ut si concedatur pro eleemosyna, ieiunio, oratione, confessione, communione, visitatione Ecclesiarum, auditione verbi Dei, pro labore utili Ecclesie, pro societate, presentia, honore, & deuotione ad Praelatos seu actus Ecclesiasticos, seu ad clauis Ecclesie habita, seu habenda *Cord. q. 20. 21. & 22.*

25 Item ista causa pia potest esse bonum commune, ut pro recuperatione, seu expeditione Terrae Sanctae, Regni oppressi ab Infidelibus pro extirpatione haeresum, ut dilateretur deuotio Fidelium pro communione Principum Christianorum pro refectione Pontium, per quos transeunt peregrinantes, pro reedificatione hospitalium, adificatione Ecclesiarum, Monasteriorum *Abb. in cap. qui te de poenit. & remiss.* pro liberatione animarum a poenis purgatorii, & haec est gratissima Deo eleemosyna, & ideo construuntur altaria privilegiata.

26 Item ob Dei laudem & honorem, ob utilitatem Ecclesie ob spiritualia in ea facientes, non autem ob temporalia, seu remissionem iniuriarum.

27 Item ob defensionem Fidei pro celebrando Iubileo, seu concilio pro recuperatione rerum Ecclesiasticarum, vel oppidorum pro placatione irae diuinae, peste, fame, bello, pro singulis locorum remotorum peregrinis petentibus ad visitandam Terram Sanctam, limina Apostolorum, & S. Iacobi in Compostella, pro gratijs agendis, pro magno Dei beneficio, pro pace secuta, seu sequenda inter Principes Christianos, conuersione ad fidem alicuius Ciuitatis, vel Prouinciae, pro sedando schismate, pro victoria contra hostes Ecclesie, pro repellendis haereticis, redimendo notabili numero captiuorum, & alijs pijs causis, de quibus *Syl. ind. n. 18. Cord. q. 21.*

28 Dicitur autem continere errorem manifestum, seu intolerabilem, quando concederetur pro illis, qui eunt ad torneamenta spectacula, & similia *Cord. quaest. 20.* sicut enim excommunicatio, quae continet errorem intollerabilem est nulla, ita Indulgentiae.

29 Et quando conceduntur sine dicta causa sunt inuvalidae *Nauarr. not. 15. num. 1. & seq. Triumph.* tamen *quaest. 30. art. 4. ad quaest. illam,* an nulla causa iusta possit esse ut Indulgentia data per Pontificem valeat? Respon. cum *D. Thom. ad tertiam partem quaest. 25. art. 2.* quod iusta extimatio ex parte facientis, Indulgentiam requiritur pro iusta causa, qua non existente Indulgentia non valet, si concedantur cum causa, non tamen proportionata, erunt quidem validae, non tamen quantum sonant, sed iuxta causae proportionem.

Nauarr. not. 15. num. 3. & alij communiter quicquid in cōtrarium dicat Sotus quæst. 2. art. 2. vid. Sylu. §. 7. gloss. in Extrauag. antiq. §. confitebuntur vers. quartum & §. sed ponamus vbi plura de hac causa.

An autem non concurrente proportionata causa valeant saltem tantum pro rata *Cord. quæst. 20.*

- 30 An sola voluntas Papæ sit causa iusta? Respon. *Triumph. quæst. 30. art. 5. & Syl. ind. & verbo Papa quæst. 4. §. 6. Sot. lib. 4. dist. 21. quæst. 2. art. 2. Arm. verb. Papa §. 15. & verb. indulg. §. 22. tenent, valere modo in huiusmodi thesauro dispensando rectus vsus clavis discretionis, & scientiæ seruetur notat gloss. in extrauag. antiquior. verb. confitebuntur §. sed ponamus de pœnit. & remiss. vbi si Papa alicui existenti in gratia concedat indulgentias si ne causa rationabili non facienti opus bonum pro quo indulgentia est concedenda, indulgentia non valet, quia licet Papa habeat plenitudinem potestatis quoad omnia bona temporalia, & ecclesiastica non habet tamen illam vt dominus, sed vt minister, & dispensator, domini principalis, & licet non habeat superiorem in terris habet tamen in calis.*
- 31 Quid si dubitetur de causa legitima? Respon. in dubio est præsumendum, quod sit legitima alioquin omnes indulgentiæ essent incertæ *Arm. ind. & dicitur infra vers. qualis autem.*
- 32 Et ia dubio statuit arbitrio Prælati *Sorb. vers. indulgen. §. secundum nota vers. tandem fol. 316. Caiet. tractat. de indulg. quæst. 10. vbi nisi manifeste apparet, irrationabilis præsumitur rationabilis loquendo de rationabili præsumpto.*
- 33 Et ad superiorem concedentem indulgentias spectat examinare, num sit causa iuxta, non autem ad reliquos Christianifideles.
- 34 Et adeo varia fuit inter Doctores scholasticos, atque iuris Canonici peritos olim sententia de iusta huiusmodi conferendarum indulgentiarum causa, teste *Adr. Papa VI. in 4. sent. tract. de clauibus. Io. Gers. de potest. clau. Alber. in 4. dist. 20. art. 15. Bonauent. distinet. 20. par. 2. D. Thom. ibid. quæst. 3. art. 2. Caiet. 1. opusc. de ind. cap. 8. Panorm. Io. Andr. Innoc. & reliq. in cap. quod autem de pœnit. & remiss. Cord. q. 20. Suar. disp. 44. à sect. 1. & seq. & cat.*
- 35 Vt aliqui vetustiores Theologi, inter quos fuit Palud. adco proportionatam centuerint causam hanc valoris indulgentiarum, & adeo externum opus expostulauerint, vt nisi eidem indulgentiæ id iuxta quadam compensatione, & mensuratione responderet nullam existimauerint indulgentiam; hinc si ob vnā salutationem Angelicā plenaria indulgentia, seu vnus animæ à purgatorio liberatio concederetur, ludibrium, & tanto beneficio indignum, imo nullum

indulgentiam arbitrati fuerint , nam cum eo sæculo non dum euauisset consuetudo indicendi publicas, aut priuatas pœnitentias, vt plurimum indulgentiæ tantum de iniunctis tribuarentur, ratio ecclesiasticæ disciplinæ postulabat, vt non sine aliqua compensatione indulgentiæ pœnitentiarum relaxatione donarentur, vnde cum Beatus Franciscus ab Honorio Pontifice indulgentiam plenariam omnibus suam Ecclesiam ingredientibus absque eleemosyna, aut altero quouis extrinseco opere postulare, iuxta eorum temporum cōsuetudinem, ab eodem Pontifice responsum accepit, indulgentiam non posse conuenienter obtineri, nisi ab eo, qui per eleemosynam manus adiutrices porrigeret; loquebatur tamen Pontifex non absolute, sed de eius temporis consuetudine, quæ vix impositæ pœnitentiæ, indulgentia absque alterius boni compensatione dabatur, quod quidem bonum illis temporibus erat eleemosyna, restauratio templorum tot gentium Barbararū grassationibus deuastatorum, & sic manus adiutrices dicebātur eleemosynæ pro refectione templorum, & plura dicit *Bellar. lib. 1. cap. 12. Valent. par. 4. Triumph. q. 3. art. 4.* de huiusmodi quæstione An iusta causa debeat secundum proportionem respondere indulgentiæ.

36 Alij inter quos fuit Sotus caute legendus *in 4. dist. 20. quæst. 2. art. 2.* qui in aliud extremum incidentes dixerunt, quod in largiendis indulgentiis sola Pontificis voluntas requiratur, sed peccare quidem Pontificem, dum prodiga manu ecclesiasticos thesauros absque causa profundere, valere tamen indulgentias.

37 Alij deniq; mediam viam incedentes dixerunt, quod iusta, & proportionata æstimatio, nec è contra omnino nulla, sed aliqua rationalis causa concurrat, sufficiat, & sic non solum causam, sed abundantiam meritorum Ecclesiæ inspexerint, quæ videtur communis, & probabilior opinio, vnde si Romanus Pontifex concedat indulgentiam plenariam visitantibus Templum Beatæ Mariæ Lauretanæ, Cives ibi commorantes, si eam visitauerint lucrantur indulgentiam, & causa in hac indulgentia erit, vt illud templum veneretur, & dilatetur, licet non sit proportionatum indulgentiis, plura de hac materia *Med. diff. 9. cap. 48.*

38 Dices cur Papa in die Paschatis Resurrectionis, & in die Ascensionis Domini Nostri IESV Christi, & feria quinta in Cœna Domini, congregato Populo ante fores Basilicæ Principis Apostolorum è specula solemniter benedicendo populo, cōcedit indulgentias plenarias absque eo, quod aliqua causa concurrat? Respon. Iusta quidem concurrit causa in tali indulgentia, nam populus expectat Vicarium Christi, quem proficitur caput Ecclesiæ, & sic pia populi deotio causa iusta dicitur.

- 39 Hinc sacra congregatio *Conc. Trident. sess. 25. cap. ult. de indul.* declarauit, quod pro presentibus in publicis benedictionibus Romani Pontificis, ut sunt supradictæ, quæ ter in anno fieri solent, & in missis solemniter celebrari solitis à Sanctitate sua in die Paschatis, in Natiuitate Domini Nostri I E S V C H R I S T I, ac in festiuitate Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, necnon in ipsis diebus Coronationis, Canonizationibus Sanctorum, Coronatione Imperatorum, & similibus, in quibus Indulgentia plenaria concedi solita à presentibus tantum acquiritur toto illo temporis spatio, quo dicta missa, vel benedictio conficitur, & sic tollitur dubium an tales indulgentias lucrentur, qui è longinquo ab aliqua fenestra non in suburbio, sed intus Ciuitatem, nec in acie ante fores Basilicæ reperiuntur presentes, non lucrari.
- 40 Et ad rem nostram redeundo causa, debet esse proportionata, quantum fieri potest concessioni Indulgentiarum, & Indulgentiæ plenariæ non passim, & indistinctè concedendæ ex *Conc. Trid. sess. ult. de indulgent. cap. cum ex eo ubi Abb. de penit. & remiss. Extrauag. antiq. & extrauag. unigenitus eod.* modus enim & moderatio est seruanda, ne eneruetur ecclesiastica disciplina.
- 41 Qualis autem debeat esse causa proportionata, non est nostrum iudicare, cum ut diximus spectet ad concedentem, & semper facienda est bona existimatio pro concedente, & causa rationabilis præsumpta subfit.
- 42 Et licet Papa possit peccare circa hanc indulgentiarum causam, tamen ipsæ Indulgentiæ valent, quia supplet Christus, & merita Sanctorum recondita in thesauro Ecclesiæ.
- 43 Debent etiam euitari Indulgentiæ indiscretæ, & asserentibus indiscretas *Caiet. de indulg. quest. 9.* respondet verificari eorum sententiam de indiscretis, quoad euentum, non quoad causam.
- 44 Dicuntur indiscretæ ratione euentus quando Indulgentiæ aliàs bonæ concessæ pariunt propter eorum multitudinem, quasi contemptum, aut ipsarum, aut satisfactionum poenitentiarium, & tales sunt valide, sed si sunt indiscretæ ex rationabili causa, aut omnino, aut quo ad tantam quantitatem sunt inualidæ *Caiet. loc. citati. relat. à Sorb. vers. indulg. loc. cit. fol. 316.*
- 45 Dicuntur etiam indiscretæ, si sunt concessæ à non habentē facultatem, vel sine causa, quæ probari non possit *gloss. in clem. 1. §. r. vers. indiscretè de priuileg. vel ex Syl. indulg. quest. ult.* si sunt concessæ de facto, quando non potuerunt concedi de iure, & defectu auctoritatis, aut excedendo quantitatem taxatam, & demum quando probari non possunt *Zenzel. arg. c. quoniam c. post cessionem de probat. & de fid. instrum. c. 2. vid. Cord. q. 41.*

46 Dices, est simonia dare spirituale pro temporale, sed Indulgentia est quid spirituale supernaturale, & remittit pœnas, seu distribuit thesaurum Ecclesiæ, sed causa, pro qua conceduntur sunt temporalia ergo? Resp. dantur minus principaliter vt medium ad spiritualia, non autem finaliter, nec pro precio pecuniæ, item pro pietate in præmium boni affectus, non autem pro illo opere simpliciter, dicam infra hoc cap. *vers. infert etiam Triumph.*

47 Hinc pro opere spirituali tantum, puta pro oratione bene posunt concedi, licet aliter sentiat *Bonauent. distin. 20. art. 2. quest. 4. cui respondet Cord. quest. 21.*

48 Ex his dicerem, quod si iniuste aliqua Ciuitas, Terra, seu Oppidum Ecclesiæ Romanæ occuparetur, oppugnareturq; ab aliquibus Magnatibus parum Dei, & conscientiarum suarum timoratis contra quos adhibitis per Romanum Pontificem omni ope, & auxilio pro ipsarum recuperatione, etiam publico anathematis spiculo occupatores feriendo, sacrisq; omnibus Vrbi eorum, & prouinciæ interdicendo, si nihilominus adhuc de ijs reintegrari non valuerit, posset indulgentias concedere omnibus illis qui aliquem ex occupatoribus dictorum bonorum occiderent; concurrente enim iusta, & legitima causa, quæ est recuperatio bonorum Ecclesiæ, videretur consecrare manus suas Domino in filiis suis sicut, & Moyses iussu Domini in fratribus, filiis, amicis, & proximis suis; quibus dixit *Exod. 32. num. 27. hæc dicit Dominus Deus Israel, ponat vir gladium super femur suum, ite, & redite de porta vsque ad portam per medium castrorum, & occidat vnus quisque fratrem, amicum, & proximum suum; feceruntq; filij Leui iuxta sermonem Moysis, cecideruntq; in die illa quasi triginta milia hominum, & ait Moyses, consecratis manus vestras hodie Domino, vnusquisque in filio, & in fratre suo, vt detur vobis benedictio.*

49 Sic igitur his occidentibus indulgentia, sicut & illis benedictio dari posset. Solent enim concedi indulgentiæ aduentibus bellum contra Turchas, vt in nonnullis Bullis Summorum Pontificum patet *Innoc. III. Ad liberandam 12. Pius V. Cum nos 146. & in constitutione Postquam 142. & in nonnullis aliis dum loquuntur de Cruce signatis, habentur namq; isti oppugnatores, & occupatores vt inimici Ecclesiæ, & præcisi, ac separati à corpore illius, vide R. D. Abraham Bzonium Polonum Ord. Pradic. tom. 14. Annalium Baronij sub anno 1309. à fol. 127. ad 140.*

50 In prædictis causis, etsi prima vice indulgentia plenaria concedatur, tamen quia ad impetrationem, vel absolutionem, pij negotij cuius causa plenaria indulgentia tribuitur sæpe opus est diuturna, vel gratiarum actione, vel precatione, seu elemosyna, ope-

opera & labore, propterea propter primam plenariæ indulgentiæ largitionem quotiescumque ad Rei effectum eadem sancta opera pro viribus, & facultatibus iterata exercebuntur, toties dari solet temporaria indulgentia arbitrio Sanctissimi, *ut ead. sac. Congregat. super sess. 25. c. ult. de indulg.*

- 51 An indulgentia debeat à Papa dari pro actibus exterioribus *Triumph. quest. 30. art. 1.* concludit affirmatiuè, tam ex parte indulgentiæ, quam ex parte pœnæ, quam ex parte thesauri *Sot. lib. 4. dist. 21. quest. 2. art. 2. Armill. ind. n. 16.*
- 52 Infert etiam *Triumph. ibid. art. 2.* quod Papa potest facere indulgentias pro bonis temporalibus, quatenus temporalia sunt ordinata ad spiritualia, temporalia enim tripliciter ordinantur ad spiritualia primo quântum ad acquisitionem bonorum spiritualium iuxta *Thob. 12. eleemosyna à morte liberat*; secundo quantum ad ipsorum satisfactionem iuxta illud *Daniel. concilium meum audi Rex*; tertio quantum ad sustentationem ministrorum Ecclesiæ spiritualibus deseruientium iuxta *Apost. 1. ad Corinth. 9. si nos vobis spiritualia seminamus &c.* & sic colligitur non esse simoniam, ut supra dictum est *vers. dices est simonia.*
- 53 Negat tamen art. 3. Pontificem ita debere dare indulgentiam, habentibus bonam voluntatem dandi aliquid temporale, sicut actuantibus, quia indulgentiæ fiunt ad releuandum indigentiam pauperum, & Ecclesiæ, quæ non releuantur per solam voluntatem dandi, sed per datum, & semper indulgentiæ cantant, *quicumq; dederit &c.*
- 54 Magnæ indulgentiæ concessæ pro paruis causis valent, licet concedens peccet, & non beneficiat *Tol. lib. 6. cap. 28. num. 1. & 2. ex D. Thom. in 4. dist. 20. quest. 4. art. 3. Ant. p. p. t. 10. cap. 3. Theosan. for. ecclesiast. p. p. c. 7. n. 19. fol. 78.*
- 55 Quæres quare Summus Pontifex, & Episcopi mouentur ad concedendum indulgentias? Resp. propter aliquam causam piam, de qua dictum est supra verb. *ista causa debet esse vniuersalis*, & diximus etiam *supra in p. p.*
- 56 In concedendis indulgentijs et si nulla forma requiratur, nihilominus duplex traditur, ferenda scilicet, & lata; forma pro indulgentia ferenda dicitur, cum Papa concedit, cum quis est in articulo mortis possit absolui à culpa, & pœna; lata vero cum concedit indulgentiam illi, cui eo ipso quod in grâtiâ, & omnibus culpis remissis, moriatur; in prima requiritur necessarius actus hominis, secus in secunda, & verba accommodantur secundum prædictas formas *Suar. disp. 56. sect. 1. num. 2. 5. & 16.*
- 57 Est controuersia inter DD. an indulgentia sit strictè, vel largè interpretanda, de quo *Suar. disp. 56. sect. 2. n. 5.* & qui asserunt strictè

- Et interpretanda sunt Hostiens. in cap. licet de translat. Episcopi gloss. in regul. Cancell. 56. Nauarr. not. 9. num. 8. & 9. sequen. Palud. in 4. dist. 20. quest. 4. artic. 3. l. humanitatis C. de impub. Nauarr. conf. 1. de usuris in fin. c. 17. prope finem.*
- 58 Horum fundamentum est, quod licet indulgentia sit fauorabilis respectu eius, cui conceditur, tamen est odiosa simpliciter respectu concedentis, ideo restringenda *argum. cum ex eo de poeniten. & remiss. & c. ibid.*
- 59 Qui vero late interpretandam dicunt *gloss. in clem. unica de reliq. & venerat. sanct. Syl. indulg. num. 8. 20. & 21. Cord. quest. 19. dist. 1. cont. 4. conclus.* ratio istorum est, quia beneficium principis est late interpretandum *cap. olim de verb. signif. cap. cum dilectus de donat. l. fin. ff. de const. Princip.* secundo quia opus charitatis.
- 60 Suar. distinguit num. 4. quod respectu concedentis, seu quoad potestatem concedendi, strictè est interpretanda, ideo moderate concedi debet, ideo consideranda sunt verba *Conc. Trident. sess. 25. in fin.* Respectu eius, cui conceduntur consideranda sunt, impositio alicuius operis seu oneris, & sic strictè interpretanda, aut concessio alicuius remissionis, & sic largè.

S V M M A R I V M.

- Questores predicantes indulgentias, quas conditiones habere debent. 1.*
- Nomen quæstorum, & usum dissoluit Conc. Trid. 2.*
- Contra quæstores inuebitur Nauarrus. 3.*
- Quæstores hodie nullo modo per se, vel per alios possunt predicare. 4.*
- Indulgentie erunt odiosæ per quæstores. 5.*
- Pius V. reuocauit omnes indulgentias, quæ facultatem quæstuandi continebant. 6.*
- Indulgentia concessa à Clemente VII. an censeatur sublata per Bullam Pij V. 7.*
- Indulgentias predicari populo prohibet Concil. Trident. nisi debitis temporibus. 8.*
- Assistentes in publicatione indulgentiarum an à Capitulo, vel ab Episcopo eligendi sint. 9.*
- Conc. Trident. pro consequendis indulgentiis vetat omnes abusus. 10.*
- Religiosi non possunt publicare indulgentias sibi concessas sine licentia Ordinarij. 11.*
- Indulgentie concessæ Confraternitatibus non possunt lucrari sine licentia Ordinarij. 12.*

Exempti, & priuilegiati non possunt publicare indulgentias sibi concessas sine licentia Episcopi. 13.

Gratia concessa à Sede Apostolica Confraternitati Conceptionis in S. Laurentio in Damaso non possunt ab Ordinario impediri. 14.

Indulgentia non possunt publicari in aliena diœcesi sine licentia Ordinarij. 15.

Excommunicatio contra proponentes indicem casuum, & gratiarum cum indulgentijs, ut soluta mercede possint abjelui à casibus Episcopalibus. 15.

Suspensio contra Episcopos circa prædicta. 15.

Indiscretas indulgentias Religiosi prædicantes, licet peccent, nullam tamen de facto incurrunt pœnam. 16.

Indiscreta pœnitentia qua excusant à peccato. 17.

Indiscretas indulgentias prædicantes Clerici, & laici, licet peccent nullam tamen de facto incurrunt pœnam. 18.

Eleemosynas querere, an, & quomodo Sedes Apostolica concedat alicui pio loco. 20.

Formula litterarum, quæ scribuntur à Sede Apostolica Ordinarijs locorum, ut ab aliquo pio loco quarantur eleemosynæ. 20.

Eleemosynas querendi facultas, quibus locis pijs, seu hospitalibus concedatur à Sede Apostolica. 21.

DE QVAESTORIBVS, PVBLI- catione, & prædicatione Indulgen- tiarum.

Cap. XIII.

1

QVÆSTORES prædicantes indulgentias plures debent habere conditiones, primo ut nihil populo præmittant, nisi quod in litteris continetur; secundo ut formam eis taxatam non excedant; tertio ut ad hoc destinati sint modesti, & discreti; quarto ut in Tabernis, & alijs locis incongruis non hospitentur; quinto ut cum bono exemplo vivant, & si publicè delinquant Episcopus puniet iuxta cap. tuarum de priuil. Nauarr. de oratione not. 22. nu. 27. & de ind. not. n. 1. 6. ut inutiles, & suntuosas expensas non faciant; septimo ut falso modo alicuius religionis habitum non deferant &c. in cap. cum ex eo de pœnit. & remiss. clem. abusioibus eod. in quibus iuribus est taxata for-

forma publicandi indulgentias, vide *Triumph. q. 30. art. 6. Rodican. quest. q. 98. art. 1.*

2 Hodie nomen, & vsum quæstorum penitus subtulit *Conc. Trident. sess. 21. cap. 2. de reformat. non obstantibus &c.* & priuilegia personis, locis, vel ordinibus ipsorum concessa, sunt reuocata per d. *Clem. abusionib.* de qua reuocatione *Grass. p. p. cap. 7. n. 29. vers. & quoniam.*

3 Contra eosdem quæsttores inuehitur *Nauarr. not. 31. num. 45. & seq. ubi plura vide.*

4 De quæstoribus notat *D. Paul. ad Cborinth. 1. & 16. de collectis qua faciunt &c.* item *Concil. Trident. sess. 5. cap. 2. §. quæsttores de reformat.* præcipit huiusmodi quæsttores, seu eleemosynarios cuiuscumque conditionis, nullo modo per se, aut per alium prædicare, præsumant, & secus facientes per locorum ordinarios puniri mandatur, priuilegijs quibuscumque non obstantibus.

5 Et Glossator in *reg. 56. Cancellaria* dicit quod indulgentiæ sunt odiosæ propter quæsttores, qui non quærunr commodum animarum, sed potius pecuniarum.

6 Nouissimè *Pius V. in Extrauag. et si Dominici edita 6. idus Februarij 1576. de qua Quaranta verb. ind.* reuocauit omnes, & singulas indulgentias etiam perpetuas, & gratiarum remissiones, quibuscumque concessas, pro quibus consequendis manus adiutrices porrigendæ sunt, & quæ facultatem quæstuandi quomodolibet continerent.

7 Qua quidem extrauag. non censetur sublata indulgentia *Clem. VII. concessa Ecclesiæ Treueren.* qua concedebatur deuorè visitantibus, & dictæ Ecclesiæ aliqua subsidia distribuentibus centum ann. de indulgentia, non obstante clausula derogatoria, ut *Nauarr. cons. 17. num. 7. de pœnit. & remiss.* ex eo quod conceditur distribuentibus aliqua bona dictæ Ecclesiæ secundum fidelium deuotionem, quæ cū sit indulgentia de porrigendo manus adiutrices videtur reuocata per *Piū V.* Neq; obstat clausula derogatoria apposita à *Clemente VII.* quia illi derogatur per eundem *Pium V.* qui derogat omnibus clausulis derogatorijs, quæ alicubi possunt inueniri, habendo illas prout de verbo ad verbum expressas, quæ secundum stylum sufficit non obstare aliquorum scribentium opinione in *c. accedentes de præscr. in l. si quis ff. de legat. 3.* cum decretum Congregationis *Conc. Trid. sess. 21. c. 9.* non tollat gratias ante concessas ex Congreg.

8 Imo *Conc. Tridentin. d. sess. 21. c. 9. §. indulg. vero de reform.* ad euitandos abusus prohibet indulgentias, aut alias spirituales gratias publicari populo, nisi debitis temporibus per Ordinarium loci, adhibitis duobus de Capitulo, quod etiam olim erat ordina-

tum in *Conc. Colonien. cap. 16. & alijs Concilijs*, de quibus in *d. cap.* fit mentio, daturq; facultas colligendi eleemosynas, nulla tamen mercede accepta.

- 9 Fuit propterea multoties dubitatum an prædicti duo de Capitulo adhibendi, essent eligendi ab Episcopo, vel ab ipsomet Capitulo, sacra Congregatio Illustrissimorum Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum pluries declarauit ab ipso Episcopo eligendos, vt nouissimè 22. Iunij 1624.
- 10 Et *sess. 25.* pro consequendis indulgentijs vetat omnes, & singulos abusus, & prauos quæstus, mandatq; omnibus Episcopis, vt diligenter quisque huiusmodi abusus Ecclesiæ suæ colligat, eosq; in prima Synodo prouinciali referat, vt aliorum quoque Episcoporum sententia cognita, statim ad Romanum Pontificem deferantur, cuius autoritate, & prouidentia, quod vniuersali Ecclesiæ expediet statueretur, & ita sanctarum indulgentiarum munus piè, sanctè, & incorruptè omnibus fidelibus dispensetur.
- 11 Eadem sacra Congregatio Concilij Tridentini sapius censuit, Regularibus non licere, etiam in ipsorum Ecclesijs, etiam prætextu priuilegiorum publicare, vel proponere populo indulgentias sibi ipsis olim, & de nouo concessas sine licentia, & approbatione, vel autoritate Ordinarij, secus olim à Romano Pontifice concessas, quas sine dicta licentia publicare possunt, vltro etiam verbo cum eis factis, vt in vna *Regent. num. 757.*
- 12 Similiter nec possunt publicari indulgentiæ, quæ Confraternitatibus quibuscumque sunt concessæ prætextu priuilegiorum ipsarum, Confraternitatum, puta Rosarij &c. etiam quod sint antiquæ, nisi de licentia Ordinarij, & seruata forma præscripta à sacra Congregatione Concil.
- 13 Neque alij sine eiusdem Ordinarij licentia non obstante quacumque exemptione, priuilegijs &c.
- 14 Participantes vero gratias à Sede Apostolica concessas Confraternitati Conceptionis in S. Laurentio in Damaso ab Ordinario haud esse impediendas eadem Congregatio censuit.
- 15 In aliena Diocesi neque possunt publicari indulgentiæ sine licentia Ordinarij, alias ipse Ordinarius procedet contra secus facientes etiam quod exempti sint ex declaratione 332. & *super sess. 6. cap. 9. & sess. 24. cap. 11. & sess. 25. de indulg. Zer. de ind. q. 3. p. 1.*
 Multo minus potest quis publicare indulgentias in sua Ecclesia concessas sine licentia dicti Ordinarij, non obstante quacumque exemptione.

Item Pius V. in Bulla quæ incipit Quam plenum indixit excommunicationem, cuius absolutionem sibi reseruauit contra omnes Epi-

Episcopi inferiores proponentes populo indicem casuum, & gratiarum cum indulgentiis, ita quod soluta certa quātitate pecuniæ possint sibi sumere sacerdotem, qui eos absoluat à casibus Episcopabilibus. Episcopi autem incurrunt suspensionem ab ingressu Ecclesiæ & perceptione fructuum ad beneplacitum Papæ, vide *Conc. Trid. sess. 22. cap. 9. & sess. 25. de indulg.*

- 16 Religiosi prædicantes indiscretas indulgentias, etsi peccent mortaliter, nullam tamen incurrunt pœnam ipso facto, ex *Clem. Religiosi de priuil. ut Cord. quæst. 41. Syl. Tabien. Armill. verb. indulgen. Nauarr. not. 31. num. 45.*

- 17 Quam Clementinam *Hoff.* intelligit quoad Religiosos prædicantes huiusmodi indulgentias ad sui fauorem directè, vel indirectè, secus si non ad sui fauorem.

Indiscretæ dicuntur si non sunt concessæ de facto, si non potuerunt concedi de iure, & si probari non possunt *Syl. ind. quæst. ult. gloss. Clem. Religiosi*, & diximus supra, quæ autem ex istis indiscretis excusent in foro conscientię *Rod. q. 98. art. 2.*

- 18 Prædicta *Clem.* procedit non solum contra Religiosos, sed etiam contra clericos, & laicos indiscretas indulgentias prædicantes, ad hos enim extendit *Flor. 3. p. tit. 18. cap. 4. Nauarr. not. 31. num. 45. Cord. d. quæst. 41. not. 1.* non obstante, quod loquatur tantum de Religiosis.

- 19 Item nomine prædicationis intelligitur quælibet publicatio, & notitia, quia ad rationem causæ finalis lex est intelligenda *Syl. verb. lex quæst. 16. & 14.* licet in rigore, quoad Religiosos, intelligi videatur in sermonibus, & prædicationibus Ecclesiasticis, & non alibi cessante fraude *Cord. ibid. not. 2.*

- 20 Quando Sedes Apostolica ex aliqua rationabili causa cōcedit alicui pio loco, ut possit eleemosynas quærere, Episcopo Ordinario scribit per hæc verba.

Has eleemosynas, quæ in tua Ciuitate, & Diœcesi pro usu dicti Hospitalis dabuntur, permittas, dummodo personæ, quæ colligent eas honesta vita, & spectata religionis, & tuo iudicio approbata sint, minimeq; participes datarum eleemosynarum, & quæstorum nomen nullo modo gerant, sed simpliciter eleemosynarum collectores nuncupentur, quique non publicent ullas indulgentias, nec concionentur, nec circumferant sua priuilegia, nec Reliquias, nec minis, aut imprecationibus inducant fideles ad eleemosynam, non campanellam, aut alia instrumenta similia quadam quæstorū insignia ferant, pulsentur ad excitandas personas, non petant eleemosynam tamquam debitam aut solitam, neque vlla arte, etiam pretextu dicendi orationem Sancti Antonij, aut alterius Sancti, vel aliter extorqueant pecuniam,

niam, sed simpliciter permodestè, & cum omni dexteritate petendo eleemosynam pro sustentatione dicti Hospitalis, recipiant tantum, quod sibi liberaliter offertur, neque super his eleemosynis ullam conventionem quouis modo faciant, etiam in utilitatem dicti Hospitalis, diligenter autem curabit amplitudo tua, ut hæc omnia ritè obseruentur, & ad id diligenter animaduertat, imo (quo etiam Sanctitas sua conscientiam tuam grauare voluit) aduigilabit ut quidquid dictarum eleemosynarum nomine fuerit collectum, id totum in usum tantum ipsius Hospitalis, & non in alium usum conuertantur.

Hæc facultas quærendi eleemosynam à S. Apost. Hospitalibus conceditur sub forma prædicta, si in eis realiter hospitalitas exerceatur, & etiam quandoque nonnullis alijs religionis mendicantibus.

S V M M A R I V M.

- Indulgentia data sunt ad usum hominis. 1.*
- Indulgentia triplex, localis, realis, & personalis. 1.*
- Indulgentia localis qua. 2.*
- Indulgentia realis qua. 3.*
- Altari non dum constructo non potest concedi indulgentia. 4.*
- Indulgentia non potest concedi Ecclesie, vel altari non dum adificato. 4.*
- Indulgentia concessa per calculos orarios an valeat. 5.*
- Sacramentalium materia, & forma non est limitata. 6.*
- Calculi per indulgentiam quid sint. 7. & 8.*
- Orare potius in hoc loco, quam in alio quid referat. 9.*
- Indulgentia quare dicatur concedi tali loco. 9.*
- Indulgentia concessa imagini, vel cruci quid operatur. 10.*
- Agnus quare benedicuntur. 11.*
- Indulgentia personalis qua. 12.*
- Indulgentia personalis solus homo est capax. ibid.*
- Infideles non lucentur indulgentiam. 13.*
- Infideles an possint per indulgentiam prodesse defunctis. 14.*
- Cathecumenis an prosint suffragia particularia. 15.*
- Angeli non sunt capaces indulgentiarum. 16.*
- Damnati non sunt capaces indulgentiarum. 17.*
- Indulgentiam qui lucratur, debet habere usum rationis. 18.*
- Indulgentias an Prælati possint sibi ipsis concedere. 19. & 24. & seq.*
- Indulgentias concedere est actus iurisdictionis. 20.*
- Indulgentia est veluti quedam absolutio. 21.*

- Indulgentia prodest tantum subditis. 22.*
Iudex in causa propria nemo esse potest. 23.
Papa an possit sibi concedere indulgentiam, & quomodo. 24. & 26.
Episcopus an possit se absolueri ab iniunctis per indulgentiam. 24.
Indulgentiam concedens quomodo potest eam lucrari. 25. & seq.
Papa potest sibi concedere indulgentias sicuti potest dispensare in vo-
ta. 26.
Vna persona potest representare duplicem personam. 31.
Superiores quando exercent actus superioritatis possunt uti gratia,
quam alijs concedunt. 34. & 35.
Episcopus an possit remittere pœnitentiam. 36.
Papa an possit sibi remittere pœnitentiam. 36.
Indulgentias à se concessas volens quis lucrari an teneatur implere
conditiones appositas. 37. & 38.
Dispensare in statuto suo an Prælati possint. 38.
Indulgentias an unus possit accipere pro alio, siue viuo, siue mortuo.
39. 40. 41.
Eleemosyna si non detur ab eo, per quem mittitur an indulgentia lu-
cretur. 42.
Religiosus, qui non potest recipere pecuniam, an possit procurare, ut
pro eo detur ad lucrandam indulgentiam. 43.
Ratificans eleemosynam datam nomine suo pro indulgentia conse-
quenda an eam lucretur. 44.
Indulgentia huiusmodi de quo tempore lucretur, à tempore data elee-
mosyna an rata habitionis. 45.
Eleemosynam dans nomine alterius pro consequenda indulgentia an
debeat esse in gratia. 46.
Indulgentiam an consequatur pro existente in gratia, qui est in
peccato mortali. 47.
Indulgentias pro animabus Purgatorijs an peccator sumere possit.
48. 49. 50.
Excommunicati, & ceteri infideles an possint consequi indulgen-
tias. 51.
Excommunicato si concedatur indulgentia an videatur approbatus
eius status. 52.
Existens in peccato mortali an consequatur indulgentiam pœna illius
peccati, in quo existit. 53.
Peccatum veniale an impediatur effectum indulgentia. 54. 55. 56.
Opus quomodo faciendum ut lucretur indulgentia. 56.
Pœna temporalis remissio an lucretur ab eo, qui est in peccato mor-
tali. 57.

- Ad indulgentiam consequendam an requiratur status gratia.* 58.
Eleemosyna facta in peccato mortali ad quid valeat. 59.
Opera bona facta in peccato mortali ad quid valeant. 60. 61. seq.
Opera facta in peccato mortali an prosint ad quarendam vel augendam gratiam, gratum facientem vel gloriam beatificantem. 62.
Opera facta in gratia mortificata per peccatum, per subsequentem pœnitentiam an resurgant, & reuiuiscant, & quare. 63.
Opera quomodo dicantur mortificari per peccatum, & quomodo reuiuiscere. 64.
Opera mortua an per pœnitentiam possint viuificari. 64.
Peccata an possint viuificari. 65.
Pœnitens resurgens à peccato an resurgat ad primam, vel maiorem gratiam. 66.
Indulgentiam ut quis consequatur sufficit esse in gratia in ultimo actu. 67. 77.
Indulgentia diploma recipiens an debeat esse in gratia. 68.
Indulgentiã an consequatur recedente fictione si per peccatum non sit acquisita. 69.
Indulgentiam ut consequatur debet quis esse in charitate, & quare. 70. 71.
Contritio saltem requiritur habenti peccatum mortale pro lucrandis indulgentijs. 72.
Culpa an remittatur per contritionem. 73.
Pœna aterna an & quando commutetur in temporalem. 74.
Per contritionem quando quis dicatur esse in gratia. 75.
Pœnitens verè quando dicatur. 76.
Opera facta in peccato mortali an valeant ad consequendam Indulgentiam, si ante quam accipiat communionem ei iniunctam confiteatur. 77.
Ascribendus in libro Confraternitatis, an debeat esse in gratia tempore, quo ascribitur. 78.
Legatum conditionale lucratur purificata conditione. 78.
Confessio & communio imposita pro lucranda Indulgentia, an sufficiat si fiat in die Dominico. 79.
Confessio an requiratur sacramentalis, vel sufficiat propositum confitendi pro lucranda indulgentia. 80.
Contritio vel Confessio quando requiratur. 80.
Opera expedit fieri in gratia. 81.
Pœnitentia an sit acceptanda, vel sufficiat propositum condigna faciendi. 82.

Confessio an requiratur si non adsit peccatum mortale . 83.

Indulgentia si concedatur nulla facta mentione de confessione, vel de contritione quid agendum . 84.

Indulgentia concessa confessoribus, & contritis an requirat confessionem . 85.

Confessio generalis an requiratur pro consequutione indulgentiae . 86.

Indulgentiam plenariam qui consequitur, & moritur an statim euolet ad cælum . 87. 88.

Cruce signati morientes cum solo proposito transfretandi, an & quando lucrentur indulgentiam . 89.

Religiosi an & quando consequantur indulgentias concessas per Romanum Pontificem . 90.

Indulgentia quamplurima concessa Religiosis, nempe tempore receptionis habitus, communionis, &c. 91. 92.

Indulgentia concessa minoribus de obseruantia, dicentibus missam de conceptione . 93.

Indulgentia concessa Religiosis præscribuntur à Paulo Quinto, annullatis omnibus alijs præteritis, 94.

Bulla Pauli Quinti, qua reuocantur omnes indulgentiae Religiosorum, & nouæ præscribuntur. 94.

Pro aggregandis, & erigendis confraternitatibus noua forma præscribitur à Clemente Octauo .

Bulla Clementis Octauo, circa formam aggregandi, & erigendi Confraternitates. 95.

Litteræ Congregationis indulgentiarum circa aliqua dubia dictæ Bullæ Clementis Octauo. 96.

Decretum circa indulgentias sanctissimi Sacramenti . 97.

Bullæ duæ Pauli Quinti, circa indulgentias Archiconfraternitatis B. M. super Minerua . 98.

Indulgentia pro confratribus interessentibus processionibus Sanctissimi Rosarii in qualibet prima Dominica cuiuslibet mensis. 99.

Societas Corporis Christi an possit erigi in Parochiali ab Ordinario si alia similis erecta reperiatur in eodem loco in Ecclesia fratrum. 100.

Prohibitum quod non est sublatum non censetur . 101.

Quod uni est datum alijs non censetur ademptum . 102.

Priuilegium inferioris censetur cumlatiue cum Episcopo. 102.

Ordinatio Ecclesiarum, an & quando quoad omnes effectus pertineat ad Episcopum . 102.

Indulgentia Fratrum Minorum an lucrentur à Monialibus, Tertiarijs, Seruatoribus, Familiaribus, Medicis, Fundatoribus Conuentuum, Nouitijs &c. 103.

Indulgentia variæ diuersis concessis . 104.

- Indulgentia concessa recitantibus Angelus Domini.* 104.
- Indulgentia concessa visitantibus septem Ecclesias Urbis.* 105.
- Indulgentia concessa visitantibus Hierusalem, & S. Iacobum in Compostella.* 106.
- Indulgentia concessa visitantibus Ecclesias Mendicantium.* 107.
- Indulgentia concessa audientibus verbum Dei, & primam missam Regularium.* 108.
- Indulgentia diuersa concessa, an possint ab uno lucrari uno, & eodem opere, seu actu.* 109. ad 114.
- Indulgentia plures non conceduntur in una eademq. Ecclesia, seu Cappella.* 115.
- In diplomate indulgentiarum apponuntur verba, volumus autē, quod si alias, &c. & quid si indulgentia ab alio Pontifice fuerint concessa.* 115.
- Clausula (volumus autem quod si alias, &c.) quare apponatur, et unde habuit principium.* 115.
- Regula Cancellaria 57. quoad concessionem Indulgentiae quomodo intelligatur.* 115.
- Indulgentia ad instar, an & quomodo concedatur.* 116.
- Privilegium secundum non faciens mentionem prioris, an valeat, & quid de instrumento.* 115. 116.
- Regula Cancellaria 53. seu 58. quomodo intelligitur.* 116.
- Clausula ad instar quare sublata.* 116. 117.
- Clausula ad instar, an sit sublata, quoad alia privilegia.* 118.
- Indulgentiae perpetuae pro Confratribus, quomodo, & qua clausula expediantur.* 119.
- Clausula apponi solita in Bullis indulgentiarū pro Confratribus.* 120.
- Indulgentias Pontifices quare nolunt multiplicare.* 121.
- Indulgentia concessa à summo Pontifice alicui Ecclesiae in certis festis an requirant insertionem festorum.* 122.
- Regula Cancellaria 56. quomodo intelligatur.* 122.
- Indulgentia concedi solita per Cancellariam per quantum tempus durant.* 122.
- Beneficium Principis latè interpretandum.* 122.
- Perpetuum, & sempiternum quomodo differant.* 122.
- Regula Cancellariae 59. circa concessionem indulgentiae per verbum, fiat, vel per verbum, fiat ut petitur, quomodo intelligatur.* 122.
- Indulgentiae per quod tempus concedantur à Cancellaria Cathedrali Collegiatis, & alijs.* 122.
- Bullae quamplurimae, an plus valeant, quam unae eiusdem tenoris.* 123.

Indulgentia concessa comitantibus sanctissimum Sacramentum, vel audientibus diuinum officium, an intelligatur toties quoties. 124.

Indulgentiae generaliter concessae, an compraebeant plenarias, & pro defunctis. 125.

Indulgentiam eandem quoties quis possit lucrari à 126. ad 130.

Indulgentiam eandem si quis saepe accipit, an tantundem saepe lucratur. 131.

Indulgentia concessa visitantibus Ecclesiam, an intelligatur de commorantibus in ea. 132. ad 135.

Indulgentia in forma Ecclesiae consueta quid requirat, ut fidelis faciat. 136.

Indulgentias pro poenis futurorum peccatorum, an possit quis sibi thesaurizari. 137.

DE IIS, QVI POSSVNT IN- dulgentiam consequi.

Cap. XIV.

- I**CET solus homo sit capax Indulgentiarum, omnes tamen Indulgentiæ ad hominis vsum, ordinatæ sunt, & in eis solis habent effectum, ideo conceduntur non solum personis, sed etiã loco, & rebus, vnde fit, quod Indulgentia localis, realis, & personalis dicatur.
- Localis dicitur, quando conceditur alicui loco, puta Ecclesiæ, vel altari.
- Realis quando conceditur alicui rei, puta coronæ, Imagini, &c.
- Altari, seu Ecclesiæ nondum constructæ, nec ædificatæ indulgentia non potest concedi *c. ad audientiam de Eccl. ædifican. vbi Abb. distinguit gloss. ibidem vers. non possumus idem Abb. in cap. nos quidem de testam. nu. 2. DD. in d. c. ad audientiam.*
- An Indulgentia concessa orantibus per calculos oratorios valeat? Respond. quod sic, quia est causa pia per illos orare, & est professio fidei, & deuotio ad Ecclesiam, sicut alia Sacramentalia, etiam quod dicti calculi orarij non sint benedicti, quia sicut materia sacramentalium non est limitata, ita nec forma, seu modus efficiendi ea sacramentalia *c. aqua de consec. Eccl. vel Alta. Cord. q. 21. Concl. 3. Suar. disp. 52. sect. 1. num. 10. & 11.* sunt enim calculi per Indulgentiam veluti quædam sacramentalia, non tamen in eis antecedit benedictio, vel consecratio, sicut in aqua benedicta, & sunt huiusmodi grana veluti instrumenta quædam ad actum honestum, & Religiosum, qualis est per illa orare, qui actus est quidam vsus sacramentalium rerum, etiam ante Indulgentiam, Determinatio vero ad has tres potius, quam ad alias, fit voluntate Romani Pontificis non sine causa, sed ad limitandam, vel determinandam Indulgentiam, ne nimis ampla, & generalis sit vt *Suar. loc. cit.*
- Hinc infertur quid referat potius orare in hoc, quam in alio templo, & quare dicatur indulgentia concedi tali loco, namque talis determinatio multum spectat ad pietatem, ad augendam populi deuotionem, & reuerentiam circa talem locum, & Sanctum sub cuius nomine templum dicatum est; conceditur etiam interdum tali vel

vel tali loco, vt fideles eleemosynas , & alia pietatis opera exercent circa illud , quod sæpe pertinere potest ad maiorem Dei cultum , & Gloriam .

- 10 Idem dicendum est, si Indulgentia concedatur alicui imagini , vel Cruci, vel simili rei sacrae, quæ alioqui digna est veneratione, quia talis Indulgentiæ concessio ex se confert, vt illa imago in maiori habeatur veneratione, & consequenter, vt fidelium deuotio erga ipsum prototypon vehementius excitetur, sic enim solet Deus per aliquam imaginem spiritualia beneficia concedere , aut etiam miracula facere, prout expedire censeret ad excitandam fidelium deuotionem, aut ad exercendam fidem, & Religionem .
- 11 Aliquando ex institutione Ecclesiæ tales res benedicuntur, seu cōsecrantur tamquam sacramentalia quædam, in quorum vſu est quædā fidei protestatio , pertinens ad religiosum cultum , huiusmodi sunt agnus Dei , &c.
- 12 Indulgentiæ personalis solus homo est capax, quia ipse solus est capax reatus pœnæ temporalis, qui per Indulgentiam remittitur .
- 13 Sed non omnis homo est capax, nisi sit baptizatus *cap. nihil 11. q. 3. c. si quis Catholica 27. q. 4.* non baptizatus enim non lucratur Indulgentiam, quia infideles sunt extra Ecclesiam, & baptismus est ianua omnium Sacramentorum , & sacramentalium , & sine baptismo quis non potest consequi gratiam sacramentalem , nec Indulgentias , nec suffragia Ecclesiæ *c. veniens de Presb. non bapt. mini. & de his quæ foris sunt nihil ad nos c. gaudemus de diuort. Suar. disp. 52. sect. 1. nu. 2.*
- 14 *Enr. lib. 1. c. 18. nu. 3.* tenet prodesse saltem Defunctis, sed probabilius est oppositum, quia hoc est priuilegium baptizatorum *Suar. disp. 53. sect. 4. nu. 7. & 8.*
- 15 Cathæcumenis bene prosunt suffragia particularia ex eodem *Suar. disp. 48. sect. 6. nu. 6.*
- 16 Angeli non sunt capaces Indulgentiarum ; quia in eis non est locus reatus pœnæ temporalis *Suar. disp. 52. sect. 1. nu. 1.*
- 17 Dammati nec sunt capaces Indulgentiarum *Cord. q. 7. vers. 2. pars. Paul. lib. 1. c. 1. & Suar. loc. cit.*
- 18 Debet etiam homo , vt lucrari possit Indulgentiam habere vsum rationis. Secundo, quod Indulgentia indigeat . Tertio , quod sit subditus .
- 19 An Prælati possint sibi ipsis concedere Indulgentias ? Respondetur negant Durandus *dist. 20 q. 5. Caiet. to. 1. opus. tract. 5. c. 5. de Indulg. D. Thom. dist. 20. art. 5. q. 4. Tab. q. 28. Armill. §. 20 Specul. tit. de pœnit. & remiss.*
- 20 Ratio quia concedere Indulgentias est actus iurisdictionis *cap. accedentibus de excessib. Pralat.* sed nemo habet iurisdictionem

in se ipsum, neque illam in se exercere potest *arg. c. debitum de baptismo l. penult ff. de arbit.*

- 21 Secundo, quia est absolutio quædam, & nemo potest se ipsum absol-
uere *c. fin. de inst.* Tertio, quia Prælatus non potest secum ipse dispen-
sare in lege, ergo neque quoad thesaurum Ecclesiæ.
- 22 Quarto, quia prodest tantum subditis *cap. quod autem de pœnit. & remiss.* sed nemo est sibi subditus.
- 23 Quinto, quia quis non debet esse Iudex in causa propria.
- 24 *Benz. lib. 2. c. 39. vers. 6.* tenet quod sacramentalem satisfactionem non potest quis sibi administrare, sed alter per modum sententiæ in iudicio pœnitentiali, at indulgentiam potest Papa, & Episcopus sibi applicare, non per modum absolutionis, sed applicare sibi ex thesauro absolutionem, sicut alij cum hac tamen differentia, quod Papa potest sibi immediatè ex causa concedere Indulgentias, & absolvere se ab iniunctis, cū sit caput Ecclesiæ, & supremus Iudex, & hæc favorabilis iustitia in se ipsum nullam vim coactivam requirit in se, ut requirit in absolutione à peccatis *Enr. lib. 7. c. 32. §. 3. Ledes. dist. 20. q. 4. dist. 38. q. 4. art. 4. Sot. dist. 21. q. 1. ar. 4.* Episcopus vero, & alij inferiores nec sibi soli possunt Indulgentias concedere, nec ab iniunctis se absolvere, nec in ieiunio, vel in votis secum dispensare, sed id committere debent Confessario per ipsos electo *Palud. in 4. dist. 38. q. 4. ar. 4. Syl. votum 4. §. 3. vers. 11. Panor. c. magna deuoto Ang. verb. votum 4. §. 7. Rosel. eod. 5. nu. 2. Enr. lib. 7. c. 1. §. 3. & c. 28. & c. 32. §. 3. Suar. disp. 52. sect. 1. nu. 14. Benz. lib. 5. c. 15. dub. 12.* ubi explicat modum,
- 25 quo concedens possit consequi Indulgentias *Nauar. not. 20. num. 9. & 18.* ubi an lucretur per participationem, & iurisdictionem concessam, siuè per participationem communem de thesauro, siue per dispensationem, & etiam quo modo Papa subiiciatur Confessori, & concludit lucrari concedentem, ut in sequenti dubio dicitur.
- 26 *Et Enr. lib. 7. de Sacramentis c. 32. Suar. disp. 12. sect. 1. n. 19.* probabilius tenent, posse Papam sibi concedere Indulgentias sicut potest dispensare in voto, non autem alij Prælati, sed posse consequi Indulgentias alijs vniuersaliter concessas, vel per proprium confessarium, cui darent hanc facultatem, ratio diuersificatis, quia Papa habet omnimodam, & independentem potestatem, alij vero Prælati non, nec possunt immediatè sibi indulgentias concedere, posse tamen illis frui, quas concedunt omnibus, qui terminatum aliquod opus fecerint, tamquam partes Reipublicæ.
- 27 Absolutè tamen affirmant *Palud. dist. 20. quest. 4. art. 3. concl. 5. Sot. dist. 20 q. 1. art. 4. in fin. Ricc. dist. 20 num. 4. q. 3. Vig. c. 16. §. 6. num. 24. Nauar. not. 20. Cord. q. 23. & 32. Syl. Indulg. num. 21. vers. 4. Barb. p. 3. alleg. 88. nu. 28. Zab. cap. 1. de raptor. Ioan. Andr. Calded. & ca-*

& ceteri c. cum ex eo de pœnit. & remiss. Archid. Gemin. & Franc. c. fi. eod. lib. 6. Fel. serm. de Indulgen. Mar. Soc. in c. nostro num. 45. ad 49. Azo. p. 2. lib. 3. cap. 54. vers. 8. quaritur & cap. 55. q. ult. Reginal. lib. 7. nu. 199. est communis .

- 28 Ratio quia non utitur directa iurisdictione in se ipsum , nec debet esse peioris conditionis, quam alij subditi .
- 29 Secundo, quia datur autoritate iurisdictionis, & administrationis generalis, per quam potest uti sua Indulgentia, & datur etiã autoritate administrationis generalis, per quã pôt dispensari thesaurus Ecclesiz, ergo illa posita generaliter, potest uti sicut sacerdos, qui conficit Corpus Christi, ut communicet alios, & tamen utitur etiam ipse, facit tex. in l. si Consul. & l. sequen. ff. de adoptionibus .
- 30 Tertio, quia habet vim statuti, & est perpetua, & sic potest illa uti tamquam alter .
- 31 Quarto, Vna & eadem persona potest præsentrare duplicem personam cap. à collat. de appell. lib. 6. DD. in cap. per venerabilem, qui Filij sunt legit. ubi Rex habens filios naturales & spurios, potest dispensare super illorum legitimatione, quia non tamquam Pater, sed tamquam persona Regis dispensat Nauarr. not. 31. n. 31. & exequutores testamenti, qui tenentur distribuere mille pauperibus in communi possunt sibi, & consanguineis pauperibus tribuere partem eleemosynæ legatæ Abb. in c. fin. de cohabit. cleric. & Mul. ita in concessione Indulgentiæ .
- 32 Ad opposita respondetur, & primo ad primum ijs, quæ dantur autoritate iurisdictionis alijs, posse, & ipse uti .
- 33 Ad secundum frui non per modum absolutionis directè, se ipsum absoluendo, sed indirectè per sacerdotem electum, ut illum absoluat .
- 34 Ad tertium posse superiores in actibus, qui nō sunt iudicialis potestatis, sed superioritatis tantum licentiam sibi ipsis dare, nisi specialiter ipsis prohibeatur .
- Ad quartum uti Indulgentia alijs data .
- 35 Ad quintum, ut in primo, & tertio, quando enim superiores exercent actus superioritatis tantum, possunt etiam ipsi uti gratia, & ut possunt alijs dare licentiam alloquēdi cum Monialibus sibi subiectis, ita permittitur sibi absque alia superioris licentia Caiet. 2. 2. q. 96. art. 5. dicens, quod in suis legibus potest superior eo modo secum dispensare, sicut & cum suis subditis .
- 36 An autem Papa vel Episcopus possit sibi remittere pœnitentiam per Confessarium iniunctam Io. And. in c. fin. de pœnit. & remiss. lib. 6. negat .
- 37 An Prælatus volens lucrari huiusmodi Indulgentias à se concessas teneatur implere conditiones, seu facere opus omnibus communiter iniun-

iniunctum, & non possit, in hoc quoad se dispensare, seu illud commutare in aliud opus, loco illius, pro Indulgentia lucranda? Respondetur duplex est opinio, prima *Riccar. in 4. dist. 29. art. 4. q. 3. Palud. q. 4. art. 3.* negantium nisi sub ea forma, quæ alijs concedi potest, etiã quod sit Papa *Naar. not. 20. num. 9. & 18. Cord. q. 31.* ubi duas opiniones affert.

38 Alij vt *supplem. Gabr. dist. 45. quest. 3. art. 2. propos. 7.* dicunt, quod non tenetur adimplere in propria forma tale opus, sed potest secum dispensare, & in aliud opus pium commutare, quia cum pendeat assignatio operis ab ipso concedente, sicut potest cum alijs dispensare, sic potest secum, ergo idem potest Papa per se *D. Thom. in 4. dist. 20. ar. 5. q. 4. Caiet. p. 2. q. 96. ar. 6.* ubi Prælatus potest secum dispensare in lege, & statuto suo, & hoc forte *Riccar. & Palud.* intenderunt, hoc est, vt fiat opus pium, sicut alijs, nisi secum dispensez æquivalenti alio opere *Cord. q. 31.*

39 An vnus possit accipere indulgentiam pro alio siue vivo, siue mortuo? Resp. affirmatiuè duobus concurrentibus, primum, quod à concedente indulgentias exprimatur, secundum quod adimpleatur causa, pro qua facta est Indulgentia simul cum autoritate applicantis *D. Thom. in 4. dist. 20. q. 1. art. 2. & q. 1. art. 5. quæstiunc. 3. & in addit. ad 3. par. q. 27. art. 3. Palud. in 4. q. 3. art. 3. Tab. 9. 3. not. 22. n. 32. Triumph. q. 31. art. 4. Cord. q. 26. Suar. disp. 52. sect. 7. n. 2. Grass. lib. 2. c. 5. n. 62.* probatur, quia vel applicaret Indulgentiam, iam habitam, & hanc non potest, quia dona Dei sunt sine pœnitentia, vel applicaret nondum acceptam, & neque hoc posset, quia non pendet ex sua, sed concedentis voluntate, quamuis enim quis possit applicare opus suum, quod facit, non tamen indulgentia ratione dicta.

40 Quid si à concedente non exprimatur? Respondetur, tunc opera, quæ per aliũ fiunt, dupliciter considerantur, primo quatenus sunt merè personalia, quæ non dicuntur propriè fieri nisi per se fiant, non autẽ per alium, vt est visitare Ecclesias, ieiunare, orare & similia. Secundo quæ versantur circa extrinsecam materiam, & sufficit eorum causalitas, & quod instrumentaliter, seu ministerialiter fiant, primo casu non possunt per alium fieri, nec facta ratificari, quia quisque debet per se adimplere, quando simpliciter sunt iniunctæ nisi concedens dicat siue per se, siue per alium. Secundo casu, etiam quod simpliciter imponantur, possunt per alium adimpleri, nisi specificè dicatur per se, quare Dominus, qui dat eleemosynam per famulum simpliciter, & absolute est Domini; secũdum quid vero, seu materialiter est famuli.

41 Operans tamen loco alterius non dicitur dare Indulgentiam ei pro quo operatur, sed Pontificem illam applicare tali conditione.

42 Dices si famulus eleemosynam non dat, quia furatur, vel non ita est.

efficaciter, vt Bulla mandat, an Dominus lucretur Indulgentiam? Respondetur non, etiam quod per eum non steterit, nec fuerit in culpa quod non detur, quia nec per se, nec per alium dedit.

43 Ex his sequitur, quod Religiosus, qui non potest per se, vel per interpositam personam accipere pecuniam, ex vi regulæ potest per spirituales amicum procurare, vt detur pro eo ad lucranda Indulgentia, & tunc dicitur facere per se *Rosell. Indulg. §. 17. Maior. in quarto dist. 20.*

44 An ratificans eleemosynam datam nomine suo ab aliquo amico motu proprio pro Indulgentia consequenda eam lucretur? Respondetur affirmatiue, quia rati habitio retrahitur, & mandato cõparatur.

45 De quo tempore lucratur Indulgentiam ratificans, à tempore datæ eleemosynæ, vel sequuta rati habitatione? Respondetur à tempore ratificationis *Cord. d. q. 26.*

46 An requiratur, quod famulus sit in gratia tempore quo facit eleemosynam à Domino demandatam? Respondetur nihil refert, quod sit in gratia, vel in peccato, aut quod hac, vel illa intentione operetur, quia in eo non attenditur nisi ipsa exequutio, quæ est quasi actio exterior Domini præcipientis *Suar. disp. 52. sect. 7. nu. 2.*

47 Et qui est in peccato mortali potest consequi Indulgentiam pro eo, qui est in gratia, quia qui lucratur est iustus, & malus in hoc casu non satisfacit pro alio, sed solum facit opus, cui Papa applicat thesaurum Ecclesiæ *Nauar. not. 22. nu. 30. & 31. & conf. 10. de priuil. nisi aliter ex Bulla specialiter, vel alio iure caueatur Cord. q. 26. vers. 3. præpos. Suar. disp. 54. sect. 4. nu. 5. & 6.*

48 Hinc pater, quod peccator potest sumere Indulgentias pro animabus Purgatorij prout infra dicemus, quia existens in peccato mortali potest per modum suffragij lucrari Indulgentias pro animabus Purgatorij *Rod. q. can. 10. 2. q. 96. art. 4. Nauar. not. 17. Triumph. q. 32 ar. 2. Ioann. Cbrysoft. hom. 22. c. 8. Matib. Hostien. in summ. tit. de remiss. cap. scisitantibus 15. q. 8. c. pro obeuntibus 13. q. 2. Nauar. c. si. de pœnit. dist. 4. Sot. in 4. dist. 45. q. 7. art. 1.*

49 Licet aliter sentiat *Bellar. lib. 1. c. 14. de indulgentijs nisi fiat opus in persona Ecclesiæ. Emanuels à verbo Indulg. num. 2. Ang. Indulg. §. 21. Summ. Coron. Confess. de sacrif. Missæ nu. 29. vers. jea dubium* ubi affert distinctionem *Soti*, quod si Indulgentiæ concedantur pro facienda aliqua eleemosyna, quod Indulgentia valet defuncto si fiat ab existente in peccato mortali, secus si fiat Indulgentia pro dicendis orationibus, vel Ecclesijs visitandis, ratio diuersitatis secundum *Sotum*, quia in primo casu non consistit in ratione meriti, sed quia Indulg. applicatur Defuncto quomodocumque soluat pecunia, sed in secundo casu, quia sunt propria opera facientis, si fiant in peccato nul-

lius sunt roboris, sed de hoc infra, sed prima opinio est verior.

- 51 An excommunicati Hæretici, & Infideles possint lucrari Indulgentias? Respon. detur negative, quia sunt membra abscissa, & non participant Influxum, & communionem aliorum membrorum Ecclesiæ, ideo Stylus, seu forma concedendi Indulgentias est, ut pro solis fidelibus concedatur.
- 52 Nec Pontifex concedendo Indulgentiam alicui, qui sit excommunicatus videtur approbare statum illius, cui sit concessio iuxta opinionem *Ludou. Bonon. tract. de Indulg. nu. 107.* intelligitur enim quatenus sit capax, & sufficiens ad recipiendam talem Indulgentiam, *Suar. disp. 52. sect. 2. nu. 2. & 3.*
- 53 Existens in peccato mortali, nec consequitur Indulgentiam pœnæ peccati illius in quo existit.
- 54 Peccatum vero veniale, licet aliqui teneant non impedire effectum Indulgentiæ, quia non tollit gratiam ut *Antonin. 9. 5. p. p. tit. 10. cap. 3. Syl. Indulg. q. 9. 9. quartum & disput. Benz. lib. 5. c. 15. dub. 8. ex Nau. & Cord. q. 25. cum alijs ibid. citat. & videtur sentire Suar. d. disp. 52. sect. 2. nu. 4.* quia non potest reatus pœnæ auferri, manente culpa, loquendo de effectum Indulgentiæ, quæ consistit in absolutione à pœnâ temporali, applicando thesaurum Ecclesiæ ad hunc effectum, ex *D. Thom. in 4. dist. 20. q. 1. art. 5. questiunc. 1.* sed si præter Indulgentiam fiat applicatio meritorum Ecclesiæ, posset prodesse quoad impetrationem bonæ dispositionis, &c. nihilominus *Nauar. not. 32. in gloss. Extrauag. Greg. XIII. vers. deuotè nu. 54.* distinguit, si enim ita peccet quis venialiter in actu, in quo Indulgentia est consequuturus, ut talis actus non sit moraliter bonus, tunc impediretur effectus, si autem actus sit moraliter bonus, saltem pro maiori parte, non tolleretur effectus Indulgentiæ per peccatum veniale illi extrinsece adiunctum.
- 56 Alij tenent requiri, ut opus bene fiat moraliter saltem, *Adr. q. 4. de Indulg. conclus. 4. Nauar. not. 10. & 32.* satis tamen est, ut fiat opus ex suo genere bonum moraliter cum intentione lucrandi Indulgentiam quamuis desinant aliæ circumstantiæ, ut misceantur imperfectiones, & satis est ut dicta intentio sit saltem virtualis *Suar. disp. 52. sect. 6. num. 5. & 6. accedit Cord. q. 25.*
- 57 Quo vero ad remissionem pœnæ temporalis, licet Theologi aliqui affirmant lucrari etiam in peccato mortali, fundantes non esse ad hoc necessariam gratiæ infusionem, quia si Deus solet peccatoribus conferre nonnulla beneficia longe maiora, ut est inspirare sanctam cogitationem, &c. & suffragia Ecclesiæ valent ad obtinenda talia bona spiritualia hominibus existentibus in peccato, multo fortius inquirunt valebunt ad remissionem pœnæ temporalis.
- 58 Contraria tamen opinio est verior, nam ad consequendum fructum,

& effectum Indulgentiæ eamq. lucrandam requiritur status gratiæ, ideo semper additur in eius forma confessis, & contritis *Suar. sect. 2. num. 6.* & sic tam ex parte formæ Indulgentiæ, quam ex parte conditionis Indulgentiæ, quam etiam ex parte ipsius pœnæ, cuius relaxatio ponitur in Indulgentia, quam ex parte culpæ, qua prius non sublata, non potest tolli pœna, requiritur, vt lucraturus Indulgentiam sit in gratia *Triumph. q. 31. art. 1. Turrecrem. & ceteri ibi citat.*

59 Hinc eleemosyna facta in peccato mortali non valet per modum satisfactionis quoad se, sed per modum applicationis quoad alios

60 Et alias diximus opera bona facta in peccato prodesse ad multa bona temporaria, puta ad salutem, honorem, potentiam, & diuitias, vt *Psal. 72. Ecce ipsi peccatores, & abundantes in saculo obtinuerunt diuitias Ier. cap. 13. quare via impiorum prosperatur Boet. de consol. Filo. Metro. 5. lib. 1. cap. non omnis 5. quest. 5. Psalm. 143. Promptuaria eorum plena eructantia &c.* & ad multa alia bona de quibus *cap. si quando cap. cauendum cap. quid ergo de pœnitent. dist. 3. gloss. in 5. quod autem eadem, & gloss. in cap. quod quidem de pœnitent. & remiss. & adducuntur in his versibus.*

Quæ cum mortali bona fiunt dant bona terra

Cor faciunt humile, minuunt tormenta gebennæ.

61 Item profunt ad adimplenda præcepta; ad excusandum à nouo peccato, ad illustrandam mentem peccatoris, vt suum malum statum agnoscat, & eius pœniteat, ad quærendum virtutes morales, ne peccatum ad aliud suo pondere trahat ad quærendam cordis lætitiã, ne Angelus Custos nos omnino destituat, ne tam cito Deus nos puniat, plura *Nauarr. in cap. querat 5. quod autem num. 2. de pœnitent. dist. 3. in Manuali cap. 27. num. 277. de pœnit. dist. 6. num. 45. & quæ in præludio 7. num. 3. & de boris canonicis cap. 6. num. 27. & alibi, & ad tolerabilius patiendum iudicium extremum D. Thom. 3. par. q. 89. ar. 6. in resp. ad 3.*

62 Non tamen opera facta in peccato mortali profunt ad quærendam, vel augendam gratiam gratum facientem, vel gloriam beatificantem *cap. nihil de consec. dist. 5. cuius vniuersale dictum limitat gloss. ibidem, vt procedat, quoad vitam, idest quoad gratiam, & gloriam præfatas, quia quoad temporalia prodest cap. si qualibet 22. quest. 2. Nauarr. d. cap. querat 5. quod autem de pœnit. dist. 3.*

63 Quod autem opera bona facta in gratia, & mortificata per peccatum per subsequenter pœnitentiam resurgant, & reuiuiscant, etiã alias diximus, & est communis conclusio *Doct. D. Tho. lib. 4. sentent. dist. 22. quest. 1. art. 1. ad 6. & 3. par. quest. 89. art. 5. cap. pium de pœnitent. distinct. 3.* Quia fuerunt acceptata à Deo, & in sua men-

te reposita, & statim ac quis reuertitur ad gratiam illa reuiuiscunt, habet enim homo in ea ius, & actionem, quando sunt mortificata talia opera per peccatum negatur actio, sed remanet ius, si reconciliatur non reddit nouum ius, sed competit actio per ius antiquum.

- 64 Dicuntur autem mortificari per peccatum mortale, hoc est quatenus suspenduntur quousque per gratiam, quæ est radix eorum fiat homo dignus eorum præmio. Per pœnitentiam vero talia opera mortificata reuiuiscunt, in quantum per eam suscipiunt efficaciam, perducendi ad vitam æternam, quam efficaciam habent quatenus remanent in acceptatione diuina *D. Tho. quæst. 89. art. 5. Sot. dist. 16. quæst. 2. art. 5.*

Opera vero mortua est impossibile uiuificari per pœnitentiã, quia non processerunt ex gratia, quæ est principium vitæ, & iam transierunt, ideo non possunt uiuificari *D. Thom. & Sot. loc. cit. art. 6. Suar. tom 4. dist. 37. sect. 2. nu. 7.*

- 65 Ex quo patet peccata minus posse uiuificari, quæ dicuntur opera mortifera.

- 66 An autem pœnitens resurgens à peccato, resurgat ad primam, vel maiorem gratiam *D. Thom. in 4. dist. 16.*

- 97 Non tamen est necesse, vt opus quod fieri debet pro lucranda Indulgentia fiat in gratia, quando illud constat ex multis actibus, sed satis est, quod sit in gratia in ultimo actu hoc est, quando suscipitur Indulgentia *Anton. par. 1. tit. 18. cap. 3. §. 7. in fin. Tabien. Indulg. §. Nauar. not. 19. & alij excepto Caiet. dummodo actus, qui fiunt in peccato sint moraliter boni.*

- 68 Nec est necesse, vt quando quis accipit diploma Indulgentiæ sit in gratia *Sot. q. 2. ar. 3. cont. Caiet.*

- 69 Dices, an recedente fictione peccator lucretur Indulgentiam, quæ propter peccatum non est consequutus? Respondetur non nisi expressè hoc modo concedatur *Suar. disp. 52. sect. 2. num. 12. & seq.*

- 70 Requiritur ergo, quod suscipiens Indulgentiam sit in charitate, & statu gratiæ, alias sequitur, quod D. Paulus ait *si charitatem non habuero, &c. D. Thom. in quarto, dist. 20. quæst. 1. art. 1. quæstiuncula 1. & Quodlib. 2. quæst. 8. art. 16. Palud. dist. 20. quæst. 4. colum. penult. Sot. dist. 21. quæst. 2. art. 3. Anton. par. 1. tit. 10. cap. 3. §. 2. Nauarr. not. 17. & seq. Tol. cap. 27. Suar. disp. 52. sect. 2. & alij cõmuniter excepto Maior. quod intellige saltem moraliter, vt Nau. not. 17. nu. 11. & 19. nu. 6. ait enim Phyllos. 2. Ethic. quod actus agentium non sunt nisi in subiecto bene disposito, nec beneficia conferuntur inimicis, & qui est in peccato mortali, nihil potest Deo facere gratum, nec est dignus remissione.*

- 71 Prædicta confirmantur ex intentione Christi, & Sanctorum, qui pro membris viuis satisfactionem obtulerunt *Sot. art. 3. Clem. 1. ubi gloss. de reliq. & vener. Sanctor.*
- 72 Quatenus enim quis habeat peccatum mortale tempore, quo lucratur Indulgentiâ, saltem debet esse contritus, ut eam consequi possit, nec sufficit attritio, quia non sumus in Sacramento pœnitentiæ in quo quis ex attrito fit contritus, sed sumus in Indulgentiis, & peccati venia non datur nisi correcto *c. legatur 24. q. 1. cap. peccati de reg. iur. lib. 6.* intellige de venia culpæ, non de venia pœnæ, quæ appellatur impunitas quantum ad pœnam temporalem imponendam in hoc sæculo, quia talis pœna quandoque dimittitur non correcto, ut *gloss. d. c. peccati.*
- 73 Et qui est verè pœnitens, & confessus habebit veniam culpæ, quam solus Deus in contritione remittit, & pœna æterna debita pro culpa mortali commutatur à Deo in pœnam temporalem, quia sicut culpa respectu illius, in quem, ut commissa fuit infinita, sic pœna debet esse infinita, modo quo supra dictum est, cuius infinitas tollitur per remissionem culpæ *gloss. in Extrauag. Antiquorum vers. confitebuntur de pœnit. & remiss.*
- 74 Et tunc dicitur quis esse in gratia, quando de peccatis commissis sentit dolorem, & veller potius esse mortuum, quam illa commisisse, habetq. propositum illa confitendi ut *Nau. Miscell. de orat. nu. 44.*
- 75 Et tunc dicitur vere pœnitens, quâdo ita peccata mortalia displicuerint, ut ob nullum bonum quærendum, malum è vitandum, ea denuo admittere proponat ut *Nauar. not. 17. num. 9. ubi credit non esse necessarium ad veram pœnitentiam credere numquam nos denuo læthaliter peccaturos, sed sufficere concipere odium omnis peccati mortalis, & dolere, quod concipere nequeamus.*
- 76 Et in tantum est verum, quod sufficiat, quod recipiens Indulgentiâ in ultimo actu sit in gratia, etiam quod à principio fuerit in peccato, ut si illi imponatur ieiunium in prima, & secunda hebdomada, & communio in die Dominico, opera adimpleta in peccato mortali non faciunt perdere indulgentiam, si ante quam suscipiat Eucharistiam sit rite confessus *Nauar. not. 19. nu. 17. & Miscell. 95.* Confessio enim nõ requiritur principaliter, sed tanquam medium necessarium ad communionem *Rod. in summ. cap. 184. nu. 14. Sot. dist. 21. q. 2. art. 3. col. 4. in fin. Graff. p. par. lib. 4. cap. 17. num. 39. Sylu. quest. 10. vers. 9. Cord. quest. 44. & 25.*
- 77 Idem dicendum de illo, qui se facit adscribere in libro alicuius Cōfraternitatis, qui tunc temporis debet esse in gratia *arg. l. eum qui ff. de cond. & demon. ubi quando sit legatum alicui conditionale sufficit,*

quod sit capax purificata conditione, unde mille relicta Francisco, si reliquerit concubinam quoties illam reliquerit debentur, & *Sylu. Indulg. nu. 32.* ait, quod implens opus iniunctum in peccato mortali consequitur Indulgentiam si tempore remissionis, seu mortis sit in gratia, quod *Nauarr. loc. cit. refellit not. 17. nu. 2.* & si in diplomate dicatur, ut confiteatur intra hebdomadam, & die dominico communice, si tantum die dominico confiteatur, & communice Indulgentiam lucratur *Nauarr. Miscell. 60. dub. 2. num. 225. Sorb. Indulgen. fol. 325.*

- 80 An requiratur confessio sacramentalis, vel sufficiat propositum confitendi? Respondetur, aliqui dicunt non requiri nisi in voto *Sot. & Armill.* oppositum tamen tenendum ex *Caiet. num. 10. de Indulgen. Nauarr. not. 21.* si exprimatur, quia tunc est conditio, quæ nisi adimpleatur non consequitur Indulgentiam, si non exprimitur, puta quia dicit visitantibus talem Ecclesiam conceditur indulgentia, &c. sufficit contritio, ergo considerata sunt verba Bullæ, quæ si dicant verè contritis, sufficit contritio; si Confessis, & cōtritis, requiritur confessio, & ita intelliguntur *Nauarr. & Caiet. Anton. p. p. tit. 10. cap. 3.* sed licet confessio non debeat præcedere ante omnia opera, expediret tamen, ut omnia fiant in gratia *thesaur. for. Ecclesiast. p. 1. c. 7. num. 26. Nauarr. not. 17. & 19. & not. 32. nu. 34.*
- 82 An requiratur, quod pœnitens acceptauerit pœnitentiam à Confessore, vel proposuerit condignâ facere? Respondetur *Caiet. q. penult.* putat requiri; oppositum *Nauarr. not. 21.* nisi exprimeretur in forma, optimum tamen consilium est, quod dicit *Caiet. loc. cit.*
- 83 An cum requiritur confessio teneatur quis confiteri si non habet peccatum mortale? Respondetur *Suar. disp. 52. sect. 3. num. 13.* putat lucrari illum, qui non habet peccatum mortale, sed solum veniale, sine confessione *Nauarr. not. 18. & not. 30. num. 6.* quia hæc est mens Pontificis, sed melius, & tutius *Cord. q. 28.* dicit confitenda grauius venialia *Candel. de confess. nu. 53. Thes. for. Ecclesiast. c. 7. num. 27.* licet *c. 15. num. 10.* dubitet ratio, quia absolutè iniungitur, ut reliqua opera, diximus supra de *Iub.* Et fieri debet confessio etiam si habet peccatum veniale: quia forsan adest peccatum occultum, cuius non recordatur *Rod. in sum. c. 184. num. 11.* licet in hoc sint opiniones vide *Enr. lib. 7. cap. 12. §. 2.*
- 84 Dices multoties cōceditur Indulgentia facienti hoc, & hoc & nulla fit mentio de contritione, & confessione, quomodo tunc intelligitur? Respondetur semper intelligitur talis susipientis dispositio, ut sit verè contritus, & in gratia *Nauarr. Miscell. de Orat. nu. 64.* alias non sufficit facere opera iniuncta, si non est in gratia.

- 85 Si Indulgentia dicat confessis, & contritis, an & quando confessio sit facienda *sup. & Cord. q. 27. 28.*
- 86 An ad consequendū iubilæum, seu Indulgentiam requiratur confessio generalis peccatorum rite confessorum? Respondetur negativè. *Nauar. de iubil. not. 18. nu. 161.*
- 87 An qui consequitur Indulgentiam plenariam si moriatur statim, euolet ad cælum? Respondetur affirmatiuè *Hofst. lib. 5. de pœnit. & remiss. Triumph. q. 29. art. 1. Sylu. §. 3. Anton. p. p. tit. 10. cap. 3. in initio fauet Suar. disp. 56. sect. 3. nu. 7.*
- 88 Intellige nisi quis peccet in illa lucranda, vel consequenda, vel non sit omnino plenaria.
- 89 Cruce signati morientes cum solo proposito trāsferendi indulgentiam lucrātur, dummodo contriti moriantur, nullo superaddito peccato, & habeant propositum satisfaciendi si facultas daretur *Trium. q. 2. art. 2. vid. Conc. Lateran. sub Innoc. III. D. Thom. Quolib. 2. q. 8. art. 16. Turrecr. de pœnit. dist. 1. §. etiam nu. 63.*
- 90 Religiosi bene consequuntur Indulgentias datas per Romanum Pontificem, dummodo habeant requisita, quæ Indulgentia præcipit, & obseruantia regularis in aliquo non repugnet *D. Thom. ad 3. par. quæst. 27. art. 2. Armill. Indulg. §. 5. 13. & 19. triumph. q. 31. art. 3.*
- 91 Est tamen notandum, quod multæ reperiuntur Indulgentiæ cōcessæ Religiosis, puta in die receptionis habitus *Rodr. q. 87. art. 1. D. Tb. 2. 2. q. 189. art. 3. ad tertium & quæst. ult. Fel. in cap. nostro de pœnit. & remiss. num. 4. per cap. admonere 33. quæst. 2. Scrut. Sacerd. fol. 87. vers. quomodo.*
- 92 Diebus quibus communicant *Rod. cit. art. 2. Recitantibus Coronam Domini Nostri Iesu Christi, & B. Virginis, art. 3. Infirmis & senibus dicentibus vnum Psalmum, vel Hymnum.*
- 93 Ibidem *art. 3. minoribus de obseruantia dicentibus Missam de Conceptione Beatæ Mariæ Virginis Rod. q. 87. art. 4. & de alijs, de quibus Sorb. in compendio priuil. vers. Indulg.*
- 94 Sed Paulus Quintus, eas reformando, & quascumque quomodo-libet Religionibus, vel Ordinibus per communicationem, vel alio modo concessas annullando, nouam præscripsit concessionem, vt in eius Bulla Romanus Pontifex sub Datum Roma 25. Maij. 1606. Tenoris infra scripti videlicet.

PAVLVS PAPA QVINTVS

Ad perpetuam rei memoriam.

21. alias 16.

94 **R**omanus Pontifex in B. Petri Sede constitutus, cui inter alia, celestis Indulgentiarum thesari dispensandi cura incumbit, sollicite prospicere debet, ac solerter, ut huiusmodi Indulgentiarum dispensatio, & usus ad Dei gloriam, & animarum salutem precipue dirigatur, & ne ex illarum multiplicitate confusio, aut inanis interpretatio exoriat. Proinde cum fel. rec. Clemens Papa VIII. Prædecessor noster magna cum diligentia, & sollicitudine procurauerit abusus, & corruptelas, tum in communicando, & dispensando Indulgentiarum thesauros, tum in modo illos recipiendi irreptos tollere, & propterea sua quidam Constitutione formam aggregandi, instituendi, & recte administrandi Societates, & Confraternitates præscripserit, licet morte præuentus hanc piam eius voluntatem ad finalem executionem deducere, neque etiam, ut cogitauerat, circa Indulgentias à plerisque Romanis Pontificibus Prædecessoribus, Religionibus, & Ordinibus Monasticis, & Mendicantibus diuersis temporibus concessas aliquid deliberare potuerit. Nos, qui nullis nostris meritis, sed sola Dei benignitate ad summi Apostolatus officium vocati sumus, susceptum à tanto Pontifice pium hoc opus ad optimum finem perducere cupientes, ubi primum Catholica Ecclesia regimen suscepimus, Venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, ad hoc opus à dicto Clemente Prædecessore deputatis, de quorum numero tempore ipsius Clementis Prædecessoris eramus, iniunximus, ut in illo opere ad ulteriora progredierentur, & Indulgentias Regularibus concessas recognoscerent, usque recognitis rem nobiscum communicarent. Cum itaque Præfati Cardinales priuilegia, concessiones, & gratias prædictis Religionibus, & Ordinibus concessas diligenter inspexerint, & examinauerint, ac eorundem Ordinum Superiores, & Officiales pluries audierint, ac circa easdem Indulgentias varia dubia, & incertitudines, & confusiones adesse compererint, & ex iudicio eorundem etiam Regularium, vel aliquorum ex illis nobis proposuerint valde expedire, pro eorum maiori securitate, & beneficio, ut Indulgentias ipsis Religionibus, & Ordinibus, ad instar, vel per communicationem, aut alio modo hætenus concessas annullaremus, & reuocaremus, ac alias particulares illis concederemus. Nos matura super hoc consultatione præhabita, cupientes personis Regularibus quibuscumque quorumvis Ordinum, tam Monasticorum, quam Mendicantium
spiri-

Spirituale solatium, & iuuamen afferre, infra scriptas indulgentias, & gratias, quas personis Regularibus intra claustra, aut extra, cum licentia tamen suorum Superiorum legitima de causa illis concessa, degentibus tantummodo suffragari debere declaramus, concedendas duximus. Omnibus igitur Christi fidelibus, qui canonicè & iuxta ordines cuiuslibet Religionis, & Constitutiones Apostolicas habitum regularem à legitimis Superioribus causa profitendi in illo susceperint, die primo eorum ingressus in ipsam Religionem, si verè pœnitentes, & confessi Sanctissimum Eucharistia Sacramentum sumpserint, Plenariam; Ac cuiuslibet Nouitio, qui pœnitens, & confessus, ac sacra Communione refectus post completum probationis annum professionem emiseric, etiam Plenariam; Necnon cuiuslibet Religioso intra claustra sui Monasterij viuenti, qui in festo principali sui Ordinis confessus, & sacra Communione refectus fuerit, aut Missam recitans pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, Romani Pontificis salute, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, etiam Plenariam. In cuiuslibet vero mortis articulo, si pariter verè pœnitens, & confessus, ac sacra Communione refectus, vel quatenus id facere nequiuert, saltem contritus nomen IESV ore, si potuerit, sin autem corde, deuotè inuocauerit, etiam Plenariam. Qui vero ad Presbyteratus ordinem canonicè promotus, & confessus primam Missam celebrabit; necnon etiam ijs Religiosis, qui pariter confessi, ac sacra Communione refecti eidem Missæ interfuerint, aut ipso die Missam similiter celebrabunt, etiam Plenariam; Iis vero qui de suorum Superiorum licentia à negotijs per decem dies alieni in Cella commorabuntur, aut ab aliorum conuersatione separati in piorum librorum, & aliarum rerum spiritualium animos ad deuotionem, & spiritum inducentium lectionibus operam suam dederint, addendo sæpe considerationes, & meditationes mysteriorum fidei Catholice, diuinorum beneficiorum, quatuor Nouissimorum, Passionis Domini Nostri IESV Christi, & aliorum exercitiorum, orationum iaculatoriarum, aut vocalium saltem per duas horas in diem, & noctem orationibus mentalibus sese exercendo, faciendo eodem tempore confessionem generalem, aut annualem, vel ordinariam, Sanctissimum Eucharistia Sacramentum sumpserint, aut Missam celebrauerint, quoties pro quolibet prædictorum exercitiorum Plenariam, similiter omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus. Præterea iidem Religiosi intra claustra viuentes, qui suam Ecclesiam deuotè visitauerint, & ut præfertur orauerint, consequantur easdem indulgentias, quas visitantes Ecclesias Urbis, & extra eam diebus Stationum consequuntur, in omnibus diebus, perinde ac si ipsas

ipsas Urbis Ecclesias personaliter visitarent. Omnibus item Religiosis intra claustra ut supra uiuentibus, qui quinquies Orationem Dominicam, & toties salutationem Angelicam ante Altare eorum Ecclesie in quolibet die quinqué annos, & totidem quadragenas; ijs uero qui de suorum Superiorum licentia in itinere existentes, aut extra claustra degentes, tanquam Prædicatores, & Lectores quinquies eandem orationem Dominicam, & toties salutationem Angelicam ante quodlibet Altare similiter dixerint, etiam quinqué annos, & totidem quadragenas: Necnon etiam eisdem Religiosis, qui per mensem integrum singulis diebus spatio media hora orationem mentalem fecerint, ac confessi, & sacra communione ultima Dominica mensis huiusmodi refecti fuerint, sexaginta annos, & totidem quadragenas: Qui uero contrito corde, & penitentes eorum culpas, & peccata, ac imperfectiones in Capitalis Culparum accusabant, & spiritualiter communicebant, & exercitium virtutum facient, tres annos, & totidem quadragenas. Quotiescumque autem de licentia Summi Pontificis, aut suorum Superiorum in Ditiones, & Terras Infidelium, aut hæreticorum ad concionandum, aut Catholicos docendum, vel Infideles, & hæreticos ipsos ad fidem Catholicam conuertendum, & Ecclesie gremio reducenam missi fuerint, si penitentes, & confessi, ac Sanctissima Communione refecti fuerint, vel Missam celebrauerint, ut melius ad huiusmodi opus sese parare valeant, pro duabus vicibus, uidelicet quando itineri se accingent, & quando in Prouinciam, ubi prædicta opera eis exercenda erunt, ingressi fuerint, Plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino pariter concedimus, & elargimur. Et insuper cum Superior in visitationibus generalibus orationes quadraginta horarum pro bono visitationis progressu collocare voluerit, ijs Religiosis, qui dictis orationibus saltem spatio duarum horarum in diuerso tempore interfuerint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, Romani Pontificis salute, ac Sanctæ Matris Ecclesie exaltatione, necnon disciplina, & obseruantia regularis augmento pias ad Deum preces, ut supra dictum est, effuderint, si confessi, & sacra Communione refecti fuerint, aut Missam celebrauerint, Plenariam similiter omnium peccatorum indulgentiam, & remissionem, ut præfertur concedimus. Volumus autem, ut omnes supradicta indulgentia, & gratia Religiosis regularibus cuiusvis Ordinis, tam Monastici, quàm Mendicantis duntaxat, ut præfertur concessa, etiam omnibus Monialibus cuiusvis regula approbata, & intra claustra cum tribus votis solemnibus uiuentibus, & perpetuam clausuram seruantibus tam Ordinarijs Locorum, quàm etiam regularibus cuiuscunque Ordinis,

nis, regula, & instituti subiectis suffragentur. Presentibus perpetuis futuris temporibus duraturis. Caterum omnes, & singulas indulgentias quibuscunque Ordinibus, & Institutis regularibus huiusmodi, etiam Mendicantibus, & quibuscunque personis regularibus, tam vigore priuilegiorum, & literarum Apostolicarum, quàm viua vocis oraculo, aut alias quouis modo per quoscunque Romanos Pontifices predecessores nostros, ac Nos, & Apostolicam Sedem hætenus concessis, confirmatis, approbatis, & innouatis, auctoritate, & tenore predictis perpetua reuocamus, cassamus, annullamus, & abrogamus, & ad presentium nostrarum literarum præscriptum reducimus, & moderamur. Non obstant quibuscunque Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac eorundem Ordinum, & Institutorum Regularium, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis, etiam Mare magnum, & Bulla aurea nuncupata eisdem Ordinibus, & Institutis, eorumque Monasterijs, Conuentibus, Collegijs, Domibus, Superioribus, & personis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quauis alia expressio habenda foret, tenores huiusmodi presentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, ceterisque contrarijs quibuscunque. Volumus autem, ut presentium transumptis, etiam impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius persona in dignitate Ecclesiastica constituta munitis, eadem fides habeatur ubique, qua presentibus ipsis originalibus litteris haberetur. Dat. Roma apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die xxij. Maij MDCVI. Pontificatus Nostri Anno Primo.

M. Vestrius Barbianus.

- 95 Aduertendum quod Clemens VIII. nouam statuit formam aggregandi, & erigendi Confraternitates ad effectum consequendi indulgentias, vt patet in eius Bulla *Quæcumque*, tenoris infra scripti videlicet.

C L E M E N S P A P A V I I I .

Ad perpetuam rei memoriam .

115.

Quacumque à Sede Apostolica ad promouendam Christi fidelium salutem aliquando concessa sunt, etsi maturo consilio, magna; prudentia, & cautione sancita, & decreta sint; tamen cum Romanus Pontifex de animarum salute sollicitus progressu temporis animaduertit sensim aliquos abusus in eisdem statutis, & decretis obseruandis prouenire; debet pro sui Pastoralis officij munere illis opportuna ratione occurrere, & quātum cū Domino potest, adhibito salutari remedio, prouidere. Cum itaque à pluribus Romanis Pontificibus predecessoribus nostris, & forsā etiam à Nobis nonnullis Regularibus ordinibus, Religionibus, & Institutis, ac etiam Christi fidelium saecularium Archiconfraternitatibus, & Congregationibus diuersarum Nationum, nominum, & institutorum, tam in Alma Vrbe nostra, quā in alijs Ciuitatibus, & locis Christiani Orbis institutis, facultas erigendi, & instituendi in eorum & alijs Ecclesiis, & Collegijs, necnon etiam sibi aggregandi Confraternitates, & Congregationes in eadem Vrbe, & in alijs locis existentes, eisq; priuilegia, indulgentias, facultates, aliasq; spirituales gratias, & indulta sibi concessa respectiue communicandi attributa fuerit, ac nulla certa forma, vel ratio praescripta sit, quae in huiusmodi erectionibus, institutionibus, aggregationibus, & communicationibus, faciendis seruari debeat; propterea siue negligentia Superiorum Orainum, Religionum, & Institutorum, vel officialium Archiconfraternitatum, & Congregationum erigentium, instituentium, aggregantium, & communicantium, quae Confraternitatibus, & Congregationibus erigendis, instituendis, & aggregandis, & quibus communicationes priuilegiarum, indulgentiarum, aliarumq; gratiarum praedictarum fiunt, non seruant formam in huiusmodi erectionibus, institutionibus, aggregationibus, & communicationibus seruari debitam, neque praescribunt modum, quo priuilegia, indulgentias, facultates, aliasq; spirituales gratias, & indulta praedicta consequi debeant, seu ipsarum Confraternitatum, & Congregationum inturia; quae non inquirunt ea, quae praestare oportet, ut illa consequantur, nonnullae praeuiae consuetudines irrepsērunt, multaq; incommoda inde prouenerunt, quibus Nos pro commissio Nobis Apostolica sollicitudinis officio, paternaq; erga omnes Christi fideles charitate prospicere volentes, hac nostra Constitutione perpetuo ualitura decernimus, atque statuimus, ut in posterum tam huius Almae Urbis nostrae, quā aliarum Ciuitatum, & loco.

locorum totius Christiani Orbis Regularium, Ordinum & Religionum & Institutorum, quibus in eorum, & quibuscunque alijs Ecclesijs & Collegijs Confraternitates secularium erigendi & instituendi facultas concessa est, necnon etiam Archiconfraternitatum, & Congregationum cuiusvis Nationis, nominis, & instituti illa sint, & in quibuscunque Ecclesijs, Domibus, & Oratorijs, tam secularium, quàm ut præfertur quorumcunque etiam Mendicantium Ordinum, Religionum, Institutorum Regularium, quavis tam Ordinaria, quam Apostolica auctoritate erectæ, ac instituta existant, seu alias quovis modo introductæ reperiantur, quibus alias Confraternitates, & Congregationes instituendi, erigendi, ac sibi aggregandi, illisq; privilegia indulgentias, facultates, aliasq; spirituales gratias, & indulta prædicta elargiendi, & communicandi potestas à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, vel à Nobis, & Apostolica Sede attributa fuit, Magistri, Priores, Præpositi, Rectores, Governatores, Præceptores, Primicerij, Prælati, Custodes, Guardiani, Præfecti, Administratores, & alij Officiales, seu Superiores quovis modo nuncupati, Regularium siquidem Ordinum, Religionum, & Institutorum unam tantum Confraternitatem & Congregationem de consensu tamen Ordinarij loci, & cum litteris eius testimonialibus, quibus Confraternitatis, & Congregationis erigenda, & instituenda pietas & Christiana charitatis officia, quæ exercere cupit, apud eos commendentur, in eorum & quibuscunque alijs Ecclesijs & Collegijs erigere cupit, apud eos commendentur, in eorum & quibuscunque alijs Ecclesijs & Collegijs erigere, & instituere, cæterarum vero Archiconfraternitatum Congregationum in singulis Civitatibus, Oppidis, vel locis unam etiam Confraternitatem, & Congregationem duntaxat, quæ Apostolica, vel ordinaria auctoritate prius erecta, ac nulli alteri Ordini, Religioni, Instituto, Archiconfraternitati & Congregationi eiusdem, vel alterius Nationis, nominis, & instituti aggregata sit prævio similiter loci Ordinarij consensu, & cum eius litteris testimonialibus, quibus eiusdem Confraternitatis, & Congregationis aggreganda institutum, pietas, & Christiana charitatis officia, quæ exercere consuevit, apud eos commendentur, sibi adiungere, & aggregare possint: Hinc vero Confraternitati, & Congregationi erigenda, instituenda, seu aggreganda ea tantum privilegia, indulgentias, facultates, aliasq. spirituales gratias, indulta, quæ ipsi Ordini, Religioni, Instituto erigenti, instituenti, ac communicanti, seu Archiconfraternitati, & Congregationi aggreganti nominatim, & in specie, non autem qua per exceptionem, vel communicationem sibi quovis modo concessa sunt, & illa quidem non sub generali forma verborum, vel ad instar: sed expresse, & in specie communicare valeant. Statuta autem pro regimine Ordinum,

dinum, Religionum, & Institutorum erigentium, & instituentium,
 ac communicantium, seu Archiconfraternitatum, & Congregationū
 aggregantium edita Confraternitatibus, & Congregationibus erigen-
 dis, instituendis, & aggregandis, & quibus communicationes priui-
 legiorum, & aliorum predictorum sunt, impartiri non possunt, nisi
 ea prius ab Episcopo Diocesano examinata, & pro ratione loci appro-
 bata fuerint, qua nihilominus eiusdem Episcopi decretis, ac modera-
 tioni, & correctioni in omnibus semper subiecta remaneant. Insuper
 volumus, & ordinamus, ut predicti Ordines, Religiones, Instituta
 erigentia, instituentia, ac communicantia, necnon Archiconfrater-
 nitates, & Congregationes aggregantes certam erigendi, instituendi,
 aggregandi, & communicandi formulam à Nobis nouissimè approba-
 tam diligenter obseruent, secundum quam priuilegia, indulgentias,
 facultates, aliasq; spirituales gratias, & indulta ipsis Ordinibus, Re-
 ligionibus, Institutis erigentibus, instituentibus, & communicanti-
 bus, seu Archiconfraternitatibus, & Congregationibus aggregantibus
 nominatim, & expresse, non autem per communicationem, neque ad
 instar, ut supra concessa, ipsis Confraternitatibus & Congregationi-
 bus erigendis, instituendis, & aggregandis, & quibus communica-
 tiones fiunt, communicare possint, quibus Confraternitates, & Con-
 gregationes eiusdem dumtaxat Nationis, & nominis, Ordinis, Reli-
 gionis, & Instituti, Archiconfraternitatis, & Congregationis, cui ag-
 gregantur, tam hactenus aggregate, quam in posterum aggreganda
 utantur, potiantur, gaudeant, ita ut dictarum Confraternitatum,
 & Congregationum erectarum, institutarum, & aggregatarum, ac
 quibus communicationes factae sunt, Ministri, & Officiales, & alij
 supradicti priuilegia, indulgentias, facultates, aliaque spiritua-
 les gratias, & indulta huiusmodi, praeuia tamen recognitione
 Ordinarij loci, qui adhibitis duobus de eiusdem Ecclesiae Capitulo, illa
 iuxta Sacri Concilij Tridentini decretum promulganda decernat, de-
 bitis temporibus promulgare valeant: quibus etiam Ministris, Officia-
 libus, & alijs predictis elemosynas, & alia oblata Christiana chari-
 tatis subsidia, iuxta modum, & formam per Ordinarium loci prescri-
 bendam, remotis tamen Mensis, peluibus, & capsis, quae in Ecclesiis,
 & Oratorijs dictarum Confraternitatum, & Congregationum publi-
 cè ad hoc exponi consueuerunt, excipiendi potestas detur. Atque hoc
 ipsum Ordines, Religiones, Instituta erigentia, instituentia, ac com-
 municantia, seu Archiconfraternitates, & Congregationes aggregan-
 tes, tam Almae Urbis nostrae, quam aliarum Ciuitatum, & locorum,
 quorumcunque iuxta modum à Vicario Urbis, & ab Ordinarijs loco-
 rum respectiue prescribendum, obseruare teneantur. Elemosynas au-
 tem sic collectas in reparationem, & ornatum Ecclesiarum, tam Ordi-

nam, Religionum, Institutorum erigentium, Instituentium, & communicantium, ac Archiconfraternitatum, et Congregationum aggregantium, quam Confraternitatum, et Congregationum erigendarum instituendarum, et aggregandarum, et quibus communicationes fient, aut in aliis earum pios usus arbitrio eiusdem Vicarij nostri in Vrbe, necnon Ordinariorum locorum respectiue fideliter exponere atque erogare procurent, ut omnes intelligant cœlestes Ecclesie thesauros, non quæstus, aut alicuius lucri causa: sed pietatis, et charitatis excitanda gratia iz Apostolicæ Sedis benignitate Christi fidelibus aperiri. Præterea volumus, ut Confessarij, qui vigore priuilegiorum ipsis Ordinibus, Religionibus, Institutis erigentibus, instituentibus, et communicantibus, seu Archiconfraternitatibus, et Congregationibus aggregantibus concessorum, ac Confraternitatibus, et Congregationibus aggregandis communicandorum pro tempore eligi possunt, et poterūt, seculares scilicet in Alma Vrbe à prædicto nostro Vicario, extra Urbem vero à locorum Ordinarijs, Regulares autem non solum à prædicto Vicario nostro, et à locorum Ordinariis respectiue: sed etiam à Superioribus approbati sint, utque Confratres confitentes à criminibus, casibus, et censuris, iuxta dictorum priuilegiorum (quatenus tamen sint in usu, et sacris Concilij Tridentini Decretis, ac Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, et nostris Constitutionibus non aduersentur, nec reuocata, aut sub aliquibus reuocationibus comprehensa sint) formam, & tenorem dumtaxat absolueri valeant. Decernimus insuper, & ut ijdem Confessarij prædictos Confratres cuiuscunque gradus, status, conditionis, & præemintia, etiam si speciali nota digna fuerint, à casibus contentis in litteris, quæ die Cænæ Domini legi consueuerunt, necnon violationis immunitatis, & libertatis Ecclesiasticæ, & clausuræ Monasteriorum, Monialium, si videlicet sine necessaria, & urgenti causa, ac sine Superiorum licentia, vel etiam si causa, & licentia concessa abutentes prædicta Monasteria ingressi fuerint, necnon violenta manus iniectionis in Clericum, & singularis certaminis, seu duelli, ac ab alijs etiam casibus tam à Nobis, quam à prædicto nostro in Vrbe Vicario, & locorum Ordinarijs respectiue reseruatis, & pro tempore reseruandis, & etiam à quauis excommunicatione ab homine lata absolueri, & super irregularitatibus, tam ex aliquo defectu prouenientibus, quam occasione delicti contractis cum aliquo dispensare pretextu dictorum priuilegiorum nullo modo possint. Demum statuimus, & pariter ordinamus, ut Confraternitates, & Congregationes ubiuis locorum, quauis auctoritate, ut præfertur, erectæ, & institutæ, et quibus communicationes prædictæ factæ sunt, ac cuicunque ex dictis Ordinibus, Religionibus, Institutis, Archiconfraternitatibus, et Congregationibus ubilibet existentibus ha-

Etc.

Genus aggregata, ab eisdem respectuè Ordinibus, Religionibus, Institutis, Archiconfraternitatibus, & Congregationibus nouas erectionum, Institutionum, Communicationum, et Aggregationum literas, iuxta formam a Nobis nouissime approbatam, infra annum, si in Europa sint, et si extra Europam fuerint, infra biennium à die publicationis presentium in Romana Curia faciendæ computandos impetrare teneantur: alioquin, dicto tempore elapso, Erecciones, Institutiones, et quæcunque Communicationes priuilegiorum, facultatum, indulgentiarum, aliarumq; spiritualium gratiarum, et inuulterum, et Aggregationes illarum vigore ipsis concessæ nullius sint roboris, et momenti, ac reuocata, et abolita censeantur eo ipso. Ereccionum autem Institutionum, Communicationum, et Aggregationum, tam hæcenus factarum, quam deinceps faciendarum litteræ ab ipsis Ordinibus, Religionibus, Institutis, seu Archiconfraternitatibus, et Congregationibus gratis omnino, ac nulla prorsus mercede, etiam à sponte dantibus acceptæ, expediti, et concedi debeant. Quod si Ministr aliqui, Superiores, vel Officiales quocumque nomine nuncupati Ordinum, Religionum, Institutionum, seu Archiconfraternitatum, Congregationum, et Confraternitatum huiusmodi, quauis auctoritate, vel priuilegio, et officio fungantur, et præfulgeant, contra præmissa in aliquo venire, vel facere præsumpserint, Erecciones, Institutiones, et communicationes priuilegiorum, indulgentiarum, facultatum, spiritualiumq; gratiarum, et inuulterum, aliorumq; præmissorum concessiones, necnon aggregationes per ipsos faciendæ, seu renouandæ nullius sint roboris, et momenti, et quilibet eorundem Ministrorum, Superiorum, Officialium, et aliorum prædictorum priuationis officiorum, quæ obtinet, ac inhabilitatis ad illa, et alia in posterum obtinenda pœnam, quæ ab alio, quam a Nobis, vel Romano Pontifice pro tempore existente remitti non possit, incurrat eo ipso. Decernentes præsentis litteras perpetuo validas, et efficaces existere et fore, ac ab omnibus, et singulis, ad quos spectat inuolabiliter obseruari debere, sicque nostræ mentis et intentionis existere, et ita, non aliter per quoscumque Iudices ordinarios, et delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, sublata eis, et eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, iudicari, et disponiri debere, ac irritum, et inane quicquid seius super à quoquam, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus quibuscumque Constitutionibus, et Orationibus Apostolicis, ac quorumcunque Ordinum, Religionum, et Institutorum, seu Archiconfraternitatum, Congregationum, et Confraternitatum secularium, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis

sta.

statutis, & consuetudinibus, privilegijs quoq; indultis, & litteris Apostolicis, etiam *Mare magnum*, ac *Bulla aurea nuncupatis Regularibus, Ordinibus, Religionibus, Institutis, seu Archiconfraternitatibus, Congregationibus, & Confraternitatibus sacularium, eorumq; Superioribus, & alijs quibuscumque personis cuiuscunque status, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis, & praeminentiae existentibus, sub quibuscunque verborum formis, & tenoribus, ac derogatoriarum derogatorijs, alijsq; efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & alijs decretis in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, & consistorialiter, & alias quomodolibet in contrarium praemissorum, etiam pluries concessis, approbatis, & innouatis; Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficiente derogatione de illis, eorumq; totis tenoribus specialis specifica, expressa, & indiuidua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quauis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret illorum tenores, ac si ad verbum exprimerentur, & insererentur, presentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, ceterisq; contrarijs quibuscunque. Vt autem praesentes litterae ad omnium, quos concernunt, notitiam facilius deueniant, volumus illas ad valuas Basilicarum S. Ioannis Lateranen. & Principis Apostolorum de Vrbe, & in acie Campi Florae more solito publicari, & affigi, atque ijs inde annotis, earundem exempla etiam impressa ibi affixa relinqui, factaq; publicatione huiusmodi, omnes Regulares ordines, Religiones, Instituta, & Archiconfraternitates, Congregationes, Confraternitates sacularium, quae in Vrbe quidem post mensem, quae vero in Europa, post decem menses, quae demum extra Europam fuerint, post octodecim menses à die publicationis huiusmodi computandos, perinde afficere, & arctare, ac si earum cuiuslibet nominatim insinuata fuissent. Et nihilominus, ut ipsae praesentes litterae notiores fiant, magisq; omnibus innotescant. Vniuersis, & singulis Venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & alijs locorum Ordinarijs per easdem praesentes committimus, & mandamus ut per se, vel alium, seu alios hasce nostras litteras, postquam earum exemplum receperint, seu earum notitiam habuerint, semel, aut pluries, prout eis magis expediri visum fuerit, in suis Cathedralibus, & maioribus respectiue Ecclesijs, Ciuitatum, Oppiduorum, & locorum quorumcunque eorum diocesum, dum in eis maior populi multitudo ad diuina conuenerit, solemniter publicent, & publicari auctoritate nostra mandent, ac faciant. Ceterum, quia difficile foret easdem praesentes ad singula loca, ubi opus esset, deferri, volumus, & simili auctoritate decernimus, ut earum transumptis, etiam impressis,*

manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius persone in dignitate Ecclesiastica constituta munitis eadem ubique fides habeatur, qua ipsismet litteris haberetur, si essent exhibite, vel offenso. Dat. Roma apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die septima Decembris 1604. Pontificatus Nostri Anno Tertiadecimo.

M. Vestrius Barbianus.

Anno à Natiuitate Domini Nostri Iesu Christi Millesimo sexcentesimoquarto, Indictione secunda, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Clementis diuina prouidentia Papa Octauo Anno decimotertio, die vero vigesimaquarta mensis Decembris, retrospectæ litteræ Apostolica affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Basilicarum S. Ioannis Lateranæ, & Principis Apostolorum de Vrbe, necnon in actu Campi Floræ, ut moris est, per nos Io. Baptistam Monochium, & Dominicum de Rubeis Apostolicos Cursores.

Pro Magistro Cursorum Gaspar de Bonispedibus.

96 Pro interpretatione aliquorum dubiorum dictæ Bullæ emanatæ sunt litteræ Congregationis indulgentiarum directæ Vicario Capitulari Pisano tenoris infra scripti videlicet.

Molto Reu. Sig. Hauendo risoluto questi miei Illustriss. Signori della Congregatione delle Indulgenze con autorità, & ordine particolare hauuto eua vocis oraculo dalla Santità di N. S. di leuare alcune difficoltà che si trouano nell'esseguire la constitutione di Clemente Ottauo sel. mem. fatta già sopra le aggregationi delle Confraterie, e dichiarare ancora alcune cose concernenti le institutioni antiche fatte da Superiori delle Religioni, fanno sapere à V. S. che si contentano, che i Superiori Regolari, à quali è stata concessa noua facilità da S. Beatitudine d'istituire Confraternità secolari secondo la forma della sudetta constitutione possino confermare senza consenso dell'Ordinario de' luoghi quante Confraternite, quali si trouano canonicamente erotte da medesimi Superiori Regolari auanti si pubblicasse l'istessa constitutione nelle Chiese proprio loro Regolari, Collegiate, doue stiano almeno dodici Religiosi di famiglia ordinariamente non otante che nella Patente della confirmatione si dica espressamente farsi ciò di consenso dell'Ordinario medesimo. Dichiarando però, che nel far noua institutioni nelle Chiese tanto Regolari, quanta Secolari di qualunque sorte, è nel confermar etiam diu le antiche erette

te in Chiese Secolari, e Regolari ancora, nelle quali non s'iano dodici Religiosi, si debba necessariamente hauer il testimonio, e consenso dell'Ordinario, e seruare tutto il restante, che si prescriue nell'istessa constitutione.

Permettono similmente che i medesimi Regolari, a quali e stata concessa la sudetta nuoua facoltà d'instituire, possino confermare le Confratrie antiche, & instituirne di nuouo, ancorche non sia tutta quella distanza de luoghi, oue sono, o saranno tali Confratrie, che viene prescritta da Breui Apostolici, mentre però (oltre tutti gl'altri requisiti) ancora concorra a questo il consenso particolare dell'Ordinario del luogo, qual: si douera esibire in scritto, prima che si dispensi sopra tal distanza, e non altrimenti.

Permettono ancora che ritrouandosi diuerse Confratrie de Secolari antiche erette canonicamente come sopra, in Chiese Regolari Collegate di dodici Religiosi almeno, si possino confermare, seruata però in tutto il resto la forma dalla medesima constitutione, e parimente che essendo in una Città, o Terra più Confraternità antiche dell'istesso nome, & istituto erette canonicamente da Superiori Regolari, si possino confermare secondo la sudetta forma. Ma nell'instituire nuoue Confraternità vogliono le SS. Illustriss. che una sola se ne possi fare in qualunque Città, Terra, o luogo, eccettuando però la Compagnia del Santiss. Sacramento quale concedono, anzi desiderano sia eretta in ogni Chiesa Parrocchiale: non ostante che ci si troui eretta prima qualsiuoglia altra Confraternità.

E perche molti dubitano se per la constitutione di S. Beatitudine sopra le Indulgenze concesse ultimamente alle persone Religiose con reuocatione delle antiche, vengbino reuocate anco le Indulgenze concesse alle Chiese Regolari, & a quei che le visitano, ancorche la constitutione comprendi chiaramente solo le persone Regolari senza estendersi alle Chiese loro. Tatta la Congregatione per leuar ogni dubio, dichiara che le Indulgenze concesse a quelli che visitano le Chiese de Regolari, stanno nella loro forza, e vigore, fin che la Santità Sua farà deliberatione, e però si possono lasciar publicare, quãdo nõ osti altra cosa.

Tutto questo e parso alla Congregatione di seriuere à V. S. acciò nelle occorrenze di cotesta Chiesa sappia ciò che passa in questo particolare, e lo faccia saper ancora à Vescoui della Prouincia. Et io le desidero ogni vero bene. Di Roma a 7. di Settembre 1607.

Di V. S.

Come fratello.

V. CARD. ARIGONE.

97 Quoad indulgentias Societatis Sanctiss. Sacramenti est emanatū decretum ab eadem Congregat. tenoris infrascripti videlicet.

Licet sel. rec. Paulus Papa III. per binas suas constitutiones concessit, ut Sanctissimi Corporis Christi Cōfraternitates omnes, & singula ubiuis locorum tunc instituta ac instituenda iisdem priuilegiis, concessionibus, indulgentiis gratiis, & indultis, quæ Cōfraternitati ipsius Sanctiss. Sacramenti in Ecclesia S. Mariae supra Mineruam de Vrbe erecta, à se largita fuerant, ac in posterum elargirentur, uti, potiri, & gaudere possent, ac deberent; quia tamen per nonnullas Apostolicas constitutiones, & ordinationes, quæ deinceps emanarūt; præsertim vero per recol. mem. Clementis VIII. constitutionem de aggregationibus editam, facultates, & indulgentia, tam supradicta S. Mariae de Minerua, quam cæteris omnibus Confraternitatibus antea concessa, aut abrogata, aut saltem moderata comperiuntur, aliaq; hoc de genere decreta sunt, ex quibus in dubium reuocari posse videtur, an huiusmodi Pauli III. concessionibus pristinum suum robur adhuc retineant.

Cōgregatio Illustrissimorum, & Reuerendissimorum S. R. E. Cardinalium à Sanctiss. D. N. Paulo diuina prouidentia Papa V. indulgentiarum reformationi Præfectorum optans summopere Sacratissimi Sacramenti venerationem, & cultum in dies magis augeri, ad idque Christi fideles spiritualibus gratiis excitā. speciali Sæcilitati Suae ordine viua vocis oraculo habito, Decernit ac declarat, iuxta easdem Pauli III. constitutiones, omnes & singulas Confraternitates Sanctissimi Corporis Christi ubique Terrarū hactenus Apostolica, vel Ordinaria auctoritate, erectas, vel de cætero erigendas, absque noua, aut peculiari alia concessione, communicatione, vel aggregatione, fore, ac esse debere participes quorumcunque priuilegiorum, concessionum, indulgentiarum, facultatum, gratiarum & indultorum à Sanctitate Sua Archiconfraternitati Sanctissimi Sacramenti de Minerua per Breue dat. Romæ apud S. Petrum die 3. Nouembris 1606. nominatim & expresse concessorum, ac in posterum à Sede Apostolica concedendorum, illisq; omnibus, & singulis uti, potiri, gaudere posse, ac debere, statim atque Confraternitatum earundem erectio Apostolica, vel Ordinaria auctoritate facta fuerit, seruata tamen in reliquis omnibus prædicta Clementis VIII. constitutione. Non obstant. constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis de indulgentiis ad instar non concedendis, nec aliis contrariis quibuscunque. Dat. Romæ die 15. Februarii 1608.

R. CARD. BELLARMINVS.

Ant. Episc. Anagninus Secr.

98 Et quoad indulgentias eiusdē Archiconfraternitatis B. Mariæ super Mineruam Paulus V. edidit Bullam, quæ incipit Cum certas, tenoris infrascripti videlicet Paulus &c.

PAVLVS PAPA QVINTVS

Dilecte fili, salutem, & Apostolicam benedictionem.

98 **C**um certas unicuique Archiconfraternitati indulgentias, et gratias spirituales, quibus de cetero fruuntur, duxerimus praescribendas, idcirco omnes, et singulas indulgentias, et peccatorum remissiones, ac poenitentiarum relaxationes vestrae Archiconfraternitati, et illius Confratribus, et Confororibus, haecenus per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros concessas reuocantes, et annullantes, ac nullius roboris, ac momenti esse declarantes, De Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum, eius auctoritate confisi, omnibus utriusque sexus Christi fidelibus, qui Archiconfraternitatem de cetero ingredientur die primo eorum ingressus si verè poenitentes, et confessi Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum sumpserint, Plenariam ac tam ipsis pro tempore describendis, quam iam descriptis in dicta Archiconfraternitate, Confratribus, et Confororibus etiam verè poenitentibus, et confessis, ac sacra communione refectis, qui processioni praedictos Confratres in die Octaua Corporis Christi singulis annis fieri solita deuotè interfuerint dictumq. Sanctissimum Sacramentum associauerint, et ibi pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, ac Sanctae Matris Ecclesiae pias ad Deum preces effuderint, etiam plenariam: Necnon etiam ijs Confratribus, et Confororibus, qui dicta processioni, cum de ordine dictae Archiconfraternitatis iuxta illius constitutiones impediti sint similiter poenitentes, et confessi minimè interfuerint, ac Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum sumpserint, et ut praefertur, orauerint etiam plenariam, in mortis quoque articulo omnibus utriusque sexus Christi fidelibus dictae Archiconfraternitati adscriptis, qui poenitentes, & confessi, ac sanctissima communione refecti, nomen IESV ore si potuerint, sin autem corde deuotè inuocauerint, plenariam similiter omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus. Præterea ijsdem Confratribus verè poenitentibus, & confessis qui Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum in die festo eiusdem Sanctissimi Sacramenti sumpserint, & ut praefertur orauerint, septem annos, & totidem quadragenas: Qui vero officijs diuinis, ac processionibus dictae Archiconfraternitatis interfuerint, centum dies, & qui sexta feria cuiuslibet hebdomadae Ecclesiam B. Mariae supra Mineruam de Vrbe Ordinis Fratrum Praedicatorum deuotè visitauerint, & ibi ut praefertur orauerint, similiter centum dies; ac eisdem Confratribus, & Confororibus qui poenitentes, & confessi, ac sacra communione refecti processioni in qualibet tertia Domi-

nica mensis, & feria quinta in Cæna Domini fieri solita interfuerint, & ut præfertur orauerint septem annos, & totidem quadragenas, & ijs Christi fidelibus utriusque sexus in dicta Archiconfraternitate non descriptis eidem processioni interessentibus ducentos dies; Necnon etiam eisdem Confratribus, & Confororibus, qui saltem contriti, & confessi in dicta feria quinta in Cæna Domini dictum Sanctissimum Sacramentum processionaliter comitati fuerint, centum dies, qui vero dictum Sanctissimum Sacramentum, tam ad infirmos, quam alias ubicunque, & quomodocunque pro tempore deferetur cum lumine, vel sine lumine pariter comitati fuerint, quinque annos, & totidem quadragenas, & ijs impeditis semel orationem Dominicam, & salutationem Angelicam recitando, & ut præfertur orando, centum dies; insuper mulieribus, quæ iusta de causa prædictum Sanctissimum Sacramentum non comitata fuerint, semel orationem Dominicam, & salutationem Angelicam recitando, & pro infirmo pias ad Deum preces fundendo, similiter centum dies, ac prædictis Confratribus, & Confororibus, qui locum ubi Sanctissimum Sacramentum asseruatur, in feria quinta in Cæna Domini visitauerint, & ut præmissum est, orauerint, similiter centum dies de iniunctis eis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentijs in forma Ecclesia consueta relaxamus. Et ulterius vobis, ac vestra Archiconfraternitati, ut Confraternitates aggregare, illisq; omnes supradictas indulgentias (seruata tamen forma tradita in constitutione fel. rec. Clementis Papæ VIII. prædecessoris nostri super dictarum Confraternitatum aggregationibus edita) communicare libere, & licite possitis, & valeatis, auctoritate Apostolica tenore præsentium facultatem concedimus, impartimur. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis ceterisq; contrarijs quibuscunque. Presentibus, perpetuis futuris, temporibus valituris. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die tertia Nouembris 1606. Pontificatus Nostri Anno Secundo. Quibus omnibus indulgentijs, ac spiritualibus gratijs supra sigillatim descriptis prædicta Confraternitas, eiusq; Confratres uti, potiri, ac gaudere possint, iuxta constitutionem fel. rec. Clementis VIII. cuius tenor sequitur.

99 Idem Paulus V. pro Archiconfraternitate Sanctiss. Rosarij in eadē Ecclesia edidit aliam Bullā Cum olim, & Confratribus interessentibus processionibus Rosar. in qualibet 1. Dom. cuiuslibet mensis nōnullas alias concessit indulg. ut in eius Breu. incipit *Piorum*, Quorum tenores hic inseruntur.

PAVLVS PAPA V. Ad perpetuam rei memoriam.

Cum olim felicis recordationis Clemens Papa VIII. prædecessor poster ad tollendos nonnullos abusos, qui in communicandis indul-

dulgentijs & priuilegijs Confraternitatibus, dum irigebantur, instituebantur, seu aggregabantur à Superioribus Ordinum, Religionum, & institutorum, necnon ab Officialibus Archiconfraternitatum, & Congregationum respectiue irrepsent per suam perpetuo valituram constitutionem inter cetera decreuisset, ut omnes Confraternitates nouas crectionum, institutionum, & aggregationum formas, quibus noue etiam indulgentia concedebantur, & concessa renouabantur ab Apostolica Sede acciperent infra certum tempus tunc expressum, prout in eiusdem Clementis literis plenius continetur. Nos in executionem dictae constitutionis, & mentis praedicti Clementis praedecessoris compluribus Confraternitatibus nouas indulgentias, & priuilegia concedentes, antea concessas reuocauimus, inter quas etiam supplicationibus dilectorum filiorum Officialium, & Confratrum Confraternitatis Sanctissimi Rosarij in Ecclesia S. Mariae super Mineruā Fratrum Praedicatorum de Vrbe inclinati tā dictae Confraternitati quam in omnibus alijs Confraternitatibus eiusdem Sanctissimi Rosarij omnes, & quascunque alias indulgentias à Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris eisdem Confraternitatibus concessas reuocantes certas alias nouas indulgentias, quibus in posterum ueterentur, concessimus, & indulgimus, prout in nostris in simili forma Breuis desuper confectis literis plenius etiam continetur. Cum autem sicut dilectus filius Augustinus Galaminus Magister Generalis dicti Ordinis Praedicatorum occasione Capituli Generalis Roma nuper celebrati nomine complurium diuersarum Nationum eiusdem Sanctissimi Rosarij Confraternitatum Nobis nuper exposuit, quod cum ipsis Confraternitatibus praedictis minimè supplicantibus, sed nescientibus, & nil tale prorsus cogitantibus, quippe qui dicti Sanctissimi Rosarij Confraternitates, dum canonicè instituuntur indulgentiarum communicatione minimè indigeant: sed ipso iure, vigore priuilegiorum Apostolicorum, illas nanciscantur, huiusmodi noua concessio, & reuocatio indulgentiarum impetrata fuerit. Idcirco Nobis humiliter supplicari fecerūt, ut desuper providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur qui iustis, & pijs fidelium votis annuere pro muneris nostri debito tenemur, ipsum Generalem Magistrum, & Cōfratres praedictos à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsq. Ecclesiasticis sententijs, censuris, & poenis, à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absoluentes, absolutos fore cōsentio, illosq. specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, eorūdem supplicationibus inclinati litteras nostras praedictas, quarum tenorem praesentibus haberi volumus pro expresso, harum serie, ad terminos iuris reducimus, necnon Confraternitatibus omnibus

ubiq; locorum existentibus, canonicè tamen institutis Săctiss. Rosarij huiusmodi, ut iisdē indulgentijs à Rom. Pontificib. prædecessorib. nostris concessis, prout ante dictas nostras litteras, & non alias utebātur, fruebantur, & gaudebant, uti, frui, & gaudere liberè, & licitè valeāt, ac illis suffragentur in omnibus, & per omnia perinde, ac si dicta littere non emanassent, concedimus, & indulgemus. Nō obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon regula nostra de non concedendis Indulgentijs ad instar, ceterisq; contrarijs quibuscunque. Volumus autem, quod presentium trasumptis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo persona in dignitate Ecclesiastica constituta munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ presentibus adhiberetur si forent exhibita, vel ostensa. Dat. Rome apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris, die 20. Septembris 1608. Pontificatus Nostri Anno Quarto.

Scipio Cobellutius.

PAVLVS PAPA V. Ad perpetuam rei memoriam.

Plorum hominū Confraternitates, præsertim Deipara Virginis nomine, ac patrocinio conspicuas, præcipuis spiritualium gratiarum muneribus libenter insignimus, ut gratijs huiusmodi Christi fideles in dies magis ad eiusdem Virginis cultum, & venerationem inuitentur. Proinde volentes Nos Cōfraternitates canonicè institutas sub inuocatione eiusdem B Virginis Rosarij in quacunq; mundi parte existentes, ac dilectos filios illius Confratres, & Conforores, quæ sicut accepimus Dominica prima mensis cuiuslibet Christi fidelium frequentia celebrè, ac solemne processione ex eorū Ecclesiis, Capellis, vel Oratorijs, ad Virginis eiusdem cōmemorationē piè peragere solēt speciali aliquo munere decorare. Supplicationibus quoq; dilecti filij Marci de Martenifio totius Ordinis S. Dominici Procuratoris generalis nobis super hoc humiliter porrectis inclinati; omnibus Confratribus, & Confororibus dictarum Confraternitatum verè pœnitentibus, & confessis, ac sacra cōmunionē refectis, qui prædictæ processioni ipsa prima Dominica cuiuslibet mēsis in qualibet ex ipsis Ecclesiis, Capellis, vel Oratorijs peragēda interfuerint, & pro Christianorū Principum concordia, hæresum extirpatione, ac S. M. E. exaltatione pias ad Deū preces effuderint, plenariā omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino cōcedimus. Presentibus perpetuis futuris temporibus duraturis. Volumus autē, quod si alias dictis Confratribus, & Cōfororibus præmissa peragentibus aliqua alia indulgentia perpetuo, vel ad tempus nondum elapsum duratura per Nos concessa fuerit, illa nulla sint. Dat. Rome apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 15. Aprilis 1608. Pontificatus Nostri Anno Tertio.

Scipio Cobellutius.

100 Stante dicta concessione Clementis Octavi, *Quaecumque* fuit alias dubitatum, an Episcopi possint erigere Societatem sanctissimi Corporis Christi in aliqua Parochiali, non obstante quod in Ecclesia Regularium in eodem loco fuerit alia similis erecta, & pro ne, atque videbatur facere dicta constitutio Clementis, & Bulla Pauli Tertij, quæ prohibet huiusmodi erigi confraternitates, nisi de consensu & auctoritate protectoris Archiconfraternitatis S. Mariæ super Mineruam, sed in contrarium est veritas, tum quia in dicta constitutione Clementis non prohibetur ordinarijs, & quod eis non est prohibitum sublatum non censetur *l. sancimus C. de pœnis l. precipimus C. de appellationibus.* & quod vni est datum, alijs non censetur ademptum *Crauet. conf. 435.* ideo quodlibet priuilegium inferioris censetur cumulative cum ordinario, non priuatiuè *Fel. in c. pastoral. de offic. ordin.* tum quia ordinatio Ecclesiarum quoad omnes effectus pertinet ad Episcopum *Abb. in c. suggestum n. 3. de iur. patron. Turrecr. & Cardin. in c. principale dist. 63.* Maxime quando concurrunt iusta, & rationabilis causa, quia tunc etiam inuitis ijs, qui possunt pretendere interesse ordinatio valet, tum denique stante decreto eiusdem Congregationis Indulgentiarum, quod incipit *Licet*, & stantibus etiam prædictis litteris eiusdem Congregationis scriptis Vicario Pisano.

103 Notat etiam *Sorb. Indulg. § quintum nota*, quod Indulgentiæ concessæ Fratribus minoribus, & alijs mendicantibus lucrantur etiam Moniales suorum ordinum, Tertiariæ, Familiares, Sindici, Medici, Conservatores, Fundatores conuentuum, Aduocati, Procuratores, Nouitij, &c. quæ an hodie habeant locum stantibus prædictis nouis Bullis recurrendum est ad ipsarum, & priuilegiorum eorundem tenorem.

104 Reperiuntur aliæ quamplurimæ Indulgentiæ diuersis concessæ, quasi hic ponere esset transcribere volumina, tangam tantum infra-scriptas pro animarum fructu.

105 Adrianus VI. concessit quamplurimas Indulgentias recitantibus Angelus Domini in pulsatione campanæ ad Aue Maria, de quo *Rod. q. 87. art. 12.*

106 Quamplurimæ sunt concessæ visitantibus septem Ecclesias Vrbs de quibus ibidem *q. 89. ab art. 1. & 7.*

107 Aliæ visitantibus loca Hierusalem, & S. Iacobi in Compostella *ibid q. 92. ad 23.*

108 Aliæ concessæ sæcularibus visitantibus Ecclesias ordinum Mendicantium præcipuis festiuitatibus *q. 94.*

109 Aliæ concessæ audientibus verbum Dei, & primam Missam Regularium *q. 95.*

Solet quæri an eodem opere, & vno actu possit quis lucrari diuersas Indulgentias diuersis vijs sibi concessas, puta quis habet multas meda-

medallas benedictas singulas cōtinentes varias Indulgentias ab vno, vel diuersis Pontificibus concessas, cum obligatione v. g. dicendi coronam pro opere iniuncto in qualibet Medalia, an semel dicendo coronam consequatur diuersas illas Indulgentias.

110 Similiter vnus Pontifex concessit ieiunantibus in vigilia Corporis Christi 20. annos Indulgentiæ, alius Pontifex totidem pro eodem actu, & alius totidem, an qui semel ieiunat in illa vigilia lucretur omnes sexaginta.

111 Item conceditur visitanti talem Ecclesiam, vt tot annos Indulgentiæ lucretur, & præterea omnes Indulgentias, quas consequuntur, qui illo die visitant tales, & tales Ecclesias Romæ, in quibus sunt aliæ concessiones similes, vel dissimiles, an vno actu, & eadem oratione omnes illæ indulgentiæ simul obtineantur.

112 Varia est in hoc DD. sententia, aliqui enim affirmant, vt *Cord. q. 33.* quia sicut per vnum actum, aut peccatum potest quis incurrere plures censuras ita, &c. *Suār. vero disput. 52. sect. 8. num. 10.* oppositum tenet, quæ sententiā videtur probabilior, ratio est, quia debitor, qui tenetur soluere pluribus obligationibus, vnica solutione non satisfacit pluribus creditoribus. *l. i. ff. de solut.*

113 Idem dicendum si quis habet indulgentiam in sua corona, quod eam dicendo lucretur stationes Urbis, & ab alio Pontifice eidem coronæ fuerit concessa indulgentia plenaria eam dicendo, &c. si quis illam semel dicit, vnum ex concessis lucratur, & non plura, & si vult omnia lucrari, requiritur, vt pluries recitet dictam coronam, & toties adimpleatur opus iniunctum *Nauar. not. 15.* sic si quis est Con-

114 frater Rosarij si diuidat dicere Plalterium in plures viçes, non lucratur indulgentia concessas pro recitatione Rosarij, nisi illo completo. In prædictis enim casibus nec causa, nec opus videtur sufficiens, nam aucta indulgentia necesse est augere causam, nam quæ erat proportionata causa ad vnā indulgentiam, non erit proportionata ad totā remissionem, quæ per omnes simul fit.

115 Hodie solent in diplomate in indulgentijs, quæ conceduntur alicui Cappella poni hæc verba videlicet (*Volumus autem, quod si alias dictam Ecclesiam visitantibus aliqua alia Indulgentia perpetua, vel ad tempus non dum elapsum per nos concessa fuerint, præsentis nulla sint*)

Notandum quod dicit per nos ad excludendos alios summos Pontifices, vel Episcopos, a quibus si concessa fuerint, non annullantur *Cord. q. 33. vers. quod adeo* ratio autem dictæ clausulæ est, ne Indulgentiæ multiplicentur, & sic de stylo practicatur, & habet principis à Regula Concellariæ 57. Innoc. VIII. ubi Glossator dicit, quod ratio dubitandi facit, quod secundum privilegium non faciens mentio-

nem priorum beneficiorum valet *gloss. c. 1. de rescr. sed* Papa hoc facit ad euitandam deceptionem, nam si de alia indulgentia fuisset facta mentio, alias fortaſſe non conceſſiſſet.

Item eadem Regula Cancellariæ 53. alias 58. voluit, quod non expediantur indulgentiæ ad inſtar aliarum indulgentiarum, niſi illæ ſpecificentur, vbi Gloſſator dicit, quod ratio dubitandi eſt, quia licet in vno inſtrumento fiat mentio alterius, tamen debet conſtare de illo *Auth. ſi quis in alio C. de edendo*, quando Princeps facit mentionem alterius inſtrumenti, vel Priuilegij perinde eſt, ac ſi totum illud inferatur *c. ſi*
 117 *Romanorum ſ. item ſi, vbi gloſſator 19. diſt. & ſic verum de iure*, etiam ſi fiat mentio in genere de illo, ideo videbatur ſufficere ſi Papa diceret ad inſtar alterius Eccleſiæ, tamen quia Papa in his, quæ ſunt facti quotidie decipi poteſt *arg. c. 1. de conſt. lib. 6.* mandat non expediri litteras niſi ſpecificentur.

118 Quæ Gloſſator dicit procedere in indulgentijs tantum, ſecus in alijs priuilegijs, in quibus ſatis eſt facere mentionem in genere.

119 Item poſſunt expediri indulgentiæ perpetuæ per Cancellariam pro Confratribus, quæ ſint plenariæ, & quamplurimæ aliz ſecundum opera, &c. ſed in Bullis dictarum indulgentiarum apponitur inſcripſa clauſula videlicet.

120 *Volumus autem, quod ſi dicta Confraternitas alicui Confraternitati aggregata ſit, vel in poſterum aggregetur, ſeu quauis alia ratione pro illis Indulgentijs conſequendis, aut de illis participandis vniatur, vel alias, quomodo libet inſtituatur priores, ſeu quauis alia littera de ſuper obſenta præter præſentem nullatenus ei ſuffragentur, ſed ex tunc prorsus nulla ſint eo ipſo.*

121 Ex quibus apparet, quod Pontifices non intendunt multiplicare Indulgentias pro eodem actu.

122 Quod videtur fauere *Cord.* nam à contrario ſi iſta clauſula non apponeretur, lucrarentur indulgentiæ.

123 In Regulis Cancellariæ Innocentij Papæ Octauij, ponitur Regula 56. qua diſponebatur, quod ſi Papa concedat Indulgentias alicui Eccleſiæ in certis feſtis inſeri feſta, quæ ſolent dari per Cancellariam, & durabunt per 20. annos, & non vltra, ſi petantur pro vna die tantum in anno, tunc durabunt in perpetuum.

Ratio dubitandi de viginti annis eſt, quia beneficium Principis late eſt interpretandum *c. olim de verb. ſignif. c. cum dilectus de donat. l. ſi. de conſt. Princ.* Et ſic debere interpretari in perpetuum *c. decet de reg. iur. lib. 6.* ſed in contrarium facit, quia iſtæ Indulgentiæ ſunt odioſæ propter Quæſtores, qui non quærent commodum animarum, ſed potius pecuniarum *c. cum ex eo de pœnit. & remiſſ. Clem. abuſionib. eod.* ſed quando quæritur Indulgentia pro vna die tantum in anno, debet durare

durare perpetuo idest in sempiternum, perpetuum enim habet finem in multis modis *l. r. ff. pro socio*, æternum est, quod semper fuit, & erit, ut Deus, Sempiternum quod habuit principium, sed non desinet, ut anima, Angeli, &c. *Gloss. in l. eum debere ff. de seruit. Urb. praed.* hæc Glossator in dicta regula.

Adest etiam alia Regula 59. vbi Papa mandat, quod si petatur Indulgentia, & signet per *fiat* si sit in Ecclesia Cathedrali, vel insigni Collegiata, aut solemni monasterio Cancellaria debet dare tres annos, & totidem quatragenas, in alijs vero duos, & tot quatragenas, si vero signat per *fiat*, ut petitur primis dictis Ecclesijs quatuor, alijs vero tres dare debet, & pro Cappella per *fiat* vnum annum, per *fiat ut petitur* duos annos, ex pro qualibet die octavarum centum dies. Glossator illud de quatragenis intelligit de quatragenta diebus pro qualibet quatragera, quod habuit ortum à *c. cum ex eo de pœnit. & remiss.* ut Papa videatur differre ab ordinarijs & quod dicitur de centum intelligit etiam quoad Cappellas per *c. inquisitione de appellat.*

Hinc *c. accusasti de accus.* vbi imponitur pœnitentia trium quadragesimarum posset intelligi centum viginti dierum continuatorum, licet alij quadragenta singulis annis intelligant, idem de pœnitentia quadragenta dierum de qua in *c. i. de sortil.* vide *Nauiar. in c. falsas de pœnit. dist. 2. nu. 18.* alij de illis, quæ ter in anno fieri solebant

123 Item *Cord.* notat omnia prædicta intelligi de indulgentijs non de alijs concessionibus contentis in Bullis, puta ad comedendum oues, aut carnes temporibus prohibitis, &c. quia non plus valent centum, quam vna eiusdem tenoris.

124 Infert etiam, quod quando Papa concedit indulgentiam comitantibus Sanctissimum Christi Corpus, quod intelligitur toties quoties, licet alij intelligant, semel tantum, prout quando conceditur indulgentia audientibus officium diuinum, seu missam tali festo, vel in tali Ecclesia, quod intelligitur semel in die, sicut quando celebrantibus, aut communicantibus concedit, &c. *ibi Cord. & supplem. Gabr. in 4. dist. 45. art. 3. dub. 3.* qui cum *Cord.* non concordat, ut videre est *d. quest. 35.*

125 Aduertit etiam *Suar. disp. 52. sect. 8. num. 12.* quod sub generali concessione indulgentiarum alicuius loci non veniunt plenaria, nec pro Defunctis, plura de hac re *suppl. Gab. dist. 45. q. 9. art. 3. dub. 3.*

126 Quæritur quoties quis lucrari possit eandem indulgentiam? Respondetur si concedatur indeterminatè toties valebit, quoties voluerit quisque eam lucrari, quia non restringitur. Similiter quando indulgentia est perpetua, intellige tamen, dummodo non cedat in contemptum indulgentiæ, ut si nimis sæpe, quasi in derisum lucretur, sed intelligitur quotidie semel, vel bis, quia non videtur esse posse causa
suffi-

sufficiens ad tantam intentionem, ita *Palud. in quarto dist. 20. q. 4. Nauarr. not. 16. nu. 19. & not. 31. nu. 37. Cord. q. 33.*

127 Si adest limitatum tempus intelligitur semel posse acquiri *D. Th. dist. 20. quæst. 1. art. 3. quæstiuncula 2. Tabien. §. 16. Suar. disp. 56. sect. 1. num. 7.*

128 Quando est ad tempus, puta de Vespere ad vesperam, vel pro tali die, vel vsque ad tale tempus, semel tantum lucrari potest, sed si est perpetua toties quoties *Syl. Indulg. num. 22. §. 3. Paulian. lib. 3. c. 5. Graff. c. 15. lib. 4. p. 1. num. 42. Cald. c. 1. de fil. Presb. lib. 6. & c. non potest de Praben. eod. lib. & c. Zer. Indul. 1. p. n. 7. vide Sorb. Indul. §. 6. nota fol. 323. d. Thom. in 4. dist. 20. Cord. q. 33. & 34. Scrut. Sacer. fol. 85. à tergo. de indulg. Suar. disp. 57. sect. 1. nu. 6. seq. Nauar. not. 31. nu. 36. & not. 32. nu. 47. Fel. de Indulg. nu. 23. Zab. Clem. abusioibus num. 3. de poenit. & remiss. vide quæ inf. hic versiculo Iubileum autem.*

129 Est tamen consulendum, ut qui accipit indulgentiam vna vice, licet non opus sit amplius illam repetere, tamen quia nescitur, an quis lucratus sit, & nemo scit an odio, vel amore dignus sit, sapius illam recipiat.

130 Addit *Cord.* quod quando indulgentia conceditur pro tota octaua singulis diebus octauæ, semel ab omnibus lucrari possit, sed de hoc Bulla est consulenda.

131 An cum sæpe quis accipiet eandem Indulgentiam tantundem, sæpe lucretur? Respondetur, quando conceditur tempore determinato, ut semel in anno, in die, &c. lucratur semper tantundem, quando vero conceditur confuse ut tertia pars peccatorum, &c. minuitur proportionabiliter *Gab. dist. 45. q. 4. in supplem. vide Tab. q. 34.*

132 An Indulgentia concessa visitantibus talem Ecclesiã intelligatur, & de commorantibus in ea? Respondetur *Paul. lib. 3. c. 1. fol. 189.* simpliciter affirmat, cum non sit conditio explenda, sed tantum benefacien. *Rod. in summ. cas. Conscien. c. 184.*

133 *Hieron. à Sorb. Indulg. §. 4. not. vers. quoad Fratres* dicit cum *Felino serm. de Indulg.* quod Indulgentia concessa visitantibus Ecclesias Fratrum prodest ipsis Fratribus visitantibus; De Clericis vero *Ni-*

134 *colaus de Lira in suis Quodlib.* dicit quod si indulgentia dicat venientibus, & benefacientibus, tunc non participant, quia cessat finis, sed quoad fratres *Leo X.* loco eleemosynæ imponit orationes vide *Cord. q. 31.* ubi etiam notat cum *Rosell. indulg. §. 22.* quod quando conceditur Indulgentia interessentibus diuinis officijs in Ecclesia, tunc si ex necessitate celebratur extra subtentorio, vel si propter turbam non possunt omnes intrare præsentés stantes extra Ecclesiam, illam lucrantur, licet *gloss. in Clem. 1. de reliq. & venerat. Sanct.* teneat oppositum.

Quid

- 136 Quid tenetur fidelis facere cum conceditur Indulgentia in forma Ecclesie consueta? Respondetur præter illa, quæ in ipsa concessione exprimuntur tenetur ad contritionem peccatorum seu ad poenitentiam, nam forma consueta Ecclesie est, ut cõcedatur Indulgentia verè poenitentibus, ut patet *Extrauag. unigenitus de poenit. & remiss.* ubi cõceditur Indulgentia verè poenitentibus *Armill. 8. 19. verb. Indulgen. Suar. disp. 52. sect. 2. num. 6.* & fauent quæ tradit *Enr. lib. 7. cap. 9. §. 3. littera A.*
- 137 An possit quis thesaurizari sibi Indulgentias, pro poenis futurorum peccatorum? Respondetur non ex communi, quia Indulgentia est solutio quædam debiti, ergo qui nihil debet, nihil accipit ad soluendum. Secundo, quia Indulgentia est relaxatio, quæ non fit nisi ubi sit debitum. Tertio, quia peccatum hoc impediret, Peccator enim non est dignus venia.

S V M M A R I V M.

- Indulgentias lucraturi credere debent, Ecclesiam habere auctoritatem eas concedendi, & quare. 1. 2. 3.*
- Indulgentia si fraudes, & imposturas continerent, Concilia sancti Patres, & Canones eas non concessissent. 3.*
- Ecclesiam credens esse in Terris, eam habere etiam claves credere oportet. 4.*
- Aerarium publicum in Republica olim quare aderat. 5.*
- Thesaurus Ecclesie pro Indulgentijs lucrandis institutus. 5.*
- Thesauri dispensatio ad Romanum Pontificem spectat, & quomodo. 6.*
- De thesauro hoc loquitur Apostolus ad Coll. primo. 6.*
- Potestas relicta à Christo Ecclesie de tali thesauro probatur multis auctoritatibus. 6. 7.*
- Indulgentiam concedendi potestas Petro, & successoribus promissa, ac data à Christo. 8.*
- Indulgentia quæ conceduntur ab Episcopis minui, & tolli possunt à Pontifice. 9.*
- Potestas Episcoporum concedendi Indulgentias an dicatur delegata, vel ordinaria. 9.*
- Potestas data à Christo Petro, an sit per verba uniuersalia, & quomodo intelligenda. 10. 11.*
- Potestas à Christo Petro non solum promissa, sed etiam data fuit. 12.*
- Potestas clauium unde pateat. 13.*
- Claves Ecclesie unde præcipue pateant. 13. 14.*
- Clavis quid sit. 15.*
- Claves quid significant. 16.*

- Claues quomodo accipiantur . 17.*
Claues quare sic dicantur . 17.
Clauium potestas qua . 18.
Clauium potestas qua . 18.
Potestas Ecclesiastica multiplex . 19.
Clauium potestas multiplex . 20.
Potestas remouendi peccatum , & conferendi gratiam auctoritativè ad quem pertineat . 21.
Claui qua pertinet ad forum pœnitentia qua . 22.
Claui fori exterioris qua . 22.
Claui ordinis qua . 22.
Claui iurisdictionis qua . 23.
Papa an habeat utramque clauē scientiæ , & potentiæ , & quomodo . 24.
Claues Regni Cœlorum quare datæ à Christo Petro . 25.
Iurisdictionis actus qui . 26.
Distributio remissionis pœnæ ad quem pertineat . 27.
Claui remittendi peccata , ad quem spectet . 27.
Bona quæ respondent actui informato quæ . 27.
Praemium essentialis , & accidentale quid . 27.
Bona facta in gratia an & quomodo possint applicari . 27.
Indulgentias negans est hæreticus . 28. 29.
Indulgentias negans prodesse animabus Purgatoriij Hæreticus est . 30.
Indulgentiae an sint necessariae . 31.
Indulgentiae an sint utiles . 32.
Antiquitas Indulgentiarum unde pateat . 32. 33. 34. 35.
Indulgentiae quod sint antiquae probatur . 36.
Publicae pœnitentiae , quæ imponebantur ab Episcopis , an extonderentur ad ablationem reatus pœnæ . 32.
Indulgentiae concessae à Paulo 2. Corinth. 2. quomodo intelligantur . 34.
Pauli Apostoli verba 2. ad Corinth. 2. quomodo intelligantur . 34.
Indulgentiae tempore Pauli Apostoli dicebantur donationes . 34.
Potestas data à Christo Petro Ioan. 20. quomodo intelligatur . 35.
Paulus Apostolus quare legatur saepius fecisse donationes . 36. 37.
Indulgentiae à Patribus appellatae sunt remissiones , condonationes , paruae benedictiones , &c. 38.
Indulgentiae à Cypriano vacantur venia , & condonatio . 38.
Indulgentiae vacantur largitiones . 38.
Patres dum loquuntur de indulgentia an intelligantur de remissione pœnæ in foro Animæ , vel in foro exteriori . 39.
Paulus Apostolus quo modo dicatur fecisse remissiones . 39. 40.
Pœnæ quot modis antiquitus imponebantur , & ad quid erant ordinatae . 40.

Pœnae pro delictis publicis, & occultis quomodo antiquitus imponebantur. 40. 41.

Pœnae quae imponebantur à Praelatis extra sacramentum poenitentiae. 42.

Indulgentiae an possint argumentari ex pœnis quae imponebantur antiquitus à Praelatis, & tempore D. Pauli. 42. 43.

Indulgentiarum usus an possit colligi tempore D. Pauli. 43.

Indulgentiarum usus an referendus ad tempus Beati Gregorij, an alius repetendus. 44.

Indulgentias fuisse tempore Nicolai Quarti. Ioannis Octavi, Honorij Tertij, Innocentij Tertij, Alexandri Tertij, Paschassi Secundi, Urbani Secundi, Gregorij Septimi, Sergij Septimi, Leonis Decimi, et Sylvestri I. à nu. 45. ad 54.

Indulgentiae quae fuerunt concessae a praedictis Pontificibus ab anno 304. usque ad 1288. quae a nu. 45. ad 54.

Indulgentiae concessae Occidentibus pro fide Christi. 44.

Corporis Christi festiuitatem celebrantibus, & horis interessentibus, quae indulgentia concedatur. 45.

Indulgentia concessa ad instantiam S. Francisci in S. Maria de portuuncula. 46.

Indulgentia concessa erogantibus auxilium expeditioni Hierosolimitanae. 47.

In dedicatione Ecclesiarum, quae Indulgentia concedatur. 48.

Limina Apostolorum visitantibus, quae Indulgentia concedatur. 49.

Cruce signatis, quae Indulgentia concedatur. 50.

Indulgentiae concessae a Greg. Sept. 51.

Indulgentiae concessae Ecclesiae S. Mariae in Montibus. 52.

Indulgentiae concessae S. Mariae in Aquis grani. 53.

Ecclesiae S. Crucis in Hierusalem, quae indulgentiae sint concessae ad instantiam S. Helenae. 54.

Episcopi quas remissiones antiquitus faciebant. 55.

Indulgentias fuisse in veteri testamento ubi probatur. 56.

Sacerdotes antiquae legis, an poterant concedere indulgentias. 56.

Testimonia Indulgentiarum, ubi pateant in antiqua lege, & Patribus. 57. 58.

Indulgentiae quare antiquitus non legebantur, vel raro. 58. 59.

DE POTESTATE ECCLESIAE
concedendi Indulgentias de eius clauibus,
& Indulgentiarum antiquitate.

Cap. XV.

- 1 **N**E inanis ſit labor, & vanus conatus eorum, qui
Indulgentias, & Iubileum conſequi volūt, om-
nis ab eorum cordibus eſt arcenda dubitatio,
2 quin plena ſit Eccleſiæ Indulgentias cōceden-
di poteſtas, imo firmiſſimè credere, & ſine
hæſitatione percipere debent, & peccatorum,
& pœnarum relaxationes in Eccleſia, & Petro,
& ſucceſſoribus à Chriſto datā eſſe diſpenſandi
authoritatem *cap. quodcumque 24. q. 1.* Non
enim tot ante ſanctiſſimi eruditiſſimiq. viri, nec ſummi Pontifices, ſa-
cri Canones, & ſancta Concilia tanto tempore, tantaq. cū Religione,
3 Indulgentias donauiffent, approbaſſent, & ipſimet pro ſe ipſis ſuſcepiffent,
ſi fraudes vel impoſturas, aut nō omnino veras (vt Hæretici pro-
bare conantur) agnouiffent. Fidei articulus Indulgentias eſſe per illa
4 verba *credo ſanctam Eccleſiā, &c.* clare etiam demonſtrat, qui enim
credit Eccleſiam eſſe in terris, clauēs cælorum, & peccata dimittendi
illam habere, vt credat oportet, ſi autem clauēs habet, & remiſſionē,
& abſolutionem à peccatis habere neceſſe eſt, & ſi cōmunio Sanctōrū
eſt, merita omnia, cūctaq. bona ſupererogationis, & vltra eorū neceſ-
ſitatem eſſe communia nemo dubitare poteſt, & ſicut olim erat Æra-
5 rium publicum, vbi pro Reipublicæ neceſſitatibus publicis reſiſtis
aribus à Conſulibus, & à Senatu occurrentibus neceſſitatibus, prout
ceſebant expediri ſuccurrebatur, ſic merita Chriſti, & Sanctōrum
exuperantia bona in Ærario, hoc eſt in theſauro Eccleſiæ ad illius In-
dulgentias lucrandas congregantur, cuius theſauri diſpenſatio ad Ro-
6 manum Pontificem Chriſti Vicariū, ſicut viderit quemquā neceſſita-
tem habere, pertinet, ſic enim illi præceptum eſt paſcere gregem Do-
minicū, & de hoc theſauro loquitur *Apoſt. ad Coloff. 1. nūc gaudeo, &c.*
& in *Pſal. Particeps ego ſum, &c.* & alibi vt ſupra ante probatum eſt,
& annuimus, hanc poteſtatem Chriſtum Eccleſiæ reliquiſſe *Matt. 16.*
& *18. Io. 20. & 21. Hila. et Hiero. c. 18. Matt. Aug. to. 5. lib. 20. de Ciu.*
Dei c. 9. & to. 9. tract. 22. in Ioan. tract. 49. Iſa. 63. Paul. 2. ad Corinth.
ad Galat. 6. Conc. Trid. ſeſſ. 21. c. 9. de reſor. et ſeſſ. 25. c. vlt. & c. cū ex eo
o de

- de pœnit. & remiss. patet ex Apostolica doctrina, SS. Patrum monumentis, Conc. Ecclesiasticorum traditionibus, & ex nonnullis alijs locis, de quibus breuitatis causa remitto Lectorem ad *Mich. Med. de Indul. disp. 4. c. 12. 23. & 24 & disp. 9 c. 12. 23. 24. 48. Suar. disp. 49. sect. 1. & disp. 16 sect. 4. Vig. de Sacram. ordin. c. 16. §. 6. vers. 9. Caiet. opus. tract. 5. Benz. lib. 2. c. 10. 17. 18. 19. 20. 21. 31. Nicol. Aurif. Senes. Carmel. in libello in tit. Exam. ordin. de Ind. fol. 339.*
- 8 Item probauimus potestatem concedendi Indulgentiam soli Petro eiusque successoribus per se, ac immediate promissam, & solum Romanum Pontificem habere immediate, à Christo diuino iure hanc authoritatē, ac omnem potestatem iurisdictionis ordinariæ, ac perpetuo duraturæ in Ecclesia soli Petro fuisse immediate commissam, per ipsum vero, & successores communicari *Extrau. cū ex eo. & c. nostro de pœn. & remiss.* vbi Pontif. præscribit, & moderatur Indulgentias, quas Episcopi, & Archiepiscopi possunt concedere, & per consequens eandem potestatem potest illis minuere, & omnino auferre si expedire iudicaret, non tamen quod potestas hæc sit Episcopis delegata tantum propriè loquendo, quia non omnis potestas, quæ per hominem conceditur delegata est, aliàs omnis iurisdictionis Episcoporum esset delegata, cum tamen non sit ita, sed ordinaria, quia conceditur ex vi alicuius muneris, cui per se coniuncta est iuxta Ecclesiæ institutionem, & ordinationem, & sic colligitur ex *loc. Matth. 16. & 18.* quando posterior cum priori coniungitur, & licet vniuersalia sint verba *Matth. 18. & 16.* nihilominus prima illa promissio facta Petro *super banc petram ædificabo Ecclesiam meam, &c.* aperte indicant singularem excellentiam potestatis Petro concessæ ad dispensandum diuitias immortalitatis, vt *Amb. serm. 66. & Marc. hom. 5. de SS. Petr. & Paul. & Orig. hom. 6. Matth.* vtraque ergo verba sunt vniuersaliter intelligenda, tamen cum debita proportionem iuxta circumstantiam loci, & sermonis, nam prima dicta sunt ad explicandum summum principatū illi promissum in vniuersam Ecclesiam vt *Greg. lib. 4 ep. 32.* Secunda vero dixit occasione eorum *si Ecclesiam non audient, &c.* vt enim ostenderet futuram esse in Ecclesia potestatem excommunicandi, subdit *quæcumque alligaueris, &c.* & sic intelligitur etiam vniuersalis Clauium potestas, non autem explicat ibi Christus, apud quem futura sit hæc potestas, sed tantum quod in Ecclesia futura sit, quomodo autem futura sit ex alio *loc. Matth.* colligitur vnde cum *cap. 18.* in plurali dicitur, *quæcumque alligaueritis,* quantum ad potestatem ligandi, & soluendi omnia in vnum comprehenduntur, & sic late patet signum distributionis. *Quodcumque Suar. disp. 49 sect. 1. nu. 13.*
- 12 Quod autem hæc potestas non solum fuerit promissa, sed etiam data patet *Ioan. 20. accipite Spiritum sanctum,* licet aliqui hanc potestatem

testatem tribuant Sacramento poenitentiae, & ordini Sacerdotali. Itē patet *Io. 21. pascite oves meas, &c.* & videtur verior sententia ut *Suar. disp. 49. sect. 1. nu. 15. & 17.*

13 De hac potestate clauium *c. importuna §. ex ijs de poenit. dist. 1. ubi Nauar. nu. 1. & seq. Amb. in c. verb. ead Aug. in c. agite eadem & cap. quodcumque 24. q. 1. gloss. in c. 1. 20. dist. vers. dedit Conc. Trid. sess. 14. c. 8. & can. 3. & ult. de poenit.*

14 Præcipuum fundamentum clauium est potestas illa data à Christo Petro *Matth. 16. & impleta Ioan. 20. & Matth. 18.*

15 Definitur à *Ioan. 22. in Extrauag. quia §. quorundam de verb. sign.* ubi clavis est spiritualis potestas ligandi, atque soluendi, qua Index Ecclesiasticus dignos recipere, & indignos excludere debet à Regno Dei.

16 Claves istæ datæ à Christo Petro non denotant claves materiales, sed metaphoricæ, atque similitudinarias *gloss. in d. extrau. quia vers. clauem*, sicut enim clavis materialis dicitur instrumentum, quo clausum ostium aperitur, sic illa potestas, quæ attributa est dispensatoribus Sacramentorum clavis dicitur, nam ostium Cæli, licet de se apertum existat *Apoc. 4. Ecce in cælo ostium apertum*, clausum tamen dicitur propter impedimentum originalis peccati, vel actualis impediētis humanam creaturam cælum ingredi *Nauar. in Coment. c. voluissent §. ex ijs de poenit. dist. 1. nu. 1. seq. & accipiuntur pro potestate*

17 auferendi, vel ponendi impedimentum ingressus regni Cælorum, seu illud claudendi, aut aperiendi, & sic ad significandum potestatem Ecclesiasticam ordinatam ad regendas, & disponendas animas, de qua *Apoc. 3. Isa. 22.* sic dictæ, quia per clauem ponitur, vel remouetur impedimentum ingressus domus, & quia regnum Coelorum clauditur homini per peccatum, ideo potestas, quæ tale obstaculum, seu impedimentum remouetur, dicitur clavis Regni Coelorum, quia remouendo tale obstaculum aperit, & non remouendo claudit, & sic quia aperiendo paradisi clauditur infernus, & claudendo paradisi aperitur infernus, ideo dicitur *Apoc. c. 1. Ego habeo claves mortis, & inferni, & c. 9.* dicitur *clavis putei & cap. 2.* dicitur *clavis abyssi*, sed quia vnumquodque denominatur à digniori, ideo claves Regni Coelorum, & non inferni.

18 Potestas ergo clauium ea dicitur, qua Index Ecclesiasticus dignos admittere valet ad regnum coelorum & expellere indignos, & tunc ligare dicitur, quando indignos excludit, aperire vero, quando dignos recipit, & sic denotat discretionem, & potentiam, prima dignos, vel indignos differendi. Secunda ligando, & soluendo. Per has claves Petro promissas, & postea datas, denotatur suprema potestas Pontificia ad gubernandum Ecclesiam, quæ altioris ordinis, & excellentior est,

quam potestas ligandi, atque soluendi, magnam quidem significant potestatem, & donum ineffabile, de quo *Chrysost. hom. 55. Matt. 83.*

19 Verum quia potestas Ecclesiastica multiplex est, ideo multiplex datur clavis in regno coelorum, hoc est in Ecclesia militanti, quæ sæpe pro regno coelorum in sacra Scriptura accipitur, quando talium clauum potestas ultra vnum, quem habet in Sacramentis, patet etiam in foro exteriori, soluit enim Romanus Pontifex culpas, astringit rebelles, Ecclesiæ vinculo excommunicationis ligat, hæc sunt impedimenta regni coelorum, nihil enim coinquinatum trahit ad illud, & quis habitabit in tabernaculo, & quis ascendet in montem Domini? Innocens manibus & mundo corde.

20 Potestas hæc clauum triplex est, authoritatis, excellentiæ, & Ministerij,

21 Potestas remouendi peccatum, & conferendi gratiam authoritatiuè pertinet ad Sanctiss. Trinitatem, ideo dicitur solum Deum habere clauem authoritatis, ad Christum autem hominem, seu secundum naturam humanam pertinet ad meritum suæ passionis, quod dicitur aperire ianuam coeli, & dicitur habere clauem excellentiæ, sed quia ex latere Christi fluxerunt Sacramenta, de quibus ædificata est Ecclesia, ideo in illis manet efficacia passionis Christi, & propter hoc ministri Ecclesiæ, qui sūt dispensatores sacramentorū, dicuntur habere clauem ministeriales ad peccati **impedimentum**, remouendū, quæ potestas est aperire, & claudere, vel ligare, & soluere, hoc est remittere peccata credēibus, & poenitētibus, ac retinere eadē incredulis, & impertinentibus, ligare criminosos, & absoluerē poenitentes *Matt. 18.*

22 Istarum clauū vna pertinet ad forum poenitentiae, quæ agitur inter Deum, & hominem, altera ad forum publicum, & exterioris iudicij. Vna dicitur clavis ordinis, idest vocationis, functionis, & Ministerij sacerdotalis, qua quis fungitur, Christi personā in Ecclesia representans, omniaque non suo, sed Christi nomine agens, vt est potestas prædicandi, consecrandi, remittendi, & retinendi peccata, administrandique sacramenta.

23 Altera dicitur potestas iurisdictionis, quæ est potestas coercendi criminosos, excommunicandi, absoluendi, ligandi &c. in foro contentioso; Ad vtramque pertinet scientia discernendi inter ligandum, & absoluendum, ideo nominatur clavis scientiæ, & potestatis.

24 Sanctissimus Pontifex habet vtramque clauem, scientiæ, & potestatis, prima ad definiendum veritates fidei, & interpretandi sacram. Scripturam, &c. Secunda vero ad ligandum, & soluendum, tam quoad censuras, quam quoad peccata, & respicit totum gubernium, & iurisdictionem, quatenus est coerciua, denotat, & significat supremā potestatem relictā Petro, & Successoribus in vniuersam Ecclesiā militātem.

Dicit

- 25 Dicit *Suar. disp. 40. sect. 1. nu. 9.* quod sicut clauēs Regni Cælorum non sunt cōstitutæ à Christo, & datæ Petro principaliter propter eius meritum, sed propter bonum Ecclesiæ, ita potestas concedendi indulgentiam non erit instituta, vel promissa propter remunerationem Petri principaliter, sed propter Ecclesiæ utilitatem, alioquin non esset instituta, tamquam pro Petro duratura, sed tamquam speciale, aliquid priuatum Petri, &c.
- 26 Inter alios actus potestatis iurisdictionis est distribuere bona, scilicet officia, vel beneficia, quæ distributio pertinet ad iusticiam distributiuam, & non respicit actum clauis.
- 27 Distributio vero, quoad remissionem pœnæ per modum meriti, quæ pertinet ad satisfactionem in quātum aliquis applicat pœnalitatem, & conatum bonorum operum suorum factorum in gratia pro remissione pœnarum debitarum alteri etiam existenti in gratia, siue in hoc mundo, siue in Purgatorio, nec habet rationem clauis cum pertineat ad singulares personas, nullam iurisdictionem habentes, & cum talis applicatio pertineat ad iusticiam non habet rationem indulgentiæ, quæ consistit in distributione thesauri specialis Ecclesiæ cuiuslibet actui informato gratia, tria bona respondent, pro mercede scilicet præmium essenziale, quod consistit in clara visione diuinæ essentiæ. Secundum præmium accidentale, quod consistit in gaudio operis facti, quia sancti gaudebunt de bonis operibus factis in vita. Tertium, est voluntaria solutio, & satisfactio pœnarum, ad quas sustinendas quis obligatus est pro peccatis præteritis, & secundum hoc opera bona facta in gratia considerantur, ut satisfactoria, & hoc bonum potest per intentionem operantis applicari existenti in gratia, siue ille, cui applicatur sit in hoc mūdo, siue in purgatorio, & cū applicatur ab operante, dicitur suffragium iustitiæ per modum meriti. Verum, quia contingit, quod aliquis maiorem pœnalitatem sustineat, quā sit pœna dignus, vel etiam qui nullum pœnæ reatum habet, & has pœnalitates, & tribulationes, quas sustinet, nulli applicat cum nullum bonū remaneat irremuneratum, nisi sit infinitum, ut meritum Christi, sequitur, quod illæ remanent in thesauro Ecclesiæ, & distributio huius thesauri dicitur indulgentia, seu suffragium indulgentiæ, ut *Viguer. loc. cit.* quæ quidem indulgentia conceditur per Romanum Pontificem, & alios prælatos modo quo supra dictum est.
- 28 Negans indulgentias, seu asserens illas non valere ad remissionem pœnæ, Hæreticus est ut *Felin. serm. de Indulg. vbi plura alligat, & Aluar. nu. 10. Cathedr. Neap. lib. 3. Conc. 107 fol. 197. Cord. q. 7. vers. est ergo fol. 362.*
- 29 Quis autem negabit impius meritum passionis Christi efficax esse, si applicetur peccatoribus debite, & ad delendum omnia crimina esse

sufficientem vel sanguinis Domini vnam guttulam pro totius mundi peccatis? c. *Dominus in fine de summ. Tri. c. cū in marte de celeb. Miss.*

- 30 Prout, & Hæreticus censetur negans indulgentias prodesse animabus in purgatorio tamquam contra *Conc. Trid. Ecclesiæ vniuersale* mandatum, decreta summorum Pontificum, scripturas, & omnium rationes *Machab. lib. 2. c. 12. sanctū & salubre est, & c. Bell. lib. 1. c. 14. & lib. 2. c. 15. Vig. loc. cit. Dion. de celeb. hora. cap. 7. Valent. p. 5. Suar. to. 4. disp. 48. sect. 4. Aegid. de Gominck disp. 11. to. 2. dub. 7. vbi qua ratione animæ purgatorij iuari possunt suffragijs.*

- 31 An autem indulgentiæ sint necessariae *Med. disp. 1. c. 20. versiam vero, & disp. 9. c. ult. in fine*, vbi respondet ad argumenta Hæreticorū, non esse necessarias, quoniam sacramenta ad culparum, & pœnarum dilutiones sufficiunt, dicens sacramenta tollere culpas directe, & per se, pœnas tantum per accidens, & in quātum gratiæ Dei annexæ sunt, Indulgentiæ vero tollunt pœnas per se non culpas, ideo oportebat institui aliquam potestatem pro dictis pœnis remittendis vide *Suar. disp. 49. sect. 5. Summ. Cor. Confess. tit. de sacrif. Miss. fol. 109.*

De vtilitate Indulgentiæ *Bell. c. 10. lib. 1.*

- 32 Antiquitas Indulgentiarum, legitimus atque validus vsus approbatus earum apparet ex *Conc. Nic. c. 1. Chart. c. 75. Neoces. c. 3. Agat. c. 60. Laonic. c. 1. & 2.* & alibi ex quibus licet tantum publicæ pœnitentiæ ab Episcopis appositæ publicis peccatoribus legantur, non autem quod illa remissio se extenderet vsque ad ablationem, vel diminutionem reatus pœnæ apud Deum satis colligatur, nisi ex quadam coniectura, seu probabili ratione à simili fundata in potestate clauium, nihilo minus expressius probatur à Clemente V. in *Clem. unica de Reliq. & vener. San. Clem. VI. Extrauag. vnigenitus de pœnit. & remiss.* *Conc. Constansien. sess. 8. 41. Decretali. Conc. Vien. in 6. Clementinis, Extrau. et in Bulla Leonis X. contra Lutherū ex Decretali quam ad Caietanū*
- 33 legatum suum misit Germaniam, vt ipse fatetur *3. p. q. 48. art. 5. idē confirmavit Sixtus IV. in Bulla contra Petrum Oxomen. 2. ex cōmuni vsu, ex consuetudine Ecclesiæ, & impossibile est, quod Ecclesia erret in re morali, & grauissima, & pertinente ad bonos mores fidelium. Tercio, ex vsu Apostolorum, & continuata Pastorum successione à Christo descendente, qui est legitimus modus probandi legitimas, & Apostolicas traditiones ex Aug. lib. 4. de baptis. c. 24. à principio namque nascentis Ecclesiæ semper cognitus fuit, & approbatus vsus Indulgentiarum siquidem semper à Prælatis in dictarum pœnitentiarum peccatorum facta remissio reperitur, & vsum hunc fuisse inducū iam inde à tempore Apostolorum, quamuis nomen inceperit ab anno circiter 429. *Sot. in 4. dist. 21. q. 1. ar. 3. talis autem vsus probatur, nam Paul. 2. ad Cor. 2. cōcessit Indulg. alicuius partis pœnæ incestuoso illi quem**

- quē prius grauius punierat, sufficit inquit illi, *quod huiusmodi est oburgatio hac, &c. nam & ego quod donavi, si quia donavi propter vos in persona Christi, &c.* quæ verba Expositores aduertunt Paulū vsum fuisse verbo significandi liberalem remissionem, & condonationem, nā eius tempore indulgentiæ dicebantur donationes, abundantia spiri-
 35 *quorum remisistis, &c.* non solū enim Christus dedit potestatem in-
 strumentalem remittendi culpam, sed etiā pœnam æternā, & tempo-
 ralem, non solum per meritum Christi, & per viam reconciliationis,
 quod fit per applicationem Sacramentorum, per quæ meritum Chri-
 sti instrumentaliter applicatur, sed etiam per modum Indulgentiæ,
 quæ fit extra Sacramentum ex aliqua pia causa, & ideo Apostolus ta-
 36 les donationes sapius se fecisse cōmemorat, & si Christus potestatem
 remittendi culpas dedit, fortius, & pœnas *Vig. c. 16. §. 6. vers. 19.* qua-
 re etsi incestuosus ille nondū plenē satisfecerat pro delicto, nihilomi-
 37 nus liberalem indulgentiam ei cōcessit vltioris pœnæ debitæ, simi-
 li modo cū olim variz satisfactiones propter varia delicta descriptæ
 essent, semper fuit in potestate Episcoporū aliquid de eis remittere,
 vt colligere est ex multis locis citatis à *Suar. disp. 49. sect. 2. nu. 3.*
 38 Et licet Patres non Indulgentiæ nomine, sed remissionis, vel cōdo-
 nationis, seu veniæ, seu parue benedictionis, ceterisque vñ fuerint no-
 minibus, nihilominus *Cypr. lib. de laps. Indulg. veniā & condonatio-
 nem appellat vide Lac. lib. 6. Inst. c. 13.* Indulgentias largitiones vo-
 cat *Tertull. aduersus Catholicos lib. de pudicitia c. 1.* testatur Indul-
 gentias à principio dari solitas sub nomine veniæ, seu Indulgentiæ
Clem. Rom. lib. 3. Const. Apost. c. 10. remissio pœnæ temporalis, & be-
 nedictionem paruam appellat.
 39 Dices in præcitatis locis non est sermo de remissione pœnæ in foro
 Animæ, per quam liberatur homo à reatu pœnæ corā Deo, sed de re-
 missionem exterioris, & quasi ciuilis pœnæ debitæ in foro exteriori, er-
 go nō de Indulgentia, quoad remissionem pœnæ animā respicientis?
 Resp. hæc remissio fit à Paulo in persona Christi, Christus autē dixit,
quod soluitur in terris, solui etiā in Coelis. Item dictæ pœnitentiæ non
 solum imponebantur pro delictis publicis, & pro externis, sed pro oc-
 cultis, & merè internis, & quæ cogitatione committebantur vt *Burr.
 lib. 19.* & sic non solum dictas pœnas fuisse ordinatas ad exteriorē sa-
 tisfactionem, sed etiam ad internas procuraciones animæ legimus, vi-
 de *Suar. loc. cit. nu. 4.*
 40 Rursus dices dupliciter pœnæ pro criminibus olim imponi solebāt
 Primo in sacramentali foro. Secundo extra illud ex speciali mandato
 Prælatorum, primo modo ordinate erant ad internū bonum pœniten-
 tis, vt Deo satisfaceret pro cōmissis, & caueret in futurū, & pro his
 delictis

- delictis siue publicis, siue occultis, siue externis, siue internis fuisse taxatas pœnas, etiam pro leuibus delictis, & sic verum est remittere, 41 reatum pœnæ, &c. sed ex huiusmodi genere pœnarum non potest colligi usus Indulgentiarum à tempore Pauli, quia talis pœna respicit potius modum vindicandi, quam indulgendi. Si consideremus remissionem pœnæ apud Deum ex opere operato, illa non est effectus indulgentiæ, sed sacramenti poenitentiae, si consideremus remissionem ipsiusmet poenitentiae iniunctæ in locis allatis, non est vestigium huiusmodi poenitentiae, quia non est sermo de sacramentali pœna.
- 42 Poenæ quæ imponebantur à Prælatiis extra Sacramentum poenitentiae, de quo *Paul. loc. cit.* non imponebantur pro quibuscumque delictis, nec pro occultis, sed pro grauioribus, & pro publicis, & hæc poenitentia ad satisfactionem Ecclesiæ, & ad reparanda scandala remittebantur, ergo neque per has potest deduci Indulgentia? Resp. satis est antiquum fuisse morem remittendi huiusmodi pœnas, & condonandi postquam impositæ fuerint, vel nullam, seu leuiorem imponendi utrumque est potestatis, & in utroque eadem rationes interuenire possunt.
- 43 *Suar. vero loc. cit. n. 8.* difficile fatetur probari talem tunc temporis fuisse usum Indulgentiarum, qualem nunc intendimus probare & *Nau. not. 7. n. 5.* Ex communi fatetur nullum esse in sacris litteris testimonium apertum earum, nullum item antiquorum DD. Græcorum, & Latinorum expressum *D. Anton. p. p. tit. 10. c. 3. in princ.* non tamen esse improbabile sequitur *Suar. n. 11.* non quod positivè nobis constet, tunc non fuisse eundem modum, & usum Indulgentiarum, qui nunc est, hoc enim nullo testimonio ostendi potest, sed tantum negativè, quod ex his, quæ de illis temporibus legimus non satis coniecitur hic usus, solum tamen potest fieri aliqua coniectura. Primo à simili, quia sicut Episcopi remittebant pœnas ab Ecclesia definitas, ita verisimile de pœna apud Deum. Secundo quod sicut illæ poenæ erant non solum ad satisfactionem Ecclesiæ, sed etiã ad compensationem delicti, ita &c. sed nunc non condonantur iniunctæ secundum Canones poenitentiae, sed tota aut pars poenæ debite pro peccatis, & recessit illa consuetudo imponendi pœnas publicas, ut fusc *Med. disp. 4. c. 13.*
- 44 Concludendum tamen quod res est in Christiana Ecclesia valde antiqua, nec ad tempus B. Gregorij referendam, sed altius repetendam esse, nam Ioann. VIII. vel de anno 879. scribens ad Episcopos sub Ludovici Regno constitutis indulgentiam concedit omnibus, quibus pro defensione Sanctæ Dei Ecclesiæ in bello occidi contingerit, ut Frater Franciscus à Curiolano in Breuiario Cronologico in vita eiusdem Ioannis VIII. fol. 273.
- 45 Nicolaus IV. ann. 1288. indulgentias concessit adiuvantibus expeditionem Terræ sanctæ de cuius forma *Gaud. Quodl. 15. cap. 14.* Urbanus IV. Qui anno 1261. Pontificatum obtinebat indulgentias concessit

cessit piè celebrantibus festiuitatem Sanctiss. corporis Christi, ac nocturnis & diurnis horis personaliter interessentibus *Clem. unic. de reliq. & vener. Sanct. D. Thom. opusc. 57.*

46 Honorius III. ann. 1216. plenariam omnium peccatorum indulgentiam, quam B. Franciscus à Christo obtinuerat eodem postulante in S. Maria de Portiuncula apud Afsinū concessit, ac sua auctoritate, quam Christus illi consulendam imperauerat confirmauit vt testatur Bonauentura, & alij in vita eiusdem S. Francisci, & refert *Breuiar. Cronolog. in vita Clem. VI. fol. 371. & in vita Honorii III. qui fuit anno 1211. fol. 349. Med. de indulg. disp. 4. cap. 13. in quibus locis plura de hac indulgentia.*

47 Innocentius III. ann. 1198. indulgentias etiam concessit erogantibus auxilium expeditioni Hierosolymitanæ *cap. cum ex eo de poenit. & remiss. c. excommunicamus, S. Catholici de Hæreticis, quæ indulgentia fuit plenaria ex Doctorib. in c. ad liberandum de Iudices, & ante ipsum Innocentium Abbates solebant concedere indulgentias, quod idem Innocentius prohibuit in conc. Lateran. c. accedentib. de excess. Pralat. Nauarr. not. 7. n. 2.*

48 Alexander III. Pontifex anno 1156. meminit indulgentiarum, quæ dari debent in dedicationibus Ecclesiarum *cap. quod autem de poenit. & remiss.*

49 Paschasius II. Pontifex anno 1099. indulgentiam concedit visitantibus limina Apostolorum *Breuiar. Cronolog. fol. 371.*

50 Urbanus II. qui præfuit 1087. in conc. Claram. indulg. plenissimam concedit Crucesignatis.

51 Gregorius VII. anno 1073. plures legitur concessisse indulgentias vt in eius Epist. ad Episcopos Britannia.

52 Sergius VII. seu XI. anno 904. indulgentias etiam concessit visitantibus in anniuersarijs S. Mariæ in Montibus, vt in lapide marmoreo in dicta Ecclesia *Breuiar. Cronolog. fol. 371. Bellar. lib. 1. cap. 3. de ind. Suar. disp. 49. sect. 2. n. 12.*

53 Leo X. anno 1516. indulgentias concessit visitantibus Ecclesiam S. Mariæ Aquilgrani in festo S. Sicuberti *ex Sur. tom. 2. de vita eiusd. 5. Martii c. 9. instituit Stationes Romæ, de quibus stationibus supra dictum est.*

54 Syluester Papa I. qui præfuit ann. 314. petente S. Elena Constantini Matre Sacellum Sanctæ Crucis in Hierusalem Romæ erectum consecrauit, & indulgentias quamplurimas piè visitantibus indulsit *Breuiar. Cronol. in vita Innoc. VI. fol. 371.*

55 Antiquitas harum indulgentiarum patet etiam ex conc. Anciran. & Nicen. 250. ann. post Christum celebratis, & alibi patet factas fuisse ab Episcopis in vniuersa eorum Diocesi aliquando remissiones

nes pœnitentiarum, seu pœnarû pœnitentibus iniunctarum, occasione persequutionum, quæ in Christianos indices inualescebant, ut videre est in d. *Extravag. vnigenitus Suar. Mtd. Benz. & alior.*

56 Non obstat quod in veteri Testamento non fiebant huiusmodi indulgentiæ, quia ipsas facere non poterant Sacerdotes illius temporis, cum nec potestatem clauium haberent, sed sufficit quod Ecclesia sic consueuerit *arg. c. quantû de translat. Episc.* nec repugnat quod potestas sit antiquissima, & à Christo collata, vsus vero recentior, quia cum potestas pontificia sit antiquissima, & varios actus complectatur non est necesse, ut omnes illos statim, & à principio nascentis Ecclesiæ exercuerit, sed discursu temporum pro occurrentibus occasionibus, & opportunitatibus.

57 Nec pariter obstat, quod non habemus testimonia manifesta, quod Episcopi ante tempus Greg. has indulgentias concederent, nam credendum est, quod eas concedebant, sed non ita frequenter, quia ante illa tempora fideles non poterant conuenire ita solemniter, & publice, sicut noster *Hosien. cap. cum ex eo num. 4. de pœnit. & remiss.* & adeo erant perfecti Christiani, ut huiusmodi indulgentijs nõ indigerent, sicut & nunc, & ita non luberat congruitas temporis *15. dist. cap. 1. in princ. Graff. lib. 2. c. 3. n. 11. Nauarr. not. 7. n. 5.*

58 & antiqui Patres, licet expressam mentionem indulgentiarum non fecerint, nec in particulari loquantur, sæpe tamen agunt de potestate remittendi peccata, ligandi, & soluendi, nec ad persuadendam, seu ad suadendam fidem erat necessarium, nondum exortis hæresibus indulgentiarum, neque propter mores fidelium componen. quia rigor disciplinæ, & feruor pœnitentiæ, & satisfactionis, magis tunc vigebat, nec omnibus ita notas Purgatorii pœnas, ratione quarum maxime conceduntur indulgentiæ *Suar. disp. 49. sect. 2.*

59 Quare autem apud antiquos tam rara, & apud recentiores, tam frequens sit indulgentiarum mentio *Io. Ruser. artic. 18. contra Lutherum, & Nauarr. not. 7. num. 5. seq.* ubi inter cætera quod multa de Euangelijs, & alijs scripturis sunt nunc excussa luculentius, & intellecta perspicacius, quam fuerat olim, quod nemo iam dubitat orthodoxus an purgatorium sit, de quo tamen apud priscos illos nulla, vel quam rarissima fiebat mentio, quod tunc adeo charitas ardebat ut quisque paratissimus esset pro Christo mortem appetere, &c. ibi.

SUBV M M A R I V M

Valor indulgentiarum qui.

Ex indulgentijs que resultant. 1.

Indulgentia quid remittant. 2. & 3.

Pœne

Pœna qua remittuntur per indulgentias, quæ, & quales sint à nu. 3. ad 12.

Pœnitentia iniuncta an remittantur per indulgentias. 12.

Verba Apostoli ad Romanos 3. unusquisque accipiet secundum laborem suum quomodo intelligantur. 13.

Pœnitentia non iniuncta an relaxentur per indulgentias. 14.

Indulgentia non faciens memoriam de iniunctis pœnitentijs, de quibus intelligatur. 15.

Pœnitentia iniungenda an intelligantur remitti per indulgentias. 16.

Pœnitentia iniuncta à Confessario an sint adimplenda ab eo, qui lucratur indulgentias. 17. & 18.

Indulgentia non faciens mentionem de iniunctis an tollat vinculum faciendi pœnitentiam. 19.

Indulgentia de iniunctis quid remittat. 20.

Pœnitentia quare iniungatur in confessione. 20.

Pœnitentia an possint minui à Confessario tempore indulgentie. 21.

Clausula in Iubileo imposita (salutari pœnitentia) quid significet. 21.

Indulgentia an tollat vinculum recipiendi pœnitentias in foro pœnitentie. 22.

Indulgentia an liberet à pœna aeterna. 23.

Indulgentia an liberet à pœna, & culpa. 24.

Indulgentia an remittat peccata præsens, vel præterita, vel futura. 25.

Indulgentias suscipiens in statu peccati mortalis an eas consequatur cum fuerit in statu gratie, & sic in futurum. 26.

Pœnitentia iniuncta à Confessario an possit impleri in peccato mortali. 26.

Opera mortua facta pro consequendo Iubileo an valeant dum reuertitur ad gratiam. 29.

Indulgentia an retrahantur, idest lucrentur quando quis est in gratia si illas lucratus est in peccato. 27.

Opera mortificata quomodo reuiuiscant. 27.

Indulgentia tantum valent, quantum sonant quomodo intelligatur. 28. 29.

Indulgentia an iudicanda sit efficaç si non cõstat de causa legitima. 30.

Indulgentia an omnibus profint. 31. 32. 33.

Indulgentia quomodo uni plus valet, quam alteri. 34.

Indulgentia an stricte sit interpretanda vel amplissimo iure. 35. 36.

Indulgentia certarum pœnarum concessa visitanti talem Ecclesiam sine determinatione numeri an intelligatur semel tantum. 37.

Pontifices nouiter creati solent reuocare omnes indulgentias statim post creationem. 37.

Indulgentia an per mortem expirent. 37.

DE VALORE INDVLGBNTIARVM.

Cap. XVI.

- I** X Indulgentijs non solum proueniunt augmentatio gratiæ, & accumulatio gloriæ, verum etiam absolutio pœnæ temporalis, & aliquando etiam remittunt pœnitentias iniunctas, atque obligationem illas adimplendi. Est autem discriminē inter DD. circa huiusmodi pœnarum remissionem.
- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
- Prima opinio est, quod per indulgentias remittatur vinculū, seu obligatio faciendi pœnitentias iniunctas, seu iniungendas a confessore, & quod ideo in ipsarum concessione dicitur pro pœnitentijs iniunctis, seu iniungendis, & quod propterea confessor in absolutione debet aduertere non omittere illam clausulam (*quidquid boni feceris, & mali sustinueris sint tibi in remissionem peccatorum tuorum &c.*) quæ opinio tribuitur maiori.
- Secunda opinio, quod remittantur solum pœnæ iniunctæ, & quæ illis respondent in purgatorio est *Caiet. opusc. de ind. cap. 6.*
- Tertia, quod remittuntur pœnæ non iniunctæ, sed tantum Deo debitæ.
- Quarta, quod remittantur iniunctæ, & non iniunctæ est *Palud. dist. 20. quæst. 4. art. 2. Anton. p. p. tit. 10. cap. 3. §. 3.* intelligendo iuxta concessionis formam, quia remittitur id, quod explicatur, hanc etiam tenet *Sot. dist. 27. quæst. 2. art. 1. Cord. quæst. 9. Narr. not. 11.*
- Quinta, quod remittantur pœnitentiæ per sacros Canones statutæ, qui quidem Canones pœnitentiales multi sunt, de quibus, vide supra in hac parte fol. 15. cap. 2. ubi sunt descripti, & etiam Canones Apostolorum ibid. seq.
- Sexta opinio, quod remittantur omnes pœnitentiæ voluntariæ susceptæ.
- Septima pœnæ, & flagella, quæ solet Deus immittere peccatoribus in hoc mundo, indirectè tamen non directè, quæ autem sint ista flagella *D. Bernard. Aloys. de Granat. & ceteri.*
- Octaua, quod remittantur omnes pœnæ purgatorii occultæ, & ignotæ, siue ex toto, siue ex parte, & quoad quantitatem, & quoad rationem pœnæ.
- Nona, quæ videtur cōis, quod remittantur pœnæ iniunctæ, & non iniun-

iniunctæ, siue explicentur, siue non explicentur, siue indulgentia concedatur in genere, & simpliciter, siue absolute, siue alio modo, loquendo de genere iniunctarum, non autem de pœnitentijs per sacros Canones, de voluntarijs, & flagellis à Deo immitti solitis, aliquas ex diuersis opinionibus refert *Suar. disp. 50. n. 3. in princ.*

- 12 Pro resolutione dico, quod indulgentia non solum remittit obligationem faciendi pœnitentias iniunctas, & sic non solum, quoad forum Ecclesiæ in foro pœnitentialem, & non iudiciali exteriori, vt in *cap. cum ex eo de pœnit. & remiss.* sed etiam quantum ad forum, & iudicium Dei remittitur pœna ipsi Deo debita post contritionem, confessionem, & absolutionem siue sit iniuncta, siue non, cum potestas data Petro se extendat ad cælos, alias si solum iniunctæ remitterentur Ecclesiæ eas concedens magis damnificaret, quam iuaret, quia remitteret ad maiores pœnas purgatorij, & sic indulgentiæ essent inutiles, vnde patet, quod Papa potest de plenitudine potestatis relaxare etiam non iniunctas, vt probatur ex eius potestate, & vsu Ecclesiæ *Viguer. de indul. cap. 16. §. 6. vers. 21. Caiet. &c.*
- 13 Nec obstat *ad Rom. 3. quod unusquisque mercedem accepit secundum laborem suum*, quæ intelligitur de mercede essentiali, non secludendo meritum Christi, non autem de solutione pœnarum *Viguer. loc. citat.*
- 14 Secundo dico quod ab initio Ecclesiæ fuit in vsu relaxare, etiam non iniunctas, vt patet ex sacris Canonibus, & Bullis Pontificum, vide *Conc. Nicen. cap. ult. Lateranen. sub Innocentio III. cap. ult. Cyprian. lib. 2. Epist. 12.*
- 15 Tertio dico, quod quoties Pontifex concedit indulgentias, non facta mentione de iniunctis, tales indulgentiæ intelliguntur de iniunctis, & de non iniunctis, probatur, quia cum Pontifex non restringat, est latè interpretanda concessio *Nauarr. not. 11. Mich. Med. de indulg. cap. 13. & 14. Suar. disp. 50. sect. 3. n. 14.*
- 16 Quarto dico, quod à tempore, quo cœpit remitti rigor pœnitentiarum intelliguntur indulgentiæ, etiam de pœnitentijs iniungendis, quamuis tantum exprimantur iniunctæ, intelliguntur enim de iniunctis à Deo, vel à iure canonico est *Turrecrem. & Innoc. in cap. cum ex eo de pœnit. & remiss. Maio. dist. 20. quest. 2. dub. 1. Riccard. ead. distinct. & alior., probatur quia alioquin Papa hoc tempore nihl concederet, & sic indulgentiæ essent deceptoræ, cum nunc non tollant vinculum faciendi pœnitentias iniunctas; confirmatur ex communi vsu, & sensu fidelium *Suar. loc. cit. Cord. quest. 9. & 11.**
- 17 An per indulgentiam tollatur vinculum pœnitentiarum iniunctarum, ita vt qui consequitur indulgentias nō teneatur implere pœnitentiam

tentiam iniunctam à Confessario? Respond. primo quod olim quando erat vsus imponendi pœnitentias iuxta canones indulgentia relaxabant vinculum pœnitentiarum, vt patet ex ipsis canonibus.

18 Secundo certum est quod hoc tempore potest relaxari dictum vinculum, quia nunc Pontifex habet eâdem potestatem, quam tunc habebat, nec est necesse, quod cum illa conditione confessarius iniungat, vt falso docet *gloss. in c. quod autem de pœnit. & remiss.*

19 Tertio dico, quod quando in forma non fit mentio de iniunctis non tollitur vinculum faciendi pœnitentiam, quia non est credendum illam esse intentionem Pontificis, cum pœnitentia imponantur ad remedium peccatorum, & propter alios fines, vide *gloss. Extrauag. Antiquorum vers. confitebuntur & item quare de pœnit. & remiss.*

20 Quarto dico secundum communem opinionem quando Pontifex concedit indulgentiam de pœnitentijs iniunctis, non solum remittitur pœna peccatorum, sed etiam obligatio faciendi in hac vita pœnitentias aliâs iniunctas, & hanc sequitur *Tol. lib. 6. cap. 23.* tutius tamen videtur oppositum, quod scilicet dicta obligatio non remittatur, quia pœnitentia iniunguntur ad alios fines, vt patet ex *cap. omnis vtriusque de pœnit. & remiss. & ex Concil. Trident. sess. 14. cap. 8. de Sacram. pœnit.* nempe ad præseruandum hominem à peccato, ad extirpandos malos habitus, & vt patiendo Christo conformes efficiamur, vt ostendamus dolorem peccati, & sentiamus eius grauitatem, & augmentum gratiæ, & gloriæ; confirmatur ex communi sensu, & vsu fidelium, & quia alias retraherentur homines à pœnitentia, præsertim quia hoc tempore iniunguntur breues pœnitentia, & sic communem opinionem possumus interpretari, habere locum in antiquo vsu pœnitentiarum non, in nostro.

21 Addo tamen posse confessariû minuere pœnitentias tẽpore indulg. Confirmatur quia in Iubileis solet apponi clausula (imposita salutari pœnitentia) *Suar. disp. 50. sect. 2. n. 8. Enr. lib. 7.*

22 Quinto dico quod per indulgentiã nõ tollitur obligatio recipiendi pœnitentias in foro pœnitentiæ, vt infertur ex dictis ex *Canon. cit. vide D. Thom. in 4. dist. 20. quest. 2. art. 5. Sot. dist. 21. quest. 2. art. 1. Syl. S. 23. Nauarr. not. 31. Suar. loc. cit.*

23 Dices an liberet indulgentia à poena æternæ? Resp. non, nec mutat æternam in temporalem *Suar. disp. 50. sect. 1. n. 9.*

24 An autem liberet à poena, & culpa diximus supra.

25 Dices quorum peccatorum consequitur remissio per indulgentiam, futurorum, præteritorum, an præsentium? Respond. plures sunt in hoc opiniones; prima quod si suscipiens indulgentias est in statu gratiæ consequitur remissionem poenarum, & peccatorum præteritorum, & præsentium; si est verè contritus, & quod sit conf-

confessus praeteritorum cap. 2. quod quando quis consequitur indulgentiam in statu peccati mortalis non consequitur remissionem peccatorum praeteritorum, etiam quod fuerit confessus, & absolutus, quia si quis vult consequi Iubileum absque eo, quod confiteatur, seu habeat propositum redeundi ad peccatum, non consequitur indulgentias, quia non est in statu gratiae, nec profunt illae indulgentiae pro peccatis praeteritis, licet tunc habuerit magnum dolorem.

26 Tertia quod quando quis in statu peccati mortalis suscipit indulgentias, tunc non consequitur indulgentias, sed infuturum cum fuerit in statu gratiae, quoniam retrotrahuntur, & valent non ut tunc, sed ut nunc, & habent tractum successuum *Palud. in 4. distin. 20. quest. 4. Syl. indulg. num. 20.* & mouentur hac ratione, quia sicut poenitentia iniuncta à Confessore, quamuis adimpleatur in statu peccati mortalis, adhuc tamen valet, quoad Ecclesiam, nec tenetur amplius illam repetere, & iterare, quia reuiuiscit, quando agit poenitentiam iniunctam, licet extra statum gratiae, ita in indulg. *DD. citat. sed vide D. Thom. in addit. tertiae partis quest. 27. artic. 1. & hoc forsan voluit gloss. Extraug. antiquorum vers. confitebuntur de poeniten. & remiss.* ubi cum opera viva valeant ad vitam aeternam, mortificata possunt viuificari, sequitur quod opera mortua, ut labor itineris factus in peccato mortali pro consequendo Iubileo possit prodesse ad remissionem poenarum pro peccatis debitarum, dum post laborem huiusmodi sit verè poenitens, & confessus.

27 Veram tamen opinionem credo *Nauarr. not. 31.* ubi habetur quod non retrotrahitur indulgentia, opera enim mortua non reuiuiscunt, hoc est opera facta in peccato mortali, secus mortificata, id est facta in gratia, & subsequitur postea peccatum mortale, redeunte postea peccatore ad gratiam reuiuiscunt.

28 Quomodo procedit regula illa *Indulgentiae tantum valent quantum sonant*, de qua *D. Thom. in addit. ad tertiam partem quest. 25. artic. 2. gloss. in cap. quod autem de poenit. & remiss. ubi Abbas Nauarr. not. 15. & not. 31. num. 45. Fel. tract. de ind. Ant. p. p. tit. 10. c. 3. §. 3. Adrian. in 4. & ceteri.*

Respon. alij hoc axioma interpretantur, quoad Deum, non quoad Ecclesiam.

Alij dummodo causa sit proportionata indulgentijs, alij dummodo opus iniunctum sit æquiualens indulgentijs.

Alij, & melius *tantum valent, quantum sonant*, id est quantum continentur in diplomate, & in publicatione, vel secundum *Adrian.* concurrente auctoritate in concedente, pietate in causa, charitate in suscipiente, & operis iniuncti adimplemento.

- 26 Vel dicendum si concedantur legitime, & ex causa Iufficienti tantum valent, quantum sonant, alias non, v. g. si dicenti coronam datur indulgentia plenaria ex causa legitima, qui illam recitauerit tantundem consequetur, quantum verbum sonant *Nauarr. not. 15. Sot. distin. 21. quest. 2. ad 5. Pet. Sot. lect. 2. de indulg. Albert. in 4. dist. 20. art. 17. Ricc. ead. art. 3. quest. 2. Thom. Ledian. de indul. quest. 7. art. 7. Syl. quest. 3. Vigu. c. 16. §. 6. vers. 21. Enr. lib. 7. cap. 11. Suar. disp. 56. sect. 7. Cord. q. 22.*
- 30 Hinc patet, quod dum non constat causam esse in legitimam, indulgentia est iudicanda efficax, & nunquam contemnenda *Suar. ibidem num. 7. & 8. Tol. lib. 6. cap. ult.*
- 31 An æqualiter omnibus prosint? Respond. sic, quando causa est sufficiens, etiam si opus non sit proportionatum *D. Thom. dist. 20. art. 3. quest. 2. ad 4. & in addit. 3. part. quest. 25. art. 2. Suar. disp. 52. num. 3.*
- 32 Secundo quando causa non est proportionata, & opus est præfixum ille plus lucratur, qui deuotius facit opus, quia quantitas fructus sumitur ex opere proportionato cum causa.
- 33 Tertio quando causa non est sufficiens, & opus est indeterminatum, non omnibus æqualiter prodest, sed qui plus fecerit, plus lucrabitur *D. Thom. loc. citat. art. 2. ad tertium*, & in hoc casu vera est sententia Bonauenturæ, qui tenet, quod in exequutione indulgentiarum non omnibus æqualiter prosunt, & sic concordari possunt variorum opiniones DD. in hac quest. pendet tamen maxime, ex forma concessionis *Suar. disp. 52. sect. 8. n. 6.*
- 34 Quomodo autem plus vni quam alteri valeat indulgentia videndus *Cord. quest. 32. vers. ex omnibus Med. disp. 8. cap. 38. disp. 9. cap. 48. vers. ita Graff. lib. 3. c. 7.*
- 35 An indulgentia sit strictè interpretanda vel fauorabili iure? Resp. vltra ea quæ dicta sunt supra in hac parte cap. 12. nu. 47. aliqui strictè vt *Palud. dist. 20. q. 4. Nauarr. not. 9. n. 8. & cons. 35. de pœnit. & remiss. & cons. 1. de usuris.*
- 36 Alij fauoribili, & amplissimo iure, quia beneficium Principis, & est verior *Sylu. indulg. §. 8. Ang. ibid. num. 2. Cord. quest. 19. Suar. disp. 56. sect. 2. num. 2. confirmatur*, quia est opus charitatis applicatum ex commissione Christi. Addo tamen quod potestas dandi indulgentias est strictè interpretanda *Suar. disp. 56. sect. 2. num. 5.*
- 37 Indulgentia certarum poenarum concessa visitanti talem Ecclesiam absque determinatione numeri intelligitur semel tantum, si determinatur tempus, intelligitur pro illo solo, si est in perpetuum per mortem concedentis non expirat, licet possit reuocari à successoribus, vt solent Pontifices nouiter creati reuocare omnes indulgentias præ-

prædecessorum statim post publicationem sui Pontificatus, ideo requiritur confirmatio, seu noua concessio *Viguer. cap. 16. §. 6. vers. 22. Rod. quest. 98. art. 4. vbi sequutus Nauarr. cons. 17. de pœnit. & remiss.* dicit quod est deceptus *Viguer.* putando huiusmodi reuocationem esse ob Reg. Cancell. 7. cum dicta non de indulg. loquatur sed de gratijs, & expectatiuis, seu indultis ad quærenda beneficia, & ad nominandum ad ea, vel conferendum, sicut regula 11. reuocat vniones, sed *Rod. loc. citat.* nescio vnde colligat hanc credulitatem *Viguer.* cum nihil de huiusmodi regula loquatur, sed tantum, dicit Pontificem solere reuocare omnes indulgentias per prædecessores concessas, & sic nihil de 7. Reg. Cancellariæ, quomodo autem, & quando ista reuocatio fiat *Vig.* non dicit nisi velit intelligere Bullam Pij V. vel per publicationem Iubilei, de qua in prima parte dictum est.

S V M M A R I V M.

- Indulgentia quandiu durent, vel cessent. 1.*
- Indulgentia quibus causis extinguantur, & deficient. 1.*
- Indulgentia quomodo cessent ex parte concedentis. 2.*
- Indulgentia vt cessent an requiratur notitia. 3.*
- Indulgentia quomodo cesset ex parte eius, cui conceditur. 4.*
- Indulgentia quomodo cesset destructo loco, cui conceditur. 4.*
- Altare destructo an cesset indulgentia. 4. 5.*
- Ecclesia destructa an cesset indulgentia. 4. 5.*
- Ecclesia seu altare si readificatur an indulgentia recuperetur.*
- Altare seu Ecclesia si transferatur ad aliud locum an indulgentia cesset. 5. & 6.*
- Altari seu Ecclesie non dum constructe an possit concedi indulgentia. 7.*
- Indulgentia concessa altari vel Ecclesie nondum constructe an valeant. 7.*
- Indulgentia an cesset solum voluntate. 8.*
- Indulgentia an cesset per renunciationem, seu cessationem causa. 9.*
- Indulgentia an & quando cesset per concessionem alterius. 10.*
- Indulgentia an possit reuocari sine causa. 11.*
- Indulgentia an cesset per translationem ad aliam Ecclesiam, vel per mortem. 12.*
- Litteræ dimissoriae de promouendo an expirent per mortem Episcopi. 13.*
- Indulgentia concessa Communitati an semper duret. 14.*
- Indulgentiam nullam velle accipere an liceat.*

INDVLGENTIAE QVAMDIV durent, vel quando cessent.

Cap. XVII.

In tribus capitibus indulgentiae possunt extingui, & deficere: primo ex parte concedentis: secundo ex parte eius, cui conceditur: tertio ex parte causae, propter quam conceditur, quae tria sicut ad indulgentiae valorem, & effectum sunt necessaria, ita ab eis pendet indulgentia.

Ex parte concedentis cessant per reuocationem, seu suspensionem, vel adueniente tempore statuto in ipsamet concessione, solent enim aliquando concedi indulgentiae ad tempus, si non habent tempus determinatum semper durant, nisi ut dictum est reuocentur, vel deficiat persona, aut locus, cui sunt concessae *Suar. disp. 57. sect. 2. num. 11.* & ista reuocatio, seu suspensio fieri potest vel per concedentem, vel per successorem.

An autem per reuocationem ipso iure tollatur indulgentia, vel requiratur noticia dictum est par. 1. c. 10. n. 33.

Ex parte eius cui conceditur est quando destruitur locus, puta Ecclesia vel Altare, tunc enim destructo loco, vel Altare, vel forma illius, vel mutato loco, cui erat concessa indulgentia censetur reuocata *cap. ad audiendam de Eccles. edific. Palud. in 4. dist. 41. quest. 4. concl. 5. Arct. in 5. sacrae num. 10. in instit. de rer. diuis. Nauarr. not. 31. num. 27.*

Alij ut *Suar. disp. 52. sect. 1. num. 8. & seq.* ad cognoscendum, quando indulgentia cesset destructo loco, vel Altari, sic distinguant, aut enim Ecclesia per partes tantum paulatim destruitur, & reaedificatur, & indulgentia tunc non cessat, aut omnino destruitur, & alia aedificatur, & tunc cessat, seu secundum alios, aut destruitur de iure, & indulgentia non cessat, aut de facto, & indulgentia cessat *Lud. Bonon. tract. de indulg. num. 79.* qui limitat quando Ecclesia iure diruta in alium locum superioris auctoritate transfertur, & tunc nec perditur, & a fortiori, si eadem reaedificatur Superioris auctoritate, quod non placet *Suar. loc. cit. v. 9.* ubi destructa Ecclesia, si iterum non aedificetur extinguatur indulgentia, si reaedificatur in eodem loco, vel cum auctoritate Superioris alio transfertur non omnino extinguatur, sed quasi consurgit, & transferatur cum ipsa Ecclesia, licet

et etiam de hac posteriori parte dubitet, & veriozem existimat opinionem Paludani, nisi aliter ex privilegio constet.

6 Quando vero Ecclesia in eodem situ reedificatur, probabilis, & communis opinio est, quod indulgentia non cesset, maxime si statim incipiatur reedificatio *Imol. conf. 44.* quia tunc propter vicinitatem actus censetur durare, & continuare eadem Ecclesia, quod secus videretur si per multum temporis instauratio differetur, quamvis sicut tunc retinet privilegia, ita videretur, & indulgentias, quia quoad situm re vera est idem locus, & quasi idem templum reputatur *gloss. in cap. privilegia de reg. iur. lib. 6. Innoc. in c. cum ex insuncto de nou. ope. nunciat.*

7 Altari, seu Ecclesie nondum constructe, nec edificate indulgentia non potest concedi *d. cap. ad audientiam ubi Abb. distinguit gloss. ibid. vers. non possumus, & idem Abb. in cap. nos quidem de testamen. num. 2.*

8 Potest etiam cessare indulgentia solum voluntate concedentis, licet hoc non soleat fieri, nec deceat sine publicatione *Gemin. in c. 1. §. ex parte n. 16. de concess. preben. lib. 6.*

9 Solet etiam cessare indulgentia per renunciationem, seu per cessationem cause, sed ista moraliter non possunt contingere, ut notat *Suar. disp. 57. sect. 1. & 2.* licet enim per renunciationem possit extinguí, cum quilibet possit renunciare favori suo, quatenus ad ipsum spectet renunciare *cap. nuper de decimis*, tamen non valet ista renúciatio mutando voluntatem concedentis, sed bene non utendo illa, ideo dixi quod moraliter non potest contingere, sic etiam non potest contingere, quod cessante causa cesset indulgentia.

10 Per concessionem alterius indulgentie neque cessat nisi exprimat *Suar. loc. cit. sect. 2. num. 12.* sed tunc dicitur destructa, cum v. g. Episcopus in dedicatione concessit annu, superueniente Archiepiscopo similem concedat, ut dictum est supra *cap. 11. num. 24.* posterior valebit, & cessabit prima *Cord. quest. 36. Suar. vero contrarium tenet loc. cit. num. 12.* cum potius prior valeat, ubi plures indulgentie personales non sunt incompatibiles in eadem persona; de localibus vero est regul. 57. Cancellar. quæ vult incompatibiles duas indulgentias in eod. loco, si nulla sit facta mentio prioris in impetratione, & tunc posterior est nulla ex declaratione, & quia censetur impetrata per subreptionem, ideo in casu dicto indulgentia Archiepiscopi censetur nulla, non autem illa Episcopi secundum *Suar. loc. cit.*

11 An indulgentia possit reuocari sine causa? Respond. sunt opiniones. Affirmat *Suar. disp. 52. sect. 2. nu. 6.* Alij negant, quia donatio

tio aut beneficium semel factum, non potest absque causa renocari
Cord. quest. 36.

- 12 Per mortem concedentis vel per translationem ad aliam Ecclesiam non cessat indulgentia *Syl. quest. 5. §. septimo num. 16. Nauarr. not. 31. à num. 25. ad 30. Suar. disp. 52. sect. 2. cum ibi allegatis, dixi p. 1. de Iub. cap. 19. nu. 5. Vide Palud. dist. 20. quest. 4. art. 7. Inn. in cap. quoad translat. de off. leg. ratio est, quia gratia, quæ non expirat morte concedentis cap. si super gratia de off. deleg. lib. 6. cap. ult. eod.*
- 13 Hinc sequitur quod habens litteras dimissorias ab Episcopo cum facultate promouendi ad ordines à quocumque, vel à Romano Pontifice, Altare priuilegiatum, seu licentiam celebrandi in Oratorijs priuatis prædicta omnia non expirant mortuo concedente *Cardin. in clem. ult. de elect. quest. 5.*
- 14 Indulgentia concessa communitati semper durat etiam deficiente particulari persona, quia aliud est loqui de persona, cui concessa est indulgentia, aliud de ijs, pro quibus conceditur *Suar. disp. 57. sect. 2. num. 11.*
- 15 An sit licitum nullam velle accipere indulgentias? Respon. non est licitum, quia hoc modo homo saltem vult priuari ad tempus Dei visione, dum intendit satisfacere in purgatorio ad æqualitatem, hoc est secundum iustitiam & debet, & si adiungatur negligentia, vel contemptus, certius est non licere *Sot. disp. 21. quest. 2. art. 1. in fin. Nauarr. not. 5. Cord. quest. 40. Suar. disp. 49. in fin. vide Benz. lib. 5. cap. 12. vers. quisquis, & quoniam est opus meritorium, ideo debet vnusquisque conari illas lucrari hilari animo, vide Caset. de indulg. quest. 12. vbi disputat an sit opus imperfectionis.*

S V M M A R I V M.

Potestas qua datur in Iubileo extraordinario est absoluendi à censuris, & peccatis reseruatis, commutandi, & dispensandi vota, & eligendi confessarium ex approbatis. 1.

Excommunicati sunt extra Ecclesiam. 2.

Excommunicationes quanam sint, omnes scire oportet, & quare. 3.

DE FACVLTA TE QVAE DA- tur in Iubileo extraordinario lucratu- ris Indulgentiam.

Cap. XVIII.

SOLENT Romani Pontifices in Bullis Iubi-
leorum extraordinariorum triplicem præci-
puè dare facultatem indulgètiæ lucraturis.
Primo absoluendi ab omnibus peccatis, cen-
suris, pœnis, & casibus etiam reseruatis Sedi
Apostolicæ.

Secundo commutandi, & dispensandi vota in
alia opera pia.

Tertio eligendi confessorium ex approbatis ab
Ordinario, ideo nosse oportet Confessores. quid agere possint, vel
non possint à quibus absolvere valeant, quæ nam sint censuræ, & ca-
sus reseruati, quidnè sit votum, & quomodo talis commutatio fa-
cienda sit, ideo de prædictis omnibus aliqua ad rem facientia per-
tractabo; de reliquis, cum ampla sit eorum materia, fusius in *Al-
phabet.* acturus in verbo *Censura, Excommunicatio, Suspendio, In-
terdictum, Votum, Confessor, Casus, Absolutio, Dispensatio*, & alibi,
pro ut materia suadebit, & primo de censuris pertractabo. Cum
enim excommunicati sint extra Ecclesiam, & membra abscissa, ne-
cessè est non solum parochos, & confessores, sed omnes fideles scire
excommunicationes, ut eas vitare possint.

S V M M A R I V M.

Censura quid sit. 1.

Censura nomine quid veniat. 2.

Irregularitas an sit censura. 3.

Irregularitas quid sit. 4.

*Absoluendi facultas data in Iubileis an comprehendat irregularita-
tem. 5.*

In irregularitatem quot modis incurratur. 6.

In irregularitatem non incurratur nisi fiat expressa mentio. 7.

Censura ut proferri possint quæ requirantur. 8.

Censuram quis inferre possit. 9.

Censura non datur sine peccato. 10.

Censuras ferendi potestas est de iure diuino. 11.

Censura maior quam sit. 12.

Excommunicatio maior, & minor, & qua. 13.

Excommunicatio maior qua. 14.

Participatio actiua, & passiuua qua. 15.

Excommunicatio minor qua sit. 16.

Excommunicatio minor quando contrabatur. 17.

Excommunicatio maior a iure, ab homine, comminatoria, lata sententia. 18.

Excommunicatio à iure reseruata, & non reseruata. 19.

Excommunicatio variè sumitur. 20.

Anathema, & excommunicatio maior in quo differant. 21.

Maranatha quid significet. 22.

Anathema sit, an significet sententiam latam, vel ferendam. 23.

Suspensio quid sit. 24.

Suspensio à quo feratur. 24.

Suspensionem quis incurrat. 24.

Interdictum quid sit. 25.

Interdictum quotuplex. 26.

Excommunicationes Papales, alie sunt in Bulla Cœne, alie extra Bullam, alie nemini reseruata. 27.

DE CENSVRIS IN GENERE, ET IN SPECIE.

Cap. XIX.

- C**ENSURA est correctio ecclesiastica, qua Ecclesia vitur, vt fideles in fide, & religione permaneant.
- Sub nomine censuræ venit tantum excommunicatio, suspensio, & interdictum.
- Irregularitas autem non est censura, neque pœna, sed impedimentum canonicum ad ordines suscipiendos, susceptosque exercendos d. cap. querenti, ideo ob amplissimam facultatem, quæ datur in Iubileis absoluedi à censuris, & poenis, non intelligitur irregularitas, nisi in eis dispensandi expressa detur facultas Nauarr. cap. 27. n. 254.
- Hanc irregularitatem pluribus modis incurritur, nempe defectu

na-

natalium, originis, liberationis à Curia, seu ratiocinijs, ætatis, bonæ famæ, corporis, animæ, Sacramenti, perfectæ lenitatis, & delicti, nempe ratione homicidij mutilationis, reiterationis certi Sacramenti &c. de quibus *Tol. lib. 1. & in Alphab. verb. irregularitas*.

7 Eam non incurritur nisi expressa mentio fiat, & in dubio quisque debet se reputare irregularem in foro conscientiæ, secus in foro exteriori.

8 In prolatione censurarum requiritur autoritas, causa, monitio, & scriptura *c. sacro de sent. excomm.* nec eam alius proferre potest,

9 nisi qui habet iurisdictionem ecclesiasticam ordinariam, seu delegatam in foro exteriori.

10 Censura non datur sine peccato.

11 Potestas ferendi censuras est de iure diuino *Matth. 18. Extravag. Vnam de maior. & obed.* & qui violat censuram incurrit irregularitatem.

12 Inter censuras, maior est excommunicatio maior.

13 Excommunicatio duplex est, maior, & minor, maior excommuni-

14 catio est separatio à communione fidelium quoad fructus, & omnia suffragia priuans participatione Sacramentorum aduè, & passiuè,

15 hoc est, quod excommunicatus maiori non potest nec recipere, nec conferre Sacramenta.

16 Minor vero est, quæ priuat participatione Sacramentorum passiuè, hoc est, quia potest dare, non autem recipere *cap. si celebrat. de cleri.*

17 *excomm. ministr.* contrahitur propter peccaminosam participationem cum excommunicato maiori *c. nuper de senten. excommu.* quando tamen est denunciatus, vel publicus clerici percussor *Extravag. Mart. V. ad euitanda, de qua Nauarr. c. 27. n. 35.*

18 Excommunicatio maior alia est à iure, alia ab homine, alia comminatoria, alia lata sententiæ.

19 Excommunicatio à iure alia est reseruata, alia non est reseruata.

20 Excommunicatio variè sumitur, *Sair. de cens. lib. 1. c. 3.*

21 Anathema idem est ac excommunicatio maior, differt tantum in solemnitatibus, fertur enim cum candelis accensis, postea extinctis, & pulsatis campanis, & aliquando dicitur etiam Maranatha, hoc est donec Dominus veniat *1. Corinth. 16. c. Gualisarius 23 q. 4. de his, & alijs vocibus ferendi excommunicationem S. Hieronymus in Zacch. 14. Enr. lib. 11. c. 20. in fin. Felin. c. Rodulph. n. 33. de rescrip. & in Alphab. vers. Excommunicatio Nauarr. de dat. & promiss. t. 3. fol. 305. Sair. loc. cit. & c. 4.*

23 Si dicatur sit anathema continet latam sententiam secundum *Fel. in c. Rodulph. n. 33. de rescrip. Tiraq. in l. si unquam ver. reuertatur*

Fallen. 6. n. 18. C. de reuocan. donat. Abb. c. 2. in fin. de for. compet. sed contrarium tenent Bald. in c. at si clerici nu. 20. de iudit. glos. c. 2. de for. compet. Turrecrem. cap. 1. dist. 30. & c. citati à Sanch. de mat. lib. 7. disp. 12. de imped. matrim. n. 2. vbi ferendam sententiam continere affirmant.

- 24 Suspendio est prohibitio officij, & beneficij in totum, vel in partem ad tempus, vel in perpetuum, quam solum à clericis incurritur, alia profertur à Canone, alia à iure &c. in *Alphab. verb. suspensio*.
- 25 Interdictum est censura ecclesiastica, qua prohibentur diuina officia, certa Sacramenta, & ecclesiastica sepultura. Est triplex, locale
- 26 tantum, personale tantum, locale, & personale simul, & vnūquodq; potest esse generale, particulare, & mixtum, & omittis reliquis, quæ ad censuras spectant de excommunicationib. reservatis, & non reservatis agā.
- 27 Excommunicationes reservatæ Papæ aliquæ continentur in Bulla Cœnæ Domini, & solent esse num. 20. vt patet in Bulla Urbani VIII. sub Datum Romæ pridie nonas Aprilis 1624. Aliæ vero continentur extra Bullam, quarum aliæ etiam sunt reservatæ, aliæ vero non.

S V M M A R I V M.

Excommunicati in Bulla Cœnæ sunt.

Hæretici, & eorum fautores. 1.

Legentes libros hæreticorum, imprimentes &c. 1.

Schismatici. 2.

Libros contentos in indice legere, & contentos in indice in quo differat. 3.

Appellantes à Papa ad futurum Concilium. 4.

Appellare quando dicatur in hac materia. 5.

Pirate Cursarij &c. 6.

Pirate qui dicantur. 7.

Fautores quando dicantur. 8.

Naufragantia bona Christianorum surripientes. 9.

Naufragantia quæ dicantur. 10.

An comprehendantur bona naufragantia in flumine, & qui accipiunt animo restituendi Domino, & postea mutant voluntatem. 10.

Gabellas augentes, vel imponentes. 11.

Principes supremi an intelligantur comprehensi in Bulla si imponent Gabellas. 12.

Falsificantes litteras Apostolicas. 13.

Infidelibus auxilium dantes &c. 14.

Remigantes in triremibus Turcharum, an intelligantur dare auxilium Infidelibus. 15.

Certiorantes Infideles, qui intelligantur. 16.

Viſualia impediētes deferri ad Romanam Curiam. 17.

Ledentes venientes, ad sedem Apoſtolicam, & recedentes ab ea. 18.

Sedes Apoſtolica, quæ intelligatur. 19.

Iniurias inferentes Romam petentibus. 20.

Cardinales offēdentes. 21.

Ledentes venientes ad Curiam pro ſuis negotijs. 22.

Appellantes ad iudices laicos à gravamine litterarum Apoſtolicarum. 23.

Impediētes exequutionem litterarum Apoſtolicarum. 24.

Iudices ſeculares trahētes personas eccleſiaſticas ad ſua tribunalia. 25.

Impediētes Prælatos eccleſiaſticos ne ſua iuriſdictione utantur. 26.

Uſurpantes iuriſdictionem, & fructus Eccleſiarum. 27.

Iuriſdictionis nomine quid veniat. ibid.

Decimas, & alia onera imponentes, ſeu exigentes à personis Eccleſiaſticis. 28.

Iudices ſeculares ſe interponentes contra personas Eccleſiaſticas. 29.

Clerici & persona Eccleſiaſtica quibus caſibus poſſint carcerari à Iudice laico. ibid.

Occupantes iura Eccleſiæ Romanæ. 30.

Excommunicationes in Bulla cœnæ ſunt ipſo iure, & Papa reſervata. 31.

Confēſſores an teneantur habere Bullam apud ſe, & ſub aliqua pœna. 32.

Confēſſores habeant Bullas etiam annorum præteritorum. 33.

EXCOMMUNICATIONES IN Bulla cœnæ contentæ.

Cap. XX.

- P** R I M A excommunicatio, quæ continetur in Bulla Cœnæ est contra Hæreticos, ipsos credentes, receptantes, fauentes, defendentes, eorum libros scienter legentes, retinentes, imprimentes, & defendentes, Item contra Schismaticos, & se subtrahentes ab obedientia Romani Pontificis, super qua vide notata in *Alphabet. verb. hæresis verb. schismaticus, & verb. liber prohibitus*, & quæ notat. *Suar. tom. 5. disp. 21. Nauarr. cap. 27. Cand. aur. Coriol. Sair. & alios scribentes super dictam Bullam Cœnæ.*
- 2
- 3 Nota hic quod aliud est legere libros prohibitos in indice, aliud legere libros Hæreticorum, primos enim legens, si sint propter hæresim, vel falsi dogmatis suspicionem damnati ipso iure incidit excommunicationem, à qua potest absolui ab eo, qui potest à mortali. Legens vero secundos incidit in Bullam cœnæ. Qui autem libros alia de causa prohibitos legerit, hebueritvè peccat mortaliter videatur Bulla Pij IV. Quæ incipit *Dominici Gregis.*
- 4 Secunda contra appellantes à Romano Pontifice ad futurum Concilium generale consulentes, & fautores.
- Intellige si realiter fuerit appellatum, *gloss. in c. si quis suadente de pœnis Syl. excommunicatio. 7. n. 41. Nauarr. c. 27. nu. 58. Suar. tom. 5. disp. 21. sect. 2. nu. 17. in fin. vide super hac secunda excommunicatione constitutionem Pij Secundi Exécrabilis Iulij Secundi suscepti, & in Alphabet. verb. appellatio.*
- 5
- 6 Tertia contra Piratas, Cursarios, ac latrunculos maritimos, & eorumdem fautores, receptores, & defensores.
- 7 Piratæ, an intelligantur discurrentes Mare Ecclesiæ, vel omnia alia, & an depradantes quoscumque, vel Christianos tantum, & an extendatur, an dantes consilium *Suar. disp. 21. nu. 18. Cand. §. 3. n. 2.*
- 8 Qui autem sint fautores relinquitur arbitrio Iudicis *l. p. ff. de iur. deleg. & cetera Suar. nu. 22.*
- 9 Quarta, Contra suscipientes bona naufragantia Christianorum, etiam

etiam in listoribus inuenta, de qua etiam habetur in *c. excommunicationi de raptoribus*.

- 10 Intellige cuiuscumque generis, & an incurrant accipientes ex simplicitate ignorantes talem excommunicationem, vel res acceptæ sint parui momenti in *Alphab. verb. naufragantia bona*. Quid de fautoribus *Suar. loc. cit. nu. 32*.

An compræhendantur bona naufragantia in flumine, *candelab. num. 7*.

An incurrant qui accipiunt animo restituendi Domino, & postea, mutant voluntatem, & incipiunt habere sua *Sair. cap. 8*. vbi additio affirmat.

- 11 Quinta, contra imponentes siue augentes in terris suis nouas gabellas, &c. præter quam in casibus à iure, aut licentia Sedis Apostolicæ permissis, necnon contra exigentes prohibita imponi, & augeri.

- 12 An intelligantur Principes supremi habentes authoritatem imponendi nouas gabellas *Suar. num. 36. Candel. nu. 5. & plura in Alphab. verb. gabella*.

- 13 Sexta, contra falsificantes litteras Apostolicas, & supplicationes à quocumque authoritatē habente signatas, & cætera in *Alphab. verb. falsum, & verb. litteræ Apostolicæ*.

- 14 Septima contra dantes auxilium Infidelibus contra Christianos, deferendo arma, & alia vsui belli eoidonea, siue Turcis, vel alijs Christiani nominis inimicis, & ad Reipublicæ Christianæ statum pertinētia, iisdem in damnum Christianorum nunciantes; Item contra certiorantes eosdem de ijs, quæ ad ipsam Rempublicam Christianam, pertinent, tam mediatè, quam immediatè, & contra dantes auxilium consilium, & fauorem, de qua excommunicatione in *cap. ita quorundam de Iudeis c. significauit, & c. ad liberandam eod. Extrauag. Ioannis 22. & Clem. V.*

- 15 Quid autem dicendum de remigantibus in Triremibus Turcharū in actuali incurso Christianorum, an hanc incurrant excommunicationem *Suar. nu. 60. Candelab. num. 18. Nauarr. c. 27. num. 63. plura in Alphab. verb. Arma*.

- 16 Per illud verbum, *certiorantes*, intelligitur reuelare secreta nociua Christianis, dare illis consilium, auxilium, & fauorem plura *Coriol. super hac excommunicatione*.

- 17 Octaua contra impediētes vi&ualia, vel alia necessaria deferri ad vsum Romanæ Curie, contra perturbantes ne eadem conuehantur, aut deferantur, & contra eos, qui per se, vel alios defendunt eos, qui talia faciunt.

- Intellige si impeditio sit iniusta vide *Caiet. verb. excommunicatio c. 19. Nauarr. c. 27. nu. 64.*
- 18 Nona contra ledentes mediata, vel immediata venientes ad sedem Apostolicam, & recedentes ab ea, & contra vexantes, & commorantes in ea sine iurisdictione à Papa concessa mediate, vel immediata.
- 19 Sub nomine sedis Apostolicæ intelligitur sedis, & Curia Apostolica *Caiet. verb. excommunicatio. cap. 14. Nauarr. num. 65. Tol. 9. 7. dub. 1.*
- 20 Decima, contra inferentes iniurias ijs, qui Romā deuotionis causa petunt, vel ibi morantur, vel ab ea recedunt, & contra dantes consilium, auxilium, & fauorem de qua in *c. si quis Romipetas 24. q. 3. vide in Alphab. verb. Romipeta.*
- 21 Vndecima contra offendentes Cardinales, aliosq. Ecclesiæ Prælatos, de qua in *c. Fœlicis de pœnis & Clem. si quis suadente eodem.*
- 22 Duodecima contra ledentes per se, vel alios venientes ad Romanā Curiam pro suis negocijs; occasione huiusmodi negociorum directè, vel indirectè procurantes exequi, & præstantes auxilium, consilium, & fauorem.
- 23 Decima tertia contra appellantes ad laicam potestatem à graamine, vel futura exequutione litterarum Apostolicarum de qua in *c. quoniam de immunitate Ecclesiæ libro 6.*
- 24 Decima quarta Contra impediētes exequutionem litterarū Apostolicarum, aut aliarum expeditionum, & prohibentes ad gratias impetrandas ad sedem Apostolicam accedere.
- 25 Decima quinta contra Iudices sæculares, qui personas Ecclesiasticas ad sua tribunalia præter iuris Canonici dispositionem trahunt, quique Ecclesiasticam libertatem quocumque prætextu tollunt, aut ledunt, aut perturbant.
- Super qua vide *Coriol. super dicta excommunicatione vide Nauarr. num. 70.*
- 26 Decima sexta contra impediētes Prælatos Ecclesiasticos ne sua iurisdictione vtantur, quique vt illorum iudicia eludantur, ad curiam sæcularem recurrunt, aut contra illos decernunt, aut auxiliū præstāt.
- Super dicta clauſula vide *decis. Rot. allatas. à Candelabro aureo in vna oscen. pœnitentiariæ 13. Aprilis 1595. Coram Blanchetto; in vna Oscen. Canonicatus prima Decembris coram Penia; Carthaginens. pensionis coram Decano.*
- 27 Decima septima contra vsurpantes iurisdictionem, seu fructus Sedis Apostolicæ, & aliarum Ecclesiarum, seu illos sequeſtrantes sine licentia eorum, ad quos legitime spectat, de qua etiam in *Conc. Trid. sess. 23. c. 11. de reformat.*

Quid autem veniat sub nomine iurisdictionis *Coriol. Suarez, & Caiet. hic.*

- 28 Decima octaua contra imponentes siue exigentes decimas, gabel-
las, &c. personis, vel locis Ecclesiasticis, vel eorum fructibus etiam
sponte dantibus sine licentia summi Pontificis, contra id procuran-
tes, auxilium, consilium, & fauorem dantes, de qua *c. non minus cap.
aduersus de immunit. Eccl. ubi Abb. & in cons. 13. p. p. Trident. sess. 25.
c. 20. vide Nauar. c. 27. n. 202.*

An autem comprehendantur Clerici coniugati, &c. *Coriol. hic
& Suar.*

- 29 Decima nona contra Iudices seculares se interponentes in causis
criminalibus contra personas Ecclesiasticas, sine licentia sedis Apo-
stolicæ, vel dictam licentiam ad alia non expressa extendentes, vel il-
la abutentes.

In quibus casibus possit Iudex laicus capere, & incarcerare Clericū
vide *Coriol.* in ista excommunicatione, ubi sex cōnumerat casus, nēpe si
clericus est declaratus, & traditus Curie seculari, si amisit priuile-
gium fori, si enormitatibus se immiscuit, si inuentus sit in fraganti,
si de mandato superioris clerici procedat, si in habitu, & tonsura non
incedat, si clericus commisit delictum notorium coram iudice secu-
lari, & si arma detulerit prohibita à iudice seculari per ibi notata, &
declarata.

- 30 Vigesima contra occupantes loca, & iura pertinentia ad Ecclesiā
Romanam mediate, & immediate, illiusq. iurisdictionem vsurpantes.

- 31 Hæ omnes excommunicationes sunt ipso iure, & soli Papæ reser-
uata.

- 32 Hanc Bullam Confessores apud se habere tenentur, & licet olim ex
Bulla Pij V. tenerentur habere sub peccato mortali, hodie verò se-
cus est.

- 33 Confessores non solum habeant Bullam Cœnæ currentis anni, ve-
rum etiam aliorum annorum, vt videre possint si in aliquo sit facta
mutatio.

S V M M A R I V M.

Excommunicationes dispersas, qui collegerunt. 1.

Excommunicatur excommunicatione Papæ reservata infrascripti. 2.

Percutientes clericos. 2.

Clerici nomine, qui intelligantur in Canone, Si quis suadete diabolo. 3.

Notitium percutiens an sit excommunicatus. 4.

Mandantes percuti clericum an sit excommunicati. 5.

Detrudentes clericum an sint excommunicati. 6.

Con-

Consulentes, & consentientes percussioni clerici an sint excommunicati. 6.

Excommunicatus à Delegato permanens per annum in excommunicatione. 7.

Incondarij denunciati excommunicati à Prælati. 8.

Sacrilegi. 9.

Immittentes ignem in Ecclesiam. 9.

Falsas litteras Apostolicas habentes, & non destruentes. 10.

Excommunicati ab Episcopo si infra viginti dies non paruerint. 11.

Falsarij litterarum Apostolicarum. 12.

Clerici scienter participantes in diuinis cõ excommunicatis à Papa. 13.

Communicantes in crimine criminoso. 14.

Communicare in crimine criminoso quando dicatur. 15.

Communicantes scienter cum excommunicatis à Papa. 16.

Eligentes in Senatorem Romanum Imperatorem, & ceteros ultra annum. 17.

Absoluti ab excommunicatione reseruata Pontifici non comparentes coram eodem lapso periculo, &c. 18.

Grauantur illos qui censuram intulerunt. 19.

Cardinales hostiliter insequentes. 20.

Crimen in Cardinales commissum scientes, & non reuelantes. 21.

Inquisitores omittentes procedere contra quos debent, vel grauantur quos non debent. 22.

Episcopum bandientes, vel percutientes. 23.

Religiosi ministrantes extremam unctionem, viaticum, & matrimonium sine licentia Parrochi. 24.

Religiosi inducentes aliquem ad iurandum, vel promittendum, ut sepulturam apud suas Ecclesias eligant. 25.

Sepulturam eligere, vel electam non mutare si Religiosi inducant ad eandem, vel promittendum sunt excommunicati. 25.

Dominici temporales cogentes celebrare in loco interdicto, vel ab eo nolentes exire. 26.

Fratres minores admittentes tempore interdicti terciarios in suis Ecclesiis. 27.

Corpora defunctorum excipiantes, vel lacerantes. 28.

Pro professione, vel ingressu quæ Religionem aliquid dantes, vel recipientes. 29.

Nouitij quomodo possint donare. ibid.

Regulares mendicantes transientes ad aliam Religionem excepta Carthusianorum. 31.

Conceptionem B. Virg. esse cõ peccato originali, vel sine affirmantes. 32.

Super Conceptionis Beate Virg. decretum. 33.

Absol-

- Absoluentes à casibus Papa reſeruatis . 34.*
Commutantes aliqua ex quinque votis Papa reſeruatis . 34.
Pro gratia vel iuſtitia conſequenda aliquid dantes, vel recipientes. 35.
Officiales Eccleſie Romana accipientes munera à ſubiectis iurisdictioni . 36.
Fratres minores recipientes in ſuum ordinem fratres predicatorum. 37.
Cardinales committentes ſimoniam in electione Romani Pontificis. 38.
Alienantes bona Eccleſie, & piorum locorum, vel locantes ultra triennium . 39.
Extraneus ambitioſe an ſit ubique recepta, & continet excommunicationem Papa reſervatam. 40.
Regulares habentes privilegium alienandi uſque ad certam ſummam hodie non poſſunt ex decreto Congregationis Conc. 41.
Priuilegia Regularium alienandi bona uſque ad certam ſummam reuocata . 41.
Euangelium predicantes contra ſenſum Doctorem, vel certum diem iudicij, &c. 42.
Ad ſepulchrum ſanctum accedentes ſine licentia Pontificis. 43.
Miniſtri Camere Apoſt. non reddentes rationem adminiſtrationis. 44.
Eligere Romanum Pontificem tractantes, uiuente ipſo Pontifice. 45.
Soluentes aliquid illis qui nuntiant prouiſiones Apoſtolicas. 46.
ſcommiſſas facientes, permittentes, &c. ſuper vita, & morte Pontificis, & creatione Cardinalium. 47.
Officialis laicus relegans clericum. 48.
Duellantes, prouocantes, &c. 49.
Iudices delegati pro alienationibus rerum Eccleſie non fungentes officio ſuo . 50.
Curati non ſeruantes iuramentum de ſeruiendo perſonaliter infra certum tempus. 51.
Simoniaci reales in ordine, vel beneficio, mediatores, &c. 52.
Offendentes perſonas S. Officij complices, & fautores. 53.
Confidentiam committentes in beneficijs. 53.
Officiales prænitiaria expedientes prohibita, & recipientes aliquid pro ipſis expeditionibus. 55.
Officiales Cancellaria, contradiclarum, interdicta expedientes, & aliquid recipientes . 56.
Fratres humiliati admittentes ad profeſſionem aliquem. 57.
Moniales exeuntes à clauſura exceptis caſibus expreſſis . 58.
Mulieres ingredientes clauſtra monialium. 59.
Mulieres ingredientes clauſtra virorum. 60.
Mulieres quando poſſint ingredi clauſtra virorum. 60.
Monasteria Monialium ingredientes . 61.

*Ingressus Monasteriorum Monialium an sit cum excommunicatione
reſeruata Papæ . 62.*

*Recipientes aliquid ex fructibus primi , vel vltioris anni beneficij
vacantis . 63.*

Indulgentias publicantes, quod precio mediante possit eligi Cōfessor. 64.

*Christianos in seruos recipientes habitantes in Terris captis à Tur-
cbis . 65.*

Occultantes libros, vel scripturas Camera Apostolica . 66.

Iurantes, vel iurare facientes illicita Ecclesiastica libertati. 67.

Resignationes admittentes extra casus à iure permissoſ. 68.

Alumina exportantes à partibus Infidelium ad partes Fidelium. 69.

Exponentes se examini pro alio ad beneficia obtinenda . 70.

Ingressum ad Religionem S. Benedicti impediētes. 71.

Banditos, & Exules receptantes. 72.

Ministros iustitia impediētes. 72.

*Fratres minores de obseruantia, subornantes aliquem in electioni-
bus . 73.*

*Afferentes se affines Cardinalium, vt litteras Apostolicas gratis expe-
diant . 74.*

Banditos reuocantes etiam cum saluo conducto . 75.

Frumenta, & alia ad grasiam pertinentia distrabentes. 76.

Sal extrahentes an incurrant excommunicationem Papa reſeruata. 76

Fratres de obseruantia appellantes ad secularia tribunalia. 77.

Interdictum Apostolicum violantes. 78.

Conspirantes in Romanum Pontificem. 78.

Lapides & alia ornamenta extrahentes ab Ecclesia. 79.

*Litteras in conclaue Cardinalibus ex. ſtētib; mittentes, seu recipien-
tes . 80.*

Banditos, & Exules admittentes Barches in terris suis . 81.

Occidentes aliquem ad vindictam . 81.

Suspensi conferentes aut presentantes . 82.

Instituta Societatis Iesu impugnantes. 83.

Libros è Bibliothecis Fratrum S. Mariae de Carmelo amouentes. 84.

Fratres prædicatores fauores procurantes pro officio consequendo. 85.

Absolutionē sacramentalē afferentes posse dari per litteras absenti. 86.

Caualcatas facientes . 87.

Regulares ex Insulis Philippinis ad Iapponicas commeantes . 88.

Fratres S. Mariae de Carmelo appellantes ad tribunalia secularia. 89.

Immunitatem Ecclesiasticam violantes . 90.

*Superiores Religionum cognoscentes & non reuelantes suos subditos
de hæresi suspectos. 91.*

Suspecti de hæresi qui dicantur . 91.

- Solicitantes in Confessione quas pœnas patiantur. 92.*
Prædicantes, Fratres prædicatores, vel minores non esse in statu perfectionis, & non licere viuere ex elemosynis. 93.
Montis pietatis Status Ecclesiastici pecunias extrahentes ad alios vsus quam destinatos. 94.
Apostatas Fratrum Prædicatorum, & aliorum Ordinum Religiosæ tenentes in Ecclesiis suis. 95.
Personas Ecclesiasticas trahentes alias personas Ecclesiasticas ad fora secularia. 96.
Religiosi euntes ultra mare sine licentia. 97.
Hæreticos, seu de hæresi suspectos non propalantes infra duodecim dies. 98.
Cardinales reuelantes secreta prohibita in Consistorio. 99.
Impedientes iurisdictiones, & fructus locorum piorum. 100.
Conuertentes in proprium vsum bona Ecclesiæ. 100.
Bona Cardinalium existentium in Conclau inuadentes. 101.
Exules per Italiam furantes animalia, et de eisdem participantes. 102.
Cardinales contrauenientes Bullæ Greg. XV. in nouum actibus. 103.
Canonici, Beneficiati, & Clerici Basilicæ S. Petri ingredienti ipsam Basilicam sine habitu in Choro deferri solito. 104.
Fratres prædicatores recipientes minores. 105.
Violentiam inferentes Ecclesiis ordinis cisterciensium. 106.
Fratres minores transcentes ad alios ordines, & eos recipientes. 107.
Molestantes Fratres ordinis Trinitatis in elemosynis quarendis. 108.
Inquisitores hæretica prauitatis impediētes, & admittentes laicos ad cognitionem criminis hæresis. 109.
Localia & alia spectantia ad sedem Apostolicam detinentes. 110.
Alienantes loca Ecclesiæ Romana, vel inphendantes, vel de inphendationibus tractantes. 111.
Fratres S. Augustini appellantes ad Tribunalia secularia. 112.
Impedientes ingredi Religionem S. Benedicti. 113.
Ordini Prædicatorum, & Minorum inferentes iniurias cum libellis famosis, &c. 114.
Claustales recipientes, & dantes habitum Fratribus S. Francisci de Paula professis. 115.
Tertiarij & alij Religiosi portantes habitum dictorū Fratrum. 116.
Fratres minores recipientes prædicatores. 117.
Fratres Minores recipientes aliquem ad professionem ante annum approbationis. 118.
Fratres minores impediētes nouitios transeundi ad aliam Religionem. 119.

- Monasteria Monialium Dominicanorum ingredientes. 120.*
Libellos famosos facientes contra Predicatores, & Minores. 120.
Afferentes Religiosos non esse in statu perfectionis, &c. 120.
Fratres baremita S. Augustini Lombardia non obedientes constitutionibus de extensione Monialium. 121.
Fratres S. Francisci de Paula professi subtrahentes se ab obseruantia Correctorum. 122.
Fratres S. Francisci de Paula portantes caputium longum post terminum praefixum. 122.
Monaci Cistercienses aliquid committentes contra constitutiones de exemptione minorum eiusdem Ordinis. 123.
Religiosi exceptis Carthusianis recipientes aliquem Religiosum Societatis Iesu. 124.
Excommunicantes illos, qui sunt in seruitutem Romani Pontificis, & sequentes Romanam Curiam pro suis negocijs, & recipientes beneficia praedicta. 125.
Inpauationem tractantes Castri status Ecclesiastici. 126.
Proceres Regni Sicilia receptantes banditos. 126. 127.
Reliquias sanctas exportantes in Prouinciam Mediolani. 128.
Decretum Greg. XV. super Conceptionem Beatae Mariae Virg. 129.
Bulla Gregory XV. contra sollicitantes. 130.
Decretum Sancti Officij contra non reuelantes hereticos infra duodecim dies. 131.

EXCOMMUNICATIONES

Extra Bullam Cœnæ Papæ reservatæ

sunt quæ sequuntur.

Cap. XXI.

- N**ON NVLLI excommunicationes varijs locis dispersas in vnum colligere studuerunt, vt *Summ. Asten. lib. 7. Rosell. Ang. Syl. Tab. Cate. Arm. 11. & ceteri Summista verb. excommunicatio Nauarr. c. 27. à num. 35 seq. Tol. lib. 1. c. 19. Graff. lib. 4. à c. 18. ad 25. Sayr. lib. 2. & 3. Vinc. Politius in Memor. Cleric. Anton. 3. p. tit. 24. Sayr. lib. 2. & 3. Raphael Rastellius tract. de conf. Suar. tom. 5. disp. 21. & seq. à 24. Barb. de off. Episcopi p. 3. alleg. 50. & alij. Ego tamen hic in vnum redigere volui ad commoditatem Confessorum, & pœnitentium.*
- 2 Prima est contra percutientes Clericū percussione graui, & enormi, de qua in *c. si quis suadente 17. q. 4. super qua Suar. disp. 22. sect. 1. à nu. 81. ad 92. Coriol. in expositione undecimæ excommunicationis in*
  - 3 *Bulla Cœnæ*, procedit etiam si Clericus sit primæ tonsuræ *cap. cum cōtingat de erat. & qualis*, etiam si sit coniugatus, habendo requisita *c. 1. de Cleric. coniug. lib. 6.* etiā si sit Religiosus ad tria vota adstrictus *c. cum illorum de sent. excomm.* etiam si sit monialis *c. de Moniali de*
  - 4 *sent. excommunic.* etiam si sit Nouitius, vel Nouitia *cap. Religiosi §. quamuis de sent. excommunic. lib. 6.* etiam si sit conuersus, vel conuersa *c. non dubium de sent. excomm.*
  - 5 Compræhenduntur mandantes *cap. Mulieres eod.* ratum habentes percussione suo nomine factā in *c. cum quis eod. lib. 6.* non obuiantes cum possint *c. quanta de senten. excommunic. detrudentes*, & detinentes in vinculis *cap. nuper eod.* consulentes, consentientes, & auxilium dantes *cap. quanta eod.* consentientes percussioni *cap. contingit eod.* & ipsimet se percutientes *Nauarr. cap. 27. num. 79. Suar. disp. 22. sect. 1.*
  - 7 Contra illum qui excommunicatus à delegato Papæ per annum, permansit in excommunicatione, & rei iudicatæ parere contendit, elapso enim anno manet Papæ reservata, ratio est, quia cessat iurisdic-
tio delegati, & remanet reservata Papæ *ex cap. studuisti cap. sane,*

¶ cap. quarenti de offic. deleg. Sayr. lib. 3. c. 29. num. 3. Suar. num. 3. Tol. lib. 1. cap. 22.

- 8 Contra incendiarios denunciatos excommunicatos à Prælatiſ
c. tua nos de ſent. excommunic. vide Suar. diſp. 22. ſect. 2. num. 15. Caiet. cap. 22. Nauarr. cap. 27. num. 94. Tol. lib. 1. cap. 35. Sayr. lib. 3. cap. 29. num. 8.
- 9 Contra ſacrilegos effringentes, & ſpoliantes Eccleſias cum effra-
ctione, poſtquam fuerint denunciati *cap. conqueſti de ſent. excomm. Suar. diſput. 22. ſect. 2. num. 4. Anton. 3. par. tit. 24. cap. 12. Sylu. excommunication 7. nu. 16. Caiet. cap. 21. Nauarr. cap. 27. num. 94. §. 8. Tol. lib. 1. cap. 35. nu. 6. Sayr. cap. 3. num. 13.*
Immittens ignem in Eccleſiam incurrit ac ſi eſſet effractor *Suar. tom. diſp. 22. ſect. 2. num. 13.*
- 10 Contra habentes litteras falſas Apoſtolicas, & intra viginti dies
eas non deſtruunt, aut reſignant *ex cap. dura de crim. falſi §. ad iei-
tes, ſed non incurritur donec promulgentur.*
- 11 Contra eos qui excōmunicati ab Epifcopo intra viginti dies non
paruerint, deſertur enim abſolutio ad Romanum Pontificem, quam
excommunicationem hucusque in iure non reperi, licet ab aliqui-
bus DD. ponatur.
- 12 Contra falſarios litterarum Apoſtolicarum *cap. ad falſariorum
de crim. falſi. hanc Suar. dicit reſeruata in Bulla cœne diſput. 22.
ſect. 2. nu. 2.*
- 13 Contra Clericos ſcienter, & ſponte participantes in diuinis cum
excommunicatis nominati à Papa, recipiendo eos ad diuina *cap. ſi-
gnificauit de ſentent. excomm. Sayr. lib. 3. tom. 1. cap. 29. num. 5. &
6. Sylu. excommunication 7. num. 12. Caiet. cap. 58. Nauarr. cap. 27.
num. 93. Suar. diſput. 22. ſect. 2. num. 22. Tolet. lib. 1. c. 35. nu. 2.*
- 14 Contra Communicantes in crimine criminoloſo cum nominati
excommunicatis ab Epifcopo, & quando Epifcopus per ſtatutum
alijs inferioribus prohibet abſolutionem *cap. nuper & c. ſi concubina
de ſent. excommunic. Suar. diſp. 23. ſect. 1. nu. 1.*
- 15 Dicitur autem communicare in crimine cum v. g. Clerici partici-
parent cum concubinis ipſorum, quæ fuerunt excommunicatę *gloſſ.
in Clem. 1. verſ. incurrunt de relig. domib. & nota quod illud verbum
criminoloſo eſt datiui caſus.*
- 16 Contra communicantes ſcienter cum excommunicatis nomi-
nati à Papa *c. nuper & c. ſi concubina de ſent. excomm.*
- 17 Contra eligentes in ſenatorem Romanum, & Officialem Vrbis Im-
peratorem, aut alium notabilis excellentiæ, aut Nepotem, aut alium
vltra annum, niſi ſit originarius *cap. fundamenta §. proinde de elect.
lib. 6.*

18. Contra absolutos ab excommunicatione reservata summo Pontifici sub conditione comparendi coram eodem, vel satisfaciendi, & talis conditio non sit adimpleta tempore præfixo, vel contra absolutos a sede Apostolica, ut se præsentent ordinario, aut alijs Iudicibus, vel contra absolutos in articulo mortis, & non se præsentauerint, quam cito commodè poterint post periculi, aut impedimenti liberationem, &c. *e. eos de sent. excomm. lib. 6. Suar. disp. 22. sect. 3. nu. 9. & sect. 1. nu. 6.*
Intellige si sint absoluti ab excommunicatione reservata Episcopo, excommunicatio intelligitur reservata Episcopo, si Papæ erat reservata intelligitur etiam summo Pontifici reservata *Caiet. excommunicatio 69. Nauarr. c. 27. nu. 46. & 113. Tol. lib. 1. c. 15. nu. 2.*
19. Contra grauantes, vel dantes licentiam inferendi iniurias, vel grauamen ijs, qui aliquam censuram tulerunt etiam si grauamen inferatur non dictorum Iudicum personis, sed bonis suis, vel suorum, aut illis qui occasio fuerunt latæ sententiæ, vel renuerunt communicare, cum sic excommunicatis, &c. *c. quicumque de sent. excom. lib. 6. Suar. disp. 22. sect. 3. nu. 1.*
20. Contra insequentes percutientes, vel capientes hostiliter Cordinales auxilium, consilium, & fauorem dantes *c. Felicis de pænis lib. 6. est reservata in Bulla Cœnæ.*
21. Et Pius V. extendit ad scientes quodlibet crimen in ipsos Cardinales commissum, & non reuelantes illos opportunè Romano Pontifici, vel ordinario in *constitutione In felicis sæculi 93.* & Leo X. in inuadentes eorum domos *constitutione temerariorum 16. vide Suarez disp. 22. sect. 3. n. 12.*
22. Contra Inquisitores omittentes procedere contra aliquem, contra quem esset procedendum, aut imponentes hæresim contra iustū, odio gratia, vel amore *Nauarr. c. 27. nu. 100. Caiet. c. 3. Suar. disp. 22. sect. 3. & 4. Sayr. lib. 3. c. 29. nu. 29. Tol. lib. 1. c. 36. nu. 1.*
23. Contra iniuriosè, vel temere percutientes Episcopum, vel eum bandientes *Clem. quis de pænis.*
24. Contra Religiosos ministrantes extremam vnctionem, viaticū, matrimonium solemnizantes absque licentia Parrochi, aut absoluentes excommunicatos à Canone statutis synodalibus, aut Prouincialibus præterquam in casibus permissis *Clem. 1. seu Religiosi de Priuil. Caiet. c. 46. Suar. disp. 22. sect. 4. nu. 2. to. 5. Nau. c. 27. num. 101. Tol. lib. 1. c. 36. nu. 2. Sayr. lib. 3. c. 29. nu. 6.*
25. Contra Religiosos, & Religiosas, vel Clericos sæculares inducentes aliquem ad iurandum, vouendum, vel promittendum, ut sepulturam apud eorum Ecclesias eligant, vel electam non mutent *Clem. cupientes s. sanè & si. de pænis Nau. c. 27. n. 103. Suar. disp. 21. & 22. sect. 4. n. 25 Syl. excom. 7. n. 49. Caiet. c. 49. Sayr. lib. 3. c. 29. n. 39. Tol. lib. 1. c. 36. n. 3*

- 26 Contra dominos temporales cogentes celebrari in loco interdicto, vel facientes conuocare populum ad diuina in eodem loco, vel prohibentes ne publicè excommunicati, interdicti exeāt a loco, vbi missæ celebrantur, vel si ipsi sunt excommunicati nominatim, & moniti non exeant ab eod. loco *Clem. grauis de sent. excom. Suar. disp. 22. sect. 4. num. 27.*
- 27 Contra Minores Fratres, qui tempore interdicti admittunt in suis Ecclesijs Fratres Tertij Ordinis ad audiendum diuina officia *Clem. cum ex eo de sent. excomm.*
- 28 Contra delacerantes, & exenterantes corpora defunctorum, vt cōseruentur, vel decoquantur, vt ossa possint in alia loca ferri ex Bonif. Octauo in *Extrauag. p. de sepult.*
- 29 Contra dantes, vel recipientes ex pacto temporalia, puta, pastum, prandium, cœnam, pecunias, iocalia, &c. pro facienda professione, vel pro ingressu Monasterij, & Religionis *Extrauag. 1. vel sanè de simonia vide suar. disp. 22. sect. 5. nu. 11. & 16 Caiet. c. 73. Syl. excommunic. 7. nu. 71. Tol. lib. 1. c. 36. Sayr. lib. 3. c. 36. Greg. X. Tenorem Aunionij 12. Kal. Martij anno 1. Compend. Priuil. fol. 42. de modo autem, quo possunt dispensare Nouitij, & donare ante ingressum Rodriq. q. Reg. q. 16. tom. 3. & tom. 2. q. 47. & 48.*
- 31 Contra Regulares Mendicantes, transeuntes sine licentia Pontificis ad aliam Religionem non mendicantium excepta Cartusianorū, & contra eos recipientes *Extrauagan. viam ambitiosè de Regularib. Caiet. c. 74. Suar. disp. 22. sect. 5. num. 16. Nauarr. c. 27. num. 106. Sayr. lib. 3. cap. 30. nu. 8.*
- 32 Contra affirmantes peccare eos, qui tenent Beatam Virginem esse conceptam sine, vel cum peccato originali, & contra habentes libros continentes supradicta. *Extrauag. graue nimis de reliq. & venerat. Sancti. Conc. Trident. in fine de pecc. originali sect. 5. Pius V. in constit. super speculam. 122.*
- 33 Super hac re in generali Congregatione vniuersalis inquisitionis habita feria quinta 31. Augusti 1617. Coram Paulo Quinto fuit prohibitum, ne quis audeat in publicis concionibus, alijsque publicis actibus asserere, quod eadem Beatissima Virgo fuerit concepta, cum peccato originali sub censuris, & pœnis apposis in *d. cap. graue & in Bulla super speculam ipso facto incurrendis, non tamen intendens Sanctitas sua reprobare alteram opinionem, nec ei vllum prorsus præiudicium inferre, nec non super eisdem censuris, & pœnis mandauit, quod negatiuam opinionem, quod non fuerit scilicet concepta cum peccato originali in publicis actibus asserentes aliam opinionē nō impugnent, nec de ea aliquo modo agant, & cetera in dicto decreto, quod videre poteris in fine huius c. nu. 133.*

Demum

Demū in alia Congregatione eiusdem vniuersalis Inquisitionis habita 24. Maij 1622. coram Greg. XV. per particulare Decretum, prædictum decretum Pauli Quinti, ampliavit etiam ad colloquia priuata, mandauitq. ne de cætero donec articulus terminetur, nec in sermonibus, nec in scriptis priuatis asseratur, quod fuerit concepta cum peccato originali, nec de hac opinione affirmatiue aliquo modo agere, vel tractare, quam opinionem sanctitas sua non intendit reprobare, sed relinquit in terminis, in quibus reperitur præter disposita in decreto Pauli Quinti, & in præsentī.

Item mandauit, vt in reliquis omnibus, vbi huiusmodi decretis nõ aduersantur, seruentur constitutiones Sixti Quarti, Alexandri Sexti, Pij Quinti, & Pauli Quinti, nec non mandat, vt in missis, & diuinis officiis publicè, vel priuatè celebrandis conceptionis nomine vtantur, sub pœnis, & censuris in dictis constitutionibus apposis, vide decretum *loc. cit.*

Vide super hac materia *Suar. disp. 22. sect. 5. num. 30. Barb. par. 3. alleg. 50. n. 111. Caiet. c. 74. Sayr. l. b. 3. c. 30. Nauar. c. 27. n. 107.*

Idem Sanctiss. Papa Greg. XV. in fauorem Fratrum Ord. Præd. addidit aliam Bullam die 28. Iulij 1622. Pontificatus sui anno secundo, vt de cætero in quibuscumque priuatis eorum colloquijs, seu conferentijs inter se dumtaxat de materia eiusdem Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis disserere, & tractare absque vilo pœnarum in dictis decretis contentarum incurfu libere, & licitè possint, & valeant: Videatur hæc Bulla in fine Compendij Bullarij à Plauio Cherubino editi *incipit Eximij.*

- 34 Contra absoluentes à casibus Papæ reservatis, & contra Confessarios commutantes aliqua ex quinque votis Papæ reservatis, vt *Extrauag. & si Dominici de pœnit. & remiss. Suar. disp. 22. sect. 5. nu. 28. Sot. disp. 21. q. 2. art. 3. concl. 5. Caiet. c. 32. Nauar. c. 26. n. 105.*
- 35 Contra dantes, vel recipientes aliquid in Romana Curia pro gratia, vel iustitia consequenda *Extrauag. 1. de sent. excommun. confirma.* tur etiam ex Bulla Greg. XIII. *incipit ab ipso*, vide *Nauar. de datis, & præmissis*, vbi declaratur Bulla dicti Greg. XIII.
- 36 Contra officiales Ecclesiæ Romanæ accipiētes munera à subiectis iurisdictioni præter esculenta, & poculenta, quæ per biduum consumi possint, excluduntur Cardinales, & includuntur etiam dantes, & tenentur ad restitutionem *Extrauag. Pauli Secundi, munera 3. Suar. disp. 22. sect. 6. nu. 7.*
- 37 Contra minores, & Hæremitanos, qui præsumunt recipere in suum ordinem Fratres prædicatores ex Priuilegio citato ab *Anton. 3. p. tit. 24. c. 31.* quo gaudent alij ordines, quibus Fratrum Prædicatorum priuilegia sunt communicata.

- 38 Contra Cardinales præsumentes contrauenire sede vacante dispositioni Iulij Secundi, quæ incipit *cum tam diuino* latæ contra cõmittentes Simoniam in electione Romani Pontificis prout etiam statutum est in *Conc. Lateranen. sess. 5. sub Leone X.* super quo *DD. in c. licet de elect. Viët. de relect. de simonia nu. 5. Suar. disp. 22. sect. 6. n. p. Caiet. excommunicatio c. 24. Nauarr. c. 27. num. 111. S. trigesima p. Sayr. lib. 3. c. 31. nu. 3.*
- 39 Contra alienantes bona Ecclesiæ, & piorum locorum locantes ultra triennium sine licentia sedis Apostolicæ, & alienata recipientes *Extrauag. Paul. II. Ambitosè de rebus Ecclesiæ non alienandis Conc. sess. 25. c. 21. de reformat.*
- 40 Aliqui tenent non esse receptam quoad excommunicationem, sed tantum quoad nullitatem contractus, item quod non sit reseruata, & quod Episcopi possint ab ea absoluerè, ego tamen secus vidi praticari in curia, vbi non solum expediuntur breuia in sacra pœnitentiaria in foro conscientiæ, & etiam per signaturam sanctissimi in foro exteriori, sed quotiescûque expediuntur si in euidentè, & tradita sit possessio non obtento prius beneplacito Apostolico, additur, vt possint absolui à censuris alienantes, & qui alienata receperunt, & dispensari super irregularitate, &c. quæ clausula absolutionis alterat taxam expensarum pro dicta expeditione, vt videre est in formulario verbo *alienatio*, & ita etiam sentit *Quaranta verb. alienatio nu. 49. vide praxim Curia Episcopalis c. 73. nu. 50. Barb. p. 3. alleg. 50. nu. 173. Syl. excommunicatio nu. 15. Sayr. lib. 3. c. 32. nu. 23.*
- 41 Exceptuabantur per prius Regulares habentes priuilegia vsque ad certam summam, sed hodie huiusmodi priuilegia sunt reuocata, & Regulares huiusmodi alienationes nullo pacto facere possunt sine licentia Congregationis Concilij ex decreto eiusdem Congregationis iussu Sanctissimi Domini Nostri Urbani Octauj, editum sub die 7. Septembris 1624.
- 42 Contra Prædicantes Euangelium contra sensum DD. approbatorum, vel certum diem Iudicij & Antichristi futura prædicantes miracula falsa, vel incerta, vel prophetias in Biblia non contentas recitantes detrahentes in sermonibus Prælati, Episcopis, & Superioribus, vel ipsos repræhendentibus *Concil. Lateranen. sess. 11. & 25. sub Leone X.*
- 43 Contra accedentes ad sanctum sepulchrum causa deuotionis sine licentia Romani Pontificis, de qua *Anton. par. 3. tit. 24. & 25. cap. 30. Suar. disp. 22. sect. 9. num. 9.* & Pius Quintus contra Fratres Regulares imponit etiam excommunicationem, sed non reseruata, de qua *infra nu. 98.*

Contra Ministros Camera Apostolicæ non reddentes fideliter rationem administrationis Paulus III. *Cum sicut* 40.

Contra tractantes de eligendo Summo Pontifice, viuentē Papa, inconsulto Pontifice viuentē, ambientes Papatum, eiusq; causam simoniam committentes, & dantes auxilium, etiam si sint Reges, & Imperatores, Paulus IV. *Cum secundum* 16. vide super dicta Bulla Sayr. lib. 3. cap. 31. num. 2.

Contra Prælatos clericos, & personas ecclesiasticas apud Sedem Apostolicam constitutas, quæ aliquid donant, seu promittunt directè, vel indirectè, seu per alios datum, seu promissum persoluant nuntiantibus prouisiones eis concessas ex Gregor. XI constit. *Solicite* 4. in veteri Bullario.

Contra facientes scommissas, etiam si Imperatores, & Cardinales sint super vita, aut morte, aut futura creatione Romani Pontificis, viuentē Romano Pontifice, aut Apostolica Sede vacante, & promotione Cardinalium, & contra permittentes huiusmodi fieri in terris, & locis sui domini, consilium, auxilium, aut fauorem dantes Greg. XIV. in constit. *Cogit nos*. 4.

Contra Laicum officialem quoquomodo relegantem clericum, aut personam ecclesiasticam, siue bandientem, aut præscribentem Urbanus VI. *Quia sicut* 3.

Contra pugnantes in duello, dantes campum, auxilium, &c. Pius IV. constit. *Ea quæ* 11. Iulius II. *Regis* 19. Leo X. *Quam Deo* 31. Clem. VIII. *Illius* 11. vide *Quarant. verb. duell. Barbof. p. 3. alleg. 5. n. 120. cū ibi allegatis, vide Conc. Trid. sess. 25. de reformat. c. 19. hodie seruatur d. Bulla Clem. VIII. vbi contra ineuntes, suadentes, prouocantes, auxilium, vel consilium præstantes, comitantes, spectatores, Patrinos, & defensores.*

Contra Iudices delegatos, & Commissarios causarum ad cognoscendum an alienatio bonorum Ecclesiæ sit in euidentem utilitatem Ecclesiæ, vel non, si amore, vel timore alienationi consensum, & auctoritatem præbeant, & causas non sollicitè examinantes, atque discutientes, & per sordes in detrimentum Ecclesiæ auctoritatem interponentes Paulus II. *Cum omnibus* 2. vid. *Sylu. excommunicatio* 7. num. 83. *Gaiet. cap. 47. Nauarr. cap. 27. num. 108.*

Contra Inferiores Episcopis, qui prouisi de beneficijs Curatis, & Vicarijs perpetuis à Papa non adimplent iuramentum prælitum deseruiendi personaliter intra certum tempus, & contra illos in quorum fauorem beneficia resignantur, seu dimittuntur &c. Pius IV. constit. *Inter multiplices* 47. in Bullario veteri, vide *Sayr. lib. 3. c. 31. num. 5.*

Contra committentes simoniam realem in ordine, vel beneficio
52 etiam

52 etiam quod sint Cardinales, & contra proxenetas, procuratores, &c. *Extrauag. cum detestabili de simonia Anton. 3. par. tit. 24. cap. 65. Sylu. excommunic. 17. num. 80. Caiet. cap. 72. Nauarr. c. 27. num. 106. §. 21. Sayr. lib. 3. cap. 30. num. 6. Sot. lib. 9. quest. 8. art. 2. Less. lib. 2. cap. 35. dub. 24. & 25. Suar. disp. 22. sect. 5. n. 22. & lib. 4. de simonia cap. 46. Extrau. & si dominici de pœnit. & remiss.*

Contra offendentes vel terrefacientes statum, res, & personas Sã-
53 eti Officij, complices, & fautores, &c. Pius V. *Si de protegendis* 82. alij hanc excommunicationem non reservatam faciunt, ideo inter non reservatas etiam collocaui num. 84.

Contra committentes simoniam, confidentialem, etiam quod sint
54 Cardinales Pius V. *Extrau. intolerabilis*, 85. *vid. Suar. disp. 22. sect. 6. num. 15. & lib. 4. de simonia cap. 43. Nauarr. cap. 23. nu. 110. Less. lib. 2. cap. 25. dub. 26. Sayr. lib. 3. cap. 31. num. 6. Paris. q. 19. de confidentia, & quest. 37. num. 27. Pius IV. Romanum Pontificem* 85.

Contra Officiales pœnitentiariæ expedites quæ interdicta sunt
55 in const. *Pij V.* de qua infra, aut recipientes aliquid, etiam à sponte dantibus, quocumq; colore, vel pro celeritate expeditionis Pius V. *In omnibus* 83. §. omnes vero 12. Pius IV. *const. in sublimi* 53. *vide in non reservat. n. 102.*

Idem statuit Pius IV. quoad Officiales officij correctoris Cancellariæ, & contradictarum *Vniuersis* 54. sed talis excommunicatio non videtur reservata.

Contra professos Ordinis Humiliatorum extincti admittētes alium
57 quem ad professionem, vel habitum dicti Ordinis Pius V. *Quemadmodum* 119.

Contra Moniales exeuntes à clausura absque licentia Sedis Apostolicæ quocumque prætextu, nisi causa magni incendij, vel infirmitatis lepre, aut Epidimix per Episcopum in scriptis approbata &c. Pius V. *Decori* 8. *vide Nauarr. in c. statuimus* 19. q. 3. n. 39. *seq.*

Contra Mulieres ingredientiæ claustra monialium, etiam prætextu licentiarum, quas revocauit Greg. XIII. *Vbi gratia* 28. & Paulus V. *const. Monialium* 74. alias 47. &c. Pius V. *Regularium* 20. *Nauarr. cap. 27. num. 150. & in cap. statuimus Suar. disput. 22. sect. 6. num. 11.*

Contra Mulieres ingredientiæ claustra Regularium virorum &c. 60 Greg. XIII. *Vbi gratia* 28. Pius V. *Regularium* 20.

Idem Pius V. anno 1568. 27. Ianuarij declarauit viuz vocis oraculo posse mulieres ingredi, & non comprehendi in constitutione, quando missæ, & diuina officia celebrantur, processiones sunt, cada-
uera

uera sepeliuntur, & quando prædicatur, & magnus est populi concursus, ut commode ingredi non possint per portam principalem Ecclesiæ, tunc possit una cum alijs per portam claustralem Monasteriorum regularium ingredi, dummodo recto tramite, &c. *ex relatione Card. Cribellij in comp. fol. 448.*

61 Contra ingredientes Monasteria Monialium sub prætextu priuilegiorum iam reuocatorum, & sub eodem prætextu facientes ingredi, necnon contra ingredientes d. monasteria prætextu licentiæ ab Episcopis, & alijs Superioribus in casibus necessitatis concessarum, si prohibito, & non in dictis casibus necessarijs ingrediantur, & contra Moniales aliter admittentes Greg. XIII. *Vbi gratia* 28.

In Conc. Trident. sess. 25. cap. 5. de Reg. ponitur etiam excommunicatio contra ingredientes septa Monasterij, sed non est reseruata.

62 Et secundum aliquos dicta excommunicatio lata à Greg. in *Extrauag. ubi ligat* non solum ingredientes sub prætextu licentiarum prædictarum, sed etiam sine tali prætextu, & *Nauarr. cap. 27. nu. 150. & Snar. diff. 22. sect. 6. num. 14. tom. 5. & Candel. aur. volunt* huiusmodi ingredientes sine causa necessitatis, etiam cum licentia Episcopi incurrere excommunicationem, quæ est reseruata Papæ.

Alij volunt esse Papæ reseruata, si ingressus sit ad malum finem ex decreto super absolutione à casibus reseruatis edito anno 1601.

Alij dicunt esse casum reseruatum Papæ sine excommunicatione.

Sed posito decreto *Conc. Tridentin. sess. 21. cap. 5. de reg. & constit. Greg. XIII. Vbi gratia*, absolutio ab excommunicatione propter ingressum intra septa Monasterij Monialium absq; Episcopi, & Superioris licentia in scriptis obtenta videtur reseruata Romano Pontifici *Quarant. vers. Monasterium fol. 345. Nauarr. cap. statum num. 62. 7. not. & in comm. 4. de reg. & in summ. cap. 27. & 150. ut Zerol. vers. Monialis vers. ad octauam decis. 648. fol. 365.*

Gregor. XIII. declarauit Bullam Pii V. non comprehendere personas ingredientes propria authoritate absque licentia Sedis Apostolicæ, Clemens vero VIII. viue vocis oraculo dixit violationem clausuræ esse reseruata, quando est ad malum finem, ut ex declaratione Congregationis Episcoporum 26. Nouembris apud impresorem cameralem 1602. & huic decreto statuitur.

De quo decreto, vide intra cap. de casibus reseruatis.

63 Contra recipientes ex vi priuilegii, vel consuetudinis aliquid ex fructibus primi, vel vltioris anni beneficii vacantis ratione, prouisionis

tionis collationis, & admissionis ad illud *Pius V. Durum nimis* 104.
Extravag. 10. 22. de elect. Extravag. vni ne Sede vacante Concil.
Trid. sess. 21. cap. 1. & sess. 24. cap. 14. 18. vide Nauarr. cap. 7.
num. 150.

Contra publicantes Indulgentias ita vt soluta certa pecuniz quā-
 64 titate possint eligere confessorem à quo possint absolui à casibus &c.
Pius V. quam plenum 99. vide sess. 22. cap. 9. sess. 25. de indulgen.
Sayr. lib. 3. cap. 31. num. 15.

Contra recipientes in seruos Christianos habitantes in Terris ca-
 65 pris à Turcis, aut eos renegare cogentes, aut præter eorum volun-
 tatem, etiam data mercede remigare cogunt, vel per alium imponūt,
 vel eorum bona diripiunt &c. *Pius V. Licet omnibus. 449. & cōtra non*
permittentes dictos Christianos captiuos postquam illos cōperint li
bere abire cum suis coniugibus, & bonis.

Contra occultantes Libros, vel scripturas Camere Apostolicæ
 69 *Iul. 11. Cum sicut 13. Sixt. V. ad excelsum 44. &c. de quibus Bar-*
bos. par. 3. alleg. 50. num. 123.

Contra iurantes, & iurare facientes illicita impossibilia & dam-
 67 nosa Ecclesiæ libertati, & decretis *Concil. Trident. aduersantia &c.*
Greg. XIII. Inter Apostolicas. 93.

Contra admittentes resignationes beneficiorum extra casus à iu-
 68 re permisos si exercere attentauerint actus, à quibus sunt suspensi
 propter indebitam admissionem resignationis *Pius V. Quanta 58.*
Suar. disp. 22. sect. 6. num. 21.

Contra omnes exportantes à partibus Infidelium ad partes Fide-
 69 lium alumina &c. *Pius IV. ex Apostolica 43. in Bullario veteri.*

Cōtra eos, qui pro obtinendis beneficiis seiplos pro aliis examini
 70 supponunt, vel annuas pensiones offerunt, aut beneficia impetrant
 pro aliis, vt ab eis aliquid consequatur vel pro seipsis, vel aliis postea
 cum pensione resignent &c. *Paulus IV. Inter ceteras curas 12. Be-*
nedictus XII. Quoniam Leo X. inbarendo 27. Paulus III. Inter
ceteras 12. seu 14.

Contra prohibentes, impediētes, & molestantes personas, quæ
 71 Religionem S. Benedicti ingredi volunt &c. *Iulius II. & si ad vni-*
uersos 12. S. hac quisque. 20.

Contra omnes mediātē, vel immediātē subiectos iurisdictioni Ec-
 72 clesiæ, recipientes exules, banditos, & homicidas, & recipi permit-
 tentes, impediētes ne capiantur, ac impediētes iustitiæ ministros
 &c. *Greg. XIII. Tanta. 65.*

Contra Fratres Minores de Obseruantia, qui in quibusuis electio-
 73 nibus, & ante eas per sex menses pro se, vel pro alio subornauerint,
 vel tales nō detulerint, contra eosdem ad officium detinendum fauo-

re quorumuis extra Religionem procurantes &c. *Pius V. Pastor-
lis officij. 28. §. quaro.*

74 Contra asserentes in litteris Apostolicis se esse tales, quales non
sunt, aut contra fingentes se esse nepotes, aut germanos, aut fami-
liares Cardinalium, vt litteras Apostolicas gratis expediant *Innoc.
VIII. cum sicut 17. & Leo X. inherendo 27. in comp. priuil. fol. 504.*

75 Contra Legatos, Gubernatores, & alios, homicidas, vel bannitū
ad ciuitatem reuocantes per diem vnum aut noctem, etiam cum
saluo conducto &c. *Pius V. Exsuperna. 10.*

76 Cōtra extrahentes de Statu Ecclesiastico, eiusq; Terris etiam im-
mediatè subiectis, frumenta, blada, legumina, animalia, & alia an-
nonam, & grasciam continentia &c. *Paulus V. Inter grauissimas
12. alias 10. quæ innouat alias constitutiones pontif. vide modera-
tionem dictæ Bullæ Gregor. XV. Romani Pontificis 30. Iulij 1622.
vbi excommunicationes, & censuras in certis casibus non incurre-
re decernit qui talia extra statū extrahūt aduertendum, quod super
hoc Clem. VIII. moderauit constitutionem Gregor. XIII. Inter
multiplices, 13. quoad excommunicationem, Paulus tamen V. ex-
communicationem reliquit circa extractionem frumentorum, bla-
dorum, leguminum, & olei tantum, in reliquis prout in Bulla Clem.
VIII. etiam quoad extractionem salis, & euentes frumentum, ultra
victum constitutio Clem. VIII. incipit *Frumenti 49.**

77 Contra Religiosos Sancti Francisci de Observantia à Prælatiis suis
ad tribunaia secularia appellantes &c. *Greg. XIII. Quoniam
nostro. 29.*

78 Contra violantes interdictum ab Apostolica Sede promulgatum,
contra conspirantes in personam Romani Pontificis, eiusq; obedien-
tiam, seu rebellionem, contra dantes seu recipientes aliquid simoniace
in ordine, vel beneficio suscipiendo, vel consequendo &c. *Extra-
rag. Pauli II. et si Dominici de penit. & remiss. & extramag. dete-
stabile de simonia.*

79 Contra auferentes de Ecclesia, vel aliis locis sacris lapides, & alia
ornamenta, & contra dantes auxilium nisi habita huius excom-
municationis noticia ea restituant cum effectu, &c. *Sixt. IV. cum
prouide. 3.*

80 Contra mittentes litteras, vel scripturas cuiuscumque generis
in conclaue, recipientes, vel è conclaui foras mittentes vel recipien-
tes &c. *Pius IV. in eligendis 63. §. litteras 20. & cap. vbi periculū
de elect. lib. 6. vbi non est reseruata Pontifici.*

81 Contra Barones Dominos, ac ciues Romanæ Ecclesiæ subiectos
admittentes homicidas, & banditos in Terris suis, & contra occi-
dentes, vulnerantes, &c. *Patrem aut filium propinquum, vel dome-*

sticum propter vendicandam suam, vel amici, vel propinqui iniuriam &c. *Pius V. ex superna. 18.*

Contra Episcopum, vel Patronum, qui à collatione, aut præsentatione suspensus beneficium contulerit, aut præsentauerit, aut instituerit &c. *Pius V. Quanta Ecclesia. 58. & cetera Suar. disp. 22. sect. 8. num. 21.*

Contra disputantes, aut impugnantes instituta Societatis Iesu directè, vel indirectè &c. *Gregor. XIII. Ascendente Domino. 89. 9. præcipiamus. 24.*

Contra amouentes libros, & alia monumenta ex Bibliothecis Ord. Fratrum B. Mariæ de Monte Carmelo &c. *Clem. VIII. Quæ ad tuenda. 24.*

Contra Fratres Prædicatores S. Dominici, qui ad effectum consequendi officium Magistri Generalis pro se, vel alijs ad fauores extra religionem recurrunt &c. *Paulus V. Admonemur pastoralis. 39.*

Contra asserentes confessionem, & absolutionem Sacramentali inter absentes posse per litteras fieri ex decreto *Cle. VIII. sub die 20. Jun. 1602. de quo Coriol. p. p. ar. 20. n. 2. f. 221. quod decretum habes inf.*

Contra sibi met ipsis ius dicentes, aut caualcatam, aut hominum missionem facientes in Statu Ecclesiastico &c. *Alex. VI. inter multiplices 1. & etiam Six. V. dum pro communi 75. ubi ponuntur alie pœnæ grauissimæ, non tamen excommunicatio.*

Contra Regulares, qui ex Insulis Philippinis, & alijs Indiarum partibus ad lapponicas comitant &c. *Clem. VIII. onerosa. 74. 9. ceterum 7. & Paulus V. Sedis Apostolica. 2. aliàs 90. in appendice.*

Contra Fratres Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo qui ad tribunalia secularia quouis prætextu appellant *Clemen. VIII. Quoniam nostro. 110.*

Contra violantes immunitatem Ecclesiasticam extrahendo delinquentes ab Ecclesijs præterquam in casibus à jure permissis à *Greg. XIII. cum aliàs. 7. & quod sit reseruata Sedi Apostolicæ declarauit Congreg. Cœc. Trid. 23. Nouemb. 1617. quæ Congregationis sententiam S. D. N. Paulus V. ad se relata approbavit, & Clem. VIII. in specie declarauit in decreto edito 26. Nouembris 1603. de quo inf. c. de casibus reseruatis.*

Contra Superiores Religionum cognoscentes, & nō denuntiantes suis subditos de hæresi suspectos, quales sunt sollicitantes Mulieres in confessione, nec eos denunciante Inquisitoribus, cum pro ipsorum suspectorum Superioribus non sit amplius præuentionis locus ex *Paul. IV. Romanus Pontifex interdum. 26. aliàs 19.*

Quoad sollicitantes hodie adest Bulla *Greg. XV. cum multis grauioribus pœnis, licet non adit excommunicatio sub datum Romæ.*

30. Augusti 1612. quam bullam lege inf. in fine huius cap. n. 132.

Contra concionatores prædicantes Fratres prædicatores, vel Mi-
res non esse in statu perfectionis, vel non licere eis viuere ex elec-
93 tione moysinis, neque prædicare, neque audire confessiones cum licentia
Papæ, siue licentia aliorum Prælatorum *ex D. Anton. 3. p. tom. 24.
cap. 70. Caiet. cap. 81. Nauarr. cap. 27. num. 109. vide inf. n. 109.*

Contra extrahentes pecunias Montis Pietatis Status Ecclesiastici
94 ad alios vsus, quam à primæua ipsorum erectione destinatos, etiam si
Cardinales, & de latere Legati sint &c. *Paulus V. onerosa. 82.*

Contra Religiosos detinentes in suis Ecclesiis, vel Monasteriis
apostatas Fratrum Prædicatorum, nisi eiecerint postquam moniti
95 fuerint, *ex priuilegio dictorum Fratrum, de quo D. Anton. 3.
par. tom. 24. cap. 71. quam excommunicationem incurrunt de-
tinentes apostatas aliorum ordinum, qui eisdem priuilegiis gau-
dent circa Apost. uid. dec. Cong. Conc. sub die 21. Sept. 1614.*

Contra personas ecclesiasticas trahentes alias personas ecclesia-
96 sticas ad forum sæculare pro causis, quæ de iure ordinario, vel cõsue-
tudine spectant ad forum ecclesiasticum, & contra laicos dantes au-
xilium &c. *Mart. V. ad reprimendas. 10.*

*Nauarr. cap. 27. num. 71. vbi si sit autoritate iudiciali laica
est excommunicatio in Bulla Cœnæ.*

Contra Religiosos euntes ultra mare sine suorum Superiorum li-
97 centia in scriptis, nec ibi sunt ad prædicationem seu celebrationem
admitten. *Io. XXII. in Extrauag. ad nostrum. 2.*

Contra non propalantes infra duodecim dies omnes, & singulos
98 hæreticos, seu de hæresi quoslibet suspectos, de quibus notitiam ha-
buerint, sanctę Inquisitioni, seu Commissario sancti Officii quoad ha-
bitantes in Vrbe, & vbi vis degentes Inquisitoribus, vel locorum Or-
dinariis, seu eorum Vicariis ex Decret. Illustrissimorum Cardina-
lium S. Officii sub die 3. Ianuarii 1614. & contra hæreticos in Ita-
lia commorantes eorumq; fautores *Greg. XV. Romani Pontificis,*
vbi non adest excommunicatio expresse, sed contra fautores, & re-
ceptatores tantum aliz pœnæ appositę, vide Edictum inf. in fine
cap. num. 131.

Cõtra Cardinales reuelantes quę in consistorio sub speciali præ-
99 cepto prohibentur secreta seruari *Conc. Later. sub Leone X. sess. 9.
Nauarr. cap. 27. num. 110. 111. Caiet. excomm. in fine.*

Contra impediētes loca, iurisdictiones, bona, census, & fructus
cuiuscumque Ecclesię, Monasterij, & loci pij, contra conuertentes
100 in proprium vsum bona Ecclesię, & locorum piorum, vel per vim,
metum, & fraudem iura dictorum locorum occupant &c. *Conc. Tri-
dent. sess. 22. cap. 11. de reformat.*

Con-

Contra inuadentes, vel occupantes bona Cardinalium in conclau
 101 existen. vel electi in Romanum Pontificem *Conc. Constan. sess. 41.*
omnis aetas.

Contra exules, & alias personas notorias criminosas, seu diffama-
 102 tas, quæ per Italiam furantur animalia, blada, & alia quouis bona,
 omnes etiam Regulares, & seculares, qui scienter de eisdem rebus
 sic male acceptis, secum faciunt quemcumque contractum, emendo
 permutando, recipiendo, retinendo &c. *Greg. XII. Non sine gra-*
ui. 58.

Contra Cardinales contrauenientes Bullæ Greg. XV. circa ele-
 103 ctionem Romani Pontificis, qui in 9. actionibus contrauenientes
 excommunicationem lator sententiæ incurrunt. Papæ reservatam, vt
Greg. XV. Aeterni, §. quod si electio 19. non tamen per hoc exclu-
 duntur ab electione, vt in §. *valumus 22.*

Prima excommunicatio est contra Cardinales non seruantes ali-
 quid ex dictis d. 10 §. *ad 14.* vel quoquomodo directè, vel indirectè
 contrauenientes, vt in §. *si quis autem 14.*

Secunda contra Cardinales infirmos, qui in suffragijs dandis non
 seruauerint omnia, & singula, quæ de scrutinij schedula ordinata
 sunt in §. *præterea statuimus. 15.*

Tertia contra scribentem schedulam nomine infirmi Cardinalis,
 & non seruantem secretum d. §. *præterea statuimus. 15.*

Quarta contra scrutatores infirmorum non seruantes quæ statu-
 ta sunt in §. *ad hac. 16.*

Quinta contra non facientem scrutinyonem iuxta formam præ-
 scriptam in §. *similiter. 17.*

Sexta contra valetudine non impeditos, ad scrutinyonem non ve-
 nientes d. §. *similiter. 17.*

Septima contra facientes signa, passionem, promissiones, & alia
 huiusmodi in electione faciendâ, vt in d. *Cardinales. 18.*

Octaua contra non facientes electionem in conclau clauso per se-
 creta suffragia cum duabus, ex tribus partibus Cardinalium præsen-
 tium in conclau, nullo præcedente speciali tractatu, nec seruatis po-
 liquis in Bulla §. *quod si electio 19.*

Nonâ contra non seruantes decretum, & præsumentes aliquid dispo-
 nere, corrigere, alterare, mutare, moliri &c. contra Bullâ, §. *postremo. 22.*

Contra Canonicos & Beneficiatos, & Clericos Basilicæ S. Petri de
 109 Vrbe ingredienti ipsam Basilicam absque habitu, quem in choro
 deferre solent, ex Nicol. 111. Nicol. 112. Eug. 113. Rad. 114. & pater
 in capitulis constitutionum dictæ Basilicæ *lib. tit. de modo inscriuendi*
in celebratiue diuina off. in. b. fol. 114. c. 11. c. 11. c. 11.

Contra Fratres Prædicatores recipientes Fratres Minores. *Alm*
IV.

105 *IV. Quo vos 11. Kalen. Iulii anno 1. Neap. in compend. priuileg. tom. 1. fol. 31.*

Contra facientes violentiam in Ecclesijs Ord. Cisterciens. Clem.
106 *IIII. ne propter Perusii 7. idus Maii comp. fol. 36.*

Contra Fratres Minores transeuntes ad alios Ordines, & eos re-
107 cipientes, ac retinentes Leo X. *quanius 18. Augusti 1576. com- pend. priuileg. fol. 325.*

Contra molestantes Fratres Ord. Trinitatis in eleemosynis per-
108 quirendis Clem. VII. *gratum Deo, compend. priuileg. fol. 357.*

Contra impediētes Inquisitores hæreticæ prauitatis, & se inge-
109 rentes in causis inquisitionis, admittentes laicos ad cognitionem criminis hæresis, Iul. III. *licet à diuersis. 11.*

Contra detinētes iocalia, & alia quæcumque bona spectantia ad
110 Sedem Apostolicam, scientes, & non reuelantes, Pius IV. *pastora- lis officii. 4.*

Contra alienantes, & infeudantes loca Ecclesiæ Romanæ, vel de
111 eorum infeudationibus tractantes, quouis prætextu etiam eiden- tis utilitatis Pius V. *admonet. 35. vid. inf. n. 128.*

Contra Fratres S. Augustini appellantes à suis Superioribus ad
112 tribunalia secularia Clem. VIII. *Quoniam nostrum. 113.*

Reperiuntur quamplurimæ aliz excommunicationes Papæ reser-
uata, quæ ponuntur à præfatis Doctoribus, quas in fronte angustia
temporis reperire non potui, cum omnes quasi dependeant à priui-
legijs particularium: nihilominus ad cautelam hic addere placuit, &
sunt infra scriptæ videlicet.

Contra impediētes, vel molestantes, vel prohibentes volentes
113 ingredi Religionem S. Benedicti ex Bulla, & *si ad vniuersas, de qua Vinald. num. 45.*

Similis excommunicatio contra omnes inferentes iniurias Ordini
114 Prædicatorum, & Minorum cum libellis famosis, & alijs casibus Innocentij III. priuilegio concessio, de quo Anton. 3. par. tit. 24. c. 70. Caiet. verb. *excommunicatio, c. 81. & inf. n. 122.*

Contra claustrales recipientes, aut dantes habitum suæ Religio-
115 nis Fratribus S. Francisci de Paula professis sine licentia Papæ, & eius Generalis Extrau. Iul. II. *virtute conspicuus Leo X. quanius, & Paulus 111. Sincere.*

Contra Tertiarios, heremitas, mulieres, aliosq; Religiosos, por-
116 tantes habitum Fratrum S. Francisci de Paula Extrau. seu breue Leo X. *licet alias.*

Contra ministros, & Fratres Minores recipientes Prædicatores,
117 & eorum Ordini, voto, vel iuramento etiam obligatos prætextu alicuius indulti apostolici, non obtenta prius licentia sui Prioris, ve

118 aliquem ante annum probationis elapsum ad professionem recipientes cōstitutum in probatione Nouitiorum impediētes quo minus infra eundem probationis annum ad aliam, quam voluerit Religionem transeat &c. *Inn. IV. vt patet in cōp. priuil. vers. Nouit.*

Contra ingredientes monasteria Monialium Dominicanorum, cōtra conspirantes, & facientes libellos famosos, aliaq; scripta contra statutum Ord. Præd. & Minor. vel ea cōponentes, habentes, & in lucem emittentes, contra prædicātes, vel docentes dictos Religiosos non esse in statu perfectionis, vel non licere eis viuere de elemosynis, vel prædicare, vel audire confessiones &c. *in priuil. ord. & sup. num. 108. ex Eug. III. & Bonif. VIII.*

Contra Fratres heremitas S. Augustini congregationis Lombardiz, qui obedire neglexerint constitutionibus de exemptione Monialium eiusdem Ordinis *Greg. XIII. pro vestri. 26.*

Contra Fratres Minimōs S. Francisci de Paula professos, subtrahentes se ab obedientia, & obseruantia Correctorum suorum, portantes caputium longū post terminū præfixum *Paul. III. cum sicut.*

Contra Monachos Cistercienses, qui aliquid commiserint contra constitutiones de exemptione Minorum eiusdem Ordinis non ab Ordine facto à *Greg. XIII. &c. Greg. XIII. vniuersi.*

Contra omnes Religiosos, exceptis Chartusiānis, recipientes aliquem Religiosum Societatis Iesu sine licētia suorum Superiorum, & contra ipsos Iesuitas ingredientes aliam Religionem à Chartusiāna, contra dantes auxilium &c. *Pius V. Acquum reputamus, & in priuil. d. Societatis, reseruata Papæ, vel Superiori dictæ Societatis.*

Contra Ordinarios locorū, Officiales, Delegatos & alios procedētes per censuras erga subditos existentes in seruitute Rom. Pōtif. vel Romanā Curiā sequentes pro suis negociis, vel ab ea recedentes *Eug. III. in eminenti, quæ non procedit quoad beneficiatos ex Cōc. Trid. sess. 22. c. 1. sess. 24. c. 15. & contra recipientes beneficia prædictorum, quibus priuati sunt in dictis existentes negociis.*

Contra omnes, qui cum vacauerit aliquod castrum, & terra Statu Ecclesiastici tractauerit alteri infeudationem illam subiaccere *Pius V. & Greg. XIII.*

Contra procures Regni Siciliæ citra pharum, & aliarum partium R. E. subiectos receptantes banditos, fauentes, dantes auxilium *Pius IV. & Pius V.*

Contra exportantes Reliquias sacras in Prouinciā Mediolani sine licentia Summi Pontificis, transferentes ab vna Ecclesia ad aliam, concedentes particulam earum, dantes, & accipientes *Greg. XIII. sollicitudinis.*

Decretum super Conceptione Beatę Marię Virginis,
S. Inquisitionis coram Gregorio XV.

129 **S**anctissimus D. N. auditis votis Illustrissimorum & Reuerendissimorum DD. Cardinalium contra hęreticam prauitatem Generalium Inquisitorum Decretum alijs editum a fœl. record. Paulo V. eius prædecessore tenoris sequentis, videlicet

Sanctissimus Dominus Noster post longam, & maturam discussionem auditis votis Illustrissimorum & Reuerendissimorum DD. Cardinalium contra hęreticam prauitatem Generalium Inquisitorum re accuratę, ac diligenter perpensa prouidę considerans, quod quamuis in Constitutione fœl. rec. Sixti IV. super Conceptione Beatissimę Virginis Marię pro submouendis inter Christi fideles scandalis, rixis, & contēptionibus edita, à Sancta Tridentina Synodo innouata, & deinde in alia constitutione san. me. Pij V. super eadem re, quas similiter Sanctitas sua innouauit cum quibusdam prouisionibus, & adiectionibus penarum pro efficaciori earum obseruatione, relinquatur unicuique libera facultas tenendi, & etiam asserendi utramque partem, quod scilicet fuerit, vel non fuerit concepta cum peccato originali, dum tamen neutra, veluti erronea, aut hęretica damnetur, nihilominus ex occasione assertionis affirmatiuę in publicis Concionibus, Lectionibus, Conclusionibus, & actibus publicis, quod eadem Beatissima Virgo fuerit cum peccato originali concepta, oriuntur in populo Christiano, cum magna Dei offensa, scandala, iurgia, & dissensiones. Propterea volens huiusmodi scandalis ex debito sui muneris prouidere, decreuit, & præcepit, ac presentis Decreti virtute mandat, & præcipit omnibus, & singulis cuiusuis Ordinis, & Instituti Regularibus, & alijs quibuscumque, tam Ecclesiasticis, quam secularibus personis cuiusuis conditionis, status, gradus, ordinis, aut dignitatis, tam ecclesiastica, quam secularis, etiam si specialis, specifica, & indiuidua earum esset necessario mentio facienda, ut in posterum, donec articulus huiusmodi a Sancta Sede Apostolica fuerit definitus, vel per Sanctitatem suam, & Sedem Apostolicam fuerit aliter ordinatum, non audeant in publicis Concionibus, Lectionibus, Conclusionibus, & alijs quibuscumque actibus publicis asserere, quod eadem Beatissima Virgo fuerit concepta cum peccato originali; Contrafacientes autem eadem Sanctitas sua voluit, & declarauit subiacere deoere, & subiecit censuris, & pœnis contentis in supradictis Constitutionibus suorum prædecessorum, & sua ipso facto incurrendis:

dis : Per huiusmodi tamen prouisionem Sanctitas Sua non intendit reprobare alteram opinionem , nec ei ullum prorsus prauiudicium inferre , eam relinquens in eisdem statu, & terminis, in quibus de praesenti reperitur, praeterquam quoad supra disposita . Vtius sub eisdem censuris, & poenis mandans , quod negatiuam opinionem videlicet , quod non fuerit concepta cum peccato originali , in praedictis publicis actibus asserentes, aliam opinionem non impugnent, nec de ea aliquo modo agant , seu tractent . Insuper voluit , & expresse mandauit , ut extra hos casus expressos publicorum actuum , in reliquis omnibus supradicta constitutiones firma , & illaesa remaneant , & exacte obseruentur perinde , ac si praesens Decretum non emanasset . Et ita decreuit , & mandauit ubique inuiolabiliter obseruari , non obstantibus in hac parte supradictis constitutionibus , & aliis omnibus in contrarium facientibus &c.

Hoc suo praesenti Decreto ex eiusdem causis euitan. scandala , dissensiones, atque discordias in Populo Christiano , quae pari ratione oriri possunt, & , ut accepit , in aliquibus Regionibus iam ortae sunt ex sermonibus priuatis occasione assertionis affirmatiuae , extendit, & ampliauit etiam ad priuata colloquia, & scripta , mandans, & praecipiens omnibus, & singulis supradictis , ne de caetero , donec articulus huiusmodi a Sede Apostolica diffinitus , vel per Sanctitatem Suam, & Sedem Apostolicam fuerit aliter ordinatum, neq; etiam in sermonibus , & scriptis priuatis audeant asserere , quod eadem Beatissima Virgo fuerit concepta cum peccato originali , nec de hac opinione affirmatiua aliquo modo agere , seu tractare , exceptis tamen , quibus a Sancta Sede Apostolica fuerit super hoc specialiter indultum . Per hoc tamen Sanctitas Sua non intendit reprobare hanc opinionem , nec ei ullum prorsus prauiudicium inferre, eam relinquens in eisdem statu, & terminis, in quibus reperitur, praeterquam quoad in supradicto fael. record. Pauli V. & hoc suo Decreto disposita ; Eademq; Sanctitas Sua voluit, & expresse mandauit, ut in reliquis omnibus , ubi huiusmodi Decretis non aduersantur , Constitutiones Sixti IV. Alexandri VI. & Pii V. ac Pauli V. eius praedecessorum super Conceptione Beatissimae Virginis firmas, & illibatas remaneant , ac exacte obseruentur , perinde , ac si huiusmodi Decretum non emanasset . Et insuper eadem Sanctitas Sua cum S. Romana Ecclesia de Beatissimae Virginis Conceptione Festum solemniter , & Officium celebret , omnibus, & singulis personis Ecclesiasticis , tam Saecularibus , quam cuiusvis Ordinis , & Instituti Regularibus mandat, ac praecipit , ut in Sacrosancto Missae Sacrificio , ac diuino officio celebrandis , tam publice , quam priuatim , non alio , quam Con-

cep-

ceptionis, nomine uti debeant. Contrauenientes autem Sanctitas Sua voluit, & declarauit subiacere debere, & subiecit censuris, & pœnis contentis in supradictis Constitutionibus, ac præfato Decreto suorum prædecessorum ipso facto incurren. Et ita decreuit, & mandauit ubique inuolabiliter obseruari, non obstantibus in hac parte Constitutionibus suprascriptis, Decreto præfato Pauli Quinti, consuetudinibus etiam immemorabilibus, necnon omnibus, & singulis, quæ prædecessores prædicti voluerunt non ob stare, ac alijs quibuscumque in contrarium facientibus. Volens, & decernens pro obseruatione, & executione præsentis Decreti, & omnium in eo contentorum, quod contra huiusmodi transgressores etiam Regulares cuiusvis Ordinis, & Instituti, etiam quomodolibet exemptos, & alias quascumque Ecclesiasticas, & Saculares personas cuiuscumque status, conditionis, gradus, ordinis, aut dignitatis, tam Ecclesiasticæ, quàm Sacularis, tam Episcopi, & Prælati Superiores, alyq; Ordinarij locorum, quàm heretica prauitatis, ubique locorum deputati Inquisitores procedant, & in eos seuerè animaduertant, tribuenseis, & eorum cuilibet liberam facultatem, & auctoritatem contra eosdem transgressores procedendi, ac pœnis coercendi, & puniendi. Voluit demum, ne præmissorum ignorantia à quoquam prætendi possit, quod præsens Decretum, seu illius exempla ad valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ affixa omnes ita arceant, & afficiant, perinde, ac si unicuique personaliter intimata fuissent; quodq; præsentium transumptis etiam impressis manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa.

Andreas de Pettinis Sanctæ Romanæ, & vniuersalis
Inquisitionis Not.

Anno à Natiuitate Domini Nostri Iesu Christi millesimo sexcentesimo vigesimo secundo Indiæ. 5. die vero secunda mensis Iunij Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XV. Anno eius secundo supradictum Decretum affixum, & publicatum fuit ad valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ, ut moris est, per me Brandimartem, Latinum S. D. N. Papæ Curs.

Octavius Spada Mag. Curs.

GREGORIVS PAPA XV.

Ad perpetuam rei memoriam.

130 **V**Niuerſi Dominici gregis curam, quamquã immeriti, caeleſti diſpoſitione gerentes, ſedulo inuigilare tenemur, ut ab omnibus prauis contagijs conſeruetur immunis, multoq; maiori ſtudio providere, ut omnis peſtis ab ijs auertatur, quibus alios ſanandi officium eſt commiſſum, ne quod Euangelica ſcripta nos admonent, ſale infatuato non ſit in quo ſaliatur, & ad nihilum proſit ultra, niſi ut mittatur ſeras & conculcetur ab hominibus. Quoniam autem à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris quibuſdam in locis prouiſum fuit, ut impium, ac nefandum ſcelus, quod non ſolum inter Chriſtiſideles non eſſe, ſed nec etiam nominari debet, procul ab ijs arceatur, videlicet ut aliquis Sacerdos ad ſacras audiendas confeſſiones deputatus, Sacroſancto Pœnitentia Sacramento, ſollicitando pœnitentes ad turpia abutatur, ac pro medicina venenarum, pro pane aſpidem porrigat, & ex caeleſti medico infernalis veneficus, ex patre ſpirituali proditor execrabilis animarum reddatur: ideoque Nos ea, quæ his pernicioſiſſimis Diaboli inſidijs arceendis certis locis ſalubriter conſtituta ſunt, ut nullibi deſiderentur, quantum ex alto conceditur, prouidem. duximus. Alias ſiquidem à ſæl. rec. Pio Papa IV. prædeceſſore noſtro emanarunt litteræ tenoris ſubſequentis videlicet. Pius Papa IV. Venerabili Fratri Archiepiſcopo Hiſpale. in Regnis Hiſpaniarum hæretica prauitatis Inquiſitori Generali. Cum ſicut nuper, non ſine animi noſtri moleſtia, accepimus diuerſi Sacerdotes in Regnis Hiſpaniarum, atque etiam in eorum Ciuitatibus, & Dioceſibus curam animarum habentes, ſive eam pro alijs exercentes, aut alias audiendis confeſſionibus pœnitentium deputati in tantam proruperint iniquitatem, ut Sacramento Pœnitentia in actu audiendi confeſſiones abutantur, nec illi, & qui id inſtituit Domino Deo, & Saluatori Noſtro IESV CHRISTO iniuriam facere vereantur, mulieres videlicet, pœnitentes ad actus inhoneſtos, dum earum audiunt confeſſiones alliciendo, & prouocando, ſeu allicere, & prouocare tentando, & procurando, ac loco earum per Sacramentum huiusmodi Creatori noſtro reconciliationis grauiori peccatorum mole eas onerando, & in manibus Diaboli tradendo, in Diuina Maiestatis offenſam, & animarum perniciem, Chriſtiſidelium ſcandalum non modicum. Nos in animum inducere nequeantes, quod qui de Fide Catholica rectè ſentiunt, Sacramentis in Eccleſia Dei inſtitutis abutantur, aut illis iniuriam faciant, Fraternitati tuæ, de cuius eximia pietate, virtute,

ius, atque doctrina plurimum in Domino confidimus per presentes
 committimus, & mandamus, quatenus per te, vel per alium, seu alios
 à te deputandum, seu deputandos contra omnes, & singulos Sacerdo-
 tes dictorum Regnorum, ac illarum Civitatum, & Diaconum de-
 pramissis quomodolibet diffamatos, tam seculares, quam quorumvis
 etiam exemptorum, ac Sedi Apostolicae immediate subiectorum Ordini-
 um Regularis cuiuscunque dignitatis, status, gradus, ordinis, condi-
 tionis, & praecminentiae existant tam super pramissis, quam super
 Fide Catholica, & quid de essentialibus diligenter inquiras, & iuxta
 facultatem tibi contra haereticos, aut de haeresi quavis modo suspectos
 à Sede Apostolica concessarum continentiam, & tenorem procedas, ac
 culpabiles repositos iuxta excessuum suorum qualitates, prout iuris
 fuerit, punias, eos etiam si, & prout de iure fuerit faciendum, debita
 precedente degradatione secularis iudicii arbitrio puniendos traden-
 do. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostoli-
 cas, ac Ecclesiarum, & Monasteriorum, necnon Ordinum quorumlibet,
 quorum ipsi Sacerdotes fuerint etiam iuramento, confirmatione
 Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetu-
 dinibus, privilegii quoque indultis, & litteris Apostolicis sub qui-
 buscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decre-
 ti etiam Motu proprio, aut alias quomodolibet concessis, etiam iterum
 eis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus eorum tempore
 presentibus pro expressis habentes, hac vice duntaxat specialiter, &
 expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscunque. Dat. Roma
 apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die xvi. Aprilis 1562
 Pontificatus Nostri Anno Secundo. Igitur ut litterae praedictae per
 petuis futuris temporibus, & ubique locorum inviolabiliter observa-
 tur Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione no-
 stra, ac de consilio venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Car-
 dinalium contra haereticam pravitatem generalium Inquisitorum
 praesentis litterarum huiusmodi, ac omnia, & singula in eis contenta
 Apostolica auctoritate tenore praesentium approbamus, & confirmamus,
 illisq; omnibus, & singulis inviolabilis Apostolica firmitatis
 robur adijcimus, illasq; non solum in praedictis Regnis Hispania-
 rum, sed in quibusvis Christiani Orbis partibus firmiter, & inviolabi-
 liter observari praecipimus, & mandamus. Vnde praeterea, ne in fu-
 turum de praesentibus delinquentibus imponenda, & de modo contra
 eosdem procedendi ab aliquo dubitari possit, statim, decretimus, &
 decretamus, quod omnes, & singuli sacerdotes, & seculares, quorum-
 vis, etiam quomodolibet exemptorum, ac Sedi Apostolica im-
 mediate subiectorum ordinum, institutorum, sociatorum, & Congre-
 gationum Regularis cuiuscunque dignitatis, & praecminentiae, aut

quouis privilegio muniti existant, qui personas quacunque illa sint, ad inhonestas, siue inter se, siue cum alijs quomodolibet perpetranda in actu Sacramentalis confessionis, siue ante, vel post immediate, seu occasione, vel prae-textu confessionis huiusmodi etiam ipsa confessione non secuta, siue extra occasionem confessionis in Confessionario, aut in loco quocunque ubi confessiones Sacramentales audiantur seu ad confessionem audiendam electo, simulantes ibidem confessiones audire, sollicitare, vel prouocare tentauerint, aut cum eis illicitos, & inhonestos sermones, siue tractatus habuerint in Officio Sanctae Inquisitionis seuerissime, ut infra puniantur. Et praeterea omnes haeretica prauitatis Inquisitores, & locorum Ordinarios omnium Regnorum, Prouinciarum, Ciuitatum, Dominiorum, & locorum vniuersi Orbis Christiani in suis quemque Diocesibus, & Territorijs per has nostras litteras etiam priuatiue quoad omnes alios specialiter, ac perpetuo Iudices delegamus, ut super his contra praedictos simul, vel separatim in omnibus, prout in causis fidei iuxta Sacrorum Canonum formam, necnon Officij Inquisitionis huiusmodi constitutiones, privilegia, consuetudines, & decreta diligenter inquirent, & procedant, & quos in aliquo ex huiusmodi nefarijs excessibus culpabiles repererint, in eos pro criminum qualitate, & circumstantijs, suspen. ab executione ordinis, priuationis beneficiorum, dignitatum, & officiorum quorumcunque, ac perpetuae inhabilitatis ad illa, necnon vocis actiuae, & passivae, si Regulares fuerint, exilij, damnationis ad tresmes, & carceres etiam in perpetuum absque vlla spe gratiae, aliasq; pœnas decernant, eos quoque si pro delicti enormitate grauiores pœnas meruerint, debita praecedente degradatione Curiae saeculari puniendos tradant. Dantes etiam facultatem venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus generalibus Inquisitoribus, ne delictum tam enorme, & Ecclesiae Dei tam perniciosum remaneat, ob probationum defectum impunitum cum difficilis sit probationis, testibus, etiam singularibus, concurrentibus praesumptionibus, indicijs, & alijs adminiculis delictum probatum esse arbitrio suo iudicandi, & Curiae saeculari, ut praefertur reum tradendum esse pronunciandi. Non obstant. omnibus quae dictus praedecessor in suis litteris praedictis voluit non obstat, caeterisque contrariis quibuscunque. Mandantes omnibus Confessariis, ut suos pœnitentes, quos nouerint fuisse ab alijs ut supra sollicitatos, moneant de obligatione denunciandi sollicitantes seu ut praefertur tractantes, Inquisitoribus seu locorum Ordinariis praedictis, quod si hoc officium praetermiserint, vel pœnitentes docuerint non teneri ad denunciandum Confessarios sollicitantes, seu tractantes, ut supra iidem locorum Ordinarii, & Inquisitores illos pro modo culpa punire non negligant. Volumus autem, ut

prae-

praesentium transumptis etiam impressis manet alicuius Notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius persona in dignitate Ecclesiastica constituta munitis eadem prorsus fides in iudicio, & extra ubique habeatur, quae praesentibus haberetur, si forent exhibita, vel ostensa, quodque eadem praesentes litterae, seu illarum exempla ad valuas Basilicarum S. Ioannis Lateranen. ac Principis Apostolorum de Urbe, & in acie Campi Florae affixae omnes ita ardeant, & afficiant, ac si unicuique personaliter intimata fuissent. Dat. Roma apud Sanctam Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris, die xxx. Augusti MDCXXII. Pontificatus Nostri Anno Secunda.

S. Card. S. Susanna.

Anno à Natiuitate D. N. IESV Christi Millesimo sexcentesimo vigesimo secundo Indictione quinta die vero prima mensis Septembris Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papa XV. Anno eius Secundo retrospectae Constitutio, siue littera Apostolica affixae fuerunt ad valuas Sancti Ioannis Lateranen. & Principis Apostolorum Basilicarum de Urb., & in acie Campi Florae, ut moris est, per me Brandimartem Latinum Apostolicum Cursorem. Octavius Spada Mag. Curs.

Decretum S. Officij circa non reuelantes Hereticos.

131 **D**Esiderando, come ricerca il carico di questo Sant'Officio à noi imposto, che la Sacrosanta Fede Catholica, senza la quale è impossibile piacere à Dio, in questa nostra giurisdictione, da ogni heretical contagio immacolata, & pura si conserui, con autorità Apostolica à noi concessa in virtù di santa obediencia; & sotto pena di scomunica di lata sententia, oltre le altre pene de Sacri Canonij, Decreti, Constitutioni, & Bolle de' Sommi Pontefici imposte, Comandiamo à tutte, & ciascuna persona di nostra giurisdictione, di qualunque conditione, stato, grado, & dignità così Ecclesiastica, come mondana, sia quanto si voglia grande, che frà dodici giorni prossimi, de' quali i primi quattro assegnamo per il primo, gl' altri quattro immediate per il secondo, & gl' ultimi quattro per terzo ultimo, & perentorio termine, debbano al Sant'Officio di questa Città, & alli Ordinarij reuelare, & notificare giuridicamente tutti, & ciascuno di quelli, de quali sappiano, & habbiano hauuto, & hauranno notitia.

Che siano Heretici, & sospetti, & diffamati di heresia, & credenti, & fautori, & ricettatori, & defensori loro, & habbiano adberito, & adberiscono à riti de' Giudei, & Mahomettani, & de' Saracini, & de' Gentili, & habbiano apo-

apostatato alla Santa Fede Christiana, o in qualunque modo espressa-
mente, o tacitamente habbiano inuocato, o invocchino il demonio, o gli
habbiano prestato, o prestino honore, o habbiano dato parte, o si siano
ingeriti, o s'ingeriscano in qual sia esperimento di magaso negro-
màtia, incantesimi, o altre simili superstitioni, & massime con abu-
so di cose sacre.

Che con sacrilego ardore, non essendo Sacerdoti, i habbiano usurpa-
co, o si usurpino a celebrare Messa, o habbiano presunto, o presumo
di ministrare il Sacramento della Penitenza a fedeli di Christo.

Che habbiano abusato, o abusino il Sacramento della Penitenza con-
tro i Decreti, & Constitutioni Apostoliche.

Che habbiano celebrato, o celebrino occulte conuenticole in materia
di Religione.

Che contro Dio, o de suoi Santi, & particolarmente contro della
Beatissima Vergine Maria profaniscono bestemmie heretiche.

Che habbiano impedito, o impediscano l'Officio della Santa Inquisi-
tione, o habbiano offeso, o vero offendino alcun testimone, o Denuncia-
tore, o Ministro di essa.

Che habbiano hauuto, o habbiano libri, o scritti, che contenghino he-
resie, o libri di heretici, che trattino di Religione, senza autorità del-
la Santa Sede Apostolica, & che gl' habbiano letti, o tenuti, o stampati, o
fatti stampare, o dissi, o li leggano, tengano, stampano, fanno stampare,
o difendono sotto qual sia ogla pretesto, o colore, o vero libri di negro-
màtia, magia, o continenti incantationi, sortilegy, & simili supersti-
tioni massime con abuso di cose sacre.

Dichiarando, che per la soprazetta espressione de' casi da noi specifi-
cati da reuelarsi, come sopra, non escludemo gl'altri casi spettanti al
Sant'Officio, che per altro ne i Sacri Canoni, Decreti, Constitutioni, &
Bolle de' Sommi Pontefici, sono compresi.

Auertendo, che a questi nostri precetti non soddisfaranno, ne s'inten-
dono soddisfare quelli, che con bollettini, o lettere senza nome, & cognò-
me delli Autori, o in altra maniera incerti, delle quali n'uno conto si
tiene nel sant'Officio, pretendessero reuelare i Delinquenti.

Et della detta scomunica, & pene, nelle quali dissidienti incor-
reranno, non possa alcuno essere assoluto se non da noi, o dal supremo
Tribunale del sant'Officio di Roma, ne farà assoluto se prima giuridi-
camente, rinuolando i detti heretici, & come di sopra sospetti di heresia,
non hauerà soddisfatto.

S V M M A R I V M.

Percutiens clericum percussione leui . 1.
Mulieres percutientes clericos . 2.
Excommunicati excommunicatione Papali non valentes accedere ad
Vrbem . 3.
Interdictum Fratres non seruantes . 4.
Abortum facientes . 5.

EXCOMMUNICATIONES

Episcopo reſeruatae in Corpore Iuris.

Cap. XXII.

- 1 CONTRA percutientem clericum percussione leui *c. peruenit de sent. excomm. c. Monachi eod.* quando autem dicatur leuis, Episcopi arbitrio remittitur.
- 2 CONTRA Mulieres percutientes clericos *cap. Mulieres de sent. excomm.*
- 3 CONTRA omnes, qui iudicio Episcopi cum sint excommunicati excommunicatione reſeruata Papae, iudicant non posse accedere ad Vrbem ob casus in iure expressos *c. quamuis de sent. excomm. Natic. c. 27. nu. 9. et c. si quis de sp. 7. nu. 6. c. ea noscitur de mulier. de sent. excomm.*
- 4 CONTRA fratres non seruantes interdictum in suis Ecclesijs *ex Conc. Trid. c. 1. 2. de reg. sess. 25.*
- 5 CONTRA cauſantes abortum fetus animati: nam licet ex Bulla Sixti V. sit reſeruata Pontifici, tamen Greg. XIV. voluit per Episcopos, vel ab eis deputandos Confessores absolui posse *Sayr. lib. 3. c. 35. nu. 24.*

S V M M A R I V M.

Præceptis Sedis Apostolica nolentes obedire . 1.
Oblationes Sacerdotibus auferentes . 2.
Iudices, & Principes ſeculares negligentes facere iuſtitiam Eccleſiaſticis perſonis . 3.

Elo-

- Electiōni in Romanum Pontificem de se facta à paucioribus, quam à duarum Cardinalium partibus consensientibus. 4.*
Beneficia à Schismaticis acceptantes. 5.
Episcopus non providens de Vicariò idoneo populo diuersarum linguarum. 6.
Sacerdotes habentes officium Vicecomitis secularis, & commoniti non se emendauerint. 7.
Religiosi audientes leges Ciuiles. 8.
Leges Ciuiles audientes Dignitatem habentes, &c. 9.
Magistri Bononienses conducentes hospitia aliorum Magistrorum ante tempus conductiōnis. 10.
Heretici & fautores. 11.
Statuta, & consuetudines contra Ecclesie libertatem seruare facientes. 11.
Vsurpantes regalia, custodiam, &c. sede vacante. 12.
Vsurarios infra tempus præscriptum non expellentes, vel domos illis locantes. 13.
Cardinales hostiliter insequentes. 14.
Assassini & eorum receptatores. 15.
Domini temporales prohibentes subditos, ne cum Ecclesiasticis personis contrabant. 16.
Personas Ecclesiasticas compellentes ad pedagiam, &c. 17.
Litteras à seae Apostolica super causis ad forum Ecclesiasticum pertinentes impetrare impediētes. 18.
Reprasalias contra personas Ecclesiasticas, & eorum bona concedentes. 19.
Mulieres ad iudiciū trahi non debent. 20.
Vtentes fraude vel ludeo ad mulierem accedat pro testimonio. 20.
Ad electionem Monialium vocati discordias nutriendos. 21.
Offendentes personas Ecclesiasticas, ad quas spectat electio, vel eorum consanguineos, eo quod non elegerint quem voluerint. 22.
Ecclesiasticas personas compellentes subiaceere eorum iura laicis. 23.
Conseruatores inducentes ad cognoscendum de alijs iniurijs, quam de manifestis. 24.
Domini temporales non parentes officialibus sancti officij contra Hæreticos. 25.
Immunitatem Ecclesie offendentes. 26.
Gabellas imponentes personis Ecclesiasticis. 26.
Vsurpantes iurisdictionem Ecclesiasticam. 26.
Statuentes contra libertatem Ecclesie. 27.
Litteras, vel alias scripturas mittentes ad Cardinales in conclauem. 28.
Litteras foras mittentes. 28.

Domini temporales non seruantes quæ statuuntur in c. ubi periculum de elect. lib. 6. 28.

Habitu vel nouam Religionem sumentes . 29.

Mendicantes recipientes aliquem ad suum ordinem, vel noua loca recipientes . 29.

Sepelientes hæreticos in loco sacro . 30.

Absolutionem excommunicationis, vel reuocationis extorquentes . 31.

Religiosi professi habitum dimittentes, & ad studia accedentes sine licentia . 32.

Legentes Religiosis leges, vel physicam . 32.

Matrimonium contrahentes cum Moniali, vel in gradu prohibito . 33.

Litteras Papæ impugnantes factas ante coronationem . 34.

Biguinarum statum assumentes . 35. 47.

Mendicantes noua loca recipientes, vel recepta mutantes . 36.

Loca noua an recipere possint Regulares . 36.

Ad decimarum solutionem Regulares trabentes, & confessores negligentes facere scrupulum circa absolutionem earum . 37.

Interdictum non seruantes Religiosi . 38.

Inquisitores extorquentes pecunias ab inquisitis . 39.

Vsuras non restitui statuta facientes . 40.

Sequestrationem beneficij Ecclesiastici factam impediētes . 41.

Sepelientes excommunicatos, usurarios publicos in loco sacro, &c. 42.

Visitationem Monialium impediētes . 43.

Fratres Minores admittentes Fratres tertij Ordinis ad diuina officia . 44.

Religiosi transferentes se ad aulam Principum animo nocendi superioribus . 45.

Decimas fraudantes Regulares . 46.

Fraticellorum statum sectantes . 47.

Legatos, & Nuncios impediētes ne recipiantur . 48.

Praelati habitu transformato discurrentes, ad curiam venientes, & recedentes sine licentia Papæ, & receptatores . 49.

Mendicantes, violantes pacta inita cum Rectoribus Ecclesiarum in Germania . 50.

Libros imprimētes si non sint approbati . 51.

Montes Pietatis impugnantes . 52.

Sortilegia, & incantationes exercentes . 53.

Fratres Cruciferi fauores procurantes pro dignitatibus, & officijs . 54.

Fratres Carmelita fauorem procurantes pro officijs, &c. 54.

Sal externum exportantes in locis sedi Apostolica subiectis mercandi causa . 55.

- Monasteria ingredientes Prælati in casibus non necessarijs. 56.*
*Confessionem sacramentalem contritione cōcurrente ad digne commu-
nicandum non esse præmittendam asserentes. 57.*
Libros sine nomine imprimentes, vel retinentes. 58.
*Matrimonium filij famil. esse irritum, sine consensu parentum, affir-
mantes. 59.*
Raptores Mulierum. 60.
*Matrimonia ne liberè contrahantur Domini temporales subditos co-
gentes. 61.*
*Matrimonia ne contrahantur priuata persona aliquos cogentes an
sint excommunicati. 61.*
Matrimonium impediens an sint excommunicati. 61.
A Nouitijs aliquid recipientes. 62.
*Magistratus sæculares requisiti non præbentes auxilium in clausura
monialium. 63.*
Clausuram Monialium ingredientes sine licentia. 63.
*Clausuram Monialium, ne custodiatur Magistratus sæculares requi-
siti negligentes. 63.*
Cogentes virgines, vel viduas ad ingressum Religionis. 64.
Ad velum suscipiendum virgines cogentes. ibid.
Frumenta & legumina extrahentes. 65.
*Administratores bonorum Basilicæ S. Petri Urbis non ponentes libros
in Archiuo post reddita computa. 66.*
*Canonici Basilicæ S. Petri non applicantes medietatem fructuum pri-
mi anni Sacristia. 67.*
*Canonici Basilicæ S. Petri de Vrbe non soluentes portionem Sacristia
ante quam admittantur ad possessionem beneficij. 68.*
*Alienantes iocalia, & cetera bona Basilicæ S. Petri Sacristia spectan-
tia. 69.*
*Iocalia, & alia bona Sacristia S. Petri de Vrbe accommodantes alijs
personis, quam de gremio eiusdem Basilicæ. 70.*
Fratres minimi retinentes Fratres de obseruantia sine licentia. 71.
*Fratres Prædicatores appellantes, vel aliquem conuenientes etiam ad
Conseruatorem, sine licentia. 72.*
*Fratres, & Moniales tertiæ Regule vtentes Bullis Cruciate sine
licentia. 73.*
*Indulgentias S. Mariæ de Populo prædicantes extendi ad sæculares
cum solum mendicantes illis gaudeant. 74.*
Resignantes, vel permutantes fidei beneficia. 75.
Demonibus immolantes, aut auxilia ab eis postulantes. 76.
Intimantes commissiones, &c. præter Cursores. 77.
Elemosynam prohibentes facere Fratribus S. Augustini. 78.

- Praelati, & Fratres S. Augustini facientes gratiam, vel assumptes ad gradus propter fauores.* 79.
- Concilium Tridentinum interpretantes, adentes commentaria, glosas, &c.* 80.
- Officiales Laicorum non parentes Inquisitoribus super poenis exequentis.* 81.
- Fidei professionem non emittentes in manibus Ordinarij.* 82.
- Nuntij impetrantes à Principibus fauores ad dignitates.* 83.
- Offendentes Ministros S. Officij, testes, &c.* 84.
- Carceres S. Officij frangentes.* 84.
- Notarios ordin. Prædicatorum impediētes.* 85.
- Offendentes aliquem Roma causa vindictæ.* 86.
- Arma breuioris mensuræ trium palmorum permittentes deferri in statu Ecclesiastico.* 87.
- Agnus Dei benedictos miniantes, vel venales proponentes.* 88.
- Gabellas à Regularibus exigentes.* 89:90.
- Mendicantes non admittentes exemptos ab oneribus.* 91.
- Taurorum agitationem Principes permittentes.* 92.
- Abortum procurantes.* 93.
- Fratres Statuta in Clem. Exiui de Paradiso non seruantes.* 94.
- Fratres Minores recipientes Fratres Ordinis Prædicatorum.* 95.
- Fratres Cistercienses alteri non sui Ordinis peccata sua confitentes, vel aliena audientes.* 96.
- Apostatas Fratrum Minorum retinentes.* 97.
- Regulares accedentes ad sepulchrum Domini N.I.C. sine licentia.* 98.
- Fratres commorantes extra Monasteria.* 99.
- Minores de obseruantia recipientes minimos sine licentia.* 100.
- Praelati molestantes Minores in sepulturis, & eleemosynis.* 101.
- Officiales penitentiaria, et minoris gratia nō fungentes officio sub.* 102.
- Officiales Reuerenda Camera Apostolica participantes in contractibus.* 103.
- Camerarius Urbis participans in contractibus an incurrat excommunicationem.* 104.
- Excommunicationes contra Religiosos comprehendunt etiam Religiosas.* 105.

EXCOMMUNICATIONES

nemini reservatæ.

Cap. XXIII.

- 1 CONTRA erigentes calcaneum contra Romanam Ecclesiam, ab ea recedentes, & nolentes sedis Apostolicæ præcepta servare &c. in *cap. nulli fas dist. 19.*
- 2 Contra laicos oblationes Sacerdotibus factas auferentes *c. hanc 15. 10. q. 2. Graff. lib. 4. c. 24. na. 10.*
- 3 Contra Principes, & Iudices sæculares, qui requisiti ab Ecclesiasticis viris negligunt eis iustitiam facere, & negligentes sunt corrigere corrigenda *c. administratores 26. 23. q. 5. vbi in fine dicitur omni se noverint communione usque ad condignam satisfactionem priuatos vbi gloss. vers. priuatos dicit ipso iure tales, qui non faciunt iustitiam clericorum, esse excommunicatos vide Suar. disp. 23. sect. 2.*
- 4 Contra assentientem electioni de se factæ in summum Pontificem à paucioribus, quàm duabus Cardinalium partibus, & contra talem recipientes *c. licet 6. vbi Doctores de elect. Nauarr. c. 27. n. 114. Anto. 3. p. 10. 24. c. 48. Ang. excomm. 7. Hodie super electionem Romani Pontificis videnda est Bulla Aeterni Patris Greg. XV. de qua dictum est supra in excommunicationibus reservatis n. 95.*
- 5 Contra acceptantes dignitates, seu beneficia à schismaticis, vel euentes ab eisdem res Ecclesiæ, *cap. 1. de schismat. vide Nau. c. 21. nu. 117. Suar. disp. 23. sect. 3. nu. 1. & 4.*
- 6 Contra Episcopum habentem in diocesi, vel ciuitate populos diuersarum linguarum non prouidentem eisdem de Vicario, seu viris idoneis pro administratione Sacramentorum, *cap. quoniam 14. de off. Iud. ord. Sylu. excomm. 9. nu. 7. §. 3. Sayr. lib. 3. c. 32. n. 1. Nauarr. c. 27. num. 114.*
- 7 Contra Sacerdotes habentes officium Vicecomitis, aut Præpositi sæcularis, & si commoniti emendare noluerit, *cap. Clericis. Ne cler. vel Monac. Nauarr. c. 27. num. 117. §. 7. Caiet. c. 76. Graff. lib. 4. c. 22. n. 32. Tol. lib. 1. c. 37. n. 7. Suar. disp. 23. sect. 3. nu. 21.*
- 8 Contra Religiosos professos de claustro exeuntes ad audiendas leges ciuiles, vel physicam, si infra duorum mensium spatium nō redierint

- 9 *rint c. non magnopere 3. Ne cler. vel mon. Suar. disp. 23. sect. 3. num. 9.*
 Contra Presbyteros, & habentes dignitates, & personatus contes
 ad audiendas leges ciuiles, vel physicam, nisi infra duos menses redie-
 rint *c. super specula. 10. Ne cler. vel Mon. Tol. lib. 1. c. 37. Nau. c. 27.*
nu. 116. Anton. excom. 9. nu. 22. Caiet. c. 50. Suar. disp. 23. sect. 3.
- 10 Contra Magistros, & Scholares Bononienfes, qui ante tempus con-
 ductionis conducunt hospitia aliorum Magistrorum, vel scholarium
 sine eorum consensu *c. 1. de locat. & cond.*
- 11 Contra Hæreticos, & eorum fautores, contra facientes seruare sta-
 tuta, & consuetudines introductas contra Ecclesiæ libertatem, nisi in-
 fra duos menses fecerint amoueri, contra statuarios, & scriptores
 statutorum potestates, consules, & iudicantes secundum formam eo-
 rum *c. nouerit 49. de sent. excomm.*
- 12 Contra vsurpantes regalia, custodiam aduocationis, seu defensio-
 nis titulum, vel bona Ecclesiarum, Monasteriorum, Sede uacante, &
 id fieri procurantes *c. generali 13. de elect. lib. 6. Nauar. c. 27. nu. 122.*
seq. §. 14. Suar. disp. 23. sect. 4. nu. 6.
- 13 Contra non expellentes publicos vsurarios, alienigenas de Terris
 suis infra duos menses, vel non prohibentes eos domos conducere,
 vel conductas habere, aut alias habitare *c. 1. de vsuris lib. 6. Nauarr.*
c. 27. n. 136. §. 13. Caiet. c. 52. Sayr. lib. 3. c. 32. n. 12. Suar. disp. 22. sect. 4.
nu. 42. Tol. lib. 1. c. 38. nu. 22.
- 14 Contra offendentes Cardinales, eos hostiliter insequentes *c. fæli-*
cis 5. de pœnis lib. 6. bodie est in Bulla Cœna.
- 15 Contra eum, qui Christianum per assassinium interfecerit, interfe-
 cisse mandauerit, quamuis mors non sequatur, contra receptatores,
 defensores, consultores eorumdem, &c. *c. 1. de homic. lib. 6. ubi Archid.*
Summista vers. Assassinus Suar. disp. 23. sess. 4. nu. 46.
- 16 Contra Dominos temporales prohibentes subditis suis ne cum
 personis Ecclesiasticis contrahant, vel communia obsequia exhibeāt
c. eos 5. de immun. Eccl. lib. 6. in Bulla Cœna. Nauar. c. 27. n. 130. §. 23.
- 17 Contra compellentes Ecclesiasticas personas ad pedagia, guida-
 gia, &c. siue per se, siue per alium exigentes, &c. *cap. quamquam 4. de*
cens. lib. 6. Suar. disp. 23. sect. 4. n. 21.
- 18 Contra impediētes impetrari litteras à sede Apostolica super
 causis, quæ ad forum Ecclesiasticum de Iure, vel consuetudine perti-
 nent, vel super ipsis coram ordinarijs, vel Delegatis Ecclesiasticis li-
 tigari, siue per se, siue per alium, nisi satisfacta parte, & Iudice, cuius
 iurisdictio fuit impedita *c. quoniam 4. de immunit. Eccl. lib. 6.*
- 19 Contra concedentes represalia, seu pignorationes contra perso-
 nas Ecclesiasticas, seu beneficia ipsorum, nisi infra mensem reuocau-
 rint

- rinc *cap. 1. de iniur. lib. 6. Nauarr. c. 27. num. 136. §. 31. Suar. disp. 23. sect. 4. nu. 48.*
- 20 Quoniam mulieres ad iudicium trahi non possunt, sed partis expensis Iudex aliquem mittere, vel ipse ire tenetur, ideo excommunicantur vtentes fraude, vt Iudex ipse accedat ad mulierem pro testimonio, vel contra fingentem se velle examinare mulierem in eius domo *cap. Mulieres 2. de Iud. lib. 6. ubi gloss. Suar. disput. 23. sect. 4. num. 13. §. postremo.*
- 21 Contra eos, qui vocati ad dirigendum Moniales in electionibus faciendis, non abstinēt ab ijs, vnde in ipsis electionibus faciendis discordia oriri, nutritiue possint *c. indemnitatibus 43. §. postremo de elect. vers. 15. Suar. disp. 13. lib. 6. Nauarr. cap. 27. nu. 124. sect. 4. nu. 8.*
- 22 Contra offendentes, vel vexātes quaslibet personas Ecclesiasticas, ad quas spectat electio, vel eorum consanguineos, eo quod eligere noluerint personam, ad cuius electionem induci batur, & pro quibus fuerint rogati *cap. sciant cuncti de elect. lib. 6. Nauarr. cap. 27. num. 122. §. 13.*
- 23 Contra compellentes Prælatos, & Ecclesiasticas personas, earum prædia, vel iura laicis subijcere, &c. *cap. hoc consultiissimo 2. de rebus Eccles. non alien. lib. 6. Nauarr. c. 27. num. 126. §. 19. Suar. disp. 23. sect. 4. num. 16.*
- 24 Contra partem procurantem, & inducentem conseruatores ad cognoscendum de alijs iniurijs, vel violentijs, quam manifestis *cap. hac constitutione 15. de offic. & potestat. Iud. Deleg. lib. 6.*
- 25 Contra Dominos temporales non parentes Officialibus sancti Officij deficientes in negotio sanctæ Inquisitionis, contra Hæreticos, & dantes auxilium, &c. *cap. vt Inquisitioni de Hæret. lib. 6. & si auxilientur hæreticis est reseruata in Bulla Cœnæ Nauarr. cap. 27. num. 135. §. 29. Suar. disp. 23. sect. 4. nu. 43.*
- 26 Contra offendentes immunitatem Ecclesiæ, imponendo gabbellas personis Ecclesiasticis, vsurpantes Iurisdictionem, &c. *cap. non minus cap. aduersus de immunit. Eccles. lib. 6. hodie est reseruata in Bulla Cœnæ.*
- 27 Contra statuentes contra libertatem Ecclesiæ, &c. *cap. nouerit de sent. excommun. lib. 6. hodie etiam in Bulla Cœnæ.*
- 28 Contra mittentes litteras, aut scripta Cardinalibus in Conclauis existentibus, vel mittentes Nuncium, vt secreto cum eis loquantur. Et contra Dominos temporales non seruantes, quæ statuuntur in *cap. ubi periculum de elect. lib. 6. Pius Quartus in Extrauagan. in eligendis ubi reseruatur Papæ Nauarr. cap. 27. num. 121. §. 15. Suar. disp. 23. sect. 4. nu. 1.*

29. Contra sumentes habitum, vel nouam Religionem, vel ad professionem admittentes sine licentia Romani Pontificis *c. unico de relig. dom. lib. 6. Suar. disp. 23. sect. 4. nu. 19.*
 Vel contra Mendicantes approbatos post Concilium Lugdunen. qui absque facultate Romani Pontificis recipiunt aliquem ad suum ordinem, vel nouum locum acquirunt, aut acquisitum vendunt: excipiuntur quatuor Ordines Mendicantium, & alij post hos approbati *c. unico de relig. dom. lib. 6. Nauarr. c. 23. nu. 127. D. 20. Sayr. lib. 3. c. 34. Suar. disp. 23. sect. 4. num. 19. Tol. lib. 1. c. 38. num. 12.* qui dicunt hodie non habere locum.
30. Contra sepelientes Hæreticos in loco sacro *cap. quicumque de hæreticis lib. 6.*
31. Contra extorquentes absolutionem, seu reuocationem excommunicationis, suspensionis, & interdicti *cap. 1. de ijs, qua vi met. cau. fiunt lib. 6. Suar. disp. 23. sect. 4. nu. 11.*
32. Contra Religiosos professos habitum dimittentes, vel ad quicumque studia accedentes, nō obtenta licentia Prælati, & Cōuentus.
 Et contra Doctores scienter docentes, vel in scholis retinentes ad legem, vel physicā tales Religiosos *c. ut periculosa 2. ne Cler. vel Mon. lib. 6. Nauarr. cap. 27. num. 131. §. 24. Bann. 2. 2. q. 12. ar. 1. vers. restat Suar. disp. 23. sect. 4. num. 26. Caiet. excomm. c. 61.*
33. Contra scienter contrahentes matrimonium in gradu consanguinitatis, vel affinitatis, vel cum moniali, vel professa, vel in sacris constituto *clm. unica de consang. & affinit. Suar. disp. 23. sect. 5. num. 11. & 23. Caiet. c. 47. Nauarr. c. 27. nu. 141.*
34. Contra impugnantes tamquam irritas litteras Papæ factas ante suam coronationem *Extrauag. quia nonnulli §. fin. de sent. excomm. Nauarr. cap. 27. num. 146. §. 47.* ratio est, quia Papa cum primum eligitur confirmatur à Deo, & eandem habet authoritatem, quam habet post coronationem *c. in nomine 23. dist.*
35. Contra Mulieres statum Bigynarum assumentes, & assumptum portantes, & contra Religiosos quoquo modo admittentes, vel auxiliantes *clm. 1. de relig. dom. & inf. nu. 47.*
36. Contra Mendicantes regulares absque licentia sedis Apostolicæ, noua loca recipientes ad habitandum, vel recepta mutantes, vel illegantes ante Concil. Lugdunen. *clm. cupientes de pœnis Sylu. excommunicatio 9. num. 85. casu. 44. Caiet. cap. 56. Nauarr. c. 27. nu. 144. in Conc. Trid. sess. 25. cap. 23. de Reg. conceditur mendicantibus licentia possidendi mobilia, exceptis Capuccinis, & Fratibus minoribus de obseruantia Nauarr. cap. 27. num. 44. §. 43. Suar. disp. 23. sect. 5. num. 33.*

Quoad erigenda monasteria, & loca Religiosa vide Decretum Gregor. XV. *Cum alias* 17. Augusti 1621. & Bullam Sanctiss. D. N. Urbani Octavi Romani Pontifex 28. Augusti 1624. & ante decretum Congregationis Episcoporum 17. Augusti 1621. de mandato eiusdem Greg. XV.

- 37 Contra Regulares retrahentes à solutione decimarum, vel aliquid dicētes ut auertant audientes à solutione decimarum *Clem. cupientes* 3. de pœnis *Caiet. cap. 75. Sylu. excomm. 9. num. 88. casu 45. Nauar. cap. 27. num. 145.* contra confessores negligentes facere conscientiz scrupulum circa solutionem decimarum *dicta Clem. cupientes.*
- 38 Contra Religiosos non seruantes interdictum, aut cessationem à diuinis sedis Apostolicæ, vel Ordinarij loci, quam seruat Ecclesia Cathedralis, vel Matrix Ecclesia, vel Parrochialis Oppidi *Clem. 1. de sent. excomm. Conc. Trid. sess. 25. cap. 12. de Regul. Nauar. c. 27. num. 145. seq. vers. 46. Anton. 3. par. tit. 24. c. 56. Caiet. cap. 67. Sayr. lib. 3. cap. 33. num. 44. Tol. lib. 1. cap. 39. num. 15. Syl. excommunic. 9. num. 9. casu 47.*
- 39 Contra Inquisitores extorquentes pecuniam ab inquisitis, confiscantes bona Ecclesiæ pro delicto Clerici *Clem. volentes de Hæret. Nauarr. cap. 27. nu. 142. §. 41. Sylu. excommunicatio 9. num. 81. c. 42. Caiet. o. 4. Tol. lib. 1. c. 39. nu. 11.*
- 40 Contra facientes statuta de exigendis, vel non restituendis vsuris *Clem. unica de vsuris ubi gloss. Suar. disp. 23. sect. 5. nu. 28.*
- 41 Contra impediētes sequestrationem Beneficij Ecclesiastici factā in terminis *Clem. uni de sequest. poss. Nauarr. cap. 27. nu. 127 §. 33. Suar. disp. 23. sect. 5. nu. 1. Sayr. lib. 3. c. 35. nu. 7. Tol. lib. 1. c. 39. nu. 1.*
- 42 Contra sepelientes scienter in loco sacro, vel tempore interdicti publicè excommunicatos, interdictos, vsurarios publicos, & similes *Clem. 1. de sepul. Nauarr. c. 27. nu. 137. §. 34.*
- 43 Contra impediētes visitationem Monialium, nisi monici resipiscant *Clem. attendentes de stat. Monac.*
- 44 Contra Fratres Minores non Obseruantes interdicta in eorū Ecclesijs, & admittentes ad diuina officia in eorum Ecclesijs Fratres tertij ordinis *Clem. cum ex eo de sent. excomm. Suar. disput. 23. sect. 1. nu. 7. quæ videtur reseruata Papæ.*
- 45 Contra Religiosos saltem Monacos, & Canonicos Regulares, qui habentes administrationem se transferunt sine licentia suorum Superiorum animo nocendi superioribus, aut Monasterijs, ad aulas, & Curiam Principum secularium *Clem. ne in agro. §. quia de stat. Monac. Nauarr. c. 27. nu. 139. vers. 36. Caiet. c. 62. Sylu. excomm. 9. nu. 73. s. 37. Suar. disp. 23. sect. 5. nu. 4.*

- 46 Contra Religiosos Regulares vsurpantes decimas, vel illas fraudantes debitas Ecclesijs, & ad eos non spectantes, si post requisitionem factam ab illis, quorum interest, non deliterint infra mensem, & infra alios duos menses restituerint, quod male acceperunt *clem. 1. de decim. Caiet. excommunicatio c. 48. Syl. excommunicatio 9. nu. 32. cas. 36. Nauarr. c. 27. nu. 138. Tol. lib. 1. c. 39. nu. 5.*
- 47 Contra sectantes statum Beguinarum, & Fraticellorum, auxilium dantes, &c. *Extrauag. ratio 9. porro de relig. dom. Sayr. lib. 3. c. 32. n. 24 Caiet. excommunicatio c. 5. Tol. lib. 1. c. 38. nu. 12. & contra ipsos fraticellos, & alios alluentes dictum habitum supra nu. 35.*
- 48 Contra impediētes Legatos, & Nuncios Apostolicos, ne recipiantur, neque ea faciant, quorum causa missi sunt *Extrauag. super gentes de consuet.*
- 49 Contra Prælatos discurrentes habitu transformato, & latenter, & ad curiam venientes, in seque recedentes sine licentia Papæ, & contra ipsos receptantes *Extrauag. et Prælatorum de maior. & obedien. Extrauag. & si debeat eod. Sayr. lib. 3. c. 32. nu. 23.*
- 50 Contra Mendicantes, & Rectores Ecclesiarum in Germania violantes pacta, & conditiones initas inter eos *Extrauag. vices illius de treg. & pac.*
- 51 Contra imprimentes libros, aut alias scripturas imprimiq. facientes, aut procurantes, nisi fuerint approbatæ in Vrbe à Vicario, & Magistro Sacri Palatii, & in Diocesis ab Episcopis, & Inquisitoribus *Extrauag. 3. Leon. X. in Concil. Lateranen. sess. 10. quæ Extrauagan. est in Bullario veteri, incipit Inter sollicitudines 10. Concil. Trident. sess. 4. §. sed & Impressoribus vide indicē Clem. VIII. & Urbani VIII. decretum Pauli V. incipit, ut erroribus 11. Iuny 1620. Suar. disp. 23. sect. 7. num. 1.*
- 52 Contra impugnantes Montes Pietatis *Conc. Lateran. sub Leone X.*
- 53 Contra sortilegia, incantationes, & diuinationes per inuocationē Demonum exercentes *Conc. Lateran. sub Leone X. nouissime vide Constitutionem Greg. XV. Omnipotentis Dei 20. Martij 1623. vbi grauissimæ pœnæ imponuntur.*
- 54 Contra Fratres Ordinis Cruciferorum requirentes fauores pro dignitatibus, & officijs obtinendis, & contra vtentes dictis fauoribus, etiam non requisitis, & contra admittentes ad officia, dignitates, &c. etiam per fauores *Clem. VIII. Constitutione quoniam 109.*
Similem excommunicationem contra Fratres Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo procurantes fauorem extra Religionem pro impetrandis dignitatibus, vel officijs ipsius ordinis, lege in Constitutione *Clem. VIII. quoniam nemo.*
- 55 Contra exportātes sal externum in locis sedi Apostolicæ mediate,

vel immediatè subiectis mercandi causa *Greg. XIII. ex incūbenti. 49.*

Hæc excommunicatio legitur reuocata in memoriale Clericorum c. 10. fol. 86. sed non dicit ubi sit reuocata.

56 Contra Superiores, & Prælatos sæculares, & Regulares, quibus cura Monasteriorum Monialium incumbit dicta Monasteria ingredientes in casibus non necessarijs, nec comitati à personis Religiosis etiam si sint Cardinales *Greg. XIII. dubijs. 28.*

57 Contra docentes, & prædicantes, ac publicè disputantes, habentes peccatum mortale non debere præmittere confessionem sacramentalem, concurrente contritione ad digne cōmunicandum *Conc. Trid. sess. 13. c. 11. de eueh. Suar. disp. 66. 3. par. sect. 3. & tom. 5. disp. 23. sect. 7. num. 4.*

58 Contra imprimentes, vendentes, & retinentes libros de rebus sacris tractantes, sine nomine Authoris, & approbatione, vt supra *Conc. Trid. sess. 4. Suar. disp. 23 sect. 7. tom. 5.*

59 Contra falso affirmantes matrimonia filiorum familias sine consensu Parentum contracta esse irrita, & parentes ea rata, vel irrita facere posse *Conc. Trid. sess. 24. c. 1. de ref. Mat.*

60 Contra Raptores Mulierum, consilium, auxilium, & fauorem dātes *Trid. sess. 24. c. 6. de ref. Matr. Suar. disp. 23. sect. 7. num. 5. Farinacc. prax. crim. q. 145 nu. 21.*

61 Contra Dominos tēporales, Magistratus directè, vel indirectè subditos suos, vel alios cogentes quominus Matrimonia libere contrahant *sess. 24 c. 9. de ref. mat.*

An autem procedat contra priuatas personas *Suar. lib. 5. disp. 23. sect. 7. nu. 6. Henr. lib. 11. c. 6. §. 6. littera G. Sanc. lib. 4. de Matrimon. disp. 22. in fin. & alijs quos allegat Barb. p. 3. alleg. 50. n. 174.*

Non tamen extenditur ad impediētes Matrimonia *Henr. lib. 11. c. 6. §. 5. Bonac. de Matrim. lib. 3. nu. 34. vers. 2. & q. 4. punct. 17. nu. 2.*

62 Contra dantes, aut recipientes aliquid à nouitijs, dum sunt in probatione, excepto victu, & vestitu *sess. 25. c. 16. de refor. Matrim. Miran. man. Prælat. to. 2. q. 35. art. 18. concl. 2.*

63 Contra Magistratus sæculares, qui ab Episcopis requisiti non præbent auxilium bracchij sæcularis, vt clausura Monialium conseruetur, & contra ingredientes Monasteria Monialium sine licentia *sess. 25. c. 5. de Reg. Suar. sect. 23. sect. 7. nu. 7.*

64 Contra quoscumque cogentes virgines, vel viduas, aut alias Mulieres inuitas ad ingrediendum Monasterium, vel suscipiendum habitum cuiuscumque Religionis, vel ad emittendū professionem dantes auxilium, & contra eos, qui virginum, & aliarum mulierum voluntatem velum accipiendi, votum emittendi, sine iusta causa impediunt *sess. 25. c. 18. de Reg. Suar. disp. 23. sess. 3. & 7. nu. 8. seq. Azor. p. p. lib. 13.*

Hb. 13. cap. 9. quest. 2. Nauarr. conf. 56. de senten. excomm. & conf. 6. de Reg. vide plura apud Barb. p. 3. alleg. 50. nu. 174.

65 Contra extrahentes frumentum, & legumina extra Urbem, & statum Ecclesiasticum, impediētes afferentes prædicta ad Urbem, & euentes ultra vsum vnius anni *Greg. XIII. Inter multiplices 13. vide in reseruatis Papæ nu. 76.*

66 Contra Camerarium, & Officiales Capituli Basilicæ S. Petri de Vrbe, & bonorum administratores, non ponentes in Archiuio post redita computa omnes libros, folia, quietantias, & alias scripturas ad basilicam pertinentes *Sixti V. motu proprio, & Clem. VIII. vt patet in capitibus constitutionum eiusdem Basilicæ sub tit. de administratione bonorum nu. 26. fol. 31.*

67 Contra Archipresbyterum, & Canonicos, Beneficiatos, & Clericos, Basilicæ S. Petri de Vrbe non applicantes integram medietatem omnium fructuum, & distributionum quotidianarum primi anni Sacristiæ *Six. IV. Clem. VII. Paul. III. Clem. VIII. Paul. V. in capit. constitutionum nu. 6. de Sacristia fol. 47.*

68 Contra non soluentes debitam portionem eidem Sacristiæ Basilicæ S. Petri, antequā admittantur ad possessionem beneficii iuxta taxam in *d. cap. const. sub t. de Sacristia nu. 5. fol. 47. & num. 8. fol. 48.* quod dicta solutio non possit remitti, nec concedi dilationis causa sub eadem pœna excommunicationis latæ sententiæ ex dictis summis Pontificibus.

69 Contra alienantes, seu vendentes localia, Imagines, annulos, vasa aurea, vestes sacras, & alia bona ad Sacristiam, & thesaurum eiusdem Basilicæ S. Petri pertinentia *Clem. VII. Sixti IV. Clem. VIII. Paul. V. in d. c. Const. de Sacristia nu. 10. fol. 48.*

70 Contra accommodantes prædicta ad quemlibet vsum, & quibuscunque personis, etiam Cardinalibus, nisi sint de gremio Cleri Basilicæ S. Petri, vel pro vso Ecclesiarum Basilicæ subiectarum Capitulo *ibidem nu. 11. fol. 49.*

71 Contra Fratres minimos Sancti Francisci de Paula recipientes, vel retinētes Fratres Ordinis de Observantia sine expressa licentia summi Pontificis à transeuntibus obtenta *Iul. II. per breue particulare.*

72 Contra Fratres Prædicatores, & sorores eiusdem Ordinis appellantes, & conuenientes, seu conuenire facientes ad Iudicem secularem, vel Ecclesiasticum etiam Cōseruatorem ipsorum, nisi prius causam, vel querelam suam verbo, aut scripto coram Priore, aut Prouinciali, aut Magistro generali in Capitulo generali proposuerint, & contra Iudices se intromittentes *Leo Decimus per Breue*, & extenditur ad alios ordines participantes ipsorum Priuilegijs.

- 73 Contra Fratres, ac Moniales S. Claræ, seu tertiæ regulæ vtentes quomodolibet gratijs, & immunitatibus Bullarum Cruciatæ, vel consimilium contra obedientiam ordinis, & sine speciali licentia suorum Superiorum *Leo X. per Breue particulare.*
- 74 Contra Fratres cuiuscumque ordinis asserentes Indulgentias S. Mariæ de Populo de Vrbe extendi ad seculares *Leo X. dudum per nos, & in alia Nouerint, in comp. priuil. fol. 314. vbi solum mendicantes gaudent.*
- 75 Contra fictè resignantes, vel permutantes beneficia contra Notarios, & Testes scientes, &c. *Innoc. VIII. sicut bonus.*
- 76 Contra immolantes dæmonibus, aut responsa, & auxilia ab eis postulantes, siue tenentes libros de huiusmodi erroribus tractantes *Ioannes XXII. super illius. 13.*
- 77 Contra eos, qui in Romana curia Apostolicas commissiones, intimationes, publicationes, & affixiones præsentauerint, præter Cursores *Clem. VII. accepimus 24.*
- 78 Contra prohibentes facere eleemosynam fratribus S. Augustini *Sixti IV. nos attendentes.*
- 79 Contra Prælatos, & Fratres S. Augustini ad instantiam quarumcumque personarum facientes gratiam, remittentes pœnas, & assumptes ad gradus, honores, &c. *Paul. V. admonemur. 48. aliàs 30.*
- 80 Contra interpretantes Concilium Tridentinum, edentes super eo commentarios, glossas, adnotationes, scholia, & huiusmodi pro interpretando Conc. Trid. *Pius IV. Benedictus Deus 73. Conc. Lateranen. sess. ult. in fine.*
- Intellige quando certo affirmatur, secus de dicentibus, quod magis eis videtur conforme Conc. Trid. *Suar. disp. 23. tom. 5. sect. 3. & 7. nu. 12. Sayr. tom. 1. lib. 3. c. 35. nu. 21. Bart. in l. omnes Populi nu. 65. vbi Cardinalis Albanus nu. 97. ff. de iustit. & iur.*
- 81 Contra officiales, Magistratus, & locorum Ordinarios, & alios non parentes præceptis concernentibus inquisitionem Cardinalium Inquisitorum super imponendis, & exequendis pœnis *Pius IV. cum sicut Pius V.*
- 82 Contra Doctores, Magistros, Regentes cuiuscumque artis, professionis, & similes, qui fidei professionem non fecerunt in manibus Episcopi, seu Vicarij iuxta formam præscriptam à *Pio IV. in Constitutione sacrosancta. 88.*
- 83 Contra Nuncios Apostolicos, etiam si sint Episcopi, impetrantes ab Imperatore, Regibus, & Principibus, ad quos mittuntur, fauores locales litteras ad dignitates, &c. *Pius IV. & si Roman. Pont. 46.*
- 84 Contra omnes, qui Ministros Sancti Officij, vel Episcopos hoc munus in suis Diocesium exercentes, accusatorem, denunciatorem, aut

teste m

testem in causa fidei productum quomodocumque molestauerint, occiderint, verberauerint, &c. seu bona ministrorum inuaserint carceres effregerint. *Pius V. de protegendis* 72. hæc videtur reseruata per illa verba in *S. caterum quorumcumque absolutionem, &c.*

85 Contra impediētes, aut perturbantes Notarios ordinis Prædicatorum, quos creare possunt Magistri generales pro executione mandatorum Apostolicorū ne munera sua exequantur *Pius V. debitū.* 124

86 Contra offendentes aliquem Romæ, causa vindictæ, & ibi arma, vel armatos ad hoc cōgregauerint *Pius V. Infælicis* 93. *Graff. lib. 4. c. 22. nu. 21.* sed ista constitutio videtur loqui contra machinantes contra Cardinales.

87 Cōtra Ministros permittentes deferre pugiones, cultellos, & aliud genus armorum breuioris mensuræ trium palmorum in statu Ecclesiastico, & contra deferentes *Pius V. cum vices.* 145.

88 Contra depingentes, seu miniantes, & venales proponentes Agnus Dei à Romano Pontifice benedictos *Greg. XIII. omni certa* 2. *Sayr. lib. 3. c. 35. nu. 23.*

89 Contra exactores dationum gabellarum, &c. à personis Regularibus ordinis Mendicantium, & perturbantes, aut molestantes *Pius V. dum ad vberes* 11.

90 Contra exigentes aliquid à mendicantibus pro reparatione pontiū, aut viarū *Pius V. dū ad vberes* 11. & *in alia etsi mendicantes.* 41.

91 Contra eos, qui mendicantes quoad omnia eorum bona, & colonos non dimiserint exemptos à gabellis &c. *Pius V. etsi mendicantes* 41. *cum ad vberes.* 11.

92 Contra Principes permittentes agitationes taurorum, aliarumq; ferarum, & clericos spectantes, & exercentes *Pius V. de salute Gregis.* 48.

93 Contra abortum procurantes, & auxilium dantes. *Sixt. V. effrenatam* 87. est moderata per *Greg. XIV. Sedis Apostolica* 8. qui remisit Ordinarijs *Sayr. lib. 3. cap. 35. n. 24.*

94 Contra eos, qui non seruant statuta, & ordinata in clementina, *exiui de paradiso de verb. significat.* circa ea, quæ Fratres obseruare tenentur *D. Anton. 3. par. tit. 24. cap. 69.*

95 Contra Fratres Minores recipientes Fratres Ordinis Prædicatorum *Innoc. IV. meminimus Rod. compend. priuileg. tom. 1. fol. 14.*

96 Contra Fratres Cisterciensis Ordinis peccata sua confitentes alteri non sui Ordinis, aut confessiones audiētes sine licentia sui Superioris *Alex. IV. præclara religionis comp. priuil. fol. 34.*

97 Contra retinētes apostatas Fratrum Minorum, auxilium dantes &c. *Greg. X. cum sicut compend. fol. 41.*

98 Contra Fratres Regulares accedentes ad sepulchrum sine licentia

tia Sedis Apostolicæ. *Pius II. admonet in comp. fol. 135. vide in re-
servatis num. 43.*

99 Contra Fratres commorantes extra monasteria causa studij *Iul.
11. in suprema comp. fol. 171.*

100 Contra Minores de Observantia recipientes Fratres Minimos si-
ne licentia Sedis Apostolicæ. *Iul. 11. exponit in comp. fol. 164.*

101 Contra Prælatos molestantes Minores in sepeliendis cadaueribus
super eleemosynis, & legatis. *Leo X. exponit in comp. fol. 350.*

102 Contra officiales Pœnitentiariæ, & procuratores litterarum mi-
noris gratiæ non fungentes officio suo. *Pius V. in earum 84. vide in
reſervatis n. 55.*

103 Contra officiales Reu. Cam. Apostolicæ quomodolibet in contra-
ctibus Cameralibus participantes, & contra omnes existentes in
Camera, quando de illis agitur pro eorum attinentibus *Paul. 111.
Alias 18.*

104 An autem extendatur ad Camerarium. *Iul. 111. licet 3.*

Sunt quamplurimæ aliæ excommunicationes in constitutionibus
Religiosorum & in alijs Ecclesijs particularibus, quæ cum ad manus
meas non peruenerint hic non sunt appositæ.

105 Excommunicationes positæ contra Religiosos comprehendunt
etiam Religiosas, quia sub nomine masculino, comprehenditur & te-
minium, quando excommunicatur actio, quæ potest etiam fœminis
conuenire *Suar. disp. 22. sect. 4. num. 5.*

S V M M A R I V M.

Suspenduntur.

Consecrati à censura aliqua innodati. 1.

Fratres Prædicatores promoti ad Episcopatum consecrati antequam
libros resignauerint. 2.

Exercentes pontificalia in aliena diœcesi. 3.

Titulares promouentes etiam in loco exempto sine licentia. 4.

Ordinans non subditum. 5.

Suspensio hæc an habeat locum si ordinatio sit facta sub spe rati-
habitionis. 5.

Resignationem admittens contra Bullam Pij V. 6.

Vfurarios tolerantes, & domos eisdem locantes. 7.

Primam tonsuram conferens infanti, vel inlitterato. 8.

Confirmationem conferens, ac consecrationem post interpositam appel-
lationem. 9.

Ordines sacros duos eodem die conferens. 10.

Or-

- Ordinans sine titulo cum pacto non molestandi quoad alimenta.* 11.
Electiōnem ad curam animarum factam non examinans. 12.
Bona ecclesiastica subiiciens laicis. 13.
Bona ecclesiastica usurpans. 14.
In alienatione facienda Delegati abutentes potestate. 15.
Contra hæreticos non procedens, vel male procedens odio &c. 16.
Clericos à laicis capi procurantes. 17.
Confirmati administrationi ecclesiastica sine litteris se ingerentes. 18.
Incendiariis pœnas relaxantes. 19.
Concubinarij admoniti. 20.
Fructus primi anni percipientes. 21.
Ordinans sine titulo. 22.
Indulgentias publicans lucraturis ex precio. 23.
Limina Apostolorum non visitans. 24.
Alienantes bona Ecclesie. 25.
Ordinans indignum ad Sacerdotium. 26.
Ordinans solemniter pœnitentem vel bigamum. 27.
Ordinans inuitum. 28.
Ordinans Regularem sine licentia Superioris. 29.
Beneficium conferens indignis. 30.
Post Episcopatum cognoscens carnaliter cognitam ante Episcopatū. 31.
Contra simoniacos negligens procedere. 32.
Doctōrans non recepto iuramento. 33.
Consecrati sine presentia Metropolitanī vel suffraganeorum. 34.
Concilia non celebrantes statutis temporibus. 34.
Capitulum recipiens Superiorem promotum in Curia sine litteris authenticis. 35.
Capitulum occupans bona Ecclesie vacantis. 36.
Capitulum aliquid exigens pro ingressu ad Religionem. 37.
Resignationes admittens contra formam Bullæ Pij V. 38.
Censuras in scriptis, vel sine causa expressione proferentes, vel sententia copiam requisiti non dantes intra mensem. 39.
Aggravantes partem contra iustitiam, & conscientiam. 40.
Conseruatores intromittentes se in non notorijs. 41.
Eligens indignum ad Episcopatum, & curam animarum. 42.
Electores non presentantes electiōnem electo infra octo dies. 43.
Compromissarij eligentes indignum. 44.
Opponentes contra electum, & deficientes in probatione. 45.
Eligentes per abusum secularis potestatis. 46.
Visitantes aliquid recipientes ratione visitationis. 47.
Visitatores exigentes procurationem à locis non visitatis. 48.
Beneficia accedentis ad curiā pro suis negocijs cōferens, vel accipiēs. 49.

- Ordines sacros recipientes ab eo qui renunciavit Episcopatu. 50.
 Ordinati à censura irretito, vel schismatico. 51.
 Ordinati ante aetatem. 52.
 Aetas requisita in ordinibus. 53.
 Ordinati in minoribus ante aetatem an sint suspensi. ibid.
 Ordinati extra tempora. 54.
 Ordinati duobus ordinibus sacris eodem die. 55.
 Ordinatus ordine Episcopali, & Sacerdotali eodem die an sit suspensus. ibidem.
 Ordinati sine titulo, vel ficto. 56.
 Iesuita ordinati sine titulo an sint suspensi. ibid.
 Ordinati per saltum. 57.
 Ordinati sacris post matrimonium contractum. 58.
 Ordinati simoniacè. 59.
 Ordinati in censura existentes, seu censura irretiti. 60.
 Oblationes recipientes ab usurarijs manifestis. 61.
 Usurarium sepelientes in loco sacro. 62.
 Schisma retenturus iurans. 63.
 Veste partita, vel virgata utens. 64.
 Persona ecclesiastica portans vestes non decentes. 65.
 Grauantur Ecclesiam diversis debitis. 66.
 Concubinarij, & fornicarij publici. 67.
 Matrimonium celebrans sine licentia parochi. 68.
 Apostata recipiens ordines sacros in apostasia. 69.
 Mendicantes admittentes ad professionem ante annum probationis. 70.
 Iura Religionis ad tempus vel ad vitam concedens. 71.
 Decimas usurpantes Religiosi. 72.
 Monachi non utentes habitu debito. 73.
 Venationi vacantes. 74.
 Prelati non satisfaciens damno dato excessibus suorum. 75.
 Confessores non facientes conscientiam de soluendis decimis. 76.
 Abbates concedentes dimissorias non suis subditis. 77.
 Fratres Predicatores perturbantes minores inquisitores, & è cōtra. 78.
 Introducentes intra monasteria mulieres. 79.
 Ordinati sacris ab alieno sine litteris, nisi fuerint familiares. 80.
 Ordinati sacris non arctati cum licentia Capituli infra annum Sedis vacantis. 81.
 Ordinati minoribus, & subdiaconatu eodem die. 82.
 Ordinati omisso aliquo substantiali. 83.
 Celebrans in loco interdicto, vel cum excommunicato, idem de faciente celebrare cum excommunicato. 84.

Missam non completam omittens. 85.

Celebrans qui non se communicat. 86.

Benedicens secundas nuptias. 87.

Matrimonio clandestino interueniens parochus. 88.

Vsurpans bona Ecclesia, & usurpationi consentiens. 89.

Mortuos laicos inuoluens sacris vestibus. 90.

Conceptionis B. Virginis alteram opinionem refellens. 91.

Duellum acceptans. 92.

Suspensio à Pontificalibus quid denotet. 93.

Episcopus an incurrat suspensionem non facta de eo mentione. 94.

Religiosi an incurrant suspensionem si de eis non fiat mentio. 95.

Clerici seculares an incurrant suspensionem si de eis non fiat mentio. 95.

Solicitantes in confessione. 96.

SVSPENSIONES IN CORPORE IVRIS.

Cap. XXIV.

- 1 **S**VPENDITVR ab ordine Episcopali, seu Pontificalibus Episcopus, etiam ignoranter consecratus ab aliqua censura Irretito non tolerato *cap. 1. & 2. de schism. cap. gratia 1. quas. 1. Maior. lib. 4. cap. 22. Suar. sect. 1. num. 65. & disp. 31. hæc & sequentes sunt Romano Pontifici reservatæ.*
- 2 Suspenditur à Pontificalibus Frater Ordinis Prædicatorum promotus ad Episcopatum si consecratur antequàm resignet ordinis libros, & alia, quæ habet tempore promotionis ad Episcopatum, vel alias prælaturas *Clem. 4. ex D. Ant. 3. par. to. 27. de susp. c. 4. n. 20. Rodr. t. 2. q. 58. ar. 6. extenditur ad omnes claustrales, licet de hoc dubitet Sayr. lib. 4. tit. 1. c. 12. n. 9.*
- 3 Suspenditur à Pontificalibus Episcopus exercens pontificalia in aliena diœcesi sine licentia, vel si cum licentia, sed in alias personas præter ipsi ordinario subiectas *Conc. Trid. sess. 6. c. 5. & sess. 14. cap. 2. de ref. Tol. lib. 1. c. 48.*
- 4 Suspenditur à Pontificalibus per annum Episcopus titularis, etiã in loco nullius, vel exempto conferens ordines, vel primam tonsuram non habenti litteras dimissoriales, etiam quod talis Episcopus habeat priuilegium promouendi quoscumque ad se accedentes *Concil. Trid. sess. 14. cap. 2. de ref.*
- 5 Suspenditur à collatione ord., Episcopus ordinans in propriam diœ-

diocesim non subditum, etiam habentem dimissoriam, vel rescriptū generale, vel particulare, aut privilegiū, si careat testimonio sui Ordinarii, quo eius probitas, & mores commendentur *Concil. Trident. sess. 23. cap. 8. de refor. Suar. disp. 31. sect. 5. num. 6. Sayr. lib. 4. cap. 12. num. 13. Tol. lib. 1. cap. 48. num. 4.*

An autem habeat locum si sub spe futuræ ratihabitionis fiat ordinatio *Sayr. lib. 4. cap. 81. cap. 12. num. 13. c. ult. 9. q. 2. ubi gloss. 1. Turrecrem. num. 2.*

- 6 Suspenditur Episcopus à collatione, & institutione Beneficiorum admittens resignationem beneficiorum extra casus à iure expressos exercendi actus, à quibus est suspensus propter indebitam admissionem resignationis *Extrauag. Pii V. quanta 58. Suar. disp. 22. sect. 6. num. 21. Sayr. lib. 4. cap. 12. num. 55.*
- 7 Suspenditur Episcopus ab officio, & beneficio simul permittens usurarios in suis locis usuras exercere, vel domos illis locans ad habitandum, *cap. 1. de usu. lib. 6. Ang. suspensio 1. Syl. qu. 6. nu. 22. Tab. num. 7. cap. 22. Henr. lib. 13. cap. 38. §. 3. cas. 5. Sayr. lib. 4. cap. 12. num. 45. Suar. disp. 31. sect. 5. num. 13.*
- 8 Suspenditur Episcopus per annum à collatione primæ tonsuræ conferens primam tonsuram illiterato, vel infanti, nisi forte Religionem intret, vel coniugato, nisi velit ingredi Religionem matrimonio non consummato, vel ad sacros promoueri *cap. fin. de temp. ord. lib. 6. Sayr. lib. 4. cap. 12. num. 18. Suar. disp. 31. sect. 5. n. 1.*
- 9 Suspenditur Episcopus per annum à confirmatione, & consecratione Episcoporum conferens electo Episcopo confirmationem, & consecrationem post appellationem interpositam ad Sedem Apostolicam &c. *cap. praiudicia de elect. lib. 6. Suar. disp. 31. sect. 5.*
- 10 Suspenditur Episcopus à collatione ordinum sacrorum conferens eodem die duos ordines sacros, vel continuatis diebus continuato ieiunio *Conc. Trid. sess. 25. cap. 13.*
- 11 Suspenditur Episcopus à collatione ordinum per triennium ordinans aliquem cum pacto non molestari ab ordinato quoad alimenta si beneficio, & patrimonio sufficienti careat *cap. penult. de simo. & Sixt. V. sanctum, & salutare etiam à Pontificalibus, & ab ingressu Ecclesiæ, nec dicta Bulla Sixt. quæ multa statuit contra ordinantes est reuocata per Clem. VIII. in const. Romani Pontif. ex Sayr. lib. 4. cap. 12. num. 32.*
- 12 Suspenditur Episcopus non diligenter examinans quādo quis electus fuerit ad regimen animarum, & electionis processum, & personam electam *cap. nihil de elect. Ang. suspens. 1. num. 7. Sayr. lib. 4. cap. 12. num. 35.*
- 13 Suspenditur Episcopus subiiciens laicis bona immobilia Ecclesiarum

- rum sibi commissarum sine licentia Capituli, & Sedis Apostolicæ, nisi modo, & casibus à iure permittis *cap. hac consultissima de reb. Eccles. non alienan. Suar. disp. 31. sect. 5. num. 9.*
- 14 Suspenditur Episcopus ab administratione suæ Ecclesiæ in temporalibus, & spiritualibus vsurpans sine titulo bona dignitatum, Ecclesiarum vacantium, & ad ipsarum curam pertinentium *cap. exigit de censur. lib. 6. Suar. disp. 31. sect. 5. num. 11. Sayr. lib. 4. c. 11. num. 37.*
- 15 Suspenditur Episcopus per annum ab executione officij sic, & alij delegati in causa alienationis rerum Ecclesiæ, si per grauem timorem, aut sordes vtatur potestate sibi commissa in detrimentum Ecclesiæ *Paul. 11. extrau. 2. de qua Suar. disp. 22. sect. 6. num. 3. & disp. 31. sect. 5. num. 12.*
- 16 Suspenditur per triennium ab officio Episcopus, qui odio, gratia, vel lucro cōtra iustitiam omittat procedere contra aliquem in causa hæresis, vel iniuste hæresim imposuerit *Clem. 1. §. verum de hæret. Ang. suspect. 15. cas. 35. Tab. 7. vers. 6. cap. 33. Nauarr. cap. 27. num. 100. Suar. disp. 31. sect. 5. nu. 16. Sayr. lib. 4. c. 13. num. 50.*
- 17 Suspenditur Episcopus, & alij Prælati per triennium à perceptione fructuum procurantes, vt clerici capiantur à Dominis temporalibus, vt beneficia renuncient, vel vt citati ad Sedem Apostolicam ire non possint *Clem. 2. de pæn. vbi gloss. & Suar. sect. 5. n. 17.*
- 18 Suspenditur Episcopus ab administratione Ecclesiæ, & perceptione fructuum, si confirmatus, sine litteris Ecclesiæ administrationem recipiat *cap. 1. de elect. Extrauag. 1. Suar. disput. 31. sect. 5. num. 23.*
- 19 Suspenditur Episcopus relaxans incendiariis pœnam contentam in *cap. pessimam 23. q. 8. Sayr. lib. 4. cap. 12. num. 44.*
- 20 Suspenditur Episcopus ab officio, & beneficio si est cōcubiniarius, & à Synodo admonitus non se emendauerit *sess. 24. cap. 14. Aul. p. 3. disp. 2. conc. 2. Suar. disp. 31. sect. 5. n. 24.*
- 21 Suspenditur Episcopus à pontificalibus non seruans *Extrau. 2. de elect. 10. 22.* quoad perceptionem fructuum primi anni, vel secundi sui Episcopatus *Suar. sect. 5. num. 22.* sed facta integra restitutione cessat *Ant. Syl. Ang & ceteri cit. ab Aul. 3. p. disp. 6. dub. 1. conc. 1. Nauarr. cap. 27. n. 161. in fine.*
- 22 Suspenditur Episcopus à collatione ordinum per annum ordinans aliquem sine sufficienti titulo *Pius V. Romanus Pontifex, excipe ordinantem Iesuitas Greg. XIII. ex sedis Nauarr. cap. 27. n. 158. Sorb. comp. vers. ordines Sayr. lib. 4. cap. 12. num. 21.* elapso anno, suspensio hac cessat.

- 23 Suspenditur Episcopus, etiam Cardinalis à perceptione fructuum publicâs indulgentias, quibus possunt uti certo soluto pretio *Pius V. quamplenum 99. Cand. de susp. 128. Sayr. lib. 4. cap. 12. n. 52.*
- 24 Suspenditur Episcopus ab administratione temporali, & spirituali, & perceptione fructuum, & interdicatur ab ingressu Ecclesiæ non visitans limina Apostolorum ad præscriptum Bullæ *Sixt. V. Romanus Pontifex, Sayr. lib. 4. cap. 12. num. 53.*
- 25 Suspenditur & interdicatur per sex menses Episcopus, & Abbas alienantes res Ecclesiæ contra formam iuris, perseverantes in interdicto per sex menses *Extravag. ambitiose de reb. Eccl. non alienan. Syl. alienatio Nauarr. cap. 27. n. 149. Sayr. lib. 3. cap. 32. num. 22. Suar. disp. 23. sect. 6. num. 3.*
- 26 Suspenditur Episcopus ordinans indignum Sacerdotem *cap. si qui Episcopi 1. q. 1. ubi gloss. vers. illi videtur ferendæ sententiæ Suar. disp. 40. de cens. sect. 8. num. 5.*
- 27 Suspenditur ordinans pœnitentem solemniter, vel bigamum *cap. nullus dist. 55.*
- 28 Suspenditur Episcopus ordinans inuitum præter iuris ordinem, secus si beneficium requirat ordinem *cap. 1. & 2. 74. dist. cap. quæris à nobis, ubi gloss. & DD. de eta. & qual. Ang. vers. ordo 3. n. 24.*
- 29 Suspenditur ordinans regularem sine licentia sui Superioris *cap. fin. 58. dist.*
- 30 Suspenditur conferens beneficium indignis *sess. 7. cap. 3. ubi renouatur cap. graue de preben. Non videtur in usu.*
- 31 Suspenditur Episcopus cognoscens carnaliter post Episcopatum illam, quam ante Episcopatum agnouerat: est tamen ferendæ sententiæ *Sayr. lib. 4. cap. 12. nu. 43. sed post admonitionem est latæ sententiæ sess. 25. cap. 14. de refor.*
- 32 Suspenditur Episcopus negligens procedere contra simoniacos *cap. quidquid 1. q. 1. ubi gloss. vers. excommunicatis.*
- 33 Suspenditur Episcopus doctorando, non recepto prius iuramento, licet non procedat in doctoratu vigore regię potestatis *elem. cum sit in fin. de Magist. Nauarr. cap. 27. num. 153. vers. 7. dico.*
- 34 Suspenditur Episcopus consecratus sine concil. & præsentia Metropolitani *cap. Episcopus 65. dist. sed non est in usu, prout nec est in usu cap. Archiepiscopus 66. dist. contra Archiepiscopum non consecratum ab omnibus suffraganeis, nec pariter cap. fin. 18. dist. cap. nullus dist. 55. cap. fin. dist. 58. cap. Episcopus dist. 73. quoad ea, quæ statuuntur de conciliorum celebratione, vide Sayr. lib. 4. cap. 12. num. 10. Auil. 3. par. disp. 2. dub. p. concl. 3. cand. aureum de suspens.*
- 35 Suspenditur capitulum recipiens Superiorem promotum in Curia

- ria absque litteris authenticis, & illi obediētes *extrauag. 1. de election. Sayr. lib. 4. cap. 12. num. 25. Suar. disput. 31. sect. 5. num. 2.* ubi an singulæ personæ suspendantur, vel totum capitulum.
- 36 Suspenditur capitulum occupans bona Ecclesiæ vacantis ad Prælatum defunctum, vel successorem spectantia *cap. quia saepe de elect. lib. 6. elem. penult. eod. cap. ult. de off. deleg. lib. 6. Suar. disput. 31. sect. 3. num. 3. Sayr. lib. 4. cap. 12. num. 24.*
- 37 Suspenditur Capitulum, & recipiens directè, vel indirectè prandia, cœnas, vel aliud pro ingressu ad Religionem *elem. sane de simon.*
- 38 Suspenditur Capitulum habens facultatem admittendi resignationes, si admittat contra formam Bullæ Pii V. *Quanta.*
- 39 Suspenduntur Iudices ferentes censuras sine scriptis, vel causæ expressione, vel non tradentes infra mensem exemplum sententiæ petitiæ, *cap. 1. de sent. excomm. lib. 6. Palud. in 4. dist. 17. quæst. 7. art. 3. concl. 10. Suar. disp. 31. seu 37. sect. 1. num. 2. Anton. 3. par. tit. 28. cap. 4. de suspens. Sayr. lib. 4. cap. 13. n. 2.*
- 40 Suspenduntur Iudices ab officio, & ordine per annum aggrauantes partes contra iustitiam, & conscientiam *cap. 1. de sent. & re iudic. lib. 6. Suar. disp. 31. sect. 3. n. 16.*
- 41 Suspenduntur Conseruatores per annum ab officio ordinis, & iurisdictionis, si se intromittunt in notorijs *c. ult. de off. delegat. lib. 6. Suar. disp. 31. sect. 3. num. 17.*
- 42 Suspenduntur eligentes indignum ad episcopatum, vel curam animarum *c. cum in cunctis §. clerici de elect. Sayr. lib. 4. cap. 15. nu. 12.*
- 43 Suspenduntur per triennium ab omnibus beneficijs eligentes Episcopum si infra octo dies electionem non præsentauerint electo: extenditur ad omnes alias electiones *c. cupientes §. ceterum de elect. lib. 6. Suar. disp. 31. sect. 3. num. 5.*
- 44 Suspenduntur per triennium à beneficio compromissarii eligentes indignum *c. si compromissarii de elect. lib. 6.*
- 45 Suspenduntur per triennium opposcentes contra electum si in probatione defecerint *cap. 1. §. adiicientes de elect. lib. 6. Palud. in 4. dist. 18. quæst. 7. art. 2. Ang. susp. cap. 24. Syl. quæst. 6. vers. 14. Sayr. lib. 4. cap. 15. n. 13. Suar. disp. 31. sect. 3. n. 12.*
- 46 Suspenduntur per triennium à beneficio eligentes per abusum secularis potestatis *c. quisquis de elect. Suar. ibid. nu. 12. Sayr. lib. 4. cap. 13. num. 16.*
- 47 Suspenduntur visitatores recipientes pecuniam, vel munera *cap. Romana de censib. lib. 6. cap. exigit eod. Trid. sess. 24. cap. 3. de reformat. Palud. in 4. dist. 18. quæst. 7. art. 2. cap. 5. saluis tamen rationabilibus, & approbatis consuetudinibus Regularium.*
- 48 Suspenduntur visitatores accipientes procurationem à locis non

visitatis *cap. exigit de censib. lib. 6.*

- 49 Suspenduntur conferentes beneficia accedentium ad Urbem pro suis negocijs, & eadem beneficia recipientes *Extravag. 4. de priuil.*
- 50 Suspenduntur recipientes ordines sacros ab Episcopo, qui renunciat episcopatu *cap. 1. de ordinan. ab Episc. qui re. Anton. 3. par. tit. 27. de susp. cap. 4. susp. 5. Palud. in 4. dist. 25. quest. 1. art. 30. Vivald. de susp. num. 127. Suar. disp. 31. sect. 1. num. 7.*
- 51 Suspenditur qui recipit ordines ab hæretico, vel aliqua censura irretito à schismatico &c. *Tab. irregularitas 4. nu. 6. Armilla. n. 78. Auil. 3. par. disp. 5. dub. 8.*
- 52 Suspenditur recipiens ordinem sacrum ante ætatem *Extravag. cum ex sacrorum Pii II. Auil. ibid. dub. 7. Quarant. ordo Suar. disp. 31. sect. 1. n. 13. Sayr. lib. 4. c. 23 num. 15.*
- 53 Ætatem requisitam in sacris ordinibus, habes in *Triden. sess. 23. cap. 12. de reform.* vbi de sacris ordinibus, quo vero ad minores non est de iure præscriptum *Sayr. lib. 4. cap. 14. num. 12.*
- Hæc suspensio non habet locum cum ordinatis in minoribus, nec in alijs casibus, de quibus *Nauarr. cap. 27. n. 155.*
- 54 Suspenditur ordinatus extra tempora d. *Extravag. cum ex sacrorum, cap. de eo de temp. ord.*
- 55 Suspenduntur ordinati duobus sacris ordinibus eodem die, vel duobus diebus immediatis, puta Sabbatho, Quattuor Temporum, & Dominica sequenti *cap. litteras de temp. ord. Nauarr. cap. 27. nu. 71. Suar. disp. 31. q. 1. num. 4. Sayr. lib. 4. cap. 14. n. 23.*
- Quid de ordinato ordine episcopali, & sacerdotali eodem die *Suar. ibid. num. 40.*
- 56 Suspenduntur ordinati sine titulo, vel cum ficto titulo *Triden. sess. 21. cap. 2. de refor. Pius V. Romanus Pontifex.*
- Excipe Iesuitas ex *Greg. XIII. ex Sedis Apostolica, Tol. lib. 1. cap. 48. num. 16. Sayr. lib. 4. cap. 14. num. 16. Nauarr. lib. 1. conf. lib. 1. num. 16. de const. & conf. 46. de temp. ord. Quarant. ordo Maiol. lib. 4. cap. 15.*
- 57 Suspenduntur ordinati per saltum, idest recepto superiore ordine non recepto inferiore, suspenditur enim ab illo ordine superiore donec recipiatur ordo prætermittus *cap. unico de cler. prom. per sal. Trident. sess. 23. cap. 14. Suar. disp. 31. sect. 1. num. 44. & 53. vbi alia dubia.*
- 58 Suspenduntur ordinati in sacris post matrimonium ratum cōtractum licet non consumatum *Extravag. Io. 22. Antiqua de voto Anton. 3. par. tit. 27. cap. 4. de susp. Sot. dist. 25. quest. 1. art. 3. Sylu. ordo 5. num. 7. Sayr. cap. 14. lib. 4. n. 28. Suar. disp. 31. de cens. 54.*
- 59 Suspenduntur ordinati simoniace *cap. penult. cap. per tuas de simonia,*

nia, *Extrauag. Pii 2. eod. Syl. & ceteri summiſta verb. ſimonia.*

- 60 Suspenduntur ordinati irretiti aliqua censura *cap. cum illorum de ſent. excomm. Suar. diſp. 31. ſect. 1. num. 59. Couarr. cap. alma p. p. 5. 6. num. 6.*
- 61 Suspenduntur recipientes oblationem ab uſurarijs manifestis, seu denunciatis *c. quia in omnibus de uſuris, Suar. diſp. 31. ſect. 2. nu. 10.*
- 62 Suspenditur tradens uſurarium manifestum ecclesiasticæ ſepulturae *loc. citat.*
- 63 Suspenduntur iurantes detenendo schismate, *cap. 1. de schismaticis.*
- 64 Suspenditur in dignitate constitutus si utitur veste partita, vel virgata, idest diuerſi coloris *clem. 2. de vit. & honeſt. cleric. Tol. lib. 1. cap. 48. num. 15. Sayr. lib. 4. cap. 15. num. 28.*
- 65 Suspenduntur personæ ecclesiasticæ portantes vestes non decentes ſuo ordini, vide Cardinalem in *d. clem. 2.*
- 66 Suspenduntur grauantes Eccleſiam, quam gubernant diuerſis debitis *cap. 2. de ſolui. Ang. ſuſpenſ. 1. num. 10.*
- 67 Suspenduntur concubinarij publici, & notorij, seu fornicarii celebrantes poſt eccleſiasticam monitionem *iux. ſeſſ. 15. cap. 14. c. quaſitum de cohabit. cleric. & mulier, cap. præter diſtin. 32. cap. ſi qui ſunt diſt. 81. Anton. 3. par. tit. 27. cap. 3. Syl. concubinarius Trid. ſeſſ. 25. cap. 14. de reſor. comprehenduntur etiam clerici.*
- 68 Suspenduntur celebrantes matrimonium ſine licentia parochi *ſeſſ. 24. cap. 1. de reſor. mat. quæ ſuſpenſio eſt ab officio, & beneficio, donec aliud declaretur, & comprehenduntur etiam Religioſi.*
- 69 Suspenduntur Religioſi recipientes ordinem ſacrum in apoſtaſia *cap. ult. de apoſtatis Ant. 3. par. tit. 27. cap. 4. Panor. cap. ult. de apoſt. Suar. diſp. 31. ſect. 6. nam. 2.*
- 70 Suspenduntur mendicantes admittentes ad profeſſionem nouitios ante annum probationis completum *cap. non ſolum cap. conſtitutionem de Reg. lib. 6. Anton. 3. par. tit. 27. cap. 4. Nauarr. cap. 27. num. 13. gloſſ. in d. cap. non ſolum.*
- 71 Suspenditur Religioſus concedens ad vitam, vel ad tempus iura religionis, non ſeruatis ſeruandis *clem. 1. de reb. Eccleſ. non alienan. Nauarr. cap. 27. num. 157. Suar. diſp. 31. ſect. 6. Sayr. lib. 4. cap. 13. num. 11.*
- 72 Suspenduntur ab adminiſtratione officij, & beneficij Religioſi uſurpantes decimas ſi infra duos meſes requiſiti non ſatiſfecerint *clem. 1. de decimis.*
- 73 Suspenduntur per annum Monachi nigri non vtentes debito habitu *clem. 1. 5. ſi quis de ſtat. monach.*
- 74 Suspenduntur Monachi, & Religioſi venantes *d. clem. 1.*

- 75 Suspenduntur Prælati ab officio non satisfaciētes damno dato
 excelsibus quibusdam suorum *clēm. Religiosi §. quibus de priuileg.*
Sayr. lib. 4. c. 13. n. 10. Nauarr. c. 26. n. 26. Suar. disp. 21. sect. 6. n. 11.
- 76 Suspenduntur confessarij non faciētes conscientiam de soluē-
 dis decimis *clēm. cupientes de pœnis.*
- 77 Suspenduntur Abbates dantes dimissorias aliis quam suis subdi-
 tis Regularibus seu conferentes primam tonsuram, & ordines mino-
 res *sess. 23. cap. 10. Tol. lib. 1. cap. 49. nu. 5. Fass. lib. 4. cap. 13. n. 50.*
- 78 Suspenduntur Fratres Prædicatores perturbantes minores inqui-
 sitores, vel è contra *clēm. 4. D. Anto. 3. par. tit. 27. cap. 4.*
- 79 Suspenduntur introducentes mulieres intra monasteria *Pius V.*
Regularium, candelab. de suspens. num. 131. Sayr. lib. 4. cap. 13.
n. 20. Nauarr. cap. statuimus 19. q. 3. num. 132.
- 80 Suspenduntur ordinati in sacris ab Episcopo alieno sine litteris
 dimissoriis proprii Episcopi *Pius V. cum ex sacrorum Nauarr. cap.*
27. num. 155. §. 3. & 241.
 Nili fuerit familiaris, & ordinetur in propria diœcesi *sess. 23. c. 9.*
de ref. quod non habet locum in Episcopo titulari sess. 14. c. 2. de ref.
 An hæc suspensio procedat in ordinato minori *Nauarr. cap. 25:*
num. 70. vbi partem affirmatiuam amplectitur, ponderandum tamen
est Conc. Trid. sess. 14. cap. 3. de reform.
- 81 Suspenditur ordinatus in sacris infra annum sede vacante cum
 licentia Capituli non ad statum beneficia ad ecclesiastica *sess. 7. c. 10.*
 secus dicendum de ordinato in minoribus.
- 82 Suspenditur ordinatus eodem die minoribus, & subdiaconatu *cap.*
2. de eo qui furti. ord. recep. Sayr. lib. 4. cap. 14. n. 25.
- 83 Suspenditur ordinatus omisso aliquo substantiali *gloss. in cap. 1.*
verf. promitti de sacram. non iter. Sayr. cit. num. 29.
- 84 Suspenditur clericus celebrans in loco interdicto *cap. Episcopo-*
rum de priuileg. lib. 6.
 Idem de faciente celebrare, vel celebrante cum excommunicato,
 interdicto &c. *Suar. disp. 21. sect. 2.*
- 85 Suspenditur sacerdos qui sine graui causa infirmitatis omittit mis-
 sam in cōpletā *c. nullus Episcopus de cōsecr. dist. 1. Suar. 3. p. disp. 85.*
- 86 Suspenditur celebrans non se communicans *cap. relatum de con-*
secrat. dist. 2. D. Thom. 3. par. q. 82. art. 4.
- 87 Suspenditur benedicens secundas nuptias *cap. 1. de secund. nup.*
Couarr. in epit. p. 2. c. 8. §. 9. n. 1. Sanc. lib. 7. disp. 82. num. 16. seq.
- 88 Suspenditur parochus interessens matrimonio clandestino *Co-*
uar. cit. cap. 6. num. 13. Dec. in cap. de causis num. 86. de off. deleg.
vbi plura dub. circa hoc.
- 89 Suspenduntur vsurpantes bona Ecclesiæ, vel vsurpationi consen-
 tien-

tientes *Trid. sess. 22 cap. 11. in fin.*

- 90 Suspenduntur clerici inuoluentes mortuos laicos vestibus sacris,
cap. nemo per ignorantiam, ubi gloss. vers. mortuum, & vers. anathemate de consecrat. dist. 1.
- 91 Suspenditur Refellens alteram partem contradictionis circa conceptionem B. Virg. *sect. 5. de pecc. orig.*
- 92 Suspenditur clericus acceptans duellū, *Clem. VIII. illius vice. 11.*
Plures sunt suspensiones in constitutionibus particularibus clericorum, & Religiosorum, de quibus nihil ad nos.
- 93 Quid autem intelligatur per suspensionem à pontificalibus *Sayr. lib. 4. tit. 1. cap. 16. num. 24. seq. & cap. 4. num. 11. Innoc. Franc. Gemin. Ancaran. & alij in cap. cum medicinabilis de sent. excomm. lib. 6. gloss. & DD. in cap. transmissam de elect. Couarr. in clem. 1. §. 6. num. 2. de priuil.*
- 94 Episcopus non incurrit suspensionem, nisi de eo fiat expressa mentio *cap. quia periculosum de sent. excomm. lib. 6. ubi gloss. & DD. extendunt ad sententiam iuris, & hominis, & ad Cardinales non Episcopos, secus excommunicationem Nauarr. in coment. de dat. & promiss. not. 6. Sayr. lib. 1. c. 8. n. 23. 24. Vulg. Tab. 1. c. 17. n. 10. 11.*
- 95 Nec incurrunt Religiosi, si de is non fit mentio, nec clerici saculares *gloss. clem. 1. vers. Religiosi de priuil. Say. lib. 4. cap. 13. n. 23.*
- 96 Suspenduntur sollicitantes in confessione ad præscriptum Bullæ Greg. XV. supra relatæ *cap. 21. num. 130.*

S V M M A R I V M.

Interdicuntur.

Domini temporales impediētes Legatos, & Nuntios Apostolicos, ne suum officium exequantur.

Principes, & Magistratus seculares non obseruantes, quæ statuta sunt circa electionem Rom. Pont. in cap. ubi periculum, §. ciuitas de elect. lib. 6. 2.

Domini temporales inferentes iniuriam Episcopo. 3.

Perseuerantes per mensem in censura, eo quod usurarij nō expellātur. 4.

Gabellas exigentes ciues à personis ecclesiasticis. 5.

Ciues male tractantes Episcopum. 6.

Sepulturam eligere fraudolenter inducentes, vel electā nō mutare. 7.

Sepelientes hæreticos in ecclesiastica sepultura. 8.

Vniuersitas si delinquat. 9.

Represalias concedentes contra personas ecclesiasticas. 10.

Appellantes vniuersitates ad futurū conc. à sententia Rom. Pōtif. 11.

Capitulum dans litteras remissoriales infra annum sede vacante. 12.

Capitulum aliquid recipiens spectans ad sedem vacantem. 13.

Censuras ferentes non seruatis seruandis. 14.

Dignitates recipientes de manu laici. 15.

Episcopi vsurpantes bona Ecclesiarum vacantium. 16.

Alienantes bona Ecclesie persona Ecclesiastica. 17.

*Metropolitanus non denuntians absentiam alterius Metropolitanus,
vel suffraganei. 18.*

Procuracionem iniuste recipientes Visitatores. 19.

Interdicta non obseruantes. 20.

DE INTERDICTIS IN IVRE LATIS.

Cap. XXV.

- 1 NTERDICTA quę in iure lata reperiuntur multa sunt, nempe propter impedimentū datum Legatis, & Nūcijs Apostolicis per Dominos temporales, ne suum officium exequantur *Extra. super gentes de consuet.*
- 2 Propter inobseruantiam per Principes seculares eorum, quę statuta sunt circa electionem Romani Pontificis, *cap. ubi periculum vers. ciuitas de elect. lib. 6.*
- 3 Propter iniuriam illatam in Episcopum culpa eorundem Dominorum temporalium *clem. 1. §. terra de pœnis.*
- 4 Propter perseuerantiam per mensem in excommunicatione, vel suspensione, eo quod manifestus vsurarius non expellatur *cap. 1. de vsuris lib. 6.*
- 5 Ob exactionem Gabellarum per ciues locorum à personis ecclesiasticis, *cap. quamquam de censib. lib. 6. cap. clerici, §. vniuersit. de imm. Eccl.*
- 6 Si ciues male tractent proprium Episcopum *clem. 1. §. ciuitas de pœnis.*
- 7 Si fraudulenter clerici inducunt ad eligendam sepulturam, vel electionem non mutare, si infra decennium non sit facta restitutio, *cap. animarum de sepulturis lib. 6. Suar. disp. 37. sect. 1. num. 15.*
- 8 Si hæretici tradantur ecclesiasticę sepulturę scienter *c. quicumque de hæreticis lib. 6.*
- 9 Propter delictum vniuersitatis, *cap. si sententia de sent. excomm. lib. 6. ubi gloss. vers. Domini.*
- 10 Propter concessionem, vel extensionem reprefaliarum contra personas ecclesiasticas, & eorum bona, nisi infra mensem reuocauerint *cap.*

cap. unico de iniurijs lib. 6.

- 11 Propter appellationem interpositam ab vniuersitatibus à sententia Romani Pontificis ad futurum concilium, vt in Bulla Cœnæ.
- 12 Si Capitulum sede vacante infra annum non arctato concedat litteras dimissoriales ad ordines *Trid. sess. 7. cap. 10. de ref.*
- 13 Si Capitulum aliquid recipit spectans ad sedem vacantem *extrau. unica §. si autem ne sede vacante.*
- 14 Si feratur censura sine causa, scriptura, & monitione *cap. 1. §. si quis autem de sent. excomm. lib. 6. Suar. disp. 37. sect. 1. Sayr. lib. 5. cap. 12. num. 17.*
- 15 Si recipiatur dignitas ecclesiastica de manu laici, *cap. si quis deinceps 16. quest. 3.*
- 16 Si vsurpentur ab Episcopis bona Ecclesiarum vacantium *cap. presenti de officio ordinarij lib. 6.*
- 17 Propter alienationem bonorum Ecclesiæ à personis ecclesiasticis inconsulto R. P. *Extrauag. unic. de reb. Eccl. non alien.*
- 18 Si Metropolitanus, vel antiquior suffraganeus infra tres menses non denuntiet Rom. Pontifici absentiam Metropolitanì, vel suffraganei *Trid. sess. 6. cap. 1. de reform.*
- 19 Si Visitatores iniuste recipiant procurationem à visitatis *cap. exigit de censib. lib. 6. sess. 24. cap. 3. de reform.*
- 20 Propter inobseruationem interdicti à personis ecclesiasticis, vel admissionem excommunicatorum ad diuina *c. Episcoporum de priuilegijs lib. 6. Suar. disp. 37. sect. 1. num. 5.*

S V M M A R I V M.

Casus alij reseruati Pape in Bulla Cœnæ, alij in corpore iuris. 1.

Casus alij reseruati Episcopis, & inferioribus Prelatis. 2.

Casus reseruati Episcopis alij cum excommunicatione alij sine, alij de iure, alij de consuetudine vniuersali, alij de consuetudine particulari. 3.

Casus reseruati Episcopo de iure communi qui. 4.

Casus reseruati Episcopo de consuetudine generali qui. 5.

Casus reseruati Episcopo de consuetudine particulari qui. 6.

Casus qui reseruantur à regularibus Religiosis qui. 7.

Decretum Clem. VII. pro reseruatione casuum Prelatorum regularium. 8.

Super casibus Regularium Prelatorum, qui nuper scripserit. 9.

Casus non posse Episcopos reseruare negans excommunicatur. 10.

De casibus reseruatis qui scripserint. 11.

DE CASIBVS RESERVATIS.

Cap. XXVI.

- 1 **C**ASVS reservati sunt in duplici differentia: alij sunt reservati Papæ, ut sunt aliquæ excommunicationes in corpore iuris: alij de iure particulari, qui continentur in Bulla Cœnæ, de quibus dictum est supra *Anton. r. a. men 3. par. tit. 17. cap. 11. tenet PP. non reservare sibi casum, sed peccata, quæ habent annexas censuras.*
- 2 Alij sunt reservati Episcopis, & Prælati inferioribus ordinum Religiosorum.
- 3 Casus reservati Episcopis, alij sunt cum excommunicatione, alij sine, alij sunt de iure: alij de consuetudine generali, alij de consuetudine particulari cuiuscumque diocesis.
- 4 De iure communi sunt absolutio à censuris non reservatis Summo Pontifici, dispensatio votorum, iuramentorum, & irregularitatum occultarum, incendium ex proposito ante denunciationem, & omne peccatum, pro quo antiquitus solebat imponi publica pœnitentia *Nauarr. cap. 27. num. 256. gloss. in cap. 2. de pœnit. & remiss. lib. 6. vers. reservantes*, qualia sunt blasphemia, concubinatus publici, usura publicæ &c.
- 5 De consuetudine generali sunt stuprum, incestus, peccatum contra naturam, homicidium voluntarium, mutilatio membri, abortus, verberatio parentum, sacrilegium, sortilegium, crimen falsi, expositio infantium locis pijs, striges, & hæreticos non denunciantes, restitutio bonorum ultra certam summam, sollicitantes ad turpia filias spirituales, falsum in iudicio deponentes.
- 6 De consuetudine particulari sunt matrimonium clandestinum, non soluentes decimas, &c.
- 7 Casus qui reservantur regularibus continentur in *decreto clem. 8. edito 26. Maij. 1593. Tenoris infra scripti videlicet.*

DECRETVM S. D. N. CLEMEN. PAPAE VIII.

Super Casum reſeruatione, ab omnibus Regularium Superioribus obſeruandum.

S. 1. **S**anctiſſimus Dominus noſter, qui iam pridem accuratè perpendit, & re ipſa comperit, quòd reſeruatio facultatis abſoluendi Religioſos pœnitentes à peccatis quibusdam grauioribus, niſi Superiores admodum prudenter, ac moderatè illa vtantur, nonnullos infirmiores, qui interdum ſuperiori ſuo conſcientiæ maculas detegere formidant, adducere poſſet in æterna damnationis periculum, & ſpiritualis remedij deſperationem.

S. 2. Quocirca, vt huic malo Sanctitas ſua opportunè prouideret, decreuit. vt nemo ex Regularium ſuperioribus peccatorum abſolutiones ſibi reſeruet, exceptis ijs, quæ ſequuntur, aut omnibus, aut eorum aliquot. prout ſubditorum utilitati expedire, prudenter in Domino iudicauerint.

- I. Veneficia, incantationes, ſortilegia.
  - II. Apoſtaſia à Religione, ſiue habitu dimiſſo, ſiue retento, quando eo peruenerit, vt extra ſepta Monaſterij, ſeu Conuentu fiat egreſſio.
  - III. Nocturna, & furtiua è Monaſterio, ſeu Conuentu egreſſio, etiam non animo apoſtatandi facta.
  - IV. Proprietas contra votum Paupertatis, quæ ſit peccatũ mortale.
  - V. Iuramentum falſum factum in iudicio Regulari, ſeu legitimo.
  - VI. Procuratio, auxilium, ſeu conſilium ad abortum faciendum poſt animatum factum, etiam effectu non ſecuto.
  - VII. Falſificatio manus, aut ſigilli Officialium Monaſterij, aut Conuentus.
  - VIII. Furtum de rebus Monaſterij, ſeu Conuentus, in ea quantitate, quæ ſit peccatum mortale.
  - IX. Lapsus carnis voluntarius, opere conſummatus.
  - X. Occiſio, aut vulneratio, ſeu grauis percuffio cuiuſcũque perſonæ.
  - XI. Malitioſum impedimentum, aut retardatio, aut aperitio literarum à ſuperioribus ab inferiores; & ab inferioribus ad ſuperiores.
- Si quod aliud præterea peccatum graue pro Religionis conſeruatione, aut pro conſcientiæ puritate reſeruandum videbitur, id non aliter fiat, quàm Generalis Capituli in toto ordine, aut Prouincialis in Prouincia, matura diſcuſſione, & conſenſu.

S. 3. Non liceat ſuperioribus Regularium confeſſiones ſubditorum audire: niſi quando peccatum aliquod reſeruatum admiferint, aut ipſimet

simet ab ijs sponte, aut proprio motu id subditi petierint.

§. 4. Superiores in singulis domibus deputent duos, tres, aut plures Confessario pro sabatorum numero maiori, vel minori: yque sint docti, prouidentes, ac charitate praditi, qui à nō reseruatis eos absoluant; & quibus etiam reseruatorum absolutio committatur, quando casus occurrerit, in quo eam debere committi, ipse in primis Confessarius iudicauerit.

§. 5. Tam superiores pro tempore existentes, quam Confessarij, qui postea ad superioritatis gradum fuerint promoti, caueant diligenter, ne ea notitia, quam de aliorum peccatis in confessione habuerunt, ad exteriorem gubernationem utantur.

§. 6. Licebit tamen superioribus determinare pœnitentias graues quibusdam peccatis, etiam non reseruatis, à Confessarijs imponendas, qua subditos ab huiusmodi perpetrandis cohibere possint. Atque ita per quoscumque Regularium superiores, quicumque illi sint, obseruari mandauit.

§. 7. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac cuiusuis Concilij, etiam Generalis Decretis: necnon consuetudinibus ab immemorabili etiam tempore obseruatis: aut regulis in Generalibus, seu Prouincialibus Capitulis editis, statutis, & constitutionibus, etiam Apostolica auctoritate confirmatis: priuilegijs, indultis, & concessionibus quibuscumque: quorum tenores hic pro expressis haberi voluit: ceterisque in contrarium facientibus quibuscumque. Datum Romæ apud S. Petrum, die 26. May 1593.

Andreas Sorbolongus Secretarius Visitationum.

- 9 Super quibus casibus nouissimè Frater Frāciscus Coriolanus Capucinus tract. de casibus reseruatis.
- 10 Qui dixerit Episcopum non habere ius reseruandi sibi casus, pœnā excommunicationis incurrat *sess. 14. de cas. reser. c. 7.* licite enim possunt sibi reseruare casus in foro etiam interiori.
- 11 Plura de casibus reseruatis *gloss. in c. 2. de pœniten. & remiss. lib. 6. vers. reseruantur gloss. in Extrauag. comm. super cathedram vers. à iure de sepult. Nau. c. 27. nu. 260. Vgol. de off. Episc. c. 35. ad 40. inclusiue Lactan. Finellius. Gambarupt. & qua in meo Alphabetico vers. casus reseruatus, vbi plura ad materiam *Lel. Zec. de cas. Episc. reseru. Suar. disp. 29. 30. 31. to. 4. Graff. Capiuil. pallest.**

S V M M A R I V M .

- Commutatio voti qualiter facienda . 1. 2.*
Votum an sit commutandum in aequale, vel maius bonum . 2.
Absolui an quis possit ab obligatione voti non ludendi . 2.
Facultas commutandi vota an extendatur ad pœnitentiam iniunctam . 3.
Facultas dispensandi an intelligatur, & commutandi . 4.
Facultas dispensandi, & commutandi vota data à Papa an includat reservatam Papæ . 5.
Vota castitatis, & Religionis an & quando possint dispensari ab Episcopo, seu confessore . 5.
Vota Religionis, Peregrinationis, & castitatis an includantur in facultate data à Papa dispensandi, vel commutandi . 5.
Votum castitatis, & religionis an intelligatur de solemni, vel de simplici . 6.
Votum castitatis, & religionis an semper intelligatur reservatum privilegij non obstantibus . 6.
Votum castitatis, & religionis quare sit reservatum . 7.
In dispensatione votorum quæ requirantur . 8.
Votum castitatis sit quadrupliciter, & quomodo . 9.
Votum castitatis intelligitur de omni specie luxuriæ . 10.
Votum non nubendi an intelligatur castitatis . 11.
Votum quid sit . 12.
Votum simplex quod dicatur . 13.
Votum solemne quod dicatur . 14.
Votum solemne duplex . 14.
Votum simplex quotuplex . 15.
Votum conditionale quod dicatur . 16.
Votum infra triennium ingrediendi Religionem si fieret grammaticus, &c. quomodo intelligatur . 17.
Votum pœnale quod dicatur . 18.
Votum purum quod dicatur . 19.
Votum simplex personale quod dicatur . 20.
Votum simplex reale quod dicatur . 21.
Votum simplex mixtum quod dicatur . 22.
Votum simplex, & solemne in quo differant . 23. 24.
Votum ut sit obligatorium, quæ requirantur . 25.
Votum metu factum an valeat . 26. 27.
Votum cum animi perturbatione ob instantis mortis periculum an valeat . 28.

- Intentionem habens promittendi, & non adimplendi votum, an peccet, & votum valeat. 29.*
- Votum faciens si postea pœniteat an peccet. 30.*
- Celeris deliberatio an excuset à voto. 30.*
- Votum ut valeat quid debeat continere. 31.*
- Illicita res an cadat sub voto. 32.*
- Indifferens res an cadat sub voto. 33. 37.*
- Opera praeceptorum an cadant sub voto. 34.*
- Opera Consilij an cadant sub voto. 35. 42.*
- Votum de peccato mortali an sit peccatum mortale, vel veniale. 36.*
- Votum de euitando aliquod peccatum in specie an sit validum. 38.*
- Votum de euitando omni peccato an valeat. 39.*
- Votum de euitando peccato veniali an valeat. 40.*
- Votum de euitando omni peccato veniali an valeat. 41.*
- Votum de operibus consilij ad malum finem an valeat. 42.*
- Vouere ob malum finem, & propter bonum annexum malo fini quomodo differat. 43.*
- Votum contra Dei consilia an valeat. 44.*
- Votum de matrimonio contrahendo an valeat. 45.*
- Votum quod sit in baptismo an dicatur proprie votum. 46.*
- Votum pro obtinendo bono temporali an valeat. 47.*
- Vouens in genere religionem receptus in vna, à qua exeat an teneatur ingredi aliam. 48.*
- Vouens Religionem determinatam si non acceptatur an teneatur ingredi aliam. 49.*
- Vouens determinatum conuentum si refutatur an teneatur ad aliū. 50.*
- Votum factum animo vagandi religionis loca an obliget. 51.*
- Vouens absolute Religionem ad quid teneatur. 52.*
- Vouens in genere religionem si ingreditur, & expellatur ad quid teneatur. 53. 54. 55.*
- Votum Religionis factum si postea sequatur impedimentum an obliget. 56.*
- Vouens religionem sancti Francisci si aliam ingrediatur an satisfaciat voto. 57.*
- Votum solemne habens an ad illud teneatur si de religione egradiatur. 58.*
- Vouens permanere in trium Religionum si unam ingreditur animo satisfaciendi voto, si egradiatur an satisfaciat voto. 59.*
- Vouens religionem in genere si adhibita diligentia non recipiatur an ad aliud teneatur. 60.*
- Vouens Religionem si refutatur, quia ignorat aliquam scientiam an teneatur illam addiscere. 61.*

Vouens Religionem si non potest admitti nisi in conuersum an teneatur ad votum. 62.

Vouens Religionem si semel sit expulsus an adhuc teneatur ad votum. 63.

Exclusus à Religione, quam vouit ante professionem an teneatur obseruare Regulam. 64.

Votum Presbyteratus an intelligatur castitatis. 65.

Votum factum in articulo mortis in praesentia alicuius Superioris, Religionis, castitatis, paupertatis, &c. animo participandi suffragia illius Religionis an dicatur verè votum Religionis. 65.

Debitum an quis possit petere ab Uxore post emissum votum Religionis. 66.

Votum de non contrahendo, & castitatis quomodo differat. 67.

Votum castitatis, & Religionis an sit idem. 68.

Religionem an teneatur ingredi in infirmitate disposuit ingredi Religionem. 69.

Votum non tangendi mulierem libidinosè an dicatur castitatis. 70.

Debitum an petere possit qui post votum castitatis contraxit matrimonium, & an in hoc possit dispensare Episcopus. 71.

Dispensare an possit Episcopus in voto castitatis facto, ut possit peti debitum. 71.

Affinitatis impedimentum vsque ad quem gradum extendatur. 72.

Vouens Religionem an teneatur ad perseuerantiam. 73.

Vouens perseuerantiam in Religione an, & quando possit egredi ex illa. 74.

Vouens Religionem si non admittitur sua culpa an sit tutus in conscientia. 75.

Vouens perseuerantiam in Religione si sua culpa eijcitur an sit tutus in conscientia. 76. 77.

Expulsus culpa sua à Religione in qua reperiiebatur vi voti an teneatur tollere omne impedimentum, & redire quoties vocatur. 77.

Professus in vna religione si eijciatur an sit tutus si aliam non ingreditur habendo votum Religionis. 78.

Eiectus post professionem an teneatur seruare substantialia Religionis. 79. 80.

Votum Virginitatis an contineat & castitatis. 81.

Vouens Religionem an possit retardari ab ingressu propter debita pecuniarum. 82. 84.

Matrimonium ratum, & iuramentum an possit dissolui ob debita pecuniarum. 83.

Ad Religionem an quis possit admitti debitis obnoxius. 84.

Ad

*Ad Religionem admissus are alieno obnoxius an teneatur laborare
ut soluat debitum. 85.*

Religio an teneatur ad debita illius quem recepit. 86.

Obsequium parentum an possit aliquā retrahere à Religione. 87. 88. 89.

Votum simplex Religionis habens an possit assumi ad Episcopatum. 90.

Votum an quis teneatur quamprimum adimplere à 91. ad 96.

Votum conditionale quando quis teneatur adimplere. 94.

*Votum dandi eleemosynam in festo talis Sancti an festiuitate transa-
cta ad illa teneatur. 95.*

*Vouens recitare coronam quotidie an illam emittēs vno die peccet mor-
taliter, & teneatur compensare die sequenti. 97. 98. 99.*

*Vouens dare vnum iulium singulis diebus si omittat vno die an tenca-
tur dare die sequenti. 98. 99.*

Vouens ieiunare tali die si omittat an teneatur die sequenti. 100.

*Vouens ieiunare in festo alicuius Sancti an teneatur si incidat in Do-
minica. 101. 102. 103.*

*Vouens ieiunare feria sexta, an possit vesci carnibus si incidat Natiui-
tas Domini Nostri Iesu Christi. 104.*

*Vouens ieiunare in vigilia sine pane, & deinde in sabbatbo in pane, &
aqua si vigilia incidat in sabbatbo ad quid tenetur. 105.*

Vota si sint plura, & impossibilia, quod debeat implere. 106.

Vouens Religionem, & sacerdotium an sit tutus eligēs sacerdotiū. 107.

Vouens numquam amplius tangere mulierē an sit votū castitatis. 108.

Vouens vitam haremoticam an dicatur vouisse Religionem. 109.

*Vota intrandi certam Religionem an possit confessor mutare in equa-
le. 110.*

Votum monacandi in genere emissum an dicatur Religionis. 111.

*Vouens in specie Religionem si sine culpa sua dimittatur an amplius
teneatur voto. 112.*

*Vouens castitatem, & Religionem simul, si non admittatur ad Reli-
gionem an teneatur ad castitatem, & quid si de tali intentione non
constet. 113. 114.*

*Vouens duo vota alternatiue monacandi, vel Clericandi an habeat
electionem. 115.*

*Votum monacandi, & clericandi alternatiue si eligatur vnum ex ip-
sis an, & quando possit Episcopus dispensare. 115.*

Vouens mori in Religione, quod votum sit. 116.

Votū non ludendi sub pœna dandi tot hospitali an sit dispensabile. 117.

Vouere qui nam possint. 118.

Vouere possunt omnes habentes vsum libertatis. 118.

Episcopi quæ vota possint emittere. 119. 120. 121.

- Religiosi qua vota possunt emittere à 122 ad 125.*
Vota subditorum quando possint à superioribus irritari . 126.
*Religiosi an possint facere vota de op̄ibus ad qua aliàs non tenen-
 tur . 127.*
*Religiosi Sancti Francisci non possunt orare neque ingredi aliquam
 confraternitatem sine licentia suorum superiorum. 128.*
*Subditus vouens materiam non prohibitam an teneatur exprimere su-
 periori . 129.*
*Votum factum de consensu superioris an possit ab eodem irritari, & ir-
 ritando sine causa an peccet . 130. 131.*
*Dispensari an & quando possit votum factum de consensu Superio-
 ris . 132.*
*Subditus an, & quando teneatur implere votum irritatum ad tem-
 pus . 133.*
Votum semel irritatum à superiore an reuiuiscat - 134.
*Votum implendum sublata subiectione an irritari possit à Superiore .
 135.*
Vxor an possit vouere sine consensu viri . 136.
Vir an vouere possit sine consensu Vxoris . 136.
Votum castitatis factū altero cōiuge consentiente an possit irritari. 137.
Vir qua vota possit facere plusquam Vxor. 138.
Pater an, & quando possit irritare votum filij à 139. ad 132.
*Pater an existente filio infirmo possit vouere illum facere Religio-
 sum . 143.*
Votum personale an possit per alium adimpleri . 144.
Pubertas qua dicatur . 145.
Vota Religionis an possint irritari à parentibus . 146.
*Professio facta ante annum probationis, & ante completum decimum
 sextum annum est nulla . 147.*
Serui an & quando possint facere votum . 148.
Vota seruorum an, & quando possint irritari . 149.
Votum factum à sindico an obliget vniuersitatem . 150.
Vniuersitas an possit obligari ex voto facto à sindico . 150.
Heres an teneatur ad vota Defuncti . 151.
Vota defuncti an & quando teneatur heres adimplere . 151.
Voti transgressio, an & quando sit peccatum mortale - 152.
Voti particulā non implens quomodo peccet. 153.
Omittens paruum partem voti an peccet . 154.
Votum an cesset cessante causa . 155.
Super votis an sit de fide credere, quod Ecclesia habeat potestatem. 156.
Dispensare, irritare, commutare, absoluerē, &c. quomodo differāt . 157.
Differentia inter dispensare, interpretare, & absoluerē à voto . 157.
 Dispen-

Dispensare votum quid sit . 160.

Vota quæ possunt dispensari . 161.

Causa pro dispensando in votis quæ sit . 162.

Dispensatus sine causa an sit tutus in conscientia . 163.

*Votum solemnizatum, professione, vel ordine sacro, an possit dispensari,
& à quo à 164. ad 170.*

Dispensari an possit votum continentia . 166.

*Papa super quibus votis solemnibus possit dispensare, & quando. 167.
& 168.*

Papa an, & quādo dispenset super voto paupertatis, & obedientia. 169.

In voto considerantur actus vouendi, & ratio obligationis . 170.

*Praelati an omnes habeant potestatem dispensandi, & commutandi vo-
ta . 171.*

Papa solum dispensat in voto totius Ecclesie . 172.

Praelati inferiores quæ vota possint dispensare . 173.

Praelati regulares quæ vota dispensant à 174. ad 178.

Episcopus an possint dispensare super voto pœnale castitatis. 179. 180.

Vota conditionalia castitatis an possint dispensari ab Episcopo. 181.

Episcopus an possit dispensare in voto Religionis . 182. 183.

*Voti pœnalis commutatio facta in aliud opus, nulla facta mentione de
firmitate voti, quoad futura, neque pœnarum, an censeantur condo-
nata pœna, & quid in voto castitatis . 184. 185.*

*Episcopus an possit dispensare ad petendum debitum cum illis, qui post
votum castitatis contraxerunt matrimonium . 189.*

Episcopus an possit dispensare in voto non nubendi . 187.

Episcopus an possit dispensare in voto meticoloso castitatis. 187.

Votum meticulosum quod dicatur . 187.

Episcopus an possit dispensare in voto suscipiendi ordinem sacrũ. 188.

Episcopus an possit dispensare secum in votis à se factis. 189. 190.

Votum de non petendo dispensationem an obliget . 191.

Irritare votum quid sit . 192.

Commutare votum quid sit. 193.

Causa commutandi vota quæ sit. 194.

Commutare votum in minus bonum an liceat . 195.

*Votum Religionis, ut commutetur in maius bonum, quid requiratur.
196. 197.*

*Votum factum in utilitatem tertiæ personæ an possit commutari à Præ-
lato . 198.*

Votum in præiudicium tertij an possit commutari. 199. 200.

Commutare vota in foro conscientie quibus sit permissum. 201.

*Votum castitatis commutatum à Papa in aliam materiam dispensabi-
lem an possit ab alio commutari . 202.*

Confessarius an possit extra Iubileum etiam in articulo mortis commutare vota à 203. ad 205.

Confessor an possit commutare vota transacto Iubileo. 206.

Facultas commutandi vota data in Iubileo, de quibus intelligitur, de factis ante, vel post Iubileum. 207. 208.

Vota aliàs commutata an possint commutari vigore Iubilei. 209.

Facultas cōmutandi vota an extēdatur ad pœnitentiam iniunctā. 210.

Confessor electus virtute Iubilei an possit alteri remittere commutationem votorum. 211.

Redimere votum quid sit. 212.

Interpretari votum quid sit. 213.

Absolvere à voto quid sit. 214.

Absolui an qui possit ab obligatione voti non ludendi. 216.

Absolutus à voto feria secunda virtute Iubilei si postea non prosequatur alia opera an valeat absolutio, seu commutatio. 217.

DE VOTO AC EIVS COMMVTA- tione, dispensatione, absolutione, irritatione, &c.

Cap. XXVII.

VT facilius Confessor tempore Iubilei possit se regulari circa commutationem, & dispensationem votorum, aliqua sunt aduertenda, de quibus sparsim ex infra dicendis cognitio haberi poterit.

In primis, quod ex facultate, quæ sibi tribuitur virtute Iubilei commutandi vota, non potest, nisi de vna in aliam materiam æqualem vel maioris boni commutare *Caiet. in D. Tho.*

2.2.q.88.art.12. Nauarr. cons.12. de voto & licet aliqui velint, quod possit haberi mitior ratio; non tamen ista Regula est abutenda; nam si quis habet votum perpetuum non ludendi, non videtur commutandum in solutione quinque Iuliorum; sed media via est tenenda, vide *gloss. in Extrauag. Antiquorum vers. confitebuntur S. si Papa de pœnit. & remiss.* An autem quis possit absolui ab obligatione voti non ludendi vide *infra de absolut. voti.*

Item facultas commutandi vota per Iubileum non extenditur ad commutandam pœnitentiam iniunctam à Confessario; quia à diuersis non fit illatio *l. papinianus ff. de minoribus Nauarr. cons. de voto.*

- 4 Item Commissa facultate dispensandi non intelligitur, & commutandi; nec è contra *Nauarr. cap. 12. num. 79 contra Sot. qui putat sub potestate dispensandi, comprehendi & commutandi lib. 7. quest. 4. art. 3. quod valet in habentibus Iurisdictionem ordinariam.*
- 5 Facultas quæ datur à Papa in Iubileis dispensandi, & commutandi vota semper intelligitur exceptis votis perpetuæ continentia, Religionis, & Peregrinationis Hierusalem, Romam, & S. Iacobum in Compostellam, de quibus in *Extravag. Sixti Quarti, & si Domini de pœnit. & remiss. Nauarr. cap. 12. num. 75. & conf. 18. de voto num. 1. ergo tantum absolutè perpetua, non autem pœnalia intelliguntur reseruata, ista enim vltima ab Episcopis, & Confessoribus virtute Iubilei possunt dispensari, & commutari, nec etiam vota castitatis, & Religionis temporalia sunt reseruata, quia etiam possunt dispensari ab Episcopo, & Confessore virtute Iubilei.*
- 6 Vota Castitatis, & Religionis intelliguntur, siue de solemnibus, siue de simplicibus *cap. unico de voto lib. 6. & ita ista duo semper intelliguntur reseruata, & quamuis in aliquibus bullis Archiconfraternitatum, & Confraternitatum, & alijs Priuilegijs non exprimantur, nisi votum Peregrinationis, adhuc nihilominus ista duo intelliguntur reseruata Couarr. in cap. quamuis de pactis in 6. p. p. §. 3. nec obstat dicere, quod exceptio firmat Regulam in contrarium, quia procedit quando sumus in causis minoribus Couarr. lib. 2. variarum cap. 5. n. 7. Sot. lib. 7. q. 4. art. vlt. Hinc anno 1606. 21. Iunij fuit dubitatum in Iubileo Pauli Quinti, an possit absolui votum Sancti Iacobi Compostellani, dum esset reseruatum votum Castitatis & Religionis tantum.*
- 7 Ratio cur reseruentur est, quia non datur materia æquiualens.
- 8 In dispensatione istorum tria requiruntur, nempe causa, quæ potest esse ratione materiae, personæ, & maioris boni.
- 9 Votum castitatis fit quadrupliciter, perpetuum, temporale, conditionale, & pœnale, differunt inter se; nam quando Papa reseruatur votum castitatis, intelligit de perpetua, nam temporalis dispensatur ab Episcopo.
- 10 Votum castitatis intelligitur de omni specie luxuriæ ex *Sot. lib. 7. quest. 4. art. 1. & quest. 2. art. 1. & in quarto dist. 37. q. 2. art. 1.*
- 11 Votum non nubendi secundum Caiet. dicitur votum castitatis, sed alij Doctores illum non sequuntur, quia votum nō ducendi Vxorem, Clericandi, suscipiendi habitū tertij ordinis S. Francisci, & similia nō dicuntur castitatis, neque Religionis, ideo possunt commutari à Confessario tempore Iubilei, secus quando voueret perpetuam castitatē, vel toto tempore vitæ suæ, vel non cognoscere carnaliter contra votum castitatis.
- 12 Votum est promissio Deo facta de meliori bono proposito voluntatis

ris, & deliberatione: est actus patriæ, & Religionis tamquam Dei cultus, quia per illud magis Deo homo se subijcit ex *D. Tho. q. 88. art. 6.*

- 13 Aliud est simplex, quod consistit in promissione alicuius rei Deo gratæ.
- 14 Aliud est solemne *c. ult. de voto lib. 6.* quod consistit in acceptatione ex parte Dei per prælatum, & est duplex, castitatis perpetuæ, & fit in susceptione ordinis sacri implicitè & tacitè, alterum quod fit in Religionem approbata emittendo tria illa vota, castitatis, paupertatis, & obedientiæ, & si obedientiâ tantum promitteret secundum Regulam, quam proficeretur, reliqua includerentur *Abb. in c. consuluit de regularibus, & in c. insinuante qui Cler. vel vouen. Nauarr. in c. non dicatis 11. q. 1. nu. 4.*
- 15 Simplex potest esse conditionale, pœnale & purum, item personale, reale, & mixtum *Syl. votum 1. §. 5. Nauarr. c. 12. nu. 32.*
- 16 Conditionale quando quis vouit sub conditione, qua existente votum tenet, ea cessante non obligat. *Abb. c. scriptura de voto nu. 5. Nau. c. 12. nu. 52. & 54. v. g. voueo ieiunare tali die si filius meus sanitatem recuperabit, dixi quod non obligat, nisi impleta conditione, quod intellige, nisi sua culpa fiat, ut non adimpleatur Nauarr. c. 12. nu. 42.*
- 17 Hinc *idem Nauarr. conf. 29.* ponit casum, quod si quis vouit infra triennium ingredi Religionem, si interim fiat grammaticus sufficiens ad suscipiendos ordines, si eam non didicerit in dicto termino non tenetur lapso triennio ingredi, non obitante *l. Iure ff. de cond. & demon. si per eum non stetit, quo minus condicio adimpleatur.*
- 18 Pœnale quando votum adiungit pœnam, puta voueo non ludere, & ludendo dare centum tali Ecclesiæ, si fiat contra votum, teneor ad pœnam præfixam: vel quis vouit monachari si ludat, vel seruare castitatem si incurrat tale peccatum carnis *Sot. lib. 7. de iust. art. 3. Couarr. in cap. quamuis. de pact. lib. 6. p. 1. §. 3. num. 13.*
- 19 Purum quando quis vouet ingredi Religionem, & non apponitur tempus, neque pœna, tunc quamprimum potest, moraliter tenetur adimplere iuxta *tex. in l. promissor. §. 1. de const. pecun.*
- 20 Simplex personale respicit personam vouentis, ut si quis vouit ieiunare, peregrinari, & similia.
- 21 Simplex reale spectat ad bona temporalia, ut vouere eleemosynam, ædificare, & similia.
- 22 Simplex mixtum, idest partim personale, & partim reale, ut si quis vouit peregrinari ad templum B. Mariæ de Laureto, & ibi offerre calicem aureum tot aureorum, vel ædificare Monasterium S. Francisci, & illud ingredi *cap. scriptura de voto, & C. de sacros. eccles.*
- 23 Differt simplex & solemne in multis. Primo simplex continet generalem materiam, solemne verò determinatam. Secundo transgressor simplicis peccat mortaliter, transgressor verò solemnus ultra pec-

catum est apostata *Abb. in cap. rursus qui cler. vel vouen. DD. in cap. unico de voto lib. 6. cap. 2. ne cler. vel vouen.*

- 24 Simplex impedit matrimonium contrahendum, sed non dirimit contractum, solemne verò impedit contrahendum, & dirimit contractum, sunt & aliæ differentiz, quæ breuitatis causa omittuntur.
- 25 Ad hoc vt votum sit obligatorium tria debent concurrere, deliberatio scilicet, propositum, & promissio *cap. litterarum de voto, c. quia bone 17. q. 1.* Deliberatio non requiritur plena, idest vt considerentur plenè omnia, quæ poterunt accidere, & animum auertere à voto, sed sufficit ea, quæ facit actum humanum liberum & spontaneum, hoc est, qua homo operatur aduertens quid faciat, & scienter, & sufficit, vt sciantur substantialia actus, ex quo falsum apparet illud. *Ang. verbo votum 1. §. 6.* quod si statim transacto periculo voti pœniteat, non ligaret, vel si cogitasset non vouisset.
- 26 Votum metu factum, tunc valet, quando metus est ab intrinseco, idest à Deo incussus per aduersitates, quia Deus iustè infert, sed si ab extrinseco cadens in constantem virum, dummodo fiat per actum spontaneum etiam obligat: Voluntas enim non potest cogi, & talis actus sufficit ad merendum, peccandum, lucrandum valide, ad vouendum *Syl. metus 58. Palud. dist. 38. q. 1. concl. 2. Panor. cap. cum locum de spons. c. sicut de reg. oppositum tenet Sot. de iust. q. 2. art. 1. lib. 7. Nauar. cap. 12. num. 62. Tab. votum 1. §. 1.*
- 27 Sed quando metus est ab extrinseco cadens in constantem virum per actum non spontaneum, non obligat, secus si metus, vel vis esset accidentalis, vel casualis, puta vouere; vt euadat periculum naufragij, exulsi, & huiusmodi *Abb. in c. sicut de regul. vid. Sot. cit. ar. 3. Nau. conf. 1. de voto lib. 3.* vbi vota cum animi perturbatione ob instantis mortis periculum, vel iram præcedentem commissa obligant, dummodo perturbatio non abstulerit iudicium penitus, nec induxerit insaniam per ibi allegata, vide etiam *conf. 2. eodem.* præbet tamen hæc perturbatio, sicut & modica de liberatio, & pueritia causam facilius commutandi & dispensandi, nam votum factum ex deliberatione cum consensu difficilius dispensatur, quàm factum ex timore, & imbecillitate animi *Caiet. votum 3. cap. 3. & in D. Thom. 2. 2. q. 81. Nauar. cap. 12. num. 24.*
- 29 Qui haberet intentionē promittendi, & non adimplendi, peccaret, & valeret votum, etiam si intendat vouere, & non se obligare, quia est naturalis effectus promissionis, sicut ad summersionem naturaliter sequitur madefactio *Sot. lib. 7. q. 1. art. 2. Nauar. tamen c. 23. & Caiet. aliter loquuntur.*
- 30 Qui vouit, & pœnitet, peccat mortaliter quando non habet animum adimplendi *cap. vouentibus 17. q. 1. Syl. vot. 2. nu. 20.*

Celeris deliberatio non excusat à voto, calor vero iracundiæ si tantus sit, ut sit alienatus mente, excusaret, alias non vide *Ang. votum Ias. in l. si filium nu. 4. C. de inst. test. gloss. dudum de conuer. Coniug. vers. calore*, quando ignoratur an vacillauerit, necne pro deliberatione iudicand. *l. Arianus ff. de oblig. & act. Sot. lib. 7. q. 7. art. 2.* Intellige quando vouens est dubius, ita ut ad nullam partem inclinet, secus si ad partem affirmatiuā, & ita possunt conciliari opiniones contrariæ.

31 Item notandum, quod ut votum sit validum debet continere materiam possibilem, utilem, honestam, & non contrariam meliori bono, & res, quæ possunt voueri, possunt esse vel bonæ, vel malæ, vel indifferentes, vel posibles, vel impossibiles, vel necessariæ simpliciter, vel contingentes, vel sub præcepto, quæ dicuntur necessariæ ad salutem, vel sub consilio *Caiet. q. 88. art. 2.*

32 Nulla res illicita cadit sub voto, siue sit mortale, siue veniale *D. Thom. q. 88. art. 2.*

33 De re indifferenti necessaria, seu impossibili, nec potest fieri votum.

34 Opera præceptorum non quatenus sunt necessaria, sed quatenus pendent ex nostra voluntate sunt Materia voti *D. Thom. 2. 2. Syl. votum 1. §. 4.*

35 Opera consilij sunt propriè materia voti.

Vouere actionem, quæ est peccatum veniale, ex genere suo est veniale *Nauarr. c. 12. nu. 29. vers. 8. & contrafacere bonum est: ratione tamen contemptus, vel conscientie erroneæ potest esse mortale Sot. lib. 7. de Iust. quest. 1. art. 3. Caiet. q. 88. ar. 2. Nauarr. c. 12. nu. 54.*

36 Vouere actum, quod est peccatum mortale, est etiam mortale.

37 De re indifferenti non fit votum, nisi ex circumstantia fiat actus virtutis, ut vouere non transire per viam, in qua solebat peccare, sublata occasione aufertur votum absque alia dispensatione *Bonauent. dist. 38. q. 2. Sot. lib. 7. q. 1. art. 3. Caiet. q. 88. ar. 2. & in summ. verb. votum Nauarr. c. 12. n. 36.*

38 Votum de euitando aliquod peccatum in specie est laudabile.

39 De euitando omni peccato non est malum, sed gratia Dei est possibile, licet periculosum.

40 De euitando peccato veniali in specie potest esse laudabile.

41 De euitando omni peccato veniali, vel de numquam peccando, est stultum *Sot. lib. 7. q. 1. art. 3.*

42 Votum factum de operibus Consilij propter malum finem, si finis sit malus ipsius voti, vel obiectum voti, est nullum votum, & est peccatum, si malus finis est Vouentis, & non Voti, ut vouere Religionem, ut sit Superior obligat, si sit finis malus, ut vouere peregrinationem occidendi causa inimicum non valet.

43 Differt tamen vouere propter malum finem, vel vouere propter ali-

u 3 quod

quod bonum, quod est annexum malo fini; vt de fornicatione, & de filio ab ea suscepto, de bello iniusto, & de vita ibi non ammissa, primū est nullum, duo vltima valida; omnia iudicantur ex forma verborum, & secundum sensum contentum, vel intensionem *Caiet. q. 88. art. 2. Sot. lib. 7. q. 7. art. 3. de Iustit. Nauarr. nu. 30. & 43.*

- 44 Votum contra Dei consilia, puta non intrandi Religionem nullum est *Sot. & Caiet. cit. Riccar. dist. 38. q. 2.* est peccatum de genere suo, potest esse veniale ex ignorantia, vel inaduertentia, mortale vero ratione peruersæ intentionis ipsius vouentis *Caiet. verb. votum §. primo & verb. periurium c. 2. D. Thom. 2. 2. q. 88. art. 2. Nauarr. c. 12. nu. 35. & 25. alleg. tex. in c. vlt. §. fin. 22. q. vlt.*
- 45 Votum de Matrimonio contrahendo ex bono fine, & alijs circumstantijs potest esse validum *Caiet. q. 88. art. 2. Nauarr. c. 12. nu. 43.*
- 46 Votum quod fit in baptismo non dicitur vere votum, sed largo modo, licet aliqui contra sentiant, inter quos *Magister in 4. dist. 38. Syl. votum 1. §. 4. Conc. autem Trid. sess. 7. Can. 9. & 14.* vocat promissionē.
- 47 Votum factum ad obtinendum aliquod bonum temporale validum est *Caiet. art. 2. Sot. art. 3.*
- 48 Vouens in genere ingredi Religionem, si receptus sit in vna, à qua sua sponte egrediatur, vel eiiciatur post habitum susceptum, nō tenetur aliam ingredi *Nauarr. conf. 21. de voto* per ibi allegata, sed si vouit profiteri in genere, non satisfacit ingrediendo vnā Religionē, si professionem non emittat ibidem, & istud votum iudicatur tamquam de eo, qui vouit ingressum tātum, paria enim sunt vouere ingressum Religionis, & quod fiat Religiosus *Caiet. 2. 2. q. 189. art. 4.*
- 49 Qui vouit Religionem determinatam tenetur illam ingredi, & si non acceptatur in vna, non tenetur adire aliam, sed *Nauarr. conf. 28.* secus tenet, etiam si sit licentiatuſ à Generali, vel à Conuentu asserens teneri querere alias Religiones, vel Monasteria eiusdē Religionis, licet ab aliqua, vel ab aliquibus repudietur ex *Caiet. 2. 2. q. 88. ar. 3. colum. 3. vers. ex eadem responsione* non enim votum est de certo Monasterio, sed in genere, vel in specie de Religione.
- 50 Si vouit determinatum Conuentum, & ab eo refutatur, neque tenetur alium perquirere.
- 51 Qui vouit animo vagandi omnia loca tenetur iuxta intentionem *D. Thom. q. 88. art. 3. Nauarr. c. 12. nu. 26.*
- 52 Qui vouit absolutē, non determinatē, tenetur intra Prouinciā adire quatuor, vel quinque Conuentus, & si refutatur, non tenetur ad aliud, idem si adierit Prouincialem, vel Priorem, ad quos spectat *Sot. lib. 7. q. 2. art. 1. Caiet. tamē contra sentit art. 3.*
- 53 Qui post votum Religionis in genere, vnā ingreditur, si expellatur ab ea, tenetur alias perquirere.

- 54 Non tamen tenetur ingredi, si in illa Religione non seruantur substantialia Religionis, quando vouit in genere, & non reperit in principio aliam, in qua non seruentur dicta substantialia.
- 55 Secus si solum deesset obseruantia disciplinæ pro actu accidentali.
- 56 Hinc si post votum Religionis interuenit aliquod impedimentum perpetuum, liberatur à voto *Sot. lib. 7. q. 2. art. 1.*
- 57 Qui vouit certam Religionem S. Francisci, ingrediens aliam, non satisfacit voto, nisi detur paritas, vel artioritas, sed si artio-rem uoeat, & in laxiorem ingrediatur, & ibi profiteatur, peccat, & non tenetur ad votum, quia maius, quod est professio, tollit minus vinculum, quod est votum simplex, & sic potest in ea, in qua professus est licitè permanere, pro voto tamen non completo erit eidem penitentie imponenda ita *Bonif. VIII. in cap. qui post votum de Regul. & transf. ad relig. lib. 6.*
- 58 Habens votum solemne si egreditur, vel dimittatur à Religione, an teneatur seruare votum *Nauarr. in cap. non dicatis num. 67. 12. quest. 1.*
- 59 Si quis votum emittat Religionis in vna trium Religionum, puta Sancti Dominici, S. Augustini, aut S. Francisci perseuerare, & mori in Religione, si vnā ingrediatur animo satisfaciendi voto, si post aliquot menses aliqua iusta causa egrediatur satisfecit voto, quoad ingressum, sed non quoad professionem, ideo indiget dispensatione, exponendo infirmitatem, vel quod sit grandis natu, vel quod probauit Religionem, & illius ratio non placet, vel quod habet parentes, &c. *Nauarr. conf. 22. de voto idem inf. nu. 101.* Qui vero simpliciter vouit Religionem sine expressione manendi in ea perpetuo, nec exeundi, satisfacit ingrediendo vnā, licet superueniente infirmitate postea egrediatur, nec ea cessante tenetur postea redire *Nauarr. conf. 24. de voto*, imo si votum fuerit fieri frater certi Monasterii, si ingressus fuerit, & ante finem nouitiatus egrediatur non emissa professione, eo quia modus viuendi non placet, licite potest contrahere matrimoniū *Nauarr. conf. 25. de voto.*
- 60 Qui post votum Religionis in genere adhibita diligentia non recipitur, & absolute repellitur, sine spe ingressus est liber, & non tenetur expectare, si non se obligauit ad aliam, si repellitur ad tempus causa probationis, vel alia iusta causa tenetur expectare *Caiet. quest. 88. art. 3.*
- 61 An qui refutatur, quia ignorat aliquam scientiam, vel artem, teneatur addiscere? Respondeo, tenetur si sciebat id requiri, secus si ignorauit: si nihil de hoc cogitauit, dum vouit, tenetur, si potest commodè discere, alias non, vel fiat conuersus, si sit talis conditionis, ut eius statui conueniat.

- 62 Quid si in Religionem, quam nouit, non potest admitti, nisi in laicum, vel Conuersum? Respondetur, si dum vouit intendit fieri Sacerdos, non tenetur ingredi, si nil cogitauit, & sit eius conditionis, dic vt supra, alias non.
- 63 An semel expulsus, si postea inuitetur, teneatur ingredi, Respondetur si ob legitima impedimenta fuit exclusus, ijs cessantibus, tenetur, secus si fuit absolutè exclusus.
- 64 An exclusus à Religione, quam vouit, ante professionem teneatur obseruare Regulam, vel castitatē, & si non intendit expressè obseruationem Regulæ, & continentiam, non tenetur, neque obstat *c. quidam* & *c. placet de conuers. Coniug.* quia expressè ille vouerat Castitatem *Caiet. quest. 88. art. 3. Sot. lib. 1. de Iust. quest. 2. art. 1. Nauarr. cap. 12. num. 47.*
- 65 Hinc qui vouit Presbyteratum nō intelligitur vouisse castitatem, ideo potest commutari ab Episcopo, & à Confessore vigore Iubilei, vel alijs ex priuilegio *Nauar. cons. 32. de voto, & in Manuali c. 12. n. 47. Sot. lib. 7. quest. 5. art. 3. ad 2.* Sacerdos qui in articulo mortis in præsentia cuiusdam Prioris certi Conuentus, & Confessarij sui animo participandi suffragia ordinis prædictorum vouit castitatem, paupertatem, & obedientiam, non dicitur vere Religiosus, quia non vouit intrare, sed bene tenetur seruare dicta, tamquam simplicia vota, retinendo beneficium si quod habet, sed potest dispensari ab Episcopo, vt licite possit quærere per contractus, quæ poterat ante votum *Nauar. Conf. 9. de voto.*
- 66 An quis post votum Religionis possit petere debitum? Respondetur peccauit, & ante consumationem tenetur ingredi, si consumauit, potest petere, & reddere, nisi vouissent simul castitatem expressè *Caiet. art. 3. Sot. quest. 2. art. 11. Nauarr. cap. 12. num. 47. contra Syl. votum 2. §. 1. Tab. matrimonium 1. §. 3.* nisi hi intelligant de eo, qui expressè vouit castitatem.
- 67 Aduertendum, non esse idem votum de non contrahendo, & votum castitatis, quia illud potest dispensari ab Episcopo, & Priuilegiatis, secus votum castitatis, quidquid dicat *Caiet. Quolib. 8. ar. 1. & 2. 2. q. 8. art. 3.*
- 68 Nec esse idem votum castitatis, & Religionis: nam vouens castitatem si nubat, tenetur reddere, sed non petere debitum, Religionis vero post consumationem potest petere, & reddere.
- 69 Qui in infirmitate diceret, seu disponderet ingredi Religionem, Deo sibi sanitatem concedente, non dicitur obligatus ad Religionem, quia votum non inducitur per solum propositum, & denunciationem, sed requiritur promissio, & animus se obligandi *Nauarr. cons. 4. §. & 6. de voto.*

- 70 Idem de voto non tangendi mulierem libidinosè non est votum castitatis *Nauarr. consf. 22. de voto*, quare in iubileis quando datur ampla potestas, potest commutari *Sylu. verb. votum 4. §. 4. Ang. eod. §. 9. Nauarr. cap. 12. num. 76. Sot. lib. 7. quest. 2. artic. 1. & quest. 4. art. 2.*
- 71 An qui post votum castitatis contraxit matrimonium possit petere debitum? Respond. post contractum potest reddere, & non petere, & ad petendum potest Episcopus dispensare *Nauarr. cap. 12. num. 26. 13. & 30. Ang. impedimentum 5. & matrimonium 3. §. 3. Syl. dispensatio quest. 9. & votum 4. quest. 4. §. 4. Tab. matrimonium 1. quest. 3. & dispensatio quest. 9. Armill. debitum §. 13. nu. 23. Nauarr. loc. cit. nu. 51. ante consummationem tenetur ingredi religionem, & profiteri Riccard. dist. 38. prout ad idem tenetur qui post matrimonium ratum ordines sacros suscepit, vel cognouit consanguineam vxoris suæ intra quartum gradum, nisi dispensetur cum eo *Ant. 3. par. tit. 1. cap. 10. initio* quidquid dicat *Sot. dist. 38. artic. 1. & mortua vxore denuo contrahere non potest, sed tenetur seruare castitatem D. Thom. in 4. dist. 38.**
- 72 Nota tamen post *Conc. Trident.* impedimentum affinitatis ex coitu illicito non contrahi vltra secundum gradum.
- 73 Qui vouit Religionem an teneatur ad perseuerantiam? Respond. si expressè vouit perseuerantiam tenetur, qui animo experiendi, vel nihil cogitando de perseuerantia vouit, tenetur ingredi secundum formam iuris communis probando per annum, nec tenetur perseuerare *D. Thom. 2. 2. quest. 289. art. 4 ibid. Caiet. opusc. 17. respon. art. 5. & respon. 7. Nauarr. num. 47. Syl. Religio 2. §. 19.*
- 74 Hinc qui vouit perseuerantiam non potest exire post probationem sine rationabili causa, vel dispensatione *Nauarr. & Caiet. loc. cit. oppositum Sot. lib. 7. q. 2. art. 1.*
- 75 An qui vouit Religionem, & non admittitur, vel ab ea repellitur sua culpa sit tutus in conscientia? Respond. si ante professionem dimittitur, si non vouit perseuerantiam, non peccat, si ante ingressum sua culpa non acceptatur, præbens occasionem formaliter ad hunc finem, non est tutus, secus si materialiter ex fragilitate *D. Thom. quest. 88. art. 3. ad 2.*
- 76 Idem dicas de eo, qui vouit perseuerantiam, & sua culpa expellitur.
- 77 Si expellitur post professionem culpa sua tenetur tollere omne impedimentum *Sot. lib. 7. quest. 2. art. 1. & his sublati tenetur se præsentare Superiori, a quo si repellatur est tutus; tenetur tamen redire quoties vocatus fuerit cap. fin. de Regul. Syl. religio. 6. §. 12. & verb. apostes. §. 5. & 6.*

- 78 Eiectus ab vna Religione professus, erit tutior si aliam ingredia-
tur, si vouit Religionem in genere; si vouit in specie esset tutius *Sot.*
loc. citat.
- 79 Eiectus post professionem tenetur seruare essentialia suæ Religio-
nis, eo modo, quo potest, scilicet tria vota *D. Thom. q. 18. artic. 8.*
- 80 Item tenetur modo possibili seruare annexa suæ Religioni, & ge-
stare habitum, nisi eo spoliatus dimittatur *Syl. Religio 6. §. 12.* qui
melius loquitur, quàm *Sot. lib. 7. quest. 2 art. 1.* hic enim non obli-
gat, nisi ad castitatem *D. Thom. cit. art. 8. vid. Nauarr. in cap. non*
dicatis num. 67. 12. 9. q. 1.
- 81 An sub voto virginitatis contineatur & castitatis, ita vt qui illam
vouit, teneatur seruare castitatem, illa violata? Respond. si non ex-
pressit primum lapsum tenetur seruare castitatem *Caiet. quest. 88.*
Sot. lib. 7. quest. 2. art. 1. Nauarr. num. 43.
- 82 An qui vouit Religionem possit licitè propter debita pecuniarum
ab ingressu retardari? Resp. si haberet vnde satisfacere statim, vel
breui, sine periculo, tenetur satisfacere, antequam ingrediatur, aliàs
secus, sed potest Religionem ingredi, quia est quædam cessio bonorū.
- 83 Adde quod potest sic dissolui matrimonium ratum, & iuramentum
D. Thom. 2. 2. quest. 189. art. 6. ad 3. Paul. in 4. dist. 38. quest. 3.
art. 2. & alij communiter licet Med. de restit. cap. 8. putet teneri
expectare, vt soluat.
- 84 Sed post constitutionem *Sixt. V. qua incipit Cum de omnibus 71.*
sub dat. Romæ 26. Nouembris 1587. huiusmodi ære alieno astricti
non possunt ingredi Religionem, nisi satisfacto debito.
- 85 Non autem iste talis post ingressum tenetur laborare, vt soluat,
nisi ratione scandali, vel de bonis, quæ habebat satisfacere.
- 86 Nec Religio tenetur, nisi de bonis, causa ipsius requisitis *Syl. re-*
ligio 2. §. 4.
- 87 An propter obsequium parentum debeat quis retrahi à Religio-
ne? Respond. ante ingressum si sunt in magna necessitate, & ipse po-
test in sæculo permanere sine peccato, non debet intrare.
- 88 Post professionem non tenetur exire, quia mortuus mundo *D. Tho.*
quolib. 3. art. 16. & 2. 2. quest. 101. artic. 4. ad quartum Syl. Re-
ligio 2. §. 7.
- 89 Et debet curare, vt per se, vel alium subueniatur quantum potest,
salua obedientia Religionis.
- 90 Qui emisit votum simplex Religionis, non potest assumi ad Epi-
scopatum, & si assumatur, tenetur renunciare *cap. per tuas de voto.*
- 91 Votum factum tenetur quis quamprimum adimplere, vel adiecto
tempore, si tempus est adiectum *Caiet. 2. 2. quest. 88. art. 12.*
- 92 Si tempus non est adiectum, sed accidens, eo elapso tenetur, vt si

- 93 quis voueret religionem intra annum.
- 94 Si est conditionale tenetur adimplere adueniente conditione, & completa conditione cum primum commodè potest.
- 95 Si tempus adiectum est transactum, non tenetur, vt dare eleemosynam in festo talis Sancti, sed peccauit non adimplendo, sic vouens ieiunare die certo, eo transacto, non tenetur amplius *Caiet. in D. Thom. 2. 2. quest. 88. artic. ult. cont. Nauarr. cap. 12. num. 54.* vbi qui vouit aliquid facere certo tempore peccat mortaliter non faciendo, etiam transacto tempore, & quanto citius commodè poterit, quoniam qui tenetur debitum soluere &c. *l. Celsus ff. de recep. arbit.*
- 96 Limitatur quando qui vouit non respexit aliter diem vel tempus, quo promisit implere votum, quia non ieiunans illo die tenetur alio, secus quando principaliter respexit tempus, præsertim in ieiunio, ergo quando principaliter est habita ratio ad tempus, non tenetur die sequenti, aliàs secus, & ita forsan loquitur *Nauarr.*
- 97 Vouens recitare coronam quotidie, quibuscumque diebus omittit peccat mortaliter, nec potest satisfacere die sequenti.
- 98 Vouens dare singulis diebus iulium vnum, omittens in vno die, potest die sequenti secundum *Sot. lib. 7. quest. 2. art. 1.*
- 99 Ratio diuersitatis, quia regula est, quod in obligationibus dādis tenetur quis præcise dare, sed in obligationibus ad interesse obligatus, id præstando, liberatur.
- 100 Vouens ieiunare tali die certa, si omittat, non tenetur die sequenti.
- 101 Vouens ieiunare in festo alicuius Sancti, non tenetur si incidat in Dominica, sed tenetur die sabbathi, nisi expresse solum intendisset votum exultationis *Syl. votum 2. §. 16. & verb. ieiunium quest. 10. Gab. in 4. dist. 38. quest. 1. art. 1.*
- 102 Alij sic distinguunt, aut est votum de ieiunio afflictionis, idest ad satisfaciendum pro peccatis, ad subiugandum corpus &c. aut est votum exultationis, vt esset ad gaudium dispositior, & ad contemplationem diuinorum: aut tertio de neutro cogitauit: aut quarto de
- 103 utroque cogitauit; primo casu tenetur in præcedenti die; secundo casu in die Dominico; tertio etiam in die Dominico, qui præsumitur exultationis; quarto in sabbatho, alij tenent in eodem die *arg. cap. fin. de obseruat. ieiun. in comedendo carnes in Die Natiuitatis Domini Nostri IESV CHRISTI, si venerit feria sexta, exceptis Religiosis obseruantia, & habentibus ex voto.*
- 104 Qui vouit ieiunare feria sexta non potest vesci carnibus, si incidat in Natali Domini *d. cap. fin.*
- 105 Qui vouit in Vigilia ieiunare sine pane, deinde vouit ieiunare die sabbathi in pane, & aqua, si vigilia incidat in sabbatho, an teneatur

ad vtrumque? Respon. si non cogitavit de primo, tenetur de primo, secus si cogitavit, & potest vtrumque; si non potest, tenetur [ad primum] *Tab. ieiunium 23. Syl. votum 2. quest. 17.*

106 Idem dicas de alijs votis impossibilibus, quando non potest vtrūque satisfieri, servandum est maius *Ang. votum 3. quest. 24. D. Thom. in 4. dist. 38.*

107 An qui vouit Religionem, vel sacerdotium sit tutus in conscientia, si eligat sacerdotium, & postea facta huius commutatione ab habente potestatem impleat solum id, in quod commutatum est sacerdotium? Respond. quod sic: Quia facta electione, determinatum est votum ad eam partem electam, ita vt penitus extincta sit obligatio circa reliquam, ergo si eligat sacerdotium, & postea facta huius commutatione ab habente potestatem, impleat solum id, in quod commutatum est sacerdotium erit tutus in conscientia, videatur *Sanchez. lib. 4. oper. moral. cap. 13. num. 28. & lib. 8. de matrim. disp. 15. num. 4.*

108 Qui vouit numquam amplius tangere mulierem non est votum castitatis, quia debet intelligi fornicarie, esset autem castitatis si esset perpetuum *Nauarr. conf. 22. de voto.*

109 Qui vouit vitam heremiticam, non dicitur religionis, quia non degunt sub regula, neque habent caput.

110 Qui vouit intrare certam Religionem, puta Capuccinorum, vel alterius, potest commutari à Confessario in aequalem, vel laxiorem, aliud enim est dispensare, ne teneatur ad intrandum, quod reseruetur Papæ, aliud de intrando aliam, quod nullibi reperitur reseruaturn *Nauarr. conf. 41. de voto Syl. votum 4. §. 3. Caiet. 2. 2. quest. 88. art. 8. Nauarr. in comment. 4. de regularib. cap. statuimus 19. quest. 3. num. 10.*

111 Votum in genere emissum monacandi dicitur Religionis, si intrauit Religionem aliquam particularem, puta Augustinianam, & ante annum probationis licentiatur, vel ipse exit iusta causa, puta, quia non potest seruare regulam, non debet commutari in aliam Religionem, quoniam bona fide probauit religionem, & bona fide egressus est *Nauarr. conf. 23. num. 4. de voto.*

112 Qui vouit in specie Religionem, si ingreditur, vel bona fide sine culpa sua est dimissus, non tenetur amplius voto *D. Thom. 2. 2. quest. ult. art. 4. Sot. lib. 7. quest. 2. art. 1. & quest. 1. art. 3. secus si in genere vouit, quia exclusus ab vna, tenetur perquirere aliam.*

113 Qui vouit Castitatem, & Religionem simul, an non admissus ad Religionem teneatur ad Castitatem? Respond. si principaliter voluit vouere castitatem, & accessoriè religionem tenetur, etiam si excusatur ad intrandam Religionem, secus si principaliter voluit

vouere religionem , & accessorie castitatem , quia liberatus à religionē liberatur etiam à voto castitatis *Nauarr. 13. de voto .*

114 Quid si de tali intentione non constat, sed dubitatur? Respon-
netur in dubio eligere tutiorem partem *cap. iuuenis de sponsal. cap.
ad audientiam de homicid. & sic se reputare obligatum ad seruandam
castitatem Nauarr. loc. cit.*

115 Qui emisit duo vota alternatiua , puta monacandi , & clericandi,
electio est debitoris , & consequenter potest dispensari ab Episcopo,
si vnum ex duobus non reseruatis elegerit , puta si elegit votum cle-
ricandi , & postea pœniteat , potest ab Episcopo, vel Confessario cō-
mutari , quia non est Religionis .

116 Vouens mori in Religione duplex est votum, nempe Religionis, &
perseuerandi in ea, in hoc solus Papa dispensat *Nauarr. conf. 7. de
voto, vbi addit posse ingredi Religionem, quam voluerit, & sine cau-
sa, vel dispensatione non potest egredi .*

117 Qui vouit non ludere, & ludendo soluere decem tali hospitali, do-
nec non incurrit pœnam est dispensabile per Episcopum, si incurrit
pœnam potest absolui à Confessario soluta pœna *Nauarr. conf. 31.
de voto .*

118 Vouere possunt omnes , qui habent vsum liberi arbitrij, & non sunt
subditi, qui si voueant sine licentia superioris in illis, in quibus sunt
subditi, intelligitur sub conditione si superiori placuerit .

119 Episcopi non possunt vouere in ijs, quæ dissoluunt vnionem, quam
habent cum propria Ecclesia , seu cedunt in graue dandum ipsius,
secus in alijs .

120 Vnde non possent facere votū lōginquæ peregrinationis , & similia

121 Illa tamen tenentur seruare quantum possunt sine præiudicio Ec-
clesiæ, petendo licentiam, vel dispensationem *Syl. votum 3. §. 2. Tab.
cod. 5. §. 4. D. Thom. art. 8. cap. licet de regu. cap. nisi de renun.*

122 Religiosi possunt facere tria vota post professionem, quæ superior
non potest irritare .

123 Prout nec irritare votum transeundi ad arctiorem .

124 Vota facta de operibus, ad quæ tenentur de præcepto, nec possunt
irritare .

125 Vota facta circa regulas, seu annexa votis essentialibus, potest su-
perior irritare , quando fiunt de illis , quæ possunt ab eo dispensari
Gaiet. art. 8. Sot. lib. 7. quest. 3.

126 Reliqua vota subditorum possunt à superioribus irritari , si sunt
facta de rebus, in quibus sunt subditi *D. Thom. quest. 88. art. 4.*

127 Possunt Religiosi facere votum de operibus , ad quæ alias non te-
nentur seruare, sed possunt irritari à superiore, quia includitur con-
ditio, si placuerit .

- 128 *D. Bernard . in expositione Regula B. Francisci in 4. notabili per cap. Monachorum 20. quest. 4. vult, Religiosum, neque posse orare in Religione S. Francisci, nec adscribi facere in aliqua Confraternitate, vel gestare habitum B. Virginis de Carmelo, absque licentia Generalis, vide Bullam Leonis X. de qua compend. priuileg.*
- 129 Subditus vouens per materiam non prohibitam, puta ieiunium, si prohibetur à superiore, non tenetur dicere se vouisse, non tamen propterea est irritum votum, quia si conceditur, tenetur seruare, irritatio enim requirit notitiam *Caiet. art. 8. quest. 2.*
- 130 Votum rite factum cum consensu superioris potest ab eodem irritari *cap. voluit cap. nec illud cap. manifestum 33. quest. 5. Caiet. quest. 88. art. 12. Nauarr. cap. 12. n. 68.*
- 131 Peccant tamen superiores faciendo sine causa *Tab. votum 5. q. 4.*
- 132 Potest tamen dispensari si sit Prælatus, vel distinctus superior *d. cap. voluit.*
- 133 Si postquam irritari consentit, tenetur subditus implere, nisi ad tempus, & non absolute irritauerit *Syl. votum 4. quest. 2. §. 3. Tab. votum 5. §. 4. Sot. lib. 7. quest. 3. art. 1.*
- 134 Votum semel à superiore irritatum, seu sublatum, subiectione non reuiuiscit *Ang. votum 2. §. 13. Asten. p. p. lib. 1. tit. 2. art. 6. q. 1.*
- 135 An votum à subdito factum, sublata tamen subiectione, implendum, irritari possit à superiore, vt filius mortuo patre, vxor mortuo viro? Respond. sunt opiniones dicentium de votis impuberum, respectu parentum, vera est opinio affirmantium de alijs subditis, & filiis adultis, vera est opinio negantium *Syl. votum 5. quest. 5.*
- 136 Vxor non potest vouere sine consensu viri, nec è contra in iis, quæ sunt præiudicium alterius.
- 137 Si vnus consentiente altero facit votum castitatis, non potest alter irritare.
- 138 In iis quæ spectant ad gubernium familiæ, plura potest vouere viri quam vxor *Nauarr. cap. 12. num. 66.*
- 139 An pater possit irritare votum filii factum sub eius potestate postquam filius factus est pubes, vel emancipatus? Respond. *Sot. negat art. 2. Caiet. vero quest. 189. art. 5. Nauarr. cap. 12. nu. 71. affirmat.*
- 140 Dicendum quod de puero vouente ante pubertatem vera est sententia *Caiet.* nisi confirmasset pubes de alijs vera est sententia *Sot.* etiam de votis realibus, Idem dicendum de votis seruorum, si habuerint intentionem exequendi post libertatem *Tab. votum. 5. §. 5.*
- 141 Pater potest irritare vota filii personalia ante pubertatem facta, & etiam post, si non confirmauit in pubertate.
- 142 Realia vero semper potest, dum est in sua potestate.
- 143 Pater in infirmitate filii, an possit vouere illum facere Religiosum?

sum? Resp. non, quia vouens non potest obligare aliam personam, quia actio voluntaria *Abb. in cap. olim nu. 4. de restit. spol. Sot. lib. 7. de iust. quest. 2. art. 2.*

144 Faciens votum personale, si non potest adimplere, per alium non tenetur adimplere, quia ordinatur ad mortificationem propriæ personæ.

145 Dicitur puer peruenisse ad annum pubertatis, quando potest contrahere matrimonium *Nauarr. cap. 12. num. 75.*

146 Parentes possunt irritare votum Religionis factum à filiis ante pubertatem, etsi dubitatur an habuissent legitimam ætatem, præsumitur in fauorem vouentis *Sot. de iust. lib. 7. quest. 3. art. 2.*

147 Professio facta ante 16. annum completum, & ante annum probationis est nulla *Conc. Trident. sess. 25. cap. 15. de Regularib.*

148 Serui non possunt vouere in iis, quæ sunt præiudicium Domini *Syl. vot. 3. quest. 7. D. Thom. 2. 2. quest. 88. art. 8.*

149 Vota facta ante subiectionem possunt irritari, si sint talia, quæ sine licentia superiorum non possent fieri *Syl. votum 4. quest. 2. cap. noluit 33. quest. 5.*

150 Votum factum à Syndico ieiunandi tali die nomine communitatis an valeat, & liget successores? Respon. sic *Nauarr. c. 12. n. 79. l. proponebatur C. de iudic. gloss. cap. denique 7. q. 1.*

151 Ad vota defuncti realia tenentur hæredes, secus ad personalia, fallit tamen in vniuersitate, si votum est reale, & personale tenetur seruare, quatenus est reale, si principaliter est personale, sed accessorie reale, vt votum eundi Romam: nam non tenetur ad expensas, quas facturus fuisset *Palud. quest. 3. art. 3. Nauarr. cap. 12. num. 36. 56. & cons. 36. 56. de voto.*

152 Transgressio voti est mortale, & si eius materia est alias de præcepto est duplex peccatum, & per accidens potest esse multiplex *Caiet. quest. 88. art. 5. vid. D. Thom. 2. 2. q. 88. art. 1. Nauarr. cap. 12. num. 54.*

153 Non adimplens particulam voti in parua quantitate peccat venialiter, puta si in voto dicendi Rosarium omittat aliquam partem parua.

154 Secus si parua pars totum continet, quia eam relinquendo, peccat mortaliter, secundum aliquos, puta si votum sit dicendi Aue Maria, alii secus sentiunt, secluso contemptu *Caiet. quest. 89. art. 7. vult, quod si sit tota materia voti ante factum, sit mortale, post factum veniale Sot. lib. 7. quest. 2. art. 5. Nauarr. cap. 12. num. 40.*

155 Cessante causa finali, cessat votum, secus si causa est impulsiva, etiam si erant duæ impulsivæ, & vna tantum cessauit *Panorm. in cap. magna de voto.*

De commutatione, dispensatione, & irritatione votorum.

- 156 **E** St de fide quod in Ecclesia sit potestas dispensandi, & commutandi vota *D. Thom. 2.2. quest. 88. art. 10.*
- 157 Differt dispensare, irritare, commutare, redimere, interpretari, & absolueri in materia voti *ut Sylu. votum 4. quest. 1. Sot. lib. 7. quest. 4. art. 1.*
- 158 Dispensare votum est illud relaxare ab habente potestatem, concurrente causa *cap. magne de voto.*
- 159 Omnia vota regulariter possunt dispensari, & commutari ab Episcopis, exceptis tamen reservatis Papæ *cap. cum ex multa de voto.*
- 160 Legitima causa dispensandi potest esse quando votum est malum, inutile, impedimentum maioris boni, impotentia, leuitas, & facilitas vouentis *D. Thom. art. 12. Sot. quest. 4. art. 2. Nauarr. cap. 12. num. 77. Syl. votum 4. quest. 6. & dispensatio quest. 3. Palud. distin. 38. quest. 4. Caiet. art. 12. opusc. de voto.*
- 161 Dispensatus sine causa non est tutus in conscientia, quia de iure diuino *Syl. dispensatio q. 3. Gab. dist. 38. quest. 1. art. 1.*
- 162 An in voto solemni, hoc est solemnizato per ordinem sacrum, & professionem, de quo in *cap. unico de voto lib. 6.* possit fieri dispensatio? Resp. sunt tres opiniones, prima quod Papa possit in utroque *Durand. q. 2. Riccard. art. 9. Palud. q. 4. concl. 11. Gab. q. 1. artic. 6. Caiet. q. 88. art. 11. Anton. p. 2, tit. 11. cap. 2. §. 9. Ang. votum 4. §. 9. Enr. de cal. Quolib. 9. q. 25. & 26. Inn. Panor. in cap. cum ad monasterium de stat. monac. Host. in cap. 1. de voto.*
- 163 Secunda quod in neutro *Albert. dist. 38. art. 7. Aldis. lib. 3. tract. 22. gloss. in d. cap. cum ad monasterium, & c. 1. de voto.*
- 164 Tertia quod potest in voto continentie solemnizato per ordinem, non autem per professionem *D. Thom. 2.2. q. 88. art. 11. Bonauent. in 4 dist. 38. quest. 3. art. 2. Syl. votum 4. §. 5. Tab. disp. §. 7. Sot. lib. 7. de iust. quest. 4. art. 2.*
- 165 Sit conclusio, quod Papa potest ex grauissima causa in voto solemni dispensare, quia hæc solemnitas est de iure humano *c. unico de voto lib. 6. & Cælest. III. legitur dispensasse, ut Constantia filia Rogerij Regis sanctimonialis professæ contraheret cum Henrico VI.*
- 166 Item cum Rege Aragonio Monaco perpetuo, ut contraheret, & cetera *Palud. & Caiet. citati, & nostris temporibus Clemens VIII. dispensauit cum N. Capuccino professo Germano Cardinalis Gioiose, qui post creatam sobolem, mortua vxore, redijt ad Religionem.*
- 167 Item dispensat in voto paupertatis, & obedientie, ergo & castitatis.

tis . Non obstat quod est de iure diuino , & quod res est Deo dicata; quia cessat obligatio per dispensationem, & soluitur monachatus, fit enim vt non sequatur solemnitas illa , quæ erat de iure humano , & Papa nomine Ecclesiæ renunciat iuri suo *Couarr. par. 2. cap. 6. §. 9. num. 4. Med. C. de confess. quest. 52. D. Thom. art. 4. Sot. quest. 4. art. 1. in fin. Caiet. & ceteri.*

- 168 In voto enim considerantur duo actus , nempe vouendi , & ratio obligationis, quæ est lex diuina iubens reddi votum ; & actus humanus, idest vouere est fundamentum obligationis, sed ratio cur votum obligat est lex diuina: Papa autem habet potestatem super actus humanos, tum ad declarandam obligationem, tum ad irritandum, & sic sublata materia, & fundamento obligationis, aufertur consequenter obligatio inde orta, ex quo patet, quod dispensatio cadit super obligationem ortam ex lege diuina, saltem indirectè, quidquid dicat *Sot. lib. 2. & 7. de iust. quest. 4. art. 1. & in 4. dist. 18. quest. 1. artic. 1. vide D. Thom. 2. 2. quest. 88. art. 10.*
- 169 An omnes Prælati habeant potestatem dispensandi, & commutandi ? Resp. solum Prælati ecclesiastici *D. Thom. quest. 88. art. 12.*
- 170 Solus Papa in voto totius Ecclesiæ .
- 171 Inferiores Episcopo Prælati habentes iurisdictionem Episcopalem possunt vota subditorum, exceptis reseruatis Papæ *in extrau. et si Dominici de pœnit. & remiss.* licet non omnia habeantur expressa in iure *Syl. votum 4. q. 3. §. 4.*
- 172 Prælati Regulares etiam possunt omnia suorum subditorum , si sunt exempti, quia earum iurdictio quasi Episcopalis habetur *Clem. 1. de reb. Eccles. alien. vel non .*
- 173 Non tamen secularium , qui sunt illis subditi , nisi ex priuilegio, vel consuetudine .
- 174 Si vota præcesserunt professionem , in eam commutare dicuntur, non dispensare *ex cap. scriptura de voto* si sequantur eam , non sunt firma, nisi consentiat Prælatus, ideo potest euitare .
- 175 Si Prælatus dedit facultatem vouendi , potest dispensare *Syl. q. 7. §. 9. Ang. voto 4.*
- 176 Prælati habentes iurisdictionem quasi Episcopalem , nil tale possunt *Innoc. cap. 1. de voto Nauar. c. 12. n. 75.* nisi ex speciali priuilegio.
- 177 Episcopus an possit dispensare super voto pœnali castitatis, vel in alio ex quinque reseruatis, si fuerit pœnale ? Resp. sunt opiniones, tamè potest etiam post actum, in què incurrat pœna, quidquid dicat *Sot. q. 2. art. 1 & q. 4. art. 5.* quia directè, nec promittitur, nec intenditur Religio, seu aliud ex illis, sed cautio mali *Nauar. c. 12. n. 43. Angl. de voto art. 8. disp. 10. Bart. Med. tract. de conf. lib. 3. cap. 14. §. 6. Lop. p. p. c. 44. Cand. de voto n. 43.* Quare nõ solû poterit dispensare in obiecto

voti principali, sed etiā in penā ipsā *Cou. c. quāuis p. p. §. 3. de pac. lib. 6.*
 178 Si tamen directē voueret Religionem, seu aliud ex dictis, & pœnam non posse dispensare, & tunc essent duo vota *Nauarr. cit.*

179 Vota conditionalia castitatis, & Religionis, durante conditione possunt commutari ab Episcopo secundum aliquos contra Petrum de Aragona, & Valentiam in *D. Thom. q. 88. art. 12.* qui volunt semper esse reseruata Papæ.

Votum castitatis perpetuæ tantum est reseruatum Papæ, non autem temporale, vt aliās dictum est.

In voto simplici perpetuæ continentix Episcopus non potest dispensare, nisi magno concurrente periculo, secus in voto continentix non perpetuo *Nauarr. cap. 12. num. 76.*

180 In voto Religionis an possit aliquando Episcopus dispensare? Resp. potest cum suis subditis in voto strictioris Religionis, vt scilicet possint ingredi arctiorem, vel in ea maneat, in qua vouerunt strictiorem *Palud. dist. 38. q. 4. art. 4. Syl. votum 4. q. 3. §. 6.*

181 Non autem in voto temporali, quo quis tenetur ingredi, & non remanere, quia scilicet vouit Religionem, & non perseuerantiam.

184 Qui habet votum pœnale soluendi, videlicet toties quoties habuerit rem cum tali muliere, & pluries atq; pluries sit facta transgressio, si virtute Iubilei commutetur v. g. in dotatione alicuius puellæ, nulla facta mentione de firmitate voti, quoad futura, neque de cōdonatione pœnarum incurfarum, non censentur condonata pœnæ prædictæ, aliud enim est obligatio soluendi pœnā incursum ratione violati voti, & aliud facultas commutandi votū, non facta mentione de condonatione obligationis ad soluēdas pœnas incursum *Nau. cōf. 32. de voto.*

185 Quid in voto castitatis? Resp. in aliquo casu potest Episcopus dispensare, puta si sit temporale, idest ad annum. In perpetuo si sit periculum incontinentix, & non possit adire Papam *Nauarr. cap. 12. num. 76. Syl. votum 4. q. 4. Ang. eod. §. 9.*

186 Eadem ratione potest dispensare ad petendum debitum cum illis, qui post votum castitatis matrimonium contraxerunt *Syl. q. 4. Nauar. c. 12. n. 26. & c. 16. n. 50. Ang. matrimonium 3. imped. 3. §. 3. Tab. matrimon. r. q. 3. & dispensat. q. 9. Armill. verb. debitum §. 13.*

187 Et à fortiori in voto non nubendi *Nauar. c. 12. n. 76.* non autem in voto meticoloso castitatis, hoc est metu seuitix facto *Syl. votū 4. q. 4.*

188 An possit Episcopus dispēfare in voto suscipiendi sacros ordines? Resp. potest ex *Nauarr. cōf. 32. de voto Caiet. 1. 2. nu. 47.* & differt à voto castitatis, & religionis *Sot. lib. 6. q. 5. art. 3.*

189 An Episcopus possit dispensare secum in votis à se factis, vt potest cum alijs? Resp. non *arg. c. magna de voto, vbi gloss. & Panorm. Ang. votū 4. §. 7. Syl. votū 4. q. 3. in fin. Palud. dist. 38. q. 4. Gabr. q. 7. art. 4.*

Ad-

- 190 Addunt tamen posse dare potestatem suo Confessario, vt cum ipso dispenſet, vt Papa *Palud. & Gab. cit.*
- 191 Votum de non petendo dispensationem, an obliget? Resp. vniuersaliter non valet, quia potest esse nocium animæ, sed in aliquo casu si esset vtile animæ, ligaret *Riccard. dist. 38. art. 4. q. 3. Gab. q. 1. in fin. Asten. p. p. lib. 1. tit. 20. art. 12.*
- 192 Irritare est annullare obligationem voti, non requirit causam, sed tantū voluntatē superioris *Nau. c. 12. nu. 73. Palud. dist. 38. quest. 4.*
- 193 Commutare est de vna materia in aliam meliorem, vel æque bonā non requirit causam, si in melius cōmutatur, secus si in æquale. Hinc votū presbyterij si cōmutetur, vt quolibet mēse vitæ vouētis frequētetur cōfessio, & cōmunio, nō dicitur in melius *Nau. cōf. 19. de voto.*
- 194 Causa potest esse difficultas implendi, vtilitas, maius bonum.
- 195 Non licet commutare in minus bonum, quia contra iustitiam, *Caiet. quest. 88. art. 12. Sot. 4. art. 3. intellige ex vi commutationis, si enim simul dispensaretur, liceret.*
- 196 Ad commutandum votum in maius bonum in voto Religionis non requiritur autoritas Prælati *cap. scripture de voto, nec si materia est manifeste melior arg. cap. peruenit 2. de iur. iuran. Sot. q. 4. art. 3. Ang. votum 4. §. 2. contra Riccard. art. 8. q. 1. Syl. votum 4. §. 2.*
- 197 Si sit dubium an materia sit melior, requiritur autoritas.
- 198 Votum factum in vtilitatem tertiæ personæ, vel loci, potest commutari à Prælati, nisi homini sit facta promissio *D. Thom. in 4. dist. 34. q. 1. Caiet. opus. de voto q. 3. contra Anton. p. 2. tit. 11. c. 1. §. ult. & alij, quos refert Syl. vide Sot. lib. 8. quest. 1. art. 9. ad 2.*
- 199 Vota in præiudicium tertiij non possunt commutari, nisi de ipsius voluntate, vt votum de maritandis puellis *Sot. cit. & l. illud C. de sacros. Eccl. Caiet. opus. t. 1. trac. 11. q. 3. Nau. apolog. de redditib. q. 1. n. 71.*
- 120 Quod procedit etiam in voto iuramento firmato.
- 201 Commutare vota multis in foro conscientie permissum est, præsertim Religiosis, & id possunt ex causa, iuxta priuilegij tenorem.
- 202 Si Papa commutat votum castitatis in aliam materiam dispensabilem ab alijs, an post illam commutationem, ille qui habet potestatem dispensandi in ea materia, possit dispensare, vel commutare in aliam? Resp. potest de rigore, sed tutius est consulere Papam.
- 203 Confessarij non possunt extra Iubileum, etiam in articulo mortis commutare vota, seu dispensare *Nauarr. cap. 12. num. 79.* sed bene absoluerē à transgressionē votorum, & ab alijs censuris, differt enim absolutio à censuris, & commutatio votorum.
- 204 Volunt aliqui, quod Confessarius possit commutare, non autem dispensare vt *Abb. c. ex parte il secondo de conuer. coniug. & contrariā opinionē volunt intelligi de votis reseruatis, secus de non reseru-*

uatis, sed *Nauarr. loc. citat.* clare videtur loqui, quod non possit dispensare, nisi sit priuilegiatus, vt Fratres ex Ordine Minorum ex priuilegio Innoc. III. concess. Dominicanis, & alijs, de quibus *Nauarr. d. num. 79.*

205 Nam commutatio, & dispensatio votorum spectat ad Episcopum.

206 Transactio tempore indulgentiæ, seu Iubilei, Confessarius qui audiuit pœnitentem, non potest commutare vota, si pœnitens oblitus fuit petere commutationem ipsorum, quia absolutio habita non cadit super commutationē votorum oblatorum, sed solum super peccata, & censuras, ideo de his potest postea absolui pœnitens si fuerit oblitus *Rod. in sum. c. 184. n. 18. Graff. lib. 4. dec. c. 15. n. 3. in fin.*

207 Facultas data in Iubileo, seu indulgentia commutandi vota, de quibus intelligitur, de factis ante, vel post Iubileum, seu indulgentiam? Respon. *Azo. lib. 11. cap. 18.* duas affert opiniones, prima est *Sot. de iustit. lib. 7. quest. 4. & 5. art. 3. conc. 4.* asserentis de votis antea factis, altera *Nauarr. cap. 12. num. 80.* qui intelligit de omnibus *Cord. q. 37. prop. 2.* per rationes, ibi allatas cum *Soto* concordat *Graff. lib. 4. decis. cap. 15. num. 28.*

208 Quo vero ad peccata bene extenditur ad peccata commissa post Bullam *cap. cum haberet de eo qui dux. in mat.*

209 Per Iubileum, vel alia priuilegia concedentia commutationem, votorum possunt commutari vota, quæ alias fuerunt per habentem potestatem commutata, quia cui conceditur plus, conceditur & minus *Cord. q. 150. lib. 5.*

210 Facultas commutandi vota non extenditur ad pœnitentiā iniunctā, & acceptatam, vt absque causa commutari possit, quia aliud est pœnitentia à voto, & à diuersis non fit illatio *l. Papinianus ff. de minor. Nau. conf. 6. de voto Graff. p. p. decis. lib. 4. cap. 15. num. 46.*

211 Si Confessor electus virtute Iubilei, seu indulgentiæ esset multum occupatus, posset alteri remittere commutationem votorum, id est vt pœnitens consulat virum peritum, & eius consilium exequatur, vt in simili tenet de pœnit. *Nau. c. 26. n. 13. Graff. lib. 4. cap. 15. num. 47.*

212 Redimere votum est pecunia soluere.

213 Interpretari est an sit validum necne.

214 Absoluere est à transgressionē voti, remanente vinculo.

215 An quis possit absolui ab obligatione voti non ludendi? Respond. si votum includit primam speciem ludi, puta virtuosi, seu honesti nō obligat; si secundam speciem, quatenus est malus, venialiter tantum, potest relaxari ob aliquam causam iustam; si tertiam speciem, quatenus peccatum mortale contineat ludus, potest etiam, dummodo in melius commutetur *Nauarr. conf. 36. & 8.*

217 Si quis virtute Iubilei seria secunda fuerit absolutus à votis
vel

vel de illis facta fuerit commutatio, & sic cœpto opere, si postea pœniteat, & non prosequatur cœtera opera, vel ob impotentiam, vel ob negligentiam, cessante fraude, valet absolutio, seu commutatio *Enriq. lib. 7. cap. 1. num. 4. & cap. 9. littera A. Nauarr. de orat. Miscel. 59. 93. Rod. in summ. cap. 184. num. 15. Cord. quæst. 21. Sorb. de indul. fol. 325. vt etiam dictum est de absolutione habita de reseruat. ex D. Thom. in 4. dist. 17. Nauarr. Miscell. 19. de orat. plura dixi p. p. cap. 21. num. 63.*

S V M M A R I V M.

- Confessor eligendus virtute Iubilei quis esse possit. 1.*
- Ordinarij nomine qui intelligatur. 2.*
- Sacerdos non approbatus ab Ordinario an possit esse legitimus Confessor tempore Iubilei. 3.*
- Confessor tempore Iubilei an debeat eligi à pœnitente. 4.*
- Parochus si non est electus tempore Iubilei an possit esse Confessor. 4.*
- Confessorem eligendi facultas an finiat per vnum actum. 5.*
- Confessor electus virtute Iubilei an possit minuere pœnitentiam restitutoriam, vt potest satisfactoriam. 6.*
- Vicarius foraneus an possit prohibere, ne quis tempore Iubilei, sit Confessor, stante eius imperitia. 7.*
- Potestas eligendi Confessarium an extendatur ad Religiosos. 8.*
- Confessor quid debet aduertere tempore Iubilei, & alio tempore. 9.*
- Auaritiam Confessor euitare debet. 10.*
- Pœnitentiæ pecuniariæ an & quando iniungenda sint pœnitenti. 11.*
- Pœnitentias pecuniarias iniunctas Confessor sibi non applicet. 11.*
- Absolutio non danda pœnitenti obnoxio restitutioni ad quam faciendam alias fuit condemnatus. 12.*
- Restitutio facienda non manu Confessarij, sed alterius est facienda. 13.*
- Confessiones mulierum non audiantur extra confessionalia. 14.*
- Decretum Clementis VIII. in quo seruantur multi casus Sedi Apostolicæ, & prohibentur omnes Confessores absoluerè à casibus reseruatis Episcopo Confessor seruet. 15.*
- Decretum Clementis VIII. 16.*
- Potestas absoluendi à casibus non venit sub generali facultate data, auscultandi peccata, & ministrandi Sacramentum pœnitentiæ. 17.*
- Absoluendi facultate data ab aliquo ex reseruatis an intelligatur ab alijs. 18.*

Absoluendi facultate data ab omnibus casibus an intelligatur à censuris. 18.

Absoluendi facultate data à casibus, & censuris, an intelligatur ab irregularitate. 19.

Absoluendi facultate data à casibus, & censuris an intelligatur à cōmutatione, & dispensatione votorum. 19.

Absoluendi facultate data à casibus, & censuris an intelligatur Bulla Cœna. 20.

Pœnitentiario si detur facultas absoluendi à casibus, & censuris, quomodo sit intelligenda talis facultas. 21.

Absoluendi facultate data in foro conscientie ab aliqua censura an possit dari absolutio, non audita peccatorum absolutione. 22.

Abortus absolutio an intelligatur per concessionem casuum, & censurarum. 23.

Absoluendi facultas à censuris an intelligatur in Iubileis, & indulgentijs si non specificetur. 24.

Absoluendi facultas à quibusvis peccatis quorum absolutio reservatur Sedi Apostolica, & à reservatis an intelligantur casus in Bulla Cœna. 24.

Censura propter hæresim incurta an propter generalem facultatem datam absoluendi à censuris, & reservatis intelligatur. 24.

Casus in Bulla Cœna an intelligantur ut possint absolui per facultatem datam absoluendi à quibuslibet peccatis, & casibus reservatis Sedi Apostolica. 24.

Absoluendi facultas data à casibus reservatis Romano Pontifici an intelligatur, & a censuris illi reservatis, & quid è contra. 24.

Absoluendi facultas data à Summo Pontifice a casibus, & censuris an comprehendat censuras, & casus reservados Ordinario. 25.

Casus, & censura Ordinariorum an possint absolui si data sit auctoritas à Sede Apostolica absoluendi à casibus, & censuris. 25.

Absolutio à casibus in Bulla Cœna soli Papa reservatur. 20.

Absoluentes à casibus reservatis in Bulla Cœna sunt excommunicati. 26.

Excommunicatio contra absoluentes à casibus in Bulla Cœna an sit reservata. 27.

Absolvere ab excommunicatione an & quando possint parochi. 28.

Parochi an possintolvere ab excommunicatione maiori à iure non reservata. 28.

Absolutio ab excommunicatione ab homine à quo possit dari. 29.

Absolui an quis possit ab Episcopo loci ubi moratur ab excommunicatione iuris. 30.

Absolvere à casibus reservatis Episcopo, & in Bulla Cœna clarè, vel du-

dubiè omnibus prohibetur non obstantibus quibuscumque priuilegijs. 31.

Absoluere à censuris, & peccatis etiam reservatis sine licentia Ordinarij quilibet potest in articulo mortis. 32.

Hæreticus an possit absoluerè in articulo mortis. 32.

Diaconus, & Subdiaconus an possint absoluerè in articulo mortis. 33.

Articulus mortis quid intelligatur. 34.

Periculum mortis an idem sit cum articulo mortis. 34.

Absoluens in articulo mortis quid debet seruare. 35. ad 38.

Periculum an debeat esse euident, ut quis possit absolui in articulo mortis. 36.

Absoluendus in articulo mortis debet se obligare amplius similia non committere. 37.

Absoluendus in articulo mortis quid debeat prestare, & promittere. 37. 38.

Præsentare se quare teneatur absoluendus Superiori. 38.

Præsentare se superiori absoluendus quando teneatur. 38.

Absolutus a casibus reservatis in articulo mortis an teneatur se præsentare. 38.

Confessor an debeat explicare pœnitenti, quæ absoluit in articulo mortis, ut se præsentet. 39.

Præsentare se an teneatur pœnitens in casibus in quibus de iure non tenetur. 39.

Absolutus in articulo mortis an teneatur satisfacere parti læsa. 40.

Absolutus si non potest satisfacere parti læsa quid agendum. 40.

Absolutus an & quando possit quis declarari post mortem. 41.

Excommunicatus notorius quomodo sit absoluendus. 42.

Absolutio cum reincidentia quando est danda. 42.

Absolutio an & quando danda non satisfacta parte. 42.

Excommunicati publicè an tempore Iubilei possint absolui. 43.

Absolutio danda satisfacta parte quomodo intelligitur. 43.

Absolutio an danda ei, qui non potest satisfacere. 43. & 44.

Absolutus an censeatur quis, qui non potest satisfacere, licet non absoluator. 44.

Beneficia Principis largissimè sunt interpretanda. 44.

Absolutus cum promissione de satisfaciendo an censeatur absolutus stante clausula apposita in Iubileo (satisfacta parte.) 45.

Absolutus sub conditione satisfaciendi si non satisfaciat quando potest an reincidat. 45.

Episcopus an veniat nomine partis quoad satisfactionem. 46.

Absolutio quando dari potest inaudito Episcopo si in Iubileo dicatur

- satisfacta parte sub cuius nomine veniret Episcopus. 46.*
Excommunicatus nominatim ab Episcopo an & quando absolui possit
Episcopo inaudito. 47.
Confessor de quibus alijs debet monere pœnitentem, quem absoluit in
articulo mortis. 48.
Absolutio data in articulo mortis, vel ob impedimentum an intelliga-
tur in foro exteriori. 48.
Compositi super incertis an sint tuti si non restituant. 49.
Novitius absolutus à reservatis vigore priuilegiorum si exeat à Reli-
gione an teneatur se præsentare superiori. 50.
Confessor ad quid teneatur aduertens nulliter absoluisse. 51.
Absolutio ab excommunicatione an possit dari absenti, ignorant, inui-
to per procuratorem, & per litteras. 52.
Absolutio quomodo danda a Confessario absenti, & ignorant excom-
municato. 52.
Absolutio excommunicationis quare potest dari inuito. 52.
Absolutio à peccatis an possit dari absenti per litteras. 53.
Decretum Clemen. VIII. quoad prohibitionem absoluendi per liite-
ras. 54.
Absolutio an possit extorqueri ab inuito. 55.
Absolutionem extorquens ab inuito quam pœnam incurrat. 55.
Absolutio obiecta ex falsa causa an sit valida. 56.
Absolutum se dicenti an sit credendum. 57.
Absolutio data à Sacerdote putativo an valeat. 58.
Absolvere alienigenas a reservatis Episcopo suo an possint Regula-
res in diœcesi, ubi sunt approbati cum facultate absoluendi a re-
servatis. 59.
Absolutio casuum reservatorum in una Diœcesi an possit dari in alia.
59.
Absolvere a suspensione an & quando quis possit. 60.
Absolutus semel a reservatis a superiore an possit iterum ab inferiori
absolui. 61. 62.
Absolvere a reservatis, & differre absolutionem aliorum an Confessor
possit tempore Iubilei. 63.
Iurisdictio semel incepta exequi quando non expiret. 63.
Absolutus an possit pœnitens tempore Iubilei non adimpleta pœnitentia
alias iniuncta. 64.
Absolutus a reservatis ab habente potestatem liber manet a reserva-
tione si peccatum reservatum ex obliuione omiserit. 65.
Absolutus a reservatis tempore Iubilei, eo transacto, potest a quocum-
que absolui de peccato oblito. 66.

*Casus referuatus oblitus tempore Iubilei an & quando possit eo transa-
cto absolui . 66. 67.*

*Absolutione habita tempore Iubilei à referuatis si in alium referuatum
inciderit an possit absolui . 67.*

*Casus referuatus oblitus ob verecundiam tempore Iubilei an eo transa-
cto possit absolui . 68.*

*Absoluendi facultas à referuatis an intelligatur de præteritis, vel de
futuris . 69.*

Absoluendi facultas ab horis malè recitatis quomodo intelligatur . 70.

*Absoluendi facultate data non facta mentione satisfaciendi an absolu-
tio data sine satisfactione valeat . 71.*

*Absoluendi potestas à casibus, præter quam ab homicidio voluntario
quomodo intelligatur . 71.*

*Sepeliendi potestas cum pompa tempore interdicti quomodo intelliga-
tur . 72.*

*Dispensationes faciendæ super Matrimonij in foro conscientia tantum
quomodo intelligentur . 72.*

Irregularitas non possit dispensari tempore Iubilei à Confessoribus . 73.

Ab irregularitate mentali absolui quomodo intelligatur . 74.

*Absoluendi potestatem habens à referuatis Episcopo suo an possit ab-
soluere alienigenam habentem casus referuatos Episcopo suo . 75.*

*Absolui à referuatis quando possit alienigena in alieno Episcopatu .
75. 76.*

Casus referuati an expirent per mortem Episcopi . 77.

Minister absolutionis casuum referuatorum qui . 78.

Absolutio ad cautelam quando dicatur . 79.

Episcopus an possit exercere iurisdictionem extra Diocesim . 80.

Absoluere à censuris an possit Episcopus extra diocesim . 81.

*Excommunicatus pluribus excommunicationibus an indigeat pluribus
absolutionibus . 81.*

*Absolutio ab excommunicatione an , & quando dari possit a Sacer-
dote . 82.*

*Absolutio danda extra Sacramentum in foro exteriori an habeat cer-
tam formam . 83.*

Forma absolutionis danda extra Sacramentum in foro exteriori . 84.

*Excommunicatio si est ab homine, & offensio manifesta quomodo abso-
lutio danda . 85.*

*Absolutione ab excommunicatione data quid sit iniungendum pœni-
tenti . 86.*

Absolutio quomodo danda anathemati, idest solemni excōmunicato . 86.

Forma absolutionis Sacramentalis . 87.

Abso-

Absolutio ab oblitis excommunicationibus procurrenda est tempore Iubilei, & quare . 87.

Absolutio si non sit facta generaliter, & pœnitens recordetur alicuius excommunicationis an debet iterum absolui . 88.

Absolutio qualiter sit danda habenti casus reservatos sine excommunicatione . 89. 90.

Absolutio an sit danda à Superiore à reservatis ante quam fuerint confessi alia peccata . 91.

Forma absolutionis à suspensione . 92.

Forma dispensandi super irregularitate . 93.

Septa Monialium ingrediens cum licentia, & causa si notabiliter moratur ob illicita peragenda censuras non evadit . 94.

DE ELIGENDO CONFESSORE

virtute Iubilei, absolutione à censuris,

& Casibus reservatis.

Cap. XXVIII.

1 CONFESSOR eligendus virtute Iubilei, seu Indulgentiarum, sufficit, quod sit approbatus ab ordinario iux. *Conc. Trid. sess. 23. c. 15. de reform.* & qui ab eo autoritate non habet, audire confessiones non potest dicto tempore.

2 Nomine ordinarij sunt intelligēdi alij Prælati, etiam Inferiores Episcopo, licet Diocessani tantum dicantur Episcopi *gloss. in c. ordinarij de offic. ord. lib. 6. c. cum Ecclesiarum eod. Nau. conf. 5. de Sponsal. lib. 5. & conf. 3. de fil. Presbyter. vol. 1. Graff. decis. par. p. lib. 3. c. 15. nu. 10.*

3 Ante *Conc. Trid.* quicumque Sacerdos, etiam non approbatus sufficiebat *Sot. dist. 18. q. 4. art. 3. vers. postremum Syl. Confessor 14. Graff. loco citato.*

4 Ille Confessor nisi sit electus à pœnitente, non potest se ingerere tãquam Curatus in exequutione Iubilei, propter verba Bullæ, quæ volunt, ut eligatur *Nauarr. not. 32. nu. 26.*

5 Facultas eligendi Cōfessarium an finiatur per vnum actum, hoc est per

per electionem vnius Confessarij vna vice, secundum *Coriol. de cas. reser. p. p. sect. 2. art. 7.* finit si detur determinare, secus indefinite, & sine limitatione ex *Nauar. conf. p. nu. 2. de Priuil. vide Palud. in 4. dist. 17. q. 3. Syl. Confessor 1. q. 7. Nauarr. c. placuit nu. 167. & quæ supra dicta sunt p. p. de Iubileo.*

- 6 Confessor electus non ita potest minuere pœnitentiam restitutoriam, sicut potest satisfactoriam *Nauarr. not. 32. nu. 26.*
- 7 Vicarius Foraneus tempore Iubilei potest sine aliquo peccato, & censura prohibere, ne aliquis etiam approbatus ad audiendas confessiones, illas audiat, attenta eius manifesta ignorantia *Nauar. conf. 29. de sent. excomm. lib 5. Graff. p. p. lib. 4. c. 15. nu. 8.*
- 8 Potestas eligendi Confessarium approbatum ab ordinario extenditur etiam quoad Religiosos, quotiescunque Religiosus pœnitens vult confiteri extra suum ordinem, quia si intra ordinem suum velit confiteri, poterit cuicumque approbato à Prælato Religionis.
- 9 Quicumque Confessor, tam tempore Iubilei, quam extra illud, diligenter inspicere debet facultates sibi traditas, ne fines illarum respectu loci, temporis, & personarum excedat.
- 10 Item vitare studeat auaritiam, curiositatem, leuitatem, humanos respectus, & similia.
- 11 Pœnitentias abstineant iniungere pecuniarias ijs, qui manibus proprijs victum sibi quarunt, & si quando id viderit expedire, aut alijs non egentibus imponit, sibi ipsis non applicet, nec aliquod muneris in actu confessionis à pœnitentibus petat, aut exigat intuitu elemosynæ, vel pro missis celebrandis.
- 12 Si pœnitentes aliàs ad restitutionem faciendam coacti à Confessarijs, illam non fecerint, causam cessante, laudarem non esse absoluentes, nisi prius ea facta.
- 13 Restitutionem faciendam per alienas manus, potius quam per ipsiusmet Confessarij fieri laudarem pro omni suspitione tollenda.
- 14 Mulierum confessiones extra confessionalia in Ecclesijs audire cauere debet.
- 15 Meminerint cōfessores seruare Decretum Clem. VIII. editum 26. Nouemb. 1602. in quo aliqui casus leguntur reseruati Sedi Apostolicæ, quod Decretum est tenoris sequentis videlicet.

DECRETA ET DECLARATIO

Super absolute à censuris, seu à casibus reseruatis.

16 **E**ditum fuit aliàs à Sacra Congregatione S. R. E. Cardinalium, negotijs, & consultationibus Episcoporum, & Regularium preposita, Decretum super absolute à casibus reseruatis, eius qui sequitur tenoris.

Sacra Congregatio S. R. E. Cardinalium, negotijs, & consultationibus Episcoporum, & Regularium preposita, iustis & grauib; causis id exigentibus, ac de Sanctissimi D. N. Clementis Papæ VIII. speciali mandato, viua vocis oraculo de super habito, Sacerdotibus omnibus tam secularibus, quàm Regularibus per vniuersam Italiam extra Urbem degentibus, ad confessiones audiendas probatis quorumuis Ordinum, etiam Mendicantium, Militiarum, aut Congregationum, Societatis IESV, & generaliter quarumcunque aliarum, quouis nomine nuncupentur, iubet, & præcipit: ne quis eorum sub prætextu priuilegiorum, indultorum, aut facultatum generaliter, vel specificè scripto, aut viua vocis oraculo, vel per communicationem à Sede Apostolica, vel eius auctoritate eorum Ordinibus, Congregationibus, Collegijs, vel Societatibus, aut Archiconfraternitatibus secularium, aut singularibus personis, seu aliàs quomodocunque sub quibusuis tenoribus, formis, & clausulis, etiam derogatoriis derogatorijs, ad cuiusuis etiam Imperatoris, Regum, aut aliorum Principum instantiam concessarum, seu confirmatarum, alicui cuiusuis status, gradus, & conditionis, aut dignitatis, tam Ecclesiasticæ, quàm secularis, etiam Regiæ, vel Imperialis, ab ullo ex Casibus clarè vel dubiè in Bulla die Cænæ Domini legi solita, contentis, vel aliàs quomodocunque Sedi Apostolicæ reseruatis, aut in futurum per Sanctitatem Suam, eiusvè Successores pro tempore, in eadem Bulla, vel aliter reseruandis, nec etiam à Casibus, quos Ordinarij locorum hæcenus reseruauerunt, vel in posterum sibi reseruabunt, nullo casu etiam necessitatis, vel impediementi, nisi mortis articulo, seu cum noua, & speciali Sanctitatis Sæ, aut Successorum suorum, vel Ordinariorum, quoad Casus ab ipsis tantum reseruatos, respectiue, impetrata in scriptis licentia, Ordinarijs locorum exhibenda, absolutionis beneficium de cætero impendere audeat, vel præsumat; sed cum opus fuerit pœnitentes ad Superiores, legitimesq. Iudices suos accedere consulant; sub pœna contrafacientibus tam Regularibus, quàm secularibus, excommunicationis, priuationis officiorum, & dignitatum, aut beneficiorum, inhabi-

inhabilitatis item audiendi confessiones, & ad quacunque officia, praelaturas, beneficia in posterum obtinenda, ipso facto, absque ulla alia declaratione incurrenda: Super quibus à nemine, nisi à Romano Pontifice habilitatio, dispensatio vè, aut absolutio, praterquam in mortis articulo, possit impartiri: Sanctitas enim sua (quatenus opus sit) facultates, & concessionem ipsas in hac parte uti cassas, & irritas haberi de cetero voluit, & vult, non obstantibus quibuscunque.

Præterea nouerint penitentes, absolutionem, si quam obtinebunt contra huiusmodi prohibitionem, esse nullam, nulliusq. roboris, & momenti.

Et ne locorum Ordinarij, quibus in hoc reseruandorum Casuum competit, plurimum, quàm opus sit, reservatione, subditis, aut Confessarijs in animarum salute procaranda cooperatoribus sint onerosi, monetur omnes, ut paucos, eosq. tantum, quos ad Christianam disciplinam retinendam, animarumq. sibi creditarum salutem, pro cuiusvis Diocesis statu, & qualitate necessariò reseruandos esse iudicauerint reseruent. In quorum fidem. &c. Datum Romæ die nona Mensis Ianuarij Anni. 1601.

Cum autem dubia quædam ac difficultates circa eiusdem Decreti interpretationem atque obseruationem emerisissent eadem Congregatio, ne ullus acinceps obscuritati, scrupulo, ambiguitatib. locus relinqueretur, & ut clarius appareat, in quibus casibus vigore eiusdem Decreti reseruatis, intelligatur prohibita absolutio, speciali mandato eiusd. S. D. N. Clementis Papa VIII. similiter viua vocis oraculo super ea re habito, ipsum Decretum ita moderatur, ac declarat, videlicet Sub eiusdem prohibitione illos tantum in posterum comprehendendi casus, qui Bulla de Cæna Domini legi consueta continentur. Ac præterea: Violationis immunitatis Ecclesiasticæ in terminis Constitutionis fel. rec. Greg. XIV. quæ incipit: Cum aliàs nonnulli, Violationis clausura Monialium, ad malum finem. Prouocantium & pugnantium in duello iuxta Decretum Sacri Concilij Tridentini, & Constitutionem fel. rec. Gregorij Papa XIII. incipientem: Ad tollendum. Inycentium violentas manus in clericos, iuxta Canonem: Si quis suadente, &c. 17. q. 4. ac iuris dispositionem. Simonia realis scienter contracta, atque etiam confidentia beneficalis. Item omnes casus, quos Ordinarij locorum sibi reseruarunt, vel in posterum reseruabunt. In quibus omnibus iam enumeratis casibus dumtaxat, & sublata etiam pœna inhabilitatis audiendi confessiones eadem Sacra Congregatio vult & mandat, dictum Decretum in sua firmitate & pristino robore permanere: Ac præterea, declarat eos quidem Sacerdotes, tam seculares, quàm Regulares, qui aliquo ex priuilegijs, indultis, & facultatibus in supradicto Decreto expressis, suffulti fuerint, posse iuxta eorum priuilegia, indulta, & facultates, vñ ante idem Decretum, receptas, & quæ sub alijs reuocationibus

nibus non comprehenduntur, tantum, & non alias absolueri a casibus in presenti declaratione non comprehensis, alijs verò Sacerdotibus huiusmodi priuilegia non habentibus, nihil de nouo concedi. Sed ne locorū Ordinarij, ad quos casuum reseruatō spectat, ea in re modum excedant; eadem Sacra Congregatio illos rursus magnopere admonendos censet, ut non passim, sed cum id videbitur communi bono expedire, atrociorū tantum, & grauiorum criminum absolutionem sibi reseruent, quorum reseruatō ad Christianam disciplinam retinendam conferat in edificationem, non autem in destructionem cedat, ne alioquin Sacramenti Pœnitentia Ministrorum coarctata potestate Sanctæ Matris Ecclesiæ piæ menti contrarius effectus subsequatur. Prohibet etiam, ne sibi superflue reseruent casus in Bulla die Cœna Domini legi consueta contentos, neque alios Sedi Apostolicæ specialiter reseruatos, Facultatem verò & licentiam absoluendi à casibus reseruatis, quam in scriptis tantum concedi permittebatur, etiam sola viua voce concedi posse declarat. Caterum ne quis Sacerdotum secularium, aut Regularium, sub prætextu, quod per primo dictum Decretum non fuerit sufficienter eorum specialibus priuilegijs derogatum, eidem Decreto, sic ut præfertur declaratio, contrauenire audeat, Sanctitas Sua Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis omnibus, in fauorem quorumcumque Ordinum, seu institutorum Regularium, aut Sacerdotum tam secularium, quam Regularium eorum, necnon eorundem Ordinum, seu institutorum, ac etiam Ecclesiarum, & Monasteriorum, & aliorum secularium, seu Regularium locorum quorumcumque etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis etiam Mari magno, seu Bulla aurea, aut alias nuncupatis eisdem Ordinibus, seu institutis, ac etiam Ecclesiis, & Monasterijs, & secularibus, seu Regularibus locis, aut personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cū quibusuis etiam derogatorijs derogatorijs, alijsq. efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & alijs decretis etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, aut alias quomodolibet etiam per viam communicationis, seu extensionis concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumq. totis tenoribus, & formis, specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quauis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma seruanda esset tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata, inserti forent, presentibus pro expressis habens, quoad ea, quæ presentibus aduersantur, illis alias in suo robore per-

permanfuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogat, contrarijs quibuscumque non obstantibus. Romæ die 26. Nouembr. 1602. Alex. Card. Floren. Episc. Prænestin.

Hier. Agucchius Secret.

Aliud Decretum eiusdem Sacræ Congregationis de S. D. N.
PAVLI Papa V. mandato æditum.

Quoniam sacra Congregatio Cardinalium negocijs Episcoporum, ac Regularium præpositorum, nuper accepit, quamplures Regulas tantum facultatis, seu priuilegij ab Apostolica Sede sibi concessum profiteri, ut etiam à casibus locorum Ordinarijs in eorum Diocesibus reservatis, absque alia ipsorum Ordinariorum licentia, pœnitentes absolvere minimè dubitent, nonnullosq. alios in decreto prohibitionis absolutionis à casibus Sedi Apostolica, vel locorum Ordinarijs reservatis die 9. Ianuarij 1601. fel. rec. Clementis Papa VIII. iussu edito, necnon in declaratione illius eodem Clemente Pontifice iubente die 26. Nouembris 1602. promulgata, excommunicationes Sedi, vel Ordinarijs prædictis reservatas, minimè comprehensas asserere; unde fit, ut metus, quo homines à peccando coercentur, absolutionis facilitate exoleseat. Ideò sacra eadem Congregatio de S. D. N. Pauli Quinti, speciali mandato, viue vocis oraculo de super habito, decretum huiusmodi, illiusq. declarationem, necnon censuras, & pœnas in eisq. contenta omnia, confirmanda, atque innouanda opere pretium duxit, prout per præsentis confirmat, atque innouat, ab omnibusq. sacerdotibus tam secularibus, quàm Regularibus quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium, Militiarum, Congregationum, aut cuiusvis alterius instituti, etiam necessario exprimendi, quouis nomine nuncupetur, inuiolabiliter obseruari, ac insuper ut nulli ex sacerdotibus prædictis, quibuscunque priuilegijs, indultis, & facultatibus suffulti, ab excommunicationibus, vel à casibus eisdem Ordinarijs, vel Sedi Apostolica reservatis, tam ad forum contentiosum eorundem Ordinariorum deductis, quàm non deductis, præterquam in mortis articulo, absolvere audeant, vel præsumant, vel eorum aliquis audeat, vel præsumat, sub eisdem censuris, & pœnis eo ipso, & absque alia declaratione incurrendis, mandat, ac præcepit. Non obstantibus omnibus, quæ idem Clemens VIII. in decreto, & declaratione huiusmodi voluit non obflare. Datum Romæ 7. Ianuarij Anno 1617.

Antonius Card. Saulius.

V. Theatinus Secretarius.

Aduer-

- 17 Aduertatur, quod ex generali facultate data ministrandi Sacramentum pœnitentiæ, nō intelligitur potestas absoluendi à casibus reſeruatis, & cenſuris, niſi ſpecialis mentio fiat.
- 18 Conceſſa licentia absoluendi ab aliquo ex reſeruatis, non intelligitur ab alijs, & conceſſa absoluendi ab omnibus casibus, non intelligitur à cenſuris reſeruatis.
- 19 Prout conceſſa facultate absoluendi à casibus, & cenſuris, non intelligitur ab irregularitate, nec à votis, tam quoad abſolutionem, quam quoad diſpenſationem, & ſuſpensionem.
- 20 Item conceſſa facultate absoluendi à casibus, & cenſuris, non intelligitur Bullæ Cœnæ.
- 21 Facultas, quæ datur etiam pœnitentiario absoluendi à casibus, & cenſuris, exequi debet in foro pœnitentiali, audita ſacramentali confeſſione.
- 22 Cum autem conceditur, vt in foro conſcientiæ abſoluat ab aliqua cenſura, licet ſecundum aliquos poſſit abſolutio impertiri, non audita peccatorum confeſſione, numquam tamen licebit de abſolutione data, atteſtationem facere, & ſi ſuffragetur abſolutio in foro conſcientiæ tantum, niſi ſit data absoluendi in vtroque foro.
- 23 Per conceſſionem caſuum, & cenſurarum, non intelligitur abortus fœtus animati, niſi ſpecificetur ex *Bulla Greg. XIV. Sedis Apoſtolica.*
- 24 In Indulgentijs plenarijs non intelligitur facultas absoluendi à cenſuris, & reſeruatis, niſi ſpecificetur. Et ſi daretur facultas absoluendi à quibusuis peccatis, & exceſſibus, quorum abſolutio Sedi Apoſtolice reſeruatur, vel à casibus reſeruatis non intelliguntur caſus in Bulla Cœnæ, niſi ſpecialis mentio fiat *Ricc. in prax. reſol. 383. Vgol. de cenſ. tab. 1. c. 10. §. 4. nu. 8. Suar. diſp. 21. ſect. 3. num. 3. & diſp. 7. ſect. 3. nu. 15.* & ſi de eis etiam mentio fiat, non intelligitur à cenſuris propter hæreſim incurſis, niſi ſpecialiter dicatur *Henr. lib. 8. cap. 16. §. 3. Auil. de cenſur. p. 2. c. 2. diſp. 1. dub. 7. concl. 12. Vaſq. de excom. dub. 19. n. 5. Azo p. p. lib. 8. c. 10. q. 12. Graff. lib. 4. c. 15. n. 25. Mar. Alt. de cenſu. tab. 1. lib. 4. diſp. 4. c. 2. verſ. & ſimiliter* intellige de Hæretico publico, de occulto autem quid ſentiendum ſit *Graff. lib. 4. c. 15. n. 25. & lib. 1. cap. 13. nu. 23.* At obtenta facultate absoluendi à casibus ſummo Pont. reſeruatis, poteſt abſolui à cenſuris illi reſeruatis *Bonac. de cenſ. diſp. 1. q. 3. punct. 1. in fin.* & obtenta facultate absoluendi à cenſuris intelligitur & à reſeruatis *Azo. d. q. 12. plura Barb. p. 3. alleg. 50. nu. 180.*
- 25 Nec pariter ſub generali facultate conceſſa à Sede Apoſtolica absoluendi à casibus, & cenſuris continetur authoritas absoluendi à cenſuris, & casibus Ordinario reſeruatis, quia ſpecialis de ijs conceſſio requiritur *Io. Baptiſta Ant. in Catec. Neap. poſt lib. 6. de præpar. pro examine ſol. 49.* quod aliquibus non placet, ideo ſummus Pontifex ſol-

let exprimere, vt fecit Sanctissimus D.N. in Iubileo conceſſo 1605. vide *Nauarr.c.27.254.*

26 Absolutio casuum in Bulla Cœnæ soli Papæ reſeruatur, & alij abſoluere præſumentes excommunicationem ipſo iure incurrunt.

27 An autem iſta excommunicatio ſit etiam reſeruata Romano Pontifici, pendet ex verbis ipſius Bullæ, aliqui enim Romani Pontifices ſibi reſeruauerunt, vt in *Extrauag. & ſi Dominici de pœnitent. & remiſſ.* quod hodie non ſit, vide *Nauarr.c.27.nu.73. Caiet.excommunicatio. 77. Suar.diſp.21.ſect.3.nu.6. Coriol. fol.979. de abſol. à caſib. Memoriale Cleric. fol.29. & 50. vbi dicit ſtandum decreto Clemen. VIII. cuius meminimus ſupra.*

De differentia inter excommunicationem Bullæ Cœnæ, & alias Papæ reſeruatas *Sayr.lib.3.nu.2.*

28 Parrochi, licet de iure poſſint abſoluere ab excommunicatione maiori à iure non reſeruata *c. Alma Mater p.p. §.11. nu.5. Idem de alijs Confefſoribus, ſi ita ſit conſuetudo in Episcopatu Nauar. c.27. num.39 Suar.diſp.23.ſect.3.num.23. per regulam in c. nuper §. quia tamen de ſent.excomm. Suar. de cenſur.diſp.7.ſect.3. & 4.nu.9. Altier. de cenſur.tit.p.lib.4.diſp.3.c.1. & 2. Sayr.lib.5.c.15.nu.21. Auil.p.2. c.5. diſp.1. dub.4. Bonac.punct.1.nu.9. de cenſur. nihilominus ſecus in praxi obſeruatur, cum non abſoluat niſi Episcopopus, & habens iurisdictionem, nec etiam Religioſi poſſunt regulariter à prædictis abſolvere *c. nuper de ſent.excomm. niſi habeant priuilegium à Sede Apoſtolica, & ſic ex delegatione.**

29 Quando excommunicatio eſt ab hōmine non poteſt abſolui, niſi ab eo, cui eſt reſeruata. Si non eſt reſeruata, ſed eſt ſpecialis, ſeu nominatim lata, etiam debet abſolui ab eo, qui eam tulit, vel à ſucceſſore, vel à Superiore, ſi fuerit appellatum, vel à Romano Pontifice, qui eſt ſupremus Superior *c. per tuas c. ſacro de ſent.excomm. c. venerabilis eod.* Si eſt generalis, puta quia excommunicantur omnes concubinarij, poteſt abſolui à quolibet Ordinario loci *Sot.in 4. diſt.22. q.2. art.3. Syl.abſolutio 1. Abbas c. grauis in ſin. de preb. Fel. c. paſtoralis §. præterea de offic.ordin. Nauarr.c.27.nu.44.*

30 Et abſolui quis poteſt ab Episcopopo loci, vbi moratur à ſententia iuris, quam incurrit in aliena diœceſi, ſiue ſit Ius ſinodale, ſiue commune, ſecus à ſententia hominis *Lel.Zec. de caſib. reſer.caſ.p.verſ. abſolui pag.38. Mar. Alt.d.c.1. verſ. abſolui, & reſoluit ſufficere habitationem in loco, vt Episcopopus loci poſſit valide abſoluere ab excommunicatione iuris, etiam ſi maneat ad tempus animo redeundi ad ſuū domicilium, dummodo habitatio nō ſit ad modicum tempus, ſed moraliter ſit diuturna, vt ſaltem excedat maiorem partem anni.*

31 Quibuſcumque Confefſoribus ſæcularibus, & regularibus prohibetur,

betur, ne vigore priuilegij absoluant à casibus Episcopo reservatis, & in Bulla cœnæ clare, vel dubiè, prout in dicto decreto Clem. VIII. & Pauli V. de quo *sup. nu. 16.*

- 32 In articulo mortis quilibet Sacerdos potest absolvere ab omnibus censuris, & casibus reservatis, etiam Romano Pontifici *ex Conc. Trid. sess. 14. cap. 7. de casuum reservat. §. verumtamen*; etiam quod Sacerdos sit aliquo impedimento, vel censura innodatus; etiam quod sit Hæreticus *Victor. de sacram. Confess. nu. 152. & de clauib. Eccles. Nauarr. c. 26. n. 26. & c. 27. n. 272. Syl. Confessor p. §. 16. Sotus in 4. dist. 18. q. 4. ar. 4. nam in Conc. Trid. loc. cit. dicitur (omnes sacerdotes) & sic nemo excluditur, ordine tamē semper seruatō, ut dignior præferatur. De hæretico tamen aliter sentit D. Thom. in 4. dist. 18.*
- 33 Et secundum aliquos etiam Diaconus, & Subdiaconus, ac Clericus primæ tonsuræ in dicto articulo mortis potest absolvere à censuris, non autem à peccatis.
- 34 Pro articulo mortis intelligitur non solum infirmitas, verum etiā omne periculum, ut est difficilis partus, imminens prælium, periculosa nauigatio, hostium periculum, & omne aliud mortis naturalis, vel violantē periculum *Abb. in cap. pastoralis §. præterea num. 5. De offic. Iud. ord. Nauarr. c. 27. nu. 272. & c. 26. nu. 26. DD. in cap. eos de sent. excomm. lib. 6. Sot. in 4. dist. 18. q. 4. art. 4. & alibi supra.*
- 35 Quando datur talis absolutio in articulo mortis infra scripta seruentur.
- 36 Primo, ut periculum sit euidentius, & præsentaneum, nec de facili possit adiri superior, à quo fuisset absoluendus.
- 37 Secundo, & pœnitens se obliget amplius similia non committere.
- 38 Tercio, ut cum primum commodè poterit se præsentet superiori, cui excommunicatio erat reservata, non quidem ut iterum absolua-
tur, sed ut pareat mandatis Ecclesiæ, aliàs reincidit in eandem *c. eos de sent. excomm. lib. 6. Caiet. excomm. cap. 69. cap. de cætero de sentent. excomm. intellige de censuris, non autem de casibus reservatis, à quibus absolutus non tenetur se præsentare, dummodo non fuerit casus Sedi Apostolicæ reservatus, qui sunt cum excommunicatione, sic etiā si fuerit Episcopalis cum excommunicatione, ratione cuius teneretur se præsentare Nauarr. c. 26. nu. 26.*
- 39 Sed an necesse sit, ut confessarius disertis verbis explicet pœnitentionis de se repræsentando *Coriol. de casib. reser. p. p. sess. 2. art. 12. & an absolutio data cum tali onere de se repræsentando censeatur data cum conditione idem art. 13.* Hoc tamen præceptum de præsentando non est faciendū illis, qui gaudent priuilegio non comparendi, sed possunt ab Episcopo absolui, ut sunt clerici collegialiter uiuentes & similes

les vel ob aliud impedimentum essent, excusat *Bonac. de censu. q. 4. punt. 5. nu. 3. vers. aduerten. 2.*

40 Quarto, ut satisfaciatur parti læsæ, si quid debet satisfacere, & si non potest præstare cautionem pignoratitiam, vel fideiussionem de satisfaciendo, cum primum potuerit, quod si neque præstare potuerit, det iuratorium: ad impossibile enim nemo tenetur *l. impossibile de reg. iur. Nauarr. cap. 27. nu. 48. & c. 26. nu. 7. Suar. dist. 19. in fin. Auil. p. 2. cap. 7. disp. 3. dub. 5. cap. ex tenore cap. ea noscitur de sent. excomm. c. ex parte il p. de verb. signif.*

41 Quinto, si in tali articulo mortis non potest haberi sacerdos, ut absoluat, si constat de signis contritionis datis, potest post mortem declarari absolutus *cap. a nobis il 2. de sent. excomm. Nau. c. 26. n. 32.*

42 Sexto, si pœnitens est publicus, & nominatim excommunicatus, absoluitur cum reincidentia, hoc est, quod si non satisfacit parti læsæ, vel mandato absoluentis, reincidat in eandem, ac si non esset absolutus *DD. in c. i. lib. 6. Toletus tamen lib. 1. c. 14. n. 4. vult, quod si pars offensa est manifestè, non detur absolutio sine satisfactione, etiam cum cautione c. ex parte 1. de verb. signif.*

43 Tempore autem Iubilei an prædicti sint absoluendi, pendet ex tenore illius, nam si datur facultas absoluendi ab omni censura à iure vel ab homine, satisfacta parte, tunc ante quam absoluitur debet præcedere partis satisfactio, aliàs retardanda exequutio, quia potestas non est amplior, quam verba sonant, nec intrat arbitrium, ut intrat cum Iudicibus, nec in tali casu sufficit dare cautionem, cum non simus in articulo, vel periculo mortis.

An autem sit danda absolutio stante impotentia ad effectum dumtaxat consequendi Iubileum in foro interiori *Rod. in summ. c. 184. num. 11. affirmat Graff. vero lib. 4. cap. 15. num. 4. licet secus sentiendū esse affirmet, & censeatur absolutus quoad Deū, & reincidat quando est soluendo, quod si virtute Iubilei absolueretur, non reincideret sine noua sententia ex Sot. dist. 22. q. 2. art. 3. nihilominus concludit contrarium, cum Pontifex intelligat velle eam tantum satisfactionē, quam excommunicatus præstare potest circa cautionem Nauarr. c.*

26. nu. 27. & c. 27. nu. 77.

44 Imò in foro Dei propter impotentiam censeretur absolutus, etiam non data absolute, concurrente proposito satisfaciendi, & dummodo adueniente potentia satisfaciatur, aliàs etiam quoad forum Dei reincideret, nec valet dicere quod beneficia Principis sunt largissimè interpretanda *l. ult. ff. de const. Princip. sed Iubileum est beneficiū ergo, quia in hoc casu aliter sentiunt legislatores, & solent Romani Pontifices exprimere, quod absoluti per Iubileum intelligantur tantum quoad forum interius, posset tamen practicari cum absolutis in*

foro conscientia, cessante scandalo *Nauarr. cap. 27. nu. 227 seq.*

- 45 Et si absolueretur à Sacerdote cum promissione de satisfaciendo utique remanet absolutus, si id in Iubileo, seu priuilegio concedatur, sed si postea cum potest non adimplet, reincident *Rip. in cap. 1. de Ind. nu. 25. vbi loquitur iudicialiter Fel. c. ad reprimendam de offic. ordin. Abb. cap. cum desideres, & cap. cum de cetero de sent. excomm.*
- 46 Sub nomine partis nō intelligitur Episcopus, qui aliquem excommunicauit, eo quia ad processionem v. g. nō iuit, quia tunc inconsulto Episcopo potest absolui, secus si perseuerat in peccato, ob quod fuit excommunicatus, nec quando tractatur de restituendo, vel satisfaciendo alicui; tunc enim non absoluitur inconsulto Episcopo *Sot. in 4. dist. 22. q. 2. art. 3.*
- 47 Nec pariter absolui potest nominatus, & declaratus excommunicatus in foro exteriori, in quo debet satisfieri publica vindicta, sed bene in foro interiori *Couarr. in c. alma §. 11. nu. 16. gloss. in c. de his de accusat. Gomes. reg. Cancell. de non iudicat. soluen. iuxta form. supplicationis q. 14. nu. 3. & de absolutione, quæ dari potest quando agitur de interesse Fisci dictum est supra.*
- 48 Septimo, Confessor non solum de prædictis omnibus debet monere pœnitentem, verum etiam quod absolutio illi data in foro interiori nihil prodest in foro exteriori.
- Eadem seruanda sunt quando quis absoluitur ob aliquod impedimentum, propter quod impeditur adire superiorem *gloss. in cap. Religioso vers. eo casu de sent. excomm. lib. 6.*
- Octauo, vt absoluator coram testibus si excommunicatio est publica, pronunciato Psalmo *Miserere*, percutiendo humeros virgula in singulis versibus dicti Psalmi *gloss. cap. cum desideres de sent. excomm. Nauarr. c. 26. nu. 8.*
- 49 Cōpositi super incertis, & furto, si sunt obnoxij restitutioni, & ignorentur Domini an sint tuti in conscientia, si non restituāt *Cord. q. 44.*
- 50 Nouitius absolutus vigore priuilegij ab aliquibus ecclesiis, pro quibus debebat adire Sedem Apostolicā, si postea nō emisit professionem, & exiuit à Religione tenetur se præsentare ei, cui aliàs de iure tenebatur, non vt absoluator, cum iam sit absolutus, sed ne reincident in excommunicationem *c. eos de sent. excomm. lib. 6. vbi DD. Sorb. vers. nouitius §. deinde aduertendum.*
- 51 Ad quid autem teneatur Confessarius, & quid facere debeat si aduertat nulliter absoluisse. *Coriol. de cas. refer. sect. 2. art. 19.*
- 52 Absolutio ab excommunicatione potest dari absenti, ignorant, inuito, per procuratorem, & per litteras, licet in vsu iam sit committere talem absolutionem alicui sacerdoti *Riccard. in 4. distinct. 18. art. 10. quest. 2. Sayr. lib. 4. tit. 21. num. 12. Nauarr. cap. 26. num. 14. Abb.*

*Abb. c. cum desideres de sent. excomm. in c. Apostolica de Cleric. excomm. ministr. num. 7. Sot. in 4. dist. 22. q. 5. art. ult. D. Thom. in add. 3. par. q. 24. art. 2 & in 4. dist. 18. quest. 2. art. ult. Abb. in c. ab excommunicato Sayr. lib. 2. c. 7. n. 12. gloss. in c. de manifest. vers. iudicavi 2. q. 1. c. damnationis sententiam 24. q. 2. Sayr. c. 21. num. 7. Coriol. de absolut. d. cas. nu. 5. cum reliquis ibi citatis & ibidem etiam habetur, quando talis absens censeatur absolutus. Ratio cur absolutio detur inuito est, quia est pœna non culpa, & Regula, quæ dicit, quod inuito non conferatur beneficium, non procedit in foro animæ, quia malum pœnæ plerumque est extra nos, & sicut qui potest inuitus excommunicari, sic potest absolui *Abb. D. Thom. & Sayr. loc. cit.* Quando quis perseverat in peccato, absolutio non potest dari inuito *d. c. damnationis 24. q. 2. Sayr. lib. 2. c. 21. nu. 7.* quibus autem casibus dari possit *nu. 9.**

- 53 A peccatis nullo modo absolutio dari potest absenti per litteras, neque per internuncium, vt patet ex decreto Clem. VIII. tenoris infra scripti videlicet .

Decretum de absolutione non danda per litteras .

- 54 **D**ie vigesima mensis Iunij, anno à Nativitate Domini Nostri Iesu Christi 1602. in generali congregatione Sanctæ Romanæ, & uniuersalis Inquisitionis, habita in Palatio Apostolico, in monte Quirinali coram sanctissimo D. N. D. Clemente, diuina prouidentia Papa Octauo, proposita questione, Vtrum liceat, per litteras, seu internunciâ confessario absenti peccata sacramentaliter confiteri, & ab eodẽ absente absolutionem obtinere S. D. N. auditis votis Patrum Theologorum, & re cum Illustrissimis, & Reuerendissimis DD. Cardinalibus, contra hæreticam prauitatem generalibus Inquisitoribus, maturè, ac diligenter considerata, hanc propositionem: scilicet, licere per litteras, seu internuncium confessario absenti peccata sacramentaliter confiteri, & ab eodem absenti, absolutionem obtinere ad minus vti falsam, temerariam, & scandalosam damnauit, ac prohibuit, præcepitq. ne deinceps ista propositio, publicis, priuatisque lectionibus, concionibus, & congressibus doceatur: nève vnquam, tanquam aliquo casu probabili defendatur, imprimatur, aut ad praxim quouis modo deducatur. Quòd si quis illam docuerit, defenderit, imprimi fecerit, aut etiam de ea disputatiuè tractauerit, nisi forsàn impugnando, vel ad praxim directè, seu indirectè deduxerit, præter excommunicationem latæ sententiæ, quam ipso facto incurrat, & à qua non possit præterquam in articulo mortis ab alio, quæcumque etiam dignitate fulgente, etiã S. R. E. maiori Pœnitentiario; nisi pro tempore existente Romano Pontifice absolui: alijs etiam pœnis arbitrio infligendis subiaceat.

- 55 Ab inuito absolutio extorqueri non potest, aliàs extorquens no-
uam incurrit excommunicationem *cap. unico de is qua vi met. cau.*
lib. 6.
- 56 Absolutio ex falsa causa impetrata est nulla *Nauarr. cap. 27. nu. 42.*
gloss. in cap. officij, & cap. cum pro de senten. excomm. Couarr. c. alma
§. 11. nu. 14. p. par.
- 57 Dicenti se absolutum non creditur, nisi ostendat litteras absolutio-
nis, vel sit homo timorata conscientia.
- 58 De absolutione data à reseruatis, vel alijs censuris à Sacerdote pu-
tatiuo, an sit valida, vel iteranda, lege quæ supra *cap. 12. num. 11. de*
requisitis in concedente indulgentias.
- 59 Regulares audientes confessiones in ea diœcesi, in qua sunt ap-
probati cum facultate etiam reseruatorum, absolvere possunt adue-
nientes ex alia à casibus reseruatis in Diœcesi pœnitentium, non au-
tem in illa, vbi regulares confessiones audiunt, dummodo non mali-
tiosè huiusmodi pœnitentes talem absolutionem quærant ex decla-
ratione *Conc. Trid. 9. Nouemb. 1616.*
- 60 A suspensione, nullus etiam quod sit Curatus, potest absolvere, nisi
concedatur à Papa, vel ab Episcopo.
- 61 Semel absolutus à reseruatis à Superiore potest si iterum confitea-
tur, iterum absolui ab inferiore, & qui legitimè confessus est cum
Superiore, & oblitus est alicuius peccati reseruati, potest absolui po-
stea à quocumque confessorio, qui potest absolvere à peccatis *Na-*
uarr. cap. 26. num. 17. & in cap. consideret §. cautus num. 30. de pœnit.
dist. 5. Syl. Confessor 1. q. 19. in fin.
- 62 Sed si confessio fuit inualida, an desinat esse reseruatus casus etiam
oblitus *Nauarr. c. 27. nu. 261.*
- 63 An possit Confessor aliqua causa intra tempus Iubilei absolvere
à reseruatis, & differre absolutionem aliorum in alium diem, Respon-
detur, potest, & est vnus ex casibus, in quo iurisdictio semel incepta
exequi non expirat, quousque causa finiatur *Enr. lib. 7. de Indulgen.*
cap. 15. num. 5. cum ibi cit. Rodr. in sum. n. cap. 184. num. 12.
- 64 Tempore Iubilei potest pœnitens absolui, etiam quod non adim-
pleuerit pœnitentiam aliàs sibi iniunctam *Tol. lib. 6. cap. 23. in fin.*
tutius tamen faceret si adimpleret.
- 65 Qui confitetur habenti potestatem absoluendi à reseruatis, & ab-
soluatur, si aliquod peccatum reseruatum ex obliuione inculpabili
omiserit confiteri (secundum communem) subditus liber manet à
reseruatione, ita vt illud confiteri possit cuicumque simplici Con-
fessori, habenti communem iurisditionem *Gabr. in 4. distinct. 17.*
quest. 1. art. 3. dubb. 2. Nauarr. in cap. consideret §. cautus num. 32.
de pœnit. dist. 5. & in Summ. cap. 26. num. 13. & alij relati ab Azor.
tom. 4.

tom. 4. disp. 31. sect. 3. num. 12. licet nu. 14. pro resolutione huius dicti duplici distinctione utatur, de qua vide ibi.

66 Idem dicendum est de eo, qui tempore Iubilei est absolutus à re-
servatis, si postea recordatur alicuius peccati, etiam reservati, licet
sit transactum tempus Iubilei, potest à quocumque absolui: rema-
net enim casus non reservatus, etiam quod pœnitens propria culpa
sua Iubileum consequi noluerit, dummodo à principio habuerit ani-
mum illud lucrandi *Adrian. quest. 4. de confessione Couarr. cap. al-
ma p. p. §. 11. nu. 12. Can. p. 5. Ledes. 2. par. 4. quest. 8. art. 2. dub. 8.
& alij supra citati per Suar. Tolet. lib. 6. cap. 27. Rod. in summ.
cap. 184. num. 15.*

67 Quod procedit etiam si casus sit cum excommunicatione, & etiam
si alius sacerdos, cui confitetur, non habeat potestatem absoluendi
à prædictis *Syl. confessio 1. num. 19. quest. 4. Nauarr. cap. 25. nu. 12.
Graff. decis. p. p. lib. 4. cap. 15. num. 3.* qui etiam putat, quod si pœni-
tens post absolutionem habitam virtute Iubilei incidat in aliquod
peccatum reservatum, potest transacto Iubileo etiam alteri electo
confiteri, si non potest adire eum, quem primo elegit, cum possit
aliud eligere, durante tamen Iubilei tempore.

68 Sed si casus relinquatur ob verecundiam, non remanet ablata
reservatio, quia absolutio fuit nulla, ut *Rod. in summ. cap. 184.
num. 13.*

69 Absoluendi facultas à censuris, & reservatis an intelligatur de
præteritis, vel de futuris *Cord. lib. 5. q. 37.*

70 Facultas data in Iubileo absoluendi ab horis malè recitatis, intel-
ligitur quoad peccatum mortale, non autem quoad restitutionem
fructuum, unde beneficiatus, qui reliquit recitare horas Canonicas,
licet tempore Iubilei absolvatur amplissimè, non tamen liberatur à
restitutione fructuum horarum omillarum *Nauarr. cap. 21. num. 6.
vers. 45. Graff. p. p. lib. 4. cap. 15. num. 43. vide quæ Cord. quest. 43.*

71 Quando Papa dat facultatem absoluendi, nulla facta mentione
satisfaciendi, si datur absolutio absque eo, quod fiat satisfactio,
quoad rem, vel pignora, absolutio esset irrita, quia intelligitur da-
ta potestas secundum formam iuris *Nauarr. conf. 11. de senten. ex-
comm. lib. 5.* Intellige quando satisfactio manifestè fieri deberet, secus
si esset dubia, tunc enim absolutio valet, etiam non præstita satisfa-
ctione *cap. venerabilibus §. porro de senten. excomm. lib. 6. Nauarr.
conf. 7. num. 7. de sent. excomm. Graff. p. p. lib. 4. cap. 15. num. 6.*

72 Potestas absoluendi à casibus præterquam ab homicidio volunta-
rio, quomodo intelligatur *Cord. quest. 43. vers. dub. 3. & vers. quin-
tum dub.* habetur quomodo intelligatur potestas data sepeliendi cum
pompa tempore interdicti, & *vers. dub. 6.* quomodo sint faciendæ

dispensationes super matrimonijs in foro conscientia tantum.

- 73 Tempore Iubilei Confessores non possunt dispensare super irregularitate, nisi facta speciali mentione de ea, nec in foro conscientia. Talis namque facultas non concernit forum exterius, sed tantum ea, quæ ad pœnitentia forum, & conscientia purgationes spectant *Nauarr. cap. 27. num. 194. & 250. & 254. Graff. lib. 4. cap. 15. nu. 27. Nauarr. conf. 3. de atat. & qualit. num. 3. & conf. 2. de fil. Presb. Zerol. verb. absolutio §. ad secundum Paris. conf. 67. num. 20. lib. 4. Couarr. cap. alma p p. relect. §. 11. vers. 5. Tol. lib. 1. c. 14. nu. 9.*
- 74 Quomodo autem intelligatur absolui ab irregularitate mentali *Cord. q. 43. vers. dub. secundum, & vers. quartum*, quomodo intelligatur potestas absoluendi à censuris.
- 75 Habens potestatem absoluendi à reservatis Episcopo suo an possit absolvere alienigenam habentem casus reservatos Episcopo suo Responderur licet *Sotus in quarto dist. 18. quest. 2. & 4. art. 2. & 4. & Nauarr. in cap. placuit de pœnit. dist. 6. num. 63. partem affirmatiuam amplectantur, contrarium tamen tenet Caiet. absolutio 2. Palud. dist. 17. quest. 3. Anton. 3. par. tit. 17. cap. 4. Vgol. de offic. Episc. par. 2. cap. 39. §. 4. Suar. disp. 30. sect. 1. nu. 4. & idem Nauarr. in cap. 27. nu. 161. Barbof. p. 3. alleg. 51. num. 15.*
- 76 De Confessoribus autem non habentibus facultatem de reservatis distingue cum *Suar. loc. cit. nu. 6.*
- 77 Casus reservati an expirent per mortem Episcopi? Responderur affirmatiuè, quia cum sint lati ab homine, ipso sublato, ipsi etiam extinguuntur, secus dicendum de casibus à Iure Episcopo reservatis *Quarant. casus reseru. in fine.*
- 78 De ministro quoad absolutionem casuum reservatorum plura vide apud *Suar. disp. 29. & 30.*
- 79 Absolutio ad cautelam dicitur cum quis absoluit ratione alicuius actus, vel ad certum tempus, vel ratione dubij iuris, vel facti, puta quia dubitatur de validitate, vel inualiditate excommunicationis *cap. solet de senten. excomm. lib. 6. ubi Philipp. Franc. Couarr. cap. Alma §. 12. Fel. cap. Apostolica de exceptionibus, & in cap. pastoralis num. 13. de offic. ord.* De absolutione ad cautelam vide quæ nota *Tol. lib. 1. cap. 14. à num. 6. seq.*
- 80 Episcopus licet non possit exercere iurisdictionē extra diocesim *cap. nouit de offic. Iud. Deleg. Abb. cap. graue num. 14. de prebend.* nihilominus absolvere potest à censuris, quia iurisdicō voluntaria, non contentiosa *Tol. lib. 1. cap. 16. cap. 2. de offic. leg. cap. super specula ne Cler. vers. Monac. Sotus in dist. 22. quest. 1. art. ult. circa finem Abbas cap. de cetero de sent. excomm. Ledesm. 24. quest. 26. ar. 2. Sayr. lib. 2. c. 28. de censur.*

- 81 Excommunicatus pluribus excommunicationibus, pluribus indiget absolutionibus *Fel. cap. super bis de fid. instrum. num. 13. cap. cum pro causa de sent. excomm. Couarr. cap. alma §. 17. vel vnica potest absolui, exprimendo causam cuiuslibet excommunicationis, vide Sayr. lib. 2. cap. 7. num. 16. de cens. & num. 17. cum seq.*
- 82 Absolutio ab excommunicatione potest dari à non sacerdote in foro tamen exteriori, non autem in foro conscientiae, quæ sit vna cum absolutione à peccatis *Ang. absolutio 2. §. 1. Syl. ibid. §. 3. Nauarr. conf. 1. de sent. excomm. Coriel. de casib. reservatis p. p. sect. 1. art. 6. num. 10.*
- 83 Circa absolutionem dandam extra Sacramentum, & sic in foro exteriori, nulla est præscripta forma, quæcumque enim verba sufficiunt, dummodo significant absolutionem, puta absoluo te, restituo te, benedico te, libero te &c. ratio est, quia est iurisdictionalis absolutio, non autem sacramentalis *cap. a nobis il secondo de sent. excomm. & licet aliqui aliter sentiant per d. cap. a nobis ille textus loquitur de mortuo, cui fuit data absolutio in foro interiori, & præcesserunt signa contritionis Alphons. de castr. lib. 2. de iust. hæretic. punit. cap. 19. & 20. & quando datur postquam absolueudus iurauerit de parendo mandatis Ecclesiæ, & satisfecerit parti lesæ; Vtetur absolueudus infra scripta forma videlicet*
- 84 Absolueudus exutus camisia ante fores genuflexus, detecto capite, ante Episcopum, super faldistorium sedentem, ante principalem portam paratam absolutionem petit. Põtifex ab eo accipit primo iuramentum de parendo mandatis Ecclesiæ deinde accepta dextera manu virgula, dicuntur psal. *Miserere mei Deus cum Gloria, et Deus misereatur nostri*, in quolibet versu cum virga leuiter verberat in scutulis absolueudum, finitis psalmis, depõlita mitra, surgit, & dicit. *Kyrie eleyson, R. Christe eleyson, Kyrie eleyson.*
V. Pater noster.
V. Et ne nos inducas in tentationem.
R. Sed libera nos à malo.
V. Saluum fac seruum tuum.
R. Deus meus sperantem in te.
V. Nihil proficiat inimicus in eo.
R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.
V. Esto ei Domine turris fortitudinis.
R. A facie inimici.
V. Domine exaudi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te veniat.
V. Dominus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.

Oremus .

Deus, cui proprium est misereri semper, & parcere, suscipe deprecationem nostram, ut hunc famulum tuum, quem excommunicationis catena constringit, miseratione tua pietatis clementer absoluat. Per.

Oremus .

Praesta quaesumus Domine huic famulo tuo dignum poenitentiae fructuum, ut Ecclesia tua sancta, a cuius integritate deusauerat peccando, amissorum veniam consequendo reddat innoxium. Per Christum Dominum nostrum R. Amen.

Auctoritate Dei Omnipotentis, & Beatorum Apostolorum Petri & Pauli, atque Ecclesia sua sancta, ea, qua fungor, absoluo te à vinculo talis excommunicationis, qua ex tali causa ligatus eras. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Deinde surgit cum Mitra, & apprehendens absolutum per dexteram manum introducit eum in Ecclesiam dicens; Reduco te in gremium S. Matris Ecclesiae, & ad consortium, & ad communionem totius Christianitatis, à quibus fueras per excommunicationis sententiam eliminatus, & restituo participationi Ecclesiasticorum Sacramentorum. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

85 Si excommunicatio est ab homine, & offensa manifesta, non absoluitur, nisi prius satisfaciat; si est dubia, & post absolutionem apparuerit iniuste fuisse ligatum, nihil est praecipendum, si apparuerit iuste fuisse ligatum iniungitur, ut satisfaciat.

86 Si est anathema, idest solemnis excommunicatio aliter excommunicatur, & absoluitur, in excommunicatio enim dicitur, quia N. diabolo suadente &c. in pontificali fol. 459.

In absoluendo ultra praedicta adduntur sequentes orationes.

Oremus .

Miserationem tuam quaesumus Domine sancte Pater omnipotens aeternae Deus, qui non mortem peccatorum, sed poenitentiam semper inquiris, respice flentem famulum tuum, attende prostratum, eiusque plangitum in gaudium tua miseratione conuerte, scinde delictorum saccum, & indue cum letitia salutari, ut post longam peregrinationem famem de sanctis altaribus satietur, ingressusque cubiculum Regis in ipsius aula benedicat nomen gloria tua semper. Per Christum.

Ore-

Oremus .

Deus misericors , Deus clemens , qui secundum multitudinem miserationum tuarum peccata pœnitentium deles , & prætorum criminum culpas venia tua miserationis euacuas , respice propitius super hunc famulum tuum , & remissionem sibi omnium peccatorum suorum tota cordis deuotione poscentem deprecatus exaudi ; Renoua in eo piissime Pater quidquid terrena fragilitate corruptum est , diabolica fraude violatum est , & unitati corporis Ecclesie membrorum redemptionis annecte : miserere Domine gemituum : misere lachrymarum eius , & non habentem fiduciam , nisi in misericordia tua ad tuorum Sacramentorum reconciliationem . Per Christum &c.

Demum iniugat præceptum ne vnquam faciat contra canonem illum , contra quem faciens incurrit excommunicationem .

Forma absolutionis Sacramentalis .

- 87 Quando datur absolutio Sacramentalis tempore Iubilei dicatur .
Parcat tibi Deus : Misereatur tui &c. Indulgentiam &c.

Dominus Noster Iesus Christus te absoluat , & ego auctoritate ipsius , & Beatorum Apostolorum Petri , & Pauli , ex potestate virtute Iubilei mihi commissa , absoluo te ab excommunicatione , quam incurristi (ob talem causam) postea ad cautelam dicat generaliter , & si teneris aliquo alio vinculo excommunicationis , cuius memoriam non habes , & à quo possum te absoluerè , ego te absoluo auctoritate Iubilei , mihi commissi , vel priuilegij potestate , vt tibi concessa in hac parte , & restituo te Sacramentis Ecclesie , & unitati fidelium . In nomine Patris &c.

Quando enim quis absoluitur virtute Iubilei ab excommunicationibus , procurare absolui debet ab omnibus , etiã oblitis , & tunc si postea alicuius recordatur , nō tenetur , vt alias dixi , impetrare iterū absolutionem , sed tantum confiteri peccatum , ob quod fuit excommunicatus *Nauiar. cap. 26. num. 12. in cap. consideret §. cautus nu. 3. de pœnit. dist. 5. Couarr. cap. alma p. p §. 16. de sent. excomm. lib. 6. Io. Baptista , Anton. in catech. Neap. lib. 5. cap. 3. Sayr. lib. 2. cap. 7. num. 25.*

- 88 Si talis absolutio generaliter non sit facta , & postea pœnitens recordetur alicuius excommunicationis , debet denuo confiteri , quia absolutio à peccatis effectum non habuit *Syl. confessor 3. §. octauo queritur n. 12. & absolutio 6. Sot. dist. 22. q. 1. art. 1.*

- 89 Si absolutio sit danda pœnitenti, habenti casus reſeruatos, abſque excommunicatione, quoniam vt dictum eſt, poteſt Confefſor abſoluere à reliquis peccatis, & transſmittere pœnitentem ad ſuperiorem pro caſu reſeruato, dum ipſe non habet poteſtatem abſoluen- di à dictis caſibus reſeruatis, tunc præmiſſis *Miſereatur, Indulgentiam, Dominus noſter &c.*
- 90 Deinde *Ego te abſoluo ab omnibus peccatis tuis, mibi confeſſis, exceptis, tali, & tali reſeruatis. In nomine Patris &c. Nauarr.conf. 26. num. 6.*
- 91 Superior tamen, cui eſt reſeruatus caſus, non poteſt abſoluere ab illo, antequam ipſi, aut alteri omnia fuerint confeſſa *Nauarr.c. 26. num. 6. in fine.*

Forma abſolutionis à ſuſpensione.

- 92 Si abſolutio ſit danda à ſuſpensione, forma talis erit.
Authoritate mibi ab Epifcopo, vel ab alio, tradita, Ego abſoluo te à vinculo ſuſpensionis, quam propter talem cauſam incurriſti, ſeu incurriſſe declaratus es In nomine Patris &c.

Forma diſpenſandi ſuper irregularitate.

- 93 Si habet facultatem diſpenſandi ab irregularitate dicat *authoritate mibi à tali commiſſa, diſpenſo tecum ſuper irregularitate, quam ob talem cauſam contraxiſti.*
- 94 Non omittam quod aduertit *Ant. Nald. quaſt. præſt. verſ. Moniales num. 15.* quod licet quis cum licentia, & cauſa poſſit ingredi ſepta monialium, vt ſupradictum eſt, nihilominus ſi talis ingrediens notabiliter commoratur ob vana colloquia, ſeu aliàs illicita peragenda cenſuras non euadet.

S V M M A R I V M.

Purgatorium eſt quartum remedium pro tollenda pœna temporali. 1. Animæ morientes in fide Chriſti detinentur in Purgatorio donec integre ſatiſſaciant, pro ijs, quæ hic non ſatiſfecerunt. 1.

Limbus Sanctorum Patrum eſt expoliatus, & clauſus poſt mortem Chriſti. 2.

In Limbi Sanctorum Patrum locum calum eſt ſuffectum. 2.

Receptacula animarum ab hac vita exeuntium ſunt Paradifus, Infernus, Limbus puerorum, & Purgatorium, Bellarm. vero quintum, hoc eſt mitiſſimum carcerem addit. 3.

- Doctores qui loquuntur de Paradiso, & reliquis receptaculis. 4. 5.
 Receptacula animarum an durent usque ad finem mundi. 6.
 Receptacula quomodo differant inter se. 7.
 Receptacula qua sint in visceribus Terræ, & subterranea. 9.
 Paradisus est in calo empirico. 7.
 Suffragijs qua anima sint capaces. 7.
 Ex receptaculis qua anima exire possunt. 7.
 Anima qua profunt viuentibus qua sint. 8.
 Receptaculorum ordinatio qua. 9.
 Receptacula quare assignantur quatuor. 10.
 Anima quot modis è corpore decedat. 10.
 Paradisus quorum sit receptaculum. 10.
 Infernus quorum sit receptaculum. 11. 19.
 Purgatorium quorum sit receptaculum. 11.
 Limbus quorum sit receptaculum. 11.
 Paradisus quare dicatur, & de illius felicitate. 12.
 Anima iustorum an videant diuinam essentiam ante corporum resurrectionem. 12.
 Paradisi terrestri sex describuntur, & qui. 13. 14. 15. seq.
 Flumina quatuor qua scaturiunt de fonte paradisi terrestri. 15. seq.
 Adā quare fuerit formatus extra Paradisum Eua verò in Paradiso 16.
 Adā, & Eua qua die, & hora fuerint creati & preuaricauerint. 16.
 Christus qua die, & hora fuerit crucifixus. 16.
 Enoch, & Elias translati in Paradisum terrestrem, & quare. 17.
 Paradisus terrestris interclusus est, & igneo muro cinctus. 18.
 Paradisi terrestri ambitus quantus sit. 18.
 Zona torrida versatilis qua dicatur, & quare. 18.
 Insula Anglia, Sicilia, & Sardinia cuius ambitus sint. 18.
 Anima decedentes in peccato mortali eunt in infernum, ut pœnis crucientur æternis. 19.
 Anime in die iudicij reddent de factis proprijs rationem, & secus asserentes sunt baretici. 19.
 Infernus varijs nominibus appellatur in sacra Scriptura. 19.
 Inferni varia nomina quid significant. 20.
 Pœna inferni qua. 21. 29. 30. seq.
 Papa an possit precipere quod homo potius eligat infernum quam peccet mortaliter. 22.
 Papa an possit facere quod damnati non gaudeant pœnis inimicorum suorum. 23.
 Infernus infimus terra locus est. 24.
 Receptacula an alibi, quam in centro terra reperiantur. 25.
 Theodirici Regis anima visa est bullire in olla Vulcani in Insula

- 1 Liparæ Siciliae, & quid de illius historia. 25.
 Vulcani olla quid intelligatur. 26.
 Insula Vulcania in Sicilia quæ. 26.
 Inferni extensio, & amplitudo quæ. 27.
 Infernus quantum distet à Limbo. 28.
 Infernus quare peccatoribus pro carcere perpetuo detur. 29.
 Amor Dei gignit æternum, & infinitum gaudium. 30.
 Amor sui quid gignat animæ. 30.
 Tristatur quis duobus modis, & quomodo. 30. 31.
 Anima post hanc vitam nihil eorum quæ dilexit habebit. 31. 32.
 Anima quid perdidit ob peccatum. 33.
 Anima quid cognoscat post hanc vitam. 34.
 Anima qua tristitia afficiatur post hanc vitam. 34.
 Anima quomodo secum deferat imagines operum suorum. 36.
 Anima peccatrix quid sibi thesaurizauerit in alia vita. 37.
 Ignis inferni unus sed varie cruciat peccatores. 38.
 Pœna inferni an mitigetur vel finiat per suffragia. 39.
 Inferna duo describit D. Augustinus, & quæ. 40.
 Papa an possit aliquos damnare ad pœnas inferni. 41.
 Corpora damnatorum quomodo inter supplicia possint perpetuo con-
 servari incorrupta. 42.
 Pœna Limbi puerorum quæ nam sit. 43.
 Demones an sint in Limbo. 44.
 Pœna damni, & pœna sensus quæ. 45.
 Anima puerorum existentes in Limbo an sint capaces suffragiis. 46.
 Papa an possit liberare pueros à Limbo. 47.
 Papa an possit Limbum spoliare per cōmunicationem indulgentia. 48.
 Papa an possit liberare pueros incircumcisos à Limbo. 49.
 Papa an possit dare Paradisum existentibus in Limbo. 50.
 Paradisus accipitur tripliciter. 51. 52.
 Limbus puerorum in quo differat à Limbo Sanctorum Patrum. 53.
 Animæ in Limbo existentes an post diem iudicij deambulabunt mun-
 dum. 54.
 Limbus an sit distinctus à loco aliorum damnatorum. 55.
 Pœna Purgatorij quæ. 56. 57.
 Pœna sensus in Purgatorio duplex intensiue, & extensiue. 56.
 Pœnarum Purgatorij genera quatuor, videlicet acerbitas, diuturnitas,
 sterilitas, & varietas, & quæ unaqueque ipsarum. 57. ad 61.
 Akerbitas pœna Purgatorij in quo consistat. 58. 59.
 Demones an possint accedere ad Purgatorium. 59.
 Demones tristantur quando anima liberatur à Purgatorio, ut testa-
 tur quidam Abbas audiuisse in partibus Sicilia. 60.

Commemoratio omnium Defunctorum in vniuersa religione instituta fuit à quodam Abbate per singulos annos, & quare. 60. 61.

Ignis purgatorij quomodo agat in animas. 62.

Ignis inferni quomodo agat in animam incorpoream spiritualement. 63.

Diuturnitas pœnæ purgatorij in quo consistat. 66. 67.

Sterilitas pœnæ purgatorii in quo consistat. 66. 67.

Varietas pœnæ purgatorij in quo consistat. 68.

Ignis purgatorij conditiones quæ. 69.

Purgatorium quod reperiatur probatur multis authoritatibus. 70.

Hæretici negant libros Tobie, & Machabæorum. 71.

Libri Tobie, & Machabæorum hodie approbati ab Ecclesia. 71.

Purgatoria tria connumerat D. Thomas, & quæ. 72. ad 75.

D. Bernardus dicere solebat age, quod agis, quia non habebis aliud purgatorium. 73.

Purgatoria duo alij assignant, & quæ. 76.

Purgatoria quare Deus ordinauerit in hoc mundo, nempe ob leuiorem animarum punitionem, ob nostram instructionem, ob culpam in loco perpetratam, propter alicuius Sancti orationem, & animarum celeriolem liberationem à 77. ad 84.

Paschæ animæ quomodo, & quare apparuerit Germano Episcopo Capuano in terminis Angulanis. 78. 79.

Discipuli cuiusdā animæ quomodo, et quare apparuit suo magistro. 80.

Felix Episcopus quomodo referat audita à presbytero Centumcellem si de animæ, quæ illi apparuit in Balneo.

Coronæ duæ oblationum oblata animæ existenti in Balneo à presbytero Centumcellem, & quomodo fuerint recusata. 81. 82.

Animæ deputata loco purgatorij in balneo pro eius culpis auxilium petit à presbytero Centumcellem, & quomodo. 82.

Sacrificium Altaris prodest ad liberandum animam existentem in balneo, & in glaciæ loco purgatorij. 82. 84.

S. Patritius purgatorium impetrat quibusdam in certo loco. 83.

S. Theobaldi piscatores piscati sunt animam in glaciæ existentem loco purgatorii. 84.

Animæ existens in glaciæ loco purgatorii suffragia petit à S. Theobaldo. 84.

Animæ deputata in arce Oppidi Addrani in Apulia loco purgatorii quomodo appareat, & suffragia petat. 85. 86.

Animæ ex receptaculis an possint comparere in hac vita, & nobiscum loqui argumenta pro parte negatiua 87. 88. respondetur argumentis num. 105. seq.

Animæ à receptaculis duobus modis exire possunt, & quomodo. 88. 89. ad 94.

- Anima ex paradiso quomodo, & quare egrediantur.* 91. 92. 93. 106.
S. Fælix Martyr quomodo apparuerit Ciuibus Nolanis. 92.
S. Petrus Apostolus quomodo apparuerit Theodoro, necnon Abundio mansionariis S. Petri de Vrbe. 93. 94.
Ab inferno an permittantur exire anima, & quomodo. 95.
Epulo diues quomodo apparuerit fratribus peccatoribus. 95.
S. Martino quomodo apparuerit umbra sordida. 96.
Benedictus pseudopapa quomodo apparuerit Viatori cum auribus, & cauda asini. 96.
Ex Limbo an anima possint egredi. 96. 100. 101.
Samuelis anima an apparuerit Sauli, & quomodo. 97. 98.
Samuelis anima an verè apparuerit Sauli. 98. 99.
Moses, & Elias quomodo apparuerit in Monte Tabor. 100. 101.
E purgatorio an & quomodo anima egrediantur. 102. ad 108.
Ludouicus pater Ludouici Regis Germaniæ existens in purgatorio suffragium petit ab eodem Ludouico filio, & quomodo. 103.
Anima Beatorum, & damnatorum an possint apparere corporibus assumptis. 106.
S. Augustinus quomodo apparuerit Fratri Alberto. 106.
Angeli boni an appareant corporibus assumptis. 107.
Angeli mali an appareant corporibus assumptis. 108.
Differentia quomodo appareant Sancti, & damnati in hac vita. 109.
Anima an ita possint ad vitam reuocari ut denuo corpori vniantur. 110.
Marcelli anima in quo loco fuerit reposita oratione S. Fortunati. 111.
Sanctus Seuerus quomodo ab inferno liberauerit perniciosissimum hominem. 112.
Apparitiones spirituum qualiter nobis flant. 113.
Apparitiones spirituum quomodo cognosci possint an sint bone, vel male. 114.
Anima à quo ducantur ad purgatorium, vel ad alia loca. 115.
Anima quare sola patiatur in purgatorio si simul cum corpore in hac vita peccauerit. 116.
Anima bone an cognoscant bonos in paradiso, & male malos in inferno. 117.
Anima in inferno spiritum beatum aspiciens cur non fiat ipsa Beata. 118.
Anima exiens è corpore an videri possit oculo corporeo. 119.

DE PURGATORIO VLTIMO

remedio pro tollenda pœna temporali, ac reliquis Animarum receptaculis, nempe Paradiso, Inferno, Limbo & mitissimo carcere, & de nonnullis curiosis dubijs circa ea occurrentibus.

Cap. XXIX.

VARTVM, & ultimum remedium pro tollenda pœna temporali est Purgatorium, in quo animæ baptizatz in Christi fide moriētes continentur, donec pœnas debitas, pro quibus in hac vita non satisfecerunt integrè, & perfectè luant: namq; post mortem Christi, per quam sinus Abrahæ, hoc est Limbus Sanctorum Patrum fuit expoliatus, & clausus, & in eius locum coelum suffectum, quatuor assignantur

loca, in quibus animæ à corpore separatae receptantur, nempe Paradisus, Infernus, Limbus puerorum, & Purgatorium, ut Theologi communiter exponunt *Bellarmin.* tamen *tom. 2. de purg. lib. 2. cap. 7.* quintum addit receptaculum, quod mitissimum carcerem appellat, de quo novissimè *Admod. R. D. Laurentius de Thoma in Deal. D. Greg. lib. 4. cap. 36. & 42.* plura scripsit, cuius opus sub prae lo vidi, & legi potest *Durant. in revel. S. Brigittæ lib. 4. c. 7. not. 7. & c. 127. not. 1.*

4 De Paradiso lege *Greg. de valent. tom. 2. commun. Theol. disput. 1. quæst. 4. punc. 2. Bellar. lib. 1. de Sanctor. Beatit. à cap. 1 ad 7. Luc. 23.*

5 De reliquis receptaculis *Dionys. cap. 7. Eccles. Hierar. Ignat. in epist. quâ scripsit ad Rom. Ireneu. lib. 2. c. 62. & 63. Ambros. lib. 7. epist. 59. & lib. 10. epist. ult. D. August. in Enchy. cap. 108. 109. & lib. 13. de Ciuit. Dei D. Greg. lib. 4. Dial. cap. 35. Doct. in 4 dist. 44. Enr. lib. ult. de fin. hom. cap. 25.*

6 Quæ receptacula semper durabunt, etiam post fines mundi, præterquam purgatorium, quod usque ad diem iudicii nõ euacuabitur.

7 Differunt ista receptacula inter se *ex Benz. lib. 2. cap. 45.* in hoc, quod infernus, purgatorium, & limbus corporalia loca sunt, & subterranea in visceribus terræ posita; Paradisus vero in coelo empirico.

Animae in purgatorio suffragiorum sunt capaces, secus ceterae.

Ex omnibus receptaculis, animae permittuntur exire ad tempus, excepto ex limbo puerorum.

- 8 Item animae in inferno, & limbo existentes non profunt viventibus, secus existentes in Paradiso, & purgatorio *Gab. in can. miss. lect. 56. Med. Camp. in 4. tract. de orat. q. 5. Bellarm. de purgat. lib. 2. c. 15. num. 20. licet aliter sentire videatur D. Thom. 2. 2. q. 83. art. 12. ubi Caiet. Nauarr. de orat. cap. 20. num. 11.*

- 9 De ordinatione receptaculorum *D. Greg. lib. 4. Dialog. cap. 42. super quo D. Laurentius de Thoma in notis ibid.*

- 10 Ratio huius locorum quaternitatis ea assignari solet, quia anima quatuor modis decedit à corpore. Primo sine omni culpa, ut sunt pueri baptizati, Martyres, & viri perfecti, qui aedificauerunt aurum, & lapides pretiosos, idest Dei dilectionem, Christi amorem, & bonam operationem, & locus talium est paradysus, in quo recipiuntur animae omnino perfecte purgatae omnibus peccatis, culpis, poenis, maculis, & reliquijs peccatorum, *quod enim co inquinatum est non intrat in eo Apoc. 21. cap. penult.*

- 11 Secundo decedit anima cum actuali, & mortali culpa, & tunc eius receptaculum est infernus.

Tertio cum culpa, & poenitentia sufficiente, & tunc eius receptaculum est purgatorium.

Quarto cum culpa originali, & receptaculum est limbus, ad quem eunt omnes infantes sine usu rationis, siue sint filij fidelium, siue infidelium, decedentes sine baptismo, cum peccato originali, vide *D. Thom. in 4. dist. 21. q. 1. art. 1. & dist. 31. & 45. & in addit. q. 67.*

- 12 De Paradiso multa scribit *Benz. lib. 2. cap. 43.* dicitur paradysus, quasi paratis dans visum, ibi namq; à facie ad faciem Deus videbitur, ibi animae beatificantur, nam ut *Bed. serm. 18. de Sanctis* ait ibi sunt influentiae omnis boni, inclita felicitas, ibi non est paupertatis metus, non aegritudinis imbecillitas, non senectutis miseria, nemo ibi leditur, nemo irascitur, nemo inuidet. Cupiditas nulla exardescit, nullum ibi desiderium, nulla honoris, aut potestatis pulsatio ambitio, nullus diabolicus metus, insidiae daemonum nullae, terror gehēnae procul, mors ibi neque corporis, neque animae erit, sed immortalitatis, munere, vitae, iucunda, nulla ibi sunt mala, nullae discordiae, sed cuncta consona, cuncta conuenientia, omnium Sanctorum una concordia, pax cuncta, & laetitia, tranquilla sunt omnia, & quiescentia iugis splendor luminis, sole non indiget, quia Dominus omnipotens illuminat, & luce una eius est agnus, ubi sancti fulgent, sicut stellae in perpetuae aeternitatis, non tenebrae, non nubium concussus, nec frigoris ardor, vel asperitas vlla reperitur, sed talis, ac tanta est temperies,

ries, quam nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, nisi illorum, qui ea perfrui digni inveniuntur, inter quos Deus faxit, & nos digni simus.

Notandum quod tempore Ioannis XXII. orta fuit quaestio an animae iustorum in gratia decedentium, in quibus nihil erat purgabile, viderent diuinā euentiam, & fruerentur visione diuina faciali, & intuitiua ante corporum resurrectionem. Et generale Iudiciū, pro qua decidenda, idem Ioānes, Cardinalibus, Praelatis, & Theologis in publico Consistorio iniunxit, vt desuper quid sentirent, quando ab eo requirerentur deliberate deciderent, sed morte praeventus id perficere nequirit, hanc postmodum quaestionem dilucidē determinauit Benedictus XII. in eius constit. quae incipit *Benedictus Deus Aui-nion. 29. Ianuarii 1336. in Bull. tom. 1. fol. 178.* vbi determinat quod huiusmodi animae Dei visione intuitiua, & faciali statim fruuntur, vsque in diem Iudicii, & ex tunc, vsque in sempiternum. Super quo vide, quae recenset *Pegn. in direct. Inquis. p. 2. comm. 21. Ciacon. in vita Ioannis XXII. & Benedicti XII. & Petr. Matth. in suis notis ad praedictā Bullam Benedicti XII. & idem firmatum legimus in Cōc. Florent. inter Latinos, & Graecos sess. ult. circa finem, & ex ista Bulla Benedicti XII. decem haereses damnantur, de quibus EymERIC. in direct. inquis. p. 2. quest. 8.*

- 13 Hæc intellige de paradiso caelesti, non de terrestri, de quo vide, quae scribit *Barthol. Sibilla in suo spec. peregr. quest. q. 7. 3. cap. 1. De ca. q. 1. cum pluribus sequentib.*

Illud addas, quod aliqui volunt sex esse paradisos terrestres, quos enumerat *Philipp. Berg. lib. 1. suppl. cron.* Excellentior tamen est ille, qui est in oriēte versus Zephiriū de quo *Gen. 2.* secundus est in Aequinoctiali, inter Eurū, & Charinatum. Tertius inter Cāchri Tropicū, & circulum Antarticum. Quartus ad Orientem versus Eurum ultra

- 14 Aequinoctialē, in quo sunt calores solis. Quintus in Polo Antartico, de quo scribit Solonus, Sextus in Occidente dictus voluptatis, & deliciarum, de quo in 2. *sent. dist. 19. Gell. lib. antiq. lib. 7. cap. 21.* qui habet omnia genera lignorum, & pomiferarum arborum, lignum vitæ cum perpetua aeris temperie, in cuius medio fons prorupens totum nemus irrigat, diuiditurq. in quatuor nascentia flumina, scilicet Phylon, Gyon, Tygrim, & Eufratem, quorū primus hodie Nilus; secundus vero Gances appellatur, in hunc locū translātū esse Adamū prothoparentem nostrum, Enoch, & Eliam sacra testantur litteræ, & exponit idem *Barthol. Sibill. q. 3. quest. 7. 3. c.* vbi etiam ponit, quare primus homo fuerit formatus extra paradysum: Euam vero in paradiso, nempe propter dignitatem principij, ex quo corpus eius forma-

- 16 batur, & qualiter Adam, & Eua ipso die creationis suæ, idest feria sexta, & sexta die mundi, circa meridiem prevaricati sunt, & paulo post circa horam nonam, secundum *Hebraeos* decimam, eiectioni sunt, unde, & nouus homo Christus post multorum annorum curricula, feria eadem, & eadem hora sexta crucifixus, eiusdem peccati debitum soluit, & circa horam nonam expirans latroni aditum paradisi reseauit.
- 17 Sunt translati Enoch, & Elias in dictum locum, & ibi adhuc conseruati, vt in die Iudicij, inde exeant, & contra Antichristum prædicent.
- 18 Istius loci aditus post peccatum primi parentis interclusus legitur & vndique cinctus igneo muro, ita vt cum vertice eius coelum pœnè tangatur incendium, de quo *Ptol. de trib. orb. part. cap. 2. Cassan. catal. glo. mund. par. 12. considerat. 4.* & si curiole magis, quam vtiliter quaeras, quantus sit huius loci ambitus, dico quod nemo scit, nisi is, cui voluerit Deus reuelare, cum post peccatum primi parentis sit factus inaccessibilis, & Deus ante ipsum ad custodiendum, viam ligni vitæ Cherubim, idest angelicam custodiam, & flammeum gladium, atque versatilem, idest zonam torridam, quæ dicitur versatilis, (quia sol, per quem causatur, ibi caliditas impertrāsibilis appropinquat ad nos in aestate, & in hyeme elongatur) collocauit *Gen. 3.* & licet aliqui ambitum hunc esse æqualem circulis trium insularum magnarum, scilicet Angliæ, Siciliae, & Sardiniae, quarum ambitus est octingentorum duorum millium milliarius, nam Angliæ cingitur mille septingentis, Sicilia septingentis, Sardinia vero trecentis miliaribus, nihilominus cum locus iste sit nobis occultus, & ignotus certa veritas determinari non potest, vide *D. Thom. 2. 2. q. 84. art. 3. & p. p. quest. 102. art. 2. Bonauent. lib. 2. dist. 17. in dub. litteral. Carthusian. in 2. dist. 17. quest. 5. Gab. Biel. lib. 2. distin. 17. q. 2. Sot. lib. 2. dist. 17. Valent. in esposit. psalm. 71. Spec. peregr. quest. q. 2. 3. cap. 7. q. fol. 271. seq.*
- 19 Infernus est aliud receptaculum animarum decedentium in peccato mortali, vt pœnis cruciētur æternis, & in die Iudicij omnes ante tribunal Dei comparebunt reddituri de factis proprijs rationem, & secus asserentes tamquam hæreticos puniendos definit *Benedict. XII. in constit. Benedictus Deus, 4. Auinione 29. Ianuarij 1336. in Bull. to. 1. fol. 178.* infernus iste varijs nominibus in sacra Scriptura nominatur, nempe carcer deterrimus, & perpetuus, gehenna, barathrum, seu profundum, fouea, tartarus, obscurum, abyssus, stagnū, ignis, lacus, perditio, puteus, lutum, cœni seu facis, sepulchrum, tenebræ, vmbra mortis, silentium, porta inferni, & alijs nominibus,
- de

de quibus in Scriptura sacra, & *Benz. lib. 2. cap. 44.*

20 Et per dicta nomina variaz mansiones intelliguntur in eo, ac damnatorum poenae designantur, in puteo enim blasphemi puniuntur, in corruptione superbi, in silentio, qui famam aliorum leserunt. In luto crudeles, & inhumani. In sepulcro haeretici. In vmbra mortis adulteri. Et in inferioribus Terrae idolatrae.

21 In inferno est carentia gratiae, poena damni, & poena sensus aeternaliter *Gaiet. tom. 1. tract. 3. quaest. 4. de contrit.* nam in culpa mortali reperitur auersio ab immortalis bono, & huic respondet poena damni. Item conuersio inordinata ad creaturas, & huic respondet poena sensus, & inimicitiae Dei, & huic respondet aeternitas vtriusque poenae.

22 Dices an Papa possit precipere, quod homo teneatur potius eligere infernum, quam peccare mortaliter? Resp. de hac quaestione *D. Thom. Quodlib. 1. q. 5. art. 9. Triumph. q. 34. art. 1.* vbi homo ex charitate plus Deum, quam se ipsum tenetur diligere, & pati magis quamcumque poenam, quam peccare mortaliter. Id enim est de necessitate salutis, & cadit sub praeepto.

23 An Papa possit facere, quod damnati non gaudeant de poenis inimicorum suorum? Resp. idem *D. Thom. in q. ad 3. p. q. 98. art. 4. Sot. lib. 4. sent. dist. 50. q. unica art. 5. & Triumph. loc. cit. art. 2.* tractant quaestionem, & Triumphus resoluit, quod gaudium damnatorum, in quibus dolor est essentialis, accidentale potest esse ex damnatione aliquorum viatorum, quod per indulgentiam a Papa impediri potest, Hi enim, qui poterant damnari, per indulgentiam datam a Papa, saluari possunt, quod damnatis non placet. Quod quidem gaudium in illis non intelligas, quod sit veluti tristitiae remissio eo modo, quo solatium est malorum in hac vita socios habere poenarum, immo augetur tristitia sicut in Angelis gaudium super vno peccato. re poenitentiam agente, sed dicitur solatium, quia sic explent sua mala desideria, quibus in nos sunt affecti *Sot. in 4. dist. 50. q. unica. art. 5. §. hoc tamen.*

24 Infernum infimum, & profundissimum totius mundi in centro terrae situm esse docent *Chrysost. cap. 4. ad Ephes. & hom. de diuite. Hieron. in epist. ad Ephes. 4. Isai. 74. Ion. 2. Iob. 32. specul. peregr. quaest. q. 2. 3. cap. Greg. lib. 4. Dialog. cap. 42. August. lib. retract. cap. 29. & alij citat. a Benz. lib. 2. cap. 44.*

25 An alibi, quam in centro Terrae reperiantur loca, in quibus animae damnatorum poenam luant? Resp. ad correctionem viuentium, & vt mentes fidelium, quae tormenta inferni non credunt, tormentorum loca videant, quae audita credere recusant: in quibusdam partibus alia esse loca legimus, inter quae est Insula Lipparis Siciliae, in

qua anima Theodorici Regis in ollam Vulcani, ibidem ebullientem proiecta per Ioannem Papam, & Symmachum patritium, quos ille Rex antea occiderat, visa fuit à quodam heremita, de quo etiam meminir *D. Greg. lib. 4. Dialog. cap. 30.*

- 26 Per ollam autem Vulcani intelliguntur quidam putei flammium, vel quidam cauerna terræ flammam spirantes sulphuream, sed quare ollæ illæ Vulcano tribuantur *Isid. lib. 22. Et hic. & lib. 15. vbi de octo insulis Vulcanijs circa Siciliam, & Montem Etna discurret Specul. peregr. quæst. q. 3. cap. 3. fol. 118.*
- 27 De extensione, & amplitudine inferni, vide *Riber. in Apocalips. cap. 14 in fin.*
- 28 Quantum distet à Limbo, cum sit res occulta, certum iudicium dari non potest, vide *Suar. disp. 45. sect. 2. D. Thom. 3. p. dist. 22. quæst. 2. art. 1. quæst. unc. 2.*
- 29 Rationi enim consentaneum est, quod immundis, & vilissimis peccatoribus, vilissimus locus pro carcere perpetuo correspondeat, ibi tamquam ad sentinam feces totius mundi descendere coguntur, ibi ignis inextinguibilis, vermis immortalis, fletus contristabilis, tenebræ palpabiles, fætor intolerabilis, stridor inæstimabilis, aspectus demonum horribilis, flagellum corporis perpetuum, & continuum, & æternitas poenarum æterna, æterna mæstitia, & tristitia, sicut enim
- 30 Amor Dei, post hanc vitam gignit æternum, & infinitum gaudium, ita amor sui, qui Dei amor contrarius est, gignit post mortem æternam, infinitamq; tristitiam: nā carentia immensi gaudij, immensum marorem coarguit, & omnis mali præsentiam. Duobus enim modis contingit aliquem vehementer tristari. Primo quando ea re carere compellitur, quæ maximè delectatur, & quæ sibi est plurimum necessaria. Secundo quando id semper cogitur possidere, quod summe odit, & quod suæ naturæ vehementissimè contrariatur, & tunc excedit omnem mensuram miseriæ, quando hoc malum, quod homo cogitur
- 31 retinere suæ est insitum voluntati. Post hanc vitam anima nihil habet eorum, quæ hic vitiosè dilexit, non laudem, non gloriam, non voluptatem, non aurum, non argentum, non famam, non scientiam, &
- 32 quia anima erit exuta carne tenebrosa, ideo clarissimè seipsam cogitabit, se cognoscat, & intelliget ad quid creata fuerat, & quantum erat bonum habitura quod & perdidit, & quare perdidit, cognoscat
- 33 quæ, quod ipsa suo vicio infinitum bonum perdidit, quod in æternum recuperare non poterit, & licet immenso desiderij æstu hoc bonum appetat, cum illo carere nequeat, intelliget tamen se hic numquam accipere posse, & ideo supra quam credi potest, dolebit, anxietur, contristabitur.
- 34 Quo vero ad secundam tristitiam post hanc vitam anima plenissimè

- mè cognoscat, ideo videbit se, suamq; voluntatem Deo inimicam, tortuosam, sibi ipsi contrariam, inordinatissimam, turpissimam, peruersissimam, quæ in se considerans, vehementer se odio habebit, aspernabitur, execrabitur, hunc enim malorum suorum factorem turpissimum continuum geret in naribus suis, nec à se poterit expellere in
- 35 æternum. In tantum namq; se ipsam, & suam deformitatem odio habebit, ut cupiat penitus non esse, non natam fuisse, Deum vindicem funditus interire, Angelos omnes, & Beatos secum in tartarum demergi, & omnem creaturam in nihilum redigi, verum quia hæc fieri non poterunt, ideo intolerabili mærore perfusa, amarissima confusione tabescet frendens, indignans, & blasphemans, & sicut prius amavit se ipsam, & omnia alia præter se, ita postea odit se ipsam, & sicut prius non gaudebat, nisi de se propter se, ita postmodum non tristabitur nisi de se, & propter se. Anima demum hinc transiens ad infernum secum defert similitudines, & imagines
- 36 operum suorum, quæ quoniam fuerunt contra Deum, contra iustitiam, & contra veritatem, atque ideo erant deformia, sordida, falsa, abominata, quæ cum continuo ante oculos suos habeat, & perpetuo; ideo erit in continua, perpetuaq. mæstitia, & omnis eius recordatio, omnis visio, omne suum nolle, omne velle, & quidquid in se ipsa est, erit illi summè acerbum, summè amarum, infinitè causa mæstitiæ, & angustiarum: nam omnia sua mala cernit in libro conscripta, quæ contra iustitiam gessit, & pietatem, & ei sine termino displicebunt, non tamen
- 37 ideo, quia Deum offendit, sed quia de sui natura deformia sunt, & omni odio dignissima, quare anima in hoc mundo vivens contra Deum, & male operans thesaurizat sibi viam in die, & iræ aggregat sibi æternam miseriam, angustiam, tristitiam, & condit, constituitq; sibi ipsi suam pœnam, suam gehennam, suam flammam, infirmitatem, foeditatem, corruptionem, peruersitatem, malignitatem, & impietatem, & immenso errore, atque perturbatione percussa, cassos erumpet, ingemitus, & suas clades querulabitur. O omnium infelicissimam, & miserissimam? quæ propter momentaneum nescio quid gaudij, & voluptatis in tam immensas mæstitudines, dolores, angustias, & miseriae destinari eligit; ab his Deus nos auertat.
- 38 Et licet vnus sit gehennæ ignis, non vno tamen modo cruciat peccatores, sed vnusquisque quantum exigit culpa, tantam illic sentiet pœnam instar solis, quo alius plus, alius minus extuat *Gregor. lib. 4. Dialog. cap. 43.*
- 39 Hæc inferni pœna, nec finiri, nec mitigari vlllo modo potest, etiam si missæ sacrificium offeratur, nec alia; iustitiae profunt *D. Thom. 3. pa. quest. 52. art. 6. & in add. quest. 14. art. 5. quest. 75. art. 5.*

Durand. dist. 45. quest. 2. Anton. 3. par. tit. 32. cap. 2. §. 1. Filiae. tom. 1. lib. 2. cap. 7.

- 40 Duo esse inferna D. Augustinus ait, superius, & inferius iuxta illud Davidis *Liberasti animam meam ex inferno inferiori Psal. 83.* Terrena inhabitatio, ubi est caro, & sanguis, decessio, & successio, mortalitatis, & immortalitatis, infernus est superior, à quo ad inferiorem itur, propter hæc duo inferna missus est Filius Dei, undique liberans, ad vnum infernum missus est nascendo, ad alium moriendo descendit.
- 41 An Papa aliquos damnare possit ad pœnas inferni? Respond. vide *D. Thom. 2. 2. quest. 87. art. 3. Sot. lib. 4. sent. dist. 15. quest. 1. art. 4. D. Thom. in q. addit. 3. p. q. 99. art. 1. Triumph. q. 34. art. 3.*
- 42 Quomodo corpora damnatorum, quæ passibilia sunt inter supplicia perpetuo possint conseruari incorrupta, grauis est inter DD. altercatio. lege *Suar. tom. 2. 3. par. disp. 50. sect. 2. & in termin. D. Laur. de Thom. in not. in D. Greg. lib. 4. Dial. cap. 3.* super illis verbis: *Quæ tamen caro, nec in reprobis inter supplicia perfecte deficit, quia semper deficiendo subsistit, & qui spiritu, & carne peccauerunt, semper essentialiter viuentes, carne, & spiritu sine fine moriantur.*
- 43 In Limbo puerorū est carentia gratiæ, & pœna damni æternalis, non autem pœna sensus *c. firmissimè cap. nulla propter de consecr. dist. 4. cap. ad limina 30. quest. 1. D. Thom. in addit. q. 69. art. 6. ad tertium Sot. dist. 45. q. 1. art. 2. & dist. 19. q. 1. art. 1. in fin. Anton. 4. par. tit. 14. cap. 10. §. 7.*
- 44 Dæmones autem ibidem non sunt, quia illi sunt instrumenta ad pœnam sensus, quæ ibi non reperitur.
- 45 Pœna damni dicitur carentia visionis diuinæ, & totius æternæ beatitudinis, atque priuatio Dei, pœna vero sensus consistit in cruciatibus, & sic dicitur alicuius doloris specialiter infligi ultra priuationem cælestium bonorum *Sot. in 4. dist. 15. q. 1. art. 4. 4. concl. de pœna sensus infra dum agitur de purgatorio n. 56.*
- 46 Animæ puerorum existentium in Limbo non sunt capaces indulgentiarum, & suffragiorum, nec pro eis est orandum, quia non fuerunt per Baptismū Christo incorporatæ, & non baptizatis suffragia Ecclesiæ non profunt *Suar. disp. 48. sect. 4. n. 18. D. Thom. 3. p. q. 52. art. 7. & opusc. 3. cap. 243. Triumph. q. 33. art. 1.* ubi ad quæstionem illam.
- 47 An Papa per cōmunicationem indulgentiæ possit liberare pueros non baptizatos? Respond. quod cum indulgentia ex merito Passionis Christi, & Martyrum virtutem habeat, non nisi Christi militibus per Baptismum saltem effectis dari potest, & Indulgentia

tia non communicatur nisi habenti gratiam, sed pueri non habent gratiam, quia carent usu liberi arbitrij; & gratia sacramentali, quia non sunt baptizati, ergo.

48 Et ad aliam questionem an per dictam communicationem Indulgentiæ possit limbum spoliare idem *Triumph. loc. cit. art. 3.* ait, quod intactus æternaliter permanebit, sicut & locus damnatorum vide *Ricc. lib. 4. sent. dist. 45. ar. 1. q. 2. ubi Sot. q. 1. art. 2.*

49 An Papa per communicationem Indulgentiæ possit liberare pueros incircumcisos, de quo *D. Tho. 3. p. q. 70. ar. 4. Triumph. q. 33. art. 2.* ubi resoluit, quod pueri incircumcisi in lege veteri membra Christi non facti carentia circumcisionis Indulgentiam recipere non possunt, sicut pueri non baptizati in lege noua.

50 An per communicationem Indulgentiæ Papa possit in limbo existentibus ianuam Paradisi aperire? Respondetur *Triumph. d. q. 33. art. 4. Riccard. & Sot. loc. citat.* tripliciter, inquiunt, Paradisus accipitur. Primo pro loco corporali, ubi primus homo creatus est. Secundo pro cælo empireo, ubi Beatorum animæ fruuntur diuina beatitudine. Tertio, pro uisione intellectuâli, vel spirituali, qua diuina essentia intuitiuè conspicitur; Primus pueris prædictis aperiri non potest propter peccatum primi hominis, nec Secundus, qui tantum Sanctis, & Beatis patet, nec Tertius quia carentia visionis Dei eis perpetuo remanebit, & sic pueris existentibus in limbo eodem peccato Adæ astringi-

52 tis paradisus terrestris aperiri non potest, nec paradisus Beatorum, nec spiritualis, cum carentia visionis diuinæ perpetuo illis insit.

53 Limbus puerorum differt à limbo Sanctorum Patrum, qui hodie, ut dixi, non extat (dum enim Ecclesia de sinu Abrahamæ facit mentionem, paradisum intelligit) primo quantum ad spem vitæ æternæ: secundo quantum ad crimen: tertio quantum ad translationem: & quarto quantum ad loci, & situs conditionem, *Spec. peregr. quæst. 9. c. 1. q. 5. q. 3. c. p. Decad. D. Thom. in addit. 3. p. à q. 69. ad 90.*

54 Illud quod vulgo dicitur animas in limbo existentes post diem iudicii per mundum deambulaturas, falsum est, nam in æternum ibi manebunt, nec inde vnquam egrediuntur, tum quia sunt in termino, tum quia egressus eorum nihil proficeret.

55 Et quod *Med. 3. p. q. 42. art. 2.* asserit limbum, scilicet non esse distinctum à loco aliorum damnatorum, est contra communem sententiam *Theol. in 4. dist. 45.* vide *Pet. Sot. lec. 2. de Purg. Specul. peregr. quæst. c. 3. decad. 1.*

56 In purgatorio est etiam poena damni, & sensus, temporalis, quæ excedit, & superat quælibet alia tormenta huius mundi, licet maxima sint *c. qui in aliud 25. dist. c. ult. de pœnit. dist. 7. Bonauen. dist. 20. ar. 1. q. 2. lib. 4. Io. Gers. 3. p. tract. 3. de cant. Ricc. dist. 20. art. 2. quæst. 1. lib. 4.*

lib. 4. Specul. peregr. quest. q. 4. 3. cap. fol. 180. non tamen ibi est carentia gratiæ Suar. tom. 4. disput. 46. sect. 1.

Hæc pœna sensus duplex est, intensiua, & extensiua. Prima refertur ad acerbicatem, cum vnaqueque patiatur secundum qualitatem peccati, & vna anima grauiorem pœnam alia, quia iuxta mensuram peccati erit & plagarum modus, *Deutb. c. 25. d. 2.* secunda vero refertur ad durationem temporis *D. Thom. in 4. dist. 21. q. 2. art. 3.*

57 Genera autem pœnarum Purgatorij sunt quatuor, nempe acerbitas diuturnitas sterilitas, & varietas pœnæ.

58 Acerbitas pœnæ dicitur, quod non solum anima priuatur illo duplici damno, sed etiam quia assidue tormentatur flammis, & tormentis, ibi à Dei iustitia terminatis, & eodem igne inferni, cum hac tamē differentia, quod ignis Inferni est æternus, Purgatorij vero est temporalis, & animæ exire sperant è Purgatorio, & sunt certæ de earum salute tam quoad præsentem iusticiam, quam quoad æternam beatitudinem *D. Thom. dist. 21. q. 1. art. 1. quest. unc. 4. Suar. disp. 47. sect. 3. nu. 5.* vbi habetur etiam, an statim ac è corpore anima separatur cognoscat esse damnata, & qualiter cognoscat se non fore damnandam.

59 Illa autem acerbitas consistit non quod anima à Dæmonibus crucietur, cum Dæmones ad purgatorium accedere non possint, extra illud tamen insultant, irrident, subsannant, & sua visione torquent *D. Thom. in 4. dist. 41. q. 1. art. 5. ad tertium,* & quando aliqua anima liberatur è purgatorio, dæmones tristantur, vt legitur quod Abbas quidam nocte quadam in partibus Siciliæ, in loco dicto Mongibello, testatur se intellexisse dæmones stridentes, quod quidam animæ fuerint liberatæ à purgatorio, vnde dictus Abbas iniunxit toti suæ Religioni, vt in vniuersa præfata Religione sicut die prima Nouembris celebratur commemoratio omnium Sanctorum, ita die sequenti celebraretur commemoratio omnium fidelium Defunctorum, vt animæ à Purgatorio liberentur.

61 Idē ferē legitur de Abbate Odone Cluniacen, de quo infra dicetur.

62 Quī quidem ignis est inter omnia elementa magis actiuus, & maximē lædit animam non naturaliter, quia corpus in spiritum naturaliter non agit, nec ignobilius in nobiliori, sed vt instrumentum diuinæ iustitiæ, quæ dat vniuniformiter igni, vt miro modo difformiter pro diuersitate peccatorum cruciet animas defunctorum. Primo ad purgandum quasdam leues culpas venialium in præsentī nō dimittorum. Secundo, ad soluendum obligationes ad pœnas pro mortalibus, & venialibus peccatis, quoad culpam, indultis, sed non tuit pro ijs sufficiens pœnitentia peracta. Tertio, ad purgandū animas ab omni qualitate imperfectionis, vel à rerum conceptibus, & speciebus improprijs ab habitibus vitiorum, & impressionibus falsarum opinionum à fomi-

fomite, & alijs indispositionibus, & deformitatibus, quas animæ à corporibus separatæ secum ad ignem Purgatorij deferunt, quæ per ignem postea purgatæ exeunt, sicut aurum fulgens de camino ignis ad cæleste regnum perducendæ.

63 Quomodo autem ignis corporeus, & materialis, ut est ignis inferni, agat in animam incorpoream, & spiritualem, lege *D. Greg. lib. 4. Dialog. c. 29.* ex quo ceteri alij scholastici, vide *Bellarmin. tom. 2. lib. 2. c. 12. de purgat. Suar. tom. 4. 3. p. disp. 46. sect. 2. nu. 3. & D. Laurent. de Thom. in notis.*

64 Diuturnitas consistit iuxta qualitatem peccati, auxilia, & suffragia, quæ præstantur in hac vita, licet aliquando ob Dei iustitiam, etiã quod habeant multa suffragia, & auxilia animæ detinentur in purgatorio usque ad diem iudicij, contra opinionem *Sot.* asserentis ad summum animam ibi detineri per spatium viginti annorum, bene verum tamen est, quod licet statutum sit tempus, potest minui per suffragia sufficientia viuorum.

66 Sterilitas consistit, quod pœnæ illæ sunt sine fructu: non enim assimilantur pœnæ huius vitæ, quæ deseruiunt ad satisfaciendum, ideo *David* aiebat *Domine ne in furore tuo arguas me*, idest ne damnes me in purgatorium, quia volo soluere, & facere purgatorium in hoc mûdo cum ieiunijs, & alijs pœnitentijs, quæ fertiles, & fructuosæ dicuntur.

68 Varietas dicitur, quia multæ, & variæ sunt pœnæ, quibus animæ cruciantur, aliæ enim igne, aliæ glacie, aliæ alijs pœnis tormentantur.

69 De conditionibus ignis Purgatorij, vide quæ *Benz. lib. 2. c. 46. & Suar. disp. 46. sect. 3.*

70 Quod autem purgatorium reperiatur, auctoritatibus militantis Ecclesiæ, doctrina, & traditione Apostolorum, Sanctorum omnium, Doctorum testimonio, & auctoritate scripturæ præter lyturgias Apostolorum satis manifestè apparet, ut videre est per notata à *F. Franc. Coriol. in suo Breu. cronol. in vita Io. Papæ VIII. fol. 271. in apostilla, & in vita B. Petri in princ. fol. 8. etiam in apost. Specul. peregr. quest. q. 1. 3. q. c. 3. D. Thom. dist. 21. q. 1. art. 1. questiuncula 2. Ricc. art. 1. quest. 3. & dist. 45. art. 1. quest. 2. Palud. q. 3. Dur. in 3. dist. 22. q. 4. Suar. disp. 45. q. 2. Adde *Inn. 1. epist. ad Exuperium c. ult. Aug. lib. 18. de Ciu. conc. 36. & lib. 2. c. 23. cõtra Gaudent. Hier. in prolo. 2. lib. Mach. Suar. & cat. cit. a Benz. l. 2. c. 47. Paul. lib. 2. c. 1. fol. 6. D. Greg.**

71 *lib. 4. Dialog. c. 39. Cord. fusissime q. 2. ubi inter cætera adducit locum Tob. 4. & 2. Mach. 12. quæ duæ auctoritates cum multum stringant hæreticos, ipsi moti sunt ad negandos libros Tob. & Machab. qui & si apud hebræos Canonici non fuerint, & olim dubium fuerat in Ecclesiâ, hodie vero Catholicos esse testatur Conc. Cartag. c. 47. Floren. sub Eug. IV. Trid. sess. 4. & Benz. lib. 2. c. 46. & 47. satis etiam probat,*

& respondet ad argumenta hæreticorum. vide etiam *Bellarmin. lib. de purgatorio.*

- 72 Tria esse purgatoria vult *D. Thom. in 4. dist. 47. q. 6. art. 3. ut refert Specul. peregr. quest. q. 10. q. 4. 3. c. p. decad. fol. 193.* Primū scilicet in hoc mundo, in quo purgātur homines igne tribulationis; hinc *D. Bernar.* dicere solebat, *age quod agis, quia non habebis aliud purgatorium.*
- 73 Deus enim non punit bis in idipsum, & gaudium inquit, *existimate Fratres cum in varias tribulationes incideritis.*
- 74 Secundum est sub terra, in quo purgantur animæ hominum, in charitate mortuorum, quæ in primo purgatorio sufficienter purgatæ non fuerunt.
- 75 Tertium super terrā respectu bonorum purgandorū in die Iudicii.
- 76 Alij volunt duplicem dari purgatoriū locum, primum secundum legem diuinam est locus inferior, & cū inferno quasi coniunctus, alius secundum diuinam, dispensationem, vnde in quibusdam locis particularibus in superficie. Terræ ad purgationem animæ à Deo deputari solet, vnde *Greg. IV. Dialog. c. 4. superabundans* inquit *Diuinæ bonitatis largitas querens generaliter salutem hominum, se non quarentiū disposuit, ut etiam esset in superficie Terræ habitationi hominum deputata quadam potentia tormentorum loca, in quibus multis indicijs constaret, animas post mortem cruciari, non solum malorum, sed etiam mediocriter bonorum.*
- 77 Hæc particularia loca ob quinque rationes Deus ordinauit ex *Turrecr. in c. hic autem ignis de pœnit. dist. 7. D. Tho. in 4. dist. 21.*
- 78 Primo, propter leuiorem animarum punitionem, hinc legitur *apud D. Greg. in 4. Dialog. c. 40.* quod *Paschasius Diaconus Cardinalis, & vir Sanctus in Thermis Angulanis idest in locis, vbi aqua feruens de Terra ebullit, apparuit Germano Episcopo Capuano, qui ingressus easdem thermas, prædictum Paschasium stantem, & obsequentem in caloribus inuenit, quid illic tantus vir faceret, inquisiuit, cui ille respondit pro nulla alia causa in hoc pœnali loco deputatus sum, nisi*
- 79 *quia in partem Laurentij, & contra Symmachum sensi, sed quæso te pro me Dominum deprecare, atque in hoc cognosces, quod exauditus sis, si huc rediens me non inueneris, qua de re Germanus se in præcibus strinxit, & post paucos dies redijt, sed Paschasium in loco eodem non inuenit.*
- 80 Secundo, propter nostram instructionem, ut cognoscamus post hanc vitam magnam pœnam peccatoribus infligi, ut sic à peccatis desistamus, & conuertamur ad Dominum, ut patet de discipulo illo post mortem Magistro apparente, & damnationem suam reuelante, quod cum discipuli incendium in manu sua sentiret, statim ad Dominum est conuersus.

Tertio,

- 81 Tertio propter culpam in loco perpetratam, vt legitur in *4. lib. Dialog. D. Greg. s. 55.* de illo, qui in balneo suo, vbi peccauerat, tamquam in purgatorio pœnitentiā fecit; legitur enim Fœlicem Episcopum accepisse à quodam Presbytero centumcellensi, quod cum lauare se consueuerat in quibusdā aquis calidis, quoties illuc ibat, quidam incognitus vir ad sui obsequium paratus erat, calceamenta abstrahendo, vestimenta suscipiendo, & sabana præbendo, & pro tanto obsequio duas coronas oblationum detulit, & obsequenti sibi Viro pro benedictione obtulit, at vir mestus respondit. *Iste panis sanctus est, & ego manducare non possum. Ego enim, quem vides, huius loci Dominus aliquamdiu fui, sed pro culpis meis, hic post mortem deputatus sum, si autem mihi præstare vis, omnipotenti Deo pro me offer hunc panem, vt pro peccatis meis interuenias, & tunc exauditum te esse cognosces, cum huc ad lauandum veneris, & me minime repereris, & sic euauit, quia spiritus fuit. Presbyter hebdomada continua salutare n. hostiam quotidie obtulit, & reuersus postea ad balneum, cum iam minime inuenit.*
- 83 Quarto, propter alicuius Sancti orationem, vt legitur de Sancto Patricio, qui Purgatorium quibusdam in certo loco impetrauit.
- 84 Quinto, Propter animarum celeriore liberationem, vt scilicet possint alijs suam indigentiam reuelare, & ab ipsis suffragia petere, vt citius à pœnis exeant, vt legitur de quadam anima existenti in glacie, quam Piscatores B. Teobaldi piscati sunt autumnno tempore, & Episcopo præsentauerunt, qui cum dictam glaciem causa refrigerij teneret sub pedibus, audiuit expressè vocem dicentem, quod in glacie erat Anima, velut in loco Purgatorij deputata, Cumq; dicta Anima de nocte ab Episcopo suffragia impetraret, merito triginta missarum euolauit ad Cœlum.
- 85 Idem legitur de quadam alia anima cuiusdā Religiosi, quæ in arce Oppidi Addrani in Apulia, veluti in loco Purgatorij à Deo per mille annos deputata reperiebatur, & pluries cum Domino domus alloquebatur, enixè ab eo petens orationem, & auxilium, vt tempus præfixum suis præcibus à Domino abbreviaretur, quæ quidem anima quadam nocte, magno timore, & pauore affecit Magistrum Bartholomæum Sybillam, speculum peregrinarum quæstionum compositorem dum tempore, quo provinciam Apulix visitandam accesserit hospitatus in dicta Domo, fatetur hominem quemdam quasi grauatū magnis catenis strepuisse in dicta Domo, & terribiliter insonasse, per domum ambulasse, & ostia, quæ erant ante cubiculum, horribili quodā crepitu, & conatu perfregisse, fenestrasq. aperuisse. Sicq. descendisse extremo impetu, fracta ianua ruentem grauiore armorum catenarumq. strepitu in damnatorum carcerem in imò Turris existentem,

hoc

hoc gelidus, & stupidus vnâ cum eius Socio, Domino Domus narrauit, à quo accepit animam eam esse, quæ orationem, & auxilium ab ipso Domino Domus sæpe sapius expetierat, vt tempus ibi destinatum abbreviaretur, Hæc colliguntur ab ipsomet *Baribolomæo in suo speculo peregr. quest. q. 2. 4. quest. 3. c.*

- 87 Dices an animæ è receptaculis possint comparere in hac vitâ, nobiscum loqui, & quomodo Resp. aliqui Patres, inter quos est, *Augustinus lib. 1. de cura pro mortuis cap. 13. Athanas. q. 19. ad Antibioch. Chrysost. Homil. 29. in Matth.* disputant non posse mortuos ad viuos redire, quibus videtur fauere *Iob 1. c. 7. nu. 9. 10. ibi, qui descendite, ad Inferos, non ascendet, nec reuertetur ultra in Domum suam, neque cognoscet eum amplius locus eius.*

Item *David* appellat animam *spiritum euntem, & non reuertentē.*

Item *Psal. Vt indabit in Domo Domini omnibus diebus vita mea.*

Item *Hieronymus* contra Vigilantium *Beati sunt semper cum Domino suo.*

Respondetur de hac quæstione *Sot. dist. 45. q. 1. art. 4. specul. peregr. quest. c. 4. p. decad. q. 1. Benz. lib. 2. c. 45.* qui videntur concludere,

- 88 quod duobus modis animæ prædictæ à receptaculis exire possunt.

Primo simpliciter, hoc est in perpetuum non amplius reuersuræ, & tali pacto nulla anima, ibi deputata, per sententiam definitiuâ absoluta inde exhibit, quia præmium animarum separatarum & pœna numquâ terminatur. Secundo modo ad tempus, & tunc si loquimur secundum

- 89 ordinem naturæ, animæ inde non recedunt vt appareant viuis, tum ex parte animarum, quæ conuersationi separatarum substantiarum, & non conuersationi hominum sunt deputatæ, tum ex parte hominû, quibus apparent, quorum cognitio est per sensum, & à rebus sensibilibus, & propter hoc apparitio animæ separatæ hominibus inter miracula computanda est ex *D. Thom. p. par. q. 89 art. 8. in resolut. secundum. argum.*

- 90 Si vero loquimur secundum ordinem diuinæ prouidentie, & tunc ex omnibus receptaculis animæ exire possunt ad tempus, præter quâ
91 ex limbo puerorum. Ex Paradiso quandoque egrediuntur, & toties quoties eis placet, quia cum sint Angeli Beati, Deus illis permittit comparere quoties voluerint, quod tamen de raro euenit, & quando comparent, Deo dispensante, apparent, vel ad consolationem, ostendentes se diuino conspectu frui, etiam quod occisæ, vel alia violenti morte ab hac vita egressæ fuerint, assignantes rationem, quod tempore mortis erant in gratia, vel contritionem habuerunt, & sic hortantur viuos, & suos ad parcendum inimicis, qui occiderunt. Item, ad relinquenda odia, & similia, asserendo solatium suis, vel vt eos admoneant, vt more humano sepulturæ commendetur humanitas, vel

vt al-

- ut alliciant ad eandem Beatitudinem, vel ut suis Reliquijs, si Sancti sunt, iustos honores deferant, ut legitur de Ioanne Baptista, & alijs, 92 vel ad auxiliandum obsessis; ut patet de Beato Fœlice Martyre, qui visibiliter apparuit Ciuibus Nolanis, dum à Barbaris oppugnarentur, ut *D. Aug. lib. pro cura de mort. haben. cap. 16. & lib. 1. de Ciuit. Dei c. 10.* & plura exempla vide apud *Theod. lib. 5. hist. c. 24.* vel 93 apparent ob alias causas, ut legitur de apparitione Beati Petri Principis Apostolorum, Theodoro Mansionario eiusdem Ecclesiæ, cui dū nocte quadam citius ad melioranda iuxta Ianuam lumina surrexisset ex more ligneis gradibus sub lampade positus stabat, & lampadis refouebat lumen, Beatus Apostolus cum stola candida eidem dixit. Quare tam cito surrexisti? & ab eius oculis euauit, qua in re, quid Apostolus seruientibus sibi voluit nisi præsentia sui respectus ostendere? quia quidquid pro eius veneratione egerant, ipse hoc pro mercede retributionis sine intermissione semper videret ita *D. Greg. lib. 3. Dial. cap. 24.*
- 94 Idem patet de alia apparitione eiusdem, Abundio Mansionario dicte Ecclesiæ, ut *D. Greg. ibid. c. 23.*
- 95 Ab Inferno etiam ante iudicium dumtaxat ad tempus, permissione diuina, permittuntur animæ aliquando egredi, & viuentibus apparere, vel ad eruditionem, vel ad timorem, vel ad terrorem viuentium, vel ad maius ipsarum tormentum, vel ad reuelandum earum miserum statum, quem substinent in Inferno, ut vini abstineant à malo, & faciāt bonum, ut legitur de diuite Epulone; qui comparauit Fratribus peccatoribus ad eos terrendos *Luc. 16.*
- 96 Legitur etiam de vmbra sordida latronis in vita Beati Martini, nec non de Benedicto pseudopapa, de quo *Petr. Damian. & Baron. tom. 11. Annal. ann. Domini 1054.* qui visus est à quodam viatore stans ad molendinum cum auribus, & cauda Asini ad instructionem luxuriosorum, cuius carnes sunt Asini, iuxta illud *Ezech. 23. Carnes Asini carnes eorumde* alijs, vide *D. Greg. lib. 4. Dialog. cap. 31. 32. & seq.*
- 97 E Limbo Sanctorum Patrum legitur etiā apud *D. Aug. dicto lib. de cura pro mort. c. 16.* De anima Samuelis, quæ Sauli apparuit petenti Pythonissam, ut diuinaret, & Samuelem suscitaret.
- 98 Sed magna est inter Scholasticos controuersia, an hæc vera fuerit anima Samuelis ut *Bagn. pap. p. D. Thom. p. p. q. 89. art. 8. & 2. 2. q. 95. art. 5. ad secundum & q. 184. art. 5. ad quartum*, qui dubitanter de hac re loquitur & *D. Aug.* etiam varius fuit *lib. 2. ad Simplicium q. 3. & in q. vet. test. 27 & lib. 2. de admirab. sac. scrip. c. 11 & cap. nec mirum 26. q. 2. & Tertull. lib. de anima prope finem omnino negat, sic Isid. lib.*

lib. 8. Orig. cap. 9. Hieron. cap. 6. Matth. in fin. Auth. quest. apud Iustin. q. 52.

99 *Basiliius tamen Epist. 80 ad Eustac. Hieron. cap. 7. Isai. lib. 4. in Ezech. cap. 13. Amb. Luc. cap. 1. August. ibid. cap. 15. Iust. in dialog. contra Triph. Ioseph. lib. 6. antiquitatum cap. 15. & Benz. lib. 2. cap. 45. veram dicunt fuisse animam Samuelis ex lib. Eccles. c. 46.*

110 *Item probat D. Aug. ex limbo animas ex iisse, exemplo Matth. 17. de Moyse, & Elia in Monte Tabor, quæverè mortui erant ex Deut. cap. ult.*

101 *Ex Limbo puerorum dictum est nō egredi animas, tum quia sunt in termino, tum quia eorum egressus nihil proficeret.*

102 *E purgatorio sæpius, & frequentius animæ apparere solent viuis, vel ad persuadendum eis, vt patienter ferant tribulationes, & angustias in hac vita, vel vt se abstineant à peccatis, & pœnitentiã agant viuentes de per se, absque eo quod sperent hæredibus post mortem, vel ad petenda suffragia, sacrificia, missas, & orationes clamantes. Misere mini mei, misere mini mei, saltem vos amici mei, vt legitur in*

103 *Breu. Cronolog. in vita Ioannis Octauii anno Domini 874. fol. 270. quod eo anno Ludouico Regi Germaniæ Quadragesimali Tempore in oratione persistenti, Ludouicus Pater apparens latino sermone dixit: Adiuro te per Dominum Nostrum Iesum Christum, vt me eripias ab his tormentis, in quibus detineor, vt tandem aliquando vitam possim habere æternam hac ergo visione Rex perterritus Epistolas per cuncta Regni sui Monasteria destinauit, vt pro anima parentis, iam à triginta annis defuncti, diuinam misericordiam implorarent; de reliquis exemplis dictum est supra, & videri potest Spec. peregr. quest. q. 2. cap. 4.*

104 *Ex quibus patet posse animas è receptaculis exire, licet non ordinariè ex vi naturæ, sed ex dispensatione diuina.*

105 *Non obstant in contrarium in principio adducta, quia intelliguntur de animabus in receptaculis deputatis per sententiam diffinitiuam, & finalem, non autem ad tempus, vt diuina dispensatione exirent per causas supra signatas.*

106 *Illud tamen est notandum, quod licet sancti permittantur exire à Paradiso, numquam tamen à Dei visione extrahuntur vide Paul. in vit. D. Amb. & Euseb. lib. 6. hist. cap. 5.*

Item possunt tam Beati, quam Damnati apparere corporibus assumptis in habitu, quo prius utebantur, sicut B. Augustinus apparuit Fratri Alberto in habitu Pontificali, & patet de alijs, de quibus Barthol. Sybill. quest. 1. cap. 4. fol. 146.

107 *Et Angeli Boni in persona animarum corporibus competentibus assum-*

assumptis frequenter apparent, vt legitur de Angelo bono, qui in persona Dei apparuit Moyfi.

108 Angeli mali, propter deceptiones incantatorum corporibus etiā assumptis, exeunt receptacula, & apparent viuus, vt legitur de Samuele, quem phantasma, & illusionem imaginariam machinationibus factū, aliqui dicunt per ea, quæ dicta sunt supra, vide *Turrecrem. in c. tempus* 13. q. 2.

109 Item, quod Sancti, & damnati apparent cum hac differentia, quod Beati virtute gloriæ, & dono gratiæ gratis datæ apparere possunt, quoties volunt, damnati vero non semper, nisi permissione diuina, & eius prouidentia, vt dictum est de diuite Epulone.

110 Item è cælo, & in Inferno nemo potest ad vitam reuocari, itaut corpori denuo anima vniatur, & rursus moriatur, quia beatitudo certitudinem includit numquam amittendæ felicitatis ex *August. de correct. & grat. c. 10.* prout & damnatorum condemnatio *August. lib. 2. de Ciuit. Dei. c. 24.*

111 Hinc dicendum, quod Anima Marcelli viri sanctissimi, de qua *Greg. lib. 1. Dialog. c. 9.* post separationem à corpore, non fuit beatitudine donata, sed in optimo loco, ab Angelis reposita vsque ad illius resurrectionem à Sācto Fortunato, facta oratione, detenta, vt ibidem *Greg. innuit.* Quem quidem optimum locum, illum ego (quem *Bellar. lib. 2. cap. 7. tom. 2. de purgat. & alij* supracitati, mitissimum, & senatorium carcerem appellant) existimarem, cum *D. Greg. lib. 4. Dialog. c. 36. circa medium,* vbi videtur de tali loco mentionem facere, super quo vide *D. Laurēt. de Thom. in notis ibidem.*

112 Et quod pariter legitur apud eūdem *D. Greg. loc. cit. c. 12.* de viro illo perniciosissimo à Dæmonibus in Inferno deducto, & deinde à Sācto Seuero excitato, & quæ de alijs leguntur apud *Aegysipp. lib. 3. c. 2.* quod Christus, & Apostoli alios resuscitauerint Ethnicos.

113 Aliquando huiusmodi apparitiones sunt dormiendo, vel vigilando, operatione bonorum, vel malorum spirituum ad instructionem, aut deceptionem viuientium, sicuti etiam viui homines aliquando alijs apparent, & eis multa dicunt in somnis, cum tamen constet, eos non esse præsentes, vide *D. Thom. in 4. sentent. art. 1. q. 3. in corp. quæst. & in solut. argument.*

114 Dices quomodo cognosci potest an Spiritus apparens sit bonus, vel malus, Respondetur cum *D. Anton.* qui sic dicit *Non est difficilis bonorum spirituum, malorumque discretio, si enim post timorem successerit gaudium, à Domino sciamus venisse auxilium, quia securitas animæ præsentis maiestatis iudicium est, si autem incussa formido permanserit, hostis est, qui videtur D. Thom. 3. par. q. 30. art. 3. in solut. 3. arg.*

- 115 Quod si quæras, à quo ducuntur animæ ad purgatorium, vel ad alia loca destinata? Respondetur, aliqui dicunt per Dæmones duci ad purgatorium, alij, & est communis, ab Angelo custode, ad Infernum per Dæmones, ad Paradisum vero per Angelum, vt patet ex illo *Luc. 16. Factum est autem, vt moreretur mendicus, & portaretur ab Angelo in sinum Abrahe, vide Specul. peregr. quest. q. 3. fol. 251.*
- 116 Rursus quæres, quare sola anima in purgatorio patiatur, si simul cum corpore in hac vita peccauit? Respondetur, quia in hoc mundo corpus cum sustinuerit multas tribulationes, partem pœnæ sibi spectantem in hac vita purgauit, altera vero pars remanet purganda. Animæ in purgatorio *Spec. peregr. quest. q. 10 q. 3. c. decad. 1.*
- 117 An boni bonos in Paradiso, & mali malos in Inferno agnoscant. Respondetur affirmatiue ex *Luc. 16. de Lazaro, & diuite D. Greg. in 4. Dialog. cap. 33.*
- 118 Quomodo autem anima in Inferno existens, spiritum beatum aspiciens, non sit ipsa beata, dum illius æternam gloriam vnde quæque circumspiciat, lege *Sebast. Barrad. in comment. Euang. to. 3. lib. 4. c. 5. in parabola illa de diuite Luc. 16.*
- 119 An autem Anima exiens è corpore videri possit oculo corporeo lege *D. Greg. 4. Dialog. c. 5.*

S V M M A R I V M.

- Anima in receptaculis an possint suffragijs, vel alio modo iuari. 1.*
Mortui alij sunt valde mali, alij valde boni, alij in statu medio 1.
Damnati in Inferno dicuntur valde mali. 2.
Qui suffragijs iuari non possunt. 2.
Pro damnatis Ecclesia numquam orat, & est de fide. 3.
Damnati suffragia habere non possunt, quia sunt incapaces alicuius refrigerij. 4.
Pro damnatis orans peccat, & quare. 5.
Pro damnatis non oratur quando probabiliter scitur esse damnatos. 6.
Damnatus an quis sit quomodo sciri possit. 7.
Contritionis signa morientis quomodo possint constare. 8.
Suffragia in dubio semper facienda pro mortuis, & quare. 9.
Suffragia esse facienda pro damnatis asseruntur aliqua argumenta, & illis respondetur à 10. ad 26.
Mediocriter malos, quos Augustinus intellexit in cap. tempus. 13. q. 2. 12.
Donaria idolorum reperta apud Machabæos c. 12. an fuerint in reuerentiam Idolorum. 12.
Suffragia facta pro Machabæis an intelligantur pro damnatis. 13.
Macha-

- Macharius an orauerit pro gentile Sacerdote in Inferno exiſſente. 14*
Caluaries cuiusdam Defuncti gentilis alloquitur Machario. 14.
Versus ille A porta interierue Domine animas eorum qui cantatur
ab Ecclesia, quomodo intelligitur. 15.
Traiani Imperatoris Anima an vere fuerit liberata ab Inferno oratio-
ne Diui Gregorij. 16. ad 23.
Traiani anima quomodo fuerit ab Inferno liberata. 19. ad 23.
Mortui resuscitati ab Inferno quomodo intelligentur. 21. 23. seq.
Falconilla anima quomodo fuerit liberata ab Inferno per orationem
S. Tecla. 21.
Traianus an fuerit baptizatus, & poenitentiam egerit postquam fuerit
reuocatus ab Inferno. 20. 22.
Simproxi filius occisus à Diabolo quomodo fuerit resuscitatus à Beata
Agnele. 24.
Sanctus Stephanus quomodo excitauerit puerolum mortuum ante ba-
ptismum. 24.
B. Martinus quomodo suscitauerit suis precibus laqueo suspensum. 24
Infideles, & non baptizati quomodo suscitentur, & ab inferno exeant.
26. 33.
Macarius quomodo orauerit pro anima damnati. 25.
Christus an eius descensu ad Inferos liberauerit Aristotelem, Plato-
nem, & alios Ethnicos. 27.
Papa an possit facere, ut Indulgentia, & suffragia prosint existenti-
bus in Inferno. 28.
Anima in paradiso an debeant suffragijs iuuari. 29.
Anima Sanctorum quae intelligentur. 29.
Heretici asserentes animas optimorum virorum non posse intrare in
gloriam, nisi post diem iudicij, damnantur. 29.
Suffragia nostra ad quid prosint Beatis in Paradiso. 30. 31. 32.
Suffragia prosunt existentibus in purgatorio, et quomodo. 33. 52. 53. 54.
Benedicti Papae Octaui Anima quomodo liberetur à purgatorio suffra-
gijs Monachorum Cluniacensium, & apparuerit Heldebeito. 34.
Commemorationem omnium Defunctorum singulis annis fieri, quomo-
do introductum sit. 35. 36.
Commemoratio omnium fidelium Defunctorum quare fiat post solem-
nitatem omnium sanctorum. 36.
Officium pro mortuis fieri quomodo sit introductum. 36.
Commemoratio pro defunctis an sit recenter instituta. 37.
Mortui quomodo sint adiuuandi. 39.
Suffragia suffragari existentibus in Purgatorio docet Innocen. IV. 40.
Archiconfraternitas S. Mariae de suffragio quando instituta fuerit à
Clemente viij. pro liberatione animarum existentium in Purgatorio. 41.
Paschalis II. primo concessit indulgentiam plenariam per modum
suffra-

- Suffragij pro defunctis in Ecclesia S. Praxetis de Vrbe. 42.*
Anima Nepotis Paschasii II. à B. Virgine liberatur à purgatorio, & apparuit in Fenestra dictæ Ecclesiæ S. Praxetis post celebratam ultimam missam. 42.
Suffragium quid sit. 43.
Suffragiorum genera quæ. 45.
Ieiunium an loco suffragiorum veniat. 44.
Funus & sepultura an veniant loco suffragiorum. 44.
Pompa funerum, luctus, lamenta, &c. an fieri debeant. 44.
Sacrificium missæ maximum inter suffragia. 45.
Indulgentiæ an reducantur inter suffragia. 46.
Suffragia an semper liberent animam à Purgatorio. 47.
Indulgentia quando profit defunctis. 48.
Indulgentia anni Sancti an possit acquiri pro defunctis. 49. 50.
Indulgentia an possit acquiri ab uno pro alio veniendo Romam in anno sancto. 51.
Indulgentiæ quod prosint defunctis quomodo probatur. 52. 53. 54.
Papa an possit per Indulgentias liberare animas à purgatorio, adducuntur argumenta, & responsiones. 55. ad 59.
Meritum duplex, essentialè absolutum, & conditionale. 56.
Indulgentia quomodo profit mortuis. 60.
Suffragia prosunt mortuis per modum meriti, impetrationis, & satisfactionis. 61.
Suffragia, & Indulgentiæ quomodo inter se differant. 61.
Indulgentia pro defunctis nō est iudiciū aut sententiæ, sed suffragiū. 63.
Indulgentiæ, quæ conceduntur viuis, quomodo differant ab illis, quæ conceduntur mortuis. 66.
Papa an possit iudicialiter absoluerè animas à purgatorio. 67. 68. seq.
Papa in purgatorio cur habeat potestatem tantum soluendi, & non ligandi. 71.
Iurisdictio, qua utitur in absoluen-do per modum suffragij, quomodo intelligatur. 72.
Papa concedendo Indulgentias per modum suffragij qua potestate utatur. 73.
Papa quod possit iudicialiter absoluerè animas purgatorij probatur argumentis nra. 74. ad 78.
Responsio ad argumenta. 79. ad 82.
Ecclesia excommunicare an possit Defunctos. 77. 78. 81.
Sanctus Benedictus quomodo excommunicauit mortuos. 78. 82.
Animæ existentes in purgatorio an dicantur viatores. 76. 80.
Indulgentia an profit defunctis ex condigno, vel de congruo. 83.
De congruo, & condigno quando dicatur. 83.

- Indulgentia per modum suffragij an infallibiliter proſit Defunctis* 86.
Papa an poſſit concedere Indulgentias uiuis per modum ſuffragij. 87.
*Suffragia an proſint tantum illis, pro quibus fiunt, vel omnibus in com-
 muni.* 88. 89.
Papa an proſit ſpoliare purgatorium una vice. 90. 91.
Defuncti an ſint in poteſtate Papæ. 92.
*Papa an poſſit facere, quod duorum exiſtentium in purgatorio in aqua,
 ſi pœna, unus citius liberetur, quam alius.* 93.
*Papa an poſſit facere, quod bona opera facta in peccato mortali ſint me-
 ritoria exiſtentibus in purgatorio.* 94.
*Papa an poſſit per Indulgentias ſic contritos, & Confeſſos abſoluere, ut
 non tranſeant per purgatorium.* 95.
Indulgentia an valeant Defunctis quantum ſonant. 96.
*Indulgentiam ut quis conſequatur pro defunctis, quæ requirantur de
 neceſſitate, & quæ ad bene eſſe.* 97. 98. 99.
*In ſuffragijs præſtandis pro mortuis quare requiratur ſtatus gratiæ,
 ſecus in Indulgentijs.* 99. 100.
Miſſa qualibet an proſit pro Defunctis. 101. 102.
Miſſa de require an alia miſſa ſit dicenda pro defunctis. 101. 102.
*Celebrans, vel celebrare faciens in peccato mortali, an liberet animam à
 purgatorio.* 103.
Miſſa dicta à malo ſacerdote an ita proſit ac dicta à bono. 103.
*Miſſa relicta à teſtatore debent ſpecialiter celebrari, ſecus faciens an
 peccet.* 104.
Miſſa votiuæ an ſint dicendæ diebus feſtis. 105. 106.
Miſſa defunctorum an ſit dicenda pro Defuncto. 107.
*Miſſa relicta non determinatè poſſunt dici ad libitum, ſed magis de
 requie, & de Beata Virgine, quam de feria.* 108.
*Miſſa relicta cum determinatione perſonæ non debent per alios cele-
 brari.* 109.
*Cappellanus quando teneatur per ſe ipſum celebrare, & ſeruire in di-
 uinis.* 110.
Seruire in diuinis an importet ſeruitium chori. 111.
*Altare in quo teſtator mandauit celebrari an poſſit mutari ex cauſa
 abſentiæ.* 112.
*In altari priuilegiato miſſas celebrare in quo differat ab alijs Altari-
 bus.* 113.
*Miſſa dicendæ in Altari priuilegiato an neceſſario debeant eſſe de De-
 functis.* 114.
*Altare priuilegiatum ſi concedatur cum expreſſione numeri ſacerdo-
 tum, in illa Eccleſia ille numerus non ſit verus, conceſſio non ualet.*
 115.

Anima existens in Purgatorio an ea liberetur, pro qua fiunt suffragia, vel alia, quæ Deo placet. 116.

Anima purgatorij, ad hoc ut liberetur per suffragia, & Indulgentias quæ pro illa offeruntur, quæ debent concurrere. 106.

C. non mediocriter de consec. dist. 5. declaratur. 117.

Suffragia facta pro omnibus Animabus in Purgatorio an intelligantur pro una qualibet. 117.

Anima an sit nominanda quando suffragia pro ea applicantur. 117.

Indulgentiæ an prosint defunctis, qui dum viuerent non adiuuarunt defunctos. 118.

Suffragia an prosint mortuis eo modo quo viuis. 119.

Missæ celebratæ in Altari priuilegiato pluribus applicata an æquè prosint singulis. 120.

Sacrificium Missæ per modum congratulationis, & expiationis quomodo intelligatur. 120.

Pro missa unica an possit recipi multiplex stipendium. 121.

Parochus qui tenetur celebrare in sua parochia an possit recipere alias eleemosynas pro eisdem missis. 122.

Missæ duæ non possunt dici loco viginti, vel maioris numeri relictarum. 123.

Missarum numerus si ab vno testatore non determinetur, & ab alio sic, si utrique oneri per hæredes satisfiat, quis ipsorum plus mereat. 124.

Indulgentiam an quis possit maiorem obtinere per vnum quam per alium. 125.

Fructus medius sacrificij an præter Sacerdotem possit ab alijs applicari pro animabus Purgatorij. 126.

Anniuersaria pro omnibus summis Pontificibus mortuis quare in Cappella Pontificia singulis annis non fiant, sicut fit pro Cardinalibus. 127.

Missæ D. Gregorij, seu ut vulgò dicitur il trentuno, & quarant' uno an dici probibeantur stante Conc. Trid. sess. 22. de obser. in celebr. Miss. 128. 130.

Missæ dictæ il 31. & 41. quomodo sint institutæ 128. 130.

Iustus Monachus in sterquilinio iussu D. Greg. quare sepultus fuerit. 129

Missis per triginta dies continuos celebratis pro anima Iusti à purgatorio liberatur. 129.

Iusti anima suffragijs Monachorum adiuta liberatur à pœnis Purgatorij, & quomodo Copioso germano per visionem apparet. 129.

In cōmemoratione Defunctorū quare certi dies seruentur. 131. 132. 133

Numerus septem triginta, & quadraginta dierum seruatus in cōmemoratione fidelium ubi probatur. 132. 133.

Missæ triginta S. Greg. quomodo antiquitus erant distributæ. 134.

Indul-

- Indulgentia, quæ concedebatur dicentibus vel dici facientibus missas*
D. Gregory. 135.
- Missæ D. Greg. an sint dicendæ de requie.* 136.
- Missæ D. Greg. an sint dicendæ continuatim.* 137.
- Missæ quæ celebrantur statim ac quis est mortuus an magis prosint
quam dictas celebrare singulis annis.* 138.
- Suffragia an magis prosint dicta semel multiplicatè eodem tempore,
vel successivè distinctis temporibus.* 138.
- Suffragari an sapius liceat eidem mortuo ad consequendum illi Indul.
gentias.* 139.
- Suffragia facta pro anima, quæ nō est in purgatorio quibus prosint.* 140.
- Suffragia non prosunt animabus existentibus in Inferno, vel Limbo,
vel Paradiso.* 141.
- Suffragia, & Indulgentiæ quare pluries atque pluries pro una eadem-
que Anima fiant.* 142. 143.
- Anima Purgatorij an sint memores Beneficij illis collati per suffragia
& sciant, quæ fiunt in hac vita.* 144.
- Anima quadruplici via sciunt, quæ fiunt in hac vita.* 145.
- Cognitio triplex reperitur animabus existentibus in Purgatorio.* 146.
- Augustinus quomodo intelligatur dicens, quod mortui nesciunt, quod
agant vivi.* 147.
- Anima quæ sunt in purgatorio an orent pro vivis, & Benefactorib.* 148.
- Ozia Sacerdotis, & Zaccharia propheta animæ orabant in Limbo pro
populo Dei.* 149.
- Mortui an sentiant detrimentum, quod missæ, & eleemosynæ ab ipsis
legatæ retardentur.* 150.
- Hæres non exequens citò quod testator mandavit an noceat illius ani-
mæ.* 151.
- Voluntas valet pro opere, quomodo intelligatur.* 152.
- Voluntas, quam habuit testator in relinquendo missas pro anima sua
si non exequatur quomodo intelligatur.* 152.
- Exequutor testamentarius quando non tenetur de negligentia apud
Deum, & homines.* 153.
- Pecunia soluta pro missis celebrandis si non celebretur an soluens me-
riatur quoad satisfactionem.* 153.
- Datum in articulo mortis, & post mortem quomodo differat.* 154.
- Missas an possit Sacerdos pro se ipso celebrare dum vivit.* 155.
- c. quicumque 26. q. 5. declaratur.* 155.
- Orationes quæ dicendæ sunt quando oratur pro aliquo viuo.* 156.
- Religiosi omnes quomodo orant pro singulis alijs Religiosis mortuis.*
157.
- Restitutio ablatorum debita, & non perfectæ à Defuncto an & quan-
do*

do ita illum detineat in purgatorio, ut suffragia, & Indulgentia illi non profint. 158. 159.

A restitutione non facienda an excusentur heredes sub pretextu, quod anima Defuncti, qui ad eam tenebatur, sit in Paradiso, vel in Inferno. 160.

Anniuersaria perpetua relicta à Testatore, ad quid profunt, dum eius anima aliquo tempore à Purgatorio liberabitur. 161.

Iubileū et Indulgentias cōsequunturus quid debeat curare. 162. ad ult.

AN ANIMAE IN RECEPTACVLIS existentes possint aliquo medio, præcipuè suffragijs iuuari, & quomodo.

Cap. XXX.

DE RO quaestionis resolutione notandum, quod mortuorum quidam sunt valde mali, quidam valde boni, quidam vero in statu medio, *ex Aug. in Encher. c. 109. regist. à Grat. in c. tempus 23. d. 13. q. 2.*

Qui sunt valde mali, sunt damnati in Inferno, & hi nullo modo adiuuari possunt, neque suffragijs, neque sacrificio missæ, vel Indulgentijs, neque alio auxilio, quia eorum supplicium est æternū, & inextinguibile *Matt. 3. & 25. D. Aug. de cur. pro mort. agend. c. 1. & 18. lib. 1. de Ciuit. Dei c. 13. seq. c. 24. Paulin. lib. 1. c. 1. Sot. dist. 45. q. 2. ar. 2. Suar. disp. 35. sect. 1. nu. 6. Enr. lib. 7. c. 15. nu. 2.*

Est de fide, & Ecclesia numquā orat pro illis, quos scit esse damnatos *c. quibus c. graua c. non extimemus c. pro obeuntibus cū simil. 13. q. 2. D. Aug. serm. 34. de verb. Apost. & serm. 118. de temp. D. Greg. lib. 34. Mor. c. 13. vbi Orig. refellitur lib. 4. periarthon. prope finem secus sentiens, vide Suar. disp. 48. sect. 4. n. 11. & seq. D. Tb. 3. p. q. 52. ar. 6. & in 4. dist. 45. q. 2. art. 2.*

Nec pro dictis animabus suffragia offerri, & præces fundi possunt, quia aliquid refrigerij habere non possunt, cum sint omnino à suffragijs exclusæ *c. tempus 13. q. 2. Nau. de hor. can. & orat. c. 20. nu. 38. Sot. in 4. dist. 45. q. 2. ar. 2. Sebast. Med. c. 24. Bellar. lib. 2. de Purg. c. 18. & lib. 2. de miss. c. 6. Pbiliarc. tom. 1. lib. 2. c. 7. vers. 2. conclusio vbi confutat opinionem aliter sentientium, & errores dicentium pœnas damnatorum diminui per suffragia, & alias erroneas opiniones distinguendo cum D. Thom. in 4. dist. 47. q. 2. questiunc. 2.*

- 5 Et qui pro illis orant, peccant, quia oratio non debet fieri, nisi secundum legem communem, quæ est, quod in inferno nulla est redemptio, & nobis expresse prohibetur, & Ecclesia docet: Et sperans sua oratione aliquem damnatum liberare, superbam de se ostendit præsumptionem, & quando Deus vult hoc privilegium alicui concedere, vel reuelat, vel inspirat alicui Sancto, & deuoto, vt infra patebit *Philiar. tom. 1. lib. 2. cap. 8. prope finem.*
- 6 Prædicta intelligenda sunt quando probabiliter scitur alicuius damnatio, secus si dubitatur, vnde *D. Augustinus* dixit, *Si scirem Patrem meum esse damnatum, non orarem pro eo plusquam pro diabolo, cap. pro obeunt. 13. q. 2. cap. placuit 23. q. 5.*
- 7 Sciri autem potest an anima sit in inferno nec ne ex morte, quam fecit: si enim quis mortuus est in euidenti peccato mortali, absque aliquo signo contritionis, puta quia sit mortuus hæreticus pertinax, apostata, sibi mortem consciuerit, & se ipsum interfecerit, signum est, quod sit damnatus *cap. placuit 23. q. 5. Conc. Brach. 1. c. 34. Conc. Tribur. cap. 31. cap. ex parte il secundo de sepult. ubi gloss. cap. tempus 13. q. 2.*
- 8 De signis autem contritionis constare posset per vnicum testem, ad effectum non solum orandi, sed etiam concedendi ecclesiasticam sepulturam *Couarr. lib. 1. var. resolut. c. 3. in fin. Nauarr. de orat. cap. 29. num. 38. & cap. 26. num. 33.*
- 9 Sunt tamen semper suffragia facienda in dubio, quia si non profunt mortuis, pro quibus fiunt, conseruantur pro illis, qui ea faciunt iuxta *psalm. 34. Et oratio mea in sinu meo conuertetur*, vel distribuuntur egentibus in eodem pugarorio, vel conseruantur in thesauro Ecclesiæ, dum tamen non adlit secundaria intentio, idest, quod orans intendat, quod si suffragia illa non profint illi, pro quo fiunt, distribuuntur tali, & tali, quæ intentio sufficit, vt habeatur implicitè, idest vt habeat semel pro toto tempore, & plura *Nauarr. de orat. cap. 19. num. 63. & de indulg. not. 15.* quæ secundaria intentione cessante suffragia distribuuntur, vt supra dictum est.
- 10 Dices contra prædicta multa videntur obstare, ex quibus apparet, quod possint fieri suffragia pro existentibus in inferno.
- 11 Primo ex *D. Aug. Encher. cap. 109.* ubi suffragia pro defunctis tolerabiliorem faciunt damnationem Respon. *D. Augustinum* loqui de animabus existentibus in purgatorio.
- 12 Secundo *gloss. in cap. tempus 13. q. 2. ubi Aug.* mediocriter malos intellexit damnatos Respon. *D. Augustini* locus trimembrem, non, quatrimebrem distinctionem recipit, & per mediocriter malos, nõ quidem damnatos, sed existentes in purgatorio intellexit; Qui dicuntur mediocriter boni, quia deficiunt à perfectione bonitatis, & me-

diocriter mali, quia sunt sine culpa mortali, ideo reprobatur *gloss. prædicta à Greg. XIII. vt Philarc. tom. 1. lib. 2. cap. 9. vid. Suar. disp. 48. sect. 4. num. 8.*

- 13 Tercio, locus *Machabæorum cap. 12.* vbi inuenta fuerunt sub tuni-
cis interfectorum donaria idolorum, à quibus lex prohibebat Iu-
daeos, & tamen Iudas collatione facta duodecim milia dragmas ar-
genti, misit Hierosolymam, ibi offerri pro peccatis mortuorum, qui
cum peccauerint mortaliter agentes contra legem, & decedentes in
illo peccato consequenter in infernum damnati fuerunt, & nihilo-
minus pro illis oratur Respond. dicta donaria non fuisse apud illos
in idolorum reuerentiam, sed ea habebant, vt victores, quae iure
belli ei debebantur, & licet ob cupiditatem potuissent venialiter
peccare, non propterea merebantur in inferno damnari, ideo suffra-
gia eis offerri poterant.
- 14 Quarto obicit, quod legitur apud *Damascenum in oratione de
mortuis*, de Machario, qui inuenta caluarie cuiusdam defuncti in-
via, oratione præmissa quaesivit, cuius caput fuisset, & caput res-
pondit: Gentilis sacerdotis in inferno damnati, & tamen confessus
est oratione Macharii se, & alios iuuari. Respond. tale adiutorium
non fuit, vt pœna ipsorum diminueretur, sed vt mutuò se viderent in
tormentis, quod non potest esse verum gaudium, sed phantasticum,
dum impletur, quod desiderant, idest videre alios in pœnis, & preci-
bus Sanctorum aliquando pro viuientium vtilitate permittitur talis
mutua visio.
- 15 Quinto Ecclesia cantat *A porta inferi erue Domine animas eorum*,
ergo potest precibus liberari anima ab inferno. Resp. intelligi de
animabus purgatorii, vel existentibus in transitu, cum sit oratio ge-
neralis.
- 16 Sexto ex eodem *Damasceno loc. citat. D. Greg.* orauit pro Traia-
no Imperatore pagano, & audiuit sibi diuinitus vocem dicentem:
Tuam vocem audiui, & veniam do Tyranno Resp. de veritate hu-
ius rei est controuersia apud DD. & apocrypham dicunt, de quo vi-
den. *Anton. 2. par. Melch. Can. lib. 11. de loc. top. cap. 2. Sot. lib. 4.
dist. 45. q. 2. art. 2. Aegid. Rom. quolibet. 1. q. 2. Nauarr. de orat.
cap. 22. Alex. de Ales. 4. p. q. 93. m. 2. art. 2. Cassan. par. 5. confid.
5. Luc. de pen. in l. 2. in 3. col. C. de exact. trib. lib. 10. B. Brigitta
in suis reuelation. Fr. Alphons. Ciaccon. opusc. Bellarm. lib. 2. de
purgat. cap. 8. Suar. tom. 2. 3. p. q. 42. art. 8. disp. 43. sect. 3. Enr.
lib. 9. cap. 16. vbi multi citantur pro veritate hist. Philarc. tom. 1.
lib. 2. cap. 8. vers. secunda pars. Spec. peregr. quest. q. 13. 3. cap. 1.
decad. Benz. lib. 2. cap. 45. vers. quod autem Ioann. Diac. in vita D.
Greg. lib. 2. cap. 44. vbi non legitur Greg. Deum pro Traiano orasse,
sed*

- 17 sed solum in Basilica S. Petri tamdiu super errore Traiani fleuisse,
quousque audiuit veniam Tyranni, quasi plangendo fuerit exauditus,
- 18 sicut Moyſes, qui cum dolendo taceret, Dominus tacentibus labijs
dixit, *quid clamas ad me? & cat.* vnde cessant quæ *Abul. in 4. Reg. quæst. 57.* ait, Greg. orando pro Traiano mortaliter peccasse, etsi ex-
auditus fuerit, & in pœnam peccati condemnatum ad stomachi, &
pedum dolorem, quibus doloribus etiam ante factum Traiani labo-
rabat.
- 19 Sed quidquid sit, non legitur animam Traiani in paradiso reposi-
tam, ergo credibile est iterum ad infernum reuersam fuisse.
- 20 Vel quòd precibus Gregorij fuit miraculose ad vitam reuocatus,
& ibi gratiam consequutus sit, vt baptizaretur, & pœnitentiam age-
ret de suis peccatis.
- 21 Vel quòd in inferno non erat diffinitiuæ, & finali sententia con-
demnatus, sed tantum secundum præsentem iustitiam, & exigentiam
suorum meritorum, & sic ad tempus ibi repositus, vt postea in hac
vita baptizaretur, quia sic dispositum in mente diuina, prout dici po-
test de multis alijs miraculose à mortuis suscitatis, etiam quod ido-
lolatæ fuissent, vt patet de anima Falconillæ per orationem S. Teclæ
ab inferno liberata, & de alijs, de quibus in vita B. Virg. & aliorum
Sanctorum D. *Thom. q. 2. art. 2.* quem sequitur *Ricc. & Duran.* &
sic intelligendus est *Amb. serm. 90. Max. serm. 2.*
- 22 Et quamuis nulla historia testetur de pœnitentia, & baptismo
Traiani, nihilominus piè credendum est ad hunc finem tale priuile-
gium illi concessum, aliàs saluari non potuisset, cum sine baptismo
esset.
- 23 Vel intelligenda sunt prædicta de illis, qui ignorata lege naturæ
ignorantiam inuincibilem Euangelij habebant, & sic existerant in
purgatorio *ex Sot. in 4. dist. 45. q. 2. art. 2.*
- 24 Quod *Pbiliarc. tom. 1. lib. 2. cap. 8.* impugnat dicens fuisse resu-
scitados, etiam ex illis, qui in peccato mortali mortui sunt, vt patet
de resuscitato à Beata Agnete, quæ resuscitauit filium Simphronii,
quem diabolus occiderat, cum huic Sanctæ Virgini stuprum inferre
tentasset, & quod dixit *Euod. lib. 2. de mirac. S. Steph.* qui puerulum
ante baptismum mortuum, eius reliquia excitauit. Et quod legitur
de eo, qui laqueo se suspendit, & mortuus, precibus S. Martini fuit
resuscitatus, vt patet in eius vita à Seuero Sulpitio eius discipulo
descripta.
- 25 Et quod legitur de Machario, qui orauit pro anima alterius dam-
nati.
- 26 Nec obstat *Sot. d. q. 1. art. 4. relat. ab Enriq. lib. 9. cap. 16.* quod
scilicet mutaretur prædestinatio per liberationem huiusmodi dam-
nato-

natorum ab inferno, vel quod fuerint damnati sub conditione, cum in obitu feratur sententia absolutè: *Itē in ignem æternum, vel vitam æternam*, quia respondet *D. Thom. in 4. dist. 45. q. 2. art. 2. & in addit. q. 71. art. 5. ad 5.* quod non fuerunt in inferno finaliter condemnati, & deputati, sed suspensivè, vt supra dictum est; decretum enim erat in mente diuina, illos ad vitam reuocandos, & aliter se de eis esse dispositurā. eos ad hanc vitam reuocando, ad hoc vt baptizati, & pœnitentia peracta, rursus mortui, essent consequuturi salutem.

27 An autem per descensum Christi ad inferos, Plato, Socrates, Aristoteles, & alij Ethnici per Angelum fuerint ad Deum conuersi, & fidem susceperint, ac consequenter salui facti sint, vt *Sot. lib. 2. de iust. & iu. quæst. 1. art. 3. ad finem*; fabulosum notat *Bellarmin. lib. 4. de anima Christi cap. 16. licet Dyonis. 9. cap. celest. hierarch. affirmet multos gentiles per Angelum fuisse ad Deum conuersos, vide Six. lib. 5. Bibliot. cap. 51. Holcot. in 3. q. art. 3. dist. 4. & quæ Benz. lib. 2. cap. 45. vers. quare quæ retulit.*

28 Dices an Papa possit facere, vt indulgentiæ, & suffragia Ecclesiæ meritoria prosint illis, qui sunt in inferno; Respond. De hac quæst. *Mag. lib. 4. sent. dist. 45. §. neq; negandū dist. 46. §. 1. seq. Sot. lib. 4. sent. dist. 45. quæst. 2. art. 2. Turrecrem. in cap. tempus 13. quæst. 2. Triumph. quæst. 34. art. 4.* vbi habetur, quod existentibus in inferno prolunt suffragia, vel indulgentiæ, non quantum ad pœnam essentialē, idest quantum ad pœnam damni & conscientiæ vermem, sed quantum ad pœnam accidentalem, cum eorum socij in vita per mala exempla, & opera non damnentur.

29 Qui sunt valde boni, cum sint in gloria, suffragiis non indigent virorum, cum sint in loco beatitudinis omnium perfectione bonorum aggregato *cap. cum Martha de celebrat. miss. Aug. de cur. pro mort. agen. num. 1. & tract. 84. in Ioannem, & sermo 34. de verb. Apost. & omnes Theologi in 4. dist. 45. & nota, quod animæ beatæ non solum dicuntur sanctæ canonizatz, sed etiam omnes animæ fideles, quæ exeunt ex hac vita sine vlllo peccato, & obligatione pœnæ peccati, etiam venialis, statim euolant ad cælum, & etiam animæ purgatorii post purgationem reliquiarum peccatorum, nam damnantur opinionēs nonnullorum hæreticorum asserentium, animas etiam optimorum virorum non posse intrare in gloriā, nisi post diem iudicii, quia in contrariū est Catholica veritas, quare cum dictæ animæ fruuntur visione Dei, nec suffragiis, nec indulgentiis indigent, proderunt tamen quoad gaudium, & gloriam accidentalem, quia gaudium essentialē dilatari non potest.*

30 Licet nostris operibus propriè non impetremus Sanctis intrinsecam

cam gloriam, etiam accidentalem, etsi possimus operari hac intentione, ut ex nostris bonis operibus aliqua accidentalis gloria in eos redundet, potius obiectiue, & quasi per occasionem, quam per propriam impetrationem, si castè loquamur, ideo dicunt Doctores oblationes pro Sanctis esse gratiarum actiones, quæ Deo fiunt, & à Sanctis cognoscuntur, & ideo de illis gaudent, & ita accidentalis gloria eis augetur.

31 Honorem autem extrinsecum impetrare possumus, quatenus ille honor potius est in nobis, qui Sanctos honoramus, & cædit in utilitatem nostram, ut perpendit *Suar. tom. 4. disp. 48. sect. 4. num. 11. cum ibi citat.*

32 Vel Missa, & solemnitates, quæ fiunt pro eorum honore profunt eis solum ad gloriam accidentalem, puta habere gaudium, & satisfactionem *Sot. dist. 45. q. 2. art. 2. concl. 3.*

33 Illi demum, qui sunt in statu medio, & sic qui sunt in purgatorio bene suffragia habere possunt, & illis profunt non solum ad aliquam mitigationem pœnarum, sed etiam ad integram satisfactionem *Suar. disp. 48. sect. 4. & 5. ubi multis probat, & etiam Benz. lib. 6 cap. 47. Bellarm. lib. 1. de purg. cap. 3. num. 202. Machab. 12. & ceteris auctoritatibus, & exemplis relictis, illud adducam, quod legitur in Breuiario Cronologico in vita Ioannis XIX. fol. 302. Ibi enim habe-*

33 tur, quod anno 1024. vivebat Odilo Abbas Cluniacen. ad quem Ioannes XIX. tunc Pontifex iniunxit, ut pro anima Benedicti Papæ VIII. sui prædecessoris oraret. Odilo autem psalmodias, & orationes priuatim, & publicè fieri, eleemosynas indigentibus erogari, sacrificium quoque misterii salutaris Deo offerri, tum Cluniaci, tum in omnibus monasteriis, sibi subiectis fieri præcepit, cumq; hoc Fratres iugiter facerent, ecce quidam sanctæ conuersationis Monachus, Heldebertus nomine, per soporem vidit, quod quidem pulcher, & serenus aspectu, atque solemnî nitore conspicuus claustrum monasterii magno candidatorum agmine stipatus ingrederetur in capitulum, deinde, ubi Pater Odilo cum Fratribus residebat, intrauit, ad eius genua caput humiliter flexit, eiq; (sicut in gestu corporis videbatur) gratias egit; cumq; inquireret quis esset responsum ei est, quod ille esset Benedictus summæ Sedis Episcopus, qui idcirco Sancto Odiloni gratias ageret, quia piis eius, Sanctorumq; Fratrum precibus, & tartarei cruciatus euassisset interitum, & cum Beatis Ciuibus quieturus supernæ Ciuitatis Hierusalem meruisset ingressum.

35 Et ex hoc Sancti Odilonis factò, receptum est Romani Pontificis autoritate in tota Ecclesia, ut vna, eademq; die vniuersalis ageretur memoria omnium fidelium defunctorum ex *Petr. Damian. in vita ipsius, & Sigibert. in chron. ann. 998.* Quod enim ille in suis mona-

monasteris faciendum curauit, id postmodum eadem Romani Pontificis autoritate vbique locorum seruandum sacris legibus sancitum videtur.

- 36 Vt autem id fiat post solemnitatem Sanctorum ex ordine officii ecclesiastici ratio sumpta videtur, nam ante Odilonem annis ferè 200. vixit Amalarius Fortunatus Episcopus Trecentis temporibus Ludouici Pii Imperatoris, ad quem etiam scripsit libros de officio Ecclesiastico, hic inquam *in libro de ordin. antiphon. cap. 65.* hæc ait. *Post officium Sanctorum inserui officium pro mortuis, multi enim transierunt de presenti saculo, qui non illico Sanctis coniunguntur, pro quibus solito more officium agitur.*
- 37 Quantum vero spectat ad commemorationem ipsam, ac memoriam Defunctorum, non est recenter institutum in Ecclesia; *Ex maiorum traditione* inquit Tertull. lib. de Coron. mil. *pro defunctis annua die memoriã facimus.* De iisdem anniuersariis repeti consuetis S. Greg. Nazianz. in oratione in funere Casarij Fratris hæc ait. *Alia persoluimus, alia daturi sumus, anniuersarios enim honores, & commemorationes offerentes, & ij quidem certe, qui supersites relinquuntur, hæc ex d. Breuiar. Cronolog. loc. cit.*
- 38 Vide quæ Dionys. Areop. lib. de eccles. hierarch. cap. 7. Chrysost. hom. 69. ad popul. Anthioc. Cyrill. Hieros. Cathech. 5. Theophilat. in Lucam cap. 12. & alios cit. à Benz. d. cap. 47.
- 39 Et quæ Chrysost. hom. 41. in 1. ad Corinth. vbi Inuetur mortuus non lachrymis, sed precibus, supplicationibus, & eleemosynis, & August. serm. 34. de verb. Apost. sic dicit orationibus vero Sanctæ Ecclesiæ, & sacrificio salutari, & eleemosynis, quæ pro eorum spiritibus erogantur, non est dubitandum mortuos adiuuari, ut cum eis misericordius agatur à Domino, quam eorum peccata meruerunt: hoc enim à Patribus traditum, vniuersa obseruat Ecclesiæ, ut pro eis, qui in corporis, & sanguinis Christi communionem defuncti sunt cum ad ipsum sacrificium loco suo commemorantur, oretur, ac pro illis quoque id offerri commemogetur. Cum eorum commendandorum causa operis misericordiæ celebrantur, quis dubitet suffragari, pro quibus orationes Deo non inaniter allegantur.
- 40 Demum vide quæ Innoc. IV. in eius constit. sub Catholica 14. 6. Martij 1254. §. denique 23. in Bullar. nouo tom. 1. fol. 76. vbi in specie vult animas purgatorii posse suffragiis iuari.
- 41 Et Clemens VIII. de anno 1594. 9. Septembris per Bullam particularem, quæ incipit *Ex debito* 29. in Bullar. nouo tom. 3. fol. 49. approbavit Archiconfraternitatem B. Mariæ de Suffragio in Vrbe institutam ad orandum pro liberatione animarum existentium in purgatorio.

42 Paschalis Secundus fuit ferè primus , qui concessit indulgentiam plenariam per modum suffragii pro defunctis Ecclesiæ S. Praxedis, cuiusque animæ existen. in purgatorio , pro qua dicerentur quinque missæ , quas cum ipse celebraret pro anima sui nepotis, post celebrationem ultimæ missæ, dum adhuc esset in altari , in eo apparuit sibi in testitudine fenestæ , quæ est ante altare, Beatissima Virgo visibiliter extrahens animam nepotis è purgatorio *Tol. lib. 6. cap. 26. num. 1. summ. Coron. Conf. sub tit. de sacrif. miss. tract. de indulg. num. 28. vers. ita facit fol. 115.* plura alia similia exempla in Sanctorum Patrum monumentis , præcipuè D. Greg. in lib. *Dialog.* scripta reperiuntur .

43 Est autem suffragium, ac subsidium, seu auxilium, seu adiutorium spirituale, quo fideles viuentes in hoc sæculo mortuis suffragantur, spiritualia subsidia illis præstantes, vt à pœnis purgatorii liberentur *Sot. in 4. dist. 45. q. 2. art. 1.*

44 Suffragiorum tria præcipue assignantur genera , primum enim est altaris sacrificium, secundum oratio , tertium eleemosyna : assignatur, & quartum complectens nonnulla opera pœnalia , vt sunt ieiunium, sanctæ peregrinationes, & similia, de quibus *Aug. in lib. de cura pro mort. agen. Greg. lib. 4. Dialog. cap. 55. de quo Grat. in c. anime defunctorum. 13. quest. 2. Chrysost. hom. 41. in 1. ad Corinth. Bellarm. tom. 1. controuers. lib. 2. cap. 16. Thes. for. Eccles. p. p. c. 7. num. 29.*

Et licet Greg. ad Bonif. prout refertur in cap. *anima 13. quest. 2.* ieiunium loco suffragiorum addat, & ex *Aug. lib. 1. de Ciuit. Dei cura funeris, & sepulturæ pompa* ad suffragia pertinere videantur, nihilominus tria primo dicta dicuntur propriè suffragia , alia non propriè, de quo vide *Sot. in 4. dist. 45. q. 2. art. 2.* vbi habetur de sepultura, pompa funerum, moderato luctu, excessu lamentorum, ritu exequiarum, & alia ad hanc materiam pertinentia .

45 Et de sancto sacrificio missæ vti maximo inter suffragia D. Greg. d. lib. 4. cap. 55. sic ait *sacra hostiæ oblatio salutaris multorum solet animas etiam post mortem adiuuare , & hanc nonnumquam ipsa Defunctorum anima expetere videntur .* Cuius exemplum patet de petitione facta à spiritu illo in termis existen. presbytero Centumcellen. de quo supra dictum est .

46 Inter opera pœnalia reducuntur Indulgentiæ, sed non faciunt tertium genus, vt Theol. dicunt in 4. *distin. 45.* quia Indulgentia nihil aliud est quam applicatio satisfactionum, seu pœnaliū operum Christi, & Sanctorum, defunctis: Opus enim pœnale idem est, ac satisfactorium, quia per illud soluitur Deo pro animabus existentibus in purgatorio, quæ indulgentia vnica est via , & longe proximior , & efficacior pro
ralis

talis tantq; pœnz abolitione, vel remissione partis, aut totius *Paul. lib. 2. cap. 16.*

47 Et licet non semper per prædicta suffragia anima liberetur à pœnis purgatorii, nisi quando Deo placuerit, nihilominus datur eisdem animabus magnum refrigerium.

46 Indulgentia tamen tunc prodest defunctis, quando est concessa ab habente potestatem, quam solum Romanum Pontificem habere alias supra dictum est, quando de defunctis fit specialis mentio in diplomate *D. Thom. in 4. dist. 45. q. 2. art. 3. Cald. in cap. nostro de pœnit. & remiss.*

49 Hinc Anni Sancti Indulgentia non acquiritur pro defunctis, nisi fiat specialis mentio, ut fecit Alex. VI. in Iubileo anni 1500. de quo meminit *Steph. noël. & Cyrill. Franc. in suis lib. de Iub.*

50 Ratio est, quia est viventium gratia, quam ex peregrinatione ad loca sancta Urbis acquirunt, & quia defuncti adimplere non possunt quæ in bullis Pontificum describuntur, ut *Nauarr. de Iubileo not. 22. num. 1.*

51 Imo neque etiam vivus pro alio viuo, nō solum pro mortuo, si Romanam veniret in Anno Sancto, Indulgentiam acquireret, quia Indulgentia tantum valet, quantum sonat.

54 Quod Indulgentiæ prodest Defunctis in purgatorio existentibus probatur, quia sicut possunt iuari suffragiis viventium, idest elemosynis, ieiuniis, & aliis operibus pœnalibus per modum impetrationis, ita & per modum satisfactionis, quia talia opera sunt etiam satisfactoria, ut supra dictum est.

53 Secundo quia defuncti coniuncti sunt cū viventibus fidelibus eiusdem fidei, & charitatis vinculo, & vnam Ecclesiam, & vnum corpus efficiunt *Aug. lib. 2. de Civit. Dei cap. 9.*

54 Tertio, quia talis est vsus Ecclesiæ *D. Thom. in 4. dist. 45. q. 1. & 2. artic. 3. quæstunc. 2. Bellarm. lib. 1. cap. 15. Nauarr. not. 22. Conc. Trid. sess. 25. Tol. cap. 26. Suar. disp. 53. Sol. in 4. dist. 21. q. 1. a. 3. vers. de indulg. & dist. 45. quæst. 2. art. 1. & 2. Triumph. quæst. 29. art. 4.*

Et licet *Gab. lect. 57. in can. miss.* docuerit contrarium, se tamen postea correxit.

55 Contra prædicta videtur primo facere, quod illi, qui sunt in purgatorio, non sunt de foro Romani Pontificis, cum non sint amplius viatores, nec sunt de foro Ecclesiæ militantis. Secundo sunt Indulgentiæ pro operibus bonis exterioribus, quæ non possunt in purgatorio operari. Tertio sicut Papa non potest ligare eos, qui sunt in purgatorio, ita nec à pœnis solvere. Quarto, quia illi non sunt in statu

56 merendi &c. sed dicendum, quod duplex est meritum. Vnum essentielle

riale absolutum , quo quis meretur vitam æternam propria operatione per radicem charitatis , & sic existentes in purgatorio non sunt in statu merendi , quia tale meritum dependet ab opere proprio , non alterius . Aliud est meritum conditionale , quo quis meretur pœnæ remissionem , vel accelerationem , dummodo alij pro eis faciant illa , quæ sunt instituta ab Ecclesia ad pœnæ remissionem , & sic mereri possunt , & sic Papa dat indulgentiam existentibus in purgatorio , non merito eorum absoluto , quod iam per radicem suæ charitatis vitam meruerunt æternam , sed merito conditionali ab opere alterius pendente .

57 Ad obiecta modo respondetur ; ad primum , quod existentes in purgatorio sunt de foro Papæ quantum ad meritum conditionale .

Ad secundum , quod non possunt operari operatione personali , sed operatione conditionali .

58 Ad tertium , nullus ligatur nisi personali culpa , illi , qui sunt in purgatorio non merentur ligari noua ligatione , sed possunt absolui à pœna , operatione aliorum , modo quo supra dictum est .

59 Ad quartum , sunt in statu merendi merito conditionali .

60 Dices quomodo indulgentia prodest mortuis , Respon. prodest per modum suffragij , non per modum iudiciariæ absolutionis , vt viuis , sed suffragando , idest applicando communia suffragia ex thesauro Ecclesiæ , sicut nos possumus quando applicamus illis nostra opera , cum hac tamen differentia , quod applicatio nostrorum operum , seu satisfactionum fit de præsentibus thesauris , applicatio vero Pontificis per indulgentiam fit ex satisfactionibus reconditis de thesauro

61 Ecclesiæ . Profunt autem suffragia tripliciter defunctis ; per modum meriti , impetrationis , & satisfactionis : Indulgentiæ autem non sunt nisi satisfactoriæ , & sic per modum suffragij , idest satisfactoriè : Differunt autem Indulgentiæ , & suffragia in hoc , quia suffragia vt offerantur non requiritur iurisdictio , secus indulgentiæ . Item qui offert suffragia nescit an sufficiant ad animam liberandam , sed Romanus Pontifex offert quantum requiritur ex thesauro ad satisfaciendum integrè pro reatu cuiuscumque pœnæ *Bellarm. lib. 1. cap. 14.*

62 Dicitur per modum suffragij , quotiescumque Pontifex vult concedere indulgentias defunctis , ad denotandum , quod non vtitur auctoritate directa , sicut vtitur quando concedit indulgentias viuis simpliciter , absoluendo à pœnis iniunctis , & iniungendis , sed vtitur auctoritate indirectè per modum solutionis ; soluendo pro illis , non autem absoluendo illos , vt declarauit *Leo X. in quadam Epistol. scripta ad Caiet.* & sic soluit , quod ipsi debent ; quam solutionem ,

consequitur diuina absolutio, *vt Nauarr. not. 22. nu. 22. D. Thom. in 4. distinct. 45. artic. 2. quæst. 2. Tab. quæst. 19. Vig. cap. 16. vers. 24.*

63 Solet afferri exemplum de Rege, qui haberet subditum captiuum in regno alterius, cui ipse offerret satisfactionem, hic enim diceretur liberare dictum captiuum, non absoluendo, sed suffragando *Vig. cap. 18. §. 6. vers. 24. Sot. dist. 43. q. 2. art. 4.*

64 Vel cum quis detinetur in carcere ob debitum mille, & aliquis amicus dat illa mille ex thesauro publico, iste dicitur liberare applicando precium satisfactionis aliorum, & sic aliter iste liberat, quam Iudex, qui si liberaret carceratum, utique per modum potestatis, & absolutionis liberaret: Amicus vero per modum adiuantis, & offerentis precium liberationis, sic Pontifex, dum concedit indulgentias uiuis, dat per modum absolutionis, & potestatis; quando vero concedit mortuis per modum adiutorij, & auxiliij, offerendo id quod soluere tenebantur, & hoc intelligitur per modum suffragij, confidendo de misericordia Dei, quæ clauēs Regni ei contulit *Alex. 4. p. quæst. 83. mem. 5. Bonauent. distinct. 20. quæst. 5. Bellarm. lib. 1. cap. 14. Cord. quæst. 15. & 16. Petrus Sot. lect. 3. de Indulgen. Nauarr. not. 22. num. 26. Suar. disput. 53. sect. 2. num. 8. Tol. lib. 6. cap. 26. vers. secundum Azo. lib. 5. cap. 26. par. 2. vers. 4. quaritur Tab. quæst. 19. Sot. distinct. 21. quæst. 2. art. 3. Caiet. tract. 16. quæst. 5. 6. cap. animæ 13. quæst. 2. Enr. lib. 7. cap. 7.*

65 Et sic patet quod hæc indulgentia non ut iudicium, aut sententia, aut præceptum, seu iudicis interloquutio habetur, sed ut suffragium quoddam, & adiutorium, quod & spiritualis Dei gratia, atque misericordia nuncupatur.

66 Vnde indulgentiæ, quæ à Pontifice conceduntur uiuis, ab illis, quæ conceduntur mortuis, in modo, non autem in effectu differunt, cum in re idem sit dicere *Concedimus Indulgentiam plenariam, ac concedimus per modum suffragij.*

Si aliam differentiam inter has indulgentias quæris, adeas *Benz. lib. 2. cap. 49. dub. 1. vers. dico 4.*

67 Quæres an Summus Pontifex possit iudicialiter absolvere Respond. *Med. disp. 7. cap. 34. disput. 8. cap. 41.* tenet partem affirmatiuam, contrarium tamen sentiunt communiter cæteri Doctores, ut *Caiet. tract. 15. cap. 5. Sot. in 4. dist. 21. quæst. 2. artic. 1. concl. 3. Pet. Sot. lect. 3. Nauarr. not. 22. num. 6. Cord. quæst. 5. Grat. cap. 1. 24. q. 2.*

68 Nam cum authoritas conferendi indulgentias non sit alia quam sol-

foiuenti potestas data à Christo Petro, & Apostolis, quæ rque patet, ac potestas ligandi, quæ illi opponitur, sequitur, ut ad quæ non se extendit potestas ligandi, neque & soluendi, contraria enim circa idem versantur, sed talis potestas ligandi non se extendit ad purgatorium ex verb. *Matth. Quodcumque ligaueris &c.* & sic soli homines in terra viuentes comprehendantur, non qui sub terra existunt, quales sunt existentes in purgatorio, loquendo de iudiciaria potestate, quia per modum suffragij bene potest: aliud enim est absoluerre authoritatiuè existentes in purgatorio, aliud dispensare authoritatiuè thesaurum Christi, & Sanctorum pro illis, ut per modum suffragij absoluantur, tunc enim non excedit fines iurisdictionis, ut *Calet. quæst. 6.*

69 Et quia ligare in hoc casu intelligitur impedimentum ponere, sequeretur, quod si talem potestatem Papa haberet in purgatorio, precluderetur via eundi ad cælum, quia esset contra diuinam voluntatem, quia contra *Matth. cap. 16. Tibi dabo clauas*, idest ad remouendum impedimentum, ergo sicut non habet ligandi, neque habet soluendi, nisi eo modo, quo dictum est.

70 Ultra quod, finis, quo fuit data vtraque potestas in hac vita, fuit salus, & charitas, sed si in purgatorio daretur potestas ligandi esset in perditionem, non in salutem *Suar. disput. 49. sect. 1.* & si in hac vita dicta potestas potest esse fauorabilis, & utilis, in purgatorio non potest esse talis, sed damnosa, quia restringeretur aditus ad cælum, & suffragia nihil iuuarent.

71 Ratio autem cur Papa in purgatorio solum soluendi habeat potestatem, non autem ligandi, & dum sumus viatores soluendi, & ligandi, est, quia expedit Ecclesiæ, ut in hac vita liget, expellat, & puniat delinquentes ad correctionem, ad obuianda scandala, ad salutem animæ, & ad alias utilitates: In purgatorio autem nulla potest esse correctio, quia nullum potest esse nouum demeritum, ut in hac vita, in qua potest esse meritum, & demeritum, ideo datur potestas & soluendi, & ligandi.

72 Et actus iurisdictionis, quo vitur in absoluendo per modum suffragij, non est uti ille, qui exercetur in subditos, sed uti in rem communem Reipublicæ, idest in thesaurum, quatenus authoritate clauium dispensatur in defunctos.

73 Quia Summus Pontifex tamquam supremus Vicarius Christi habet clauas, quæ extenduntur etiam ad animas in purgatorio, quæ dicuntur oues Christi, & communio Sanctorum, & dum concedit Indulgentiam per modum suffragij duo facit, primum vitur potestate iuridica in aperiendo thesaurum, & illum dictis animabus ap-

plicādo, vtendo iurisdictione disponendi de bonis communibus Ecclesiæ: secundum per istam applicationem soluit debita animarum, eas liberando à purgatorio.

74 Sed contra prædicta nonnulla solent afferri argumenta, inter quæ aliqua adducam.

75 Primo quia per illa verba dicta *Quodcumq; solueris super terram*, terræ nomine purgatorium quoque accipitur, quia sub nomine Cœli, & terræ, vniuersa loca, quibus homines, ac reliquæ, vel spirituales, vel corporales creaturæ in Scriptura sacra continentur, intelliguntur.

Et dum soluit, exercet iurisdictionem, & concedere indulgentias est propriè actus iurisdictionis.

76 Secundo, quia defuncti dum sunt in purgatorio adhuc sunt viatores, quia dum in purgatorio detinentur, per iter quoddam ambulare videntur per viam ad cœlestia regna.

77 Tertio Ecclesia sicut potest excommunicare defunctos *cap. sane* 24. q. 2. ita etiam & absoluere ab excommunicatione.

78 Quarto facit D. Greg. lib. 2. Dial. cap. 23. de Monialibus excommunicatis à S. Benedicto, quæ de sepulchris exire videbantur, & de Ecclesia recedere, quando inter Missarum solemnia Diaconus clamabat, *Qui non communicant, recedant*.

79 Ad prædicta respondetur, & primo ad primū sub nomine Cœli, & terræ non comprehendere purgatorium, cum non sub terra, sed subtus terra dicatur, ideo non potest animas mortuorum citare, non causam eorum cognoscere, non cogere ad obedientiam, nec habet auctoritatem, nisi ad oues, quæ pascendas suscepit *Io. 21. pascere*: & licet concedere indulgentias sit iurisdictionis *cap. quod autem de pœnit. & remiss.* nihilominus intelligitur, vt dictum est supra, de disponendo de re communi, & de soluendo debita animarum non vt eam exercent, tamq; in subditos, hac enim de causa additur per modum suffragij, vt patet ex Bullis Iubileorum Clementis Septimi, Alexandri Sexti, & aliorum, quos refert Gabr. in addict. ad lect. § 7. quæ clausula opponitur ei, quæ est per modum absolutionis.

80 Ad secundum Respondetur non omnes viatores propriè esse subiectos Pontifici, sed solum eos, qui sunt oues visibiles ouilis, & possunt, vt viatores, auxiliari, non vt subditi per modum absolutionis, sed vt amici absentes per modum suffragij.

81 Ad tertium Respon. posse excommunicare, & absoluere solum ab eis, quæ à viuentibus fieri debent, nam cum defunctus excommunicatur, fit, quia postmortem detegitur excommunicatus, & sic de-

claratur excommunicatus, vt non hant suffragia, vnde declaratio potius, quam excommunicatio dicitur.

82 Ad quartum Resp. vel inter miracula adscribi, vel non excommunicauit post mortem, sed in vita.

83 Quæres an Indulgentia proſit defunctis ex condigno, idest ex iustitia, obligatione, & certa lege, vel ex congruo, idest benignitate, beneuolentia, magnificentia, & liberalitate Dei? Resp. de condigno tenet *Sot. dist. 21. quæst. 2. art. 3. vers. ex altera tamen Nauarr. not. 22. num. 16. & 20.* quia potest vnus viuens pro altero viuente satisfacere, ergo & pro defunctis *idem Sot. dist. 45. q. 2. art. 3. circa finem Benz. lib. 2. cap. 50. vers. dico secundo*, vbi multis probat, & sicut de iustitia detinetur, ita de iustitia debet liberari: nullum enim malum impunitum, nullum bonum, quod non sit remuneratum, & debitor detentus, in carceribus pro debito, eo soluto, debet excarcerari.

84 Alij de congruo *Caiet. tract. 13. quæst. 5, Pet. Sot. lect. 3. & alij, de quibus Benz. lib. 2. cap. 50.* Ego autem Bellarminum sequendo *lib. 1. cap. 14.* primam vti piam, secundam vero opinionem vti rationabilem amplecti posse dico.

85 Illud tamen certum est, quod siue de condigno, siue de congruo semper Indulgentiæ suum sortiuntur effectum, quia liberatur anima, pro qua sunt.

86 An Indulgentia per modum suffragij proſit infallibiliter defunctis Resp. affirmatiue, sicut valent viuentibus *Caiet. vero negat tom. 1. tract. 16. quæst. 5.* vbi asserit totum effectum Indulgentiæ pro defunctis pendere ex mera liberalitate Dei, neque esse certum ex aliqua lege, seu promissione diuina, quia vis harum nascitur ex efficacia satisfactionum Christi, & Sanctorum, & ex pacto Christi, & communione Sanctorum. Deus enim cuius misericordiæ non est numerus semper acceptat huiusmodi Indulgentias pro defunctis, sicut & alia suffragia, quæ ordinariè pro ipsis Ecclesia offert, cum sint eius amici, & nobis charitate coniuncti *Nauarr. not. 22. Syl. q. 3. Tab. quæst. 19. Cord. q. 17. Suar. disp. 53. sect. 3. num. 3. seq. Benz. lib. 2. cap. 51. vbi multis probat Enriq. lib. 7. cap. 7. Sot. in 4. dist. 21. q. 1. art. 3. Azor. lib. 5. par. 2. cap. 26. vers. quinto quaritur.*

87 An Papa possit concedere Indulgentias viuus per modum suffragij? Resp. *Nauarr. not. 22. num. 23.* affirmat *Suar. vero disp. 53. sect. 3. num. 10.* negat & *num. 13.* addit posse Papam immediatè concedere Indulgentiam defunctis nullo viuente medio, qui pro defunctis operetur.

88 An suffragia proſint tantum illis, pro quibus suscipiuntur, an om-

- nibus in communi, Resp. *Bellar. lib. 1. cap. 14.* vult omnibus prodesse quoad gaudium accidentale, quoad satisfactionem, & liberationem à pœnis, suffragia Ecclesiæ communia prodesse omnibus in communi, suffragia vero particularia, & Indulgentias, quæ pro certis animabus suscipiuntur, non prodesse nisi illis, quibus ex intentione viventium applicantur, & multis ibi comprobat, vide *præposit. relat. à D. Thom. in 4. dist. 45. quæst. 2. art. 4. Suar. tom. 4. disp. 48. sect. 3. num. 6. corol. p. & Ang. fol. 29. de indulg.* intelligit acceptas
- 89 speciatim non prodesse alijs ad diminutionem pœnæ extensivè, secus intensivè, quia cum sint in charitate, gaudent cum gaudentibus, & suffragia oblata pro omnibus, aut pluribus animabus, singulis iuxta intentionem offerentis diuiduntur. Deus enim diuidit secundum animum offerentis, vide ad quæstionem *Sot. in 4. dist. 45. q. 2. art. 4.*
90. An Papa possit spoliare purgatorium vna vice Respon. aliqui negant, vt *Cord. quæst. 18.* & reliqui citati à *Benz. lib. 2. cap. 48. Philiare. to. 2. lib. 2. c. 36. Bonauent. & Turrecrem. in 5. itē ex Leuit. de pœnit. dist. 1. quæst. 6. n. 73. Cald. in cap. nostro de pœnit. & remiss. Hieronym. à Sorb. vers. Indulgentia, vers. notandum est similiter,* ratio est, quia licet Papa habeat supremam potestatem, non tamen potest sole verbo liberare omnes animas à purgatorio, quia sic videretur illud destrui, & sic deesset locus pro lutione pœnarum in aliorum exemplum *Pauli. lib. 2. cap. 6. Barth. Sibill. q. 14. q. 3. 3. cap. fol. 210.* & auferentur suffragia, & quod Christus in descensu ad inferos non fecisse creditur, multo minus Pontifex, qui eius vices gerit in terris, efficere debet.
- 91 Aliqui vero affirmant vt *Gabr. d. dist. 45.* præsupposita tamen iusta causa, puta si pro recuperatione Terræ Sanctæ concederetur Indulgentia plenaria pro defunctis, tot Bullæ possent accipi pro animabus, quod expoliaretur purgatorium *Triumph. q. 32. art. 3.* quantum ad absolutam iurisdictionem Pontificis, & quantum ad illos, qui sunt de eius foro, quantum vero ad eius ordinariam executionem, non potest, nec debet *Et Syl. verbo Papa §. 6. Armill. eod. §. 11. Michael. Med. de indulg. disput. 7. & 8. Anton. 3 p. tit. 22. lib. 5. §. 6. Nauarr. not. 31. num. 48. Cord. quæst. 18. Enriq. lib. 7. cap. 8. n. 3.* qui omnes concludunt, non posse præcise ad libitum, posse tamen per applicationem infiniti thesauri Ecclesiæ, si tamen sint, qui faciant opera ab eo ininncta in suffragium pro dictis animabus.
- 92 Et ad illud quod obijcitur, quod defuncti numquam fuerunt in potestate Papæ. Respon. cum *Nauarr. loc. cit.* omnes qui saluantur, esse aliquo modo sub potestate Papæ.
- 93 An Papa possit facere, quod duorum existentium in purgatorio in aqua-

æquali pœna, vnus citius liberetur, quam alius, Respon. affirmatiuè
Spec. peregr. quæst. q. 15. q. 4. 3. cap. fol. 212. Mag. sent. in 4. dist.
45. ibid. Sol. quæst. 2. art. 4. D. Thom. Quodlib. 2. quæst. 7. art. 14.
Triumph. q. 32. art. 1. vbi plura.

94 Potest etiam Papa facere, quod bona opera facta ab existenti in
 peccato mortali sint meritoria illis, qui sunt in purgatorio *Magist.*
in 4. sent. dist. 45. D. Thom. in addit. ad 3. par. q. 71. art. 3. Triumph.
q. 32. art. 2. si nomine Ecclesiæ fiant

95 An per communicationem Indulgentiæ possit Papa contritos, &
 confessos sic à tota pœna, & culpa absoluere, & non transeant per
 ignem purgatorij Respond. *Triumph. quæst. 32. art. 4.* resoluit af-
 firmatiuè, seruata voluntatis applicantis determinata intentione,
 clauis scientiæ determinata descriptione, clauis potentiæ recto vsu,
 & determinata iurisdictione, modo in recipiente, sit fides in intelle-
 ctu, claritas in affectu per contritionem, & confessionem, ac tota
 impletio in effectu illius, pro quo facta est indulgentia: quatuor ta-
 men retardatiuis ablatis, videlicet indulgentiæ taxatione, peccati
 ignorantia, vel obliuione, peccati mortalis sequentis, Indulgentiam
 perpetratione, & culpæ venialis expurgatione, vide *Syl. in verb. in-*
dulgentia in fin. Sorb. in compend. priuileg. eod. §. tertium notabile.

96 An Indulgentiæ valeant defunctis quantum sonant Resp. affirma-
 tiuè, sicut valent viuis *Suar. disp. 56. sect. 3. num. 7.*

97 Pro consequendis Indulgentiis pro defunctis tria requiruntur de
 necessitate, alia vero ad bene esse. De necessitate requiritur autho-
 ritas in concedente, quæ tantum est in Summo Pontifice. Secundo
 causa iusta, & rationabilis. Tertio adimpletio operis iniuncti D.
Thom. dist. 45. q. 2 art. 3. q. 1. Bellarm. lib. 1. cap. 14. Suar. disp. 49.
sect. 3.

98 Quarto, ad bene esse, vt defunctus pro quo suscipitur Indulgen-
 tia, dum viueret, fuerit deuotus clauium Ecclesiæ, charitatiuus er-
 ga animas defunctorum, ita vt illas suffragijs iuuare studuerit, & pro
 suis peccatis satisfacere non neglexerit *Caiet. tract. 16. quæst. 5. D.*
August. lib. de cur. pro mort. cap. 1. Enchi. cap. 109. quorum sen-
 tentia, & si utilis, & pia sit ad excitandos viuentes ad opera bona,
 non est tamen sequenda, ita vt de necessitate requiratur.

99 Quinto vt suscipiantur Indulgentiæ ab existente in gratia, quod de
 necessitate *Tab. dicit verb. indulg.* & ideo pluries esse facienda ope-
 ra bona pro defunctis asserit, sed contra *Tab.* est communis opinio,
 & licet in subsidijs præstandis pro defunctis requiratur status gra-
 tiæ, prout requiritur, quando vnus viuus orat pro alio viuo; opor-
 tet enim vt vterque sit in gratia pro effectu satisfactorio, seu meri-

torio , licet quando vnus est in gratia , alter vero non , profit pro parte interpretatoria vt *Fel. tract. de indulgen. col. 8. Couarr. cap. alma par. 1. §. 4.* Non sic tamen procedit in indulgen. in his enim dispar est ratio , quia etsi eas suscipiens pro mortuis sit in peccato , nihilominus satisfacit , & pro illis lucratur *Nauarr. not. 22. num. 30. & 32. & conf. 10. de priuileg. Suar. disput. 53. sect. 4. num. 15. & 6.*

100 Ratio diuersitatis est , quia quando peccator viuus ieiunat , & reliqua opera bona facit pro defuncto , facit de proprio , & Deus cui est inimicus non exaudit illum , *Peccatores enim Deus non exaudit* , sed quando consequitur indulgentias , nihil dat de suo , sed bene applicatione meliorum meritorum , & suffragiorum Ecclesiæ , quæ semper est in statu gratiæ , & munus à Principe missum alteri Principi per mancipium ob liberationem v. g. alicuius captiui , recipitur , & liberatur carceratus , quia donum non est mancipii , sed Principis , ita euenit in lucrâdis indulgentiis pro mortuis ab existente in mortali peccato *Nauarr. conf. 36. de pœnit. & remiss. & de indulg. not. 22. Sot. in 4. dist. 19. q. 1. art. 5.*

101 Dices an quælibet missa profit pro defunctis , & sic an ita missa pro defunctis instituta , quæ dicitur de requie , ac alia missa de feria , vel de Sancto occurrenti , Respond. ratione sacrificii oblatis quælibet missa æqualiter prodest , omnes enim sunt æqualis valoris ex opere operato : ratione vero precum , & orationum , magis prodest missa pro defunctis ratione operis operantis , ideo enim Ecclesia illas instituit , quare ex parte Ecclesiæ instituentis magis valent , hoc tamen posset maiori deuotione compensari , & missa de requie resonat defunctorum commemorationem , alio etiam respectu valet minùs , quia breuior est , & breuiùs , & minùs attente , vt plurimum , dicitur , vide *D. Thom. distinct. 45. quest. 2. art. 3. quæstiunc. 1. & 5. Gab. in can. miss. lect. 56. 57. Nauarr. conf. 9. de celebrat. miss.*

102 Et licet idem prorsus sacrificium sit in omnibus missis , quod offertur Deo , non tamen semper est eadem causa , pro qua offertur , est semper eadem principalis Dei gloria , & nostra salus , sed variæ causæ particulares , & proximæ , vt pro gratiarum actione , gratia obtinenda & cæt. Et sicut sunt causæ particulares , ita sunt diuersæ orationes , Epistola , Euangelia , & reliqua , & omnia proportionata , quibus excitatur celebrantis , & audientis animus ad id particulariter orandum , ideo institutæ sunt diuersæ missæ .

103 Dices si homo , qui est in peccato mortali , facit celebrare , vel ipse .
met

met celebret in peccato mortali pro anima purgatorij in Altari priuilegiato, an talis anima liberetur, Respondetur affirmatiue, hic enim non consideratur opus ex parte operis operantis, & sic ministri celebrantis, seu facientis celebrare, sed ex parte operis operati, idest Dei *Couarr. c. Alma p. 1. §. 5. Nauarr. not. 22. nu. 30. & 32. & conf. 10. de priuil. Suar. disp. 53. sect. 4. §. 6.* & differt sacrificium missæ ab alijs operibus pœnalibus, Missa tamen dicta à malo Sacerdote, & existente in peccato, differt ab ea, quæ dicta est ab illo, qui est in gratia, in hoc, quod pars operis operantis est magna pars valoris.

104 Hinc debet aduertere Sacerdotes, quod tenentur celebrare missas, quas Testatores specialiter reliquerunt, alias fraudant illos, pro quibus celebrant peculiari fructu, non quidem principali, & posset oriri scandalum, quod Sacerdos non celebret missas, pro quibus datur elemosyna, quare si missam de requie est onus celebrandi, illa & non alia de Sancto, vel de feria celebrari debet, licet quæcumque proficit.

105 Diebus tamen festis non sunt dicendæ missæ votiuæ *c. quidam de celebrat. miss.* sed propriæ, nisi causa urgeat, vt pro benedictione nuptiarum, sepultura alicuius, & similes, secundum rubricas.

106 At si in illa Ecclesia non esset nisi vna missa; & Ecclesia sit curata, vel etiam si non sit curata, tamen populus ad illam audiendam accedit, non debet omitti missa de festo pro votiuæ, nisi ex causa *c. ex hoc de consecr. dist. 1. vbi Turrecrem. Abb. in c. quidam de celebrat. Miss. Conc. Senon. p. 2. c. 15. Mediol. 4. Prouinc. & d. c. quidam* loquitur ne omittatur missa diei propter particularem; alia enim particularis diebus festis potest cantari; Missa tamen diei non omittitur *Conc. Calag. cap. 10.* Et rubrica Missalis intelligitur, quando missa ex propria deuotione dicitur, vnde diebus festis cantantur missæ pro natiuitate Principum.

107 Et si consuetudo sit, quod Monialis non sepeliatur absque missa defunctorum, etiam in die Paschatis posset cantari, dummodo non impediatur solemnitas diei, & scandalum cesset *Philiar. lib. 2. c. 11.*

108 Si vero missæ sint relictæ ad arbitrium, licet quælibet missa sufficiat, consulerem tamen, vt diceretur vel de requie, vel de B. Virgine, magis quam de feria, quia vbi defunt orationes particulares Defunctorum, supplet intercessio Beatissimæ Virginis pro illo Defuncto.

109 Idem dicendum est, quando est facta electio personæ, puta quia à Testatore sit factum legatum alicui Monasterio de scutis centum, vt Fratres dicti Monasterij celebrent tot missas pro anima testatoris, si illas faciunt celebrare per alios Sacerdotes sæculares, fraudem legi faciunt, & peccant, quia non debet fieri mutatio personæ.

110 Hinc die 9. Nouembris 1619. in sacra Congr. Conc. Trid. ventilata fuit quæstio an Cappellanus Ecclesiæ Collegiæ S. Sixti Viterbien.

tene-

teneretur per se ipsum missas celebrare, atque inferuire in diuinis, posita fundatione Cappellæ in eadem Ecclesia, infra scripti tenoris videlicet: *Qui quidem Cappellanus teneatur, & obligatus sit qualibet hebdomada dicere in ipsa Ecclesia pro remissione peccatorum ipsius testatoris duas missas, & deferuire Ecclesia in diuinis, & pluries discussa, censuit per se ipsum in diuinis deferuire debere per Concil. Trid. sess. 24. cap. 12. de ref. Missis vero per alium posse satisfieri, extra tamen Cathedrales, & Collegiatas, illa verba, teneatur in diuinis deferuire, non important seruitium personale, in quibus terminis loquitur Lap. alleg. 35.*

- 111 An autem seruire in diuinis importet seruitium Chori, videnda sunt, quæ hinc inde in hac causa deducta luere super sess. 22. cap. 4. de ref. de quibus in Alphab. verb. Cappellanus; Missa.

Interim vide Garf. p. 7. c. 1. nu. 75 78. Lap. alleg. 31. 35. Mantie. decis. 129. & Lap. alleg. 117. nu. 2. ex quibus colligitur An Cappellania sit sacerdotalis ex eo solo, quia habeat onus celebrandi annexum, ut quia fuerit dispositum, ut Cappellanus celebret tot missas, &c.

- 112 Idem dicendum est quando est facta electio Altaris, non enim potest mutari locus *Abb. conf. 99. p. 2. Nauarr. de hor. Can. cap. 5. nu. 11.* nec causa absentia excusat, puta si in aliqua ciuitate reperitur causa studij, non enim potest ibi celebrare pro satisfaciendo obligationi, quam habet in alio loco.

- 113 Et licet ubicumque missæ dicantur, & applicentur defunctis semper profint, si tamen celebrentur in Altari priuilegiato, ultra meritum, & suffragia, concurrunt indulgentiæ.

- 114 Dices, an missæ dicendæ in Altari priuilegiato pro Defunctis, necessario debeant esse de requie, Respondetur, sufficit qualibet missa, quando generaliter loquitur Pontifex, & eius beneficium est latè interpretandum *Nauarr. conf. 14. & 37. & 38. de pœnit. & remiss. & tit. de priuileg.* secus autem dicendum si in bulla aliter disponatur, quia tunc debent dici missæ sicut cantat Bulla.

- 115 Aduertendum, quod gratia de altari priuilegiato pro animabus Purgatorij facta alicui dicenti, quod in Ecclesia adiunt viginti Sacerdotes, si re vera non sunt, non valet; sed est reformanda *Rod. q. 96. art. 5. quest. reg.*

- 116 An quando in Indulgentijs dicitur, quod liberatur anima à Purgatorio, liberetur illa particularis, pro qua applicantur Indulgentia, & suffragia, vel alia, quæ Deo placet, Respondetur, aliqui tenent liberari animam, quæ Deo placet, sed communis, & vera opinio contrarium sentit, nempe quod liberetur illa, pro qua applicantur. Hinc si duæ animæ sunt in purgatorio habentes æquales pœnas, si suffragia fiant pro vna, & non pro alia, illa liberatur pro qua fiunt *D. Thom. quodlib.*

quodlib. 2. ar. 14. Nauarr. not. 22. nu. 45. Cord. q. 17. Rodr. quest. reg. q. 86. art. 7. vbi subdit, quod ad hoc, vt talis anima liberetur tria debent concurrere. Primo quod sit sufficiens causa ad tantam Indulgentiam concedendam, defectu cuius, viuus, & defunctus potest non lucrari totam quantitatem, etiā si fiant omnia requisita. Secundo, quod fiat per aliquem viuum debitè exequendo, quod imponitur per concedentem. Tercio, quod talis anima sit omnino digna, & idonea tali suffragio, vt à Deo acceptetur liberaliter ad plenum effectum.

- 117 Illud autem quod habetur in *c. non mediocriter de consec. dist. 5. vbi qñ oratur pro cūctis animabus, perinde est ac si pro vna qualibet oratur, & oratio facta pro vna est veluti lux, quæ lucet omnibus, intelligitur, quando oratur pro vna Anima existenti in Purgatorio, licet ipsa in particulari habeat partem satisfactoriam; reliquæ tamen sentiunt gaudium, quod illa liberetur, & sic lucet omnibus illa oratio, quia omnes gaudent bono alterius, vnde liberatio in persona vnus est lætitia in persona omnium.*

An necesse sit animam nominare, vel expressè determinare in intentione, quando applicatur suffragium. Respondetur satis est applicare in generali, seu in confuso, vt v.g. magis egenti ex consanguineis, & Benefactoribus, &c.

- 118 An Indulgentiæ pro sint defunctis, qui dum viuerent non meruerunt, vt illis prodesse, vel non adiuuarunt Defunctos suis suffragijs, Respondetur Caiet. negat cum Couarr. oppositum tamen tenendum est, quia anima, quæ est in purgatorio decessit in gratia, & est membrum Christi, ergo vt particeps eius influxus. Secundo, quia ratione gratiæ pertinet ad communionem Ecclesiæ, ergo. Tercio, quia meruit præmium essentiale, ergo & accidentale *Sot. dist. 21. q. 2. ar. 3. in fi. Nau. not. 22. nu. 45. Suar. disp. 33. sect. 4. nu. 9.*

Adde tamen veram esse opinionem de suffragijs communibus, quæ scilicet in genere offeruntur pro animabus purgatorii *Sot. dist. 45. quest. 2. art. 1. concl. 1.*

- 119 An huiusmodi suffragium pro sit mortuis eo modo, quo viuus. Respondetur Azor. lib. 4. par. 2. c. 18. vers. quinto queritur *S. dubia questionis est, ait probabiliorē esse sententiam eorum asserentium viuīs prodesse, quia Pontifex tamquam Iudex directè eos absoluit à pœnis culpæ debitæ; Mortuis vero prosunt, non quia directè, vt Iudex eos absoluit à Purgatorio, sed quia eis extra Pontificis ditionem ad forum Dei, deductis, ex bonis ipsius Ecclesiæ aliquid impertit, tamquā eleemosynæ subsidium, quod pro pœnis debitæ soluant, ac proinde eos redimant.*

- 120 An Missæ, quæ celebrantur in Altari priuilegiato, applicatæ pluribus, æquè pariter pro sint singulis, ita vt vna missa, quæ dicitur pro

vno possit prodesse pluribus; Respondetur aliqui ita distinguunt, aut sumus in modo congratulationis, vt vnica missa applicata pro vno, profit omnibus; Aut in modo expiationis, & tunc secus. Dicitur per modum expiationis, quando quis applicat missam pro tali anima, tunc enim illi tantum prodest, pro qua applicatur, quia expiatur, idest purgatur, & liberatur illa anima per illud sacrificium Missæ, ideo missa relicta pro particulari, non est pluribus applicanda, aliàs esset diuidere aureum, qui debet perfolui vni, pluribus.

121 Nec pro vnica missa potest recipi multiplex stipendium *Tab. verb. institutio nu. 33. Nauarr. c. 25. nu. 42.*

122 An autem Parochus qui tenetur celebrare missam in sua parochia possit recipere alias eleemosynas pro eisdem missis, dicam *in Alphabetico verb. Missa vide Vgol. de Offi. Ep. cap. 16. & cap. 18. in princ. Summ. Coron. Conf. de sacrif. miss. c. 15. par. 4. fol. 85.*

123 Hinc dico, quod si in aliqua Ecclesia adest altare priuilegiatum, & non sit sufficiens numerus Presbyterorum pro missis celebrandis relictis à fidelibus, non possunt dici duæ, vel tres missæ pro tot relictis, quæ sunt multò maiores numero, etsi Ecclesia habeat mare magnum, debet hoc in specie priuilegium declarare, scilicet quod pro vna missa pluribus satisfiat.

124 Dices, Antonius legauit centum, vt celebrentur pro anima sua viginti Missæ, Petrus vero legauit etiam centum, nulla facta mentione numeri missarum, si hæres faciat vtrumque æqualem numerum Missarum celebrare, quis plus meret ipsorum? Respondetur qui determinauit numerum missarum *Sot. dist. 45. q. 2. art. 3. & 4.*

125 Ex quo dico, quod quis potest obtinere maiorem Indulgentiã per vnum, quam per alium, faciendo maius bonum, vel deuotius visitando Ecclesias *Extrauag. Antiquorum §. vnusquisque vbi gloss. vers. consequenter plura de pœnit. & remiss.*

126 Pro suffragijs animarum, quæ sunt in purgatorio potest fructus ille sacrificij, qui à Doctoribus medius appellatur applicari, non solum à celebrante pro animabus Purgatorij, sed etiam ab illis, qui aliquo modo concurrunt ad idem sacrificium, vel eleemosynam, vel præsentia, vel inseruiente, qui communiter Contacerdotes dicuntur *Ioann. Babt. Scor. tract. de sacrif. Miss.*

127 Quæret aliquis, quare in Cappella Pontificia singulis annis non fiât anniuersaria pro omnibus summis Pontificibus mortuis, sicut fit pro Cardinalibus; Respondetur, quia singulis annis Pontificatus vnus fit anniuersarium Pontificis immediatè præcedentis; finito autem illo Pontificatu piè credendum est, animam Pontificis prædecessoris nõ esse amplius in purgatorio, & eadem militaret ratio in singulis Episcopa-

scopatibus, si idem seruaretur ritus, sed ubi non seruatur, fiunt anniuersaria generalia pro omnibus Episcopis. Fit autem singulis annis anniuersarium pro Cardinalibus, quia sunt multi, & timendum est, ne aliquorum Animæ sint in purgatorio ita *Philiarc. tom. 2. c. 13.*

- 128 An prohibitum sit dicere missas, vulgo dictas il trent' uno, seu D. Greg. Respondetur, videtur affirmatiue ex *Conc. Trid. sess. 22. de obseruan. & vitan. in celebrat. Miss. §. quorundam*, ubi prohibetur certus numerus missarum.

Secus tamen dicendum est, cum D. Anton. & Turrecrem. & *Conc. Triden.* intendit prohibere quasdam mulierum superstitiones, dum quærunt certas missas cum certo numero candelarum, Euangeliorum, & simil.

- 129 Vt autem sciatur quomodo res sese habeat de istis Missis D. Greg. est notandum, quod tempore D. Greg. cum Iustus Monachus ad extremum vitæ peruenisset, Copioso Fratri suo innotuit occultatos tres aureos habere: Copiosus Fratribus retulit, qui tam diligenter in-nagati fuere, vt in medicamine (Medicus enim fuerat Iustus in sæculo) absconditos tres aureos inuenerint, cuius rei D. Greg. conscius, mœrore percussus (cum propria Fratribus habere esset prohibitum) iniunxit, ne quis ex Fratribus ad morientem accederet, & cum mortuus fuerit, corpus in sterquilineo sepeliretur, & quod omnes clamarent. *Pecunia tua tecum sit in perditione.* Iustus cum ad mortem peruenisset, & anxie quæreret commendari fratribus, cur nullus loqui dignaretur, & ab omnibus esset abominatus, causa illi indicata fuit. Protinus de reatu suo vehementer ingemuit, & sic è corpore anima separatur, & in sterquilineo fuit sepultus. Cum vero post mortem eius triginta iam essent euoluti dies, cœpit Greg. compati defuncto Fratri, & perpendens, quod Sancta, & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, vt à peccatis soluantur, dixit Præcioso Monasterij præposito: *Diù est, quod Frater ille, qui defunctus est in igne, cruciatur, debemus, & aliquid charitatis impendere, & eum in quantum possumus, vt eripiatur, adiuuare: Vade itaque ab hodierno die, diebus triginta continuis offerre pro eo sacrificium, Stude, vt nullus omnino prætermittatur dies, quo pro absolutione illius hostia salutaris non offeratur.* Præciosus Præpositus dictis paruit, & diebus dictis triginta euolutis, & non numeratis, Iustus, qui defunctus fuerat, nocte quadam Fratri suo germano Copioso per visionem apparuit, quem ille cum vidisset inquisiuit dicens: *Quid est Frater? quomodo es?* cui respondit, *bucusque male fui, sed iam modo bene sum, quia hodie communionem recepi*, qui Copiosus Fratribus iudicauit, & computatis diebus per Fratres, ipsa dies extiterat, quo pro eo trigesima oblatio fuerat impleta, & sic concordata visione, & sacrificio res apertè

apertè claruit, quod Iustus defunctus per salutarem hostiam euasit supplicium, hæc *D. Greg. lib. 4. Dialog. cap. 55. & Io. Damasc. serm. de sanctis* !

- 130 Hinc inoleuit vsus dictarum missarum, & ne videretur Ecclesia alligata numero triginta, addit aliam, & sic dicitur 31. ad demonstrandum, quod ille numerus triginta non erat ita determinatus, vt non posset esse maior, & sic ad tollendam superstitionem.
- 131 Et de numero 41. legitur in *c. quia alij 24. 13. q. 2. ubi Ambros. in lib. de obitu Theodosii Imperatoris* dat rationem, quare certi dies in mortuorum commemoratione seruentur dicens: *Quod Defuncto Iacob. præcepit Ioseph filijs suis, vt sepelirent eum, & sepelierunt, & repleti sunt ei quadraginta dies, sic enim denumerantur dies sepulture, & luxit eum Israel septem diebus Gen. 50.*
- 132 Sic etiam de numero triginta habetur in *Deuteron. cap. 34. num. 8:* *ubi Planxerunt filij Israel Moysen diebus triginta, & consumati sunt dies luctus. Et Aegyptus fleuit septuaginta diebus super Iacob. Genes. 50. num. 4.*
- 133 De huiusmodi numero trigesimi, aut septimi, vel tertij anniuersarij est etiam textus in *c. nullus. 7. 44. dist. & in c. nullus 25. de consecr. dist. 1.* Quadragelimi vero nulla habetur mentio, nisi apud Hebræos. Tertia autem, octaua, vigesima, trigesima, quadragesima, & quinquagesima die anniuersaria agi consueuisse in memoriam defunctorum antiqui libri ritualis testantur. *Tertull. de Coron. Milit. Nazianz. in funere Cesar. Hieron. Epist. 27.*
- 134 In Missali Romano antiquo maximè impresso Parisijs anno 1557. missæ 30. S. Greg. sic erant distributæ.

Prima de Dominica prima aduentus. Secunda de Natiuitate Domini. Tertia de S. Stephano. Quarta de S. Ioanne Euangelista. Quinta de Innocentibus. Sexta de Epiphania. Septima de eius octaua. Octaua de purificatione Beatæ Mariæ. Nona de Septuagesima. Decima de Dominica prima quadragesimæ. Vndecima de Dominica secunda Quadragesimæ. Duodecima de Dominica quarta Quadragesimæ. Decimatertia Beatæ Virginis. Decimaquarta de Dominica in ramis Palmarum. Decimaquinta de Cœna Domini. Decimasexta de Resurrectione Domini. Decimaseptima de Ascensione Domini. Decima octaua de Pentecoste. Decimanona de festo Trinitatis. Vigesima de Dominica prima post Pentecost. Vigesima prima de Dominica secunda post Pentecost. Vigesima secunda de Sancto Ioanne Baptista. Vigesima tertia, de Sancto Petro, & Paulo. Vigesima quarta de Sancta Maria Magdalena. Vigesima quinta de Sancto Laurentio. Vigesima sexta de Assumptione Beatæ Virginis. Vigesima septima de Sancta Cruce. Vigesima octaua de Sancto Michaeli. Vigesima

- simanona de Sancto Gregorio, vel de omnibus Sanctis . Vltima de mortuis, & singulis diebus erat dicendum Nocturnum illius diei ante missam, & deinde Psalmi Pœnitentiales, cum præcibus, & post celebrationes, recitandę erant vigilię mortuorum, & omni die ieiunã-
- 135 dū; & referunt Innocentiũ Papam concessisse quã plures Indulgentias dicentibus, vel dici facientibus dictas Missas, quę hodie sublatae sunt per Missale iussu. Pij V. editum, & Clementis Octavi reformatũ, hæc ex *Ludou. Palestin. in 1. par. respons. cas. conscien. rela. ab Vgol. de officio Episcopi c. 16. §. 2. nu. 13. fol. 153. 1. par.*
- 136 Si quis legatum fecit, vt dicantur dictę missę 31. & 41. si non determinat, vt dicantur missę de requie, vel de sancto, possunt dici ad arbitrium, licet bonum esset in feria dicere de requie.
- 137 An autẽ sint dicendę cõtinuatim, vel interpolatim, dico quod possunt dici, vt libuerit, semper enim satisfit, melius tamen est dicere continuatim, quia citius liberatur anima, prout de D. Greg. præcise legitur, vide *D. Anton. 3. p. tit. 12. §. 13. c. 3. circa finem Card. in d. cap. quia 13. q. 2.*
- 138 An suffragia magis prosint quando dicuntur semel multiplicatè, eodem tempore, vel successiuè, distinctis temporibus; ita vt melius sit dicere mille missas statim ac quis mortuus est eodem die, an celebrari singulis annis tot anniuersaria in perpetuum. Respondetur vtrumque bonum est, tamen suffragia eleemosynarum, missarum, & similium semel dicta multiplicatè, eodem tempore valent, & prosunt animæ Defuncti ad celeriozem liberationem. Illæ vero, quę dicuntur singulis annis prosunt ad maiorem honorem, & obsequium Dei, & si illa anima est liberata à Purgatorio, & est in paradiso, semper sentit gaudium de suffragijs singulis annis factis. Item prosunt alijs, qui sunt in purgatorio, dum aliud non habent auxilium.
- 139 An sapius liceat eidem mortuo suffragari ad consequendum illi Indulgentiam. Respondetur licere cum nemini sit omnino certum, illam animam esse liberatam *Enr. lib. 7. c. 7. nu. 5.*
- 140 Dices si anima, pro qua fit suffragium, nō sit in Purgatorio, quibus suffragatur. Respondetur vel suffragari illis, quibus intendit suffragans tacitè, vel expressè, siuè in genere, siue in specie: satis est enim si applicet sibi coniunctis, vel magis indigentibus, vel si nemini applicatur, dispensabitur alijs indigentibus per diuinam misericordiam, vel quod si suffragans non habeat intentionem suffragandi alicui, per diuinam misericordiam dispensatur alijs indigentibus.
- 141 Quod vero dicta suffragia non prosint animabus Inferni, vel limbi, vel Paradisi dictum est supra.
- 142 Cur post applicatam semel, atque iterum Indulgentiam, & suffragia, seu missas pro anima, alia fiant suffragia pro eadem anima, & toties

ties pro ea oratur multiplicatis anniuersarijs, Missis, & similibus; nā si prima habuerunt effectum, ad quid reliqua? & si vna missa sufficit pro liberatione animæ à purgatorio, ad quid tot missæ? Respondetur licet vna Missa sufficiat, tamen quia posset esse, quod anima illa non fuerit charitativa, vel deuota pro alijs animabus, ideo plures missæ requiruntur vt *Caiet. & ceteri Theol.*

- 143 Vel potest esse, quod anima per primam missam non sit liberata iusto Iudicio Dei, & multis alijs de causis, nec potest sciri occultum iudicium Dei, ideo pluries est orandum, vt valeat quantum valere potest, & si non liberatur in totum, liberabitur paulatim.

Vel potest esse, quod qui opus impleuit, non bene adimpleuit, &c. *Armac. de quæst. Armen. lib. 3.* vbi loquitur de eo, qui in toto tempore vitæ suæ grauissima peccata commisit, & numquam fuerat ea confessus, in articulo tamen mortis contritionem habuit & pœna Inferni mutata fuit in purgatorium, ita possent reiterata suffragia minuere, pœnam paulatim.

Vel ista multiplicatio, si non prodest vni, prodest alteri, puta si non Patri, Filio, & sic deinceps. Item prosunt ipsi met oranti.

Et demum, vt si anima sit in paradiso oret pro orantibus, & illis impetret gratiam.

- 144 An animæ purgatorii sint memores beneficij illis collati per huiusmodi suffragia, & sciant, quæ fiant in hac vita. Respondetur, *Enr. lib. 7. c. 8. nu. 4.* affirmat, nam per Angelum custodem sciunt orationes viuorum, & eorum necessitates, atque pro illis rogant etiam in purgatorio.

- 145 *D. Aug. vero lib. de cur. pro mort. agen. in c. fatendum 13. q. 2.* dicit quadruplici via posse hoc sciri. Primo per diuinam reuelationem. Secundo per reuelationem Angeli, præsertim custodis. Tertio ex se ipsis cognoscunt. Quarto, per reuelationem mortuorum, & decedentium ex hac vita, & euntium ad purgatorium, vbi reuelant quidquid hic actum est, instar illorum, qui eunt ad Triremes.

- 146 *Speculum vero peregr. quæst.* triplicem affert cognitionem, certam scilicet, & naturalem, coniecturalem, & reuelationis *in c. 6. prima Decad. fol. 168.* primo modo nesciunt quid hic agatur ex *Iob. 14.* & *D. Greg. 12. Mor.* Secundo modo multa cognoscunt *Luc. 16.* de diuite Epulone. Tertio modo etiam cognoscunt, vel per reuelationem æqualis, vel superioris spiritus, & bonorum, vel malorum Angelorum, vel per infusionem specierum ab aliquo superiori spiritu Dei, vel Angelorum *d. c. fatendum*, vel per reuelationem nouiter ad eos transeuntium, vt dictum est.

- 147 Et ad illud *D. Aug. lib. de cur. pro mort.* vbi dicitur. Nesciunt mortui etiam Sancti quid agant viui etiam eorum Filij, respondetur loqui

qui dubitatiuè, ideo *D. Greg.* aſſertiuè 12. *Moral.* ait qui intus claritatem Dei vident, nullo modo credendum eſt, quod vt aliquod exterius, quod ignorent, & quid eſt quod non videant, qui videntem, omnia vident, cui inhxerent *D. Thom. p. par. q. 89. art. 8. & lib. 3. contra gentes c. 57.*

148 An Animæ, quæ ſunt in Purgatorio orent pro viuſ, & Benefactoribus, Reſpondetur, negat *D. Thom. 2. 2. q. 83. Nauarr. not. 22. n. 19. de orat.* dicunt enim, quod non orant, nec poſſunt orare pro viuſ, licet memores ſint ſuffragiorum, quæ pro illis ſunt, ſed poſtquam exiuerunt à purgatorio recordantur benefactorum, orantque pro illis in cælo.

149 Alij aſſirmant ex 2. *Machab. c. ult. vbi* Animæ Ozia Sacerdotis; & Zachariæ prophetæ in Limbo Sanctorum Patrum orabant pro Populo Dei.

150 An mortuus ſentiat detrimentum ex eo, quod retardentur miſſæ, & eleemoſynæ, quas mandauit pro anima ſua, Reſpondetur aſſirmatiuè quatenus retardatur liberatio eius à purgatorio *D. Thom. quol. 6. art. 13. Nauarr. conſ. 26. de pœnit. & remiſſ. cand. aur. de purg. num. 16.*

151 Vnde ſi quis legat pro anima ſua centum, inſtituit hæredem, et exequutorem, vt pro illis centum curent dicendas tot miſſas, ſi hæres, ſeu exequutor morantur, detrimentum aſſertur illi Animæ.

152 Et ſi obijcies, voluntas valet pro opere apud Deum *c. magna de pœnit. diſt. 1.* Reſpondetur, anima illa nihil perdet de merito, quia legatum pium opus meritorium eſt, & ſic voluntas habetur pro opere completo apud Deum, & ſic quoad partem meritoriam, non autem quoad partem ſatisfactoriam, quia non liberatur illa anima, niſi ſatiſſiat per hæredes, non enim ſufficit Debitori ordinare, quod ſatiſſiat debitum, pro quo eſt carceratus, niſi cum effectu ſequatur ſatiſſactio, aliàs donec non ſatiſſit, remanet in carceribus, quare dum homo poteſt, benefaciat, & ſi eſt in culpa, & non fecit ipſe, quare vult exequi hæres? & inquit regula, qui ſibi nequam, cui bonus?

153 Exequutor teſtamentarius ſi non acceptauerit onus, neque apud Deum, neque apud homines tenetur.

Idem dicendum eſt, quando quis dat alicui Presbytero decem, pro tot miſſis celebrandis, ſi illas non celebrauit, non propterea, qui pecuniã dedit habebit ſuffragia ſatisfactoria *cap. oblationes diſt. 50.* Sit exemplum Domini, qui per ſeruum mittit centum debita Titio, ſi ſeruus auſugerit abſque eò, quod illa centum creditori

Domini consignet, adhuc Dominus remanet obligatus illa solvere, *D. Thom. quolib. 6. art. 13. Sol. in 4. dist. 45. q. 2. art. 3. & 4. Nauarr. c. 17. nu. 68.*

- 154 Hinc D. Lucia dicere solebat Matri suæ, quod illud quod datur in articulo mortis erat argentum, quod vero datur post mortem plumbum, ad denotandum quod quisque benefacere debet dum viuit, & non pendere ex spe hæredum exequutorum testamentorum.
- 155 An Sacerdos dū viuit possit celebrare missas pro se, vel per aliū eas celebrare facere in vita pro tempore mortis? Respondetur, pro parte negatiua facit *c. quicumque 26. q. 5.* vbi deponitur Sacerdos, qui dixerit missam Defunctorum pro viuo, & qui illam dicere facit, perpetuò exilio punitur, sed in contrarium est veritas, quia bene potest sacerdos viuens dicere missas, & Orationes pro anima sua, vel pro anima alterius viuentis, bona est cautela, & deuotio *Nauarr. cons. 6. de celebrat. Miss.* incipit *Viuenti*, & tex. contrarius procedit, quando Sacerdos celebrat, vel alius celebrare facit Missam de defunctis pro inimico suo, orando Deum, vt citius mori faciat.
- 156 Quando autem pro viuo oratur, debent dici orationes, quæ non faciant mentionem de mortuo, sed potest dici oratio *Præsta quesumus Omnipotens Deus, vt Animam famuli tui Sacerdotis, vel Omnipotens & misericors Deus humilitatis meæ* cum secret. & post communionem.
- 157 Et quidam Religiosus rogauit alios suæ Religionis, vt missas, quas erant dicturi post mortem suam (iuxta stylum Religionum, quæ post mortem vniuscuiusque religiosi in tota mundi parte curat celebrandas tres Missas pro singulis mortuis à quolibet Religioso Sacerdote, & ab alijs alias preces) dicerent in vita, ita vt ipse audiret, dubitando ne post mortem obliuiscerentur, iuxta illud, quod narrat *D. Anton.* quod quidam cum non haberet alium, quam vnum equum, illum reliquit amico suo, vt post mortem venderet, & de pecunia, quæ perueniret, post mortem suam faceret celebrare tot missas, amicus cepit equum, sed nunquam amplius recordatus est celebrare facere, pro amico suo missas post mortem.
- 158 An restitutio rerum ablatarum debita, & non perfecta à Defuncto, ita illum detineat in purgatorio, vt Indulgentiæ, & suffragia illi non prosint, Respondetur *Sol. in 4. dist. 45. q. 2. art. 3.* facit differentiam inter restitutionem, & satisfactionem. Primam namque opus iustitiæ inter homines esse dicit, vt vnusquisque, quod debet reddat, quamuis citra iniuriam fuerit acceptus: satisfactio verò fit Deo ratione iniuriæ, quare suffragia ad satisfactionem pertinent, non ad restitu-

stitutionem. Hinc error est vulgi allerentis, Animam Defuncti in purgatorio detineri quousque debitorum restitutio hic fiat, veluti si detineretur apud nos in carcere seculari. Etenim si defunctus dū viuebat in ære alieno soluendo, fecit quod potuit, & debuit, in suo scilicet testamento mandando hæredibus, quos bona fide credebatur suam exequuturos voluntatem, vt restituerent infra certum tempus sub pœna caducitatis ab hæreditate, nam si facta sit talis diligentia liberatur Anima à tali onere, & peccatum remanet pœnes hæredes, non restituentes, & illico anima euolat ad cœlum, quamuis debita numquam soluantur, nec in purgatorio detinebitur, nisi alia causa concurrat, quia culpa hæredum in illa restitutione facienda, nullatenus nocere potest defuncto, cum in sua potestate non sit remedium adhibere, Deus enim neminem punit, nisi pro proprijs culpis, quas egit in corpore, vnde purgato illo peccatorum featu, quamuis debita numquam soluantur, anima de Purgatorio transmigrabit in cœlum.

159 At si è conuerso negligens fuit Defunctus in satisfaciendo in vita, vel in restitutione, hæredibus, & exequutoribus testamenti demandando, non faciendo, quod debuit, nec bona fide existimauit esse faciendam restitutionem, quia damnabitur quamuis illico post mortem fortè æs alienum solvatur, & defuncto post mortem nihil refert, quando fiat restitutio, nisi forte existens in cœlo suorum diligentiam agnoscat, quæ illi erit grata, quare de negligentia præterita tenebitur, non autem de futura hæredum, & successorum, non restituentium *Sot. loc. cit. Nauarr. c. 17. nu. 68.*

160 Nec possunt hæredes se excusare, quod cum certum sciant mortuum esse in Inferno, non teneri facere restitutionem, cum illis non sit profutura, quia ubicumque credant esse animam Defuncti, siuè in Inferno, siuè in Purgatorio, siuè in Cœlo, semper hæredes tenentur debita Defuncti soluere, quia onera realia transeunt ad successorem, aliàs ipsi hæredes ibunt ad Infernum, immo etiam si sciant defunctum esse in Paradiso, adhuc restituere debent, quia proderit illa restitutio ad nouum gaudium accidentale, & hæredes merentur, aliàs non faciendo demerentur.

161 Anniversaria perpetua relicta à testatore ad quid possunt, dum aliquo tempore eius anima à Purgatorio liberabitur, Respondetur, primo instituentes non solum pro se, sed etiam pro alijs ea instituerunt, etiam quod non expresserint.

Secundo, si non prosunt sibi, prosunt alijs existentibus in Purgatorio.

Demum non sunt Anniversaria perpetua omittenda, ne saltem fiat contra iustitiam, ne scilicet percipiantur introitus, & oneribus non satisfiat *ita Philiarc. tom. 2. cap. 13.*

AVTHOR AD LECTOREM.

162

AE C sunt Benigne Lector, quæ de Iubileo, & Indulgentijs ad laudem, & gloriam Omnipotentis Dei, Beatæ Virginis Mariæ, S. Laurentij mei Titularis, & Beatæ Catharinæ Martyris Advocatæ, de mandato Illustriss. Domini mei Cardinalis Muti, è vestigio temporis, & aduersa semper valetudine po-

dagræ, chiragræ, & in dextera manu lepræ in ipsa operis compositione (id expetente Deo) superadditæ colligere valui. Adiutus tamen Dei auxilio, ea perfeci instar Moyſis, qui leprosa manu populum Dei è seruitute Aegypti liberare non valentis, manu Dei valida, & diuina virtute frētus à captiuitate eduxit *Exod. 4.* vt sic Dei potentia, & nostra imbecillitas, cæteris, qui huiusmodi suscipere volunt prouinciam, manifestaretur: sic enim ibi Procopius Gazeus, & ante ipsum S. Hieronymus, ad Sabinam scribens ponderauit: illum ergo fructum, quem non mei ingenij tenuitas, sed quem diuina manus in hoc opusculo tibi parauit, capias, rogo.

163 Quem quidem fructum, ne diabolica fraude consequi impediaris, ea primo studeas euitare, quæ ab illius consequutione retrahunt, qualia sunt. Si nullam communionem habeas cum Ecclesia, puta (quod absit) quia esses hæreticus, vel excommunicatus *c. si celebrat de Cleric. excom. minist. c. Enceltrudam. 3. q. 4.* vel si in peccato mortali existeres; præterea si non fueris confusus, & contritus; Indulgentia enim non datur, nisi vere poenitentibus: Insuper si opus iniunctum non adimpleueris, & demum si defectu fidei peccaueris, dum Indulgentias tibi non credas proficere *ex D. Aug. lib. 1. de Doctr. Christ.* Christus inquit, ita dedit clauēs Ecclesiæ, vt qui non crederent sibi peccata dimitti, non dimitterentur eis, & qui crederent, Indulgentiam perciperent. *Sot. in 4. dist. 45. q. 2. ar. 3. vers. eod. articulo.*

164 Secundo studere debes ad coelestem patriam peruenire, ob cuius finem creatus es, & licet tempus semper sit benefaciendi, & numquam peccandi; hoc præsertim anno Sancto Iubilei Dominicis præceptis obedire, à peccatis mortalibus abstinere, & in viam Domini progredi, debes curare: hoc est enim tempus acceptabile, hic dies salutis, aliàs illud tibi occinetur: *tempus faciendi dissipasti legem Domini*: mundare & mundus est, omnium peccatorum tuorum præmittas confessionem, corde sis contritus, deuote Ecclesias visita, & Deo feruenti spiritu cohereas, in posterum ab omni labe peccati abstineas, in puritate conscientię viuas; præ oculis poenas Inferni semper habeas, & singulis horis viuens in illum descendas nouissima tua memorando, & æternę beatitudinis gloriam cōtemplatione perfruendo. Suffragia animabus in Purgatorio existentibus præstes, si vis suffragijs à viuentibus tu ibidem ijsdem suffragari, & dum tempus habes bonum operare non desistas: nam *D. Aug. Indulgentiam pœnitentiæ, inquit, tibi promitto, diem autem crastinum tibi non promitto*. Si hodie bonum potes operari in crastinum ne differas, nec tardes conuerti ad Dominum, subito enim veniet ira illius, & in tempore vindictę disperdet te *Eccles. 5. Non enim debes post mortem à viuentibus suffragia expectare, sed quod potest manus tua, instanter operare, iuxta illud vatis: Viuens viuens ipse confitebor tibi*. Plura si cupis de Iubileo, & Indulgentijs copiosiora, & doctiora habere, Authores, quos in calce huius operis posui, si legas, tui fies voti compos.

AVTHORES QVI DE IVBILEO, & Indulgentijs scripserunt.

- A** Adrianus Papa VI. tract. 8. q. 10. & seq.
 Adrianus in 4. de Indulg. d. 20. & de clauibus
 Albericus in Dictionario vers. Indulgentia verb. Iubileum
 Alexander dist. 7.
 Alexander de Alens in 4. p. q. 22. & 83. in summ. Theol. q. 23.
 Alphonsus Aluarez Guer. in Speculo Iuris Pontificij c. 28.
 Albertus in Dictionario
 Albertus Magnus.
 Aloysius Riccius in prax. aurea resolut. 306. & alibi.
 Angelus Pientinus, de Indulgentijs, & de rebus gestis Roma de
 anno 1575. S. Italica.
 Antonius Sanctarellus Iesuita de Iubileo.
 D. Antoninus p. p. tit. 10. c. 3.
 Antonius Corduba de Indulgentijs. lib. 5.
 Archidiaconus dist. 7.
 Augustinus Triumphus de potestate Papæ q. 29. & seq.
 Augustinus Barbosa tract. de officio Episcopi p. 3. allegat. 88.
 Baldus Iunior super opusc. controuersiarum Bellar. p. p. lib. 6. de In-
 dulgentijs.
 Baronius.
 Bartholomeus de Angelis consolat. de pen. lib. 1. & 2. in Bonif. viij.
 rescript.
 Bernardus Obicinus in regno Christi tract. 11. Italica.
 Bernardinus de Bustis p. p. Rosarij serm. 15.
 Bibliotheca veterum Patrum lib. 6.
 Bonacina de Sacram. lib. 6.
 S. Bonauentura in 4.
 Caietanus tom. 1. opusc. tract. c. 15. 16. 17. de Iubileo.
 Canonista in capitulis hic in fine descriptis.
 Cassaneus cathal. glor. mundi p. 12. conf. 39.
 S. Caroli Cardinalis Borromai Epistola.

Conuedo tract. de Indulgentijs.

Casar Bottonus.

Cyrillus Francus Seruita de Iubileo.

Cobincus de Sacram. disp. 12. de Indulg.

Comitulus lib. 1. Reip. moral. tom. 1.

Cosmus Montignanus.

Curiel. opuscul.

Doctores super Decretali Sexto. & Clem. tit. de pœnit. & remiss.

Emanuel Rodriquez quæstion. regularium. tom. 2. & præcipue à
q. 85. ad 98. & in summ. p. p. c. 184.

Emanuel Sà verb. Indulgentia.

Fabius Incarnatus seu scrutinium sacerdotale tract. 5. 2. p. fol. 81.

Fœlicis Stemelin. opusc. in Dialog. de Iubileo.

Fetius sermo de Iubileo.

Feliciani Archiepis. Auinioni libellus de Iubil.

Ferdinandez de Medulla p. 3. c. 8.

Franciscus Ribera in opere de templo lib. 5. c. 24. & 25.

Franciscus Girardus Italicè de Iubileo.

Franciscus Coster in Enchiridion.

Franciscus Rodriquez de Iubileo.

Franciscus Suarez tom. 4. in 3. p. S. Thom. tom. 4.

Franciscus Turianus lib. 4. Dignit.

Gabrielis supplementum dist. 45. q. 3.

Gaspar Loartes Italicè.

Gassparis Scoppij Annotationes in Iubileo Clem. VIII.

Gerson de Indulgentijs. p. 2.

Gloss. in S. in Leuitico in c. si quis de pœnit. dist. 1.

Gregorius de Valentia de rebus fidei cōtrouers. & de Indulgentijs.

Greteſpherus de sacra peregrinatione.

Guiglielmus Aldisdio ren. in sua Theol. lib. 4.

Heb. Maria disput. 50. sect. 4. & 8.

Heych. in q. an modus celebrandi Iubileum.

Henriquez lib. 7. tom. 1. in summ. Theol.

Henriqus Cuychius quolibet.

Henriquez Curien. de Iubil. & Indulg.

Hieronymus Gratianus Ord. S. Mariae de Carmelo vernac. ling.

Hiero-

- Hieronymus à Sorbo vers. Indulg.*
Iacobus Cardinalis S. Giorgij in velabro Nepos Bonif. viij. in titu-
latur de centesimo, seu Iubileo.
Iacobus Graff. in de pif. lib. 4. c. 15. disp. 49. seq. & in append. de Ind.
Iacobus Nachant tom. 1. enarrat. 10.
Iacobus Lathomeus in defens. 7. arg. Sacram.
Iacobus Auolantes.
Ioannes Echyus in Encbyridion, & in disput. lypsica.
Ioannes Episcopus Rostren. in assert. refut. contra luth.
Ioannes Donderus in compendio errorum. tit. 17.
Ioannes à Turretremat. disp. 7. S. in Leuitico.
Ioannes de Fano contra Lutherum italicè.
Ioannes Agomanus de Indulgentijs.
Ioannes Franciscus Leo p. p. c. 7. in thes. sor. Eccles.
Ioannes Maria Varractus tom. 1. aduersus haereses.
Ioannes Roffensis in assert. art. 17. & seq. contra Lutherum.
Ioannis Maria Mantouani Carmelita carmina ad Iul. II.
Ioannis Friburgensis de Indulg. lib. 3. tit. 34. summ. Confess.
Ioannes de Anania qui tractatus habetur post rubricam de cri-
mine falsi.
Ioannes Baptista Paulianus Vicentinus.
Ioannes Maria Barraetus tom. 1. de Indulg.
Ioannis Villa.
Ioannes Osorius tom. 4. in public. Iub.
Ioannes Frigerius de Indulgentijs.
Ioddocus Lorichius in thes. nou. Theol. de Iubileo.
Ioseph Angles Valent. in Florib. Theol. q. de Indulg. p. 2. fol. 17.
Isidorus Valseranus italicè.
Isidorus de Isolanis in Epit. Paul. Sonci.
Interpretes sacra Scriptura super q. 23. Leuit. ult.
Lippomanus contra Lutherum lib. 11. italicè.
Lucas Pinellus de Indulgentijs.
Ludouicus Bologninus de Indulgentijs.
Marianus Soccinus de Indulgentijs.
Martinus Ledesma. 2. p. 4.
Martin i Nauarr. comment. de Iubil.

- Martinus Alphonsus Vivaldus seu Candelabrum aureum de Indulgentijs. tit. 9.*
Mauri Antonij Belardutij Summ. coron. Confess. de Indulgentijs.
Michael Zanandus p. p. direct. tract. de pœnit.
Michael Bandinus lib. de Indulg.
Michaelis Medinae disput. de Indulg.
Naldus verb. Indulgentia.
Nicolaus aurifcus Carmelita de Indulgentijs.
Nugnus in addit. q. 27.
Numeri 2.
Octavius Panfariolus lingua vernacula in tit. Thefori nascosti.
Pater à Castro contra hereses vers. Indulgentia.
Pelbartus in Rosario.
Petrus Vzar tom. 4.
Petrus Aegidius de Coniunct. tom. 2. de Sacram. & cens. disp. 12.
Petrus Crespetias in Summ. Fid. Catholice vers. Indulgentijs.
Petrus Valent. tom. 4. dist. 7. q. 20.
Petrus à Soto de instis. Sacerd. de Indulgentijs.
Petrus Franciscus Zipus italicè.
Petrus Gregorius Tolosanus in pract. Iur. Can.
Pinellus de Indulgentijs.
Platina in vita Pontificum.
Quintilianus Mandosius de Indulgentijs.
Raffael Riera Societatis Iesu.
Raynerius de Pisis in panthologon.
Reginaldus pract. for. pœnit. lib. 7.
Robertus Bellarminus in append. ad suas disposit. lib. duo.
Rotilius Benzonius Romanus Episcopus Lauretanus, & Racanatenfis, de Iubileo.
Sanchez lib. 4. Decalog. c. 54.
Sebastianus Fabrinus Monachus Syluestrinus lingua vernacula.
Sylvester verb. Indulgentia.
Sleidus de Iubileo.
Sigonius lib. 3. c. 15. de Republica.
Sotus in 4. d. 21. q. 2. art. 1.
Stephanus Nottus de Iubileo.

Stephanus ex noctis in oper. remiss. a pæn.

Summista omnes in verb. Indul.

Theologi in 4. sent. disp. 24. & 25.

D. Thom. addit. ad 3. p. in suplem. q. 25. disp. 49. & in quodlib.

Thomas Elisius in clipeo.

Thomas Zerula vers. indulg. p. par. & vers. annus sanctus.

Thomas Ledi de Indulgen.

Toletus in summ. lib. 6. c. 21. vsque ad 28.

Turrecremat. in 5. in Leuitico de pæn. q. 8.

Valentia tom. 4. disp. 7. q. 20. punct. 1.

Valentia Laurent. in controuersis.

Valerius Reginaldus in prax. fori pæn. lib. 7.

Vibchol in 4. disp. 11.

Viguer. Inst. c. 16. §. 6. vers. 19. de Sacram. ord.

Vincentius Filliutius de Indulgentijs.

Volateranus.

T E X T V S

Qui de Iubileo, & Indulgentijs
loquuntur.

Ex Decretalibus de pœnit. & remiss.

C A P. I I I I.

Quod autem consulisti, utrum remissiones, quæ sunt in dedicationibus Ecclesiarum, aut conferentibus ad edificationem pontium, alijs prosint, quàm his, qui remittentibus subsunt: Hoc volumus tuam fraternitatem tenere, quòd cum à non suo iudice ligari nullus valeat, vel absolui; remissiones prædictas prodesse illis tantummodo arbitramur, quibus ut prosint proprii iudices specialiter indulserunt.

C A P. X I I I I.

Cum ex eo: & infra. Eleemosynarum quoque quæstores, quorum quidam se alios mentiendo, abusiones nonnullas in sua predicatione proponunt, admitti (nisi Apostolicas vel diæcesani episcopi litteras veras exhibeant) prohibemus: & tunc præter id, quod in ipsis continebitur litteris, nihil populo proponere permittantur. Formam vero, quam communiter talibus Apostolica sedes indulget, duximus exprimendam, ut secundum eam diæcesani episcopi suas litteras moderentur. Ea si quidem talis est: Quoniam (ut ait Apostolus) omnes stabimus ante tribunal Christi, recepturi prout in corpore gessimus, siue bonum fuerit, siue malum: oportet nos diem messonis extremae misericordiae operibus prauenire, ac æternorum intuitu seminare in terris, quod reddente Domino cum multiplicato fructu recolligere debeamus in cælis: firmam spem, fiduciamq. rectam tenentes: quoniam qui parce seminat, parce, & metet: & qui seminat in benedictionibus, de benedictionibus & metet vitam æternam. Cum igitur ad sustentationem fratrum & egenorum ad tale confluentium hospitale, proprie non suppetant facultates, vniuersitatem vestram monemus, & exhortamur in Domino, atque in remissionem vobis iniungimus peccatorum quatenus de bonis vobis à Deo collatis, pias eleemosynas, & grata e is charitatis subsidia erogetis: ut per subuentionem vestram ipsorum in o-

pia

pie consulatur: & vos per hac bona & alia, qua Domino inspirante feceritis, ad aeterna possitis gaudia peruenire. Qui autem ad quarendas eleemosynas destinantur, modesti sint, & discreti, nec in tabernis aut in alijs locis incongruis hospitentur, nec inutiles faciant aut sumptuosas expensas, cauentes omnino ne falsa religionis habitum gestent. Ad hac quia per indiscretas & superfluas indulgentias, quas quidam ecclesiarum Prælati facere non verentur, et clauēs ecclesia contemnuntur, & pœnitentialis satisfactio enervatur: Decernimus, ut cum dedicatur basilica, non extendatur indulgentia ultra annum, siue ab uno solo, siue à pluribus episcopis dedicetur; ac deinde in anniuersario dedicationis tempore quadraginta dies de iniunctis pœnitentijs indulta remissio non excedat: & infra. Hunc quoque dierum numerum non indulgentiarum litteris præcipimus moderari, qua pro quibuscumque casibus aliquoties conceduntur: cum Romanus Pontifex, qui plenitudinem obtinet potestatis, hoc in talibus moderamen consueuerit obseruare.

C A P. X V.

Nostro postulasti certificari responso, utrum per tuam prouinciā possis concedere remissionis litteras generales. Nos igitur tua fraternitati breuiter respondemus, quod per prouinciā tuam libere potes huiusmodi concedere litteras: ita tamen, quod statutum generalis concilij non excedas.

Ex lib. 6. Decretalium eod.

C A P. I.

Romana Ecclesia: & infra. Quæstoribus autem fabrica Remensis ecclesia, Remensis Archiepiscopus, seu eius officiales citandi suffraganeorum ipsius ecclesia subditos (quos ijdem quæstores sibi resistere, aut nolle parere dixerint) ut super hoc compareant coram ipsis, nequaquam tribuant potestatem. Super benigna vero ipsorum receptione, ac subuentione, ipsi fabrica facienda, possunt eosdem suffraganeos & alios Christi fideles Remensis prouincia charitatiue monere. In concedendis quoque indulgentijs non excedat Remensis Archiepiscopus statutum concilij generalis.

C A P. I I I.

Indulgentia, qua ab uno vel pluribus episcopis in Ecclesiarum dedicationibus, vel alijs quibuscumque casibus conceduntur: vires non obtinent, si statutum exceßerint concilij generalis.

Ex

Ex Clementinis eod.

G A P. I. I.

Abusionibus, quas nonnulli eleemosynarum quaestores in suis proponunt predicationibus, ut simplices decipiant, & aurum subtili vel fallaci potius ingenio ex torqueant ab eisdem: cū in animarum cedat periculum & scandalum plurimorum, viam, prout est nobis possibile, praecludere cupientes, iuxta statuta concilij generalis duximus prohibendum districte, ne quaestores aliqui (nisi Apostolicas, vel diocesani episcopi litteras exhibuerint) quomodolibet admittantur, nec permittantur. Cum solum ipsis competat indulgentias sibi concessas insinuare populo, & charitativa postulare subsidia suppliciter ab eodem) vllatenus ipsi populo predicare, nec aliud exponere, quam quod in litteris continebitur supradictis: Litteras quoque Apostolicas diocesani episcopi (ne quid fraudis committi valeat per easdem) antequam admittant quaestores ipsos examinent diligenter.

Ponit octo reprehensibiles actus quaestorum, quos fieri prohibet, & contraria priuilegia reuocat. lo. Andr.

AD haec, cum aliqui ex huiusmodi quaestoribus, sicut ad nostrā audientiam est perlatum, non sine multa temeritatis audacia, & deceptione multiplici animarum indulgētias populo motu suo proprio de facto concedant, super votis dispensent, à periuriis, homicidiis, & peccatis aliis sibi confitentes absoluant: male ablata incerta (data sibi aliqua pecuniae quantitate) remittant; tertiam, aut quartam partem de pœnitentis iniunctis relaxent; animas tres vel plures parentum vel amicorum illorum, qui eleemosynas eis conferunt, de purgatorio (ut asserunt mendaciter) extrahant, & ad gaudia paradisi perducant; benefactoribus locorum, quorum quaestores existunt, remissionem plenariam peccatorum indulgeant, & aliqui ex ipsis eos à pœna & à culpa (ut eorum verbis utamur) absoluant: Nos abusus huiusmodi, per quos censura vilescit ecclesiastica; & clauiam ecclesiæ auctoritas ducitur in contemptum, omnimodo aboleri volentes: Ea; per quoscunque quaestores fieri, vel attentari de cætero districte inhibemus: Omnia & singula priuilegia, si qua super praemissis, vel eorum aliquo sint aliquibus locis, ordinibus vel personis quaestorum huiusmodi quomodocunque concessa (ne ipsorum prætextu sit eis materia talia ulterius praesumendi) auctoritate Apostolica quantum ad praemissa penitus reuocantes.

De-

Delinquentes quæstores per episcopos puniri præcipit, non obstantibus priuilegiis. hoc dicit. Io. And.

Quæstores autem, qui deinceps in præmissis vel aliquo præmissorum deliquerint, vel alias etiam quibuscumque suis priuilegiis abusi fuerint, sic per locorum episcopos puniri volumus (nullo prorsus eisdem quæstoribus in hac parte priuilegio suffragante) quod à suis temerariis ausibus, qui ubique, ut communis habet assertio, nimium exercuerunt, pænæ formidine propensius compescantur.

Ex Extrauag. eod. c.

Antiquorum habet fida relatio, quod accedentibus ad honorabilem basilicam Principis Apostolorum de Vrbe, concessæ sunt magna remissiones, & indulgentia peccatorum. Nos igitur, qui iuxta officij nostri debitum salutem appetimus, & procuramus libentius singulorum huiusmodi remissiones, & indulgentias omnes, & singulas ratas, & gratas habentes, ipsas auctoritate Apostolica confirmamus, & approbamus, & etiam innouamus, & presentis scripti patrocinio communimus. Ut autem beatissimi Petrus, & Paulus Apostoli eo amplius honorentur, quo ipsorum basilica de Vrbe deuotius fuerint à fidelibus frequentata, & fideles ipsi spiritualium largitione munerum ex huiusmodi frequentatione magis senserint se refertos: Nos de omnipotentis Dei misericordia, & de eorundem Apostolorum eius meritis, & auctoritate confisi; de fratrum nostrorum consilio, & Apostolica plenitudine potestatis, omnibus in presenti anno millesimo trecentesimo à festo Natiuitatis Domini nostri Iesu Christi præterito proximè inchoato, & in quolibet anno centesimo secuturo, ad basilicas ipsas accedentibus reuerenter vere pœnitentibus, & confessis: vel qui vere pœnitebunt, & confitebuntur in huiusmodi præsentis, & quolibet centesimo secuturo annis, non solum plenam, & largiorem, immo plenissimam omnium suorum concedemus, & concedimus veniam peccatorum: Statuentes, ut qui voluerint huiusmodi indulgentiæ à nobis concessæ fieri participes: si fuerint Romani, ad minus triginta diebus continuis, seu interpolatis, & saltem semel in die. Si vero peregrini fuerint, aut forenses, simili modo diebus xv. ad basilicas eadem accedant. Vnusquisque tamen plus merebitur, & indulgentiam efficacius consequetur, qui basilicas ipsas amplius, & deuotius frequentabit. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, approbationis, innouationis, concessionis, & constitutio-

nis

nis infringere &c. Dat. Romae apud Sanctum Petrum 7. Kalen. Martii, Pontificatus Nostri Anno Sexto.

C A P. I I.

V Nigenitus Dei Filius de sinu patris in uterum dignatus est descendere matris, in qua, & ex qua nostrae mortalitatis substantiam diuinitati suae, in suppositi unitate, ineffabili unione coniunxit, id quod fuit permanens, & quod non erat assumens: ut haberet unde hominem lapsum redimeret, & pro eo satisfaceret Deo patri. Vbi enim venit plenitudo temporis, misit Deus filium suum factum sub lege, natum ex muliere, ut eos, qui sub lege erant redimeret, ut adoptionem reciperent filiorum. Ipse namq. factus nobis à Deo sapientia, iustitia, sanctificatio, & redemptio, non per sanguinem hircorum, aut vitulorum, sed per proprium sanguinem introiuit semel in sancta, aeterna redemptione inuenta. Non enim corruptilibus auro, & argento, sed sui ipsius agni incontaminati, & immaculati pretioso sanguine nos redemit: quem in ara crucis innocens immolatus, non guttam sanguinis modicam, quae tamen propter unionem ad verbum pro redemptione totius humani generis suffecisset, sed copiose velut quoddam proficiuum noscitur effudisse: ita ut à planta pedis usque ad verticem capitis, nulla sanitas inueniretur in ipso. Quantum ergo exinde, ut nec superuacua, inanis, aut superflua, tantae effusionis misericordia redderetur, thesaurum militanti Ecclesiae acquisiuit, volens suis thesaurizare filiis pius pater, ut sic sit infinitus thesaurus hominibus, quo qui usi sunt, Dei amicitiae participes sunt effecti. Quem quidem thesaurum non in sudario repositum, non in agro absconditum, sed per beatum Petrum caeli clauigerum, eiusq. successores suos in terris vicarios commisit fidelibus salubriter dispensandum, & propriis, & rationabilibus causis, nunc pro totali, nunc pro partiali remissione poenae temporalis pro peccatis debita tam generaliter, quam specialiter (pro ut cum Deo expedire cognoscerent) verè poenitentibus, & confessis misericorditer applicandam. Ad cuius quidem thesauri cumulum, beata Dei genitricis, omnium electorum à primo iusto, usque ad ultimum merita adminiculum praestare noscuntur: de cuius consumptione, seu minutione non est aliquatenus formidandum, tam propter infinita Christi, (ut praedictum est) merita, quam pro eo, quòd quanto plures ex eius applicatione trahuntur ad iustitiam, tanto magis accrescit ipsorum cumulus meritorum. Quod felicis recordat. Bonifacius Papa VIII. praedecessor noster pie (sicut indubie credimus) considerans, & attenta meditatione reuelans, quantum apud homines gloriosi principes terra Petrus & Paulus (per quos Euangelium Christi Romae re-

splen-

Splenduit, & per quos Ecclesia religionis sumpfit exordium, qui facti Christiani populi per Euangelium genitores, gregis Dominici pastores, fidei lucerna, Ecclesiarum columna, præ cæteris Apostolis peculiari quadam prærogatiua in ipso Salvatore fidei virtute præcellunt: Quorum uni, scilicet Apostolorum principi, sicut bono dispensatori, clauæ regni cælorum commisit: Alteri tamquam idoneo doctori, magisterium ecclesiasticæ eruditionis iniunxit) in speciali veneratione haberi debeant, & debita honorificentia venerari, pro ipsorum memoria recolenda crebrius, & reuerentia à cunctis Christi fidelibus eis deuotius adhibenda, ipsorumq. patrocinio fauorabilius assequendo, inconsumptibilem thesaurum huiusmodi excitanda, & remuneranda deuotione fidelium voluit aperire, decernens de fratrum suorum consilio, ut omnes, qui in anno à Natiuitate Domini 1300. & quolibet anno centesimo ex tunc secuturo, ad dictorum Apostolorum basilicas de vrbe accederent reuerenter, ipsasq. si Romani, ad minus 30. si vero peregrini, aut forenses fuerint, xv. diebus continuis, vel interpolatis, saltem semel in die: dumtamen verè pœnitentes, & confessi existerent, personaliter visitarent: suorum omnium obtinerent plenissimam veniam peccatorum.

Nos autem attendentes, quod annus quinquagesimus in lege Mosayca, (quam non venit Dominus soluere, sed spiritualiter adimplere) Iubileus remissionis, & gaudiij. sacerq. dierum numerus, quo lege sit remissio censebatur: quodq. ipse quinquagenarius numerus in testamentis, veteri quidem ex legis datione, nouotex visibili Spiritus sancti in discipulos missione, per quam datur peccatorum remissio, singulariter honoratur. Quodq. huic plura, & grandia diuinarum adaptantur mysteria scripturarum, & clamorem peculiaris populi nostri Romani videlicet hoc humiliter supplicantis, ac nos ad instar Moysis, & Aarō per proprios, & solemnes nuntios ad hoc destinatos specialiter orantis pro toto Christiano populo, & dicentis: Domine aperi eis thesaurum tuum, fontem aquæ viuæ, desiderantes benignius exaudire, non quidem, ut sicut illius Israelitici populi indurati cesset murmuratio, sed ut istius prædilecti populi, & cunctorum fidelium augeatur deuotio, fides splendeat, spes vigeat, charitas vehementius incalcescat. Volentesq. quamplurimos huiusmodi indulgentiæ fore participes, cum pauci multorum respectu propter vitæ hominum breuitatem valeant ad annum centesimum peruenire, de fratrum nostrorum consilio prædictam concessionem indulgentiæ ex superscriptis, & alijs iustis causis, ad annum quinquagesimum duximus reducendam: Statuentes de fratrum consilio prædictorum, & Apostolicæ plenitudine potestatis, ut vniuersi fideles, qui verè pœnitentes, & confessi in anno à Natiuitate eiusdem 1300. quinquagesimo, proxime futuro, & deinceps perpetuis futuris temporibus de quinquaginta in quinquaginta annis prædictas

eorundem Petri, & Pauli Apostolorum basilicas, & Lateran. Ecclesiam (quam inclyta recordationis Constantinus, postquam per beatum Siluestrum, sicut per eosdem Apostolos Deo reuelante cognouit, renatus fonte baptismatis fuerat, & à contagio lepræ mundatus, in honorem Saluatoris construxisse, quamq. idem B. Silvester nouo sanctificationis, & chrismationis genere dedicasse legitur, & in cuius ecclesia parietibus præfati Saluatoris imago depicta primum toti populo Romano visibiliter apparuit deuotius veneranda, quam ex his, & alijs certis, & rationabilibus causis, ut ipsa ecclesia pariter indulgentia prædictæ priuilegio decoretur, & deuotius ab eodem Salvatore, qui in præfatis Apostolis mirabilis prædicatur, eorum meritis, & precibus indulgentiæ mereatur percipere largitatem, in hoc censuimus venerandam.) causa deuotionis modo prædicto visitauerint, plenissimam omnium peccatorum suorum veniam consequantur: ita videlicet, ut quicumque voluerint indulgentiam huiusmodi assequi, si Romani, ad minus triginta: si vero peregrini, aut forenses, modo simili quindecim diebus ad prædictas basilicas, & ecclesias accedere teneantur: Adijcientes, ut ij etiam, qui pro ea consequenda ad easdem basilicas, & ecclesias accedent, post iter arreptum impediti legitime, quo minus ad urbem illo anno valeant peruenire, aut in via, vel dierum prætaxato numero non completo in dicta urbe decesserint, verè pœnitentes, (ut præmittitur,) & confessi, eandem indulgentiam consequantur. Omnes nihilominus, & singulas indulgentias per nos, vel prædecessores nostros Rom. Pontifices tam prænominatis, quam alijs basilicis, & ecclesiis de dicta urbe concessas, ratas: & gratas habentes: ipsas auctoritate Apostolica confirmamus, & approbamus, ac etiam innouamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino bonum liceat hanc paginam nostræ reductionis, constitutionis, &c. Si quis autem hæc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorum sese nouerit incursurum. Dat. Auin. 6. Kalen. Februarij, Pontificatus nostri anno primo. Quocirca fraternitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus singuli vestrum in singulis vestris ciuitatibus, & diocesisibus, prædictas nostras litteras subditis vobis clero, & populo publicetis, & intelligibiliter exponatis, ut annuente Domino ad promerendum huiusmodi indulgentiam se disponant. Caterum, quia præsentis litteræ nequirent forsitan propter viarum discrimina, vel alia legitima impedimenta singulis vestrum commode præsentari: volumus quod per te frater Archiepiscopo dictarum litterarum transumptum, manu publica scriptum, tuoq. munito sigillo vobis fratres suffraganei transmittatur. Cui velut originalibus litteris adhiberi volumus plenam fidem. Datum, &c.

C A P. I I I.

ET si Dominici gregis salutis semper intenti, singulis cum humilitate poscentibus ea benigne concedere studeamus, per quae (peccatorum mole deposita) salus ipsa succedat, & ab hostis humani generis seruitute ereptas animas lucri faciamus Altissimo, qui nobis eas sua bonitate commisit: id tamen propensiori studio praecauendum esse censemus, ne cuiusvis indulgentiae, remissionis, vel facultatis obtentu Christi fideles procliuiores ad illicita in posterum committenda reddantur, aut veniae facilitas eis peccandi tribuat incentiuum. Hac itaque consideratione habita, olim emanauit à nobis constitutio tenoris subsequenti, videlicet: Sanctissimus in Christo pater, & dominus noster, dominus Paulus diuina prouidentia Papa secundus, qui pridem super plenarijs remissionibus, quae semel in vita, & semel in mortis articulo conceduntur, formam, & normam instituit, ne passim sine exceptione quorumcunque criminum procliuiores redderentur homines ad peccandum: per regulam in cancellaria Apostolica publicatam statuit, & ordinauit, quod in quibuscunque concessionibus, & facultatibus absoluedi, casus infra scripti, tamquam speciales Sedi Apostolicae reseruati semper intelligerentur excepti: Videlicet offensae ecclesiasticae libertatis, Violationis interdicti ab eadem sede impositi, Criminum haeresis, Conspirationis in personam, aut statum Romani Pontificis, seu cuiusvis offensae, inobedientiae, seu rebellionis eiusdem Pontificis, vel sedis Apostolicae, Presbytericidij, Offensae personalis in episcopum, seu alium praelatum, Inuasionis, Depredationis, Occupationis, aut deuastationis terrarum Romanae Ecclesiae mediate, vel immediate subiectarum, ac etiam inuasionis Romipetarum, seu quorumcunque aliorum ad Romanam curiam venientium, Prohibitionis deuolutionis causarum ad dictam curiam, Delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad partes infidelium, Impositionis nouorum onerum realium, vel personalium ecclesijs, vel ecclesiasticis personis, Simoniae super ordinibus, vel beneficijs assequendis in eadem curia, vel extra contracta: Et generaliter in casibus conientis in Bulla, quae consuevit in die Cænae Domini per praedecessores suos Romanos Pontifices publicari: Considerans, quod plerunq. contingit suam sanctitatem huiusmodi facultates, & confessionalia tam praesentibus quam absentibus, etiam oraculo viuæ vocis concedere, (ne praetextu concessionis huiusmodi, vel poenitentes, vel confessores in supra scriptis casibus fallantur, & fallant,) statuit, & decreuit, suae intentionis fuisse, & esse per quasunque concessionem, & facultates per suam sanctitatem tam scripto, quam verbo factas, & in posterum faciendas, nemini li-

cere irretitos dictis casibus absolueri sine speciali sua sanctitatis licentia: quinimmo concessiones, & indulta predicta quo ad casus exceptos huiusmodi nulli penitus suffragari. Vt autem ipsa constitutio, (quæ dudum, scilicet quinto Kalen. Aprilis, anni ab Incarnatione Domini nostri Iesu Christi 1416. Pontificatus nostri anno secundo, publicata fuit,) eisdem Christi fidelibus plenius innotescat, nullusq. illius ignorantiam pratendere valeat in futurum, presentibus inseri fecimus, ut ad maiorem omnium perveniat notionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, ordinationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Datum Roma apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1448. v. nonas Marty, Pontificatus nostri anno quinto.

C A P. . . I . I . I . I .

Quemadmodum operosi, vigilisq. pastoris solertia oves sue custodia deputatas curat à ferarum præservare incurfibus, & ad statum prosperum sætu multiplicato producere: ita quoque & nos (quibus dispositione superna uniuersi gregis Dominici sollicitudo commissa est,) & supremis desideramus affectibus, & studijs nitimur indefessis; cunctos Christi fideles, quos à iustitiæ semita hostis humani generis diabolica fraude auertit, deposita peccatorum sarcina, suo reconciliare auctori, ut æternæ felicitatis præmijs nostri redemptoris inestimabili charitate media potiantur, fiatq. nostra operationis ministerio, utilitate publica suadente, etiam per gratiarum suspensionem, quod eorum salutis conueniat, atque nostra, & prædecessorum nostrorum ordinationes salubres debitis effectibus mancipentur. Olim siquidem felicitis recordationis Paulus Papa II. prædecessor noster, rationabilibus causis tunc expressis inductus, de venerabilium fratrum nostrorum tunc suorum, (de quorum numero tunc eramus,) consilio, annum Iubileum ad breuius tempus prouida moderatione reducens, illud ad annum vigesimum quintum Apostolica auctoritate restrinxit: ac voluit, statuit, & decreuit ex causis predictis, quod singulis 25. annis Iubileus annus predictus celebrari deberet: quodq. anno Domini 1474. proxime futuro, videlicet à Vigilia Natiuitatis Domini nostri IESU Christi, idem annus Iubileus inciperet, & ut sequitur finiretur: ac uniuersi, & singuli utriusque sexus fideles, qui beatorum Apostolorum Petri, & Pauli basilicas, Lateranensem quoque, & Sanctæ Mariæ Maioris Almæ Urbis ecclesias statutis diebus deuote visitarent, omnes, & singulas indulgentias, & peccatorum remissiones consequerentur, quas

quas idem pontifex, suiq. predecessores anno Iubileo huiusmodi basilicas, & ecclesias predictas visitantibus deuote concesserant, per quasdam primo, & deinde nos, qui, (dicto predecessore sicut Domino placuit, sublato de medio,) fuimus diuina disponente clementia ad apicem summi Apostolatus assumpti, & per nostras litteras eiusd. Pauli predecessoris ordinationem, voluntatem, & statutum, ac omnia, & singula in eisdem suis litteris contenta, de fratribus eorundem consilio approbantes: Similiter statuimus, & ordinamus, quod annus Iubileus predictus cum eiusdem indulgentijs, & remissionibus plenarijs peccatorum anno proxime futuro à vigilia Natiuitatis eiusdem incipere, & ut sequitur, continuari deberet, prout in singulis litteris predictis, (quarum tenores presentibus haberi volumus pro expressis, plenius continetur. Verum quia postmodum tam nos, quam idem Paulus predecessor noster dum in humanis ageret, animarum saluti fidelium intenti, multorum principum, & aliorum Christifidelium, ac deuotarum personarum pulsati precibus, diuersas indulgentias, & peccatorum remissiones plenarias nonnullis ecclesijs, monasterijs, & pijs locis duximus concedendas, propter quas populorum forsitan concursus ad basilicas, & ecclesias antedictas retardari, aut ipsius anni Iubilei celebratas minui, vel intermitteri posset, cum animarum non modico detrimento: Nos, qui vniuersorum credentium profectibus, & saluti prospicere ex debito ministerij pastoralis adstringimur, (ne propter aliarum indulgentiarum hactenus à nobis, seu eodem Paulo, vel alijs predecessoribus nostris concessarum huiusmodi effusionem, hoc sanctum opus, ac remissionis, & gratiae annus Iubileus intermittatur, aut fides ipsi à tanto munere reddantur expertes,) remedijs opportunis providere volentes, omnes, & singulas plenarias, etiam ad instar Iubilei, ac etiam commutandi vota, aut super eis, & male ablati incertis, aut per usurariam prauitatem, vel alium illicitum modum extortis, dispensandi, & componendi, aut illa sub certis modo, & forma remittendi, & deputandi confessores cum potestate absoluendi, etiam in casibus Sedi Apostolica reservatis, facultates, concessionem, & indulta a nobis, & eadem sede, vel illius auctoritate quibuscunque ecclesijs, monasterijs, hospitalibus, & pijs locis, vniuersitatibus, fraternitatibus quibuscunque, tam in perpetuum, quam ad certum tempus, in vita, seu in mortis articulo, quouis modo, aut quouis causa quomodolibet concessas, & concessas, & in posterum forsitan concedendas, vel concedenda auctoritate Apostolica tenore presentium de Apostolica potestatis plenitudine, usque ad nostrum, & eiusdem Sedis beneplacitum suspendimus, illasq. durante beneplacito nostro, & sedis predictae suspensas esse volumus, nec interim alicui suffragari indulgentijs tam basilicarum, & ecclesiarum dictae urbis in suo plenario robore

durantibus: Districte inbibentes alias indulgentias, (præteristas dumtaxat,) in locis publicis, vel privatis predicari, aut nuntiari, earumq. prætextu à quæstoribus aliquid exigi quoquo modo. Quinimmo quæstores, & predicatores quoscunque per locorum ordinarios & prædicationibus, & quæstis huiusmodi faciendis, volumus, & mandamus præsentium auctoritate arceri, sub censuris, & pœnis ecclesiasticis, de quibus visum fuerit opportunum. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum suspensionis, inhibitionis, mādātī, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Datum Tybure, anno Incarnationis Dominicæ 1473. 4. Kalen. Septembris, Pontificatus nostri anno tertio.

C A P. V.

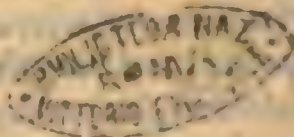
ET si Dominici gregis salutē semper intenti, singulis eū humilitate poscentibus ea benigne concedere studeamus, per quæ (peccatorum mole deposita,) salus ipsa succedat, & hostis humani generis servitute ereptas animas lucrificiamus Altissimo, qui nobis eas sua bonitate commisit: id tamen propensiori studio præcauendum esse censemus, ne cuiusvis indulgentiæ, remissionis, vel facultatis obtentu, Christiani fideles procliviores ad illicita in posterum committenda reddantur, aut facilitas veniæ eis peccandi tribuat incentivum. Cum itaque, (sicut multorum fidedignorum testimonio accepimus,) ob multitudinem facultatum per nos, vel auctoritate nostra concessarum, tam verbo, quam in scriptis confectis, exinde litteris, vel non, prælatis, & personis ecclesiasticis, etiam religiosis, & secularibus utriusque sexus, capitulis, collegijs, conventibus, hospitalibus, confratrys, & universitatibus, tam in genere, quam in specie, sub electione, vel deputazione confessorum, qui eligentes eosdem, vel pro indulgentijs per nos concessis consequendis, ad ecclesias, & alia pia loca confluentes, seu ad aliqua pia opera manus porrigentes adiutrices, earundemq. confratrum confratres, & sorores, ac in hospitalibus prædictis decedentes, seu deseruientes, aut eis pie aliquid relinquentes, vel aliqua alia meritorum ministeria exhibentes, & in ordinibus profitentes, eorum confessione diligenter audita, in singulis etiam Sedi Apostolicæ reservatis casibus semel in vita, & in alijs totiens quotiens, ac in morte plenarie, vel aliàs etiam ad effectum consequendi quascunque indulgentias plenarias, vel non plenarias, absolvere, & pœnitentiam salutarem eis iniungere, emissâ quoque vota per illos quacunque in alia pietatis opera commutare libere, & licitè valeant: fideles præfati ad peccandum,

& ad alia illicita committendum, nonnunquam procliviores existat, in non paruum periculum salutis animarum suarum: Nos qui Deo propitio eiusdem gregis Domini, (meritis licet insufficientibus,) causam gerimus, & illum spiritualis thesauri largitione cupimus ipsi Deo reddere acceptabilem: ne exinde clauium auctoritas deducatur in contemptum, ipsiq. ad peccandum procliviores, (ut diximus,) liberius prolabantur: Ex praemissis, & alijs rationabilibus causis animum nostrum mouentibus, motu proprio, (non ad alicuius nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera voluntate, & deliberatione,) auctoritate Apostolica tenore presentium statuimus, & ordinamus, quod de cetero praetextu facultatum huiusmodi concessarum a nobis, vel auctoritate nostra, & quas concedi quomodolibet continget in posterum verbo, litteris, aut quavis alia scriptura, etiam cum clausula, quod sola signatura sufficiat, etiam in fauorem fidei, & cruciata: nullas confessionum eorundem quempianc cuiusvis status, gradus, ordinis, vel conditionis existat, & quacunque ecclesiastica, etiam episcopali, vel maiori, au mundaana, etiam regali, & maiori dignitate praeferat, qui offensa ecclesiastica libertatis, violationis, interdicti ab eadem sede impositi, seu haeresis, postquam fuerint de ea sententialiter condemnati, delati, seu publice diffamati: conspirationis in personam, aut statum Romani Pontificis, seu cuiusvis offensa, inobedientiae, aut rebellionis eiusdem Pontificis, vel dictae sedis, mutilationis membrorum, vel occisionis cuiuscunque in sacris ordinibus constituti: offensa personalis in episcopum, seu alium praelatum: inuasionis, depredationis, occupationis, aut deuastationis terrarum Romanae Ecclesiae mediate vel immediate subiectarum: ac etiam inuasionis Romipetarum, seu quorumcunque aliorum ad Romanam curiam venientium: prohibitionis deuolutionum causarum ad dictam curiam: delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad partes infidelium: impositionis nouorum onerum realium, vel personalium ecclesiis, vel ecclesiasticis personis: simoniae super ordinibus, vel beneficijs consequendis in dicta curia, vel extra eam contracta, criminum quomodolibet reus foret: Et generaliter in casibus contentis in litteris, quae consueuerunt in die Cenerum Domini publicari, praetextu huiusmodi facultatum absolueri, & per eos emissae peregrinationis ultra marina, & visitationis liminum Apostolorum Petri, & Pauli, in Compostella, & castitatis, ac religionis vota: Nisi ex speciali licentia, & certa scientia nostra, de qua demum constare censeatur, cum in signatura nostra desuper manu nostra scriptum, aut in litteris nostris expressum fuerit, nos ex certa scientia, & de speciali gratia id concedere cum derogatione praesentis constitutionis, illius de verbo ad verbum inserto tenore: non autem per clausulas id importantes: vel in articulo mor-

tis constitutum, & tunc in casibus, in quibus satisfactio fuerit impen-
 denda, facta satisfactione, vel idonea praestita cautione, commutare
 presumant. Et si aliqui confessorum praedictorum contra praesentem
 constitutionem quenquam absolvere, aut excepta vota praedicta com-
 mutare attentauerint, absolutio, & commutatio huiusmodi nullius sit
 roboris, vel momenti. Ea contrasacientes eo ipso excommunicationis
 sententiam incurrant, à qua, (nisi in mortis articulo constituti) ab
 alio, quàm à Romano Pontifice absolui non possint: Non obstantibus
 litteris, & constitutionibus huiusmodi, ac constitutionibus, & ordi-
 nationibus, &c. Et ne aliquis de praesentibus ignorantiam valeat al-
 legare, mandamus eas in cancellaria Apostolica, & audientia litte-
 rarum contradictarum legi, & publicari, ac inter extrauagantes
 alias Apostolicas constitutiones in quaterno dicta cancellaria descri-
 bi, &c. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum
 suspensionis, inhibitionis, mandati, & voluntatis, &c. Datum Spi-
 ra: anno Domini 1478.

I N D E X

RERVM NOTABILIVM

P. partem . N. numerum . F. folium indicant .

A

ABBATES non possunt concedere indulgentias par. 2. nu. 59. fol. 143. Abbates concedentes dimissorias nō suis subditis suspenduntur p. 2. nu. 77. f. 192

Abbates, Generales, & Parochi quomodo differant in materia concedendi indulgentias par. 2. n. 56 f. 142

Abolitio regia qua dicitur par. 2. n. 13. f. 72.

Abortum facientes quomodo excommunicantur p. 2. n. 5. f. 267

Abortum procurantes quomodo sūt excommunicati p. 2. n. 93. f. 281

Abortus absolutio an intelligatur per concessionem casuum & censurarum p. 2. n. 23. f. 336

Absentiam Metropolitanus non denunciāns Metropolitanus interdicitur p. 2. n. 18. f. 295.

Absenti an possit dari absolutio ab excommunicatione p. 2. nu. 52. f. 340

Absenti an possit dari absolutio à peccatis p. 2. n. 53. f. 341

Absoluendi facultas data Pœnitentiario à casibus, & censuris quomodo intelligatur p. 2. num. 21. f. 336.

Absoluendi facultas data in Iubileis an comprehendat irregularitatem. p. 2. n. 5. f. 230.

Absoluendi facultas à casibus, non venit sub generali facultate data auscultandi confessiones, & ministrandi Sacramentum pœnitentie p. 2. n. 17. f. 336.

Absoluendi facultate data ab omnibus casibus an intelligatur à censuris p. 2. n. 18. f. 336.

Absoluendi facultate data à casibus & censuris an intelligatur ab irregularitate, & à commutatione, & dispensatione votorum p. 2. n. 19. f. 336.

Absoluendi facultate data à casibus, & censuris an intelligatur Bulla Cœna ibid. n. 20.

Absoluendi facultate data in foro conscientie ab aliqua censura an possit dari absolutio non audita peccatorum confessione ibid. num. 22.

Absoluendi facultas à censuris an intelligatur in Iubileis, & Indul-

I N D E X.

- dulgentijs, si non specificetur p. 2. n. 24. f. 336*
- Absoluendi facultas à quibus vis peccatis, quorum absolutio reservatur Sedi Apostolica, & à reservatis an intelligantur casus in Bulla Cœna ibid.*
- Absoluendi facultas data à casibus reservatis Romano Pontifici an intelligatur à censuris illi reservatis, & quid è contra ibid.*
- Absoluendi facultas data à Romano Pontifici à casibus, & censuris an comprehendat censuras, et casus reservados ordinario ibid. n. 25. f. 336.*
- Absoluendi potestas à casibus reservatis data in una diœcesi an extendatur in alia p. 2. num. 59. f. 342.*
- Absoluendi facultas à reservatis an intelligatur de præteritis, vel de futuris p. 2. n. 69. f. 343*
- Absoluendi facultas ab horis male recitatis quomodo intelligatur ibid. n. 70.*
- Absoluendi facultate data non facta mentione satisfaciendi an absolutio data sine satisfactione sit valida ibid. n. 71.*
- Absoluendi potestas à casibus præterquam ab homicidio voluntario quomodo intelligatur par. 2. n. 72. f. 343*
- Absoluendi potestatem habens à reservatis Episcopo suo an possit absolvere alienigenam habentem casus reservados Episcopo suo p. 2. n. 75. f. 344*
- Absoluendi à reservatis facultatem in articulo mortis quilibet Sacerdos habet p. 1. n. 19. f. 35*
- Absoluendi facultate data ab aliquo ex reservatis an intelligatur ab alijs p. 2. n. 18. f. 335*
- Absolvens à casibus Episcopalibus absque authoritate qua pœna punitur p. 2. n. 16. f. 332.*
- Absolvens & absolutus in articulo mortis quid servare debeât p. 2. n. 35. seq. f. 338. seq.*
- Absolvens à casibus Papa reservatis excommunicatur p. 2. n. 34. f. 247*
- Absolvens à casibus reservatis in Bulla Cœna excommunicatur p. 2. n. 36. f. 337*
- Absolvens in articulo mortis quid debeat servare p. 2. num. 35. ad 38. f. 338*
- Absolvens in articulo mortis debet obligare absolutum amplius similia non committere p. 2. n. 37. 38. f. 338*
- Absolvere à quibuscunque peccatis etiã reservatis quis possit in articulo mortis p. 2. n. 133. f. 119.*
- Absolvere à voto quid sit p. 2. n. 214 f. 324*
- Absolvere ab excommunicatione an & quando possint Parochi par. 2. n. 28. f. 337*
- Absolvere à casibus reservatis Episcopo, & in Bulla Cœna clare vel dubie omnibus prohibetur, non obstantibus quibuscunque privilegijs p. 2. n. 31. f. 337*
- Absolvere à censuris, & peccatis etiã reservatis sine licentia Ordinarij quilibet potest in articulo mortis p. 2. n. 32. f. 338.*
- Absolvere à suspensione an & quando quis possit p. 2. n. 60. f. 342.*
- Absolvere à reservatis, & differre ab-*

I N D E X.

- absolutionem aliorum an Confessor possit tempore Iubilei p. 2. num. 63. f. 341*
- Absolvere alienigenas à reservatis Episcopo suo an possint regulares in diocesi, ubi sunt approbati cum facultate absolventi à reservatis p. 2. n. 59. f. 342*
- Absolvere à censuris an Episcopus possit extra diocesim p. 2. n. 81. f. 345*
- Absolvere an possint cōfessarij virtute Iubilei in foro animæ ab excommunicationibus incurfis ob confidentiam, & ob datum pro gratia, vel iustitia consequenda p. 1. n. 59. f. 100*
- Absolui quomodo debeat notorius excommunicatus p. 2. num. 42. f. 339.*
- Absolui an & quando possit casus reservatus oblitus tempore Iubilei p. 2. n. 66. f. 343*
- Absolui ab irregularitate mentali quomodo intelligitur p. 2. n. 74. f. 344*
- Absolui ab excommunicatione, & casibus reservatis oblitis an quis possit completo Iubileo p. p. n. 93. f. 58.*
- Absolui à reservatis quando quis possit tempore Iubilei. p. p. n. 55. f. 99*
- Absolui an possit pœnitens recusās facere pœnitentiam in hac vita, ut faciat in purgatorio p. 2. n. 9. f. 54*
- Absolui an quis possit ab obligatione voti non ludendi p. 2. n. 216. f. 324. & n. 2. f. 305*
- Absolui an quis possit ab Episcopo loci ubi moratur ab excommunicatione iuris p. 2. n. 30. f. 337*
- Absolui à reservatis quando possit alienigena in alieno Episcopatu ibid. n. 75. 76. f. 344*
- Absolui an possit pœnitens tempore Iubilei non adimpleta pœnitentia p. 2. n. 64. f. 342*
- Absolui quomodo debeat anathema p. 2. n. 86. f. 346*
- Absolui an quis possit à reservatis completo Iubileo p. p. n. 93. f. 58.*
- Absolutio quomodo danda a Confessario absenti, & ignoranti excommunicato p. 2. n. 52. f. 340*
- Absolutio excommunicationis quare potest dari inuito ibid.*
- Absolutio a peccatis an possit dari absenti per litteras p. 2. num. 53. f. 341*
- Absolutio an possit extorqueri ab inuito, & extorquens quam pœnam incurrat p. 2. n. 55. f. 342*
- Absolutio obtenta ex falsa causa an valeat ibid. n. 56.*
- Absolutio data a Sacerdote putativo an valeat ibid. n. 58.*
- Absolutio ad cautelam quando dicatur ibid. n. 79.*
- Absolutio ab excommunicatione quando dari possit a Sacerdote p. 2. n. 82. f. 345*
- Absolutio danda extra Sacramentum in foro exteriori an habeat certam formam ibid. n. 83*
- Absolutio quomodo danda anathemati, hoc est solemniter excommunicato p. 2. n. 86. f. 346*
- Absolutio ab oblitis excommunicationibus procuranda est tempore Iubilei, & quare p. 2. nu. 87. f. 347*
- Absolutio si non sit facta generaliter*

- ter, & pœnitens recordatur alius cuius excommunicationis an debeat iterum absolui p. 2. nu. 88. f. 347
- Absolutio qualiter sit danda habet. si casus reservatos sine excommunicatione p. 2. num. 89. 90. f. 348
- Absolutio an sit danda a Superiore a reservatis antequam fuerint confessa alia peccata ibid. n. 91. f. 348
- Absolutio ab excommunicatione an & quando dari possit a Sacerdote p. 2. n. 82. f. 345
- Absolutio dāda extra Sacramētum in foro exteriori an habeat certam formam p. 2. n. 83. f. 345.
- Absolutio an dari possit nominatim excommunicatis ab Episcopo, ipso Episcopo inaudito p. 2. n. 47. f. 340
- Absolutio quomodo danda extra Sacramentum in foro exteriori. p. 2. n. 84. f. 345
- Absolutio quomodo dāda, si excommunicatio est ab homine, & offensio manifesta p. 2. n. 85. f. 346
- Absolutio a Superiore quomodo danda a suspensione p. 2. n. 92. f. 348
- Absolutio extra Sacramentum dicitur iurisdictionalis, nō Sacramentalis p. 2. n. 83. f. 345
- Absolutio extra Sacramentum quomodo iniungenda p. 2. n. 86. f. 347.
- Absolutio ab excommunicatione, quando datur, iuramentum prestari debet de parendo mandatis Ecclesie antequam absoluitur p. 2. n. 83. f. 345
- Absolutio data a reservatis virtute indulgi, cuius reuocatio inuincibiliter ignoratur an sit valida p. p. n. 33. f. 36
- Absolutio an sit deneganda luxuriosis hominibus p. p. n. 31. f. 50
- Absolutio data bona fide a non Sacerdote an valeat p. 2. num. 13. f. 152
- Absolutio ab excommunicatione iuris an possit dari ab Episcopo in loco ubi excommunicatus moratur p. 2. n. 28. f. 337
- Absolutio aliquorum casuum referuatorum Sedi Apostolicæ referuatur ex decreto Clem. VIII. de quo p. 2. n. 16. f. 332
- Absolutio casuum referuatorum Episcoporum non patet dari a Confessarijs quicunque sint, alias incurrunt pœnas decreti Clem. VIII. & Pauli V. p. 2. nu. 16. f. 332.
- Absolutio abortus an intelligatur sub facultate data absoluedi a casibus, & censuris p. 2. nu. 17. 23. f. 336
- Absolutio excommunicationis quā incurrunt absoluentes a casibus in Bulla Cœna an sit reservata Romano Pontifici p. 2. nu. 27. f. 337
- Absolutio an pœnitentia sit prius danda pœnitenti p. 2. n. 11. f. 55.
- Absolutio qua datur in articulo mortis cum indulgentia an & quando suffragetur si non fiat, per privilegium p. 2. n. 112. f. 115.
- Absolutio an & quando sit danda constituto in articulo mortis p. 2. n. 127. 128. f. 118
- Absolutio an sit danda infirmo in ar-

I N D E X.

- articulo mortis si sensibus careat & nullum possit, signum contritionis licet per prius dederit* p. 2. n. 129. f. 118
- Absolutio an cadere possit super peccata uiuentium oblita, & ignorata, generaliter tantum confessa* p. 2. n. 130. f. 118.
- Absolutio non danda pœnitenti obnoxio restitutioni, ad quam faciendam alias fuit condemnatus* p. 2. n. 12. f. 331
- Absolutio a casibus in Bulla Cœna soli Papa reseruatur* p. 2. n. 20. f. 336
- Absolutio ab excommunicatione, ab homine, a quo possit dari* p. 2. num. 29. f. 337.
- Absolutio cum reincidentia quando danda* p. 2. n. 42 f. 339
- Absolutio an & quando danda nō satisfacta parte* ibid.
- Absolutio danda, satisfacta parte, quomodo intelligitur* ibid. n. 43
- Absolutio an danda ei, qui non potest satisfacere* p. 2. nu. 43. seq. f. 339
- Absolutio quando dari possit inaudito Episcopo, si in Iubileo dicitur satisfacta parte, sub cuius nomine ueniret Episcopus* p. 2. nu. 46. f. 340
- Absolutio data in articulo mortis, vel ob impedimentum an intelligatur in foro exteriori* ibid. num. 48
- Absolutio ab excommunicatione an possit dari absenti, ignoranti, inuito vel per litteras, per procuratorem* p. 2. n. 52. f. 340
- Absolutio quomodo danda a Confessario absenti, & ignorati excommunicato* p. 2. n. 52. f. 340
- Absolutione procurata de oblitis excommunicationibus, si postea absolutus recordetur alicuius excommunicationis, sufficit confiteri peccatum, & non requiritur alia absolutio illius excommunicationis* p. 2. n. 87. f. 347
- Absolutione generali non facta, hoc est etiam de oblitis, si absolutus recordatur alicuius excommunicationis, debet iterum procurare absolutionem* par. 2. num. 88. f. 347
- Absolutione habita tempore Iubilei a reseruatis, si alium reseruatum incidit an possit absolui* p. 2. nu. 67. f. 343
- Absolutione ab excommunicatione data quid sit iniungendum pœnitenti* p. 2. n. 86. f. 346
- Absolutionem nulliter datam si confessor aduertat quid agendum* p. 2. n. 51. f. 340
- Absolutionem peccatorum an possit Confessor tempore Iubilei differre, & absolvere a reseruatis* p. 2. n. 63. f. 342
- Absolutionem Sacramentalem asserens posse dari per litteras absenti excommunicatur* p. 2. nu. 86. f. 254
- Absolutionem excommunicationis extorquens excommunicatur* p. 2. num. 31. f. 275
- Absolutiones an tot esse debeant quot sunt excommunicationes* p. 2. n. 81. f. 345
- Absolutionis forma danda fratribus in ult. vita auth. priuilegiatorum* p. 2. n. 109. 110. f. 114. 115

I N D E X.

- Absolutiones casuum reſervatorum
quis ſit miniſter p. 2. num. 78.
f. 344*
- Absolutionis forma danda extra
Sacramentum in foro exteriori
p. 2. n. 84. f. 345*
- Absolutionis Sacramentalis forma
quæ p. 2. n. 87. f. 347*
- Absolutionis forma à ſuſpenſione
p. 2. n. 92 f. 298*
- Absolutum ſe dicenti an ſit creden-
dum p. 2. n. 57. f. 342*
- Absolutus à reſervatis tempore Iu-
bilei, eo tranſacto, poteſt à quocū-
que abſolui de peccato oblito p.
2. n. 66. f. 343*
- Absolutus in articulo mortis an &
quando debeat moneri à Confes-
ſorio ut ſe præſentet Superiori,
à quo erat abſoluendus p. 2. nu.
39. f. 338*
- Absolutus in articulo mortis quā-
do non teneatur ſe præſentare
Superiori p. 2. nu. 39. ſeq. f. 338
ſeq.*
- Absolutus in articulo mortis de
quibus debeat moneri p. 2. n. 48.
f. 340*
- Absolutus à cenſuris, & reſervatis
tempore Iubilei, ſi poſtea mutet
intentionem conſequendi Iubi-
leum an dicatur vere abſolutus
p. p. n. 98. f. 59*
- Absolutus à reſervatis ſi in eoſdem
relabitur an & quando iterum
poſſit abſolui p. p. n. 66. f. 303*
- Absolutus virtute Iubilei ab excō-
municatione an intelligatur e-
tiam abſolutus in foro exteriori
p. 2. n. 9. f. 78*
- Absolutus quare tenetur ſe præſen-
tare Superiori, & quando p. 2.
n. 38. f. 338*
- Absolutus Roma ab excommunica-
tione inaudito Episcopo ſi moria-
tur an Episcopus poſſit denega-
re ſepulturam Eccleſiaſticam
p. 2. n. 18. f. 79*
- Absolutus bona fide à Confefſore
non Sacerdote an ſit vere abſo-
lutus p. 2. n. 13. f. 152*
- Absolutus ab excommunicatione
reſervata Pontifici, non compa-
rens coram eodem lapſo pericu-
lo, incidit in excommunicationē
p. 2. n. 18. f. 245*
- Absolutus à voto ſer. 2. virtute Iu-
bilei ſi poſtea non proſequitur
alia opera an valeat abſolutio,
ſeu commutatio p. 2. num. 217.
f. 324*
- Absolutus in articulo mortis debet
ſe obligare amplius ſimilia non
committere p. 2. n. 37. ſeq. f. 338*
- Absolutus quando, & quare tenea-
tur ſe præſentare Superiori p. 2.
n. 37. f. 338*
- Absolutus à caſibus reſervatis in
articulo mortis an teneatur ſe
præſentare p. 2. n. 38. f. 338*
- Absolutus in articulo mortis an
teneatur ſatisfacere parti leſa,
& ſi non poteſt ſatisfacere quid
agendum p. 2. n. 40. f. 339*
- Absolutus an & quando poſſit quis
declarari poſt mortem p. 2. nu.
41. f. 339*
- Absolutus an cenſeatur quis, quā-
do non poteſt ſatisfacere, licet nō
abſoluatur p. 2. n. 44. f. 389*
- Absolutus cum promiſſione de ſa-
tisfaciendo an cenſeatur abſolu-
tus, ſtante clauſula appoſita in
Iubileo (ſatisfacta parte) p. 2.
num.*

I N D E X.

- num. 45. f. 340
- Absolutus sub conditione satisfaciendi, si non satisfacit dum potest, an reincidat ibid.*
- Absolutus semel à reservatis a Superiore an possit iterum ab inferiore absolui p. 2. num. 61. 62. f. 342*
- Absolutus a reservatis ab habente potestatem liber manet à reservatione, si peccatum reservatum ex oblivione omiserit p. 2. n. 65. f. 342*
- Absolvere animas a purgatorio iudicialiter an Papa possit, argumenta pro, & contra p. 2. n. 67. seq. f. 386. seq. & num. 74. seq. f. 388. seq.*
- Absolvere subditos an possint Episcopi extra Diocesim p. 2. n. 35. f. 134*
- Absolvere an possint Religiosi ab excommunicationibus nō reservatis p. 2. n. 28. f. 38*
- Absolvere an possint heretici in articulo mortis par. 2. num. 82. f. 388*
- Absolvere an possit Diaconus, & Subdiaconus, ac Clericus in articulo mortis par. 2. num. 32. f. 388*
- Absolvere in articulo mortis potest quilibet, servato ordine, ut dignior precedat par. 2. num. 32. f. 338*
- Absolvere à peccatis an possint in articulo mortis Diaconus, Subdiaconus, & Clericus p. 2. n. 33. f. 338*
- Absolvere in articulo mortis à celsuris an quilibet possit p. 2. nu. 51. f. 387*
- Abundio mansionario S. Petri de Urbe quomodo appareat S. Petrus Apostolus p. 2. n. 93. f. 367*
- Acerbitas pœnæ purgatorij in quo consistit p. 2. n. 58. f. 361*
- Accedens pluries ad aliquam Ecclesiam ad orandum, vel ad audiendum verbum Dei, an pluries lucratur indulgentias p. p. n. 36 f. 74*
- Accedentes ad Sepulchrum Sancti sine licetia Pontificis excommunicantur p. 2. n. 4. f. 248*
- Accessus ad Urbem requiritur pro consequendo Iubileo p. p. nu. 1. f. 64*
- Accessus ad Urbem qua intentione fieri debet tempore Iubilei ibid.*
- Accidia species quæ p. 2. n. 45. f. 8*
- Actuale peccatum quid sit p. 2. nu. 18. f. 5*
- Actus agentium non sunt nisi in subiecto bene disposito p. 2. n. 70. f. 180*
- Actus interni & externi interrupti an & quando faciant unum peccatum p. p. n. 340. f. 51*
- Actus quando dicatur unus, vel plures ad constituendum unum peccatum ibid.*
- Actus qui sunt exprimendi in confessione siue sint interrupti, siue non ibid. n. 39*
- Actus qui oriuntur ex proposito quod pœnitens habet in Sacramento pœnitentia p. p. num. 73. f. 55.*
- Actio quæ terminatur ad plura obiecta secundum diversas rationes formales, vel ad plura, quæ considerantur sub eadem ratione quid operetur p. 2. n. 28. f. 58. 59*
- Actio*

I N D E X.

- Actio repetitionis amissorum in ludo vetito de iure ciu. non datur elapso quinquagesimo anno p. p. n. 11. f. 23*
- Adam quare fuerit formatus extra paradysum. Eua vero in paradiso p. 2. n. 16. f. 355. 356*
- Adam, & Eua qua die, & hora fuerint creati, & preuaricati fuerint p. 2. n. 16 f. 356*
- In Adrani Oppido in Apulia in quadam arce, quomodo anima cuiusdam fuerit collocata loco purgatorij, & alloquuta fuerit Domino domus, metumq. intulerit Bartholomao Sibilla p. 2. n. 85. seq. f. 365*
- Ad impossibile nemo tenetur p. 2. n. 40. f. 339*
- Administrationi se ingerens confirmatus sine litteris suspenditur p. 2. n. 18 f. 287*
- Administratores bonorum Basilicæ S. Petri de Vrbe non ponentes libros in archiuio post reddita computa excommunicantur p. 2. num. 66. f. 279.*
- Aduocati Religionum an participes sint indulgentiarum concessarum Fratribus ipsius Religionis p. 2. n. 103. f. 202*
- Aerarium publicum quare olim in republica aderat p. 2. num. 5. f. 209*
- Actas an & quando excuset à ieiunio p. p. n. 35. f. 87*
- Aetas requisita in orationibus quæ p. 2. n. 53 f. 290*
- Affines Cardinalium se asserentes ut litterat Apostolicas gratis expectant excommunicantur p. 2. n. 74. f. 253*
- Affinitatis impedimentum usq; ad quem gradum extendatur p. 2. n. 72. f. 313*
- S. Agnes an & quando resuscitauerit filium Sempronij occisum à diabolo p. 2. n. 24. f. 379*
- Agnus Dei quare benedicantur p. 2. n. 11. f. 172*
- Agnus Dei benedictos miniantes, vel venales proponentes excommunicantur p. 2. n. 88. f. 281*
- Aggrauantes partem contra iustitiam, & conscientiam suspenduntur p. 2. n. 40 f. 289*
- Alexander III. quas indulgentias concessit anno 1155. p. 2. n. 48. f. 217*
- Alienantes bona Ecclesiæ, & piorum locorum, vel locantes ultra triennium excommunicantur p. 2. n. 39. f. 248*
- Alienantes bona ecclesiastica persona ecclesiastica interdicuntur p. 2. n. 17. f. 295*
- Alienantes bona Ecclesiæ Romanæ vel infeudantes, vel de huiusmodi infeudationibus tractantes excommunicantur p. 2. num. 111. f. 256*
- Alienantes iocalia, & cetera bona Basilicæ S. Petri de Vrbe, spectantia Sacristia excommunicantur p. 2. n. 69. f. 279*
- Alienantes bona Ecclesiæ suspenduntur p. 2. n. 25. f. 288*
- Alienandi priuilegium, quod Regulares obtinent, reuocatum per Urbanum VIII. p. 2. num. 41. f. 248*
- In alienationibus non fungentes delegati officio suo sunt excommunicati p. 2. n. 50. f. 249*

I N D E X.

- Altare privilegiatum ab alijs altaribus in quo differat quoad materiam celebrationis missarum* p. 2. n. 113. f. 394
- Altare destructo an cesset indulgentia* p. 2. n. 4. & 5. f. 226
- Altare si transferatur ad alium locum an indulgentia cesset* p. 2. n. 5. 6. f. 227
- Altare si reedificatur an indulgentia recuperetur* p. 2. f. 227
- Altare in quo testator mādauit celebrari an possit mutari ex causa absentiae* p. 2. n. 112. f. 394
- Altare privilegiatum si cōcedatur cum expressione numeri Sacerdotum in aliqua Ecclesia si numerus non sit verus non valet* p. 2. n. 115. f. 394
- Altari nondū constructo non potest indulgentia cōcedi* p. 2. n. 7. f. 227
- In altari privilegiato missas celebrare, in quo differat ab alijs altaribus* p. 2. n. 113. f. 394
- Altaria quare sint instituta locor stationum* p. 1. n. 48. f. 75. 76
- Altaria visitanda an, ut consequatur indulgentia, sint singula, perambulanda, vel ex vno loco possint oīa visitari* p. 1. n. 29. f. 95. 96
- Altaria ut visitentur an pro singulis visitandis debeat quis exire ab Ecclesia* ibid.
- Altaria visitanda si omnia nō sint in aliquo loco an vnus visitando tot vicibus quot deberet omnia altaria lucretur indulgen.* ibid. n. 30
- Altaria privilegiata, & medalia, quae habent indulgentias pro defunctis per Iubilaeum non suspenduntur* p. 1. n. 16. f. 35
- Alumina exportantes ex partibus infidelium ad partes fidelium excommunicantur* p. 2. n. 69. f. 252
- Ambitus insulae Angliae, Siciliae, & Sardiniae quantus sit* p. 2. n. 18. f. 356
- Ambitus paradisi terrestris quātus sit* p. 2. n. 18. f. 356
- Amentes an post electionem Confessarii possint absolui plenarie* p. 2. n. 119. f. 117
- Amor Dei gignit aeternum, & infinitum gaudium* p. 2. num. 30. f. 358
- Amor sui quid gingāt animae* ibid.
- Anathema idest solemnis excommunicatus qualiter excommunicandus, & absoluendus* p. 2. n. 86. f. 346.
- Anathema, & excommunicatio maior in quo differant* p. 2. nu. 21. f. 231
- Anathema sit, an significet sententiam latam vel ferendam* p. 2. num. 23. f. 231
- Anathema quomodo sit absoluendus* p. 2. n. 86. f. 346
- Anathemati quomodo sit damna absolutio* p. 2. n. 86. f. 346
- Angeli an sint capaces indulgentiarum* p. 2. n. 16. f. 173
- Angeli boni an appareant corporibus assumptis* p. 2. n. 107. f. 368
- Angeli mali an appareant corporibus assumptis* p. 2. n. 108. f. 369
- Anglia, Sicilia, & Sardiniae insulae cuius ambitus sunt* p. 2. n. 18. f. 356
- Angelorum opera an in thesauro Ecclesiae reponantur* p. 2. n. 42. f. 93
- Anima habet duos status ante scilicet arbitrium post usum arbitrii* p. 2. num. 3. f. 3

I N D E X:

- Anima, cui recuperata fuit amicitia Dei, an teneatur pati pœnam in purgatorio.* p. 2. nu. 36. f. 14
- Anima quot modis è corpore decedat.* p. 2. n. 10. f. 354
- Anima post hanc vitam, nihil eorū, quæ dilexit habebit.* p. 2. n. 31. 32. fol. 358
- Anima quid perdiderit propter peccatum.* p. 2. n. 33. f. 358
- Anima quid cognoscat post hanc vitam.* p. 2. n. 34. f. 358
- Anima qua tristitia efficiatur post hanc vitam.* p. 2. n. 34. f. 358
- Anima quomodo secum deferat imagines operum suorum.* p. 2. nu. 36. fol. 359
- Anima peccatrix quid sibi thesaurizauerit in alia vita.* p. 2. n. 37. fol. 359
- Anima deputata loco purgatorij in balneo pro suis culpis, quomodo auxilium petat à Presbytero Cœtumcellen.* p. 2. n. 82. f. 365
- Anima existens in glacie loco purgatorij suffragia petit à S. Theobaldo.* p. 2. n. 84. f. 365
- Anima deputata in arce oppidi Ad-drani in apulia, loco purgatorij, quomodo appareat, & suffragia petat.* p. 2. n. 85. seq. f. 365
- Anima è receptaculis an possit comparere in hac vita, & nobiscum loqui, argumenta pro, & contra, & responsiones.* p. 2. num. 87. seq. nu. 105. f. 366. 368
- Anima è receptaculis duobus modis exire potest, & quomodo.* par. 2. n. 88. ad 94. f. 366. seq.
- Anima quare sola patiatur in purgatorio, dum simul cū corpore in hac vita peccauit.* p. 2. n. 116. f. 369
- Anima in Inferno spiritum beatum aspiciens cur ipsa non fiat beata.* p. 2. n. 118. f. 369
- Anima exiens è corpore an videri possit oculo corporeo.* p. 2. nu. 119. f. 370
- Anima nepotis Paschasii Secundi quomodo liberatur à purgatorio.* p. 2. n. 42. f. 383
- Anima in Purgatorio ad hoc, ut liberetur per suffragia, & Indulgentias, quæ pro illa offeruntur, quæ debent cōcurrere.* p. 2. n. 116. f. 394
- Anima an sit nominanda quando pro ea suffragia applicantur.* p. 2. nu. 117. f. 395
- Anima an possit egredi ex Limbo.* p. 2. n. 96. 100. 101. seq. f. 367
- Anima an, & quando egredi possit è purgatorio.* p. 2. n. 102. f. 368
- Anima Theodoricæ Regis qualiter visa sit bullire in olla Vulcani.* p. 2. n. 25. f. 358
- Anima cuiusdam discipuli apparet magistro.* p. 2. n. 80. f. 364
- Anima Iusti, monachorum suffragijs, liberatur à purgatorio.* par. 2. n. 124. f. 396
- Anima liberatur à purgatorio propter sacrificium altaris.* p. 2. n. 82. 84. f. 365
- Anima Marcelli in quo loco fuerit reposita oratione s. Fortunati.* p. 2. n. 111. f. 369
- Anima Paschasii quomodo apparuerit Germano Episcopo Capuano in termis angulanis.* p. 2. nu. 79. fol. 364
- Anima piscatur in glacie à piscatoribus S. Theobaldi.* p. 2. num. 84. fol. 365

- Anima Benedicti Papa VIII. quomodo liberatur à purgatorio suffragijs Monachorum Cluniacen. & apparuerit Heldeberto* p. 2. n. 34. f. 381
- Anima quomodo à possessione demonis reuocatur ad Deum* p. 1. n. 21. f. 3
- Anima que apparet Presbytero Centumcellen. quare apparuit, & ubi* p. 2. n. 81. seq. f. 365
- Anima quando liberatur à purgatorio, demones tristantur* par. 2. n. 60. f. 362
- Anima Iraiani an verè fuerit liberata ab inferno oratione Diu. Greg. & quomodo* p. 2. à n. 16. ad 23. f. 378
- Anima cuiusdam damnati quomodo fuerit liberata à Machario* p. 2. n. 25. f. 379
- Anima Aristotelis, Platonis, & aliorum Ethnicorum an fuerint liberata à Christo propter eius descensum ad inferos* p. 2. n. 27. f. 380
- Anima an liberetur à purgatorio per missam celebratam ab existenti in peccato mortali* par. 2. n. 103. f. 392
- Anima creatione infunditur corpori humano* p. 2. n. 2. f. 3
- Anima Samuelis an apparuerit Sauli* p. 2. n. 97. seq. f. 367. 368
- Anima valde bona que auantur* p. 2. n. 2. f. 376
- Anima in receptaculis an possint suffragijs, vel alio modo iuari* p. 2. n. 1. f. 376
- Anima in paradiso an sint suffragijs iuuanda* p. 2. n. 19. f. 380
- Anima Sanctorum que intelligatur* p. 2. n. 29. f. 380
- Anima existentes in purgatorio an dicantur viatores* p. 2. n. 76. 80. f. 388
- Anima existentes in purgatorio an illa liberentur, pro quibus suffragia fiunt, vel alia, que Deo placent* p. 2. n. 116. f. 394
- Anima purgatorii an sint memores beneficij, & suffragij illis collati, & sciant ea que fiunt in hac vita* p. 2. n. 144. f. 400
- Anima quadruplici via sciunt ea que fiunt in hac vita, & quomodo* p. 2. n. 145. f. 400
- Anima que sunt in purgatorio an orent pro uiuis, & benefactoribus* p. 2. n. 148. f. 401
- Anima puerorum existen. in limbo an sint capaces suffragiorum* p. 2. n. 46. f. 360
- Anima omnes an sint capaces suffragiorum* p. 2. n. 7. f. 354
- Anima que possint exire è receptaculis, qua sunt* p. 2. n. 7. f. 354
- Anima ea ipsi in balneo offeruntur dua corona oblationu a presbyt. Centumcellensi* p. 2. n. 82. f. 365
- Anima an permittantur exire ab inferno* p. 2. n. 95. f. 367
- Anima an possint egredi è paradiso* p. 2. n. 91. f. 366
- Anima melius uel male que intelligantur* p. 2. n. 12. f. 377
- Anima melius uel longe que dicantur* p. 2. n. 12. f. 377
- Anima Ozie, & Zacharie quomodo orauerint in limbo pro populo Dei* p. 2. n. 149. f. 401
- Anima liberata ab inferno oratione aliquorum Sanctorum quomodo*

- modo intelligentur p. 2. nu. 19.
seq. f. 379
- Anima sanctorum virorum an statim euolent ad cœlum, vel post diem iudicij, vt haretici asserūt p. 2. n. 29. f. 380
- Anima existentes in purgatorio quomodo suffragijs iuuētur p. 2. n. 40. f. 382
- Anima vt liberentur à purgatorio instituitur à Clemente VIII. Archiconfraternitas S. Maria de Suffragio in Vrbe p. 2. n. 41. f. 382
- Anima à purgatorio an semper per suffragia liberentur p. 2. nu. 47. f. 383
- Anima quod liberentur à purgatorio per indulgentias adducūtur argumenta pro, & contra p. 2. n. 54. f. 384
- Anima quamplurima cruciantur in purgatorio per multas centurias licet nulla sit multitudo peccatorum p. 2. n. 27. f. 101
- Anima an possint esse in purgatorio per spatium millium annorum par. 2. numer. 30. & 31. f. 102
- Anima morientes in fide Christi detinentur in purgatorio donec integrè satisfaciant pro ijs, pro quibus hic non satisfecerunt p. 2. n. 1. f. 353
- Anima quæ sunt capaces suffragij quæ sint p. 2. n. 7. f. 353
- Anima quæ prosunt viuētibus quæ sint p. 2. n. 8. f. 354
- Anima iustorum an videant diuinam essentiam ante corporum resurrectionem par. 2. num. 12. f. 354
- Anima bona an cognoscāt bonos in paradiso, & mala malos in inferno p. 2. n. 117. f. 369
- Anima decedentes in peccato mortali eunt in infernum vt pœnis crucientur aternis p. 2. num. 19. f. 356
- Anima in die Iudicij reddent de factis proprijs rationem, & secus asserentes sunt haretici p. 2. n. 19. f. 356
- Anima in limbo existentes an post diem iudicij deābulent per mūdum p. 2. n. 54. f. 361
- Anima è paradiso quomodo, & quare egredantur p. 2. num. 91. 106. f. 366. seq.
- Anima an permittantur ab inferno exire, & quomodo p. 2. n. 95. f. 367
- Anima an possint è limbo egredi par. 2. num. 96. 101. fol. 367. 368
- Anima Beatorum, & damnatorum an possint apparere corporibus assumptis part. 2. numer. 106. f. 368
- Anima an ita possint ad vitam reuocari vt denuo corpori uniantur p. 2. n. 110. f. 369
- Anima à quoducantur ad purgatorium, & alia loca p. 2. n. 115. f. 369
- Animabus existentibus in paradiso an prosint suffragia p. 2. à n. 29. ad 32. f. 380
- Animabus existentibus in purgatorio an prosint suffragia, & quomodo p. 2. à num. 33. ad 54. f. 381. seq.

- Animalia per Italiam furantes, & participant excommunicantur* p. 2. n. 102. f. 256
- Animarum exeuntium ab hac vita receptacula* p. 2. n. 3. f. 353
- Animarum receptacula quæ sint* p. 2. n. 3. f. 353. n. 10. 11. & 19. f. 350. 354
- Animarum exeuntium ab hac vita receptacula sunt Paradisus, Infernus, Limbus, Purgatorium, et mitissimus carcer* p. 2. n. 3. f. 353
- Annum quinquagesimū Deus præcepit sanctificari* p. p. n. 6. f. 2
- Annus quinquagesimus dicitur annus libertatis* p. p. n. 7. seq. f. 2
- Annus Sanctus dicitur quies, & letitia* p. p. n. 25. f. 4
- Annus septimus à quinquagesimo quomodo differat* p. p. n. 19. f. 19
- Anniuersaria pro omnibus Summis Pontificibus mortuis quare in Cappella Pontificia singulis annis non fiant, sicut fiunt pro Cardinalibus* p. 2. n. 127. f. 296
- Anniuersaria perpetua relicta à Testatore ad quid prosint, dum eius anima aliquo tēpore à purgatorio liberabitur* p. 2. n. 161. f. 402
- Antipbonam, cum iucunditate, cur Papa præcinat ante clausam portam Sanctam* p. p. n. 5. f. 122
- Antiquitas indulgentiarum unde pateat* p. 2. à 32. ad 55. f. 214. 217
- Aperire portam Sanctam an alius quā Papa possit* p. p. n. 20. f. 117
- Aperitio portæ Sanctæ quid significet* p. p. n. 13. f. 116
- Aperitio aliarum portarū per Legatos ultra illā, quæ aperitur à Summo Pontifice* p. p. num. 12. f. 116
- A porta inferi erue Domine animas eorum quomodo intelligatur* p. 2. n. 15. f. 378
- Apostolica Sedes quæ intelligatur* p. 2. n. 19. f. 236
- Apostoli exultant tempore Iubilei cernentes visitari suas basilicas* p. 2. n. 4. f. 64
- Apostolos Roma fuisse, & prædicasse, Iubileo mediāte fideles certificantur* p. p. n. 13. f. 23
- Apostata suscipiens ordines sacros in apostasia suspenditur* p. 2. n. 69. f. 291
- Apostatas Fratrum Minorum retinentes excommunicantur* p. 2. n. 97. f. 281
- Apostatas Fratrum Predicatorum & aliorum ordinum Religiosi tenentes in suis Ecclesiis excommunicantur* p. 2. n. 95. f. 255
- Apostatarum decretum Congregationis Concilij* p. 2. n. 95. f. 255
- Apparitio B. Petri Abundio mansionario S. Petri de Vrbe par.* 2. n. 93. f. 367
- Apparitio Sanctorum, & damnatorum in hac vita quomodo differat* p. 2. n. 109. f. 369
- Apparitiones nonnullorum mortuorum, etiam Sanctorum hominibus in hac vita* p. 2. c. 29. an. 77 seq. f. 364. seq.
- Apparitiones spirituum qualiter nobis fiant in hac vita* p. 2. num. 113. f. 369
- Apparitiones spirituum quomodo cognosci possint an sint bonæ, vel malæ* p. 2. n. 114. f. 369
- Appellantes à Papa ad futurum*

I N D E X.

- concilium excommunicantur in Bulla Cœnæ p. 2. n. 4. f. 234*
- Appellantes ad Iudices laicos à gravamine litterarum Apostolicarum excommunicantur p. 2. nu. 23. f. 336*
- Appellantes uniuersitates ad futurum Concilium à sententia Romani Pontificis interdiciuntur p. 2. n. 11. f. 295*
- Appellantes Fratres de Observantia ad secularia tribunalia excommunicantur p. 2. n. 77. f. 253*
- Appellantes Fratres Carmelite ad secularia tribunalia excommunicantur p. 2. n. 89. f. 254*
- Appellantes Fratres S. Augustini ad tribunalia secularia excommunicantur p. 2. n. 112. f. 257*
- Appellantes Fratres Predicadores sine licentia Superiorum excommunicantur p. 2. n. 72. f. 279*
- Appellare ad futurum Concilium quomodo intelligatur ad hoc, ut incurratur excommunicatio in Bulla Cœnæ p. 2. n. 5. f. 234*
- Appellare quando dicatur ad futurum Concilium, ad hoc, ut incurratur excommunicatio in Bulla Cœnæ p. 2. n. 4. f. 254*
- Appellatione interposita post confirmationem, qui consecrat electum, seu confirmatum suspenditur p. 2. n. 9. f. 286*
- Applicatio passionis Christi fit per Iubileum, & indulgentias p. p. n. 4. f. 20. seq.*
- Applicatio specialium orationum ad quid profit p. 2. n. 13. f. 46*
- Applicatio suffragiorum, & bonorum Communitatis quomodo intelligatur p. 2. n. 16. f. 47*
- Approbatus à Superiore Regulari ad confessiones pro subditis Regularibus an possit eligi à secularibus virtute Iubilei p. p. n. 61. f. 101*
- Archiconfraternitas S. Mariae de Suffragio, quando, & à quo instituta fuerit, & quare p. 2. nu. 41. f. 382*
- Archiepiscopus an possit in loco ex pto concedere indulgentias p. 2. n. 30. f. 133*
- Aristoteles an descensu Christi ad inferos inde fuerit liberatus p. 2. n. 27. f. 380*
- Arma brevis mensura trium palmorum deferri permittentes in Statu Ecclesiastico excommunicantur p. 2. n. 87. f. 281*
- In articulo mortis si Sacerdos haberi non potest, & signa contritionis apparuerint, quid agendū circa absolutionem p. 2. num. 41. f. 339*
- In articulo mortis an quilibet possit absolvere à censuris p. 2. n. 51. f. 337*
- In articulo mortis, absolutus, & absolutus ab excommunicatione, quid seruare debeant p. 2. n. 35. seq. f. 338*
- In articulo mortis quomodo sint applicanda à Confessore indulgentiæ, quas quis habet in medijs p. 2. n. 126. . 118*
- In articulo mortis quid seruandum cum infirmo, & an penes illum debeant esse medaliæ pro lucrandis indulgentijs p. 2. nu. 126. ad 135. f. 118. 119*
- In articulo mortis constituto an, & quando danda sit absolutio p. 2.*

I N D E X.

p. 2. n. 127. seq. f. 118
Articulus mortis, & periculum
mortis quomodo differant par. 2.
n. 125. f. 117
Articulus mortis praesumptus, &
verus, qui dicatur p. 2. nu. 115.
seq. f. 116
Articulus mortis quomodo intelli-
gatur de vero, vel praesumpto
quando indulgentia conceditur
medaliis, & coronis p. 2. n. 115.
seq. f. 116. 117
Ascribendus in libro Obfraterni-
tatis, an debeat esse in gratia
tempore quo ascribitur p. 2. nu.
78. f. 181
Afferentes Religiosos non esse in
statu perfectionis excommuni-
cantur p. 2. n. 120. f. 258
Assistentes in publicatione indul-
gentiarum an a Capitulo, vel Epi-
scopo sint eligendi p. 2. n. 9. 164
A separatis non fit illatio p. 1. nu.
23. f. 86
Assassini, & eorum receptatores ex-
communicantur p. 2. n. 15. f. 273
A signatur minor numerus dierum
in visitandis Ecclesiis exeris, quam
incolis ob laborem susceptum in
itinere p. p. n. 10. f. 70
Attentio requisita in oratione quae
p. p. n. 24. f. 78
Attritio an fiat contritio, quando
attritus fit contritus p. p. n. 77.
f. 55
Attritio cognita an sufficiat ad Sa-
cramentum poenitentiae fructuo-
sus suscipiendum ibid. n. 78
Atrium Ecclesiae proprius locus est
poenitentiam p. 2. n. 16. f. 46
Avaritiam confessor vitare debet
p. 2. n. 10. f. 335

Avaritia effectus multi p. p. n. 20.
f. 3
Avaritia species quae p. 2. num. 40.
f. 7. & 8
S. Augustinus quomodo apparue-
rit Fratri Alberto p. 2. nu. 106.
f. 368
S. Augustinus quomodo intelli-
gitur, dum dicit, quod nesciunt
mortui quid agant vini p. 2. nu.
147. f. 400
Autbores qui de Iubileo, & indul-
gentiis scripserunt p. 2. f. 407
Authoritas in concedente indulgē-
tias quomodo sit accipienda p. 2.
num. 2. f. 149
Auxilium dantes Infidelibus ex-
communicantur in Bulla Cœne
p. 2. n. 14. f. 235

B

B *Anditos, & exules receptan-*
tes, & Barones admittentes
eos in Terris suis excommunicā-
tur p. 2. n. 72. & 81. f. 252. &
253
Banditos receptantes Procures Re-
gni Sicilia excommunicantur p.
2. n. 129. f. 258
Baptismi effectus qui p. 2. nu. 118.
f. 37
Baptismi caremonia quae p. 2. n. 21.
f. 37
In baptismi forma quae vitanda
p. 2. n. 16. f. 37
Baptismi minister qui p. 2. nu. 18.
f. 37
Baptismi quae sunt de necessitate
p. 2. n. 20. f. 37
Baptismus ad quid ordinatur p. 2.
n. 5. & 12. f. 37

I N D E X.

- Baptismus an tollat concupiscentiam* p. 2. n. 22. f. 37
- Baptismus collatus infideli delinquenti non liberat eum à pœna exteriori, & quare* p. 2. n. 9. f. 78
- Baptismus quid* p. 2. n. 13. f. 37
- Baptismus remittit peccatum originale, actuale, mortale, & veniale* p. 2. n. 12. f. 37
- Baptismus triplex* p. 2. n. 14. f. 37
- Baptismum suscipientis ab heretico pœna secundum can. Apost.* p. 2. n. 47. §. 45. f. 30
- Baptismus an per immersionem unicam fieri debeat* p. 2. nu. 47. §. 49. f. 30
- Baptismi forma quæ, & eam non seruans, qua pœna punitur secundum can. Apost.* p. 2. n. 47. §. 48. f. 30
- Baptizandi triplex modus* p. 2. n. 19. f. 37
- In baptizando quis præferendus* p. 2. n. 16. f. 37
- Baptizatis pro peccatis præteritis non iniungitur pœnitentia* p. 2. n. 12. f. 37
- Barones admittentes in terris suis banditos, & exules excommunicantur* p. 2. num. 72. & 81 f. 252. & 253
- Basilica quid significet* p. 1. nu. 49. f. 76
- Basilica SS. Apostolorum Petri, & Pauli deuotius per Iubileum frequentantur.* p. 1. n. 3. f. 25
- Beatitudo certitudinem includit nunquam amittenda felicitatis* p. 2. n. 110. f. 369
- Beatorum animæ an possint apparere corporibus assumptis* par. 2. n. 106. f. 368
- Benedicens secundas nuptias suspenditur* p. 2. n. 87. f. 292
- Benedicti Papa VIII. anima quomodo liberatur à purgatorio suffragijs Monachorum Cluniacen. & apparuerit Heldeberto* p. 2. n. 34. f. 381
- S. Benedictus quomodo excommunicat mortuos* p. 2. nu. 78. 82. f. 388. seq.
- Benedictus pseudopapa quomodo apparuerit viatoribus cum auribus, & cauda asini* p. 2. n. 96. f. 367
- Benedicuntur Israelitæ eo quod occiderint 30. mill. hominum* p. 2. n. 48. f. 159
- Benefactori religionis quomodo possint concedi litteræ communicatorie* p. 2. n. 14. f. 47
- Beneficia à Schismaticis acceptantes excommunicantur* p. 2. n. 5. f. 272
- Beneficia principis latissimè sunt interpretanda* p. 2. n. 122. f. 203.
- Beneficia fidei permutantes, vel resignantes excommunicantur* p. 2. n. 5. 44. 75. f. 272. 280. & 339
- Beneficia accedentis ad curiam pro suis negotijs conferens, vel accipiens suspenditur* p. 2. num. 49. f. 290
- Beneficium conferens indignis suspenditur* p. 2. n. 30. f. 288
- Beneficia recipientes, vel renunciantes fidei excommunicantur* p. 2. n. 75. f. 280
- Beneficiati Canonici, & Clerici Basilica S. Petri de Vrbe ingredientes ipsam basilicam sine habitu in choro deferri solito excommunicantur* p. 2. n. 104. f. 256
- S. Ber-

I N D E X.

- S. Bernardus dicere solebat; Age quod agis, quia nō habebis aliud purgatorium* p. 2. n. 73. f. 364
- Ex bibliotheca Fratrum Carmelitānorum auferentes libros sunt excommunicati* p. 2. n. 84. f. 254
- Biguinarum statum assumētes excommunicantur* p. 2. n. 35. & 47. f. 272. & 277
- Bis in eodem delicto pœna non est exequenda* p. 2. n. 47. §. 24. f. 28
- Blasphemi pœnitentia secundum Canones* p. 2. num. 46. §. notandum f. 23
- Blasphemantium pœna secundum Can.* p. 2. n. 46. §. 30. f. 22
- Bona natura quæ in homine par.* 2. n. 35. f. 7
- Bona quæ per peccatum minuuntur in homine, & quæ destruitur* p. 2. n. 35. f. 7
- Bona respondentia actui informato quæ* p. 2. n. 27. f. 213
- Bona facta in gratia an & quomodo possint applicari* ibid.
- Bona Ecclesiæ alienans excommunicatur* p. 2. n. 25. f. 278
- Bona Cardinalium existentium in conclavi inuadentes excommunicatur* p. 2. n. 101. f. 256
- Bona ecclesiastica subijciens laicis suspenditur* p. 2. n. 13. f. 286
- Bona ecclesiastica usurpans suspenditur* p. 2. n. 14. f. 287
- Bona temporalia tantum dabantur in Iubileo Moysaico* p. 1. n. 9. f. 22
- Bona spiritualia elargiuntur in Iubileo ecclesiastico* p. 1. n. 10. f. 22
- Bonifacius VIII. restitutor potius, quam institutor dicitur anni Iubilei, & quare* p. 1. n. 10. 11. & 12. f. 11.
- Bonifacius VIII. cur in centesimo, & nō in quinquagesimo anno instituit Iubileum* p. 1. n. 16. f. 12
- Bononienses magistri conducentes hospitia alijs ante tempus excommunicantur* p. 2. n. 10. f. 223
- S. Brigitta à Christo admonita laborem peregrinationis suscepit* p. 1. n. 7. f. 65
- Cum Brutis peccans qua pœna punitur* p. 2. n. 46. §. 10. f. 19.
- Buccina sonitu Romani vocabant populum* p. 1. n. 6. f. 6
- Bulla suspensionis indulgentiarum S. D. N. Urbani VIII.* p. 1. n. 37 f. 37
- Bullam Cœnæ an Confessores apud se habere teneantur* p. 2. nu. 32. f. 237
- Bullam Cœnæ præcedētis anni expedit habere Confessores* p. 2. nu. 35. f. 237
- Bulla Gregorij XV. in quibus casibus ponat excommunicationes contra Cardinales in conclavi existentes* p. 2. n. 103. f. 256
- Bulla Gregorij XV. contra sollicitantes* p. 2. n. 130 f. 262
- Bulla Cruciata utentes fratres sine licentia excommunicantur* p. 2. n. 23. f. 279
- Bulla Pauli V. qua renocantur omnes indulgentiæ religiosorū, & nouæ præscribuntur* p. 2. nu. 94. f. 183
- Bulla duæ Pauli V. circa indulgentias Archiconfraternitatis B. Mariæ supra Mineruam* p. 2. n. 98. 99. f. 197. & 198
- Bulla Clementis VIII. circa formam aggregandi Confraternita-*

tatis p. 2. n. 95. f. 188

Bulle quamplurima an plus valeant, quam una eiusdem tenoris p. 2. n. 123. f. 204

C

C Alculi per indulgentiam quid sint p. 2. n. 7. 8. f. 172

Caluaries gentilis cuiusdam, reperiata à Machario in via, alloquitur p. 2. n. 14. f. 378

Camera Apostolica libros, vel scripturas occultantes excommunicantur p. 2. n. 69. f. 252

Camera Apostolica Officiales participantes in contractibus excommunicantur p. 2. n. 104. f. 282

Camera Apostolica ministri non reddentes rationem administrationis excommunicantur par. 2. n. 44. f. 249

Camerarius Urbis participans in contractibus an incurrat excommunicationem par. 2. num. 104. f. 282

Cancellaria regula 53. 58. quomodo intelligantur n. 116. f. 203

Cancellaria regula 56. 59. circa concessionem indulgentie per verbum fiat, quomodo intelligantur p. 2. n. 122. f. 203

Cancellaria regula 57. quoad concessionem indulgentie, quomodo intelligitur p. 2. n. 115. f. 202

Canones penitentiales ad quid instituti p. 2. n. 46. §. 1. f. 16

Canones penitentiales presbyter scire tenetur, & quare p. 2. n. 46. §. 2. quaratur f. 17

Canones penitentiales qui sint p. 2. n. 46 f. 16

Canones Apostolorum p. 2. nu. 47. fol. 26

Canonici, Beneficiati, & Clerici Basilica S. Petri ingredientes ipsam basilicam sine habitu in choro deferri solito excommunicantur p. 2. n. 104 f. 256

Canonici Basilica S. Petri non applicantes medietatem fructuum primi anni Sacristia excommunicantur p. 2. n. 67. f. 279

Canonici ydem non soluentes portionem Sacristia antequam admittantur ad possessionem beneficii excommunicantur p. 2. n. 68 f. 279

Cantores iubilati qui dicuntur p. p. n. 17. f. 7

Cappellanus quando teneatur per se ipsum celebrare, & seruire in diuinis p. 2. n. 110. f. 393

Capita in quibus agitur in corpore Canonico de Iubileo, & indulgentijs p. 2. f. 410

Cap. non mediocriter de consecrat. dist. 5. declaratur p. 2. num. 117 f. 195

Cap. tempus 13. q. 5. quomodo interpretatur p. 2. n. 12. f. 377

Cap. Presbyter 81. dist. interpreta. tur p. 2. n. 46. §. primus est f. 18

Cap. accusasti de accusationib. interpretatur p. 2. n. 46. §. ad hoc f. 26

Cap. dilectus de sponsal. interpretatur p. 2. n. 46. §. ad hoc f. 26

Cap. Quod autem de penit. & remiss. p. 2. f. 412

Cap. Cum ex eo eod. ibid.

Cap. Nostro eod. p. 2. f. 413

Cap.

I N D E X.

Cap. Romana de pœnit. & remiss.
lib. 6. p. 2. f. 413

Cap. Indulgentiæ eod. ibid.

Cap. tempus 13. quæst. 2. inter-
pretatur p. 2. n. 12. f. 377

Capitulum aliquid recipiens spe-
ctans ad sedem vacantem inter-
dicitur p. 2. n. 13. f. 295

Capitulum sede vacante an possit
indulgentias concedere, & om-
nia quæ sunt iurisdictionis ad
illud transeant p. 2. a n. 52. seq.
f. 140. seq.

Capitulum recipiens Superiorem
promotum in curia sine litteris
authenticis suspenditur p. 2. nu.
35. f. 288

Capitulum occupans bona Ecclesiæ
vacantis suspenditur p. 2. n. 36.
f. 289

Capitulum aliquid exigens pro in-
gressu religionis suspenditur ib.
num. 37

Capitulū dans litteras dimissoria-
les infra annum sede vacante
interdicitur p. 2. n. 12. f. 295

Capucinus professus cōtrahit ma-
trimonium ex dispēsatione Cle-
mentis VIII. p. 2. n. 166. f. 320

Caput Ecclesiæ est Vicarius Chri-
sti p. 2. n. 5. f. 84

Caputium longum portantes Fra-
tres S. Francisci de Paula quā-
do sunt excommunicati p. 2. nu.
122. f. 358

Carcer mitissimus ponitur pro quin-
to receptaculo animarū exeun-
tium ab hac vita p. 2. n. 3. f. 353

Carcer mitissimus receptaculum
animarum quinam dicatur p. 2.
n. 111. f. 369

Carceres S. Officij frāgentes excom-

municantur p. 2. n. 84. f. 280

Cardinales Episcopi Curiales, &
aliij in Vrbe manentes animo di-
scedendi infra quod tempus te-
neantur visitare Ecclesias tem-
pore Iubilei p. p. n. 12. f. 71

Cardinales an possint aperire por-
tam Sanctam p. 1. n. 21. f. 218

Cardinales non Episcopi, an possint
Indulgentias concedere par. 2.
n. 15. f. 128

Cardinales offendentes excommu-
nicantur in Bulla Cœna par. 2.
num. 21. f. 136

Cardinales reuelantes secreta pro-
hibita reuelari in Consistorio ex-
communicantur p. 2. n. 99. f. 255

Cardinales contrauenientes Bullæ
Greg. XV. circa electionem Ro-
mani Pontificis in nouem acti-
bus incurrunt excommunicatio-
nem p. 2. n. 103. f. 256

Cardinales hostiliter insequentes
excommunicantur p. 2. num. 20.
f. 245. & n. 14. f. 273

Cardinales Legati qua pompa mit-
tuntur à Papa ad claudendas
portas Sanctas p. 1. n. 2. f. 121

Cardinales committētes simoniam
in electione Romani Pontificis
excommunicantur p. 2. nu. 38.
f. 248

Cardinalibus in conclauī existen-
tibus litteras, vel scripturas mit-
tentes excommunicantur par. 2.
n. 28. f. 274

Cardinalium Affines se asserētes, ut
litteras apostolicas gratis obti-
neant excommunicantur par. 2.
n. 74. f. 253

Cardinalium in conclauī existen-
tium bona inuadentes excommu-
ni-

I N D E X.

- nicantur* p. 2. n. 101. f. 256
- Carena, & carantena* quid par. 2. n. 37. f. 103
- Carena dies quadraginta* an includantur in tempore septem annorum p. 2. n. 37. f. 103
- De Carolo Magno* quæ vox Aegidij audita est p. 2. n. 6. f. 45
- Carnes in sanguine animæ eius, aut à bestiis abreptum, aut suffogatum comedentis* pœna secundum canones Apost. p. 2. n. 47. §. 62. f. 31
- De casibus reſeruatis qui scripserint* p. 2. n. 11. f. 298
- De casibus reſeruatis Regularibus qui scripserint* p. 2. n. 96. f. 298
- A casibus reſeruatis in Bulla Cœnæ absoluentes* sunt excommunicati p. 2. n. 26. f. 337
- Casus reſeruati uni Episcopo* an possint absolui ab habente facultatem absoluendi à casibus ab alio Episcopo, si eidem Episcopo sunt reſeruati p. 2. n. 75. 76. f. 344
- Casus Episcopo reſeruantur, tam de iure, quam de consuetudine* p. 2. n. 82. f. 296
- Casus qui reſeruatur Prælati Regularibus* p. 2. n. 7. f. 297
- Casus reſeruandi facultas est apud Episcopum, & secus asserens* excommunicatur p. 2. n. 10. f. 298
- Casus alij reſeruati Papæ in Bulla Cœnæ, alij in corpore iuris* p. 2. n. 1. f. 296
- Casus alij reſeruati Episcopis, & inferioribus Prælati* p. 2. nu. 2. f. 296
- Casus reſeruati Episcopis alij cum excommunicatione, alij sine, alij de iure, alij de cōsuetudine vniuersali, alij de consuetudine particulari* p. 2. n. 3. f. 296
- Casus reſeruati Episcopis de iure communi, qui de consuetudine vniuersali, & qui de consuetudine particulari* p. 2. n. 4. 5. & 6. f. 296
- Casus reſeruati à regularibus religionis qui* p. 2. n. 7. f. 296
- Casus regularium Prælatorum qui nuper scripserint* p. 2. nu. 9. f. 297
- Casus reſeruatos qui scripserint* p. 2. n. 11. f. 298
- Casus in Bulla Cœnæ an intelligantur ut possint absolui per facultatem datam absoluendi à quibuslibet peccatis à casibus reſeruatis Sedis Apostolicæ* p. 2. n. 24. f. 336
- Casus, & censura ordinariorum an possint absolui, si data sit auctoritas à Sede Apostolica absoluendi à casibus, & censuris* p. 2. n. 25. f. 336
- Casus reſeruatus oblitus tempore Iubilei an & quando possit eo transacto absolui* p. 2. n. 66. 67. f. 343
- Casus reſeruatus omissus ob verecundiam tempore Iubilei an eo transacto possit absolui* p. 2. nu. 68. f. 343
- Casus reſeruati an expirent per mortem Episcopi* p. 2. n. 77. f. 344
- Casus non posse Episcopus reſeruare negans* excommunicatur p. 2. n. 10. f. 298
- Casus reſeruatus an desinat esse reſeruatus, si confessio fiat inuálida, & casus sit oblitus* par. 2. num. 62. f. 243

I N D E X.

*Casuum in Bulla Cœna absolutio
soli Papæ reservatur p. 2. nu. 26.
fol. 337.*

*Cathecumeni an possint consequi
Iubileum p. p. n. 16. f. 107*

*Cathecumenis an prosint suffragia
particularia p. 2. n. 15. f. 173*

*Cavalcatas facientes excommuni-
cantur p. 2. n. 877. f. 254*

*Causa commutandi vota qua sit
p. 2. n. 194. f. 323*

*Causa legitima si sit in dubio circa
concessionem Indulgentiarum,
cui standum p. 2. n. 32. seq. f. 156*

*Causa obiectiva requisita in Indul-
gentia, qua dicatur p. 2. nu. 23.
fol. 154*

*Causa concedendi Indulgentiam, si
sit in dubio, an præsumenda sit
legitima p. 2. n. 31. f. 156.*

*Causa an requiratur in dispensa-
tione votorum cunctorum p. 2.
n. 162. seq. f. 320*

*Causa pia in concedendo Indulgen-
tias qualis esse debeat p. 2. n. 25.
seq. f. 155*

*Causa proportionata cōcedendi In-
dulgentiam qua sit p. 2. num. 34.
seq. & 41. f. 156. & 158*

*Causa iusta concedendi Indulgen-
tias potest esse etiam recuperatio
bonorum Ecclesiæ p. 2. num. 48.
fol. 159*

*Causæ Iubilei quatuor assignan-
tur p. p. n. 8. 9. f. 114*

*Causæ iustæ de Iure permissæ legali
Indulgentiæ sunt multæ p. 2. n.
21. f. 73*

*Cæcus an possit esse Episcopus p. 2.
n. 47. 9. 76. f. 33*

*Celebrans in excommunicatione
quomodo pœniteatur per sac. Ca.*

non. p. 2. n. 476. 9. 13. f. 19

*Celebrans degradatus qua pœna
punitur p. 2. n. 46. 9. 13. f. 19*

*Celebrans in loco interdictio, vel cū
excommunicato, & celebrare fa-
ciens cum excommunicato su-
spenditur p. 2. n. 84. f. 292*

*Celebrans qui non se communicat
suspenditur ibid. n. 86*

*Celebrans vel celebrari faciens in
peccato mortali an liberet animā
à purgatorio p. 2. n. 103. f. 392*

*Celebrans, si communionem non
recipiat qua pœna punitur p. 2.
n. 47. 9. 8. f. 27*

*Celebrare in altari privilegiato, &
in alijs altaribus in quo differat
p. 2. n. 513. f. 394*

*Celebrare an, & quando teneatur
Cappellanus per se ipsum par. 2.
n. 110. f. 383. seq.*

*Celebratio unica diuini officij an
possit satisfacere duobus præce-
ptis p. 2. n. 26. f. 57*

*Celeris deliberatio an excuset à vo-
to p. 2. n. 30. f. 309*

*Celestinus iij. legitur dispensasse,
ut Constantia Monialis profes-
sa contraheret cum Enriquo vi.
p. 2. n. 165. f. 320*

*Celestinus iij. legitur dispensasse
cum Rege Aragonio Monaco, ut
Matrimonium contraheret p. 2.
n. 156. f. 320*

*Censura propter hæresim incurſa
an propter generalem facultatem
datam absoluedi à censuris, &
reservatis ipsa intelligatur p. 2.
n. 24. f. 336*

*in Censura per mensem perseverās,
eo quod non expellit usurarios
est interdictus p. 2. n. 4. f. 294*

Cen-

- Censura maior quae nunc dicatur* p. 2. n. 12. f. 231
- Censura non datur sine peccato* p. 2. n. 10. f. 71
- Censura mundatus caret iurisdictione* p. 2. n. 8. f. 150
- Censura quid sit* p. 2. n. 1. f. 230
- Consuram quis inferre possit* p. 2. n. 9. f. 231
- Censura ferentes si iniuria grauentur in persona, vel Rebus qui infert est excommunicatus* p. 2. n. 19. f. 245
- Censura sine scriptis, vel sine causae expressione ferentes, vel copiam sententiae requisiti non dantes infra mensem suspenduntur* p. 2. n. 39. f. 289
- Censuras ferendi potestas est de iure diuino* p. 2. n. 11. f. 231
- Censuras ferentes non seruatis seruandis interdiciuntur* q. 2. n. 14. f. 295
- Censura nomine quid veniat* p. 2. n. 2. f. 230
- Censura ut proferri possint, quae requirantur* p. 2. n. 8. f. 231
- Centesimus numerus apud ethnicos semper in veneratione fuit* p. p. n. 13. f. 12
- Cerci accensi delati à Papa & Cardinalibus in clausura Portae Sanctae quid denotent* p. p. n. 3. f. 121
- Ceremonia ante baptismum, in baptismo, & post baptismum quae* p. 2. n. 21. f. 37
- Ceremonia quae fiunt in indictione Anni Sancti* p. p. n. 24. fol. 112 sequen.
- Ceremonia quae fiunt in decursu Anni Sancti* p. p. e. 25. & seq. f. 119. seq.
- Ceremoniae quae fiunt in fine Anni Sancti* p. p. e. 26. n. 121
- Ceremonia, & ritus qui seruantur in aperitione Portae Sanctae* ibid.
- Certiorare infideles qui intelligantur ad effectum incurrendi in Bullam Coena* p. 2. n. 16. f. 235
- Christiani omnes, et Catholici Principes debent in anno Iubilei Romanam accedere* p. p. n. 1. f. 39
- Christiani omnes sanctissimum Iubileum consequi debent* p. p. n. 3. fol. 40.
- Christiani per Iubileum inuitantur ad visitandam metropolim, & caput Orbis Romam* p. p. n. 8. fol. 26
- Christiani non possunt uti medicis, & obstetricibus Iudeis, & Infidelibus, & quando possint* par. 2. n. 23. & 33. f. 73. 81
- Christianos recipiētes in seruos qui habitant in terris captis à Turcis excommunicantur* p. 2. n. 65. f. 252
- Christi Corporis festiuitatem celebrantibus, & horis Canonicis interuentibus Indulgentia conceditur* p. 2. n. 45. f. 216
- Christi merita, & Sanctorum, ut meritoria, an ut satisfactoria sint in thesauro Ecclesiae* par. 2. n. 22. fol. 89
- Christus quando natus sit* p. p. n. 20. fol. 19
- Christus peregrinatus fuit, et quando* p. p. n. 11. f. 65
- Christus praedicauit remissionem peccatorum* ibid. n. 13
- Christus attulit caecis visum* ibid. num. 14
- Christus soluit legem Moysis, & insti-*

I N D E X.

- instituit legem gratie p.p. n. 15. fol. 18*
- Christus est missus à Patre ad prædicandum Iubileum ibid. n. 16*
- Christus cur voluerit Petrum Apostolum Romanum reuerti p.p. n. 5. fol. 26*
- Christus an eius descensu ad inferos liberauerit Aristotilem, & alios Ethnicos p. 2. n. 27. f. 380*
- Christus satisfecit peccato de rigore iustitie p. 2. n. 3. f. 36*
- Christus & Sancti intentionem habuerunt satisfaciendi pro nobis p. 2. n. 26. f. 90*
- Christus & Sancti habuerunt intentionem applicandi opera eorum superabundantia p. 2. n. 16. seq. f. 90*
- Christus, Beata Virgo, & alij Sancti copiosiore satisfactionem exoluerunt p. 2. n. 33. f. 81*
- Christus qua die, & hora fuerit crucifixus p. 2. n. 16. f. 356*
- Christus quare dederit Ecclesie potestatem concedendi Indulgentias p. 2. n. 8. f. 126*
- Circuitus Insule Angliæ, Sicilia, & Sardinie quantus sit par. 2. n. 19. f. 356*
- Circuitus Paradisi Terrestris quantus sit ibid.*
- Circumstantia quid sit par. 1. n. 47. fol. 51*
- Circumstantia oblita in confessione an sit necesse simul cum illa iterum peccatum confiteri ibid. nu. 54*
- Circumstantiæ peccatorum quot, & quæ num. 48. fol. 51. & par. 2. n. 51. f. 9*
- Circumstantiæ pertinentes, impertinentes, minucentes, aggrauantes, mutantes, & non mutantes speciem quæ par. 1. n. 49. f. 52*
- Circumstantia confitenda, vel non confitenda quæ ibid. à nu. 50. ad 53. f. 52. seq.*
- Circumstantiæ aggrauantes notabiliter inter eandem speciem an confitenda ibid. n. 53*
- Circumstantiæ peccatorum an confitenda p.p. n. 47. f. 51*
- Cistercienses Monaci, vide verbo Monachus Cisterciensis.*
- Ciues male tractantes Episcopum interdiciuntur p. 2. n. 6. f. 294*
- Clandestinis nuptijs Presbyter si interfuerit quæ pœna puniatur per sacros Canones p. 2. nu. 46. §. 11. f. 19*
- Clauem authoritatis solus Deus habet, & quomodo par. 2. n. 21. f. 212*
- Clauem excellentiæ quomodo Christus habeat ibid.*
- Claues Ecclesie unde præcipue pateant par. 2. num. 13. sequen. fol. 211*
- Claues quid significant p. 2. nu. 16. f. 211*
- Claues quomodo accipiantur ibid. nu. 17*
- Claues quare sic dicantur ibid.*
- Claues Regni Cælorum quare sint datæ Petro par. 2. num. 25. f. 213*
- Claues Thesauri Ecclesie sunt penes Romanum Pontificem p. 2. n. 6. f. 84*
- Clauis quid sit par. 2. n. 15. f. 211*
- Clauis quæ pertinet ad sorum penitens*

I N D E X.

- nitentia quæ par. 2. num. 22. f. 212
- Claui fori exterioris quæ ibid.
- Claui ordinis, & iurisdictionis quæ ibid.
- Claui remittendi peccata ad quem spectet p. 2. nu. 27. f. 213.
- Claui in Ecclesia militante multiplex p. 2. n. 19. f. 212
- Clauium potestas quæ par. 2. n. 18. f. 211
- Clauium potestas multiplex p. 2. n. 20. f. 212
- Claustra virorum, vel Mulierum quando quis ingredi possit par. 2. nu. 60
- Claustales qui dicantur par. 1. n. 8 f. 106
- Claustales an, & quando possint consequi Iubileum domi par. 1. n. 8 f. 106. 251
- Claustales recipientes, & dantes habitum Fratibus S. Francisci de Paula professis excommunicantur par. 2. n. 115. f. 257
- Clausula (verè poenitentibus, & confessis) in bulla apponi solita quomodo intelligatur par. p. n. 7. f. 42
- Clausula in Bullis Iulicorum, seu Indulgentiarum (presentibus post quinquennium non valituris) quomodo intelligatur p. p. n. 6 f. 113
- Clausula (prout de verbo ad verbum) an sufficiat ad derogationem p. 2. n. 7. f. 163
- Clausula (ad instar) quare sublata in Indulgentiarum concessione, & an sit sublata quoad alia privilegia p. 2. n. 116. 118. f. 293
- Clausula (volumus autem quod si alias) quare apponatur, & ubi habuit principium p. 2. nu. 115. f. 202
- Clausula (salutari poenitentia) apponi solita in Indulgentijs quid significet par. 2. num. 21. fol. 222
- Clausula quæ solet apponi in Bullis Indulgentiarum pro Confratribus quæ par. 2. num. 121. f. 203
- Clausuram Monialium ingredienti excommunicantur p. 2. n. 63. f. 278
- Clausuram Monialium violantes quomodo sunt excommunicati ibid.
- Clausura Monialium requisiti non dantes auxilium pro restauratione, seu reparatione excommunicantur p. 2. n. 63 f. 278
- Clemens VI. anno quinquagesimo mandavit celebrari Iubileum p. 1. n. 18 f. 12
- Clemens VIII. dispensat, ut Capuccinus professus contrahat matrimonium par. 2. num. 166. f. 320
- Clemens I. quid statuerit pro quolibet peccato mortali p. 2. nu. 35. f. 103
- Clementis Octavi Decretum circa concessionem Indulgentiarum Coronis, &c. par. 2. num. 136. f. 120
- Clementis Octavi Decretum circa prohibitionem absolventi per litteras p. 2. n. 54. f. 341
- Clementis VIII. Decretum, quoad reservationem casuum regularium

- rium p. 2. n. 8. f. 297
- Clement. Abufionib. de pœnit. & remiff. p. 2. f. 414
- Clerici ſeculares an incurrant ſuſpenſionem, ſi de eis non fiat mentio p. 2. n. 95. f. 293
- Clerici, & perſonæ eccleſiaſtica quibus caſibus carcerari poſſint à Iudice laico p. 2. n. 29. f. 237
- Clerici coniugati an teneantur ad decimas p. 2. n. 28. f. 237
- Clerici nomen qui v. n. in: in can. ſi quis ſua tene 17. q. 4. p. 2. n. 13. & 6. f. 243
- Clerici percuſſionem conſulentes, et conſentientes an ſint excommunicati ibid.
- Clerici ſcienter participâtes in diuinis cum excommunicatis à Papa excommunicantur p. 2. n. 13. f. 244
- Clerici fideiubentis pœna que p. 2. n. 47. §. 19. f. 27
- Clementis VIII. decretum quoad abſolutionem caſuum reſervatorum p. 2. n. 19. f. 332
- Clericos percutientes Mulieres excommunicantur par. 2. num. 3. f. 267
- Clericos percutientes excommunicantur p. 2. n. 2. f. 243
- Clericos à laicis capi procurantes ſuſpenduntur p. 2. n. 17. f. 287
- Clericum percutientis pœna ſecundum can. Apoſt. p. 2. n. 47. §. 64 f. 32
- Clericus eſſe nō poteſt de fornicatione, aut adulterio accuſatus, & conuictus p. 2. n. 47. §. 60. f. 31
- Clericum percutientes quando incidunt in excommunicationem p. 2. n. 1. f. 243
- Clericum detrudens an ſit excommunicatus p. 2. n. 6. f. 243
- Clericum percutientes leui percuſſione, quam excommunicationem incurrat p. 2. n. 1. f. 267
- Clericum percuti mandans an ſit excommunicatus ibid. n. 35
- Clericus an & quando capi poſſit & carcerari per Iudicem laicū p. 2. n. 29. f. 237
- Cogētes virgines, vel viduas ad ingrediendum religionem, vel ſuſcipiendum velum excommunicantur p. 2. n. 64. f. 278
- Cognitio animarum an detur in paradifo, vel in inferno p. 2. nu. 117. f. 370
- Cognitio triplex reperitur animabus exiſtentibus in purgatorio p. 2. n. 146. f. 400
- Cognoſcens uxorem adulteram an. tequam pœniteat qua pœna punitur ſecundum can. p. 2. n. 46. §. 47. f. 25
- Cognoſcenti carnaliter cōiugatam conſanguineam, vel affinem qua pœnitentia iniungatur per Sac. can. p. 2. n. 46. §. 1. f. 18
- Cognoſcēti filiam ſpiritualem carnaliter qua pœnitentia iniungatur per ſac. can. p. 2. nu. 46. §. 2. f. 18
- Cognoſcenti carnaliter duas com-matres, vel ſorores, quam pœnitentiam iniungant ſac. can. p. 2. n. 46. §. 5. f. 18
- Cognoſcenti carnaliter monialem, ſive deuotam, quam pœnā iniungant ſac. can. p. 2. num. 46. §. 6. f. 18
- Cognoſcenti carnaliter ignoranter vel ſcienter duas ſorores, vel matrem,

I N D E X.

- trem, & filiam, vel amitam, & neptem, quæ pœnitentia iniungatur per sac. can. p. 2. num. 46. §. 7. f. 18*
- Coire cum brutis quando dicatur p. 2. n. 46. §. 10. f. 19*
- Collatio vespertina quanta & quid esse debeat p. 1. n. 10. f. 85*
- Collationem an liceat sumere de mane, & vespere cœnare par. 1. n. 13. f. 85*
- Comburens Ecclesiam, qua pœna puniatur per sac. can. p. 2. n. 46. §. 28. f. 22*
- Comedens pluries in die ieiunij quot peccata committit p. 1. num. 14. f. 85*
- Comedere aliquid post collationem an sit peccatum p. 1. nu. 12. f. 85*
- Commemoratio omnium Defunctorum quare fiat singulis annis, et post sollemnitatem omnium Sanctorum p. 2. n. 35. & seq. f. 381. seq.*
- Commemoratio omnium Fidelium Defunctorum singulis annis instituitur à quodam Abbate in uniuersa sua religione, & quare p. 2. n. 61. f. 383*
- Commemoratio pro defunctis an sit recenter instituta p. 2. num. 37. f. 382*
- In commemoratione Defunctorum quare certi dies seruentur p. 2. n. 131. f. 398*
- Comissiones intimantes præter cures excommunicantur par. 2. n. 77. f. 279*
- Comites Palatini qui dicuntur p. 1. n. 16. f. 7*
- Compositi super incertis an sint tum*
- ti si non restituant p. 2. num. 49. f. 340*
- Compromissarij eligētes indignum suspenduntur par. 2. num. 44. f. 289*
- Communicantes scienter cum excommunicatis à Papa excommunicantur par. 2. numer. 16. f. 244*
- Communicantes aliqua ex quinque votis Papæ reseraatis excommunicantur p. 2. n. 34. f. 247*
- Communicantes scienter cum excommunicatis à Papa sunt excommunicati par. 2. num. 16. f. 244*
- Communicantes in crimine criminoso sunt excommunicati par. 2. num. 14. f. 244*
- Communicare possunt viri Sancti opera spiritualia qua faciunt p. 2. n. 69. f. 147*
- Communicare in crimine criminoso quando dicatur p. 2. nu. 15. f. 244*
- Communicatio bonorum operum in religione, qua & quomodo fiat p. 2. n. 11. f. 46*
- Communicatio bonorum operum religionis facta ex charitate an semper valeat par. 2. numer. 16. f. 47*
- Communicatio bonorum operum religionis tunc valet quando causa communicationis est vera par. 2. n. 15. f. 47*
- A communione per Episcopum clericus exclusus si ab alio suscipitur qua pœna puniatur p. 2. nu. 3. 47 §. 31. f. 28*
- A comunione segregatus an possit recipi in alio loco sine litteris comun.*

I N D E X.

- mendatitij* p. 2. n. 43. §. 12. f. 27
Communione anticipans an lucretur indulgentias p. 1. n. 8. f. 94
Communione tempore Iubilei an confessor possit commutare in die sequentem p. 1. nu. 28. f. 95
Communione recipiens ab heretico qua pena puniatur p. 2. n. 46. §. 41. f. 24
Communis error facit ius p. 2. n. 12 f. 152
Commutandi vota data facultas in Iubileo an intelligatur de factis ante, vel post p. 2. n. 207. f. 324
Commutandi vota facultas an extendatur ad poenitentiam iniunctam p. 2. nu. 210. f. 324
Commutandi causa in maius bonum votum religionis quid requiratur p. 2. n. 197. f. 323
Commutare vota quid sit p. 2. nu. 193. f. 323
Commutare vota extra Iubileum an possit confessor in articulo mortis p. 2. n. 203. f. 223
Commutare vota an possit confessor transacto iubileo p. 2. n. 206. f. 324
Commutare votum in minus bonum an liceat p. 2. n. 195. f. 323
Commutare vota in foro conscientie quibus sit permissum p. 2. n. 201. f. 323
Commutari an possit à Prelato votum in utilitatem tertie personae vel in praedicium alterius p. 2. n. 199. seq. f. 323
Commutatio voti qualiter facienda p. 2. n. 2. f. 305
Commutatio operum an possit fieri extra Religionem p. 1. nu. 56. f. 99
Commutatio voti poenalis in aliud opus, non facta mentione de firmitate voti quoad futura, et poenas, an censeatur condonata poena p. 2. n. 184. f. 322
Commutatio operum an possit fieri extra confessionem tempore Iubilei p. 1. n. 56. f. 100
Commutationem votorum an possit confessor tempore Iubilei alteri remittere p. 2. n. 211. f. 324
Commutantes aliquot ex quinque votis Papa reservatis excommunicantur p. 2. n. 34. f. 247
Comparere negligentes absoluti cum conditione, quod se representent an sint excommunicati p. 2. nu. 18. f. 245
Compositi super incertis an sint tuti si non restituat p. 2. n. 49. f. 340
Concedere Indulgentias, & dispensare super leges p. 2. n. 23. f. 154
Conceptionem Beatiss. Virginis esse cum peccato originali, vel sine affirmantes excommunicantur, & super eadem Conceptione decretum p. 2. n. 32. f. 245
Conceptionis B. Virginis, alteram opinionem refellens suspenditur p. 2. n. 91. f. 293
Conceptionis B. Virginis decreta p. 2. n. 129. f. 259
Concilia statutis temporibus non celebrantes suspenduntur par. 2. n. 34. f. 288
Concilium generale an possit Indulgentiam uniuersalem concedere p. 2. n. 13. 14. f. 128
Concilium Tridentinum abusus vetat circa Indulgentias p. 2. n. 10 f. 164
Concilium Tridentinum interpretantes, glossantes, vel commentantes quando excommunicantur ff 2 sur

- tur p. 2. n. 80. f. 280
 Concubinarij admoniti quando suspendantur p. 2. n. 26. f. 288
 Concubinarij, & fornicarij publici quando suspenduntur p. 2. n. 67. f. 291
 De congruo, & condigno quando dicatur p. 2. n. 83. f. 389
 Concupiscentia quæ, & qualis p. 2. num. 39. f. 15
 Concupiscentia circa quæ versatur p. 2. n. 39. f. 15
 Concupiscentia triplex, carnis, oculorum, & superbia vite par. 2. n. 40. f. 15
 Pro concupiscentia carnis quid intelligatur p. 2. n. 53. f. 9
 Pro concupiscentia oculorum quid intelligatur ibid. n. 54
 Concupiscentia ab Apostolo appellatur peccatum, & quare par. 2. n. 141. & 42. f. 15
 Concupiscentia remansit ad coronam in anima maioris pugna par. 2. n. 43. 44. f. 15. 16
 Concupiscentia quare relicta fuit in homine p. 2. num. 45. f. 16. & n. 22. f. 37
 Concupiscentia an tollatur per baptismum p. 2. n. 22. f. 37
 Concupiscentia extinguitur per gratiam particularem B. Virginis ibid. n. 22
 Concupiscentiam quare Christi gratia non destruxit p. 2. n. 44. f. 16
 Confessarij quomodo concedant Indulgentias p. 2. num. 68. f. 146
 Confessarij potestas circa absolutiorem a reservatis quando expiret p. 1. n. 55. f. 99
 Confessio facta intruso est interdicta p. 2. n. 15. f. 152
 Confessio quot modis sumatur p. 1. n. 1. f. 47
 Confessio iniuncta in Indulgentijs an debeat esse Sacramentalis vel sufficiat propositum confitendi p. 2. n. 16. f. 152
 Confessio, vel contritio quando requiratur p. 2. n. 89. f. 182
 Confessio an requiratur si non adsit peccatum mortale p. 2. n. 83. f. 132
 Confessio generalis an requiratur pro consequenda Indulgentia p. 2. n. 86. f. 183
 Confessio quomodo debet esse integra p. 1. n. 9. f. 48
 Confessionalia quæ dicantur & an per Iubileum suspendantur p. 1. n. 13. f. 34
 Confessionalia, & Bullas cum Indulgentia plenaria in articulo mortis si quis plures habeat, an magis prosint plures, quam una p. 2. n. 121. f. 34
 Confessionem dimidiare, an, et quando liceat p. 1. n. 60. f. 53
 Confessionem reuelans per sac. can. quam penam incidat p. 2. n. 46. §. 31. f. 23.
 Confessionem Sacramentalem, contritione concurrente, ad digne communicandum non esse premissendam asserens, excommunicatur p. 2. n. 57. f. 278
 Confessionem debet iterare qui se intrusus fuerit confessus p. 1. n. 15. f. 192
 Confessiones mulierum non audiuntur ext: confessionalia p. 2. n. 14. f. 331
 Confessionis conditiones quæ, & quæ necessaria p. 1. nu. 6. 7. f. 48
 Confessionis conditiones ex decetia quæ ibid. n. 8
 Confessionis integritas quomodo intelligatur p. 1. n. 18. f. 48

I N D E X.

- Confidentiam committentes in beneficijs excommunicantur* p. 2. n. 53. f. 250
- Confessio audita à confessore non approbata non est valida* par. 2. n. 13. f. 152
- Confessio Sacramentalis non potest fieri per litteras, & secus asserens excommunicatur* p. 2. num. 86. f. 254
- Confessio non est facienda pro medietate uni cōfessario, & pro medietate alteri* p. 1. n. 10. f. 48
- Cōfessio debet esse integra, alias repugnat absolutioni* p. 1. nu. 14. f. 48
- Cōfessio semel facta quibus casibus sit iteranda* p. 1. n. 61. f. 53
- Confessio generalis peccatorum alias rite confessorum an sit facienda pro consequendo Iubileo* par. 1. n. 83. f. 56
- Confessio, & communio precipitur in aliquibus indulgētijs, in alijs vero contritio* p. 1. n. 8. f. 42
- Confessio quot modis fiat* p. 1. n. 1. f. 47
- Confessio quare dicatur sepulchrū seu capsula, in qua recondite sunt reliquie Sanctorum* ibid. n. 3.
- Confessio in missa quare permittatur in ultimo gradu altaris antequam incobetur missa* ibid. n. 4
- Confessio Sacramentalis quid* ibid. num. 5.
- Confessio quomodo debeat esse integra* p. 1. n. 9. f. 48.
- Confessio facta in Paschate an sufficiat si in indulgentia iniungatur* p. 2. n. 48. seq. f. 105
- Confessio facta bona fide confessario putativo an & quando sit iteranda* p. 2. n. 15. f. 152
- Confessio facta confessori non legitimo an dicatur integra.* ibidem n. 19. 159
- Confessio, & communio imposita pro lucranda indulgentia an sufficiat si fiat in die Dominico* p. 2. n. 39. f. 182
- Confessor de quibus debet monere pœnitentem, quem absoluit in mortis articulo* p. 2. n. 48. f. 340
- Confessor an possit commutare vota extra confessionem* p. 2. nu. 8. f. 99
- Confessor ad quid teneatur aduertens nulliter absoluisse* p. 2. n. 51 f. 340
- Confessor an possit iniungere pœnitentiam de operibus alias debitis* p. 2. n. 27. f. 587
- Confessor quomodo se debet regulare circa pœnitentias iniungendas* p. 2. nu. 46. §. ad regulares f. 25
- Confessor an debeat explicari pœnitenti quem absoluit in articulo mortis, ut se præsentet superiori* p. 2. n. 39. f. 338
- Confessor an possit absolvere à casibus Ep̄o joco non reservatis* p. 2. n. 15. f. 331
- Confessor pœnitentiam iniungens quæ debeat perpendere* p. 2. n. 14 f. 55
- Cōfessor iusto titulo, si fuerit postea suspensus, & ignoratur facit cōjessiones validas* p. 2. n. 18. f. 153
- Confessor an possit extra Iubileum etiam in articulo mortis commutare vota* p. 2. a n. 203. ad 208. f. 323. seq.
- Confessor an possit commutare vota*

I N D E X.

- transactio Iubileo p. 2. num. 206.
f. 324
- Confessor electus virtute Iubilei an
possit alteri committere commu-
tationem votorum p. 2. nu. 211.
f. 324
- Confessor eligendus virtute Iubilei
quis esse possit p. 2. n. 1. f. 330
- Confessor tempore Iubilei an debeat
eligi à pœnitente ibid. n. 4
- Confessor electus virtute Iubilei an
possit minuere pœnitentiam re-
stitutoriam, ut potest satisfacto-
riam p. 2. n. 6. f. 331
- Confessor quid debet advertere tē-
pore Iubilei, & alio tempore p. 2
n. 9. f. 333
- Confessor non eius manu, sed alte-
rius curare debet fieri restitutio-
ne, ad quam condemnauit pœni-
tentem p. 2. n. 13. f. 331
- Confessor non debet audire confes-
siones mulierum extra confessio-
nalis p. 2. n. 14. f. 331
- Confessor seruare debet decretum
Clementis VIII. de quo par. 2.
n. 15. f. 331
- Confessor eligendus à regularibus
tempore Iubilei quis esse possit
p. 1. n. 59. f. 110
- Confessor debet euitare auaritiam
p. 2. n. 10. f. 331
- Confessor an & quando debet iniū-
gere pœnitenti pœnitētias pecu-
nias ibid. n. 11
- Confessor non debet applicare sibi
pœnitentias pecuniarias, quas ip-
se iniunxit p. 2. n. 11. f. 331
- Confessor non debet dare absolutio-
nem obnoxio restitutioni, ad quā
fuit alias condemnatus p. 2. n. 12
f. 231
- Confessor an possit commutare vo-
ta extra confessionem p. 1. n. 56.
f. 99
- Confessor quomodo se gerere debet
in danda absolutione quando in
pœnitente nullum inuenit pecca-
tum etiam veniale p. 1. n. 80. f. 56
- Confessor si non recordatur dedisse
absolutionem quid agere debet p.
p. 1. n. 81. f. 56
- Confessor electus vigore Iubilei an
possit mutari p. 1. n. 97. f. 59
- Confessor an potestatem, quam ha-
bet commutandi opera, possit ex-
tendere ad praterita p. 1. n. 54.
f. 99
- Confessor approbatus à Superiore pro
audiendis confessionibus regula-
rium an intelligatur approbatus
ab Ordinario ad effectum Iubi-
lei pro omnibus, an tantū pro suis
subditis p. 1. n. 60. 61. f. 101
- Confessorem eligendi facultas an
extendatur ad Religiosos p. 2.
n. 8. f. 331
- Confessorem eligendi facultas an
finiat per unum actum p. 2. n. 5.
f. 330
- Confessores non facientes conscien-
tiā de non soluendis decimis sus-
penduntur p. 2. n. 76. f. 292
- Confessores quare dicantur aliqui
Sancti p. 1. n. 2. f. 47
- Confessores habere debent Bullam
Cœnæ etiam annorum prateri-
rum p. 2. n. 33
- Confessores an teneantur habere
Bullam Cœnæ sub aliqua pœna
p. 2. n. 32. f. 237
- Confessus bona fide confessario pu-
tatiuo, est vere absolutus par. 2.
num. 15. f. 152

I N D E X.

- Confirmati administrationi Ecclesie se ingerentes sine litteris suspenduntur* p. 2. n. 18. f. 287
- Confirmatio ad quid ordinetur* p. 2. n. 10. f. 37
- Confirmationem, & consecrationem conferens post interpositam appellationem suspenditur* p. 2. n. 9 f. 286
- Confiteri an quis possit tempore Iubilei approbato ab Ordinario alterius loci* p. 1. n. 62. f. 101
- Confiteri an teneatur qui non habet peccatum mortale pro consequendo Iubileo* p. 1. n. 82. f. 36
- Confraternitates qualiter recipienda ab Episcopo in regressu ab Urbe in anno Sancto* p. 1. n. 22. f. 129
- Confraternitates quo ordine, & ritu debeant peregrinationem sumere ut deuote lucrentur Iubileum* p. 1. n. 4. f. 127
- Confraternitates antequam discedant à ciuitate veniendi causa ad Urbem quid agere debeant* ibid. n. 6
- Confraternitati unicuique debet à Sacerdote præfici caput, & Rector, dum itur Urbem pro Iubileo consequendo* p. 1. nu. 5. f. 127
- Confratres ante cœnam Litanias cantare debent dum accedunt ad Urbem* p. 1. n. 7. f. 127
- Confratres in peregrinatione non debent omittere itinerarium* ib. num. 8.
- Confratres festis diebus Eucharistiam sumere debent in itinere* ibid. num. 8
- Confratres cum à ciuitate discedunt ab alio loco semper silentium saltem ad quartam partem milliarium seruare debent* p. 1. n. 11. f. 128
- Confratres in itinere semper psalmos decantare debent* ibid. n. 12.
- Confratres Urbem ingressuri saltem per quartam partem milliarium saccis se induere debent* p. 1. n. 15. f. 128
- Confratres si in itinere moriantur, vel infirmentur quomodo tractandi* ibid. n. 13
- Congregatio priuata fidelium non potest priuatum thesaurum spiritualem congregare* p. 2. nu. 62. f. 143
- Congregationis Concilii decretum contra apostatas* . f. 265.
- Consecrati à censura aliqua innodati suspenduntur* p. 2. num. 1. f. 285
- Consequunturi Iubileum, & Indulgentiam quid curare debent* p. 2. n. 162. f. 405
- Consilii opera an cadant sub voto* p. 2. n. 35. & 42. f. 309
- Constantia filia Rogerii Regis Monialis professæ ex dispensatione Cælestini III. contrahit cum Enrico VI.* p. 2. n. 165. f. 320
- Consuetudo Iubilatoria quid sit, & qui de ea testentur* p. 1. num. 19. f. 7. & 8
- Consuetudo Iubilatoria Religiosorum non laudatur* p. 1. n. 23. f. 8
- Contritio vel confessio quando requiratur pro lucranda indulgentia* p. 2. n. 80. f. 182
- Contritio saltem requiritur habenti pecc. mort. pro lucranda indulgentiis* p. 2. n. 72. f. 181
- Contritio an deleat culpam* par. 2. n. 73. f. 181

I N D E X.

- Contritio an remittat culpam* p. 2. n. 23. f. 38
- Contritio quid sit* p. 1. n. 67. f. 54
- Contritio an sit habenda de singulis peccatis* p. 1. n. 63. f. 53
- Contritio de quibus peccatis esse debeat* p. 1. n. 74. f. 55
- Contritio vehementissima an possit absolueret quodlibet pœna debitum* p. 2. n. 26. f. 101
- Pro cōtritione impetranda quæ remedia dantur* p. 1. n. 70. f. 54
- Contritione concurrente asserēs ad digne communicandum non debere præmitti confessionē excommunicatur* p. 2. n. 57. f. 278
- Ad contritionem verā quæ requirantur* p. 1. n. 69. f. 54
- Contritionis signa morientis quomodo possint constare* p. 2. nu. 8. f. 377
- Contritionis actus ad orationem reducuntur* p. 2. n. 17. f. 56
- Contritus quando quis dicatur esse in gratia* p. 2. n. 75. f. 181
- Consecrati sine presentia Metropolitanī, vel suffraganeorum suspenduntur* p. 2. n. 24. 25. f. 288
- Consecrati à censura aliqua innodati suspenduntur* p. 2. n. 1. f. 285
- Consecratus ab Episcopo irretito aliqua censura suspenditur* p. 2. n. 1. f. 295
- Conseruatores intromittentes se in notorijs suspenduntur* p. 2. n. 41 f. 289
- Conseruatores inducētes ad cognoscendum de alijs iniurijs, quam de manifestis excommunicantur* p. 2. n. 24. f. 224
- Conspirantes in Romanum Pontificem excommunicantur* par. 2. num. 78. f. 213
- Consulentes percussioni clerici an sint excommunicati* p. 2. nu. 6. f. 243
- Conuenticulā agens Presbyter contra Episcopum qua pœna puniatur secundum can. Apost. p. 2. num. 47. §. 30. f. 28*
- Continentiæ votum an possit dispensari* p. 2. n. 166. f. 320
- Contrahens cum aliqua alijs despōsata, quæ pœnitentia iniungitur per sacros canones* p. 2. num. 46. §. 4. f. 18
- Conuolans de sua ad aliam parochiam clericus, seu Presbyter sine licentia Episcopi qua pœna puniatur secundū canones Apostolorum* p. 2. n. 47. §. 14. f. 27
- Coronæ duæ oblationum data à Presbytero Centumcellen. animæ existenti in balneo refutantur* p. 2. n. 82. f. 365
- Corpora defunctorum exemplarētes excommunicantur* p. 2. n. 28. f. 246
- Corpora damnatorū quomodo possint inter supplicia perpetuo cōseruari incorrupta* p. 2. num. 42 f. 360
- Corporis Christi festiuitatem celebrantibus, & horis canonicis interessentibus indulgentia conceditur* p. 2. n. 45. f. 216
- Corpus Christi si mus corrodat vel commodat qua pœna puniatur Sacerdos secundum can. p. 2. n. 46. §. 39 f. 24*
- Crimina in Cardinales commissā scientes, & non reuelantes sunt excommunicati* par. 2. num. 21. f. 245

I N D E X.

Criminoso in crimine communicantes sunt excommunicati par. 2. n. 14. f. 244

Criminoso in crimine communicare quando dicatur p. 2. num. 15. f. 244

Cruce signati morientes, cum solo proposito transfretandi an, & quando lucentur Indulgentiam p. 2. n. 89. f. 183

Cruce signatis quæ Indulgentia concedatur p. 2. n. 50. f. 217

Culpa mortalis quid est. p. 2. nu. 2. fol. 12

Culpa quare dicitur macula p. 2. n. 3. & 14. f. 162

Culpa mortalis dicitur inimicitia Dei p. 2. n. 4. f. 12

Culpa mortalis non priuat hominē omnibus donis infusis p. 2. nu. 5. f. 12

Culpa est offuscatio mentis p. 2. n. 7. f. 12

Culpa an remittatur per contritionem. p. 2. n. 73. f. 181

Culpa quando remittatur per Indulgentiam plenariam p. 2. n. 72. f. 109

Culpa, & pœna vinculum quomodo intelligitur p. 2. n. 7. f. 78

Culpa nomen peccatum mortale denotat p. 2. n. 72. f. 108

Curas saculares an possit Episcopus vel Diœces. &c. subripere par. 2. n. 47. §. 6. f. 20

Curiam aduenientes si impediuntur, impediētes incurrunt excommunicationem Bulla Cœna p. 2. n. 20. f. 236

ad Curiam venientes Prelati habitu transformato vel inde discedentes sine licentia Papa, ac re-

ceptatores excommunicantur p. 2. n. 49. f. 277

Curiales manentes in Vrbe animo discedendi per quot dies tenētur visitare Ecclesias tempore Iubilei p. p. n. 12. f. 71

Curati dicuntur Coadiutores Episcoporum p. 2. n. 6. f. 145

Curati clauem à Christo receperūt in foro inferiori p. 2. n. 6. f. 145

Curati an possint concedere Indulgentias ex consuetudine par. 2. n. 65. 66. f. 145

Curati non seruantes iuramentum de seruiendo personaliter infra certum tempus excommunicantur p. 2. n. 51. f. 249

Cursarij an, & quando incidant in Bullam Cœna p. 2. n. 6. f. 234

Cupiditas radix omnium malorum p. p. n. 17. seq. f. 3

D

Dæmones an sint in Limbo p. 2. n. 44. f. 360

Dæmones an possint accedere ad purgatorium p. 2. n. 59. f. 362

Dæmones tristantur quando anime liberantur à Purgatorio p. 2. n. 60. f. 362

Dæmoniacus non potest esse Clericus p. 2. n. 47. f. 33

Dæmonibus immolantes, aut auxilia ab eis exoptulantes excommunicantur p. 2. n. 76. f. 280

Damnati ad Purgatorium dicuntur serui pœna. p. p. n. 16. f. 23

Damnati in Inferno dicuntur valde mali p. 2. n. 2. f. 376

Damnati non sunt capaces Indulgentiarum p. 2. n. 17. f. 173

Dam-

- Damnati an possint habere suffragia* p. 2. n. 4. f. 376
pro Damatis an suffragia sint facienda p. 2. n. 10. ad 26. f. 377. seq.
pro Damatis Ecclesia non orat p. 2. n. 3. f. 376
pro Damatis orans peccat p. 2. n. 5. f. 377
pro Damatis quando non se orandum p. 2. n. 6. f. 377
Damnatis nulla bona opera prosunt p. 2. n. 18. f. 13
Damnatorum Corpora quomodo inter supplicia possint conservari incorrupta p. 2. n. 42. f. 268
Damnatorum anima an possint apparere corporibus assumptis p. p. n. 106. f. 368
Damnatus an quis sit quomodo scire possimus p. 2. n. 7. f. 377
Damni genera quae par. 2. num. 45. fol. 260
Dantes vel recipientes aliqui pro professione, vel ingressu ad Religionem excommunicantur par. 2. n. 29. f. 246. & pro gratia, vel lustritia consequenda par. 2. nu. 35. 247
Datum in articulo mortis, & post mortem quomodo differat par. 2. n. 154. f. 402
Datum uni non censetur alijs ademptum p. 2. n. 102. f. 201
David opera ad qua non tenebatur libenter operatus est p. p. n. 2. f. 40
David quare mandavit ut Populus iret ante arcam Domini p. p. n. 3. f. 120
Debita an possint aliquando retardari ab ingressu Religionis, matrimonio, vel iuramento par. 2. n. 82. 83. 85. f. 314
Debitis oppressus si ad Religionem admittatur an teneatur laborare, ut debita soluat p. 2. num. 83. f. 314
Debitum an vir petere possit verb. Vir an possit, & verb. voto Religionis
Debitum petere, an possit Episcopus dispensare cum illis, qui post votum castitatis contraxerunt Matrimonium p. 2. n. 186. f. 322
Debitum petere an liceat post communionem p. p. n. 15. f. 62
Debitum an quis possit petere ab Uxore post emissum votum Religionis p. 2. n. 66. f. 312
Debitum an petere possit qui post votum castitatis contraxit matrimonium & possit Episcopus in hac dispensare p. 2. n. 71. f. 313
Decimarum ad solutionem Regulares Trabentes, & Confessores negligentes facere scrupulum, circa absolutionem eorum excommunicantur p. 2. n. 37. f. 276
Decimas, & alia onera imponentes, seu exigentes a personis Ecclesiasticis excommunicantur in Bulla Coena p. 2. n. 18. f. 337
Decimas fraudantes Regulares excommunicantur p. 2. n. 46. f. 377
Decimas usurpantes Religiosi suspenduntur p. 2. n. 72. f. 291
de Decimis soluendis si Confessarii non faciant conscientiam suspenduntur p. 2. n. 76. f. 292
de congruo, & condigno quomodo dicatur p. 2. n. 83. f. 389
Decreta Conceptionis B. Virginis p. 2. n. 129. f. 189
Decretum contra non reuelantes haereticos p. 2. n. 131. f. 265

Decre-

I N D E X.

- Decretum Clementis Octavi super casuum reservatione p. 2. nu. 8. f. 297*
- Decretum Clementis Octavi, & Pauli Quinti quoad reservationem aliquorum casuum, & quoad absolutionē non dandā casuum reservat. Episc. sub excommunicatione p. 2. nu. 16. f. 332. & 335*
- Decretum Clementis Octavi, quo prohibetur dari absolutio peccatorum absenti per litteras par. 2. n. 54. f. 341*
- Decretum eiusdem circa concessione Indulgentiarum Coronis par. 2. n. 136. f. 120*
- Decretum circa Indulgentias Sancti Sacramenti p. 2. n. 97. f. 184*
- Decretum Greg. XV. super Conceptione Beatissime Virg. Mariæ p. 2. n. 129. f. 259*
- Decretum Clementis Octavi, in quo reservatur multi casus Sedi Apostolica, & prohibentur omnes confessores absolvere à casibus reservatis Episcopis p. 2. n. 16. f. 332*
- Decretum Congregationis Concil. contra Apostatas p. 2. n. 95. f. 255*
- Defuncti quomodo sint adiuuandi p. 2. n. 39. f. 372*
- Defuncti an possint excommunicari p. 2. n. 77. f. 388*
- Defuncti an sciant quid agunt viui p. 2. n. 144. f. 400. 401*
- Defuncti an sint in potestate Papa p. 2. n. 92. f. 390*
- Defunctis quando valeat Indulgentia lucrata ab existenti in peccato mortali p. 2. n. 44. f. 177*
- Defunctis an dicenda missa de requie, vel alia p. 2. nu. 101. f. 392. n. 107. & f. 395*
- Defunctis an prosit qualibet Missa p. 2. n. 101. f. 392*
- pro Defunctis an possit acquiri Indulgentia in anno Sancto p. 2. n. 49. f. 384*
- Defunctis quod Indulgentia prosit quomodo probatur p. 2. nu. 52. f. 354*
- Defunctis quomodo prosit Indulgentia p. 2. n. 60. f. 385*
- Defunctorum corpora exemptantes quando sunt excommunicati p. 2. n. 28. f. 246*
- Defunctorum omnium Commemoratio à quo instituta p. 2. n. 60. 61. f. 362. & n. 35. f. 381. & 382*
- Defunctorum officium fieri quomodo sit introductum par. 2. nu. 36. f. 382*
- Defunctos an possit Ecclesia excommunicare p. 2. n. 77. 78. 81. f. 388*
- Degradatus celebrans qua pœna puniatur per Canones p. 2. n. 46. f. 19*
- Delegare, & commutare in quo differant p. 2. n. 9. f. 151*
- Delegati Apostolici in alienationibus rerum Ecclesiarum faciendæ si non fungantur officio suo sunt excommunicati p. 2. n. 50. f. 229*
- Delegati suspenduntur si abutantur potestate p. 2. n. 15. f. 283*
- Deliberatio celeris an excuset à voto p. 2. n. 30. f. 308*
- in Delicto improviso moderatur pœna ibid. n. 34*
- Delictum quando remittitur in loco publico datur pœna maior p. 2. n. 31. f. 74*
- Deponi an, & quando debeat cognoscens carnaliter filiam spiritualement p. 2. n. 56. 57. casus f. 18 cum*

- cum Deposito orans qua pœna puniatur secundum Canones Apostol. p. 2. n. 47. f. 23*
- Deposito pro quibus peccatis sit imponenda p. 2. n. 6. §. 1. est f. 18*
- Depositus ministerijs se ingerēs qua pœna puniatur p. 2. n. 47. f. 18*
- Detrucentes Clericum an sint excommunicati p. 2. n. 6. f. 243*
- Deuota cognita carnaliter qua pœna puniatur per sacros Canones p. 2. n. 46. §. 6. f. 18. & qua pœnam cognoscens p. 2. nu. 46. §. 6. fol. 18*
- Deuotè fieri visitatio quando dicatur p. p. n. 41. f. 74*
- Deus quare legem instituit de Iubileo sanctificando p. p. n. 21. 22. fol. 3*
- Deus qualiter dicatur finis naturalis hominis p. 2. n. 19. f. 5*
- Deus an possit esse causa peccati p. 2. n. 28. f. 6*
- Deus quomodo dicatur excacare peccatores p. 2. n. 29. f. 6*
- Deus remunerat ultra condignum & punit citra condignum par. 2. n. 23. f. 89*
- Diabolus confunditur, & Angelorum exercitus tempore Iubilei gaudet p. p. n. 5. f. 64*
- Diabolus an sit causa peccati par. 2. n. 31. f. 6*
- Diaconus, & Subdiaconus an possint absolvere in mortis articulo . 2. n. 33. p. 338*
- Dictio A quomodo excludat tēpus, cui adiungitur p. p. n. 7. f. 70*
- Dies retributionis, vel iudicij dicitur dies aduentus Domini par. 1. n. 17. f. 19*
- Dies an intelligantur interpolati pro consequendo Iubileo par. p. n. 37. f. 74*
- Dies ieiunij quomodo computentur p. p. n. 6. f. 84*
- Dies, quibus visitantur Ecclesie, an debeant esse continui p. p. num. 6. fol. 70*
- Dies Dominici an obseruandi à Vesper. ad Vesper. p. p. n. 7. f. 110*
- Dies carene quadraginta an includantur in tempore septem annorum p. 2. n. 37. f. 103*
- Dies visitandi tempore Iubilei de quibus intelligantur p. 1. nu. 32. fol. 74*
- Differentia qualis inter Iubileum proprium, & improprium par. 1. n. 3. f. 14*
- Differentia inter votum de non contrahendo, & votum castitatis p. 2. n. 67. f. 312*
- Differentia inter remissionem peccatorum venialium, & mortalium p. p. n. 75. f. 55*
- Differentia orationis vocalis, & mentalis, verbo oratio*
- Differentia inter contritionem p. p. n. 76. f. 55*
- Differentia inter Iubileum, & Indulgentiam p. p. n. 3. f. 14*
- Differentia inter potestatem absolueri à reservatis vi Cruciate, & dispensandi, seu commutandi vota p. 1. n. 64. f. 102*
- Differentia operis meritorij, Verb. opus meritorium, & opera meritoria*
- Differentia inter dispensare, absolvere, irritare, commutare vota p. 2. n. 157. f. 320. seq.*
- Differentia orandi. potius in uno loco, quàm in alio verb. Orare*
- Diffe-*

I N D E X.

- Differentia receptaculorum* p.2. n. 2. n.7. f. 353
- Differentia inter vouere ob malum finem, & propter bonum annexū malo fini* p.2. n.43. f.309
- Differentia inter suffragia, & Indulgentias* p.2. n.6. f. 385
- Differentia inter excommunicationem in Bulla Cœne, & alias Papæ reseruatæ* p.2. n.27. f.337
- Differentia inter Indulgētias, quæ conceduntur viuīs, ab ijs, quæ cōceduntur mortuis* p. 2. num. 66. f.386
- Differentia Altaris priuilegiati, & aliorum, quoad celebrationem Missarum* p.2. n.113. f.394
- Differentia inter datum in articulo mortis, & post mortem* par. 2. n.154. f. 402
- Differentia inter annum septimū, & quinquagesimum* p. 1. n. 19. f. 19
- Differentia inter articulum, & periculum mortis* p.2. n.125. f.117
- Differentia quomodo appareant sancti, & damnati in hac vita* p. 2. n.107. f.369
- Differentia inter excommunicationem maiorem, & anathema* p.1. n.24. f.231
- Differentia inter apparitiones Sanctorum, & damnatorum in hac vita* p.2. n.109. f.369
- Differentia inter Abbates, & Parochos in materia concedendi Indulgentias* p.2. n.56. f.142
- Differentia inter Indulgentiā concessam defunctis* p.2. n.66. f. 386
- Differentia inter peccatum, delictū, & vitium* p.2. n.37. f.7
- Differentia inter peccatum mortale & veniale* p.2. n.22. f.5
- Differentia inter pigritiam, & desidiam* p. 2. n.45. f.8
- Differentia inter satisfassionem, & satisfactionē, vide satisfactio. & satis passio*
- Differentia inter absolutionem, & Indulgentiam* p.2. n.5. f.11
- Differentia inter satisfactionem, & obligationem ad pœnam, vide satisfactio.*
- Differentia inter opera satisfactoria, & meritoria. vide opera*
- Differentia inter satisfactionem, Indulgentiam, & Sacramentum* p.2. n.30. f.81
- Differentia inter meritum, & satisfactionem. vide satisfactio.*
- Differentia inter communicationē bonorum operum, & Indulgentia* p.2. n.14. f.46
- Differentia inter indulgentiam pleniorē, plenissimā, & Iubileū* p.2. n.66. & 67. p.107. & ad nu. 108. ad 90. f.109. & 110
- Differentia inter Indulgentiam, quatragesimā, & illam, quæ conceditur in dedicatione Ecclesiæ* p.2. n.23. f.131
- Differentia inter communicare bona. satisfacere, remittere pœnam, & Indulgentiam* p.2. n.61. f.143
- Differentia inter materiam indulgentiarum, & interdicti* par.2. n.6. p.150
- Differentia inter perpetuū, & semipiternum* p.2. n.122. f.201
- Differentia inter anathema, & excommunicationem maiorem. vide Anathema*
- Differentia inter votum simplex, et solemne. vide votum.*

Dis-

I N D E X.

- Differentia inter dispensare, interpretari, & absolueri à voto* p. 2. n. 157. f. 320
- Differentia inter Iubileum propriū & improprium* p. 1. n. 3. f. 14
- Differentia inter restitutionem, & satisfactionem* p. 2. n. 158. f. 402
- Differentia inter potestatem absolvi a reservatis vi Cruciatæ, & dispensandi, seu commutandi vota* p. 1. n. 64. f. 102
- Differentia inter indulgentiā quadragenam, & illam, quæ conceditur in dedicatione Ecclesiæ* p. 2. n. 22. f. 131
- Dignitates acceptantes à Schismaticis excoīcantur* p. 2. n. 5. f. 272
- Differentia inter Iubileum, plenariam, pleniorē, & plenissimam* p. 2. n. 77. ad 90. f. 109
- Dignitates habentes si audiūt leges Ciuil. excoīcantur* p. 2. n. 9. f. 273
- Dignitates recipientes de manu laici interdicuntur* p. 2. n. 15. f. 295
- Dignius trahit ad se minus dignum* p. 1. n. 20. f. 35
- Dilapidans res Ecclesiæ Patronus, quæ pœna puniatur secundum Canones* p. 2. n. 46. §. 42. f. 24
- Diligentia humana adhibenda pro examine conscientia* p. 1. nu. 18. fol. 49
- Diligentia quæ dicatur ibid.*
- Diligentia adhibita, quæ videtur sufficiens, licet non sit, an excuset à peccato* ibid. n. 19. f. 49
- Diligentia non sufficiens quomodo fiat sufficiens auxilio Confessarij* ibid. n. 20. f. 49
- Dimissorias concedentes Abbates nō subditis suspenduntur* p. 2. n. 778 f. 292
- Dimissorias concedens capitulum, sede vacante non arētatis, excommunicatur* p. 2. n. 1. 12. f. 294
- Discipuli cuiusdam anima quomodo, & quare apparuerit suo magistro* p. 2. n. 80. f. 364
- Dispensandi causa in votis quæ sit* p. 2. n. 160. f. 310
- Dispensandi facultas an sit penes omnes Prælatos* p. 2. n. 171. f. 321
- Dispensandi facultas data in votis, an intelligatur, & commutandi* p. 2. n. 4. f. 306
- Dispensandi, & commutandi vota facultas data à Papa an intelligatur reservata Papæ* p. 2. nu. 5. fol. 306
- Dispensandi facultas an intelligatur quoad vota Religionis, peregrinationis, et castitatis* p. 2. n. 6. f. 306
- Dispensare votum quid sit* par. 2. n. 158. f. 320
- Dispensare an possit Episcopus in voto castitatis factō, ut possit peti debitum* p. 2. n. 71. f. 313
- Dispensare in statuto suo an Prælati possint* p. 2. n. 38. f. 176
- Dispensare, irritare, commutare, absolvere, &c. quomodo differat* p. 2. n. 157. f. 320
- Dispensari an et quando possint vota castitatis, & Religionis* p. 2. n. 5. f. 306
- Dispensari an & quando possint votum factum de consensu superioris* p. 2. n. 132. f. 318
- Dispensari quæ vota possint ab Episcopis* p. 2. n. 159. f. 320
- Dispensari an possint votum solemnizatum professione, vel ordine sacro, & à quo* p. 2. n. 164. ad 170. 326

Dispen-

I N D E X.

- Dispensari super quibus votis solē-
nibus à Papa possit p. 2. nu. 167.
168. f. 320. seq.*
- Dispensari an, & quando à Papa
possit super voto paupertatis, &
obedientie p. 2. n. 169. f. 320*
- Dispensari an possit votum conti-
nentie etiam solemnizato par. 2.
n. 162. 164. seq. f. 320*
- Dispensari an possit ab Episcopo su-
per voto pœnali castitatis par. 2.
n. 179. seq. f. 322*
- Dispensari an possint ab Episcopo
vota conditionalia castitatis p. 2.
n. 181. f. 322*
- Dispensari an possit ab Episcopo ad
petendum debitum cum illis qui
post votū castitatis contraxerunt
matrimonium p. 2. n. 180. f. 322*
- Dispensari an possit Episcopus su-
per votū castitatis cum illis qui
contraxerunt matrimonium p. 2.
n. 189. f. 322*
- Dispensari an possit ab Episcopo su-
per voto nubēdi p. 2. n. 187. f. 322*
- Dispensari an possit ab Episcopo in
voto meticulofo castitatis par. 2.
n. 187. f. 322*
- Dispensari an possit in voto suscipien-
di ordines sacros p. 2. n. 188. f. 302*
- Dispensari an possit in votis à se fa-
ctis p. 2. n. 189. seq. f. 322. seq.*
- Dispensari an possit super irregu-
laritatibus virtute Iubilei p. 2.
n. 33. f. 344*
- Dispensatio Calest. iij. et Clem. viij.
ut Religiosi professi contrabant
p. 2. n. 165. f. 320. & verb. Calest.
& Clem. viij.*
- Dispensationem non petendi debitū
an obliget p. 2. n. 191. f. 323*
- Dispensationes faciendæ in matri-
monijs in foro conscientie tantū
quomodo intelligantur p. 2. n. 72
f. 344*
- Dispensator thesauri. vide thesauri
dispensator*
- Dispensatus ab hora ieiunij an di-
spēsetur à ieiunio p. 1. n. 19. f. 86*
- Dispensatus ad carnes an possit uti
piscibus p. 1. n. 28 f. 87*
- Dispensatus ut secretò comedat car-
nes, an possit coram alijs comede-
re ibid. n. 28*
- Dispensatus sine causa an sit tutus
in conscientia p. 2. n. 161. f. 320*
- Dispensant Prælati inferiores in
aliquibus votis p. 2. n. 173. f. 321*
- Dispensat solus Papa in votis to-
tius Ecclesie p. 2. n. 172. f. 321*
- Dispēsat Prælatus Regularis in nō-
nullis votis p. 2. n. 174. seq. f. 321*
- Distillans sanguinem Christi super
terram qua pœna puniatur se-
cundum Can. p. 2. n. 46. §. 38. f. 23*
- Distributio remissionis pœne ad
quem pertineat p. 2. n. 27 f. 213*
- Diuinis inseruire quid importet p. 2
n. 111 f. 396*
- Diuortio factò, si alteram quis du-
cat uxorem qua pœna punia-
tur secundum Canones Ap. p. 2.
n. 47. §. 47 f. 30*
- Diuturnitas pœne Purgatoriij in
quo consistat p. 2. n. 64. 65 f. 363*
- Doctores non recepto iuramento
suspenditur p. 2. n. 33. f. 288*
- Doctores, qui loquuntur de Para-
diso, & alijs receptaculis p. 2. n.
24. f. 53*
- Dolere an quis debeat magis de
vno, quàm de alio peccato par. 1.
n. 65 f. 54*
- Dolor an debeat esse maximus, vel
qua-*

quales sufficiat p. 1. n. 64. f. 54
Dolor sensus, an detestatio peccati
requiratur pro contritione p. 1.
n. 68. f. 54

Dolor propter solam pœnam sine
odio peccati, an sufficiat ad Sa-
cramentalem absolutionem p. 1.
n. 19. f. 36

Domini temporales cogētes celebra-
re in loco interdicto, vel ab eo no-
lentes exire excommunicantur
p. 2. n. 29. f. 246

Domini ydē prohibētes, subditos ne
cū Ecclesiasticis contrabant ex-
communicantur p. 2. n. 16. f. 273

Domini ydē nō parentes officialibus
sancti officij contra hæreticos ex-
communicantur par. 2. num. 25.
f. 274

Domini ydem non seruantes qua
statuuntur in c. ubi periculum
de elect. in 6. excomm. p. 2. n. 28.
f. 274

Domino tēporales, Legatos, et Nun-
cios Apostolicos, impediētes ne
suum officiū exequantur, inter.
dicuntur p. 2. n. 1. f. 294

Domini inferentes iniuriam Epi-
scopo interdicuntur p. 2. num. 3.
f. 294

Domū lustrans magicis, vel Incan-
tatoribus qua pœna puniatur se-
cundum Can. p. 2. num. 46. §. 43.
§. 43. f. 24

Donaria Idolorum reperta apud
Machabæos an fuerint in reue-
rentiam Idolorum par. 2. nu. 12,
f. 377

Dormiens tota nocte cum muliere,
& pluries cum ea peccans quot
peccata committat par. 1. nu. 44.
fol. 50.

Duellantes acceptans suspenditur
p. 2. n. 92. f. 293

E

Ecclesia an possit excommuni-
care defunctos par. 2. nu. 77.
78. 81. f. 388

Ecclesia quod habeat potestatem
super votis an sit de fide credere
p. 2. n. 156. f. 320

ab Ecclesia lapides, & alia orna-
menta extrahentes excommuni-
cantur p. 2. n. 79. f. 257

Ecclesia Lateranensis super omnes
alias Ecclesias habet prærogati-
uam p. 1. n. 115. f. 117

Ecclesia Regnum Christi dicitur
p. 2. n. 5. f. 89

Ecclesia quod habeat potestatem
super votis an sit de fide credere
p. 2. n. 156. f. 320

Ecclesia destructa an cesset Indul-
gentia p. 2. n. 4. & 5. f. 226

Ecclesia si readificatur an Indul-
gentia recuperetur par. 2. nu. 6.
f. 227

Ecclesia si transferatur ad alium
locum an Indulgentia cesset p. 2.
n. 5. 6. f. 226. & 227

Ecclesiam credēs esse in terris, eam
etiam habere clauē credere oportet
p. 2. n. 4. f. 209

Ecclesiam comburens qua pœna pu-
niture secundum Canon. par. 2. n.
46. §. 28. f. 22

Ecclesiam frangens vel furans, se-
cundum Can. qua pœna puniatur
p. 2. n. 46. §. 28. f. 22

Ecclesiam ingredientibus, scripturas
audientes si apud preces, & com-
munionem non permanent qua
pœna

I N D E X.

- poena puniantur secundum Canon p. 2. n. 47. §. 9. f. 23
- Ecclesiarum visitatio tertium opus pro consequutione Iubilei par. 1. n. 2. f. 69*
- Ecclesiarum in dedicatione que Indulgentia concedatur p. 2. n. 48. f. 217*
- Ecclesiarum visitatio per partes interruptas fieri potest par. 1. n. 6. fol. 69*
- Ecclesiarum visitatio facienda est per triginta dies, continuos vel interpolatos ab incolis, & per quindecim ab exteris p. 1. nu. 7. f. 70. n. 32. & 37. f. 74*
- Ecclesiarum visitatio debet fieri noturno tempore p. 1. nu. 8. & 33. fol. 70*
- Ecclesiarum visitatio non potest fieri anticipato tempore p. 1. nu. 20. & 29. f. 72*
- Ecclesiarum visitatio verb. Visitatio Ecclesiarum*
- Ecclesiarum ordinatio an & quando pertineat ad Episcopum quoad omnes effectus p. 2. n. 10. f. 201*
- Ecclesias effrangentibus, vel illis ignem mittentes sunt excommunicari p. 2. n. 9. f. 244*
- Ecclesias tempore Iubilei si quis in gratia cepit visitare si postea peccauerit mortaliter non tenetur visitatas repetere par. 1. f. 72 num. 17*
- Ecclesiasticas personas compellentes subiaccere eorum iura laicis excommunicantur p. 2. n. 23. f. 274*
- Ecclesiasticas personas trahentes alias personas Ecclesiasticas ad forum saculare excommunicantur p. 2. n. 96. f. 255*
- Ecclesiasticas personas compellentes ad pedagia excommunicantur p. 2. n. 17. f. 273*
- Ecclesiasticas personas represalias concedentes sunt excommunicati p. 2. n. 19. f. 273*
- Ecclesiastici bona Ecclesia alienantes interdicuntur p. 2. num. 17. f. 295*
- Ecclesiastici bona Ecclesia alienantes interdicuntur par. 2. num. 17. f. 295*
- Ecclesiastici trahentes alios Ecclesiasticos ad forum saculare excommunicantur p. 2. n. 92. f. 255*
- Ecclesiasticis personis si Iudices, & Principes seculares sunt negligentes facere iustitiam excommunicantur p. 2. n. 3. f. 272*
- Ecclesiasticis personis ne subditi contrahant prohibentes Domini temporales excommunicantur par. 2. n. 16. f. 273*
- Ecclesiasticis personis imponentes gabellas Vniuersitates interdicuntur p. 2. n. 26. f. 274*
- ab Ecclesiasticis personis exigere gabellas vniuersitates interdicuntur p. 2. n. 5. f. 294*
- Ecclesiasticos compellentes subiaccere eorum iura laicis excommunicantur p. 2. n. 23. f. 274*
- Ecclesiasticos compellentes ad pedagia, &c. excommunicantur p. 2. n. 17. f. 273*
- Ecclesiasticos offendentes ad quos spectat electio vel eorum Consanguineos eo quod non elegerint quem voluerint excommunicantur p. 2. n. 22. f. 274*
- Ecclesiasticus portans vestes non decet suspenditur p. 2. n. 63. f. 291*

I N D E X.

- Ecclesia Romana iura occupantes excommunicantur in Bulla Cœna* p. 2. n. 30. f. 237
- Ecclesia bona in proprios usus conuertentes sunt excommunicati* p. 2. n. 100. f. 255
- Ecclesia caput Vicarius Christi, qui est Sum. Pont.* p. 2. n. 5. f. 84
- Ecclesia quæ visitanda sint tempore Iubilei, & à quibus Summ. Pon. fuerunt præscriptæ* p. 1. n. 2. f. 69
- Ecclesiæ quatuor tantū, & nō septē visitanda sunt tempore Iubilei, qui vero septem visitauerit opus perfectius exercebit* ibid. n. 3
- Ecclesiæ septem Urbis representant septē loca, in quibus versatus est Christus tēpore tuæ acerbissimæ passionis* ibid. n. 45. & 47. f. 75
- Ecclesiæ quatuor urbis debent saltē semel in die visitari tempore Iubilei* ibid. n. 5. f. 69
- Ecclesiæ quatuor Urbis dummodo eodem die visitentur, etiā per interpolatas horas, fructus Indulgentiæ obtinetur* ibid. n. 6
- Ecclesiæ stationum Urbis quæ* p. 1. n. 47. f. 75
- Ecclesiæ nondum constructæ non potest Indulgentia concedi* p. 2. n. 4. f. 172 & n. 7. f. 227
- Ecclesiæ S. Crucis in Hierusalē quæ Indulgentiæ sint concessæ ad instantiā S. Helenæ* p. 2. n. 45. f. 217
- Æconomus debet cōstitui à Confraternitate pro communibus expensis* p. 1. n. 14. f. 128
- Effectus peccati qui* p. 2. n. 35. f. 7
- Effectus Baptismi qui* p. 2. n. 17. f. 37
- Effectus pœnitentiæ an sint mensurandi iux quantitatem pœnitentiæ* p. 2. n. 98. f. 112
- Egredi per portam Sanctam, an sit peccatum* p. 1. n. 18. f. 117
- Electus post professionem an teneatur seruare substantialia Religionis* p. 2. n. 79. & 80. f. 314
- in Electione Rom. Pont. non obseruantes Bullā Greg. XV. cum nouem actionibus sunt excommunicati* p. 2. n. 103. f. 256
- Electionem non præsentantes in tēpore Statuto suspenduntur* p. 2. n. 43. f. 289
- Electionem Domini temporales non obseruantes quæ statuuntur in c. ubi periculum interdicuntur* p. 2. n. 2. f. 294
- Electionem ad curam animarum factam, non examinans suspēditur* p. 2. n. 12. f. 286
- Electiōni in Rom. Pontificem de se facta à paucioribus quā à duabus Cardinaliū partibus consensuens excōicatur* p. 2. n. 4. f. 272
- Electores non præsentantes electionem electo infra octo dies suspenduntur* p. 2. n. 43. f. 289
- in Electionibus fratrum minorum de obseruantia subornātes aliquē sunt excōicati* p. 2. n. 73. f. 252
- Eligentes in Senatorem Rom. Imperat. excōicantur* p. 2. n. 17. f. 144
- Eleemosyna quomodo intelligatur, & quæ ad illam reducuntur* p. 2. n. 19. f. 56
- Eleemosyna pro opere iniungi solet in Iubileis extraord.* p. 1. n. 1. f. 80
- Eleemosyna quomodo est intelligenda quando iniungitur in Indulgentiis* ibid.
- Eleemosyna spiritualis in quibus contineatur* ibid.
- Eleemosyna an remittat peccatum sicut*

I N D E X.

- sicut baptismus, stante scriptura, quæ de tali remissione mentionē facit p. 1. n. 4. f. 81*
- Eleemosyna si non detur ab eo per quem mittitur an Indulgentia lucretur p. 2. n. 42. f. 176*
- Eleemosyna facta in peccato mortali ad quid valeat p. 2. n. 59. f. 179*
- Eleemosyna an remittat peccatum sicut baptismus, stante scriptura quæ de tali remissione mentionē facit p. 1. f. 81. n. 4*
- Eleemosyna facienda causa indulgentiæ an debeat esse trina, vel una ibid. n. 5*
- Eleemosyna cui sit facienda par. 1. f. 81. n. 7*
- Eleemosyna an possit fieri per alium ibid. n. 8*
- Eleemosyna si non fiat per quē mittitur an lucretur indulgentia p. 2. n. 42. f. 176*
- Eleemosyna de quibus sit facienda ibid. n. 9*
- Eleemosyna an possit fieri de turpiter acquisitis ibid. n. 10*
- Eleemosyna an possit fieri de iniuste acquisitis ibid. n. 11*
- Eleemosyna quo ordine sit facienda p. 1. n. 13. f. 82*
- Eleemosyna an sit facienda illis, qui ex ea sumunt occasionem peccandi ibid. n. 14*
- Eleemosyna, & oratio simul statuta in certis diebus, an vno die possit vnam, altero autem die aliam fieri p. 1. n. 10. f. 93*
- Eleemosyna an sit facienda quoties est ieiunandū, & orandū ibid.*
- Eleemosyna consistit in cordis contritione p. 2. n. 34. f. 10*
- Eleemosyna qualiter facienda ibid.*
- Eleemosyna danda ab Episcopo tempore Iubilæi p. 1. n. 20. f. 129*
- Eleemosyna effectus qui p. 1. nu. 3. fol. 81*
- Eleemosynam prohibentes facere Fratribus S. Augustini excommunicantur p. 2. n. 78. f. 280*
- Eleemosynam datam ratificans nomine suo pro indulgentia consequenda an eam lucretur par. 2. n. 44. f. 177*
- Eleemosynam statutā in indulgentiis qui non potest adimplere, an indulgentiam lucretur p. 1. n. 6. fol. 81. 82*
- Eleemosynam parvam faciēs an ita lucretur ac qui facit magnam p. 1. n. 42. f. 97. ad 47*
- Eleemosynam qui dat parvam cum deuotione, & alius magnam tepide, an & quando lucrentur indulgentias p. 1. n. 45. f. 98*
- Eleemosynam iniunctam an sufficiat semel facere par. 1. num. 53. fol. 99*
- Eleemosynā dans nomine alterius pro consequenda indulgentia an debeat esse in gratia p. 2. num. 46. f. 177*
- Eleemosynam qui non possunt facere an lucrentur indulgentiam p. 1. n. 12. 13. f. 82*
- Eleemosynas querendi quomodo sedes Apostolica concedat licentiā pro hospitalibus p. 2. n. 16. f. 166*
- Eleemosynas prohibitas fieri Fratribus S. Augustini asserentes excommunicantur p. 2. n. 78. f. 280*
- Eleemosynas querere an, et quando sedes Apostolica concedat alicui pio loco p. 2. n. 20. f. 165*
- Eleemosynas querēdi facultas qui-*

- bus locis p̄ijs seu hospitalibus cōcedatur a sede Apostolica par. 2. n. 21. f. 166
- Electores non presentantes personam electi infra octo dies suspenduntur p. 2. n. 43. f. 289
- Eligētes indignum ad Episcopatum vel curam animarum suspenduntur p. 2. n. 42. f. 289
- Eligentes per abusum secularis potestatis suspenduntur p. 2. n. 46. f. 289
- Eligentes in Senatorem Romanū Imperatorem, & ceteros ultra annos excommunicantur par. 2. n. 17. f. 144
- Eligere tractantes Rom. Pontificē viuēt ipso Pont. p. 2. n. 45. f. 243
- Enoch, & Eliam translati in Paradisum terrestrem, & quare p. 2. n. 17. f. 356
- Episcopatum per seculares fauores consequens qua pœna punitur secundum Can. Apost. p. 2. n. 47. §. 29. f. 28
- Episcopi venientes ad Curiam habitu transformato, vel inde recedentes sine licentia Papa excommunicantur par. 2. num. 49. f. 277
- Episcopi proponentes indicem casuum, & gratiarum cum indulgentijs soluta pecunia suspenduntur p. 2. n. 15. f. 165
- Episcopi usurpantes bona Ecclesiarum vacantium interdicuntur p. 2. n. 16. f. 295.
- Episcopi quas remissiones antiquitus faciebant p. 2. n. 35. f. 217
- Episcopi possunt concedere indulgentias ultra numerum sibi taxatum p. 2. n. 40. f. 135
- Episcopi aleatores, seu ebrj pœna secundum Can. Apostol. p. 2. n. 47 §. 41. f. 3
- Episcopi, & alij quo iure concedunt indulgentias, humano, vel diuino p. 2. n. 45. f. 137
- Episcopi quando, & qua forma concedunt indulgentias p. 2. n. 19. f. 130
- Episcopi plures an possint in eadem Ecclesia iurisdictionem habentes, vel de licentia proprij Episcopi concedere eandem indulgentiam quatragesimam ab alijs concessam p. 2. n. 24. f. 131
- Episcopi plures an possint concedere plures indulgentias in dedicatione Ecclesiæ par. 2. num. 25. fol. 131
- Episcopi qui non habent subditos non possunt indulgentias concedere p. 2. n. 27. f. 132
- Episcopi plures vnā consecrantes Ecclesiam, potest eorum quilibet annum indulgentiæ concedere p. 2. n. 38. f. 134
- Episcopi, & alij Prælati si concedant indulgentiam ultra numerum eis taxatum an valeat concessio p. 2. n. 39. f. 134
- Episcopi qua vota possint emitte p. 2. n. 19. 20. & 21. f. 317
- Episcopi aut Presbyteri negligentis circa populi curam pœna secundum Canon. Apost. p. 2. n. 47. §. 57. f. 31
- Episcopis iniurias inferentes Domini temporales interdicuntur p. 2. n. 3. f. 245
- Episcopis quare limitata fuit forma concedendi indulgentias p. 2. n. 21. f. 130

I N D E X. I

- Eligere Romanum Pontificem tractantes, vivente ipso Pontifice excommunicantur* par. 2. n. 45. f. 249
- Episcopo cognoscenti filiam spirituales carnaliter, quæ pœnitentia iniungenda per sacr. Can. p. 2. n. 46. §. secundus casus* f. 282
- Episcopos non posse casus reservare negans excommunicatur* par. 2. n. 10. f. 298
- Episcopum bandientes, vel percutientes excommunicantur* p. 2. n. 23. f. 245
- Episcopus an possit cōcedere Indulgentias Defunctis, sicuti Papa* p. 2. n. 43. f. 136
- Episcopus potest alijs communicare opera bona sui Episcopatus, non tamen illis Indulgentias concedere* p. 2. n. 60. f. 143
- Episcopus aliqua censura innodatus an possit delegare suas vires alieni Episcopo, ut Indulgentias concedat* p. 2. n. 9. 10. f. 151
- Episcopus an possit remittere pœnitentiam* p. 2. n. 36. f. 175
- Episcopus an possit se absolvere ab interdictis per Indulgentias* par. 2. n. 24. f. 174
- Episcopus Cardinalis concedit centum dies de Indulgentia, non Cardinalis quadraginta* par. 2. n. 20. f. 130
- Episcopus an possit Indulgentias, quas in diversis Ecclesiarum consecrationibus dedit ad consecrationem unius transferre* p. 2. n. 26. & 27. f. 131
- Episcopus potest statuere, ut Indulgentia sua prosint alienis de consensu proprii Episcopi, & quomodo hoc intelligatur* p. 2. n. 32. f. 133
- Episcopus non potest facere, ut Indulgentia concessa ab alijs Episcopis valeant in sua diocesi* p. 2. n. 33. f. 133
- Episcopus si concedat Indulgentias dantibus elemosynas nō valent nisi subsint ipsi concessenti* p. 2. n. 34. f. 133
- Episcopus potest concedere Indulgentiam suis suaditis extra Episcopatum suum* p. 2. n. 35. & 36. f. 133. 134
- Episcopus potest concedere Indulgentiam subdito visitanti Ecclesiam extra suam Diocesim* par. 2. p. 2. n. 37. f. 134
- Episcopus an possit dispensare super vota conditionalia castitatis* n. 185. f. 322
- Episcopus an possit dispensare in voto Religionis* par. 2. n. 182. f. 322
- Episcopus an possit dispensare ad petendum debitum cum illis qui post votum castitatis matrimonium contraxerunt* p. 2. n. 189. f. 322
- Episcopus an possit dispensare in voto meticoloso castitatis* par. 2. n. 187. f. 322
- Episcopus an possit dispensare in voto suscipiendi oras nem sacram* p. 2. n. 188. f. 322
- Episcopus an possit dispensare in voto non nubendi ibi. n. 187.*
- Episcopus an possit dispensare secum in votis a se factis ibidem.* n. 189

I N D E X.

Episcopus an veniat nomine partis quoad satisfactionem par. 2. n. 14. 46. f. 340

Episcopus an possit exercere iurisdictionem, & à censuris absolueri extra Diocesim par. 2. n. 82 f. 344

Episcopus an Caput suæ Parochiæ & qua possit in ea facere par. 2. n. 47. §. 33 f. 29

Episcopus an rerum Ecclesiæ habeat dominium par. 2. num. 47. §. 40. fol. 30

Episcopus à quot sit ordinandus p. 2. n. 47. §. 1. f. 26

Episcopus dispensator rerum Ecclesiasticarum, &c. secundum Can. Apost. par. 2. num. 47. §. 37. fol. 29

Episcopus ordinatus si curam populi sui non suscipiat, qua pœna punitur par. 2. num. 47. §. 35. fol. 29

Episcopus extra diocesim ordinationem faciens qua pœna punitur secundum Canones Apostolorum parte 2. num. 47. §. 34. fol. 29

Episcopus alienos recipiens Clericos sine licentia proprij qua pœna punitur par. 2. num. 47. §. 15. fol. 27

Episcopus derelinquens suam diocesim sine causa qua pœna puniatur secundum Canones Apostolorum par. 2. num. 47. §. 13. fol. 27

Episcopus utens familiaritate Magistratum pro Ecclesiâ acquirenda qua pœna punitur secundum Canon. Apost. p. 2. nu. 47.

§. 29. fol. 28

Episcopus debet populum instruere, quid denotet accessus ad Urbem p. 1. n. 19. f. 129

Episcopus an possit eligere in confessarium quem voluerit par. 1. n. 58. f. 100

Episcopus qua forma debet instruere populum ad suscipiendum Iubileum parte prima num. 1. fol. 126

Episcopus mandare debet affigi copiam Bullæ Iubilei per diuersas Ciuitates, & Diœcesis partes. ibid. n. 2

Episcopus qua forma debet instruere Clericos, & Sacerdotes ad suscipiendum Iubileum par. 1. n. 3. f. 126

Episcopus intra diocesim an possit absolueri suos subditos par. 2. n. 35. f. 134

Episcopus an possit concedere Indulgentias subdito populo, opere facien. in aliena diœcesi par. 2. n. 37. f. 134

Episcopus an possit concedere Indulgentias corona, ut toties quoties ea dicitur lucretur par. 2. n. 44. f. 136

Episcopus punit quæstores delinquentes, & prædicantes parte secunda num. 1. & 4. fol. 162. & 163

Episcopus an possit secum dispensare in voto, & censuris par. 2. n. 24. f. 174

Episcopus non potest peregrinari sine licentia Papæ prima par. n. 14. f. 107

Episcopus qui consecratur à censura

I N D E X.

- sura irretito suspenditur par. 2. n. 1. f. 285.*
- Episcopus exercens Pontificalia in aliena diœcesi sine licentia suspenditur par. 2. num. 3. fol. 285*
- Episcopus omittens procedere in causam sancti Officij, vel procedens odio suspenditur par. 2. nu. 16. f. 287*
- Episcopus debet omnes monere sanctam peregrinationem ad Urbem non curiositatis, sed deuotionis, & pœnitentia causa esse sumendam par. 1. num. 17. f. 129*
- Episcopus omittens visitare limina Apostolorum suspenditur p. 2 nu. 28. f. 288*
- Episcopus in anno sancto debet vberiores eleemosynas pauperibus, & indigentibus erogare p. 1. n. 20. f. 129*
- Episcopus quomodo debet custodire viduas, puellas, & alios qui in Ciuitate remanent in anno Sancto parte prima num. 21. fol. 129*
- Episcopus qua solemnitate debet recipere Confraternitates in regressu ab Vrbe par. 1. nu. 23. f. 129*
- Episcopus debet facere litteras commendatitias peregrinantibus ad Urbem par. prima num. 23. fol. 129*
- Episcopus debet facere litteras commendatitias peregrinantibus ad Urbem parte prima num. 23. fol. 129*
- Episcopus cognoscens carnaliter post Episcopatum, quam cognouerat ante suspenditur par. 2. n. 31. f. 288*
- Episcopus an possit dispensare in voto castitatis facto, ut possit peti debitum par. 2. num. 71. fol. 313*
- Episcopus an possit quis creari si habet votum simplex Religionis parte secunda. num. 90. fol. 314*
- Episcopus an possit dispensare vota conditionalia castitatis, vel Religionis par. 2. num. 181. fol. 222*
- Episcopus loci an possit absoluerexcommunicatum in alia diœcesi p. 2. n. 28. f. 337*
- Episcopus loci an possit absoluerexcommunicatione iuris ibid. num. 30*
- Episcopus non prouidens de Vicario Populo diuersarum linguarum excommunicatur par. 2. n. 6. f. 272*
- Episcopus an incurrat suspensionem non facta de eo mentione p. 2. n. 94. f. 293*
- Episcopus an dispensare possit in voto castitatis facto, ut possit peti debitum parte secunda nu. 71. fol. 313*
- Episcopus electus, & non consecratus an possit Indulgentias concedere parte secunda nu. 42. f. 135*
- Episcopus aut Presbyter deprehensus in fornicatione qua pœna puniatur.*
- Episcopus Indulgentias quas in diuersis Ecclesiarum consecra-*

I N D E X.

- tionibus dedit an possit transfer-
re ad consecrationem vini p. 2.
num. 26. seq. f. 132
- Episcopus accusatus à fidedignis
qualiter sit vocan. secund. Apost.
p. 2. n. 47. §. 73. f. 32
- Episcopus de quibus rebus priuatis
disponit p. 2. n. 47. §. 39. f. 29
- Episcopus aut Presbyter publicis
negocijs non debet se immiscere
p. 2. n. 47 §. 80. f. 33
- Episcopus an possit effici surdus,
mutus, & similes p. 2. num. 47.
§. 77. f. 33
- Episcopus non debet consanguineos
humano gratificare affectu, &
quare p. 2. n. 47. §. 75. f. 32
- Episcopus dissimulans venditionē
correctionem, qua pœna punitur
secundum Can. p. 2. nu. 6. §. 34
f. 23
- Episcopus ordinans inuitum qua
pœna punitur p. 2. nu. 46. f. 33.
f. 23
- Epulo dies quomodo apparuerit
fratribus peccatoribus p. 2. n. 95
f. 367
- Error communis quando facit ius
p. 2. n. 13. f. 152
- Essentiam diuinam an videant ani-
ma iustorum ante corporum re-
surrectionem p. 2. nu. 12. f. 355
- Aetas an & quando excuset à ie-
iunijs p. 1. nu. 35. f. 87
- Ethnicorum anima an fuerunt li-
berata ab inferno propter descē-
sum Christi p. 2. num. 27. f. 380
- Aeternum dicitur qui semper fuit
& erit p. 2. n. 122. f. 204
- Eua quare formata in Paradiso, &
Adam extra p. 2. n. 14. f. 355
- Euangelicum pradicantes contra
sensum Doctorum, vel certum
diem iudicij, &c. excommuni-
cantur p. 2. n. 42. f. 248
- Eucharistia an sine peccato possit
sumi die pollutionis p. 1. nu. 10.
11. f. 615
- Eucharistia quomodo recipienda
pro lucrando Iubileo p. 1. num. 5
f. 61
- Eucharistia sumpta an eod. die pos-
sit peti debitum p. 1. nu. 15. f. 62
- Eucharistia sumpta quamdiu sit
abstinēdo a cibo p. 1. n. 20. f. 63
- Eucharistia ad quid ordinatur p. 2.
n. 9. f. 37
- Eucharistia quādo impediatur su-
mi propter immunditiam corpo-
ralem, seu nocturnam pollutio-
nem p. 1. n. 5. seq. f. 61
- Eucharistiam sumere in die pollu-
tionis an & quando sit peccatum
p. 1. n. 9. f. 61
- Eucharistiam cur non impediat so-
nium homicidij sicut pollutio no-
cturna p. 1. n. 12. f. 62
- Eucharistiam sumere an impediat
legitimus concubitus p. 1. nu. 13.
f. 62
- Eucharistiam sumpturus quomodo
debeat esse ieiunus p. 1. n. 16. f. 62
- Eucharistiam sumens quas condi-
tiones habere debet ibid. n. 19
- Eucharistiam euomens qua pœna
punitur secundum Can. par. 2.
n. 46. §. 38. f. 23
- Eucharistia Sacramentum sumi-
tur sacramentaliter tantum, sa-
cramentaliter, & spiritualiter
simul p. 1. n. 1. f. 61
- Eunuchus an possit esse Episcopus
p. 2.

I N D E X

- p.2. n.47. §. 20. f. 28
*Examen conscientia ante confessio-
nem quomodo faciendum par. 1.
nu. 16. f. 49*
*Examen conscientia si pœnitens nō
facit an peccet ibid. n. 17*
*Pro examine conscientia quæ dili-
gentia sit adhibenda pro satisfac-
ciendo præcepto p. 1. n. 18. f. 49.*
*Examine qui se pro alio exponit ad
beneficium obtinendum est ex-
communicatus p. 2. nu. 70. f. 252*
*Exclusus à religione quam vovit
ante professionē an teneatur ser-
uare regulam p. 2. nu. 64. f. 312*
*Excommunicantes illos qui sunt è
seruitio Romani Pontificis, &
sequentes Romanam Curiam
pro suis negocijs, & recipientes
beneficia prædicta excommuni-
cantur p. 2. n. 125. f. 258*
*Excommunicati publice an tempo-
re Iubilei possint absolui par. 2.
n. 43. f. 339*
*Excommunicati sunt extra Eccle-
siam p. 2. n. 2. f. 229*
*Excommunicati in Bulla Cœne qui
sint p. 2. c. 20. f. 234*
*Excommunicati iustè an possint
consequi Iubileum p. 1. num. 5.
f. 105*
*Excommunicati ab Episcopo si in-
fra viginti dies non paruerint
excommunicantur p. 2. num. 11.
f. 244*
*Excommunicati excommunicatio-
ne Papali non valentes accedere
ad Urbem excommunicantur p. 2.
num. 3. f. 267*
*Excommunicati excommunicatio-
ne Episcopo reservata qui sint
p. 2. an. 1. ad ult. f. 272. ad 282*
*Excommunicati, & ceteri Infide-
les an possint consequi Indul-
gentias p. 2. n. 51. f. 178*
*Excommunicati quibus modis ab-
soluendi tempore Iubilei par. 2.
n. 43. f. 339*
*Excommunicato si concedatur In-
dulgencia an intelligatur ap-
probatus eius status p. 2. nu. 52.
f. 178*
*Excommunicatio contra absoluen-
tes à casibus in Bulla Cœne
an sit reservata p. 2. n. 27. f. 337*
*Excommunicatio contra proponē-
tes populo indicem casuum, &
gratiarum cum Indulgentijs so-
luta pecunia p. 2. n. 15. f. 164*
*Excommunicatio si est ab homine
vel offensio manifesta quomodo
absolutio danda p. 2. n. 85 f. 346*
*Excommunicatio maior, & minor
quæ p. 2. n. 13. seq. f. 231*
*Excommunicatio minor quando
contrahatur ibid. nu. 17*
*Excommunicatio maior à iure, ab
homine, comminatoria, & late
sententia p. 2. ibid. 18*
*Excommunicatio à iure reservata
& non reservata ibid. nu. 19*
*Excommunicatio variè sumitur.
ibid. num. 20*
*Excommunicatio in defunctos pro-
mulgata, & benedictio quomo-
do intelligitur p. 2. nu. 78. seq.
f. 388*
*Excommunicatio incurfa in alie-
na diœcesi an possit absolui ab
Episcopo loci ubi moratur p. 2.
n. 30. f. 337*
*Excommunicationes contra Reli-
giosos comprehendunt, & Reli-
giosas p. 2. n. 105. f. 282*

Ex-

*Excommunicationes extra Bullā
Cœna Papæ reſeruata quæ p. 2.
n. 21. f. 243. ſeq.*

*Excommunicationes contentæ in
Bulla Cœna quæ ſint p. 2. c. 22.
f. 234*

*Excommunicationes in Bulla Cœ-
na ſunt ipſo iure, & Papæ re-
ſeruata p. 2. n. 31. f. 237*

*Excommunicationes in corpore iu-
ris contentæ, & Romano Ponti-
fici reſeruata quæ ſint par. 2. a
f. 243. ſeq.*

*Excommunicationes à iure non
reſeruata à quo poſſint abſolui
p. 2. n. 28. f. 337*

*Excommunicationes contra Car-
dinales non obſeruantes Bullam
Greg. XV. in electione Roman.
Pontif. p. 2. n. 103. f. 256*

*Excommunicationes Epifcopo re-
ſeruata quæ p. 2. num. 1. c. 22.
f. 267*

*Excommunicationes nemini reſer-
uata p. 2. cap. 23 à f. 277. ſeq.*

*Excommunicationes quanam ſint
omnes ſcire oportet, & quare
p. 2. n. 3. f. 229*

*Excommunicationes ab homine à
quo poſſunt abſolui p. 2. nu. 28.
f. 337*

*Excommunicationes Papales aliæ
ſunt in Bulla Cœna, aliæ extra
Bullam, aliæ nemini reſeruata
p. 2. n. 27. f. 232*

*Excommunicationes diſperſas qui
collegerunt p. 2. n. 1. f. 243*

*Excommunicationes in Bulla Cœ-
na, & aliæ Papæ reſeruata quo-
modo inter ſe differant p. 2. nu.
23. f. 337*

Excommunicationes abſolutionem

*extorquentes ſunt excommuni-
cati p. 2. n. 31. f. 275*

*Cum excommunicato orans qua
pœna puniatur ſecundum Can.
Apoſt. p. 2. n. 47. §. 20. f. 27*

*Excommunicato ſi concedatur In-
dulgencia an videatur approba-
tus eius ſtatus p. 2. n. 52. f. 778*

*Excommunicatos publicos ſepeliē-
tes in ſacris excommunicantur
p. 2. n. 42. f. 276*

*Excommunicatus in aliquo loco ſi-
ne commendatitijs litteris non
recipiatur p. 2. n. 47. §. 12. f. 27*

*Excommunicatus ſi celebrauerit qua
pœna puniatur per ſac. Can. p. 2
n. 4. 6. §. 13. f. 19*

*Excommunicatus pluribus excom-
municationibus an indigeat plu-
ribus abſolutionibus p. 2. n. 81.
f. 345*

*Excommunicatus ab homine quo-
modo poſſit abſolui p. 2. num. 29
f. 337*

*Excommunicatus notorius quomo-
do ſit abſoluendus p. 2. n. 42. &
86. f. 339*

*Excommunicatus nominatim ab
Epifcopo an & quādo poſſit ab-
ſolui Epifcopo inaudito p. 2. nu.
47. f. 340*

*Excommunicatus ab Epifcopo non
intelligitur abſolutus in foro ex-
teriori per conſequutionem lu-
bilei p. 2. n. 13. f. 79*

*Excommunicatus ab Epifcopo tem-
pore Iubilei an poſſit Romæ ab-
ſolui in eius præiudicium p. 2.
n. 16. f. 79*

*Excommunicatus Romæ abſolutus
tempore Iubilei in præiudicium
Epifcopi, niſi ab eo abſolutionē*

I N D E X.

- receperit an semper in foro interno remaneat excommunicatus p. 2. n. 19. f. 79
- Excommunicatus occultus si ab Episcopo elegitur in confessarium bona fide veram absolutionem confert pœnitentibus p. 2. n. 16. f. 153
- Excommunicatus à delegato permanens per annum in excommunicatione excommunicantur p. 2. n. 7. f. 243
- Exclusus à religione, quam vouit ante professionē an teneatur obseruare regulam p. 2. num. 64. f. 312
- Exculpationes delicti facta in personam offensam sunt quandoque causa malorum p. 2. nu. 30. f. 74
- Excusatus à ieiunio si potest vesci cibis quadragesimalibus, utendo lacticijs an peccet p. 1. nu. 27. f. 87
- Exempti, & priuilegiati non possunt publicare Indulgentias sibi concessas sine licentia Episcopi p. 2. n. 13 f. 164
- Exequutor testamentarius quando non tenetur de negligentia apud Deum, & hominem par. 2. n. 153. f. 402
- Exercentes pontificalia in aliena diœcesi suspenduntur p. 2. nu. 3. f. 285
- Existens in peccato mortali si ultimam Ecclesiam visitauerit in gratia tempore Iubilei Indulgentiam consequetur p. 1. n. 47. f. 72
- Existens in peccato mortali an cōsequatur Indulgētiā pœnæ illius peccati in quo existit par. 2. n. 53. f. 178
- Exponētes filium vel infantes qua pœnitentia puniantur per sacr. Can. p. 2. n. 46. §. 17. f. 20
- Expulsus culpa sua à Religione, in qua reperiebatur vi voti an teneatur tollere omne impedimentum, & redire quoties vocatur p. 2. n. 77. f. 313
- Exteri quando reperiuntur in episcopatu cōcedentis Indulgentias possūt lucrari Indulgentias p. 2. num. 31. f. 133
- Extrahens frumenta, & sal an & quando excommunicetur p. 2. n. 36. f. 253
- Extrahentes frumenta quando sine excommunicati p. 2. n. 65 f. 279
- Extrahentes frumenta quando sint excommunicati p. 2. n. 65. f. 479
- Extrauagans Vnigenitus II. p. 2. f. 416
- Extrauagans Antiquorum I. p. 2. f. 415
- Extrauagans etsi III. f. 419.
- Extrauagans etsi Dominici V. p. 2. f. 417
- Extrauagans quemadmodum IV. p. 2. f. 420
- Extrauagans Bonif. VIII. Antiquorum de pœn. & remiss. quādo fuit publicata p. 1. nu. 9. f. 11
- Extrauagans ambitiosè an sit ubique recepta, & contineat excommunicationem Papæ reseruatam p. 2. n. 40 f. 248
- Extrema unctio ad quid ordinatur p. 2. n. 7. f. 37
- Exules restituebantur in patriam in Iubileo Moysaico p. 1. f. 24. num. 26
- Exules à patria cœlesti in eandem

restituuntur in Iubileo ecclesiastico *ibid.* n. 27

Exules per Italiam furantes animalia, & de eisdem participantibus excommunicantur p. 2. n. 102
256

F

Faces cur deferantur in aperi-
tione, & claudatione portæ
Sanctæ p. 1. nu. 9. & 10. f. 114
Facultas verb. Absoluendi facul-
tas.

Facultas data absoluendi à casibus
reservatis Rom. Pont. an com-
prehendat censuras illi reserva-
tas, & quid è contra p. 2. n. 24.
f. 336

Facultas data absoluendi à quibus-
libet peccatis, & casibus reserva-
tis Sedi Apost. an comprehendat
casus in Bulla Cœna *ibid.* n. 24

Facultas absoluendi ab aliquo ex
reservatis an intelligatur ab al-
iis p. 2. n. 18. f. 336

Facultas data absoluendi à casibus,
& censuris an intelligatur à cō-
mutatione, & dispensatione vo-
torum p. 2. n. 19. f. 336

Facultas data penitentiario absol-
uendi à casibus, & censuris quo-
modo sit intelligenda *ibid.* n. 21.

Facultas absoluendi à censuris an
intelligatur in Iubileis, si non
fit de ea mentio p. 2. n. 24. f. 336

Facultas absoluendi à quibusvis
peccatis, quorum absolutio reser-
uatur Romano Pontifici, & à
reservatis an comprehendat ca-
sus Bullæ Cœna *ibid.*

Facultas generalis data absolu-
endi à censuris, & à casibus reser-

uatis an comprehendat censuras
propter hæresim *ibid.*

Facultas data à Rom. Pont. absol-
uendi à casibus, & censuris an
comprehendat censuras, & casus
reservatos ordinario p. 2. nu. 25.
f. 336

Facultas absoluendi à reservatis an
intelligatur de præteritis, vel de
futuris p. 2. n. 69. f. 343

Facultas absoluendi ab horis male
recitatis quomodo intelligatur p.
2. n. 70. f. 343

Facultas data absoluendi à casibus
præterquam ab homicidio volū-
tario quomodo intelligatur p. 2.
n. 72. f. 343

Facultas commutandi vota an ex-
tendatur ad penitentiam in iū-
ctam p. 2. n. 3. f. 305. & nu. 10.
f. 324

Facultas dispensandi an intelliga-
tur, & commutandi p. 2. num. 4.
f. 306

Facultas dispensandi, & commu-
tandi vota à Papa an includat
reservata eidem Rom. Pont. p. 2.
n. 5. f. 306

Facultas commutandi vota data
in Iubileo, de quibus intelliga-
tur, de votis factis ante, vel post
Iubileum p. 2. n. 207. f. 324

Facultate data absoluendi à casibus,
& censuris, an intelligantur ca-
sus contenti in Bulla Cœna p. 2.
nu. 207. f. 324

Facultate data absoluendi à casibus,
& censuris, an intelligan-
tur casus contenti in Bulla Cœ-
na p. 2. n. 20. f. 336

Facultate data absoluendi in foro
con-

I N D E X.

- conscientia ab aliqua censura an possit dari absolutio, non audita confessione peccatorum p. 2. n. 22. f. 336*
- Facultate data verb. absoluendi facultate.*
- Facultate data absoluendi non facta mentione, & satisfaciendi, an absolutio data sine obligatione satisfactionis valeat p. 2. nu. 71. f. 343*
- Facultates cōcessa in bulla Cruciate an intelligantur suspensa per Iubileum Anni Sancti p. 1. n. 10 f. 34*
- Falconilla anima quomodo liberatur ab inferno intercessione Sanctae Theclae p. 2. n. 21. f. 379*
- Falsarij litterarum Apostolicarum excommunicantur p. 2. num. 12. f. 244*
- Falsas litteras Apostolicas habentes, & non deseruientes excommunicantur p. 2. n. 10. f. 244*
- Falsificantes litteras Apostolicas excommunicantur in Bulla Cæne p. 2. n. 13 f. 235*
- Falsificantes litteras Apostolicas an & quando incidant excommunicationem p. 2. n. 12. f. 235*
- Familiares Religionum an lucrētur Indulgentias concessas Fratribus Religionis p. 2. num. 103. f. 201*
- Fauores impetrātes Nūtij à Principibus ad quos mittuntur excommunicantur p. 2. n. 83. f. 280*
- Ob Fauorem assumētes Fratres S. Augustini ad aliquam gratiam excommunicantur p. 2. num. 78. f. 280*
- Fauores procurantes fratres Cruciferi, & Carmelita pro dignitatibus obtinendis excommunicantur p. 2. nu. 54. f. 277*
- Fauores procurantes fratres S. Dominici pro aliquo officio in religione consequendo excommunicantur p. 2. n. 15. f. 254*
- Fautores hæreticorum excommunicantur p. 2. n. 1. f. 234*
- Fautores qui dicantur p. 2. num. 8. f. 234*
- Feria legitima quæ dicitur in foro pœnitentiali p. 2. num. 46. §. sciendum f. 25*
- Festum cum Iudæis celebrātes quæ pœna puniantur per sacr. Can. Apost. p. 2. n. 47. §. 69. f. 32*
- Fideiubentis Clerici pœna secundum Can. Apost. p. 2. n. 47. §. 19 f. 27*
- Fide, & spe non priuatur anima per peccatum mortale, nisi per actus ipsi cōtrarios p. 2. n. 5. f. 12*
- Fidei professionem nō emittentes in manibus Ordinarij excommunicantur p. 2. n. 82. f. 280*
- Fideles excitantur ad bene operandum Iubilei tēpore p. 1. n. 2. f. 25*
- Fideles excitantur per Iubileum, & hæretici confunduntur p. 1. n. 9. f. 26*
- Fideles sūt promptiores ad effundendum sanguinem pro Christo per Iubileum ibid.*
- Fideles certificantur per Iubileum Apostolorum Principes fuisse Romæ p. 1. n. 13. f. 27*
- Fideles optimè sciunt per Iubileum monumenta, & corpora Apostolorum Petri, & Pauli Romæ asseruari ibid.*
- Fideles quem fructum percipiant*
ex

I N D E X.

- ex participatione operum religionis* p. 2. n. 30. f. 50
- Fides Catholica tempore Iubilei non modicum exaltatur* p. 1. n. 3 f. 64
- Fides, & spes non defrauntur in homine nisi per actus ipsi cōtrarios* p. 1. nu. 5. f. 12
- Filia Presbyteri qua post votum solemne contraxit matrimonium qua pœna puniatur per Canon. pœnit. p. 2. n. 46. §. 6. f. 18*
- Filia spiritualis quæ dicatur* p. 2. n. 46 f. 18
- Filiam spiritualement, seu matrem carnaliter cognoscenti qua pœnitentia iniungatur per Canon. pœnit. p. 2. n. 46. §. 3. f. 18*
- Filiam spiritualement cognoscenti qua pœnitentia puniatur per Canon. pœnit. p. 2. n. 46. §. 2. f. 18*
- Filia spirituales cognita carnaliter à Sacerdote quam pœnitentiâ iniungant* sac. Can. p. 2. n. 46. §. 2. f. 18
- Filios occidenti qua pœnitentia iniungatur secundum Canon. pœnit. p. 2. nu. 5. & 6. §. 1. f. 17*
- Filios, vel seruos infantes exponentes quomodo puniantur per Canon. pœnit. p. 2. n. 46. §. 7. f. 20*
- Filiusfam. per indultum restitutus à relegatione an redeat sub patria potestate* p. 2. nu. 17. f. 73
- Filiusfam. captus ab hostibus si fugâ arripuerit an liberetur à patria potestate* p. 2. n. 18. f. 73
- Flagella à Deo inflicta in hac vita an sint satisfactoria* p. 2. nu. 30. f. 60
- Flumina quatuor qua scaturiunt de fonte Paradisi Terrestris quæ* p. 2. n. 15. f. 356
- Fœlix Episcopus quomodo referat audita à Presbytero Centumcelense de anima, quæ illi apparuit in balneo* p. 2. n. 81. f. 364
- S. Fœlix Martyr quomodo apparuerit Ciuibus Nolanis* p. 2. nu. 92. f. 367
- Forenses Romam Venientes non animo peregrinationis, si opera iniuncta in Iubileo adimplent an eum lucrentur* p. 1. n. 15. f. 71
- Forenses qui dicantur* ibid.
- Forma concedendi Indulgentias duplex lata, & ferenda* par. 2. n. 56. f. 160
- Forma absolutionis ab excommunicationibus ab homine quando offensio, est manifesta* p. 2. n. 85. f. 346
- In forma Indulgentiæ danda à Confessario an sit necesse addere, restituo te innocentia, vel de quibus oblitus es* p. 2. n. 106. f. 114
- Forma absolutionis extra Sacramentum in foro exteriori* par. 2. n. 84. f. 345
- Forma aliqua an sit seruanda in concedendo Indulgentiam* p. 2. n. 102. f. 113
- Forma absolutionis à suspensione* p. 2. n. 92. f. 348
- Forma absolutionis Sacramentalis* p. 2. n. 87. f. 347
- Forma absoluedi notorium excommunicatum* p. 2. n. 42. f. 339
- In forma baptismi qua vitanda* p. 2. n. 16. f. 37
- Forma dispensandi super irregularitate* p. 2. n. 93. f. 348
- Forma absoluedi excommunicatum in utroque foro* p. 2.

For.

I N D E X

- Forma publicandi Indulgentias Episcopi in Missis, & Vesperis solemnibus* p. 2. n. 19. f. 130
- Forma concedendi Indulgentias Coronis, & Medalijs* p. 2. n. 136 f. 120
- Forma absoluendi infirmum in articulo mortis* p. 2. nu. 107. f. 114
- Forma licentie quaestuandi concedi solita à Sede Apostolica hospitalibus* p. 2. n. 20. f. 165
- Forma absolutionis danda fratribus in ultimo vite auctoritate privilegiorum* p. 2. nu. 109. seq. f. 114. seq.
- Forma absoluendi anathematam, hoc est solemnem excommunicatum* p. 2. n. 86. f. 345
- Forma absolutionis verb. absolutionis forma.*
- Forma seruanda in dando Indulgentias nomine Pontificis* p. 2. n. 103. f. 113
- Forma litterarum quæ scribuntur à Sede Apostolica Ordinarijs pro quaestuando* p. 2. n. 20. f. 165
- Forma aggregandi, & erigendi Confraternitates præscripta à Clem. VIII.* p. 2. num. 95. f. 188
- Forma concedendi litteras commendatitias peregrinis tam Clericis, quam laicis* p. 1. n. 22. 23. f. 130
- Fornicationem facientis pœnitentia secundum can. pœnit. & de qua fornicatione loquantur* p. 2. n. 46. §. primus est f. 17
- De fornicatione aut adulterio accusans, & conuictus Clericus esse non potest* p. 2. n. 47. §. 60. f. 31
- Fortunatus eius precibus reponit animam Marcelli in optimo loco* p. 2. n. 311. f. 369
- S. Franciscus petit ab Honorio Papa concedi Indulgentiam Ecclesie S. Maria Angelorum, & quomodo* p. 2. nu. 35. f. 157
- Fraticellorum statum sectantes excommunicantur* p. 2. n. 47. f. 277
- Fratres Prædicatores, vel minores qui asserunt nō esse in statu perfectionis, vel non licere eis viuere ex eleemosynis sunt excommunicati* p. 2. n. 93. f. 255
- Fratres Sæctiss. Trinitatis qui molestant in eleemosynis querendis sunt excommunicati* p. 2. n. 108. f. 257
- Fratres S. Francisci de Paula portantes caputium longum quando sint excommunicati* p. 2. n. 122. f. 258
- Fratres Minimos recipientes fratres de Obseruantia excommunicantur* p. 2. n. 100. f. 282
- Fratres S. Augustini assumētes ad dignitates, & gradus aliquem ex fratribus propter fauorem, excommunicantur* p. 2. num. 79. f. 280
- Fratres S. Francisci non possunt orare, neque ingredi aliquam Confraternitatem sine licentia suorum Superiorum* p. 2. num. 128. f. 318
- Fratres non seruantes statutum in clē. Exiui de Paradiso de verb. signif. excommunicantur* par. 2. n. 94. f. 281
- Fratres Minores recipiētes fratres Ordinis Prædicatorum excommunicantur* p. 2. n. 95 f. 281
- Fratres Cistercienses confitentes peccata sua alteri, quam sui Ordinis, vel aliena non sui Ordinis*

I N D E X

- audientes excommunicantur p. 2. n. 96. f. 282*
- Fratres commorantēs extra Monasteria excommunicantur p. 2. n. 99. f. 282*
- Fratres Minores de Observantia recipientes Minimos sine licentia excommunicantur p. 2. num. 100. f. 282*
- Fratres Predicatores perturbantes Minores inquisitores & e contra suspenduntur p. 2. nu. 78. f. 392*
- Fratres Predicatores promoti ad Episcopatum si consecrentur antequā libros resignauerint qualiter suspendantur p. 2. n. 2 f. 285*
- Fratres Predicatores recipientes Minores excommunicantur p. 2 n. 105. f. 256*
- Fratres Minores transcentes ad alios Ordines, & eos recipientes excommunicantur p. 2. nu. 107. f. 236*
- Fratres S. Augustini appellantes ad secularia tribunalia excommunicantur p. 2. nu. 112. f. 257*
- Fratres Minores recipientes Predicatores excommunicantur p. 2 n. 117. f. 257*
- Fratres Minores recipientes aliquem ad professionem ante annū approbationis excommunicantur p. 2. n. 110. f. 258*
- Fratres Minores impediētes Novitios transeundi ad aliam Religionem excommunicantur p. 2. n. 119. f. 258*
- Fratres Ordinis Trinitatis molestantes, vide Molestantes.*
- Fratres Heremite S. Augustini Lombardie non obediētes constitutionibus de exemptione monialium excommunicantur p. 2. n. 121. f. 258*
- Fratres S. Francisci de Paula professi subtrahentes se ab Observantia Correctorum excommunicantur p. 2. n. 122. f. 258*
- Fratres ydem portantes caputium lōgum ultra terminum prefixū excommunicantur ibid.*
- Fratres interdictum non seruantes excommunicantur p. 2. num. 4. f. 267*
- Fratres Minores admittentes fratres Tertij Ordinis ad diuina officia excommunicantur p. 2. nu. 44. f. 276*
- Fratres Cruciferi fauores procurantes pro dignitatibus, & officijs excommunicantur p. 2. num. 54. f. 277*
- Fratres Carmelita fauorem procurantes pro officijs &c. excommunicantur p. 2. n. 54. f. 277*
- Fratres Minimi retinētes fratres de Observantia sine licentia excommunicantur p. 2. n. 71. f. 279*
- Fratres Predicatores appellantes, vel aliquem conuenientes etiam ad Conseruatorem sine licentia excommunicantur p. 2. num. 72. f. 279*
- Fratres, & Moniales Tertie Regule vtentes Bullis Cruciate sine licentia excommunicantur p. 2. n. 73. f. 280*
- Fratres S. Augustini facientes gratiam, vel assumētes ad gradus propter fauores excommunicantur p. 2. n. 79. f. 280*
- Fratres Minores admittentes tempore interdicti Tertiarios in suis Ecclesijs excommunicantur p. 2. num.*

- num. 27. f. 246
Fratres Minores recipientes in suum Ordinem fratres Predicatores excommunicantur p. 2. n. 37. f. 247
Fratres humiliati admittentes ad professionem aliquem excommunicantur p. 2. n. 57. f. 250
Fratres Minores de Observantia subornantes aliquem in electionibus excommunicantur p. 2. n. 73. f. 252
Fratres de Observantia appellantes ad secularia tribunaia excommunicantur p. 2. n. 77. f. 253
Fratres Predicatores pro officio consequendo fauores procurantes excommunicantur p. 2. n. 85. f. 254
Fratres S. Maria de Carmelo ad secularia tribunaia appellantes excommunicantur p. 2. n. 89. f. 254
Fratribus S. Augustini qui prohibent facere eleemosynam excommunicantur p. 2. n. 78. f. 280
Fratribus Ordin. Pred. & Minor. inferentes iniuriam cum libellis famosis excommunicantur p. 2. n. 114. f. 257
Fraude vitæ ut Iudex ad mulierem accedat pro testimonio ferendo excommunicantur p. 2. n. 20. f. 274
Frenetici an post electionem confessarii factam tempore iubei possint plenarie absolui p. 2. n. 119. f. 117.
Fruetus indulgentie quomodo possit consequi qui venialiter peccat p. 1. n. 86. f. 56
Fruetus peregrinationis qui sit p. 1. n. 6. f. 65
Fruetus quos percipit qui digne sacrum iubileum suscipit, qui sit p. 1. n. 1. f. 109
Fruetus qui percipiuntur à digne susipientibus iubileum ponitur à Salomone p. 1. n. 2. f. 109
Fruetus iubei in qua parte anni consequatur p. 1. n. 3. f. 109
Fruetus locorum piorum impediētes excommunicantur p. 2. n. 100 f. 255
Fruetus medius sacrificij an præter Sacerdotem possit ab alijs applicari pro animabus purgatorij p. 2. n. 126. f. 396
Fruetus qui percipitur ex applicatione bonorum facta ibid.
Fruetus qui prouenit ex applicatione bonorum operum facta à Prælati suis subditis p. 2. n. 63. f. 144
Fruetus primi anni Ecclesiarum recipientes qualiter suspensionē incurrant p. 2. n. 21. f. 287
Frumenta, & alia ad grasciam pertinentia distrabentes excommunicantur p. 2. n. 76. f. 253
Frumenta, & legumina extrahentes quomodo excommunicantur p. 2. n. 65. f. 279
Funus, & sepultura an veniāt loco suffragiorum p. 2. n. 44. f. 383
Furem ligatum occidens, qua pena puniatur per can. pœnit. p. 2. n. 46. §. 17. f. 19
- G
- G**abellas à Regularibus exigentes excommunicantur p. 2. n. 89. & 90. f. 281
Gabellas augentes, vel imponentes excommunicantur in Bulla Cæ. n. 2. n. 11. f. 235
hh Ga-

Gabellas Ecclesiasticis imponentes
excommunicantur p. 2. n. 26 f. 274
Gabellas exigentes, vel imponentes
ecclesiasticis personis, vel rebus
incidunt in Bullam Cœne p. 2.
n. 18. f. 237
Gabellas exigentes ciues à personis
ecclesiasticis interdiciuntur p. 2.
n. 5. f. 294
Gabellas novas imponentes princi-
pes supremi an & quando dicā-
tur incurrere in Bullam Cœne
p. 2. n. 12. f. 235
Gaudium in lege Moysaica unum
erat omnium tempore iubilei p. 1.
n. 24. f. 9
Gebenna ignis qui p. 2. n. 38. f. 359
Germano Episcopo Capuano quo-
modo appareat anima Paschasi
p. 2. n. 78. 79. f. 364
Glos. in c. ex parte, & c. si confite-
rit de accusat. quomodo intelli-
gatur p. 1. n. 18. f. 62
Gratia concessa à Sede Apostolica
Confraternitati Conceptionis in
S. Laurentio in Damaso non
possunt ab Ordinario impediri p.
2. n. 14. f. 164
Gratia non expirat per mortem
concedentis p. 2. n. 12. f. 228
Grauantes illos, qui censuram in-
tulerunt excommunicantur p. 2.
num. 19. f. 245
Grauantes Ecclesiam diuersis de-
bitis suspenduntur p. 2. num. 66.
f. 291
S. Gregorij missa quæ quomodo di-
cenda, & indulgentia quæ pro
illis conceduntur p. 2. à nu. 128.
seq. f. 397. seq. ad 399
S. Gregorius an liberauerit animā
Traiani ab inferno p. 2. n. 16. ad

33. f. 378. seq.
Gregorius Magnus ampliauit sta-
tiones Urbis, & quomodo par. 1.
n. 43. 44. f. 75
Gregorius viij. quas indulgentias
concesserit anno 1073. p. 2. n. 4.
51. f. 217
S. Gregorius mandat sepeliri in
Sterquilinio Iustum Monachū,
& quare p. 2. n. 129. f. 397
Gula species, & filia quæ p. 2. n. 43
f. 8

H

H Abitu debito non utentes mo-
nachi suspenduntur p. 2. nu-
73. f. 291
Habitum dimittentes religiosi ex-
communicantur p. 2. n. 32. f. 275
Habitum vel nouam Religionem
sumentes excommunicantur p. 2.
n. 291. f. 275
Heldeberto apparet anima Benedi-
cti Papa viij. p. 2. nu. 33. f. 381
Henricus vi. contrahit cum Con-
stantia sanctimoniali professa
ex dispensatione Cœlestini iij.
p. 2. n. 165. f. 320
Heres non exequens cito quod Te-
stator mandauit an noceat illius
anima p. 2. n. 151. f. 401
Heres anteneatur ad vota defun-
cti p. 2. n. 151. f. 319
Heredes an excusentur à facienda
restitutione sub prætextu, quod
anima defuncti, qui ad illam
tenebatur, sit in paradiso, vel
in inferno p. 2. n. 160. f. 403
Heretici confutatur afferentes nul-
lum pœnarum debitum remane-
re post reconciliationem peccato-
ris factam p. 2. n. 25. f. 38

Ha-

I N D E X.

*Hæretici, & eorum fautores excom-
municantur p. 2. n. 11. f. 273. &
contra eos non procedentes &c.
suspenduntur p. 2. n. 16. f. 287.*
*Hæretici, & eorum fautores excom-
municantur in Bulla Cæna p. 2.
n. 1. f. 234.*
*Hæretici afferentes animas optimo-
rum virorum non posse intrare
in gloriam, nisi post diem iudicii
damnantur p. 2. n. 29. f. 380.*
*Hæretici negant libros Thobie, &
Machabeorum p. 2. n. 71. f. 363.*
*Hæreticos in loco sacro sepelientes
excommunicantur p. 2. n. 30. f. 275.*
*Hæreticos, seu de hæresi suspectos
non propalantes infra duodecim
dies excommunicantur p. 2. nu.
98. f. 255.*
*Hæreticos non reuelantes excom-
municantur p. 2. n. 131. f. 265.*
*contra Hæreticos non procedens ex
lucro, vel procedens ex odio su-
spenditur p. 2. n. 16. f. 287.*
*Hæreticus an possit absolueri in
mortis articulo p. 2. n. 32. f. 338.*
*Homicida voluntarij pœna quæ
per canones imponatur p. 2. n. 46.
§. 14. f. 19.*
*Homicida casualis pœnitentia quæ
ibid. f. 16.*
*Homicida propter necessitatem pœ-
nitentia quæ iniungenda. ibid.*
*Homicida per insaniam quæ pœna
iniungenda ibid.*
*Homicida pœna quæ secundum ca-
nones p. 2. n. 46. §. 45. f. 25.*
*Homo per peccatum originale de-
clinavit à iustitia p. 2. n. 16. f. 4.*
*Homo dum est in statu gratiæ, ope-
ra eius sunt meritoria p. 1. n. 22.
fol. 23.*

*Homo graviter peccando fit servus
demonis p. 1. n. 14. f. 22.*
*Honorius III. quas indulgentias
concessit S. Francisco p. 2. n. 47.
fol. 217.*
*Hora ieiunij an differri possit p. 1.
n. 18. f. 86.*
*Horam anticipans in comedendo,
an adhuc teneatur ieiunare p. 1.
n. 16. f. 86.*
*Horas canonicas non celebrans se-
cundum consuetudinem, quæ
pœna puniatur secundum cano-
nes p. 2. n. 46. §. 32. f. 23.*
*Hora septem canonica quid deno-
tent p. 2. n. 16. f. 100.*
*Hospitalitas in peregrinos exercen-
da tempore Iubilæi p. 1. n. 12. f. 65.*
*Hospitalibus quomodo soleat S. A.
dare licentiam querendi elemo-
sinas p. 2. n. 20. f. 166.*

I

I*dolatRIA tempore Bonifacij viij.
Romæ iam cessauerat p. 1. n. 15.
fol. 12.*
*Ieiunare an adhuc teneatur qui
horam in comedendo anticipa-
uit p. 1. n. 16. f. 86.*
*Ieiunare an quis possit comedendo
lacticiam si habeat bullam cru-
ciata p. 1. n. 22. f. 86.*
*Ieiunare an teneatur dispensatus
ad carnes p. 1. n. 26. f. 87.*
*Ieiunare qui cepit tempore Iubilæi
si postea desistat, an Confessor
possit commutare vota, & absol-
vere à reservatis par. 1. num. 33.
fol. 87. & seq.*
*Ieiunare qui teneatur, & qui ex-
cusetur à ieiunio p. 1. n. 38. f. 86.*
bb 2 Ieiun-

Ieiunans si in comedendo anticipat horam an peccet par. 1. num. 16. fol. 93

non Ieiunans in vigilia S. Matthie, quæ cadit in quatuor temporibus, & quadragesima, quot peccata committat p. 1. num. 37. fol. 88

Ieiunans cum Iudeis qua pœna punitur secundum Canones Apost. p. 2. n. 47. §. 69. f. 32

non Ieiunans in quadragesima, qua pœna punitur per Canones Apostolicos p. 2. n. 47. §. 68. f. 32

Ieiunans diebus festis, an & quando puniatur per Can. Apost. p. 2. n. 47. §. 52 f. 31

Ieiunans die Dominico qua pœna puniatur secundum Can. Apost. p. 2. n. 47. §. 65 f. 32

Ieiunij hora quæ sit p. 1. n. 15. f. 85

Ieiunij hora an possit differri p. 2. n. 18. f. 86

Ieiunij tempore an liceat comedere plus solito p. 1. n. 29 f. 87

Ieiunij tempore quinque modis quis peccare potest p. 1. n. 30. f. 87

à Ieiunio, vel à peccato an excusetur qui aliquid ex obliuione sumpsit comedendum p. 1. n. 17. fol. 86

in Ieiunio postponere horam an liceat p. 1. n. 16. f. 94.

à Ieiunio quando quis liberatur, si pro pœnitentia iniuncta data elargiatur elemosyna p. 2. n. 46. §. notandum. f. 26

Ieiunium unde dicatur par. 1. n. 1. fol. 84

Ieiunium quod & quotuplex p. 1. n. 2. & 3. f. 84

Ieiunium quo tempore, & quibus

diebus præcipiatur p. 1. nu. 38. fol. 88

Ieiunium impositum in tribus diebus veneris in memoriam passionis Christi an possit anticipari p. 1. n. 13. f. 93

Ieiunium iniungitur pro opere in consequutione indulgentiarum p. 1. n. 1. f. 84

Ieiunium malum, paupertatis, seu necessitatis, naturale & corporale quid sit. p. 1. n. 2. f. 84

Ieiunium requirit abstinentiam à numero refectioinum, à certo genere ciborum, & horam comedendi debitam p. 1. nu. 45. & seq. fol. 84.

Ieiunium an frangatur si aliquid sumatur per modum medicina, vel pro conseruanda voce, & similia p. 2. n. 8. f. 84.

Ieiunium an frangatur per potum aque, seu vini par. 1. nu. 9. fol. 85

Ieiunium impositum in Iubileis, quando possit commutari in alia opera p. 1. n. 34. f. 87

Ieiunium Iubilei an possit adimpleri in vigilia par. 1. num. 36. fol. 88

Ieiunium impositum in Iubileis est seruandum in diebus statutis p. 1. nu. 32. f. 87

Ieiunium, & alia opera non adimplenda per impotentiam an possint commutari à Confessario in alia opera, si pœnitens de hoc confiteatur die dominico par. 1. n. 36. f. 96

Ieiunium an veniat loco suffragiorum respectu mortuorum p. 2. n. 44. f. 383.

Ieiun.

I N D E X.

*Ieiunium impositum facienti for-
nicationem loco pœnitentiæ per
can. pœnit. p. 2. n. 46. §. primus
est f. 17*

*Ieiunium iniunctum per pœniten-
tiam, vel etiam non iniunctum
pro pœnitentiâ, quando possit pe-
cunia redimi p. 2. nu. 46. §. no-
tandum f. 26*

*Ieiunium quomodo intelligatur, &
quæ ad illud reducantur par. 2.
num. 18. f. 57.*

*Ieiunium impositum à Confessore
per pœnitentiâ an possit impo-
ni in die vigiliæ, vel quatuor
Temporum, seu Quadragesimæ
p. 2. n. 26. f. 57*

*Ieiunus quando dici quis possit pro
sumenda Eucharistia, dum non
dormiuit, neque fecit digestionem
post sumptum cibû p. 1. n. 17. f. 62*

*Iesuita ordinati sine titulo an sint
suspensi p. 2. n. 56. f. 290*

*Illicita res an cadat sub voto p. 2.
n. 32. f. 309*

*Immunitatem ecclesiasticam vio-
lantes excommunicantur par. 2.
n. 90. f. 254*

*Immunitatem Ecclesiæ offendentes
excommunicantur p. 2. nu. 26.
f. 274*

*Ignem immittēs in domum, vel ar-
cam alienam qua pœna puni-
tur secund can. pœnit. p. 2. n. 46.
§. 40. f. 24*

*Ignem immittens in Ecclesiâ quo-
modo excommunicatur p. 2. n. 9.
f. 244*

Ignis inferni, vid. inferni ignis.

*Ignis purgatorij quomodo agat in
animas p. 2. n. 62. f. 362*

Ignis inferni quomodo agat in ani-

*mam incorporatam spirituales
p. 2. n. 63. f. 362*

*Ignis purgatorij condiciones par. 2.
n. 69. f. 363*

*Ignis inferni unus, sed variè cru-
ciat peccatores p. 2. nu. 38. f. 359*

*Impedientes ingredi Religionem
S. Benedicti excommunicantur
p. 2. nu. 113. f. 3*

*Impedientes sequestrationem factâ
de beneficio excommunicantur
p. 2. n. 49. f. 276*

*Impediētes exequutionem littera-
rum Apostolic. excommunic. in
Bulla p. 2. n. 14. f. 236*

*Impedientes Prælatos ecclesiasticos
ne sua iurisdictione utantur ex-
communicantur in Bulla Cæna
p. 2. n. 26. f. 236*

*Impedientes victualiam deferri ad
Romanam Curiam excommu-
nicantur in Bulla Cæna par. 2.
n. 17. f. 235*

*Impedientes iurisdictiones, & fru-
ctus locorum piorum excommu-
nicantur p. 2. n. 100. f. 255*

*Impedientes inquisitores verb. in-
quisitores.*

*Immediētes legitime, ut opus exe-
qui nō valeant an lucrentur in-
dulgentiam p. 1. n. 31. seq. f. 96*

*Impediti legitime, ut sūt moniales,
carcerati, damnati ad triremes,
& huiusmodi an cōsequi possint
iubileum, si opus iniunctum non
exequantur p. 1. n. 6. f. 105*

*Impedimēta interiora, & exteriora
hominem impediētia, ne
faciat pœnitentiâ p. 2. nu. 49.
seq. f. 40*

*Impedimentum affinitatis vsque ad
quem gradum extendatur p. 2.*

I N D E X.

- num. 72. f. 313*
Imperatorem aut Magistratum
iniuria efficiens, qua pœna pu-
niatur secund. can. Apost. p. 2.
n. 47. §. 83. f. 33
Impiys non est pax dicitur Dominus
p. 1. n. 7. f. 17
Imponentes gabellas vers. gabellas.
Impugnantes instituta Societatis
Iesu excommunicantur p. 2. nu.
83. f. 254
Inanis gloriæ species quæ p. 2. nu.
39. f. 7
Incantationes exercētes excommu-
nicantur p. 2. nu. 53. f. 277
Incendiary denunciati à Prelatis
excommunicantur p. 2. num. 19.
f. 244
Incensum offerebatur in antiqua
lege loco orationis p. 1. n. 18. f. 78
Incola qui dicantur p. 1. n. 13. f. 71
Incola Romani si morte praeventi
Ecclesias visitare non potuerint
an lucrentur iubilæum p. 1. n. 23
f. 73
Indiscreta indulgentiæ quæ dicā-
tur p. 2. n. 43. ad 45. f. 158. n. 17.
f. 165
Indifferens res an cadat sub voto
p. 2. n. 33. 37. f. 309
Indulgentia iubilæi an equè conce-
datur incolis, ac peregrinis &
longinquo venientibus p. 1. n. 16.
f. 66
Indulgentia iubilæa quando conse-
quatur an in medio, vel in fine
visitationis Ecclesiarum par. 1.
n. 24. f. 75
Indulgentia an possit consequi per
partes p. 1. n. 22. f. 95
Indulgentia concessa certo die ali-
cuius festi an lucretur in die in
quem festum est translatum p. 1.
n. 41. f. 97
Indulgentia concessa porrigentibus
manus adiutrices an intelliga-
tur secundum qualitatem perso-
narum p. 1. n. 48. f. 98
Indulgentia an possit acquiri pro
delictis futuris p. 1. n. 64. f. 102
Indulgentia iubilæi an toties quo-
ties acquiri possit, & quomodo.
ibid.
Indulgentia iubilæi an profit mor-
tuis p. 1. n. 17. f. 107
Indulgentia idem ac remissio, dis-
pensatio criminum, & pœnarū,
ac earum relaxatio, quæ seueri-
tati opponitur p. 2. nu. 15. f. 68
num. 4. f. 126
Indulgentia legalis ob quas causas
soleat dari p. 2. n. 21. f. 73
Indulgentia totalis, partialis, &
plena quando dicatur p. 2. n. 35.
f. 75. & n. 2. f. 98. n. 4. f. 99
Indulgentia à quo vinculo absoluat
p. 2. n. 7. f. 78
Indulgentia in articulo mortis quo-
modo consequenda p. 2. n. 23. f. 8
Indulgentia quindecim millium
annorum an detur p. 2. nu. 28.
f. 101. seq.
Indulgentia quæ concedebatur di-
centibus, vel dici faciētibus mis-
sas D. Greg. quæ p. 2. n. 135. f. 399
Indulgentia cōcessa à Papa alicui
loco an respiciat habitatores il-
lius loci tantum p. 2. n. 32. f. 153
Indulgentia conceditur defunctis
per modum authoritatis, & per
modum suffragij, & quomodo
p. 2. n. 33. f. 136
Indulgentia concessa à Papa exi-
stenti in gratia, nulla subsistente

I N D E X.

- causa p. 2. n. 30. f. 156*
Indulgentia petita à S. Francisco pro ingredientibus Ecclesiam, S. Maria de Affisio absque elemosyna, vel alio opere faciendo denegatur p. 2. n. 75. f. 157
Indulgentia data ab Episcopo ad unum actum an possit à successore dari ad eundem actum eiusdem temporis p. 2. n. 24. f. 131
Indulgentia conceditur adentibus contra Turchas p. 2. n. 49. f. 159
Indulgentia in forma Ecclesia consueti quid significet p. 2. nu. 13. f. 106
Indulgentia qualiter sit remedium pro tollenda pœna temporali p. 2. n. 51. f. 65
Indulgentia varia complectitur, communicationem, satisfactionem, & relaxationem pœnae debite, et quod ipsorum sit indulgentia, principaliter p. 2. n. 52. f. 65
Indulgentia quot modis accipiatur p. 2. n. 2. f. 66
Indulgentia quandoque significat licentiam alteri facere p. 2. n. 2. f. 66
Indulgentia significat cōcessionem gratiae p. 2. n. 3. f. 66
Indulgentia significat gratiae dispensationem, & collationem par. 2. n. 4. f. 67
Indulgentia sumitur pro vacare, vel op̄eram dare p. 2. num. 5. f. 67
Indulgentia sumitur pro facili venia pœnarum p. 2. n. 6. f. 67
Indulgentia significat remissionem debiti, vel iuris p. 2. n. 7. f. 67
Indulgentia sumitur pro remissione pœnae temporalis p. 2. n. 8. f. 67
Indulgentia significat remissionem culpa p. 2. n. 9. f. 67
Indulgentia significat lenitatem, equitatem, vel iuris relaxationem p. 2. n. 10. f. 67
Indulgentia sumitur pro relaxatione ab Ecclesia, seu remissione p. 2. n. 11. f. 68
Indulgentia tempore S. Sylvestri appellabatur solutio damnatorum p. 2. n. 12. f. 68
Indulgentia tempore S. Clementis appellabatur benedictio par. 2. n. 12. f. 68
Indulgentia aliquando significat redemptionem p. 2. n. 13. f. 68
Indulgentia varia nomina habet p. 2. n. 13. f. 68
Indulgentia duplex prophana, & ecclesiastica p. 2. n. 1. f. 70
Indulgentia prophana est triplex p. 2. n. 2. f. 70
Indulgentia prophana priuata quae p. 2. n. 3. f. 70
Indulgentia prophana regia quae, & quoduplex p. 2. n. 4. f. 70
Indulgentia, & absolutio quomodo differunt p. 2. n. 5. f. 71
Indulgentia regia particularis, & priuata quae p. 2. n. 13. f. 72
Indulgentia legalis quae p. 2. n. 19. & 20. f. 73
Indulgentia ecclesiastica quae p. 2. n. 34. f. 74
Indulgentia ecclesiastica triplex est p. 2. n. 35. f. 75
Indulgentia per modum remissionis quae ibid.
Indulgentia per modum suffragij cui conuenit ibid.
Indulgentia per modum satisfactionis conuenit tantum Prælati ibid.
Indulgentia per viam participationis,

- nis est, vel localis, vel personalis, vel realis, aut totalis ibid.
- Indulgentia est remissio pœna spiritualis temporanea* p. 2. n. 3. f. 77
- Indulgentia an sit solutio, vel absolutio* p. 2. n. 4. f. 77
- Indulgentia est absolutio iudicialis, annexam habens solutionem ex thesauro* p. 2. n. 5. f. 77
- Indulgentia quare dicitur remissio pœna spiritualis à 9. usque ad 12.* f. 78
- Indulgentia dicitur remissio pœna spiritualis ad differentiam pœna secularis* p. 2. n. 9. f. 78
- Indulgentia dicitur pœna spiritualis remissio ad differentiam pœnarum, quae iniunguntur in religione, & Capitulis à Prælati* p. 2. n. 10. f. 78
- Indulgentia dicitur remissio pœna spiritualis ad excludendum debitum temporale* p. 2. n. 11. f. 78
- Indulgentia dicitur remissio pœna spiritualis ad differentiam excommunicationis illata in foro externo* p. 2. n. 12. f. 78
- Indulgentia cur dicitur remissio pœna spiritualis temporanea* p. 2. n. 21. f. 79
- Indulgentia cur est remissio pœna debitæ pro peccatis actualibus etiam dimissis* p. 2. n. 22. & 23. f. 80
- Indulgentia non prodest existenti in peccato mortali* p. 2. n. 24. f. 80
- Indulgentia quare dicitur extra Sacramentum* p. 2. nu. 27. f. 80
- Indulgentia quare dicitur per applicationem thesauri Ecclesiæ* p. 2. n. 28. f. 81
- Indulgentia dicitur applicatio thesauri Ecclesiæ ad differentiam communicationis bonorum operum, quæ fiunt in Religione à Prælati* p. 2. n. 29. f. 81
- Indulgentia partim gratia, partim est iustitia* p. 2. n. 16. f. 87
- De indulgentia concessa à Christo S. Francisco qui loquuntur* p. 2. n. 46. f. 217
- Indulgentia an retrabatur* p. 2. n. 27. f. 223
- Indulgentia lucrata ab existenti in peccato mortali quomodo proficit defunctis* p. 2. n. 44. f. 177
- Indulgentia ut proficit existentibus in inferno an Papa facere possit* p. 2. n. 28. f. 380
- Indulgentia per modum suffragij, primo conceditur à Paschale secundo in Ecclesia S. Prædix de Vrbe, et quomodo* p. 2. n. 42. f. 383
- Indulgentia quid & an faciat tertium genus inter opera pœnalia* p. 2. n. 46. f. 383
- Indulgentia concessa per modum suffragij quid significet* p. 2. nu. 62. f. 385
- Indulgentia per modum suffragij dum à Papa conceditur qua iurisdictione utitur* p. 2. n. 73. seq. f. 387
- Indulgentia an reducatur inter suffragia* p. 2. n. 46. f. 383
- Indulgentia quando proficit defunctis* p. 2. n. 48. f. 384
- Indulgentia Anni Sancti an possit lucrari pro defunctis* p. 2. nu. 49. 50. f. 384
- Indulgentia an possit acquiri ab uno pro alio accedendo ad Urbem in anno Sancto* p. 2. n. 51. f. 384
- Indulgentia quod proficit defunctis quo-*

- quomodo probatur p. 2. num. 52. seq. f. 384. seq.
- Indulgentia quomodo proſit defunctis p. 2. n. 60. f. 385
- Indulgentia pro defunctis non eſt iudicij, aut ſententia, ſed ſuffragij p. 2. nu. 65. f. 386
- Indulgentia qua conceditur viuſ quomodo differat ab ea qua conceditur mortuis p. 2. n. 66. f. 386
- Indulgentia an ceſſet per translationem ad aliam Eccleſiam, vel per mortem p. 2. n. 12. f. 228
- Indulgentia conceſſa Communitati an ſemper duret p. 2. n. 14. f. 228
- Indulgentia de iniunctis quid remittat p. 2. n. 20. f. 222
- Indulgentia an tollat vinculum recipiendi poenitentias in foro poenitentia p. 2. n. 22. f. 222
- Indulgentia an liberet a poena aeterna ibid. n. 23
- Indulgentia an liberet a poena, & culpa ibid. n. 24
- Indulgentia an remittat peccata, praeterita, praesentia, vel futura. ibid. n. 25
- Indulgentia an iudicanda ſit efficax ſi non conſtat de cauſa legitima p. 2. n. 30. f. 224
- Indulgentia quomodo plus uni valeat, quam alteri p. 2. n. 34. f. 224
- Indulgentia an ſtrictè ſit interpretanda vel ampliſſimo iure p. 2. n. 35. 36. f. 224
- Indulgentia certarum poenarum, conceſſa viſitanti talem Eccleſiam ſine determinatione numeri an intelligatur ſemel tantum p. 2. n. 37. f. 224
- Indulgentia quomodo ceſſet ex parte eius, cui conceditur p. 2. n. 4. f. 226
- Indulgentia quomodo ceſſet deſtructo loco cui conceditur ibid.
- Indulgentia an ceſſet ſolum voluntate p. 2. n. 8. f. 227
- Indulgentia an ceſſet per renunciationem, ſeu ceſſationem cauſae ib.
- Indulgentia an & quando ceſſet per conſeſſionem alterius ibid.
- Indulgentia an poſſit reuocari ſine cauſa ibid.
- Indulgentia de iniunctis an valeat ad remittendas poenas peccatorum ſi pro illis nulla poenitentia ſint iniuncta p. 2. n. 96. f. 112
- Indulgentia de poenitentis iniunctis quomodo intelligatur ſi clauſis de faeto errauit p. 2. n. 96. & 97. f. 112
- Indulgentia tot dierum non adiecto de poenitentis iniunctis plus remittit de poenis purgatorij, quam ſi erit talis adiectio par. 2. n. 98. f. 112
- Indulgentia quadraginta dierum conceſſa ab Epifcopo de poenitentis iniunctis, an intelligatur de iniunctis, & iniungendis par. 2. n. 99. f. 112
- Indulgentia conceſſa de poenitentis iniunctis an confeſſor poſſit commutare alias poenitentias iniunctas, & non adimpletas par. 2. n. 100. f. 113
- Indulgentiam concedens an ſeruare debeat aliquam formam p. 2. n. 102. f. 113
- Indulgentia danda ab alio de mandato Pontificis ſanis quomodo concedenda p. 2. n. 103. f. 113
- Indulgentia nomine Pontificis an poſſit dari ab alio quam a Sacerdote p. 2. n. 105. et 118. f. 113. 117

I N D E X.

- Indulgentia in articulo mortis an possit concedi à Laico.* p. 2. n. 118. f. 117
- Indulgentia plenaria, licet concessa in articulo mortis, non per hoc est desistendum a suffragijs* p. 2. nu. 120. f. 117
- Indulgentia concessa à veris Prelatis quid operetur.* p. 2. n. 3. f. 150
- Indulgentia generaliter concessa alicui oppido comprehendit etiā personas ecclesiasticas.* p. 2. n. 7. f. 150
- Indulgentia, ut valida sit, an compensationem requirat* p. 2. n. 35. f. 156
- Indulgentia an, & quando possit cōcedi occidenti aliquem ex illis, qui iniuste occupauerit terras, & oppida S. R. E. declaratur* p. 2. n. 48. f. 159
- Indulgentia tertiae partis peccatorū an intelligatur de pœnitentis iniunctis, an de alijs taxatis per Canones* p. 2. n. 43. f. 104
- Indulgentia Stationum Urbis quomodo intelligatur* ibid.
- Indulgentia de peccatis contritis, et confessis quomodo differant* p. 2. n. 46. 47. & 48. f. 104. & 105
- Indulgentia si non præcipiat Confessionem an existenti in peccato sufficiat contritio* p. 2. n. 52. f. 105
- Indulgentia de peccatis, de quibus quis fuerit corde contritus, & ore confessus, an requirat confessionem, & contritionem* par. 2. n. 53. f. 105
- Indulgentia verè pœnitentis, & cōfessi an intelligatur de oblitis, & ignoratis* p. 2. n. 53. f. 105
- Indulgentia plena quæ dicatur, & quare, & an hodie sit in usu* p. 2. n. 54. & 55. f. 105. & 106
- Indulgentia plenaria quæ, et si addatur omnium peccatorum quid significet.* p. 2. n. 56. f. 106
- Indulgentia in forma Ecclesiæ consueta quid significet* par. 2. n. 56. f. 106
- Indulgentia plenaria si est totalis remissio, cur soleat addi tot dierū, vel quadragenarum* p. 2. nu. 58. f. 106
- Indulgentia plenaria quibus verbis concedi intelligatur, & quibus concedatur* p. 2. nu. 59. & 60. f. 106
- Indulgentia plena, plenissima, & in forma Iubilei quæ, & an differat à plenaria* p. 2. n. 62. 63. 64. 65. & 69. f. 106. 107. & 108
- Indulgentia plenissima quare dicatur* p. 2. n. 68. et 69. f. 107. et 108
- Indulgentia de pleniori, plenissima, & Iubileo qui tractauerint* p. 2. n. 69. f. 108
- Indulgentia à culpa, & pœna quæ, & quare dicatur, si culpam non tollit* p. 2. n. 70. 71. 72. 73. 74. & 75. f. 108. & seq.
- Indulgentia plenaria quando culpam remittat* p. 2. nu. 72. & seq. f. 109
- Indulgentia plenaria quare habeat verba apposita, à culpa, & pœna* p. 2. à n. 71. ad 75. f. 108. & 109
- Indulgentia pœnitentia iniuncta quomodo intelligatur, & ubi de ea mentio fiat* p. 2. nu. 92. & 93. f. 111
- Indulgentia alia totalis, alia partialis* p. 2. n. 3. f. 98
- Indulgentia totalis quæ* p. 2. nu. 4. fol. 99

I N D E X.

- Indulgentia partialis quæ p.2.n.5. f.99.*
- Indulgentia quinque modis soluit concedi p.2.n.6.f.99.*
- Indulgentia tot dierum, vel annum quæ p.2.n.7.f.99.*
- Indulgentia Papa Ioannis concessa salutantibus sacerdotem, quomodo intellig. p.2.n.14.f.100.*
- Indulgentia Leonis X. concessa in honorem excellentiarum B. Virg. in memoriam quinque plagarum, & dicentibus unum Ave quando auditur pulsus ad horas canonicas quomodo intelligatur p.2. n. 15. & 16.f.100.*
- Indulgentia tot annorum, ut intelligatur, quid significet, consideranda est pœna quantitas extensivæ, & intensivæ p.2.n.16.f.100*
- Indulgentia tot annorum de pœnis Purgatorii quomodo intelligatur p.2.n.17.f.100.*
- Indulgentia decem annorum de pœna Deo debita quomodo intelligatur p.2.n.18.f.100.*
- Indulgentia decem annorum de pœnitentia iniuncta quomodo intelligatur p.2.n.19.f.100.*
- Indulgentia decem annorum de pœnitentia simpliciter quomodo intelligatur p.2.n.20.f.100.*
- Indulgentia aliquot dierum huius vitæ an correspondeat in Purgatorio relaxationi pœna totidem dierum p.2.n.21.f.100.*
- Indulgentia multorum millium annorum an concedi soleat à Summis Pontificibus p.2.n.28.29. & 30.f.101. & 102.*
- Indulgentia tot dierum, vel annorum, an intelligatur de diebus continuis, vel interpolatis p.2. n.33.f.102.*
- Indulgentia unius anni quot dierum intelligatur p.2.n.34.f.102.*
- Indulgentia quatragesima unde sumpsit exordium, & quid denotet p.2.n.35.f.103.*
- Indulgentia carena ubi commoretur in iure p.2.n.38.f.103.*
- Indulgentia septena quid p.2.n.39 f.104.*
- Indulgentia tertia, vel quarta partis peccatorum quid significet, & remittat p.2.n.40. & 41.f.104.*
- Indulgentia triplex localis, realis, & personalis, & quæ par. 2. f.172.*
- Indulgentia concedi non potest ecclesie, vel altari nondum constructo p.2.n.4.f.172.*
- Indulgentia concessa per calculos orarios an valeat p.2.n.5.f.172.*
- Indulgentia cur dicatur concedi tali loco p.2.n.9.f.172.*
- Indulgentia concessa imagini, vel cruci quid operetur p.2. n. 10. f.173.*
- Indulgentia personalis quæ, & eius solus homo est capax p.2. n. 12. f.173.*
- Indulgentia est veluti quedam absolutio p.2.n.12.f.174.*
- Indulgentia si concedatur nulla facta mentione de confessione præmittenda, vel de contritione habenda quid agendum p.2. n.84. f.182.*
- Indulgentia concessa confessis & contritis an requirat confessionem p.2.n.85.f.183.*
- Indulgentia temporanea quando concedi solet à Papa p.2.n.50.f.159*

Indul-

Indulgentia an concedi debeat à Papa pro actibus exterioribus p.2.n.51.f.160.

Indulgentia an sit strictè, vel largè interpretanda p.2.n.58.f.161

Indulgentia concessa à Clem. 7. an censeatur sublata per bullam Pij V. p.2.n.7.f.163.

Indulgentia an profit alijs, quàm subditis p.2.n.22.f.174.

Indulgentia an lucretur de tempore data elemosyna an ratihabitionis illius p.2.n.45.f.177.

Indulgentia an profit defunctis ex condigno, vel de congruo p.2.n.43.f.389.

Indulgentia per modum suffragij, an infallibiliter profit defunctis p.2.n.86.f.389.

Indulgentia an valeat Defunctis quantum sonat p.2.n.96.f.391.

Indulgentia ut consequi possit pro defunctis qua requirantur de necessitate, & ad bene esse p.2.n.97. & seq. f.391.

Indulgentia an profit Defunctis, qui dum viuerent non adiuuauerunt defunctos p.2.n.118.f.395.

Indulgentia an possit ab aliquo maior obtineri pro vno, quàm pro alio p.2.n.125.f.396.

Indulgentiam an lucretur qui post absolutionem peccatorum non adimplat iniuncta p.1.n.40.f.97

Indulgentiam an sic lucrentur venientes de loco longinquo ac venientes de vicino & quomodo p.2.n.50.seq.f.98.

Indulgentiam nullam velle accipere an liceat p.2.n.15.f.228.

Indulgentiam tot annorum lucrās an teneatur facere pœnitentiam

totidem annorum à Canonibus taxatum p.2.n.13.f.99

Indulgentiam ut quis consequatur an necesse sit, ut conpteatur dās indulgentias p.2.n.45.f.104

Indulgentiam plenariam concedēs qua forma utatur p.2.n.61.f.106

Indulgentiam lucraturus debet esse cintritus, & deuotus p.2.nu.72.f.109

Indulgentiam dantes nomine Pontificis quam formam seruare debent p.2.n.103.ad 106.f.113.seq.

Indulgentiā datam in articulo mortis alicui si non moriatur an possit iterum in eodem articulo lucrari p.2.n.111.f.115

Indulgentiam quoties quis lucrari in articulo mortis an possit p.2.n.113.f.115

Indulgentiā concedere, qui alij possint ultra Rom. Pont. p.2.nu.12.f.127

Indulgentiam concedenti qua requiratur p.2.n.1.f.149

Indulgentiam concedentis auctoritas quomodo accipiat p.2.n.2.f.149

Indulgentiam concedendi qua sit causa proportionata p.2.nu.34.35. & 41.f.156.158

Indulgentiam lucraturus debet habere vsū rationis p.2.n.18.f.173

Indulgentiam plenariā qui consequitur, & moritur an statim euolet ad Paradisum p.2.n.87.f.183

Indulgentiam eandem quoties quis potest lucrari p.2.n.126.ad 130.f.204

Indulgentiam eandem si quis saepe accipit an tantundem saepe lucretur p.2.n.132.ad 135.f.205.206

Indul-

I N D E X.

- Indulgentiam concedens quomodo potest eam lucrari* p. 2. n. 35. f. 174
- Indulgentiam an consequatur pro existente in gratia, qui est in peccato mortali* p. 2. n. 47. f. 177
- Indulgentiam an consequatur existens in peccato mortali pœne illius peccati, in quo existit* par. 2. n. 53. f. 178
- Indulgentiam ad consequendam an requiratur status gratia* p. 2. n. 55. f. 178
- Indulgentiam ut quis consequatur sufficit esse in gratia in ultimo actu* par. 2. nu. 67. & 77. f. 180. & 181
- Indulgentiam an quis consequatur recedente fictione si per peccatum non sit requisita* par. 2. num. 66. f. 180
- Indulgentiam ut quis consequatur debet esse in charitate, & quare* p. 2. n. 70. & 71. f. 180. 181
- Indulgentiarum non plenariarum publicatio an suspendatur tempore iubilæi* p. 1. n. 11. f. 34
- Indulgentiarum suspensio facta per iubilæum quamdiu duret* par. 1. n. 23. f. 35
- Indulgentiarum an adsit aliquod testimonium in sacris litteris* p. 2. n. 58. f. 118
- in Indulgentiarum concessione requiritur causa* p. 2. n. 25. f. 80
- Indulgentiarum basis non est oratio, seu opus vel labor* p. 2. n. 1. f. 83
- Indulgentiarum basis, seu fundamentum est thesaurus Ecclesiæ* p. 2. n. 2. f. 83
- Indulgentiarum cumulus cur sit dictus thesaurus* p. 2. n. 5. f. 84
- Indulgentiarum materia, & interdicti quomodo differat* p. 2. nu. 6. f. 216
- Indulgentiarum antiquitas unde pateat* p. 2. n. 3. ad 55. f. 214. 219
- Indulgentiarum usus an possit colligi de tempore D. Pauli* p. 2. nu. 43. f. 216
- Indulgentiarum usus an referendus ad tempus D. Gregorij an vero alterius repetendus* p. 2. nu. 44. f. 216
- in Indulgentiarum diplomate solent apponi verba (volumus autem quod si alias) quomodo dicta verba intelligantur, et quod si indulgentia fuerint ab alio Pontifice concessa* p. 2. n. 115. f. 202
- Indulgentiarum testimonium ubi pateat in antiqua lege, & apud Patres* p. 2. n. 57. 58. f. 218
- Indulgentiarum valor qui* p. 2. n. 1. f. 220
- Indulgentias à se concessas volens quis lucrari an teneatur implere conditiones appositæ* p. 2. n. 27. seq. f. 174. seq.
- Indulgentias an possit unus accipere pro alio siue viuo, siue mortuo* p. 2. n. 39. f. 176
- Indulgentias pro animabus purgatorij an peccator accipere possit* p. 2. n. 48. ad 50. f. 177. & seq.
- Indulgentias fuisse in veteri testamento ubi probatur* par. 2. nu. 56. f. 218
- Indulgentias fuisse tempore Nicolai Quarti Ioannis Octavi Honoriij iij. Innocentij iij. Alexand. iij. Paschasiij. Urbani iij. Greg. viij. Sergij viij. Leonis Decimi, & Sylvestri Primi* patet p. 2. nu. 45. ad 43. f. 216. 217

I N D E X.

- Indulgentias pro pœni futurorum peccatorum an possit quis, ibi thesaurizari* p. 2. n. 137. f. 206
- Indulgentias lucraturi credere debent Ecclesiam habere auctoritatem eas concedendi, & quare* p. 2. n. 1. f. 209
- Indulgentias cōcedendi potestas Petro, & successoribus promissa, & data fuit à Christo* p. 2. n. 8. f. 209
- Indulgentias negans est hæreticus* p. 2. n. 28. f. 213
- Indulgentias qui negat prodesse animabus in purgatorio existentibus est hæreticus* p. 2. n. 30. f. 214
- Indulgentias concedendi qualis debeat esse causa pia* p. 1. n. 25. f. 155
- Indulgentias datas à Papa in benedictione solemni quis lucretur* p. 2. n. 39. f. 158
- Indulgentias concedere pro causis temporalibus an sit simonia* p. 2. n. 46. f. 159
- Indulgentias concedendi iusta causa dicitur recuperatio bonorum Ecclesie* p. 2. n. 48. f. 159
- Indulgentias concedere est actus iurisdictionis* p. 2. n. 20. f. 173
- Indulgentias an possint Prelati sibi et ipsis concedere* p. 2. n. 19. & 24. seq. f. 173. 174
- Indulgentias concedendi quæ forma requiratur* p. 2. n. 56. f. 160
- Indulgentias prædicari populo prohibuit Conc. Trident. & quomodo* p. 2. n. 8. f. 163
- Indulgentias indiscretas prædicantes an peccent, & aliquam incurrant pœnam* p. 2. n. 16. 18. f. 165
- Indulgentias concedendi forma duplex est lata, et ferenda* p. 2. n. 56. f. 160
- Indulgentias publicare in sua Ecclesia sine licentia ordinarij an quis possit* p. 2. n. 15. f. 164
- Indulgentias publicans, & populo proponens Indicem casuum soluta pecunia excommunicatur* p. 2. n. 15. f. 165
- Indulgentias concedenti quid requiratur* p. 2. n. 26. f. 80
- Indulgentias suscipiens in statu peccati mortalis an eas consequatur cum fuerit in statu gratiæ, & sit in futurum* p. 2. n. 26. f. 223
- Indulgentias prædicantes quod prætio mediante possit eligi Confessor excommunicatur* p. 2. n. 64. f. 152
- Indulgentias S. Mariæ de populo prædicantes extendi ad seculares (cum solum illis gaudeant mendicantes) excommunicantur* p. 2. n. 34. f. 280
- Indulgentias publicans lucraturis ex præcio suspenditur* p. 2. n. 23. f. 288
- Indulgentias concedere solet Pontifex altero ex tribus modis* par. 2. n. 102. f. 113
- Indulgentias plenarias habens in articulo mortis an vadat rectè in paradysum* p. 2. n. 122. f. 117
- Indulgentias an possit concedere existens in peccato mortali* p. 2. n. 20. f. 154
- Indulgentias concedens in peccato mortali secluso scandalo an peccet* ibid. n. 21
- Indulgentias concedenti requiritur auctoritas, causa iusta &c.* p. 2. n. 22. 24. f. 149. 154
- Indulgentias concedere est dispensare super leges* p. 2. n. 23. f. 154
- Indul-*

I N D E X.

- Indulgentia concessa à Romano Pontifice, & ab alijs inferioribus quomodo differat* p. 2. n. 44. f. 136
- Indulgentia concessa ab Episcopis ultra taxatum numerum an corruant in totum, vel in partem* p. 2. n. 41. f. 135
- Indulgentia concessa ab excommunicato suspensio, vel interdicto an valeant* p. 2. n. 8. f. 150
- Indulgentia concessa sine causa an sint valida* p. 2. n. 28. seq. f. 155
- Indulgentia indiscreta, & indirecta quæ, & quando vitanda, & quot modis dicuntur indiscreta* p. 2. n. 43. f. 158
- Indulgentia concedi solita cruce signatis, & alijs aduentibus bellum contra Turcas quæ par.* 2. n. 49. f. 159
- Indulgentia magna concessa pro causis minimis an valeant, et peccet concedens* p. 2. n. 54. f. 160
- Indulgentia concessa Confraternitatibus non possunt lucrari sine licentia ordinarij* p. 2. n. 15. f. 164
- Indulgentia non possunt publicari in aliqua diocesi sine licentia ordinarij* p. 2. n. 15. f. 164
- Indulgentia data sunt ad usum hominis* p. 2. n. 1. f. 172
- Indulgentia diploma recipiens an debeat esse in gratia* p. 2. n. 68. f. 180
- Indulgentia pro defunctis non suspenduntur tempore Iubilei* p. 1. n. 14. f. 34
- Indulgentia alia cur tempore Iubilei suspendantur* ibid.
- Indulgentia plenarie an consequi possint in articulo mortis tempore Iubilei* p. 1. n. 18. f. 35
- Indulgentia perpetua an stant in suspensione intelligantur per 25. anno tantum* p. 1. n. 24. f. 35
- Indulgentia omnes perpetua concessa ante iubileum debent post illud à Summo Pontifice confirmari* p. 1. n. 26. f. 36
- Indulgentia concessa extra Urbem sunt suspensa durante anno Iubilei* ibid. n. 27
- Indulgentia quare per Iubileum suspendantur* ibid. n. 28
- Indulgentia suspendantur per iubilei ne intermittatur annus sanctus* ibid.
- Indulgentia an intelligantur reuocata tam in foro Dei, quam in foro conscientie ante notificationem* p. 1. n. 32. f. 36
- Indulgentia plures non conceduntur in una eademq. Ecclesia, seu Cappella* p. 2. n. 115. f. 202
- Indulgentia ad instar an, & quomodo concedantur* p. 2. n. 116. f. 203
- Indulgentia perpetua pro Confratribus quomodo, & qua clausula expediantur* p. 2. n. 119. f. 203
- Indulgentia concessa à Summo Pontifice alicui Ecclesia in certis festis an requirant insertionem festorum* p. 2. n. 122. f. 203
- Indulgentia concedi solita per Cancellariam per quantum tempus durant* p. 2. n. 122. f. 203
- Indulgentia per quod tempus concedantur à Cancellaria, Cathedralibus Collegiatis, & alijs.* p. 2. n. 122. f. 203
- Indulgentia concessa comitantibus sanctiss. Sacramentum, vel audientibus Divinum officium an intel-*

- intelligentur toties, quoties p. 2. n. 124. f. 204*
Indulgentia generaliter concessa an comprehendant plenarias, & pro defunctis p. 2. n. 125. f. 204
Indulgentia concessa visitantibus Ecclesiam, an intelligentur de commorantibus in ea p. 2. n. 132. ad 135. pag. 205. & 206.
Indulgentia in forma Ecclesia consueta quid requirant, ut fidelis faciat p. 2. n. 126. f. 206
Indulgentia si fraudes, et imposturas continerent, Concilia, Sancti Patres, & Canonici eas non concessissent p. 2. n. 3. f. 209
Indulgentia quae conceduntur ab Episcopis minui, & tolli possunt à Pontifice p. 2. n. 9. f. 209
Iurisdictionis actus qui p. 2. n. 26. f. 213
Indulgentia an sint necessariae, & utiles p. 2. n. 31. & 32. f. 214
Indulgentia quod sint antiqua probatur p. 2. n. 56. f. 218
Indulgentia concessa à Paul. 2. Corinth. 2. quomodo intelligentur p. 2. n. 34. f. 214
Indulgentia tempore Pauli Apost. dicebantur donationes ibid.
Indulgentia à Patribus appellatae sunt remissiones, condonationes parvae benedictiones par. 2. n. 38 f. 215
Indulgentia à Cypriano vocantur venia, & condonationes ibid.
Indulgentia vocantur largitiones ibid.
Indulgentiae an possint argumentari ex pœnis, quae imponebantur antiquitus à Prelatis, & tempore D. Paul. p. 2. n. 42. 43. f. 276
Indulgentia quae fuerunt concessae à praedictis Pontificibus ab anno 304. usque ad 1288. f. 216. 217
Indulgentiae concessae occidentibus pro Fide Christi p. 2. n. 44. f. 216
Indulgentiae concessae ad instantiam S. Francisci in S. Maria de Portiuncula p. 2. n. 46. f. 217
Indulgentiae concessae erogantibus auxilium expeditioni Hierosolymitanae quae p. 2. n. 47. f. 217
Indulgentiae concessae à Greg. vii. p. 2. n. 51. f. 216
Indulgentiae concessae Ecclesiae S. Mariae in Montibus p. 2. n. 52 f. 217
Indulgentiae concessae S. Mariae Aquisgran. p. 2. n. 53. f. 217
Indulgentiae quare antiquitus non legebantur, vel raro p. 2. n. 58. & 59. f. 218
Indulgentiae quid important ibid.
Indulgentiae quid remittant p. 2. n. 2. & 3. f. 220
Indulgentiae non facientes memoriam de iniunctis pœnitentis, de quibus intelligatur p. 2. n. 15. f. 221
Indulgentiae non facientes mentionem de iniunctis an tollant vinculum faciendi pœnitentiam p. 2. n. 19. f. 222
Indulgentiae quamplurimae concessae religiosis, nempe tempore receptionis habitus, communitatis &c. p. 2. n. 91. & 92. f. 183
Indulgentiae concessae minoribus de observatione dicentibus missam de Conceptione p. 2. n. 93. f. 183
Indulgentiae concessae Religiosis praescribuntur à Paulo 19. annullatis omnibus alijs praeteritis p. 2.

I N D E X.

- par. 2. num. 94. fol. 183.*
Indulgentia pro Confratribus intereff. process. Sanctiss. Rosarij in qualibet prima Dominica cuiuslibet mensis p. 2. n. 96. f. 198
Indulgentia Fratrum Minorū an lucrentur à Monialibus, Tertiarijs, seruatoribus, familiaribus, Medicis, Fundatoribus Conuentuum, Nouitijs, &c. p. 2. n. 103. f. 201
Indulgentia varia diuersis concessa p. 2. n. 104. f. 201
Indulgentia concessa recitantibus Angelus Domini p. 2. n. 104. f. 201
Indulgentia concessa visitantibus septē Ecclesias Urbis p. 1. nu. 105 f. 201
Indulgentia concessa visitantibus Hierusalem, & S. Iacobū in Compostella p. 2. n. 106. f. 201
Indulgentia concessa visitantibus Ecclesiam mendicantium. par. 2. n. 107. f. 201
Indulgentia concessa audientibus Verbum Dei, & primā Missam regularium p. 2. n. 108. pag. 201
Indulgentia diuersa concessa an possint ab uno lucrari, uno, et eodem opere, seu actu p. 2. n. 109. ad 104. pag. 202. & 203
Indulgentia concessa altari, vel Ecclesia nondum constructa an valeant p. 2. n. 7. f. 227
Indulgentia quatragesima quid significent p. 2. n. 35. f. 103
in Indulgentia forma damna à Confessore an sit necesse addere (restitutio te innocentie &c.) vel de quibus oblitus es p. 2. n. 106. f. 114
Indulgentia danda à Confessore infirmis in articulo mortis forma p. 2. n. 107. seq. f. 114
Indulgentia quas quis habet in medalijs quomodo sint explicanda à Confessore in articulo mortis constitutis p. 2. n. 126. f. 118
Indulgentia plenaria suspenduntur per publicationem Iubilei, et quomodo p. 1. n. 14. f. 27
Indulgentia suspendi solent à Romanis Pontificibus per indictionem Iubilei p. 1. n. 1. f. 33
Indulgentia quae fuerint suspensae à Clemente VIII. par. 1. n. 4. seq. fol. 33
Indulgentia concessa altaribus, & Ecclesijs Urbis, vel extra mœnia licet plenaria sint an intelligantur suspensae p. 1. n. 12. f. 34
Indulgentia pro defunctis an tempore Iubilei suspendantur par. 1. n. 17. f. 35
Indulgentia sub conditione, si conditio non extat, an lucrentur p. p. n. 1. f. 92
Indulgentia non consequantur si forma praescripta non adimpletur, et quid si peccetur in aliquo genere p. p. n. 3. f. 92
Indulgentia ut consequuntur in quo actu quis debet esse in gratia p. 1. n. 3. f. 92
Indulgentiae an sint stricti iuris, et restringendae p. 1. n. 17. f. 93
Indulgentiae effectus nō datur successiue, sed in instanti p. 1. n. 22. fol. 95
Indulgentiae nomen quid significet p. 2. n. 1. f. 66
Indulgentiae nomen unde originem duxit p. 1. n. 13. f. 68
Indulgentiae non remittunt Religiosis pœnitentias iniunctas in

I N D E X.

- capitulis p. 1. n. 7. f. 106. p. 2. n. 10 fol. 78
- Indulgentia an reuocentur a successoribus Pontificum in ingressum ad Pontificatum & quomodo* p. 2. n. 37. f. 225
- Indulgentia plures locales sunt incompatibiles* p. 2. n. 10. f. 277
- Indulgentia concessa ab Episcopo in dedicatione ecclesiarum cessant si alias similes concedat Archiepiscopus* p. 2. n. 10. f. 227
- Indulgentia indiscreta quae dicuntur* p. 2. n. 43. ad 45. f. 158. num. 17 f. 165
- Indulgentia ad instar quomodo procedunt* p. 2. n. 145. f. 203
- Indultum quid significet* p. 2. nu. 4. fol. 70
- Indultum generale non comprehendit crimen laesae maiestatis, nisi sit expressa mentio* p. 2. n. 6. f. 71
- Indultum generale non intelligitur in prauiudicium tertij* p. 2. n. 7. f. 71
- Indultum generale respectu Baronum non comprehendit vassallos* p. 2. n. 10. f. 72
- Indultum generale non extenditur ad delictum particulare pecuniarium* p. 2. n. 11. f. 72.
- Indultum, & restitutio in integrum quomodo differant* p. 2. nu. 14. fol. 72
- Inferna duo describit S. Augustinus & quae* p. 2. n. 40. f. 360
- Inferni poena quae* p. 1. n. 20. f. 357
- Inferni ignis unus, sed valde cruciat* p. 2. n. 3. & 8. f. 359
- Inferni poena an mitigantur, vel finiant per suffragia* p. 2. nu. 39. fol. 359
- Inferni varia nomina quae significant* p. 2. n. 20. f. 357
- Inferni extensio & amplitudo quae* p. 2. n. 27. f. 367
- ab Inferno an & quando anima permittantur exire* p. 2. n. 95. f. 367
- Infernus quare peccatoribus pro carcere perpetuo datur* p. 2. n. 29 fol. 358
- Infernus quarum animarum sit receptaculum* p. 2. n. 11. f. 354. 356
- Infernus infimus est Terra locus* p. 2. n. 24. f. 357
- Infernus quantum distet a limbo* p. 2. n. 28. f. 358
- Infeudationes locorum Romana Ecclesia tractantes, excommunicantur* p. 2. n. 111. f. 257
- Infideles non lucrantur indulgentias* p. 2. n. 13. f. 178
- Infideles an possint per Indulgentias prodesse defunctis* p. 2. n. 14. f. 173
- Infideles non baptizati quomodo resuscitati sint, & ab inferno liberati* p. 2. n. 26. ad 33. f. 380.
- Infirmus si moriatur non praemissa confessione, an post mortem sit absoluentus* p. 2. n. 127. f. 118
- Infirmus ad quid exhortandus in articulo mortis* p. 2. num. 131. & seq. f. 119.
- Infirmus quid agere debet, si rei alienae sit obnoxius* p. 2. nu. 134. fol. 120
- Inredientes Praelati monasteria sine causa excommunicantur* p. 2. n. 56. f. 278
- Inredientes septa monasterij cum causa & licentia, si notabiliter morantur ob illicita, an incurrant censuras* par. 2. num. 94. fol. 348

I N D E X.

- Ingressi monasteria Monialium an & quando possit sine excommunicatione* p. 2. n. 61. seq. f. 251
- Ingressi Portam Sanctam cum peccato mortali an sit nouum peccatum mortale* p. 1. n. 19. f. 117
- Ingressum impediētes ad Religionem S. Benedicti excommunicantur* p. 2. n. 71. f. 252. & vers. Impediētes
- Ingressus per Portam Sanctā quid significet* p. p. n. 17. f. 117
- Ingressus ad monasteria Monialium an sit casus reseruatus Sedi Apostolica* p. 2. n. 62. f. 251
- Ingressus Monasteriorum Monialium an sit cum excommunicatione reseruata Papae* p. 2. n. 63. f. 251
- Inimicitia Dei dicitur poena dampni* p. 2. n. 13. f. 12
- Iniuria afficiens Episcopum, & Clericum qua poena puniatur per Can. Apost. p. 2. n. 47. §. 54. f. 31*
- Iniuriā aliquem pluribus iniurijs distinctis an committat plura peccata* p. p. n. 43. f. 51
- Iniuriā Presbyterum Clericum, aut Diaconum qua poena puniatur secundum Canon. Apost. p. 2. n. 47. f. 31*
- Iniurias inferentes Fratribus Ord. predicatorum excommunicantur* p. 2. n. 114. f. 257
- Iniurias inferentes Domini temporales Episcopis interdiciuntur* p. 2. n. 3. f. 294
- Iniurias inferentes Romam petentibus excommunicantur & quomodo* p. 2. n. 20. f. 236
- Innocentius I. Quid statuerit pro quolibet peccato mortali* par. 2. n. 35. f. 103
- Innocentius III. quas Indulgētiās concesserit anno 1198.* p. 2. n. 47. f. 217
- In odiosis faciēda est stricta interpretatio* p. 2. n. 6. f. 150
- Inquisitores omittentes procedere contra quos debent, vel grauites quos non debent excommunicantur* p. 2. n. 22. f. 245
- Inquisitores haeretica prauitatis impediētes, & admittentes Laicos ad cognitionem criminis haeresis excommunicantur* par. 2. n. 119. f. 256
- Inquisitores extorquentes pecunias ab inquisitis excommunicantur* p. 2. n. 39. f. 276
- Inquisitoribus non parentes excommunicantur* p. 2. n. 8. f. 180
- Insula Vulcania in Sicilia qua* p. 2. 26. f. 318
- Instituta Societatis Iesu impugnantes excommunicantur* p. 2. n. 83. f. 254
- Instrumenti si fiat mentio in alio instrumento an de eo debeat constare* p. 2. n. 115. f. 203
- Intentio alicuius potest in alterum dirigi tripliciter* p. 2. n. 6. f. 45. et n. 58. f. 142
- Intentionem habens promittendi, & non adimplendi votum an peccet, & votum valeat* p. 2. nu. 29. f. 308
- Interdicta in iure lata qua* p. 2. c. 25. f. 294. seq.
- Interdicta non seruantes interdiciuntur* p. 2. n. 20. f. 295
- Interdictum quid sit & quotuplex* p. 2. 25. f. 231
- Interdictum Apostolicum violātes excommunicantur* p. 2. n. 78. f. 253

INDEX.

- Interdictum non seruantes fratres* verb. *Fratres*
- Interdictum non seruantes Religiosi* verb. *Religiosi*
- Interdicti ab ingressu Ecclesiae an possint lucrari Iubileum* p. 1. n. 4. f. 15
- Interdicto populo an intelligatur interdictus Clerus* p. 2. n. 6. f. 150
- Interdicuntur omnes qui notantur* p. 2. c. 25. n. 1. seq. f. 294. seq.
- Intimantes commisiones etc. prater Curjores excommunicantur.* p. 2. n. 77. f. 280
- Intrusus in beneficio sine Superioris auctoritate an getta per eum sint valida* p. 2. n. 15. f. 152
- Inuidia species quae* p. 2. n. 44. f. 8
- Ioannes vi. y. quas Indulgentias concessit anno 919* p. 2. n. 44. f. 216
- Iobab, seu Iobel Hebraeae vox quid significet* p. 1. n. 2. f. 5
- Iobel idem ac cornu, buccina, & tuba* p. 1. n. 3. seq. f. 5
- Iobel significat Buccinā, cornu, remissionē, initium, germen, fructū, gaudium, & letitiam* p. 1. n. 7. f. 6
- Iobel quare dicatur remissio* ibid.
- Iobel quare dicatur initium, germen gaudium, & letitia* ibid.
- Iocalia, & alia spectantia ad Sedē Apostolicam detinentes excommunicantur* p. 2. n. 110. f. 259
- Iocalia, & alia bona Basilica S. Petri de Vrbe spectantia ad sacristiā alienantes excommunicantur* p. 2. n. 69. f. 279
- Iocalia praedicta accommodātes alijs personis quā de gremio eiusdem Capituli excommunicantur* p. 2. n. 70. f. 379
- Ira species quae* p. 2. n. 42. f. 8
- Irregulares an possint consequi Iubileum* par. 1. n. 1. f. 104
- Irregularitas an possit dispensari a Confessoribus tempore Iubilei* p. 2. n. 73. f. 344
- Irregularitas mētalis absolui quomodo intelligatur* p. 2. n. 74. f. 344
- Irregularitas non est impedimentū consequendi remissionem peccatorum, sed tantum recipiendi, & exercendi ordines* p. 1. n. 1. f. 104
- Irregularitas an intelligatur sub facultate data absoluedi a cāsis, & censuris* p. 2. n. 19. f. 336
- Irregularitas quomodo dispensatur* p. 2. n. 93. f. 348
- Irregularitas an sit censura et quid sit* p. 2. n. 3. seq. f. 230
- Irregularitas quot modis contrahatur* p. 2. n. 9. f. 230
- Irregularitas non incurritur, nisi fiat expressa mētio* p. 2. n. 3. f. 231
- Irrisores qui dicuntur* p. 2. n. 44. f. 40
- Irritare votum. vide votum*
- Irritari quando possint vota subditorū a superiorib.* p. 2. n. 126. f. 317
- Irritari sine causa an possit a Superiore sine peccato votū factum de suo consensu* p. 2. n. 130. seq. f. 318
- Irritari an & quando possit a Patre votum filij* p. 2. n. 139. ad 142
- Irritari an possint a Parentibus vota Religionis filiorum* par. 2. n. 146. f. 319
- Irritari vota seruorum an & quando possint* p. 2. n. 149. f. 319
- Israelitae benedicuntur eo quod occiderint triginta millia hominū* p. 2. n. 48. f. 159
- Iubilaria consuetudo apud Ultramontanos quare dicatur* par. 1. n. 10. f. 6

Iubi-

I N D E X

- Iubilaria consuetudo apud eosdem
servatur in coniugatis, & quo-
modo p. 1. n. 11 f. 7*
- Iubilaria consuetudo apud eosdem
quomodo servatur in Sacerdoti-
bus Religionis, & alijs p. 1. n. 13.
fol. 7*
- Iubilaria consuetudo diocesana
circa chori exemptionem repro-
batur ab Authore, & Bonacina
p. 1. n. 21. f. 8*
- de Iubilaria consuetudine qui te-
stentur p. 1. n. 19. f. 8*
- Iubilati Patres qui dicuntur p. 1.
n. 14. f. 7*
- Iubileo completo incidens in reser-
vatos, si faciat qua Bulla mādāt
an possit iterum lucrari, & ab-
soluti in alio loco p. 1. n. 66. f. 102*
- Iubilei nomen quid significet par. 1.
n. 17. 27. f. 2. seq.*
- Iubilei anno terra non celebratur
ibid. n. 4*
- Iubilei tempore homines vivebant
ex fructibus anni precedentis
ibid. n. 5*
- Iubilei species quot sint p. 1. n. 1. f. 16*
- Iubilei Moysaici qua rationes fue-
runt p. 1. n. 34. f. 16*
- Iubilei forma quibus verbis expri-
mitur p. 1. n. 6. f. 17*
- Iubilei fructus acquisiti ne deper-
dantur quid agendum p. 1. nu. 4.
f. 109*
- Iubilei tempore an sit in confes-
sionibus iniungenda gravis pœni-
tentia p. 1. n. 6. f. 110*
- Iubilei Bulla quando, & quomodo
publicetur p. 1. n. 1. f. 112*
- Iubilei diplomæ quare perlegitur
in duobus subjectibus par. 1. n. 3.
fol. 12*
- Iubilei Bulla quare Italico sermo-
publicetur p. 1. n. 4. f. 13*
- Iubilei Balla quare affigatur in
quatuor Urbis partibus ibid. n. 5*
- Iubilei notitia an tantum sufficiat
pro eo lucrando an requiratur pu-
blicatio ibid. n. 6*
- Iubilei vaticinium a Christo expli-
cabatur p. 1. n. 9. f. 18*
- Iubilei memoria a quodam sene pe-
regrino quomodo fuerit sunitata
p. 1. n. 6. seq. f. 11*
- Iubilei memoria quomodo fuerit ab
alijs peregrinis confirmata ibid.
num. 8*
- Iubilei nomine an sint publicande
simplices indulgentia par. 2. nu.
90. f. 111*
- Iubileum Doctores nominant re-
missionem peccatorum par. 1. n.
25. f. 9*
- Iubileum Evangelicum prædixit
Isaias p. 1. n. 8. f. 18*
- Iubileum ut quis consequatur, qua
requirantur ex parte conceden-
tis, & ex parte recipientis par. 1.
n. 1. f. 42*
- Iubileum qui vult suscipere debet
esse in gratia ibid.*
- Iubileum an possint consequi irre-
gulares p. 1. n. 1. f. 104*
- Iubileum an possint consequi in-
terdicti p. 1. n. 4. f. 105*
- Iubileum & indulgentiam conse-
quuntur quid curare debent p.
2. n. 162. seq. f. 403. 405*
- Iubileum quid significet, qua prin-
cipia habeat, an remittat culpam
& pœnam, & quomodo verificetur
culpam, & pœnam remittere
p. 2. n. 76. 78. f. 109*
- Iubileus quare in die Ascensionis
publi-*

I N D E X

publicetur par. 1. num. 2. fol. 12
Iubileus si non fuerit indictus ante
mortem Papæ non potest pro-
mulgari p. 1. n. 21. f. 118
Iubileus quando olim, & quando
nunc incæperit p. 1. n. 8. f. 19
Iubileus indicitur in Natiuitate
D. N. Iesu Christi, & quare p. 1.
num. 20. f. 19
Iubileus qua die & hora termina-
tur p. 1. n. 7. f. 110
Iubileus an possit acquiri à conce-
dente p. 1. n. 1. f. 107
Iubileus an profit uxori, qua Ro-
mam accessit absque licentia vi-
ri ibid. n. 12
Iubileus an profit Clerico curam
animarum habenti, qui absque
licentia Episcopi Romam ac-
cessit ibid. n. 13
Iubileus an profit Episcopo Ro-
mam accedenti absque licentia
Papæ ibid. nu. 14
Iubileus an profit retinenti bona
aliena ibid. n. 15
Iubileus an possit per alium acqui-
ri ibid. n. 16
Iubileus solitus erat celebrari an-
no centesimo p. 1. n. 4. f. 10
Iubileus diligentia Bonifacij viij.
reperitus, ab eodem fuit restitu-
tus p. 1. n. 5. f. 11
Iubileus quotuplex sit p. 1. n. 1. f. 14
Iubileus alius proprius, alius im-
proprius ibid. n. 2
Iubileus proprius quomodo differat
ab improprio ibid. n. 3
Iubileus quomodo differt ab indul-
gentia ibid. num. 4
Iubileus legalis erat typus iubei
legis Gratia p. 1. n. 3. f. 17
Iubileus est annus vera libertatis,

& tempus gratia p. 1. n. 16. f. 18
Iubileus Euangelicus a Moysaico
quomodo differat p. 1. n. 18. f. 19
Iubileus inchoatur a die Natiuita-
tis Domini, & quare p. 1. na. 20.
fol. 19
Iubileus in Apostolis cæpit in die
Pentecostes ibid.
Iubileus remissio dicitur ibid. n. 22
Iubileus quare fuit abbreviatus in-
fra dictū numerū centesimū ibi.
Iubileus ecclesiasticus quid sit p. 1.
num. 1. f. 20
Iubileus ecclesiasticus est præstan-
tior Moysaico p. 1. n. 1. f. 22
Iubileus Moysaicus durauit 1400.
annos tantum p. 1. n. 2. f. 22
Iubileus ecclesiasticus longiori tem-
pore durauit p. 1. n. 3. 4. f. 22
Iubileus Moysaicus extendebatur
solum ad nationem hebraeam p.
1. num. 5. fol. 22
Iubileus Ecclesiasticus extenditur
ad omnes nationes mundi catho-
licas p. 1. n. 6. f. 22
Iubileus Moysaicus indicebatur so-
nitū tubæ corneæ p. 1. n. 7. f. 22
Iubileus Ecclesiasticus indicitur tu-
ba Apostolica ibid. n. 8
Iubileus ecclesiast. liberat hominem
a duplici seruitute p. 1. num. 12.
fol. 22
Iubileus liberat hominem a culpa,
& pœna p. 1. n. 16. f. 23
Iubileus cur fuerit institutus, &
præsertim Roma p. 1. n. 1. f. 25
Iubileus Ecclesiasticus habet quan-
dam proportionem cum Moy-
saico p. 1. n. 12. f. 26
Iubileus in lege Moysaica diceba-
tur remissio debitorum spiritua-
lium p. 1. n. 23. f. 4

Iubi-

I N D E X.

- Iubileus in lege Gratia dicitur remissio debitorum spiritualium* p. 1. nu. 23. f. 4
- Iubileus unde dicatur* p. 1. n. 1. f. 5
- Iubileus an Iobeleus dici debeat* p. 1. n. 26. f. 9
- Iubileus quando incipit in lege Moysaica* p. 1. n. 1. f. 10
- Iubileus quando incipit in lege Gratia* ibid. n. 2
- Iubileus fuit restitutus à Bonifacio Octauo* ibid.
- Iubileus à Bonifacio dicto creditur restitutus anno 299.* par. 1. nu. 5. fol. 11
- Iubileus cur anno centesimo celebrabatur* p. 1. n. 3. f. 11
- Iubileus à diuersis Bullis confirmatur anno 33. fuisse celebratus* par. 1. n. 21. f. 12
- Iubileus & indulgentia plenaria in quo conueniant* p. 2. num. 91. f. 111
- Iubileus quare in anno 50. 33. & 25. sit institutus* p. p. n. 22. f. 13
- Iubileus quare ex centesimo sit commutatus in quinquagesimum annum* p. p. n. 23. f. 13
- Iubileus pluribus nominibus appellatur, & quibus* par. 1. num. 1. fol. 13
- Iubileus quare dicatur annus Sanctus* ibid. n. 2. f. 14
- Iubileus perennis an pluries possit lucrari, et quando uocatur perennis* p. p. n. 35. f. 74
- Iudei tenebantur ter in anno visitare templum Hierusalem* par. 1. n. 7. f. 26
- Iudeum occidens qua poena puniatur per canonem* par. 2. num. 46. §. 16. f. 19
- Iudices seculares se interponentes in causis criminalibus contra Ecclesiasticas personas, an incidant in Bullam Cœne* p. 2. n. 29. f. 237
- Iudices seculares negligentes facere iustitiam Ecclesiasticis personis excommunicantur* par. 2. n. 3. f. 272
- Iudices seculares trabentes personas Ecclesiasticas ad alia tribumalia excommunicantur in 6. c.* p. 2. n. 25. f. 236
- Iudices delegati pro alienationibus rerum Ecclesiasticarum non fungentes officio suo excommunicantur* p. 2. n. 50. f. 249
- Iudex Ecclesiasticus quando possit capere, & incarcerare Clericum* n. 29. f. 237
- Iudex ut ad mulierem accedat pro testimonio ferendo qui procurauerit fraudulenter excommunicatur* p. 2. n. 20. f. 274
- Iudex in causa propria nemo esse potest* p. 2. n. 23. f. 174
- Iura omnia versantur, aut in acquirendo, aut in conseruando, aut in minuendo* p. 1. n. 15. f. 3
- Iura Ecclesia occupantes incidunt in Bullam Cœne* p. 2. num. 30. f. 237
- Iura Religionis ad tempus, vel ad vitam concedens suspenditur* p. 1. n. 71. f. 191
- Iuramentum de visitando Hierusalem, & limina Apostolorum an vigore Iubilei Confessarius electus possit mutare* p. p. n. 26. f. 59
- Iuramentum non recipiens à doctore, rando qui doctorem suspenditur* p. 2. n. 83. f. 288

Iuramentum praestitum a Curatis de seruiendo intra certum tempus non seruantes, excommunicantur p. 2. n. 51. f. 249

Iuramentum recipiendum ab excommunicato antequam absoluitur p. 2. n. 84. f. 345

Iurans per caput, per ventrem, per capillum &c. Dei qua poena puniatur per can. poenit. p. 2. n. 46. §. 30. f. 23

Iurans falsum scientes, vel ignoranter, qua poena puniatur per can. poenit. p. 2. n. 46. §. 23. f. 21

Iurantes, vel iurare facientes illicita Ecclesia libertati excommunicantur p. 2. n. 67. f. 252

Iuramento, quo Papa utitur in absolueno per modum suffragij, quomodo intelligatur p. 2. n. 72. fol. 387

Iuramento semel incepta exequi, quando non expiret p. 2. nu. 65. fol. 242.

Iurisdictionem, & fructus Sedis Apostolica usurpantes incidant in Bullam Cœna. p. 2. num. 27. fol. 236

Iurisdictionem ecclesiasticam usurpans, excommunicatur p. 2. nu. 26. fol. 274

Iurisdictionem an possit exercere Episcopus extra diœcesim par. 2. n. 80. f. 344

Iurisdictionis nomine quid veniat p. 2. n. 27. f. 236

Iustitie ministros impediētes, vide Ministros.

Iustus Monachus quare fuit sepultus in sterquilinio mandato D. Gregorij. par. 2. num. 129. fol. 397

Iustus Monachus liberatur à paragatorio per celebrationem 30. missarum iussu D. Gregorij par. 2. n. 126. f. 397

Iustus poterit sibi, & alteri mereri satisfactionem poena p. 2. n. 31. fol. 81.

L Aeticinijs concessis, an censetur concessum, & sagimen p. 1. n. 20. f. 86

Laicus tempore mortis an possit concedere indulgentias p. 2. nu. 48. fol. 138. & seq.

Laicus an possit sua merita applicare alijs p. 2. n. 26. f. 49

Laicus an possit concedere indulgentiam concessam in mortis articulo p. 2. n. 118. f. 117

Lamenta an fieri debeant p. 2. nu. 44. f. 383

Lancea Christi Domini cuspidē Pa-pa cur adoret antequam portam Sanctam claudat p. 1. n. 4. f. 114

Latronem ligatum occidens, qua poenitentia puniatur per sacros canones p. 2. n. 46. §. 16. f. 19

Latrunculi maritimi, quando incidant in Bu. Cœ. p. 2. n. 6. f. 234

Lectores iubilati qui dicuntur p. 1. n. 16. f. 7

Ladentes venientes ad S. A. an & quando incurrant B. C. p. 2. nu. 18. f. 236

Ladentes venientes ad S. A. & recedentes ab ea excommunicantur in B. C. p. 2. n. 18. f. 236

Ladentes venientes ad Cur. Rom. pro suis negocijs excommunicantur in Bulla Cœnae p. 2. n. 22. f. 236

Legati

INDEX.

Legati Papa an possint indulgentias concedere p. 2. n. 16. f. 129

Legatos impediētes domini temporales, ne officium suum exequantur sunt interdicti par. 2. nu. 19. fol. 294

Legatos, & Nuncios impediētes, ne recipiantur, excommunicantur p. 2. n. 48. f. 277

Legatum conditionale lucratur purificata cōditione p. 2. n. 78. f. 181

Legatus dicitur ordinarius in provincia p. 2. n. 16. f. 129

Legentes libros hereticorum, & imprimētes, excommunicantur in Bulla Cœna p. 2. n. 1. f. 234

Legentes religiosi leges, vel physicam, excommunicantur p. 2. nu. 32. f. 275

Leges civiles audientes religiosi sūt excommunicati p. 2. n. 8. f. 272

Leges civiles audientes dignitatem habentes, excommunicantur p. 2. nu. 9. fol. 273

Legitime impeditis qui ad sanctam Urbem accedere nequeant, solet Pontifex iubilæum concedere p. 1. n. 2. f. 39

Leo IV. quas indulgentias cōcesserit an. 296. p. 2. n. 57. f. 217

Leo X. concessit indulgentias tertie partis peccatorum dicētibz Paternoster, & Ave Maria pro existente in peccato mortali, & quid talis indulgentia significet p. 2. n. 42. f. 104

Leo X. quas indulgentias concessit anno 296. p. 2. n. 57. f. 217

Lepra percussa Maria soror Moysi separatur extra castra septem diebus p. 2. n. 46. §. 1. f. 17

Letargici an post electionem Con-

fessarij possint absolui plenariè . p. 2. n. 119. f. 117. §. 1

Leui filiorum manus consecratae sunt, & data est eis benedictio à Deo propter occisionē, quā iussu Domini fecerūt triginta millium hominum p. 2. n. 49. f. 159

Lex noua est lex misericordiae p. 2. n. 46. §. 11. quaratur f. 17

Lex de non concipiendis rebus alienis fuit à Deo per uniuersum lata p. 1. n. 16. f. 3

Libellos famosos facientes contra Prædicatores, & Minores excommunicantur p. 2. n. 120. f. 258

contra Libertatem Ecclesiæ facientes seruare statuta, excommunicantur p. 2. n. 11. f. 274.

contra Libertatem Ecclesiæ statuētes sunt excommunicati par. 2. nu. 27. f. 274.

Libri necessarij clericis, & laicis p. 2. n. 47. §. 84. f. 33

Libri Thobia, & Machabeorum hodie approbantur ab Ecclesiâ p. 2. n. 71. f. 363

Libri Thobia, & Machabeorum negantur ab hereticis, & ab Ecclesiâ approbantur p. 2. n. 71. f. 375

Libros imprimētes si non sint approbati, excommunicantur p. 2. n. 51. f. 277

Libros sine nomine imprimētes, vel retinētes, excommunicantur p. 2. n. 58. f. 278

Libros contentos in indice legere, et legere libros hereticorum in quo differat p. 2. n. 3. f. 234

Libros, & scripturas Camere Apostolicæ occultantes, excommunicantur p. 2. n. 66. f. 252

Libros falsè inscriptos publicā populo

I N D E X.

- pulo in ecclesia tamquam sacros, quæ pœna puniuntur secundum Canones Apostolicos nu. 47. f. 39. f. 31
- Libros hæreticorum legentes, vel imprimentes, quando dicantur excommunicati in Bulla Cœna p. 2. n. 243. f. 234
- Libros è bibliothecis Fratrum S. Maria de Carmelo amouentes excommunicantur par. 2. nu. 84. fol. 254
- Libros prohibitos legēs an, & quando incurrat excommunicationem p. 2. n. 3. n. 247 f. 234
- Libros Cam. Ap. occultantes sunt excommunicati p. 2. n. 69. f. 252
- Libros administrationis non ponentes in archiuio Administratores Basilica S. Petri de Vrbe, excommunicantur p. 2. n. 66 f. 279
- Libros non consignantes fratres S. Dominici assumpti ad dignitates, antequam consecrentur, suspenduntur p. 2. n. 2. f. 285
- Ligare subditum absque censura quis possit extra diœcesim p. 2. n. 8. f. 151
- Ligatum in calo; & celis, in quo differunt verba dicta Petro Io. 16. p. 2. n. 6. f. 126
- in Limbo SS. Patrum locum suffectum est calum p. 2. n. 2. f. 333
- Limbi pœna quæ p. 2. n. 43. f. 360
- à Limbo an possit Papa liberare pueros per indulgentiam p. 2. n. 47. 48. f. 360. 61
- ex Limbo anima an possint egredi p. 2. n. 96. & seq. f. 367
- in Limbo an sint damones p. 2. nu. 4. 2. fol. 360
- in Limbo existentes an sint capaces suffragiorum p. 2. n. 46. f. 360
- in Limbo esistenti an Papa possit dare paradysum p. 2. n. 50. f. 361
- Limbus sanctorum Patrum est expoliatus, & clausus post mortem Christi, & in eius locum calum suffectum est p. 2. n. 3. f. 353
- Limbus quorum sit receptaculum p. 2. n. 11. f. 354
- Limbus puerorum in quo differat à limbo sanctorum Patrum, & quæ eius pœna, & an in eo sint damones p. 2. n. 43. & 44. & 53. fol. 360. & 361
- Limbus an sit distinctus a loco aliorum damnatorum p. 2. n. 53. f. 361
- Limina Apostolorum visitantibus quæ indulgentia conceditur p. 2. n. 49. f. 217
- Limina Apostolorum omittens visitare suspenditur par. 2. num. 24. fol. 288
- Linceo cur Papa benedicendo præparatam materiam portæ sanctæ se præcipiat p. 1. n. 7. f. 122
- Litterarum Apostolicarum executionem impediētes an, & quando incurrant in bulla Cœna p. 2. n. 24. f. 236
- Litterarum commendatitiarum formæ pro peregrinis laicis & clericis p. 1. n. 25. f. 130
- Litterarum forma quæ scribitur a Sede Apostolica Ordinariis locorum, et ab aliquo pio loco queratur clem. 6. syn. p. 2. nu. 20. f. 165
- Litteras Apostolicas falsificantes an incident in B. l. p. 2. n. 12. f. 235
- Litteras Apostolicas falsas habentes, & non destruentes sunt excommunicati p. 2. n. 10. f. 44

I N D E X.

- Litteras commendatitias facere debet Episcopus pro peregrinantibus ad Urbem* p. 1. nu. 23. f. 129
- Litteras Apostolicas impediennes, vide Impediennes.*
- Litteras falsas habentes, vide falsas litteras.*
- Litteras Apostolicas falsificantes, vide falsas litteras, & falsarij.*
- Litteras in Conclavi Cardinalibus existentibus mittentes seu recipientes excommunicantur* p. 2. n. 80. f. 253
- Litteras a Sede Apost. super causis ad forum ecclesiasticum pertinentibus impetrare impediennes excommunicantur* p. 2. nu. 18. f. 273
- Litteras, vel alias scripturas ad Cardinales in Conclavi, vel inde transmittentes excommunicantur* p. 2. n. 28. f. 278
- Litteras Papae impugnantes factas ante coronationem excommunicantur* p. 2. n. 24. f. 275
- Litterae Iubilei quae mittantur ad omnes Ecclesias, Praesules, & Primates* p. 1. n. 6. f. 113
- Litterae concessae Confratribus, & Religionibus an intelligantur suspensionis per iubileum* p. 1. n. 10. f. 34
- Litterae Congregationis indulgentiarum circa aliqua dubia Bullae Clem. VIII. pro aggregandis, & erigendis Confraternitatibus* p. 2. n. 96. f. 194
- In litteris Apost. se asserentes Affines Card. ut gratis habeant expeditiones excommunicantur* p. n. 74. f. 253
- Lites, & iurgia quinquagesima anno cessabant* p. 1. n. 9. f. 276
- Loca noua recipientes mendicantes sine licentia excommunicantur* p. 2. n. 29. 36. f. 278
- Loca noua an accipere possint Regulares, verb. Regulares* p. 2. nu. 13. f. 273
- Loca noua erigere an, & quando possint Religiosi* p. 2. n. 26. f. 276
- Locantes domos usurarijs excommunicantur* p. 2. n. 13. f. 273
- Lucraturus indulgentia debet confiteri peccata mortalia, vel habere contritionem* p. 1. nu. 63. f. 42
- Lucus an fieri debeant* p. 2. nu. 44 f. 383
- Ludi saculares apud Ethnicos fiebant anno centesimo* p. 1. nu. 13. f. 11
- Ludi praedicti mutati in iubileam Indulgentiam, & quomodo* p. 1. n. 14. f. 11
- Luxuria qualia peccata includat sub se* p. 1. n. 31. f. 50
- Luxuriae species an, & quomodo sunt exprimendae in confessione* p. 1. n. 35. f. 48
- Luxuria species quae ibid.*
- Luxuria species quae grauissimae ibid.* p. 1. n. 26. f. 48
- Luxuriae filiae quae* p. 1. n. 30. f. 50
- Luxuriosi ad quae sunt obligati* p. 1. nu. 33. f. 50

M

M Achabaei an fuerint dānati ita ut per eis non fuerit orandum p. 2. n. 14. f. 378

Machabaeorum locus c. 12. quomodo interpretatur p. 2. n. 3. f. 378

Ma-

I N D E X.

- Maebarius quomodo orauerit pro anima damnati* p. 2. n. 25. f. 379
- Magis, vel incantatoribus domum suam lustrans qua pœna puni- tur* p. 2. n. 46. §. 43. f. 24
- Magistratus seculares requisiti non præbentes auxilium in clau- ra monialium excommunicantur* p. 2. n. 63. f. 278
- Magistri Bononienses conducentes hospitia aliorum magistrorum ante tempus cōductionis excom- municantur* p. 2. n. 10. f. 273
- Magistro Cuidam quomodo appa- ruit anima sui discipuli* p. 2. nu. 80. f. 364
- Maledicens D. Petrum, & alios Apostolos quot peccata cōmittat* p. 1. n. 43. f. 51
- Maledicēs omnibus Apostolis quot peccata committat* ibid.
- Mali mediocriter quomodo intel- ligantur* p. 2. n. 12. f. 377
- Mancipia fugitiua anno quinquage- simo elapso ad seruitutem re- uocari non poterant tempore an- tiqui iubilei* p. 1. n. 13. f. 3
- Mansionarij Ecclesia S. Petri quo- modo idem S. Petrus apparuerit* p. 2. n. 93. f. 367
- Manus adiutrices quæ antiquitus dicebantur* p. 2. n. 35. f. 157
- Marcelli anima in quo loco fuerit reposita oratione S. Fortunati* p. 2. n. 111. f. 369
- Maria Virgo plusquam martyr ap- pellatur a S. Hieronymo, & quo modo* p. 2. n. 17. f. 87
- Maria significat pœnitentem* p. 2. §. 1. f. 17
- Maria soror Moysis lepra percussa separata fuit extra castra* 2. die- bus p. 2. §. 1. f. 17
- S. Martino quomodo apparuerit umbra sordida* p. 2. n. 96. f. 367
- S. Martinus quomodo suscitauerit suis precibus laqueo se suspēsum* p. 2. n. 24. f. 379
- Martinus V. & Urbanus VI. mā- darunt celebrari iubileum* p. 1. n. 19. f. 12
- Martyrium potest quodlibet pœna debitum dissolvere* p. 2. num. 26. f. 101
- Matricida pœnitentia quæ sit se- cundum Canones* p. 2. n. 46. §. 17 f. 19
- Matrimonium contrahit Capucci- nus professus ex dispensatione Clem. VIII. p. 2. n. 166. f. 320*
- Matrimonium filysam esse irritum sine consensu parentum affirmā- tes excommunicantur* p. 2. n. 59. f. 278
- Matrimonium contrahentes cum moniali, vel in gradu prohibito excommunicantur* p. 2. num. 33. f. 275
- Matrimonium impediētes an sint excommunicati* p. 2. n. 61. f. 278
- Matrimonium contrahunt monia- lis, & monachus professi* p. 2. nu. 166. f. 320
- Matrimonium ad quid ordinatur* p. 2. n. 11. f. 37
- Matrimonium ne contrahatur pri- uata persona aliquos cogētes an sint excommunicati* p. 2. n. 61. f. 278
- Matrimonium celebrans sine licē- tia parochi suspenditur* p. 2. nu. 68. f. 291
- Matrimonio clandestino interue- niens parochus suspenditur* p. 2. n. 88. f. 292

I N D E X.

- Matrimonia ne liberè contrahantur, domini temporales subditos cogentes, excommunicantur* p. 2. n. 61. f. 278
- Medalia cum indulgentijs quomodo applicanda in articulo mortis* p. 2. n. 126. ad 131. fol. 118. & 119
- Meditanda sunt tempore iubilei ea qua B. Virginis concernunt peregrinationi* p. 1. n. 10. f. 65
- Medius fructus sacrificij, an, præter sacerdotem, possit ab alijs applicari pro animabus purgatorij* p. 2. n. 126. f. 396
- Mendicantes recipientes aliquem ad suum Ordinem, vel noua loca recipientes, excommunicantur* p. 2. n. 29. f. 275
- Mendicantes admittentes ad professionem ante annum probationis, suspenduntur* p. 2. n. 70. f. 291
- Mendicantes noua loca recipientes, vel recepta mutantes, excommunicantur* p. 2. n. 36. f. 275
- Mendicantes violantes pacta inita cum Rectoribus ecclesiarum in Germania, excommunicantur* p. 2. n. 50. f. 277
- Mensa ante cibum benedicatur, & post illam gratiarum actio fiat a peregrinis in itinere* p. 1. nu. 10. fol. 127
- Mensura falsa mensurans qua pœna puniatur per sacros Canones* p. 2. n. 46. §. 24. f. 21
- Mereri an quis possit alteri primam gratiam, seu illius augmentum de condigno* p. 2. n. 37. f. 61
- Meretricem ducens an possit esse Clericus* p. 2. n. 47. Can. Apost. §. 17. fol. 27
- Merita Christi, & Sanctorum, ut satisfactoria, non autem ut meritatoria sunt in thesauro Ecclesie* p. 2. n. 22. f. 89
- Merita B. Virginis in thesauro Ecclesie primum locum obtinet inter SS. merita* p. 2. n. 17. f. 87
- Meritum duplex, essentialè, & conditionale, & quod sit utrumque* p. 2. n. 56. f. 385
- Meritum, & satisfactio quomodo differant. vide Satisfactio. & c.* p. 2. n. 32. fol. 81
- Metropolitanus nõ denunciatus absentiam alterius Metropolitanæ, vel Suffraganei, interdicitur* p. 2. nu. 18. f. 295
- Miles qui fuit an possit promoueri* p. 2. n. 47. Can. Apost. §. 82. f. 33
- Milites emerita militia qui dicuntur* p. 1. n. 18. f. 8
- Ministri Cam. Apost. non reddentes rationem administrationis, excommunicantur* p. 2. n. 44. f. 249
- Ministros iustitiæ impediētes excommunicantur* p. 2. n. 72. f. 252
- Minores molestantes quoad sepulturam, & eleemosynam, excommunicantur* p. 2. n. 101. f. 282
- Misericordia opera qua* p. 1. nu. 2. fol. 8
- Missæ qualibet an prosit defunctis* p. 2. n. 101. f. 392
- Missæ celebrata in altari priuilegiato, si anima non liberatur defectu celebrantis, iterum dici potest* p. 1. n. 92. f. 58
- Missæ de requie, vel alia dicenda est pro defunctis* p. 2. n. 101. f. 392
- Missæ dicta a bono sacerdote an ita prosit ac dicta a malo* p. 2. num. 163. fol. 393

I N D E X.

- Missam cantant, & non se communicans quia poena puniatur per can. p. 2. n. 46. §. 26. f. 22*
- Missam non completam omittens suspenditur p. 2. nu. 85. f. 292*
- Missam celebrans in peccato mortali an liberet animam à purgatorio p. 2. n. 103. f. 392*
- Missæ sacrificium per modum congratulationis, et expiationis quo modo intelligitur p. 2. num. 120. f. 395*
- Missæ sacrificium maximum inter suffragia p. 2. n. 45. f. 383*
- Missæ relicta à Testatore debet specialiter celebrari, & secus faciens an peccet p. 2. n. 104. f. 393*
- Missæ relicta non determinate dici possunt ad libitum, sed magis de requie & B. Virgine, quam de feria p. 2. n. 108. f. 393*
- Missæ si non dicatur pecunia soluta, an soluens mereatur quæ ad satisfactionem p. 2. nu. 153. f. 401*
- Missæ Defunctorum an dici possint in die Paschatis p. 2. n. 107. f. 393*
- Missæ relicta cum determinatione personæ non debent per alios celebrari p. 2. n. 109. f. 393*
- Missæ legata à Testatore si retardentur, an animæ testantium sentiant detrimentum p. 2. n. 150. f. 401*
- Missæ votivæ an dicendæ sint diebus festiuis p. 2. nu. 105. & seq. f. 393*
- Molestantes fratres Ord. Trinitatis in elemosynis querendis excommunicantur p. 2. n. 108. f. 256*
- Monachus an recipiend. Iubileum absque licentia Superioris opus perfectionis faciat p. 2. n. 9. f. 108*
- Monachus si absq; licentia sui Superioris Romam accedat an consequatur Iubileum p. 1. n. 9. f. 106*
- Monachi Cistercienses aliquid committentes contra Constitutiones de exemptione minorum eiusd. Ordinis excommunicantur p. 2. n. 123. f. 258*
- Monachi non utentes habitu debito suspenduntur p. 1. n. 73. f. 291*
- Monachorum Cluniacensium suffragis liberatur anima Benedicti Papæ VIII. à purgatorio p. 2. n. 34. f. 381*
- Monachorum Cisterciensium Ecclesiis vim inferentes excommunicantur p. 2. n. 106. f. 256*
- Monasteria monialium ingredientes excommunicantur p. 2. n. 61. f. 251*
- intra Monasteria introducetes mulieres sunt suspensi p. 2. num. 79. f. 292*
- Monasteria ingredientes Prælati, vide Prælati.*
- Extra monasteria fratres commorantes quando excommunicantur p. 2. n. 99. f. 282*
- Monasteria monialium Dominicanorum ingredientes excommunicantur p. 2. n. 120. f. 258*
- Monasteriorum monialium ingressus an sit cum excommunicatione reservata Papæ p. 2. num. 62. f. 251*
- Moniales lucrantur indulgentias concessas fratribus suorum Ordinum p. 2. n. 103. f. 201*
- Moniales professæ, & monachus professus ex dispensatione Celestini III. contrahunt matrimonium*

- nium cum diuersis p. 2. nu. 165.
 & 160. f. 310
- Moniales tertia Regula vtentes
 Bullis Cruciate absque licentia
 excommunicantur p. 2. num. 73.
 f. 280
- Moniales carcerati, damnati ad tri-
 remes, & ceteri an lucrētur in-
 dulgentiam si opera exequi nō
 valeant p. 1. n. 32 f. 96
- Moniales exeuntes à clausura ex-
 ceptis casibus expressis excom-
 municantur p. 2. n. 58. f. 250
- Monialem seu denotam cognoscens
 carnaliter qua pœna punitur
 per sac. can. p. 2. n. 46. §. 6. f. 18
- Monialis cognita carnaliter qua
 pœna puniatur ibid.
- ad Monialium electione vocati si
 discordias nutriūt excommuni-
 cantur p. 2. n. 21. f. 274
- Monialium claustra ne custodian-
 tur, magistratus saculares requi-
 siti negligentes excommunican-
 tur p. 2. n. 63. f. 278
- Monialium septa ingrediens cum
 licentia, & causa si notabiliter
 moratur ab illicita peragenda
 censuras non euadit p. 2. nu. 94.
 f. 348
- Monialium institutionem inpe-
 dientes excommunicantur p. 2.
 n. 43. f. 276
- Monialium monasteria ingredien-
 tes, vide monasteria.
- Monialium clausuram ingredien-
 tes sine licentia excommunican-
 tur p. 2. n. 63. f. 278
- Montis Pietatis Status Ecclesiasti-
 ci pecunias extrahentes ad alios
 vsus, quam destinatos excom-
 municantur p. 2. n. 94. f. 255
- Mortale peccatum, vide peccatum.
- Mortalia, & venialia tolluntur
 per pœnitentiā, vide pœnitentia.
- Mors cōtracta et pœna per pecca-
 tum originale non tollitur per
 indulgentias p. 2. n. 20. f. 13
- Mors, & alij defectus corporales
 à peccato originali sumpserunt
 originem p. 2. n. 14. f. 4
- Morte præuenti, vel iter perficere,
 aut opera iubilei non valentes
 an iubilium consequantur, &
 quid in alijs indulgentijs par. 1.
 n. 5. f. 96
- Mortuus in euidenti peccato mor-
 tali an sit damnatus p. 2. num. 7
 f. 377
- Mortuum clericum inuoluens in
 palla altaris qua pœna punitur
 secundum can. pœnit. p. 2. n. 46
 §. 27. f. 22
- Mortui quomodo sint adiuuandi
 p. 2. n. 39. f. 382
- Mortui an possint excommunicari
 p. 2. n. 77. f. 388
- Mortui resuscitati ab inferno quo-
 modo intelligantur p. 2. nu. 21.
 & seq. f. 379
- Mortui quomodo fuerint excommu-
 nicati à S. Benedicto p. 2. n. 77.
 f. 388
- Mortui alij sunt valde mali, alij
 valde boni, alij in statu medio,
 & quanam sint p. 2. n. 12. f. 377
- Mortuis an prosint indulgentia, &
 qua possunt illis applicari p. 1.
 n. 18. f. 108
- Mortuis quomodo prosint indulgē-
 tia p. 2. n. 60. f. 385
- Mortuos laicos inuoluens sacris ve-
 stibus suspēditur p. 2. n. 90. f. 293
- Moyse, & Elias quomodo appa-
 rue-

I N D E X.

ruerint in monte Thabor par. 2.
n. 100. & 101. f. 368
Mulieres quando possint ingredi
claustra Religiosorum p. 2. n. 60
f. 250
Mulieres ad iudicium trahi non
debent p. 2. n. 26. f. 27
Mulieres percutientes clericos ex-
communicantur p. 2. nu. 2. f. 267
Mulieres intra monasteria intro-
ducentes suspenduntur p. 2. n. 79
f. 292
Mulieres ingredientes claustra Re-
ligiosorum excommunicantur p.
2. n. 60. f. 250
Mulieres ingredientes claustra
monialium excommunicantur p.
2. n. 59. f. 250
Mulierum raptores excommuni-
cantur p. 2. n. 60. f. 278
Mus si corrodat, vel comedat corpus
Christi qua pœna puniatur pre-
sbyter secund. canon. pœnit. p. 2.
n. 46. §. 39. f. 24
Mutilans se ipsum laicus qua pœna
punitur secund. can. Apost. p. 2.
n. 47. §. 23. f. 28

N

Nationes fere omnes habent
Roma Ecclesias, Hospitia,
Xenodochia, Sacerdotes, & Car-
dinales Protectores p. 1. n. 16. f. 27
Natura humana diuiditur in pri-
mos parentes, & eorum posteros
p. 2. n. 1. f. 3
Naufragantia bona qua dicantur
p. 2. n. 20. f. 235
Naufragantia bona in flumine,
qui accipiunt animo restituendi
Domino, & postea mutant vo-
luntatem an comprehendantur in

Bulla Cœnae p. 2. n. 10. f. 235
Naufragantia bona Christianorum
furripientes excommunicantur
in Bulla Cœnae p. 2. nu. 9. f. 234
& quando Bullam incurrant.
Naufragantia bona accipientes, an
& quando concurrant Bull. Cœ-
nae, & qua dicuntur bona nau-
fragantia p. 2. nu. 9. f. 234. 235
Naufragantia bona accipiēs ani-
mo restituendi si postea mutat
voluntatem an incurrat in Bul-
lam Cœnae p. 2. n. 10. f. 235
Necessaria non suppeditans Episco-
pus clerico laboranti inopia qua
pœna punitur secund. can. Apost.
p. 2. n. 47. §. 58. f. 31
Negans Christum metu infidelium
qua pœna punitur secund. can.
Apost. p. 2. n. 47. §. 61. f. 37
Nemo tenetur facere quod potest,
sed quantum dicere pro rei qua-
litate p. 1. n. 15. f. 48
Neophita an promouendus p. 2. nu.
47. §. 79. f. 33
Nicolaus Quartus quas indulgen-
tias concessit anno 1288. p. 2. n.
45. f. 216
Nicolaus V. anno 25. mandauit
celebrari iubileum p. 1. n. 20. f. 12
Nolanis ciuibus quomodo apparue-
rit S. Felix martyr p. 2. nu. 92
f. 367
Notarios Ord. Prædicatorum im-
pedientes excommunicantur p. 2.
n. 85. f. 280
Notificatio sufficiens, qua dicatur
ad effectum, ut suspensio habeat
locum in indulgentiis, & quis
in privilegiis p. 1. n. 34. f. 37
Notitia iubilæi tantum an sufficiat
ad illum lucrandum p. 1. n. 6. f. 113

No-

I N D E X . I

- Notitia Iubilei tantum an sufficiat ad illum lucrandum p. 1. nu. 6. fol. 113*
- Novitij quomodo possint donare p. 2. nu. 29. fol. 246. & aliquid ab eis recipientes excommunicantur p. 2. n. 62 f. 278*
- Novitij an lucrentur indulgentias concessas Fratribus Religionis, ubi morantur p. 2. num. 103. fol. 201*
- Novitijs aliquid recipientes sunt excommunicati par. 2. num. 62. fol. 278*
- Novitios impediētes Fratres Minores, ne transeant ad aliam Religionem, sunt excommunicati parte 2. numero 1119. folio 258*
- Novitium percutiens an sit excommunicatus par. 2. num. 4. fol. 243*
- Novitius absolutus a reservatis vigore privilegiorum, si exeat à Religione, an teneatur se presentare Superiori par. 2. nu. 50. fol. 340*
- Numerus peccatorum an sit exprimendus in confessione par. 1. nu. 23. fol. 38*
- Numerus si non potest sciri quid agendum ibid. n. 24*
- Numerus peccatorum quomodo exprimendus par. 1. numero 36. fol. 50*
- Numerus peccati quomodo augeatur iterando, continuando, & interrumpendo ibid. nu. 37*
- Numerus peccatorum quomodo multiplicetur iterato actu ibidem.*
- Numerus septem, triginta, quadraginta dierum servans in Commemoratione defunctorum ubi probatur par. 2. num. 132. & seq. f. 398*
- Numerus dierum in visitandis ecclesijs minor assignatur exteris, quam incolis, ob laborem in itinere susceptum par. 1. num. 10. fol. 70*
- Numerus septenarius, & quinquenarius quare in sacris scripturis pro Iubilco intelligatur p. 1. nu. 26. f. 4*
- Numismata aurea, & argentea calaturis consignata, cur in muro Porta sancta reponantur p. 1. num. 9. f. 125*
- Nuncij impetrantes à Principibus fauores ad dignitates, excommunicantur par. 2. num. 83. fol. 280*
- Nuncios Apostolicos impediētes, ne officia Curia exequantur, sunt interdicti si sunt Domini temporales par. 2. numero 1. folio 294*
- Nuncios, & Legatos impediētes ne recipiantur excommunicantur p. 2. n. 48. f. 277*
- Nuptias an possit contrahere calibet qui ad Clerum perveniunt. par. 2. numero 47. §. 25. folio 28*
- Nuptias duas contrahens post Baptismum qua pœna punitur secundum canones Apost. p. 2. nu. 47. §. 16. f. 27*
- Nuptijs clandestinis presbyter intereffens qua pœna punitur secundum canones Apostol. par. 2. num. 46. f. 19*

I N D E X.

- O**bedientia Sedi Apostolica per Iubileum conseruatur p. 1. n. 4. f. 26
- Obedire nolentes praeceptis Sedis Apostolicae excommunicantur p. 2. num. 1. f. 272
- Obiectiue quomodo dicitur quando Deus offenditur p. 2. n. 19. f. 5
- Oblationes recipientes ab usurarijs manifestis suspenduntur par. 2. num. 61. f. 291
- Obsequium parentum an possit retrahere aliquem a Religione p. 2. num. 87. & seq. f. 314
- Occidens aliquem ad vindictam excommunicatur par. 2. nu. 46. §. 15. f. 19
- Occidentis filios poena secund. can. poenit p. 2. n. 46. §. 17. f. 17
- Occidentis casualiter, vel ob necessitatem, vel insaniam, poena secundum dan poenit. p. 2. n. 46. §. 15. & 16. f. 19
- Occidentis presbyteros poena secundum can. poenit. p. 2. nu. 46. §. 18. fol. 20 & seq.
- Occidentis Monachum, Clericum, Diaconum, vel Subdiaconum poena secund. can. poenit. par. 2. num. 46. fol. 20 & 21
- Occupantes iura Ecclesiae Romanae excommunicantur in Bulla Coena p. 2. n. 30. f. 237
- Occupatores Terrarum Ecclesiae Romanae, quando dicantur inimici Ecclesiae & ab illius corpore separati p. 2. n. 49. f. 159
- Offendentes personas S. Officij, complices, & fautores excommunicantur p. 2. n. 53. f. 250
- Offendentes aliquem Romae causa vindictae excommunicatur p. 2. num. 86. f. 281
- Offendentes immunitatem Ecclesiasticam excommunicantur p. 2. num. 26. f. 234
- Offensa facta Deo non poterat satisfieri, nisi a persona diuina p. 2. n. 2. f. 36
- Offensa facta Deo est infinita obiectiue, & quid significet obiectiue p. 2. n. 1. f. 36
- Officiales Ecclesiae Romanae accipientes munera a subiectis iurisdictioni excommunicantur p. 2. num. 56. fol. 247
- Officiales Poenitentiariae expedites prohibita, & recipientes aliquid pro expeditionibus, excommunicantur p. 2. n. 55. f. 250
- Officiales Cancellariae contradietarum expedites ea, quae sunt interdicta, & aliquid recipientes excommunicantur p. 2. num. 56. fol. 250
- Officiales Poenitentiariae, & minoris gratiae non fungentes officio suo excommunicantur par. 2. num. 102. f. 282
- Officiales Camera Apostolicae participantes in contractibus excommunicantur par. 2. num. 103. fol. 282.
- Officiales laicorum non parentes inquisitoribus super poenis exquendis excommunicantur p. 2. nu. 81. f. 280
- Officiales Camera Apostolica non reddentes rationem suae administrationis incurrunt excommunicationem Papa reservatam p. 2. n. 44. f. 249

I N D E X.

- Officialis Laicus relegans Clericum excommunicatur par. 2. nu. 48. f. 249*
- S. Officij Officialibus Domini temporales non parentes excommunicantur p. 2. n. 84. f. 280*
- in S. Officij causis omittentes procedere ex gratia, vel lucro, vel procedentes ex odio suspenduntur p. 2. n. 16. f. 287*
- Officium mortuorum quomodo sit introductum p. 2. n. 36. f. 382*
- Oleum aut ceram subripientis ab Ecclesia pœna secundum Canon. Apost. p. 2. n. 47. §. 71. f. 32*
- Oleum deferens ad synagogam Iudeorum qua pœna punitur secundum Canon. Apost. p. 2. n. 47. §. 70. f. 32*
- Opera mortificata quomodo dicantur reuiviscere per subsequentem pœnitentiam par. 1. num. 24. fol. 23*
- Opera bona mortificata reuiviscunt per pœnitentiam ibid.*
- Opera bona etsi non includant quisque tamen fidelis debet promptè operari p. 1. n. 1. f. 40*
- Opera & conditiones apposite in diplomate indulgentiarum adimplere quisque debet, ut illas consequatur p. 1. n. 8. f. 42*
- Opera qualiter facienda p. 1. n. 12. fol. 43*
- Opera que statuuntur in Iubileo ordinario que sint ibid.*
- Opera que statuuntur in Iubileo extraordinario que sint ibidem num. 14*
- Opera iniuncta pro consequendo Iubileo an sint facienda in gratia p. 1. n. 84. f. 56*
- Opera Misericordia spiritualis que ibidem*
- Opera si non fiant statutis diebus an lucretur indulgentia p. 1. n. 7. fol. 92*
- Opera iniuncta in Iubileo extraordinario an possint partim in una hebdomada, & partim in altera fieri par. 2. num. 6. & §. 2. f. 92*
- Opera an possint anticipari, vel postponi ibid. n. 8*
- Opera omnia qui implevit in hebdomada Iubilei præter communionem susceptam non die dominico, sed die luna sequentis hebdomade an lucretur indulgentia p. 1. n. 27. f. 95*
- Opera iniuncta si non fiant propter impotentiam an lucretur indulgentia p. 1. n. 31. f. 96*
- Opera omnia Iubilei an intra unâ hebdomadam adimpleri debeant p. 1. n. 52. f. 98*
- Opera omnia an, & quando Confessor possit commutare p. 2. n. 44. fol. 99*
- Opera Sanctorum an fuerint remunerata ultra condignum p. 2. n. 23. f. 89*
- Opera que fiunt per alium dupliciter considerantur par. 2. nu. 40. f. 176*
- Opera satisfactoria sunt oratio, ieiunium, & elemosyna; cinis & cilicium ad ieiunium reducuntur p. 2. n. 52. f. 9*
- Opera bona voluntaria que par. 2. n. 2. f. 38*
- Opera bona facta non possunt suspendi, ut in futuro applicentur*

I N D E X.

- par. 2. num. 17. fol. 47
- Opera bona non applicata asseruantur in thesauro Ecclesie* p. 2. n. 18. f. 47
- Opera bona an Sanctis superfuerunt ad satisfaciendum pro alijs* p. 2. n. 29. f. 91
- Opera bona omnia an virtutem habeant merendi, & satisfaciendi* par. secunda an 30. ad 36. f. 91. & 92
- Opera bona septem modis considerari possunt, ut virtutem merendi, & satisfaciendi habeant.* p. 2. n. 30. & 31. f. 91
- Opera iniuncta pro pœnitentia si fiant in peccato an sint iteranda* p. 2. n. 32. f. 92
- Opera bona satisfactoria an reponantur in thesauro Ecclesie ad commodum nostrum* p. 2. nu. 37. fol. 92
- Opera bona semel in thesauro reposita an deperdi possint* par. 2. 38. fol. 92
- Opera bona Sanctorum ad quid prosunt Christi operibus infinitis existentibus* par. 2. num. 39. fol. 93
- Opera bona cur nobis prosint tres causa assignantur* ibid.
- Opera Angelorum an in thesauro Ecclesie reponantur* p. 2. nu. 42. fol. 93
- Opera pœnalia an, & quando sint satisfactoria* par. secun. num. 94. fol. 111
- Opera bona facta in peccato mortali ad quid valeant* p. 2. nu. 60. 61. & seq. f. 179
- Opera facta in peccato mortali an prosint ad quarendam, vel augendam gratiam gratum facientem, vel gloriam beatificantem* p. 2. n. 62. f. 179
- Opera facta in gratia mortificata per peccatum, per subsequentem pœnitentiam an resurgant, & reuiuiscant, & quare* p. 2. n. 63. f. 179
- Opera quomodo dicantur mortificari per peccatum, & quomodo reuiuiscere* par. secun. num. 64. f. 180
- Opera facta in peccato mortali an valeant ad consequendam Indulgentiam si antequam accipiat communionem ei iniunctam confiteatur* p. 2. n. 77. f. 181
- Opera mortua facta pro consequendo Iubileo an valeant, dum reuertitur ad gratiam* par. 2. n. 19. f. 224
- Opera mortificata quomodo reuiuiscant* par. 2. n. 27. f. 223
- Opera bona subditi quæ fiunt in communione ex precepto Prælati, vel Statuto Regule potest Prælatus inuito subdito alijs communicare* p. 2. n. 27. f. 50
- Opera iniungenda in pœnitentia ad orationem, ieiunium, & elemosynam reducuntur* par. 2. nu. 55. f. 56
- Opera bona facta in gratia sunt satisfactoria, & meritoria de condigno* p. 2. n. 38. f. 61
- Opera satisfactoria, & meritoria quomodo differant* par. 2. nu. 37. fol. 61
- Opera bona superorogationis Sanctorum reservantur in thesauro*

I N D E X.

- ro Ecclesie p. 2. num. 11. & 12.
fol. 85. & 86
- Opera satisfactoria supererogationis cedunt in utilitatem ecclesie p. 2. nu. 24. f. 89
- Opera iniungenda in pœnitentia ad quæ reducuntur par. 2. n. 15. fol. 56
- Opera præceptorum an cadant sub voto p. 2. n. 34. f. 309
- Opera consilij an cadant sub voto p. 2. n. 35. & 42. f. 309
- Opera quæ exercentur in Vrbe tempore Iubilei p. 1. n. 2. f. 119
- Opera indeterminate statuta quomodo possint adimpleri p. 1. nu. 39. fol. 97
- Opera bona, ut ieiunium, eleemosyna, & similes, quare imponantur in pœnitentia p. 2. num. 20. fol. 57
- Opera moralia facta in peccato mortali an prosint par. 2. num. 35. fol. 61
- Operary, qui ob necessitatem familiae alenda non ieiunant tempore Iubilei, sed alia opera adimplent, an lucrentur indulgentias p. 1. n. 38. f. 96
- Opere completo indulgentia lucratur, si opus factum sit in gratia in ultimo actu p. 1. n. 22. f. 94
- in Operibus exequendis, an plus lucretur, qui plus operatur, quam qui minus par. 1. nu. 44. ad 47. fol. 98
- Operis partem adimplens an lucretur indulgentiam secundum proportionem p. 1. nu. 19. & 24. fol. 94
- Operis iniuncti, si pars minima omittatur an lucretur indulgentia, etiam quod concurrat impedimentum legitimum. ibid. n. 20
- Operis boni applicatio per viam satisfactoriam quæ dicitur p. 2. n. 3. fol. 44
- Operis boni applicatio per viam meriti quæ ibid. n. 4
- Operis boni voluntatis plura genera p. 2. n. 2. f. 43
- Operis boni applicatio per viam meriti simpliciter fit. ibid. n. 5. & 6
- Operis boni applicatio, ratione unionis particularis, tripliciter fit p. 2. n. 7. f. 45
- Operis boni applicatio in generali dicitur indulgentia p. 2. n. 8. f. 45
- Operis boni participatio per viam satisfactoriam potest augeri, & minui p. 2. n. 9. f. 45.
- Operis boni participatio per viam meriti nunquam minuitur p. 2. num. 10. f. 45
- Operum commutatio facta à Confessore electo, cum pœnitens non sit confessus, an valeat p. 1. nu. 37. f. 96
- Operum bonorum applicatio duplex p. 2. n. 4. f. 44
- Operum bonorum subditorum in applicatione facta a Prelatis an requiratur eorundem intentio p. 2. n. 29. f. 50
- Operum bonorum commemorationes inter fideles esse ex sacris scripturis deducitur p. 2. n. 10. f. 85
- Operum bonorum moralium effectus multi & qui p. 2. n. 35. f. 61
- Opus iniunctum est exequendum pro lucranda indulgentia, & non sufficit, quod quis sit in gratia p. 1. n. 1. f. 92
- Opus integrè est perficiendum. ibi.

I N D E X . I

- Opus iniungendum in pœnitentia an debeat esse externum, vel internum* p. 1. nu. 22. f. 94
- Opus meritorium, & satisfactorium an sit idem* par. 2. num. 14. fol. 86
- Opus bonum factum ab existente in charitate, est meritorium* p. 2. num. 24. f. 89
- Opus faciendum pro lucranda indulgentia, quid sit* p. 2. num. 56. fol. 178
- Opponentes contra electum, si deficiant in probationibus, suspenduntur* p. 2. n. 45. f. 289
- Orandi forma an statuatur in diplomate indulgentiarum* p. 1. n. 2. fol. 77
- Orandum an sit ante altare maius pro lucranda indulgentia* p. 1. num. 36. f. 74
- Orans pro damnatis an peccet* p. 2. n. 36. f. 376
- Orans breui an lucratur, ac orans prolixè* p. 1. n. 8. f. 77
- Orans cum excommunicato, aut deposito, qua pœna punitur secundum Can. Apost.* p. 2. nu. 47. f. 10 fol. 27
- Orans cum heretico qua pœna punitur secundum Can. Apost.* p. 2. n. 47. f. 30
- Orare oportet non solum Deum, sed etiam Sanctos, & quare* p. 1. n. 19. f. 78
- Orare potius in hoc loco, quàm in alio quid refert* p. 2. n. 6. f. 172
- Orari an possit pro damnatis* p. 2. num. 36. f. 376
- Oratio est quarta conditio pro consequendo iubilæo* p. 1. n. 1. f. 77
- Oratio pro quibus fieri debet* ibi. n. 3
- Oratio pro quo debeat fieri, dummodo in diplomate non statuatur* p. 1. n. 5. f. 77
- Oratio quid sit* ibi. n. 11
- Oratio mentalis qua dicatur* par. 1. num. 9. f. 77
- Oratio vocalis qua dicatur* ibidem. num. 10
- Oratio vocalis, & mentalis quomodo differant inter se* p. 1. nu. 11. fol. 78
- Oratio an debeat fieri intra, vel extra ecclesiam* p. 1. n. 13. f. 78
- Oratio habet vim merendi, & impetrandi* p. 1. n. 16. f. 78
- Oratio ut actus Religionis & quare* ibi. nu. 17
- Oratio potest esse viua, mortua, mortifera, & quomodo* p. 1. nu. 21. fol. 79
- Oratio quomodo facienda* ibi. n. 23
- in Oratione qua sint petenda* p. 1. num. 20. f. 78
- Orationes dicenda quando oratur pro aliquo viuo, vel pro se ipso sacerdote* p. 2. n. 156. f. 402
- Orationis applicatio pro quo est facienda, sufficit ut semel fiat* p. 1. num. 4. fol. 77
- Orationis vis & effectus qui* par. 1. num. 12. f. 78
- Orationis partes quatuor* p. 1. num. 15. f. 78
- Ordinans infantem, vel illitteratum prima tonsura suspenditur* p. 2. n. 6. f. 286
- Ordinans regularem sine licentiâ superioris suspenditur* par. 2. n. 29. fol. 288
- Ordinans non subditum suspenditur* p. 2. n. 5. f. 285
- Ordinans sine titulo cum pœna non* moie.

I N D E X . I

- molestandi ordinantem quo ad alimenta, suspenditur p. 2. num. 11. fol. 286*
- Ordinans indignum ad sacerdotium suspenditur p. 2. n. 26. f. 285*
- Ordinans solemniter poenitentem, vel bigamum suspenditur par. 2. num. 27. f. 284*
- Ordinans inuitum suspenditur p. 2. nu. 28. f. 288. & quia alia poena puniatur secundum can. poenit. p. 2. n. 46. §. 33. fol. 23*
- Ordinans titularis in loco exempto sine licentia, suspenditur par. 2. nu. 4. fol. 285*
- Ordinary nomine qui veniant p. 2. num. 2. fol. 330*
- Ordinary non aufertur potestas ordinaria tempore Iubilei p. 1. nu. 8. fol. 34*
- Ordinariis quod non est prohibitum, sublatum non censetur p. 2. num. 102. f. 201*
- Ordinati à censura irretiti, vel schismatico, suspenduntur p. 2. nu. 51. fol. 290*
- Ordinati ante aetatem suspenduntur p. 2. n. 52. f. 290*
- Ordinati in minoribus ante aetatem an sint suspensi p. 2. nu. 53. fol. 290*
- Ordinati extra tempora suspenduntur p. 2. nu. 54. f. 290*
- Ordinati duobus ordinibus sacris eodem die suspenduntur par. 2. nu. 55. f. 290*
- Ordinati sine, vel ficto titulo, suspenduntur p. 2. n. 56. f. 290*
- Ordinati per saltum suspenduntur p. 2. n. 57. f. 290*
- Ordinati sacris post matrimonium contractum suspend. p. 2. n. 58. f. 290*
- Ordinati simoniacè suspenduntur p. 2. n. 59. f. 290*
- Ordinati in censura existentes, seu censura irretiti, suspenduntur p. 2. n. 60. f. 291*
- Ordinati in sacris ab alieno sine litteris, nisi fuerint familiares, suspenduntur p. 2. n. 80. f. 292*
- Ordinati in sacris non aetati cum licentia Capituli infra annum sedis vacantis, suspenduntur. ibid. nu. 81*
- Ordinati in Minoribus, & Subdiaconatu eodem die, suspenduntur ibid. nu. 82*
- Ordinati omisso aliquo substantiali, suspenduntur ibid. n. 83*
- Ordinatio ecclesiarum, an & quomodo pertineat ad Episcopum quoad omnes effectus p. 2. num. 102. f. 201*
- Ordinatio facta illius, qui non est subditus sine licentia superioris sub spe ratihabitionis, an inducat suspensionem p. 2. n. 5. f. 285*
- Ordinatio Presbyterorum, aut Diaconorum, à quo facienda par. 2. nu. 47. §. 2 f. 26*
- Ordinatio Episcoporum à quibus facienda par. 2. num. 47. §. 1. fol. 26*
- Ordinatus a non Episcopo an possit iterum ordinari par. 2. num. 13. fol. 152*
- Ordinem eundem qui bis recipit, qua poena punitur secund. can. Apost. p. 2. n. 47. §. 67. f. 32*
- Ordines sacros duos conferens eodem die, suspenditur p. 2. n. 10. f. 286*
- Ordines sacros recipientes ab eo, qui renunciavit Episcopatu, suspenditur p. 2. n. 50. f. 290*

I N D E X.

*Ordines reiters qua pœna punia-
tur secundum Canones Apost. p.
2.n.47. §.67.f.32*

*Ordo ad quid ordinatur. p.2. nu.8.
fol.37*

*Ossa sanctorum Martyrum commo-
nent fidelium animos ad substi-
nendam mortem pro fide Chri-
sti p.1.n.11.f.26*

*Quorum usu concessio an censeatur,
& laetificiorum, & quid è con-
tra p.1.n.21.f.86*

P

P *Acem non facere cum proximo
suo qui iurauerit, qua pœna
puniatur secundum can. pœnit.
p.2.n.46. §.44.f.24*

*Pacta inita inter Mendicantes, &
Curatos Germania violantes,
excommunicantur p.2. num.50.
fol.277*

*Paganum occidens qua pœna pu-
niatur secundum can. pœnit. p.2
n.46. §.16.f.19*

*Papa an possit per indulgentias li-
berare animas à purgatorio p.2.
à nu.55. ad 59 f.384. & seq.*

*Papa an possit iudicialiter absol-
uere animas à purgatorio p.2.n.
67.f.386*

*Papa in purgatorio cur habeat po-
testatem tantum soluendi, et non
ligandi p.2.n.73.f.387*

*Papa an possit concedere indulgen-
tias viuis per modum suffragij
p.2.n.87.f.389*

*Papa an possit spoliare purgatoriũ
vna vice p.2.n.90.f.390*

*Papa an possit facere, quodd duo-
rum existentium in purgatorio*

*in equali pœna vnus citius libe-
retur, quàm alius p.2. num. 93.
fol.390*

*Papa an possit facere, quod opera
bona facta in peccato mortali
sint meritoria existentibus in
purgatorio p.2.n.94.f.391*

*Papa an possit per indulgentias sic
contritos, & confessos absoluerè,
vt non transeant per purgato-
rium p.2.n.95.f.391*

*Papa an possit facere, vt indulgen-
tia, & suffragia prosint existen-
tibus in inferno p.2. n.28. f.380*

*Papa cur in pluribus anni festiui-
tatibus populum solemniter be-
nedicendo indulgentias conce-
dat p.2.n.38.f.157*

*Papa quem seruare debet modum
in indulgentijs concedendis p.2.
n.40. & seq. f.158*

*Papa peccando in concedendis in-
dulgentijs, an illa sint valida p.
2.nu.42.f.158*

*Papa potest concedere indulgen-
tias pro bonis temporalibus,
quando illa sunt ordinata ad
spiritualia p.2.n.52.f.160*

*Papa an eodem modo dare debeat
indulgentias habentibus bonam
voluntatem dandi aliquid tem-
porale, sicut actu dantibus p.2.
n.53.f.160*

*Papa, & Episcopi cur moueantur
ad concedendas indulgentias p.
2.n.55.f.160*

*Papa an possit indulgentias conce-
dere, & quomodo p.2. nu.24. &
26.f.174*

*Papa an possit sibi pœnitentiam
remittere p.2. n.36.f.175*

Papa an possit precipere, quodd ho-

I N D E X.

- mo potius eligat infernum, quàm peccet mortaliter par. 2. nu. 22. fol. 357*
Papa an possit facere, quod damnati non gaudeant pœnis inimicorum suorum par. 2. num. 23. fol. 357
Papa an possit liberare pueros à limbo p. 2. n. 47. f. 360
Papa an possit aliquos damnare ad pœnas inferni p. 2. n. 41. f. 360
Papa an possit limbum spoliare, per communicationem indulgentiæ p. 2. n. 43. f. 361
Papa an possit liberare pueros incircumcisos à limbo par. 2. n. 50. fol. 361
Papa super quibus votis solemnibus possit dispensare, & quando p. 2. n. 167. & 168. f. 320. & seq.
Papa an, & quando dispense super voto paupertatis, & obedientiæ p. 2. n. 169. f. 36
Papa solum dispensat in voto totius Ecclesiæ p. 2. n. 172. f. 321
Papa quid statuatur quo ad lucrandum iubilæum ab impeditis infirmitate, vel morte p. 1. nu. 22. & 40. f. 72
Papa cur intonat hymnum, Veni Creator. Spiritus, & Cantores prosequantur in aperitione portæ sanctæ par. 1. num. 11. fol. 115
Papa quibus diebus solemniter celebrat p. 2. n. 39. f. 138
Papa an possit iudicialiter animas à purgatorio absolvere p. 2. num. 67. & seq. fol. 386. & seq.
Papa cur in purgatorio habeat potestatem soluendi, & non ligandi p. 2. n. 71. f. 387
Papa an possit una vice spoliare purgatorium p. 2. n. 90. f. 390
Papa cur in hac vita habeat potestatem soluendi, & ligandi, in alia autem tantum soluendi p. 2. nu. 69. f. 387
Papa potest communicare bona opera subditorum ipsis inuitis, & quomodo par. 2. n. 28. f. 50
Papa potest dispensare thesaurum Christi, & Sanctorum par. 2. num. 9. f. 89
Papa an possit indulgentiam concedere per solam solutionem p. 2. n. 6. f. 77. & 78
Papa an habeat utramque clauem scientiæ, & potentiæ, & quomodo p. 2. n. 24. f. 112
Papa nouiter creatus solet reuocare omnes indulgentias statim post consecrationem p. 2. nu. 37. f. 124
Papa an possit dare vniuersalem indulgentiam, & sibiipsi lucrari indulgentias par. 2. num. 10. & seq. f. 1
Papa, & Episcopus an ex eodẽ thesauro dispense indulgentias p. 2. nu. 47. f. 138
Papa est legitimus dispensator indulgentiarum par. 2. num. 1. fol. 125
Papam eligere tractantes, viuentem Romano Pontifice, excommunicantur par. 2. num. 45. fol. 249
in Papam conspirantes excommunicantur p. 7. n. 78. f. 253
Papa potestas. vide Potestas Papa.
Papa voluntas an sit iusta causa con-

I N D E X.

- concedendi indulgentias p. 2. n. 30. fol. 156
- Papa an sufficiat causa quaecumque ad concedendas indulgentias p. 2. n. 37. f. 157
- Paradisi terrestri sex describuntur, & qui par. 2. num. 13. seq. f. 355
- de Paradiso qui nam tractent p. 2. n. 4. f. 353
- Paradisus est in Cœlo empyreo p. 2. n. 7. f. 353
- Paradisus quorum sit receptaculum p. 2. n. 10. f. 354
- Paradisus quare dicatur, & de illius felicitate par. 2. num. 12. f. 354
- Paradisus terrestris quomodo sit interclusus igneo muro, & eius ambitus qualis p. 2. n. 18. f. 356
- Paradisus accipitur tripliciter p. 2. n. 51. 52. f. 361
- Parentes nostri primi quando fuerint creati, & prauaricauerint p. 2. n. 16. f. 356
- Par in parem non habet imperium p. 2. n. 44. f. 63
- ad Parochiam alienam se transferens sine voluntate sui Episcopi qua poena puniatur secundum Canon. Apostol. p. 2. num. 47. 9. 14. f. 27
- Parochus an, & quando possit absolute ab excommunicatione p. 2. n. 28. f. 337
- Parochus qui tenetur celebrare in sua Parochia, an possit recipere alias elemosynas. par. 2. nu. 122. f. 396
- Parochus si non est electus tempore Iubilei an possit esse legitimus confessor p. 2. n. 4. f. 330
- Parochus an possit absolute ab excommunicatione maiori à iure non reservata par. 2. num. 28. f. 337
- Parte non satisfacta an absolutio sit danda in articulo mortis, vel alio tempore par. secun. num. 42. f. 339
- Parte satisfacta quomodo intelligitur p. 2. n. 44. f. 339
- Partes integrales visitando Ecclesiam, quae sint par. 1. num. 9. & 8. f. 70
- ad Participationem Meritorum Religionis admittere aliquam, quomodo intelligatur par. 2. nu. 52. f. 46
- Participantes Clerici in diuinis cum excommunicatis excommunicantur p. 2. n. 13. f. 244
- Participatio actiua, & passiva quae p. 2. n. 15. f. 231
- Parti laesa, an & quando teneatur absolutus in articulo mortis satisfacere p. 2. n. 40. f. 339
- Partis nomine an veniat Episcopus p. 2. n. 46. f. 340
- Paruulus quomodo resuscitatur à Sancto Stephano par. 2. num. 24. f. 379
- Paschalis Nepotis anima quomodo liberatur a purgatorio à B. Virgine p. 2. n. 42. fol. 383
- Paschalis Secund. primo concessit indulgentias per modum suffragii, & qui modo par. 2. num. 42. fol. 380
- Paschalis anima quomodo, & quare apparuerit Germano Episcopo p. 2. n. 78. seq. f. 364

Pa-

I N D E X.

- Paschasius Diaconus Cardinales cruciatur in purgatorio, & quare* p. 2. n. 28. f. 102
- Paschasius Secundus quas indulgentias concesserit anno 1099.* p. 2. n. 49. f. 217
- Pasce oves meas Christi verba quid significent* p. 2. n. 6. f. 126
- Pascha diem celebrans cum Iudæis ante vernum æquinoctium qua pœna puniatur secundum can. Apost. p. 2. n. 47. §. 7. f. 26*
- Passio Christi est infiniti valoris* p. 1. n. 3. f. 20
- Pater an existente filio infirmo, possit vouere, facere illum Religiosum, & cur non valeat* p. 2. n. 143. f. 318
- Pater an, & quando possit irritare votum filij* p. 2. num. 139. ad 142. f. 318
- Patres iubilati qui dicantur* p. 1. n. 14. f. 7
- Patres dum loquuntur de indulgentia quid intellexerint, an de remissione pœna in foro animæ, vel in foro exteriori* p. 2. nu. 39. f. 215
- S. Patritius impetrat purgatorium quibusdam in certis mûdi huius locis* p. 2. n. 83. f. 365
- Patronus dilapidans res Ecclesiæ, qua pœna puniatur secundum can. pœnit. p. 2. n. 46. §. 42. f. 24*
- D. Pauli verba ad Rom. 8. non sunt condigna &c. quomodo intelligantur* p. 2. 8. f. 84
- D. Pauli verba ij. ad Corinth. ij. quod donavi &c. quid significent* p. 2. num. 34. f. 214. & 35. f. 215
- D. Pauli verba ad Rom. 3. unusquisque mercedem, quomodo intelligantur* p. 2. n. 15. f. 221
- D. Paulus Apostolus quomodo legatur sæpius fecisse donationes, & remissiones* p. 2. num. 36. seq. f. 215
- Pax, & tranquillitas est maxima pars felicitatis* par. 1. n. 13. f. 3
- Peccans carnaliter cum brutis qua pœna puniatur per canon. pœnit. par. 2. num. 46. §. decimus fol. 19*
- Peccans spe Iubilei, an Iubileum consequi possit* p. 1. n. 65. f. 101
- Peccata mortalia ante baptismum commissa, & peccatum originale an confitenda* p. 1. n. 11. f. 48
- Peccata venialia an sint materia confessionis* ibid. n. 12
- Peccata mortalia cōfessa an possint esse materia confessionis* ibidem num. 13.
- Peccata an teneatur pœnitens memoria mandare, ut integrè suo tempore confiteatur* par. 1. n. 12. fol. 48
- Peccata an sint plura, vel unum quando quis arma, equos, & similia preparat pro occidendo inimico, quem pœstea occidit* par. 1. n. 38. f. 51
- Peccata nota confessorio cum circumstantijs an sint confitenda* p. 1. n. 56. f. 52
- Peccata duo in homine reperiuntur, originale, & actuale* par. 2. n. 4. f. 3
- Peccata alia nostrorum parentum an fuerint in posteros transfusa* p. 2. n. 12. f. 4
- Peccata clamantia in Cœlum qua sint* p. 2. n. 26. f. 5

I N D E X.

*Peccata mortalia quæ p. 1. nu. 28.
fol. 7*

*Peccata mundi reducuntur ad cō-
cupiscentiam carnis, concupiscē-
tiam oculorum, & superbiam
vita p. 2. n. 52. f. 9*

*Peccata ventralia quomodo remit-
tantur p. 2. n. 3. f. 38*

*Peccata solus Deus remittit p. 2. n.
6. f. 37*

*Peccata an possint viuificari p. 2.
n. 65. f. 180*

*Peccati venia non datur nisi corre-
cto p. 2. n. 72. f. 181*

*Peccati originalis pœna quæ par. 2
n. 15. f. 4*

*Peccati causa an possit esse Deus p.
2. n. 28. f. 6*

Peccati effectus qui p. 2. nu. 35. f. 7

*Peccati pœna duplex damni, & sē-
sus p. 2. n. 14. f. 12*

*Peccati singulis mortalibus quot
annorū pœnit. imponebātur an-
tiquitus per sac. can. p. 2. n. 30.
f. 102. n. 36. f. 103*

*Peccatis alienis quot modis nos cō-
municamus p. 2. n. 27. f. 6*

*Peccato mortali irretitus est extra
communione Sanctorum, & in-
capax indulgentiarum p. 1. n. 3.
f. 42*

*pro peccato contra naturā quæ pœ-
na statuatur à can. pœnit. p. 2.
n. 46. §. 9. f. 18*

*A peccato reuertentem qui reci-
piens Episcopus, aut presbyter
quomodo punitur per can. Apost.
p. 2. n. 47. §. 51. f. 31*

*Peccato quæ pœna debebatur par. 2
n. 31. f. 6*

*In peccato quolibet cōsideratur de-
lectatio, impudentia, & perpe-*

*tratio, & remedia contra pradi-
cta p. 2. n. 50. f. 9*

*Peccatores appellantur exules pa-
tria cœlestis p. 1. n. 27. f. 24*

*Peccatores contriti vigore Iubilei
fiunt communes à purgatorio ib.*

*Peccatorum numerus quomodo au-
getur iterando, & interrompen-
do p. 2. n. 37. ad 46. f. 59*

*Peccatorum eorundem continuatio
an sit circumstantia aggrauans
p. 2. n. 41. f. 51*

*Peccatum originale, & actuale oc-
cludunt paradysum p. 2. n. 3. f. 3*

*Peccatum originale è peccatum
natura sine humano actu par. 2.
n. 6. f. 3*

*Peccatum originale cōsideratur in
Adamo personaliter, & repræ-
sentatiuè p. 2. n. 7. f. 3*

*Peccatum originale quare transfü-
ditur in posteros, & quomodo p.
2. n. 8. & 9. f. 3*

*Peccatum originale quare dicitur
transmitti per semen humanum
in posteros p. 2. n. 10. f. 4*

*Peccatum originale quomodo dici-
tur esse in semine humano par. 2.
n. 15. f. 4*

*Peccatum originale quatuor cau-
sauit vulnera in anima p. 2. nu.
19. f. 4*

*Peccatum originale sequuta sunt
mors, & alij defectus corporales
p. 2. n. 14. f. 4*

*Peccatum originale declinare fecit
hominem à iustitia p. 2. n. 16. f. 4*

*Peccatum originale rebellare fecit
voluntatem à tota lege natura
p. 2. n. 16. f. 4*

*Peccatum diuiditur in spiritua-
le, & carnale p. 2. n. 18. f. 5*

Pec-

I N D E X.

- Peccatum actuale quod sit par. 2. num. 18. f. 5*
- Peccatum contra Deum est contrarie, & obiective, & quomodo p. 2. n. 19. f. 5*
- Peccatum tripliciter consideratur quatenus defectus, actus voluntatis, & ut offendit Deum par. 2. num. 20. f. 5*
- Peccatum dividitur in Deum, & proximum, & in seipsum p. 2. n. 21. f. 5*
- Peccatum aliud mortale, aliud veniale p. 2. n. 22. f. 5*
- Peccatum mortale, & veniale in quo differant p. 2. n. 22. f. 5*
- Peccatum aliud commissionis, aliud omissionis, & quomodo differant p. 2. n. 3. f. 5*
- Peccatum cordis, oris, & operis p. 2. n. 24. f. 5*
- Peccatum consideratur in genere natura, & moris p. 2. num. 27. fol. 6*
- Pœna omnis an sit per culpam p. 2. n. 33. f. 6*
- Peccatum alterius an quem puniri faciat p. 2. n. 34. f. 9*
- Peccatum quot modis appellatur p. 2. n. 26. f. 7*
- Peccatum delictum, & vitium, quomodo differant p. 2. n. 37. f. 7*
- Peccatum quodlibet habet species suas p. 2. n. 47. f. 9*
- Peccatum quot modis dicatur irremissibile p. 2. n. 48. f. 9*
- Peccatum continet culpam, pœnā, & concupiscentiam p. 2. n. 1. f. 11*
- Peccatum mortale non priuat animam fide, & spe nisi per actus ipsi contrarios par. 2. numer. 5. fol. 12*
- Peccatum remanere facit reatum ad pœnam, vide Reatus.*
- Peccato solo verbo Dei remittitur p. 2. n. 8. f. 12*
- Peccatum mortale ut causa est deordinatio actus moralis p. 2. n. 9. fol. 12*
- Peccatum contra Deum, & proximum dicitur lata deordinatio p. 2. n. 10. f. 12*
- Peccatum propter charitatem dicitur levis, & leuissima deordinatio p. 2. n. 11. f. 12*
- Peccatum mortale ut effectus dicitur inimicitia Dei par. 2. nu. 22 fol. 12*
- Peccatum inducit duplicem seruitutem culpa scilicet, & pœna p. 1. n. 13. f. 22*
- Peccatum mortale subijcit hominē pœna aeternae p. 1. n. 15. f. 23*
- Peccata venialia subijcit hominem pœna temporali par. 1. num. 15. f. 23*
- Peccatum mortale quomodo dicatur mortificare opera meritoria facta in gratia p. 1. nu. 23. f. 23*
- Peccatum mortale habens dicitur membrum mortuum p. 1. num. 4 fol. 42*
- Peccatum contra naturam maius peccatum est, quam cognoscere propriam matrem p. 2. n. 46. f. 9 fol. 18*
- Peccatum contra naturam quando dicatur ibid.*
- Peccatum contra naturam reseruat quomodo intelligatur p. 1. n. 29. f. 50*
- Peccatum cōtra naturam quot modis committitur, & quot sint eius species p. 1. n. 27. f. 49*

I N D E X.

- Peccatū an, & quando possit omit-
ti non confiteri in confessionibus
generalibus p. 1. v. 57. f. 52*
- Peccatum mortale qui nō habet an-
teneatur confiteri pro consequē-
do Iubileo p. 1. n. 83. f. 56*
- Peccatum veniale quādo impediāt
fructum pœnitentia p. 1. nu. 81.
f. 56*
- In peccato una tantum est malitia
priuatiua ordinis, & conformi-
tatis actus ad suam regulam
p. 2. n. 20. f. 5*
- Peccatum in Spiritum sanctum
quod dicatur p. 2. n. 1. f. 11*
- per peccatum ad quid incurratur
p. 2. n. 1. f. 11*
- Peccatum per pœnitentiam remis-
sum an possit redire per conse-
quens peccatum p. 2. nu. 33. f. 39*
- Peccatum veniale an impediāt ef-
fectum pœnitentia p. 2. nu. 54.
seq. f. 178*
- Peccat homo tripliciter p. 2. nu. 25.
fol. 5*
- Pecunia soluta pro missis celebrā-
dis, si non celebrentur, an soluēs
mereatur quoad satisfactionem
p. 2. n. 153 f. 401*
- Pœterans scienter qua pœna puni-
tur per can. pœnit. p. 2. nu. 46.
f. 21. f. 21*
- Pœterans in manu Episcopi, vel
cruce consecrata, qua pœna pu-
nitur per can. pœnit. p. 2. v. 46.
f. 22. f. 21*
- Percutienti Episcopum, presbyt. aut
Diacon. qua pœna punitur per
can. Apost. p. 2. n. 47. f. 26. f. 28*
- Percutienti Clericum percussione
leui quando excommunicatur p.
2. n. 1. f. 267*
- Peregrinationum Sanctiorum fru-
ctus qui p. 1. n. 6. f. 65*
- Peregrinus Episcopus, aut Cleri-
cus sine litteris commendatitijs
an, & quando suscipi possint p. 2
n. 47. f. 32. f. 28*
- Peregrinus quid agere debeat, si
dum reuertitur ad patriam ani-
maduertat fecisse nullam confes-
sionem p. 1. n. 89. f. 57*
- Peregrinus que debeat meditari,
dum tempore Iubilei Romam pe-
tit p. 1. n. 9. f. 65*
- Peregrinus qui dicatur p. 1. nu. 14.
fol. 71*
- Peregrinus impeditus in itinere in-
firmitate, vel morte praeventus,
an consequatur Iubileum si iter
non compleat, vel opera iniun-
cta non exequatur p. 1. n. 21 f. 72*
- Peregrinus si in itinere infirmetur,
vel moriatur quomodo tractari
debeat per Confratres p. 1. n. 13
f. 128*
- Peregrinus quomodocumque Ro-
mā accedat tempore Iubilei fru-
ctum indulgentiarum consequi-
tur p. 1. n. 13. f. 65*
- Peregrinus que facere debeat tem-
pore Iubilei, antequam a patria
discedat p. 1. n. 15. f. 66*
- Peregrinus que facere debeat in
itinere cum Romam petis tem-
pore Iubilei p. 1. n. 15. 66*
- Peregrinus accepto Iubileo, preci-
pue Confratres quomodo sint in
patriam restituendi p. 1. nu. 16.
f. 128*
- Peregrinus debet in Vrbe exequi
opera iniuncta in Iubileo, ex il-
lum lucretur p. 1. n. 18. f. 129*
- Peregrinus an possit consequi in-
dul.*

I N D E X.

- dulgentias concessas ab Episcopo non suo* p. 2. n. 32. f. 133
- Periculū mortis an sit idem ac articulus mortis* p. 2. nu. 34. f. 338
- Periculum mortis an debeat esse evidens, ut quis absolutus possit* p. 2. n. 36. f. 338
- Periurus qua poena punitur secundum can. poenit.* p. 2. n. 46. §. 45 f. 25. & §. 20. f. 21.
- Per modum suffragij quomodo dicitur posse concedi indulgentias* p. 2. n. 62. f. 385
- Perpetuū dicitur, qui nō habet finē multis modis* p. 2. n. 122. f. 204
- Perpetuum. & sempiternum quomodo differant* p. 2. n. 122. f. 203
- Perpetuum vox quid significet* p. 1. n. 25. f. 35.
- Persequens puellam si faciat interpolatos actus an toties peccet* p. 1. n. 46. f. 50
- Perseverantes per mensem in censura quod usurarij nō expellunt interdiciuntur* p. 2. n. 4. f. 194
- Perseverantiam vouens in Religione an, & quando possit egredi* p. 2. n. 74. f. 313
- Persona ecclesiastica, vide ecclesiastica persona.*
- Persona seni. & iuveni quando indulgendum* p. 2. n. 22. f. 73
- Personas ecclesiasticas trabens ad tribunal seculare excommunicantur* p. 2. n. 25. f. 230
- S. Petrus cur Christo dixit. Domine quo vadis* p. 1. n. 64. f. 26
- S. Petrus apparet Abūdio, & Theodoro mansionarijs eiusdem S. Petri de Vrbe, & quomodo* p. 2. n. 93. & 94. f. 367
- Petrus Nau. explicatur circa futuram applicationem sacrificij* p. 2. n. 19. & seq. f. 47. & seq.
- Pigritia, & desidia quomodo differant* p. 2. n. 45. f. 5
- Pbitionissa quomodo petit, ut anima Samuelis appareat Saulo* p. 2. n. 97. f. 367
- Piscatores S. Theobaldi piscantur animam in glacie, & quomodo* p. 2. n. 84. f. 365
- Pius V. renocat indulgentias continentes facultatem quaestuandi* p. 2. n. 6. f. 167
- Platea Romana dicuntur auro intexta, & Martyrum sanguine rubricata* p. 1. n. 8. f. 65
- Plato an descensu Christi fuerit liberatus ab inferis* p. 2. nu. 27. f. 380
- Plausus in sacerdotale Iubileum Archiepiscopi Mechlinien.* p. 1. n. 20. f. 8
- Plena, plenior, & plenissima indulgentia quae, vide in indulgentia*
- Plenum gratia, & veritatis praedicauit Ioannes Christum Dominum* p. 1. n. 11. f. 18
- Pœna ordinabatur septem annorū pro quolibet peccato mortali* p. 2. n. 10. f. 99
- Pœna quanta debeat correspondere ad satisfaciendum pro quolibet peccato mortali sciri non potest* p. 2. n. 9. f. 99
- Pœna non readmitur nisi pœna quomodo intelligitur* p. 2. n. 25. f. 89
- Pœna purgatorij, vide purgatorij pœna.*
- Pœna aeterna an, & quando commutetur in temporalem* p. 2. nu. 74. f. 181

I N D E X . I

- Pœna inferni quæ p. 2. n. 21. 29. & seq. f. 357. & seq.*
- Pœna inferni an mitigetur, vel finiat per suffragia p. 2. 39. f. 359*
- Pœna limbi puerorum quæ par. 2. n. 43. f. 360*
- Pœna sensus in purgatorio intensiua, & extensiua p. 2. n. 56. f. 361*
- Pœna satisfactoria quæ p. 2. nu. 27. fol. 14*
- Pœna temporalis cui iniungitur p. 2. n. 33. f. 14*
- Pœna æterna quomodo cõmutatur in temporalem p. 2. n. 35. f. 14*
- Pœna delicti quando dicitur moderari ratione multitudinis par. 2. n. 24. f. 73*
- Pœna est moderanda recipientibus banditum consanguineum par. 2. n. 25. f. 74*
- Pœna est moderanda danti victum bandito in villa. p. 2. n. 25. f. 74*
- Pœna moderanda committenti delictum in ebrietate p. 2. n. 26. f. 74*
- Pœna moderanda occidenti per infamiam p. 2. n. 27. f. 74*
- Pœna moderanda sequuta ex culpatione persone offensa ibid.*
- Pœna moderatur in seruo, causa in illa, erga dominum p. 2. num. 20. fol. 74*
- Pœna datur maior quando delictum est commissum in loco publico p. 2. n. 31. f. 74*
- Pœna moderatur committenti delictum inconsulto p. 2. n. 33. f. 74*
- Pœna quando moderanda in persona constituta in dignitate p. 2. n. 35. f. 74*
- Pœna debita eo quod Episcopo non paruerit an possit virtute Iubilei absolui inconsulto Episcopo p. 2. n. 20. f. 79*
- Pœna Ecclesiastica alia est quam pœna civilis p. 2. n. 15. f. 79*
- Pœna æterna per poenitentiam cõmutata in temporales remittitur per Iubileum p. 1. n. 2. f. 20*
- Pœna adulterij, quæ sec. Can. poen. p. 2. n. 46. 5. 45. f. 25*
- Pœna accusantis iniuste aliquæ ad mortem sec. Can. poenit. p. 2. n. 46 fol. 21*
- Pœna remissa per Iubileum an reuiuiscat per nouum peccatum mortale p. 1. n. 88. f. 56*
- Pœna æterna quomodo remittatur per poenitentiam p. 1. n. 2. f. 20*
- Pœna temporalis quomodo tollatur per purgatorium p. 2. n. 1. f. 333*
- Pœna peccati duplex damni, et sensus p. 2. n. 14. f. 12*
- Pœna damni quæ p. 2. n. 17. f. 12*
- Pœna temporalis quæ p. 2. n. 19. f. 13*
- Pœna mortis quare non remittatur per Indulgentias p. 2. n. 22. f. 13*
- Pœna quæ iniungitur à Confessore quæ p. 2. n. 23. f. 13*
- Pœna Canonum quæ par. 2. nu. 24. fol. 13*
- Pœna voluntaria quæ par. 2. nu. 23 fol. 13*
- Pœna medicinalis Dei quæ par. 2. nu. 26. f. 13*
- Pœnam incurrere quid sit p. 2. nu. 28. f. 14*
- Pœnarum peccati genera plura dantur p. 2. n. 17. f. 12*
- Pœnas taxatas à iure nemo potest minuire, nisi Coditor iuris p. 2.*
- Pœnalia opera quæ, vide opera pœnalia*
- Pœna æterna cuitantur per Iubileum p. 1. n. 4. f. 40*
- Pœna*

I N D E X.

- Poenae, quae imponebatur a Prae-*
latis extra sacramenta poeniten-
tiae quare imponebantur par. 2.
n. 42. f. 216
- Pœna peccatis orig. quae p. 2. n. 13. f. 4*
- Pœna tēporalis remissio aliquando*
maior, aliquando minor par. 2.
n. 10. f. 98
- Pœna remissio per indulgentiā a*
paps. Christi provenit p. 2. n. 3. f. 83
- Poenae debitū nullū est in hac vita*
tam grande, quod non possit per
martyriū dissolui p. 2. n. 26. f. 101
- Poenae temporalis remissio an lu-*
cretur ab eo, qui est in peccato
mortali p. 2. n. 57. f. 178
- Poenae quot modis antiquitus impo-*
nebantur, & ad quid erant ordi-
natae p. 2. n. 40. f. 215
- Poenae pro delictis publicis, & oc-*
cultis quomodo imponebātur an-
tiquitus p. 2. n. 4. seq. f. 115. seq.
- Poenae quae imponebantur a prae-*
latis extra sacramentum quae p.
2. n. 42. f. 216
- Poenae quae remittuntur per indul-*
gentias, quae, & quales p. 2. n. 3.
ad 12. f. 120. & seq.
- Poenitens an teneatur se praesenta-*
re in casibus, in quibus de iure nō
teneatur postquā est absolutus ab
excōmunicatione p. 2. n. 38. f. 338
- Poenitens an teneatur excussionem*
facere cōscientiae, vel cōfiteri, quae
memoriae occurrūt p. p. n. 15. f. 48
- Poenitens si confiteatur numerum*
peccatorum, & postea recordetur
esse maiorem numerum quid fa-
cere debet p. 1. n. 35. f. 50
- Poenitens qui dicit velle cōfiteri ge-*
neraliter si relinquat aliqua pec-
cata an & quando peccet par. 1.
n. 58. f. 53
- Poenitens iterans particulares con-*
fessiones si nō confiteatur omnia
an dicatas dimidiare confusionē
p. 1. n. 59. f. 53
- Poenitens quotuplex propositum*
habere debet pro suscipiendo Sa-
cramentum Poenitentiae par. 1.
n. 72. f. 55
- Poenitens si non recordatur habuif-*
se absolutionem quid agere de-
bet p. 1. n. 82. f. 56
- Pœnitens tenetur se disponere ad*
omnem poenam, & dolorem ul-
tra contenta in diplomate pro lu-
cranda indulgentia p. 1. n. 4. f. 92
- Poenitens qui confitetur die Domi-*
nico an satisfaciat Iubileo, & pos-
sit absolui a reservatis p. 1. n. 55.
fol. 99
- Poenitens an teneatur acceptare pœ-*
nitentiam sub pecc. mort. par. 2.
n. 9. f. 54
- Poenitens recusans facere poeniten-*
tiam in hac vita ut faciat in pur-
gatorio, an saltem debeat leuissi-
mam acceptare p. 2. n. 10. f. 55
- Poenitens non adimplens poeniten-*
tiam quod peccatum committat
p. 2. n. 30. f. 62
- Poenitens non adimplens poeniten-*
tiam tempore praefixo an tenea-
tur postea illam adimplere p. 2.
n. 40. f. 62
- Poenitens resurgens a peccato an*
resurgat ad primam, vel maio-
rem gratiam p. 2. n. 66. f. 180
- Poenitēs quomodo ab Ecclesia rei-*
ciebantur, & ad eādem antiqui-
tus introducebātur p. 1. n. 14. f. 117
- Poenitentia quid restituat homini*
p. 2. c. 34. f. 59

I N D E X.

Pœnitentia iniuncta an possit à Superiore commutari p. 2. nu. 43. seq. f. 63
Pœnitentia quæ non placet pœnitenti an possit mutari à confessore p. 2. n. 45. f. 63
Pœnitentia iniuncta an possit per alium adimpleri p. 2. n. 48. f. 64
Pœnitentia unius diei in hac vita an tantum reatus pœnæ expiare valeat, quantum expiaret unus dies in purgatorio exactus p. 2. n. 22. seq. f. 100. 101
Pœnitentia multorum annorum an possit una hora in hac vita dissolui p. 2. n. 31. seq. f. 102
Pœnitentia quatragesima quandoq; maior imponebatur, & quomodo p. 2. n. 38. f. 103
Pœnitentia quatragesima seu carena an possit abbreviari à Sacerdote p. 2. n. 38. f. 103
Pœnitentia multiplex p. 2. nu. 38. f. 39
Pœnitentia indifferens quæ par. 2. n. 38. f. 39
Pœnitentia mala desperata quæ p. 2. n. 40. f. 39
Pœnitentia mala sera quæ par. 2. n. 41. f. 40
Pœnitentia mala falsa quæ p. 2. n. 43. f. 40
Pœnitentia mala irrisoria quæ p. 2. n. 43. f. 40
Pœnitentia bona quæ p. 2. nu. 43. f. 40
Pœnitentia quam proportionem habeat cū baptismo p. 2. n. 45. f. 40
Pœnitentia an iniungenda in qualibet confessione sacramentali p. 2. n. 8. f. 54
Pœnitentia iniungitur ob varios

fines p. 2. n. 9. f. 54
Pœnitentia an absolutio sit prius danda pœnitenti p. 2. n. 11. f. 55
Pœnitentia disciplinandi an sit irrationabilis p. 2. n. 21. f. 57
Pœnitentia de operibus alias debitis an iniungi possit à confessario p. 2. n. 27. f. 58
Pœnitentia orationis iniuncta an possit adimpleri tempore missæ p. 2. n. 28. f. 58
Pœnitentia an necessario iniungenda sit in operibus poenalibus p. 2. n. 29. f. 59
Pœnitentia facta in peccato mortali adueniente gratia an sortitur effectum suū p. 2. n. 34. f. 60
Pœnitentia qualiter iniungatur in confessione p. 2. n. 20. f. 122
Pœnitentia an possit minui à confessario tempore indulgentiæ p. 2. n. 21. f. 122
Pœnitentia iniuncta à confessore an possit impleri in peccato mortali p. 2. n. 26. f. 223
Pœnitentia an sit acceptanda, vel sufficiat propositum faciendi cōdigna p. 2. n. 82. f. 182
Pœnitentia iniuncta an possit fieri anticipate temporis præcipiti à confessario p. 1. n. 12. f. 93
Pœnitentia in fauorem pœnitentis in memoriam passionis Christi seu B. Virginis, an & quando possit anticipari p. 1. n. 13. f. 93
Pœnitentia trium quatragesimarum quomodo intelligatur p. 2. n. 46. f. 240
Pœnitentia reparatoria, & satisfactoria an possit minui à confessore electo virtute Iubilei p. 2. n. 7. f. 331
Pœ-

I N D E X.

Poenitentia alias iniuncta, & non
satisfacta tempore Iubilei an pos-
sit poenitens absolui p. 2. n. 64. f. 342
Poenitentia facta in peccato mort.
an reuiuifcat adueniente gratia
p. 2. n. 35. f. 61
Poenitentia ad quid ordinatur p. 2.
n. 6. f. 37
Poenitentia tollit peccatum mort.
& ven. p. 2. n. 24. f. 38
Poenitentia an simul cū culpa remit-
tat poena aeterna reatum par. 2.
n. 30. f. 30
Poenitentia iniungenda faciēti for-
micationem p. 2. nu. 46. §. primus
est. f. 17
Poenitentia iniuncta in pane, & a-
qua, si panem poenitens non ha-
beat, quid comedere debeat par. 2.
n. 46. §. an super f. 25
Poenitentia septennis, erat septē die-
rum, nunc septem annorum ex
Ezechiele 4. p. 2. n. 46. §. 1. f. 17.
Poenitentia ut intelligatur quomodo
se debet Confessor regulare p. 2.
n. 46. §. ad regendas f. 25
Poenitentia intelligenda pro peccatis
inducētibz depositionem, qua-
les secundum Can. poenit. par. 2.
n. 46. §. primus est f. 17
Poenitentia iniuncta aliquot anno-
rum, seu quatragesimarū quō in-
telligenda, si non additur modus
poenitendi p. 2. nu. 46. §. sed hoc
f. 26. & n. 112 f. 204.
Poenitentia iniungenda illi, qui ali-
quem iniuste accusat p. 2. nu. 46.
§. 19. f. 20. & 21
Poenitentia determinata per Can.
poenit. quoad tempus, & modum
& quare p. 2. n. 46. §. 1. f. 16
Poenitentia imponenda licet sit ar-

bitraria, nihilominus a Can. poe-
nit. Confessor se regulare potest
p. 2. n. 46. §. 1. f. 16
Poenitentia quare per Can. poenit.
sit aggravata, dum lex noua est
lex Misericordia p. 2. nu. 46. §. si
quaratur f. 17
Poenitentia iniuncta ieiunandi per
septem dies semel in hebdomada
an possit adimpleri in duabus
hebdomadibz. p. 1. n. 12. f. 93
Poenitentia solemnem frangens qua
poenitentia punitur secun. Can.
poenit. p. 2. n. 46. §. 25 f. 21
Poenitentiam prorogans spe Iubilei
an illū cōsequatur p. 1. n. 65. f. 102
Poenitentia ut homo non agat, qua
illum impediāt p. 2. n. 48. f. 40
Poenitentiam iniungens quem mo-
dum seruare debet p. 2. n. 14. f. 55
Poenitentiam iniunctam adimplens
in peccato mortali an teneatur
eam iterare p. 2. n. 33. f. 60
Poenitentiam recusans facere in hac
uita an possit absolui, vel leuissi-
mā debeat accipere p. 2. n. 10. f. 54
Poenitentiam qui non impleuit, et
debit an teneatur iterare con-
fessionem p. 2. n. 41. f. 63
Poenitentiam iniunctā ab vno Con-
fessore an possit alius commutare
& quibus casibus p. 2. n. 42. f. 63
Poenitentiam septennē Deus exige-
bat a peccatoribus, & quomodo
p. 2. n. 10. f. 99
Poenitentiary antiquarum forma
p. 2. n. 30. f. 50
Poenitentiaria officiales non fungē-
tes officio suo excommunicantur
p. 2. n. 102. f. 282
Poenitentiary Urbis cur manu te-
neant virgulam p. 1. n. 19. f. 23
11 2 Poeni-

I N D E X.

- Poenitentiarij omnium linguarum sunt Romæ* p. 1. n. 17. f. 27
- Poenitentiarij qui supponant lapidē cū summo Poenitentario in aperitione portæ sanctæ et in clausura post Rom. Pont.* p. 1. n. 11. f. 175
- Poenitentario si detur facultas absoluedi a casibus, & censuris quō intelligatur* p. 2. n. 21. f. 336
- Poenitentiarius summus an possit dare indulgentias* p. 2. n. 17. f. 129
- Poenitentia effectus an sint mensurandi iuxta quantitatem pœnitentia* p. 2. n. 98. f. 112
- Pœnitētia indiscreta quæ excusant à peccato* p. 2. n. 17. f. 165
- Poenitentia publica quæ imponebatur ab Episcopis an extenderentur ad ablationem reatus poenæ* p. 2. n. 32. f. 114
- Poenitentia iniuncta an remittatur per indulgentiam* p. 2. n. 12. f. 221
- Poenitentia iniuncta an relaxentur per indulgentias* p. 2. n. 14. f. 221
- Poenitentia iniungenda an intelligantur remitti per indulgentias* p. 2. n. 16. f. 221
- Poenitentia iniuncta à Confessore sint adimplenda ab eo, qui lucratur indulgentias* p. 2. n. 17. f. 221
- Poenitentia pecuniaria an, & quando iniungenda sint poenitenti* p. 2. n. 11. f. 331
- Poenitentia pecuniaria non sunt à Confessore sibi ipsi applicanda* p. 2. n. 11. f. 331
- Poenitentia Sacramentum respicit culpam peccati* p. 1. n. 5. f. 42
- Pœnitētia iniuncta cur possint adimpleri tempore quo auditur missa de praecepto, secus ieiunia iniuncta pro pœnitentia tempore ieiunij de praecepto* p. 2. n. 28. f. 58
- Poenitentia quæ imponebantur a Prælati extra sacramentum pœnitentia quando imponebantur* p. 2. n. 42. f. 216
- Poenitentia quare iniungantur* p. 2. n. 20. f. 222
- Poenitentia partes integrales quæ* p. 2. n. 36. f. 39
- Poenitentia minister qui* p. 2. n. 29. fol. 38
- Pœnitētia forma quæ* p. 2. n. 28. f. 28
- Pœnitētiæ materia quæ* p. 2. n. 27. fol. 38
- Poenitentia effectus qui* p. 2. n. 30. fol. 38
- Pœnitentia fructus qui* p. 2. n. 47. fol. 40
- Pœnitentia imponendæ a Cōfessore poenitenti ultra orationē, ieiunium, & eleemosynam quæ* par. 2. n. 24. f. 57
- Poenitentia finis qui* p. 2. n. 46. f. 40
- Pœnitētia iniuncta an dici possint praeambula illa quæ fiunt a cōfessore post audita peccata* par. 2. n. 12. f. 55
- Pœnitētiæ iniunctæ a Rom. Pont. an possint moderari* p. 2. n. 46. f. 64
- Pœnitentia quatrigena, & carena aliquando redimebantur eleemosynis, & orationibus* p. 2. n. 38. f. 183
- Pœnitentia uniuersa a Confessore an sint finiendæ dum lucratur indulgentia de poenitentij iniunctis* p. 2. n. 93. f. 111
- Poenitenti quid sit iniungendum data absolutione ab excommunicatione* p. 2. n. 86. f. 345
- Pœnitere quot modis quis possit* p. 1. n. 37. f. 39

- Pœnitentibus quæ interdicebantur imponebanturq.* p. 2. n. 14. f. 117
- Pœnitentium locus olim erat atrium Ecclesiæ* ibid. n. 14.
- Polydorus conuincitur, qui Iubilei initium Bonifacio VIII. ascribit* p. 1. n. 15. f. 12
- Posluens se pluries in monte concupiscendo diuersas personas quot peccata committat* p. 1. n. 45. f. 50
- Pollutio nocturna an impediat susceptionem Euch.* par. 1. nu. 5. & seq. fol. 61
- Pollutio quando non est peccatum, nec impedit sumptionem Eucharistiæ eodem die* p. 1. n. 10. f. 61
- Pollutionis causam confitens antequam sequatur, an ea sequuta teneatur confiteri ante communionem* p. 1. n. 8. f. 61
- Pontificalia exercens in aliena diocesi sine licentia ordinarij suspenditur* p. 2. n. 3. f. 285
- Pompa funerum, luctus, & lamenta an possint fieri* p. 2. n. 44. f. 383
- Porta sancta dum aperitur, quæ ceremoniæ seruentur* p. 1. nu. 9. & seq. fol. 112
- Porta Sancta quare dicitur.* par. 1. n. 21. f. 118
- Porta Sancta cur manibus Summi Pon. aperitur, & claudatur* p. 1. n. 10. f. 123
- Porta Sancta cur claudatur lapidibus, & non ligneis tabulis* p. 1. n. 12. f. 122
- Porta Sancta antequam claudatur cur præcinatur Antiphona Cum iucunditate, &c.* p. 1. n. 5. f. 122
- Porta Sancta cum clauditur, qui ritus seruentur* p. 1. n. 1. seq. f. 121
- per Portam Sanctam egredi an sit peccatum* par. 1. n. 18. f. 117
- Portam Sanctam ingredi an sit necesse pro lucrando Iubileo* par. 1. n. 16. f. 117
- Portam Sanctam aperire unde traxit originem* p. 1. n. 14. f. 116
- Portam Sanctam aperire an alius quam Sum. Pont. possit* p. 1. n. 20. f. 117
- per Portam Sanctam Papa, Clerus, & vniuersus Populus cur antequam illa claudatur exeant* p. 1. nu. 6. f. 122
- ad Portas Sanctas aperiendas quæ pompa mittuntur Legati Cardinales* p. 1. n. 2. f. 121
- per Porta Sancta aperiitionem quid declaratur* p. 1. n. 8. f. 113
- Porta Sancta qua aperitur à Cardinalibus Legatis ultra illam, quam aperit Papa quando, & quare* p. 2. n. 12. & seq. f. 114
- Porta Sancta aperiitio quid significet* p. 1. n. 13. f. 116
- Porta Sancta ingressus quid significet* p. 1. n. 17. f. 117
- ex Portis Sancti quæ primo aperiende* p. 1. n. 15. f. 115 & 117
- Possessiones vendita in Iubileo Moysaico restituebantur priori domino.* p. 1. n. 20. f. 23
- Potestas concedendi Indulgentias S. Petro, & successoribus promittitur, & datur* par. 2. num. 8. f. 210
- Potestas Episcoporum cõcedendi indulgentias in dicatur ordinaria, vel delegata* p. 2. n. 9. f. 210
- Potestas relicta à Christo Ecclesiæ circa eius thesaurũ quomodo probatur* par. 2. num. 6. seq. fol. 209. & seq.

I N D E X.

Potestas à Christo Petro non solum promissa, sed etiam data p. 2. nu. 12. f. 210

Potestas clauium unde pateat Ecclesie p. 2. n. 13. f. 211

Potestas clauium quæ sit p. 2. n. 18. f. 211

Potestas ecclesiastica multiplex p. 2. n. 20. f. 212

Potestas remouendi peccatum, & conferendi gratiam, aut priuatiuè ad quem pertinet p. 2. nu. 21 f. 212

Potestas data à Christo Petro Io. ij. quomodo intelligitur p. 2. nu. 35. f. 215

Potestas quæ datur in Iubileo extraordinario ad quæ se extendit p. 2. n. 12. & seq. f. 229. & seq.

Potestas iurisdictionis quæ dicitur p. 2. n. 23. f. 112

Potestas ligandi, & soluendi cur fuerit data PP. in hac vita, in alia vero tantum soluendi p. 2. n. 66. f. 387

Potestas ligandi, & soluendi quādo fuit data Petro, & ceteris Apost. p. 2. n. 34. & 36. f. 125. 126

Potestas ligandi, & soluendi data à Christo Petro, & Apostolis an includat potestatem concedendi indulgentias p. 2. n. 5. f. 123

Potestas Pontificis de quo iure sit p. 2. n. 5. f. 126

Potestas concedendi indulgentias Episcopis in consecratione Ecclesie est uberior, quā concedēdi quatragenas p. 2. n. 22. f. 131

Potestas concedendi indulgentias an sit iurisdictionis vel ordinis p. 2. n. 50. f. 139

Potestas concedēdi indulgentias an

possit alteri etiam laico delegari p. 2. n. 48. & seq. f. 138. & seq.

Potestatem cōcedendi indulgentias denegare esse in Ecclesia est error in fide p. 2. n. 7. f. 126

Praambula, quæ sunt à confessore post audita peccata an dicantur pœnitentie in. uncta p. 2. nu. 12. fol. 55

Prædicantes Euangelium, vide Euangelium prædicantes.

Prædicantes non esse. Fratres prædicatores, vel Minores in statu perfectionis, & non licere eis uiuere ex eleemosynis excommunicantur p. 2. n. 93. f. 255

Praelati qui habent potestatem dispensandi, & commutandi vota p. 2. num. 131. f. 121. & vide dispensare.

Praelati, & Præmates Ecclesie habent potestatem cōcedendi indulgentias limitate tamen p. 2. n. 2. f. 125

Praelati inferiores Episcopis an possint cōcedere indulgentias, & quomodo p. 2. n. 55. f. 141

Praelati Religionum habentes iurisdictionem an possint concedere indulgentias p. 2. n. 56. f. 141

Praelati ingredienti monasteria in casibus non necessarijs excommunicantur p. 2. n. 56. f. 278

Praelati molestantes minores in sepulturis, & eleemosynis excommunicantur p. 2. n. 101. f. 282

Praelati, & fratres S. August. faciētes gratiam, vel assumētes ad gradus propter fauores excommunicantur p. 2. n. 79. f. 80

Praelati an possint dispensare in suo statuto p. 2. vide dispensare.

- Pralati Regulares quæ vota dispensant* par. 2. num. 173. & seq. fol. 321. & seq.
- Pralatos ecclesiasticos impediētes ne sua iurisdictione utantur incidunt in excommunicationem.* p. 2. n. 26 f. 236
- Pralatos non posse indulgentias concedere, quomodo limitatur* p. 2. n. 64 f. 44
- Pralatus an possit sibi applicare opera bona subditi* p. 2. num. 24. fol. 49
- Pralatus an possit opera bona subditi ipso inuito, alijs communicare* p. 2. n. 28. f. 150
- Pralatus intrusus, & putativus an possit concedere indulgentias* p. 2. n. 11 f. 151
- Pralatus intrusus, & ab Ecclesia toleratus an possit indulgentias concedere* p. 2. n. 27 f. 213
- Præpositi Religionum an possint communicare satisfactionem subditorum* p. 2. n. 12 f. 46
- Presbyter, & Diaconus nihil absque voluntate Episcopi sui facere debet* p. 2. n. 47. §. 38. f. 363
- Presbyterum interficiens quomodo puniendus per can. pœnit.* p. 2. n. 46. §. 18. f. 20
- Præscriptiones sunt inuenta ad discordias & vitia sedanda* par. 1. num. 13. fol. 3
- Prævaricatio primorum parentum quando fuit* p. 2. n. 16 f. 356
- Primam tonsuram conferens infanti, vel illitterato suspenditur* p. 2. n. 8. f. 188
- Primi parentes quando creati, & prævaricati fuerint* p. 2. num. 16 fol. 356
- Primitiarum portio qualis debeat fieri Episcopo, & Sacerdotibus* p. 2. n. 47. §. 4. f. 26
- Princeps quando concedit indulgentiam hæretico ad fidem reuertenti, an extendat illam ad bona confiscata* p. 2. n. 8. f. 71
- Princeps potest præiudicare iuribus ob publicam utilitatem* p. 2. num. 9. f. 72
- Principes seculares negligentes facere iustitiam ecclesiasticis personis excommunicantur* par. 2. nu. 3. f. 272
- Principes supremi imponentes gabellas, an intelligantur comprehensi in Bulla Cene* p. 2. nu. 12. fol. 235
- Principes, & Magistratus seculares non observantes quæ statuta sunt circa electionem Romani Pont. in cap. 61. de elect. in 6. §. Civitas interdicatur* p. 2. num. 2. fol. 294
- Principis beneficia latissime interpretanda* p. 2. n. 44 f. 339
- Privilegia, & gratia concessæ locis p̄ys, & personis, quomodo susciendantur tempore Iubilei* p. 1. num. 7. fol. 34
- Privilegia Regularium alienantium bona usque ad certam summam, sunt reuocata* par. 2. nu. 41 fol. 248
- Privilegiati, & exempti non possunt publicare indulgentias sibi concessas sine licentia Episcopi* p. 2. n. 13 f. 164
- Privilegio abutens an illud perdat* p. 2. n. 41. f. 135
- Privilegium continens plenariam, & nō plenariam indulgentiam,*

- nisi separatim sint concessa utraque censetur suspensa tempore Iubilei p. 1. n. 19. & seq. f. 35
- Priuilegium ut quis cōsequatur remissionem pœnæ intelligitur semel tantum p. 1. n. 90. f. 57
- Priuilegium inferioris censetur cumulatiuè cum ordinario nō priuatiuè p. 2. n. 102. f. 201
- Priuilegium secundum non faciens mentionem de primo an valeat p. 2. n. 105. f. 203
- Processiones quare fiant tempore Iubilei p. 1. n. 2. f. 119
- Processionibus interesse an requiratur pro acquirendo Iubileo p. 1. n. 4. f. 120
- Promissio conditionata non habet locum nisi conditione adimpleta p. 1. n. 2. f. 92
- Procuratorem exigentes à locis nō visitatis suspenditur p. 2. nu. 48. f. 289
- Procuratores Religionum an lucrentur indulgentias concessas Religionis, quorum ipsi sūt procuratores p. 2. n. 103. f. 201
- Professio facta ante annum probationis, & ante completum 16. annum nulla p. 2. n. 147. f. 319
- Ad professionem aliquem admittentes fratres Minores ante annum probationis excommunicantur p. 2. n. 118. f. 258
- Ad professionem admittentes Nouitium ante annum probationis suspenditur p. 2. n. 70. f. 291
- Professus in una Religione si eijciatur, an sit tatus si alium non ingrediatur, habendo votum Religionis p. 2. n. 78. f. 314
- Prohibitum quod nō est sublatum non censetur par. 2. num. 101. f. 201
- Prolixitas quæ mala generet p. 2. in præfat.
- Prouisiones Apostolicas denunciātibz aliquid soluentes, sunt excommunicati p. 4. nu. 46. f. 249
- Pubertas quæ dicitur p. 2. nu. 145. f. 319
- Publicatio Bullæ indictionis Anni Sancti S. D. N. Urbani VIII. p. 1. n. 20. f. 27
- Puerulus suscitatur à S. Stephano, & quomodo par. 2. num. 24. f. 379
- Putatiuus sacerdos an & quando possit absoluerè à peccatis, & quando dicatur putatiuus p. 2. n. 48. f. 342
- Purgatoria tria ponit D. Thom. & quæ p. 2. n. 72. ad 75. f. 360
- Purgatoria duo ab alijs assignantur, & quæ sint par. 2. num. 76. f. 364
- Purgatoria quare Deus ordinauit in hac vita p. 2. num. 77. ad 84. f. 364. & 365
- Purgatorijs pœnæ quæ p. 2. n. 56. & seq. f. 361. & seq.
- Purgatorijs pœna an sit acrior pœna huius vite p. 2. n. 23. ad 25. f. 101
- Purgatorijs pœnarum genera par. 2. n. 57. ad 68. f. 362. & 363
- In purgatorio quæ animæ, & quādiu detineantur par. 2. num. 2. f. 353
- A purgatorio an possint Pontifices iudicialiter animas absoluerè par. 2. num. 67. & seq. f. 386. & seq.
- In purgatorio cur Papa habeat po-

potestatem soluendi, & non ligandi p. 2. n. 7. f. 387
 è Purgatorio an, & quando anime egrediantur p. 2. nu. 102. & seq. fol. 368
 Purgatorium, quod est quartam remedium, quomodo tollas pœnam temporalem p. 2. num. 1. f. 353. & seq.
 ad Purgatorium an possint dæmones accedere par. 2. num. 59. folio 362
 Purgatorium impetrat S. Patritius quibusdam in huius mundi certo loco p. 2. n. 83. f. 365
 Purgatorium an possit una vice, spoliari a Papa par. 2. num. 90. fol. 390
 Purgatoriū reperiri quomodo probetur p. 2. n. 70. f. 363
 Purgatorium quarum animarum sit receptaculum par. 2. num. 11. fol. 354
 Putatius Sacerdos, & Prelatus. Vide Sacerdos, & Prelatus.

Q

Quadragesimarum ieiunium impositum in corpore iuris, præcipue in c. accusasti. de accus. & c. dilectus de spons. quomodo intelligatur p. 2. n. 46. §. ad hoc. fol. 26
 Quæstores prædicantes indulgentias quas conditiones habere debent p. 2. n. 1. f. 162
 Quæstores hodie nullo modo per se, vel alios possunt prædicare p. 2. nu. 4. f. 163
 Quæstores reddebant indulgentias

otiosas p. 2. n. 5. f. 163
 Quæstores publicè delinquentes, ab Episcopo puniuntur par. 2. num. 1. fol. 162
 Quæstores prædicantes puniuntur ab Episcopo par. 2. num. 4. folio 163
 Quæstorum nomen, & usum dissoluit Conc. Trid. par. 2. num. 2. fol. 163
 Quæstoribus aduersatur Nauarr. p. 2. n. 3. f. 163
 Quod uni est datum, alijs non censetur ademptum par. 2. num. 102. f. 201

R

Reaptoris pœnas secundum Canones pœnitent. p. 2. num. 66. fol. 31
 Reatus pœna quotuplex sit par. 2. num. 7. f. 78
 Reatus ad pœnam remanet per peccatum par. 2. numero 6. folio 9
 Reatus ad pœnam remanet post peccatum parte 2. num. 32. folio 6
 Reatus quid sit par. 2. num. 29. fol. 14
 Reatus differt à peccato par. 2. nu. 30. fol. 14
 Reatus duplex, æternus, & temporalis parte 2. numer. 31. folio 14
 Reatus æternus qui par. 2. num. 32. fol. 14
 Reatus temporalis qui par. 2. nu. 32. fol. 14

Reatus

I N D E X.

- Reatus pœna duplex, sicuti est duplex modus deordinandi a Deo p. 7. n. 34. f. 24*
- Rebaptizans scienter qua pœna punitur secundum Canon. pœnitent. p. 2. n. 46. 846. f. 25. & secundum Canones Apostolorum n. 46 & 47. f. 30*
- Rebellis quando per indulgentiam est restitutus, omnia pristina bona, & iura recuperat p. 2. nu. 15. fol. 72*
- Receptacula animarum ab hac vita exeuntium qua p. 2. nu. 23. fol. 353*
- Receptacula animarum an durent & que ad finem mundi p. 2. n. 6. & 7. fol. 353*
- Receptacula quomodo differant inter se p. 2. n. 7. f. 353*
- Receptacula quæ sint in visceribus terre, & subterranea p. 2. num. 9. fol. 353*
- Receptacula quare assignantur quatuor p. 2. n. 16. f. 354*
- Receptacula an alibi, quam in centro terra reperiantur p. 2. num. 25. fol. 557*
- Receptaculorum ordinatio qua. p. 2. nu. 9. f. 354*
- de Receptaculis qui scripserint p. 2. num. 5. f. 355*
- ex Receptaculis quomodo possint anima exire p. 2. num. 87. 88. & seq. fol. 366*
- Reciduantibus quæ pœnitentiæ sint iniungendæ p. 2. n. 24. f. 57*
- Recipientes aliquid pro ingressu ad religionem, vel pro professione, excommunicantur p. 2. num. 29. fol. 246*
- Recipientes aliquid pro gratia, vel iustitia consequenda, excommunicantur p. 2. n. 35. f. 247*
- Recipientes aliquid ex fructibus primi, vel secundi anni beneficii vacantis, excommunicantur p. 2. num. 63. f. 251*
- Rehabilitatio apud Hebræos duplici dabatur & qua p. 1. n. 10. f. 2*
- Regalia, custodiam, &c. sede vacante usurpantes excommunicantur p. 2. n. 12. f. 273*
- Regnum cœlorum pro Ecclesia militanti accipitur p. 2. n. 19. f. 213*
- Regula, plus soluit qui ante tempus soluit, quomodo intelligitur p. 1. n. 9. f. 93*
- Regula, voluntas habetur pro opere completo, quomodo intelligitur p. 1. n. 6. f. 105*
- Regula, reus non tenetur agere, sed pati, quomodo intelligatur, p. 2. n. 22. f. 57*
- Regula Cancellariæ 53. seu 58. quomodo intelligatur p. 2. n. 116 fol. 203*
- Regula Cancellariæ 56. quomodo intelligitur p. 2. n. 122. f. 203*
- Regula Cancellariæ 57. quoad concessionem Indulgentiarum quomodo intelligatur par. 2. n. 115. fol. 202*
- Regula Cancellariæ 59. circa concessionem Indulgentiæ per verbum, fiat, vel per verbum, fiat ut petitur, quomodo intelligatur p. 2. n. 122. f. 203*
- Regulares habentes privilegium alienandi & que ad certam summam hodie non possunt ex decreto Congreg. Conc. p. 2. num. 41. fol. 247*
- Regulares mendicantes transeun-*

- tes ad aliam Religionem, excepta Carthusianorum, excommunicantur p. 2. n. 31. f. 246
- Regulares an vi Iubilei possint eligere sacerdotes saculares, quibus confiteri possint par. 2. num. 59. f. 106
- Regulares an possint vigore privilegiorum absolueri a casibus Episcoporum reservatis, vel in Bulla Coena clare, vel dubie. p. 2. num. 51. f. 337
- Regulares trabentes ad solutionem decimarum, sunt excommunicati p. 2. n. 37. f. 276
- Regulares fraudantes excommunicantur p. 2. n. 46. f. 277
- Regulares audientes confessiones in diocesi ubi sunt approbati, cum facultate absolueri a reservatis, an possint absolueri alienigenas habentes casus reservatos in aliena diocesi par. 2. num. 59. f. 342
- Regulares ex Insulis Philippinis ad Iaponicas commeantes, excommunicantur p. 2. n. 88. f. 254
- Regulares accedentes ad sepulchrum D. N. Iesu Christi sine licentia excommunicantur p. 2. nu. 98. f. 281
- Religio an teneatur ad debita illius quem recepit p. 2. num. 46. fol. 314
- Religionem nouam sumentes sine licentia Apostolica excommunicantur p. 2. n. 25. f. 275
- Religionem vouens an teneatur ad perseverantiam par. 2. num. 73. fol. 313
- Religionem nouam ingredientem excommunicantur p. 2. n. 29. f. 275
- Religionem an teneatur ingredi qui in infirmitate disponunt ingredi religionem par. 2. num. 66. fol. 312
- Religionem an ingredi possit debilis obnoxius. vide Debitis obnoxius p. 2. n. 84. f. 314
- a Religione an possit retrahere obsequium parentum p. 2. nu. 87. 88. & 89. fol. 314
- a Religione expulsi, sua culpa sua, in qua erat causa voti, an teneatur tollere impedimentum, & reuerti quoties vocatur p. 2. num. 77. fol. 313
- ad Religionem an admitti possint are alieno oppressus, etsi admittatur an teneatur laborare p. 2. n. 84. f. 314
- ad Religionis ingressum cogentes virgines, vel viduas, excommunicantur p. 2. n. 64. f. 278
- in Religione seruans perseverantiam an possit ab illa egredi p. 2. num. 74. f. 313
- Religioni qui eleemosynam facere non possunt, an lucrentur indulgentiam p. 1. n. 12. f. 82
- Religionis substantialia an quis teneatur seruare, si eiectus sit post professionem par. 2. nu. 798. fol. 314
- Religiose an comprehendantur sub censuris latis contra Religiosos p. 2. n. 101. f. 282
- Religiosi qua vota possint emittere p. 2. a num. 122. ad 126. f. 319
- Religiosi an incurrant suspensionem etsi de eis non fiat mentio p. 2. n. 95. f. 293
- Religiosi an possint facere vota de operibus, ad qua alij non

- tenentur par. 2. num. 127. f. 317
- Religiosi, an, & quando possint noua loca capere par. 2. num. 36. fol. 276
- Religiosi an possint absolvere ab excommunicationibus non reseruatis p. 2. n. 28. f. 337
- Religiosi legentes physicam, seu leges excommunicantur p. 2. num. 33. f. 275
- Religiosi non seruantes interdictum, excommunicantur par. 2. num. 38. f. 276
- Religiosi non possunt publicare indulgentias sibi concessas sine licentia Ordinarij p. 2. num. 11. fol. 164
- Religiosi qui non sunt subditi Ordinarijs locorum possunt lucrari indulgentias ab Episcopo concessas p. 2. n. 4. f. 150
- Religiosi quomodo orent pro singulis alijs religiosis mortuis in Religione p. 2. n. 157. f. 402
- Religiosi an & quando consequantur indulgentias concessas per Romanum Pontificem p. 2. num. 90. fol. 183
- Religiosi ministrantes extremam Vnctionem, Viaticum, & Matrimonium sine licentia parochi excommunicantur p. 2. num. 24. fol. 245
- Religiosi exceptis Carthusiis, recipientes aliquem religiosum Societatis Iesu excommunicantur p. 2. n. 124. f. 258
- Religiosi inducentes aliquem ad iurandum, vel promittendum, ut sepulturam apud suas ecclesias eligant excommunicantur p. 2. n. 25. f. 245
- Religiosi euntes ultra mare sine licentia, excommunicantur p. 2. num. 97. f. 255
- Religiosi audientes leges Ciuiles excommunicantur p. 2. num. 8. fol. 272
- Religiosi professi, habitum dimittentes, & ad studia accedentes sine licentia, excommunicantur p. 2. n. 32. f. 275
- Religiosi transferentes se ad auias Principum animo nocendi superioribus excommunicantur p. 2. n. 45. f. 276
- Religiosi S. Francisci non possunt orare, neque ingredi aliquam Confraternitatem sine licentia suorum superiorum par. 2. num. 120. f. 370
- Religiosos non esse in statu perfectionis qui asserunt, sunt excommunicati p. 2. n. 120. f. 258
- Religiosus, qui non potest recipere pecuniam, an possit procurare, ut pro eo detur ad lucrandam indulgentiam p. 2. n. 43. f. 177
- Reliquias sanctis exportantes in Prouinciam Mediolani excommunicantur p. 2. n. 128. f. 258
- Remedia contra peccata mortalia quae p. 2. n. 46. f. 8
- Remedia contra poenam temporalem quae p. 2. n. 1. f. 42
- Remedia peccatorum contra Spiritum sanctum quae p. 2. n. 49. f. 9
- Remedia quae dantur pro contritione impetranda p. 1. n. 70. f. 54
- Remedia quae dari debent luxuriosis, et abstineant a peccato luxuria p. 1. n. 34. f. 50
- Remedium dandum illis, qui peccauerunt mortaliter post susceptum

- ptum iubileum p. 1. num. 83. f. 56
Remedium pro tollenda pœna temporali est purgatorium p. 2. nu. 1. f. 353
Remigantes in triremibus Turbarum, an intelligantur dare auxilium infidelibus ad effectum incurrendi Bullam Cœ. p. 2. nu. 15. fol. 235
Remissio culpæ, & pœnæ quid significet p. 1. n. 18. f. 23
Remissio magna, & parua quæ dicitur p. 2. n. 84. 76
Remissio pœnæ per indulgentiam est duplex, parua, & magna p. 2. n. 8. f. 78
Remissio magna pœnæ quæ ibid.
Remissio parua pœnæ quæ ibid.
Remissio quare dicatur par. 2. nu. 8. fol. 78
Remissio, quæ fiebat in antiquo Iubileo, in quo differat ab ea, quæ fit in nouo p. 1. nu. 7. & 12. fol. 17. & 27
Remissio quot modis fiebat tam tempore antiquæ legis, quàm nunc tempore gratiæ, & quid significet in iure ciuili p. 1. nu. 7. fol. 17
Remunerat Deus ultra condignū, & punit citra condignum. p. 2. num. 23. f. 89
Repræsentas contra Ecclesiasticos, & eorum bona concedentes excommunicantur par. 2. num. 19. f. 273. & etiam interdiciuntur p. 2. n. 10. f. 264
Resignationem admittens contra Bullam Pij V. suspenditur. p. 2. n. 6. & 38. f. 86. & 209
Resignationes admittentes extracausa a iure permisso, excom-
nicanur par. 2. num. 68. fol. 252
Restitutio facienda non manu Confessary, sed alterius est facienda p. 2. n. 13. f. 331
Restitutio ablatorum debita, & nō facta a defuncto, an & quando detineat illius animā in purgatorio, ut suffragia, & indulgentiæ illi non prosint p. 2. n. 154. f. 402
à Restitutione facienda an excusetur heredes sub pretextu, quod anima defuncti, qui ad eam tenebatur, sit in paradiso, vel in inferno p. 2. n. 160. f. 403
Resuscitati quomodo intelligantur aliqui mortui ab inferno p. 2. n. 21. & seq. f. 179
Reuelantis confessionem pœnæ secundum can. pœn. p. 2. 46. f. 23
Reus condemnatus, ut furca se suspendat, an teneatur obedire p. 2. n. 23. f. 57
Rex David quare mandauit populo, ut iret ante arcam Domini p. 1. nu. 3. f. 170
Rex quomodo dispensat super legitimatione suorum filiorum p. 2. num. 31. f. 175
Ritus aperiendi & claudendi portam sanctam, unde originem traxit p. 1. n. 14. f. 116
Ritus Gentilium quare Ecclesia ut plurimum imitatur p. 1. nu. 14. fol. 12
Ritus qui seruantur in clausura portæ sanctæ p. 1. n. 1. f. 121
Roma semper fuit omnium communis patria p. 1. n. 15. f. 27
Roma semper fuit Christiana religionis fundamentum p. 1. num. 18. f. 27
Romam petentibus si iniuriam
quis

- quis inferat quomodo incurrat.*
p. 2. n. 10 f. 235
- Roma est celebrandus Iubileus,*
quia est orbis caput p. 1. n. 19. f. 27
- Romani non sunt intelligendi, qui*
origine tantum sunt Romani p.
1. n. 11. f. 20
- S
- S** *Abbatizare qui dicatur* p. 1.
nu. 3. f. 2
- Sabbathum præcepit Deus septimo*
anno celebrari p. 1. n. 2. f. 2
- Sabbathum dicitur quies.* ibid. n. 3.
- Sacerdos quilibet habet facultatē*
absoluendi à reservatis in arti-
culo mortis p. 1. n. 19. f. 31
- Sacerdos habens facultatem ab Or-*
dinario absoluendi à casibus ei-
dem reservatis, potest etiam ab-
soluere tempore Iubilei p. 1. nu.
22. fol. 35
- Sacerdos quam iurisdictionem ha-*
beat p. 2. n. 68 f. 146
- Sacerdos non approbatus audiens*
confessiones, an confessio sit vali-
da p. 2. n. 13 f. 152
- Sacerdos an possit pro se ipso cele-*
brare Missas dum vivit p. 2. nu.
155 f. 402
- Sacerdos Roma absolvens ab ex-*
communicatione in præiudicium
Episcopi, si celebraverit, an in-
currat irregularitatem p. 2. nu.
nu. 17 f. 79
- Sacerdos an possit concedere indul-*
gentias in foro pœnitentiæ p. 2.
num. 68. f. 146
- Sacerdos, & simplex Confessor an*
possit concedere indulgentias p.
2. n. 67 f. 145
- Sacerdos non approbatus ab Ordi-*
nario, an possit esse legitimus
Confessor tempore Iubilei par. 2.
nu. 3 f. 331
- Sacerdos putativus an & quando*
possit absolvere, & quando dica-
tur putativus p. 2. n. 58. f. 342
- Sacerdotes in antiqua lege indul-*
gentias concedere non poterant.
p. 2. n. 56 f. 20
- Sacerdotes habentes officium Vice-*
comitis secularis commoniti, si
se non emendauerint, excommu-
nicantur p. 2. n. 7 f. 272
- Sacerdotibus oblationes offerentes*
excommunicantur par. 2. num.
2. fol. 272
- Sacramenta Religiosi ministrantes*
quando sunt excommunicati p.
2. n. 24. f. 45
- Sacramenta novæ legis ordinan-*
tur contra triplicem culpam, &
quadruplicem pœnam p. 2. num.
4. f. 36
- Sacramentalia unde habent virtu-*
tem, & quæ sunt p. 2. n. 32. f. 39
- Sacramentalium materia & forma*
non est limitata p. 2. n. 6. f. 172
- Sacrificia præterita non applicata*
an possint applicari in futuro p.
2. nu. 19 f. 47
- Sacrificium Missæ maximum inter*
suffragia p. 2. n. 45 f. 383
- Sacrificium Missæ per modū con-*
gratulationis, & expiationis,
quomodo intelligatur p. 2. num.
120. f. 395
- Sacrificium altaris prodest ad libe-*
randas animas existentes in bal-
neo, in glaciæ, &c. loco purgato-
ry p. 2. n. 82 & 84 f. 365
- Sacrificium faciens de alijs, quàm*
Demi-

I N D E X.

- Dominus ordinavit, qua pœna puniatur secundum Canon. Apostolor. p. 2. n. 47. §. 3. n. 26*
- Sacrilegi excommunicantur p. 2. n. 9. f. 244*
- Sacrilegium committens qua pœna puniatur par. 2. num 46. §. 28. fol. 22*
- Sacrilegium quando dicitur committi p. 2. n. 46. §. 28. f. 22*
- Sal extrahentes, an & quando incurrant excommunicationem p. 2. n. 76. f. 253*
- Sal externum asportantes in locis Sedi Apostolica subiectis, mercandi causa, excommunicantur p. 2. n. 55. f. 277*
- Samuel an apparuerit verè vel per illusionem Saulo, & quomodo p. 2. n. 108. f. 369. n. 97. 98. & 99. fol. 367. & 368*
- Sancti, licet permittantur exire, ex paradiso, non tamen a Dei visione extrahuntur par. 2. n. 106. f. 368*
- Sancti an actualiter, vel virtualiter, vel habitualiter opera satisfactoria pro alijs applicauerint p. 2. n. 28. f. 90*
- Sanctorum anima qua intelligantur p. 2. n. 29. f. 380*
- Sanctos & Christum intentionem habuisse pro nobis satisfaciendi, unde constet p. 2. n. 26. f. 190*
- Sanctos, & Christum habuisse intentionem applicandi opera eorum superabundantia, unde constet ibidem.*
- Sanctum quid significet par. 1. nu. 2. fol. 14*
- Sanguinem Christi distillans super terram, qua pœna puniatur secundum Canones pœnit. p. 2. n. 46. §. 37. f. 23*
- Sani si curru, vel equo tempore Iubilei Romam accedant, an fructum iubilei consequantur p. 1. n. 14. f. 66*
- Satisfacere parti laesa, an & quando teneatur absolutus in articulo mortis p. 2. n. 40. seq. f. 339*
- Satisfacere qui non potest ob impotentiam, an sit absolvendus p. 2. n. 43. f. 339*
- Satisfacere an possit homo pro uno peccato, non satisfaciendo pro alio p. 2. n. 31. f. 60*
- Satisfacere an possit pœna temporalis, & precepto pœnitentie iniuncta existens in peccato p. 2. n. 32. f. 60*
- Satisfacere qui vult pro infirmo an debeat esse in gratia p. 2. nu. 69. fol. 64*
- Satisfacere an possit unus pro alio. p. 2. n. 50. f. 65. n. 37. f. 90*
- Satisfacere Deo aliud est quoad pœnas spirituales, & satisfacere Ecclesie in foro contentioso p. 2. n. 14. f. 79*
- Satisfacta parte quomodo intelligatur in iubileo par. 2. num. 45. fol. 340*
- Satisfactio, & obligatio ad pœnam quomodo differunt par. 2. nu. 37. f. 15*
- Satisfactio est secundum remedium pro pœna temporali par. 2. nu. 1. fol. 53*
- Satisfactio quomodo sumatur p. 2. n. num. 2. & 3. f. 53*
- Satisfactio quid ibid. n. 4*
- Satisfactio quotuplex ibidem. num. 5*

Satisf.

I N D E X.

- Satisfactio sollempnis quæ ibid.*
Satisfactio publica quæ ibid. n. 6
Satisfactio secreta quæ p. 2. n. 7. f. 54
Satisfactio potest alteri communi-
cari p. 2. n. 21. f. 88
Satisfactio in lege nova debet esse
perfecta, ut in pristinum statum
reducatur p. 2. n. 46. § sed qua-
ratur f. 17
Satisfactione non facta parti ab
absoluto cum hac conditione an,
& quando reincidat in excom-
municationem p. 2. nu. 45. f. 340
Satisfactionem sacramentalem ne-
mo potest sibi ipsi administrare
p. 2. n. 24. f. 174
Satisfactiones superabundantes in
Religione possunt dispensare
Superiores etiam indignis par. 2
n. 22. f. 49
Satisfactiones Sanctorum cur in
thesauro Ecclesie reperiantur p.
2. n. 13. f. 86
Satisfactiones Sanctorum supera-
bundantes conservantur in the-
sauo p. 2. n. 12. f. 86
Satisfactionis effectus per unicam
actionem cur aliquando dantur
plures aliquando vero non p. 2.
n. 27. 28. f. 58
Satispassio, & satisfactio quomodo
differunt p. 2. n. 37. f. 15
Schisma retenturus iurans suspen-
ditur p. 2. n. 63. f. 291
Schismatici excommunicantur in
Bulla Cœne p. 2. n. 2. f. 234
Scholam, & synagogam Hebraorū
ingrediens, & cum illis orans,
qua pœna punitur secund. can.
Apost. p. 2. n. 47. §. 63. f. 31
Scientia, & acceptatio ac receptio
litterarum requiritur in concer-
nentibus animam p. 1. n. 6. f. 113
Scmm. iustas facientes, permittentes,
&c. p. 1. per vita, & morte R. P.
& creatione Cardinalium exco-
municantur p. 2. n. 69. f. 252
Scripturas Camera Apostolica oc-
cupantes excommunicantur p. 2.
n. 69. f. 252
Sede vacante an omnia quæ sunt iu-
risdictionis ad capitulum tran-
seant p. 2. n. 53. f. 140. seq.
Sedes Apostolica qua dicatur ut of-
fendentes illam adcentes, inci-
dant in Bullam Cœne p. 2. n. 19
f. 236
Sedis Apostolica preceptis non obe-
dientes excommunicantur p. 2.
n. 1. f. 272
Securitas veniendi data bñito in-
telligitur de primo accessu pa. 2.
n. 65. f. 103
Semel extinctum amplius reuiu-
scere non potest p. 1. n. 88. f. 57
Semel adiunctum quid significet p.
1. n. 5. f. 69
Sempiternum dicitur quod habuit
principium, sed non finiet p. 2.
n. 122. f. 204
Sententiam latam à Iudice contra
reum ut ipse furca se suspendat
an teneatur reus exequi p. 2. n.
23. f. 57
Sepeliendi potestas cum pompa tē-
pore interdicti quomodo intelli-
gatur p. 2. n. 72. f. 343
Sepelientes hereticos, & usurarios
in loco sacro excommunicantur p.
2. n. 47. f. 275. 276
Sepelientes hereticos in ecclesiasti-
ca sepultura interdicuntur p. 2.
n. 4. f. 294
Septa monialium, vid. monialium septa
Sep.

Septennis pœnitentiâ non est quæ
nibus imponenda, sed insinuan
da p. 2. n. 46. §. si queratur. f. 17

Septennis pœnitentia qualiter mu
tiplicetur per septem ibid.

Septennis pœnitentia imponitur
pro peccato mortali & qualiter
p. 2. n. 46. §. 1. f. 17

Septies in die cadit iustus p. 1. nu.
5. f. 41

ad Sepulchrum Domini accedentes
Regulares sine licentia, excom
municantur par. 2. num. 98.
fol. 281

Sepulturam eligi inducentes Re
ligiosi in propria Ecclesia, ex
communicantur par. 2. num. 75.
fol. 245

Sepulturam eligere fraudulenter
reducentes, vel ecclesiasticâ mu
tare interdiciuntur par. 2. nu. 7.
fol. 294

Sequestrationem beneficij ecclesia
stici factam impediētes excom
municantur p. 2. n. 41 f. 276

Sergius V I I. quas indulgentias
concedat anno 904. par. 2. num.
52. fol. 27

Servi emptitij libertate donaban
tur in Iubileo Moysaico par. 1.
num. 11. fol. 22

Servi an & quando possint facere
votum p. 2. n. 148 f. 319

Servitus in divinis quid importet.
p. 2. n. 11. fol. 27

Servorum vota an & quando pos
sint irritari par. 2. num. 149 fol.
312

Servus qui non potest servire per
tempus determinatum non desi
nit acquirere libertatem par. 1.
nu. 21 fol. 94

Servus per indultum à pœna trire
mum liberatus gaudet liberta
te p. 2. n. 18 f. 73

Servus ab hostibus captus, si ab eo
rum manibus evadat, an gau
deat libertate p. 2. nn. 18. f. 73

Servus an & quando possit ordi
nari par. 2. nu. 47. §. 81 f. 33

S. Severus quomodo ab inferno li
berauerit perniciosissimum ho
minem p. 2. n. 112 f. 369

Sicilia Regni proceres receptantes
hannitos quomodo excommuni
cantur p. 2. n. 126 f. 258

Sicilia insula ambitus, vide ambi
tus.

Signa contritionis in moriente, seu
in articulo mortis quomodo di
cantur constare par. 2. num. 8.
f. 377

Silvester Papa I. quas indulgen
tias concesserit anno 314. peten
te Sancta Helena par. 2. num.
54. fol. 217

Similitudo inter iubileum antique
& nove legis p. 1. n. 27 f. 4

Simoniam committentes Cardina
les in electione Romani Pontifi
cis, excommunicantur p. 2. nu.
38 fol. 248

per Simoniam consequens dignita
tem Episcopalem, vel presbyte
ralem, qua pœna punitur se
cundum canones Apost. p. 2. n.
47. §. 28 f. 28

Simoniacales in ordine, vel be
neficio mediatoris & c. excommu
nicantur p. 2. n. 32 f. 250

contra Simoniacos negligens proce
dere suspenditur p. 2. n. 3 f. 288

Sephorus filius occisus à Diabolo
resuscitatur à Sancta Agnete

- & qualiter p. 2. n. 124. f. 379
 Sindici votum an obliget uniuersa
 tatem p. 2. n. 150. f. 319
 Sinus Abrabea pro Limbo Sancto-
 rum Patrum accipitur p. 2. n. 12.
 f. 353
 Societas Corporis Christi an possit
 erigi in parochiali ab ordinario
 si alia similes erecta in eodem
 loco reperitur in Ecclesia Fra-
 trum p. 2. n. 100. f. 101
 Societatis Iesu statuta impugnan-
 tes excommunicantur p. 2. n. 83.
 f. 254
 Sodomia quae dicatur p. 1. nu. m. 7.
 fol. 49
 Sodomia casus reseruatus quomodo
 intelligitur p. 1. n. 28. f. 50
 Sollemnitas Anni Sancti quando
 incipiat p. 1. n. 7. f. 13
 Sollicitantes in confessione suspen-
 duntur p. 2. n. 76. f. 293. de alijs
 pœnis Bulla Gregorij XV. num.
 130. f. 262
 Sollicitantes in confessione quibus
 alijs pœnis puniantur p. 2. n. 92.
 f. 294
 Soluens nomine debitoris, actio de-
 bitoris dicitur perempta p. 1. nu.
 17. f. 108
 Soluens aliquid illis, qui nunciant
 prouisiones Apostolicas excom-
 municatur p. 2. n. 46. f. 249
 Sorores duas ducens quae pœna pu-
 nitur per can. Apost. p. 2. n. 47.
 §. 18. f. 27
 Sortilegia exercentes excommuni-
 cantur p. 2. n. 57. f. 277
 Sortilegi pœna secund. can. pœnit.
 p. 2. n. 46. §. 36. f. 23
 Spes, & fides non destruuntur in
 homine nisi per actus ipsi cōtra-
 rios p. 2. n. 7. f. 12
 Species peccatorum an sint distin-
 ctæ sapientiæ in confessione, &
 quomodo p. 1. n. 21. f. 48
 Species peccatorum in genere moris
 & in genere naturæ quæ ibid.
 num. 21
 Species peccati latentes quomodo
 apertenda in confessione ibid.
 Spiritus Domini unxit Christum
 plenitudine gratiæ p. 1. n. 10. f. 18
 Spiritus qualiter nobis appareant
 in hac vita p. 2. n. 313. f. 369
 Spiritus quādo apparēt nobis quo-
 modo cognosci possint, an sint bo-
 ni, vel mali p. 2. nu. 114. f. 369
 Sponsalia filiorum frangentes pa-
 rentes quomodo puniantur can.
 pœnit. p. 2. n. 46. §. 29. f. 22
 Statio praesidium appellatur p. 1. n.
 44. f. 75
 Stationes Urbis visitantis quas in-
 dulgentias consequantur ibid.
 num. 43
 Stationes quare dicantur p. 1. n.
 44. f. 75
 Stationes piæ visitantes quæ bona
 consequantur p. 1. n. 45. f. 75
 Stationes Ecclesiæ quæ, & quare
 instituta, & a quo p. 1. n. 47. f. 75
 Stationum Indulgentias quis ap-
 plicauit, & quomodo p. 2. n.
 43. f. 75
 Stationum Urbis Indulgentia quæ
 p. 2. n. 45. f. 104
 Statuta, & consuetudines quæ se-
 cerint seruare contra libertatem
 Ecclesiæ excommunicantur p. 2.
 n. 11. f. 273
 Statuentes contra libertatem Ec-
 clesiæ excommunicantur per. 2.
 n. 27. f. 274

**Statutum Compostellanū quo dan-
tur distributiones ab septibus ex-
tubilaria consuetudine confir-
matur à Greg. 13. p. 1. n. 22. f. 8**
**Status gratis quare requiratur in
suffragijs prestandis mortuis, &
non in indulgentijs pro eisdem
lucrands p. 2. n. 99. seq. f. 391**
**S. Stephanus resuscitat puerulum
quendam p. 2. n. 24. f. 379**
**Stipendium multiplex an possit ca-
pi pro una missa dicenda par. 2.
n. 121. f. 396**
**Ad studia cunctes religiosi sine licē-
tia excommunicantur p. 2. n. 32
f. 275**
**Subdiaconus an possit absolvere in
articulo mortis p. 2. n. 33. f. 338**
**Subditorum vota an, & quando
possint irritari à Superiore p. 2.
n. 149. f. 319**
**Subditus an possit ligari censura
à suo Episcopo extra diocesim
p. 2. n. 8. f. 151**
**Subditus vouens materiam non
prohibitam an teneatur expri-
mere Superiori p. 2. n. 129. f. 318
& ver. vouens subditus**
**Subditus an & quando teneatur
implere votum irritatum ad tē-
pus p. 2. n. 133. f. 318**
**Subditorum vota verb. vota subdi-
torum.**
**Subditi opera bona, an & quando
possint applicari à praelato etiam
ipso subdito inuito, verb. praela-
tus, verb. opera.**
**Subditus alienus an possit consequi
indulgentias, quas Episcopus dat
in sua diocesi p. 2. nu. 28. f. 132**
Substantiam tacum, manexm, & ut

**huiusmodi qua pcena punitur per
can. Apost. p. 2. nu. 47. §. 56. f. 31**
**Suffragari an sapius liceat eidem
anima pro consequenda indul-
gentia p. 2. n. 139. f. 399**
**Suffragia an prosint existentibus in
inferno p. 2. n. 28. f. 380**
**Suffragia an prosint existentibus in
paradiso p. 2. n. 29. f. 380**
**Suffragia an liberent animam pro
qua fiūt, vel aliā p. 2. n. 116. f. 394**
**Suffragia quando fiunt pro aliqua
anima an illa debeat nominari
p. 2. n. 117. f. 395**
**Suffragia in dubio semper sunt fa-
cienda pro mortuis, & quare p. 2.
n. 9. f. 377**
**Suffragia esse facienda pro damna-
tis afferuntur argumenta, & re-
sponsiones p. 2. n. 10. seq. f. 377**
**Suffragia facta pro Machabais an
intelligentur facta pro damna-
tis p. 2. n. 13. f. 378**
**Suffragia ad quid prosint Beatis in
paradiso p. 2. n. 30. seq. f. 381**
**Suffragia quomodo pr. sint existen-
tibus in purgatorio p. 2. num. 33.
f. 381. & n. 52. seq. f. 384**
**Suffragia existentibus in purgato-
rio suffragantur, & quomodo p.
2. n. 40. f. 382**
**Suffragia an liberent animā à pur-
gatorio p. 2. n. 47. f. 384**
**Suffragia prosunt mortuis per mo-
dum meriti impetrationis, & sa-
tisfactionis p. 2. n. 61. f. 385**
**Suffragia, & indulgentia quomo-
do differant p. 2. 61. f. 385**
**Suffragia an prosint tatum illis pro
quibus fiunt an omnibus in com-
muni p. 2. n. 88. seq. f. 390**
Suffragia

I N D E X.

- Suffragia facta pro animabus existentibus in purgatorio an intelligentur pro una qualibet* p. 2. n. 217. f. 395
- Suffragia an prosint mortuis eo modo quo prosunt vivis* p. 2. n. 119. f. 395
- Suffragia an magis prosint dicta semel multiplicatè eodem tempore, vel successivè distinctis temporibus* p. 2. n. 138. f. 399
- Suffragia facta pro anima qua nō est in purgatorio quibus prosint* p. 2. n. 140. f. 399
- Suffragia an prosint animabus existentibus in Limbo, Inferno, & Purgatorio* par. 2. numer. 141. f. 399
- Suffragia, & indulgentia quare pluries atque pluries pro una eademq. anima fiant* p. 2. n. 142. seq. f. 399. seq.
- Suffragia particularia an prosint cathæcumenis* p. 2. n. 15. f. 175
- Suffragia subditorum quomodo à superioribus applicari possint* p. 2. n. 12. f. 46
- Suffragia possunt tripliciter alteri prodesse, & quomodo* p. 2. n. 30. fol. 50
- Suffragia per modum impetrationis, meriti, satisfactionis, & solutionis qua* par. 2. numer. 57. f. 142
- Suffragia an mitigent pœnas inferni* p. 2. n. 36. f. 359
- Suffragia petit anima Ludouici Imperatoris filio, & quomodo* p. 2. n. 103. f. 368
- Suffragia an habere possint damnati* p. 2. n. 4. f. 376
- Suffragia pro defunctis quomodo faciant tolerabiliorem damnationem* p. 2. n. 11. f. 377
- Suffragia an prosint subditis quando à superiore alijs offeruntur* p. 2. n. 21. f. 49
- Suffragia subditorum applicata à prælatis an possint applicari etiā ab ipsis subditis* par. 2. num. 23. fol. 49
- Suffragia alia sunt per modum impetrationis, alia per modum satisfactionis* par. 2. num. 57. fol. 142
- Suffragiis an possint iuvari animæ existentes in receptaculis, & quomodo* par. 2. à numer. 1. & seq. f. 376
- Suffragiis qui iuvari non possint* p. 2. n. 2. f. 376
- In suffragiis præstādis pro mortuis quare requiratur status gratie secus in consequendis Indulgentiis pro eisdem* par. 2. num. 99. fol. 391
- Suffragiorum an omnes anima sint capaces, & quæ* p. 2. n. 7. f. 253 & 354
- Suffragiorum an sint capaces anima existentes in Limbo* p. 2. n. 46. f. 360
- Suffragiorum genera quot, & quæ* p. 2. n. 43. f. 283
- Suffragiorum loco an veniant ieiunia, funera, & sepultura* p. 2. n. 44. f. 383
- Suffragium quid sit* p. 2. n. 43. & 47. f. 383
- Summus Pontifex, verb. Papa.*
- Summus Pœnitentiarius, verb. pœnitentiarius.*

I N D E X.

- Superbia vite quid intelligatur* p. 2. n. 55. f. 10
- Superbia gradus qui* p. 2. num. 39. fol. 8
- Superbia species qua* p. 2. num. 39. f. 7
- Superior potest præcipere subditis, ut applicent eorum bona opera cui voluerit* p. 2. n. 25. f. 49
- Superiores Religionum an debeant dare licentiam suis subditis accedendi ad Urbem pro consequendo Iubileo* p. 1. n. 7. f. 106
- Superiores quando exercent actus superioritatis an ipsi possint uti gratia, quam concedunt alijs* p. 2. n. 34. f. 175
- Superiores Religionum scientes, & non reuelantes suos subditos suspectos de hæresi sunt excommunicati* p. 2. n. 91. f. 254
- Surdus, mutus, & cæcus an possint esse Episcopus* p. 2. nu. 47. f. 77 fol. 33
- Suspecti de hæresi qui dicuntur* p. 2. n. 91. f. 154
- Suspectos de hæresi non reuelantes Superiores Religionum sunt excommunicati* p. 2. n. 91. f. 254
- Suspenduntur Indulgentia tempore Iubilei ne maiori fructu priventur fideles* p. 1. num. 30. f. 36
- Suspenduntur Indulgentia tempore Iubilei ut annus Iubilei tantum refloreat* p. 1. n. 31. f. 36
- Suspenduntur Episcopi proponentes indicem casuum gratiarum cum indulgentys soluta pecunia* p. 2. n. 15. f. 163
- Suspenduntur consecrati ab innotatis aliqua censura* p. 2. nu. 1. f. 285
- Suspenduntur quamplurimi ob diversas causas adnotati* p. 2. c. 24 f. 285
- Suspensi laqueo cuiusdam animæ suscitatur à S. Martino* par. 2. n. 24. f. 379
- Suspensi conferentes beneficia, aut presentantes excommunicantur* p. 2. n. 82. f. 254
- Suspensio facultatum facta à Clemente VIII. circa Indulgentias tempore Anni Sancti qualis fuerit* p. 1. n. 3. f. 35
- Suspensio Indulgentiarum Urbani VIII. anni 1625. qualis fuerit* p. 1. n. 36. f. 37
- Suspensio quid sit, à quo feratur, & quis eam incurrat* p. 2. num. 24. f. 231
- Suspensio à Pontificalibus quid denotet* p. 2. n. 93. f. 293
- Suspensionem Indulgentiarum tempore Iubilei diuersimodè factam legitur à Sixto IIII. p. 1. n. 2. f. 33*
- Suspensionem generaliter latam non incurrunt Episcopi nisi fiat de eis specialis mentio* p. 2. n. 94 f. 293
- Suspensiones in corpore iuris quæ* p. 2. n. 124. f. 285. seq
- Suspensiones contra Episcopos* p. 2. n. 15. f. 164
- Suspensionis Bulla Urbani VIII. quoad Indulgentias in Anno Sancto* p. 1. n. 36. f. 37
- Suspensionis absolutionis forma quæ* p. 2. n. 92. f. 342
- Suspensos quis possit absoluerè* p. 2. n. 60. f. 342
- Suspensus à diuinis per penitentiam* 3 tia-

I N D E X.

- tiariam an possit habilitari tem-
pore Iubilei p. 1. nu. 57. f. 100*
*Suspensus ab officio, & beneficio an
possit lucrari Iubileum p. 1. n. 2.
f. 144*
*Suspensus ab ingressu Ecclesie an
possit extra illam celebrare mis-
sam, & suscipere sacramenta*
p. 1. n. 2. f. 105
*Suspensus à participatione Sacra-
mentorum suscipiēdo sacramen-
ta an fiat irregularis ibid. n. 3*
*Symbolum vespertinum an frāgat
ieiunium p. 1. n. 10. f. 85*
*Synagogam Iudeorum ingrediens,
& cum illis orans qua poena
puniatur per can. Apost. p. 2. nu.
47. §. 63. f. 31*
*Ad synagogam Iudeorum oleum
deferentes qua poena puniantur
per can. Apost. p. 2. n. 47. §. 70
fol. 32*
*Synderesis quæ dicatur p. 2. nu. 38.
fol. 39*
*Synodus quoties in anno est cele-
branda secund. can. Apost. p. 2.
n. 47. §. 36. f. 29*
- T**
- ex T Abernis cibum sumens cle-
ricus qua poena puniatur
secūdum can. Apost. p. 2. n. 47.
§. 53 fol. 31*
*Taurorum agitationem Principes
permittentes excommunicantur
p. 2. n. 92. f. 281*
*S. Thecla quomodo liberauerit ab
inferno animam Falconilla p. 2.
n. 21. f. 379*
*Tempora varia assignata à R. R.
P. P. pro iubilei celebratione, &*
- quare p. 1. n. 17. f. 12*
*Temporalia tripliciter ordinantur
ad spiritualia p. 2. nu. 52. f. 160*
*Tempore iubilei de anno 1299. ma-
gna multitudo hominum Roma
confluxit. p. 1. n. 3. f. 10*
*S. Theobaldi piscatores piscati sunt
animam in glacie existentem lo-
co purgatory p. 2. n. 84. f. 395*
*Theodorici Regis anima visa est
ebullire in olla Vulcani, et quid
de illius historia p. 2. num. 29.
fol. 358*
*Theodoro mansionario Ecclesie S.
Petri quomodo apparuerit idem
S. Petrus Apostolus p. 2. n. 93.
& 94. f. 367*
*Tertiary, & alij Religiosi portan-
tes habitum Fratrum S. Fran-
cisci de Paula excommunicantur
p. 2. n. 116. f. 257*
*Tertiariæ lucrantur indulgentias
concessas fratribus suorum ordi-
num p. 2. n. 103. f. 201*
*Thesaurum indulgentiarum esse in
Ecclesia Dei de pde tenendum
est p. 2. u. 7. f. 84*
*Thesaurum necessarium esse in Ec-
clesia pluribus rationibus pro-
batur p. 2. n. 18. f. 88*
*Thesaurus Ecclesie unus est om-
nium p. 2. n. 43. f. 93*
*Thesaurus Ecclesie quid sit par. 1.
n. 3. f. 20*
*Thesaurus Ecclesie maxime colli-
gitur ex meritis Christi par. 2.
n. 40. f. 93*
*Thesaurum ex meritis quoque Sā-
ctorum confici ex sac. can. appa-
ret p. 2. n. 15. f. 871*
*Thesaurum Ecclesie à satisfactio-
nibus Christi, & Sanctorum*

non autem ex eorum meritis effici, sunt qui affirmant p.2. nu. 14. f. 87
Thesaurus Ecclesie ex quique partibus consurgit p.2. nu. 44. f. 93
Thesauri Ecclesie quatuor constituuntur in scrutinio sacerdot. p.2. n.43. f. 93
Thesaurus Ecclesie spiritualis quid, & qualis sit p.2. n.4. f. 83
Thesaurus an per plenissimam indulgentiam exhauriatur par. 2. n.69. f. 108
Thesauri dispensator quis p. 2. nu. 45. f. 93
Thesauri Ecclesie claves sunt penes Romanum Pontificem p. 2. n. 6. f. 83
Thesaurum Christi, & Sanctorum potest Pontifex dispensare par.2. n.9. f. 85
Thesaurus Ecclesie non communicatur inimicis p.1. n.3. f. 42
Tenor Bullae S. D. N. Urbani 8. indictionis anni Sancti p.1. n.21 fol. 27
Testator si habuit voluntatem relinquendi missas pro anima sua, & haeres non adimpleat, an dicatur satisfecisse p.2. n.152. f. 401
Testatoris anima an noceat, si haeres non exequatur quod mandauit in testamento p.2. nu.151. f. 401
Testator si non determinat numerum missarum, & ab alio determinetur, quis ipsorum plus meretur p. 2. n.124. f. 396
Testes contra Episcopum qui non admittendi p.1. n.47. §. 74 f. 32
Textus in quibus agitur de iubileo & indulgentiis p.2. f. 410
Textus in l. boues ff. de verb. oblig.

quomodo intelligatur p.1. n.91. fol. 58
Titulares promouentes etiam in loco exempto sine licentia suspenduntur p.2. n.4. f. 285
Titulum habens officij, vel beneficij licet non sit titulus legitimus gestata per eum valent p. 2. nu. 14. fol. 152
Traiani Imperat. anima an uere fuerit liberata ab inferno oratione D. Gregory p.2. n.16. & 23. f. 378. & seq.
Traiani anima quomodo fuerit liberata ab inferno p.2. n.19. et 23. fol. 379
Traianus an fuerit baptizatus, & poenitentiam egerit postquam fuit reuocatus ab inferno p.2. nu. 20. & 22. f. 379
Transgressio voti an, & quando sit p.2. n.152. f. 319
Testatur quis duobus modis, & quomodo p.2. n.30. & 31. f. 358
Trullam argenteam, claudendo portam Sanctam, Papa cur in manu desumat p.1. n.8. f. 125

V

VAgans in oratione an & quando peccet p.1. n.25. f. 79
Varia tempora fuerunt assignata a summ. PP. pro iubilei celebratione, & quare p.1. n.17. f. 12
Vasa sacra, aut velamina in usum profanum assumens qua poen. puniatur secund. can. Apost. p.2. n.47. §. 72. f. 52
Vaticinium Isaia de Iubileo explicat Christus apud Luc. p.1. n. 9. fol. 18

- Venationi vacantes clerici suspenduntur* p. 2. n. 74 f. 291
- Venientes de longinquo tempore iubilæi, an tantum lucrentur quantum venientes è propinquo* p. 1. p. 1. n. 39. f. 74
- Verba Pauli ad Coloss. 1. adimpleo quæ, &c. quomodo intelligantur* p. 2. n. 41 f. 93
- Verba Pauli ad Rom. 3. unusquisque accipiat, &c. quomodo intelligantur* p. 2. n. 13. f. 221
- Verna donabantur libertate in Iulio Moysaico* p. 1. n. 11 f. 22
- Versus, a porta inferi, &c. quomodo intelligatur* p. 2. n. 15. f. 378
- Veste partita, seu virgata vtentes suspenduntur* p. 2. n. 64. f. 29
- Viatori apparet Benedictus pseudopapa, cum auribus & cauda asini* p. 2. n. 79. f. 367
- de Vicario idoneo non prouidens Episcopus populo diuersarum linguarum, excommunicatur* p. 2. n. 6. f. 272
- Vicarius Episcopi an possit indulgentias conceuere* p. 2. n. 51. f. 140
- Vicarius foraneus an possit prohibere, ne quis confessiones audiat tempore Iubilæi sub pretextu imperitiæ* p. 2. n. 7. f. 331
- Vicemontis secularis fungentes sacerdotes, excommunicantur* p. 2. n. 7. f. 272
- Vitualia impediens ne deferantur ad Curiam Rom. excommunicantur* p. 2. n. 17. f. 235. & seq.
- Vigilia Pentecostes an sit ieiunanda* p. 1. n. 31. f. 87
- Vindicta pratoria quid significet.* p. 1. n. 19. f. 23
- Vindicta causa aliquem occiden-*
- tes, sunt excommunicati* p. 2. n. 8 f. 254
- Violantes immunitatem ecclesiasticam, sunt excommunicati* par. 2. n. 90 f. 254
- Viduam ducens, an sit irregularis* p. 2. n. 47 §. 17. f. 27
- Violantes pacta inita inter Mendicantes, & Curatos Germaniæ, excommunicantur* p. 2. num. 50. fol. 277
- Virginem non desponsatam vitinens, qua pœna puniatur* per Can. Apost. p. 2. n. 47. §. 66. f. 31
- Virgines, vel viduas cogentes ad ingressum religionis, excommunicantur* p. 2. n. 64. f. 278
- Virgines cogentes ad velum suscipiendum, excommunicantur* ibi.
- Virgula, quam Pœnitentiarij manu tenent quid significet* par. 1. num. 19. f. 23
- Vir cognoscens uxorem adulteram antequam pœniteat, qua pœna puniatur* per Can. pœnit. par. 2. num. 46. §. 47. f. 25
- Vir an possit vouere sine consensu uxoris, & quid è contra* p. 2. n. 136. f. 118
- Vir an possit petere debitum si post votum castitatis, matrimonium contraxit, & in hoc an possit Episcopus dispensare* p. 2. num. 71. f. 313
- Vir an possit petere debitum ab uxore post emissum votum religionis* p. 2. n. 66 f. 312
- Vir quæ vota potest facere plusquam mulier* p. 2. n. 138. f. 318
- Virilia sibi amputans an possit esse clericus, vel Episcopus* p. 2. nu. 47. §. 10. f. 28

I N D E X.

- Virilia, qui sibi amputauit clericus, qua pena puniatur per Canones Apost. p. 2. num. 47. §. 22. fol. 28*
- Viri sancti an possint indulgentias concedere p. 2. n. 69. f. 140*
- Viri sancti ob unum solum peccatum multo tempore sunt cruciati in purgatorio p. 2. n. 18. f. 101*
- Visitans ecclesiam ex alia obligatione, quam Iubilei, & simul causa Iubilei, an satisfaciat utrique p. 1. n. 16. f. 71*
- Visitans ecclesias pluries in die, an pluries consequatur indulgentias p. 1. n. 28. f. 73*
- Visitare omittens limina Apostolorum, suspenditur p. 2. num. 24. fol. 288*
- Visitatio ecclesiarum est tertium opus adimplendum pro consecutione Iubilei p. 1. n. 1. f. 60*
- Visitatio ecclesiarum tempore Iubilei est facienda per triginta dies continuos, aut interpolatos a Romanis, & incolis Urbis, ab exteris verò peregrinis per quindecim dies p. 1. n. 7. 32. 37 f. 70*
- Visitatio ecclesiarum potest fieri etiam nocturno tempore ut Iubileus lucretur p. 1. n. 8. 38 f. 70*
- Visitatio ecclesiarum non potest fieri anticipatè tempore Iubilei p. 1. n. 20. 29 f. 72. & 73*
- Visitatio ecclesiarum facienda ratione indulgentiarum, qualiter facienda, & an sit de forma p. 2. nu. 26 f. 73*
- Visitatio ecclesiarum facienda ratione indulgentiarum, an facienda sit in ysdem ecclesiis p. 1. nu. 27 fol. 73*
- Visitatio ecclesiarum est facienda per se, & non per alium. p. 1. nu. 5 fol. 69*
- Visitatio ecclesiarum an possit facere ianuis clausis p. 1. n. 30. f. 74*
- Visitatio facienda per tot dies, de quibus intelligatur ibid. n. 32*
- Visitatio an possit fieri de nocte. ibi. num. 33*
- Visitatio an & quando intelligatur de primis ad secundas vesperras p. 1. n. 34. f. 74*
- Visitatio est facienda deuotè, & quando dicatur deuotè p. 1. nu. 81. fol. 74*
- Visitatione frequenti & repetita ecclesiarum Sancti maiori cumulantur honore, & peregrini cumulationem satisfactionem consequuntur p. 1. n. 1. f. 70*
- Visitationem monialium impediētes excommunic. p. 2. n. 43. f. 276*
- Visitatores aliquid recipientes ratione visitationis, suspenduntur p. 2. nu. 48. f. 286*
- Visitatores iniuste procuracionem recipientes, interdicuntur p. 2. nu. 19. f. 295*
- Vmbra sorcida quomodo apparet Beato Martino. par. 2. num. 96. fol. 367*
- Vna persona potest representare duplicem personam, & quomodo p. 2. nu. 31. f. 175*
- Vnica comestio an sit de essentia ieiunij p. 1. n. 7. f. 84*
- Vniuersitas appellans à sententia Pontificis ad futurum Concilium interdicatur par. 2. nu. 11. fol. 294. & 95*
- Vniuersitas an obligetur ex voto facto à sindaco p. 2. n. 150. f. 319*
- Vni-*

I N D E X.

Vniuersitas si delinquat interdicitur p. 2. n. 9. f. 294

Voluntas quando pro facto reputatur apud Deum p. 1. n. 19. f. 94

Voluntas habetur pro opere completo, quomodo intelligatur p. 1. num. 6. f. 105. & p. 2. num. 152. fol. 401

Voluntas, quam habuit testator in relinquendo Missas pro eius anima, si non sit mandata executioni ab herede, quomodo intelligatur p. 2. n. 152. f. 401

Vomens Eucharist. qua pœnitentia puniatur per can. pœnit. p. 2. nu. 46. §. 36. f. 23

Vota castitatis, & religionis an & quando possint dispensari à Censessore & Episcopo p. 2. num. 1. fol. 306

Vota religionis, peregrinationis, & castitatis, an includantur in facultate data à Papa dispensandi, vel commutandi vota p. 2. nu. 5. fol. 306

Vota oblita, an possint commutari elapso Iubileo ab eodem Confessore, vel alio in secunda hebdomada eiusdem Iubilei p. 2. nu. 5. & 94. f. 58

Vota commutandi facultas an extendatur ad pœnitentiam iniunctam p. 2. n. 3. f. 305. & nu. 210. fol. 324

Vota quæ Episcopus emittere potest p. 2. n. 119. & seq. f. 317

Vota, quæ possunt emittere Religiosi p. 2. n. 122. & seq. f. 317

Vota an possint facere religiosi de operibus, ad quæ alias non tenentur p. 2. n. 127. f. 317

Vota, quæ potest facere vir plus-

quam mulier p. 2. nu. 138. f. 318
Vota filiorum, an & quando possint irritari à patre p. 2. a num. 139. ad 142. f. 318

Vota si sint plura, & impossibilia, an debeat adimpleri p. 2. num. 106. f. 319

Vota religionis, an possint irritari à parentibus p. 2. n. 146. f. 319

Vota seruorum, an & quando possint irritari p. 2. n. 149. f. 319

Vota defuncti an & quando teneantur haeres adimplere p. 2. n. 151. fol. 319

Vota quæ possunt dispensari par. 2. nu. 161. f. 310

Vota conditionalia castitatis an possint dispensari ab Episcopo p. 2. nu. 181. f. 322

Vota commutandi quæ sit causa. p. 2. n. 194. f. 323

Vota commutare in foro conscientie quibus sit permixtum par. 2. n. 201. f. 323

Vota commutandi facultas data in Iubileo, de quibus intelligatur, de factis ante, vel post iubileum p. 2. n. 207. & 208. f. 324

Vota alias commutata an possint commutari vigore Iubilei p. 2. n. 206. f. 324

Vota an & quando serui facere possint p. 2. n. 148. f. 319

Vota dispensare, absoluerè, irritare, commutare, quomodo differant p. 2. nu. 157. f. 310. & seq.

Vota ut dispensentur an requiratur causa p. 2. n. 162. f. 310

Vota paupertatis, & obedientis, an & quando possint dispensari p. 2. n. 169. f. 321

Vota dispensandi, & commutandi an

- an omnes Prelati babeant potestatem p. 2. n. 271. f. 721
- Vota quae dispensant Prelati inferiores p. 2. n. 173. f. 321
- Vota, quae dispensant Prelati regulares p. 2. n. 174. f. 321
- Vota poenalia castitatis an dispenset Episcopus p. 2. nu. 179. & seq. fol. 322
- Vota religionis an possit Episcopus dispensare p. 2. num. 182. & seq. fol. 322
- Vota an possit commutare Confessor extra Iubileum etiam in articulo mortis p. 2. n. 203. f. 323
- Vota transacto Iubileo an possint commutari à Confessore p. 2. nu. 206. f. 324
- Vota commutandi data facultas in Iubileo, an intelligatur de factis ante, vel post Iubileum p. 2. nu. 207. & seq. f. 324
- Vota commutandi facultas an extendatur ad poenitentiam iniunctam p. 2. n. 20. f. 324
- Voti commutatio qualiter facienda p. 2. n. 2. f. 308
- Voti parvam partem omittens quomodo peccat p. 2. n. 154. f. 319
- Voti transgressio an & quando sit peccatum mortale p. 2. num. 152. fol. 319
- Voti particulam non implens quomodo peccet par. 2. n. 153. f. 319
- Voti poenalis commutatio facta in aliud opus, nulla facta mentione de firmitate voti quoad futura, neque poenarum, an censeantur condonata poena, & quid in voto castitatis p. 2. num. 184. & seq. f. 322
- Voti commutatio qualiter facien-
- da par. 2. num. 12. fol. 305
- Votis totius Ecclesiae solus Papa dispensat p. 2. nu. 271. f. 321
- Votis ab Episcopo factis, an possit ipse secum dispensare p. 2. num. 189. f. 322
- Voto non nubendi & meticulofo, an possit Episcopus dispensare. p. 2. n. 187. f. 322
- Voto suscipiendi Ordines sacros, an Episcopus dispenset p. 2. nu. 188. fol. 322
- à Voto absolutus feria secunda virtutè Iubilei, si postea non prosequatur alia opera, an valeat absolutio, seu commutatio p. 2. nu. 207. f. 324
- à voto non ludendi an quis absolui possit p. 2. num. 2. fol. 309. & nu. 116. f. 324
- à Voto an excuset celeris deliberatio p. 2. nu. 30. fol. 308
- sub Voto an cadat res illicita, vel indifferens par. 2. num. 32. 33. & 37. f. 309
- sub Voto an cadant opera preceptorum, seu consilij par. 2. num. 34. 35. & 42. f. 309
- Voto religionis emisso an possit peti debitum p. 2. n. 66. f. 312
- à Voto absolvere, quid sit p. 2. nu. 214. f. 324
- Votorum commutatio, seu dispensatio an intelligatur sub facultate data absoluendi à casibus, et cenjuris p. 2. n. 19. f. 336
- Votorum commutationem an possit Confessor tempore Iubilei alteri committere p. 2. n. 211. f. 324
- Votorum dispensationis causa quae sit p. 2. n. 162. f. 320
- in Votorum dispensatione qua requi-

I N D E X.

- quirantur p. 2. num. 8. f. 309.*
Votum Castitatis, & Religionis
an sit idem p. 2. n. 68. f. 312
Votum non tangendi mulierem li-
bidinose an dicatur Castitatis
p. 2. n. 70. f. 313
Votum Virginitatis an contineat
votum castitatis p. 2. n. 81. f. 314
Votum simplex Religionis an pos-
sit assumi ad Episcopatum par. 2.
n. 90. f. 314
Votum conditionale quando quis
teneatur adimplere p. 2. n. 94. f. 315
Votum dandi eleemosynam in festo
talis Sancti an transacta festiui-
tate teneatur ad illud p. 2. n. 95.
f. 315
Vtrum intrandi certam Religionē
an possit cōfessor mutare in aqua-
le p. 2. n. 110. f. 316
Votum Monacandi in genere emis-
sum an dicatur votum Religio-
nis p. 2. n. 111. f. 316
Votum Monacandi, & clericādi al-
ternatiue si eligatur unum & ip-
sis, an & quando possit Episcopus
dispensare p. 2. n. 115. f. 317
Votum non ludendi sub pœna dan-
di tot hospitali an sit dispensabi-
le per Episcopū p. 2. n. 117. f. 317
Votum factum de cōsensu Superio-
ris an possit ab eodem irritari, et
irritando sine causa an peccet p.
2. n. 130. seq. f. 318
Votum an sit commutandum in æ-
quale, vel minus bonum p. 2. n. 1.
2. f. 305
Votum simplex violanti quam pœ-
nam iniungant Can. pœnit. p. 2.
n. 46. §. 12. f. 19
Votum dicendi septem Psalmos,
septem, sequentibus hebdomadis,
an possit satisfieri primis se-
ptem diebus p. 1. n. 95. f. 93
Votum an valeat si quis habet inten-
tionem promittendi non autē im-
plēdi, et an peccet p. 2. n. 29. f. 308
Votum factum de Religione ante
professionem si excludatur an te-
neatur obseruare p. 2. n. 64. f. 312
Votū religionis habens si ab una re-
ligione eiciatur an sit tutus si a-
liam non ingrediatur p. 2. n. 78.
Votum factum de cōsensu Superio-
ris an, & quando possit dispensa-
ri p. 2. n. 132. f. 318
Votum subditi irritatum ab Episco-
po, an & quando teneatur subdi-
tus implere p. 2. n. 133. f. 318
Votum factum à patre, vel matre de
Monacando filium tempore infir-
mitatis an teneat p. 2. n. 143. f. 328
Votum commutare in minus bonū
an liceat p. 2. 195. f. 323
Votum dispensare quid sit par. 2. n.
160. f. 320
Votum factum animo vagādi loca
relig. an obliget p. 2. n. 51. f. 310
Votum sollemne habens an ad illud
teneatur si de religione egredia-
tur p. 2. n. 58. f. 311
Votum presbyteratus an intelliga-
tur castitatis p. 2. n. 65. f. 312
Votum factū in articulo mortis in
pœnitētia alicuius religionis, pau-
peratis, castitatis, animo partici-
pandi suffragia illius religionis
an dicatur vere votum religio-
nis p. 2. n. 65. f. 312
Votum de non contrahendo, & ca-
stitatis quomodo differat p. 2. nu.
67. f. 312
Votū Castitatis, & Religionis qua-
re sit reservatum p. 2. n. 7. f. 306
Votum

I N D E X.

- Votum castitatis sit quadrupliciter, & quomodo par. 2. num. 9. f. 306*
- Votum castitatis intelligitur de omni specie luxurie p. 2. nu. 10. f. 306*
- Votum non nubendi an intelligatur castitatis par. 2. num. 11. f. 306*
- Votum quid sit. quid simplex, quid solemne, quid conditionale, quid pœnale, quid purū, quid simplex personales quid simplex reale, quid simplex mixtum p. 2. n. 13. 16. 18. 19. 20. 21. & 22. fol. 306. & 307*
- Votum solemne duplex p. 2. nu. 14. f. 307*
- Votum simplex quotuplex p. 2. nu. 15. f. 307*
- Votum infra triennium ingrediendi religionem si fieret grammaticus &c. quomodo intelligatur. p. 2. n. 17. f. 307*
- Votum simplex, & solemne in quo differant p. 2. n. 23. & 24. f. 307. & 308*
- Votum ut sit obligatorium quæ requirantur p. 2. n. 25. f. 308*
- Votum cum animi perturbatione ob instant emortis periculum an valeat q. 2. n. 28. f. 308*
- Votum ut valeat quid debeat continere p. 2. n. 31. f. 309*
- Votum de peccato mortali an sit peccatum mortale, vel veniale p. 2. 2. 39. f. 309*
- Votum de euitando ali quod peccatum in specie an sit validum p. 2. n. 38. f. 309*
- Votum de euitando omni peccato an valeat p. 2. n. 39. f. 309*
- Votum de euitando peccato veniali an valeat p. 2. n. 40. f. 309*
- Votum de euitando omni peccato veniali an valeat p. 2. n. 40. f. 309*
- Votum de euitando omni peccato veniali an valeat p. 2. n. 41. f. 309*
- Votum de operibus consilij ad malū finem an valeat p. 2. n. 42. f. 309*
- Votum contra Dei consilia an valeat p. 2. n. 44. f. 310*
- Votum de matrimonio contrahendo an valeat p. 2. n. 45. f. 310*
- Votum quod sit in Baptismo an dicatur propriè votum p. 2. nu. 46. f. 310*
- Votum pro obtinendo bono temporali an valeat p. 2. n. 47. f. 310*
- Votum factum de consensu Superioris an, & quando possit dispensari p. 2. n. 132. f. 310*
- Votum semel à Superiore irritatum an reuiuiscat p. 2. n. 134. f. 318*
- Votum implendum sublata subiectione an irritari possit à Superiore p. 2. n. 135. f. 318*
- Votū castitatis factum altero coniuge consentiente an possit irritari p. 2. n. 137. f. 318*
- Votum personale an possit per alium adimpleri p. 2. n. 144. f. 319*
- Votum factum à sindico an obliget vniuersitatem p. 2. n. 150. f. 319*
- Votum an cesset cessante causa p. 2. n. 155. f. 319*
- Votum dispensare quid sit p. 2. nu. 160. f. 320*
- Votum solemnizatum professione, vel ordine sacro an, et à quo possit dispensari par. 2. nu. 164. ad 170. f. 320 & 321*
- Votum continentie an dispensari possit p. 2. n. 166. f. 320*

Votuu

I N D E X.

- Votum meticulousum quod dicatur* par. 2. num. 50. fol. 310
p. 2. n. 187. f. 322
Votum de non petendo dispensatio-
nem an obliget p. 2. n. 191. f. 323
Votum irritare quid sit p. 2. n. 192.
fol. 323
Votum commutare quid sit p. 2. nu.
193. fol. 323
Votum commutare in minus bonū,
an liceat p. 2. n. 195. f. 323
Votum Religionis ut commutetur
in maius bonum quid requira-
tur p. 2. n. 196. & 197. f. 323
Votum factum in utilitatem tertiae
persona, an possit commutari a
Prelato. par. 2. num. 198. f. 323
Votum factum in prauidicium
terty an possit commutari p. 2. n.
199. & 200. f. 323
Votum castitatis commutatum a
Papa in aliam materiam dispen-
sabilem an possit ab alio commu-
tari p. 2. n. 202. f. 323
Vouendi actus, & ratio obligatio-
nis considerantur in voto par. 2.
num. 170. f. 321
Vouens subditus maceriam non
prohibitam, an teneatur expri-
mere superiori p. 2. n. 129. f. 318
Vouens perseverantiam in religio-
ne, an & quando possit ex ea
egredi p. 2. nu. 34. f. 313
Vouens in genere religionem rece-
ptus in una, a qua exeat, an te-
neatur ingredi aliam p. 2. num.
48. f. 310
Vouens Religionem determina-
tam, si non acceptatur, an tenea-
tur ingredi aliam p. 2. num. 44.
fol. 310
Vouens determinatum conventum
si refutatur, an teneatur ad aliū
par. 2. num. 50. fol. 310
Vouens absolute Religionem, ad
quid teneatur p. 2. n. 52. p. 310
Vouens in genere religionem, si in-
greditur, & expellatur, ad quid
teneatur p. 2. n. 53. 54. & 55. fol.
310. & 311
Vouens permanere in una trium
Religionum, si unam ingredi-
tur animo satisfaciendi voto, si
egrediatur an satisfaciatur voto.
p. 2. n. 59. f. 311
Vouens Religionem si refutatur,
quia ignorat aliquam scientiam
an teneatur illam addiscere p. 2.
nu. 61. f. 311
Vouens Religionem, si non potest
admitti nisi in conuersum, an
teneatur ad votum p. 2. num. 62.
fol. 312
Vouens Religionem, si semel sit ex-
pulsus, an adhuc teneatur ad
votum p. 2. n. 63. f. 312
Vouens Religionem an teneatur
ad perseverantiam p. 2. num. 93.
fol. 313
Vouens perseverantiam in Reli-
gione, an & quando possit egre-
di ex illa p. 2. n. 74. f. 313
Vouens religionem, si non admitti-
tur sua culpa, an sit in conscien-
tia tutus par. 2. num. 76. & 77.
fol. 313
Vouens Religionem an possit re-
tardari ab ingressu propter de-
fecta pecuniarum par. 2. nu. 82.
& 84. f. 314
Vouens reiterare coronam quoti-
dianam, an illam omittens uno die
peccet mortaliter, & teneatur
compensare die sequenti p. 2. nu.
97. 98. & 99. f. 315

Vouens

I N D E X.

- Vouens dare unum iulium singulis diebus, si omittat uno die, an teneatur dare die sequenti* p. 2. nu. 98. & 99. f. 315
- Vouens ieiunare tali die, si omittat, an teneatur die sequenti* p. 2. nu. 100. f. 315
- Vouens ieiunare festo alicuius Sancti, an teneatur, si incidat in Dominica* p. 2. n. 100. f. 315.
- Vouens ieiunare feria sexta, an possit vesci carnibus si incidat Natiuitas D. N. Iesu Christi* par. 2. n. 104. f. 315
- Vouens ieiunare in vigilia sine pane, & deinde in sabbatho in pane, & aqua, si vigilia incidat in sabbatho ad quid teneatur* par. 2. n. 105. f. 315
- Vouens religionem, & Sacerdotium an sit tutus eligens sacerdotium.* p. 2. n. 107. f. 316
- Vouens numquam amplius tangere mulierem, an sit votum castitatis* p. 2. n. 107. f. 316
- Vouens castitatem, & religionem simul, si non admittatur ad Religionem, an teneatur ad Castitatem, & quid si de tali intentione non constet.* p. 2. nu. 113. & 114. 316. & 317
- Vouens duo vota alternatiue monacandi, & clericandi, an habeat selectionem* p. 2. n. 115 f. 317
- Vouere an possit uxor sine consensu viri, & e contra* p. 2. n. 136 f. 318
- Vouere ob malum finem quomodo differat, et ob propter bonum annexum malo fini quomodo differat* p. 2. n. 43 f. 309
- Vrbani II. quas indulgentias concesserit anno 1087.* p. 2. n. 49. f. 217
- Vrbani IV. quas Indulgentias concesserit anno 1261.* p. 2. n. 49. f. 217
- Vrbani VI. & Martinus V. mandarunt celebrari Iubileum anno 33.* p. 1. n. 19. f. 12
- Vsura ne restituantur Statuens excommunicatur* p. 2. n. 49. f. 217
- Vsurans committens Episcopus quapena punitur per Can. Apost.* p. 2. n. 47. f. 276. & n. 62. f. 291
- Vsurarios infra tempus prescriptum non expellentes excommunicantur* p. 2. n. 13. f. 273
- Vsurarios tolerantes, & domos eis locantes suspenduntur* p. 2. nu. 7. f. 286
- Vsurpans bona Ecclesie, & usurpationi consentiens suspenditur* p. 2. 89. f. 292
- Vsurpans fructus, & iurisdictiones Ecclesiasticas incidit in Bullam Cene* p. 2. n. 27. f. 236
- Vsurpans Episcopus bona Ecclesia interdicatur* p. 2. n. 16. f. 295
- Vsurpantes religiosi decimas suspenduntur* p. 2. n. 72. f. 291
- Vsus suspendendi indulgentias tempore Iubilei quando coepit* par. 1. n. 2. f. 33
- Vtile per inutile vitiari non debet* p. 1. n. 18. p. 2. n. 41. f. 35
- Vulcania insula quae* p. 2. num. 26. f. 358
- Vulcani olla quae intelligatur* p. 2. n. 26 f. 358
- Vxor an possit vouere sine consensu viri, & e contra* p. 2. n. 1239. f. 318
- Vxorem adulteram cognoscens antequam peniteat quapena punitur secund. Can. penit.* p. 2. nu. 46. & 47. f. 25
- Vxorem ducens quam polluit per adul-*

I N D E X. I

*adulterium qua pœna punitur
secun. Can. pœnit. par. 2. n. 46. §.
oâtauus f. 18*

*Vxorem abijciens pratextu Reli-
gionis Episcopus, seu Diaconus
qua pœna punitur per Can. Apo.
p. 2. n. 47. §. 5. f. 26*

*Vxorica qua pœna puniatur per
Can. pœnit. p. 2. n. 46. §. 17. f. 19*

Z

Z *Accaria, & Ozie anima ora-
uerunt in Limbo pro popu-
lo Dei p. 2. n. 149. f. 401*

*Zona torrida versatilis qua, et qua-
re dicatur p. 2. n. 18. f. 356*

F I N I S.

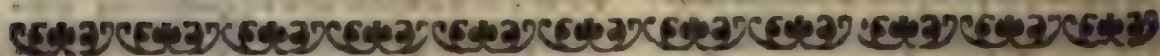
R E G E S T V M.

† A B C D E F G H I

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x y z

aa bb cc dd ee ff gg hh ii kk ll mm

Omnes sunt Quaterniones, præter †, quæ est Ternio,
& I, Folium dimidium.

ROMAE, Typis Hæredum Alexandri Zannetti.
M D C X X V.

ERRATA SIC CORRIGE.

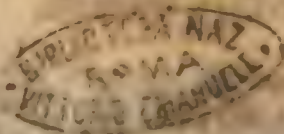
reueti p. 1. f. 16. vers. 11. reuerti
 diplomate p. 1. f. 76. vers. 2. diplomate.
 proprius p. 1. f. 27. vers. 15. propius
 oleum p. 1. f. 40. vers. 19. oleo
 summitur p. 1. f. 47. vers. 2. sumitur.
 Iubieum f. 47. vers. 2. Iubileum.
 hipocresis p. 1. f. 33. vers. 8. hipochrisis.
 iustificationes in p. 1. f. 65. vers. 23. iustifi-
 cationes tuæ in
 tenebratur f. 93. vers. 4. tenebatur
 iniuncta p. 1. f. 96. vers. 25. iniuncta.
 per cōfessarius p. 1. f. 97. v. 1 per cōfessariū
 indulgentias p. 1. f. 106. vers. 41. licentias.
 requiratur p. 1. f. 119. vers. 6. requiratur.
 suspiciunt p. 1. f. 109. vers. 3. lulpiciunt.
 lanceæ p. 1. f. 120. vers. 6. lanceæ.
 illustrissimum f. 114. vers. 33. illustrissi-
 morum.
 Prælatis ibid. vers. 34. Prælati.
 reliquæ p. 1. f. 115. vers. 7. reliquæ.
 contemnite p. 1. f. 122. vers. 1. contendite.
 Nisi Domum p. 1. f. 122. vers. 9. Nisi Domi-
 nus.
 ipse facturus sit f. 126. vers. 3. ipsi facturi
 sint.
 dispensatio p. 1. f. 129. vers. 10. dispēsator.
 valeas p. 1. f. 129. vers. 4. vt valeas.
 eum p. 2. f. 3. v. 17. cum
 posteros ibid. v. 27. posteros
 corona p. 2. f. 11. v. 24 coronam.
 implors p. 2. f. 17. v. 29. implorans
 satisfaciendum p. 2. f. 56. vers. 12. satisf-
 ciendi.
 oblationis p. 2. f. 57. vers. vlt. obligationis.
 satisfacita p. 2. f. 58. v. vlt satisfactio.
 dicere p. 2. f. 61. v. vlt. dicendo.
 index p. 2. f. 74. v. 18. iud. x.
 definitis p. 2. f. 75. v. 4. definitio.
 statuem gratiæ p. 2. f. 78. vers. 30. statum
 gratiæ.
 ome p. 2. f. 87. v. 10. omne.
 seruos p. 2. f. 91. v. 16. serui.
 Martyrim p. 2. f. 94. v. vlt. Martyrium.
 danda p. 2. f. 97. v. 21. & 24. dandæ.
 accidentale p. 2. f. 119. v. 20. accidentale.
 stato ibid. n. 22. statu.
 midalijs p. 2. f. 120. v. 29. 38. medalijs.
 Pontifijs p. 2. f. 122. vers. 12. Pontificis.
 perscribi p. 2. f. 144. v. 38. præscribi.
 Barbatius p. 2. f. 152. v. 8. 26. Barbarius

occultam p. 2. f. 153. v. 20. occultum.
 tribuarentur p. 2. f. 157. v. 3. tribuerentur
 Bzorium p. 2. f. 159. v. 37. Bzouium.
 iniuctis p. 2. f. 167. v. 4. iniunctis.
 oratorios p. 2. n. 471. vers. 16. oratorios.
 oppiduorum p. 2. f. 193. v. 38. oppidorum.
 Miteruam p. 2. f. 201. v. 7. Mineruam.
 claudeo p. 2. f. 211. v. 33. claudendo.
 iniuctæ p. 2. f. 220. v. 16. iniunctæ.
 aliud p. 2. f. 225. n. 11. aliud.
 Pontificis p. 2. f. 229. n. 2. Pontifices.
 prohuos p. 2. f. 234. vers. 12. prohibitos.
 naufragentia p. 2. f. 235. v. 3. naufragantia.
 Apostotolice p. 2. f. 236. v. 6. Apostolica.
 an sit p. 2. f. 237. v. penult. in hinc.
 celebrare p. 2. f. 238. v. 30. celebrari.
 exempterantes p. 2. n. 238. vers. 35. exen-
 terantes.
 sæculares p. 2. f. 241. vers. 6. sæculares.
 fronte p. 2. fol. 257. vers. 24. fonte.
 iniurij p. 2. f. 268. v. 35. iniurijs.
 nutritiue p. 2. f. 274. v. 11. nutritiue.
 facere p. 2. f. 280. vers. 17. fieri.
 dationum p. 2. f. 281. v. 18. datorum.
 Maior. p. 2. f. 285. vers. 5. Maior.
 facientes p. 2. f. 292. vers. 4. facientes.
 de is p. 2. f. 293. v. 20. de his.
 remissoriales p. 2. f. 293. v. 41. dimissoriales.
 Conuentu p. 2. f. 297. v. 18. Conuentus.
 ab inferiores p. 2. f. 297. v. 36. ad inferiores.
 Illicita p. 2. f. 300. v. 6. illicita.
 aliqui p. 2. f. 302. v. 4. aliquem.
 particula p. 2. f. 303. vers. 37. particulam.
 intensionem p. 2. n. 310. vers. 4. intentio-
 nem.
 Bernardus p. 2. f. 318. v. 1. Bernardinus.
 viri p. 2. f. 318. v. 30. vir.
 pub. ratem p. 2. ibid. v. 59. libertatem.
 facultas p. 2. f. 326. v. 28. v. facultas.
 pœnitente qui p. 2. f. 327. v. 18. pœnitenti
 quem
 procaranda p. 2. f. 333. v. 12. procuranda.
 incipiententem p. 2. f. 333. v. 30. incipientem.
 rem.
 præcept p. 2. f. 335. v. 39. præcipit
 ministrandi p. 2. f. 336. v. 1. ministrandi.
 satisfacere p. 2. f. 339. v. 3. satisfacere.
 quem p. 2. f. 344. v. 26. quàm
 Theodosio p. 2. f. 352. & 357. v. 8. Theo-
 doro

euda p.2.f.352.v.9.cauda
 extuat p.2.f.359.vers.38.æstuat
 Moral p.2.f.367.n.17. Dialog.
 sibi viam in die & ira p.2.f.359.vers.26.
 iram in die ira &
 comparauit p.2.f.367.vers.24. comparuit
 facta p.2.f.369.v.6 fictam
 in inferno p.2.f.369.v.12. ex inferno
 in inferno p.2.f.369.vers.27 in infernum
 puerolum p.2.f.371.v.15. puerulum
 Praxetis p.2.f.372.v.1. Praxedis
 require p.2.f.373.v.25. requie
 merat p.2.f.374.v.25. mereatur
 quod agant p.2.f.375.v.23. quid agant
 celebretur p.2.f.375.v.24. celebrentur
 meriatur p.2.f.375.v.37. mercaur
 liberata p.2.f.379.v.22. liberata

Semphronij p.2.f.369.v.35. Sefhronij
 Cloniaci p.2.f.381.v.29 Cluniaci
 interuiente p.2.f.396.v.35. in. cruentes
 Babi. ibid. v.36. Bapt.
 inherent p.2.f.401.vers.4. inhæret
 consilus p.2.f.405.v.36. confellus
 Alex. de Alens p.2.f.407.v.6. de Alas
 Fefinus p.2.f.408.v.14. fœlinus
 nouotex p.2.f.417.v.13. nouo ex
 cognentis p.2.f.419.n.34. contentis
 auc files p.2.f.421.v.25. fideles
 facultatij p.2.f.421.v.6. facultatis
 Vbi legitur Fratrum, Patrum, legis,
 Fratrum, Patrum, & vbi vna littera
 pro altera ponitur, vel aliqua desit, vel
 super sit; tunc correctioni relinqui-
 tur.

5-3-6-3

